

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

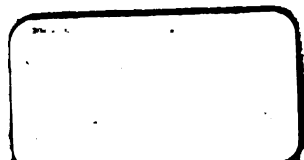
Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

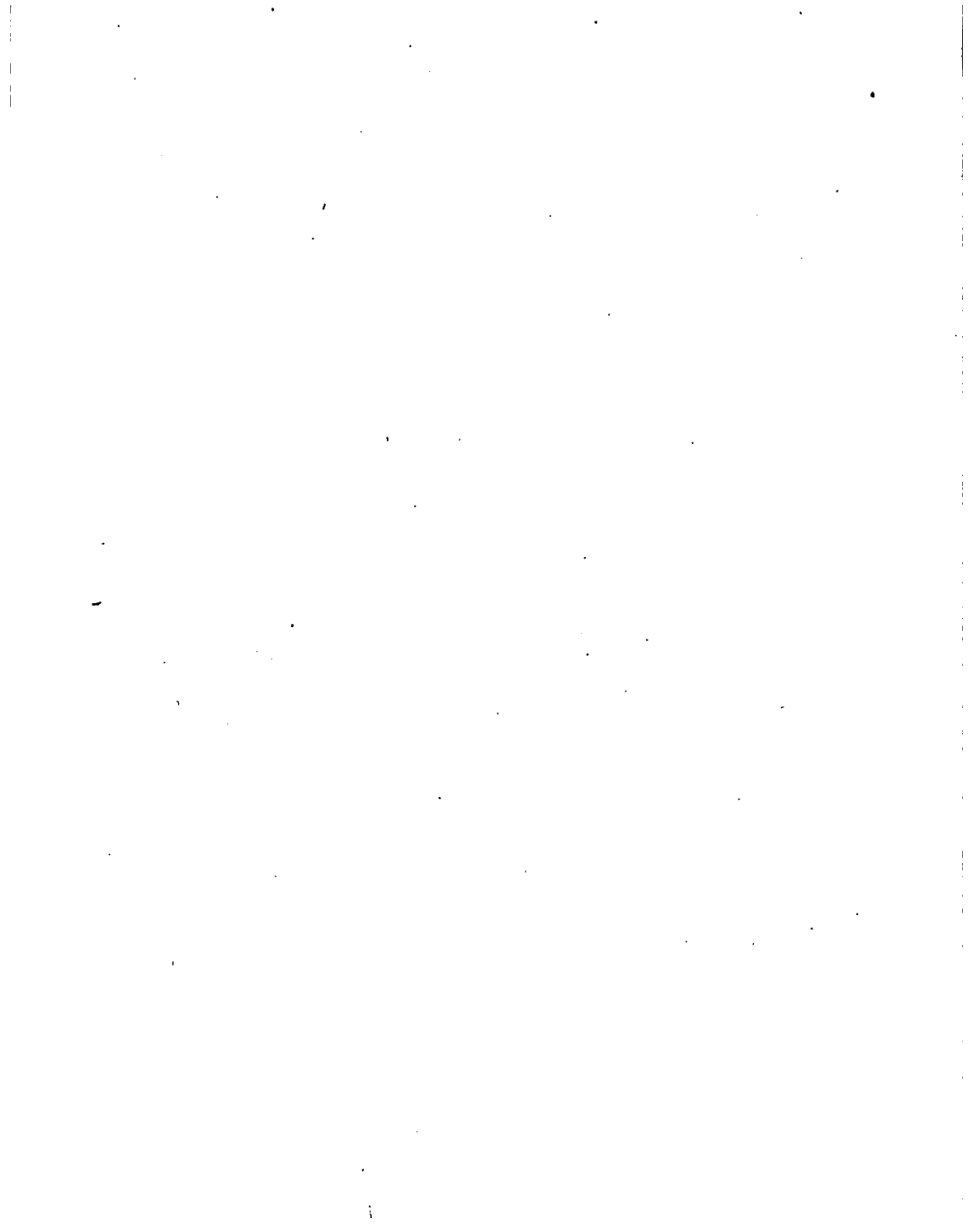
3 3433 06660672 8

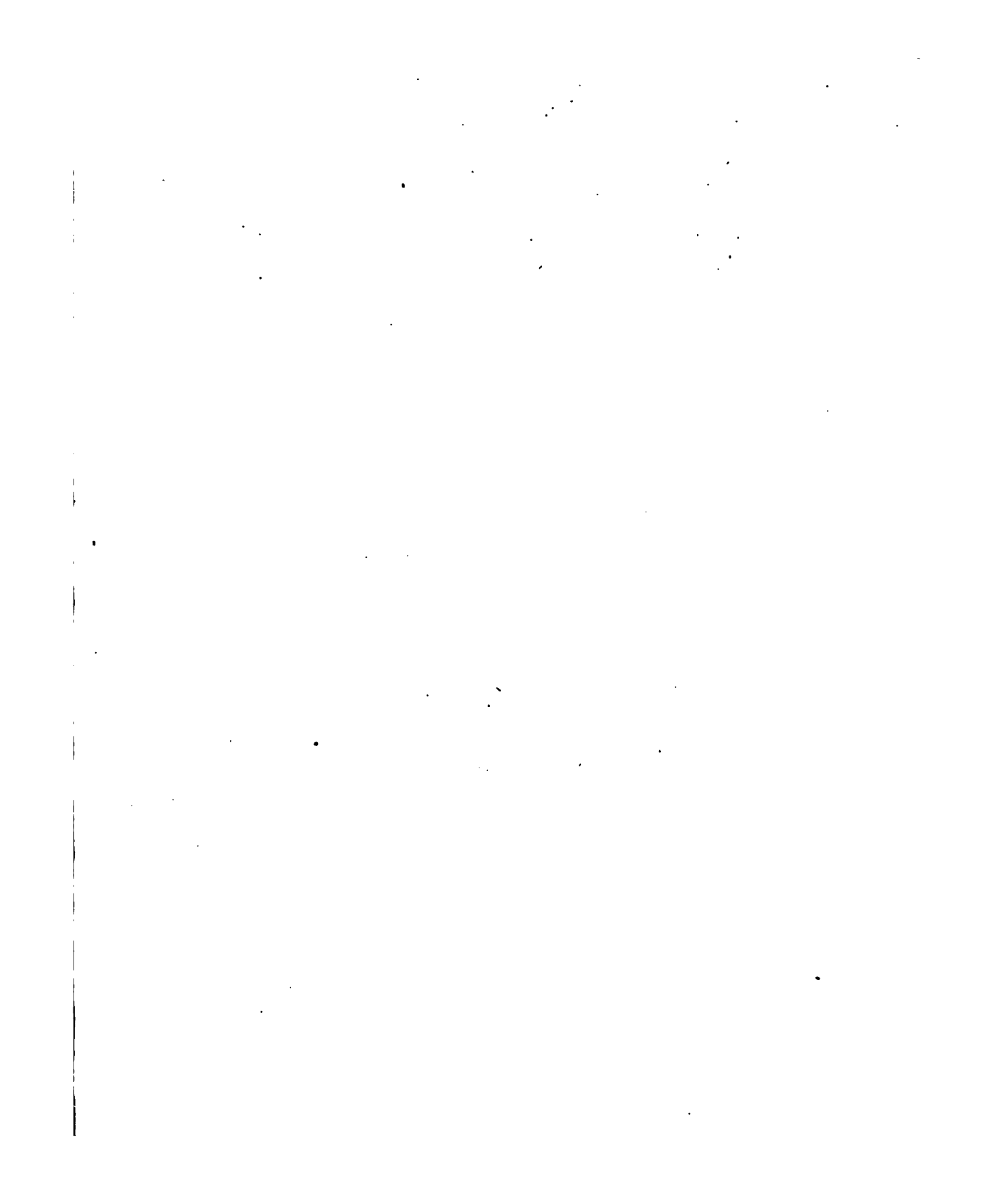

JUN 20 1914

Amsterdams e

GAN
A770

**AMSTERDAMSCHJE
MERCURIUS,**

I N H O U D E N D E

*Eene zeer korte beschrijving der wereldberoemde koopstad Amsterdam;
verder: de voornaamste staatsberigten; aanmerkelijke zaken:
wetten, decreten en publicatiën; Luthersch kerknieuws; naam-
lijsten der geproclameerden en overledenen, benevens de
lijsten der openbare veilingen van hofsteden, huizen,
schepen, &c. binnen Amsterdam.*

Voorts een uitgezigt en leerzaam

M E N G E L W E R K,

B E V A T T E N D E

**Beknopte levensgeschiedenis van MICHEL DE RUITER;
land- en volkkundige aantekeningen; staatskronijk voor
iederē dag van het jaar; anecdoten en puntspreuken;
logogryphen, charaden en raadsels; eindrijmen; burger
Huis-Apotheek; volmaakt toilet voor de schoone
kunne, en eindelijk een**

WIS-, STEL- EN TELKUNDIG TOEGIFT.

Z E V E N D E D E E L.

**To AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAALE
M D C C C X**

A7707

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
76073
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
1898.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

De uitgebreidheid der volgende belangrijke stukken belet ons thans onze gewoone *beschrijving van Amsterdam*, zoowel als eenige *buitenlandische berigten*, te kunnen plaatsen; waarmede wij vertrouwen onze geëerden Lezers geene ondiensat te zullen doen, maar hun integendeel in staat stellen om 's lands geschiedenis hierdoor met een aauwmerkelijk en gewichtig deel te kunnen verrijken.

Amsterdam, den 3den van Hooimaand. Heden ziet alhier het licht de navolgende *Kennisgeving*:

De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt, hier mede, op spetiaalen last van Z. M. den Koning, ter-kennis van de inwoners der hoofdstad, dat, op woensdag den 4den dezer, de *Fransch Keizerlijke troepen* in deze hoofdstad zullen binnentrekken.

Daar het Zs. Ms. uitdrukkelijke wil en begeerte is, dat alle middelen worden aangewend, ten einde de troepen van Hoogstderzelver doorluchtigen broeder op eene allezins gepaste en behoorlijke wijze worden ontvangen en behandeld, heeft Hoogstdezelve het regt, te verwachten, dat een ieder daar toe in allen opzigte zal medewerken, en de verpligtig gevoelens, deze dappere troepen met die onderscheiding en bewijzen van vriendschap te ontvangen en te behandelen, welke men aan vrienden en bondgenooten, en inzonderheid aan de legerbenden van den Keizer Napoleon verschuldigd is.

De te regt geroemde krijgstucht, welke, benevens zoo vele andere militaire deugden deze troepen kenstchetst, waarborgt de inwoners der hoofdstad voor de veiligheid van hunne personen en bezittingen; doch verzekert dezelve troepen tevens, dat zij als vrienden en bondgenooten overal en door allen ontvangen en behandeld zullen worden, terwijl een ieder moet gevoelen van hoe veel belang het voor ons geheele vaderland in het algemeen, en voor de goede hoofdstad in het bijzonder is, dat in dezen stiptelijk aan 's Konings heilzame bedoeling voldaan worde.

Z. M. vertrouwt dus, dat de inwoners der hoofdstad, gevoelende hunne verpligtig in dezen, ook door eene volijverige medewerking het hunne zullen toebrengen, tot datgeen, hetwelk het belang van deze stad, en van het geheele rijk zoo gebiedend vordert. terwijl een ieder zich zelve zoude te verwijten hebben alle de nadeelige gevolgen, wanneer men zich, tegen alle verwachting, aan een tegenovergesteld gedrag schuldig konde maken.

Amsterdam, den
3den van Hooimaand 1810.

De Minister voornoemd,
VAN DER CAPPELLEN.

Tot het plechtig ontvangen dier troepen werden ook aldra de nodige schikkingen beraamd. De Lieutenant-generaal Bruno, oppersta-
VII. DEELS I. STUK. A

A M S T E R D A M S C H E

meester der Kroon, vergezeld door den Gouverneur en zijnen staf, is op den vastgestelden dag, aan 't hoofd van een eskadron van 's Konings garde te paard, zijne Excellentie den Rijks-maarschalk Hertog van *Reggio*, welke zich aan 't hoofd der troepen bevond, bij den ingang van het *Diemermeer* te gemoet gegaan, om hoogstdenzelven aldaar te ontvangen. Een sterk detachement der gewapende burgermagt stond op eenigen afstand van de stad in slagorde geschaard. Z. Exc., die een weinig na twee uren arriveerde, werd bij zijne intrede met een-en-twintig kanonschoten van de stads wallen, en met een gelijk getal van 's Konings schepen van oorlog, gefalueerd. De Burgemeester en twee Wethouders hadden zich aan de stads poort begeven, om aldaar Z. Exc. optewachten, hoogstdenzelven te complimenteren en naar het voor hem bestemd hôtel te begeleiden. Het garnizoen was op de publike plaatsen, langs den weg, door den Hertog te volgen, onder de wapenen. Eene eerewacht van tachtig man, met een vaandel, en door een' Kapitein gekommandeerd, bevond zich aan het hôtel van Z. Exc. Ieder der korpfen van het garnizoen had aan denzelven een ordonnance-officier geleverd. De troepen presenteerden het geweer; de tamboers sloegen den marsch, en de trompetters bliezen denzelven. De officieren, de vanden en standaarden salueerden.

De Gouverneur der residentie heeft de eer gehad alle de officieren van het garnizoen aan Z. Exc. voor te stellen. De admiraal, Graaf van Huesfen, heeft, van zijne zijde, het geheele korps officieren der Koninklijke Marine, in de hoofdstad tegenwoordig, aan den Hertog gepresenteerd. Deze plechtigheid werd mede verricht door alle de Ministers, zoo ook door den Burgemeester, Heeren Wethouderen, Vroedschappen, den Heer Hoofd-officier, en alle voorname ambtenaren en autoriteiten. Eene deputatie van vier-en-twintig personen uit het ligchaam der kooplieden heeft insgelijks de eer gehad, tot het maken harer opwachting bij Z. Exc. te worden toegelaten.

Hierop werden de volgende stukken publiek gemaakt.

H O L L A N D E R S !

In gemoede overtuigd, dat door mij niets meer voor uwe belangen, zoo min als voor uwen welvaart gedaan kan worden; integendeel, Mij zelve als eene hinderpaal beschouwende om de goede gezindheid van mijnen broeder, ten opzichte van dit land te kunnen doen herleven; — heb ik van mijnen rang en mijne Koninklijke waardigheid afstand gedaan ten behoeve van den Kroonprins mijnen oudsten zoon Napoleon Lodewijk, en van zijnen broeder den Prins Karel Lodewijk Napoleon.

Hare Majesteit de Koningin, van rechtswege, en achtervolgens de *Staats*-regeling, Regentschap van het Koninkrijk zijnde, zal, tot op Hare aankomst, het Regentschap aan den Raad der Ministers, zijn aanvertrouwd.

Hollanders! nimmer zal ik een goed en deugdzaam volk vergeten, zoo als gij zijt; mijne laatste gedachten, zoo wel als mijne laatste zucht zullen voor uw geluk zijn.

U verlatende kan ik u niet genoeg aanbevelen, om de krijgslieden en ambtenaren van *Frankrijk* wel te ontvangen: dit is het beste middel om aan Zijne Majesteit den Keizer, van wien uw lot, dat van uwe kinderen en van uw land geheel afhangt, te behagen — Thans, daar de kwaadwilligheid en de laster mij niet meer zullen kunnen bereiken, ten minsten voor zoo veel ulieder belangen betreft, heb ik de regmatige hoop, dat gij eindelijk de beloning voor alle uwe opofferingen en voor uwe grootmoedige standvastigheid en gelatenheid vinden zult.

Gedaan te *Haarlem*, den 1sten van Hooimaand van het Jaar 1810.
LODEWIJK NAPOLÉON.

LODEWIJK NAPOLÉON, door de gratie Gods en Constitutie des Koningrijks, *Koning van Holland, Condstabie van Frankrijk.*

Overwegende dat de ongelukkige gesteldheid waarin het Koningrijk zich bevind, uit het ongenoegen voortvriest hetwelk de Keizer mijn broeder tegen mij heeft opgevat.

Overwegende dat alle pogingen en opofferingen van mijne zijde, om deze staat van zaken te doen ophouden, vrugtelooz zijn geweest.

Overwegende eindelijk, dat het niet twijfelachtig is, dat de oorzaak van dezen tegenwoordige staat van zaken, daarin moet gezocht worden, dat ik ongelukkig genoeg ben geweest aan mijnen broeder te mishagen, en zijne vriendschap verloren te hebben; en dat ik derhalve de eenige hinderpaal ben om aan deze onophoudelijke verschillen en misverstanden een einde te maken.

Hebben wij besloten zoo als wij door deze opene en plechtige brieven, uit onze vrije wille uitgevaardigt, besluiten: afstand te doen, zoo als wij afstand doen op dit oogenblik van den rang en Koninglijke waardigheid van dit Koningrijk *Holland*, ten behoeve van onzen veelgeliefden zoon Napoleon Lodewijk, en bij ontstentenis van denzelven, ten behoeve van Hoogstdeszelfs broeder Karel Lodewijk Napoleon.

Wijders begeren wij, dat, overeenkomstig de staatsregelling, onder de garantie van Zijne Majesteit den Keizer onzen broeder, het Regentschap zal verblijven aan Hare Majesteit de Koningin, geadjuteerd door een raad van Regentschap, welke provisioneel bestaan zal uit onze Ministers, aan wie wij de bewaring van den minderjarige Koning, tot aan de aankomst van Hare Majesteit de Koningin, opdragen.

Wij bevelen verder dat de onderscheidene korpsen onzer Garde onder het opperbevel van onzen Opperfalmesster, den Luitenant-Generaal Bruno, en onder denzelven aan den Generaal Sels, hunnen dienst doen en blijven doen bij den minderjarigen Koning van dit Koningrijk, en dat de Groot-Officieren van de kroon, zoo wel als de civiele en militaire Officieren van ons huis, bij Hoogstdeszelfs persoon, hunnen dienst blijven waarnemen.

Aldus de tegenwoordige Acte, onder onze handteekening gedaan en gesloten, welke Acte ter kennis van het Wetgevend Ligchaam zal worden gebragt, alwaar dezelve zal worden geopenbaard; zullende hiervan de noodige afschriften worden gemaakt, en deze brieven op eene wettige wijze en in voegzamen vorm worden gepubliceerd.

Haarlem den 1sten van Hooimaand van het Jaar 1810.
LODEWIJK NAPOLÉON.

A M S T E R D A M S C H E

In naam van Zijne Majesteit **NAPOLEON LODEWYK**, door de gratie Gods en de Constitutie de Koningrijks, *Koning van Holland. De provisionele Raad van Regentschap van het Koningrijk Holland*: Allen den geenen die dezen zullen zien of horen lezen; Salut! doet te weten:

Dat, tengevolge van den afstand van den rang en Koninglijke waardigheid, gedaan door Zijne Majesteit Lodewijk Napoleon, ten behoeve van den Kroonprins, Hoogstdezelfs oudste zoon, Napoleon Lodewijk, en van zijnen broeder, den Prins Karel Lodewijk Napoleon, en uit kracht van Zr. Majesteits autorisatie, vervat in de plechtige en opene brieven door Hoogstdezelven, op den 1sten van Hooimaand 1810, uitgevaardigd; — de provisionele raad van Regentschap, zieh op heden heeft geconstitueerd, onder voorzitting van den Minister van der Heim, als bij absentie van den oudsten van Zr. Majesteits Minister, den provisionelen raad van Regentschap presideerende; alles in afwachting van de aankomst van Hare Majesteit de Koningin, als constitutionele Regentesse van het Koningrijk, en Voogdesse van den minderjarige Koning en van de maatregelen welke door Hoogstgedachte Hare Majesteit, op het beleid der publieke zaken zullen worden genomen.

Amsterdam den 3de van Hooimaand van het jaar 1810.

VAN DER HEIM, L. P.

Ter Ordonnantie van den provisionelen Raad van Regentschap.
De eerste Secretaris van het kabinet des Konings.

A. J. J. H. VERHEYEN.

Amsterdam den 14den van Hooimaand. Heden werd alhier van wegen *den provisionelen raad van Regentschap* gepubliceerd de navolgende

P R O C L A M A T I E.

HOLLANDERS!

Belast met het provisioneel Regentschap van het Koningrijk *Holland*, hebben wij van Z. M. den Keizer der *Franchen*, Koning van *Italië*, Beschermmer der *Rhijn-confederatie* en Mediateur van het *Zwitserisch Bondgenootschap*, op heden, den last ontvangen, ter kennis van ulieden te brengen, dat Z. K. K. M., overwogen hebbende den staat van zaken in Europa, de Geographische ligging van *Holland* en aanmattingen van den gemeenen vijand, bij besluit, gegeven op het Keizerlijk Paleis te *Rambouillet*, den 9^{den} van Hooimaand 1810, heeft besloten, dat het Koningrijk *Holland* met het *Franseh Keizerrijk* vereenigd zoude worden. Zijnde dit Keizerlijk besluit van den volgenden inhoud:

Extract uit de Minuten van de Secretarij van Staat.

In het Keizerlijk Paleis te Rambouillet, den 14den van Hooimaand 1810.

NAPOLEON, Keizer der *Franchen*, Koning van *Italië*, Beschermmer der *Rhijn-Confederatie*, Mediateur van het *Zwitserisch Bondgenootschap*, enz enz.

Wij hebben besloten en besluiten het geen volgt:

REG-

E E R S T E T I T E L.

Art. 1. *Holland* is met het *Keizerrijk* vereenigd.

2. De stad *Amsterdam* zal zijn de derde stad van het *Keizerrijk*.

3. *Holland* zal hebben zes leden in den Senaat, zes leden in den Staatsraad, vijf-en-twintig leden in het Wetgevend Ligchaam en twee Regters in het Hof van Caslatie.

4. De Officieren te lande en ter zee, van welken rang zij wezen mogen, worden in hunne posten bevestigd. Aan dezelve zullen Brevetten door ons onderteekend, worden uitgereikt. De Koninklijke Lijfwacht zal met onze Keizerlijke Garde worden vereenigd.

T W E E D E T I T E L. *Van het Bestuur in 1810.*

5. De Hertog van Plaisance, Aarts-Thesaurier van het Rijk, zal zich, in hoedanigheid van onzen algemeenen Stedehouder, naar *Amsterdam* begeven. Hij zal in den Raad der Ministers voorzitten, en het beleid der zaken uitoefenen.

Zijne Functiën zullen met den eersten van Louwmaand 1811 ophouden, op welken tijd de *Franche Administrati* hare werkzaamheden zal aanvangen.

6. Alle publieke Ambtenaren, van welken rang dezelve ook mogen zijn, worden in hunne posten bevestigd.

D E R D E T I T E L. *Van de Finantiën.*

7. De tegenwoordige Belastingen zullen blijven ingevorderd worden tot op den eersten van Louwmaand 1811, op welken tijd het Land zal worden verligt, en de belastingen gebragt op den zelfden voet, als voor het overige gedeelte van het Rijk is bepaald.

8. De algemeene begrooting van ontvangsten en uitgaven zal, vóór den eersten van Oogstmaand aanstaande, aan onze goedkeuring worden onderworpen.

De Renten der publieke Schuld zullen, over 1810, niet verder onder de lasten worden gebragt, dan vóóreen derde van derzelvertegenwoordig bedragen.

De Renten der Schuld over 1808 en 1809, welke zijn onbetaald gebleven, zullen, ter concurrentie van een derde van derzelve bedrag, op de begrooting vóór 1810 worden gebragt.

9. De Douaniers, op de grenzen, behalve die op de *Franche* zijde geposteerd, zullen door de zorg van onzen Directeur-Generaal der Douanes worden georganiseerd; de *Hollandsche Beveend* van de Middelen te Water zullen met dezelve worden vereenigd.

De bestaande Linie van Douanes aan de zijde van *Frankrijk* zal niet langer dan tot den eersten van Louwmaand 1811 in stand blijven, op welken tijdstip dezelve zal worden opgeheven en de gemeenschap tuschen *Holland* en het *Keizerrijk* onbelemmerd zal zijn.

10. De Koloniale Producten, zich thans in *Holland* bevindende, zullen aan derzelver eigenaren verblijven, onder betaling van een regt van vijftig ten honderd der waarde van die koopmanschappen. Uiterlijk voor den eersten van Herfstmaand, zal deswegens de nodige opgave worden gedaan.

Deze Koopmanschappen, wanneer de regten deswegens zullen zijn voldaan, zullen in *Frankrijk* ingebragt en over de geheele uitcitrektheid van het Rijk vervoerd kunnen worden.

V I E R D E T I T E L.

11. Er zal te *Amsterdam* een bijzonder Bestuur zijn door een' onzer Staatsraden geprefideerd, aan het welk het toezigt en de nodige Fondsen

6. A M S T E R D A M S C H E

tot onderhoud van dijken, polders en andere publieke werken, zullen worden aanvertrouwd.

V I J F D E T I T E L.

12. In den loop *dézer* Maand zal, door het Wetgevend Ligchaam van *Holland*, eene Commissie worden benoemd, bestaande uit vijftien leden, welke zich naar *Parijs* zal begeven, om een Raad uittemaken, ten oogmerk hebbende, om definitiefelijk te regelen al hetgene tot de onderscheiden publieke en gemeentens-Schulden betrekking heeft, en om de grondbeginselen der vereeniging te doen overeenstemmen met de plaatselijke omstandigheden en belangen van het land.

13. Onze Ministers zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit.

(*geseekend*)
(*Onder fond*)

N A P O L E O N.
Van wege den Keizer,
De Minister Secretaris van Staat,
H. B. HERTOG VAN BASSANO.

(*geseekend*)

Dit bovenstaande besluit aan ulieden mededeelende, zijn wij tevens door *Z. M.* den Keizer gelast, ulieden te kennen te geven, dat Hoogstdezelve, zich verplicht ziende, een einde te maken aan de tusschenbesturen, welke, zedert zestien jaren, dit gedeelte van het *Keizerrijk* hebben gekweld, de inwoners van *Holland* de voorwerpen van Hoogstdezelfs zorg zullen zijn, en *Z. Keizerl. Maj.* zich in hunne welvaart even als in die van deszelfs goede stad *Parijs* zal verblijden; terwijl het ruim veld, hetwelk van *Amsterdam* tot *Rome* aan der inwoneren nijverheid wordt geopend, hun zou veroorloven het tijdstip af te wachten van de uitbreiding der onderlinge handelsbetrekkingen in die streken, welke hunne voorvaders hebben beroemd gemaakt, en de eer van den *Bataafschen* en *Hollandschen* naam zoo zeer hebben verheven.

Wij brengen eindelijk, ter kennis van ulieden, dat het algemeen Bestuur, tot op de aankomst van zijne Doorluchtige Hoogheid den *Prins Aarts-Thefaurier* van het Rijk, Hertog van *Plaisance* op den tegenwoordige voet blijft bestaan.

VAN DER HEIM, *l. p.*
Ter Ordonnantie:

A. J. J. H. VERHEYEN.

Amsterdam, den 12den van Hooimaand 1810.

L U T H E R S C H K E R K N I E U W S.

Amsterdam 28 van Hooimaand. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 1ste, en Woensdag den 15de van Oogstmaand, onder voorzitting van *Do. Fortmeyer*.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,
toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCH E
GELOOFSBELIJDENIS, te Amsterdam.

Amsterdam den 25sten van Hooimaand. Op Woensdag den 18de dezer, werd onze Gemeente gesticht door den Wel-Eerw. en zeer geleerden Heer *P. J. Cramer*, veelbemind Leeraar van onze Geloofsbroederen te *Gorinchem*, met de woorden uit *Hand. 4 vs. 4de*; waaruit, door Zijn Wel Eerw. werd voorgesteld: de waarheid van den Christelijken Godsdienst, blijkbaar uit de invloed, welke de verkondiging van het Evangelie had, op de genen die 't aanhoorden.

Den daaraanvolgende Zondag den 22sten dito had onze Gemeente wederom het genoegen door denzelfven Eerw. Leeraar geflicht te worden; met eene Leetrede, over de woorden 1 Johs. 4 vs. 19; waaruit bewezen werd, dat de Liefde, welke de mensch, en vooral de Christen aan God verschuldigd is, moet gegrond zijn in, en berusten op de Liefde van God.

Het gewoon Confistorie zal gehouden worden op Donderdag den 2den van Oogstmaand, onder voorzitting van Do. Jacobi.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

- Eerste Gebod, den 1 Julij.*
Nicolaas Daaldorp <i>en</i> Maria Louisa Charlot.	Philip Tobias Philip <i>en</i> Aaltje Simons,
Daniël August Tappert <i>en</i> Wilhelmina Theodora Louisa Keller.	Harmanus Roosenberg <i>en</i> Elisabeth de Waart.
Jan Fredrik Rudolph Pregt <i>en</i> Barbara Antonetta Richemond.	Jacobus Struwnck <i>en</i> Aleida Maria de Babgian.
Gerrit Annes <i>en</i> Maria Bremon.	Cornelis uit den Bogaart <i>en</i> Gerritje van Santen.
Moses Abraham <i>en</i> Schoontje Moses.	Gerrit Verhoef <i>en</i> Nisje Cornelis.
Gerrit Barmveld <i>en</i> Sancta Fredrika van der Toght.	Theodorus Waller <i>en</i> Catharina Elisabeth Dijkstra.
Barend Benjamin <i>en</i> Hentje Jacobs.	Johannes Terwinkel <i>en</i> Magdalena Hoorn.
Benjamin Boas <i>en</i> Sara Jacobs.	Willem Willems <i>en</i> Catharina Ros.
Joseph Hendrikus Coendersman <i>en</i> Neeltje Wallant.	Willem Robbe <i>en</i> Johanna Steylen.
Cornelis Cornelisen <i>en</i> Elisabeth Catharina Daalhof.	Jan Hendrik Laukamp <i>en</i> Johanna Doedijns.
Hendrik Christian Gerlach <i>en</i> Cornelia Elisabeth Hofman.	Joseph Machiel Ponso <i>en</i> Judith Jacob Mulheyne.
Fredrik Hendrik Hartog <i>en</i> Magdalena Cornelia van den Hoed.	Willem Bulterman <i>en</i> Willemine Johanna van Santen.
Fredrik Heyne <i>en</i> Hendrika Horstkens.	Carel Cauvini <i>en</i> Angela Bozzi.
Jan Willem Hartemink <i>en</i> Grietje de Hoog.	Barend Bongaard <i>en</i> Jannetje Klink.
Bernardus Kwant <i>en</i> Maria Adriana van der Linden.	Hend. van Doorn <i>en</i> Grietje Hageman.
Jan Janse Kea <i>en</i> Johanna Kaggink.	Dirk Houthuyfen <i>en</i> Antonia de Rode.
Abraham Leendert <i>en</i> Marretje Selomons.	Joseph Cohen <i>en</i> Rijns Machiels.
Harmanus Meyzel <i>en</i> Maria Mahis.	Theodorus Jacobus Bqn <i>en</i> Anna Cornelia van der Pels.
Nicolaas Onclijn <i>en</i> Catharina Soete.	Bartholomeus Alexander de Gruiter.
Jan Hend. Overmijeren Dirkje de Folt.	Bols <i>en</i> Johanna Henrietta Kaecks.
Lamba Hagels <i>en</i> Zwaantje Melkmans.	<i>To zamen 42 Paarsen.</i>
Jan van Broek <i>en</i> Helena Hoppe.	<i>Eerste Gebod, den 8 Julij.</i>
Harmanus Slaghek <i>en</i> Gouda Philips.	De Heer, Mr. Willem Ferdinand Mogge Muilman <i>en</i> Jonkvrouw Magdalena Anthonia Muilman.

- Jan Daniël van Holij *en* Johanna Kikkert.
- Harmanus Hendrik Radenhuyfen *en* Helena Catharina Coopijn.
- Nicolaas Beets *en* Maria Magdalena Safverie.
- Arie van Campen *en* Maria Leempoel.
- Reinier van Ede *en* Wilhelmina Born.
- Adam Frank *en* Dorothea Hillebrand.
- Johan Fergel *en* Dorothea Keyfer.
- Anthony van Kempen *en* Theresia Maria Hoelen.
- Mr. Anthonie van Goudoever *en* Johanna Elisabeth Kreling.
- Gijsbert van der Linden *en* Elisabeth Roukens.
- Theod. Meijer *en* Magtilda Overwater.
- Lourens Mortel *en* Gefina Scholten.
- Lucas Minderop *en* Ferena Hazeman.
- Jac. Stok *en* Maria Magdalena Subern.
- Willem Schallenberg *en* Hendrina Donkers.
- Pieter Stevens *en* Anna Relina Mulder.
- Claas Splinter *en* Gerritje van Kouterik.
- Fredrik van Talingen *en* Alida Reefnik.
- Sijvert Ijjes *en* Carolina Pod de Vin.
- Hendrik Wibbersman *en* Cornelia Luyte.
- Arnoldus van Welt *en* Peternella van Aalst.
- Mofes Orgell *en* Rebecca Nathan Josephus.
- Jan Meulman *en* Maria Susanna Kniefen.
- Barend Frederiks *en* Elisabeth Sara Bombaard.
- Arie Angel *en* Jansje Baart.
- Hendrik van Hanswijk *en* Maria Louisa Nijbuer.
- Frans van der Breggen *en* Wilhelmina Augusta Catharina Lochman van Koningsfeldt.
- Pieter Senff *en* Johanna Maria Plas.
- Joseph van David Leon *en* Abigaël de Joseph Basfan.
- Dirk Verhoeff *en* Fijte Snel.
- Te zamen 31 Paaren.*
- Eerste Gebod, den 15 Julij.*
- Christiaan Stephanus Beeker *en* Alida Clara Vullies.
- Jacob Bovekerk *en* Dorothea Holm.
- Teunis Bewies *en* Johanna Margaretha ter Weyden.
- Adolf Breedenbeek *en* Alida Janfen.
- Jan Brinkman *en* Geertruy Maria Siems.
- Pieter van Bodegrave *en* Sophia Strato.
- Samuel Pieter Bock *en* Johanna Wielen.
- Pieter Bingeman *en* Catharina Elisabeth Hamburger.
- Christiaan Hijman Fieninck *en* Geertruy Cornelia Potuyt.
- Johannes Heyman Fochs *en* Catharina Margaretha Engeling.
- Pieter Anthony Hock *en* Agata Klinkhamer.
- Jan George Hers *en* Christina Velkers.
- Lolke Hofker *en* Doerte Sikkers.
- Johannes Franciscus Hinkelaar *en* Helena Catharina Elisabeth Arnold.
- Dirk Holje *en* Christina Rofin.
- Stephan King *en* Margaretha Jakelina Laegast.
- Hendrikus Georgius Kacks *en* Maria Hendrika ter Gieten.
- Anthony Lewijn *en* Hendrika Johanna Ojevsaar.
- Jan Lont *en* Barta Palmboom.
- Johannes Bernardus van Loo *en* Catharina Swartjens.
- Albert Mannee *en* Marta Baay.
- Jacobus Louwis Frederik de Meijere *en* Geertje Oudmaijer.
- Anthony Oprij *en* Petronella Hustee.
- Harmen Otto *en* Catharina E. Schade.
- Hendrik Pieter Jr. *en* Catharina Buysman.
- Arie Paling *en* Anna Kramer.
- Anthony Rombouts *en* Alida Cecilia Hildebrand.
- Johannes Reus *en* Anna Maria Bach.
- Hendrik Christiaan Seydervaal *en* Anna Maria Menke.
- Dirk Keun Hz. *en* Anna Wils.
- Johan Godtob Schaffman *en* Grietje van Gulik.

Johannes Jacobus Schreffer *en* Imma-
gonda Sara Claafina Duyvelshof,
Teunis Siebelhof *en* Clara van Stenen
Hend Sipken *en* Gefina van Dokkum.
Eerdewin van Sitten *en* Jannetje Smits
David Sparjere *en* Maria Elisabeth
de Grave.
Frans Steeman *en* Alida van Broek-
huyfen.
Hillebrand Tieri *en* Gefina Kamp.
Carel Frederik Werner *en* Hendrina
Molenhouwer.
Jan Weverink *en* Maria Veldhuys.
Robbert van der Zee *en* Magdalena
Heezen.
Hendrik Suurwald *en* Anna Francisca
Maria Speetmans
Jacob Voordes *en* Gefina Oltmans.
Theod. Bunc Haz. *en* Hendrika Flerie
Henrich Wilhelm Joost *en* Willemina
Christina Tonfer.
Jan Smit *en* Christina Kwist.
Aädris Ringlip *en* Carolina Mastin
Jan Hendrik Grauw *en* Dina Petron-
nella Jansen.
Frans Deria *en* Maria Joseph Radia.
Marten van Leeuwen *en* Johanna
Willemfen.
Frans Carel de Reuk *en* Maria
Anjes Elkes.
Hendrik Cornelis Jacobus van Arom
en Johanna Maria Ligtenberg.
Te zamen 50 Paaren.
Eerste Gebod den 22 Julij.
Matthijs Godlib Stafhorst *en* Anna
Margretha Smit.
Jonkhr., Francois Everhard Cornelis
Pieter Taats van Amerongen *en*
Jonkvr., Ernestina Henrietta Maria
Paulina Hogguer.
Johannes Rudolph van den Berg *en*
Johanna Christina Umbgrove.
Aeilt Arend Tobias *en* Antje van de
Wal.
Tonnis Adam *en* Janneke Hendriks.
Adrianus Alders *en* Elisabeth Gevwind
Christoffel Braspenning *en* Jacoba
Adeke

Johannes Willebrordus Beks *en*
Catharina van der Voort.
Johannes Philippus Brunink *en* Alyda
Take.
Tobias Eden Bakker *en* Maria van
Lochem.
Hermanus Jan van Beek *en* Grietje Bos
Hendrik Weltner *en* Johanna Dirksen
Joban Hendrik Belders *en* Anna
Stronk.
Johan Nicolaas Jansen *en* Antonetta
Maria Magdalena van Aulsepe.
Nicolaas Brunner *en* Margareta Troost
Carel Dirk Champagne *en* Charlotta
Concorda Grondman.
Hermanus Dusefeldorp *en* Catharina
Storp.
Jan Morenhout *en* Dorothea Steeg.
Hersch Jacob Desfaur *en* Be'je Hartog.
Bartholomeus Eygenaar *en* Everdina
van der Plaet.
Leendert Emanuel *en* Leentje
Abrahams.
Jan Florijn *en* Frederika Reys
Izaak Franeker *en* Aaltje Wildervank.
Fredrik Hendrik Gos *en* Elisabeth
Cocnradina Bosch.
Willem Hermanus de Groot *en*
Johanna Arendina Engelsma.
Johannes Hofland *en* Francijntje
Verbeek.
Bront Hes *en* Johanna Hambout.
Cornelis Hark *en* Adriana van Kooten.
Dierk Molenkamp *en* Heléna Spreng-
hoorn.
Jacob Hansman *en* Hendrika Kermér.
Roelof van Havre *en* Alida Jans
Dirk Jan Heyneman *en* Willemijntje
Hengeveld.
Mattheus van der Heyden *en* Catha-
rina Nuy.
Christoffel Coelman *en* Magdalena
Rosl.
Fredrich Georg Kok *en* Geesje Croes.
Jacobus Loosvelt *en* Grietje Klaver.
Johannes Hendrikus van Loo *en*
Christina van den Berg.
Johannes Molenschot *en* Johanna
Maria Plusker.

Johannes Hugo Lourens de Vogel *en* Sofia Maria Wilhelmina Schwerrickhard.
 Anthony Meijer *en* Maria Hendrika Klok.
 Johan Henrich Wilhelm Minkhoff *en* Antje Hendrik Bolding.
 Moses van Josua Gedelle de Mattos *en* Sara Coronel Pater.
 Franciscus Leonardus Adolphus Nieuwenhuys *en* Anna Alida Siegfried.
 Lodewijk Anthony Olivier *en* Jacoba Elisabeth Tappe.
 Georg Anton Ort *en* Hilleeta Geertuyda Marugg.
 Theodorus Poeltuyn *en* Maria Heuvers.
 Isaac van Rosfen *en* Mijntje Verdouw.
 Jacob van Raven *en* Hermina van Berrum.
 Jan Janfen Runnenburg *en* Adriana Sofia van Elduk.
 Eberhard Stitzinger *en* Johanna Wilhebbina Engert.
 Petrus Casimier Schregardus *en* Anna Elisabeth Munting.
 Johan Otto Schneider *en* Catharina Caldtj.
 Jan Sabel *en* Elisabeth Krij.
 Lucas Scholte *en* Anna Maria Cramer.
 Johannes Henricus Feker *en* Alida Bekkering.
 Willem Vogel *en* Gerritje Leeftang.
 Harmanus de Vries *en* Maria Roemer.
 Gerrit van der Velden *en* Elisabeth Jacoba van Vliet.
 Fredrik Willems *en* Maria Smit.
 Cornelis Meynardus van Waart *en* Johanna Margretha ten Brummelaar.
 Theodorus Lambertus Wittenberg *en* Johanna Elisabeth Gondier.
 Jan Fredrik Weefeman *en* Catharina Margaretha Waardenberg.
 Dirk Gerbrand Wapstra *en* Catharina Elisabeth Trakfel.
 Levy Moses Aron *en* Belle Jacob Symons.
 Johannes Schultz *en* Clara Balk.
 Johannes Hendrikus Beider *en* Elisabeth Hoogpaling.
 Jan Donk *en* Elisabeth Beckman.
 Luykes Hoogland *en* Margaretha Geytenbeek.
 Hendrik Fredrik Morgenster *en* Hendrika van Dintzen.
 Paulus Morrou *en* Hendrika Schoutemeijers.
 Cornelis Ragaar *en* Sara Wilhelmina Jongh.
 Wilhelmus Franciscus Adrianus van de Ven *en* Maria Anna Christina van der Steen.
 Dirk Arends *en* Johanna Hendrika Barend Helman *en* Alida Meeters.
 Cornelus Verwey *en* Anna Maria Meijer.
 Pieter Schoonheim *en* Catharina van der Meyden.
To zamen 76 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

<i>Maandag 4 Junij.</i>		Overl.	Jaar.
Overl.	Jaar	31	89
3 Jannerje de Wil, <i>a. kh.</i>	w. 16	3 Jofephus Frederich Praetzel,	
3 Joanna Voogets, huisv. van	van	jongste zoon van J. Praetzel,	
J. Hul, <i>a. kh.</i>	67	<i>l. kh.</i>	85

M E R C U R I U S

Overl.	Jaar.
2 Alida Kenskamp, <i>k. kh.</i>	3
2 Hendrik de Vries, <i>w. kh.</i>	4
31 Jan Kamps, <i>k. kh.</i>	71
2 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van C. F. G. Schnetz, <i>w. kh.</i>	d. 2
2 Frans Ormel, <i>w. kh.</i>	84
1 Anna Christina Hogesteyn, <i>k. kh.</i>	31
2 Johanna Henderina Busfer, eenigste dochter van D. Busfer, <i>a. kh.</i>	2
1 Marianus Kraan, <i>k. kh.</i>	4
2 Antje Jans Pot, huisvr. van M. Geermeijer, <i>a. kh.</i>	79
2 Janna ten Katen, huisvr. van H. Mahe, <i>w. kh.</i>	43
31 Christina Normij, huisvr. van J. Ligvoest, <i>a. k.</i>	38
1 Dirkje Henke, huisvr. van G. Barger, <i>no k.</i>	39
1 Hendericus Theodorus Klerke, <i>k. kh.</i>	34
1 Willem Giedion Janfen Elings, <i>k. kh.</i>	51
31 Frans Wisling, <i>a. kh.</i>	66
1 Johannes Louwrens Siebers, <i>k. kh.</i>	47
2 Willem Alix Gerome Bonjeé Serrurier, <i>a. kh.</i>	d. 16
1 Apolonja Bijleveld, wed. M. van Rijn, na het <i>Dioner Kerkhof</i> te werden uitgev.	ca 78
2 Jan Leendert Hoffmen, <i>a. kh.</i>	51
30 Leentje Lulofs, wed. van S. Verhuert, <i>k. kh.</i>	68
2 Jurriaan Jan Jordaan, eenigste zoon van J. Jordaan, <i>w. kh. w. 5</i>	
1 Carel Kraak, <i>k. k.</i>	72
2 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Lindblad, <i>k. kh. d. 1</i>	
2 Elisabeth Wollebrandts, <i>a. kh.</i>	75
31 Anna van Genders, huisvr. van M. Scheffer, <i>a. k.</i>	73
3 Hendrik van Alken, eenige zoon van A. H. van Alken, <i>w. kh.</i>	54

Overl.	Jaar.
1 Johannes Wasfenberg, van onder <i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en begr. op 't <i>a. kh.</i>	67

Dingsdag 5 Junij.

2 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. L. Visser, <i>k. kh. u 6</i>	
3 Jacobus Pufkens, <i>a. kh.</i>	4
2 Femmetje Lüs, wed. J. Tiede, <i>k. kh.</i>	78
3 Petronella Margaretha Koelemans, wed. G. Hokhuysen, <i>k. kh.</i>	81
3 Elisabeth Martens, eenige dochter van de wed. J. Martens, <i>w. kh.</i>	93
8 Alida Spijker, <i>a. kh.</i>	d. 20
2 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. Fermer, <i>a. kh. d. 8</i>	
2 Martinus Logenaar, <i>k. kh.</i>	35
3 Hillegonda van der Horst, wed. K. Boethouwer, <i>n k.</i>	81
3 Marten Mooy, <i>a. a. s.</i>	74
2 Martinus Rutlock, <i>k. kh.</i>	56
1 Jan Benjamin Jetsz, <i>k. kh.</i>	44
2 Hilletje Vuyatman, <i>w. kh.</i>	u. r
3 Johannes van der Poll, <i>w. kh. u. 5</i>	
2 Clafina Cornelia Helmsé, jongste dochter van K. Helmsé, <i>a. kh.</i>	7
3 Johanna Hendrica Hakkeling, <i>a. kh.</i>	4
3 Barentje Jacobsa Engelsma, dochter van B. Engelsma, <i>k. kh.</i>	8
4 . . . Arnolskij, <i>a. kh.</i>	37
4 Rijnardus Ootens, <i>k. kh.</i>	3
3 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. C. Metz, <i>oel. k. d. 14</i>	

Woensdag 6 Junij.

4 Jan Willem Bonnemeijer, <i>k. kh.</i>	31
3 Klass Jelles van Sitteren, <i>a. kh.</i>	63
1 Catharina Bisfik, huisvr. van J. Smit, <i>a. kh.</i>	56
3 Gerarda Wouteru Jacobsa Korthals, eenigste dochter van W. Korthals Jacobsz, <i>a. k. 1 en 4 m.</i>	

12 A M S T E R D A M S C H E

Overl.	Jaar.
4 Pieter Keufeler, <i>l. kh.</i>	w. 6
5 Cornelis Groen, <i>a. kh.</i>	68
5 Pieter Hefels, <i>a. kh.</i>	77
1 Joanna Clara Schuurman, wed. F. Wintman, <i>k. kh.</i>	77
3 Catrina Bleykens, huisvr. van A. Klok, <i>l. kh.</i>	40
5 Johannes Florijaan Lutz, <i>l. kh.</i>	53
4 Louisa Carolina Landman, <i>l. kh.</i>	w. 10
4 Cornelis van Geyn, <i>w. kh.</i>	73
2 Willem van den Helm, <i>k. kh.</i>	57
2 Mietje van Os, <i>l. kh.</i>	m. 7

Donderdag 7 Junij.

4 Petronella Angedeel, wed. W. H. Bedding, <i>a. kh.</i>	82
6 Jacob Isfer, <i>a. kh.</i>	76
4 Pieter Nicolaas Struwer, <i>a. kh.</i>	81
4 Jan Raaite, <i>k. kh.</i>	86
6 Jacobus Uitecoven, <i>a. kh.</i>	48
6 Johannes Petrus Kroon, een Roomsch Weeskind, <i>w. kh.</i>	72
4 Bernhardus Lucasen, een Roomsch Weeskind, <i>w. kh.</i>	72
6 Catrina Alida Mulder, <i>a. kh.</i>	71
3 Sara Anker, wed. van A. Land, <i>a. kh.</i>	72
5 Catharina Verduyn, <i>k. kh.</i>	77
5 Susanna Cornelis Ertzarda Häffner, huisvr. van M. Davijt, <i>l. o. k.</i>	19
5 Johannes Warningh, <i>o. k.</i>	71
6 Ariaantje Katsman, wed. van J. Valbrag, <i>l. kh.</i>	48
5 Kaatje Bergman, jongste dogter van D. Bergman, <i>k. kh.</i> ren 11 m.	71
5 Alpheda Louisa de Vischer, wed. Mr. W. F. Six, <i>o. k.</i>	71
6 Napoleon van Hogendorp, <i>o. k.</i>	m. 11
6 Johanna Gardeman, <i>l. kh.</i>	w. 4

Vrijdag 8 Junij.

6 Jan Hendrik Hintere, <i>w. kh.</i>	40
5 Samuel Munnik Jr., <i>a. kh.</i>	41
17 Marij Lijuch, wed. C. Fowler, <i>eng. k.</i>	60
4 Pieter van der Weyde, <i>k. kh.</i>	44

Overl.	Jaar.
7 Siemon Anthonie, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	13 en 5 m.
4 Johanna Arends, wed. van P. Oortmans, <i>w. kh.</i>	75
6 Pieter Olm, <i>l. kh.</i>	w 12
7 Maria Hellemans, <i>n. kh.</i>	u 6
6 Dirk Wel, <i>w. kh.</i>	2½
7 Alida Catharina Dix, eenigste dogter van P. Dix, <i>w. kh.</i>	2½
7 Johanna Neeltje Sel, <i>l. kh.</i>	1½
6 Cornelis van Straten, <i>a. kh.</i>	70
7 Klaas van der Wal, <i>a. kh.</i>	52
7 Christiaan de Leu, <i>k. kh.</i>	11

Saterdag 9 Junij.

8 Anna Marja Catharina Elen-dorp, <i>n. kh.</i>	14
6 Geertruy Alblas, eenigste Kind van C. Alblas, <i>a. kh.</i>	m. 11
8 Anna Frederika Tiedrens, huisvr. van J. C. Brauwstall, <i>l. kh.</i>	40
8 Anthonij van der Linden, <i>a. kh.</i>	63
8 Maria Fasé, huisvr. van W. Kemper, <i>a. kh.</i>	33
7 Gerhard Hendrik Schoeyder, jongste zoon van G. H. Schneyder, <i>w. kh.</i>	4
5 Jacobus Johannes Esfusé, <i>l. kh.</i>	w. 5
8 Maria Matneens, wed. van J. L. Leuntes, <i>k. kh.</i>	85
8 Helena Schabeek, huisvr. van A. Nieuwenhuys, <i>l. kh.</i>	39
7 Helena Catharine Gembergen, huisvr. van F. Vleugels, <i>l. kh.</i>	33
2 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van L. Cop, <i>a. kh.</i>	d. 3
5 Pieter Wasman, <i>a. kh.</i>	72
6 Susanna Voorhout, huisvr. van A. Praefing, <i>w. kh.</i>	59
8 Betje Steuakker, <i>w. kh.</i>	4
8 Petrus Scheffers, <i>n. kh.</i>	1 en 5 m.
8 Geertruy Pieterse, huisvr. van L. Dourgr, <i>a. kh.</i>	37
7 Marijke, de Bij, huisvr. van R. Breton, <i>sil. k.</i>	40
8 Jan Meindert Brumfoede, <i>l. kh.</i>	55

Het getal der Dooden is 138.
Overl.

<i>Dingsdag 12 Junij.</i>		Overl.	Jaar.
Overl.	Jaar.	9 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van P. A. Tuino, <i>k. kh.</i>	24
8 Cornelis van der Wel, <i>l. kh.</i>	14	<i>Woensdag 13 Junij.</i>	
9 Gerrit Leeneman, <i>l. kh.</i>	41	10 Hermina Maria Dufedan, eenige dogter van de wed. J. W. Dufedan, <i>l. kh.</i>	ca 39
8 Johannes Klesman, <i>a. kh.</i>	46	11 Hermanus Hendricus Hoffbee, jongste zoon van H. Hoffbee, <i>a. kh.</i>	w. 9
10 Nicolaas van Kamphof, <i>a. kh.</i>	1	11 Wijbada Sinkel, huisvr. van J. de Weert, <i>a. kh.</i>	51
9 Aaltje Alberts, wed. van J. G. Knol, na <i>Buikfloot</i> uitgev.	66	10 Grietje Brouwer, laat wed. A. Hartogsveld, <i>z. k.</i>	72
8 Marten van Velsen, <i>k. kh.</i>	75	11 Kaatje Ekkers, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	15
9 Maria Morck, jongste dogter van de wed. J. O Morck, <i>n. k.</i>	7	10 Alijda den Hollander, huisvr. van H. Cornelis, <i>k. kh.</i>	37
10 Tietje Pisbes, huisvr. van B. van Dijk, <i>n. kh.</i>	46	11 Pieter Ollifager, <i>l. kh.</i>	14
8 Neekje den Uil, <i>a. kh.</i>	59	10 Gerritje Helena Westerman, oudste dogter van de wed. H. Westerman, <i>n. z. c.</i>	ca. 38
9 Willem Knoppers, <i>l. kh.</i>	24	10 Helena Doekwijler, wed. G. ter Vooren, <i>l. kh.</i>	80
10 Willem Poesjat, <i>k. kh.</i>	2	9 Carolina Gerredina van Roosen, <i>a. kh.</i>	w. 17
9 Jacobus Coelombie, <i>oll. k.</i>	47	11 Jansje Gast, <i>n. k.</i>	69
9 Johannes Jacobus Zezar, <i>w. kh.</i>	45	12 Gerardus Johannes Claasens, <i>a. kh.</i>	1
7 Catharina Waagschaal, <i>w. kh. m.</i>	10	11 Poulus Damming, <i>a. kh.</i>	42
9 Anna Maria van der Vliet, <i>a. kh.</i>	w. 5	10 Theodorus Gink, <i>o. k.</i>	46
9 Machiel Rit, <i>l. kh.</i>	48	10 Maria Scholte, wed. J. Spekman, <i>w. k.</i>	87
7 Barendje Evers, laat wed. J. de Graaf, <i>l. kh.</i>	73	10 Jansje Majjer, huisvr. van J. W. Schermelé, <i>w. kh.</i>	36
8 Wilhelmina Frederica Schmedt, eenige dogter van C. L. Schmedt, <i>a. kh.</i>	22	11 Catharina Elisabeth Buné, <i>l. kh.</i>	35
10 Anna Henderina de Rooy, rweede dogter van J. de Rooy, <i>l. kh.</i>	15	10 Johanna Lokman, <i>w. kh.</i>	14
6 Sara Heerout, wed. J. Takes, <i>a. kh.</i>	50	11 Maria Wilhelmina Westhowe, <i>l. kh.</i>	w. 3
9 Pieter Jan Beyman, <i>l. kh.</i>	w. 10	11 Francijntje Benoist, <i>w. kh.</i>	4
11 Zweris Allebers, jongste zoon van A. Allebers, <i>k. kh.</i>	d. 4	12 Leendert van den Burgh, <i>a. kh.</i>	8
11 Cornelis Storm, <i>k. kh.</i>	68	10 Victor Rutgers, <i>a. kh.</i>	w. 3
10 Tjark Gersen, <i>k. kh.</i>	w. 5	12 Sara Dictus, huisvr. van J. Schreuder, <i>l. kh.</i>	51
11 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van D. Baasdorp, <i>a. kh.</i>	d. 4	<i>Donderdag 14 Junij.</i>	
11 Hendrik Sijbrand Eckelboom, <i>a. kh.</i>	w. 4	12 Hk Christoffel Koch, <i>a. kh.</i>	83
9 Barbera van Hoorn, wed. M. de Zwaap, <i>l. kh.</i>	72	13 Jan van der Hengat, <i>a. kh. m.</i>	4
9 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van G. van Aarst, <i>k. kh.</i>	d. 14		
9 Hubertus van Engelen, <i>w. kh.</i>	1		
9 Elisabeth Naming, <i>k. kh.</i>	24		
9 C. de Rooy, <i>a. kh.</i>	31		

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
21 Louwrens Minke, <i>k. kh.</i>	33	15 Hermanus Accuraat, een A.	
10 Cornelia van Neerom, wed.		M. N. Weeskind, <i>k. kh.</i>	11
G. van den Broek, <i>l. kh.</i>	80	12 Willemina Janfen, huisvr. van	
12 Maria Schults, <i>a. kh.</i>	w. 14	C. Schut, <i>a. kh.</i>	49
11 Willem Nevingh, <i>w. kh.</i>	53	13 Anna Wilhelmina Claessen,	
13 Geesje Martens Spoor, dogter		wed. F. de Morré, <i>l. kh.</i>	43
van M. J. Spoor, <i>k. kh.</i>	w. 6	14 Wilhelmus Joannes van Spaere,	
13 Het ongedoopte Kind van H.		<i>k. kh.</i>	34
van der Lugt, <i>l. kh.</i>	u. 1	15 Roelof Vahrmeijer, zoon van	
13 Antonij Hilderink, <i>w. k.</i>	m. 4	B. H. Vahrmeijer, <i>k. kh.</i>	27
12 Carlens de Lijn, jongste dog-		14 Anna Maria Cornelisse, <i>k. kh.</i>	34
ter van C. de Lijn, <i>n. kh.</i>	5	13 Cornelis Pietersz, <i>l. o. k.</i>	79
9 Fenna Catharina Menge, huisvr.		14 Maria Siegler, jongste dogter	
van J. Sijbes, <i>w. kh.</i>	46	van B. Siegler, <i>a. kh.</i>	2
<i>Vrijdag 15 Junij.</i>			
12 Sjoert Wendelaar, <i>no k.</i>	69	15 Christina Janfen, jongste doch-	
14 Susanna Christina Ophof, eenig-		ter van L. Janfen, <i>a. kh.</i>	20
ste dogter van J. H. Ophof,		16 Johanna Geertray Groeve,	
<i>a. kh.</i>	4	<i>a. kh.</i>	25
13 Louisa Wilhelmina Amalijs/		13 Johanna Janfen, huisvr. van	
Francisca Vulté, <i>k. kh.</i>	21	D. ter Reehorst, <i>n. kh.</i>	50
12 Wilhelmina Henricus Vercaut, van		15 Hendrik Franken, <i>a. kh.</i>	d. 17
<i>Leden</i> ingev. en begr. in de		14 Antonie Kalvelager, <i>l. kh.</i>	17
<i>n. k.</i>	ca. 40	13 Reijertje de Boer, wed. J. van	
14 Maria Bouman, eenigste dogter		der Horst, <i>w. k.</i>	65
van L. Bouman, <i>k. kh.</i>	ca. 2	14 Johannes Brandt, <i>l. kh.</i>	24
13 Jannetje Ensink, huisvr. van		14 Maria Baltina Cras, eenige dog-	
J. Vogel, <i>n. k.</i>	65	ter van A. Cras, <i>l. kh.</i>	m. 11
13 Catharina Barends Maats, huisvr.		15 Catherine Visgaula, huisvr. van	
van C. G. Schultze, <i>a. kh.</i>	70	L. Tallrechet, <i>z. k.</i>	60
13 Matthejs Adriaans, zoon van		15 Elbert Jan Post, jongste zoon	
R. Adriaans, <i>a. kh.</i>	m. 10	van J. Post, <i>a. kh.</i>	5
13 Frans Sonneveld, <i>l. kh.</i>	54	15 Gerrit Hendrik Rietvelt, jong-	
14 Margaretha Daal, wed. T. van		ste zoon van J. Rietvelt, <i>a. kh.</i>	4
Otten, <i>l. n. k.</i>	59	15 Johannes Martens, <i>l. kh.</i>	114
13 Harmanus Luytjes van der Met-		15 Gerard Gaudelius, <i>w. k.</i>	73
len, <i>w. kh.</i>	m. 5	15 Hendrik van der Heyde, <i>l. kh.</i>	65
14 Anna Maria Hoogeboom,		Het getal der Dooden is 138.	
<i>w. kh.</i>	45	<i>Maandag 18 Junij.</i>	
14 Johannes de Vries, <i>k. kh.</i>	ca. 70	16 Josephina Adelaida Robert,	
11 Johanna Wolff, <i>l. kh.</i>	68	eenigste dogter van J. Robert,	
15 Het ongedoopte Kind van de		<i>l. kh.</i>	34
overledene huisvr. van J. Lig-		14 Engelkje Ebbekink, huisvr. van	
voet, <i>n. k.</i>	m. 1	J. van Sandbeck, <i>l. kh.</i>	72
13 Jan Sijveld, <i>a. kh.</i>	d. 16	14 Christina Swidde, huisvr. van	
11 Christiaan Gerrit Mars, <i>n. kh.</i>	37	P. Steal, <i>z. k.</i>	65
12 Jansje de Vries, <i>w. kh.</i>	54	15 Izaak uit den Bogaard, <i>a. kh.</i>	76
		16 Willem Vansteeg, <i>a. kh.</i>	73

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
15	Wilhelmina Maria Kuysten van Hoefen, wed. D. van Berckel, <i>s. k.</i>	16	Carlina Schreuder, <i>k. kh.</i>
	40	17	Geertruy Veerhoff, huisvr. van G. Forrenhout, <i>no. k.</i>
14	Catharina Geertruyda Meijer, eenigste dochter van J. J. Meijer, <i>w. kh.</i>	18	Albert Elders, <i>k. kh.</i>
	9	16	Maria Tarels, <i>a. kh.</i>
15	Jacob Wilhelm Ort, <i>w. kh.</i>	19	Geertruy Steyn, <i>l. kh.</i>
	35	16	Maria Christina Beckel, wed. D. W. Kieffondaal, <i>a. kh.</i>
16	Jan Teunissen, <i>a. kh.</i>		45
15	Johannes Huijink, een Rooms Weekind, <i>w. kh.</i>	19	Johannes Feekes, <i>k. kh.</i>
	10		3
17	Balthazar Stork, <i>z. k.</i>	<i>Woensdag 20 Junij.</i>	
	86	17	Helena Tengel, laatst wed. H. Beekman, <i>l. kh.</i>
16	Margretha Revier, huisvr. van H. H. A. Schols, <i>k. kh.</i>		76
	63	17	Tijs Harmanus Eggen, <i>k. kh.</i>
16	Jacomina Kock, huisvr. van J. Redeman, <i>l. kh.</i>		56
	35	17	Mr. Gale Isaac Gales, <i>n. k.</i>
15	Harmanus Bouwkamp, <i>k. kh.</i>		ca. 74
	49	17	Gerrit Hoppe, eenige zoon van G. Hoppe, <i>a. kh.</i>
14	Hendrik Christoffel van Rooy, jongste zoon van W. van Rooy, <i>a. kh.</i>		24
	w. 15	19	Jacob van Braak, <i>a. kh.</i>
15	Wilhelmina Elisabeth Lindeman, <i>w. kh.</i>		w. 11
	m. 11	18	Johannes Wolfgang Morisfe, eenigste kind van J. P. Morisfe, <i>a. kh.</i>
16	Antoine Maas, <i>l. kh.</i>		4
	d. 2	16	Martinus Blonck, <i>w. k.</i>
15	Dirkje de Klerk, <i>l. kh.</i>		65 en 5 m.
	w. 23	17	Johanna Jacoba Kips, huisvr. van A. Portielje Gerrits, na het nieuwe <i>Kerkhof</i> aan de <i>Dismerbrug</i> uitgev.
14	Maria Johanna Cuperus, huisvr. van H. Seije, na <i>de Bils</i> uitgev.		48 en 5 m.
	36	20	Jansje Rijke, jongste kind van P. Rijke, <i>a. kh.</i>
16	Diena Alberta van Blijenburgh, <i>n. z. c.</i>		w. 10
	d. 19	17	Catrina Pothorst, huisvr. van P. Verbor, <i>l. kh.</i>
<i>Dingsdag 19 Junij.</i>			38
16	Wolterus Coenradie, <i>k. kh.</i>	18	Jan Walter, <i>a. kh.</i>
	58		21
15	Jan Hermen Bergman, <i>k. kh.</i>	19	Johan Andries Kantsteyner, <i>w. kh.</i>
	60		w. 4
18	Jacobus Johs. Aukes, <i>l. kh.</i>	17	Hendrik Wellenberg, <i>l. kh.</i>
	w. 13		29
17	Johs. Finkespeper, eenigste zoon van J. Finkespeper, <i>k. kh.</i>	16	Geertruy Boethouwer, huisvr. van J. Reevers, <i>k. kh.</i>
	m. 5		44
17	Aaltje Sara Sijberden, oudste dochter van Dirk Sijberden, <i>k. kh.</i>	18	Dirk Frelis, <i>n. z. c.</i>
	20		70
16	Wilhelmina Walters, huisvr. van P. Broekmeijer, <i>a. kh.</i>	17	Albert Albertus Jonasse, <i>k. kh.</i>
	36		63
18	Pieter Baart, zoon van H. Baart, <i>l. kh.</i>	<i>Donderdag 21 Junij.</i>	
	2	19	Jan de Vries, <i>a. kh.</i>
18	Jacoba Zeedelaar, <i>w. kh.</i>		w. 14
	w. 18	20	Barent Harpman, <i>a. kh.</i>
18	Johanna Hofster, huisvr. van G. Jacobs, <i>n. kh.</i>		d. 16
	40	18	Anna Margaretha Kruyeman, <i>a. kh.</i>
15	Pieter Adrianus van Meedenburg, <i>l. kh.</i>		54
	w. 3	15	Claas Claasfen, <i>n. kh.</i>
5	Anna Margretha Nickel, wed. A. Stam, <i>a. kh.</i>		w. 3
	71	18	Claasena Claasfen, <i>n. kh.</i>
	C		w. 3
	a		Een Tweeling.
		20	Trijntje Roofboom, <i>a. kh.</i>
			23

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
20 Geertruida van IJsendijk, huisvr. van F. Blanchard, <i>l. kh.</i>	62	21 Barendina Kip, eenigste dogter van F. Kip, <i>w. kh.</i>	w. 13
20 Antje Onkelbout, <i>k. kh.</i>	86	22 Anna Vanneus, huisvr. van A. Paling, <i>a. kh.</i>	28
16 Margaretha Hegman, wed. P. L. de Grimo, <i>seg. k.</i>	79	22 Casper Batestinic, <i>a. kh.</i>	5
19 Alida Plankman, <i>k. kh.</i>	66	20 Willem Wijmmer, zoon van W. Wijmmer, <i>k. kh.</i>	4
16 Johanna Verfpiet, huisvr. van J. Hovener, <i>a. kh.</i>	43	21 Engelina Maria Hilbes, jongste dogter van G. Hilbes, <i>a. kh.</i>	m. 10
<i>Vrijdag 22 Junij.</i>			
19 Margretha Catrina Baars, <i>a. kh.</i>	27½	21 Anna Elisabeth Maas, <i>l. kh.</i>	1
19 Catrina Spruyt, <i>a. kh.</i>	54	20 Anna Walters, huisvr. van W. Agterman, <i>l. kh.</i>	36
20 Henderika Margaretha Bykenduyn, eenigste dogter van H. Eykenduyn, <i>a. kh.</i>	1½	19 Pieter Albertus van der Graft, <i>k. kh.</i>	47
20 Fredrik Christoffel Roemer, <i>l. kh.</i>	80	18 Femmetje Broekhuys, jongste dogter van H. Broekhuys, <i>w. kh.</i>	1½
19 Johannes Sonnenberg Gallant, <i>wa k.</i>	ca. 70	23 Hillegonda Bruggeman, <i>w. kh.</i>	4
20 Franciscus Wilhelmus Jutte, jongste zoon van F. Jutte, <i>a. kh.</i>	22	Het getal der Dooden is 141.	
19 Maria Gerardina van Ulphen, <i>a. kh.</i>	59	<i>Maandag 25 Junij.</i>	
22 J. G. Brink, <i>a. kh.</i>	18	22 Johanna Sanreé, huisvr. van J. Bruyns, <i>eil. k.</i>	52
20 Maria Catrina Heynburger, <i>a. kh.</i>	m. 11	23 Andries Fransani, eenigste zoon van J. B. Fransani, <i>a. kh.</i>	3
19 Antonius Swaaneveld, eenigste zoon van A. Swaaneveld, <i>l. kh.</i>	w. 8	22 Aaltje Olivier Gerrits Oylde, wed. P. Mulder ibse, <i>n. kh.</i>	83
19 Pieter Spruytel, <i>a. kh.</i>	50	22 Frederika Johanna Selter, <i>k. kh.</i>	m. 5
20 Johanna van Willigen, wed. J. van Laaren, <i>o. k.</i>	80	23 Elisabeth Keetel, gesepareerde Vrouw van J. Takens, <i>a. kh.</i>	86
<i>Saterdag 23 Junij.</i>			
21 Catharina van Deyl, <i>z. k.</i>	80	23 Siemon Doedeys, <i>w. kh.</i>	42
21 Nicolaas Daniel van Slijpe, eenigste kind van N. F. L. van Slijpe, <i>o. k.</i>	m. 10	20 Gijbert Kustendrager, <i>a. kh.</i>	w. 17
18 Johanna Boode, wed. B. van den Heuvel, <i>k. kh.</i>	72	22 Bernardus Hendricus Korthagen, <i>l. kh.</i>	m. 11
20 Joannes Henricus Stiphout, enige zoon van H. Stiphout, <i>l. kh.</i>	w. 9	24 Johan Christof Henkeler, <i>a. kh.</i>	24
21 Christiaan Koenraad van Lienen, <i>a. kh.</i>	69	23 Maria Catharina van Leewen, verlaaten huisvr. van J. Postenier, <i>w. kh.</i>	80
20 Joanna Koops, wed. van J. H. Calvelage, <i>l. kh.</i>	45	23 Charlotta Sofia Staal, <i>k. kh.</i>	14
		23 Bernardus Johannes Jansen, <i>n. kh.</i>	w. 9
		22 Maria Johanna Sating, <i>l. kh.</i>	14
		24 Jan Scheffers, <i>l. kh.</i>	35
		23 Clara Elisabeth Brinkman, <i>a. kh.</i>	1
		22 Petronella van Huesen, huisvr. van G. van Rossen, <i>o. k.</i>	63

Overl.	Jaar.
22 George Oswalt, <i>k. kh.</i>	w. 10
22 Johannes Korn, <i>w. kh.</i>	49
24 Dirkje Buys, wed. A. Boef, <i>l. kh.</i>	79
22 Grietje van Bergen, <i>k. kh.</i>	w. 6
23 Bernardus Barends, <i>l. kh.</i>	5
23 Jacobus Beeker, <i>n. k.</i>	72
24 Anton Primavessi, <i>a. kh.</i>	44
22 Arend uit ten Daalen, <i>l. kh. d. 3</i>	
<i>Dingsdag 26 Junij.</i>	
24 Joannes Kroesen, oudste zoon van N. Kroesen, <i>l. kh.</i>	4
23 Johanna Jans, wed. van J. Kor- nelis, <i>a. kh.</i>	86
21 Elisabeth Schraal, huisvr. van D. Hartog, <i>a. kh.</i>	55
25 Margaretha Rempelman, huisvr. van J. Witthoven, <i>k. kh.</i>	62
22 Marie Salomons, <i>l. kh.</i>	d. 14
23 Jan George Wilhelm Geluk, <i>a. kh.</i>	54
25 Maria Bergdaal, huisvr. van C. Prins, <i>a. kh.</i>	25
24 Jacobus Antonius Maas, zoon van de wed. A. Maas, <i>k. kh.</i>	11
24 Jan van Hilten, <i>a. kh.</i>	37
23 Pieter Koker, <i>a. kh.</i>	4
25 Alida Joanna Dekker, <i>a. kh.</i>	21
25 Adolf Gerhard Mourik, <i>n. kh. w. 10</i>	
24 George Willem Rudolphs, jongste zoon van wijlen G. W. Rudolphs, <i>a. kh.</i>	71
25 Anna Maria Hulst, een Rooms Weeskind, <i>l. kh.</i>	16
21 Gerwit van den Acker, <i>k. kh.</i>	77
25 Joannes Settels, zoon van F. Settels, <i>n. kh.</i>	w. 3
25 Johanna van Ingels, huisvr. van E. Troost, <i>n. kh.</i>	44
23 Poulus Flemming, <i>n. kh.</i>	25
22 Maria Elisabeth Bensman, jong- ste dogter van de wed. A. Bens- man, <i>w. kh.</i>	22
24 Sophia Petronella Hafkenscheid, dogter van M. Hafkenscheid, <i>a. k.</i>	41

Overl.	Jaar.
<i>Woensdag 27 Junij.</i>	
25 Johannes de Vogel, <i>a. kh.</i>	50
24 Elbert Hoogenbirk, <i>z. k.</i>	54
26 Louis Alexander Robert, jong- ste zoon van J. Robert, <i>l. kh.</i>	m. 10
25 Casper Meijer, <i>a. kh.</i>	42
26 Anna Maria Pasteur, <i>l. kh.</i>	48
25 Teunis Krukkenberg, <i>k. kh.</i>	66
26 Johanna ter Brugge, wed. C. Graafland de Jonge, <i>k. kh.</i>	67
24 Johannes Reynders, <i>a. kh.</i>	3
25 Johannes Fredrik Wilhelmus Linnebeek, eenigste zoon van C. S. Linnebeek, <i>a. kh.</i>	w. 10
26 Jan Hk. Kueneman, <i>w. kh. w. 22</i>	
25 Johannes Jacobus Boekhoudt, <i>k. kh.</i>	w. 11
25 Sufanna Godliep, <i>k. kh.</i>	72
24 Hendrik Fijn, eenig zoontje van F. Fijn, <i>w. kh.</i>	m. 7
25 Catharina Sto:ix, wed. van J. Ruscamp, <i>l. kh.</i>	59
26 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Kueneman, <i>l. kh. d. 3</i>	
26 Gerritje Jansen, huisvr. van L. Meijer, <i>k. kh.</i>	26
<i>Donderdag 28 Junij.</i>	
28 Jannetje Bavier, wed. van G. Nieunaber, <i>l. kh.</i>	ca. 71
23 Geffena Aalders, wed. J. G. Meijer, <i>a. kh.</i>	74
27 Johannes Jacobus Hermans, <i>k. kh.</i>	61
23 Harmanus Adrianus Profeet, <i>n. kh.</i>	40
27 Maria Gezina Hendrica Loch- ner, <i>w. kh.</i>	w. 17
26 Hendricus Hubertus van Door- newaart, eenige zoon van H. van Doornewaart, <i>a. kh.</i>	ca. 2
26 Hester Beregt, huisvr. van W. van Dijk, <i>a. kh.</i>	74
23 Johs. Hermanus Baartfheer, <i>k. kh.</i>	72
27 Johanna Brinkman, <i>n. kh.</i>	w. 9

Overl.	Jaar.
27 Metje Siewers de Boer, huisvr. van C. Groenhoff, <i>w. kh.</i>	55
26 Anna Elifabeth Catharina Krijgsmann, huisvr. van A. Snoer, <i>a. kh.</i>	66
27 Johannes Peter Hendriks, <i>n. kh.</i>	39
27 Adriana Maria Schrever, <i>l. kh. m.</i>	4
26 Elifabeth Verhoorn, wed. van A. Vonk, <i>n. k.</i>	76

Vrijdag 29 Junij.

28 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. A. Stennekus, <i>k. kh.</i>	d. 12
27 Christiaan Maas, <i>n. kh.</i>	63
26 Cornelis Holstman, <i>a. kh.</i>	56
27 Anthonij Johannes de Groot, <i>k. kh.</i>	33
28 Jannetje Diederica Mes, eenigste dogter van C. Mes, <i>z. k. m.</i>	7
28 Jacob Verwey, <i>k. kh.</i>	w. 6
27 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van B. van Poppeldam, <i>a. kh.</i>	u. 2
26 Gerardus Groenewoudt, jongste zoon van E. Groenewoudt, <i>k. kh.</i>	m. 7
26 Abram Ellevis, <i>k. kh.</i>	26
27 Antje Hogewout, <i>w. kh.</i>	12
28 Susanna Albrechts, <i>w. kh. m.</i>	10
26 Hendrikus Bart Schouten, <i>k. kh.</i>	4
26 Dirk Slipfig, <i>w. kh.</i>	w. 5
27 Hendrik Oorman, <i>n. kh.</i>	d. 1
29 Maria Hijmans, huisvr. van T. Franzen, <i>l. kh.</i>	49

Saterdag 30 Junij.

27 Johanna Held, wed. van P. Tang, <i>a. kh.</i>	67
25 Johannes Hermanus van Tien, <i>n. kh.</i>	83
29 Abraham du Préé, <i>w. kh.</i>	64
25 Gerritje Baljé, huisvr. van M. Blok, <i>k. kh.</i>	39
28 Christoffel Soór, <i>a. kh.</i>	55
19 Maria Petronella Schemek. Florina Krans, wed. A. Blij, <i>l. kh.</i>	65

Overl.	Jaar.
29 Geertruy van Raalt, wed. A. Rafink, <i>k. kh.</i>	70
27 Hendrik Jacob Philippus Korman, <i>l. kh.</i>	1
26 Maria du Bois, huisvr. van P. Bessem, <i>l. kh.</i>	29
28 Johanna Dorothea Boelhouwer, <i>l. kh.</i>	w. 12
28 Cornelia Elifabeth Maria van der Sluys, <i>a. kh.</i>	w. 8
29 Hendrietta Petronella Magnin, eenigste dogter van G. Magnin, <i>a. kh.</i>	21
29 Hendrika van Straasburg, huisvr. van P. de Haas, <i>a. kh.</i>	72
30 Thomas de Roo, <i>k. kh.</i>	74
30 Hendrik Teunisfe, <i>k. kh.</i>	1
29 Johannes van Lottum, <i>a. kh.</i>	29
29 Johan Hendrik Herbold, <i>w. kh.</i>	21
30 Anthonius Josephus Jongen, <i>a. kh.</i>	1
30 Aaltje Schoonenburg, <i>w. kh.</i>	81
30 Hendrik Lublink, <i>l. n. k.</i>	5
30 Jacobus Dinflager, <i>k. kh. m.</i>	10
29 Roelofje Bruyus, huisvr. van H. Strik, <i>no. k.</i>	68
29 Maria Bolten, wed. J. Tweehuyfen, <i>l. kh.</i>	53
30 Johannes Hendricus Tieleman, <i>w. kh.</i>	1
28 Johanna Catharina Smit, <i>k. kh. m.</i>	4
28 Hendrik van den Velden, <i>k. kh.</i>	27
29 Femmetje van Vrij Aldenhoven, <i>a. kh.</i>	24
Het getal der Dooden is 118.	

Maandag 1 Julij.

1 Agie van der Haart, huisvr. van K. van Buuren, <i>a. kh.</i>	60
1 Coenraad Brand, <i>l. kh.</i>	1
1 Willem Fredrik van Rooy, <i>n. kh.</i>	11
1 Johanna Pieterse, <i>l. kh.</i>	40
1 Franciscus Hermanus Polman, <i>l. kh.</i>	m. 5
1 Gesiena Bergmeijer, wed. van H. Worms, <i>a. kh.</i>	45
1 Simon Broerfe, <i>l. kh.</i>	32

Dingsdag 3 Julij.

Overl.	Jaar.
a Margretha Holtkamp, huisvr. van H. Vorkink, <i>w. kh.</i>	ca. 66
a Cornelia van Walwijk, huisvr. van A. C. Eitze, <i>l. kh.</i>	32
a Johannes Pieter Stronk, eenigste zoon van J. Stronk, <i>l. kh.</i>	1
i Jacobus Stolp, <i>s. kh.</i>	w. 19
i Gerrit Boumeester, <i>a. kh.</i>	d. 16
i Henke Ates Scenerius, huisvr. van P. Roos, <i>s. kh.</i>	57
r Maria Johanna Hegener, <i>l. kh.</i>	d. 12

Woensdag 4 Julij.

3 Willem van Deyk, <i>a. kh.</i>	76
4 Henderika Kist, <i>a. kh.</i>	w. 14
r Richardina Helena Nobel, huisvr. van C. Rampert, <i>l. a. k.</i>	36
a Maria Putkers, wed. van P. N. Liefen, <i>k. kh.</i>	66
a Fredrik Ulrich voor den Drift, <i>a. kh.</i>	m. 5
a Jan Hendrik Beenke, <i>a. kh.</i>	25
a Adriana Regina Barbenhen, huisvr. van J. H. Koek, <i>s. k.</i>	34
r Jacobus de Koning, <i>a. kh.</i>	w. 8
a Roelof Hendrik Kram, <i>l. kh.</i>	31
3 Grietje Hennink, eenigste dochter van de wed. J. G. Heunink, <i>l. kh.</i>	4
4 Helena de Graaf, oudste dochter van A. de Graaf, <i>l. kh.</i>	84
i Gerritje Goudou, wed. van B. Rotteveel, <i>l. kh.</i>	68

Donderdag 5 Julij.

a Anna Groenbeek, bejaarde dochter, <i>a. kh.</i>	26
3 Jan Rigtering-Jonker, jongste zoon van H. Jonker, <i>sil. k.</i>	1
3 Willem-Fredrik Schultz, <i>l. o. k.</i>	23
3 Christiaan Godlieb Meijer, <i>k. kh.</i>	4
3 Dirkje Heinekamp, wed. van J. Bakker, <i>l. kh.</i>	72
w Hendrik Schippers, <i>w. kh.</i>	w. 2

Vrijdag 6 Julij.

6 Petronella van Kampan, wed. B. Brouer, <i>a. kh.</i>	56
5 Jan Gulicher, <i>s. z. c.</i>	104 m.
3 Leonardus Bakens, <i>a. kh.</i>	63
4 Joanna Maria Christina van Laar, huisvr. van J. P. Schouten, <i>s. kh.</i>	74
5 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van E. Verhagen, <i>a. kh.</i>	d. 14
3 Elisabeth Bakker, <i>s. k.</i>	31
4 Frans Kemper, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	52
4 Andries Kok, <i>a. kh.</i>	4
5 Johanna Carolina Maria Brinkman, <i>a. kh.</i>	m. 1
4 Jentje Schraade, jongste-kind van M. Schraade, <i>a. kh.</i>	m. 5
4 Gerrit Smit, <i>k. kh.</i>	m. 4
a Hendrik van Droopen, <i>l. kh.</i>	32
3 Elisabeth van Hoogerwoordt, huisvr. van G. Mulder, <i>l. kh.</i>	55
4 Margretha Geertruyda Kuykens, <i>w. kh.</i>	5 en 7 m.
a Maria Huyfer, huisvr. van F. Hilderman, <i>w. kh.</i>	75
5 Sophia Harmina Klaasena Bauermann, <i>w. kh.</i>	w. 6
4 ... Vatinel, <i>a. kh.</i>	32
5 Naatje Pruyfen, <i>w. kh.</i>	d. 30

Saterdag 7 Julij.

5 Wilhelmus Overbeek, <i>a. kh.</i>	32
5 Joannes Fredricus Reyne, <i>s. k.</i>	82
5 Philip Hendrik Rauw, <i>s. kh.</i>	56
4 Helena Boonders, wed. G. A. Bos, <i>w. kh.</i>	34
6 Juriaan Waldering, <i>s. k.</i>	ca. 66
6 Helena Charlotta Diekeshoff, <i>a. kh.</i>	5
6 Henderjetta Schoonenbeek, <i>a. kh.</i>	m. 4
6 Willem Ruhl, <i>s. k.</i>	72
5 Dirk Overduyn, oudste zoon van E. Overduyn, <i>w. kh.</i>	10
4 Angenist van Hult, <i>l. kh.</i>	69
3 Antonie Adam Meuser, <i>s. kh.</i>	40

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
5 Coenraad Swaveland, <i>s. kh.</i>	33	5 Christina de Wit, wed. van M. Saurman, <i>k. kh.</i>	72
4 Balthazar George Niermeijer, <i>wa. k.</i>	78	5 Antje Dirkse, <i>l. kh.</i>	45
6 Maria Pelt, huisvr. van F. H. Bikkerop, <i>l. kh.</i>	74	6 Lourens Christiaan Nuys, <i>kh. 31</i>	
		Het getal der Dooden is 110.	

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 18 Junij 1810.

- Keizersgragt, N. 663. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erven, Tuin, Tuinhuis enz. op de) bij de Spiegelstraat, *f*25500. Opgeh.
- Een Plaaisier-Tuin, genaamd *het Gezicht*, in de Plantagie, in 't Bosch bij de Muiderpoort, in het Perk O. N. 38. *f*8000. Opgeh.
- Keizersgragt, N. 711. (Een Koopmans Huis en Erve, mitagaders Stal &c. op de) bij de Vijzelstraat, *f*45000. Opgeh.
- Heerengragt, N. 247. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Bergstraat, *f*9000. Opgeh.
- Heerenstraat, N. 11. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f*5950, in slag *f*790. *van Soomeren.*
- Heerenstraat, (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f*2000, in slag *f*500. *Jonkernout.*
- De Ambachts-Heerlijkheid van Zandvoort, boven Haarlem, achter de Baster of vierde Brug van Haarlem. *f*12000 Opgeh.
- Roozenstraat, N. 65 en 66. (Twee Huizen en Erven, in de) bij de Baangragt, *f*750, in slag *f*50. *Mayburgh.*
- Nieuwe Rapenburgerstraat, N. 6. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f*420, in slag *f*30. *Kiss.*
- Foelji-Dwarsstraat, N. 43. (Een Huis en Erve, in de) *f*410, in slag *f*50. *Garriss.*
- Keizerrijk, N. 8. (Een Huis en Erve, in het) *f*334. Dezelve.
- Ridderstraat, N. 40. (Een Huis en Erve, in de) bij de Oude Schans, *f*360. Dezelve.
- Wittenburg, N. 102. (Een Huis en Erve, op) in de Kleine Straat, *f*120 in slag *f*5. *Jonkernout.*
- Uitenburg, N. 15. (Een Huis en Erve, op) in de Achterstraat, in de Schollevangers Gang, *f*100. in slag *f*30. *van Minden.*
- Een Huis en Erve, in bovengenoemde Gang, N. 14. *f*90, in slag *f*18. Dezelve.
- Heerengragt, N. 432. (Een Huis en Erve, op de) bij de Hartenstraat, *f*5700, in slag *f*300. *J. Smis.*
- Gingel, N. 207. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Lijnbaanssteeg, *f*2900, in slag *f*12. *Rijfkogel.*

Ou-

- Oude Nieuwstraat, N. 32. (Een Huis en Erve, in de) *f*390. *Westerwoudt.*
 Cingel, N. 206. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Lijnbaanssteeg, *f*1520, in slag *f*300. *Honshuizen.*
 Roozenstraat, N. 169. (Een Huis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, *f*2125. *Jenkernont.*
 Vijzelstraat, N. 75. (Een Huis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, *f*3150, in slag *f*200. *Westerwoudt.*
 Noorderstraat N. 28. (Een Winkelhuis en Erve, op de hoek van de) en Looijers-Dwarsstraat, *f*1525, in slag *f*400. *Glasius.*
 Nieuwe Looijers-Dwarsstraat, N. 27. (Een Huis en Erve, in de) *f*425, in slag *f*100. *Dezelve.*
 Heerengragt, N. 508. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Leidsegragt, *f*20200, in slag *f*500. *G. & J. Twisk.*
 Een vijfde part in een Graandtoogerij en vier Pakhuizen daar annex, op het Smallepad, N. 41. *f*4000, in slag *f*175. *Kistemaker.*
 Tien morgen, driehonderd roeden Veenlanden, in de Krimpenerwaard, voorts nog 560 roeden Lands, gelegen als boven, *f*430, in slag *f*70. *Wurfball.*

Deze volgende Perceelen op Maandag den 25 Junij.

- Een Buitenverblijf, genaamd *Weizigt*, buiten de Muiderpoort, nabij het eerste Sluisje, aan de Houtwaalder Weg, onder deze Stad, N. 3. *f*1975, in slag *f*25. *van Embden.*
 Geldersche Kaai, N. 85. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Waterpoortsteeg, *f*4050, in slag *f*20. *Blijenburgh.*
 Haarlemmerdijk, N. 229. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Binnen Oranjestraat, *f*4025, in slag *f*10. *Opgeh.*
 Heerengragt, N. 314. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f*2225. *Jenkernont.*
 Een Hoffede, genaamd *Eindhoven*, met deszelfs Heeren Huizingen enz. onder de gerechte van Heemstede, ten einde de Haarlemmerhout, *f*25600, in slag *f*400. *Opgeh.*
 Elandsgragt, N. 1. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Prinsengragt, *f*2500, in slag *f*300. *Linckerts.*
 Lindegragt, N. 131. (Een Huis en Erve, op de) bij de Blindemanssteeg, *f*610, in slag *f*2. *Opgeh.*
 Angeliensstraat, N. 35. (Een Huis en Erve, in de) bij de Violettenstraat, *f*570, in slag *f*5. *Opgeh.*
 Utrechtsche Dwarsstraat, N. 149. (Een Huis en Erve, in de) bij den Amstel, *f*850, in slag *f*50. *Braskamp.*
 Utrechtsche Dwarsstraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) bij den Amstel, *f*490, in slag *f*2. *van Wulven.*
 Keizersgragt, N. 704. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Vijzelstraat, *f*5850, in slag *f*10. *Santink.*
 Een Herberg, genaamd *Nieuw Roozenburg*, met deszelfs Tuin, Koets-huis en Stalling, met nog zeven Huizen naast elkander, staande op Stads Grond, aan de Buitencingel buiten de Raampoord, benevens nog drie Huizen in de Varkens Gang, *f*10600, in slag *f*1000. *Westerwoudt.*

Kalverstraat, N. 38. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) bij de St. Luciensteeg, f 11300, in slag f 2000. *Westerwoud.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maan* 12 den 2 Julij.

Een Buitenplaats, genaamd *IJ-Vliet*, buiten de Haarlemmerpoort aan de Hoogen- of Spaarndamsche Dijk, tusfchen de paalen N 41 en 42, in de Overbraker Polder, N 94. f 2575, in slag f 6. *Krul.*

Reguliersgragt, N. 121. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Heerengragt, f 4525, in slag f 225. *J. Smit* *ibz.*

Prinsengragt, N. 604. (Een Huis en Erve, op de) bij de Elandstraat, f 2000. *Opgeh.*

Prinsengragt, N. 474. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Angeliensgragt, f 2500. *Opgeh.*

Goudsbloemstraat, N. 152. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, f 52. *Jagers.*

Een Gracht in de Gereformeerde Oude Kerk, N. 575. f 68. *Opgeh.*

Heerengragt, N. 115. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Beulingstraat, f 3700, in slag f 100. *Ogelwigt.*

Egelantiersgragt, N. 44. (Een Huis en Erve, op de) bij de Tweede Dwarsstraat, f 800. *Lomans.*

Roozengragt, N. 210. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Tweede Bloem-Dwarsstraat, f 1225, in slag f 25. *Jonkernout.*

Roozengragt, N. 41. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de tweede Bloem-Dwarsstraat, f 600, in slag f 18. *Dezeive.*

Weteringsstraat, N. 45. (Een Huis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, f 800, in slag f 125. *van Goor.*

Lauwrierstraat, N. 39. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, f 700, in slag f 200. *van Seomeren.*

Lauwrierstraat, N. 33. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, f 1600. *G. Smit.*

Lauwrierstraat, N. 31 en 32. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, in de) f 1200. *Jonkernout.*

Lauwrierstraat, N. 10. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Prinsengragt, f 1450, in slag f 10. *Jagers.*

Lauwrierstraat, N. 178. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, f 475. *Lomans.*

Lauwrierstraat, N. 176. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, f 550, in slag f 20. *Houtkoper.*

Lauwrierstraat, N. 166. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lavendelstraat, f 800. *van Goor.*

Lauwrierstraat, N. 162. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Lavendelstraat, f 530, in slag f 20. *van Langen.*

Lauwrierstraat, N. 159. (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Schildergang, f 525, in slag f 20. *Westerwoud.*

Lauwrierstraat, N. 6 en 7. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak,) in de) in de Waale Weespoort, f 340, in slag f 5. *Linckers.*

Lauwrierstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) in de Waale Weespoort, f 180, in slag 40. *Doorn.*

- Lauwjer-Dwarsstraat, N. 47 en 48. (Twee Huizen en Erven, in de) *f*450, in slag *f*40. *Eckhoff*.
- Looijersstraat, N. 2. (Twee Huizen en Erven, (in één Koop,) in de) in de Timmermans Gang, *f*120. *Linkers*.
- Roozenstraat, N. 1. en 2. (Twee Huizen en Erven, (in één Koop,) in de Spinnekoppen Gang, *f*100, in slag *f*50. Dezelve.
- Roozenstraat, N. 9. (Een Huis en Erve, in de) op het Stuurmans Hofje, en een dito bij de Stuurmans Gang, N. 15. *f*520, in slag *f*30. *van Bemmel*.
- Tuinstraat, N. 83. (Een Huis en Erve, in de) bij de Ratelwagthoeg, *f*350, in slag *f*50. *van Cooth*.
- Eerste Bloem-Dwarsstraat, N. 10. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f*575, in slag *f*500. *de Reus*.
- Eerste Bloem-Dwarsstraat, N. 11. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f*700, in slag *f*20. *Jagers*.
- Derde Lelij-Dwarsstraat, N. 16. (Een Huis en Erve, in de) *f*230, in slag *f*14. *van Soomeren*.
- Roozengragt, N. 6. (Een Huis en Erve, op de) in de Trompetten Gang, *f*150. *Oghwicht*.
- Eerste Boom-Dwarsstraat, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) in een afgebootten Gang, *f*180, in slag *f*45. *Cluven*.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 9 Julij.

- Nieuwezijds Voorburgwal, N. 117. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Korte Kolkthoeg, *f*4550, in slag *f*50. *Broekhuizen*.
- Lelijgragt, N. 54. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, *f*5100. *Opgeh.*
- Lindegragt, N. 152. (Een Huis en Erve, op de) bij de tweede Dwarsstraat, *f*400, in slag *f*2. *Opgeh.*
- Een Plaaijer-Tuin, genaamd *Meekelenborgh*, buiten de Utrechtsche Poort, op het Hoedemakerspad, N. 44. *f*360, in slag *f*1. *van Embden*.
- Haarlemmerdijk, N. 197. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Baanbrugthoeg, *f*3550, in slag *f*50. *Hop*.
- Haarlemmerdijk, N. 157. (Een Huis en Erve, op de) bij het Plein, *f*1200, in slag *f*100. *Jonkarnous*.
- Een Tuin, genaamd *Schoonzijs*, buiten de Haarlemmerpoort, aan de Sparendamsche Dijk, N. 92. *f*510, in slag *f*70. *van Embden*.
- Derde Wetering Dwarsstraat, N. 9. (Een Huis en Erve, in de) *f*2200, in slag *f*150. *van Cooth*.
- Haarlemmerdijk, N. 110. (Een Huis en Erve, op de) bij de Buiten-Oranjestraat, *f*2000, in slag *f*30. *Kistemaker*.
- Brouwersgragt, N. 99. (Een Pakhuis en Erve, op de) op de hoek van de Mouthoesthoeg, *f*3850, in slag *f*150. *Opgeh.*
- Oudezijds Achenbergwal, N. 135. (Een Huis en Erve, op de) bij de Korte Niefel, *f*1500, in slag *f*100. *van der Hoeye*.
- Langze Leidiche Dwarsstraat, N. 53. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kruisstraat, *f*870, in slag *f*90. *Groensboer*.
- Kerkstraat, N. 457. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij den Amstel, *f*820. *Opgeh.*

- Binnen-Oranjestraat, N. 10. (Een Huis en Erve, in de) bij de Haarlemmerdijk, f 260, in slag f 20. *Palmboom.*
 Jonkerstraat, N. 98 (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 203. Opgch.
 Oostenburgergragt, N. 12. (Een Huis en Erve, op de) bij de kleine straat, f 350, in slag f 60. *Blijenburgh.*
 Tuinstraat, N. 71. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lijnbaansgragt, f 130, in slag f 20. *Dezelve.*
 Een Dubbelde Plaasier-Tuin, genaamd *Vredenoord*, op de hoek van het Tuinpad de Eendragt, tuschen de Raam- en Zaagmolenspoorten, f 500, in slag f 50. *van Soomeren*
 Drie Baarsjes, N. 69 en 70. (Een Huis en Erve, (zijnde twee Woningen onder één Dak,) aan de) f 300. Opgch.
 Een Graffte in de Noorder Kerk, N. 26. f 30, in slag f 20. *Jonkernout.*
 Nieuwe Lelijastraat, N. 74. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de laatste Dwarstraat, f 750, in slag f 175. *Kuurkamp.*

Dit onderstaande *Brik-Schip* is geveild op *Maandag* den 18 Junij 1810. in het N. Z. Heeren Logement.

Brik-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *Nicolay* en *Martha*, laatst gevoerd geweest door Kapitein OLE ANDERSEN, lang over steven 73½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 21 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 9 voet 6 duim, 't verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 4000, in slag f 100. *Jan Tenije.*

Dit onderstaande *Kof-Schip* op *Maandag* den 25 Junij.

Kof-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de Hendrik* en *Jan*, gevoerd bij Schipper FREDRIK IPSEN, lang over steven 108 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 24 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 12 voet 5 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 4000. *C. Faber.*

Deze onderstaande *Schepen* op *Maandag* den 9 Julij.

Kaper-Schooner-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *le Diable à Quatre*, gevoerd door Kapitein BENJAMIN OLIVIER, lang over steven 64 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 4000, in slag f 50. *J. H. de Witt.*

Snik-Schip. (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *Fortuna*, gevoerd door Kapitein JOSEPH CASTELLAN, lang over steven 44½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 3 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 500, in slag f 40. Opg.

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

VIJF-EN-DEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTÉ LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Onze held in de *Wielingen* gekomen zijnde, bleef nog onzeker over het lot van den Lieutenant-Admiraal TROMP en deszelfs esquadre, die intusschen den geheelen nacht de *Engelschen* zelfs tot aan hunne kust was gevolgt; doch ziende dat deze geen stand hielden, noch een gevecht durfde wagen, oordeelde hij raadzaam om DE RUITER optezoecken en naar zijne toestand te vernemen. De *Engelschen* zulks bemerkende, wendde dadelijk hunne schepen en vervolgde hem van verre. TROMP ontmoette op deze zijne terugtocht niets dan het gros der *Engelsche vloot*, zonder een enig *Nederlandsch schip*; doch het in den avond werd hij het schip van den Lieutenant-Admiraal TJERK HIDDÉ DE VRIES gewaar, dat geheel reddeloos was; waaruit hij vermoedde dat het met de *Nederlandsche vloot* niet wel stond; met welk schip hij den 6den van Oogstmaand 1666 voor de *Wielingen*, en 's namiddags in 's Lands Diep binnen kwam.

Dit was het einde van dien ongelukkige zeeslag, doch die de *Nederlanders* evenwel niet meer dan twee schepen had doen verliezen; daar de *Engelschen* zich op geene andere overwinning konde beroemen, dan dat zij zee hadden behouden. De *Nederlandsche vloot*, dewelke op dien tijd voor *Gaas* in *Schooneveld* ten anker lag, bestond nog uit tachtig zeilen, zoo groot als klein.

Na dat DE RUITER de staat zijner vloot had doen opmaken, bleek het dat zijn verlies op verre na zoo groot niet was dan hij zich had voorgesteld, dewijl op zijn schip niet meer dan dertig man was gesneuveld en acht-en-dertig zwaar gekwetst; dewijl nog velen, die men meende gesneuveld te zijn, en uit bloohartigheid zich gedurende het gevecht, hadden verhoeken, nu ten voorschijn kwamen; op wien onze held eene maand gagie stelde ter ontdekking van ieder man; doch het getal dier bloedaarts te groot zijnde, bleef zulks zonder gevolg.

Den 10den daaraanvolgende begaven zich de Gedeputeerden ter Admirallitek en van de Heeren Staaten aan boord van DE RUITER, ter onderzoek naar de staat zijner vloot, en om op alles zoodanige orde te stellen, als dienstbaar kon zijn om de vloot weder spoedig geteed te maken om zee te kiezen.

De blijken van hoogachting waarmede onze held wegens zijn gehouden gedrag in dit gevecht, zoo door de Staaten Generaal, als den Koning van *Frankrijk* en deszelfs Ambassadeur, verberd werd, waren zeer groot,

daar zijne aftogt als een bewijs van moed en krijgsbeleid, ten hoogsten werd geroemd, en door de edelste blikken van hoogachting erkend.

Gedurende het herstellen en toerusten der vloot, zond DE RUITER middelerwijl eenige fregatten en galjoets in zee, om de bedrijven der *Engelfchen* nauwkeurig gade te slaan. Ook hield hij zich in dien tijd bezig met het onderzoek naar het genouden gedrag van den Kapitein JACOB MARJON, beschuldigd van zich, gedurende het gevecht, niet van zijn plicht naar behooren gekweten te hebben; benevens van den matroos TAAKE MAARTENSZON, en den kwartiermeester van 't schip *Groningen*, dewelke zich aan muiterij, oproer en weêrspannigheid hadden schuldig gemaakt. De krijgsraad alle stukken, hiertoe betrekkelijk, gezien en overwogen hebbende, ontzette den Kapitein voor altoos van zijne waardigheid, en verklaarde hem onbekwaam om immer den lande weder te kunnen dienen; verwees den matroos TAAKE MAARTENSZON, om met den koorde te worden gestraft; benevens eene matroos van 't schip van Kapitein ALMONDE, dewelke zich aan manslag had schuldig gemaakt, om door den kogel zijne misdrijf te boeten; en den kwartiermeester tot tweehonderd geeselslagen en driemaal van de ra te vallen; welke vonnissen eênige dagen daarna ook ter uitvoer werden gebracht.

Omtrent deze tijd werd onze heid in de diepsten rouw gedompeld door het treurig afsterven van zijne jongste dochter ANNA DE RUITER, in den jeugdige leeftijd van bijna elf jaren; doch 's mans bekende Godvruchtigheid deed hem in den wil van den Almachtigen berusten, en in zijne aanhoudende bezigheden ten dienste des lands, eenige leening in zijne smart vinden.

Bij het inkomen in de *Wislingen* gaf DE RUITER door eene brief aan de Staaten Generaal, kennis van alles wat gedurende het gevecht met de *Engelfchen* was voorgevallen, waaronder in 't bijzonder behoorden eene beschuldiging tegen den Lieutenant-Admiraal TROMP, van zich te laat onder zeil te hebben begeven, om tijdig genoeg bij den vijand te zijn. TROMP hiervan kennis bekommende, verſchoonden zig ter dezer zake in eene brief aan Hun Hoog Mog., benevens eene aan de Staten van *Holland*, stellende hierin den Lieutenant-Admiraal DE RUITER in 't ongelijk, met zoodanige woorden, welke te kennen gaven dat hunne voormalige vriendschap en onderling vertrouwen was afgebroken. De Heeren Staaten van *Holland* over dit verschil ten hoogsten bekommerd, en voor nadeelige gevolgen vrezende, beijverden zich om de ware oorzaak hiervan te ontdekken; waartoe eene commissie uit hunne vergadering werd benoemd; waarop de Raadpenſionaris DE WITT, na het rapport dier commissie gehoord en overwogen te hebben, voorstelde, wat men hierin behoorde te doen, om alle wanorde in 's Lands vloot voortekomen, zijnde dit voorstel van den volgende inhoud: „Dat men den Lieutenant-Admiraal TROMP „moest opontbieden; dat hij met den Lieutenant-Admiraal DE RUITER „niet overeen kwam, dat 's Lands dienst vereiſchte dat een van beiden „van zijne dienst ontslagen werd; dat TROMP bij DE RUITER niet „was te gelijken; dat TROMP's last alleen hield tot weêrzeggens toe, „dat men hem van zijn ambt behoorden te ontslaan en eene andere Lieu- „tenant-Admiraal in zijne plaats te kiezen; dat de Leden in dit stuk een

„partig en geheim moesten zijn; dat zulká ten hoogsten nodig was.“ Dit voorstel werd door de Edelen en de voornaamste steden goedgekeurd, en na overweging der misfivé, door den Lieutenant-Admiraal TROMP bevorens aan Hun Ed. Gr. Mog. gezonden, waarin hij onder anderen zegt: „dat, „wanneer hij geene voldoening voor de hem aangedane belediging ont- „vangt, hij liever zijn ontslag uit den dienst des Lands wenschte te ge- „nieten, dan zulk eene boon te lijden“; werd besloten den Lieutenant-Admiraal TROMP uit den dienst te ontslaan en een ander officier in deszelfs plaats te benoemen.

Den Lieutenant-Admiraal TROMP in persoon in den *Haag* verscheen zijnde, verwoegde zich bij den Raadpensionaris DE WITT, en verklaarde: „dat hij bereid was aan DE RUITER alle voldoening te geven en zijne „fouten aan hem en de hooge regeering openlijk te belijden. Indien „men hem geen esquader toevertrouwde, zoude het hem genoech zijn als „seconde voor DE RUITER te vechten. Hij wilde in dezen tijd liever „als Kapitein ter zee gaan, en zoude zich gedragen, gelijk een eerlijk „man betaamde.“

Niettegenstaande deze belijdenis en aanbieding van den Lieutenant-Admiraal TROMP, bleven de Heeren Staten, na hierover met de Heeren Gedeputeerden geraadpleegt te hebben, bij hun besluit volharden, waarvan aan TROMP kennis gegeven werd, met bevel om nog eenige tijd in *den Haag* te blijven; die hierin alstoen berustte, en de vergadering bedankte voor de eer en vriendschap dewelke hij geduurende zijne dienst had genoten, met verzoek om eene keer na zijne goederen te 's *Graveland* te mogen doen; en een schriftelijk bewijs, dat hij niet om eenige reden van ontrouw of slecht gedrag uit zijne dienst was gedemitteerd. Dit verzoek werd aan den Heer TROMP onder eenige bepalingen toegeestaan, en hij dus van zijne dienst ontslagen, en den Colonel VAN GENT in deszelfs plaats benoemd.

Terwijl in *Zeeoland* dag en nacht gearbeid werd om de vloot weder te herstellen en van al het benoodigde te voorzien; kwam de *Engelsche vloot*, onder bevel van een ontaarden *Hollander* en verrader, LAURENS HEEMSKERK genaamd, te voren om zijne lafhartigheit gebannen, voor 't *Vliet*; zond een oorlogschip en eenige kleine vaartuigen binnen, en verbrandde aldaar een groot aantal koopvaardijfchepen, die reeds onderscheidene malen bevel ontvangen hadden om binnen de haven te gaan liggen en het gevaar, waarin zij nu gekomen waren, te ontwijken; doch zich zelve veilig achtende, weigerde zij om aan dit bevel te gehoorzamen. Daarna gingen de *Engelschen* op 't *Schelling* aan land, koelden aldaar hunne moed aan een deel weerlooze menschen, en staken het west einde van dit eiland in brand, waarna zij met hunne vloot weder naar *Engeland* terug keerden, om hunne beschadigde schepen te repareren en zich te ververfchen.

Middelerwijl werd bij de Heeren Staten van *Holland*, zoo ook die der andere gewesten, beslooten, om aan alle Leeraars der onderscheidene kerken te bevelen, dat zij, bij gelegenheid der maandelijksche bededagen, niet alleen de Goddelijke zegen over het lieve vaderland zoude afbidden, maar ook alle mogelijke ijver en ernst aanwenden om hunne hoorders tot ware boetvaardigheid en belijdenis van zonden op te wekken, en Gods

bijstand te smeeken over alles, wat tot heil des lands ondernomen werd. Voorts werden de nodige bevelen uitgevaardigt tot het spoedig voltoojien van twaalf nieuwe oorlogschepen, zoo dat dezelve tegen 't voorjaar volkomen konden gereed zijn, dewijl aan de *Nederlandsche vloot* met zulk eene spoed werd gearbeid, dat dezelve zich in het begin van Herfstmaand volkomen in staat bevond om uitte loopen; waartoe ook reeds eenige schepen naar *Vlossingen* werden opgezonden.

(*'T* vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Oogstmaand (Augustus).

- 1 Eerste bijeenkomst op de nieuwgebouwde koopmans beurs te *Amsterdam*. 1613.
- 2 Verdrag tuschen WILLEM de II. en *Amsterdam*. 1650. — De *Hollandische haringbuizen* door de *Franfchen* overvallen. 1692.
- 3 Veldslag der *Hollanders* tegen de *Franfchen*, bij *Steenkerken*. 1692.
- 4 DE RUITER's roemrijke aftogt na den zeeslag. 1666.
- 5 ZOUTMAN's beruchte zeeslag op *Daggersbank*. 1781.
- 6 *Braziel* aan *Portugal* afgestaan, bij het vrede sluiten van *Nederland* met dat rijk. 1661.
- 7 *Oudewater* door de *Spanjaarden* uitgemoord. 1575. — Geboortedag van H. KON. HOOGH. FREDERICA SOPHIA WILHELMINA. 1751.
- 8 TROMP's zeegevecht voor *Katwijk*. 1651.
- 9 *Wezel* door de *Hollanders* ingenomen. 1629. — Hunne Hoog Mog. treden in 't traktaat van *Hanover*. 1726.
- 10 TROMP's zeeslag, en sneuvelt bij *Scheveningen*. 1653. — *Nijmaegsche vrede* gesloten. 1678.
- 11 DE RUITER tot Adm. Generaal over eene vloot van 93 oorlogschepen benoemd. 1665. — Zegepraal der *Hollanders* bij *Sanof*. 1674.
- 12 Koningin ANNA overleden. 1714.
- 13 Oprichting der *Nederlandsche* vijf Admiraliteiten. 1579. — Zegepraal der geallieerden te *Hochsted*. 1704.
- 14 De Raadpensionaris DE WITT brengt zelfs 'slands vloot in zee. 1665.
- 15 Begin der beeldstorming in *Nederland*. 1566.
- 16 *Amsterdams* opkomst, door 't overgeven van *Antwerpen* aan *PARMA*. 1585.
- 17 *Geneve* hervormd. 1535. — De *Engelfchen* nemen het *Bataafsch eskwader* onder den Admiraal LUCAS. 1796.
- 18 Vredehandeling met *Spanje* afgebroken. 1608.
- 19 MAURITS neemt *Sluis*. 1604. — FREDRIK HENDRIK neemt *Grol*. 1627.
- 20 De gebroeders DE WITT in 's *Hage* omgebracht. 1672.
- 21 DE RUITER's derde zeeslag voor *Kijkduin*. 1673. — *Curacao* komt aan *Nederland*. 1674.
- 22 FREDRIK HENDRIK neemt *Maastricht*. 1632. — Beeldstorming te *Leyden*, *Delft*, *Utrecht* enz. 1566.
- 23 Beeldstorming te *Amsterdam*. 1566.

- 24 | Schrikkelijke moord te *Parijs* aan 6000 menschen. 1572. — WILLEM
 FREDERIK, Erfprins van *Oranje*, geboren. 1772.
 25 | F. SCHENK, laatste Bischoep van *Utrecht*, overleden. 1580.
 26 | 't Beleg van *Groningen* opgebroken. 1672. — De *Engelschen* landen
 bij *Calandsvoeg*. 1799.
 27 | De *St. Jacobs kerk* te *Utrecht* aan de Gereformeerden afgegaan.
 1566. — De *Hollandsche* en *Engelsche vloot* bombardeeren *Galais*.
 1675.
 28 | ALVA komt met 17000 *Spanjaarden* in *Nederland*. 1567.
 29 | OLDENBARNEVELD, DE GROOT EN ROGERREETS gevangen genomen. 1618.
 30 | M. DE RUITER met de Ridder-ordé van *St. Michiel* befchonken.
 1666. — De *Bataafsche vloot* geeft zich, zonder slag of stoot, aan
 de *Engelschen* over, en heischt de *Oranje vlag* op. 1799.
 31 | De eerste Predikant te *Amsterdam* bevestigd, en 't eerste Avondmaal
 aldaar gehouden. 1578.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER,
 in Oogstmaand.

Het weer in 't begin van deze maand gemeenlijk heet en droog zijnde, vordert dat men alsnog geregeld tweemaal 'sdags de planten begiet (men zie onze vorige); doch doordien de lucht op het laatz der maand gewoonlijk koelder en vochtiger wordt, is hetzelfde alsdan 'smorgens alléén genoegzaam.

In 't begin van deze maand zet men de *Auricula's* af, om dezelve tijd te geven zich te versterken tegen het voorjaar; doch men plaatst ieder plantje in eene bijzondere pot, om hierdoor groote bloemen te bekomen: ook moet men de zaaielingen van deze plant thans verplanten, en wel op een rabat, vier of vijf duim van elkander, in ligte en wel bewerkte aarde; na de verplanting begiet men die, en beschermt ze tegen de hitte der zoon. Men moet nu ook het zaad der *Tulpen* en *Arenia's*, hetwelk in de vorige maand gezaaid is, voor de hete zonnestralen beveiligen.

In het laatz van deze maand plant men de *Krokus*, *Narcissen*, *Hyacinthen* en *Ranunculus*; men snijdt de stelen der bloemen af die uitgebloeid hebben, en wanneer men het zaad daarvan inzameld, moet zulks alijd bij droog weer geschieden. Men neemt nu ook de loeten der Angeliereu op, die wel geworteld zijn, en stelt ze ter plaatse afwaar men begeert dat dezelve zullen bloeijen; alsdan zullen de planten krachtiger, en de bloemen veel grooter zijn, dan of men zulke in 't voorjaar deed; doch met de planten dewelke hiertoe nog niet bekwam zijn, zal men tot Lentemaand wachten.

De planten welke thans bloeijen zijn onder anderen, de grooté zonnébloom, de stok-roos, de roos, de jasmijn, de pissiebloem, de tuberoezen, balsamién, en sommige dubbele *violleren*.

Bij het ter perse leggen van ons laatst voorgaande stuk, ontvingen wij nog de volgende oplossing, tot hetzelfde behorende:

'T is *plank*, dat men hier krijgt ten deel,
 Voor 't moederwoord of voor 't geheel,
 'T is vaak bekend bij timmerlién,
 'T is vaak aan ieder schip te zien.
 De zangnoot hier bedoekt is *la*.
 De vrouwwaam verkort, is *ka*.
 De *lep* is 't, die mij niet behaagd.
 De *lep* is dragt van vrouw of maagd.
 De *plak* is strafstuig voor het kind.

De *kan* heeft dikwerf menig vriend.
 In drift geeft men zier ligt een *klap*.
 Men doet soms water in een *nap*.
 Het *lak* kan door mij niet ontbeerd.
Par, werd in olden tijd gekerd.
Pak, zijn veel dingen bij elkaar.
 Nog bij dit *al* wordt men gewaar
 De woordjes *pal*, benevens *plan*,
 Doch hier maakt men geen melding van.

E. van Hasfelt.

OPLOSSINGEN der VOORDRAGEN, gedaan in ons
6de Ds. 3de Stuk.

LOGOGRAPH.

GREIN; voorgesteld door den Heer P. H. van A.: — gevonden door de Heeren A. Krook van Harpen, Hk. Wellan Hz.; P. W. Meijer, te Arnhem; J. Rabe, aldaar; G. Hesfe, J. Z., te Wormerveer, J. C. Honigh, te Zaandijk; F. C. Klingenspoor, A. W., Jbsz.; H. P. Witkamp, Pz; P. C. Molhuysen, te Utrecht; G. te A.; A. Timme, J. P. Rijk, (in verzen); Dk. Donker, Mz.; G. v. O., D. H., te Z.; B. C. Travers, A. Timme (in verzen).

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop ingezonden:

Zoo in vijf letteren het logogryph-woord ligt,
Noem ik het GREIN, als zekre stoffe, ook een gewigt.
Door letterkeer kan men daarin veel zaken lezen;
Nier is dat lichaamsdeel, dat mensch en dier behoort,
Ook vinde ik daarin en, een Nedduitsch koppelwoord;
Voorts ring, om zijn waardij bij velen hoog geprezen.
De gier doet ons geuis een wrede vogel zien.
Een ei is goede spijs, bemind bij vele lieden.
Eg, is die eigenschap, die men niet goed kan heten;
Vermaaktijk is het Gein, dat vele lieden behaagt.
Ier is een man, die zulk een naam van Ierland draagt.
Maar eindlijk, naar mij dunkt, is hier nog veel vergeten;
Het moederwoord geeft ons nog wel een woord of tien,
Die 'k in een kort bestek vervolgens zal doen zien;
Zij zijn: ren, rein en neig, een wijze van gebieden;
Voorts eg, eng, re, in, er, ter slotte rei en rein.
Die in dat: „maar genoeg,” nog opgesloten zijn,
En die ik lust had hier ter lezing aan te bieden.

H. P. Gangel:

GREIN,
Zal niet schijn,
De mening zijn.

H. van Haafelt.

't zal GREIN,
Naar schijn,
Wel zijn.

W. Sturik

GREIN is een zekre stof; GREIN is ook een gewigt;
GABAN is het moederwoord, dat in vijf letteren ligt.

Ts. C. C. Evera.

M E N G E L W E R K.

Geen twijfel ken ik hieraan slaan,
 Was had ik 't moederwoord gerahn,
 Van hiervan vrienden! ook bewijs.
 —k zat u, zonder meer te zeggen,
 Zaar 't geen men vraagt, voor oogen leggen;
 Het woord ter linkerzij' is de eisch.

J. C. Schouten;

Trijn had zo'n erge pijn, en deed niec adrs dan steren;
 „Och! Leen kook me eens op ei, 'k heb 't ijslijk in de niereu.“
 Trijn riep: „Een rein stuk Gier waar beter medicijn!
 „Rei op met al uw praat, ik moes nog naar het Gein;
 „Daar hangt mijn greine rek, kom geef ze mij eens aan,
 „'T zal van dees wandeling wel spoedig overgaan.“

W. D. Manvis.

Ring, en Ier
 Erg, nier, en gier,
 Hierbij een woord in 't slicht, 't geen draagt den naam van Gein;
 Dit al is in 't woord GREIN;
 Een' woord waaruit me een stoffe, ook een gewigt kan lezen;
 Dus zal dat hier het doel der letterkeer wel wizen.

Joha. Geltfligter, te Rdam.

Naar schijn,
 Zal e a z i n
 Hier 't hoofdwoord zijn.
 H. W. CAPPAS, te Zwaben.

Naar schijn
 Is 't GREIN.
 T. Springstok, te Zwab.

'T woord GREIN, dat men tweezins kan lezen,
 Zal hier, naar 'k gis, de meening wizen.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

GREIN doog men meest
 Dan nu, welder.
 In de spothoken

Weet men van GREIN,
 Als een zeer klein
 Gewigt te spreken.

D. H. ... d, te W.

Goede vriend! door ernstig zoeken
 Wakte ren ook op de lei;
 Ter en reis nog bij de rei;
 —n met te kwam uit de heeken,
 „Zu saet hier het woord op zij“.

S. P. B., te Hoorn.

Naar allen schijn,
 Is 't waerdje, e z i n.

Gt. Spijkerman, te Zwab

32 STAAT- EN LETTERKUNDIG

De Heer Hk. Scholté beantwoordt deze *logogryph* met de volgende dichtmatige.

Z A M E N S P R A A K,

T U S A C H E N E E N

KWIJNENDE ZIEKE, en zijnen VRIEND.

VRIEND.

Geen GREINJE vreugd is u gegeven
Hier in dit aardfche rampvol leven:
Elk uur zendt u een nieuw verdriet;
In elke polslag baart u smarte,
Ontroert uw immer zweogend harte,
Hoe deerniswaard is uw verchriet.

ZIEKE.

O neen! mijn God! leeft en hoort me;
Dit fchenkt mij troost, ja dit bekoort me,
Wijl 'k weer dat 'Hij almachtig is.
'K zal dus mijn lot mij niet beklagen,
Maar met geduld mij smarten dragen,
Mischien zendt hij nog lavenis;
En schoon hij dit ook soms niet dede;
Geeft dit mij dan tot morning reden?
O neen! zijn' wil is wijs en goed:
'K geniet zelfs in mijn grootste rampen
In al de smart, waar 'k meê moet kampen
Nog vreugd en onuitspreklijk zoet;
De hoop, van eens in beter leven
Van smartgevoel te zijn ontheven,
En voor Gods liefdrijk aangezicht
Mijn Heiland eens volmaakt te ontmoeten,
Eem als mijn' Heilvorst te begroeten,
Maakt dat ik door geen rampspoed zwigt.
Mijn smart moge ondraaglijk schijnen,
Maar, waardt vriend! men kent geen pijnen.
Als men ze voor een' weldaad houdt:
De wroeging is de eerste smarte;
En hiervan ken ik vrij mijn harte,
Dat door geen' bange schrik verkoudt,
Als ik de broze stervelingen
De valschen vreugd waardeeren hoor;
Als ik hun 'r schijnvermaak hoor looven,
En ware zielsvreugd zie verdooven:
Hun dwalen zie van 't rechte spoor;
Als 'k naar vergankelijke zaken
Hun steeds met gretigheid zie haken,
Dan wordt mijn hart van spijt doorboord.
Da zie 'k de bron van engelukken,
Waardoor zich 't menschedom ziet verdruk-
Die ziel en ligchaam als vermoord. (ken

Gij dwaalt mijn vriend, als gij zoudt denken
Dat ramp of pijn mijn vreugd kan krenken:
O neen! geen slag, hoe hard, hoe fel,
Kan mij mijn' zielsvreugd ooit verbreken
Door leidzaamheid blijft ze onbezweken
En tart zelfs duivel, dood en hel.
Voor u, die nog gezond van leden
Zoo moediglijk daarheen kunt treden,
Voor u bestaat geen ware vreugd;
Want daizend duizend beuzelingen
Verwekken u steeds folteringen;
Uw tijd snelt voort in ongeneug.
Mij, die van God ternerê gestlagen,
Naar zijnen wil mij leer gedragen,
Geduldig zijne slagen lij,
Mij is een vreugd, een heil gegeven,
Die me in dit rasverganklijk leven,
Waart voor verdrietigbeden vrij.
Gij, goedertieren Hemelvader!
Vergun mij dat ik immer nader
Door onspoed aan uw woord verknocht,
Laat mij alle aardfche voorspoed derven,
Om meer uw' liefde te verwerven,
Zoo heb ik 't nog goedkoop gekocht.

VRIEND.

Mijn God, is 't mogelijk! kan het lijden,
De zwaarste plagen ons verblijden?
Stort mij dan ook op 't ziekbed neer;
Wilt mij dan ook door rampen drukken;
Waardoor 'k die zielevreugd kan plukken
Die bij geleet; 'k eisch dan niets meer.
'K zag steeds uw staat met mededogen,
'K beichouwde u met medelijdende oogen,
Als waar' u alle heil ontruk.
Doch 'k dwaalde; 'k moet mij zelf bekla-
Mij, die, in schijn bevrijd van plagen, (gen,
Er jammerlijk door word verdrukt.
Wijl, ijdele vreugd! uw groot vermogen
Heeft mij al reed: te lang bedrogen,
Heeft mij reeds al te veel verblind;
Voortaan zal ik, door God te minnen,
Steeds trachten om een heil te winnen
Dat dood noch wereld ooit verblind.

O F

Het moederwoord, naar aNan schijn,

Is GREIN:

De woorden die vergeten zijn,

Zijn: ren, in, re, er, rei, en rein.

ANDERS.

*Het moederwoord der logogryph, is, naar ik gisfe, GREIN;
Is 't regt? dan zijn daar ook nog in, ren, in, re, er, rei, rein.*

NOG ANDERS.

*Ik pijnigde, naar ik vertrauw, niet vruchteloos mijn brein;
Want vond 't genoemde met ren, in, re, er, rei, rein, in GREIN.*

GREIN; zegt ook de Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, dewelke nog boven de reeds genoemde overgeflagene, ook nog de volgende woorden aanteekend, *grien, ei, Er (a), In (b), Is (c), Ner (d), Nigor (e).*

LOGOGRYPH-CHARADE.

LABAN; voorgesteld door den Heer J. P. Rijk: ontbonden door de Heeren A. Krook van Harpen, J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. Z., te *Wormerveer*; F. C. Klingenspoor, P. C. Molhuysen, te *Utracht*; J. Cremers en A. Timme, Dk. Donker, Mz.; G. v. O., D. H., te Z.; G., te A.; W. Starink, Johs. Geltsligter, te *Edam*; D. H....d, te *W.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, (in verzen).

Ook hebben wij de volgende dichtmatige ontraadelingen ontvangenz

Een mansnaam rechts en links te lezen,
Moet zekerlijk dan LABAN wezen;

Want *Nabal* zoo 'k mij niet vergis,
Almede eens mansnaam is.

Henrikus Arens.

*Lees LABAN ook verkeerd of recht,
Zoo dunkt mij is 't hier uitgelegd.*

W. D. Manvia.

*Toen ik uw logogryph-charade had gelezen,
Dacht ik, 't moet zekerlijk het woordje LABAN wezen.*

K. Oomheyn Jr. te *Wormerveer*.

Wordt *Ja* en *han* te zamen genomen,
Zoo ziet men 't woordten voorschijn komen.

E. van Hasfelt.

Naar allen schijn
Zal 't LABAN zijn.

Ts. C. C. Evers.

(a) ER, de vader van LECHA, 1 Cron: 4, vs. 23.

(b) in; deze prepositie drukt uit een plaats enz. Gen: 1, vs. 9.

(c) in, een stad in Assyriën, en een man uit de nakomelingen BENJAMIN. Gen: 10, vs. 11. 1 Cron: 7, vs. 12.

(d) NER, ABNERS vader. 1 Sam. 14, vs. 51.

(e) NIGER, de toonaam eens Lectoris tot Antochiën. Hands: 13, vs. 1.

Leest men of links of rechts 't m'hier bedoelde woord,
 D'tijd blijft het een naam die aan den man behoort;
 Weggeert gij tot bewijs dees naam te zien geschreeven
 D'dra wordt u die hier in korten tijd gegeven. —
 Zo, zoo gij weten wilt waarin hij zal bestaan,
 Zoo leest de kant, en gij zijt zekerlijk voldaan.

J. C. Schouten.

*Die reden kan
 Vindt voert LABAN.*

T. Springstok, te Zwols

Le wordt in de muziek gehoord.
 Ban, 't tweede deel van 't moederwoord,
 Is in gebruik bij kerk en staat:

'T woord Na voor vrouwenam hier gaat.
 De bal is bij het kind bemind,
 En 't grootwoord ik in LABAN vind.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

O wrede NABAL, wat kondt gij
 Door sturtheid t'ch behalen,
 Waardoor ge uw plicht niet hield in 't oog,
 Uw woekerzucht ging veel te boeg,
 Zelfs buiten maat en palen;

Wat waart gij, zoo uw' reeds g'et
 Met spij en drank beladen,
 Tot David niet getreden had,
 En hem, voor u vergeving bad,
 Die gij zoo dardig smaden?

Waarom naamt gij 't verzoek niet aan
 Van Davids jongelingen (*)?
 Doch gij hebt hunne vriendelijkheid
 Beantwoord met een norsch bescheid,
 Als kondet gij hen dwingen.

O! edle Abigail!
 Gij kreeg met recht beloning,
 Toen NABAL stierf, door u berouw,
 Steeg uw geluk! — Gij werdte de vrouw
 Van David, Israels koning.

Werde NABAL nu verkeerd gespeld,
 Dan is 't charadewoord gemeld.

H. W. Carpas, te Zutphen.

Om dees logogryph-charade
 Optelosen naar den elsch,
 Kwam mij LABAN zeer te stade,
 'T volgend geeft hiervan bewijs:
 LABAN doet een naam ons hooren,
 Die me in 't bijbelboek ontwaart,

En speelt men hem 't achterst' voren
 Zoo wordt Nabal geopenbaard.
 La, zeer wel bekend in 't zingen,
 Ban, een straf, in staat en kerk;
 'K zeg voorts niets van de andre dingen,
 Want dit ware onnodig werk.

P. H. van A...m.

*Hoe hoog moet de verwondering van Jacob zijn gekomen,
 Toen hij, door LABAN's listigheid zich Rachel zag ontnomen?
 Voor wter bezit hij zeven jaar de arbeidsloot moest dragen;
 Hoe grimmig zag hij Lea aan, hoe zeer stond hij verslagen?
 Toen hij de plaats zijns levenslust door haar reeds zag bekladen?
 Door welk een gramschap werd zijn hart om LABAN's list bestreden?
 Maar zijnen wensch werd toch vervuld door andre zeven jaren.
 Hij mogt voor veertien jaren dienst dus met twee zusters paven.*

*Na dit bezit had hij zijn loon uit LABAN'S vee verkoren;
 Al wat geplekt, gespikkeld was, was hem ten deel bescheren.*

(*) Sam. 25.

Daar dit getal zeer sterk aanwiesch; had hij de wraakte duchten
 Van LABAN, die schaars voordeel zag; daarom ging Jacob vluchten.
 Hij werd door LABAN nagejaagd, zoo dra hij wat gewonden;
 Dan, hem verd' 's nachts in eenen droom van God zeer streng geboden,
 Dat hij, met Jacob, zijnen zoon, naah goed noch kwaad zou spreken;
 Hij liet hem dus in vrede gaan, zag af van zich te wreken. —
 God, die steeds Jacob gade sloeg, schonk hem zijn' milde zegen:
 Dit doet hij steeds o mensch! zoo gij bewandelt zijne wegen.
 Terwijl Hij, die hem grimmig maakt, op 't selfs weest te straffen.
 'Tgeval van Nabal kant aan ons hier blijkend van verschaffen.

Hij die van zijne overvloed geen David iets kan geven,
 Wordt door dien zelfden goede God weldra beroofd van 's levens.
 Abigaël, die Davids wraak gelukkig had voorkomen,
 Wordt na den dood van haar gemaal, van hem in vrede genomen.
 Erken hierin Gods wijze wil, hier ziet ge er in de kastijden;
 En twee ten toon van hun gedrag op 't schitterendst verblijden.
 Houdt deez' gevallen, sferveling! in al uw doen voor oogen;
 Bemint de deugd, eerd haar gebod; dan wordt gij ook ontogen,
 Als Jacob en Abigaël, met zijne zegeningen;
 Doe goed, o mensch! dan praakt eens d'aard met brave sfervelingen. —

A N D E R S.

Indien ik Nabals schat bezat
 En eenen vriend als LABAN had;
 'K zou dan ook zeven jaar voor eenen dochtte werken;
 En menig sferveling door mijnen schat versterken.

Hk. Scholte:

Le vond ik in het eerste deel,
 Na dat ik LABAN had gekozen,
 Der bas van nichand ooit ten deel

Wensch ik, en wie zou hem niet wensch,
 Ik sta den bas hier ook niet mis,
 Wyl NABAL 't omgekeerde is.

S. R. B., te Hoorn.

'K houd' voor gewis
 Dat het bedoelde LABAN is.

Gt. Spijkerman, te Zwol.

De meesman LABAN is 't geheel,
 De zangpoot is het eerste deel.

Ook bas, bij kerk en staar bekend,
 Eli NABAL lees 'k van 't andren end.

A Bredie Jr.

Zoen (ik beken dit vrij) 'k had nimmer kunnen denken,
 Van deze groote naam, om haer, hooveel ook waar!
 Twemind te zieh, om tot zune opgaf, ons te schonken,
 Van deugd en trouw en liefde en vrienfchap r'zaam gopaard;
 Laat mijn erkentenis het sijn vernuft dan arenten.

B. C. Travers.

*Zaam van waarde! 'k moet u noemen;
 Van mijn vriend zoo naauw verpand;
 Zalijf met hem op deugd steeds reemen;
 's gunst moge uw min dan doemen,
 't loon zij, betet vaderland.*

Hk. Wellan Hk

C H A R A D E N.

1.) WIMPEL; opgegeven door Meisvr. A. C. Zweerisz: — gevonden door de Heeren J. Rabe, te *Arnhem*; F. C. Klingenspoor, A. W. Ybsz.; J. Cremers, en A. Timme; Dk. Donker Mz.; D. H., te *Z.*; A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; P. W. Meijer, aldaar; J. Z., te *Wormerveer*; G. v. O., G. te *A.*; H. P. Witkamp, Pz.; Johs. Geltfligter, te *Edam* (in verzen); D. H....d, te *W.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen).

Ook zijn de volgende dichtmatige oplossingen ingezonden:

Wim is een mans- en vrouwenam
Pel het gebiedend woord;

Als ik 't geheel nu *WIMPEL* noem,
 Ontbind ik 't zoo 't behoord.

J. P. Rijk.

Wim is een mans- en vrouwenam verkort,
Pel is 't gebiedend woord dat hier gevonden wordt:
*Dus WIMPEL, zoo 'k wel heb gelezen,
 Zal hier de ware mening wezen.*

H. F. Gangel.

K kon hier, zonder lang te werken,
 Het charadewoord ras merken.

Wim en *pel*, te zaam gevoegd,
 Noemt het geen hier vergenoegd.

E. van Hasselt.

*Door wim en pel te zaam te binden,
 Kan men 't beddoelde woord fraks vinden.*

T. C. C. Evers.

*Wil de nooddrift bijstand bidn;
 In hun druk uw' hulpe geven;
 Waakt een schets naar vrome lijd;
 Strijkt steeds met een deugdzaam leven,
 En wil met eerbiedigheid
 Rustig in Gods tempel treden. —
 Menschdom, weest daartoe bereid,
 God behaagt gij met die zeden.*

J. C. Schouten.

Die

De mans- en vrouwennaam
Is *Wim* (het eerste deel);

Voeg 'k *Wim* en *pel* te zaam,
Is *WIMPEL* het geheel.

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

Wat dunkt u van dit voorstel vrienden!
Is 't niet gemakkelijk te ontwinden?
Mij komt 't althans zoodanig voor:

Peinst vrij er op, 't is 't juist wel waardig,
En vindt gij 't naar uw' zin niet waardig,
Lees dit dan eens oplettend door.

P. H. van A. . m.

Wim is den mans- en vrouwennaam,
En *pel* is hier 't gebiedend woord:

Voeg deze twee nu slechts te zaam,
Dan hebt gij 't doel zoo als 't behoort.

A N D E R S.

D E H O L L A N D E R.

Eertjds toen hij door woeste baren,
Nog vrij naar Oost en West mogt varen,
Bewimpeld' hij zijn schip alleen.

Doch nu hij van de zee moet blijven;
Geen koopmanschap meer mag bedrijven,
Bewimpeld hij zijn' daan en reën.

Hk. Scholte.

Wim, een verkorte naam, zoowel van mans als vrouwen.
Pel, een gebiedend woord. Gaat men dit zamen vouwen,
Dan ziet men voor het oog een fraaije *WIMPEL* staan,
'K denk zeker dat hiermede deze opgaaf is geraad.

S. P. B., te *Iloorn*.

Zoo ver de zee op schip en vlaggen ooit kon roemen,
Was die des Belgs de schrik van menig dwingeland;
En Brit en Gauler week, belast met diepe schand',
Reeds dan, als 't buldrend vuur zijn' aankomst hun deed noemen:
Maar sinte het zelfbelang, gestookt door vreemde machten,
Het hart des Belgs vervult, vervloog hun uelvaart ras,
De vlag, die van voorheen het blijk van grootheid was,
Is thans een *WIMPEL* voor der dappren nageslachten.

B. C Travers.

2.) **HELVOETSLSUIS**; voorgesteld door den Heer G. C. Reineke de Sitter: — ontbonden door den Heer J. C. Honigh, te *Zaandijk* (*); J. Rabe, te *Arnhem*; A. W. Jbsz.; H. P. Witkamp Pz.; A. Krook van Harpen, Dk. Donker Mz.; J. Cremers en A. Timme, D. H., te Z.; A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; P. W. Meijer, aldaar; G. v. O.; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; D. H. . . . d, te *W.*; E. van Hasfelt.

De volgende dichtmatige oplossingen zijn hierop ingezonden:

Helvoet, inrens u een dorp,
En **HELVOETSLSUIS** ook meê;

De dorpen, dus genoemd,
Vind 'k in charade twee.

Ts. C. C. Evers.

(* Deze geleerde Correspondent merkt hierop aan: dat deze charade getrokken is uit ons des Schiedamsche Coarantés; in 1809 uitgegeven.

VII. DEELS I. STUK.

F

*Is 't HELVOETSLUIS?
Of heb 'k abuis?*

W. D. Manvis.

O *hell* helaast
Gij zijt een plaats
Daar 't menscdom voor zal vrezcn.
Het lichaams-lid,
Bedoeld in dir,
Kom ik door *voet* te lezen.
Het laatste deel
Van dit geheel,
Wordt voor ons land geprezen;

Dit groote nut,
Een waterstut,
Zal *sluis* waarschijnlijk wezen.
Als g'*Hel* en *voet*
Te zamen doet,
Ook *sluis* daarbij genomen,
Zult gij gewis,
Niet naar ik gis,
Het moederwoord bekomen.

J. C. Schouten.

De *hel* scherst, naar Gods heilig woord | *Voet* is een menschlijk lichaamsdeel,
Een plaats, die zeker niet bekoord. | En *sluis*, voor 't land zoo nut als eel.
Als wij nu *hel* en *voet* en *sluis* verbonden lezen,
Zal het bedoelde dorp ook HELVOETSLUIS wel wezen.

John. Geltfligter, te *Edam*.

HELVOETSLUIS,
Hooft hier te buis.
H. W. Carras, te *Zutphen*.

Hel, met *voet* en *sluis* te zaam,
Toonen den gevraagden naam.
T. Springstok, te *Zwol*.

*Schrijf 'k HELVOETSLUIS, zoo als 't behoord,
Dan heb ik fraks het moederwoord.*

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

*De hel is een plaats die geen mensch kan vermaken;
De voet strekt gewis tot oneindig veel nut.
De sluis is voor 't land een der nodigste zaken,
Wijl zij het voor 't woeden des waters beschut.
Het blijkt nu wel dat HELVOETSLUIS juist het woord is,
Dat hier in deze opgaaf aan ons is beduid;
Doch 'k twijfel of hier wel de spelling accoord is,
Wijl HELLEVOETSLUIS wel zoo vloeiende luidt.*

P. H. van A. . . .

*De hel is op een schip zeer dienstig (voor den kok),
Wijl hij aldaar versprekt tot hout- of tarref-hok.
Onmisbaar is de voet (voor menschen) om te gaan;
Hierdoor zie 'k Helvoet mij als dorp, voor oogen staan.
En als men soms het schip tracht voor een sluis te keeren,
Laat het veel liever dan naar HELVOETSLUIS laveren.*

S. P. B., te *Hoorn*.

*Hel, voet en sluis voeg ik te zaam,
En heb de hier bedoelde naam.*

Gt. Spijkerman, te *Zwol*.

*Eerst dan, als 't oorlog zal in diepe kolken zinken,
Zal, HELVOETSLUIS! ook eerst uw voorge luister klinken.*

B. C. Travers.

De *hel* wordt door geen mensch bemind.
Voet men aan 't menschlijk ligchaam vindt.

De *fels* is 't die ons land behoudt,
Met HELVOETSLUIS is 't doel ooverwout.

J. P. Rijk.

Heb 'k dees charade wèl,
Dan is het eerste *hel*,
En 't tweede deel is *voet*;
Nu, als dit zaam voldoet,

Dan zal naar alle schijn,
Ook *sluis* wel 't derde zijn.
Dus breng 'k in HELVOETSLUIS
Gewis deze opgaaf thuis.

W. Starink.

*'K denk HELVOETSLUIS de mening is,
Mij dunkt dit kan ik klaar uit het gevraagde lezen;
Maar de opgaaf zegt: „een dorp,” dan heb ik zeker mis,
Zou daar een arsenaal, een dok, en poorten wezen?
Daar vindt men garnizoen, een werf en magazijn,
En mag dus een fortres van de eerste sterkte heten;
'T dorp HELVOET zal niet ver van daar gelegen zijn.
Of nu dit woord voldoet, verlang ik haast te weten.*

H. F. Gangel.

Gij booswicht! beter u, doe wel,
Want anders gaat gij naar de *hel*.
Rigt nooit uw 'voet naar slecht gespuis,
Dan hebt gij niet te schroomen,
Dat gij eens door de *Hellsuis*
Met Caronsboot zult komen.

ANDERS.

Met HELVOETSLUIS en HELVOET,
Gis ik dat men hier voldoet.

O P

'S lands pakhuis is hier 't eerste deel,
En 't tweede een predikant;
HELVOET maakt van dees twee 't geheel.
'T laatste is behoud voor 't land;
Maar 't is een stad ook, naar ik gis
In 't Fransche rijk te vinden;
Dus krijgt men HELVOETSLUIS gewis
Met deze drie te binden.

Hk. Scholte.

De Heer Hk. Welten Hx., beantwoordt deze, met inéenvlechting
der vorige charade, door het volgende versje:

*O Helvoet! waar is thans uw luister verdwenen!
Een storm, en hij vliegt met de vrede daarhenen,
Waar is thans uw heilzon, die vaak u bescheen?
Geen WIMPBLS, wier schepen doorklieven de baren;
Kasteelen of wrakken, die ramp en gevaren
Trosseren, verlusten mij thans als voorheen.*

*Het menfchdier Oorlog, dat volken vernielde,
Dat volken verhefte en gedochten bezielde,
Dat de aarde doet rooken van schuldeloos bloed,
Trof u 't zijn' woeds; gij zucht door zijn slagen;
Gij moet nu het kenmerk zijns stormen ook dragen:
Maar nog leeft uw redder, 't is God dien u houdt.*

*Hij waakt voor zijn' kindren, hoe 't noodvuur moog branden;
 Wat immer gebeure, wij zijn in zijn' handen;
 Al verschen wij bukkend het bitterste juk;
 Al felt hier ons leven, geschakeld aan rampen;
 Al moesten wij smachtend met onspoed steeds kampen;
 Hij blijft onzen redder, en adelt door druk.*

3.) HARINGKARSPEL; voorgedragen door den Heer Jan Snorbaard, te *Delft*: opgelost door de Heeren P. C. Molhuysen, te *Utrecht*; G. v. O., Dk. Donker Mz.; D. H., te *Z.*; J. Cremers, en A. Timme; A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; J. Rabe, aldaar; J. Z., te *Wormerveer*; G., te *A.*; F. C. Klingenspoor, H. P. Witkamp Pz.; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; A. Bredie Jr.; A. W., Jbsz. (*); J. P. Rijk, K. Oomheyn, te *Wormerveer*; Stephanus Verstraaten; te *Waverveen*, (in verzen); E. van Hasfelt, D. H....d, te *W.*; Hk. Wellan Hz.; W. Starink in verzen).

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop ingezonden:

HARINGKARSPEL, zoo ik meen,
 Is hier 't woord, en anders geen.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Toen 'k HARINGKARSPEL had gevonden,
 Dacht ik: „Nu is het woord ontbonden.”

Gt. Spijkerman, te *Zwol.*

Een haring kan men smaaklijk maken.
 Een ring diend tot zeer vele zaken.
 Een kar wordt somtijds zwaar belaan.

Met onderscheiden* koopmanswaren.
 Dit alles kan mij 't woord verklaren.
 *K zie HARINGKARSPEL voor mij staan.

S. P. B., te *Hoorn*.

*De haring is
 Een lekkre visch,
 En doet in vreedestijd, een aantal menschen leven.
 De ring behaagt
 Aan menig maagd,
 En kan een minnend paar vaak groot genoegen geven;
 De kar, bevracht,
 Biecht soms veel kracht
 En tevens overleg, om haar naar eisch te sturen:
 Het spel geeft vreugd;
 Vooral der jeugd;
 Doch menig een moest ook die vreugde vaak bezuren. —
 Welk lezer zal
 Nu, na dit all',
 Niet in een' oogenblik 't charadewoord reeds waten;*

(*). Deze Correspondent meent, dat die woord niet Haringkarspel, maar Haringkarspel moet geschreven worden.

*Mij dunkt 't is klaar,
En tevens waar,
Dat 't vier-syllabig dorp moet HARINGKARSPEL heten.*

P. H. van A. m.

*Met HARINGKARSPEL is charade drie te ontvouwen;
Want 't is een dorp, dat men in Holland kan aanschouwen.
Het spel, al dikwijls een gevaarlijke zaak,
Strekt, goed bezield, menig mensch tot groot vermaak.
De kar wordt veel gebruikt om goeden op te laden.
De ring behoort wel 't meest tot vrouwe lijfsieraden,
En haring, die door u het eerst omschreven is,
Is den gezonden en zeer smakelijken visch.*

Hk. Scholte.

*Wat 't zinkend land ook treff', gebukt door zware rampen,
Gij HARINGKARSPEL moet ook met haar weede kampen.*

B. C. Travers.

*Ik vond charade drie wel rar,
Schoon 'k nooit te HARINGKARSPEL was.*

Henricus Arene.

*De haring, zoo ik denk gewis
Is in charade drie wel de bedoelde visch.
De tweede lettergreep, ring, dien de menschen dragen,
Is lijfsieraad, en vracht laadt men op kar of wagen;
Nu heb ik Haringkar, en voeg ik spel hier bij,
Dan dunkt het mij,
Dat HARINGKARSPEL hier na het herhaald te lezen,
Wel het bedoelde dorp zal wezen.*

Gelegen in Noorhollands oord;

Men speldt den naam diens dorps toch met dat zelfde woord.

Johs. Geltinger, te Edam.

'K heb mij hier niet lang gekwet,
Om te weten
Hoe dit moederwoord zou heten.

'K noem dus voor 't geheele stelsel,
HARINGKARSPEL,
Vrienden! dit is immers wel!

J. C. Schouten.

*De haring is een visch, door velen zeer bemind.
Ring is een lijfsieraad, en heeft ook menig vriend.
De kar diend tot vervoer van velerhande zaken.
Het hoogstgevaarlijk spel kan soms den mensch vermaken.
Het hier bedoelde dorp moet HARINGKARSPEL wezen,
Wijl 't hier genoemde in dees dorpsnaam is te lezen.*

T. C. C. Everh.

Te HARINGKARSPEL moet gij gaan,
Daar ziet gij het bedoelde staan.

T. Springstok, te Zwol.

De *haring* is een lekkere visch,
Men vindt ze dikwijls op den disch.
Tot lijfsleeraad verstrekt de *ring*.
De *kar* is een zeer nuttig ding.

Door *haring*, *ring*, en *kar*, en *spel*,
Kwam HARINGKARSPEL mij zeer wel.
W. D. Manvis.

'T *spel* wordt door velen zeer bemind,
Schoon 't dikwijls rust en vroeë verslind.
Zoo HARINGKARSPEL 't doelwoord is,
Is mijn ontbinding gantsch niet mis.
Ts. Vethman, te Wormerveer

R A A D S E L

MOT; voorgesteld door den Heer L. J. Hoebé: — ontraadfeld door de Heeren W. Starink, A. Bredie *Fr.*; Dk. Donker *Mz.*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; A. M. J. Rabe, aldaar; A. Timme, F. C. Klingenspoor, J. Rabe, te *Arnhem*; G. v. O., J. C. Honigh, te *Zaandijk*; D. H., te *Z.*; G., te *A.*; J. P. Rijk; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); W. D. Manvis (in verzen); T. Springstok, te *Zwol* (in verzen); E. van Hasfelt, B. C. Travers, Hk. Wellan *Hz.*

Hierop is nog het volgende ingezonden:

MOT is een zeer fijne regen;
MOT is ook een schaadtijk dier;
MOT wordt meê van turf verkregen;
MOT is dus het woordje hier.

H. W. Carras te *Zusphen*.

De fijne regen noemt men *mot*.
MOT is een zeker dier.
De *mot* of *moin* is weinig waard.
Dus vind 'k charade vier.

Ts. C. C. Evers.

*Al daalt gij nog zoo fijn, gij kunt ons vaak bedriegen;
Maakt niet alleen ons nat, maar kruipt ook in ons bloed;
Men ziet u soms in rook, of als een damp vervliegen,
Na dat de bakkersknecht u in zijns oven smoot;
Daar zijt gij van veel nut; maar elders meer tot schaden.
Wat zegt gij nu van MOT; heb ik het niet geraden?*

S. P. B. te *Höörn*.

*Eerst meende ik, het drieltatrig woord RIJP, wordt hier wis begaerd;
Maar 'k dacht daarna, 'k neem liever MOT, 't is anders soms varkeerd.*

J. Koning te *Wesep*.

Zaar wat zou dit raadfel wezen?
O! ik heb 't gevonden vriend!
't staat ter linkerhand ter lezen;
'K denk dat woord ter zake dient.

H. F. Gangel.

Met hier bedoelde woordje is
Van drieërlei beteekenis:
MOT is een luchtverbeveling;

De *MOT*, als regen, is zeer fijn.
De *MOT*, als dier, kan schaadtijk zijn.
De *MOT* laadt men in schuit of kaag;
Dus *MOT* voldoet hier aan de vraag.

P. H. van A...

MOT, koopwaar, doch oud rommeling.
MOT is 't infect, dat schade aan kleeren
Doen kan, en daarom zeer te weerden.

Jobs. Geltfligter, te *Edam*.

MOT is een schadelijk insect, voornamentlijk aan kledren;
Cok kan dit zelfde woord aan ons een fijne regen leeren;
M is in een derde zin ook molm; dus mot is uw begeeren.

Hk. Scholte.

De **MOT** valt nêr, en te bijna onzichtbaar fijn.
 De **MOT** aan 't wollig kleed vaak groote schaden baarde.
MOT is voor velen nut, doch van geringen waarde.
 Waarschijnlijk zal dus **MOT** het doel des raadsels zijn.

D. H. . . . d, te W.

Dit raadsel kwam mij niet onduidelijk te voren;
 Was werd door mij ontdekt waarin dit zou bestaan;
 — k laat, om kort te zijn, het woordje **MOT** u hooren,
 En daarvan ziet gij links 't getal der zinnen staan.

J. C. Schouten.

Als 't **MOT** niet is,
 Dan heb ik 't mis.

Gt. Spijkerman, te Zwol.

De Heer J. Koning, te *Wosp* heeft mede de ontbinding op de
 logegryph **GREIN**, en de charades **WIMPEL** en **HARINGKARSPEL** in-
 gezonden; zoo ook de Logegryph-charade **LABAN** met het volgende
 versje:

'T is **LABAN** en 't is **NABAL** levens
 Die gantsch niet schitteren in 't geschiedboek hunnes levens.
 En de charade op **HELVOETSLUIS** hier mede:
 Zoo als de Hel ons door *Mattheus* (*) werd beschreven,
 Was dit een plaats die mij in 't minst niet aan zou staan;
 Doch, treffen wij haar wêr bij andre schrijvers (†) aan,
 Dan zullen we allen een bezoek haar moeten geven:
 Maar al genoeg. — Te voet ga 'k liever eens door 't land
 Naar **sluis**; 'k zal **HELVOETSLUIS** dan mede eens gaan beschouwen;
 Laat dan de hel de hel; ik heb geen helsch verstand,
 Slechts wel om 't doel van uw charade u hier te ontvouwen.

(*) *MATTH. Evang.* Hoofdst. 5 vs. 22. laatste gedeelte: alwaar gedode wordt op de bresse der vuurs der Yalen.

(†) *PAULUS 1ste brief aan de Christenen te Corinthen.* Hoofdst. 15 vs. 55. alwaar het cenovoudig graf moet betrekken; en zoo nog op verscheidene andere plaatsen, te veel hier te noemen; wyl de hel (zoo ze is: zoo is zij dan) mij nitt waard is er den meestlijken iakt om te verkladden.

Bij de in ons laatst-voorgaande stuk geplaatste ontbindingen (voorgesteld in ons 6de Ds. 2de stuk) behoort nog de naam van den Heer J. Hessefelt Bz. als gevonden hebbende de woorden **PLANK**, **MISPEL**, en **BODEGRAVEN**; en van den Heer G. Hesse, op de woorden **MISPEL** en **APPELPIT**.

H E T L E V E N V A N F L O R I S D E N 5 d e n ,

Achttiende Graaf van Holland.

(Tweede vervolg.)

De vermeerstering der Biscoppeelijke stad en landen, schoon onrechtvaardig, oproerig en gewelddadig, was echter in de oogen van Biscop JAN nog snoder, om dat het veroverde, kerkelijke goederen waren; hij besloot dus geduchte wraak over hun en hunnen aanvoerer te nemen; het was daarom dat hij een verbond sloot met OTTO, voogd van FLORIS de 5de en Graaf van Gelder, dewijl zijne eigene landen zoowel als die der minderjarige, aan 't slicht grenade, en dus beide gevaar liepen van overvallen te worden; zelfs waren een gedeelte der landen van Graaf FLORIS reeds door hun geplundert, en werden kort daarna op nieuw overvallen. — Men moet echter hierbij aanmerken, dat *Amstelland*, hetwelk mede verwoest was, onder 't slicht van *Usrecht*, en dus niet aan FLORIS behoorden, en derzelver Heeren, Leenmannen waren van den Biscop.

De *Kennemers* zetten hunne zegepraal dus nog eenigen tijd voort, dewijl alle de pogingen der verbondene Heeren, door wien de Heer JAN VAN GELDER als legerhoofd was benoemd, niet in staat waren de *Kennemers* te betugelen noch te overwinnen, dewijl zij zich nog meester maakten van de kasteelen *Abcoude*, *Planon* en *Rijnsburg*, welke sterkens door hun tot den grond toe werden geslecht. Heer SJSBERT van *Amstel* nu zijne wraak voldaan ziende, en vrezende dat zijne zegepraal eene ongunstige wehding mogt nemen, was alleen bedacht op middelen om zich van deze woeste hoop op de beste en veiligste wijze te ontsaan. Hiertoe gaf hij hun kennis van de toenmalige toedragt van zaken, waarbij hij hun verzakende, dat de meeste edelen thans ten onder waren gebracht, dat de oogst naderden, en hij het dus nuttig achten dat elk hunner naar zijne haardstede terug keerden; enz. — Deze aanspraak werd door hun toegejuicht; doch de uitvoering bleef achterwege, doordien men verfond dat de stad *Haarlem* nog als opgevuld met edelen was; dewelke men vreesde dat hun, na hun uittegaan, op 't lijf zouden vallen; dus besloten zij ook deze stad aantevallen en te overweldigen. Heer PRASIJN, een zeer ervaren en krijgskundig man, aldaar het bevel voerende, verdedigde zich roemrijk door het verwijderen van alle de krijgbedrijven der *Kennemers*; en zijne list bewerkte niet eene volkomene nederlaag van zijne vijanden, doordien hij met de zijnen eene uitval uit de stad deed, en bij die gelegenheid eenige wagens met mondbehoefkens en eene rijke buit veroverden, waarop hij vervolgens voort trok, eene inval in

Ken-

Kennemerland deed, en eenige huizen aldaar in brand stak. De *Kennemers* dit met smart van voor *Haarlem* beschouwende, besloten weldra het beleg optebreken en liever hunne geboortsplaatsen ter hulp te snellen. De beleggerden hunne wanorde ziende, vielen op de verwarde bende aan en voltooiden hunne volkomen nederlaag. Hierop gaven *Utrecht* en *Amersfoort* zich aan den Bischoep over, verdreven hunne oproerige burgers, en alles werd weldra weder in orde hersteld.

De Ridder *KATS*, die *OTTO*, Graaf van *Gelder*, in het bestuur was opgevolgd, ontving kort daarna bericht dat de onlusten in *Utrecht* op nieuw waren uitgebarsten. Dan hieraan meende hij spoedig een einde te maken, door het bemachtigen der stad en het verdrijven van meer dan duizend burgers uit dezelve; doch de onlusten waren hiermede echter niet gedempt; ter oorzaak dat de Heer Bischoep *JAN van Nassau*, het bestuur over het sticht, zoowel als deszelfs inkomiten zoodanig verwaarloosde, dat hij in de noodzakelijkheid werd gebragt de sloten *Vredeland* en *Bloufort* te verpanden, de eerste aan Heer *GIJSBRECHT van Amstel*, en de andere aan Heer *HERMAN van Woerden*.

Dan wij zullen thans, om ons oogmerk te bereiken, tot onze geschiedenis terug te keeren. In den jare 1270 trad Graaf *FLORIS de 5de* in den echt met *BEATRIX*, dochter van *GUY*, Graaf van *Vlaanderen*, naderhand een zijner bitterste vijanden. In het volgende, en wel op zijn zeventiende jaar, aanvaardde hij zelf het bestuur, en de aanvang van eene regeering, dewelke na vijf-en-twintig jaren (*) met de zwaarste onlusten en oorlogen verzeld gegaan te hebben, met zijne rampzalige dood een einde nam; waarover wij nader gelegenheid zullen hebben te spreken; en nu voortgaan om de geschiedenis zoo kort mogelijk aanteteekenen, met aanwijping zelfs van de geringste gebeurtenissen.

(*) *T vervolg hierna.*

F R A G M E N T E N.

VERVOLG van het TAFEREEL VAN DEN OORLOG.

De linker vleugel was door het dorp gedekt. — Al weder eenige honderden, waarschijnlijk staande geheel hun leven, hulpelooze schepselen; het ware brave menschen; te voren gelukkige huisgezinnen. Eene onbeschrijflijke mate van ellende trof hen. Dit dorp, en het gindsche, dat in lijn ligt, heeft hetzelfde lot.

Ginds stond de bagage. — Eene mijl in den rug van het leger staan duizende wagens, tienduizend menschen, en tienduizend paarden. De oogst van nieuwe landstreeken wordt verwoest; vele dorpen verliezen weder alles. Voeder en graan tot ssaaijing voor 't volgende jaar wordt weggenomen, en de inwoners zijn aan den hongersnood blootgesteld; het vee wordt gedood of weggevoerd; in deze oorden vindt men niets meer, en niemand dan de arme inwoners, die hunne handen tot den ongedo-

(*) *Wij rekenen niet het vijftienjarige bestuur zijner voorvaders, dewelke in zijn naam regeerden, als wanneer het 40 jaren zoude zijn, te weten van 1256 tot 1296.*

gonden Hemel opheffen, die hun zoo wreed straff; zij sidderen voor den volgende dag; want vanwaar zullen zij voedsel bekomen? zal morgen het overblijffel van hunne have; zal hunne hut nog op dezelfde plaats staan?

Da vijand werd aangevallen, geslagen en dit aantal bleven er. — Het leear zich gemakkelijk; maar is verschrikkelijk om in te denken. De weg welken de beide legers trekken wordt door verwoesting gebrandmerkt; rookende van bloed is hun pad. De woningen der menschen zijn in aschhoopen veranderd; met hoopen liggen sterfenden en wanhopenden over het slagveld als gezaaid; door smart als verscheurd ziet men de nog levenden ronddoolen. Van het oogenblik af dat het eerste kanonschot losgaat, verheft zich de wanhoop van haren ijzeren troon; zij zendt hare duivelen aan alle zijden rond en verbreidt ramp en ellenden, in den afstand van vele duizende mijlen rondom het slagveld. Hier verliest eene moeder den sin van haren hoogen ouderdom, een' veelbelovenden zoon; ginds eene bruid haren ondertrouwen; de vrouw haren geliefden man; schreiende kinderen hunnen vader, duizend heilige banden zijn verscheurd; miljoenen menschen zijn troosteloos geworden; billioenen tedere verwachtingen zijn vernietigd, en even zoovele gevoelvolle harten verscheurd! Verschrikkelijk! verschrikkelijk! is het woord *slag!*

Het geslagen leger trok herwaarts terug; de overwinnaar vervolgt hetzelfde. — Dit zegt: In eene uitgestrekte landstreek wordt alles opgeofferd; de trekpaarden vallen, en de naastbij gelegene dorpen moeten alles weder vergoeden. De welgestelde man wordt een bedelaar, en de arme een wanhopende. Het moorden eindigt niet. De vlugtenden worden, in snellen vaart, door de lichte troepen achtervolgt; de dood laat zijn' wapperende standaard waaijen, en even als het wild, wordt de mensch vervolgd en doodgeschoten. Het slagveld vol dooden en gekwetsten verspreid, aanstekende ziekte en pest; de dood juicht; want hij telt zijne slagtoffers bij duizenden!

(*T* vervolg hierna.)

A C H T S T E V E R V O L G D E R

G R O N D R E G E L E N V A N Z E D E L I J K G E D R A G

Van de Tucht.

Begeert gij dat het geluk en 't genoegens plaats bij 'u vinden, gij moet er de tucht boven alles handhaven.

Ieder moet er zijn' pligt kennen; moet er een' bepaalde tijd en eene bepaalde plaats voor de uitoefening van iedere zaak hebben; en wat gij doet, of nalaat te doen, verzuim' nooit met God te beginnen en te eindigen.

Bemin den arbeid; want zelfs verondersteld zijnde dat gij niet behoeft te arbeiden voor 't onderhoud 'ws levens, gij zult bij den arbeid te beter verren: hij is niet minder heilzaam voor de ziel dan voor het ligchaam; hij voorkomt de slechte uitwerkfelen van de ledigheid, welke doorgaans ontstaat uit dat men niets te doen heeft; en dikwijls den menschen brengt tot erger te doen dan dat zij niets deden.

Een tuin, een flookhuis, eenē werkplaats, deze of gene verbeteringen zijn voor de vernuftige lieden, welke ledige tijd hebben, schuldellooze en tevens nuttige vermaken: Men kan zich ook bezig houden met de vee-fokkerij. Deze foorten van werkzaamheden bevatten dat goeds, dat zij ons voor slecht gezelfchap bewaren, ons de natuur en de kunsten doen beftudeeren; dat zij ons eene verſcheidenheid van zaken doen ontdekken, welke zoo aangenaam als leerrijk zijn, en zoowel de gezondheid des ziels als die van het ligchaam onderhouden.

M E D E G E D E E L D E S T U K J E S.

H E T G E L U M V A N E E N G E R U S T G E W E T E N.

Hij moog' zich gelukkig noemen,
Die door ſchijn'geluk misleid,
Aardſche vreugde ſteeds blijft roemen,
Boven 't heil dat deugd verſpreid.

Hij moog' hier in voorſpoed leven,
Die, in ſchijn van deugd en plicht,
Door het laagſt gevoel gedreven,
'T ſnoodſt bedrog voor deugd verricht.

Hij moog' zich in weelde baden,
Die hem aardſche rijkdom biedt,
En zijn' lust hier ſteeds verzaden
Mer de vreugd die hij geniet.

Hij moog' al de waarde kennen
Van het menſchelijk geluk,
En door loopen, draven, rennen,
Steeds verkeeren zonder druk.

Hij moog' Godsdienſt ſteeds waardeeren;
Och, in ſchijn die deugd bemint
Om zijn' ſcharren te vermeeren,
En dus ieders aching wint.

Hij moog' al de vreugde ſmaken
Die deze aarde geven kan,
En wogtaas zijn' plicht verſaken;
O wat is die vreugde, dan?!

Vreugde, die maar dikwils zuchten,
Smart en bitter droefheid teelt,
En die wij weldra onrvluchten
Als eene andre vreugd ons ſtroelt.

Vreugde, die dus onbeſtendig
Ons van 't een naar 't ander jaagt,
En ons dikwils ook inwendig
Door verzuim van plichten knaagt.

Vreugde, die als kaf gedreven,
Heer en wet'ruift door den wind,
Ons geen waar geluk kan geven,
Maar ons hart voor deugd verblind.

'T is dus hier geen ware vreugde;
'T is dus hier geen waar geluk;
Wat den mensch dus ooit verheugde,
'T is op 't einde toch maar druk.

Wat is dan hier op deze aarde
Voor ons hart de grootſte ſchat?
Wat geeft ons gevoel van waarde,
Boven 't geen deze aard' bevat?

Wat doet ons vrijmoedig ſpreken,
Schoon men ons onſchuldig kwelt?
Wat zal immer deugd verbreken,
Daar zij 't grootſt geluk in ſteid?

Wat baart ons (ſchoon wij ook zuchten
Onder ziekte, pijn of ſmart)
Eenmaal toch de rijkſte vruchten,
Ter belooning voor ons hart?

Wat geeft ons het reinſt genoegen,
Schoon ons lot ook drukkend zij?
Wat ſchenkt ons zelfs onder 't zwoegen,
Waar geluk, van kwelling vrij?

Wat doet ons naar 't daaglijks floven,
Rusten met een blij gemoed?
Wat voert vaak ons hart naar boven,
Daar het eenmaal wezen moet?

Wat doet ons die rust reeds ſmaken,
Hier, daar 't vaak beſtreken wordt?
Wat zal eens ons hart volmaken,
Als het kwaad in de afgrond ſtoort?

En de deugd eens wordt verheven,
Die dan eeuwig prijken zal:
Wat ſchenkt ons een zalig leven,
Doch hier namaals boven al?

ſterveling! wilt gij het weten?
'T is geen wreuging in 't gemoed;
Neen, 't is een GERUST GEWETEN!
Meerder waard dan 't aardſche goed.

O! het lust mij dan te zingen
Van die rust, de deugd ten loon:
Doch, hoe zal ik daarna dingen,
Mij ontbreekt den waren toon.

'K heb dus niets om haar te kroonen,
Nogtans is mijn' pooging goed
Om 't geluk dier rust te toonen,
Van een kalm en vrij gemoed.

Edle schat voor elk op aarde!
Grootst geschenk voor ieder mensch!
Kleinood van de grootste waarde!
Aller vroomen hartewensch!

Puikjuweel! geluk des levens!
Bron van heil in elken kring!
Gij maakt rijk, en baart ook tevens
Eens de rijkste zegening!

O! wie kan u dus waardeeren?
Rust des harten! edel pand!
Wie toch zal naar waarde u eeren,
Daar ge ons voert tot hooger stand.

Ja, wie kan dat heil bezeffen?
Daar ge ons steeds met zegen kroont;
Zou zich 't hart dan niet verheffen,
Daar een *kalm geweten* woont?

Nimmer zijt gij dus volprezen!
Schoon de wereld u niet acht,
Eens zal hij gelukkig wezen
Die uw eisch hier steeds betracht.

Kostlijk deel, steeds waard te noemen!
Wie schetst u naar waarheid af?
Wie zal u naar waarde noemen!
Rust! die ons de Hemel gaf.

Zelig hart! daar een geweten
Vrij van alle wroeging woont;
Uw geluk, niet aftemeten,
Wordt hier namaals rijk beloont.

Heil'ge wet! ons voorgeschreven,
In het binnenst van ons hart;
Zou den mensch u tegenstreven?
Daar gij vaak de zonden tart.

Wet! ons niet door menschen handen,
Maar door God in 't hart gepreut,
Om gelukkig aan te linden,
Daar waar men geen ondeugd kent.

Zouden we ons aan de aard' verbinden,
Die dees rust niet smaken doet?
Die we in u toch kunnen vinden,
Heerlijk! onwaardebaar goed!

Dat ons eens bevrijd van zonden,
Voor Gods troon verhogen zult!
Waar ons hart met deugd verbonden,
Van Gods lof steeds is vervuld.

Dat, hoe arm wij hier verkeerren,
Ons nogtans genoeg en baard,
En ons heil eens zal vermeeren,
Daar ons oog hier reeds op staard.

Godlijk licht! wil ons bestralen,
Stem dan ieder hart tot deugd!
En wil 't bij zijn' plicht bepalen,
Welks betrachtting eens verheugd.

Wil in ons het goede werken,
Dat een rein geweten geeft,
En ons hart in deugd versterkent
Dat zoo zeer aan 't aard'fche kleeft.

Kalm geweten! levenslief!
O! werd gij toch algemeen!
Streefden wij door u steeds nader
Tot de deugd, met vaste schreef.

Mogt dan eik uw lof verbreiden,
Onwaardebaar Godlijk pand!
Toe we u hooger loflied wijden
In het eeuw'ig vaderland!

Daar, waar elk, die hier als Christen,
Steeds bemoeidigt heeft geleefd,
U dien lof niet zal betwisten,
Maar naar uw verheffing streeft.

Daar, waar deugd de roem der zeden
En der eelste plichten is,
Daar ons 't heil dier zaligheden,
Vormt naar 't Godlijk beeldtenis.

Welk een troost ons, brave harten!
Die 't geweten nimmer knaagt;
Schoon gij dikwijls leeft in smarten
En uw deugd hier wordt verlaagt.

Enmaal wordt uw smart verryangen
Door de rijkste zegening;
Enmaal krijgt gij uw verlangen
In een meer volmaakter kring.

Daar, waar gij met zaalige englen,
Door 't geloof op uwen Heer,
Uwe dankbren stem zult menglen,
Reurwig, tot uws Scheppers eer.

Driewerf zalig is dus zeker
Hij, die ware Godsvrucht voedt,
Schoon hij hier ook vaak den beker
Der verdrukking smaken moet.

Houk dus moed, o ware vromen!
Schoon men u vermaadt, veracht;
Jezus is voor u gekomen,
Hij heeft Heil te weeg gebracht.

Moet gij hier op aarde lijden,
Werd gij baas van eik benijdt;
Eenmaal wacht u 't grootst verblijden,
Eenmaal wacht u zaligheid.

Hij heeft toch voor u geleden;
Hij heeft voor die rust gewaakt;
Wond die rust dus hier bestreden,
O! gij wordt eens los gemaakt.

Ja, hij zal van 't juk der zonden
U in eeuwigheid ontfaan;
Wordt uw hart dus rein bevonden
Dan zult ge eens op roozen gaan.

Houdt dus moed; daar uwe tranen
Om verdrukking vaak gestort,
U den weg ten Hemel banen,
Daar gij hoogst gelukkig wordt.

Edle vrucht van 't rein gemeten!
Wat zijt ge overheerlijk schoon!
Gij doet ons den druk vergeten,
Ja verachting, smaad en hoon.

Gij doet om die vreugd verachten,
Die 't *geweten* tegenstreeft,
En leert ons de dengk betrachten
Die alleen genoeg geeft.

Goede God! o bron van zegen!
Geef dan ieder mensch toch lust
Om te wandlen op uw' wegen,
En te streven naar die rust.

H. W. Carras, te Zutphen.

N I E U W E O P G A V E N.

L O O G R Y P H.

Mijn geheel bestaat uit zeven letteren, en duidt eene woning aan, dewelke voor ieder mensch niet geschikt is: overigens bevat ik de volgende rijkdom:

- 2. 5. 4. 3. 6. een voornaam rijk.
- 4. 5. 3. 6. 1. zien eenige lieden.
- 2. 5. 7. een ziekte.
- 2. 5. 4. 1. } hebben alle menschen
- 4. 5. 7. }
- 6. 3. 7. }
- 1. 4. 5. 7. veel: tijds zeer nadeelig.
- 4. 5. 1. is zeer onzeker.
- 4. 5. 6. 7. frekt dikwijls tot ver-
- 1. 2. 5. 3. 6. } (leiding.
- 1. 6. 5. 3. 2. }
- 1. 2. 5. 3. 4. }
- 1. 2. 5. 6. }
- 7. 6. 3. 4. } Zijn deelen van werk-
- 7. 4. 3. 2. } woorden.
- 1. 6. 3. 4. }
- 7. 5. 6. }
- 2. 3. 4. }
- 7. 4. 3. 1. behoort tot 't slaan.
- 7. 5. 3. 6. }
- 6. 5. 4. } verk. mansnamen.
- 7. 3. }
- 3. 4. 1. }
- 6. 3. 4. } — vrouwenamen
- 7. 3. }
- 7. 4. 5. 2. behoort tot de geeste-
- 1. 6. 5. 3. 7. } lijke stand.
- 2. 5. 3. 6. } zijn waterdieren.

- 7. 5. 3. } zijn viervoetige die-
- 5. 1. } ren.
- 7. 5. 4. hebben vele paarden.
- 1. 2. 3. 7. komt van viervoetige
- dieren.
- 7. 5. 2. hebben alle dieren.
- 7. 6. 5. 4. een gewas.
- 1. 5. 3. 2. een gezonde spijs.
- 1. 2. 3. 4. een aangenaam tijdver-
- drijf.
- 6. 3. 1. in deze stad bekend.
- 7. 5. 3. 4. in de lente en herfst.
- 7. 6. 5. 2. bloembeginfel.
- 2. 4. 5. 7. baart vreugde en ver-
- driet.
- 1. 4. 5. 3. 2. een vantuig.
- 2. 5. 3. 4. eene verzameling van
- zekere stoffen.
- 2. 5. 3. 1. de gewoone naam van
- een huisdier.
- 2. 3. 4. 1. bij zeker jaargetijde
- veel in gebruik.
- 2. 5. 6. 7. somtijds schadelijk.
- 7. 4. 5. 2. een gereedschap.
- 4. 3. 7. is gevaarlijk.
- 3. 4. 7. } voornaamwoorden.
- 5. 6. 1. }
- 6. 5. 2. op het laken.
- 4. 3. 2. is nuttig.

2. 3. 6. onontbeerlijk.
 2. 3. 7. Jaan boord bekend.
 6. 5. 7. is geen goede naam.
 2. 5. 4. is geen goede naam.
 7. 5. 4. kennen de starrekundigen.
 5. 2. voorzetsel.

3. 4. in vele winkels in gebruik.
 3. 6. voegwoord.
 5. 6. in de bijbel bekend.
 6. 5. voerheen onbekende stad.

LOGOGRYFH-CHARADE.

Mijn eerste deel is iets dat nimmer eenige dingen vooraf gaat. Mijn tweede deel hebben alle schefpelen. Mijn tweede deel omgekeerd met de eerste letter van mijn eerste deel is in 't Fransch een dierlijke benaming. Mijn tweede deels eerste letter met mijn eerste deel omgekeerd is een bijwoord. Mijn tweede deel onthoofd is een maat, en mijn geheel is een lichaamsdeel.

CHARADEN.

- 1.) Een zevental
 Van letteren, zal
 U 't raadfelwoord doen leeren;
 Het is een ding
 Veelal gering.
 Doch wil het niet onteeren.
 Het eerste deel
 Is in 't geheel;
 Ligt zal men 't woord reeds weten:
- Het tweede deel
 Gebruikt men veel
 Om gaen spijzen te eten:
 Doch, bovendien
 Zal men 't ook zien
 Daar, waar men is aan 't spelen.
 Voor deze keer,
 Zeg ik niet meer
 Het mogte u eens vervelen.
- 2.) Er is in de *Hollandsche taal* een twee-lettergrepig woord; zijnde beide gebiedende wijzen van dadelijke werkwoorden en tevens zelfstandige naamwoorden; en mijn geheel is iets dat elk die met paarden omgaat wel bekend is.
- 3.) Mijn eerste is een viervoetig dier; mijn tweede, of laatste is zulks mede, en mijn geheel behoort tot het delfstoffelijk rijk.
- 4.) *Mijn eerste deel is iets dat men elk jaar aanschouwt,
 Iets daar men door 't vermaak zich roekloos op bezrouwt:
 Het tweede toont in 't Fransch een allernuttigst tof,
 Waarvan men dagelijks een zeker deel geniet,
 Deez' beide t'zaam geknoopt, vertonen u gewis
 Iets waarin 't eerste deel somtijds te vinden is.
 Het derde, in het Duitsch, toont ook iets nuttigs aan:
 Men ziet het oost en west en noordwaaras staan.
 Het tweede omgekeerd, hoe goed het immer zij,
 Wordt vaak vergeten als een ding van geen waardij.
 Uit 't derde, omgekeerd, schoon 't woort den mensch behoort,
 Kwam echter het geheel en al 't genoemde voort.
 Drie talen zijn in 't hier bedoeldt woord te vinden.
 Gij kunt het met een stad in Hollandsch oord ontbinden.*

R A A D S E L.

Het nut dat door mij wordt betoekt
Doet vele menschen leven;
Maar in een tweeden zin gesteld,
Kan ik veel droefheid geeven:

Doch in mijn derde of laatste zin,
Siek ik tot groote vreugde:
Ach, dat men mij dus dikwerf zag,
Om dat men zich verheugde

V R A A G.

Waar is de oorsprong van het woord AKADEMIE, en wie is er de
Zichter van?

Wij verzöeken den geeerde inzender der vraag, geplaatst in ons 6de Ds. 3de stuk;
om dezelfde naam en vraagwoord op nieuw, en wel hoe eer hoe liever toetrezenden, om
van hetzelfde het nodig gebruik te maken; waarmede Z. Ed. ons zeer zal verplichten.

T O E G I F T No. 5.

OPLOSSING van het VOORSTEL, gedaan door den Heer
C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier, geplaatst
in ons 5de Ds. 6de stuk.

Den Heer opgever werkt als volgt:

Stel de begeerde zijde gelijk xy en z , de omtrek $x+y+z=12$
en de inhoud $\frac{x^2}{2}=6$, volgens Steenstra, eerste boek, 34ste
propositie.

$$\begin{array}{l} x+y+z=12 \quad \frac{x^2}{2}=6 \quad x^2+y^2=z^2 \text{ Steenstra 1 b. 32 prop} \\ \hline x+y=12-z \quad xy=24 \quad \text{bij af 2 } xy=24 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} x^2+2xy+y^2=24+z^2 \\ x^2-2xy+y^2=z^2-24 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} x+y = \sqrt{24+z^2} \\ x-y = \sqrt{z^2-24} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 12-z = \sqrt{24+z^2} \\ \hline 144-24z+z^2 = 24+z^2 \\ \hline 120 = 24z \\ 5 = z \end{array}$$

$$\begin{array}{l} x+y = 7 \\ x-y = 1 \\ \hline 2x = 8 \\ 2y = 6 \\ \hline x = 4 \\ y = 3 \end{array}$$

Dus zijn de zijden 3. 4. 5.

De werkwijze van den Heer L. Thijnsma is als volgt:

Stel de zijden x , y , z :

Dan is de omtrek $x + y + z = 12$

De inhoud: $yz = 6$ en $x^2 = y^2 + z^2$.

$$\begin{array}{r} x + y + z = 12 \\ \underline{\quad\quad\quad} \\ 5 \quad \frac{12}{z} \\ \hline 5 + \frac{12}{z} + z = 12 \\ \frac{12}{z} + z = 7 \\ \frac{\quad\quad\quad z}{12x + z^2 = 7z} \\ \frac{\quad\quad\quad z}{z^2 - 7z = -12} \\ \frac{\quad\quad\quad z}{4z^2 - 28z = -48} \\ \frac{\quad\quad\quad z}{7^2 = 49} \\ \frac{\quad\quad\quad z}{4z^2 - 28z + 7^2 = 1} \\ \sqrt{\quad\quad\quad} \\ \frac{2z - 7 = 1}{3z = 8} \\ \frac{\quad\quad\quad z}{z = 4} \\ \frac{\quad\quad\quad z}{y = 3} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x + y + z = 12 \\ \underline{\quad\quad\quad} \\ y + z = 12 - x \\ \hline y^2 + 2yz + z^2 = 144 - 24x + x^2 \\ \underline{\quad\quad\quad} \\ y^2 + z^2 = \quad\quad\quad \\ \hline 2yz = 144 - 24x \\ \frac{\quad\quad\quad 24}{24 = 144 - 24x} \\ \underline{\quad\quad\quad} \\ 24x = 120 \\ 24 / x = 5 \end{array}$$

Dus zijn de zijden 3, 4, 5.

NIEUW VOORSTEL

Iemand heeft gekocht 2 stukken Zaay, waarvan het ene lang is 60, en 's andere 48 ellen, en is vergeten de prijs van het el, maar weet dat 3 ellen van het kortste stuk zoo veel belopen als 4 ellen van het langste, en dat het langste stuk f6 minder kost dan het kortste; vrage: hoeveel heeft dan de el van ieder stuk gekost?

C. van Schaick Jr.
Huisonderwijzer.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

Z E E R K O R T E B E S C H R I J V I N G

V A N D E W E R E L D B E R O E M D E K O O P S T A D

A M S T E R D A M.

(Drie-en-twintigste vervolg.)

In ons 6de, De. 6de. stuk een aanvang gemaakt hebbende met eene beschrijving wegens het bouwen van het *Aalmoesniers Woeshuis*, gaan wij thans voort, met de schikking, breedte, diepte enz. alhier zoo kort mogelijk ter neder te stellen. De breedte van hetzelfde is twee-honderd vijf-en-veertig voeten, benevens twee zijdevleugels met deszelfs omtrek, ieder van vier-en-veertig voeten, beslaande het gantsche gebouw de breedte van driehonderd drie-en-veertig voeten; zijnde vier verdiepingen hoog, en met negentig vensters van binnen voorzien. Het geheele gesticht is in tweeën verdeeld, zijnde het eene gedeelte ter wooninge voor de jongens, en het andere voor de meisjes geschikt, ieder voorzien van een vierkante binnenplaats van vijf-en-zeventig en een half voet, waarvan alle de kamers hun licht ontfangen. Verder werd dit gebouw van zoovele en zoodanig geschikte vertrekken voorzien als tot bereiking van het heilzaam oogmerk verstreken kon.

In 1666 voltooid zijnde, werd een begin gemaakt met de kinderen, dewelke tot hiertoe door de gantsche stad bij bijzondere personen waren uitbesteed, in hetzelfde overtebrengen, tot bestiering van welke door den Achtb Raad der stad vier buitenmoeders werden aangesteld, en in later tijd het getal der Regenten tot acht, en dat der moeders tot op zes gebracht werd.

De vergaderplaats der Regenten is eene groote zaal, hebbende haar uitzicht op de Prinsengragt, en voorzien met onderscheidene kunstige schilderijen. De schoorsteenmantel is omhangen met de wapens van die Regenten, onder wiens bestuur dit Godshuis gebouwd is; waaronder den vermaarden J. VAN VONDEL dit versje vervaardigde:

Dees Godshuis-Bouwers die getrouw nooddruftige armen

Al 's jaar bedienende, handhaven en beschermen,

Staan in de wapens van hun stammen hier ten toon;

Wie armen handhaaft, wint de grootste Wapenkroon.

Ook de moeders houden hare vergadering op een zaal boven de keuken, haar uitzicht hebbende in de *Leyds Dwaarsstraat*; zijnde

VII. DEELS II. STUK,

H

mede voor de schoorsteen met twintig wapenschilden van de eerste buitenmoeders beschildert.

Het getal der kinderen in dit huis wordt doorgaans op tweeduizend en meer, berekend, behalve nog een groot getal zuigelingen en kinderen beneden de drie jaren, dewelke buitens huis bij afzonderlijke minnenmoeders besteed worden; tot het groot getal dewelke ten lasten van dit Godshuis zijn, draagt niet weinig toe, de menigte zuigelingen dewelke ter vondelingen gelegd en door Regenten van dit huis aangemen worden, tenzij de vader of moeder hiervan ontdekt wordt, wanneer dezelve hun dadelijk worden terug gezonden.

In dit huis worden alle kinderen aangenomen wier ouders geene lidmaten van eenig kerkgenootschap zijn geweest, ook dezulke waarvan de ouders in het *Godshuis* ziek liggen, dewelke alhier alle in den Christelijken Godsdienst, zedekunde en andere nuttige wetenschappen worden onderwezen, en in later jaren de meisjes tot de meest nuttige vrouwelijke handwerken, en de jongens tot zulk een ambacht als dezelve zoude verkiezen; hoewel het laatste thans vervallen is, daar zij bij hoog besluit eerst tot den militaire, doch nu tot den zeedienste worden gebruikt.

Weleer behoorden het onderhoud der kinderen mede aan de Regenten der Huyszittenhuizen; dewelke reeds in den jaer 1491 om het vermeerderen derzelve tegen te gaan, en de toenmalige gewoonte om dezelve in de kerken ter vondeling te leggen, te stuiten, den Achtbare Raad der stad verzocht tot het publicaeren van het navolgend verbod:

„Alfso dagelyks by eenige vrouwen heymelyk Kinderen voor vondelingen in de kerken geleyt worden, sonder te willen bekennen wie dat die Kinderen toebehooren; Soo is 't dat daerom die Heeren en de Gereschte, mits desen willekeuren, soo wie voortaan eenige Kinderen in de kercken ofte andersins voor vondelingen leggen, dat men die voor heur correctie in beteringe van haer misdaet, tot heurlieder beschaemtheyt op de Kaek setten sal, ende daer een jaer uyt der Steede gebannen te wesen, ende niet in te komen, op heur rechter por; ende den geenen die den Huyszitten-Meesteren aenbrengt, wie dat eenig Kint voor Vondeling geleyt hadden, die sullen hebben ende ontfangen van de Huyszitten-Meesters, &c.

Om in de grootte en steeds toenemende behoeften van dit gesticht te voorzien, heeft den Achtbare Raad der stad onderscheidene middelen daargesteld, waaruit hetzelfde haar inkomer geniet; zoo als uit het begraven der lijken in de kerken, het trouwen, het eiken der karren met twee wieses, het tappen van sterke dranken, en eene menigte andere; doch hoe veelvuldig die middelen ook zijn mogen, zijn dezelve echter niet volkomen toereikend tot het benodigde.

Den Dichter J. D. B. K. K. K. R., het oogmerk der stichting van dit gebouw willende bezingen, wijdt hierover aldus uit:

Vraagt gy, wat Huis dit wil of Godsgeflichte wesen!

Hier worden, vreemdeling, de giften van de schaal

Godvruchtiglyk befteed aan 't vriendelyk onthaul

Van Fondelingen (iaal) en ouderlooze Wexen.

Weldadigheid wordt hier aan iederden bewezen.

Dit Godsgebouw staat op voor Duitschman, Deen en Waal:

Het zy van wat geloof, 't zy van, wat tong of taal;

All' wordt het hier gefpyt; all' richtig onderwezen.

Zoo haast had Amftordam haar' veeten niet verwyd,

Niet wyder uitgezet, of zy en wyd en snyd.

Tot dit gebruik dit erf uit haren murwen gronde.

Derhalven vreemdeling, zeg, eer gy floekt van land:

Lang houde God die stad in haren ouden band,

Die zoo Godsdiensftaatsijk haar nieuwen wal begonde.

V O O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N. H O N G A R I J E N.

Van de Hongaarsche Grenzen, den 25ten van Hooimaand. Volgens nadere berigten van het Oorlogs-tooneel, hebben de *Rusjen*, in de gevechten van den 11den en 12den, alwaar de *Turken* de overhand behielden, een aanmerkelyk verlies geleden; doch den 4den dag daarna, den 16den, zijn zij wederom voortwaarts gerukt, zoo dat zij, door eene stoute manoeuvre, den Groot-Vizier van het overige der armé afgesneden en hem ingesloten hebben. Men denkt vrij algemeen, dat hij genoodzaakt zija zal zich krijgsgevangen te geven.

Van de Hongaarsche Grenzen, den 27ten van Hooimaand. De laatste berigten, bij ons ingekomen, melden dat de Groot-Vizier van *Schiunia* opgebroken is. De nieuwe voordeelen, door de *Rusjen* behaald, zijn aan geenen twijfel onderworpen; doch de tijding, dat de *Rusjen* over het gebergte *Balkan* doorgedrongen en de *Turksche* armé omgetrokken zouden zijn, zoo dat deze slechts door een naauwen pas met *Constantinopolen* communicatie hebben kan, is tot heden toe niet officieel bevestigd geworden: dit is zeker, dat eene bende Kosakken tot aan *Philippopoli* sloopt en den schrik tot *Adrianopol* verspreid. Van vredes-onderhandelingen wordt in het *Turksche* leger weinig gesproken, doch zoo veel te meer van het inspannen van alle krachten, om, ware het mogelijk, de *Rusjen* zoo lang optehouden, tot dat de nieuwe versterkingen uit *Azie* zullen aangekomen zijn.

Meer dan 12000 krijgsgevangene *Turken* zijn reeds naar *Rusland* vervoerd.

A M S T E R D A M S C H E
D U I T S C H L A N D.

Weenen, den 4den van Oogstmaand. In brieven, welke alhier uit *Constantinopolen* zijn aangekomen, wordt gemeld, dat men aldaar de heilige Vaan van den Profeet heeft uitgestoken, en dat de Grootē Heer heeft doen bekend maken, dat het rijk z'ich in gevaar bevond, en dat het derhalve de plicht van elken Muzelman was dat gevaar af te wenden. Hij zelf zou met zijne getrouwe en dappere onderdanen te velde trekken, waarop het volk zou verklaard hebben alles te willen opofferen, om den ouden luister des rijks te herstellen.

D E N E M A R K E N.

Koppenhagen, den 7den van Oogstmaand. In de Staats-Courant van heden leest men, dat, volgens eene ingezondene lijst, het naar *Christiaansland* opgebragte convooi 47 schepen sterk geweest is. Naar men voorloopig berekent, bedraagt de waarde dezer prijzen 10 millioenen rijksdaalders. — Ter beslissing van eenige ontstane geschillen over de prijsgelden, die van dit convooi te wachten zijn, is eene commissie aangesteld, bestaande uit den Conferentie-Raad Colbjörnsen, den Admiraal Herbst, den Generaal-Majoor Falbe en de Generaal Auteurs Bornemann en Rosenstand Goiske.

F R A N K R I J K.

Parijs den 19den van Oogstmaand. In het officiële Dagblad van heden leest men een Keizerlijk Decreet, gedagteekend uit het Paleis van *St. Cloud* den 18den dezer, en hoofdzakelijk behelzende: dat, met den eersten van Louwmaand aanstaande, niemand een door hem uitgevonden en alleen aan hem bekend specifiek geneesmiddel zal mogen verkoopen, ten zy het recept daarvan aan den Minister van Binnelandse zaken zy bekend gemaakt, die alsdan eene commissie van vijf leden, waaronder drie Hoogleraren onzer Medische scholen, benoemen zal tot onderzoek van het middel, vervolgens een rapport deswegens aan den Keizer zal inzenden en te gelijk Zijner Majesteits bevelen ontvangen, welke somme gelds aan den uitvinder zal behooren gegeven te worden; zullende daarna een contract met denzelven gemaakt en maatregelen genomen worden om het geheim op de best mogelijke wijze openbaar te maken.

Het oogmerk van het Gouvernement met deze wet is, aan den eenen kant, het licht en de middelen die voor de geneeskunst nuttig zijn uit te breiden, en, aan den anderen kant, de kwakzalverij te beletten van der ligtgeloovigheid eene schatting op te leggen, of noodlottige toevallen te veroorzaken, door middelen te verkoopen zonder nut, of zelfstandigheden, waarvan men, door dezelve niet te kennen, een voor de gezondheid schadelijk of voor het leven gevaarlijk gebruik zou kunnen maken.

Bij

Bij een tweede Decreet, welke van dezelfde dagteekening is, wordt de cours der vreemde Muntspeciën bepaald, welke tot nog toe in de Departementen van de *Roer, Sarre, Rhin-et-Moselle, Mon-Tonnerre, Dyle, Escaut, Fardis, Jemmappes, Lys, Meuse Inférieure, Deux Nethei, Ourthe* en *Sambre-et-Meuse*, gangbaar zijn, wordende, onder anderen, de cours der *Hollandsche Muntspeciën* berekend als volgt:

Munten.	Francs.	Cent.
Gonde Rijder tegen	28.	44.
Halve Rijder	14.	22.
Dubbele Ducaat	27.	84.
Ducaat	11.	42.
Driegulden	6.	9.
Kroon	4.	6.
Rijksdaalder	5.	28.
Gulden	2.	3.
Daalder	3.	4.
Zeeuwfche Rijksdaalder	5.	16.

Parijs, den 24ten van Oogstmaand. De regering beijvert zich thans zeer om de fabricceering van zuiker uit druiven in het rijk algemeen te maken, en ons daardoor te ontheffen van het bezwaar om gezegd artikel tot zulke buitensporige prijzen van den buitenland te trekken.

Er zien niet alleen op deszelfs bevel het licht een onderrigt over de fabricceering der zuiker van druiven; eenige reeds gemaakte waarnemingen op dat stuk, en eenen rondgaande brief van den Minister der Binnenlandsche zaaken aan de prefecten der departementen, waarin dezelve gelast worden, om dien nieuwen tak op allerlei wijze aantemoe-digen en te begunstigen door onderstanden en premiën uit te loven, en door de publieke gestigten van weldadigheid onder hun toezigt contracten te doen sluiten met de geenen die zich op de fabricceering der gezegde zuiker willen toeleggen, enz.; maar heden ziet ook het licht een Keizerlijk Decreet, eergister te *St. Cloud* door *Z. M.* genomen, waarbij bepaald wordt, dat op den eersten van Zomermaand des volgende jaars eene som van 200,000 franken zal verdeeld worden onder de twaalf etablissementen, die de grootste hoeveelheid zuiker van druiven zullen gemaakt hebben, en zulks naar evenredigheid van de hoeveelheid, die elk huuser zal hebben gemaakt. Om aanspraak tot deze mededinging te hebben zal men ten minsten 10,000 kilogrammen zuiker moeten vervaardigd hebben. De prefecten zullen voor den eersten van Bloedmaand 1811 aan den Minister van Binnenlandsche zaken getuigfchriften moeten inzenden, van de gefabricceerde hoeveelheden zuiker, bewaarheid door de plaatselijke maires, en met bijvoeging van een monster der gefabricceerde zuiker.

A M S T E R D A M S C H E

Amsterdam, den 22den van Oogstmaand, Extraet uit de Minuten van de Secretarij van Staat.

In het Paleis van *St. Cloud*, den 17den van Oogstmaand, 1810.
NAPOLÉON, Keizer der *Franfchen*, Koning van *Italië*, Beschermmer van het Rijnverbond, Bemiddelaar van het *Zwitfersch Bondgenootfchap*.

Wij hebben gedecreteerd en decreteeren als volgt:

Art. 1. De fchepen met koren, rogge en haver geladen, en voor onze *Hollandfche* provinciën gefchikt, zullen naar gezegde beftemming mogen worden afgezonden uit de havens van onze departementen van de *Bat-Rhin*, van de *Mont-Tonnerro*, van de *Rhin et Mofelle* en van de *Raer*.

2. Zij zullen aan de formakteit van bergftelling onderworpen zijn, die in *Holland* zal worden ingetrokken.

3. Onze Minister van Financiën enz., is belast met de uitvoering van het tegenwoordig Decreet.

(geteekend)

NAPOLÉON,

van wege den KEIZER:

De Minister Secretaris van Staat:

(geteekend)

H. B. Hertog van BASSANO.

Voor eensluidend Affchrift:

De Prins Aarts-Thefaurier, enz.

De Hertog van PLAISANCE.

In het Paleis van *St. Cloud*, den 18den van Oogstmaand 1810.

NAPOLÉON, Keizer der *Franfchen*, Koning van *Italië*, Beschermmer van het *Rijnverbond*, Bemiddelaar van het *Zwitfersch Bondgenootfchap*.

Wij hebben gedecreteerd en decreteeren als volgt:

T I T E L

Art. 1. Te rekenen van den eerften van Herftmaand aanftaande, zullen er in *Holland* slechts vijf regimenten *Franfche* Infanterie en vier regimenten *Franfche* Kavallerie blijven.

Het overfchot der *Franfche* troepen, Infanterie, Kavallerie, Artillerie, Sapeurs, Pontonniers, zal naar *Frankrijk* terug keeren.

2. Te rekenen van den eerften van Herftmaand, zullen de *Franfche* troepen, die in *Holland* verblijven, beftuurd worden door de Ordonnateurs, Commiffarissen van oorlog en Geëmployeerden van de hospitalen en der kazernering van *Holland*.

Dienvolgens zal onze Minister, Directeur van de Administratie van oorlog, alle *Franfche* befturen, die in het land onnut zijn, in *Frankrijk* terug roepen.

3. De dienst van Artillerie zal in *Holland* worden verrigt, door het regiment Artillerie te voet, het regiment Artillerie te paard en het Train-Bataillon van *Holland*.

4. Alle de troepen zullen gekazerneed worden; zullende, te beginnen met den eerften van Herftmaand, geene derzelven, onder welk voornamen ook, meer bij de inwoners worden geinkwartierd.

5. Te rekenen van dat zelfde tijdfp, zal de dienst van foldij, het voedsel en onderhoud der troepen, die in *Holland* blijven, op het budget van *Holland* komen.

T I T E L II.

6. De *Hollandsche* Garde en de twee Regimenten Kurassiers en Hufaren, die zich naar *Frankrijk* begeven, zullen, te rekenen van den 17den van Herfstmaand, door de Schatkist van *Frankrijk* betaald, gevoed en onderhouden worden.

7. De *Hollandsche* Kweekelingen en Veilten, zullen ten zelfden tijd overgaan in den zeedienst van *Holland*.

8. Onze Ministers van oorlog, van de Administratie van oorlog, van de Marine en van de publieke Schatkist, zijn belast, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering van het tegenwoordig Decreet.

(geteekend)

N A P O L E O N.

van wege den KEIZER:

De Minister Secretaris van Staat:

H. B. Hertog van BASSANO.

Voor consulieënd afschrift:

De Prins Aarts-thesaurier van het Rijk, algemeen Stedehouder van

Z. M. den KEIZER en KONING.

De Hertog van PLAISANCE.

Amsterdam, den 28sten van Oogstmaand. De Divisie-Generaal Darutte, door Z. M. den Keizer en Koning benoemd tot Gouverneur dezer stad, is alhier aangekomen, om de hem toevertrouwde functiën over te nemen. Voor eenige jaren had hij zich alhier de algemeene achtung verworven: ten tijde der landing van de *Engelsen* in *Noord-Holland*, in 1799, onderscheidde hij zich in de roemrijke verdediging van de landstreek, die thans een deel van het groote rijk uitmaakt: hij voerde toen het bevel over de voorhoede van het *Hollandsch* leger; bij den slag van *Castricum* werd hij gewond, en op het slagveld tot Brigade-Generaal verheven. Men zal zich in deze groote stad herinneren, dat hij er het bevel voerde op eene wijze, die aan zijn karakter zoo veel eer aandoet, als zijne krijgsbedrijven aan zijne dapperheid.

Men meldt van den *Holder*, dat HH. E.E. Maatfchalk Hertog van *Reggio* en de Admiraal de Winter, den 21sten op den middag, aldaar waren aangekomen. Na de batterijen en alles wat de verdediging der reede aangaat te hebben bezigtigd, verhoorde de Hertog aan de Officieren en verdere zich aanbiedende personen gehoor. HH. E.E. wilden vervolgens wel een ontbijt aannemen, dat de regering der plaats voor hun had doen gereed maken. Ten vijf uren des avonds gingen HH. E.E. weder op weg, onder het gebulder van het geschut der batterijen en der oorlogschepen.

A A N M E R K E L I J K E Z A K E N.

Parijs, den 8ten van Hooimaand. Den Heer Joseph de Montgolfier, geboortig van *Annonay*, lid van het Institut, Ridder van het Rijk en uitvinder van de luchtballen, is, in den onderdom van 70 jaren, te *Balonné* overleden.

Den 24ten van Hooimaand. Is in *London* de Drukkerij van den Heer Gillett, benevens een pakhuis en verscheiden andere gebouwen geheel afgebrand. Een jongen, die des morgens ten 4 uren de rook bemerkten, maakte, door sterk kloppen aan de deur, den Heer Gillett en zijn Huisgezin wakker. Weinige oogenblikken daarna stond alles in ligte laaije vlam. De brandende papieren en boeken vlogen ginds en herwaarts en staken ook andere woningen aan. De Drukkerij en het daarbij staande magazijn, welks aanbouw voor drie jaren 9000 Guinies gekost had, zijn geheel in de asch gelegd. De Heer Gillett, wiens huis reeds vóór vier jaren afbrandde, had des avonds met zijnen zoon nog alles aan de Drukkerij nagezien, en bevonden dat alle lichten behoorlijk uitgedaan waren. Men gist, daar in de benedenste verdieping gewoonlijk een bovenvenster bij nacht werd opengelaten, om het papier te droogen, dat het papier, door ongeluk of moedwil, aangestoken zal geweest zijn.

London, den 27ten van Hooimaand. Met een brief uit *Maltha* heeft men de navolgende treurige tijding ontvangen:

„ Voor eenige dagen, terwijl het scheepsvolk van *the Repulse*, van 74 stukken, op het verdek verzameld was, sloeg de bliksem op hetzelfde, waardoor bijna 100 man gedood werden. Van verdete ongelukken aan andere schepen heeft men niets gehoord.”

Groningen, den 9de van Oogstmaand. In de nabijheid dezer Stad is het volgend treurig voorval gebeurd: gisteren vertrok de Heer L. H. van Loon, met deszelfs echtgenoot, P. Visser, woonachtig te *Schiedam*, en nu onlangs, en wel op den 3^{den} dezer gehuwd, en welke eenigen tijd in het Logement *de Doels* alhier waren gelogeerd geweest, in eenen afgehuurde Fourgon, van hier naar *Delfzijl*. In de nabijheid van *Garralsweer*, drie uren van hier gelegen, troffen zij eenen weg, die door den veelvuldigen regen, welke sints eenige dagen alhier en in de ommestreden gevallen is, schier onbruikbaar geworden was. Door het gedurig botsen en stooten van het Rijtuig, brak de sluitriem, en de bak van het Rijtuig stortte met de beide passagiers en den voerman in het vaarwater nevens den weg. De laatste is door behulp van het leizeel dat hij in de hand had, ter naauwernood ontkomen, doch de beide jonge lieden zijn jammerlijk verdronken. Men heeft hen in elkanders armen gestrengeld opgehaald. De Heer van Loon had even den jeugdigen ouderdom van 21, en deszelfs Echtgenoot dien van 18 jaren bereikt.

Loiden, den 23ten van Oogstmaand. Voorleden vrijdag ochtend béviel Jannetje Seller, huisvrouw van Abraham Gaillard, een rokjes-wever, wonende in de Kruisstraat alhier, bereids twee jonge kinderen hebbende, van drie welgeschapen kinderen, een zoon en twee dochters, welke voorleden zondag in de Maare Kerk alhier, met de namen Abraham, Katharina en Johanna, gedoopt, en met de moeder naar tijdsomstandigheden welvarende zijn.

Amsterdam den 28ten van Oogstmaand. Gisteren avond, omstreeks 10 uren, barste boven deze stad een woedend onweder uit. De bliksem sloeg in de roggemolen *de Roozboom*, toebehoorende aan Hendrik Schuurman en aan de weduwe Pieter van der Wiel, staande op de Overtoomschen weg. In een oogenblik nam de brand zoodanig de overhand, dat de molen in minder dan een uur verteerd was. Drie huizen, bij hetwelk dat van den Molenaar zich bevindt, zijn zeer zwaar beschadigd. Het was niet mogelijk de woede der vlam te stuiten. De schade is zeer aanmerkelijk; onder anderen zijn 450 zakken rogge door het vuur zoo verteerd als beschadigd geworden; de paarden die onder de molen stonden, zijn gelukkiglijk gered. De regen, die bij stroomen nederviel, en waardoor het water in verscheiden huizen liep, was echter waarschijnlijk oorzaak, dat er geen meer ongelukken gebeurd zijn.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 27 van Oogstmaand. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden, op Woensdag den 5de, en Woensdag den 19de van Herfstmaand, onder voorzitting van Do. Noerdenhout.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,
toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCH
GELOFSBELIJDENIS, te Amsterdam.

Hoorn den 8ten van Hooimaand. Heden hadden wij het genoegen, dat het Orgel in onze kerk ingewijd werd. De woorden, welke bij deze plechtigheid ten grondslag gelegd werden, waren het gezegden van den Apostel PAULUS, bij 1 Tim. 4 vs. 45. *want alle scepzel Gods is goed en niet verwerpelijk, dat met dankzegginge ontvangen wordt, want het wordt geheiligd door Gods woord en het gebed;* waaruit den Wel Eerw. Heer Bendinger, na eene korte voorafsprak uit Lucas 2 vs 14a, en de woorden van den tekst kort verklaard te hebben, gelegenheid nam om in het eerste gedeelte zijner leerrede, uit Gods allerheiligst woord over het Orgel te spreken, en wel voor 1) over de billijkheid, ten 2) over het recht gebruik, en eindelijk ten 3), over het groote nut des Orgels in de kerk; en in het tweede gedeelte het Orgel met dankzegginge en gebed, Gode en zijnen dienst te wijden.

Bij deze plechtigheid werden toepasselijke gezangen door onzen geliefden Leeraar zelve opgesteld, gezongen. De toevloed van hoorders

was zeer groot, het welk dezen dag niet min luister bijzeten; met toepasselijke aanspraken werd deze plechtigheid geëindigt, en alles liep in de beste orde tot aller genoegen af.

Amsterdam den 26ste van Ougstmaand. Op Zondag den 20sten van Hootmaand l. l. hadden wij het genoegen dat onze Gemeenten des avonds gesticht werd met eene doorwiochte leerrede van den Wel Eerw. Heer D. R. Uckéman, waardig Leeraar bij onze geloofsbroederen te *Enkhuizen*; nemende zijn Wel Eerw. tot een onderwerp de woorden van den Zaligmaker bij *Marc. 13 vs. 32*, en stellende daaruit voor, den tijd en de ure van het laatste oordeel en van het einde der wereld; als eene voor alle redelijke schepselen ondoorgrondelijke verborgenheid; deze waarheid werd 1) uit den text bewezen; en 2) werden eenige gewichtige; leerzame en troostrijke gevolgen daaruit afgeleid.

In eene extra consistoriale Vergadering, gehouden op vrijdag den 17 Augustus l. l. werd in bijzijn van eene commissie uit het Collegie van vertegenwoordigers der Gemeenten geëxamineert, den Heer J. H. Helper Seshügger, Student en leerling van onzen geliefde Leeraar Do. J. C. Jacobi, waarin de Examinarius zoo veele uitstekende blijken gaf van zijne vorderingen en kundigheden in de stellige en wedderlaggende Godgeleerdheid, en in het verklaren van de moeilijkste schriftuwerplaatsen, alsmede van zijne aankleving aan de zuivere Lutherse Leer, dat alle de Leden der Eerw. Vergadering niet alleen genoegen namen in zijne antwoorden op de hem voorgelegde vragen en tegenwerpingen, maar ook met volle raime en eenparig resolveerde den voorn. Student tot Proponent in onze Gemeente te promoveeren, welk besluit hem door den Wel Eerw. Praeses met zegenwensch werd bekend gemaakt.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 6^{den} van Herfstmaand, onder voorzitting van Do. Scholtén.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

NB. In ons laatstvoorgaande stuk, op bladz. 9. reg: 2 van boven, staat, *Immagonda Sara Claafna Duyvelshof*; moet zijn *Immagonda Sara Claafna Duyvensz.*

<i>Eerste Gebod, den 29 Julij.</i>	Carel Heyner en Berendina van Uterén
De Hr. Albertus Johannes Schuyt	Joh. Hâceman en Elisabeth de Vries.
en Jonkv. Maria Henrietta Muil-	Gerrit van Houten en Jansje Truyers.
man.	Johan Fredrik Hartig en Johanna
Samuel Aron en Saartje Samuel.	Horstman.
Casper Brassler en Josina de Vries.	Jan Willem Harwig en Eva Peter-
Willelm de Boer en Maria Bkkers.	nella Okkers.
Jacobus Cluwen en Neeltje Stants.	Hendrik de Haas en Elisabeth Jo-
Hartog Cohen en Mäje Isaac	hanna Lam.
Jan Esman en Pieteronella Ontrop.	Adam Gustav Krezner en Teunesken
Fredrik Ebbers en Johanna Bosman.	Groenhoff.

- Karel Koting *en* Susanna Maria Raguen.
 Gerrit Last *en* Catharina Hoogwout.
 Waander van Beek *en* Jansje Klaasfens.
 Albertus Christianus Overberg *en* Catharina Gefina Husfen.
 Antonie de Nooy *en* Adriana Hoppeling.
 Christoffel Nijthorst *en* Gerritje Hartfem.
 Hendrik Reinier van Otteren *en* Gijsbarta Doorman.
 Dirk Pijpers *en* Elifabeth Kroon.
 Pieter van Rosfen *en* Catharina Beckman.
 Jan Sloveren *en* Geertruida de Zeeuw.
 Popke Staalthan *en* Catharina Rosina Kable.
 Hartog Salomons *en* Beertje David.
 Levy Simons *en* Saartje Barend.
 Pieter van Voorthuyfen Pz. *en* Dirkje Vallet.
 Abraham Jan Vallet *en* Frederika van der Horst.
 Jan Hendrik van de Water *en* Johanna Petronella van de Waart.
 Philippus Seket *en* Engelina Arbuyn.
 Moses Barends *en* Aaltje Jonas Gabriëls
 Arie Bouwmeester *en* Christina Reers.
 Pieter Groeneveld *en* Eva Schaffer.
 Anthonie Wefendorp *en* Anna Wouters.
 Jan van Haukelom *en* Anna Kruger.
 Salomon Iziglob *en* Annaatje Samuel Cohen.
 Lambertus Wegman *en* Geertruy Henken.
 Harmen Cornelis de Vries *en* Arnoldina Johanna Visser.
 Moses Harmanus de Wies *en* Jacomijntje Davids.
 Arnold van Wijck *en* Margretha Kerker.
- To zamen 42 Paaren.*
Eerste Gebod, den 5 Augustus.
 Gerbrand Ferdinand Dorper *en* Ida Sara Noafe.
- Jan Jacob Nosfe *en* Christina Berendina Zielkens.
 Hendrik Daniël Aufenacker *en* Anna Fredrika Bangert.
 Meijer Arons *en* Beletje Isaac
 Paul Henrij Alix *en* Magdalena Catharina Steur.
 Gerrit Hendrik Bierman *en* Catharina Susanna van Golberding.
 Abraham de Bull *en* Johanna Lampe.
 Hendrik Bosch *en* Geertruy van Kesteren.
 Gerrit Bonhoff *en* Catharina Maria Nufnk.
 Johannes Broens *en* Niesje Veerman.
 Johannes Jurriaan Badenhuyfen *en* Anna Maria van Greuningen.
 Nathan Barend *en* Clara Hartog.
 Abraham Samuel Cohen *en* Judik Isaac Hage.
 Pieter van Es *en* Reyndertje de Koks.
 Jan Hendrik Greve *en* Johanna Geertruy Lammers.
 Pieter de Gasy *en* Maria de Winter.
 David Houweling *en* Maria Hendrika ter Harkel.
 Juda Hartog *en* Saartje Meijer.
 Simon Hijman *en* Sara Eliafer.
 Arend Dirk Janfen *en* Maria Vorst.
 Isaac Jacob *en* Sara Tobias.
 Jan Jurgen Koppe *en* Wilhelmina Maria Raam.
 Adolf van Kouwelaar *en* Antje Boers.
 Jan Hendrik van Klaveren *en* Johanna Dorothea Schroot.
 Bartel Lourens *en* Geertruy de Vries.
 Simon Samuel Levy *en* Sara Isaac.
 Isaac Juda Levy *en* Lea Simon Cohen.
 Arnoldus Gouda *en* Alida Maria Sanderus.
 Arnoldus Bouman *en* Elifabeth Meijer
 Juda Abraham Sanders *en* Ester Levy Michiel.
 Cornelis Roos *en* Jofina Hermina Hijno.
 Johannes Wilhelm Merkelbach *en* Clafina Hilhorst.

Hermen Hendrik Neije *en* Elifabeth van Oenen.
 Eliafer Nathan *en* Vrouwtje Alexander Willem van Oenen *en* Maria Gefina Staal.
 Hendrikus Plag *en* Meyntje van Es Hartog Abraham Parijs *en* Judik Isaac Zadok Meijer van Praag *en* Mietje Aron de Jong.
 Adam Nicolaas Ruysenberg *en* Anna Maria Kok.
 Cornelis van Rey *en* Cornelia Tapper Bernardus Josephus Sinfelmeijer *en* Antje Heijer.
 Willem Scheepmaker *en* Niesken Klaasen.
 Jan Swartjes *en* Maria Eygendorp. Hartog Salomon *en* Grietje Coenraad. Abraham Salomon *en* Betje Moses. Bernardus Veltens *en* Maria Robbers. Cornelis van Vlaanderen *en* Elifabeth de Lange.
 Johannes Josephus Wiesthof *en* Catharina Dorothea Swartjes.
 Isaac Wolf *en* Leentje Meijers.
 Marcus Wolff *en* Femmetje Abraham Moses Palak.
 Jan Hendrik Rijmer *en* Willemina van Kempen.
 Hendrik OttenSarend *en* Eva ter Harst Jacob Maathuyzen *en* Maria Bont.
 Johannes Coenraad van Sauten *en* Hendrina Elifabeth Kuiper.
 Jan Moolhelm *en* Sara Raasveld.
 Abraham Koekart *en* Maria Sevel.
 Jan Cornelis de Jong *en* Jansje Markhoff.
 Cornelis Hogeveen *en* Maria Oosterhout.
 Willem Cornelise *en* Hendrika Melkpotje.
 Eduard Leon Georges *en* Petronella Cornelia Casdorp.
 Arend Huurkam van der Vinne *en* Hemina ter Meulen.
 Pieter Joseph Tewes *en* Maria Catharina Josephus Jansen.
 Jacob Riegels *en* Petronella van Kamp

To zamen 64 Paaren.

Eerste Gebod den 12 Augustus.
 Levie Abraham *en* Beletje Isaak.
 Joseph Beckman *en* Johanna Laurensia Berkmeijer.
 Hendrik Bonraad *en* Anna Geertruy Riethorst.
 Bernardus Bruyning *en* Maria Carolina Legrand.
 Hendrik Reukman *en* Margaretha Paling.
 Johannis Hendrik van den Berg *en* Geertruy Lodewijk.
 Pieter Joseph Boeg *en* Anna Hebedina Johannes Coals *en* Jene Rouland.
 Dorus Dootjes *en* Aagje Hagedoorn.
 Jan Doorn *en* Marretje van Steygerin.
 Albertus van Eldik *en* Jannetje van Eldik.
 Gerrit Taassen *en* Willemina Schuemer Willem Huibert van Griethuyfen *en* Catharina Elifabeth de Haan Hugenholtz.
 Marcus Jonathan van Gelder *en* Saartje Moses Efeziel.
 Johannes Willem de Groot *en* Johanna Bruykers.
 Marcus Gerrit *en* Janse Benjamins.
 Wouter Hagedoorn *en* Catharina Elifabeth Gesterling.
 Jacobus Hubeek *en* Maria Hoeding.
 Salomon Joseph *en* Ester Jacobs.
 Tijmen Kuyper *en* Marretje Pegel.
 Jannes Alexander Kelderman *en* Johanna Misdorp.
 Simon Joost Kloot *en* Roosje Salomons.
 Barend van der Linden *en* Gerredina de Winder.
 Christiana Leningh *en* Maria Srepef.
 Gerrit Lang *en* Hendrika Westerman.
 Jacob Levie *en* Rachel Arend.
 Andries Meijerlingh *en* Sara Kok.
 Johannes Melten *en* Anna Streng.
 Salomon Mosfel *en* Sebilla Wolf.
 Nathan Moses *en* Vrouwtje Machiel.
 Cornelis Nobbe *en* Mijntje Jans Beverwijk.
 Johan Georg Kohl *en* Johanna Berends
 Levie Nebemias *en* Claartje Matthijs.

Jo-

Johan Gerard de Loches *en* Alida
Petronella Goudriaan.

Barend van der Pol *en* Elisabeth
Kramer.

Jan Quakeas *en* Titje van der Beek
Abraham Ries *en* Maria Catharina
Masfijn.

Anthony Ruys *en* Johanna Mar-
garetha Meijer.

Joseph Remene *en* Lea Samuel.

Willem Rouwe *en* Elisabeth Coenat.

Jacob Pieter Smidt *en* Maria de
Ruyter.

Hendrik Stokvis *en* Elisabeth Die-
terman.

Hendrik van Schalkwijk *en* Antonia
Jansen.

Jacob Smeuet *en* Judick David.

Jacob Simon *en* Reyntje Salomon.

Jan van der Velden *en* Gefina Mol.

Hendrik van Wee *en* Maria Evers.

Wilhelmus Hendrikus Weertz *en*
Helena van der Veen.

Jan Weydekop *en* Fransina Koops.

Jacob van Wichem *en* Sara Maria
Vaalhuys.

Hendrik van Wijk *en* Maria van
Alstede.

Hendrik Zeydener *en* Hendrikje
Braams.

Petrus Koppelman *en* Kaatje de Moree

Joseph Collin *en* Catharina Bijleveld.

Christoffel Okes *en* Catharina Her-
mina van Langenberg.

Jan Nieuwenhuysen *en* Henriette
Bertjer.

Hartog Machiel *en* Mariana Salomon.

Carel de Witte *en* Dorothea Christhai

Thomas Rampen *en* Magdalena
Lebestide.

Anthony Schreemaker *en* Johanna
Maria Lademan.

Hartog Isaak Benjamin *en* Roosje
Jacob Content.

Levie Aron *en* Sara Meijer.

Rem Worp *en* Maria van Dam.

Adam Koelman *en* Hendrika Meijer.

Philip Benedictus *en* Judith Moses
Daniëls.

VII. DEELS II. STUK.

Coenraad Fredrik Betger *en* Jannetje
Beunders.

Johannes Stok *en* Johanna Maria
Visser.

To zamen 67 Paaren.

Eerste Gebod, den 19 Augustus.

Willem Amberg *en* Catharina Bron-
frink.

Johan Jurgen in den Berken *en*
Anna Cornelia Timmerman.

Zacharias Baruch *en* Catharina Baruch

Willem van Dijk *en* Roelofje Hey-
merink.

Isaac van Eyle *en* Alida Oberman.

Johan Philip Gerdeman *en* Anna
van der Veen.

Jacobus Livinus de Gruyter *en*
Geertruy Elisabeth Hesteling.

Abraham Hartog *en* Sara Levie Karels
Barend Hiddejer *en* Anna Maria
Dirksen.

Johannes Hemmen *en* Lena Heyl.

Moses Hartog *en* Rachel Atends.

Aron Henriquez Jr. *en* Anna Mendes,
da Costa.

Nathan Hartog *en* Marretje Salomon.
Pieter Jacob Jansen *en* Catharina
Geertruy Ickler.

Dirk van Ingen *en* Petronella Neyhoff
Mijer Jacob *en* Judik Isaac.

Pieter Maniesse Kerk *en* Grietje
Jurgenfon.

Egidius Koopman *en* Johanna An-
tonia Smits.

Johannes Lingeman *en* Sufanna le
Clercq.

Theodorus Hermanus Looman *en*
Johanna Kappers.

Johannes Lodewijk Buys *en* Johanna
Pinsen.

Jan Haje *en* Antonia van Ingen.

Diderich Hermannus Mulder *en* Bar-
bera Elisabeth Haselaar.

Pieter Tesfellof *en* Maria Kempel.

Timotheus Ignatius Mali *en* Elifa-
beth Isabella Veldman.

Jurriaan Penger *en* Maria Elisabeth
ten Noorde.

K

Adrianus van Roojen *en* Johanna Catharina Pleskes.
 Casper Hendrik Schoning *en* Dorothea Anna Kerfenbroek.
 Haito Tiggelaar *en* Willemina Catharina Gosfenberg.
 Abraham Wolk *en* Anna Sedonia van Eyle.
 Nicolaas Vos *en* Jannetje Blankenheym.

Te zamen 31 Paaren.

Eerste Gebed, den 26 Augustus.

Johan Ludwich Alsfelt *en* Alida Waninghoff.
 Jan Busing *en* Hendrika Egberts.
 Gerrit van den Bijlard *en* Maria Catharina Langelaan.
 Jacob van Raphael Cardoso *en* Rachel van Isaac Belgado.
 Jati Hendrika Drewes *en* Femmeken Pruymers.
 Johan Godfried Encke *en* Anna Sophia Leukering.
 Fredrik Lodewijk Elzenmeijer *en* Maria Agterman.
 Johannes Jacobus Faas *en* Elifabeth Jacoba Loosvelt.
 Salomon Hartog *en* Rachel Abrahams.
 Pierre Jaquemar *en* Cecilia Holst.

Antonie Kersbergen *en* Francina van Tongeren.
 Johannes Stephanus Nieuwehuysen *en* Johanna Manten.
 Johannes Schut *en* Stijntje Dantje.
 Pieter Stevens *en* Maria Willemina van Esfen.
 Frederich Wilhelm Schaele *en* Catharina Maria Glanzer.
 Hendrik van Vliet *en* Alid Elifabeth Koppelman.
 Jan Gerhard Blauw *en* Anthonia Hendrika van Elsbroek.
 Andries van der Tellen *en* Sara Benteschoon.
 Johannes Hendrijs Veldman *en* Elifabeth Gooßen.
 Harmen Jacobs van Steegeren *en* Anna Magdalena Boeve.
 Johan Jacob van Westrenen *en* Jannetje van Oosterom.
 Abraham Joseph Weener *en* Belitje Samuel.
 Johan Godlob Tam *en* Geertruy Oordfchot.
 Willem Rentzing *en* Jacoba Rietveld.
 Jan Hendrik Kuyper *en* Dirkje Reyke.
 Jan Coenraad Duhne *en* Anna Maria Kelder.

Te zamen 26 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

Mandag 9 Julij.

Overl.	Jaar.
6 Johannes van der Linden, <i>k. k.</i>	33
6 Elifabeth Groeneveldt, huisvr. van W. van Zuylen, <i>k. k.</i>	59
8 Antonia Bekboom, wed. C. Waagenaar, <i>k. k.</i>	65
9 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Hansen, <i>k. k.</i>	11

Overl.	Jaar.
8 Johannes Kellenbag, <i>a. k.</i>	43
8 . . . Bracuin, <i>a. k.</i>	38
7 Susanna Bulings, huisvr. van J. Valk, <i>w. k.</i>	27
8 Pietertje de Gey, <i>k. k.</i>	m. 11
7 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van C. v. d. Vijver, <i>a. k.</i>	d. 14

M E R C U R I U S.

67

Overl.	Jaar.
7 Georg Fredrik Dehlman, <i>a. kh.</i>	m. 4
<i>Dinsdag 10 Julij.</i>	
6 Barend Amshoff, <i>k. kh.</i>	60
8 Hendrik Berens, <i>a. kh.</i>	1
9 Christina Steenders, jongste dogter van O. Steenders, <i>l. kh.</i>	1
7 Dirk Kroefen, eenigste zoon van N. Kroefen, <i>l. kh.</i>	a
7 Ida de Vries, <i>k. kh.</i>	83
6 Antje Lanjou, huisvr. van A. de Haan, <i>w. kh.</i>	44
9 Helena Goes, <i>a. kh.</i> gen 10 m.	10
7 Pieterella Cornelia Schinkel, <i>a. kh.</i>	1
8 Maria Fokertz, <i>l. kh.</i>	10
8 Pieter Jacobus Tomas, <i>a. kh.</i> w. 14	14
8 Johanna Dorothea Haas, <i>w. kh.</i>	w. 3
9 Johan Ferdinand Roofsemeijer, <i>l. o. k.</i>	d. 12
9 Catharina Cornelia Pieters, <i>a. kh.</i>	ca. 15
9 Pie. er Christiaan Winkelhagen, eenige zoon van P. C. Win- kelhagen, <i>w. kh.</i>	w. 7
9 Johanna Peeters, <i>l. kh.</i>	80
8 Coendertje Driesfen, huisvr. van J. Boenders, <i>l. kh.</i>	39
8 Fredrik Christoffel Smit, <i>a. kh.</i>	23
7 Helena Elisabeth Teuffel, <i>l. kh.</i>	w. 9
9 Cornelia Louisa Born, eenigste dogter van J. Born, <i>a. kh.</i>	1
9 Alida Hartkop, <i>w. kh.</i>	d. 6
<i>Woensdag 11 Julij.</i>	
8 Elisabeth van Maanaten, huisvr. van J. H. Meijer, <i>l. kh.</i>	63
9 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. J. Coster, <i>l. o. k.</i>	d. 14
9 Johanna ter Horst, laatst wed. J. van Hooven, <i>a. kh.</i>	50
10 Hendrik Zeesman, <i>a. kh.</i>	8
9 Ernst Gloos, <i>k. kh.</i>	60
11 Bernardus Heesfeldt, <i>a. kh.</i> u. 1	1

Overl.	Jaar.
8 Egbert ten Houde, <i>a. k.</i>	47
9 Anna van der Poel, dogter van de wed J. van der Poel, <i>w. kh.</i>	29
7 Hendrik'e van Doesburg, <i>w. kh.</i> 4	4
7 Mpartje Hermanus, huisvr. van J. van Scheipenzeel, <i>l. kh.</i>	62
10 Wilhelmina Saag, <i>a. kh.</i> m. 14	14
10 Johanna Robbers, huisvr. van J. Lobé, <i>l. kh.</i>	63
<i>Donderdag 12 Julij.</i>	
12 Alberdina Frederika Christina Janfen, <i>w. kh.</i>	16
10 Johanna Henrietta Cornelia Lotz, <i>l. kh.</i>	m. 8
10 Geertruy Duyts, wed. N. van Dieren, <i>z. k.</i>	56
11 Johannes Alexander Eygenberg, <i>l. kh.</i>	3
10 Jan Fredrik Everhard, eenige zoon van M. Everhard, <i>k. kh.</i> w. 16	16
11 Jacobus Louis Jonkers, <i>a. kh.</i> w. 18	18
10 Anna Elená Evers, <i>a. kh.</i> w. 9	9
11 Christina Maria Klijn, eenige dogter van H. Klijn, <i>k. kh.</i> w. 13	13
11 Hendrietta Antonetta de Mul- der, <i>w. kh.</i>	w. 13
11 Hendrik Houtappel, <i>a. kh.</i> d. 14	14
10 Anna Christina Schuster, <i>w. k.</i> 8	8
9 Clafina Wotwenberg, wed. H. Belderman, <i>a. kh.</i>	78
11 Henri Louis Ripche, sadde zoon van P. L. Ripche, <i>l. kh.</i>	10
<i>Vrijdag 13 Julij.</i>	
12 Jan Snoek, <i>a. z. c.</i>	53
12 Stijntje Kraijenhorst, eenigste dogter van J. Kraijenhorst, <i>w. kh.</i>	5
10 Rijk van Offeren, <i>w. kh.</i>	21
12 Johanna Catharina Elisabeth Weiers, <i>k. kh.</i>	w. 3
12 Maria Magdalena Dirks, jong- ste dogter van P. Dirks, <i>l. kh.</i> w. 4	4
11 Joannes Koch, <i>w. kh.</i>	29
12 Henticus Johannes Janfen, <i>l. kh.</i>	14
17 Trijrtje Daame, <i>w. kh.</i>	17

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
10 Barnardus Blijenberg, <i>no. k.</i>	51	13 Catharina van Schiedam, jongste dogter van J. van Schiedam, <i>a. kh.</i>	1
12 Alida Willems, <i>w. kh.</i>	3	12 Ariaantje van Dijk, huisvr. van L. Groevink, <i>w. k.</i>	7a
12 Abram de Graoijé, <i>a. kh.</i>	55	15 Egberta Cornelia Maafen, <i>l. kh.</i>	m. 8
10 Cinetta de Wien, <i>l. kh.</i>	14	16 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. J. Beth, <i>o. z. c. u. i.</i>	
11 Pieter Meuse, <i>l. kh.</i>	m. 11	14 Maria Joanna Heydmulder, jongste dogter van F. Heydmulder, <i>a. kh.</i>	ca. 1
10 Elifabeth Dijkman, huisvr. van H. C. Schnijder, <i>l. kh.</i>		15 Lodewijk van Dijk, eenigste zoon van J. van Dijk, <i>a. kh.</i>	14
11 Simon van Hees, <i>l. kh.</i>	4	13 Johannes Jacobus Baanes, <i>l. kh.</i>	w. 7
<i>Saturdag 14 Julij.</i>			
13 Anna Meijer, wed. van G. F. Habersberg, <i>a. kh.</i>	84	14 Nicolass Jansen, <i>w. kh.</i>	1
12 Maria van Dusefeldorp, <i>k. kh.</i>	3	<i>Dingsdag 17 Julij.</i>	
14 Carel Verdijen, jongste zoon van P. Verdijen, <i>l. kh.</i>	m. 7	14 Anna Christina Vierdag, huisvr. van J. van der Velden, <i>w. kh.</i>	76
13 Rijer Willemsche Liman, eenigste zoon van W. Liman, <i>a. kh.</i>	4	15 Willemina Willems, <i>w. kh.</i>	14
13 Josephine Nisfen, <i>l. kh.</i>	w. 11	13 Anna Nijhoff, huisvr. van J. Frielink, <i>no. k.</i>	25
13 Catharina Smit, wed. J. Goofens, <i>o. k.</i>	74	16 Ida Maria Plat, huisvr. van P. Leduc, <i>a. kh.</i>	57
12 Jan Kool, <i>k. kh.</i>	7	15 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. Looman, <i>l. kh. d. 6</i>	
12 Kaatje Starreveld, <i>w. kh.</i>	4	16 Catharina te Riet, huisvr. van J. Wolfers, <i>k. kh.</i>	42
13 Marretje Jansen, wed. van P. Adriaans, <i>a. kh.</i>	82	13 Johannes Gerhardus Janszen, <i>a. kh.</i>	164
13 Gerardus Sombogaart, <i>n. kh. m. 7</i>	7	14 Joannes Kruijk, <i>a. kh.</i>	624
11 Harmanus Schoonekat, <i>a. kh.</i>	58	15 Abram Stevens, <i>w. kh.</i>	w. 7
14 Pieter Iets, <i>a. kh.</i>	16	16 Margaretha ten Dam, <i>a. kh.</i>	50
Het getal der Dooden is 120.			
<i>Maandag 16 Julij.</i>			
14 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van H. O. Eekelboom, <i>n. k.</i>		16 Alida Stenker, huisvr. van J. J. Begeman, <i>l. kh.</i>	47
14 Pieter Flemming, vierde zoon van J. Flemming, <i>a. kh.</i>	4	<i>Woensdag 18 Julij.</i>	
13 Jan Coenraad Everhard, <i>a. kh.</i>	55	15 Jacoba Gerarda de Beus, <i>l. kh. m. 2</i>	
12 Anna Maria Jansen, <i>a. kh. m. 7</i>	7	17 Hendrik Cornelis Bergvelt, <i>n. kh.</i>	46
14 Johanna Elifabeth Weegenaar, wed. P. Siebelitz, <i>o. k.</i>	55	16 Geleyn Magen, <i>w. k.</i>	67
13 Jannetje Grevink, <i>k. kh.</i>	14	17 Wijnardus Jacobus Combétes, <i>l. kh.</i>	1 en 4 m.
12 Fredrik Lodewijk Luberti, <i>w. kh.</i>	22	16 Pieter Theodorus Aalst, <i>l. kh. d. 10</i>	
12 Christina Willems, wed. J. Bosman, <i>k. kh.</i>	80	14 Theodorus Karolus Wertweyn, <i>k. kh.</i>	w. 17
14 Willem Hofman, <i>k. kh.</i>	w. 13		
14 Juliana Dorothea Louisa Geerken, huisvr. van F. H. Friege, <i>n. kh.</i>	39		

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
17 Christiaan Godlieb Schultze, <i>w. kh.</i>	54	19 Eyda van Sitteren, eenigste dogter van H. van Sitteren, <i>k kh.</i>	10
16 Alida Hoeven, <i>l. kh.</i>	w. 10	19 Petrus Bouwman, <i>k kh.</i>	14
<i>Donderdag 19 Julij.</i>			
17 Barend Gerrit Hoveman, <i>l. kh.</i>	37	20 Isabella Griefel, oudste dogter van J. H. Griefel, <i>w kh.</i>	ca 2
18 Helena Margretha Zeegers, <i>w. kh.</i>	m. 7	Het getal der Dooden is 97.	
17 Anna Christina Wiek, huisvr. van R. F. H. Hamel, <i>n z. c.</i>	63	<i>Maandag 23 Julij.</i>	
17 Janna Bartels, huisvr. van Korthagen, <i>a. kh.</i>	42	22 Franjinetje Hageman, <i>a. kh.</i>	w. 14
17 Hendrik Jongkind, <i>k. kh.</i>	4	24 Christina Ramsbeck, <i>a. kh.</i>	64
19 Johannes Lutgerus Bafe, <i>l. kh.</i>	2	21 Nerbertus Johannes Josephus Andreas Uelses, <i>n z. c.</i>	m. 5
18 J. Heemskerke, <i>a. kh.</i>	30	19 Geertruy van Berwijk, <i>a. kh.</i>	26
<i>Vrijdag 20 Julij.</i>			
19 Johannes Hartman, <i>k. kh.</i>	76	20 Christina Frederika van der Linden, <i>k kh.</i>	13
18 Jan Hendrik Obertop, <i>a. kh.</i>	42	19 Wilhelmina de Jong, <i>k. kh.</i>	71
17 Henrica Anna B'ome, <i>k. kh.</i>	4	22 Johannes Wiltmes, <i>a. kh.</i>	47
19 Neeltje Pieter Visser, <i>k kh.</i>	4	20 Catharina Crecolius, huisvr. van P. den Hengst, <i>n. k.</i>	66
18 Dirk Tammes, <i>n. kh.</i>	56½	21 Jacob Wasling, <i>a. kh.</i>	26
17 Maria Gerardina Soomer, eenig- ste dogter van E. Soomer, <i>a. kh.</i>	27	22 Johanna Hakker, <i>w. kh.</i>	24
19 Geertruy Bucker, jongste dog- ter van W. Bucker, <i>l. kh.</i>	5	22 Jan Hendrik Trefelaar, <i>k. kh.</i>	60
18 Elisabeth Verweerd, <i>w. k.</i>	21	20 Gesina Swart, huisvr. van D. Roelofs, van onder <i>Nieuwer- Amstel</i> ingev. en begr. op 't <i>l. kh.</i>	70
19 Sara Tiemans, <i>a. kh.</i>	26	21 Anne Ribot, wed. van J. Lo- gerath, <i>l. kh.</i>	72
18 Johannes Evers, <i>a. kh.</i>	40	22 Jan Mulder, <i>w. kh.</i>	1 en 3 m.
<i>Saterdag 21 Julij.</i>			
19 Elisabeth Lichtermans, wed. C Bos, <i>k. kh.</i>	68	22 Cornelia Margretha Meeuwis- sen, denigste dogter van A. Meeuwissen, <i>w. kh.</i>	3½
18 Gerrit Keizer, <i>w. kh.</i>	27	21 Pieter Cornelis Bijl, <i>a. kh.</i>	ca. 2
21 Anna Christina Everts, eenig- ge dogter van H. Everts, <i>a. kh.</i>	34	22 Bernardus Lambertus Schoen- makers, eenige zoon van J. Schoenmakers, <i>a. kh.</i>	w. 10
21 Johan Jurriaan Sasberger, <i>a. kh.</i>	56	20 Jan Fredrik Ide, <i>a. kh.</i>	24
21 Anna Juliana Smit, laatst wed J. Kerst, <i>l. kh.</i>	70	19 Maria van Nieveld, geb. Gui- roije, <i>k kh.</i>	65
21 Anna Dorothea Kesler, <i>a. kh.</i>	1	20 Hendrik Gerritsen, eenigste zoon van C. Gerritsen, <i>l. kh.</i>	4
19 Hermanus Hagemeijer, <i>n z. c.</i>	71	21 Bearendina Vos, <i>n. k.</i>	w. 6
20 Casper Hendrik Broens, <i>w. kh.</i>	21	20 Albert Louis Pruyfenaar, <i>n z c.</i>	4
17 Gerritje van der Linden, <i>k kh.</i>	11	22 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. Zeegers, <i>l kh. d. 3</i>	
18 Johanna de Fremantiau, wed. P. Clempien, <i>a. kh.</i>	75	21 Adrianus Kievits, jongste zoon van W. Kievits, <i>l. kh.</i>	14
18 Klaas Spier, <i>a. kh.</i>	55		
17 Euse van Dinteren, <i>k. kh.</i>	m. 8		
18 Engelina Philippina Seket, <i>k kh.</i>	w. 7		

Dingsdag 24 Julij.

Overl.	Jaar.
21 Elifabeth Maria Brakenhoff, huisvr. van C. Pestker, <i>l. kh.</i>	37
22 Maria Goetwalt, <i>a. kh.</i>	35
23 Johanna Christina Bruyn, <i>l. o. k.</i>	25½
21 Cornelia Elifabeth Dames, <i>n z c</i>	69
22 Catharina Adriana Coudere, huisvr. van S. Ade Hasfelgreen, <i>l. o. k.</i>	30
23 Jan Schotkar, <i>w. kh.</i>	8
23 Het eerstegeboren Kind van de huisvr. van E. Gerrits, <i>n. kh. d. 1</i>	1
22 Sara Cornelia Christina Vierant, <i>n. k.</i>	2½
23 Elifabeth Johanna Berkmeijer, <i>l. kh.</i>	1 en 4 m.
22 Pitronella Kemp, <i>l. kh.</i>	48
22 Grietje Hijmans, huisvr. van P. Pietersen, <i>a. kh.</i>	37
21 Franciskus de Kramer, <i>a. kh. d. 13</i>	13
23 Hendrika Sophia Wilhelmina de Koning, eenigste dochter van J. de Koning, <i>a. kh.</i>	7
23 Jan Willem van Beyleveld, <i>a. kh.</i>	½

Woensdag 25 Julij.

24 Arnoldus Joseph Donne, <i>a. kh. ½</i>	½
23 Poulina Dorland, <i>n. kh. w.</i>	20
24 Daniel Sondmaker, <i>n. kh.</i>	64
24 Anna Schmidt, <i>l. kh.</i>	6½
25 Harmanus van der Bles, <i>a. kh.</i>	
25 Maria Elifabeth Swaak, eenigste dochter van H. M. Swaak, <i>l. kh. 2</i>	2
23 Maria Kroefen, eenigste dochter van N. Kroefen, <i>l. kh.</i>	½
24 Peironella Hollander, eenigste dochter van J. Hollander, <i>k. kh. m. 4</i>	4

Donderdag 26 Julij.

24 Elifabeth Meijer, <i>a. kh.</i>	53
25 Reyndert Careles, <i>l. kh.</i>	30
24 Maria Elifabeth Eyelaars, wed. A. Geevers, <i>a. k.</i>	80
25 Johanna Henderica van Seele, huisvr. van J. J. Groen, <i>l. kh.</i>	39

Overl.

Overl.	Jaar.
25 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. A. Wieling, <i>l. o. k.</i>	d 25
23 Jacob Jacobs, een Burger Wees-kind, <i>w. kh.</i>	13
24 Sebilla Huijink, huisvr. van J. van Hakeeren, <i>eng. k.</i>	60
25 Bernard Loewijk Pfaffers, <i>n. kh.</i>	26
25 Jannerje Musch, <i>w. kh.</i>	½
25 Abraham Henneveld, <i>a. kh.</i>	28
25 Potarnella Honfelaar, eenigste dochter van B. Honfelaar, <i>a. kh. w. 6</i>	6
23 Johannes Albert Monfrees, <i>a. kh. 10</i>	10
22 Christina Maria van Schaardenburg, huisvr. van P. Moran, <i>a. k.</i>	44½

Vrijdag 27 Julij.

25 Hendrik Beverwijk, <i>k. kh.</i>	69
25 Antje Fuyk, wed. L. Jans, <i>k. kh.</i>	68
25 Leena Housfart, <i>w. kh.</i>	6
25 Gerrit Delleman, jongste zoon van P. Delleman, <i>a. kh.</i>	1½
25 Geesje Krikken, wed. van J. Laufen, <i>w. kh.</i>	73
25 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van E. Kruythoff, <i>a. kh.</i>	u. 4
22 Mathijs Herdius, <i>k. kh.</i>	½
25 Johannes Vrije, <i>l. kh.</i>	25
25 Daatje Flemming, jongste dochter van J. Flemming, <i>a. kh. w. 4</i>	4
25 Trijnne Brinkel, <i>l. kh.</i>	31
26 J. Verkunsen, <i>a. kh.</i>	19

Saterdag 28 Julij.

25 Maria Jacobs, wed. van M. Vrijdag, <i>l. m. k.</i>	68
26 Christiaan van der Vijgh, <i>k. kh.</i>	49
26 Lambertus Thijm, <i>n. k.</i>	44
27 Cl. sina van der Horst, <i>a. kh. w. 20</i>	20
25 Johan Hendrik Huysman, <i>a. kh.</i>	36
27 Cora Mathijs Engelenberg, jongste zoon van J. Engelenberg, <i>w. kh.</i>	1½

Overl.	Jaar
26 Jacobus Franciskus Geelhuysen, jongste zoon van F. Geelhuysen, <i>l. kh.</i>	w. 11
25 Maria Anna Tepens, wed. F. Christiaans, <i>l. kh.</i>	54
26 Franciscus Johannes ten Voorde, jongste zoon van F. ten Voorde, <i>a. kh.</i>	4
27 Petronella Nijman, <i>l. kh.</i>	34
28 Christina Frederika Beneks, <i>k. kh.</i>	14
25 Jannetje Sas, eenigste dochter van D. Sas, <i>k. kh.</i>	w. 23
26 Catharina van Voibergen, wed. G. Blijkenvelt, <i>l. kh.</i>	69
25 Sandert Jongbloed, <i>w. kh.</i>	69
26 Jannette Henriette du Caast, huisvr. van H. S. Magnin, <i>l. kh.</i>	36
26 Barta Maria Gose, eenige dochter van R. Gose, <i>k. kh.</i>	4
25 Helena Louisa Foestman, huisvr. van J. H. Stoelman, <i>a. kh.</i>	45
26 Anna Maria Stoffelsen, huisvr. van J. Roos, <i>w. kh.</i>	46
27 Jan van der Hoeff, <i>k. kh.</i>	79

Het getal der Dooden is 112.

Maandag 30 Julij.

28 Franciscus Hendricus Sjoukes, jongste zoon van W. Sjoukes, <i>k. kh.</i>	4
26 Aaltje Janszans, wed. van T. Theunisse, <i>a. kh.</i>	70
26 Catharina Wafrijn, wed. van H. Herman, <i>a. kh.</i>	69
26 Johannes Jacobus, <i>a. kh.</i>	71
27 Grietje de Bock, wed. van C. Honsbergen, <i>a. kh.</i>	67
29 Willem Remie Wageman, eenigste zoon van G. W. Wageman, <i>a. kh.</i>	m. 4
28 De wed. Wijkman, geb. M. Leuring, <i>k. kh.</i>	49
27 Catharina Elisabeth Casteel, eenigste dochter van M. Casteel, <i>a. k.</i>	23

Overl.	Jaar
28 Willem Theodorus Hen, <i>w. k.</i>	w. 11
28 Grietje Burgers, wed. M. van Weschoven, <i>a. kh.</i>	70
27 Margartha Vrintrop, huisvr. van J. Ridder, <i>a. k.</i>	34
29 Johan Coenraad Muller, <i>a. kh.</i>	34
<i>Dingsdag 31 Julij.</i>	
28 Francisca Terbergers, huisvr. van W. van Zaylen, <i>a. kh.</i>	78
28 Evertje Jeazon, huisvr. van F. Kloppenburg, <i>k. kh.</i>	40
29 Willem van Munster, <i>k. kh.</i>	25
29 Lucas van Beufekom, <i>k. kh.</i>	84
30 Jansje Kruger, <i>a. kh.</i>	36
29 Dirk Willem Demkes, <i>a. kh.</i>	4
30 Wilhelmina Catharina Scheper, jongste dochter van J. Scheper, <i>a. kh.</i>	w. 15
28 Hendrik Abram Worms, <i>a. kh.</i>	w. 3
30 Daniel van Ipenburg, <i>a. kh.</i>	w. 6
27 Johanna Levina Druez, wed. van W. Reinards, <i>l. kh.</i>	63
27 Jofina Johanna Laan, huisvr. van J. A. Wiltink, <i>a. k.</i>	58
29 Maria Catharina Daalmeljer, <i>w. kh.</i>	d. 12

Woensdag 1 Augustus.

30 Maria Schoemaker, <i>k. kh.</i>	m. 8
30 Catharina Oesling, <i>a. kh.</i>	4
31 Philip Tijskooten Jr. <i>a. kh.</i>	w. 3
30 Marieke Evers, laat wed. J. Eitinger, <i>a. kh.</i>	76½
31 Johanna Barbara Tros, <i>a. kh.</i>	d. 16
28 Matthias Krijger, <i>k. kh.</i>	78
31 Dirk Hendrik ten Haaff, eenige zoon van D. ten Haaff, <i>w. k.</i>	9
<i>Donderdag 2 Augustus.</i>	
31 Jan Georg Krous, <i>w. kh.</i>	62
31 Christiaan Harderwijk, <i>a. kh.</i>	w. 3
31 Isabella Jacoba Johanna Befens, <i>a. kh.</i>	m. 11
29 Antonia Geelhaar, wed. van J. Hochepie, <i>a. kh.</i>	80
1 Lijse Reynders, wed. A. van Zetteren, <i>a. kh.</i>	65

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
31	Geertruy Clara Visser, huisvr. van A. de Koning, <i>z. k.</i>	2	Afida van Vastrik, <i>a. kh.</i>
30	Elisabeth Barendina van der Wolk, <i>k. kh.</i>	1	Maria Henrij, huisvr. van J. C. Knipping, <i>z. k.</i>
31	Gesiena Udink, eenigste dochter van F. Udink, <i>a. kh.</i>	2	Jacobus Becks, <i>l. kh.</i>
1	Alberdina de Loru, op een na de jongste dochter van J. de Loru, <i>k. kh.</i>	1	Lucas Markx, <i>o. k.</i>
1	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. Voogd, <i>k. kh. d. 8</i>	2	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van C van Es, <i>w. kh. d. 6</i>
29	Petronella Jesfwiet, huisvr. van T. Simons Neut, <i>a. kh.</i>	<i>Saterdag 4 Augustus.</i>	
31	Jansje van Marle, <i>k. kh.</i>	4	Elisabeth Cappers, <i>l. kh.</i>
<i>Vrijdag 3 Augustus.</i>		2	Frans Willem Havik, <i>l. kh.</i>
1	Hendrikus Andries Winterink, <i>a. kh.</i>	2	Diena Jofina Verhoeven, na het <i>Diemer Kerkhof</i> uitgev.
1	Gerrit Warnars, <i>l. kh.</i>	4	Johanna Jacoba Buyn, dochter van de huisvr. van H. Buyn, <i>l. kh.</i>
90	Paulus Simjou, <i>a. kh.</i>	3	Johanna Brinkman, <i>a. kh.</i>
2	Joseph Ebbers, <i>a. kh.</i>	4	Cornelis Caspers, eenigste zoon van H. Caspers, <i>w. kh.</i>
31	Roeloff Wouters, <i>o. k.</i>	2	Jacoba Kemman, <i>l. kh.</i>
1	Gerrit Bergheger, <i>k. kh.</i>	2	Jean Pierre Masfé, <i>w. kh.</i>
1	Willem Schimmel, <i>w. k.</i>	2	Barent Nannings, <i>a. kh.</i>
1	Hendrik Abram van Wijngaarden, <i>w. kh.</i>	2	Anthonia van Suylen, huisvr. van J. van Suylen, <i>l. kh.</i>
31	Hendrica Wilhelmina Crol, huisvr. van C. Berens, <i>k. kh.</i>	3	Cornelis Rijnhout, <i>a. kh.</i>
		3	Maria Hendrina Langenhoff, <i>w. kh.</i>
		Het getal der Dooden is 94.	

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Pertzeelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 23 Julij 1810*.

- Nieuwstraat, N. 52. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, *f*500, in slag *f*25. *van Wouw*.
- Kleine Kattenburgerstraat, N. 115. (Een Huis en Erve, in de) *f*100, in slag *f*20. *Balkanshoeten*.
- Oostenburg, N. 39. (Een Huis en Erve, op) in de Achterstraat, *f*100, in slag *f*20. *van Wouw*.
- Een Boerderij met deszelfs Heeren Huizinge enz., genaamd *Westermoor*, aan de Sleuweg, tuschen Osdorp en Slooten, *f*3000. Opgeh.
- Een Huis en Erve, te Sparrendam, op den Kolk, ten westen de steeg naar den Lange Kolk, *f*80, in slag *f*14. *Stoefak*.

Een

- Een Huis en Erve, te Sparrendam, achter aan het Sparen, f 45. Opgch.
 Een Huis en Erve, te Sparrendam, voor aan den Dijk, f 70. *Ssoefak.*
 Koningstraat, N. 74. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 900, in slag f 20. *Kruel.*
 Slijkstraat, N. 6. (Een Huis en Erve, in de) f 300. Opgch.
 Kleine Kattenburgerstraat, N. 4. en N. 149. (Drie huize Looften en hunne Erven, in de) op de hoek van en, in de tweede Dwarsstraat, f 50, in slag f 12. *Blijenburg.*
 Een Buitenverblijf, genaamd *Vredenburg*, op de Cingel, buiten de groote Houtpoort te Haarlem, N. 53. f 595. Opgch.
 Een Grastheede, in de Gereformeerde Oude Kerk, N. 33. f 112. Opg.
 Keizersgragt, N. 262. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij de Wolfenstraat, f 24000. Opgch.
 Keizersgragt, N. 661. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij de Spiegelstraat, f 16000. Opgch.
 Cingel, N. 440 (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Heinteg, f 15000. Opgch.
 Batavierstraat, N. 130. (Een Huis en Erve, in de) f 295, in slag f 6. *van Minden.*
 Leidfchegragt, N. 19. (Een Pakhuis, Koetshuis, Stallinge en Erve, genaamd *Campen*, op de) bij de Prinsengragt, f 7000. Opgch.
 Oude Schans, N. 13. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de Spiegel*, op de hoek van de) bij de Batavierstraat, f 1475, in slag f 550. *Brekelaar.*
 Oude Schans, N. 1. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de groote Moor*, op de) bij de Batavierstraat, f 2975, in slag f 25. *Blijenburgh.*
 Oude Schans, N. 2. (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de kleine Moor*, op de) f 1175, in slag f 50. Dez.
 Het Jachthuis, met deszelfs Huizinge, Koetshuis, Stallinge, enz., genaamd *Hilver-Rode*, op de Gooische Heijde, onder de Gerechte van Hilverfum, f 6025. Opgch.
 Wittenburg, N. 33. (Een Winkelhuis en Erve, op) in de groote Straat, f 290, in slag f 200. *Menkens.*
 Wittenburg, N. 49. (Een Huis en Erve, op) in de groote Straat, f 340, in slag f 10. *Jagers.*
 Kattenburg, N. 155 (Een Winkelhuis en Erve, op) in de kleine Straat, f 100, in slag f 9. Dez.
 Oostenburg, N. 13. (Een Huis en Erve, op) in de Achterstraat, f 95. Opg.
 Bierkaaij, N. 14. (Een Huis en Erve, op de) in de Duivensteeg, f 50. Opg.
 Marken, N. 13. (Een Huis en Erve, op) in de Uitgeestersgang, f 5, in slag f 2. *de Sala.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 30. Julij.

- Amstel, N. 115 en 116. (Twee Huizen en Erve, op de) bij de Halve-maansteeg, f 5450. *Jan van Os.*
 Utrechtschestraat, N. 121. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, f 4000, in slag f 25. *Moustaan.*
 Leidfchestraat, N. 44. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij het Leidfche-Plijn, f 1600, in slag f 125. *Bing.*
 VII. DEELS II. STUK. L

- Een Boerderij met zijn Huizinge, Schuur, enz., aan de Oost Bijlmer, genaamd *de Lammerenberg*, N. 148. f12000, in slag f800. *Kits*.
- Geidelche Kaaij, N. 89 (Een Huis en Erve, op de) bij de Stormsteeg, f1600, in slag f700. *van Soomeren*.
- Angeliersstraat, N. 86. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Kromme Tuinstraat, f93. Opgeh.
- Goudsblomsgragt, N. 9. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt; benevens een Achterhuis en Erve, daar achter, N. 1. f200. Opg. Baangragt, N. 334. (Een Huis en Erve, op de) bij de Lindengragt, f85. Opgeh.
- Kromme Tuinstraat, N. 25. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f90, in slag f7. *Jonkernout*.
- Tuinstraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) in de Bierdragersgang, f83. Opgeh.
- Oudezijds Voorburgwal, N. 42. (Een Koopmans Huis en Erve; op de) bij de Hoogstraat, f3000. *Blijenburgh*.
- Noorderstraat, N. 93 (Een Huis en Erve met een Tuin daar achter, in de) bij de Reguliersgragt, f1800, in slag f200. *van Wouw*.
- Nes, N. 25. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de nauwe Lombardsteeg, f850. Opgeh.
- Goudsblomsstraat, N. 32 en 33. (Twee Winkelhuizen en hunne Erven, (in één Koop,) in de) bij de tweede Dwarsstraat, f200. *Eekhof*.
- Een Plaisier-Tuin, op Stads Grond, buiten de Raampoort, aan de Buitensingel, N. 91. f1600. Opgeh.
- Oude Waal, N. 58. (Een Huis en Erve, op de) bij de tweede Jonker Dwarsstraat, f2000, in slag f400. *Jagers*.
- Lindenstraat, N. 86. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Noordermarkt. f2000, in slag f18. *Kits*.
- Blomstraat, N. 83 en 84. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) over de Accolijensstraat, f750, in slag f25. *Palmboom*.
- Goudsblomsstraat, N. 89. (De helft in een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Baangragt, 230, in slag f20. *Kits*.
- Lijnbaansgragt, N. 356 en 357. (Een Huis, Achterhuis en Erven, op de) bij de Palmgragt, f150, in slag f10. Dez.
- Slootstraat, N. 9. (Een Huis en Erve, in de) f150, in slag f12. *van der Hagen*.
- Smallepad, N. 6. (Een Huis en Erve, op het) in het Brouwersstraatje, f50. *van Soomeren*.
- Palmgragt, N. 63 en 64. (De helft in twee Huizen en hunne Erven, op de) bij de Lijnbaansgragt, f70, in slag f6. *Palmboom*.
- Warmoesstraat, N. 212. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) bij de Vischsteeg, f4500. Opgeh.
- Binnen Amstel, N. 181. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Westper Kerkstraat. f3050. in slag f50. *Bronckhuizen*.
- Kerkstraat, N. 38. (Een Huis en Erve, in de) bij den Amstel; f1400, in slag f100. Dez.
- Angeliersgragt, N. 42. (De helft in een Huis, twee Achterhuizen en hunne Erven, op de) bij de tweede Dwarsstraat, f200, in slag f50. *van Soomeren*.

- Een Winkelhuis en Erve, alsmede Stalling en hinnen Erven, (in één Koop) buiten de Weesperpoort, aan de Buiten-Amstel, op de hoek van en op het Oetgenspad, N. 17 en 18. f 1075. in slag f 275. *van der Hagen.*
- Een Plaaiſter-Tuin, genaamd *Rege door Zee*, aan de Haarlemmer Trekwart, aan de 300 Rceden van Amsterdam, N. 68. f 602. Opgeh.
- Elf Kampen Wei- en Hooiland in de Middelpolder, aan de Zuidzijde van Kalfjestam, aan de Amſtelveensche Weg, f 1700, in slag f 100. *Broekhuizen.*
- Een Graffteede in de Oudezijds Kapel, N. 184. f 30. *Palmbloem.*
- Een Graffteede in de Oudezijds Kapel, N. 258. f 25. Dezelve.
- Keizersgragt, N. 324. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Heerenſtraat, f 13000. Opgeh.
- Groenen-Burgwal, N. 26. (Een dubbeld Huis en Erve, op de) bij de Raamgragt, f 1900, in slag f 100. *van Soomeren.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* den 6 Augustus.

- Warmoesſtraat, N. 14. (Een Koopmans Huis en Erve, in de) bij de Serveſteeg, f 3050, in slag f 300. *A. Schouzen.*
- Serveſteeg, N. 20. (Een Achterhuis en Erve, in de) f 950, in slag f 100. Dezelve.
- Reguliers Bredeſtraat, N. 3. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, op de) bij de Singel, f 6250, in slag f 350. *Hop.*
- Een stuk Warmoesland, groot 5264 Roeden voetſtoots, onder de Gerechte van de Watergraafs-Meer, aan de Ringfloot, in de Polder van groot Duivendrecht, f 900, in slag f 200. *van Soomeren.*
- Egelantiersſtraat, N. 93. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de laaſte Dwarsſtraat, f 380, in slag f 10. Opgeh.
- Egelantiersſtraat, N. 22. (Een Huis en Erve, in de) in de Wijde Gang, f 90. *Jagers.*
- Tweede Looijers Dwarsſtraat, N. 26. (Een Huis en Erve, in de) f 346. Opg.
- Reguliersgragt, N. 4. (Een Huis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, f 7200. Opgeh.
- Tingelſtraat, N. 14. (Een Huis en Erve, in de) f 375. *van Soomeren.*
- Overtoornſche Weg, N. 27. (Een Huis en Erve, met dezelfs Tuin en Bleekveld, aan de) nabij de nieuwe Sluis, f 704. Opgeh.
- Braak, N. 82. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, f 400, in slag f 4. *Jonkernout.*
- Oude Looijersſtraat, N. 19. (De helft in een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Sloopers Gang, f 203. Opgeh.
- Goudsblomsgragt, N. 562. (Twee Huizen en Erven, (onder één Dak) op de hoek van de) en Lijnbaansgragt, f 70. *Jonkernout.*

Den 1ſten en 2den Augustus, is alhier in 't O. Z. Heeren Logement verkocht het beroemde Kabinet van *Schlaerijen*, nagelaten door wijlen den Hoog-Edelen Geſtrengen Heere, Mr. PIETER DESMETH VAN ALPHEN, uitmakende niet meer dan 133 ſtuks, voor de zeer aanmerke-

lijke fom van HONDERD VIJF-EN-TACHTIG DUIZEND VIER HONDERD TWEE-EN-TACHTIG GULDENS; eene fom, te aanmerkelyker wegens de tegenwoordig plaatshebbende tijdsomftandigheden; die daarom den tijdgenoot eere aandoet, en onwederfprekelyk doet zien, dat geene wederwaardigheden hoegenaamd, ja al lage hij ook te verzuichten onder de knellendfte onderdrukking, in ftaat zijn, zijne zucht voor kunften en wetenfchappen te verdoeven. — De voornaamfte prijzen zijn de volgende:

Een ftuk van A. van de Velde, f 3000, gekocht door Texier, Gerbet en Comp.	
— — — — —	W. van de Velde, - 3000, — — — — — Reijers.
— — — — —	A. van Ostade, - 3010, — — — — — Roos
— — — — —	P. de Hooge, - 3025, — — — — — J. Schmidt.
— — — — —	M. Hobbema, - 3250, — — — — — Lafontaine.
— — — — —	P. Potter, - 3600, — — — — — de Vries.
— — — — —	P. Wouwerman, - 4200, — — — — — Lafontaine.
— — — — —	J. van Huyfum, - 4500, — — — — — de Vries.
— — — — —	A. van Ostade, - 4600, — — — — — Texier, Gerbet en Comp.
— — — — —	— — — — — - 5000, — — — — — Lafontaine.
— — — — —	L. van Ostade, - 5050, — — — — — Texier, Gerbet en Comp.
— — — — —	— — — — — - 7650, — — — — — Lafontaine.
— — — — —	J. en A. Both, - 10000, — — — — — Reijers.
— — — — —	R. van Rhijn, - 16500, — — — — — T. Spaan.
— — — — —	A. van Dijk, - 19200, — — — — — — — — —

Dit onderftaande *Smak-Schip* is geveild op *Maandag* den 16 Julij 1810. in het N. Z. Heeren Logement.

Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Vrouw Catharina*, gevoerd bij Schipper BAREND JANZE MEIJER, lang over Steven 68½ voet, wijd bij de eerfte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 18 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerfte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 1 duim. Alles Amfterdamsche voeten. f 4000, in flag f 1400. *W. Griesthuisen.*

Deze onderftaande *Vaartuigen* op *Maandag* den 23 Julij.

Bom Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Vriendfchap*, lang over Steven 54 voet, wijd bij de eerfte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 19 voet, hol bij de eerfte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7½ voet. Alles Amfterdamsche voeten. f 2600, in flag f 100. *Opgeh.*

Plaifler Jagt, (Een extra ordinair Snelzeilend) genaamd *het Fortuin*, lang over Steven 28½ voet, wijd binnen zijn huid 9½ voet, hol bij de zijlbalk 4 voet 2 duim. Alles Amfterdamsche voeten. f 400, in flag f 200. *Opgehouden.*

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

—○○○○—
ZES-EN-DERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTÉ LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

DE RUITER de nodige lastbrieven van de Staten Generaal ontvangen hebbende, liep den 5^{den} van Herfstmaand weder in zee, beitsaande deszelfs vloot in negen-en-zeventig schepen en fregatten van oorlog, benevens zes- of zeven-en-twintig branders, wordende in drie esquaders verdeeld, en elk esquader in drie finaldeelen. Het eerste esquader stond onder bevel van den Lieutenant-Admiraal Generaal, het tweede onder den Lieutenant-Admiraal VAN OENT, en het derde onder dat van den Lieutenant-Admiraal BANKERT.

Na dat onze held de nodige bevelen had gegeven aan de bevelhebbers der onderscheidene esquaders, zondt hij een galjoot naar *Calais*, om het uitloopen van 'slands vloot bekend te maken, en naar de gelegenheid der *Engelschen* te vernemen, waartoe hij ook eenige fregatten en advijsjagten als buitenwachten naar 't westen zondt.

Den 8sten van Herfstmaand kwam DE RUITER met 'slands vloot tusfchen *Duinkerken* en *Nieuwpoort* ten anker, hebbende het *Nooravorland* van *Engeland* omtrent drie en een half mijl west ten zuiden van zich leggen. Ter zelfver tijd ontdekte zich eene besmettelijke ziekte in 'slands vloot, waardoor meer dan zeshonderd man werd aangetast, op welk onheil door DE RUITER weldra de nodige order werd gesteld, door het na wal zenden der zwakste manschappen.

Den daaraanvolgende dag ontving onze held berigt van den Graaf van *Charost* uit *Calais*, dat de *Engelsche vloot* nog voor *Harwich* lag; waarop hij besloot dezelve aldaar op te zoeken, en de vloot in staat deed stellen om den volgenden morgen vroeg onder zeil te gaan. Tegen den middag van dien dag werd door de buitenwachten sejn gedaan dat de *Engelschen* op hun aan kwamen; hierop wendde DE RUITER zijne vloot zuid-oost ten oosten over, om den vijand dus buiten de *Engelsche* gronden en zanden te krijgen.

De vijandelijke vloot nader gekomen zijnde, telde men over de negentig zeilen, dewelke zich alstoen troepsgewijze bijeen verzamelde, om zoo het 'cheen kriegsraad te houden en orders te ontvangen; doch het vallen van den avond belette den *Nederlanders* iets tegen hun te ondernemen; alleen geraakte eenige schepen, die verre van de vloot verwijderd waren geraakt, met de voodoopers der *Engelschen* bij het maanlicht in gevecht, doch zonder eenig gevolg. Des nachts ten drie uren wendde onze held het weder om de zuid, om hierdoor nader aan de *Franfche kust* te geraken, waarvan hij zich meender voordeel beloofde, ingevalle het tot een gevecht mogt komen.

dan bij de sterke noord-oosten wind, op de *Engelsche kust*. Met het aantrekken van den dag bevond zich de vloot in 't gezicht der hoofden, zonder iets te ontdekken dan het schip *Oostergo*, hetgeen door de sterke wind deszelfs groote mast had verloren, hetwelk aldaar naar *Stava de Grace* ter herstelling werd geleept; ook zag men een weinig zuidelijker, een groot *Engelsch schip*, genaamd *Loyale Charles*, voerende zes-en-vijftig stukken en tweehonderd en vijftig man, mede door gelijke ramp overvallen, zonder flikemast en boegspriet; waarop de Vice-Admiraal ZWEERS en EVERSZOON aldaar werden afgezonden, die hetzelfde bemagtigden, de manschappen aan hun boord overnamen, en het schip in brand staken. Omtrent den middag ontdekte men, dat de *Engelschen* de *Nederlandsche vloot* scheen te volgen; want toen 'slands vloot bij den *Ouaen Man*, (de naam van zekeren heek) was gekomen zag men te *Engelschen* van *Kalaskif* het met een sterke wind en holle zee naar hun toe wenden, hebbende de onzen slecht water. De RUITER wendde dadelijk zijne vloot mede naar den vijand, en liet de zijde vlag van zijne kruisiging waaijen, tot een sein aan zijne eskoaders om te gelijk tot den vijand in te breken, en hem zooveel mogelijk aan boord te klampen; hebbende onze held geen ander vermoeden of den slag zou een aanvang nemen, waartoe ook ieder zijner onderhoorige de-grootste moed betoonden; doch de *Engelsche* Admiraal zulks ontdekkende, wendde zich dadelijk met zijn vloot van de *Newelanders* af, die echter den vijand aldra vervolgden en de achterste zijner schepen heftiglijk beschooten; maar de harde wind deed onze held het verder vervolgen dier vloot staken, en sein doen om het weder naar den opperwal te wenden. Als een-hoge blijk van het Godsbestuur merkte onze Godvruchtige held aan, dat men thans even zeer door de harde wind tot eene zeeslag verhinderd was, gelijk men in den vorigen slag te weinig koelte had.

Ten zelfden dage bleek ook omtrent zijn persoon, dat eene kleine ramp van groote gevolgen zijn kan. Terwijl hij dezen namiddag den Konstaapel beval om op een *Engelsch branschip* te schieten, woei er een gloeiend pluus van een brandend lont terug, en vloog door zijne mond tot achter in de keel; hetwelk hem niet alleen groot ongemak veroorzaakte, maar zelfs tot eene anderdaagsche koorts overfloog, dewelke onze held in zulk eene ziekte storten, dat hij tot het bedienen van zijne gewigtige post geheel onbekwaam werd; hoewel dit ongeval om gewigtige redten zoofang werd geheim gehouden als eenigzins mogelijk was. Ook nam de ziekte op 'slands vloot meer en meer toe, en wel zoodanig, dat het getal der zieke manschappen van zeshonderd tot duizend vermeerderd was, ovier welk getal men ook den Lieutenant-Admiraal BANKERT, de Schout-bij-nachte JAN MATTHIJZSOON, en verscheidene Kapiteinen telden. Franschen zag men de *Engelsche vloot* in 't noorden van de *Nederlandsche* afrijven, of zeer verspreid met een zeil bijleggen.

Middelertijd werd door de *Fransche* en *Nieuwlandische* gevolmagtigden besloten, dat 'slands vloot die der *Engelschen* zou vervolgen en nasporen, zonder evenwel het gevecht te zoeken, verwachtende dat de *Fransche vloot* gereed zoude zijn eer het tot een gevecht kwam; over welk besluit onze held zich zeer bezwaard vond, hetgeen hij door het volgende schrijven aan den Koning van *Frankrijk* te kennen gaf, zeggende: „ dat hij in „ dat stuk de begeerte van Zijne Majesteit en de wille der Heeren Staten

„wel zoude volgen, zooveel het respect der vloot zoude toelaten, maar
 „wanneer de vijand 's lands vloot zocht aantetasten, gelijk zij den 11den
 „denen scheen te willen doen, zoude hij gedwongen zijn zich te verdedi-
 „gen, en dusdoende aan het besprokene niet kunnen voldoen.”

DE RUITER nu een weinig aan de betershand schijnende, riep aan zijn
 boord eene krijgsraad bijeen, om te overleggen wat in deze staat van zaken
 het meest ten nutte des lands, en ten afbreuk des vijands zou kunnen
 ondernomen worden, en tevens zoo veel mogelijk bij het besluit der Heeren
 Gedeputeerden blijven; waarop besloten werd: om met de eerste zuiden
 wind zich met 's lands vloot op de vlakke zee, dwars voor *Quincker-
 ken*, (volgens order der Heeren Staaten) te begeven, en aldaar de *Fran-
 sche vloot* afte wachten, om zich met die te verëenigen, of die der *Engelcher*,
 om dezelve te bevechten; zendende DE RUITER ter stond eenige galjoets
 en kleine vaartuigen langs de *Engelche* kust, om het oponthoud der
 vijandelijke vloot te ontdekken. Hierop ontving hij berichten uit *Paris*,
 dat den Hertog van *Blaufort* order had ontvangen om met de *Franche*
vloot naar *Brast* te zeilen; hetgeen onze held aanleiding tot het weder
 bijeen roepen van eene krijgsraad gaf, waarin eenparig goed gevonden
 werd, om bij het genomen besluit te blijven volharden, en zich met
 's lands vloot naar de bevelen van de Heeren Staaten te gedragen.

Niettegenstaande alle verdere aanzoeken van de zijde van *Frankrijk* om
 zich met de *Nederlandche vloot* om de West te begeven, en den Hertog
 van *Blaufort* te ontmoeten, ging de vloot op den 18den van Herfstmaand
 met eene noord-noord-oosten wind onder zeil, en men kwam spoedig aan
 de *Franche kust* ten anker. De graaf vervoegde zich aldaar aan boord van
 den Lieutenant-Admiraal VAN NES (doordien DE RUITER op nieuw door
 eene hevige koorts overvallen was), alwaar eene krijgsraad werd bijeen ge-
 roepen, en leverde aldaar eene brief over van den Koning aan den Gene-
 raal DE RUITER, dienende, om onze held te verzekeren van het belang
 hetwelk den Koning in den Graaf stelden, ook trachtte hij alles bijdra-
 gen wat mogelijk was, om den krijgsraad tot het intrekken van hun be-
 sluit overtehalen, doch alles hieromtrent was vruchteloos; en niets was in
 staat om hun de bevelen hunner souvereinen te doen overtreden, tenzij
 men van hunnentwege hiertoe contra-orders mogt ontvangen. Hierin
 wilde men den Graaf ten wille zijn, dat men zich met 's lands vloot vier
 dagen lang omtrent de hoofden en *Calais* zoude posteerden, om de *En-
 gelcheren* uit het *Kanaal* te lokken, en de *Franchen* gelegenheid te ge-
 ven zich bij de *Nederlandche vloot* te kunnen vervoegen.

De Graaf des nachts ten drie uren van boord vertrokken zijnde, ligt-
 te de vloot des morgens het anker, en kwam nog op dien dag op de plaats
 harer bestemming; vanwaar de Secretaris NIEUPOORT door den Generaal
 DE RUITER aan de Heeren Staten Generaal werd afgezonden, om Hunne
 Hoog Mog: zowel van de handeling met den *Franche* Graaf, als van de
 toenemende ziekten op de vloot (wier getal nu tot vijf-en-twintig
 honderd vermeerderd was) kennis te geven.

(T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Verfatmand (September).

- 1 JAN VAN NASSAU komt in de vergadering van *Holland* om de Unie aanteraden. 1578.
- 2 *Haarlem's* heldin, KENAU HASSELAAR, begiftigd. 1573. — Order tot eene algemeene wapening te *Parijs*. 1792.
- 3 J. VAN BREDERODE, Veldmaarschalk der vereenigde *Nederlanden*, overl. 1655.
- 4 Ontwerp van een *Commercie*-traktat met *N. Amerika*, get: 1778.
- 5 Eerste bijeenkomst op de nieuwe korenbeurs, te *Amsterdam*, 1768.
- 6 *Leeuwaarden* hervormd. 1566. — De familie van CAPET van *Verfailles* naar *Parijs* gebracht. 1789.
- 7 Regeerings-veranderingen in *Holland* begonnen. 1618.
- 8 MARGARETH vraagt ontslag van FILIPS: wel 100,000 vlugten. 1567.
- 9 PIET HEIN verovert de zilvervloot 1628.
- 10 Accoord tusschen *Groningen* en *Ommelanden*. 1647. — WILLEM III. verandert de regering van *Delft*, *Amsterdam* en *den Briel*. 1672.
- 11 Zegepraal der Geallieerden te *Malplaquet*. 1709.
- 12 JACOB CATS overleden. 1660.
- 13 FILIPS II. overl. 1598. — O. CROMWEL overl. 1658. — CAPET neemt de constitutie aan. 1792.
- 14 OLDENBARNEVELD te *Amersfoort*, geb. 1547.
- 15 KAREL V. (vader van FILIPS II.) verlaat de *Nederlanden*. 1555.
- 16 *Bergen-op-Zoom* door de *Franchen* ingenomen enz. 1747.
- 17 Inval der *Spanjaarden* in *Tholen* gestuit. 1588. — TROMP jaagt met 18 schepen 67 *Spaanschen*.
- 18 WILLEM III. tot eerste edelen van *Zeeland* benoemd. 1668. — De Staten van *Holland* vernietigen hun besluit wegens den Stadhouder (zie den 22sten), en dragen hem weder het commando over het garnisoen in 's *Hage* op. 1787. — Constitutie te *Parijs* afgekondigt. 1791.
- 19 Verdrag met ANJOU, om Vorst der *Nederlanden* te zijn 1580. — Gevegt te *Bergen* in *Noordholland*. 1799.
- 20 Vrede te *Rijswijk* gesloten. 1697. — *Oostende* aan de *Spanjaarden* overgegeven. 1604.
- 21 KAREL V. overleden. 1558.
- 22 Scherp Plakaat van KAREL V. tegen de Reformatie. 1540. — De Staten van *Holland* schorfen den Stadhouder als Kapitein-generaal over derzelver troepen. 1786. — Grondlegging der *Franche Republiek*. 1793.
- 23 *Hulst* door MAURITS, en *Venlo* door de geallieerden ingenomen. 1702. — BOERHAVE overl. 1738.
- 24 ALVA laat den Burgemeester A. VAN STRALEN te *Antwerpen* onthoofden. 1568.
- 25 Een Gereformeerde Kerk te *Antwerpen* gebouwd. 1556. — *Gouda* verzet zich tegen de opdragt der souvereiniteit aan *Frankrijk*. 1534.

- 26 Eerste spit aan de vaart tusfchen *Haarlem* en *Leiden* 1656.
 27 J. CATS ontflagen, knielt, en dankt God openlijk in de vergadering van *Holland*. 1651.
 28 Neerlands haringvaart op de kust van *Engeland* toegeftaan door Koning EDWARD. 1295.
 29 Storm uit het noordwesten, met springvloed, tot ontzet van *Leyden*. 1574.
 30 DE RUITER, TROMP enz. door de Staten van *Holland* met renten begiftigd. 1673.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER,

in Herftmaand.

Men heeft in deze maand bloemplanten die zeer hoog groeijen; men zorge vooral dezelve aan ftokken te binden, om ze voor het breken te behoeden; en heeft men de afgezette loten der Angeliers in de verloopen maand niet opgenomen, zoo moet men zulks vooral thans doen, en dezelve nu in potten of dergelyken planten, waar men wil dat dezelve zullen bloeijen. Op gelijke wijze verplant men alle kleine bloemboomrjes, en zet dezelve af; ook kan men nu voortgaan met het verplanten van alle zoodanige bloemplanten, welker wortels vezelachtig zijn en die uitgebloeid hebben; men flijd alle bloemen die niet verplant worden, drie duimen boven den grond af.

Op het einde van deze maand plant men reeds eenige Tulpen, voornamentlijk de kleuren, maar fteld dezelve in geen al te vette of voedzame aarde, want het gebrek aan voedsel is het eigentlijk dat de tulpen doet veranderen.

Men kan nu ook nog zaad van allerhande bolplanten zaajen, als tulpen, crocus, enz. zelfs ook Aneniass en Ranunkels, doch dan moet men dezelve in potten of kaffen, met wel gezijfte aarde gevuld, plaatfen.

De bloemplanten welke in deze maand bloeijen zijn: de Jasmijn, de Pastiebloem, de groote Zonnebloem, de Stokroozen, de Tuberoozen, de dubbelde Violieren, de Balsamieren, eenige Angeliers, sommige Auricula's, late Roozen enz.

Bij de in ons laatst-voorgaande ftuk geplaatfte ontbindingen op de *Logogryph* GREIN; de *Logogryph-charade* LABAN; de *Charade's* HELVOETSLUIS EN HARINGKARSPEL, en het raadfel MOT, behoort nog de naam van den Heer Rinia J. Gonggrijp, te *Harlingen*, als dezelve gevonden; doch ons te laat toegezonden hebbende, om hiervan eerder gebruik te kunnen maken.

Vraag, GRAS; voorgesteld door Mejufvr. J. S. G. geb. S. (éde. Ds. 3de ft.) is door NIEMAND gevonden.

OPLOSSINGEN DER VOORDRACHTEN, gedaan in ons
6de Ds. 4de Stuk.

L O G O G R Y P H.

BRUKE; voorgesteld door den Heer G. Hesfé: — opgelost door de Heeren J. H. de Virieu, te *Tiel*; Jacobus Driehuys Raabe, te *Arnhem*; Ks. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen); J. F. H. VII. DEELS II. STUK. M

2a STAAT- en LETTERKUNDIG

Sander, Mevrouw A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; de Heer L. M. . . . ; te *Hoorn* (met bijvoeging van het overgeslagene woordje *sb*); Mevrouw Helf, J. S. G. geb S. (in verzen); de Heeren D. H., te Z.; D. H. . . . d, te *W.*; J. F. Hollermann, J. Muller, K. Oomheyin te *Wormerveer*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; J. J. H., te Z.; J. P. Rijk, A. Krook van Harpen, A. Timme, G. te *A.*; F. C. Klingspoor, G. H. Overveld Mulder, A. Bredie Jr; Hk. Wellan Hz. (in verzen); J. Koning, te *Woosp*; C. C., aldaar.

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop mede ingezonden:

*Mijn vriend zei: „k kan dat woord niet vinden;
„K gooi den Merkuur liefst in een hoek.”
„Bedaar!” sprak ik; „’t is ligt te ontbinden,
„Wanneer zij ’t oog wendt naar uw BROEK.*

T. Springstok, te Zwol.

°Khad dees Mercurius verloren;
°Kzoekt te vergeefs hem opteporen,

Maar ’k zie toevallig in een hoek,
En juist lag hij daar op mijn BROEK.
Gt. Spijkerman, te Zwol.

BROEK is een kledingsstuk,
Zoowel voor mans als vrouwen.

Dat BROEK hier ’t woord dus is,
Mag ik ook vast vertrouwen.

H. W. Carras, te Zutphen.

BROEK is een manendragt,
Niet zelden ook van vrouwen;

Dus kan ik met dat woord,
Deze opnaaf ligt outvrouwen.

W. Starink.

°Khad pas dees logogryph met aandacht doorgelezen,
Of ’k zag weldra dat BROEK de mening was in dezen.

W. D. Manvis.

Terwijl mijn vriend nog bezig was
Deez’ logogryph te ontbinden,
Kwam ik bij toeval, doch van pas,
Doordien hij ’t niet kon vinden.

„Vergo mij slechts een oogenblik”
Zei ik „op dat ik zoek.”
En ziet, wat was het dat ik vond?
°Tvjñsettrig woordje BROEK.

Henrikus Arens.

*De logogryph, jongst voorgesteld, laat zich, zoo ik kan merken,
Door BROEK, ’t bekende kledingsstuk, geredelijk bewerken.*

Johns. Geltfligter, te Edam.

In ’t kledingsstuk ons voorgesteld,
Is *borc* en *krab* niet aangewezen;
Ook *hor* en *sb* is niet gemeld;
De *ros* heeft men niet voor te vezen

Zoo min als voor den zwarte *roek*;
Wijl ’k die niet laat verborgen blijven,
Bevind ik dat *er* in den BROEK
Veel woorden zijn, maar weinig schijven,

Ph. St. a., te H. . . .

Naar eerst een wotlig te overwegen | Was 't dat ik een, drie, vier, vijf vondt,
 Waarin het grondwoord was gelegen, | En straks zag dat 't is naem bestond.
 Te. Vothman, te *Wormerveer*.

woer, met boek, als made bek;
 Rok, benevens re;
 yonk, en daarbij berk en rek;
 Verder Ko en Ke,
 Ook sag 't woordje boek daarbij;
 Koe, het nuttig dier,
 Ein nog bok bij deze rei,
 Zal u zeker hier
 's Vladdingsstok ras kunnen geven,
 Dat terzijde staat geschreven.

J. C. Schouten.

BROEK, zegt ook den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, dewelke behalve eenige der reeds genoemde overgeflagene woorden, nog de volgende aanteekent, als de beide *Frausche woorden* *or* en *roke*; waarbij Z. Ed: voegt: *kor*, *Boor* (a), *Er* (b), *Kore* (c), *O* (d), *Oreb* (e). De Heer A. W. Jbsz, teekent ook nog het woord *okor* (een verwstof) aan. Ook is dit woord (met aanteekening van eenige der hierboven genoemde overgeflagene woorden) ingezonden door de Heeren G. v. O., en D. D...r., en de Heer Ts. C. C. Evers merkt nog aan het woord *koer* (een torenwachter).

L E G O O R Y P H - C H A R A D E.

KANASTRA; opgegeven door den Heer B. C. Molhuysen, van *Tiel*, te *Utrecht*: — opgelost door de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; D. H., te Z.; K. Gouheyn, te *Wormerveer*; J. F. Hollermann, P. W. Meijer, te *Arnhem*; Mejus, A. M. J. Rabe, aldaar; de Heeren A. Timme, en J. D. G. Cremera; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. J. H., te Z.; G., te A.; D. H...d, te W.; A. Bredie Jr.; Jacobus Driehuis Rabe, te *Arnhem*; W. Starink (in verzen); Jans Galtfligter, te *Edam* (in verzen); C. C., te *Waespe*.

De volgende dichtmatige onraadselingen op dat woord zijn mede ingezonden:

KANASTRA is als plant
 Bekend, te dit ons land.

H. W. Cassius, te *Zutphen*.

(a) *BOR*, zijn twee bijzondere personen, de vader van *BELA*, een Edomitsch Koning, Gen. 36. vs. 32., en de vader van *BILIAM*, Num. 22. vs. 5. (b) *Er*, een afgekorte naam, Jud. 6. vs. 21. (c) *KORE*; de zone van *JIMNA* de Leviet. 2 chron. 21. vs. 14. (d) *O*, een aanspraakwoordje. Num. 12. vs. 13. (e) *OREB*, een Midianitsch *Forst*, en ook een rotssteen, na hem genoemd. Jud. 7. vs. 26.

STAAT- EN LETTERKUNDIG

Zoo *Ka* en *kan*
Voldoen, ook dan
Is naar ik gis,

De *ster* bevat het laatste deel,
KANASTER wordt dus hier 't geheel.

Kana niet mis;
En dan de bloem
Dien 'k *aster* noem;

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

Ka en *Na*, twee vrouwenamen,
Worden *Kana*, knoop ik 't samen.
Aster is een fraaie bloem;

Zoo denk ik op tabak; wensch dat haar prijs moog' dalen,
En men voor goede waar wat minder moog' betalen.

Dit onthoofd, zoo mag ik stellen
Dat 'k de *sterren* niet *kan* tellen,
En zoo 'k dan KANASTER noem,

W. D. Manvis.

Uw logogryph-charade
Heb ik wel overdacht,

En heeft mij zonder moeite
KANASTER voortgebracht.

Henrikus Arena.

Nadat ik 't voorstel had gelezen,

Dacht ik, het zal KANASTER wezen;

Dus vond 'k hierin den meesten schijn:

Ka zal de vrouwenaam en kan het huisraad zijn;

Ook Kana zeker 't land, in 't bijbelboek bekend;

En de aster is de bloem; toen plaatste ik ster aan 't end.

Maar of dit juist zoo is, dan of ik hier mogt misfen

Zal den Merkuur voor mij wel in 't vervolg beslissen.

Ts. C. C. Evers.

Toen ik dit voorstel had gelezen en herlezen,

Zag 'k dat KANASTER het bedoelde woord moest wezen.

J. Koning, te *Woosp*.

De letters één en twee doen mij hier reeds ontwaren

Een vrouwenaam verkort, door Ka dus optekaren;

Vervolgens noem ik hier de letters één, twee, drie,

Om dat ik daardoor het begeerde huisraad zie

Doorgaans een kan genaamd. — Nu drie en vier genomen

Is Na, die menig vrouw ook heeft tot naam bekomen

Doch hier niet is gemeld, en 't geen men nog vergeet

Is vier, vijf, zes, dat men een deel van 't rijtuig heet.

'K voeg Ka en Na aan, hierdoor wordt mij gegeven

De plaats, waarvan men vindt in 't bijbelboek geschreven.

De letters vier en vijf, zes, zeven en ook acht

Is aster, die men als een bloemnaam heeft bedacht.

Voorts kan men door vijf, zes en zeven, acht, ontdekken,

Ster, die op zekre tijd als bode kon versprekken;

Nu eindelijk nog acht en zeven, te, een noot;

KANASTER is het woord, dat mij dit alles bood.

J. C. Schouten.

De Heer D. D....r zegt bij zijne oplossing op dit woord:

Kous, eene beeke in de landpale EPHRAÏMS, en ten tweeden, eene stad in de stamme *Aser*. *Josf.* 16. vs. 8. en 19. vs. 28.

C H A R A D E N.

1.) KATRIJN; opgegeven door den Heer B. C. Travers; — ontbonden door den Heer Jacobus Driehuys Rabe, te *Arnhem*; D. H....d, te *W.*; D. D....r; Mejuivr. A. M. J. Rabe, te *Araham*; J. J. H., te *Z.*; G. H. Overveld Mulder, A. Bredie Jr.; J. F. Hollermann, J. Muller, Hk. Wellan Hz.; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; C. G., te *Woosp* (in verzen).

Ook is dit woord ingezonden met de volgende verzen:

KATRIJN
Zal 't zijn

A. W. Jbsz.

Naar alle schijn
Is 't woord, KATRIJN.

A. Timme.

Ka en *Trijn*, twee vrouwenamen,
Doeh verkort; voegt men die t'zamen
Dan bekamt men wis KATRIJN,

Hoog beroemd, gelijk Krispijn
Op het oude schouwtooncel,
Thans gebruikt men bus niet veel.

Mejuivr. J. S. G. geb. S.

*Is de eerste naam niet Ka, die gij bedoeld, Mijnheer?
En voor de tweede zult gij zeker Trijn verlangen;
Gevolglijk is KATRIJN, het doel van uw begeer,
Een naam die menig vrouw almede heeft onvangen.*

J. C. Schouten.

Wat hier uw doel mag zijn
'Tis LIJSBETH of KATRIJN.

W. D. Manvia.

KATRIJN zal 't zijn
Naar alle schijn.

W. Starink.

Ka en *Trijn*, twee vrouwenamen,
Maken zekerlijk te zamen

De verkorte naam KATRIJN,
Dit zal ook 't bedoelde zijn.

L. M...., te Hoorn.

*Neem LIJSBETH, naam NANET, of TRUIDA of KATRIJN;
Een van dees vier dunkt mij zal wel 't begeerde zijn.*

J. Koning, te *Woosp*.

De ingezondene woorden ANNA, MIENA, LIJSBETH enz. leggen wij, als niet aan de juiste opgave voldoende, terzijde; hoewel eenige derzelve veel, ja sommige eene volkomene overeenstemming met het gevraagde hebben, zijn deze echter het woord zelve niet, en kunnen dus niet, als dit geraden hebbende, worden aangemerkt.

2.) NAWAL; voorgesteld door den Heer H. G. Kloppenburg: — gevonden door de Heeren A. W. Jbsz., D. H., te *Z.*; J. P. Rijk, J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. Muller, A. Krook

van Harpen, A. Timme, en J. D. G. Cremers, G. Cr., te *Weesp* (in verzen); D. D...r, welke laatstgenoemde Correspondent deszelfs antwoord verrijkt met het volgende:

Het woord **NARWAL**, behoort volgens de *deknopie natuurlijke Historie der zoogende dieren*, door J. D. Pasteur, eigenlijk te zijn **NARWAL**, zijnde een *IJslandsche* naam, welke in 't *Nederduitsch*, *walvisch* is beteekent; hoewel de eigentlijke *Nederduitsche* naam is, *aanhornvisch*.

Zijne Ed. geeft eene beschrijving van dat dier, waarvan het voornaamste hier volgt:

De **NARWAL** is, een zoogend waterdier, rond van gedaante, met een kleine kop; hij heeft twee kleine vinnen onder aan het lijf, en geene andere tanden in den bovenkaak dan twee zeer lange en recht vooruitstekende, en boven op den kop een enkel blaasgat, in de gedaante van eene halve maan. Zijne lengte is 20 à 22 voeten, en zijne tanden in 't geheel zijn 10 à 11.

De Heer Ts. C. C. Evers zegt:

Een *nar* neemt meestal dames in,
Doch slechts in wintertijd.
Nar neemt men in een' tweeden zin
Een die door spotlust lijdt.
Wal is den zeeman dabbel waard,
Ja schenkt hem vreugd en troost,

Wanneer hij daar, naar leggen vaart,
Omhels zijn' gade en kroost.
NARWAL, 't geheel, noemt u een visch,
Die men maar zeldzaam vindt,
Ten minste nimmer op een' diensch,
Heb ik 't gezaden, vriend!

Dus zegt de Heer J. Koning, te *Weesp*:

Zoo men een' visch,
Als **NARWAL** is
Met spreek kende excus;

Hij bleef gewis
Dan op den diensch,
Ook niet vergaen.

R A A D S E L S.

1.) **MONSTER**; opgegeven door den Heer H. P. Witkamp Pz.:— gevonden door de Heeren C. C., te *Weesp*; en J. Koning, aldaar, doch laatstgenoemde met het volgende:

'T woord **MONSTER** is het, dat één en driëenig is;
Het kan voorerst, aan ons een klooster-kerk ontwaaren.
De koopman weet ook wel wat staal of **MONSTER** is;
Doch 'k rade u, niet te veel die monsters te vertrouwen,
Gij kwaamt dan op het eind' veellichter bedrogen w'r;
Hij zal toch 's beste brood altijd voor 't venster leggen.
'T is eend'lijk **MONSTER**, dat ook een gedrocht beduidt;
En ach! daar 's moervoud van l... 'k behoeft niets meer te zeggen.

2.) **TOL**; voorgesteld door den Heer G. Spijkerman, te *Zwol*:— onttraadeld door de Heeren J. Muller, D. D...r, A. W. Jbez., A. Timme, G. v. O., B. H., te *Z.*; K. Oomhryn, Jacobus Driehuys Rabe, te *Arnhem*; J. J. H., te *Z.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Mevrouw A. M. J. Rabe, aldaar; G., te *A.*; J. H. de Virieu, te *Tiel*; F. C. Klingenspoor, A. Bre-

die *Jr.*; J. F. Hollermann, A. Krook van Harpen, D. H....d, te *W.*; P. W. Meijer, te *Anhem*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; Ka. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen); C. C., te *Weesp*.

Nog zijn de volgende dichtmatige onraadfellogen ingezonden:

De tol is zeker tijdverdrift
Voor de oncrvarca jeugd.

Het wisselvallig tijdlijk lot
Baat hoorlings smart of vreugd.

Hentikus Arens.

*Om dit raadfelwoord te vinden
Meest ik het met TOL ontbinden.*

T. Springstok, te *Zwol.*

Een TOL verfrakt de jeugd
Tot aangename vreugd

Maar 't lot is van een' aard,
Dat dikwijls onheil baard.

H. W. Carras, te *Zutphen.*

Het kroaspje drijft den tol.
En schept daarin gevoegen,
Hij kent geen angstig zweegen

Nook is hem 't hoofd op hol;
Hij juicht in zijn genot
En vreest geen kans van 't lot.

Mejstvr. J. S. G., geb. S.

Het kind kan vermaken
De draaijende TOL.
Door 't lot somtijds raken
De hoofden op hol.

Onzeker is 't aardfche
En dus ook het lot;
Gelukkig is hij dus
Die steeds bouwt op God.

W. Starink.

*Verbond als 'k dacht;
Op 't onverwacht
Niet 't raadfelwoord zich spoedig hooren,
Het wel, mijn vriend!
Op 't geen gij vind
Mer kant, want dis zal u bekooren.*

J. C. Schouten.

*De tol, zoo zeer bij 't kind bemind,
Is, links gespeld, gelijk de wind.*

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

*Een tol verschafft de kindren vreugd.
'T lot baard niet zelden ongenuegt.*

Ts. C. C. Evers.

*Gelijk een TOL die draait is 's wispelturig lot,
Doch meest is 't gunstig voor den domoer en den zot.*

J. Koning, te *Weesp*.

*Wat streeft ge o mensch! naar aardfche schatten,
Naar 't ondermaansch verganklijk goed?
Wat heil kan fchat of roem bevatten,
Wijl ge eenmaal zeker fterven moet:*

*Ja, fterven moet gij, dit gaat zeker;
'T zij vroeg of laat, gij fterft gewis;
Drink met geduld den lijdensbeker;
Wijl dit den weg ten leven is.*

*En moet gij soms met onspoed kampen,
Geen nood! blijft steeds uw' hoop op God,
Zoo wiffelt ge eens dees aardfche rampen
Met een volzalig eeuwig lot.*

Hk. Wellan Hz.

De TOL, die aardig loopen kan,
Is fpeelgoed voor de kindren.

Maar 't wiflend lot kan ons veelzijdig
In ons voornemen bindren.

L. M...., te Hoorn.

*Het fpielend kindfchapt groot vermaak, als hij den TOL ziet draaijen.
En zoo ons 't lot niet gunftig is, laat men den rouwvlag waaijen.*

W. D. Manvis.

ONTBINDINGEN der VOORDRAGTEN, geplaatst in ons
6de D. 5de fuk.

LOGOGRAPH.

KATOEN; opgegeeven door den Heer J. P. Rijk: — ontbonden door de Heeren G, te A.; A. W, fbsz. (in verzen); Mejufvr. Helf; de Heeren J. D. W., op 't Schoutambt 't Loo; D. H., te Z.; G. H. Overveld Mulder, A. Krook van Harpen, J. C. Honigh, te Zaandijk; J. H. Giefenhuysen Sz.; J. F. Hollermann, K. Oomheyn Jr., te Wormerveer; F. C. Klingenspoor, L. M...., te Hoorn; D. H., te W. de laatste met aantekening der volgende overgeflagene woorden, als: *koet*, (een watervogel), *kann*, *ket*, *ket* (de naam van een viervoetig dier), *Ant*, *ent*, *knoet*, *Aken*, *toe*, *toen*, *nat*, *Noë*, *Kato*, enz. — Ook de Heer Stephanus Verstraaten, te Waverreech, heeft ons bij zijne oplossing eene brede lijst van overgeflagene woorden doen toekomen, waarin (boven de reeds genoemde) nog zijn: *note* (een vrucht), *kon*, *koa*, *knot*, *Kent* (in Engeland), *Anok* (*a*) (eene reus, de zone van ARBA), *En* (een bijwoord), *Enak* (*b*) (eene groote en vermaarde reus),
Koa

Koa (c) (eene landstreek in *Babyloniën*), *Noa* (d) (eene stad in *Zebulon*), *No* (e) (een beroemde stad in *Egypten*, door *ALEXANDER de Groot* herbouwd, verbeterd en vergroot, en hierom in latèr tijd *Alexandria* genaamd), *Noä* (f) (een der dochteren *ZELAPHEADS*), *O* (g) (een woordje van aanspraak), *On* (h) (een stad in *Egypten*, en een der oproermakers in de *Woestijn*), *te*, *ten* en *toe*

KATOEN zeggen ook 'de Heeren G. v. O. (dewelke bij zijne lijst van overgellagene, doch reeds genoemde woorden nog *Aktoon* en *aten* voegt); A. Bredie Jr.; A. Timme, en J. D. G. Creemers, de laatste nog met het woord *koton* en den Heer Dk. D....r (mede met bijvoeging van vele der reeds genoemde overgellagenewoorden); J. F. H. Sanders, Meisfvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; de Heeren *Jacobus Driehuis Rabe* aldaar; P. W. Meijer, mede aldaar; C. K. Root, te *Wormerveer*; (in verzen); J. Springstok te *Zwol* (in verzen).

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn mede ingezonden;

<i>Nek, nek, kas, hoe en Ts</i>		<i>Kano, en at,</i>
<i>Or, nat, tak, Ka, en Na</i>		<i>Ton, Ko, en kat,</i>
En de verkorte mansnaam <i>Koen</i> ;		
Dit all'vindt men in 't woord KATOEN .		

Joh. Geltfligter, te *Edam*.

Om dees legogryph te ontvouwen
Moest ik 't nut KATOEN beschouwen.

Henrikus Arens. (*)

Zoo ras ik *Ka*,
 Mèt *Ts* en *Na*,
 En 't woordje *kat*.

Geraden had,
 Zag 'k dat **KATOEN**
 Hier kon voldoen.

Ka. *Kaan*, te *Wormerveer*.

'K zat op een avond laat te schrijven
 En dacht zoolang nog op te blijven
 Tot ik dit had ontbonden.
 Doch wat gebeurt? De lamp valt om,

Dit was mij gantsch niet wellekom;
 Goê raad was duur; wat zou ik doen?
 Ik neem hem op, en ook 't **KATOEN**,
 En nu was 't woord gevonden.

Gt. Spijkerman, te *Zwol*.

Kano is een zeker vaartujg,
Ka en *Na*, verkorte naam;
Koen, *Ko*, *Or*, de naam van mammen;
Nek, is voor de visch bekwasem;
Kat, geen vriend van rat of muizen;
Kan, me in keukens veel ontmoet;
Kaetjes zag 'k nooit in den *Ts*-stroom.
Ton bergt soms veel koopmans goed;

Tak ziet men aan alle boomen;
 Wie zich op een *nek* verheft
 Loopt gevaar den *nek* te breken,
 Zoo hij niet 't gevaar bezeft.
 Als wij van 't voorleednen spreken
 Komt 't woord *at* ons meê te pas;
 'K kan dus ligtelijk besluiten
 Dat **KATOEN** het doelwit was.

W. D. Manvis.

(c) Ezech. 23. 71. 23. (d) Jof. 19. 71. 13. (e) Nah. 3. 71. 8. (f) Num. 26. 71. 33. (g) Gen. 24. 71. 60. (h) Gen. 41. 71. 50. Num. 16. 71. 1.

(*) Deze Correspondent heeft bij zijne oplossing mede eene brede lijst van overgellagene woorden ingezonden, waarin behalve de reeds genoemde, ook nog de woorden: *akte*, *nota* en *Etna* voorkomen.

VII. DEELS II. STUK.

N

Met 't zoo nuttige KATOEN
Kan men hier de ontbinding doen;

Dit toch zal, naar alle schijn,
Zeker wel voldoende zijn.

W. Starink.

Toen, Ot, Na, Ka, kat, koe, Ko,
Nak, kan, tak, son, Ta, kane,
Nak, nok, as, voorts kot, (*) ke, koet;
Kant, Keot, Ant, nat, knot, ent, knoet,
En, Kato, te, koren; Koen,
Vindt men in het woord KATOEN.

Ts. C. C. Evers.

Kano, met Ka en Na,
Koen, Ko, Ot, nat en Ta,
Kan, tak, son, koe en kat,
Nek, nok, en ook nog at,
Zijn deelen van het woord,
Dat tot KATOEN behoord.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

Hier zal men, naar mijn gevoelen,
Zeker 't woord KATOEN beoogen.

H. W. Carras, te Zutphen.

Ke zou onlangs met ket en wagen
Gaan rijden, waar 't haar mogt behagen,
Zij zag toevallig bij een kat
Een koe, die niet omhoog kon komen,
Om dat hij aan een ent der boomen
Zijn beide vleugels had geknot;

Ten minsten zoo zij kon bemerken,
Had hij 't gendt niet van zijn' vlerken;
Zij vat hem aan, en zet hem bij.
Het nat; toen stond zij 't aan te kijken,
Tot hij na de andre kant ging strijken.
Dit alles gaf KATOEN aan mij.

S. P. B., te Hoorn.

'T was hier te doen
Om 't nut KATOEN.

Rinia J. Gonggrijp, te Harlingen.

C H A R A D E S.

1.) PINKSTER; opgegeven door den Heer J. Koning, te Weesp: —
gevonden door de Heeren Stephanus Verstraaten, te Waver-
veen; Dk. D....r, J. C. Honigh, te Zaandijk; J. F. Holler-
mann, D. M., te Z.; K. Oomheyn, Jr., te Wormerveer; A.
Krook van Harpen, J. P. Rijk, L. M....., te Hoorn; G.,
te A.; D. H., te W.; W. Starink (in verzen); C. E., te Weesp.
Ook is deze charade beantwoord met de volgende verzen:

De pink wordt nu met goud, dan met juweel versierd.
'T is met een pink, dat men ligt heen en weer kan varen
Voegt men nu ster bij pink, straks zullen wij ontwaren.
Dat dees charade aan ons het werkwoord PINKSTER geeft.
Mij dunkt dat dit wel schijn tot 't ware antwoord heeft.

Johs. Geltfligter, te Edam.

Op PINKSTER was ik bij twee vrienden;
Wie uwer kan dit voorstel vinden?

Vroeg ik, en met een blij gelach,
Zei elk: denk maar om dezen dag.

Gt. Spijkerman, te Zwol.

(*) De met latijnsche letter gedrukte woorden zijn door den Opgever niet aan-
gemerkt.

*Præf goud en eel gefleent met fchitterende luifter,
 — 's trotsche pracht alleen dat hen de waarde geeft?
 Zeemt weg dan dozen toot; zij is der wijsheids kluifter;
 Kroont 's landmans nijvre zorg, die reiner vreugd ons geeft.
 Schoon aardiche zwier en praal aan trotschen moog bekooren,
 Heeft mij veelmeer het fchoon van 't fonkrend ftergeuelf;
 Ten fchouw 'k die fchoonheid aan, die nimmer gaat verloren,
 Foert zulks mijn hart veelmeer dan Golconds goudmijn zelf.
 'K geloof dat ge op de rand, mijn vriend!
 Het doel van uw charade vindt.*

D. B...., te Z.

*'T woord PINKSTER heeft naar 'k zie, hier drie betoekenisfen,
 Een lid, een dier, een fchip; en zoo 'k hierin niet dwaal
 Dan dwids ons 't laafte fter; dus dunkt mij kan 't niet misfen,
 Dat ik met PINKSTER hier uw ware doel vertaal.*

W. D. Manvis;

*'K had onlangs aan mijn huis twee vrinden,
 Om dees charade med te ontbinden;
 Doch een van hun ontdekte ras
 Dat de bedoeling PINKSTER was.*

T. Springftok, te Zwol.

*Het goud en eel gefleent moog trotschen vrij bekoren;
 Verfieren vaak de pink van eenor fchoonen hand.
 Wordt eens de pink een koe, dan doet ze van haar hooren,
 Zij is dan van veel nut voor velen op het land.
 Hoe blinkt niet ieder fter met onnavolgbre luifter,
 Het fijnst en edlft gefleent verliest bij haar zijn' gloed.
 Zoo brak op 't PINKSTER-feest verlichting door het duifter
 Van wetten en gebruik, tot reinheid van 't gemoed.*

Kd. Kroden, te W...:

*De pink (als ligchaamsdeel), ziet men zeer vaak verfieren
 Bij hun, die trotsche pracht den ruimen taujel vieran;
 Pink wordt ook als een dier in de opgaaf voorgesteld;
 Ook geeft ons pink een fchip dat langs de froomen feld.
 Den fchoonen fonker-ster, aan 't firmament verheven;
 Is zeker hier gefchikt om 't tweede deel te geven.
 Voeg pink en fter te zaam, zoo ziet gij 't Christenfeest,
 Waarop de Apostelfchaar verlicht werd door Gods geest.*

Ts. Vethman, te Wormerveer:

PINKSTER heeft men wis op 't oog;
Pink (het geen toch niet kan misfen)

Heeft voorts drie beteekenisfen,
 En een fter ziet men omhoog-

H. W. Carras, te Zutphen

2.) KOLFBAAN; voorgesteld door den Heer W. D. Manvis: — ontbonden door de Heeren Jacobus Driehuys Rabe te *Arnhem*; K. Oomheyn *fr.*, te *Wormerveer*; A. Krook van Harpen, J. P. Rijk, Mejufr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); Dk. D...r, L. M...., te *Hoorn*; G. H. Overveld/Mulder, D. H., te *W.*; Ts. Vethman, te *Wormerveer*; Gt. Spijkerman, te *Zwal*; (in verzen); W. Starink (in-verzen).

Dit woord is mede ontbonden door het volgende:

'T kolven is naar veler smaak;
Ja zelfs een geliefd vermaak,

En de plaats waar men dit doet
Heet een KOLFBAAN. — Is dit goed?

H. W. Carras, te *Zutphen*.

'K hou veel van met een kolf te slaan
Hiertoe vervoe'g ik me in den baan;

En schoon ik raak sta, of wel mis,
'T befoelde woord-toch KOLFBAAN is.

Henrikus Arens.

*Kolf maar zoo fraai 't kan zijn, de beste ook in de baan
Kan tegen mij toch, o... (ik deed het nooit)... bestaan.*

J. Koning, te *Weesp*.

Zoo 'k kolven wil, kan 'k nergens gaan
Dan in een' dichte of open baan;
'T is een vermaak voor vele lieden.

Kolf, is een wijze van gebieden.
KOLFBAAN is dus, zoo ik niet mis,
'T charade'woord dat voor mij is.

D. B...., te Z....

Deze geëerde Correspondent heeft nog op dit woord, in verëeniging met het woord PINKSTER het volgende ingezonden:

*Op PINKSTER drie ging Jan, een flukse boerenknecht,
Die 't lang aan zijne Griet beloofd had, met haar kù'ren;
Griet had aan hare pink een ringje, fraai en echt,
Geen smetje was er aan, zoo schoon wist zij 't te schuï'ren.
Zij hadden lang genoeg naar heuren zin gegaan,
Toen Jan zei: „zie die pink mijns meesters daar eens loopen;
„Hij's in 't verkeerde land; o Griet, blijf even staan,
„K breng hem in 't rechte stuk, 'k mogt adrs op kijven hoopen.”
Griet wachtte nu op Jan, doch hij kwam straks terug
En men besloot nu t'zaam ter herberg intetreden;
Men dronk, men zong, men sprong, zij waren even vlug;
Maar ziet, nu tuimelt Griet van boven naar beneden!
„Nee,” zei ze tegen Jan, „k kom nooit weêr op de trap,
„K ga liever in de baan eens naar het kolven kijken;
„Kolf gij nu ook eens med, 't is toch van daag een grap.”
Jan volgde dit bevel, maar gaf zijn Grietje bliken
Dat hij dees dag veelëer naast haar verkoos te zijn,
Dan staêg op kolf en bal naauwkeurig toe te kijken.
Hij bragt zijn lieve Griet een groot glas witte wijn,
En sprak: „kom nu naar huis; 'k zie de ar'ondster reeds prijken.”*

Onderscheidene Heeren Correspondenten hebben het woord ROLFSPEL, VISCHNET, DAMSPEL enz. hierop ingezonden; doch wij weten niet hoe zulks met de juiste inhoud der opgave overeen te brengen zij, bijzonder op dat gedeelte, hetwelk zegt: *mijn eerste word: in mijn laatste gebezigd*. Meer voldoende zijn de ingezondene woorden DANSZAAL en DAMBORD, hoewel men echter bij toetling aan de opgave zal ontdekken dat dezelve niet juist aan het gevraagde voldoen.

(De overigen in ons eerstvolgende stuk.)

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,

Achttiende Graaf van Holland.

(Derde vervolg.)

De eerste merkwaardige gebeurtenis, voorvallende in den jare 1278, ontstond uit den genoemde haat van de *Utrechtsche burgerij*, tegen hunnen Bischof, wanneer zij, om zich te wreken, met Graaf FLORIS een verbond sloten, waarbij deze beloofden om de stad voor alle aanval van eenige vijand hoegenaamd te beveiligen, terwijl de burgerij van hunne zijde niets zouden doen, dan met overleg en toeflemming van den Graaf. Hierop volgden ook aldra het onderling besluit om den Bischof van zijne waardigheid te ontzetten, doordien hij van den Paus nog niet bevestigd was. Toen men de vergunning hiertoe van *Romen* ontvangen had, werd dit besluit dadelijk ter uitvoer gebragt, en den Heer JAN VAN SIKK in deszelfs plaats benoemd; onder wiens bestuur (en niet onder dat van den Heera van *Nassau*) de onlusten zijn voorgevallen, waarvan wij thans moeten spreken; na eerst de gebeurtenissen van den jare 1282 en 1283 te hebben aangeteekent.)

Graaf FLORIS mede bedacht zijnde om den dood van zijnen vader op de *Westfriezen* te wreken; waartoe hij in den jare 1282 een leger tegen hun verzamelde, hun met hetzelfde aantastten en na een hardnekkig gevecht op de vlucht joeg, waarbij hij alles wat hem in handen viel aan zijn onverzoenlijke haat opofferde en liet ombrengen. Zeker hoog bejaard men smeekten aan den Graaf om hem bij het leven te willen sparen, belovende hem alsdan het lijk van Koning WILLEM te ontdekken, hiervan bragt hij aan den Graaf ook eenig gebeente, hetwelk deze te *Middelburg* deed begraven. 'Tis zeer mogelijk dat den grijsaard zulks als een middel heeft bedacht om hierdoor zijn leven te redden, en eenig gebeente aan den Graaf vertoond heeft; doch in waarheid onkundig was van deszelfs afkomst.

Het volgende jaar was mede zeer voordeelig voor Graaf FLORIS, doordien Hertog JAN van *Brabant*, hem bij opene brieven, gedateerd 11 April deszelfs jaars, vrij verklaarden van alle leenroerigheid van het oudste gedeelte van *Holland*, waaronder *Dordrecht* mede begrepen was, hetgeen zedert den jare 1203, ten tijde van PIET de VII, aan *Brabant* had behoord, en door de Graven van *Holland* van deszelfs Hertogen ter leen was gehouden.

De eerste onderneming van den bovengenoemde nieuwe Biskhop, tot herstel van den staat der zaken in 't *Sticht*, was de aflossing van de sloten *Vredeland* en *Montfoort*; doch deze poeging ontmoette meerdere zwaarigheden dan hij zich had kunnen voorstellen; doordien de Heeren van *Amstel* en *Woerden* volstrekt de overgiften derzelven weigerden, niettegenstaande het aanbod van den Biskhop, tot teruggave der penningen waarvoor de sloten waren geleend. Nu besloot men, hun met geweld hiertoe te dwingen; ten welken einde den veroornde Prelaat dadelijk eenige weerbare manschappen ter been bragt, hetgeen ook door zijne partij werd gevolgd. Hierop ontstond een gevecht tusfchen de wederzijdſche benden, waarvan den uitſlag voor den Biskhop ongelukkig was, doordien zijn leger werd op de vlugt geflagen, en hij zelve naar *Amersfoort* vluchtte, om zijn leven te redden.

De Biskhop dus zijn oogmerk verijdeld ziende, besloot om zich tot Graaf *FLORES* te wenden en hem om zijne bijstand te smeeken; van welk besluit hij zich veel vruchts beloofde, als wetende welk deel den Graaf in de afzetting van den vorige Biskhop had genomen; en daarom ook nu niet aan deszelfs medehulp twijfelden: wij zullen in 't vervolg ook zien dat dit aanzoek niet vruchteloos is geweest.

(*T' vervolg hierna.*)

N E G E N D E V E R V O L G E R E R

G R O N D R E G E L E N V A N Z E D E L I J K G E D R A G

Over de gematigdheid.

Een onkostbare leefregel kan hiertoe veel bijbrengen: men ete dan om te leven, en leve niet om te eten: het eerste is menschelijk, en het anderen zelfs beneden de beesten.

Gebruik gezonde en goedkoope spijzen: houd u veeleer aan de reinheid dan aan den smakelijkheid derzelve.

Men heeft geheele boekdeelen vol voorschriften voor den keuken verwaardigd; dan, geen van die allen weegt op tegen een' goeden eetlust, welken men zich, bijna altoos door matig- en bezigheid kan verschaffen.

'T is eene dwaasheid zoo wel als eene wreedheid, verwaandelijk het leven op te offeren van zoovele beesten, als noodig zijn om de pracht van onze maaltijden daar te stellen; zoowel als het verkwisting is, meer gelds aan de saus te besteden dan het vleesch zelf gekost heeft.

Begeert gij altoos met goeden eetlust weder aan tafel te komen, verlaat dezelve dan altijd, alvorens gij den eetlust geheel en al verloren hebt.

Drink nooit zonder dorst te hebben, en vermijd, zooveel u mogelijk zij, te drinken terwijl gij eet, zelfs dan ook als gij waarlijk dorst hebt.

Hoe minder sterk uwe dranken, hoe wel gestelder uw hoofd zal blijven, en hoe bedaarder uwe zinnen zullen wezen: een en ander geeft dat dubbel voordeel, dat gij altijd in een zelfd humeur en veel geschikter voor den arbeid zijt.

Het gebruik van geestige dranken is goed, mits het slechts nu en dan, en met eene geringe hoeveelheid geschiede: intusschen moet men dezelve veeléer gebruiken als geneesmiddelen, dan van dat gebruik eene standvastige gewoonte te maken.

De gemeenste dingen zijn de nuttigste; en dit verstrekt tot een bewijs van dat de algemeene Vader der menschen wijs en goed is. Daarom moet gij geen zeer veelmalig gebruik maken van 't geen hij gewild heeft dat zeldzaam zoude wezen, uit vrees van de orde der natuurlijke dingen te zullen veranderen, en van, door u over te geven aan de overdadigheid en de weelde, uwe straf te zullen vinden in 't geen voor uw geluk geschapen is.

Alle onmatigheid is een gebrek; maar het onmatig gebruik van drank is het ergste van alle gebreken. De dronkenschap is schadelijk voor ziel en ligchaam, en vernedert den mensch tot beneden zich zelve; doet hem verbreiden het geen hij geheim had moeten houden; maakt hem tot een twister; maakt hem ontuchtig, schaamteloos, gevaarlijk en zineloos; met éen woord een beschonken mensch is geen mensch meer, want niets dan de reden onderscheidt de menschen van de beesten, en de beschonken mensch is zeer verre af van de reden te bezitten.

TWEEDE VERVOLG der VERZAMELING van BIJZONDERHEDEN betreffende eenige VREEMDE VOLKEN.

De vrouwen van KANADA; die der MONGOLEN, en andere AZIATISCHE.

Dezen dragen hun zingend kind doorgaans op den rug; vooral wanneer zij zich op reis begeven, even gelijk de vrouwen der *Hottentotten* gewoon zijn te doen, zoo onder haren arbeid, als wanneer zij dansen. De vrouwen der *Mohawks* binden hetzelfde op eene plank, en leggen het dus gekluisterd op den grond; of, schreit het, dan hangen zij de plank aan de takken van een' boom, en wiegen het kind dus hangende in slaap: op reis draagt de moeder de plank met het kind op dezelve gebonden op den rug.

Onder dezen zijn hunne gebogene voeten eene vrouwelijke schoonheid; hoemeer dezelve naar binnen gekeerd zijn hoe schooner, daarom worden de meisjes vroegtijdig daaraan gewend.

Zoodra de *Kanadische* kinderen krachts genoeg hebben om te kunnen kruipen, worden zij ontkluisterd, en op den grond gelegd, zonder eenige moottigheid in aanmerking te nemen; in diervoege dat zij niet in de plasfen leggen te woelen en in den modder leggen te spartelen.

Nabij de *Hudsonskaai* wordt de jonge kinderen slechts een weinig mos tusschen de beenen gestoken; hetwelk niet ververscht wordt, dan na het door en door, van des huids uitwerpselen doordrongen is.

De bewoners van GUIANA.

Deze geven zich welnig moeite om hunne kinderen op te voeden: de jongens groeijen in 't wild op, even als de dieren, waardoor dezelve ook doorgaans naar hunne zinlijkheid leven. Zij achten hunne moeder niet

hooger dan eere flavin, en slaan hunne ouders wanneer zij op hen vergramd zijn. Intuschen worden zij éénmaal 'sjaars, dan namelijk wanneer de oogsttijd op handen is. zeer streng getuchtigd: de ouders scharen zich dan in twee rijen, tuschen welke door de jonge lieden op en neder moeten gaan, en door de ouders zoo geweldig met roede gellagen worden, dat somtijds het vel aan lappen bij den rug hangt.

F R A G M E N T E N .

TWEDE VERVOLG van het TAFEREEL VAN DEN OORLOG.

Ziedaar den inhoud van eene kleine nieuwstijding. In een tijdsbestek van achtien uren kan de grimmige Hemel zoo vele ellenden open nederregeren, en de nieuwspapieren spreken zoo luchtig over zulke omstandigheden heen! — Wat is al de ramp van het leven, in vergelijking van de ellenden welke de oorlog verspreidt? — Niets! volstrekt niets! Het kleinste woord, *oorlog*, bevat alle rampen in zich; alle denklijke en overdachte rampen, op een enkel plekje der aarde op één gestapeld. La Fontaine zegt: „Er is een toestand, waarin wetten, bezittingen, het leven, de onschuld, de deugd, de kunne, de ouderdom, de jeugd, de hulpeloosheid, alles wat anderzins den mensch heilig is, niets geldt. De mensch is een wolf geworden, ja meer dan een wolf; want dat verscheurend gedierte ontzet ten minste zijns gelijken; en dat het ergste van alles is bestaat daarin, dat de menschevriendste, de gevoelvollste veldheer, deze rampen, deze onmenscheijkheden niet verhoeden kan.”

.... Ik gevoel dat ik niet lang zal leven, en deze gedachten stort kalmte in mijne ziel. Het is zoet, in den staat waarin ik ben, te verzwakken; de pijn der smart verftompt dan tevens.

Waarom mag men wel in droevigen toestand vatbaarder zijn voor bijgeloof dan voor godsvrucht. Ik zie in alles voortekenen, en ik durf toch op niets mijn vertrouwen vestigen. O! de aandacht is zoo zoet wanneer men gelukkig is. — — — Gewisfelijk veredelt droefgeestigheid het karakter zeer; men zoekt dan een verbond tuschen zijne gebreken en zijne ongelukken, en die band mist niet zich ten minsten aan onze oogden te vertoonen; dan, die heilzame uitwerking heeft ook hare grenzen. Een diep nadenken over mij zelve is mij onmisbaar. Wanneer ik eens geheel ziek zal wezen, zal de kalmte wel volgen. Het wezen 't welk eertlang sterven zal, is vrij van schuldige gewaarwordingen, en de gevoelens welke die toestand inboezemt zullen mij welkom zijn.

O leven! onoplosbaar raadsel! 't welk noch de hartstogt, nog de smart, nog het vernuft ontcijferen kan; zult gij u aan 't gebed ontdekken? Misschien ontsluit zich dit geheim voor de eenvoudigste gedachten van allen; misschien zijn wij in onze mijmeringen honderdmaal op het punt dier opknoping geweest; maar de oplossing zelve is de grootste, de on-

• mogelijke flap, en de ziel wordt slechts vermoed door ijdele pogingen:
Ach! vooral de mijne heeft de rust zoo noodig. Ras zal ik kunnen
zeggen:

Dit hart slaat eindlijk stil, dat zoo geweldig klopte.
(T vervolg hierna.)

MEDEGEDEELDE STUKJES.
DE STARREN EN DE ZON.

[Naar het Fransch]

*Het fonkrend starrenheir, aan 's Hemels wijden trans,
Betwisten aan elkabr de schoonheid heurer stralen,
Tot dat de zon verschijnt, om met veel rijker glans
En statigheid omhuld, ver boven hun te pralen;
Heur glansrijk schoon gelaat doet ras hun taal vernebren:
Zoodra den vorst verschijnt, vaarwel dan, groote Heeren!*
Hk. Wellan Hz.

DE SLIMME BOER.

EENE ANEKDOTE.

*Een zekre boer ging naar de stad
Met wår die hij is veilen had,
Het geen hij op den rug zijns ezels had geladen;
Doch daar het dier wat langzaam liep
En hem zijn' plicht toch marktwaarts riep,
Sloeg hij met zijnen fok het dier gansch onberaden.
Een Heer die uit zijn venster lag,
En dit met mededogen zag,
Riep hem zeer vriendlijk toe, „wil toch het beest verschonen.”
Doch, aanspouds riep de boer: Mijnheer!
Vergeef mij dat, want op mijne eer,
Ik wist niet dat het dier, nog vrienden hier had woonen.*

H. W. Carras, te Zutphen.

IETS OVER PYTHAGORAS.

Het gezag van dezen wijsgeer was zoo groot bij zijne leerlingen, dat zij, 't geen zij van hem hoorden, niet in twijfel durfden trekken. Toen hij hun eens naar de reden vroeg van het geen zij gezegd hadden, antwoordden zij: „Gij zelf hebt het gezegd.”

A. G. van Cappelle.

ANECDOTE DE COUR.

Certain Prince ordonna à son secrétaire de composer un ouvrage précieux. En même temps le Prince composa le même ouvrage. Le secrétaire l'ayant fini, le présenta; le Prince ce savait, et trouva que le sien étoit plus mauvais, et disoit cela au secrétaire: celui ne répondit rien, fit son compliment, et partit, prenant depart de son famille. On lui demandoit quel raison il avoit, pour cela; et la réponse étoit: „Je n'ai plus rien à faire au Cour; puis que le Prince, a trouvé que je suis plus savant que lui.”

L. G. Bredie.

A N E K D O T E.

Zeker iemand verwonderden zich, in een gezelschap, waarin over den Heer N. N. gesproken werd; over dat die waarlijk menschlievende man, den man welke den armen zoo veel goeds deed, bij gelegenheid, zichtbaar genoeg schepte in 't zouteloos geslap en de gemaakte aardigheden van Mevrouw N. N., een algemeen bekende coquette. — „Deze zaak, zeide „een derde, is maar mijn lazien, geheel niet bewonderenswaardig: zij „bevat alleenlijk een bewijs van de gegrondheid der oud-Hollandsche „spreuk: *menschevrienden, bestemvrienden.*”

R., te A.

H E G E S I A S.

Deze wijzeer schetste het kwaad, en de folteringen van het leven met zulke levendige kleuren, dat vele, welke hem hoorden, bijna zich zelve ombragten; in dier voege dat de Koning PTOLOMAËUS, HEBOMAS verbood, verder over die zaken te spreken.

A. G. van Cappelle.

M E N G E L W E R K.

N I E U W E O P G A V E N.

L O G O G R Y P H.

Het geheel bestaat uit negen letteren, en bevat de naam van een' vermaard buiten' verblijf in ons vaderland.

4. 2. 3. 9. } zijn gezonde spijzen.
 8. 7. }
 5. 3. 2. 8. 4. is een bijwoord.
 6. 7. 8. 9. de voorl. tijd van een werkw.
 3. 2. 4. een nuttige vrucht.
 2. 3. 4. 8. 6. } zijn muziek-instrumenten.
 6. 7. 8. 3 }
 9. 3. 2. 4. is iets, ten gebruike van
 zeker viervoetig dier.
 4. 3. 7. 8. 9. een vrouwennaam verkort.
 9. 2. 6. kinder-speelgoed.
 5. 6. 7. 8. 4. } zijn namen van insecten.
 9. 2. 3. }
 6. 2. 9. is iets dat wisselvallig is.
 6. 2. 3. iets van geringe waarde.
 5. 2. 6. is een bijvoegelijk naamw.

6. 7. 8. 4. }
 6. 8. 3 }
 9. 8. 6. } zijn gebiedende wijzen
 9. 2. 6. } van werkwoorden.
 9. 7. 6. }
 4. 7. 6. }
 5. 2. 6. 4. }
 4. 7. 8. 9. }
 1. 2. 3. 4. iets dat betamelijk en pligt-
 maas is.
 2. 3. 8. 7. 8. 9. iets prachtigs voor vrouwen.
 5. 6. 7. 8. 9. aanaf dien men wel aanwa: er
 geeft.
 6. 2. 4. het tegengesteelde van vlu:heid
 4. 3. 2. 9. is iets hetwelk men eertijds
 veel in tuinen vindt.

NB. *Offchoon er in den opgegevens Logogryph nog wet meer woorden te vinden zijn, heb ik het bij dit amsal willech laten: mij dunkt hetmelye zal toereikende wazen.*

L O G O G R Y P H - C H A R A D E.

Het geheel bestaat uit drie deelen; waarvan het eerste met de eerste letter van het tweede in vele winkels wordt gevonden — het tweede deel (geheel) met het derde vereenigd, is op kantodren niet onbekend: — het derde deel, afzonderlijk, behoort tot de werktuigkunde; en het tweede deel met het eerste geplaatst is een bekend water in het voorinmalig *Holland*: het derde deel omgekeerd, met het tweede en het eerste deel (beide laatste rechts gelezen) behoort tot het plantenrijk. Het geheel is een eerbiedwaardig Bijbelsch persoon.

C H A R A D E N.

1.) 'T eerste kan in sonndagen.

Vaak en mensch en beide behagen;
 Doch het eerste is zonder pracht.
 En daarom ook niet geacht.

'T laatste deel, verkeerd gelezen,

Zal bekend bij visschers wazen;
 En 't geheel dient bij een feest,
 Lang reeds in gebruik geweest.

a.) Ik besta uit twee deelen, mijn eerste gebruikt men wel om uit te eten en te drinken, en is ook de gebiedende wijze van een werkwoord; mijn tweede is een matts kledingsstuk, en mijn geheel is een gedeelte van een schip.

3.) Ik besta uit twee deelen, mijn eerste is een water in *Holland'sch* oord gelegen, mijn tweede behoed het land voor overstroming en mijn geheel is een dorp in dit rijk.

4) Zeker plaatselijk eigenaam-woord bestaat uit drie letterzrepen: met de eerste en laatste zamengevoegd, noemt men eene stad in *Zuidholland*, zoo ook met de tweede en laatste, en het geheel is de naam van een *Hollandsch dorp*.

R A A D S E L

*Ik ben 's, die heldenmoed betracht;
Ik ben die doug, die all' de slagen
Van 't blinde noodlot kan verdragen,
En die de rampen stout belacht.*

*Door mij gerust en opgetogen,
Kan rouw noch bange tegenpoed
Op 't lijdzzaam om'ersaagt gemoed
Eens waren Christens niet vermogen.*

*Fortuin verhaaste 's menschen val,
Zij poog' hem op het wreedst te drukken;
Met mij staat hij in ongelukken
En stormgevaren moedig pal.*

V R A A G

- 1.) Welke was de afkomst van CESAR AUGUSTUS?
- 2.) Hoe liep zijn' leeftijd voort tot aan 't driemanschap?
- 3.) Hoe gedroeg hij zich in hetzelfde, en hoe kwam hij tot het Keyzerrijk?
- 4.) Hoe regeerde hij als Keizer, en wat valt er ten zijnen voor- en nadeele te zeggen?

A A R D I G H E I D.

Met welk zelfd woord kunnen de volgende regels tot eene goede volzin gemaakt worden?

*Laast zij broeder les lesf
Immers was in ook een dief?
Doch to, met regt meer beroemt,
Ook heb, wien de Bijbel noemt,
. . . . p en per thans geen manier,
De rn is niet geschikt voor hier.
De m behoort vast aan de lier.
Een straf is ook de ak gewis.
Een os, dat geeft duisternis.
Een r is van veel onttigheid.*

De n die heeft er veel misleid.

Een de helpt veel in den nood.

Een bel waard soms wist dood.

De t en ter van 's pen leeft,

Wat is nu 's woord dat volzin geeft?..

T O E G I F T No. 2:

De volgende misfive ons ter plaatsing toegezonden zijnde, voldoen wij bij dezen zeer gaarne aan het verzoek van den geëerden inzender, niet twijfelende of Z. Ed: zal ons de veranderingen, hierin vredelievendheidshalve gemaakt, ten goede duiden.

M I J N H E E R !

Met bevreemding uwe berispende aanmerking op mijn geplaatst nieuw voorstel, in het ode Ds. 1ste stuk dezès werks, onwaar geworden zijnde, en wel in 't bijzonder uwe ontdekking dat dezelve uit het werk van den Heer FLORYN tetterlijk door mij was overgenomen; diende deze, dat U.E. deze herinnering zeer wel had kunnen sparen, dewijl hetzelfde mij overlang bekend is; doch naar het Mengelwerk der Mercurius ten doel heeft om ter bevordering van kunde en wetenschappen voor den jeugdigen liefhebber medetewerken, is hier de groote vraag: of dit voorstel thans van minder nuttigheid voor eerstbeginnenden zij, dan wanneer ik hetzelfde uit eigen brein had ter neder gesield? Immers is het uitwerken van reeds bekende voorstellen zelfs niet vreemd aan meergevorderden in de Algebra en Rekenkunde, ja dikwijls zeer moeilijk; waarvan ik in mijn gezelschap, ten zinspreuk voerende ONVERMOEIDE ARBEID KOMT ALLES TEROVEN, meer dan eens de proeven heb gezien. Ik besluit dus Mijnheer! dat uwe gemaakte aanmerking een geheel ander doel heeft, of dat mijn persoon aan U.E. niet genoeg bekend is, enz.

C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier.

OPLOSSING van het VOORSTEL, gedaan door den Heer H. Wijnogst, te Edam, geplaatst in ons 6de Ds. 1ste st.

Dewijl dit voorstel zich duidelijker op eene Algebraische, dan op eene Rekenkundige wijze laat oplossen; en ons zoodanige werkwijze alleenlijk is toegezonden door den Heer C. van Schaick *Junior*, Huisonderwijzer alhier, oordeelen wij het zeer dienstig voor den kweekeling dezelve hier te laten volgen. Zijn Ed. werkt aldus:

Stel de prijs daar hij ieder kaas voor verkocht heeft met het gem.
hij bij zich had = $f 2 x$

$$\begin{array}{r}
 f \ 2x \\
 \underline{\quad 3} \\
 2x - 3 \\
 \underline{\quad 2} \\
 4x - 6 \\
 \underline{\quad 3} \\
 4x - 9 \\
 \underline{\quad 4} \\
 8x - 18 \\
 \underline{\quad 3} \\
 8x - 21 \\
 \underline{\quad 8} \\
 16x - 42 \\
 \underline{\quad 3} \\
 16x - 45 \\
 \underline{\quad 16} \\
 32x - 90 \\
 \underline{\quad 3} \\
 32x - 93 \\
 \underline{\quad 32} \\
 32x - 93
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 64x - 186 \\
 \underline{\quad 3} \\
 64x - 189 \\
 \underline{\quad 64} \\
 128x - 378 \\
 \underline{\quad 3} \\
 128x - 381 = 1\frac{1}{2} \\
 \underline{\quad 128} \\
 640x = 382\frac{1}{2} \\
 \underline{\quad 640} \\
 x = f 2 - 19.18
 \end{array}$$

- Dus de eerste kaas $f \ 2 : 19 : 18$
 — tweede — $2 : 19 : 8$
 — derde — $2 : 19 : \text{—}$
 — vierde — $2 : 18 : \text{—}$
 — vijfde — $2 : 16 : \text{—}$
 — zesde — $2 : 12 : \text{—}$
 — zevende — $2 : 4 : \text{—}$

$$f 19 : 8 : 4$$

Wanneer men hierbij voegt het geen
 bij in zijn zak had

$$\begin{array}{r}
 2 : 19 : 18 \\
 \text{maakt } f 22 : 8 : \text{—} \\
 \text{af } 21 : \text{—} : \text{—} \\
 \text{rest juist } f 1 : 8 : \text{—}
 \end{array}$$

Hiermede komt overeen de werkwijze van den Heer oppasser, zoo ook die van de Heeren P. H. van A. m. C. T. Julius (oud 22 jaren), G. v. O., C. W. Meijer, J. F. H. Sanders, P. Kat Klaasz., Onderwijzer bij K. Scholte, te Edam; P. Kat Jhr. en Simon Hovenier Cz., leerlingen bij K. Scholte, aldaar.

Om de leergierigheid van de eerstbeginnenden in de rekenkunde aantekweken, zullen wij de werkwijze van den jongen liefhebber C. T. Julius hier ter neder stellen, hem tevens hierbij aanspoorende om dus in zijne loopbaan voortegaan. Zie hier dezelve:

$\frac{3}{4} : 8$	
$\frac{3}{2} : 4$	De 7 ^e kaas.
$\frac{3}{5} : 4$	
$\frac{2}{2} : 12$	— 6 ^e —
$\frac{2}{5} : 12$	
$\frac{2}{2} : 16$	— 5 ^e —
$\frac{3}{5} : 16$	
$\frac{2}{2} : 18$	— 4 ^e —
$\frac{3}{5} : 18$	
$\frac{2}{2} : 19$	— 3 ^e —
$\frac{3}{5} : 19$	
$\frac{2}{2} : 19 : 8$	— 2 ^e —
$\frac{3}{5} : 19 : 8$	
$\frac{2}{2} : 19 : 12$	— 1 ^e —

NIEUW VOORSTEL.

Vooronderstellende dat in eens tooren 3 klokken hangen, waarvan de ligste 1000, en de zwaarste 4000 ponden weegt: zou vraag ik naar 's gewigt van de middelse, als derselver ponden zijn middelen-proportioneel tuschen de andere twee?

C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier.

NB. Wij verzoeken voortaan dat de Heeren Correspondenten hunne uitgewerkte voorstellen meer duidelijk geschreven en gesteld ons insenden, om des te beter in de gelegenheid te zijn van hunlieder werkwijze gebruik te kunnen maken, hetwelk voor het tegenwoordige de reden is dat men met de thans geplaatste oplossingen niet anders heeft kunnen handelen, dan slechts de namen dier Heeren te noemen, door wien dezelve ontbonden zijn. Ook zal het ons aangenaam zijn om die voorstellen, dewelke zich voor den leerling duidelijker op eene Algebraische, dan wel op eene Rekenkundige wijze voordoen, op eene stelkundige wijze opgelost te zien: zonder dit een en ander in aanmerking te nemen, zullen de Heeren Correspondenten zich moeten getroosten dat men van hunne uitgewerkte opgaven geen gebruik maakt.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

Z E E R K O R T E B E S C H R I J V I N G V A N D E W E R L D B E R O E M D E K O O P S T A D A M S T E R D A M.

(Vier-en-twintigste vervolg.)

Onder de voornamste gestichten van liefdadigheid dezer stad verdient het *Burger weeshuis* in 't bijzonder aangemerkt te worden; waarom wij dezelfs oorsprong, herbouwing en toenemende bloei zoo kort mogelijk hier ter neder stellen.

De instelling van dit gesticht heeft reeds voor den jare 1523 haaraanwezen ontvangen, veroorzaakt uit de Christelijke liefdadigheid van eene vrouw, H A A S J E K L A E S S 's *Paradijs* genaamd, dewelke met vele tijdelijke middelen was gezegend, en reeds lang bedacht was geweest om voor de wezen, wier ouders sints lang het burgerrecht dezer stad hadden bezeten, medezorg te dragen. Ten dien einde deed zij eepige kleine huizen, staande in de *Kalverstraat*, bij de *Nieuw zijds Kapel*, en haar in eigendom toebehorende, tot huisvesting van een klein getal dier wezen vervaardigen en op haar eigen kosten daarin opvoeden, onder 't opzicht van eenen *Teeuwis Zweerzen*. Eenige der voornaamste burgers dezer stad hiervan de nuttigheid inziende, leenden hiertoe aldra de hand, en werden van de Regeering der stad hierin spoedig gevolgd; dewelke, tot dankbaarheid, onder anderen, hare man K L A A S J A C O B S Z. P A R A D I J S de eerste bediening hiervan opdroegen.

Reeds op den 31sten van *Lentemaand* 1523 werd bij de Regeering der stad de volgende keure voordit *Godshuis* gestatueerd: „Dat niet als
„vaderen moederloze kinderen hierin genomen zouden worden, dewelke
„9 jaren oud, en geen bastaarden waren, en waarvan de ouders ten
„minsten 12 jaren het poorterschap hadden bezeten, enz.” Deze
ordonnantie werd in den jare 1554 in zoo verre veranderd dat de tijd
van het burgerrecht der ouders van 12 tot 7 jaren werd gesteld; en
in den jare 1584 de ouderdom der inkomende kinderen tot 12 jaren.

Het meer en meer aangroeiend getal dier wezen maakte het toenmalig verblijf derzelve veel te bekrompen, en deed den *Read* der stad op middelen bedacht zijn, tot het bouwen van een geschikter en ruimer verblijf, om hiertoe de middelen te vinden werd eene *Loterij* aangelegd, waarin de voornaamste burgers der stad deel namen, waardoor men zig spoedig in de gelegenheid gesteld zag tot het stichten van een gebouw,

hetwelk naar dien tijd zeer ongemeen en prachtig was, en wel aan de oostzijde van de *Kalverstraat*, benoorden de Kapel; welk gebouw heden nog aanwezig is, en een der voornaamste logementen dezer stad (welker het *oude weeshuis*, doch thans *de Keizers kroon* genaamd) uitmaakt.

Dit weeshuis na de reformatie op nieuw te klein wordende voor het toenemend getal der kinderen, werd ten derden male befloten hiertoe een ander verblijf aanteleggen en wel het *St. Lucia Nonnenklooster*, staande hier tegen-over in de *Kalverstraat*, en strekkende tot aan de *nieuwezijds Voorburgwal*, en terzijde tot het *Bagijnhof*. Dit klooster hiertoe vertimmerd zijnde, heeft men in den jare 1580 van hetzelfde bezit genomen.

De ingang tot dit gebouw in de *Kalverstraat* is een hardsteene poort, versierd met eenige weeskinderen, het oog vestigende op eene duif, de beide hoekgevels pronken met twee weeskinderen, zijnde een meisje en een jongen. Onder het eerste heeft den beroemden J. VAN VONDEL dit vers vervaardigt:

*Hier treurt het weesken met geduld,
Dat arm is zonder zynen schuld,
En in zyn' armoed' zou' vergaan,
Indien man 't weygart by te staan;
Zoo ghy gezegent zyt van Gods,
Vertrouwt ons met uw overschot.*

En onder het andere:

*Geen armer wees op aarde zwerft;
Als die den hoogsten Vaderderft:
Hy derft den hoogsten Vader niet,
Die ons doet bystand in 't verdriet:
Dies slaat uw oogen op ons neer,
Den hoogsten Vader helpt u weer.*

Anders:

*Wy groeien vast, in tal en last:
Ons tweede Vaders klagen.
Ay, ga niet voort, door dese Poort,
Of help ons luttel dragen.*

Het voorste gedeelte aan de *Kalverstraat*, over de *nieuwezijds Kapel*, (met huizen ombouwd zijnde, dewelke bijzonder als een eigendom van het weeshuis, verhuurd worden) was welker tot een oudemanshuis geschikt, doch den aanwasch der kinderen deed den Raad der stad besluiten, om eene scheiding tusschen de jongens en meisjes in dit huis te maken, en hetzelfde ten verblijf aan de eerstgemelde aantewijzen. De poort inkomende, komt men in een gaanderij, op veertien hardsteene zuilen rustende; ter welker linkerzijde een ruime vierkante bin-

nenplaats is, in welke de eetzaal der jongens, met steene trappen opgaande, gezien wordt.

Een gedeelte van dit gebouw aan de *nieuwezijds Voorburgwal*, van het *Bagijnhof* tot aan de steene brug, bouwvallig geworden zijnde, is hetzelfde in den jare 1680, met goedvinden van Burgemeesteren afgebrooken, en uit den grond opgebouwd, waaraan door den Heer WILLEM SIX *de jonge*, op den 29sten van Oogstmaand, den eersten steen is gelegd.

Deze poort (*de meisjespoort* genaamd) inkomende, komt men op een grootegeplaveide plaats, rondom zeer sierlijk bebouwd, hebbende ter rechterzijde het Regenten-kantoor, voortreffelijke eetzaalen, slaapkamers en andere vertrekken; hier tegen-over een gaanderij, op pijlaren staande, tegen welke gevel onderscheidene kinderlijke oefeningen zeer konstig in harditeen uitgehouwen staan.

Het bestuur over dit Weeshuis is zedert lang aanbetrouwd aan zes Regenten; aan wien ook te gelijk het bestuur over het Burger oude Manhuis en den Schouwburg was opgedragen, komende de voordeelen der Schouwburg mede aan dit Weeshuis, doch de veranderde tijdsomstandigheden hebben ook hierin hare rol gespeeld, en het een en ander vernietigd, zoo dat het inkomen van dit weleer zoo rijk en bloeiend huis thans nauwelijks toereikend is tot hare behoeften.

(T vervolg hierna)

V O O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N. T U R K I J E N.

Volgens brieven uit *Rudschuck*, heeft de Generaal Kamrenskoi, na dat hij met zijn armée naar *Tachlin-Dere* en van *Schumla* terug getrokken was, een corps van 12000 man afgezonden om *Rudschuck* in te nemen; dan dit corps is, bij een bestorming dier stad, terug geslagen, en zoo door her garnisoen als de inwoners die in masfa opgestaan waren, vervolgd. Bij deze actie zijn twee Russische Generaals gesneuveld; ook is een vrij groot aantal krijgegevangen gemaakt.

Den 4den dezer zijn, met alle de gebruikelijke plegtigheden, de Paardensfaarten voor de poorten van het serail uitgestoken, hetwelk ten teeken verstrekt dat de groote Heer zich naar de armée begeven zal. Deze plegtigheid werd door een groote menigte Muselmannen, met de volmaakte blijken van het levendig Enthusiasmus om den Godsdienst en het Vaderland te verdedigen, bijgewoond.

De volgende vertaling van eene Proclamatie uit *Pera*, dato 19 Julij en door de *Moniteur* ons medegedeeld, achten wij wel waardig eene plaats alhier interruimen.

PROCLAMATIE des TURKSCHER KEIZERS.

Aan mijn Opperhoofd van het Geloof, Groot-Priester der Stervensingen; aan mijn dapperen Caimaan Pacha; aan mijn Doorluchtige Ministers; aan mijn eerwaarde Prelaten; aan mijn geëerde Voorlezers en Profesoren in de Godgeleerdheid, Uitsloggers van den Coran en der overleveringen, aan mijn Ulama's, die de zedekunde beoefenen, mijn vrooms aanbidders van God; aan mijn Goetvuchtige Oppersten der Geestelijke Orden; aan mijn Priesters, aan mijn geleerde Redenaars; aan de Grooten van mijn Hof; aan mijn zeven Militaire Korpjen; aan alle derzolver Bevelhebbers, Officieren, Soldaten, mijn Dienaarren; Vreemden en Inwoners; voorbeelden van lijdzzaamheid; aan de edele afstammelingen van den Propheet en aan mijn Broeders de ware Geloovigen in het algemeen.

Na u allen te samen vereerd te hebben met mijnen Keizerlijken groet, moet aan uwe standvaste vroomheid worden bekend gemaakt, dat de ongelovige Muskovieten, die vijanden van ons geloof, meer en meer volhardende om de ditvoering der trouwloze ontwerpen, in de zwartheid hunner verdorven zielen gesinceed, te volvoeren; na de wegneming der Keizerlijke steden en vestingen, veel verder op het gebied der gelovigen hunnen inval hebben doorgezet; dat zij, niet te vreden met het volk van Mohamet, zonder onderscheid van Jaren, noch sexe, overal in de slaafche boesjen te hebben gezet, en door schrik een ander gedeelte van onze geplunderde Broeders gedwongen hebben hunne woningen barrevoets en bloothoofds naar de woestijnen te ontvlugten, zonder iets anders mede te nemen, dan de schaamte, de neerslagtigheid en het gekerm, de Muskovieten schriftelijke voorstellen hebben gedaan, zoo koel, dat, wel verre van dat ik te ontwaren het verlangen naar een vergelijk, gij eerder, bij iederen trek, daar in zult vinden, het voorloopig denkbeeld van hunne slinksche agterhoudenheid en eene uitdaging tot den etuwigen oorlog.

Wat mij aangaat, ik gevoel, dat ik in geenen deele kan dulden, dat mijn Broeders in den geloof, die recht hebben om bescherming en zekerheid van mijn Keizerlijken Troon te verwagten, zoo door de Ongelovigen met voeten getreden worden en in plaats van zulk een grooten smaad te dulden, neem ik maatmoedig en, met vol vertrouwen, als het kabaaltoew van het anker der hoop en des heils, de volgende zinspreken uit den Alkoraan aan:

God heeft zich in dit oogenblik een weinig van u verwijderd, om dat hij wist, dat er zwakheid onder ulieden was; maar zoo gij slagts onder ulieden telt een honderd standvastige mannen, zal gij twee honderd vijanden, met de toestemming Gods, verslaan.

In een ander vers zegt God tegen den Propheet:

Weke de ware geloovigen op ten strijde. Intten er onder ulieden twintig standvastige en getuuldige mannen zijn, zullen zij er twee honderd overwinnen en, zoo er honderd zijn, zullen zij er duizend verslaan.

Ik roep de hulp van den Hoogen in; ik smeeek om den geestelijken invloed

vloed van zijn Propheet; ik stort mij neder op het slagveld der overwinning en ben bereid om in persoon de voorhoede der armee van de Muselmannen te geleiden. Zoude mijn voornemen ten dezen opzichte algemeen zal bekend zijn geworden, denk dan alleen aan de toebereidselen tot den Keizerlijken veldtocht, en doet mij een uur te voren zien wat ik doen moet om alles in order te brengen; want in eene derde plaats word gezegd,

O Gij, die geloofd hebt, weet, dat een ieder die den rug toekent aan de vijanden, in dien dag, (zoude ware dat het geschiedde om weder aan te vallen, of zig met de vanden van geloovigen weder te versenigen) al den toorn Gods op zich zal laden.

De zin dezer woorden lijd geen uitsfel, en indien er onder ons iemand ware, die verdiende dat deze bedreiging uit den Hemel andermaal kwam.

O Gij, die geloofd hebt, neemt mijne en uwe Vijanden niet voor Vrienden aan en behandelt hen niet vriendschapplijk, want zij hebben geloofd, dat u door de keuwigte Waarheid is geopenbaard.

Dat hij, die zich tot zulk eene doodlijke misvatting in staat kende, zich van ons verwijdere en dat, met eene eenparige onderwerping aan de Godlijke voorzienigheid, het zwaard der wreake tegen de vijanden des geloofs worden uitgetogen. — Daarenboven is mijn oogmerk zeker niet met tegen hen optrekken, om mij de vrugt onzer overwinningen toe te eigenen. Het geloof van *Mohammed* te doen zegevieren, en de ijdele hoogmoed van zijne vijanden te logenstraffen, de verdiensten van eenige aan den Almagtigen aangename werken te verkrijgen; en, zoo het mogelijk is, mede te werken ter vervulling zijns heiligen wils: dit is het eenige ontwerp van mijne eezugt. — Derhalven zijt gij nu in staat de voorstellingen, in het geschrift der *Moscowitche* bevat, naar waarde te schatten. Den Hemel zij dank, de regtzinnige Inwoners van mijn welbewaard Rijk, zijn in staat om alle de vijanden van onzen Godsdienst het hoofd te bieden; en wij hebben het woord van God, onzen help en toevlugt, tot een waarborg. — Na dit alles, zal men zulke onverdraaglijke voorwaarden aannemen, of niet? Van u allen eisch ik de oplossing dezer vraag. Indien zij niet strooken met de gronden van ons Geloof: Indien het onze pligt is die voorwaarden te verwerpen, dan dan alle de aan hunnen verplichtingen getrouwe Musalmannen de bekende Godspraak voor eene overanderlijken regel van hun gedrag houden.

O gij, die geloofd hebt, zijt geduldig; onderwerpt u; verontnigt u in de vreesse der Heeren; misschien zult gij u redden.

Laten wij alle voort van vijandschap van onder ons verbannen; laten wij en in onze taal en in ons gedrag, de edele wet navolgen; en wanneer wij gemeenschapplijk op de vijanden van ons geloof inkomsten zullen, laten wij er niet aan twijffelen, dan is de overwinning ons. Hoewel de bevelen, die mijnen Keizerlijken optoegt aankondigen, reeds in mijne uitgebreide staten rondgezonden zijn, zullen er nog nieuwe, met mijne tegenwoordigen Proclamatie voorzien, afgezonden en door Tartaren van het eene einde van mijn Rijk tot het andere gebragt worden. — Dat elke Naib, van welke eene plaats ook, wier Inwoners zich niet volgens mijn bevel, in aanhoort bevinden, voortdurend afgezet, en huns Redenaar, zonder verwij, van zijnen post beroofd worde. — Dat, zonder een kostbare tijd te verliezen (met ijdele vragen) met ijdele wenschen, met niet betrekkenende

VII. DEEL III. STUK. Q

redenen, om het tegenwoordige met het voorledene te vergelijken, men zich bezig houde met de verzameling van alle mooglijke oorlogsbehoefren en andere benoodigheden; dat men zich te vreden houde met de levensmiddelen, die de tegenwoordige omstandigheden zullen toelaten te bezorgen, dat men in de wegen van den zeer Hoogen tot de overwinning snelle. — Dat men zich met de zuiverheid van het voornemen, en in afwagting van ondersteuning alleen van God, haaste om tegen de ongelovigen optetrekken. In één woord, dat men met de grootste snelheid alle de schikkingen make. Late de Godlijke Voorzienigheid zijne goede Dieneren over zijne vijanden doen zegepralen en hen doen vernielen. Het zij zoo! Het Bestuur tot het ware doel is Gode alleen eigen; van hem komt alle heil. De overwinning is nabij.

D U I T S C H L A N D.

Wenen den 7den van Herfstmaand. In eenen brief uit *Hermannstad*, van den 9den der vorige maand, wordt het navolgende gemeld:

„ Men spreekt hier van eene nieuwe overwinning, door het Rusische leger behaald; doch men voegt er bij, dat het echter bij die gelegenheid een groot verlies aan manschappen geleden heeft. Het Turksche kamp bij *Schumla* is, zegt men, zoo sterk verschanst, dat men twijfeld of de Rusien zich nog wel in staat zullen gevoelen, om, zonder eene aanmerkelijke vermeerdering hunner troepen, aan de aanvallen der Turken verder het hoofd te bieden.”

„ Een andere brief uit *Hermannstad*, van den 20sten der zelfde maand, behelst het navolgende:

„ De armée van den Groot Vizier heeft een aanzienlijke versterking ontvangen, en men zegt, dat er een algemeene wapening onder alle Muselmannen zal plaats hebben. De Grooten in *Aziatisch Turkije* beijveren zich om den Grooten Heer met geld, wapens en manschappen, te ondersteunen. Bij alle ernstige toerusting der Porte spreekt men echter nog van onderhandelingen, die er tuschen haar en het Hof van *Petersburg* zouden plaats hebben. De Rusische armée is insgelijks wederom versterkt geworden en volkomen gereed om slag te leveren.”

G R O O T - B R I T T A N N I E.

London den 8ten van Herfstmaand (Uit den Moniteur.) Met particuliere brieven, uit *Hielgoland* ontvangen, vernemen wij dat in de Oostzee verscheiden schepen geconfisqueerd zijn, onder voorwendsel dat derzelve ladingen uit Engelsche goederen bestonden.

De inhoud van een dezer brieven komt hoofdzakelijk hier op neer:

Dantzig, den 17den van Oogstmaand.

Sedert eenige dagen bevindt zich alhier een groot aantal *Fransche Donaniers*, en wij verwachten dat wij weldra geheel aan het *Fransche Gouvernement* onderworpen zullen zijn. Er is een nieuw besluit afgekondigd, houdende dat men voor den uitvoer van ieder last kooru 10 dukaten

zal moeten betalen. De invoer van Koloniale goederen is verboden, op straffe van confiscatie van schip en lading. Voor eenigen tijd had de Koning van *Pruisen* in eene zijner havens Engelsche koopwaren doen confiscueren en dezelve aan de ingezetenen van *Rostock* doen verkoopen; doch de Franschen, van dit geval onderricht, zijn weder in *Rostock* getrokken en hebben die zelfde koopwaren in beslag genomen. Gij kunt oordeelen hoe ongelukkig deze gebeurtenis voor de kooplieden is, waarvan verscheiden hier door geruineerd zijn.

F R A N K R I J . K.

Extract uit de minuten der Secretarij van Staat.

In het Paleis van *St. Cloud*, den 18den van Oogstmaand 1810.

NAPOLEON, *Keizer der Franschen, Koning van Italië, Beschermder van het Rhijsverbond, Bemiddelaar van het Zwitsersch Bondgenootschap.*

Wij hebben gedecreteerd en decreeteeren als volgt:

Art. 1 De inlijving van het *Hollandsch Leger*, in het *Fransch Leger*, zal op de volgende wijze plaats hebben.

A R T I L L E R I E.

Het regiment *Hollandsche* Artillerie te voet zal het nummer aannemen van het 9de regiment Artillerie.

De compagniën ligte Artillerie zullen het zevende regiment Artillerie te paard uitmaken, betwelk slechts uit twee compagniën zal bestaan.

Het Trein-Bataillon zal den naam van het 14de voorname Trein-Bataillon aannemen.

De compagnien werklieden bij de Artillerie zullen de nummers aannemen van de 17de en 18de compagnien werklieden der Artillerie.

K A V A L L E R I E.

Het regiment Husfaren zal het nummer van het 11de regiment Husfaren aannemen.

Het regiment Kurasiërs zal het nummer van het 14de regiment Kurasiërs aannemen.

I N F A N T E R I E.

Het regiment *Hollandsche* ligte Infanterie zal het 33ste regiment ligte Infanterie worden. Dit regiment zal bestaan uit vier bataillons, en ieder bataillon uit zes compagniën. De compagniën zullen georganiseerd worden op den voet als de *Fransche* regimenten ligte Infanterie.

De zeven *Hollandsche* regimenten van linie zullen vier *Fransche* regimenten uitmaken, die de nummers van 123, 124, 125 en 126ste regimenten zullen voeren. Elk dier nieuwe regimenten zal bestaan uit vier bataillons, en ieder bataillon uit zes compagniën. Ten dien einde zullen de vier oudste regimenten inwezen blijven; de drie anderen, zamen zes bataillons uitmakende, zullen worden ingelijfd, te weten: een bataillon in het 33ste regiment ligte Infanterie, een bataillon in het 123ste regiment van linie; een in het 124ste; een in het 125ste, en een in het 126ste; eindelijk, het 6de bataillon, dat nog overblijft, zal worden ontbonden en in die der vijf bovengenoemde regimenten, die zulks het meest noodig hebben, worden ingelijfd. De vierde bataillons, die nieuweliks gevormd

zullen worden, zullen noch Grenadiers noch Veltigeurs hebben, en zullen slechts uit 6 compagniën Fufeliers bestaan.

De compagniën Veteranen zullen het bataillon *Franfche* Veteranen uitmaken.

De Kanonniërs der Veteranen zullen de 19de compagnie der Kanonniërs Veteranen uitmaken.

2. Alle deze korpsen, met uitzondering der twee regimenten kavallerie, zullen tot den eerften van Louwmaand 1811, overeenkomstig de *Hollandfche* reglementen, betaald, gevoed en beftuurd worden.

Wat aangaat de twee regimenten kavallerie, die geworden zijn, het eene het 17de regiment Huftaren en het andere het 14de regiment Korassiers, deze zullen, te rekenen met den eerften van Herftmaand aanftaande, in foldij van *Frankrijk* overgaan, en zullen, met dat tijdstip beginnende, overeenkomstig de *Franfche* reglementen gevoed, onderhouden en beftuurd worden.

3. Met den eerften van Louwmaand 1811, zullen alle de voormaste Hollandfche Korpsen onderhouden en beftuurd worden overeenkomstig de *Franfche* Reglementen.

Er zal eene vermeerdering van foldy bepaald worden voor de troepen, die in Holland zullen blijven, in evenredigheid der duurte van de levensmiddelen in dat land.

4. Te rekenen van de eerften van Herftmaand aanftaande, zullen geene bevorderingen in die Korpsen plaats hebben, dan uit kracht van onze Decreten.

Tuſſchen nu en den eerften van Louwmaand 1811, zullen Brevetten, uit onzen naam, door onzen Minister van oorlog, aan alle de Officiëren worden afgegeven.

5. De Rijfchool, in den *Haag* gevestigd, is vernietigd.

6. Onze Minister van oorlog zal ons een verflag doen, ten einde ons de vereeniging van de Militaire ſchool in den *Haag*, met onze Militaire ſcholen van la Flèche, van St. Cyr en van St. Germain, voor te ſtellen.

7. Te rekenen van den eerften van Herftmaand aanftaande, zullen het korps der Veltieten en het Inſtitut der Koninklijke Kweekelingen onder de attribuien van onzen Minister van Marine overgaan en ter zijne beſchikking ſtaan.

8. Van nu tot den eerften van Herftmaand, zal onze Minister van oorlog ons voorſtellen een ontwerp van inrigting voor de Militaire afdeelingen van Holland, voor de genie, de artillerie, de gendarmerie en de Kuſtbewaarders.

9. Onze Minister van oorlog, van de adminiſtratie van oorlog, van Marine, van Finantiën en van de publieke ſchatkist zijn, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering van het tegenwoordig Decreet beſat.

(getoekend)

N A P O L E O N.

Van wege den KEIZER:

De Minister Secretaris van Staat:

(getoekend) H. B. Hertog VAN BASSANO.

Voor concludend. Aſſchrift:

De Prins Aarts-Theſaurier, enz.

De Hertog VAN PLAISANCE.

Amsterdam den 24ten van Herfstmaand. De Fransche brieven en nieuwspapieren, van den 20sten dezer, behelzen niets van bijzonder belang. In den *Moniteur* van dien dag leest men een artikel uit *Amsterdam*, gedagtoekend van den 17^{den}, en luidende als volgt:

„Er heerscht hier een groote drokte met de betaling van 50 pCt. op de Koloniale Goederen. Volgens de aangiften die reeds gedaan zijn, wordt hetzelfde reeds op 80 millioenen begroot, zonder de waarde der *Engelsche* Fabrijk-Goederen te rekenen, die geconfisqueerd geworden zijn. Uit dit eene en andere ontstaat voor de *Engelschen* een aanmerkelijk verlies, want een groot gedeelte der Koloniale goederen behoorde aan den Engelschen Handel en was op rekening Courant herwaarts gezonden.

Amsterdam den 26ten van Herfstmaand. Van wegen Z. D. H. den Prins Aarts-Theaurier van het rijk, Hertog van *Plaisance*, is alhier het volgende publiek gemaakt:

Wij Prins Aarts-Theaurier van het rijk, Hertog van *Plaisance*, algemeen Stedehouder van Z. M. den KEIZER en KONING.

Gezien de bevelen van Z. M. den KEIZER en KONING.

Hebben besloten en besloten, als volgt:

Art. 1. Die gese, welke hunnen pligt hebben betracht, ter betaling van het regt van 40 en 50 ten honderd, doch vóór den 30sten dezer maand hunne liquidatie niet hebben kunnen bekomen, zullen van de straffen, bij art. 2 van het Decreet van den 1sten dezer maand bepaald, bevrijd zijn, mits eene schriftelijke belofte inzendende, te zullen betalen zoo dra de liquidatie zal hebben plaats gehad.

2. Er zal een aftek op het regt van 40 en 50 ten honderd worden toegestaan voor beschadigde goederen.

De schaden zullen door Makelaars, daartoe benoemd, worden opgemaakt, en de regten eerst na de regeling daarvan worden betaald.

3. De eigenaars van beschadigde goederen zullen niettemin gehouden zijn, vóór den 30sten dezer maand, hunne schriftelijke belofte, van dit regt te zullen betalen, in te zenden.

Gedaan in ons Paleis te *Amsterdam*, den 24ten van Herfstmaand 1812.

De Prins Aarts-Theaurier des rijks, algemeen Stedehouder van Z. M. den KEIZER en KONING.

De Hertog van *Plaisance*.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Men meldt van *Napels*, dat men er den 11^{den} en 12^{den} dezer eene sehoope uitbarsting der *Vesuvius* waargenomen heeft. De steden van *Portici* en van *Gloacchinopoli* zijn bijna door eene overvloedige storting bedolven geweest. De *Vesuvius* bedekte eene groote uitgestrektheid van land en van zee tot de golf van *Salerno*. Den 12^{den} des avonds waren de inwoners der naburige ommestreeken nog niet gerust gesteld.

Pest, den 6den van Ilerfstmaand. Dedag van gisteren heeft wederom een tooneel van verwoesting opgeleverd, het welk voor de bewoners der Koninklijke vrijstad *Ofen* nog lang in een treurig aandenken blijven, en de harten hunner nakomelingen, wanneer zij deze gebeurtenis in de Jaarboeken aangeteekend vinden, met schrik en medelijden vervullen zal. Even na twaalf uren des middags ontstond in de voorstad *Raitzenstad*, in het huis van een kuiper, door onvoorzigtigheid brand, die, bij een' hevige stormwind, weldra met zoo veel geweld de overhand nam, dat alle menschelijke hulp vruchteloos was, en men niet anders verwachtte, dan dat alles tot puin en asch verteren zoude; de geheele *Raitzenstad*, slechts eenige huizen uitgezonderd, werd eene prooi der vlammen; de Katholieke en Raitzische kerk, die alle oogenblikken dreigen in te storten, het Koninklijke proviandhuis, het hooimagazijn met alle vruchten en voorraad van hout, zoo wel als de meeste der aanzienlijkste en sterkste gebouwen, zijn, waar geen geweld was, tot den grond toe uitgebrand, en van de kleinere huizen vindt men nauwelijks een spoor, waar zij gestaan hebben. De schepen, die zich aan den Donau-oever bevonden, geraakte ook in brand, zoodat men dezelve, ter verhoeding van nog grooter ongelukken, moest losmaken en aan den stroom overlaten, terwijl eenige, die met vruchten beladen waren, nog in 't midden van dezelve gebragt en door nitgeworpen ankers vastgehouden werden. De landbrug vatte ook vuur, en men was genoodzaakt de schipbruggen gedeeltelijk te vernielen om onze stad niet aan het gevaar bloot te stellen van door een dergelijk onheil getroffen te worden. Iedereen moest nu zorgen zijn eigen leven te behouden, want aan het redden van goederen was in 't geheel niet te denken.

Het getal der afgebrande huizen wordt op bijna 400 begroot, en men kan de schade, door deze verschrikkelijke verwoesting te weeg gebragt veilig op 6 millioenen berekenen. Verscheiden menschen, door den rook verstikt of door de instortende muren verpletterd, zijn bij dit onheil omgekomen; doch het juiste getal derzelve kan men tot heden toe niet bepalen. De ellende der overgeblevene is niet over te zien, te meer, wanneer men bedenkt, dat de meeste van hun goed en woning beroofd, ook tevens hunnen voor den winter ingezamelde voorraad van vruchten verloren hebben. Velen, die nog op den zegen des wijnbergs hopen konden, zijn in een' even kommerlijke toestand, door dien al hun tot den wijn-oogst benoodigde gereedschappen, als persen, ledige vaten enz. door het vuur verteerd zijn, zonder dat zij uitzigt hebben het zelve wederom te kunnen aanschaffen.

[Volgens nadere berigten was de brand, dien men 6den dacht meester te zijn, op nieuw met eene verdubbelde woede uitgebarsten, zoo dat het getal der afgebrande huizen reeds meer dan 1000 bedroeg. De steeds aanhoudende storm dreef de vlammen tot tegen de vesting op den berg, en reeds was men op het residentie-slot van Z. K. H. den Palatijn op de redding

der archiven bedacht. Twee schepen van de schipbrug, waarmede men van *Ofen* naar *Post* gaat, waren tot op het water verbrand.]

Wejmar, den 7den van Herfstmaand. De ongelukkige gebeurtenis, welke de stad *Jeyden*, in *Holland*, den 12den Januarij 1807 getroffen heeft uitgezonderd, zoo heeft de nieuwe geschiedenis, God zij dank! geen voorbeeld eenes zoo verschriklijke noodlots aan te wijzen, als dat was, welk den eersten dezer de goede stad *Eisenach* getroffen heeft. — Zie hier een berigt, hetwelk, volgens alle eenparige verhalen de ware toedragt dier droevige gebeurtenis, in zich bevat: 's avonds ten 9 uren passeerden verscheiden kruidwagens, van *Gotha* komende, door de stad, en in de Messemakersstraat, (eenige huizen voorbij het logement *de halve Maan*.) voor het huis vanden Post-commisaris *Emperins*, geraakte, door het snelle rijden der *Gothasche* voerlieden over den bestraten grond, een met kruid, granaten en kanonkogels beladen wagen, en door denzelven op eenmaal nog twee andere, des 3 wagens in brand, waardoor op eens alle de huizen op beide zijden der straat verbrijfeld en alle hunne bewoners onder de puinhopen van dezelve begraven werden. In hetzelfde oogenblik stonden ook alle de in een gestorte huizen in den brand, en de vlammen woedden, bij overigens stil weder, zoo verschrikkelijk om zich heen, dat aan geen blusfen te denken was; ook was de geheele stad als in eene bedwelming; alle die daaruit ontwaakte geloofde aan niets dan aan den onvermijdelijken ondergang der stad, en zocht maar zooveel te redden als hij kon. Na dat eenige bezinning plaats gekregen had, en men van de eerste schrik wat bekomen was, kwamen de brandweer-verordeningen aan den gang; de burgers arbeidden nu met alle inspanning van krachten, vooral echter de boeren, die aanstonds toegesnelde waren, en aan welken men het meeste te danken heeft. Wat later, ongeveer ten 2 uren in den nacht, waren de brandspuiten van alle kanten toegesnelde, en daar onder 5 van *Gotha*, waarvan er eene in een en drie vierde uur naar *Eisenach* gereden is. Verscheide aanzienlijke en andere lieden uit de omliggende plaatsen, door bloedverwantschap, vriendschap en menschenliefe aangedreven, snelden dadelijk naar het tooneel der verwoesting, om te redden en te troosten. Eere en dank zij den vreemden! zij hebben zich bij dit ongeluk zeer werkzaam getoond. — Op zulk eene wijze gelukte het den volgenden dag, den 2den, tegen den middag, den brand palen te stellen. Hij stuitte tegen het huis der Hof-Boekhandelaars *Wittekind* in de *Georgestraat*; naast denzelven brandde het van *Gochelsche* huis nog half af. Eene der schoonste straten ligt grotendeels in den asch. Vier-entwintig huizen in de Messemakers-, de Nonnen- en beneden-straten zijn geheel afgebrand, 10 huizen sterk, en zeer veele ten deele beschadigd. Men telt tot heden 55 menschen, die verongelukt zijn en gemist worden. Van een aantal, die doodelijk beschadigd zijn sterven er dagelijks eenige, en bij velen, die reeds nu zwaarmoedig zijn en in half bewustzijn tujmelen, is het verlies des verstands te vreezen. Tien huizen, die het digst, bij de uitbarsting

waren, werden in een punt tijds verpletterd en door de vlammen verteerd. De gezamentlijke Bewoners derzelve, die, daar het avond was, meest te huis waren, werden een prooi der instorting en der vlammen; hunne lichamen zijn tot asche gebraden en gebrand. Vijf of meer ingezetenen, die juist op straat waren, wierden deels verpletterd, deels in de lucht geworpen: van dezelve vond men er twee, de Kantoórbedienden Schmit en Schellhaas, bij stukken, aan de Georgepoort. *Zes Gothafche* voerlieden hadden een zelfde noodlot. Verscheide paarden lagen dood op de straat, en eenige zijn sterk gewond.

Ben geluk was het, dat de overige kruidwagens in eenige verwijdering van de eerste drie reden. want anders was geheel de stad in een aschhoop verkeerd. In de jaarboeken van *Eisenach* moeten die edelen harer buitgeren onsterflijk zijn, die, den dood trotseerende, tot behoud der stad den moed hadden, om deze wagens met ongelooftijk veel moeite en ijver weg te brengen. Nog kent men deze edele mannen niet.

Ongelukkig bij dit alles nog te meer, dat het in den beginne aan water mankeerde; de rivieren waren te verwijderd, en de bronnen niet toereikende genoeg om het vereischte veele water te leveren. Met welke koudbloedigheid de Brandmeesters zich bij dit ongeluk gedroegen, is te bewonderen. De Heer Geheim-kamerraad Eichel en zijn zoon wareh bijna reeds overtuigd dat hunne dochter en zuster verbrand was; zij zagen hun groot schoon huis door de uitbarsting verwoest en ten prooi aan de vlammen, en evenwel deden zij hun plicht tot redding des algemeenen. De Heer Raad Thon zag zijn huis branden, en evenwel kommandeerde hij op een afgelegen punt de spuiten met eene bedaardheid als of hem niets getroffen had. Even zoo heeft ook de Glazemaker Hellmert, ofschoon zijn huis brande, hij eene zwaar gewonde vrouw had, en drie zijner kinderen verongelukt waren, evenwel met onbegrijpelijke inspanningen van kracht rusteloos het zyne tot stuiting der vlammen bijgedragen, enz.

Weenen den 12den van Herfstmaand. De Horlogiemaker Degen, wiens proeve, om zich door kunstig gemaakte vlerken in de hoogte te verheffen, kortelings in de Prater ongelukkig uitgevallen is, heeft dezelve te *Laxenburg*, in tegenwoordigheid van het Hof, met een goede uitflag herhaald, zoodat hij naar bijgelegen dorp en van daar naar *Laxenburg* terug gevlogen is.

Men ontvangt hier nog bij aanhoudendheid de schrikbarende berichten wegens den geweldigen brand te *Ofen*, die twee dagen geduurd, eenige honderd huizen in den asch gelegd, en een aantal menichen het leven gekost heeft.

Frankfurth den 17den van Herfstmaand. Gisteren heeft Mevrouw Blanchard, volgens belofte, alhier hare 18de luchtzeize gedaan, en wel op eene wijze als nog nimmer doot eenen luchtreiziger is beproefd geworden. De materialen, als vitrioolzuur enz., welke dienen moe-

ten om den bol te vullen, niet voor half 10 uren aangekomen zijnde, terwijl zij dezelve reeds des morgens ten 4 uren verwacht had, twijfelde zij aan het door haar gegeven woord, van ten half 5 uren na den middag te zullen opstijgen, wel zou zullen voidoen. Eene tallooze menigte volks wachtte met ongeduld tot over 6 uren. Mevrouw Blanchard klom in het schuitje, doch de bol was nog op verre na niet gevuld, en kon dus den last van het schuitje niet dragen. Wanhopig over de noodzakelijkheid, waarin zij zich bevond, om de verwachting van het publiek te leur te moeten steilen, liet zij niettegenstaande iedereen het haar ten sterksten afsraadde, het schuitje losmaken, vervaardigde zich, door middel van twee touwen en het overhangende net van den bol eene soort van zitplaats, waarbij hare beenen vrij in de lucht hingen, en steeg alzoo, omstreeks 7 uren, onder een algemeen gejuich, met een statige snelheid in de hoogte. De balon nam bij een frische noord-oosten wind dezelfs rigting dwars over de stad en den Main, doch de wind intuschen gedraaid zijnde, dreef dezelve naar den regter Mein-oever terug, alwaar Mevrouw Blanchard bij *Wishaden* is nedergedaald. Heden nademiddag, omstreeks 4 uren, kwam zij in deze stad. Zy is, na twee malen over den Main, en vervolgens over de hooge keten van bergen, welke wij ten westen hebben, gedreven, en des avonds ten 9 uren in een bosch bij *Steinfischbach* (in het land van *Nasau*, omtrent 10 mijlen van hier) behouden nedergekomen, behalve dat, zoo als blijkt uit een Certificaat van de Municipaliteit dier plaats, een van hare handen en een voet bevroren waren. Zij heeft een gedeelte van den nacht in het bosch doorgebracht. De boeren, die haar in 't vervoeren van den bol geholpen hebben, hebben haar als ware half met ijs bedekt gevonden. Mevrouw Blanchard, gevoelig voor het belang, dat een groot aantal personen in haar lot heeft gelieven te stellen, heeft dezelve in onze dagbladen haren dank betuigd.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 20 van Oogstmaand. Het gewoon Consistorie straat gehouden te worden op Woensdag den 3de, en Woensdag den 17de van Herfstmaand, onder voorzitting van Do. Ebersbach.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,

toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCHER

GELOOFSBELIJDENIS, te Amsterdam.

Amsterdam den 22^{den} van Herfstmaand. Op Woensdag den 29sten van Oogstmaand 1.1. werd deze Gemeente gesticht door eene Leerredenen van den Wel Eerw. Heer S. Utberg, Predikant bij onze Geloofsgenoten te *Harlingen*; predikende over de gewigtige woorden van **PAULUS**, bij *1 Tim. 4 vs. 7 en 8*, welke woorden in *het eerste*
VII. DEELS III. STUK. R

deel verklaard en opgehelderd werden, en gelegenheid gaven, dat in het tweede gedeelte werd aangetoond, dat een rechtvaard Christen op goede gronden van zijne toekomstige zaligheid kan verzekerd zijn.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 3den van Wijnmaand, onder voorzitting van Do. Reuter.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 2 September.

Simon Mourice de Bethmann *en* Louisa Frederica Boode.
Gerrit Borger *en* Barendina van Cingeling.
Lodewijk Dieterman *en* Harremina Vostema.
Franciscus Bernardus Eijers *en* Cornelia van Dijk.
Harmannus de Graaf *en* Maria Geertruyda Wiggers.
Jan Hendrik Hofman *en* Elisabeth Simonsbergen.
Pieter Imbert *en* Catharina Hendrica van der Kaay.
Abel Joseph Kuypers *en* Anna Maria Kramer.
Johannes Jacob Lohr *en* Neeltje Bloy.
Oto Meijer *en* Mijntje Bruninkhof.
Coenraad Mulder *en* Anna Maria Hasbagen.
Nicolaas Minet *en* Jansje de Ruyter.
Levie Nathana *en* Judith Isaac.
Anthonij de Loor *en* Willemina Egmont.
Jan Brandligt *en* Jacoba de Roode.
Jan Jacob Stafferius *en* Johanna Scheelbeek.
Anthonie Kraper *en* Alida Bosman.
Johannes Willems *en* Geertruy Permentier.
Franciscus Wilhelmus de Warra *en* Alida Beerman.
Anthon Hendrik Meijer *en* Willemina Catharina Hedeweg Brandes.
Harmen Coenraad Meijer *en* Jacoba Bonekamp.
Gerrit Zeyde *en* Maria Frank.

Johannes Harmanus Wijnoltz *en* Johanna Catharina Gilberts.
Hendrik de Graaf *en* Antje Donkers.
Antonie van Pefelen *en* Maria Koot.
Joseph Salomon *en* Mijntje Sanders.
Jan Monfecs *en* Maria van der Valk.
Josephus Swaans *en* Johanna de Vries.
Harmanus Halderiot *en* Isabella Berten.

Ten zamen 29 Paaren.

Eerste Gebod, den 9 September.

Guillaume Henri Dedeke *en* Elisabeth Catharina van Ollefen.
Pieter van Dalen *en* Koba de Vend.
Joseph Dubiez *en* Cornelia Swagerman.
Levie David *en* Rebecca Joseph.
Herman Anthonie Eremans *en* Elisabeth Kroon.
Gerrit Fourage *en* Hendrika Verbagen.
Hendrik Hage *en* Johanna Paulina Primfes.
Isaac Jacob *en* Vrouwtje Leendert.
Wimar Pemp *en* Margaretha Comnich.
Justus Jacob van Thiel *en* Frederica Schellings.
Hendrik Bijl *en* Maria Elisabeth Duyvens.
Willem Brand *en* Maria Vowie.
Wouter Roelof van der Groonden *en* Maria Wettig.
Jacobus Peterfon *en* Jansje van der Hara.
Hendrik Lambertus de Ridder *en* Jannetje van Houten.
Jan Rotterdam *en* Jannetje Fize.
Adrianus Sangster *en* Hendrica Johanna Erkelens.

Jacobus Liefeld *en* Margaretha van de Kappelle.

Hartog Wolf *en* Carolina Meljer.

Frans van den Berg *en* Geertruy Spriek.

Machiel van Dijk *en* Anna Maria van Gulpen.

Willem Hering *en* Matje Jansen.

Johannes Wilhelmus Maas *en* Claartje Voegelapoel.

Henrich Frederick Glufenekampf *en* Maria Alida Hoog.

Hendrik Pot *en* Aaltje van Houten.

To zamen 24 Paaren.

Eerste Gebod, den 16 September.

Jacob Posthumus Pietersz *en* Davida Cornelia van der Hammen.

Barend Andriessen *en* Jacoba van Laar.

Levie Jonas Amersfoort *en* Netje Heymans.

Hans Hermanus Beuke *en* Maria Christina Scheffer.

Nicolaas Elsthoef *en* Margaretha Gevel.

Jan Hendrich Hecht *en* Jannetje van Laar.

Johan. Huisje *en* Theodora Comman.

Johan Fredrich Hok *en* Margaretha Klinkert.

Anthony Hekhuysen *en* Elifabeth de Reyk.

Jacob Simon Levie *en* Mariana Jacoba Daniels.

Isaac van Pek *en* Sara Maria Bonte.

Jan van der Putten *en* Elifabeth Grassen.

Willem Rosenbach *en* Maria Bymer.

Engelbert Muelriel Engelberts *en* Hermina van der Roest.

Pieter van Gelderen *en* Johanna Ruedink.

Abraham de Rooy *en* Elifabeth Schmitz.

Theodorus Johannes Travers *en* Carolina Jacoba Nabal.

Klaas de Vogel *en* Johanna van Oogam.

Johan Smit *en* Maria Sojeyn.

Roelof van Walsen *en* Sara Femmelina van der Wal

Joseph Walsmit *en* Johanna van der Beek.

Jan Baptiste Laray *en* Meltiote Chinard.

Jan Hendrik Pieman *en* Sophia Petit.

Gerrit Koper *en* Maria Kerkhoven.

Joseph Rommeden *en* Jenneken Frilink

George Tienelt *en* Nanette Legassa.

Hendrik Sandman *en* Geertje Regt door Zee.

Adrianus Snoek *en* Elifabeth van Grevenbroek.

Everhardus Kerkes *en* Cornelia Capel.

Johannes Vrijmoed *en* Maria Elifabeth Russe.

To zamen 31 Paaren.

Eerste Gebod den 23 September.

Jan van Asfendelft *en* Johanna Veldman.

Jan Botterweg *en* Johanna van IJssendoorn.

Willem Bruyns Jr. *en* Charlotta Muller.

Jan Beetz *en* Margaretha Christina van Maurik.

Johannes Martinus Bosch *en* Christina Elifabeth Rutgering.

Robertus Isaac Post Brants *en* Anna de Wolff.

Levie Barend *en* Betje Hartog.

Pieter Boekhout *en* Petronella van Borsen.

Carel Gotthardt Bradteke *en* Johanna Elifabeth Rottenveen.

Jacob van den Hooff *en* Anna Bouerle.

Jacob Huysman *en* Johanna Hoeyers.

Pieter Jansen *en* Hendrina Jansen.

Lambertus Leemslag *en* Maria Ekum.

Mr. David Samuel Boas *en* Elifabeth van Laun.

Jan Christiaan Went *en* Maria Christina van Elfrinkhoff.

Julien Guy Labarte *en* Anne Francois Xavier de Beschu de la Bastays.

Tjeert Willems <i>en</i> Catharina Maria van der Heijden.	Coenraad Obbelo <i>en</i> Roelofje Teeters.
Harmanus van Maurik <i>en</i> Maria Amesz.	Gerrit Hendrik Westermeyer <i>en</i> Maria Bootsma.
Anton Gunter Rittershufen <i>en</i> Annaatje Tijmetje.	Cornelis Wennink <i>en</i> Hendrica van der Muelen.
Harmanus Rabels Theodorusz. <i>en</i> Maria van Ophoven.	Jan Christoffel van Weeren <i>en</i> Barbara Nedermeyer.
Antonius Gerardus Josephus Tjerks <i>en</i> Fijtje Avink.	Gerrit Pieter de Haan <i>en</i> Sara Clementia Ronzieres.
Johannes Lambertus Wernink <i>en</i> Cornelia Catharina Zegerius.	Hendrik Biesink <i>en</i> Alida Staverman.
Johannes Vospeoel <i>en</i> Johanna Koning.	Abraham Reiniersse <i>en</i> Anna Maria Sijbertse.

Te zamen 30 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

<i>Maandag 6 Augustus.</i>		Overl.	Jaar.
Overl.	Jaar.	4	Jacoba Maria Buitenweg, huisvr. van H. Maas, <i>l. kh.</i> 34
3	Johanna Margaretha Uyxter, wed. J. Carpers, <i>k. kh.</i> 73	5	Anthonie Schinderbutte, <i>l. kh.</i> 60
4	Roelof Pieter Schreuder, <i>l. o. k.</i> w. 6	3	Het ongedoopte Kind, van de overledene huisvr. van H. S. Magnin, <i>l. kh.</i> d. 12
4	Tijmen Hansen, <i>s. kh.</i> 64	5	Agatha Haase, <i>s. kh.</i> 18
3	Jannetton Jullion, huisvr. van J. G. Wagner, <i>wa. k.</i> 53 en 7 m.	5	Gadso Coopmans, <i>s. k.</i> 64
3	Zufanna Welvaart, wed. van H. Mikstoo, <i>k. kh.</i> 70	4	Franciscus Munkenbusker, <i>s. kh.</i> 70
4	Christina Margaretha Dirks, <i>l. kh.</i> w. 7	4	Hendrina Greving's, wed. H. Voortman, <i>w. kh.</i> 74
5	Anna Maria Keyzer, huisvr. van C. Fouch, <i>k. kh.</i> 63	6	Helena Oldenhooven, <i>k. kh.</i> 8
3	Maria Gezina Adami, wed. J. J. Ristenpatt, <i>l. o. k.</i> 66	6	Jan Diederich Springorum, na het <i>Diemer Kerkhof</i> uitgev. 79
4	Antonius Rossem, <i>s. kh.</i> 43	6	Jan Rudolph Fredrik van Houten, <i>l. kh.</i> 28
5	Anna Cornelia Verweyde, <i>w. k.</i> 7	4	Trijntje Dijl, huisvr. van F. Weerman, <i>s. k.</i> 55½
4	Anna van den Boogaard, <i>w. k.</i> 89	<i>Woensdag 8 Augustus.</i>	
4	Barentje Croese, huisvr. van J. Holdinge, <i>s. kh.</i> 32	4	Bernardus Smit, <i>k. kh.</i> 77
5	Jacob Johannes Korthals, <i>o. k. m.</i> 5	4	Cornelia Johanna Smit, <i>k. kh.</i> 6
3	Grietje de Groot, <i>s. kh.</i> w. 15	7	Anna Elisabeth Brouweris, huisvr. van J. J. Loman, <i>s. z. c.</i> 61
<i>Dingsdag 7 Augustus.</i>		5	Sufanna Magdalena Poolman, wed. H. Hatink, <i>l. o. k.</i> 52
5	Hendrik Taddel Westels, <i>o. k.</i> 38		

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
6 Jan Bonkink, <i>a. kh.</i>	w. 7	9 Anna Charlotte Herolt, <i>l. kh.</i>	1
7 Pieter de Jong, <i>a. kh.</i>	37	9 Mathijs Groh, <i>a. kh.</i>	36
7 Willem Frederik Frederking, <i>l. kh.</i>	w. 3	<i>Saterdag 11 Augustus.</i>	
6 Johanna Elifabeth Weizen, verlaten huisvr. van E. Vink, <i>a. kh.</i>	70	9 Maria Brinkman, <i>a. kh.</i>	m. 8
6 Eduard Jan de Haas, kind van J. de Haas, <i>l. kh.</i>	m. 2	9 Andries Masman, <i>n. kh.</i>	56
5 Hendrik Meester, behuud zoon van J. de Raadt, <i>k. kh.</i>	24	10 Anna Maria Bade, <i>l. kh.</i>	44
6 Maria Harmen, huisvr. van J. C. C. Top, <i>k. kh.</i>	40	10 Jan Fredrik Graap, eenigste zoontje van J. H. Graap, <i>l. kh.</i>	14
6 Cornelis Jonker, <i>k. kh.</i>	w. 8	9 Jacob Ott, <i>l. kh.</i>	63
6 Hermina Veeckens, wed. J. Boddens, <i>z. k.</i>	67	9 Johanna Hendrica Tap, huisvr. van J. M. Brouwer, <i>w. kh.</i>	23
<i>Donderdag 9 Augustus.</i>		10 Koojsje van der Heyde, <i>a. kh.</i>	w. 9
7 Benjamin Jacob Vermeys, oud- ste zoon van J. Vermeys, <i>l. kh.</i>	5	10 Dorothea Caltze, jongste dog- ter van J. Caltze, <i>a. kh.</i>	4
8 Jan Fredrik Schorfius, <i>w. kh.</i>	58	8 Anna Geertruy Vocaar, <i>a. kh.</i>	w. 6
7 Joanna Tallen, huisvr. van J. H. Bente, <i>k. kh.</i>	42	10 Dirkje de Ridder, jongste dog- ter van J. de Ridder, <i>k. kh.</i>	w. 15
6 Frans van Rosmalen, <i>a. kh.</i>	64	10 Maria Catharina Drooman, huisvr. van H. Vlaspool, <i>a. kh.</i>	40
8 Johanna Cramer, <i>a. kh.</i>	21	9 Hendrik Lazeron, <i>k. kh.</i>	45
8 Geertruyd Wubbels, huisvr. van J. Arbold, <i>n. kh.</i>	34	10 Kaatje Lourens, middelste dogter van C. Lourens, <i>a. kh.</i>	54
8 Johanna Lulofs, <i>a. kh.</i>	7	9 Hendrik Koopman, <i>l. kh.</i>	48
8 Maria Henrietta Does, wed. P. H. Welman, <i>k. kh.</i>	55	Het getal der Dooden is 90.	
9 Maria Theresia Suanet, eenig- ste dogter van J. Suanet, <i>a. kh.</i>	14	<i>Maandag 13 Augustus.</i>	
7 Hendrina Smits, wed van J. Vervloosen, <i>w. kh.</i>	42	10 Albert Kraak, <i>a. kh.</i>	1
7 Jansena Elifabeth Kramer, <i>w. kh.</i>	14	10 Maria Elifabeth Glasius, <i>w. k.</i>	9
9 Aloysius Barbiere, <i>k. kh.</i>	d. 14	10 Sufanna Hendrica Putcher, eenigste dogter van J. G. Put- cher, <i>a. kh.</i>	m. 8
<i>Vrijdag 10 Augustus.</i>		11 Petrus Mathias van Lier, <i>o. k.</i>	w. 7
8 Maria Lafeber, huisvr. van J. P. Mensch, <i>l. kh.</i>	42	11 Jan Hendrik Winkelaar, <i>a. kh.</i>	56
8 Gerrit Hendrik Kok, oudste zoon van H. Kok, <i>w. kh.</i>	5	11 Adolf Hendrik Rusch, <i>n. kh.</i>	40
8 Michiel de Leeuw, na <i>Schra- veland</i> uitgev. en aldaar in de <i>Kerk</i> begr.	73	10 Frans van Dorth, <i>sil. k.</i>	77
9 Maria Elifabeth Sandral, huisvr. van A. Ledoux, <i>n. k.</i>	44	11 Johanna Ochse, <i>a. kh.</i>	w. 12
4 Arnolda Maria Westels, laatst wed. F. H. Cappé, <i>w. kh.</i>	71	9 Berendina van der Mey, <i>a. kh.</i>	74
	R. 3	11 Jan Bileveld, <i>a. kh.</i>	18
		10 Clara Woortman, <i>k. kh.</i>	48
		11 Mathijs Daalmeijer, <i>k. kh.</i>	m. 1
		11 J. Sandré, <i>Chasseur in de 4e Comp. 3e Bati. van het 24e Regim. Logers Franschen,</i>	22
		9 Elifabeth Agatha Biedom, huisvr. van P. J. van Naamen, na <i>Haastrecht</i> uitgev.	36
		13 Johanna van Aken, <i>k. kh.</i>	d. 14

Overl.	Jaar.
11 Catrina van den Berg, <i>l. kh.</i>	4
11 Johannes de Wolff, <i>l. kh.</i>	5
12 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van S. A. Verniers van der Loeff, <i>v. k.</i>	d. 4
12 Joseph Haagemeyer, <i>a. kh.</i>	22
11 Adriana Warnarda van Schoonhoven, <i>l. kh.</i>	2
11 Aaltje Harpers, <i>a. kh.</i>	70
12 Johannes Stephanus Henkemeijer, eenigste zoon van S. Henkemeijer. <i>a. kh.</i>	w. 7
<i>Dingsdag 14 Augustus.</i>	
12 Willem Christian Hahn, jongste zoon van Mr. J. G. Hahn, <i>ws. k.</i>	ruim 8
12 Sors Rievaix, <i>a. kh.</i>	d. 20
13 Alida Baartman, <i>w. kh.</i>	22
11 Anna Linfshoeten, <i>a. kh.</i>	30
12 Cornelis Rob. <i>n. kh.</i>	30
11 Johannes Everard Vos, <i>a. kh.</i>	73
12 Hendrik Anthonis Kramer, <i>a. kh.</i>	w. 3
13 Hendrik Schaap, <i>a. kh.</i>	w. 5
11 Hendrik Gsubelaar, <i>k. kh.</i>	m. 11
12 Willem Hendrik Sedelaar, <i>a. kh.</i>	204
12 Christiaan Haskes, <i>a. kh.</i>	m. 11
12 Marike Jacoba, laat wed. J. Eghuys, <i>k. kh.</i>	83
12 Mierje Pees, <i>k. kh.</i>	4
11 Wilhelmina Klatt, huisvr. van G. Blonck, <i>w. k.</i>	42
10 Johanna Jacoba van Tongeren, <i>l. kh.</i>	$\frac{1}{2}$
12 Anna Wijberg, <i>l. kh.</i>	25
<i>Woensdag 15 Augustus.</i>	
12 Susanna Ofliflager, <i>l. kh.</i>	31
12 Dirkje Burgers, <i>a. kh.</i>	29
13 Jan Bartels, <i>l. kh.</i>	36
13 Jan Demmer, <i>l. kh.</i>	60
13 Johanna Laarman, <i>l. kh.</i>	61
13 Willem Verwit, <i>z. k.</i>	23
12 Willem Veenendaal, eenigste zoon van A. Veenendaal, <i>k. kh.</i>	w. 9
12 Maria Elisabeth Cordes, huisvr. van F. Kipp, <i>l. kh.</i>	23

Donderdag 16 Augustus.

Overl.	Jaar.
13 Rebeca Noothout, <i>n. kh.</i>	24
15 Chantillon, <i>Corporaal bij 's 93^e Regim. 2^e Batt. 3^e Comp.</i>	<i>a. kh.</i> 32
14 Pieter Soer, <i>a. kh.</i>	58
14 Fredrik Versteegh, <i>oo. k.</i>	674
13 Geertruy Buhling, wed. van J. Lindeman, <i>w. kh.</i>	86
15 Maria Underinks, wed. van M. Pruy, <i>w. kh.</i>	65
13 Pierre Daniel Huët, <i>ws. k.</i>	49
14 Harmanus Coenraad van Leeuwen, <i>a. kh.</i>	1
12 Catharina Wepperman, <i>a. kh.</i>	72
14 Cornelia Nuys, huisvr. van E. Holshuysen, <i>o. k.</i>	44
14 Anna Maria Wilmina Steenmetz, <i>z. kh.</i>	5
12 Daniel Hijneman, jongste zoon van H. D. Hijneman, <i>k. kh.</i>	d. 14
15 Johannes Henning, oudste zoon van H. Henning, <i>w. kh.</i>	3
13 Christiaan Plempert, <i>l. kh.</i>	25
14 Anna Theresia Beekhuysen, <i>l. kh.</i>	ca. 12
<i>Vrijdag 17 Augustus.</i>	
14 Wouter van den Berg, <i>k. kh.</i>	78
14 Willemijrje Morré, <i>z. k.</i>	59
11 Johan Wilhelm Papemeijer, <i>w. kh.</i>	29
14 Catharina Joanna Westfelingh, huisvr. van B. Kijft, <i>a. k.</i>	46
15 Anna Maria Geertruy Kluter, huisvr. van J. T. Neuwinger, <i>l. kh.</i>	58
15 Anna Peggenaar, sen A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	57
16 Maria Catharina Bischoff, huisvr. van C. Kraft, <i>l. o. k.</i>	54
14 Gerritje Spijkhoeven, <i>l. kh.</i>	w. 9
16 Reinier Gerbrands, <i>a. kh.</i>	51
15 Andries Meynard Veerling, <i>w. kh.</i>	2
15 Geesje Luurfs, wed. van J. Wildem, <i>k. kh.</i>	38
14 Geertruy de Vos, <i>k. kh.</i>	18

Saterdag 18 Augustus.

Overl.	Jaar.
16 Elifabeth Folsneita, <i>a. kh.</i>	4
15 Adriaan Stok, <i>a. kh.</i>	61 en 8 m.
16 Leonardus Boncharel, <i>a. kh.</i>	4
17 Harmenus Johannes Daniel Heeman, <i>w. kh.</i>	m. 8
17 Sebastiaan Pieter van Cappellen, <i>a. kh.</i>	w. 9
17 Frederica Maria Corner, <i>l. kh.</i>	m. 8
17 Jacob Benjamins, <i>k. kh.</i>	6
16 Adriana Maria Fronillé, huisvr. van J. van Westenhouw, na den Haag uitgev.	56
17 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. Bredius, z. k. d.	14
16 Delbare Neé Bertefche Teisler, <i>w. kh.</i>	56
18 Maria Lavenhewen Labie, <i>a. kh.</i>	d. 13
15 Gerrit Luydens, <i>k. kh.</i>	28
Het getal der Dooden is 129.	
<i>Maandag 20 Augustus.</i>	
17 Mijntje Jacobs, huisvr. van F. C. Schipajnk, <i>k. kh.</i>	37
18 Grietje Koopman, wed. van E. Hoesfe, <i>k. kh.</i>	78
18 Henriete Catrina Heetman, eenigste dogter van J. J. Heetman, <i>l. kh.</i>	w. 14
17 Gerrit Louwerens, <i>a. kh.</i>	75
18 Maria Bodeker, huisvr. van C. Suwerkrap, <i>l. n. k.</i>	33
18 Christina Magdalena Duperta, huisvr. van P. de Clerk, <i>l. kh.</i>	32
16 Martinus Eland, <i>k. kh.</i>	35
18 Catharina Eleonora Helwig, eenigste dogter van F. Helwig, <i>a. kh.</i>	m. 4
19 Hestus Deters, jongste dogter ter van C. Deters, <i>l. kh.</i>	3
19 Evertardus Kerkhof, <i>a. kh.</i>	3
19 Jan Sol, <i>w. kh.</i>	21
19 Hendrik Diffreé, <i>a. kh.</i>	w. 8
17 Mr. Gijbert Cornelia Alting, <i>n. k.</i>	31
17 Johannes Nuvaart, <i>k. kh.</i>	17

Overl.

Jaar.

19 Willemina Wolcina van Ermel, <i>k. kh.</i>	4
19 Joan Pieter van der Voort, <i>k. k.</i>	16
20 Joanna Elisabeth Enserink, <i>l. kh.</i>	4
<i>Dingsdag 21 Augustus.</i>	
19 Johanna Catharina Eggers, <i>w. k.</i>	19
18 Sophia Henderina Kloeke, <i>l. kh.</i>	9
19 Catharina Maria Knippenberg, <i>a. kh.</i>	4
18 Daniel Pasfet, <i>k. kh.</i>	64
19 Christiaan Fredrik Rogge, eenigste kind van C. F. Rogge, <i>l. kh.</i>	3
18 Lena Kop, huisvr. van J. Heenzen, <i>a. kh.</i>	40
19 Pieter Naastepad, <i>a. kh.</i>	76
19 Jan van der Velde, <i>a. kh.</i>	56
18 Johannes Vermey, <i>k. kh.</i>	62
19 Johanna Alexandrietta de l'Homme, huisvr. van J. Veltman Jr. <i>l. kh.</i>	57
19 Heers Jacob de Haas, jongste zoontje van J. A. de Haas, <i>k. kh.</i>	48
<i>Woensdag 22 Augustus.</i>	
19 Catharina Elisabeth Harting, wed. F. W. Havik, <i>l. kh.</i>	71
19 Johanna van Wagtenonck, <i>k. kh.</i>	m. 11
19 Alida Bakker, huisvr. van C. Poo, <i>k. kh.</i>	85½
20 Janfic Siegmeijer, <i>l. kh.</i>	71
19 Jacobus Heyftae, <i>l. kh.</i>	43
21 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van C. Aubrij, <i>a. kh.</i>	n. 9
21 Johanna Tonk, huisvr. van A. Harking, <i>w. l. c.</i>	ca. 75½
21 Clazina Christina Teunissen, huisvr. van J. Blonck, <i>w. k.</i>	90
20 Helena Dorothea Schalk, eenigste dogter van J. C. Schalk, <i>n. kh.</i>	18
21 Antoine Grayeur, Grenadier ou 1 ^{ste} Batt. 55 ^{ste} Regiment de Ligne, <i>a. kh.</i>	

Overl.	Jaar.
20	Trijntje Nieuwland, huisvr. van J Barends, <i>k. kh.</i> 74
<i>Donderdag 23 Augustus.</i>	
21	Elisabeth Margaretha Bovenman, <i>k. kh.</i> 72
22	Jean Antoine Potermans, <i>l. kh.</i> 64
21	Catharina Jacoba Terhegge, <i>a. kh.</i> 31
22	Jan Hendrik Leebeu, <i>k. kh.</i> 5
22	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van L. Vislering, <i>no. k.</i>
22	Antje Logeman, <i>a. kh.</i> 4
22	Jacoba Willemina Prins, <i>l. kh. m.</i> 7
23	Jannetje Kampes, <i>w. kh.</i> w. 3
21	Jan Meijer, <i>a. kh.</i> 21
22	Jan van Uden, <i>a. kh.</i> 31
21	Zusanna Helena van de Poll, huisvr. van G. S. P. Loegman, <i>l. kh.</i> 47
22	Adam van der Klok, <i>wa. k.</i> 71
<i>Vrijdag 24 Augustus.</i>	
23	Anna Margaretha Bosman, <i>w. kh.</i> 4
22	Jacoba Arendina Eysendoorn, <i>eil. k.</i> een 5 m.
22	Geesje Margaretha Tonnemans, huisvr. van J. Sitzman, <i>w. kh.</i> 53
22	Elisabeth Meewis, tweede dogter van J. Meewis, <i>a. kh.</i> 31
22	Johannes Bosch, <i>l. kh.</i> 5
22	Aaltje van Leeuwen, <i>k. kh.</i> 11
23	Jan Fredrik Meijer, <i>k. kh.</i> 11
23	Hendrik Monfces, <i>l. n. k.</i> 75
21	Joannes Andriesen, <i>k. kh.</i> 67
21	Jacob Reinhart Frederiks, <i>no. k.</i> 33
21	Anna Elisabeth Stegwig, <i>a. kh.</i> 14
22	Helena Tekker, jongste dogter van J. Tekker, <i>k. kh.</i> w. 10
22	Jacobus Johannes Heere, jongste zoon van A. Heere, <i>l. kh.</i> 3
22	Charlotte Julia Wijfel, huisvr van E. Jaegers, <i>a. kh.</i> 48
22	Johannes Munk, <i>a. kh.</i> 13
22	Maria Christina van Bommel, huisvr. van J. van Bommel, <i>l. kh.</i> 41

Overl.	Jaar.
22	Gerrit Braak, <i>k. kh.</i> w. 13
23	Gerrit van Gerrisheym, <i>l. kh.</i> w. 6
23	Gerhardus Josephus Wilhelm, <i>n. kh.</i> 19
<i>Saterdag 25 Augustus.</i>	
22	Elisabeth Sophia Martfen, huisvr. van J. B. Hennequin, <i>l. kh.</i> 35
22	Gerrit Rijke, jongste zoon van A. P. Rijke, <i>n. k.</i> 24
23	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van W. Kalsoor, <i>l. kh.</i>
23	Het dito dito van dito, <i>l. kh.</i>
23	Anna Catharina Harsman, <i>a. kh.</i> 71
21	Eldert Mulder, <i>k. kh.</i> 45
23	Pieter van Leeuwen, <i>k. kh.</i> 60
23	Johanna Maria Bredius, eenigste dogter van J. Bredius, <i>l. kh.</i> 3
24	Gerritje van Parcere, <i>w. kh.</i> w. 7
24	Maria Blokziel, een Burger Weeskind, <i>w. kh.</i> 5
24	Arnoldus Finman, <i>o. k.</i> 68
23	Trijntje Dubbelwijk, wed. J. P. Pink, <i>l. kh.</i> 67
22	Emerensia van Eyk, huisvr. van L. de la Plas, <i>l. kh.</i> 70
24	Leonardus de Ruyter, middelste zoon van L. de Ruyter, <i>w. kh.</i> 2
24	Jan Fredrik Meszeyder, <i>l. kh.</i> 52
23	Dorothea van Tinteren, <i>z. k.</i> 64
24	Hendrik Brand, <i>a. kh.</i> 29
Het getal der Dooden is 99.	
<i>Maandag 27 Augustus.</i>	
25	Maria Geertruda de Mol, <i>a. kh.</i> 4
23	Hendrik Switzer, <i>a. kh.</i> 71
25	Coop Coops, <i>n. kh.</i> 67
25	Jan Klem, <i>n. kh.</i> 12
26	Jean August Cormol, <i>l. kh.</i> 6
24	Willem Livifer, <i>no. k.</i> 59
23	Jannetje van Pommere, <i>a. kh. m.</i> 8
24	Johan Jurriaan Hammer, <i>a. kh.</i> 1
24	Pieter Smit, jongste zoon van A. Smit, <i>n. kh.</i> 4

Overl.

Overl.	Jaar.
25 Lammert Janfen , jongfte zoon van J. Hendriks , <i>n. kh.</i>	4
25 Johan Coenraad Lampe , <i>l. kh.</i>	44
26 Johannes Nicolaas Hofsteden , jongfte zoon van J. Hofsteden , <i>w. kh.</i>	6
27 Hendrik Weyman , <i>k. kh.</i>	45
26 Casper Koelman , <i>a. kh.</i>	77
25 Anna Elisabeth Berke , huisvr. van J. M. Teunekke , <i>o. k.</i>	33
26 Marretje de Vries , huisvr. van A. Kikke , <i>a. kh.</i>	62
26 Dirkje Rhiema , wed. van P. Louwerfen , <i>n. kh.</i>	72
25 Hendrik Dirksen , <i>l. kh.</i>	57
25 Henri Francois Etienne , jongfte zoon van F. Etienne , <i>w. kh.</i>	w. 3
25 Alida Abrahams , <i>a. kh.</i>	65
26 Johs. Jacobus Goedhard , <i>k. kh.</i>	14
<i>Dingsdag 28 Augustus.</i>	
26 Pieter Sol , <i>w. kh.</i>	9
27 Anna Maria Aders , huisvr. van J. Bouman , <i>k. kh.</i>	35
26 Johannes Vos , <i>k. kh.</i>	4
25 Alida Hendrika Haas , huisvr. van C. Kinderman , <i>n. k.</i>	30
26 Jan Pieter Bonaink , <i>o. k.</i>	44
26 Johanna Catharina Nijburg , wed. J. Albers , <i>a. kh.</i>	44
26 Johanna Hekkert , jongfte dogter van J. H. Hekkert ; <i>w. kh. m. 7</i>	
27 Abraham Izaak Stants , jongfte zoon van A. Stants , <i>no k. w. 21</i>	
27 Christiaan Karel Rijnhard Tijfen , <i>w. k.</i>	w. 18
25 Helens Catharina Verfkouw , wed. H. Hussem , van onder <i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en begr. in de z. k.	69
26 Anna Elisabeth Poolmeijer , <i>k. kh.</i>	ca 5. m.
27 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. van der Horst , <i>k. kh.</i>	d. 16
26 Fredrik Wilhelm Khelenbrink , <i>w. kh.</i>	24

VII. DEELS IV. STUK.

Overl.	Jaar.
26 Anna Maria du Quyn , <i>w. kh.</i>	13
26 Marthe Gonzal , laatst wed. M. Kiesel , <i>l. kh.</i>	82
26 Gerrit Kuyper , <i>n. kh.</i>	55
26 Het ongedoopte Kind van J. de Haan , <i>l. kh.</i>	d. 1
<i>Woensdag 29 Augustus.</i>	
27 Johanna Schelten , wed. van ... Dijktraa , <i>k. kh.</i>	66
27 Leonardus Holiarhoek , <i>w. kh.</i>	38
26 Trefia Santoro , eenigste dogter van J. Santoro , <i>o. k.</i>	4
28 Hermanus Bernardus Dingboom , <i>k. kh.</i>	w 16
27 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van G. Fraser , <i>w. kh.</i>	d. 1
28 Franke Volkers Kok , <i>n. kh.</i>	14
28 Stijntje Udens , <i>a. kh.</i>	72
27 Anna Margaretha Kikker , <i>a. kh.</i>	78
28 Catharina Pieters , jongfte dogter van de wed. P. Pieters , <i>a. kh.</i>	4 en 5 m.
28 Cornelia Sebbels , <i>l. kh.</i>	m. 5
28 Anna Sofia Halbrugger , <i>a. kh.</i>	24
26 Hendrik Beems , <i>k. kh.</i>	45
28 Marretje Koolhoven , laatst wed. E. van den Enden , <i>a. kh.</i>	75
28 Jan Willem Stetius , <i>l. kh.</i>	72
27 Carel Jonas Wies , <i>w. kh.</i>	w. 10
<i>Donderdag 30 Augustus</i>	
27 Johanna van der Linde , wed. L. Lambrechts ; <i>a. kh.</i>	82
29 Steinbuch , (Charles) <i>Chasfour dans le 16. Regiment. Chasfour de Cheval</i> , <i>a. kh.</i>	24
28 Frederik Hesse , <i>w. kh.</i>	1 en 4 m.
27 Gerardus Klooters , <i>l. kh.</i>	77
29 Andries van Os , <i>w. kh.</i>	m. 10
28 Maria Eysveld , huisvr. van J. W. Ageron , <i>l. kh.</i>	47
29 Catrina Johanna van Buuren , <i>w. kh.</i>	m. 5
27 Wiebe Ages Schoonhoven , <i>n. kh.</i>	48
27 Johannes Blok , <i>w. kh.</i>	4
27 Hermanus Louman , <i>k. kh.</i>	14

S

Overl. Jann.
 30 Catharina Elisabeth van Wal-
 ven, oudste dogter van F. van
 Wulven, *l. kh.* 2 en 4 m.
 28 Gefina Catharina Kruger, *t. kh.* 19
 27 Hendrica Catharina Oortman,
 wed. A. Wesfels, *l. m. k.* 65
 29 Clara Sophia Petronella Geiter,
w. kh. 1
 29 Bernardus Deskter, *t. kh.* 61
 28 Dirk Jan de Rooy, *t. kh.* 11

Vrijdag 31 Augustus.

27 Carrina Zantveer, eenigste dog-
 van N. Zantveer *t. kh.* 21
 29 Engelina Stam, wed. van C.
 Brikfel, *a. kh.* 58
 30 Margaretha Spis, *a. kh.* w. 20
 29 Hendrik van Zeyts, *w. kh.* 79
 29 Dirkje Diepgrond, huisvr. van
 A. Stams, *a. kh.* 70
 27 Gerarda van den Berg, wed. P.
 Cornelisse, *a. kh.* 36
 30 Maria Schonk, *l. kh.* 4

Saterdag 1 September.

31 Carrina Blokkert, jongste dog-
 ter van J. H. Blokkert, *w. kh.* 10
 30 Johannes de Gansf, *t. kh.* 70
 1 Willemina van Kolk, jongste
 dogter van J. van Kolk, *w. kh. m.* 11
 31 Jan Lardinois, zoon van L.
 Lardinois, *a. kh.* 21
 30 Hendrina Catharina Holder,
 oudste dogter van de wed. A.
 Zuyderbroom, *no. k.* 19
 30 Hendricus Tebra, *w. kh.* 2
 31 J. Than-ch., *Fugeter bij de 2de*
Comp Depot Hatt van 's Hte
Ragun Infantorio, a. kh. 23
 29 Ariande Heidenrijk, wed. J.
 C. Spangenberg, *l. kh.* 60
 31 Elisabeth Joskeveld, *t. kh.* d. 9
 31 Willemina van Eck, huisvr.
 van D van Warrebij, *2 k.* 74
 30 Antje Eggers, huisvr. van E.
 de Ruyter, *l. kh.* 41
 1 Aida van der Schifden, *l. kh.* 60
 30 Pieteronella Elisabeth Ammer-
 laan, *t. kh.* 3

Overl. Jann.
 30 Hendrik de Haas, *a. kh.* 2
 31 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van G. H. Mulder,
a. kh. 1 en 7
 Het getal der Dooften is 136.

Maandag 3 September.

1 Jan Frederik Heydoman, conig-
 ste moon van J. E. Heydoman,
w. kh. w 10
 3 Jan Harmen Beutiek, *l. kh.* 8
 2 Pieter Johannes van Driest,
a. k. 2
 31 Hendrik van Glahn, tweede
 zoon van C. van Glahn, *l. o. k.* 24
 3 Asnelius Schiphoret, *a. kh.* 70
 31 Abram de Lange, *a. kh.* 14
 1 Willemina Kruijswijk, dogter
 van A. J. Kruijswijk, *t. kh.* 21
 1 Hendrietta Schonlau, *a. kh.* 1
 1 Jacobus Brugman, *a. kh.* 21
 1 Adriaana van Hasten, huisvr.
 van J. ter Nee, *a. kh.* 67
 2 Hendrik Wijster, *w. kh.* 4
 1 Elisabeth Joanna Albers, jong-
 ste dogter van J. G. Albers,
a. kh. 1 en 2 m.
 31 Jacob Laurens, *a. kh.* 48
 1 Joanna Petronella Bekker,
 jongste dogter van F. H. Bek-
 ker, *w. kh.* 1
 29 Jacoba van der Hül, huisvr.
 van J. D. Hartvoet, *t. kh.* 1
 30 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van P. Blom, *t. kh.* d. 1
 1 Evert Doornhage, *a. k.* 67
 1 Antje Verhoeve, *l. kh.* w. 8
 1 Alida van Hantsa, *a. kh.* 21
 1 Jon van Nie, *t. kh.* 23
 1 Hendrika van Oort, huisvr.
 van A. van H. Oortman, *t. kh.* 48

Dingsdag 4 September.

2 Jan Hendrik Godlieb Spilker,
l. kh. 56
 2 Anna Margaretha Elisabeth de
 Bruin, huisvr. van J. R. van
 Butschbach, *a. kh.* 59

Overl. Jaar.

- 2 Anna Dooq, huisvr. van F. Wolff, *w. kh.* 38
- 3 Gerrit Poulus Noijells, *l. kh. w.* 29
- 3 Jacobs Bijer, *a. kh.* 38
- 1 Christina Florentina Rijkem, *a. k.* 70
- 4 Maria Berleé, eenigste dogter van A. Berleé, *a. kh.* w. 5
- 3 Theodorus Joannes Valkenburg, *l. kh.* 2
- 2 Neetje Schonk, *l. kh.* 2
- 3 Gerrit van Vork, eenigste zoon van G. van Vork, *a. kh.* 4
- 2 Maria Elisabeth Veltman, *k. kh.* 1

Woensdag 5 September.

- 2 Hendrietta Schoppius, wed. H. Heider, *l. kh.* 73
- 3 Daniel Godijn, *k. kh.* 16
- 4 Hendrik ten Lohuys, *a. kh. w.* 14
- 2 Jacomina Jacobs van der Hoek, huisvr. van E. C. Keyelts, *w. k.* 32
- 4 Antonette Albertina de Wolff, *k. k.* w. 15
- 2 Joanna Maria Schenk, *w. kh.* 81
- 3 Catharina de Groot, *k. kh.* 5
- 4 Johannes Hermanus Schögt, *w. kh.* 24
- 3 Johannes Claudina van den Berg, *l. kh.*
- 2 Geertruy Westra, *k. kh.* m. 5
- 3 Gerritje Klaver, huisvr. van T. van den Nagel, *k. kh.* 48
- 3 Marianne Neau, huisvr. van J. V. Boekhuysen, *w. kh.* 53
- 3 Antoine Jacobus Chapers, *l. kh.* 12

Donderdag 6 September

- 4 Anna Sophia Reens, wed. D. T. Joostink, *w. k.* 84
- 3 Hendrik Carol Michellie, *a. k.* 70
- 5 Magdalena van Aalst, wed. P. Harmans, *a. kh.* 73
- 4 Sara Maria Elisabeth Visser, eenigste dogter van C. Visser, *a. k.* 17
- 4 Aida Smit, wed. J. van den Heyden, *l. kh.* 86
- 5 Thomas Leeuwendaal, *a. kh.* 34

Overl. Jaar.

- 5 Helena Hakken, *a. kh.* 22
- 5 Anna Elisabeth Fredriks, wed. L. Scheffers, *a. kh.* 63
- 2 Wijnand Egbert van Dompeler, *a. kh.* 56

Vrijdag 7 September.

- 6 Willemina Willemsen, jongste dogter van J. L. Willemsen, *w. kh.* ca 2
- 6 Maria Threda Coorew, eenigste dogter van H. Coeren, *a. kh. m.* 4
- 4 Thomas van der Helst, *k. kh.* 73
- 6 Gerritje de Zeeuw, *l. kh.* 71
- 5 Hendricus Joannes Rijmer, *a. kh.* m. 8
- 4 Herman Frederic Schoemaker, *a. k.* 53
- 6 Het dood: ter wereld gekomen Kind van dezelfde huisvr. *a. k.*
- 6 Jan Simon Broekmaat, eenigste zoon van J. H. Broekmaat, *a. k.* m. 2
- 4 Johanna vander Mianen, *l. kh.* 12

Saterdag 8 September.

- 5 Petronella Herbartis, *a. kh.* 63
- 6 Mathias Bruyn Mathias, *l. m. k.* 72
- 6 Anna Duffel, huisvr. van A. Smits, *a. kh.* 34
- 6 Johanna Vegerfien, eenigste dogter van J. Vegerfien, *a. kh.* ca 4 m.
- 7 Wouter Salfon, een A. M. N. Westind. *l. kh.* 22
- 6 Jhrman Smit, *k. kh.* 70
- 4 Alida Johanna van Loosman, wed. J. Strubbe, *l. kh.* 74
- 7 Helena de Meijer, wed. van R. Castrop, *a. kh.* 72
- 5 Carol Olivier, *l. kh.* 22
- 6 Angenita Geyhan, wed. M. de Ruyter, *a. kh.* 82
- 7 Helena Snoek, eenigste dogter van J. Emanuels, *a. kh.* w. 22
- 6 Cornelia van Vellan, wed. B. Schuurman, *a. k.* 54

Het getal der Dooden is 101.

 P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 13 Augustus 1810*.

- Vijzelfstraat, N. 47. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Kerkstraat, f 1200, in slag f 50. *Opgeh.*
 Roeters Eiland, N. 7. (Een Huis en Erve, op het) bij het Weesperplein, f 190, in slag f 100. *Westerwoudt.*
 Palmstraat, N. 80. (Een Huis, Achterhuis en Erve, (onder een Dak) in de) f 50, in slag 40. *Blijenburg.*
 N. Z. Voorburgwal, N. 65. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Nieuwstraat, f 4050, in slag f 600. *Cluven.*
 Haarlemmer Houttuinen, N. 37 en 38. (Twee Huizen en hunne Erven, in de) bij de Korte Prinsengracht, f 1850. *Opgeh.*
 Haarlemmer Houttuinen, N. 217. (Een Pakhuis en Erve, in de) bij de Buiten Brouwersstraat, f 600, in slag 350. *Braskamp.*
 Palmstraat, N. 28. (Een Huis en Erve, in de) bij de Brouwersgracht, f 69, in slag f 30. *Blijenburg.*
 Groote Oostenburgerstraat, N. 49. (Een Huis en Erve, in de) f 150, in slag f 25. *A. Kus.*
 Een Graffteede in de Nieuwe Kerk, lett. E. N. 40, f 40, in slag f 45. *de Warm.*
 Een Graffteede in de Nieuwe Kerk, lett. F. N. 384, f 75. *Ottens.*
 Een Graffteede in de Oude Kerk, 25 laag, N. 307, f 61. *de Warm.*
 Een Graffteede in de Ooster Kerk, N. 48, f 22. *Opgeh.*
 Bloemstraat, N. 18. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in de) bij de Prinsengracht, f 1400, in slag f 400. *Korshals.*
 Haarlemmerdijk, N. 10 en 11. (Een Huis en Erve, zijnde twee Woningen onder één Dak, op de) bij de Singel, f 1250, in slag f 150. *Jonkernout.*
 Prinsengracht, N. 168. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Spiegelstraat, f 800, in slag f 1200. *J. Ede.*
 Spinnuissteeg, N. 8 en 9. (Een Huis en Erve, zijnde twee Woningen onder één Dak, in de) f 4500, in slag f 500. *Dezelfde.*
 Noorderstraat, N. 100 en 101. (De helft in een Huis en Erve, zijnde twee Woningen onder één Dak, in de) bij de Reguliersgracht, f 600, in slag f 250. *van Wulven.*
 Nieuwe Spiegelstraat, N. 18. (Een Huis en Erve in de) bij de Kerkstraat, f 325, in slag f 550. *Feidler.*
 Oostenburg, N. 15. (Een Huis en Erve, op) in de Groote Straat, f 250, in slag f 10. *J. de Hoop.*
 Kiezenmakersgracht, N. 127. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Halvemantsteeg, f 2225, in slag f 500. *de Valk.*
 Binnen Wieringerstraat, N. 32. (Een Huis en Erve, in de) f 625, in slag f 50. *Blijenburg.*

- Nes, N. 88. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de St. Pieterspoort, f1525, in slag f500. *Westerwoudt.*
- Paardestraat, N. 11, en N. 2, 3 en 4. (Een Huis, benevens drie Achterhuizen en Erven, in de) te zamen in één Koop, f750, in slag f50. *Marcker.*
- Bethanjestraat, N. 22 (Een Huis en Erve, in de) f1025, in slag f175. *Schouten.*
- Jonkerstraat, N. 118. (Een Huis en Erve, in de) bij de Gelderschekaa, f190 *Gerrits.*
- Keizersgragt, N. 125. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Spiegelstraat, f1400, in slag f5. *Jourdanv.*
- Prinsengragt, N. 827. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) tusfchen de Noorderstraat en Reguliersgragt, f4200, in slag f1200. *G. en f. Tyisk.*
- Korte Leidfche Dwarsstraat, N. 13. (Een Huis en Erve, in de) bij het Spiegelplein, f850, in slag f250. *van Soomaren.*

Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* den 27 Augustus.

- Elandstraat, N. 26. (De helft in een Huis, zeven Achterhuizen en hunne Erven, in de) tusfchen de Hazen- en Konijnenstraten, (te zamen in één Koop). f830, in slag f300. *A. J. Vos.*
- Een Tuin, of wel den Optal van dien, met deszelfs Huis, Tuinhuis, enz. mitgaders een apart verhuurd wordend Woonhuis, (te zamen in één Koop,) in de nieuwe Plantagie, N. 2 en 3. f4025, in slag f100. *van Eubden.*
- Utrechtsche Straat, N 43. (Een Huis en Erve, op de) tusfchen de Prinsengragt en Kerkstraat, f4750, in slag f275. *f de Rijk.*
- Eerste Egelantiers Dwarsstraat, N. 61. (Een Huis en Erve, in de) f1050. *Broekhuizen.*
- Elandsgragt, N. 93, 94, 95 en 96. (Twee Huizen, verdeeld tot drie bijzondere Woonhuizen, mitgaders twee Loozen, en derzelver Erven, (te zamen in één Koop,) op de) voorbij de laatste Dwarsstraat, f1000, in slag f275 *Jonckernout.*
- Egelantiersgragt, N. 132. (Een Huis en Erve, op de) bij de laatste Dwarsstraat, f1325, in slag f500. *van Bommel.*
- Brouwengragt, N. 172 (Een Huis en Erve, op de) bij de Goudsbloemengragt, f1325, in slag f3. *Ciuvon.*
- Taanstraat, N. 49 (Een Huis en Erve, in de) aan de Zandhoek, f40, in slag f2. *Westerwoudt.*
- Jonkerstraat, N. 93. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, f10. *Torenburgh.*
- Laagte van de Kadijk, N. 82, 83, 84, 85 en 86. (Een Verw- en Kladderij, genaamd 's witte Lam en twee Huizen onder één Dak, aan de) f1000, in slag f250. *van Minden.*
- Oostenburg, N. 67 (Een Huis en Erve, op) voorbij de stads Schuitemakers Werf, 250 *Westerwoudt.*
- Lijnbaansteeg, N. 259 en 200. (Een Broodbakkers Huis, en drie apart verhuurd wordende Huizen en Erven, naast en achter elkander, op de hoek van en in de) f3000, in slag f550. *Cluven.*

- Eerste Weesperstraat, N. 123. (Een Broodbakkers Huis en Erve, op de tusschen de Heeren- en Keizersgrachten, f 2350. *Reuzekamp.*)
- Nes, N. 55 en 56. (Twee Winkel Huizen en bunne Erven, onder één Dak,) in de bijde Vlietendam, f 3000, in slag f 550. *van Minden.*
- Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 3 September.
- Heerengragt, N. 648. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij den Binnen-Amstel, f 3000. Opgch.
- Heerengragt, N. 64. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over de Plantagie, f 4000, in slag f 100. *van Minden.*
- Warmoesstraat, N. 181. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) bij de Papenbrugsteeg, f 2500. Opgch.
- Keizersgragt, N. 732. (Een Huis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, f 7000, in slag f 300. *de Rijk.*
- Reguliersgragt, N. 94. (Een Huis met deszelfs Tuin en Erve, op de) bij de Kerkstraat, f 3600, in slag f 600. *de Valk.*
- Langebrugsteeg, N. 7. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 2800. Opgch.
- Utrechtschestraat, N. 46. (Een Winkelhuis met deszelfs Tuin en Erve, op de) bij de Kerkstraat, f 3500. Opgch.
- Kerkstraat, N. 176. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelstraat, f 1000 Opgch.
- Kerkstraat, N. 391. (Een Huis met deszelfs Tuin en Erve, in de) bij de Reguliersgragt, f 2200. Opgch.
- Een Plaaffer-Tuin, genaamd *Rotterdam*, in de Plantagie, Park N. N. 25. f 2800. Opgch.
- Lange Leidiche Dwarstraat, N. 54. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kruisstraat, f 700. *Meijburgh.*
- Lange Leidiche Dwarstraat, N. 172. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelgragt, f 900, in slag f 25. *Schouten.*
- Keizersgragt, N. 386. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, f 3300, in slag f 1000. *Broekhuizen.*
- Warmoesstraat, N. 5. (Een Huis en Erve, in de) bij de St. Annastraat, f 1550, in slag f 450. *Elvin.*
- Oude Lepijersstraat, N. 22. (Een Huis en Erve, in de) f 575, in slag f 20. *Heidvoiler.*
- Oostenburger Achterstraat, N. 70. (Een Huis en Erve, in de) f 100, in slag f 12. *Schouten.*
- Een Buitenverblijf, genaamd *mijn lust is rust*, in de Schagerlaan, van de Watergraafsmeer nabij de Polboom, N. 53 en 55. Een Huis en Erve, in de Schagerlaan, N. 51 en 52, f 970. *Stoependaal.*
- Warmoesstraat, N. 173. (Een Koopmans Huis en Erve, in de) over de St. Annastraat, f 4050. Opgch.
- Goudsbloems Dwarstraat, N. 1. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Biadegragt, f 1050. Opgch.
- Deze volgende *Perceelen* (*Vrijwillig*) op *Maandag* 10 September.
- Amstel Kerkstraat, N. 23. (Een Huis en Erve, in de) bij het IJpoffshuis, f 2400, in slag f 500. *van Harpen.*
- Bijlansgragt, N. 385. (Een Huis en Erve, op de) bij de Driehoeksteeg, f 300. Opgch.

- Zeedijk, N. 17. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van de Sterksteeg; f 390, in slag f 100. *Bijl. burg.*
- Een Buitplaats, genaamd *Bergvuisers*, met deszelfs Heerenhuizinge, enz., aan de 5 Gravenhandfche Vaart, onder de geredize van Ankerveen, f 2000. *Bijl. burg.*
- Bikkerstraat, N. 65. (Een Huis en Erve, in de) f 709. *Oppch.*
- Vinckenstraat, N. 180. (Een Huis en Erve, in de) bij de Korte Prinsengragt, f 395. *Oppch.*
- Binnen Botermarkt. N. 22. (Een Huis en Erve, in de) f 993. *Oppch.*
- Korte Prinsengragt, N. 33. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Hoettwina, f 1210. *Oppch.*
- Kolk, N. 46. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Voorburgwal, f 1300, in slag f 30. *van Jersel.*
- Nieuwendijk, N. 3. (Een Huis en Erve, op de) in de Klappmutssteeg, f 120, in slag f 12. *Houthuizen.*
- Kromelbuogsteeg, N. 36. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, f 200, in slag f 20. *Uwren.*

Deze volgende Perceelen op Maandag 17 September.

- Prinsengragt, N. 713. (Een Huis en Erve, op de) bij de Kruisstraat, f 2050, in slag f 900. *van Sprockens*
- Roozengragt, N. 189. (Een Huis en Erve, op de) bij de Prinsengragt, f 2485. *Oppch.*
- Achtergragt, N. 69. (Een Huis en Erve, op de) bij de Urechtsthestraat, f 1925, in slag f 80. *Schimmel.*
- Vijzelstraat, N. 62. (Een Huis en Erve, in de) bij de Prinsengragt, f 2250. *Oppch.*
- Lindegragt, N. 28. (Een Huis en Erve, op de) bij de tweede Gouds-bloems Dwarsstraat, f 1280. *Oppch.*
- Nieuwendijk, N. 136. (Een Koopmans Winkelhuis, Achterhuis en Erve, op de) tuschen de Haattemmer Sluizen, f 4000. *A. Schouten.*
- Nes, N. 44. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Pieterjakobstraat, f 1700, in slag f 200. *Vos.*
- Zeedijk, N. 13. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Nieuwmarkt, f 2400, in slag f 400. *Menkens.*
- Heekelveld, N. 12, 13, 14 en 15. (Vier Huizen en Erven, op 't) in de zwarte Bijlsteeg, f 1725. *Schouten.*
- Een Tuin genaamd *Dubbeltorg*, met deszelfs Huizing, en een daar naast apart verhuurd wordend Woonhuisje, in de Plantagie aan den Milt-deeweg, Park letter B. N. 68. f 3250, in slag f 200. *Schouten.*
- Een Pleider Tuin met deszelfs Huizinge en Erve, genaamd *Batavier*, op het Groenpad, bij de Drie Karsjes, onder de Naam van Stoterdijk, N. 14. f 200, in slag f 100. *Ottens.*
- Nieuwe Hoogstraat, N. 6. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de 2de Dwarsstraat, f 4970. *Oppch.*
- Zeedijk, N. 66. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, zijde twee Woningen onder een Dak) op de) over de Wijde Kopssteeg, f 4550, in slag f 100. *Looman.*

Een Buitenplaats genaamd *Zomerlust*, in de Sloterdijker Meer, nabij het Dorp Sloterdijk, N. 18; benevens twee Kampen en een stuk Weiland; en nog een stuk Weiland, liggende voor de Plaats ter zijde de weg, groot een morgen en honderd roeden, f 4910. Opgeh.

Kalverstraat, N. 125. (Een Huis en Erve, in de) bij de Munt, f 3400, in slag f 200. *van Cooth.*

Molensfeeg, N. 18. (Een Huis en Erve, in de) f 1500, in slag f 150. *de Vries.*

Nieuwe Amstelstraat, N. 51. (Een Huis en Erve, in de) bij het Plein, f 650, in slag f 12. *de Sola.*

Singel, N. 501. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij het Koningsplein, f 5550, in slag f 175. Opgeh.

Deze onderstaande *Vaartuigen* zijn geveild op *Maandag* den 27 Augustus 1810. in het N. Z. Heeren Logement.

Fregat Schip's Holl, (Een) genaamd *Geheimraad Namsen*, gevoerd geweest bij Kapitein ANDERS GRÜNEBERG, lang over steven 94½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 26 voet 10 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 13 voet, 't verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet 4 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 1000, in slag f 125. *H. D. Canne.*

Flotfschuit, (Een sterk gebouwde) lang over steven 70 voet, wijd binnen zijn huid 14 voet 5 duim, hol 4 voet 6 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 250, in slag f 3. *A. F. van Coeverden.*

Kop-Sloep, (Een extra Welbezeilde) lang over steven 18½ voet, wijd 5½ voet, hol 2½ voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 95. *H. D. Canne.*

Deze onderstaande *Vaartuigen* (bij *Executie*), op *Maandag* 3 September.

Damloper-Schip, (Een extra-ordinair Welbezeild) genaamd *de jonge Harmanus*, gevoerd door Schipper C. KOPPE, lang over steven 65 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 2 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 400, in slag f 10. *Jan Tensije.*

Koorn-Schuit, (Een extra sterk gebouwde) genaamd *de Palm*, gevoerd door Schipper GERRIT VAN MINDEN, lang over steven 46 voet, wijd binnen zijn huid 11 voet 2 duim, hol in 't ruim 5 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 130, in slag f 70. *Luijckes & Hoijnskamp.*

Koorn-Schuit, (Een extra sterk gebouwde) genaamd *de jonge Wolf*, lang over steven 47 voet, wijd binnen zijn huid 12 voet, hol in 't ruim 5 voet 2 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 700, in slag f 7. *J. Blouw.*

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

ZEVEN-EN-DERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Laands vloot nu, volgens besluit, voor *Duinkarken* geraderd zijnde, werd DE RUITER nog dien zelfden dag door één der afgezondene galjoots berigt, dat men den 15den van Herfstmaand (1666) de *Engelsche vloot*, zestig zeilen sterk, reeds voor *Portsmouth* had zien ten anker leggen, en nog acht à tien schepen in de haven, die waarschijnlijk door den storm beschadigt waren. Op dit berigt zond onze held aldra twee galjoots om de West, om de *Franfchen* van de gesteldheid der *Engelsche vloot* kennis te geven.

Den 19den van Herfstmaand werd de *Nederlandsche vloot* door een' zware storm uit het westen overvallen, die ruim drie dagen aanhield, en waardoor vele schepen grote schade, zoo aan masten als touwwerk leden, zoodat een derzelve naar *Texel* werd opgezonden om zich te herstellen.

Den 23sten werd in den Krijgsraad besloten, om, dewijl thans de aan den Graaf toegezogde vier dagen tot het verblijf der vloot alhier, ten einde waren, en de gronden mede zeer steenachtig en onbekwaam, met 'slands vloot optezeilen, en zich te posteeren tuschen *Oostende* en *Blankenburg*, om aldaar de nadere orders van de Heeren Staten intewachten. Dit besluit dadelijk ten uitvoer gebracht, en de vloot twee dagen daarna reeds voor *Blankenburg* gekomen zijnde, ontving men al aanstonds berigt uit *Calats*, dat men aldaar in 't *Kanaal* eene vloot gezien had, die men hield voor die van den Hertog van *Beaufort*; waarop DE RUITER met zijne Krijgsraad besloot om dadelijk een zijner kleine vaartuigen d'rwaarts te zenden om kondfchap hieromtrent, en alsdan met de vloot te volgen; doch men ontdekte welhaast dat het *Vlaamsche* schepen waren.

De Heeren Staten, op het berigt van den Secretaris NIEUWPOORT, omtrent de gesteldheid der vloot en de heerschende ziekte op dezelve, dewelke zoowel het eerbiedwaardig hoofd, als vele mindere officieren en een aantal matrozen had aangetast, besloten, om den Generaal DE RUITER te bevelen, met de vloot weder na de *Hollandsche kust* te streven en binnen te loopen; doch dat hij twintig à vijf-en-twintig schepen om den Noord zonde zenden, om de verwacht wordende *Oostindische* en andere schepen te beveiligen; benevens eenige fregatten om in of omtrent de Hoofden te kruisen. Doch vier dagen daarna ontvingen de Heeren Staten de tijding van den brand te *Londen*, de allerverfchrikkelijkste waarvan men immer had gehoord; eene brand, dewelke door de hevige wind zulk eene snelle voortgang had, dat men omtrent twaalfduizend huizen, en meer dan tachtig kerken telden, dewelke hierdoor in den asch

VII. DEELS III. STUK.

T

werden gelegd; waarbij men de schade aan de inwoners hierdoor toegebragt, op 6,000,000 *ponden sterling*s begrootte, behalve het verlies van goederen en koopmanschappen, hetgeen niet te berekenen was.

Deze tijding werd alda door den Raadpensionaris DE WIT, van wegen de Heeren Staten, aan DE RUITER gezonden, als een toeval, hetwelk zeer ligt eenige verandering in den staat van zaken zou kunnen te weeg brengen; en het genomen besluit der Staten eenige verandering doen ondergaan; men wist dat de *Engelsche vloot* nog buiten staat was om zich spoedig weder in gevecht te begeven, uithoofde den Generaal MONK zelve te *Londen* was aangekomen.

Den 26sten, ontving DE RUITER bevel van de Staten Generaal, dat hij 's lands vloot niet zou doen uitëen gaan; noch zich van elkander verwijderen of doen binnen lopen, dan na alvorens hiertoe nader order te hebben ontvangen. Den daarop volgenden dag kreeg onze held berigt uit *Calais*, dat de *Fransche* en *Engelsche vloten* in 't *Kanaal* omtrent *Boulogne* te zamen slaags waren, met ernstig verzoek om zich dadelijk derwaarts te begeven en in den strijd te deelen. Hierop besloot hij met de vloot naar het *Kanaal* te stevenen; doch de ongestadige winden, gevolgd van eene harde en vliegende storm uit het zuidwesten verhinderde hem in zijn voornemen, hebbende zijne vloot hierdoor grote schade geleden.

Kort hierna ontving men tijding van de *Fransche vloot*, inhoudende, dat de Hertog van *Beaufort* wel voor *Dieppe* geweest was, om zijne achtergeblevene schepen te verzamelen; doch geen middel ziende om zich bij DE RUITER met zijne vloot te kunnen voegen, weder naar *Bras* was gezeld en zijne vloot in behoude haven had gebragt; dewijl hij voorzigtig, dat wanneer hij met dezelve zoolang te *Dieppe* zich had opgehouden, hij zeer ligt in handen der *Engelschen* zoude zijn gevallen; hetgeen reeds het lot van drie zijner achtergeblevene schepen geweest was, waar van twee door eene dappere tegenweer ware ontkomen; doch het derde in huans handen was gevallen. Drie *Nederlandsche schepen*, dewelke onder BRADPORT's vloot met eenige koopvaarders naar het vaderland wilde keeren, werden bij *Boulogne* door de *Engelschen* aangevallen, en door hun op strand gejaagd en verbrand, dewijl het derde met eenige koopvaarders zich door de vlucht redde en het op de rivier *de Seine* ontkwam. Dit gevecht was oorzaak van het gerucht dat de beide vloten slaags waren geweest.

Onze held, door toenemende ziekte en verzwakking geen kans meer ziende om op alle voorkomende ongevallen op 's lands vloot de nodige orders te stellen en naar zijne gewoonte te handelen, verzocht bij eene missive aan H. Hoog Mog., verlof, om zich ten spoedigste naar het vaderland te mogen begeven, vertrouwend hierdoor onder dan Goddelijke zegendes te eerder zijne vorige gezondheid en vermogens weder te zullen herkrijgen; welk verzoek ook, op getuigenis der Geneesheeren, dat in zulk eene toestand geene verdere diensten door hem aan den lande konde bewezen worden, en door zijne tegenwoordigheid op het schip niets dan eene vermeerdering van zijne ziekte zoude te weeg gebragt worden; aan hem werd bewilligd; ten dien einde werd hij op den 2den van Wijnmaand, met een der snelzelligste oorlogsfregaten, *Schisdam* genaamd, vergezelschap van zijne zoon, Jonker ENGEL DE RUITER, onder het doen van verscheidene

erefchoten van 's lands fchepen, naar de *Maas*, en vervolgens met een jacht binnen door naar *Amsterdam* gevoerd; alwaar duizenden hunne vurige wensch tot 's mans herftelling ook fpoedig vervuld zagen, doordien de koortfen meer en meer verminderde, en zijne krachten allengs toenamen, tot algemeene vreugd voor alle die het heil en de eer van hun vaderland niet onverschillig was, en ware deugd en heldenmoed op prijs wisten te ftellen.

(*T vervolg hierna.*)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTE-
NISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Wijnaand (Oetober.)

- 1 *Schoonhoven* veroverd voor de Staten, door LUXEY, 1572. — Impost op de koffij en thee. 1691.
- 2 Hulptractaat met *Engeland* tegen *Spanjs*. 1585. — Gevecht bij *Agmond* en *Bergen*, tusfchen de *Rusck-Engelfche* en *Bataafsch-Franfche arméén*, waarbij de laatstgemelde *Alkmaar* ontruimden en bij de *Beverwijk* post vatte. 1799.
- 3 WILLEM II. Graaf van *Holland*, tot *Roomfch Koning* verkoren. 1497. — *Leiden* ontzet. 1574.
- 4 Huwelijk van WILLEM V. met H. K. H. FREDERICA SOPHIA WILHELMINA. 1767.
- 5 Synode van *Nederland te Embden* begonnen. 1571. — Prins MAURITS verandert de Regeering te *Hoorn*. 1618.
- 6 Gevecht bij *Castricum*, en ontzet van *Alkmaar*. 1799.
- 7 Beroemde tocht van WILLEM I. door de *Maas*. 1568. — Zware storm in *Texel*. 1756.
- 8 *Alkmaar* uit handen der *Spanjaarden* ontzet. 1573. — Slag van Prins MAURITS tegen *Saxola*. 1605. — Het beleg van *Lillo* opgebroken. 1792.
- 9 Aete van *Crosswell* voor de fchepvaart van *Engeland*. 1639.
- 10 Optocht van WILLEM III. bij *Woerden* tegen de *Franfchen*. 1672. — JAN DRAKENBURG overleden, oud 140 jaar. 1772.
- 11 Eerfte ontdekking van *Amerika* door COLUMBUS. 1492. — Zeeslag tusfchen de *Bataafifche* en *Engelfche vloeten*. 1796.
- 12 Triomf door de *Nederlanders* op de *Spanjohen*, op de *Zuideroos* behaald, en *Bossu* gevangen. 1573. — Springt de *Kruiddoren* te *Delft*. 1655.
- 13 ALVA door PHILIPS II. tot Gouverneur der *Nederlanden* aangefteld. 1567. — Brand in 't fadhuis te *Amsterdam*. 1762.
- 14 Ontzondt placat tegen de Reformatie in *Nederland*. 1599.
- 15 *Gregoriaanfche* of nieuwe ftijl ingevoerd. 1581. — Vrecoftijl en besliffende slag bij *Jona*, tusfchen de *Pruiffifche* en *Franfche troepen*. 1806.
- 16 BONAPARTE uit *Egypte* te *Perth* terug. 1799.

- 17 Vrede tusfchen de *Fransche republiek* en den Keizer van *Oostenrijk*. 1797. — Nieuwe conftitutie voor de *Bataafche republiek* geproclameerd. 1801.
- 18 Graaf JAN VAN NASSAU overleden. 1606. — Capitulatie tusfchen de *Rusf-Engelfche* en *Bataafch-Fransche* arméén, ter ontruiming van *Holland* door de eerstgemelde. 1799.
- 19 J. ARMINIUS overleden. 1609.
- 20 Keizer KAREL VI. overleden, 1740; zijnde de oorzaak van den oorlog, die tot 1748 geduurd heeft.
- 21 M. H. TROMP's triomf in *Duins*, op de *Spaansche vloot*. 1693.
- 22 449 Huizen te *Haarlem* verbrand. 1576. — WILLEM IV. overleden, en ANNA ligt den eed af, als Gouvernante. 1751.
- 23 Edict van *Nantes* vernietigd door LODERWIJK XIV. 1685. — MARIA ANTONETTA, Koningin van *Frankrijk*, te *Parijs* gequillotteerd. 1793.
- 24 De *Nederlandsche manufacturen* in *Frankrijk* verboden, om den *Munfstersche vrede*. 1648.
- 25 Keizer KAREL V. fchenkt de *Nederlanden* aan PHILIPS II. 1555. — De *Schermer* droog. 1648.
- 26 *Leicesterfche landverraders*, te *Leyden*, onthoofd. 1587.
- 27 FLORES V. verklaart *Amfterdam* tolvrij, zijnde dit de eerste privilegie dier stad. 1275.
- 28 De eerste fteen aan het fadhuis (nu paleis) te *Amfterdam* gelegd. 1648.
- 29 MICHEL SERVET, te *Geneve*, verbrand. 1553.
- 30 Eerste beleg van *Leyden*. 1573.
- 31 M. LUTHER's eerste disputatie over de afzaten. 1517. — *Nederlands* eerste verbond met *Frankrijk*, tegen *Spanje*. 1591.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER,
in *Wijnmaand*.

In het begin of op de helft van deze maand, na dat het weer is, zet men alle de boomen en gewasfchen, wier tederheid niet toelaat den winter in de opene lucht door te brengen, binnefs huis; men geeft dezelve alsdan een weinig nieuwe aarde, zonder aan de wortels te raken, en laat ze aldus onangeroerd ftaan; evenwel plaatst men de tederfte planten daar, waar zij de meeste zonneschijn kunnen bekomen, en zorgt dat men na de helft van deze maand, de verfte planten geen water meer geeft, om dezelve hierdoor voor verrotting te behoeden. De planten nu binnefs huis zijnde, is het eckter zeer goed om, zoolang het zoel weer is, de venfters nu en dan op het midden van den dag open te zetten, om de planten dus een weinig tegen de koude te befchermen.

Plant verder alle uwe Tulpen, Anemias en Ranunkels, en verplant de Rofeboomen en andere doornachtige planten die bloem dragen. De potten met Angellieren die nu bloeijen, plaatst men mede binnefs huis, evenwel zoo na mogelijk aan de deur, om dat dezelve genoegzame lucht ontvangen.

De bloemen welke men thans vindt zijn weinig, alléénlijk bloeijen nu nog eenige Rofeboomen, de Paffiebloem, de lange Peper, de enkele Muurbloem, de *Kaspifche Uijen*, de *Telm Laurier*, de dubbelde *Violieten*, en eenige andere meer.

De volgende dichtmatige ontbindingen van den Heer P. H. van A. . . m, op de voordragten in het 6de Ds. 4de stuk, ons te laat toegezonden zijnde om hiervan op zijn tijd gebruik te maken, zullen wij dezelve alhier een plaats inruimen, met vriendelijk verzoek tevens aan de Heeren Correspondenten, om hunne oplossingen ons tijdiger te doen geworden, dewijl het herhalen van dergelijke reeds bekende woorden ons werk meer *ontsieren*, dan eene enkele spel- of taalfout, en de tijd ter ontbinding zelve meer dan te veel is.

Op de *logogryph*:

*Het zindlijk dorpje BROEK, dat menig een bekoort,
Is, in een' and'ren zin, alhier het moederwoord:
Want, dat het kleeding is, kan niemand tegenpreken;
Dat ook een visch het heeft, is meer dan eens gebleken;
En dat 't een zessiental van woorden in zich sluit,
Behoefst niet aangetoond: want de opgaaf wijst dit uit.*

Op de *logogryph-charade*:

*KANASTER is hier 't woord: o ja, dit stel ik vast;
Want Ka is zek're naam, die aan de vrouwen past;
De kan is immers ook bij huisraad slechts te ontboren?
En wat van Kana is, zal ons de bijbel leeren.
Nu, aster weet men, komt uit Flora's lieve hand,
En ster, in 't eind; ziet m' aan 't azuur gewelf geplant.*

Op *charade 1.*

Nommer één
Kan 'k ontleên,
Als ik zet

Lijs en Bet
Bij elkaar:
Is 't niet waar?

Op *charade 2.*

*Als de gorte wintertijl
'T berisfaiszoen heeft uitgeleid,
'T bosch beroofd van groene bladen,
Berg en dain met sneeuw beladen,
Amstel, Rotte, Maas en Rijn
Overdekt met kristallijn;*

*Dan, dan is 't een warme haard,
Die der gruisheid wreugde baart;
Dan de jeugd gaat spelevaren
Op de spiegelgladde baren,
Met deaar en ijsleê giert;
En op schaatfen luchtig zwiert.*

*Maar, als dan een felle orkaan
Alles dreigt ter weer te slaan;
Lage stulpjes, schaan'le daken,
Wand en bindten zelfs doet kraken;
Trans en toren sidren doet,
En alom afgrijselijk woedt:*

*Acht met welk een bang verdriet
Kampt dan de arme zeeman niet?
Daar het stampen, sling'ren, sleuren,
Dreigt zijn' kiel van een te scheuren:
O! hoe haakt hij dan naar wal,
Waar zijn' nood eerst sinden zal!*

*Doch... waar dwaalt mijn' zangster heen?
Moo'lijk vraagt reeds menig een,
Of dit alles moet verstrekken
Om charade 2. te ontdekken?
Daar in wordt naar visch gevraagd:
En 'k heb van geen' visch gewaagd.*

*'T is zoo — doch hij, die slechts let
Wat hier is *cureyf* gezet,
Zal daar uit wel kunnen lezen,
Op wat wijzen ik heb bewezen,
Dat het hoofdwoord, of de visch,
Anders niet dan *NARWAL* is.*

Op raadfel 2.

*De driiftrol, door de hand van 't knaapjen aangedreven,
Door slag op slag gazuweept, loopt immer vrolijk voort;
Zoo rustloos loopen ook de dagen van ons leven,
Daar vaak het wisselend lot hun' blijden loop verstoort.*

Ook is ons door den Wel-Ed: Heer G. C. Reincke de Sitter, op de *logogryph*, het woord BROEK, en op raadfel 2, TOL, ingezonden, het eerste met aanteekening van eenige der reeds genoemde overgeplagene woorden.

VERVOLG van de OPLOSSINGEN der VOORDRAGEN,
gedaan in ons 6de Ds. 5de stuk.

Logogryph, KATOWN; is nog gevonden door den Heer G. C., te *Weesp*, en door den Heer J. C. Schouten beantwoord met het volgende:

De *tas* bevat
In zich een schat
Onmisbaar tot ons leven;
In draak en spijl
Wordt zelfs 't bewijs
Ons hiervan staag gegeven.
Nek is een deel,
Dat tot 't geheel
Van mensch en beest moet strekken;
En in de schuit
Die men beduidt,
Is *kano* klaar te ontdekken,
In *tas* of vat;
Kan men soms *nat*
Of andre waar beschonwen.
De *kant* is pracht,
En zeer gracht
Tot sieraad voor de vrouwen.
Kan, 't keukensaad,
Nietst men te baat.
Tot velebande zaken.
Te visschen met
Het fraaije *nat*,
Kan dikwijls ons vermaken;
En is het dat
Ons soms de *tas*
Tot dienst en nut kan strekken,

Is 't echter waar,
Dat ze ook gevind
En misfel van verwekken,
Door *kat* verhoest
Zie 'k mij verderd
Met *tas*, een deel van boomstam,
De naam van *Ko*,
Ook *Ke*, of *Na*,
Heeft menig vrouw bekomen;
En ook dus wordt
Den man verkort.
Koes, *Ko* of *Os* geheten,
'T gart zeker, dat
'T voorledene *at*
Afkomstig is van eren.
At, links gespeld,
Wordt *Ts* gemeld,
Een' van de hoofd-risicoren,
Ik noem tot slot
Nog 't vuile *tot*,
'T verblijf van vele diezen,
'T geheel nu, dat
Een' stof bevat,
Om haar waardij te roemen,
Is wis *KATOWN*;
Kan dit voldoen?
'K heb dan niets meer te noemen,

Den Heer P. H. van A..m doet zijne oplossing op dit woord door de volgende dichtmatige aanmerking:

*Hij die genegen is door 'logogryph te ontknopen,
Sla slechts het tweede deel van den Mercurius eens open,
En zie den 'logogryph in 't eerste stuk (*) gemeld,*

(*) Bladz. 42.

*Waarin hij 't woord KATOEN zal vinden voorgesteld.
Wil hij voorts eens reeks van onderdeelen lezen.
Hij ziet ze in 't vierde stuk (†) genoegzaam aangewezen:
Daar contrabande nu niet wordt gepermitteerd,
Verdiest ook daaz' katoen te zijn geconfiscieerd.*

Charade 1. is mede met PINKSTER opgelost door den Heer C. C., te Weesp, en door den Heer P. H. van A., m met het volgende:

*Dene opgaaf meldt niets van 't geheel,
Maar nal van ieder onderdeel.
Het eerste (zegt ze) is iets, dat men door pracht ziet sieren
Met edel gesleente en ook met goud;
Terwijl het voorts een dier ontvooit,
En eind'lijk nog van 't een naar 't ander land kan gioren.
Wanneer 'k den pink nu hier voor stel,
Dan krijg ik ook het tweede wel:
Want immers is 't de ster, die men zoo schoon, verheven
Aan 't grensloos ruim bespeuren kan. —
Bind 'k voorts die woorden zamen, dan
Zal PINKSTER, naar mij dunkt, doemstig 't antwoord geven.
Charade 2. met KOLFBAAN, door den Heer C. C., te Weesp,
en door den Heer J. C. Schouten met het volgende:*

*Zoo ver ik thans kan vasthouden, | Want met de KOLFBAAN te adverteeren,
Is 't moederwoord hier te explicieeren, | Zal dit met 't doel niet differereen.
Dus zegt den Heer P. H. van A., m:*

*De KOLFBAAN is een' van die zaken, | Doch die zich hier aan gaat verslaven,
Waar men, als de arbeid is gedaan, | En meer de half als d'arbeid miort,
Zich wel een uurje in mag vermaken, | Zal zoo zijn' baan ten einde derven
Met op en neer den bal te slaan. | Dat hij zich eens bedrogen vindt.*

R A A D S E L.

*WATER; voorgesteld door Mejufvr. J. S. G., geb. S.: — ont-
raadfeld door de Heeren J. C. Schouten, P. H. van A., m, D.
H., te Z.; Rina J. Gonggrisp, te Harlingen; J. P. Rijk,
L. M...., te Hoorn; G. v. O., Jacobus Driehuys Rabe,
te Arnhem; Mejufvr. A. M. J. Rabe, aldaar; de Heeren, K. Oom-
heyu Jr., te Wormerveer; Dk. D...., te Z.; J. F. Holler-
mans, Stephanus Verstraaten, te Waverveen; D. H., te
W.; J. C. Honigh, te Zaandijk; W. Starink (in verzen); J.
H. Giefenhuyten, P. W. Meijer, te Arnhem; G., te A.;
A. W. Jbsz., J. Hesselfelt Bz.*

Ook zijn de volgende dichtmatige ontraadelingen ingezonden:

*De zachte WATER-drup (zoo zegt den dichter) slijt
Den keiffen zelfs, hoe hard hij zij, toch door den tijd.
J. Koning, te Weesp.*

142 STAAT- EN LETTERKUNDIG

*Het jongste raadsfel, wat 'k ook denk,
Geeft op 't woord WATER ons een' wenk.*

Johs. Geltfligter, te Edam.

*'K had 't raadsfel reeds driemaal gelezen,
Eer 'k wist dat WATER 't woord moest wesen.*

Ps. Msz. Vethman, te Wormerveer.

Dat 't WATER onontbeerlijk is,
Stem ik gered'lijk in;

Doch 't strekte ook eens ren ondergang
Van menig hulsgezin(*).

Henrikus Arens.

Zoo ras 'k dit raadsfel had gelezen,
Dacht ik, het woord zal WATER wesen.

Gt. Spijkerman, te Zwol.

Als WATER 't doel niet is,
Ben ik in 't raden mis.

Ts. Springstok, te Zwol.

*Zou 't WATER niet in dit, uw doel te kennen geven?
Was 't water ons ontzegt, wij kwamen wis om 't leven.*

W. D. Manvis.

V R A G E N.

1.) OIE (*gans*); gevraagd door den Heer J. C. Schouten: —
beantwoord door de Heeren Dk. D....r, te Z.; J. F. Hollermann,
A. Timme, en J. D. G. Cremers; G. H. Overveld Mulder,
D. H., te W.; L. M....., te Hoorn; G., te A.; A. Bredie Jr.;
Jacobus Driehuys Rabe, te Arnhem; Mejsvr. A. M. J.
Rabe, aldaar; de Heeren, K. Oomheyn Jr., te Wormerveer;
Ps. Msz. Vethman, aldaar; Stephanus Verstraaten, te Wa-
verveen.

Ook zijn de volgende dichtmatige antwoorden hierop ingezonden:

*Je pense le mot
Est l'OIE, un oiseau;*

*Quo dans Mercuri est proposit
Pour expliquer..*

Johs. Geltfligter, te Edam.

*L'enfant avait grand plaisir il sautait de grand Joye,
Qu'a r'il donc petit coquin, il atrapa un OIE.*

W. D. Manvis.

*Tot antwoord op het geen men met deze vpgaaf vraagd,
Zig ik OIE (*gans*), en wensch te zijn gellaagd.*

Henrikus Arens.

2.) ASIA; gevraagd door den Heer Ts. Springstok, te Zwol: —
beantwoord door de Heeren A. W. Jbsz.; Stephanus Verstraaten,
ten,

(* Gesteige Meryan de jongste watersnood in Gelderland.

ten, te *Waverveen* (*); D. H., te *W.* (†); F. C. Klingenspoor, Dk. D....r, te *Z.*; Gt. Spijkerman, te *Zwol* (in verzen); merkende de twee laatstgenoemde Correspondenten hierbij aan, dat dit woord, volgens den Hoogleeraar Siegenbeek, eigenlijk *AZIE* behoort geschreven te worden.

Den Heer J. Koning, te *Weesp*, zegt:

*Drie lettergrepen vindt men in 't woord AZIA,
Dat mij ten antwoord op vraag twee juist komt te stad.*

Het ingezondene woord *ARIA*, heeft ons bedunkens, geene zweem naar een *Hollandsch* woord (zoo als de opgave eischt), even zoo min als de hierop door ons ontvangene naamwoorden *ABIA* (Koning van het afgezonderd rijk van *Juda*), en *IZAÏ*; hoewel dezelve anderszins aan de verdere bepalingen, voldoen zouden.

OPLOSSINGEN der VOORDRAGEN, gedaan in ons
6de Ds. 6de stuk.

L O G O G R Y P H.

PASKWIL; voorgesteld door den Heer *Stephaanus Verstraaten*, te *Waverveen*:— gevonden door de Heeren *J. Koning*, te *Weesp*; *C. C. Jaldaar*; *A. Timme*, en *A. T. van der Krabben*; *J. S. W.*, te *Weesp*; *Ks. Kaan*, te *Wormerveer* (in verzen); *J. Driehuys Rabe*, te *Arnhem*; *Mejufvr. A. M. J. Rabe*, aldaar; de Heeren *G. Hesfe*, *J. H. G.*, *P. Oomheyn*, te *Wormerveer*; *J. Z.*, aldaar; *C. Honigh*, te *Zaandijk*; *D. H.*, te *Z.*; *H. P. Witkamp Pz.*, *J. Hesfelfelt Rz.*

De volgende dichtmatige ontbindingen hebben wij mede ontvangen:

*Was op; zei Kees! ik zal u schatten graven leeren;
Als ik tien guldens krijg, 'k zal dan niets meer begeeren:
Watraks was men eehsgezind, en goede buurman Gijs,
Kees reeds verhaugd ter noer, was blijde met de prijs.
Nacht nu, sprak Kees; twee uur moet gij hier liggen blijven;
Indien ge u slechts beweegt, weg zijn gewis uw schijven.
Tag vrij dien zot nu uit; want Kees was met zijn geld,
Zeer vergenaagd van geest, reeds naar zijn huis gesneld.*

Ts. Springstok, te *Zwol*.

(*) De Heer *Verstraaten* zegt, dat de naam van *Hollandsch*, naker als deszelfs ondersom zal voortkomen.

(†) Deze *Correspondent* merkt aan, dat *ASIA* onder dien naam reeds bij de *Latijnen* bekend was, eer men om *Holland* of de *Hollandsche* taal konde denken, en het dus geen oorspronkelijk *Hollandsch* woord kan zijn, maar, bij gebrek van eens andere naam, het dusgerrecht in *Holland* heeft verkregen.

Pasquin, lang onder de aard' gezocht,
 Kwam 't reval weer' te ontdekken;
 Men doof hem op, om weer met vrucht
 Ten pronk en aut te trekken.

Men wees hem Roppe's markt pas aan,
 Om daar op nieuws te prijken;
 Hij stond daar, zoo als beelden staan,
 Slechts om er naar te kijken.

Doch neen! ook daar had hij geen rust,
 Men kwam op nieuws hem plagen,
 Door hem nu met vernieuwde lust,
 Een post weer opdedagen.

Hieb ik 't geraden? Is 't Pasquin?
 Dan zal PASKWIL uw doelwit zijn.

A. A. van der Knaap.

Vraagt men naar het moederwoord;
 Zonder twijfel moet ik zeggen

Dit PASKWIL hier juist behoort.
 Meer valt dus niet uit te leggen.

H. W. Carras, te Zutphen.

Zou ik deer' logogryph ontbinden,
 'K moest dan het woord PASKWIL eerst vinden:

L. W....

Mijn, die paskwiltien maakt,
 Mag men niet acht verhaanden;

PASKWIL zal naar ik zij,
 'T bedoelde woord hier wezen,
 En heb ik al eens mis,

KWIL, dacht ik weldra, dat hier
 Uw ware mening was.
 Doch 't heeft nog vrij wat meerder in
 Als 'k uit uw opgaf las.
 Nis, dunkt mij, dienstig voor elk schip.
 Spil is aan molens, en
 Wat was is, is naar mijn begrip
 Niet droogs doeh ik beken

Maar hier, in dit geval,
 Mag ik PASKWIL wel raden.

Rinia J. Geongedijp, te Hartlagen.

Dit doet mij nog niet vrezen;
 'K hervat straks mee vermaak
 Mijne reeds begonnen taak.

Mejuftr. A. M. Kocking.

Een wik vol was zeer duur thans is.
 De waerd' some valsch gevat.
 As hoord tot 't rijnig, en zoo 'k gis
 Maakt 't sap zeer vele zat.
 As zegs een klap en somtijds goad,
 Als 't kind niet baigens wad.
 Met spalk... maar 'k heb genoeg gezegt
 En 'zwijg voor ditmaal stil.

W. D. Manvis.

Door pas en pak en pal, pis, pik en pil en plank,
 Met plas en as en al en als en la en lak,
 Nog sap en spa en sa en sik en slap en slip,
 Slak, slik en Ka en Kap en kas en kil en kip,
 En kwal en klap en klip en klis en wik en wijk,
 Daar bij nog wal en wip en wis en wil, vond ik
 Bij 's en lip en la en lap en lak en las,
 Dat lip en lia en lik, dat 't woord PASKWIL hier was;

B., te Z....

Plak, sap, pill en pal,
 Kap, klap, kat en kat,
 Was, wat, lap en kas,
 Klis, als, lip en pas.

Deze ziele zift, wil men 't jafst naar vereifch ontbinden,
 In 't moederwoord PASKWIL gemakkelijc te vinden.

Lis, wis, kip en lak,
 Met klip, wip en plak,
 Yous kas, kat, wil, lak,
 Was, ik, la, al, fik.

K. Oombeyn Jr., te Wormerveer.

Om Brieven te fulten
 Gebruikt men het lak.
 De Hia vindt men bukten.
 Het kind vrees de plak.
 Een kap wordt gedragen;
 Gewis ook een fak.
 Een pill kan behagen
 In lijfs-eigemaak.

Lip is niet te ontbeoren
 Als menfchelijk deel.
 Thans vindt men op kléeren
 De lappen zeer veel.
 Gij kunt nu reeds vinden
 Dat men met PASKWIL
 Het doel kan entwinden.
 'K zwijg dus verder ftill.

J. G. Schouten

A N N L E T I U S .

In fottrend beklédicht en honende PASKWILLEN
 Schept gij, o Lettus! een wonder groot vermaak:
 Gij geeft elke handwijz', brengt alles aan de kaak;
 Ja, zult verlijgt, in 't einde, u zelve nog bedillen.

E. H. van A..m.

De Heer A. Bredie Jr., doet zijne oplossing verzeld gaan van het volgende:

In vroeger tijd leefde er te Rome een fchoenmaker, PASQUIN geheten, dewelke door zijne fpotzieke aard, gelegenheid had gegeven, dat men na zijn dood zijn naam gaf aan een beeldbrok, op de hoek van eenftraat fttaande, tegen-over een ander, MARFORIO genaamd. Aan PASQUIN werden gewoonlijk fpotfchriften aangeplakt op eene vragende wijze, en op MARFORIO kon men het antwoord vinden. Hieraan is het woord PASKWIL dezelfs afkomst verfhuldigt; welke naam men thans aan alle fpotfchriften geeft.

Dus zegt den Heer Dk. D...r, te Z...k:

Voor dezen woonde een fchoen- of kledemaaker, PASQUIN genaamd, te Rome, bij wien zich altijd vele ftraatfijpers en lediggangers lieten vinden, om zijne fpotternijen, waarmede hij het volk over den bekel haalde, nantehooren. Na zijn dood, toen men zijn huis wilde vertimmeren, vond men in den grond onder hetzelfde, een gefchonden ftandbeeld, dat nu naar zijn naam nog PASQUIN genaamd wordt.

Het voornoemde beeld ftaat te Rome, aan een hoek van 't Paleis N...na, in de wijk van de ftad, die Riens de Pariens genoemd wordt.

Een diergelijk en tot hetzelfde einde dienftig beeld ftaat ook te Rome, in de zijvleugel van 't kapitoel, aan eene muur, 't welk MARFORIO genaamd wordt.

De Heeren J... Gelftigter, te Edam; H. F. Gangel, T... Vethman, te Wormerveer, en Henrikus Arens, hebben

ons mede hunne ontbindingen van dit woord in verzen, toegezonden; waarin de reeds genoemde overgeflagene woorden mede worden aangeteekend. Ook de Heeren A. W. *Jbsz.*, G. v. O., J. S. W., te *Weesp*; Ks. Kaan, te *Wormerveer*, D. H. te *W.*, merken dezelve mede in hunne beantwoordingen aan.

Den Heer opgever zelve teekend nog (behalve de door Z. Ed. reeds voorgestelde) nog 26 woorden aan; dewelke door hem nog in zijne opgave gevonden, doch door anderen reeds genoemd zijn, behalve het woord *As*, eene stad in de stamme BENJAMIN'S, ten westen *Jericho*, enz.

LOGOGRYPH-CHARADE.

KORENTEN; voorgesteld door den Heer G., te *A.*: — ontbonden door de Heeren J. Koning, te *Weesp*; C. C., aldaar; Ts. Vethman, te *Wormerveer*; Ks. Kaan, aldaar; G. v. O., J. H. Sselfelt *Bz.*; H. P. Witkamp *Pz.*; Mejufvrouwen A. M. J. Rabe, H. E. L. Feld.; de Heeren, D. H., te *Z.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; A. Bredie *Jr.*, Louis Wilhelm Rabe, te *Arnhem* (oud 7 jaren); P. W. Meijer, aldaar; J. Driehuys Rabe, mede aldaar; J. H. G., W. G. v. G., A. Timme, en A. T. van der Krabben; A. W. *Jbsz.*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; W. Starink (in verzen); Rinia J. Gonggrijp, te *Harlingen* (in verzen); L. W. (in verzen); D. H., te *W.*; Mejufvr. A. M. Kotting.

De volgende dichtmatige ontknopingen zijn hierop ingezonden:

Ko, is de korte mannen naam.

Voeg letter r met Ko, te zaam

En dan verkeerd gelezen,

Zal rok het kledingsstuk van mans en vrouwen wezen.

'T woord en bij r gevoegd en t'zaam bij Ko gedaan,

Dan ziet men 't woordje koren staan;

Dit weder omgekeerd, de k nu niet gemeld,

Wordt dwing'land Nero's naam gespeld;

Nu Ko weder laten staan, en ten bij ten genomen,

Zien wij 't woord renten komen,

Iets, waarvan menig een of schraal of sober leeft,

Geluk wen hij zo vast, en ook toereikend heeft.

Neem r van renten af, hebt ge enten, zulk een woord,

'T geen juist tot 's tuinmans zaak en taak volstrekt behoort.

De laatste lettergreep, ten, omgekeerd, is net,

Iets, waarop als men vischt, gedurig wordt gelet,

En nemen wij nu Ko, met ten en ten verbonden,

Dan dunkt mij, is 't gevonden

Dat het KORENTEN zijn waar op het voorstel wijst,

En 't ons daar in gebak als overheerlijk prijst.

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

„Zoo lang rozijn en vijg en KRENTEN (*) nog bestaan,
 „Blinkt uw gezigt gewis gelijk de volle maan.”
 Dit rijm heeft Piet Boddaert een' kruidenier gegeven;
 Doch zoo hij thans in leven was,
 Had hij uit zijne hersenkas
 Misschien dien goeden man dit volgende opgeschreven:
 „Zoo vijg, rozijn en krent nog meerder op slaan,
 „Zal menig kruidenier haast eclipseren gaan.”

P. H. van A..m.

C O O K L' A N E.

Dat Ko de mansnaam is,
 Dit kan, dunkt mij, niet misfen,
 En rok, het kledingsstuk,
 Weet men ook, zonder gissen.
 Nero! onmensche vorst!
 Gij deed er vele beven.

Ko, is een mans- en vrouwennaam.
 Het *kyren* groeit op 't land.
 Rok, het bekende kledingsstuk.
 Het *net* is vischers want.

*K las uwe opgaaf laatst, Mijneer!
 *K zocht mij 't doelwit in te prenten;

Ko, geef mijn' rok eens aan,
 Ik ga zoo straks naar 't koken.
 Den naam van Nero doet
 Veel liên het hart doorbooren.

Hoe vele stran thans slegt
 Bij 't werkloos *renten*-leven.
 Den vischer dient een *net*.
 Den tuinman weet van *enten*.
 Heb ik genoeg gezegt,
 *K zeg anders nog KOARENTEN.

Henrikus Arends.

Het *enten* past den hovenier.
 Vorst Nero was een monstfordier.
 Men leeft thans schaars van *renten*:
 Dit gaf mij 't woord KOARENTEN.

H. F. Gangel.

*K vond ook ras het woord KRENTEN;
 Ligtiijk komt het hier op neer.

H. W. Carras, te Zutphen.

De *renten* zijn thans schaars,
 Door 't menigvuldig *enten*.
 Hoe duur is thans een *net*
 Vol zuivero-KOARENTEN.

W. D. Manvis.

Vischt Ko met kor of net, of ziet g'hem boomen enten;
Of dorscht hij 't koren, ten gebruike van den mensch;
Of bakt hij smaaklijk brood, doormengt met veel KORENTEN;
Of maakt hij sieder rok naar des gebruikers wensch;
Leest hij van overwinst, van iederen vergeten;
Men zal hem beter mensch dan Keizer Nero heten.

R., te Z.

Kyk Onze Reek'ning Even Na;
 Tel Zens Naauwkeurig, gij vindt 't dra.

A. A. van der Kaay.

Mij dunkt, hier zal naar alle schijn,
 'T bedoelde woord KORENTEN zijn.

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

(*) „Deze opgave,” zegt den Heer van A..m, „hoe aardig in vinding, verliest
 „alle hare waarde, zoo dra men weet, dat onze hedendaagsche spelling niet KORENT
 „maar KRENT verdoert (zie Prof. SIEGENBEER's Woordenboek, bladz. 138.): om die
 „reden heb ik in mijne ontbinding niet het bedoelde Korenten, maar het eigenlijke
 „KRENTEN aangehaald.”

'K beschouw het als mijn' plicht u 't volganda aan te bieden,
 Waarop de ontwikk'ling van uw doel wordt opgewekt:
 Het eerste lid van 't woord is Ko, die men bij lieden
 Van 't mannelijk geslacht, als naam verkort, ontdekt.
 De rok ziet men geuis door beide kunns dragen
 Hoe onmenschielvand heeft varst Nero niet geleest!
 Beklagenswaard' is hij, die in daez' sobre dagen,
 Niets heeft tot zijn bestaan, dan 't geen hem renten geeft.
 Het koren schenkt den mensch steeds blijken van Gods zegen,
 Tot 't levens onderhoud. — Wat nu het emen zij
 Behoofst den suinman niet, hoe dom ook, te overwegen;
 En wat het nee betreft, hierdoor verkrijgen wij
 De smakelijke vesch, waardoor veel menschen leven.
 Thans is, zoo ik vertrouw, mijn' taak bijna volbragt;
 Den naam nu van 't geheel word' u ook ras gegeven,
 KONINKEN zijn het, die men in gebakken aakt.

J. C. Schouten.

„Over spoedig, keer terug, zoo gij uw leven wilt,
 „Of 't den ma' u, gelijk als met die andre vriend'“
 „Wiep eens een' voerman, op een smal pad, iemand toe;
 „Nu deze was zeer bang; hij ging dus wol te mod,
 „Zaat weinig overleg, dra voor den voerman wijken.
 „Een dome er was voorbij, liet hij zijn' wabzin blijken,
 „En zei: „Had 'k niet gewijkt, wat toek had gij gedaan?“
 „Zei als ik frake ook deed, ik was op zij' gegaan.“

Ts. Springstok, te Zwol.

C H A R A D E N

1.) NAAD; voorgesteld door den Heer B. C. Travers: — opgelost door de Heeren G., te A.; J. Hesfelfelt Bz.; J. Koning, te Weesp; D. H., te Z.; G. Hesfe, G. v. O.; Meiswrouwen H. B. L. Feld, A. M. Kottling, A. M. J. Rabe, te Arnhem; de Heeren, Louis Wilhelm Rabe (oud 7 jaren), aldaar; J. C. Honigh, te Zaandijk; A. Bredie Jr., P. Oomheyn, te Pommervoor (in verzen); Ks. Kvan, aldaar; H. P. Witkamp Bz.; J. H. G., G. H. Overveld Mulder, P. W. Meijer, te Arnhem; J. Driehuys Rabe, aldaar; A. W. Jhsz. (in verzen); C. C., te Weesp (in verzen); Dk. D....r, te Z.; Stephanus Verstraaten, te Waverveen; H. F. Gangel (in verzen); Rinia J. Gongrijp, te Harlingen (in verzen); L. W. (in verzen); B., te Z.....; Ts. Springstok, te Zwol (in verzen); D. H....., te W.....
 Ook zijn de volgende beantwoordingen in dichtmaat, ons toegezonden:

'K dankt wat staan,
Dat 't woord staan

Waar verdout.
Da 't niet goed?

W. Starink.

'Naad is teer gewis het woord
Dat het charade sijn behoort,

Waar men het er, door ontbindt,
Na en Da en Da in vindt.

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

Geeft kleerenmaker is in staak
Om voor ons uit het laken
Of andre stoff', slechts zonder NAAD
Een kleedingsstuk te maken.

'T is Da en Na, waarvan men spreekt,
Verkorte naam naar vrouwen;

En 't geen nu verler nog ontbrekt
Is ook al ras te ontvrouwen:
Voer Da met Na nu tot elkaar
(Doch Na verkeerd te stellen),
Hierdoor wordt gij alsdan gewaar
'T gearu Daan u zal vertellen.

J. C. Schouten.

Zien u had ik uw charade
Handachtig naargegaan,
Als ik reeds had gevonden
Dat ge op den kant niet staan.

Henrikus Arens.

Nooit een anders goed begeeren;
Arme menschen bij te staan;
Laten nature deugd waardeeren;
Die zal ieder wel doen gaan.

W. D. Maria.

*Het iets, dat men doorgaans aan ieder kleed ontdekt,
Is NAAD, waardoor 't den mensch tot nu en sieraad krekt;
Lees 'k nu dit woord verkeerd, 'k zie straks het woordje Daan,
Als mansnaam, doch verkort, nu weder voor mij staan,
Doch wordt dees mannennaam geschreven als 't behoort,
Dan is het Daan, bevond in 't bijelwoord.*

*De letter van 't woord NAAD nu paar van paar gescheiden,
Zien wij op Na en Da, versond onze aandacht leiden,
Mits men het tweede paar, en wel 't woord ad eerst keerd,
Dit zijn de namen dan die men verkort begeerd.*

Jobs. Geltfligter, te Edam.

NAAD vindt men aan alle kleeren.
Midden door, dus niet te zaam,

Ligt in elk een' vrouwenaam.

Mits men 't laatste deel moet keeren.

Nochtans weet ik niet of Daan

Voor een' mansnaam 'kan bestaan.

H. W. Carras, te Zutphen.

Naald en draad

Beoamt den NAAD.

P. H. van A. . . m.

2) BARNEVELD; opgegeven door den Heer A. W. Jbz.: —
gevonden door de Heeren Stephanus Verstraaten, te Waver-
veen; J. Driehuis Rabe, te IJunkam; Mevrouw. A. M. J. Rabe,
aldar; de Heeren G. v. O., J. Koning, te Weesp; G., te A.;
A. A. van der Kaay (in verzen); Ts. Springstok, te Zwal (in
verzen); W. Starink (in verzen); D. H., te W.

Ook zijn de volgende dichtmatige oplossingen ingezonden:

's Zomers is het zeldzaam bar,
Doch des winters wel;
'T geen ik voor het eerste deel
Van deze opgaaf stell'.
Ne, is een ontkennend woord,
Doch in 't Hollandsch niet.

'T veld is voor den landman wis
Een onmisbaar iet.
En dit alles vindt men ou
In 't woord BARNEVELD,
'T geen als dorp in Hollandsch oord
Wordt met recht vermeld.

H. W. Carras, te Zorghen.

*De naam van 't dorpje BARNEVELD
Is 't woord, in dezen voorgesteld.*

P. H. van A., m.

*'K had dees charade ras ontbonden,
En haar in BARNEVELD gevonden.*

C. C., te Weesp.

*Van bar hoord men stadg 's winters klagen,
Maar 's zomers schaars hiervan gewagen.
In 't Fransch en in 't Latijn, gelijk den kapper weet,
Gebruikt men 't woordje ne, in 't geen ontkennen heet.
Geen landman kan 't gebruik van 't vruchbaar veld ontberen,
En 't zai ons BARNEVELD, als het gevraagde, leerren;
Want voeg ik bar en ne met veld slechts bij elkabr,
Dan is de ontbinding van charade twee reeds daár.*

Johs. Geltfligter, te Edam.

(De overigen in ons eerstvolgend stuk.)

TIENDE VERVOLG DER GRONDREGELN VAN ZEDELJK GEDRAG:

Van de Kleederen.

De buitensporigheid in de wijze van zich te kleeden is eene andere soort van dwaasheid. De versierselen met welke de lieden van de wereld hunne kleederen tooijzen zouden genoegzaam wezen om eene menigte ongelukkige te kleeden, welke bijna geheel niet hebben waarmede zij hunne naaktheid kunnen bedekken.

Zoo gij u kleederen verkiest, raadpleeg dan met uwe eigene oogen; nooit met die van anderen; hoe eenvoudiger zij zijn hoe beter. Geef acht op het gemak en de welvoegelijkheid; niet op de hovaardij.

Zoo gij u net en warm kleedt is het oogmerk bereikt; meer te willen doen is de armen beesteelen, en de wereld trachten te behagen.

Wij moeten veeleer aan den tooi onzer ziel, dan aan dien van ons ligchaam denken, indien wij ware Christenen willen wezen.

Zeer gegrond is gezegd, dat de zedigheid en zachtvaardigheid de grootste rijkdommen en de schoonste sieraden der ziele zijn, en dat hoe eenvoudiger de tooi is, hoe de schoonheid van deze hoedanigheden meer nitblinkt, en zich meer in hare volle luister doet zien.

DER-

DERDE VERVOLG der VERZAMELING van BIJZONDERHEDEN betreffende eenige VREEMDE VOLKEN.

Onderscheidens. zonderlinge spijsen.

De bewoners van *Nieuw-Holland* gruwen voor varkensvleesch; maar het vleesch van honden is bij hun een dagelijksch voedsel, gelijk bij ons het osen-, kalfs- en schapenvleesch is: het kattenvleesch wordt echter zeldzaam gegeten.

In eenige deelen van *Afrika* eet men het vleesch der leeuwen geheel rauw; ook het vleesch van onderscheidene slangen en krokodillen. Het vleesch van olijfantten wordt bij sommigen hoog geschat, en blijft voor hen iets aangenaams, al kruipen ook de wormen er uit.

De *Gallas* leven bijna geheel van het vleesch van 't wild gedierte, hetwelk in hunne streken gevonden wordt. Het vleesch wordt aan riemen gesneden, en in den zonneschijn zeer hard gedroogd; waarna zij het, als voorraad, bewaren. Wanneer 't gegeten zal worden, wordt het op een zeer geweldige wijze met hamers geslagen, en dan gebraden, hetwelk in gloeiende asch geschiedt.

(*T' vervolg hierna.*)

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,

Achttiende Graaf van Holland.

(*Vierde Vervolg.*)

Graaf FLORIS zich nu weder (1284) tot een nieuwe oorlog aangezocht ziende, kon hiertoe echter niet spoedig besluiten, maar veeleer wilde hij door zachte en geschikte middelen, liever de mogelijkheid beproeven om de ontstane geschillen te vereffenen, doordien hij vreesde dat, wanneer hij tot den strijd overging, hij zijn rijk aan de Zuidergrenzen van krijgsvolk zou moeten ontbloten, en daardoor zijne vijanden in de gelegenheid stellen hem juist aan de zwakke zijde te kunnen aantasten. Ten dien einde zondt hij gezanten aan Heer OJSBRECHT van *Amstel*, en HERMAN van *Weerden*; de eerste bezitter zijnde van het slot van *Vredeland*, en de andere van dat van *Monstbert*; hen vermanende, deze sloten aan den Bisschop van *Utrechts*, van wien zij dezelve ter leen hadden, terug te geven waartegen zij de pachtpenningen mede terug zouden ontvangen. Hierop een volstrekt weigerend antwoord bekomen hebbende, zag den Graaf zich alstoen genoodzaakt de wapens op te vatten en hun met geweld tot hunnen plicht te brengen. Hierdoor laadden de weerspanningen zich meer onheil op den hals, dan zij vermoeden, doordien zij nog trotach waren op de overwinning dewelke zij op het leger van den Bisschop hadden behaald.

ARNOUD van *Amstel*, broeder van Heer OJSBRECHT, lag in het slot *Vredeland*. Hierop wierp den Graaf eerst het oog, en zijne troepen bijeen verzameld hebbende, belegerde hij het, na de gewoonte van dien tijd, met veel geweld, waarna hij nog eenige versche troepen uit *Zesland* deed aanrukken,

het bevel aan den Heer van BREDEBODE, een der oudste geslachten van *Holland*, opdroeg, en naar 's *Hage* verrok. Heer OJSBRECHT hiervan berigt bekomen hebbende verzamelde te *Loonen* aan de *Pecht*, een leger, met oogmerk om hiernede het slot te ontzetten; doch de Heer VAN BREDEBODE trok hun reeds met een gedeelte van zijn leger te gemoet en trof hun ook welken aan. Nu nam den strijd een aanvang en hoewel dezelve eerst twijfelachtig scheen, besliscate het zich ocheer fruedig ten voordeele van BREDEBODE. Heer OJSBRECHT werd welkomen geflagen, en hij zelf met een gedeelte van zijn volk gevangen genomen, hoewel de Heer VAN BREDEBODE reeds in den aanvang van het gevecht gefneuveld was.

De troepen van den Graaf nu voor het slot terng gekerd zijnde, werden de gevangenen in zagepraal rondom hetzelfde gevoerd. ARNOUD zich nu de eenige hoop op ontzet ontnomen ziende, gaf zich met de zijne aan Graaf FLORES, die nu uit 's *Hage* was terug gekomen, over; waarop alle de edelen dadelijk naar *Zesland* werden gevoerd. Het slot *Masthuys* zich kort daar na opgenade of ongenade overgevende, werd de bezetting het op twee man na, onthoofd

(T vervolg hierna.)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

UITBOEZEMING BIJ EENE MORGENWANDELING.

'K wil o Schepper! u thans prijzen,
Bij het heerlijk morgenlicht
Dat ik vrolijk zie verrijzen!
'K wil u mijne dank bewijzen,
Als des stadtigs doegte plicht.

'K megt gezond mijn legerstede
Weér verlaten, goede God!
Gij verhoordet dus mijn' bede:
Zou ik dus door 't licht der rede
U niet prijzen in mijn' hede?

Ja, mijn God! uw alvermogen
Spreidt zich overal in 't rond:
Alles moet uw roem verbogen,
Is met liefde en macht ontogen,
Zelfs ook gij, o Morgenstond!

'K zing verrukt dus van uw waande;
Heel natuur ontwaakt door u!
Morgenstond! o bron voor de sandel
Die mij deez' beschouwing baarde;
Ook voor mij zijt gij dit nu.

Zoude ik dan nu lof niet zingen?
Ja, gij zijt een loffiel waard!
'T bij gezang der vogellingen,
Die door 't frische lechtrum dringen,
Gaat zelfs met uw schoon gepaard.

Zagen wij het aklig duister
Van de vale en donkre nacht;
Thans verbleekt de zon haar kluister,
Rent met een' vernieuwen luiker
In haar perk, met volle kracht.

Wat al schoons is dus verborgen
In dit rijk gezegend uur.
Wand'laar! wandelt vrij van zorgen,
Dan op elken schone meigen:
Best dan Schepper der natuur!

Looft zjn' liefde en alvermogen,
Die dik al' in 't amzijn bragt,
En met schoonheid heeft ontogen
'T geen u heden straak in d'ogen:
Zoo gij 't grootste Heelal betracht.

Zie slechts 't welig bloemje bloeijen;
Zie met welk een' schoon het prijkt;
Zie en plant en kruide groeijen;
Zie ook 't lieflijk beekje vloeijen,
Dat Natuur met pracht versijkt!

Jucht dan, el wat leeft op aarde!
Omwa Schepper stort toe,
Die dit heil ons openbaarde:
Morgenstond! 'k zing van uw waande
En uw schoonheid, wat ze moed.

H. W. Carss, te *Zuydam*.

D E V R E D E.

Lieve Vred, 'k wil u bezingen!
 Daar ik al de zegen ken
 Die gij scheekt aan berovingen;
 Zangnymph! wil mij dan doordringen
 En kelluren mijne pen,
 Om dat ik haar waardig ben.

Een' held des oorlogs moog' vrij eerlooveren plukken,
 Door dapper krijgsoctoon, daar 't menschedom te onderdrukken;
 Gij, Vred! Heilfontein! der volken levensbron!
 Gij zijt het edste op aard! de schoonste voorspoeds-zon.

'K wil dus uwe schoonheid maalen,
 Waar gij mede omgeven zijt;
 'T oorlogsvuur kent perk nach palen;
 Maar uw luistervolle stralen
 Schenken zegen wijd en zijd,
 Ja, aan 't aardrijks zaligheid.

'K wjds u, o Heilvorst! met ijverig verlangen
 Dat g'ant weldra genaakt, mijn' schamale gezangen;
 Op dat het menschedom, door uw zegenend genot,
 Zich eens verblijden moog, en juichen in hun lot.

Ja, o bron van alle zegen!
 Gij voldoet aan iedere lust;
 Waart gij weder ten top gesegen,
 O! dan swaakte ook allerwegen
 't zuchtend menschedom weder kust,
 Van geen slaafsche vrees bewust.

Bodin van levensvrougd! o strom van kerk en staten!
 Wat ons op aarde ontgaat, wil ons tuch nooit verlaten.
 Geluk, voor elk geslacht dat in uw zegen deelt!
 Daar gij de schoonste vrugt door uwen invloed teelt.

Voorspoeds-veelster, noot volprezen!
 Scheukster van het reiest geluk!
 Gij doet ons voor niets meer vrezon;
 Hoe de noot ook nij gerezen,
 Gij schenkt ware troost in druk,
 En ontneemt ons 't oorlogsjuk.

O kroon van zultre deugd en edle Christenplichten!
 Zou 't menschedom u reeds hier geen eeuwige gornuil sichten?
 Ja gij, o Hemelsteig! gij zijt dit dubbel waard,
 Daar ge ons een bron van heil en zegen openbaart.

*Welig ziet men de gekkers bloeijen,
 Als de lieve vredezon
 Hare stralen slechts doet gloeijen;
 Zij verbreekt de slaafsche boeijen,
 Die het oorlog binden kon,
 En omsluit een zaalge bron.*

*De zuivre Godsdienst praukt, geen oorlogs-offers branden,
 Maar de eenaracht wordt gekweekt door ware vriendschapsbanden.
 'T geluk der zaalge Vred, heerscht zoeg'nond'overal, Eden.
 Zoo wel bij 't vorstlijk schoon, als in het somber dal.*

*Edle kunsten, wetenschappen
 Worden weêr door haar herfeld;
 Ja, zij doet ons moedig stappen
 Naar verheven gloriestappen,
 Die door 't ruwe krijgsgeweld
 Waren als ter neêr geveld.*

*De rijkste voerspoed is de vrucht dier zaligheden;
 Alom heerscht waar geluk, als in het zaligste Eden;
 De zon der deugd, die ons het licht der rede schenkt,
 Bestraalt ons ook, als gij, o lieve vrede! wenkt.*

*O, woon dan in alle kringen,
 Lieve vrede! heil der aard!
 En ontsluit uw zegeningen
 Weêr voor alle siervelingen;
 Wijl toch 't bloedig oorlogszwaard
 Niets dan ramp en onheil baard.*

*Dan zouds, o schoons Vred! door zaalge seraphijnen
 In eeuwigheid gesmaakt, uw glans niet weêr verdwijnen,
 En 't blij triumf-geschal weergalmds in ieder oord,
 Als gij, o Hemeldeugd! ons door uw komst bekoord.*

DE ZELDE.

DE CHRISTEN BIJ ZIJN GRAF.

*Neen, 'k beef niet, stille plaats! wanneer ik u aanschouw,
 Want 'k zie te u het eind van alle mijne rampen.
 Die God, aan wien ik steeds geheel mijn lot vertrouw,
 Vergest mij zeker niet als 'k met de dood moet kampen.
 Neen, dierbaar graf! in u zal ik eens ruste vinden;
 Doch eeuwig blijf ik niet in uwen stille schoot,
 Mijn Goël zal gewis mij eenmaal weêr ontbinden;
 'K juich dan als Hemelzang . . . 'K vrees dus geen graf noch dood.*

Ts. Springstok, te Zwol.

NIEUWE OPGAVEN.

L O G O G R Y P H.

- Het moederwoord toont u een man van oude bekend,
Wien's naam men lezen kan in 't oude testament.
De letters die men in het moederwoord kan vinden,
Zijn zes slechts in getal, men kan ze dus ontbinden:*
1. 5. 3. is een boom. 5. 3. een koppelwoord.
 1. 5. 6. is een naam die menig hond behoort.
 2. 6. beteekent veel. 3. 5. en 6. te zamen,
Zoo ook de 3. en 2. verkorte vrouwenamen.
 - 'T meervoud van 1. 2. 6. is 1. 2. 6. 5. 3.
 1. 2. 3. en 5. 6. met 4. zijn namen, die
U 't oude testament in een van Jakobs zonen,
En in de eorvaarde, naam eens priesters, zal verloonen.
 2. 3. 1. 5. en 6. is zeker dorp genoemd.
 - Wleer was men door 2. 1. 5. en 6. beroemd. —
Voorts vindt m' in 't bijbelboek de namen van twee vrouwen,
 1. 4. 3. 2. en 6. 5. 2. doen ze u beschouwen;
Wat men hier ook van zegg', opmerkelijk is 't gewis,
Daar de een de dochter, en weder de andre moeder is.
 5. 4. 6. 2. 3. 1. laat zich door 't water schelden,
Nog kerts gelede moest men op zoo iets moeig strijden,
Tot tegenweer van hem de naam is algemeen,
Nogthans straf hij aldaar aan 6. 2. 3. en 1.
 6. 5. en 4. strekt vaak tot dekking van gebouwen,
Ook kan men 't in de school en elders wel aanschouwen.
 4. 3. is zekerlijk het tegendeel van uit.
 5. 4. versrekt tot spijs. — Hiermed ziet gij 't besluit.

L O G O G R Y P H - C H A R A D E .

Ik besta uit twee deelen: mijn eerste deel omgekeerd is een groote zee-
visch; mijn eerste letter van mijn tweede deel bij mijn eerste deel gevoegd
is iets, hetwelk bij meest alle maastijden in gebruik is; van mijn tweede
deel heeft doorgaans ieder het zijne; omgekeerd veroorzaakt het nimmer
blijdschap; onthoofd men mijn tweede deel, dan is het een bijvoegelijk
woord, en het geen mijne twee laatste letters te kennen geven, wordt
in sommige winkels gevonden. Het geheel bestaat in vele steden van dit
land helaal meer dan te veel.

C H A R A D E N .

1.) Het moederwoord bestaat uit drie deelen: het eerste is eigen aan
mensch en beest; het tweede met het derde is een groot vlek in dit rijk;
het geheel is de inboring van zekere stad in Europa.

STAAFTALETTERRUINDIG

2.) Ik besta uit drie deelen: mijn eerste vindt men aan de vischen; mijn eerste met mijn tweede verbonden is een menschelijk lichaamsdeel; mijn laatste is een kledingsstuk voor mannen en vrouwen; en mijn geheel is tot zeker handwerk onontbeerlijk.

3.) Mijn eerste is een vocaaf; mijn tweede is een woord; waardoor wij hier en elders veilig kunnen wonen, en mijn geheel is een mansnaam.

4.) Ik besta uit twee deelen: mijn eerste deel onthoofd, is de naam van eene rivier in dit rijk; mijn tweede deel vindt men weinig in het woest *Lapland*, en mijn geheel is een eigen naam, waarvoor een regtgenard *Hollander* de grootste achtzig of de sterkste afkeer moet gevoelen.

5.) Ik besta uit drie deelen zamengefeld, en word in vele hutzen gevonden: mijn eerste deel is de naam van een gevaarlijk ongemak; mijn tweede, de gebiedende wijs van een werkwoord, ook als men dat deel van achteren af leest; in welk geval het ook eene verkorte vrouwen naam is; het derde is in vele de meeste gebouwen onmisbaar.

R A A D S E L S.

1.) Leest gij mij van voren of van achteren, ik blijf eene rivier in *Italiën*.

2.) *De letters van dit woord zijn vier slechts in getal.
Voor eerst ben ik aan die dat nooit voortstaat uit.
Ik behoort ten tweeden ook bijzonder aan het ras,
Ook draagt mij man en vrouw, op dorpen en in stad.*

V R A A G:

Wie waren de voornaamste geschiedschrijvers der *Romeinen*? Wanhoer leefden dezelve, en welke geschiedemissen zijn door hen geboekt? Weet gij ook welke hunne voornaamste schrijvers in de andere vakken van geleerdheid waren, en wat weet gij van dezelve, bijzonder van *PLINIUS den ouder*?

In de nieuwe opgaven van ons laatste voorgaande stuk, bladz. 59, in charade 1.) is de derde regel, in eene drukseil iegelopen, er staar namelijk, *Doch het eerste is zonder gracht; moet zijn: Doch het tweede is zonder gracht.*

T O E G I F T No. 3:

OPLOSSINGEN van het VOORSTEL, geplaatst in ons
6de Ds. 3de stuk.

Den Heer Pieter Kat *Jhr.*, te *Edam*, werkt als volgt:

Stel het eerste getal = u } gevolgelyk de quadraten } = u^2
Zoo is het tweede = $3u$ } } = $9u^2$

verder $4u : 8u^2 = 1 : 4$

$8u^2 = 16u$

$8u / u = 2$

en $3u = 6$

Dus zijn de begeerde getallen 2 en 6.

Den Heer D. H....., te *U.*, werkt aldus:

Volgens 't voorstel is $a = 3b$, en de quadraten $a^2 = 9b^2$

Insgelyks volgens 'het tweede lid, is $a^2 - b^2 = 4a + 4b$
 $a^2 = 4a + 4b + b^2$

Nu na de wijze van vergelijken

is $4a + 4b + b^2 = 9b^2$

$4a + 4b = 8b^2$

$4 + b = 2b^2$

=

$3b$

$4b = 3b^2$

$2b / 3 = b$ en $a = 6$

OPLOSSINGEN van het VOORSTEL, geplaatst in ons
6de Ds. 6de stuk.

De Heer Coenraad Gonggrijp, leerling van G., te *Harlingen*, werkt als volgt:

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} | \frac{1}{2}$

$\frac{63}{8}$

$\frac{3}{8}$ ft. : $\frac{1}{2}$ el = 1440

$\frac{3}{8}$ 3 300
18 ellen

$\frac{45\frac{1}{2}}{12} \times \frac{31\frac{1}{2}}{12}$

1440 stuivers.

$10\frac{1}{2}$ ----- = $1\frac{1}{2}$ schelling.

$1450\frac{1}{2}$ -----

min $10\frac{1}{2}$ ----- = $\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ goudgl.

1440

Den Heer J. Z., te *Wormerveer*, werkt aldus:

$$\frac{1}{2} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{4} = 3 \text{ stuivers.}$$

$$\begin{array}{r} f 9 : 9 - \\ - : 9 - \\ \hline f 8 : 4 - \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \frac{45\frac{1}{2}}{24} \times \frac{31\frac{1}{2}}{4} = \frac{1441\frac{1}{2}}{f 72 : -} \end{array}$$

$$\frac{1\frac{1}{2}}{\frac{1}{4}} \times \frac{1}{4} = 10\frac{1}{2} \text{ stuiver.}$$

maakt zamen $f 72 : 10\frac{1}{2}$

$$\frac{3\frac{1}{2}}{24} \times \frac{1}{4} \times \frac{27}{4} = 10\frac{1}{2} \text{ stuivers,}$$

Die afgetrokken van $f 72 : 10\frac{1}{2}$ maakt $f 72 : -$

$$f 3 : \frac{1}{4} \text{ el} = f 72$$

$$\frac{1}{3} = 18 \text{ ellen.}$$

NIEUWE VOORSTELLEN.

1.) Zoek twee getallen, wier som is 60, en waarvan het eerste staat tot het tweede als 1 : 2:

J. B., te A.

2.) Een koopman heeft bij de O. I. Comp. gekocht 10 fardselen kaneel, wegende bruto 770 B , tarra 16 B per fardseel, d. $f 6\frac{1}{2}$ B , in bankgeld te betalen; maar als hij in contant of kasgeld betaalde, moet hij $f 7$ voor $\frac{1}{2}$ B geven, als de Agio 4 pCto. is; zoo wordt nu gevraagd: welke wijze hem het voordeeligste, en hoe veel het onderscheid is?

J. N.... te W.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING

VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD

A M S T E R D A M.

(Vijf-en-twintigste vervolg.)

Het merkwaardigste omtrent het *Burger Weeshuis* zoo kort mogelijk afgehandelt hebbende, zullen wij thans overgaan tot het *Nederduitsche Gereformeerde Diaconie Weeshuis*, aldus genaamd, door het bestuur hetwelk Diaconen dier gemeente over hetzelfde uitoefenen, waartoe in 't bijzonder 8 uit hun midden als bestuurders zijn aangesteld, waarvan ieder jaar een gedeelte aftreden, en de overigen nog één jaar aanblijven; benevens vier Diaconessen.

De kinderen van de verstorvene leden dezer gemeente werden weleer mede bij burger lieden alhier besteed, waartoe de kosten door de Diaconie-kas gedragen werd; doch de ongeregelde opvoeding, gevoegd bij de geringe spijs dewelke vele derzelve genoten, deed Diaconen, met overleg en medewerking van den Achtbare Raad der stad, besluiten tot het bouwen van dit *weeshuis*, om hierin hunne wezen zulk eene opvoeding te verschaffen, als tot heil van hunne tijdelijke en eeuwige belangen zoude kunnen verstrekken.

Tot den aanleg van dit gebouw werd door Heeren Burgemeesteren aan Diaconen een groot erf aangewezen op den hoek van den *Binnen Amstel en Zwanenburger-sstraat* bij de *Zwanenburger-brug*; zijnde dit erf breed honderd zes-en-dertig, en diep honderd zes-en-zestig voeten; wordende den 20sten van Grasmaand 1656 hieraan den eersten steen gelegd door Jonkheer JOANNES VAN VLOOSWIJK, zoon van den Burgemeester CORNELIS VAN VLOOSWIJK; waarop dit versje is vervaardigt:

Ten beste van Gods Kerk, de stad, en 't algemeen.

Leijdt 's Burgemeesters zoon, Jan Vlooswijk, d'eersten steen.

Tot opzichters over de bouwing van dit gesticht werden zes Diaconen benoemd, dewelke hunne posten met zulk eene ijver en getrouwheid hebben waargenomen, dat derzelve wapenen in de vergaderkamer werden uitgebeeld.

Dit gebouw voltrokken en van het benodigde voorzien zijnde is hetzelfde den 15^{den} van Wintermaand 1657 plechtig ingewijd door den

VII. DEELS IV. STUK.

Y.

Wel. Eerw. Heer PETRUS WITTEVRONGEL, Predikant bij deze gemeente; waarbij een groot aantal lerden, zoo Predikanten, Onderlingen als verdere Bestuurders en bijzondere personen tegenwoordig waren; waarna men het geslacht in weinig tijd tot deszelfs inrichting volkomen in staat stelde en de weezen, wier ouders geen poorters der stad waren geweest, in hetzelfde overbragt.

Het gebouw zelf is een langwerpige vierkant, pavelijensgewijs van gevels en drie stadiën hoog. Van buiten, zoo in de voor-, achter- als zijdegevels, pronkt hetzelfde met eene groote inehigte ramen zoo tot bekoming van toereikend licht als de nodige luchtigheid. Hetzelve is in tweeën verdeeld, hebbende aan ieder zijde eene groote opene plaats, zijnde het eene gedeelte voor de jongens, en de andere voor de meisjes geschikt, hebbende elk hunne bijzondere eetzaalen, werkplaatzen, scholen en slaapvertrekken. Ter linkerzijde van den opgang heeft men een Apothekers Winkel, met alle geneesmiddelen voorzien, zijnde zoo wel voor de behoeftige krakken in de gemeente, als voor de kinderen in dit *worshuis*, en de oude mannen en vrouwen in het geslacht op de *Binnen-Amstel* geschikt, dewijl ook een of meer Doctors en Heelmeesters ten zekken einde mede door Diaconen worden onderhouden. Ook heeft dit huis hare bijzondere vertrekken, geschikt tot werkplaatzen, zoo voor schoen- als klederenmakers. Achter hetzelfde is eene tuin, aangelegd tot kweking der artzenijen, in de apotheek benodigt.

De kinderen in dit *worshuis*, werden alle tot zoodanige handwerken opgeleid, als het meest met hunne lichaams- en geestvermogens overeen kwam, en waaruit zij bij meerderjarigheid hun zelf het nodig bestaan konden verschaffen; doordien de jongens buitens huis op zoodanige ambachten werden betreed, als met hunne geneigdheid krookte, en door bestuurders werd goedgekeurd; wanneer zij een zeker gedeelte van hun loon aan het *worshuis* uitkeerden; doch ook hierin heeft de tijd eene onaangename wending te weeg gebragt, en hun met alle de weezen van het mannelijk geslacht der verdere geslachten, aan den militaire of zeedienst des lands doen overgeven. Wat de meisjes betreft, deze genieten binnens huis het nodig onderwijs tot al zulke vrouwelijke handwerken, als hun zoo in den dienstbare als gehuwden staat, tot het meests nut kan vertrekken.

Het getal der kinderen dewelke alhier worden opgevoed, beliep in de helft der vorige eeuw, reeds ruim duizend, van beide kanten, dewelke, met de armen der gemeente en de grijsaards, hun onderhoud genoten uit de inzamelingen, dewelke gedurende den Godsdienst in de kerken geschieden, benevens uit den omgang 's maands aan de huizen der ledenmaten, waarbij weleer rijke erasmakingen werden gevoegd; dit een en ander verschafte aan dit Godshuis een ruim inkomen, waardoor de weezen eene opvoeding genoten, overeenkomstig aan de kinderen der gegoorde burgeren dezer stad. Dan, het algemeen verval dezes lands heeft ook

belang! Hierin hare rol gespeeld, waardoor Diaconen telkens tot buitengewone middelen, ter instandhouding hunner heilzame inrichting, den toevlucht moeten nemen; daar de (naar de omstandigheid des tijds) veelvuldige verzamelingen op verre na niet reiken bij het meer en meer aangroeiend getal der armen; wier bezoldiging mede naar de treurige gesteldheid der Diaconie-kas, eene groote vermindering heeft moeten ondergaan.

(T. vervolg hierna.)

V O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N. R U S L A N D.

Petersburg, den 21sten van Herfstmaand. In eene bijlage tot onze Hof-Courant van heden leest men het door den Ritmeester van het Lijf-Husaren-regiment *Nebolsin* aangebragt rapport wegens de (reeds bekende) juisterrijke overwinning, op den 26^{den} der vorige maand bij *Kuetschuck* op een corps van 40,000 Turken behaald. Uit hetzelfde blijkt, dat een vijandelijk camp stormendehand bemagtigd werd, en dat in de beide anderen de vijand van alle kanten werd ingestoten. „Zijft tegetstaand (dus luidt, onder anderen, het rapport) was allerhardstichtigst. Na eene aanhoudende kanonnade, en herhaalde hevige aanvallen verklaarde de overwinning zich voor ons. De vijand heeft, behalve 5000 gevangenen, 5000 man aan dooden verloten. Ons verlies bedraagt 1500 man. Onze artillerie heeft den vijand ongetooslooflijk veel nadeel toegebracht. Veertien stukken kanon zijn door ons veroverd.”

Uit *Dubbsfarij* schrijft men, in dato 14 van Oogstmaand, het navolgende:

„Dezer dagen bevonden zich in de quarantaine alhier meer dan 10,000 „*Turksche krijgsgevangenen*. Naar men verzekert, wordt hier nog „een gelijk aantal verwacht. De in *Ratgrad* gevangen getuimene „*Turken* sijn grootendeels zeer bemiddelde lieden.”

B U I T S C H L A N D.

Kassel den 10 van Wijntmaand. Zijne Majesteit de Koning heeft; bij een Decreet van den 16 September, de afschaffing der Kloosters van *Minden, Hederstein, Martensbeck, St. Nicolaas, Halshausen, Wormeln, Eschrade, St. Agnes en Mijendorff* bevolen. De Penitenten, die zich in deze Etablissementen bevinden, zullen door het Gouvernement gepensionneerd, de Goederen als Domeinen van den Staat geadministreerd en ten voordeele van de publieke Schatkist verkogt.

worden. De koopprijs zal kunnen worden voldaan, de eene helft in gereed geld, de andere in *Westphaalsche Staats-Obligatiën*, volgens derzelve nominale waarde. Bij voorkeur zullen de obligatiën op de Amortisatiekas, rentende 6 per Cent, en afgegeven bij de leening van 20 millioen, volgens decreet van den 19den October 1810 geopend, in betaling worden aangenomen. Echter zal men niet weigeren ook andere *Westphaalsche obligatiën* rentende 4 en 5 per Cent, aan te nemen, mits alvorens met den kooper over derzelve mindere waarde gehandeld te hebben. Een derde van den koopprijs zal onmiddellijk na den koop voldaan worden; zullende er geschikte termijnen voor de twee andere derden van betaling worden vastgesteld.

G R O O T - B R I T T A N N I E . -

London den eersten van Wijnmaand. De verovering van *Amboina* is voor ons van zeer veel gewigt; men verzekert dat de troepen, die zich van dat eiland hebben meester gemaakt, 3 à 400,000 ponden voor hun aandeel ontfangen zullen. Het voornaamste produkt van *Amboina* bestaat in kruidnagelen, welke aldaar zoo overvloedig zijn, dat de *Hollanders* in 't algemeen meer dan de helft verbrandden van die, welke het eiland voortbragt, om die specerij op prijs te houden en niet te gemeen te maken. *Banda* moest het tweede doel van de Expeditie zijn, en er zou eene nieuwe magt van *Madras* afgezonden worden om tot de bemagtiging van dat eiland mede te werken, het welk even zoo rijk is in muskaatnoten als kruidnagelen. Men zegt zelfs, dat het genoeg daarvan oplevert, om er de geheele wereld van te kunnen voorzien. Volgens onze particuliere berigten hebben wij reden te vermoeden, dat alle de Moluksche Eilanden in dit oogenblik in onze magt zijn.

In de *London-Gazette* is thans een omstandig berigt wegens het innemen van *Amboina* publiek gemaakt. Uit het zelve blijkt, dat, ingevolge de gesloten capitulatie, het Garnizoen, ten kosten van het Engelsche Gouvernement, naar het eiland *Java* moet worden overgebracht.

Sedert den 20sten Februarij, in welk tijdstip *Amboina* zich overgaf, zyn ook de gewigtige eilanden *Saparona*, *Haronka* en *Nasfaulaut*, benevens die van *Bouro* en *Manippa*, in de magt der Engelschen geraakt.

F R A N K R I J K .

Parijs, den 15den van Wijnmaand. In het officieel dagblad van heden leest men wederom eenige berigten uit *London*, van den eersten dezer, waar uit blijkt, dat de *Fransche vloot* van *Toulon*, den 20sten van Zomermaand l.l. des morgens ten 7 uren, ten getale van 6 linieschepen, waaronder één driedekker van 130 stukken, uitgelopen zijnde, er met ons eskader, uit 3 linieschepen, één fregat en één brik bestaande, een klein gevecht heeft plaats gehad, het welk echter geen ander gevolg gehad heeft dan dat gezegde vloot naar de kust is te rug gekeerd.

Pa.

Parijs, den 20ten van Wijnmaand. Brieven, door het schip *P'Eugene* uit *Isle-de-France* aangebragt, melden, dat de *Engelſchen* zich van het eiland *Bonaparts*, te vooren *Lourbon* genaamd, hebben meester gemaakt. De Kolonel *Sainte Suzanne* is den 7^{den} van Hooftmaand l. l. door 6000 man, welke de vijand op twee punten had aan land gezet, geattaqueerd geworden. Beroofd van alle communicatie met *P'Isle-de-France*, heeft hij zoo lang tegenſtaand geboden, als de verbazende onevenredigheid van magt hem zulks toeliet. Ook heeft hij eene eervolle capitulatie bekomen.

Isle-de-France is door den Kapitein-Generaal *Decaen* in een goeden ſtaat van defenſie gebragt. De nationale gardes en de equipagiën der ſchepen zijn gewapend. Men vermoedt dat de vijand, indien hij zich daar mogt vertoonen, met nadruk zal worden terug gedreven.

Amſterdam den 24ten van Wijnmaand. Extract uit de minuten van de Secretarij van Staat.

In het Paleis van *Fontainebleau*, den 19 van Wijnmaand 1810.

NAPOLÉON, Keizer der Franſchen, Koning van Italie, Beſchermer van het Rhijn-Verbond, Bemiddelaar van het Zwitſersch Bondgenootſchap.

Gezien Art. 4 en 5. van ons Decreet van *Berlijn* van den 21 van Slagtmaand 1806.

Hebben wij gedecreteerd en decreteren het geen volgt:

Art. 1. Alle koopwaren hoegenaamd, die uit *Engelſche Fabrieken* oorspronkelijk, en verboden zijn, welke tegenwoordig nog in *Frankrijk*, het zij in de bergplaatsen, het zij in de pakhuizen der Douanen, onder welk voorwendſel ook, voorhanden zijn, zullen in het openbaar verbrand worden.

2. In het toekomende zullen alle verboden goederen, uit *Engelſche Fabrieken* voortkomende, het zij die bij onze Douanen beruſten, het zij die uit aanbalingen, die nog gedaan zouden worden, ſpruiten, verbrand worden.

3. Alle verboden *Engelſche goederen*, die in *Holland*, in het Groot-hertogdom *Berg*, in de Hanzee-fteden, en in het algemeen tuſſchen de Mein en de Zee voorhanden zijn, zullen aangehaald en verbrand worden.

4. Alle *Engelſche goederen*, die, onder welk voorwendſel ook, in ons Koningrijk *Italië* voorhanden zijn, zullen aangehaald en verbrand worden.

5. Alle *Engelſche goederen*, die in onze *Illyriſche Provinciën* voorhanden zijn, zullen aangehaald en verbrand worden.

6. Alle *Engelſche goederen*, die in het Koningrijk *Napels* voorhanden zijn, zullen aangehaald en verbrand worden.

7. Alle *Engelſche goederen*, die in de *Spaanſche Provinciën*, welke door onze troupen bezet zijn, voorhanden zijn, zullen aangehaald en verbrand worden.

8. Alle *Engelſche goederen*, die in de ſteden en onder het bereik der plaatsen door onze troupen bezet voorhanden zijn, zullen aangehaald en verbrand worden. (getekend) N A P O L É O N.

Van wege den Keizer:

De Miniſter Secretaris van Staat,

(getekend)

H. B. Hertog VAN BASSANO.

Voor eenaluidend affchrift:

De Prins Aarts-Thesaurier des Rijks, algemeen Stadhouders van Z. M. den Keizer en Koning.

De Hertog VAN P' A I S A N C E.

te *Haag*, den 28sten van *Wijnmaand*. De *Moniteur* van den 28sten dezer, behelst, een voor dit land, zeer belangrijk Keizerlijk decreet, gedagteekend van *Fontainebleau* den 18^{den} van *Wijnmaand*, bevatterde *Het algemeene reglement voor de organisatie der departementen van Holland*, bij welks inleiding in overweging gebragt zijnde:

Dat de departementen van *Holland* een stelstel van belastingen hebben, geheel anders als die van het rijk; dat men hetzelfde niet zou kunnen veranderen om in 1811 het Fransche stelsel in te voeren, dan aan onze finantiën een merklijk verlies toetebrengen,

Dat de beambten der bestuuren van finantie van *Holland* hunne ampten nodig hebben; om hunne huisgezinnen een bestaan te bezorgen, en dat ons goed getuigenis is gegeven van hunne ijver en getrouwheid; dat het echter noodwendig zou zijn er het grootste gedeelte van te verplaatsen, indien men een stelstel van nieuwe rekenchap invoerde, hetwelk zij de tijd hadden te leeren.

Dat in de departementen van *Holland* een werkelijke en lijdelijke agtervallige bestaat, die bijzondere zorgen vorderen.

Dat het openbaar schuldboek nog niet geformeerd is en het niet kan worden voor 1812.

Hebbende ten dien einde besloten bij voortgang het stelstel van finantiën van ons rijk in de departementen van *Holland* te bepalen, en ons te vergenoegen voor 1811, over verlichtingen in te voeren, zoo dat de belastingen, welke deze departementen zullen hebben te betalen veel zager zullen zijn, dan die welken zij in de voorgaande jaren betaald hebben.

Gemeld decreet is in XIV titels verdeeld; bij de titel V word onder anderen bepaald: dat het departement van de monden der *Maas* zal bestaan uit het oude departement van *Maasland*, behalven het te voren vereenigd gedeelte met de monden van den *Rhijn* en de beide *Nethen*.

Den Haag zal de hoofdplaats zijn.

De monden van de *Maas* zullen verdeeld worden in vier rondingen:

1. Die van *den Haag*, bestaande uit het oude kwartier van *Leyden*: hetzelfde zal verdeeld worden in twaalf kantons.

2. Die van *Rotterdam*, bestaande uit het oude kwartier van *Rotterdam*, zal verdeeld worden in dertien kantons.

3. Die van *Dordrecht*, bestaande uit het oude kwartier van *Dordrecht*, zal in agt kantons verdeeld worden.

Van de stichtingen van weldadigheid werd gezegd, dat er niets veranderd zal worden in de bestieren der godshuizen, in de uitscheitingen der hulpmiddelen aan de armen, en in de wijze van te voorzien in de behoeften der vondelingen.

Er zal voor de departementen een Keizerlijk gerichtshof zijn het welk in *den Haag* zitting zal houden.

Dit hof zal saamgesteld zijn uit veertig raden; hetzelfde zal daar en boven agt raden *Auditeurs* hebben en voor het overige georganiseerd worden overeenkomstig de schikkingen der wet van den 20^{den} van *Grasmaand* en van ons decreet van den 6^{den} van *Wijnmaand* 1810.

Bij het artikel der pensioenen word gezegd: „De burgerlijke en geestelijke pensioenen zullen betaald worden in den zelfden vorm, als die van het rijk.

„ Zij zullen voort vereëfend worden door de commissie van de openbaare schuld, die er de lijsten van zal geven aan den Intendant-generaal der finantien, om aan onze minister der finantien overhandigd en aan onze goedkeuring voor den 1 van Louwmaand 1811 voorgelegd te worden.

„ De pensioenen van de land en zeemagt zullen vereëfend worden door onze ministers van oorlog en der marine, om voor den 1 van Louwmaand 1811 voorgelegd te worden.

„ Bij het artikel van de Conscriptie word gezegt: „ dat de Conscriptie zal ingevoerd worden in elk der departementen van *Holland*, overeenkomstig de wetten en reglementen die bij de Conscriptie van *Frankrijk* in gebruik zijn.

„ De helft der Conscriptie zal voor het leger te lande bestemd zijn, en de andere helft voor de zeemagt.

„ Te dien einde zullen er twee lijsten geformeerd worden voor de land- en de zeedienst, op dewelken de opgeschrevenen zig naar hunne keuze zullen doen inschrijven.

Met opzigt tot de buitenlandsche betrekkingen word gezegd: „ De ministers, zaakgelastigden, Agenten en konsuls in *Holland* zullen in onze dienst gebruikt worden.

De beambten der bureaux van het ministerie der buitenlandsche betrekkingen zullen geplaatst worden in de bureaux der buitenlandsche betrekkingen te *Parijs*.

Aangaande de Godsdienst word in het decreet gezegd:

„ De organisatie der Roomsche Katholijken geestelijkheid en van de Protestantische geestelijkheid thans bestaande, word gehandhaaft.

„ Onze minister van de godsdiensten zal ons kennis doen geeven van de benodigheden der kerken en der Leeraars, ten einde er in te voorzien, ingeval van ongenoegzaamheid.

Amsterdam, den 24ten van Wijnmaand. Heden is alhier, en langs de geheele *Hollandsche kust*, het geschut ter eete der overwinning door het *Franfche leger* in *Portugal* te *Coimbra* behaald, gelost.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Van de Zwitserfche Grenzen, den eersten van Wijnmaand.
In een der *Franfche Dagbladen* leest men eene Beschrijving, hoe men uit de kwetsen (soort van pruimen) even zoo goed eene Suikerstof trekken, en eens zoo schoone fijne, vaste, gekristalliseerde Suiker, als de beste Suiker van Orleans en uit de druiven, maken kan. Deze ontdekking kan, wanneer dezelve bevestigd wordt, voor ons Zwitserland nuttiger gevolgen hebben dan die van de Druivenfuker; omdat wij meer zoete kwetsen dan zoete druiven hebben, en men uit het merg, met de gestotene kwetsensteen, nog den gebranden kwetsengeest, die veel overeenkomst met den kerfengeest heeft, trekken kan. De ontdekker F. Borneberg, wil uit 10 pond kwetsen een pond

Suiker leveren. Wanneer dit alles zoo is, zou het eene heerlijke uitvinding wezen.

Gorinchem den 15 van Wijnmaand. Eergisteren morgen, omtrent één uur, hadden wij alhier een hevig alarm. De Grutterij van den Heer Diepenbrugge geraakte in brand, en werd, niettegenstaande de spoedige aangebragte hulp, zoo door de gewapende Bürgermagt, de Bezetting en de Spuitgasten, welke arbeid nog door de tegenwoordigheid der stads Regeering werd aangemoedigt, spoedig door de vlammen verteerd. Een belend Huis brandde insgelijks meer dan half af. Hoe zeer niemand bij dit ongeluk omgekomen is, is de schade echter zeer aanmerklijk.

Uit *Basfum*, (in het *Hoijasche*), meld men het volgende van '12 dezer: den 9 dezer was het voor dezen oord, een zelfde schrikvolle dag, '18 den 20 der vorige maand was voor de Bewoners van *Zeven*. Door de grote onvoorzigtigheid van een onzer Burgers, ontstond in zijne stal, ten 11 uur 's morgens, eensklaps een vreeslijke brand, welke bij een sellen Noord-Oosten wind, zo spoedig de overhand nam en zo hevig om zich heen woede, dat binnen 5 uren tijd, 18 woonhuizen en 5 andere gebouwen, daar door, door de vlam verteerd werden. Bij het snel toenemen des brands, hebben de ingezetenen maar weinig kunnen redden, zo dat meest alles is verloren gegaan.

Uit *Dordrecht* wordt, dato 19 dezer, het volgende gemeld: „Gisteren op het midden van den dag, en terwijl de meeste landlieden in het veld waren, zijn twee hooischelven in het naburig *Papeudrecht* in den brand geraakt; hetwelk, daar dezelve midden tuschen de huizen stonden, van de allernoodlottigste gevolgen voor dat geheele dorp had kunnen worden; dan gelukkig hebben de ijver der weinige achtergeblevene Ingezetenen, en de krachtadige pogingen van een aantal vrouwen, noch tijdig den brand weten te beteugelen.

Zwolle, den 18 van Wijnmaand. Dingsdag nademiddag heeft bij den huize *Westerveld*, drie kwartier van deze stad, eene zwaare brand plaats gehad, waardoor de geheele boeren woning, bewoond doorden huisman Karel Folkert, benevens de schuur en twee rijk geladen hooibergen geheel vernield zijn. De brand begon des nademiddags omstreeks 4 uren, en naar allen vermoeden ontstaan in de Schoorsteen, bij het kookken van aardappelen voor de varkens: — dezelve nam al zeer spoedig de overhand in het geheele huis, en sloeg vervolgens naar de stal of schuur en de twee hooibergen over, zonder dat de onvermoeidste pogingen en de middelen die men aanwendde, in staat waren de vlam in zijnen voortgang te stuiten. Al het huisraad, twee varkens, een kalf, den geheelen voorraad van koorn, hooi enz. in één woord genoegzaam alles, is in de asche gelegd en door den brand verteerd; slegts eenige geringe zaken zijn gered geworden.

Men meld van *Mescatello*, in het Koningrijk *Napels*, dat men in den tijd van 30 uren in dit land zes-en-twintig schokken van eene

aardbeving gevoeld heeft, van welken vijf vele schaden veroorzaakt hebben.

Petersburg den 25sten van Herfst:maand. Men spreekt thans zeer veel van de volgende gebeurtenis, dezer dagen alhier voorgevallen.

De echtgenoot van een aanzienlyk man, ging met haar driejarig kind aan het *Catharijns Kanaal* wandelen, juist op-een tijd dat de ijzeien balijen, om dat er verscheidene barken gelost moesten worden, weggenomen waren. Het kind struikelde over een lat en viel in het Kanaal. De moeder wilde in derzelve wanhoop haar kind in het water naspringen; doch werd door eene jongeling tegen gehouden, die zijn poedelhond toeriep: *Appoil!* De hond springt oogenblikkelijk in het Kanaal, zwemt het kind na, pakt het op de hoogte van den hals bij de kleeren, zoodanig, dat het hoofd boven water bleef, en brengt het, al zwemmende, naar een nabijzijnde waschvlot, alwaar zijn meester hem, onder het toeroepen van *bravo Pantaleon!* zijnen last afnam. De moeder, verrukt van vreugde, drukte het kind van blijdschap aan het hart, en betoonde hare vriendschap aan den greden hond. Eindelijk komt ook haar echtgenoot, die, vervuld van de inwendigste erkentenis, den jongeling een geschenk aanbiedt; dan deze weigerde dit, zeggende, dat hij door de redding van het kind genoeg beloond was, en daar en boven niet hij, maar de hond, het kind gered had. Hier op bood hij den jongeling, dien hij met alle vriendelikheden overlaade, 1000 Roebels voor zijnen hond. Dan de jonge vreemdeling gaf ten antwoord: mijn hond was tot hier toe voor geen 1000 Roebels te koop, en nu hij het leven van eenen mensch gered heeft, verkoop ik hem voor geene 10000 Roebels; dit zeggende, ging hij zijnen weg en geraakte door de menigte des volks uit het oog, zonder dat men hem verder heeft kunnen nasporeen. Naar men zegt, zoude de Keizer gewenscht hebben dien jongeling te kennen, doch hij heeft zich, waarschijnelijk met opzet, verborgen gehouden.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 25 van Wijnmaand. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden op Woensdag den 7de, en Woensdag den 21ste van Slagtmaand, onder voorzitting van Do. Lagers.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,
toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCH
GELOFSBELIJDENIS, te Amsterdam

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 1sten van Slagtmaand, onder voorzitting van Do. Meijer,

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod den 30 September.

Gerrit Arends *en* Maria Catharina
Joseph le Bas.
Andrijs Bakkers *en* Geertje Stok.
Coenraad Coerfe Doornekamp *en*
Maria Heydemans.
Jan van Es *en* Elisabeth Boelhouwer.
Hendrik Geerke *en* Helena Nolten.
Albert van Hogewoord *en* Elisabeth
van der Sleefen.
Alexander Krijdewijs *en* Maria Wee-
rens.
Cornelis Mulder *en* Hendrica Bruijs.
Jacobus van der Maas *en* Johanna
Maria Walters.
Gerit Ohrig *en* Catharina Cofsen.
Johs. Peters *en* Roeloffe van Buuren.
Samuel Salomon *en* Branke Moses.
Johannes Vrijburg *en* Catharina van
Straalen.
Dirk van Veenendaal *en* Maria Eli-
sabeth Tieleman.
Willem Willems *en* Hendrika van
der Velden.
Gerrit Tjerd van der Wal *en* Jan-
netje Snijp.
Anthony Krabbe *en* Engeltje Dami-
gaard.
Christiaan Fredrik Loman *en* Catharina
Boekhorst.
Jan Pieters *en* Maria Christina Hen-
rietta Heytink.
Thomas Hubertus Malie *en* Elisabeth
van der Sluys.
Jacobus Rugenberg *en* Grietje Kromsig
Andr. IJsaac *en* Anna Cathr. Toolen
Te zamen 22 Paaren.
Eerste Gebod, den 7 October.
Jan Boekholt *en* Johanna Willems.
Bernardus Boten *en* Johanna With.
Johs. van Bracht *en* Maria Willemans.
Henricus Ignatius Bien *en* Geertrui-
da Maria Naek.
Adam Fredrik Blaauw *en* Niesje San-
ders.
Hendrik Cornelis Feynt *en* Johanna
Elisabeth Sturk.

Simon Blankenagel *en* Hendrika van
Ingen.
Lucas Groen *en* Clafina Stijft.
Fredrik Grimbergen *en* Johanna Mon-
fou.
Engelbert van Heyfelendoorn *en*
Wendehina Boers.
Benjamin de Haas *en* Adriana Lin-
nebeek.
Johannes Philippus Kuchlein *en* Get-
tje Pieterfon.
Christiaan Kwast *en* Maria Elisabeth
Pieters
Hartger van Munnen *en* Sara van
Ommen.
Jan Poppendeyk *en* Elisabeth van
Balcom.
Jacob David Pakker *en* Duijfe Marcus.
Jan Evert Rustwinkel *en* Geertje
Lodewijk.
Hendrik de Graaf *en* Aaltje Donker.
Willem Petrus Johannes Louis de
Rochemont *en* Anna Catharina
Sophia Onke.
Dirk Schoemaker *en* Anna Pens.
Fredrik Coenraad Schrik *en* Dorothea
Bruijn.
Willem Trouwen *en* Helena Buijng.
Jan Westerbeaen *en* Eva Peller.
Hendrik Weppner *en* Anna Maria
Halewijn.
Christiaan Lafou *en* Dorothea Koster.
Wafse Jan Stille *en* Jannetje Bakker.
Gerrit Zeeman Junier *en* Johanna
Everdina Sondermans.
Hendrik ter Beek *en* Anna Maria
Majofski.
Casper Kool *en* Johanna Magdalena
Beek.
Johannes Coenradus Korner *en* Git-
harina Sanderbrand.
Pieter Nijsten *en* Johanna Catharina
Bakela.
Jan Reinhart *en* Anna Sara Klaver.
Isaac Doedes J. W zoon *en* Antor-
nia Campagne.
Te zamen 33 Paaren.

Eerste Gebod, den 14 October.

ArieAbrahams *en* Catharina Kommer.
 Pieter Albrecht *en* Margaretha Jodina.
 Moÿre.
 Henry Francois Boÿer *en* Magdalena
 Maria van Nierop.
 Fredrik Willem Braa *en* Willemina.
 Hendrika Struve.
 Antonio Coÿq *en* Maria Brons.
 Coenraad Coenen *en* Francynkje Si-
 mons
 Jilles Eggers *en* Geertruy Metterink
 Hendrik van Elven *en* Johanna Chris-
 tina de Jong.
 Jan Ernst Lodewijk Everweyn *en*
 Maria Catharina Wertwijn.
 Gerrit Harmens *en* Frankje Aartfen.
 Jan Jacobs *en* Anna Grashuis.
 HammansJanfen *en* Marretje de Beste
 Hendricus Franciscus Kasteel *en*
 Catharina Theodora Koppe.
 Ferdinand Hafentiever *en* Elizabeth
 Pooth.
 Gerrit Kleyn *en* Rachel Rose.
 Moses Levie *en* Feytje Hartog Isaac
 Wolf Moses Mok *en* Sara Phillips
 Willem van Oosten *en* Anna ten
 Holten.
 Pieter Pieterfen *en* Maria Tobberfink.
 Henricus Gerhardus Ab Utrecht van
 Regten *en* Margaretha Engelma
 Vokken.
 Gerrit Veldman *en* Cornelia Christina
 Theonville.
 Johan Philip Schalekamp *en* Alida
 Willemina Preyer.
 Jacob van Tooren *en* Johanna van
 Hemert.
 Bernardus Franciscus ten Velshuis
en Barbera Willemina Filia Lig-
 tima Wertz.
 Jacobus van Zeelt *en* Gerritje Koop-
 mans.
 Isaac van David Coronel *en* Branco
 Emanuel.
 Johannes ten Velden *en* Cornelia
 Maria Blikman.
 Klaas Fredrik Kreeftenmijer *en* Judik
 de la Chambre.

Johannes Walsena *en* Judick Wil-
 lemina Kleyne.
 Jan Christoffel Vastman *en* Vrontje
 Bouman.
 Jacob Klafen *en* Anna Maria Dijkman.
 Machiel Sprengers *en* Aaltje Jansen.
 Jacob van der Veen *en* Nellotje Ko-
 nijnenburg.
 Pieter Reijnhart *en* Johanna van
 Walsen.
 Pieter Jonas Groze *en* Engel Maria
 Muller.
 Pieter Termijtelen *en* Cornelia Dec-
 dista.

Tsamen 36 Paarsen

Eerste Gebod, den 21 October.

Louis Robbert *en* Carolina Hendrika
 Bertram.
 Pieter van Aken *en* Maria Biljard,
 Petrus Josephus Boxelaar *en* Clara
 van der Veen.
 Joseph Berleus *en* Wilhelmina Dekker
 Andries Bertram *en* Hendrika Verhoe-
 ven.
 Hendrik de Bruyn *en* Trijntje Tjerka
 Antonie van Baak *en* Engelina Ver-
 heegh.
 Paulus Bessem *en* Gerardina Celina
 van Gernsheim.
 Frans van den Berg *en* Hendrikje
 aan de Water.
 Daniël Bakker *en* Alida Sebilla Pfeyl.
 Jan Fredrik Carlsen *en* Clementia
 Turk.
 Hendrik van Dijk *en* Alida Willems
 Jacob Davids *en* Anna Regina Huij-
 sing.
 Johannes Feefer *en* Johanna van der
 Andel.
 Benjamin Israel Fredrikstad *en* Naat-
 je Meijer.
 Samuel Gestling *en* Willemina Klijn-
 mijer.
 Jacobus van Garsten *en* Sophia van
 Ommeren.
 Gerrit van der Genugte *en* Jansje
 Makkenberg.
 Steven van Heteren *en* Antje van
 Hardeveld.

- Harmanus Heuvelsland *en* Hermina de Visser.
 Cerbrand Hogenbrik *en* Maria Ver-groot.
 Johannes Jacobus van der Hall *en* Anna Maria Sinou.
 Jan Janse *en* Jannetje Jacobs Linse.
 Antonie Kroep *en* Anna Geertruij Rebeel.
 Heinricus Kramme *en* Dirkje Hout-kamp.
 Willem van Kraanburg *en* Maria Francijntje Dekker.
 Harmanus Kalfage *en* Elifabeth van den Berg.
 Willem Antonie Kreeft *en* Anna Klokgiter.
 Johannes Lotjo *en* Elifabeth Hoedaar.
 Joseph Levie *en* Mar ana Samuel.
 Wijaart Wilhelm Meijer *en* Petro-nella Vriese
 Israel Moses *en* Sara Gabriëls.
 Wouter Hendrik van Nellefeyn *en* Maria Charlotta Koning.
 Jan Herreveld *en* Christina Hendrina Janning.
 Jan van den Nulft *en* Anna Jacoba Leonora Popta.
 Arend Onius *en* Elsie Heere Frie-se man.
 Pieter Fredriks Pieterse *en* Catharina Cornelia Buke.
 Bernardus Pieterfen *en* Elifabet Krous.
 Jan Prigge *en* Maria Propheet.
 Dirk van der Pull *en* Eva Everdina Jaspers.
 Hendrik van Rossem *en* Grietje By-kenduy n.
 Sander van Sittert *en* Alida Cramer.
 Engesbert Schoemaker *en* Hendrika van Ophuyfen.
 Gerrit Schriek *en* Maria Elifabeth Keyzert.
 Fredrik Wilhelm Schaper *en* Sophia Eleonora Linneman
 Jan van Sanen *en* Catharina Herfst.
 Frans Sizoo *en* Cornelia Salverius.
 Isaac van Gidion Silva *en* Naatje Jacobs.
 Casper Hendrik Vegtel *en* Jenneken Schotveld.
 Joseph Frans Wohlman *en* Catharina Magdalena Heimlich.
 Philip Lodewijk Westenbergh *en* Fre-drica Willemina Kruyger.
 Pieter Wijnbergh *en* Antje Houwe-ling.
 Fredrik Wesfels *en* Anna Maria de Jong.
 Johan Henrich Westing *en* Cornelia Graap.
 Antonie de Wilde *en* Catharina Margaretha Heetberg.
 Casper de Wilde *en* Elifabeth Ree-deker.
 Johannes de Wilde *en* Sophia Wil-helmina Ben.
 Jan Hendrik Wille *en* Mietje Chau-dron.
 Jacob Moses *en* Sara-Salomon.
 Christiaan Wahlen *en* Heirmina de Graaf.
 Samuel Levie Ximenes *en* Sara de Lapeha.
 Hendrik Gerrit ten Cate *en* Susanna Catharina Bourse.
 Jan Herman Bruyn *en* Maria Elifabeth Bos.
 Johannes Philippus Bentz *en* Grietje van Bommel.
 Sebastiaan Breuking, unior *en* Jacoba van Haagen.
 Jan Christoffel Brahnstal *en* Immetje Biermans
 Evert Brantzen *en* Alida Sikkinger.
 Pieter Kroon *en* Anna Kies.
 Jan de Lalijne *en* Julia Meijer.
 Andries Loep *en* Catharina Spruyt.
 Abraham Dirkse *en* Helena Catharina Francisca Duffhaus.
 Adrianus Rops *en* Geertruij Pieters.
 Pieter Wilbers *en* Hermina van Leeu-wen.
 Fredrik Diederich *en* Charlotta Maria Slieger.
 Johannes Sitzman *en* Geertruida Hen-driks.

Te zamen 75 Paaren.

NAAM-

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als
dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad
zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden,
begrafplaatsen en ouderdom.

Maandag 10 September.

Overl.	Jaar.
8 Johan Bertram Beukelman, <i>a. kh.</i>	80
8 Anna Catharina Pijffers, <i>w. kh.</i>	2
8 Harmanus Eugénius Berman, zoon van A. Berman, <i>k. kh.</i>	w. 9
8 Grietje van der Werft, wed. J. B. Geers, <i>a. kh.</i>	81
8 Magdalena Constantijn, wed. C. Eldersloot, <i>a. kh.</i>	77
8 Maria Elisabeth Woortman, jongste dochter van J. C. Woort- man, <i>l. kh.</i>	ca. 9
8 Casparus Franciscus Gilkens, <i>z. k.</i>	76
7 Adrianus Roos, <i>k. kh.</i>	84
9 Maria Katonetta de Jong, <i>w. kh.</i>	d. 15
8 Maria Giesen, jongste dochter van J. Giesen, <i>a. kh.</i>	4
8 Daniel Arnoldus Krieger, <i>w. k.</i>	44
8 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van Hulsbeek, <i>k. kh. d.</i>	1
8 Willem Fredrik Steeman, <i>k. kh.</i>	77
7 Johannes Christoffel Meijer, <i>l. kh.</i>	38
9 Nicolaas Godfried Schokten, <i>a. kh.</i>	d. 19
8 Pieter Sterrenbag, <i>k. kh.</i>	w. 12
10 Pieter Bosch, <i>l. kh.</i>	4
8 Cornelia Catrina Keting, <i>a. kh.</i>	9
8 Maria Susanna Santrok, eenige dochter van J. G. Santrok, <i>k. kh.</i>	4
9 Pieter Schröder, <i>l. kh.</i>	64
10 Pieter Harmanus van der Boon, <i>l. kh.</i>	m. 5
7 Willem Ide, <i>a. kh.</i>	4

VII. DEEL IV. STUK.

Dingsdag 11 September.

Overl.	Jaar.
8 Johan Adam Phitzinger, in leven <i>Chirurgijn-Majoor bij</i> <i>de Keizerlijke Koninglijke Ma-</i> <i>rins, a. kh.</i>	62
8 Hendricus Franciscus Hom- broek, <i>a. kh.</i>	w. 12
10 Jan Meijer, een A. M. N Weeskind, <i>l. kh.</i>	104
9 Fredrik Wilhelm Bergveld, <i>a. kh.</i>	12
9 Catrina Kleyn, huisvr. van M. van den Berg, <i>l. kh.</i>	59
7 Casper Duiphel, <i>Fusilier bij</i> <i>de 20. Comp. 10. Batt. van het</i> <i>30. Regim. Infanterie, a. kh.</i>	30
8 Maria Jacoba Kroon, <i>l. kh.</i>	14
5 Fredrik Deelhuyfen, <i>k. kh.</i>	w. 6
10 Anna Maria Margadant, <i>a. kh.</i>	4
9 Fredrik Meijer, jongste zoon van T. H. Meijer, <i>a. kh.</i>	w. 5
9 Hendrik Jacobus Fonnee, <i>l. kh.</i>	m. 11
10 Cornelis Adrianus Dignus Zweerts, jongste zoon van P. Zweerts, <i>o. k.</i>	2

Woensdag 12 September.

8 Christina Cornelia Janse Eije, huisvr. van A. Noordbergh Dz. <i>l. s. k.</i>	254
7 Jan Stram, <i>z. k.</i>	53
10 Casper Hendrik Nuwenhuyfen, <i>w. kh.</i>	68
10 Gerrit Bouman, <i>l. kh.</i>	56
11 Alida Maria ter Lintelo, huisvr. van A. Harmfen, <i>l. kh.</i>	45
9 Carel Korner, <i>a. kh.</i>	65

Overl.	Jaar.
11 Johanna Weijers Lammerts, huisvr. van B. Kortlangen, <i>n. kh.</i>	60
9 Hiiletje Kildermans, eenigste dochter van R. Kildermans, <i>k. kh.</i>	2
10 Jan Hendrik Witteveld, <i>k. kh.</i>	1
9 Johan Wilhelm Rijfenkœgel, <i>k. kh.</i>	57
11 Catrina Louisa Albrechts, <i>l. kh.</i>	22
10 Rebecca Catharina Bruyn, <i>a. kh.</i>	79
10 Johannes Pieter Kindt, <i>a. kh. d.</i>	17
11 Henricus Reynier Beerendonk, <i>k. kh.</i>	39
10 Jannetje van Vuuren, wed. D. Fileé, <i>k. kh.</i>	78
10 Jurriaan Eilers, <i>a. kh.</i>	58 en 10 m.
10 Grietje Reinierse, huisvr. van G. Maas, <i>k. kh.</i>	70
10 Felix Willem Kool, zoon van J. Kool, <i>no. k.</i>	w. 6
10 Casper Hk Goskoort, <i>w. kh.</i>	m. 11
11 Maria van der Sanden, jongste dochtertje van G. van der Sanden, <i>n. kh.</i>	m. 10
<i>Donderdag 13 September.</i>	
11 Teunis Lourens, <i>a. kh.</i>	63
10 Johanna Topman, eenigste dochter van J. Topman, <i>a. kh.</i>	w. 15
12 Hendrik Oordenbach, <i>a. kh.</i>	79
11 Tobias Pieters Houdman, <i>w. kh.</i>	31
12 Antje Eijes, wed. J. Garder, <i>l. kh.</i>	89
12 Hendrik Harmse van der Vliet, <i>w. kh.</i>	m. 11
<i>Vrijdag 14 September.</i>	
12 Harmanus Wolters, <i>w. k.</i>	71
11 Albertus Mulder, <i>n. kh.</i>	12
12 Gerrit van der Klugt, <i>a. kh.</i>	66
11 Geertruy Meijer, huisvr. van J. Mulder, <i>a. kh.</i>	49
12 Rutgert Jan van Beveren, <i>l. kh.</i>	4
12 Johanna Sabilla Scheffer, huisvr. van J. van den Berg, <i>a. kh.</i>	47
12 Jan Casper Smit, <i>k. kh.</i>	75
13 Anna Catharina ter Gast, <i>l. kh.</i>	1

Overl.	Jaar.
10 Christiaan Godlieb Quadie, <i>k. kh.</i>	46
12 Jacobus Hellinx, <i>a. kh.</i>	64
12 Johanna Maria Boscher, huisvr. van S. Bruyns, <i>z. k.</i>	25
12 Johanna Haring, huisvr. van J. Wijnboom, <i>a. kh.</i>	48
14 Catharina Blom, huisvr. van Harmanus Vulling, <i>l. kh.</i>	46
13 Dirk Winter, <i>w. kh.</i>	52
12 Lensa Koster, <i>w. kh.</i>	1 en 8 m.
13 Franciscus Xaverius Kannegieter, jongste zoontje van H. Kannegieter, <i>a. kh.</i>	14
13 Johanna Buys, wed. H. van Eek, <i>k. kh.</i>	71

Saturdag 15 September.

14 Johannes van Dienstlagen, eenigste zoon van J. van Dienstlagen, <i>l. kh.</i>	w. 14
13 Berendina Geertruyda Onnofel, <i>l. kh.</i>	23
15 Sophia Walther, dochtertje van H. W. Walther, <i>a. kh.</i>	w. 5
13 Johannes Mourits van Lennep, <i>w. k.</i>	46
12 Franciscus Franzen, jongste zoon van J. Franzen, <i>w. kh.</i>	14
13 Jan Coetjerier, <i>l. kh.</i>	ca. 4
13 Ingerje Waalewijn, huisvr. van J. Hanfen, <i>a. kh.</i>	56
14 Rijnier Willem Valk, <i>k. kh.</i>	w. 5
13 Casper Zeylmeijer, <i>a. kh.</i>	4
14 Johanna Hendrika Borrips, <i>l. kh.</i>	m. 5
12 Henricus Everardus Tijmes, een Roomsche Weeskinder, <i>w. kh.</i>	26
13 Antonie van Riel, <i>w. kh.</i>	24
Het getal der Dooden is 123.	

Maandag 17 September.

14 Anna Maria van Galen, <i>l. kh.</i>	13
16 Johannes Philippus Jelgerhuis, eenigste zoon van B. van der Poorten, <i>w. kh.</i>	2
14 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van P. O. de Vries, <i>a. kh.</i>	u. f

Overl.	Jaar.
15 Hannapus Gerardus van der War, <i>k. kh.</i>	w. 15
14 Anna Maria Mol, huisvr. van D ^o . Jan Anthonij Hachenberg, <i>n. z. c.</i>	ca. 56
16 Pieterella van Fliet, <i>a. kh.</i>	40
16 Nicolaas Boers, <i>a. kh.</i>	78
14 Rijna Bou, wed. C. Luberti, <i>n. k.</i>	52
15 Maria Dorothea van Walterop, <i>eng. k.</i>	w. 10
16 Johanna Maria Koster, <i>w. kh.</i>	1
75 Hermanus Sondaal, <i>l. kh.</i>	43
13 Wil'cm Pieter Heere, <i>k. kh. d.</i>	17
15 Geesje Balier, <i>a. kh.</i>	52
16 Maria Elisabeth Gunter, jongste dogter van J. Gunter, <i>a. kh.</i>	w. 20
15 Hendrik van Doorn, eenigste zoon van D. van Doorn, <i>k. kh.</i>	d. 11
13 Gerrikje Wistenga, <i>k. kh.</i>	4
13 Catharina Maria Berti, huisvr. van E. Beldijn, <i>a. kh.</i>	28
26 Hendrik Albert Vowinkel, <i>w. kh.</i>	33
25 Johannes Busch, <i>l. kh.</i>	w. 8
13 Magdalena Dijkstra, wed. J. W. Spits, <i>k. kh.</i>	55
15 William Edgard Green, <i>z. k. w.</i>	15
<i>Dingsdag 18 September.</i>	
14 Harmen Bleuw, <i>wa. k.</i>	57
24 Anna Seulijn, huisvr. van D. Scholte, <i>a. kh.</i>	44
17 Femmina Geertruy Steveling, <i>l. kh.</i>	w. 8
16 Andries Hermanus Hemerlij, <i>l. n. k.</i>	w. 10
15 Nicolaus Theodorus de Jonge, <i>n. k.</i>	73
25 Jan Joost Ewald, <i>a. kh.</i>	36
16 Dirk van der Slays, <i>l. kh.</i>	5
17 Susanna Cathrina Börremcester, <i>l. kh.</i>	w. 26
26 Anthonie Busker, <i>n. k.</i>	38
17 Reelof Hendriks, <i>k. kh.</i>	45
26 Jan Blom, <i>l. kh.</i>	12

Overl.	Jaar.
15 J. Fredrik Schenkel, <i>a. kh.</i>	87
13 Anna 't Hooft, eenigste dogter van D. W. 't Hooft, <i>a. kh. w.</i>	13
15 Everardus Schilderup, <i>l. kh.</i>	39
15 Petronella Faks, wed. van H. Boese, <i>l. kh.</i>	74
16 Nicolaas Booms, <i>a. kh.</i>	1/2
15 Hendrik van Wiekera, <i>k. kh. w.</i>	3
17 Willem Louwerens, <i>a. kh.</i>	13
<i>Woensdag 19 September.</i>	
17 David Brugman, <i>a. kh.</i>	w. 14
15 Hendrikje Dumenie, huisvr. van G. van den Bijl, <i>k. kh.</i>	30
16 Antonie Lambertus Slimmer, eenigste zoon van A. Slimmer, <i>w. kh.</i>	ca. 3
17 Christina Verbrugge, <i>k. kh.</i>	52
17 Femmes Bartels Osefman, <i>w. kh.</i>	1/2
16 Anna Maria Hoek, wed. F. H. Luking, <i>k. kh.</i>	49
16 Cornelia Johanna Waller, huisvr. van S. J. van Koetsveld, <i>n. k.</i>	29
18 Maria de Keyzer, huisvr. van H. van der Putten, <i>o. k.</i>	33
17 Willem Leemeijer, <i>k. kh. w.</i>	18
19 Neeltje Kok, <i>l. kh.</i>	8 1/2
18 Barenje Davits, huisvr. van S. Truijers, <i>k. kh.</i>	46
18 Antonia Hillegonda Rocquette, <i>wa. k.</i>	w. 10
18 Matthijs Verheijen, <i>k. kh.</i>	46
18 Aaltje Boombhoff, wed. van G. Flierman, <i>n. k.</i>	58
<i>Donderdag 20 September.</i>	
18 Christina de Raadt, <i>w. kh.</i>	62
19 Johanna Dorothea Vleeshakker, <i>l. kh.</i>	1 1/2
19 Jacob Noom, <i>a. kh.</i>	70
18 Dirk Janse Slager, na Edom uitgev.	56
17 Pieter Kloot, <i>a. kh.</i>	24
18 Vrouwe, Johanna Carolina Charlotta Esou, huisvr. van N. Flugie, <i>wa. k.</i>	40
17 Joanna Baas, huisvr. van F. Holtterman, <i>k. kh.</i>	58

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
17	Cornelia Luckner, <i>a. kh.</i>	19	Wilhelmina Frederica Brem, eenig Kind van P. Brem, <i>a. kh.</i>
19	Hendricus Theodorus Smit, eenige zoon van T. Smit, <i>n. z. c.</i>	21	Jacobus Wambeeke, <i>k. kh.</i>
	d. 13	20	Jan Fredrik Tijfel, <i>a. kh.</i>
17	Maria van Veen, jongste dog- ter van H. van Veen, <i>k. kh.</i>	15	Anna Henkes, oudste dogter van wijlen H. Henkes, <i>a. kh.</i>
	4	21	Abram Kroon, <i>l. kh.</i>
<i>Vrijdag 21 September.</i>			
18	Geertruy Pieters, <i>a. k.</i>	19	Hendrik Maurik, <i>l. kh.</i>
19	IJda Fredrichs, wed. J. H. L. Smit, <i>a. kh.</i>	22	Lodewijk Gerber, <i>k. kh.</i>
	60	19	Johanna de Moor, huisvr. van J. Ernfing, <i>k. kh.</i>
19	Willemitje Rijpe, laatst wed. B. Wildeman, <i>a. kh.</i>	20	Hendrik Gunterman, <i>a. kh.</i>
	70	20	Alida Magdalena de Vries, <i>a. kh.</i>
19	Johannes Lambelt, <i>a. kh.</i>	21	Conrad Petrus Ribbeck, oud- ste zoon van C. G. Ribbeck, <i>z. k.</i>
19	Johanna Haakman, <i>a. kh.</i>		ruim 10
20	Bernhard Volekhousen, jong- ste zoon van B. Volekhousen, <i>a. kh.</i>	18	Maria Pool, <i>n. kh.</i>
	27	16	Harmanus Henrich Thole, <i>n. kh.</i>
18	Johannes Rudolf Godze, <i>k. kh.</i>		72
15	Cornelia Wijmale, wed. J. H. Rutman, <i>w. kh.</i>	18	Niesje Janse Timmer, <i>k. kh.</i>
	56	19	Wouter Joannes van Troost- wijk, na het <i>Diemer Kerkhof</i> uitgev.
19	Johanna Elisabeth Tolsma, <i>n. k.</i>	20	Cornelia Margaretha Mönhe- mius, <i>a. k.</i>
	3 en 10 m.		62
18	Maria Elisabeth Antonetta Ver- schooten, huisvr. van H. Daams, <i>k. kh.</i>	21	Maria Sophia Perlee, huisvr. van J. Schot, <i>n. kh.</i>
	26		39
20	Theodorus Hansens, <i>l. kh.</i>	21	Maria Schreuder, huisvr. van J. Schoebart, <i>w. kh.</i>
20	Willem Lotten, jongste zoon van W. Lotten, <i>l. kh.</i>		42
	1½	21	Maria Neuville, <i>a. kh.</i>
19	Christiaan Jan Heyfe, oudste zoon van J. Heyfe, <i>a. kh.</i>		20
19	Conrardus Hachtman, eenigste zoon van A. Hachtman, <i>a. kh.</i>	19	Willem Fredrik Ludolf, eeni- ge zoon van W. Ludolf, <i>l. kh.</i>
	23½		3
21	Elisabeth Ruyter, <i>a. kh.</i>	20	Neeltje van den Broek, <i>a. kh.</i>
	74		62
20	Wilhelmina Maria Ernst, <i>w. k. w. 6</i>	21	Christina Lucia Windgetter, <i>k. kh.</i>
20	Ariaantje Vrijenooek, <i>z. k.</i>		w 10
20	Matje Haageman, huisvr. van A. Ridder, <i>k. kh.</i>		
	36		Het getal der Dooden is 120.
<i>Saterdag 22 September.</i>			
20	H. R. Broekhuysen, <i>k. kh.</i>	22	Philippus Johannes Oostdam, <i>a. kh.</i>
	5		4
20	Frans Kiepe, <i>l. kh.</i>	23	Jean Baillar Gist, <i>Chasfcur bij</i> <i>het 12. Escadron 50. Comp van</i> <i>het 160. Regiment Jagers te</i> <i>Paard, a. kh.</i>
21	Wouter Jan Estoppey, <i>n. z. c. w.</i>		30
	15	21	Johanna Romain, wed. van A. Schoole, <i>a. k.</i>
19	Margaretha Toornend, <i>k. kh.</i>		ruim 82
20	Leena ter Woort, <i>n. kh.</i>		
21	... Bethoff, <i>Peteraan bij de</i> <i>Camp. Peteraanen, a. kh.</i>		

Overl.	Jaar.
23 Hendrik Bos, <i>k.kh.</i>	5
20 Maria Tak, wed. J. Koning, <i>k.kh.</i>	74
20 Johannes Hendrik ter Hardt, <i>k.kh.</i>	23
23 Joseph Godfried, <i>l.kh.</i>	12
23 Christina de Groot, <i>l.kh.</i>	72
22 Magdalena Broene, wed. van J. F. Coerse, <i>o.z.c.</i>	65
22 Marretje Sieveking, tweede dogter van F. Sieveking, <i>a.kh.</i>	9
22 Barend Hendrik Maschhaupt, <i>k.kh.</i>	1
22 Hendrikus Hasfink, <i>l.kh.</i>	14
21 Helena Blom, huisvr. van J. Hoeding, <i>a.kh.</i>	27
20 Giertje Jule, huisvr. van C. van Norden, <i>a.kh.</i>	59
22 Franciscus Nietvelt, <i>l.kh.</i>	1
21 Anna Agatha Becker, huisvr. van P. Swetman, <i>o.k.</i>	48
21 Sara Kraay, wed. C. S. Bos, <i>l.kh.</i>	53
20 Dirk van Masawinkel, <i>z.k.</i>	76
22 Carolus Johannes Jetterhoud, <i>k.kh.</i>	3
22 Hendrica Johanna Brender a Brandis, huisvr. van H. Overklift, <i>w.o.k.</i>	ruim 31
22 Anna Maria van Holm, <i>a.kh.</i>	22
22 Jan Boevink Bosman, eenigste zoon van J. Boevink Bosman, <i>a.kh.</i>	d. 12
22 Maria Johanna Sanders, dogter van J. Sanders, <i>l.kh.</i>	w. 4
22 Johannes Schiedijn, <i>a.kh.</i>	77
23 Catrina Mertens, huisvr. van H. Busfer, <i>l.kh.</i>	35
21 Fredrik Spijker, <i>a.kh.</i>	60
22 Nicolaas Lega, <i>k.kh.</i>	57
<i>Dingsdag 25 September.</i>	
20 Harmanus Dekker, <i>a.kh.</i>	w. 8
22 Catrina Boeregter, wed. van J. Scholten, <i>l.kh.</i>	49
20 Het dood ter weteld gekomen Kind van de huisvr. van L. Knuyzer, <i>o.k.</i>	

Overl.	Jaar.
20 Abram van-Broekhuysen, <i>a.kh.</i>	66
23 Dina Kloet, <i>a.kh.</i>	26
24 Hendrika Storij, <i>a.kh.</i>	70
24 Maria Collart, jongste dogter van D. Collart, <i>a.kh.</i>	1 en 10 m.
23 Maria van Dennenberg, laast wed. H. Schaar, <i>a.kh.</i>	67
23 Jannerge Stark, huisvr. van L. van Buuren, <i>a.kh.</i>	58
24 Christina Frederica Schotte, <i>w.kh.</i>	59
21 Alida Vermoolen, huisvr. van F. Bosch, <i>w.kh.</i>	60
23 Marretje Neijer, <i>a.kh.</i>	47
25 Pieter Kok, <i>l.kh.</i>	11
22 Evert Coenraad van Surel, oudste zoon van E. van Surel, <i>a.kh.</i>	21
21 Dirk Bakker, <i>w.kh.</i>	1 en 3 w.
21 Stoffel van Boort, <i>w.kh.</i>	48
24 Andreas Gerhardus de Roever, <i>no.k.</i>	1
20 Margaretha Banteni, huisvr. van A. Wamstecker, <i>k.kh.</i>	31
22 Bartha de Bruyn, laast wed. J. Hemmes, <i>w.k.</i>	74½
23 Gerrit Heyse, eenigste zoon van Heyse, <i>a.kh.</i>	d. 13
24 Johanna Dubbelman, een A. M. N. Weeskind, <i>l.kh.</i>	10
22 Christoffel van Castenberg, <i>a.kh.</i>	47
22 Anna Margaretha Borneman, huisvr. van W. van Leeuwen, <i>o.k.</i>	55 en 5 m.
22 Jan Teekemeijer, <i>a.kh.</i>	69
<i>Woensdag 26 September.</i>	
23 Pieter Burik, <i>a.kh.</i>	79
24 Anna ter Horst, wed. van J. Dubbelt, <i>o.k.</i>	72
25 Jansje Klock, <i>z.k.</i>	d 8
23 Pieter Brunel, <i>a.kh.</i>	71
23 Bartholomeus Himke, <i>a.kh.</i>	d. 14
24 Jacob Blom, <i>l.kh.</i>	48
25 Arie Voorst, een A. M. N. Weeskind, <i>l.kh.</i>	9
23 Jan Hendrik Dammink, <i>k.kh.</i>	65

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
24. Amigje Gelderblom, oudste dogter van F. Gelderblom, <i>l. kh.</i>	19	25 Ijda van Eymoren, huisvr. van B. Deckens, <i>eng. k.</i>	64
24 Margaretha Hunemeijer, <i>k. kh.</i>	5	23 Anthonie Franciscus Maufielt, <i>l. kh.</i>	26
25 Hendricus Joannes Maehiel Fran- kemolen, <i>a. kh.</i>	4	27 Jacobus van Eemelen, <i>l. kh.</i>	4
23 Franciscus Steenman, <i>a. kh. w.</i>	6	26 Johanna Gerharda Damis, <i>a. kh.</i>	w. 7
24 Johanna Maria Redelik, huisvr. van M. van der Hurk, <i>l. kh.</i>	55	27 Brilleman, <i>Sergeant Ma- jor, 1° Batt. 4^e Comp. van het 8^e Regim. a. kh.</i>	30
24 Delina de Leeuw, wed. van L. Vlug, <i>n. k.</i>	70	28 Hendrik Holsten, <i>a. kh.</i>	w. 13
24 Jan Wesfels, <i>a. kh.</i>	77	<i>Saturdag 29 September.</i>	
25 Johan Wilhelm Tisfel, <i>a. kh.</i>	67	28 Casper Hendk. Bergvelt, <i>a. kh.</i>	19
25 Gerardus Johannes van Moor- sel, <i>l. kh.</i>	m. 10	27 Clara Hermina Janfen, eenigste dogter van J. Janfen, <i>n. z. c.</i>	4
23 Anna Geertruy Vosfema, <i>a. kh.</i>	51	28 Josephus Carolus Huybregts, jongste zoon van J. P. Huy- bregts, <i>l. kh.</i>	d. 15
22 Dirkje Korff, <i>w. kh.</i>	2	28 Margaretha van Bergen, wed. W. Vollewijk, <i>a. kh.</i>	82
24 Bartholomeus Bosman, <i>w. kh.</i>	55	27 Jan Hendrik Soede, <i>a. kh.</i>	w. 11
25 Jeanette Maria Zanicot, <i>l. kh.</i>	3	28 Jansje Koster, wed. J. Greif, <i>l. kh.</i>	45
24 Franciscus Nijntjes, <i>l. kh.</i>	68	25 Hendrik Domna, <i>k. kh.</i>	d. 9
<i>Donderdag 27 September.</i>		28 Petronella Peterfon, wed. van C. Lubbe, <i>l. n. k.</i>	87
26 Maria Elizabeth Keyzer, huisvr. van J. F. Feeker, <i>no k.</i>	39½	27 Margaretha Geerling, huisvr. van G. Carnero, <i>a. kh.</i>	42
25 Johan Christof Bernhard van Oostrum, <i>w. kh.</i>	4	25 Julia Francina Volger, <i>a. kh.</i>	4
29 Cornelis Kar, <i>a. kh.</i>	45	26 Pieter Haarkamp, <i>k. k.</i>	77
26 Dorothea Lambeck, wed. van L. Berkewaard, <i>n. kh.</i>	70	28 Jacobus Verhuet, eenigste zoon van C. Verhuet, <i>k. kh.</i>	w. 20
27 Petrus Gerardus Wast, <i>k. kh.</i>	2½	28 Marretje de Bree, wed. van R. Weijer, <i>a. kh.</i>	73
26 Fredrik Caljé, <i>w. kh.</i>	3½	26 Anta de Wit, <i>k. kh.</i>	30
27 Willem Micchon, <i>a. kh.</i>	m. 5	26 Robertus de Hean, <i>k. kh.</i>	44
24 Eogeltje Aem, <i>w. kh.</i>	w. 10	27 Maria Frantina Clement, <i>k. kh.</i>	d. 15
26 Warner Kneedyk, <i>a. kh.</i>	47	27 Carel Hk. Borgfmaede, <i>k. kh.</i>	w. 4
24 Marretje Loots, huisvr. van H. van Velzen, <i>w. kh.</i>	43	25 Johanna van Loekhuysen, huisvr. van G. ten Kaaten, <i>l. kh.</i>	32
26 Willem van Egten, <i>k. kh.</i>	w. 12	26 Cornelia Maria Bot, <i>a. kh.</i>	7
24 Barend Westrik, <i>n. z. c.</i>	64	27 Vrouwte Joolemans, huisvr. van J. Sluyter, <i>k. kh.</i>	33
25 Lodewijk Lafeber, eenigste zoon van H. P. Lafeber, <i>w. kh.</i>	6	29 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Rødge, <i>k. kh.</i>	n. a
<i>Vrijdag 28 September.</i>			
27 Dorothea Penders, <i>w. kh.</i>	67		
27 Catrina van Assem, <i>l. kh.</i>	w. 3		
26 Coenraad van Delden, <i>k. kh.</i>	76		
26 Jan Helderman, <i>a. kh.</i>	88		
26 Dievertje Plomp, <i>l. kh.</i>	1		
26 Petronella Hancock, <i>eng. k.</i>	25		

Overl.	Jaar.
28 Elifabeth Fock, <i>k. kh.</i>	w. 11
26 Leendert Vree Jr. <i>k. kh.</i>	d. 16
25 Clafina Johanna Jongers, eenigste dogter van N. Jongers, <i>w. kh.</i>	5
29 Doróthea Christina Schouten, <i>w. kh.</i>	w. 4
27 Reurt van Dijk, <i>k. kh.</i>	2
Het getal der Dooden is 163.	
<i>Maandag 1 October.</i>	
29 Catharina Gerardina Manslage, <i>w. kh.</i>	$\frac{1}{2}$
29 Johanna Bemond, gefepareerde huisvr van J Kerkhoven, <i>l. kh.</i>	36
29 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. Tadde, <i>a. kh. u.</i>	$\frac{1}{2}$
29 Elifabeth de Vries, <i>l. kh.</i>	1
28 Grietje Nukamp, <i>a. kh.</i>	76
29 Elifabeth Aselaar, <i>a. kh.</i>	74
29 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Bartolomie, <i>l. kh.</i>	d. 1
29 Catrina Smellenkamp, <i>k. kh.</i>	m. 8
29 Elifabeth Kwant, <i>l. kh.</i>	w. 12
29 Nicolette Mulder, <i>o. k.</i>	w. 15
29 Machiel Schreuder, <i>a. kh.</i>	60
28 Jannetje van Nietop, huisvr. van A. Vekvis, <i>z. k.</i>	80
28 Alida Gefina Steffens, <i>l. kh.</i>	8
29 Adriana Elifabeth Verhagen, na <i>Hilversum</i> uitgev.	47
29 Petronella van den Bruck, <i>w. kh.</i>	61
28 Jacoba Cornelis Bos, <i>w. kh.</i>	w. 5
29 Gerardus Wambeeker, <i>k. kh.</i>	d. 5
27 Annaatje Fock, <i>k. kh.</i>	65
28 Jacobs Frederica Huusen, <i>l. kh.</i>	13
28 Johan Fredrik Stagg, <i>l. kh.</i>	28
29 Johanna van Schuur, <i>a. kh.</i>	d. 13
29 Geertruy Johanna de Ruyter, <i>w. kh.</i>	w. 5
30 Aantje Kust, oudste dogter van H. Kust, <i>l. kh.</i>	18
29 Jacob ter Hooren, <i>w. kh.</i>	24
29 Bernardus Wanning, <i>l. kh.</i>	35

Dingsdag 2 October.

Overl.	Jaar.
28 Jan Telchuya, <i>no. k.</i>	752
30 Johan Henk. Hammer, <i>a. kh. m.</i>	2
1 Cornelis Joannes Herms, <i>a. kh. m.</i>	2
1 Wouter van den Berg, <i>w. kh. w.</i>	5
30 Willem Glapsbeek, eenigste zoon van C. Glansbeek, <i>l. kh.</i>	w. 17
1 Teunis Brugs, <i>k. kh.</i>	m. 1
30 Willem Haan, <i>l. kh.</i>	51
28 Giertje Sweers.	
28 Ernst Ramhorst, <i>w. kh.</i>	56
30 Engelbertus Ifaak Rastelband, <i>n. kh.</i>	4
30 Maria Bosch, na <i>Hilversum</i> uitgev.	ca. 60
29 Lambertus van Ankum, <i>l. kh. m.</i>	10
1 Cornelia Groffmit, huisvr. van I. Andifon, <i>a. kh.</i>	72
30 Maria Kantemij, jongste dogter van J. Kantemij, <i>k. kh.</i>	4
30 Hendrik Roelof Warnens, <i>m. kh.</i>	9
1 Alida Boschaard, <i>z. k.</i>	80

Woensdag 3 October.

2 Jan Bollebakker, <i>l. kh.</i>	16
1 Johanna Crumpermans, huisvr. van E Wilmink, <i>a. kh.</i>	58
2 Teunis Hawer, <i>k. kh.</i>	52
1 Dirk Weysman, <i>k. kh.</i>	48
2 Johannes Knabe, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	9
1 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van P. F. Riet, <i>l. kh. d.</i>	5
30 Alijda Dijkman, <i>a. kh.</i>	32
1 Carel Bréytspraak, <i>n. z. c.</i>	41
1 Petrus van den Burg, <i>a. kh.</i>	4
2 Pieter Vink, <i>l. kh.</i>	m. 5
1 Franciskus Theodorus Bekker, jongste zoon van J. Bekker, <i>a. kh.</i>	w. 19
2 Geertruyda Peternella Feyn, <i>a. kh.</i>	m. 11
2 Mietje Roelofs, <i>k. kh.</i>	1
3 Adriana Tak, <i>k. kh.</i>	w. 8
1 Frederikus Engelhardus Chris- toffel Joritzans, <i>w. kh.</i>	1

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
2	Agie van der Seys, huisvr. van T. de Bruyn, <i>l. kh.</i>	4	Elisabeth Bosch, wed. van C. Cande, <i>w. kh.</i>
1	Johanna Maria Keeminck, wed. P. Coenders, <i>n. kh.</i>	4	Teunis Reyniersen, <i>n. kh.</i>
29	Otto Wemmers, <i>a. kh.</i>	4	Christiaan Konijnberg, <i>l. kh.</i>
1	Jannetje Slepzig, oudste dogter van W. Slepzig, <i>w. kh.</i>	2	Mijntje van Elsbergen, wed. van L. Oltheten, <i>l. kh.</i>
2	Nicolaas Joseph Doutin, eenigste zoon van W. Doutin, <i>l. kh.</i>	3	Marreije Jansé Douwes, laatst wed. J. Helder, <i>l. kh.</i>
			<i>Saturdag 6 October.</i>
	<i>Donderdag 4 October.</i>	4	Sape Spandenburg, <i>a. kh.</i>
3	Louis Charles Boswel, <i>eng. k.</i>	5	Margaretha Anna Eekhoff, wed. A. van der Wal, <i>a. kh.</i>
1	Anna Catharina Roöde, <i>a. kh.</i>	3	Alexander Bouwhuyfen, <i>l. kh.</i>
3	Dirk Richter, <i>a. kh.</i>	3	Gerrit Jansé Togt, <i>a. kh.</i>
30	Johannes Barend Neyfen, <i>w. kh.</i>	5	Jan Winter, <i>a. kh.</i>
29	Harmanna Smit, huisvr. van A. J. Meijer, <i>n. z. c.</i>	3	Hendrika Eduard, op een na het jongste dogtertje van C. Eduard, <i>a. kh.</i>
2	Christina Hendrica Put, <i>l. kh.</i>	4	Maria Elisabeth Delhax, <i>a. kh.</i>
2	Mathijs Machielsé, <i>k. kh.</i>	5	Benhardus Weeber, <i>a. kh.</i>
2	Gregorius Spitz, <i>a. kh.</i>	4	Beert G. Roseboom, <i>w. kh.</i>
3	Antonie Reur, <i>a. kh.</i>	5	Johanna Apolonia Broekmaat, eenigste dogter van J. B. Broekmaat, <i>l. kh.</i>
2	Adrianna Maria Blekkenhorst, <i>l. kh.</i>	4	Frans Bernard Friecken, <i>k. kh.</i>
3	Marreije van der Laan, huisvr. van B. J. Koning, <i>k. kh.</i>	3	Elisabeth Mattijsen, <i>a. kh.</i>
3	Johanna de Wit, <i>n. z. c.</i>	3	Keetje ter Beek, <i>w. kh.</i>
		4	Johannes Hendrik Olmer, <i>a. kh.</i>
	<i>Vrijdag 5 October.</i>	5	Maria Johanna Simon, eenigste dogter van J. J. Simon, <i>a. kh.</i>
3	Johanna Uytflag, huisvr. van W. Gersé, <i>k. kh.</i>	4	Gerrit Pol, <i>n. kh.</i>
4	Pieter Jacobus Gompelman, <i>k. kh.</i>	3	De Hoog Welgeboren Vrouwe Henrietta Dorothea Graham, Echgenote van W. A. van Spengler, <i>eng. k.</i>
2	Christina Spanheim, huisvr. van P. van der Pluym Jr. <i>l. kh.</i>	3	Pieter Gieles, <i>k. kh.</i>
4	Sara Geertruy van Brummel, <i>k. kh.</i>	5	Dorothea Hendriks, een Rooms Weeskind, <i>l. kh.</i>
4	Willem Liefveld, <i>l. kh.</i>	5	Adriaan Snoek, <i>n. k.</i>
3	Coen Rodijk, <i>l. kh.</i>	5	Marreijten Brink, huisvr. van J. Brugs, <i>k. kh.</i>
3	Herman Ameshof, <i>n. k.</i>	4	Jan van Houten, <i>l. kh.</i>
4	Harmanus van den Berg, vierde zoon van J. van den Berg, <i>a. kh.</i>	5	Johanna Maria Lichtenbrink, <i>w. kh.</i>
3	Isaac Andison, <i>a. kh.</i>	5	Elisabeth Adriana Malsner, jongste dogter van J. A. Malsner, <i>l. kh.</i>
4	Carel Rasken, <i>k. kh.</i>		Het getal der Dooden is 147.
2	Gerrit Sanders, <i>k. kh.</i>		PU
2	Maria Koogels, huisvr. van J. Baar, <i>a. kh.</i>		
1	Joannes Matheus Kramer, <i>l. kh.</i>		

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 24 September 1810*.

- N. Z. Achterburgwal, N. 28. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de
hoek van de Rosmarijnsteeg, *f*992. Opgeh.
Cloveniers Burgwal, N. 39. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op
de) op de hoek van de Raamgragt, *f*6350. Opgeh.
Heerengragt, N. 74. (Een Huis en Erve, op de) over de Nieuwe Spie-
gelstraat, *f*10000. Opgeh.
Een Boeren Bruiker, in de Kuijer Polder, onder de gerechte van Ne-
derhorst den Berg, N. 71. *f*5750, in slag *f*500. *Broekhuizen*.
Een Perceel, Hooi- en Weiland, genaamd *Voortwijk*, in de Kuijer
Polder, onder de gerechte van Nederhorst, *f*2400, in slag *f*500. *Gerrits*.
Een Hofsteede genaamd *Oud Moersstein*, onder de gerechte van Bever-
wijk. Een stuk Weiland, genaamd *de eerste Munnikweyde*, groot
4½ morgen, ten N. O. van de plaats; en een stuk Weiland, ten Zui-
den van de plaats, groot circa 2½ morgen, *f*19950. Opgeh.
Een stuk Bouwland, over gemelde Hofsteede groot ruim 8 morgen,
*f*2100. Opgeh.
Een stuk Bouwland, gelegen achter hetzelfde, groot 1½ morgen, *f*510. Opgeh.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 1 October*.

- Prinsengragt, N. 91. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) bij de
Vijzelstraat, *f*1500. Opgeh.
Ketzergragt, N. 20. (Een Huis, waar achter een Tuin, Tuinhuis en
Erve, op de) by de Binnen Amstel, *f*10000. Opgeh.
Kerkstraat, N. 300. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Spie-
gelstraat, *f*750. *Loman*.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 8 October*.

- Nieuwendijk, N. 248. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de)
bij den Dam, *f*14000, in slag *f*300. *van Wouw*.
Water, N. 98. (Een Koopmans Huis en Erve, op 't) bij de Nieuwe
Brug, *f*9550, in slag *f*1000. *de Hoop*.
Brouwersgragt, N. 214. (Een Huis en Erve, op de) bij de Prinsengragt,
En een dito naast het evengenoemde, N. 215. *f*6050, in slag *f*550. *Dez*.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 15 October*.

- Oude Turfmarkt, N. 24 en 25. (Twee Koopmans Winkelhuizen en hu-
ne Erven, (in één Koop,) op de) bij de Grimmenisse-Sluis, *f*5400,
in slag *f*600. *G Janßen*.
Lange Leidiche Dwarsstraat, N. 51. (Een Huis en Erve, in de) *f*150,
in slag *f*25. *Kits*.

VII. DEELS IV. STUK.

Bb

- Baafjessteeg, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) f 600, in slag f 100. *Santink.*
 Nieuwe Lelijstraat, N. 115. (Een Huis en Erve, in de) bij de Baan-
 gragt, f 100, in slag f 10. *van Langen.*
 Eerste Bloedwarsstraat, N. 17. (Een Huis en Erve, in de) f 400, in
 slag f 6. *Westerwoudt.*
 Pieter Jacobs Dwarsstraat, N. 13 en 11. (Twee Huizen en hunne Er-
 ven, in de) f 1525, in slag f 16. *van Embden.*
 St. Nicolaasstraat, N. 12. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 575, in
 slag f 5. *Wandelaar.*
 Korte Brouwersgragt, N. 1 en 2. (Twee Huizen en hunne Erven, op
 de) f 452. Opgeh.
 Utrechtsche Dwarsstraat, N. 126. (Een Winkelhuis en Erve, in de)
 f 570, in slag f 60. *de Warm.*
 Utrechtsche Dwarsstraat, N. 45. (Een Winkelhuis en Erve, in de)
 f 900, in slag f 10. Dezelve.
 Angeliërsgragt, N. 105. (Een Huis en Erve, op de) bij de Baangragt,
 f 325, in slag f 3. *Mouthaan.*
 Lindegragt, N. 182. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, op de)
 bij de Noorder Kerkstraat, f 301. Opgeh.
 Bierkade, N. 1. (Een Huis en Erve, op de) in de Leidekerssteeg,
 f 50, in slag f 50. *Rijfkegal.*
 Oostenburg, N. 82. (Een Huis en Erve, op) in de Voorstraat, f 110. Opg.
 Prinsengragt, N. 128. (Een Winkelhuis en Erve, op de) over de We-
 teringstraat, f 3800. Opgeh.
 Keizersgragt, N. 517. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de
 Rheestraat, f 8000. *Ede*
 Bloemstraat, N. 190. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, in
 de) f 600. *van Seomeren.*

Deze onderstaande *Schepen* zijn (bij *executie*) *geveild* op
 Maandag 15 October 1810, in het N. Z. Heeren Logement.

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Joaze Hendrik*,
 gevoerd bij Schipper JAN HENDRIK GROOT, lang over Steven 68
 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 25 voet
 3 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uit-
 watering 6 voet 4 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 1925, in slag
 f 200. *Jan Tandje.*

Kaag-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) gevoerd bij Schipper LAM-
 MERT KAAK, lang over Steven 67½ voet, wijd bij de eerste balk voor
 't groot luik binnen zijn huid 17½ voet, hol in 't ruim bij de eerste
 balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet. f 450, in slag f 9. *Dez.*

Deze onderstaande *Vaartuigen* (*Vrijwillig*) op Woensdag
 17 October, in de Nes, in de brakke Grond.

Schoender-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *Kistlock*, lang
 over Steven 76 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen
 zijn huid 22 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik
 op zijn uitwatering 12 voet 3 duim. f 8000, in slag f 2000. *N. de Bae.*

Hek-Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de twee Gebroeders*, lang over Steven 73½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet 6 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 4 duim. f 1675, in slag f 1100. *Floris der Kinderen*.

Schoender-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Commerco*, lang over Steven 68 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 22 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet. f 1400, in slag f 200. *van Baggen*.

Hek-Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Robina*, lang over Steven 74 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15½ voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. f 1000, in slag f 700. *D. H. de Boer*.

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Tessie*, lang over Steven 73 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 7 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 2 duim. f 2505, in slag f 500. *C. Faber*.

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Aurora*, lang over Steven 71 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 9 duim. f 300, in slag f 150. *Jan Tentje*.

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de jonge Hendrik*, lang over Steven 72 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. f 2925, in slag f 300. *C. de Grijs*.

Visfers-Sloop-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Aurora*, lang over Steven 52 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 9 duim, hol in de Bun bij de eerste balk voor het groot luik op zijn uitwatering 10 voet 5 duim. f 1550, in slag f 400. *Jan Tentje*.

Roon-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Zoeploeg*, lang over Steven 60½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17½ voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. f 1000, in slag f 225. *C. de Grijs*.

Kaag-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de jonge Jan*, lang over Steven 68 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet 2 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 1 duim. f 825, in slag f 95. *Jan Tentje*.

- Sloep-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Roos*, lang over Steven 45 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 9 voet. *f*925, in slag *f*16. Dezelve.
- Blokzelder Jagt-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Willom*, lang over Steven 48 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet 6 duim. *f*800, in slag *f*350. *C. Faber*.
- Kof-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Zee lust*, lang over Steven 91 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 20 voet 1 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet 3 duim. *f*3625, in slag *f*975. *J. E. Lubling*.
- Kof-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de jonge Auke*, lang over Steven 64 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 10 duim. *f*1675, in slag *f*1500. *C. de Grijs*.
- Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Maria Louiza*, lang over Steven 77 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 6 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet. *f*4175, in slag *f*200. *Jan Tentje*.
- Kof-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Anna*, lang over Steven 88 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 18 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 9 voet 7 duim. *f*6525, in slag *f*1500. *D. H. de Boer*.
- Vishoeker-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Adriana Catharina*, lang over Steven 73 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 18 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet. *f*3025, in slag *f*1200. *C. Faber*.
- Vriesch-jagt, (Een extra ordinair Welbezeild) lang over Steven 52 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet. *f*175, in slag *f*17. *Jan Tentje*.
- Vis-Aak, (Een extra ordinair Welbezeilde) lang over Steven 45 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet. *f*280, in slag *f*90. *C. de Grijs*.

Zijnde alle Amsterdamsche voeten.

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

ACHT-EN-DEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSOESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Na 't vertrek van den Generaal DE RUITER uit de vloot, werd dezelve post vervuld door den Licutenant-Admiraal VAN NES; doch de Raadpenfionaris DE WIT nam het bestuur der zaken in handen, en stelde nevens VAN NES, en den Krijgsraad op alles de nodige order, bijzonder op de verdeeling der esquaders, om, ingeval men met den vijand slaags raakte, te beter bestand te zijn; men poogde nu met de vloot nog door de Hoofden naar 't Kanaal te zeilen, om zich, ware het mogelijk bij de *Franfche vloot* te voegen, of de *Engelfchen* optefporen, doch weér en wind aanhoudend ongunstig zijnde, vorderde men in dezen zeer weinig. Den 5den van Wijnmaand (1666), wanneer de *Nederlandfche vloot* omtrent negen mijlen beoosten 't *Noordvoerland* weder onder zeil ging, ontdekte men even namiddag de *Engelfche vloot* te loefwaart van haar, bijna zestig zeilen fterk; en men meende nu dat het voorzeker den volgende morgen tot een gevecht komen zoude; doch den vijand wendde af, en 's lands vloot werd door zulk eene zware storm overvallen, dat een groot gedeelte hunner fchepen van de vloot verwijderd raakte, en men met het gros der vloot dwars voor de *Maas* voor één anker moest gaan liggen, om niet geheel om den *Noord* te drijven.

Na 't verzamelen van de vloot dacht men weder naar de *Engelfche kust* overteffeken, om, was het mogelijk, nog eene zeeflag te beproeven, doch het jaargetij te veel verlopen, de vloot met vele zieken, en met gebrek aan de nodige levensbehoefkens zijnde, zag men van dit voornemen af, en befloot om nog eenige dagen in de nabijheid van de *Vlaamfche kust* te kruifen, of misfchien den vijand ook lust mogt hebben zich derwaards heen te wenden, waardoor men onder den Goddelijke zegen; nog iets goeds tot behoud van *Nedrlands* roem zou kunnen verrichten. Doch goene vijanden ontdekkende, befloot men om de vloot in de *Maas*, *Zoeland* en *Toxel* te doen binnēn lopen, uitgezonderd zeven fchepen, drie branders en drie galjoets, dewelke onder bevel van den Admiraal ENNO DOEDES, op een aanflag naar 't *Lieth* en andere havens in *Schotland* werden gezonden, om, ware het mogelijk de *Schotfche kapers* te verbranden, en de opgebragte *Nederlandfche fchepen* te hernemen of met de daar liggende *Engelfche fchepen* made in den brand te ffeken; ook liet men nog veertien fchepen en drie galjoets in-zee blijven om tot in 't begin van Slagtmaand in den omtrek van *Doggersand* te kruifen en de zee veilig te houden voor de aankomende *Nederlandfche fchepen*; doch het

overige van de vloot liep omtrent de helft dezer maand binnen, waarna de Raadpenfionaris voor zijne goede diensten door den Krijgsraad beleefdelijk werd bedankt, hetwelk ook kort daarna door Hunne Hoog Mog: en de Generaliteit op eene zeer verëerende wijze geschiedde.

De Lientenant-Admiraal DE RUITER nam middelerwijl zoo verre in ligchaams krachten weder toe, dat hij den 5den van Wintermaand aan de Heeren Staten van *Holland* van zijn herstel kennis gaf, voegende hier bij: dat hij eerstdaags de eere wenschte te hebben om de bevelen van Hun Ed: Gr: Mog: in persoon te komen ontvangen; welk heuchelrijk rapport door de Heeren Staten met het grootste genoegen werd aangenomen, hetgeen zij betulden in hun antwoord, met te zeggen: „ dat zijnen brief „ hun zeer aangenaam was geweest, en zij hartelijk wenschten dat dat „ Staat nog langen tijd goede diensten van hem mogt genieten.“ Ook werd hem door onderscheidene Collegiën ter Admiraliteit door vele rijke geschenken getoond welk eene hooge prijs zij op 's mans leven en voortreffelijke diensten stelden, zoodat zelfs zijne afbeelding in de raedkamer ter Admiraliteiten werd ten toon gehangen.

Intusfchen was men reeds weder bedacht op het uitrusten eener aanzienlijke vloot tegen het volgend voorjaar, en na hiervan de kosten en verdeeling overwogen te hebben, werd bij Hun Hoog Mog: besloten: dat men tegen dien tijd in volkomen zeilvaardigheid moest hebben twaanzeventig kapitalen oorlogfchepen, van tachtig tot veertig stukken geschut, benevens twaalf fregatten, vier-en-twintig branders, twaalf op nieuw aantebouwen advijsjagten, met de mindere vaartuigen, tot eene complete vloot verëischt wordende; daarenboven moesten in de zeegaten gereed worden gehouden achtien oorlogfchepen, zooveel mogelijk gemonteerd en uitgerust, om, na den uitval van eene zeeleg of andere ongelegenheden, te kunnen dienen waar zulks nodig was. Ook moesten bij de *Ostindische Compagnie*, volgens contract met Hun Hoog Mog: aangegaan, twintig oorlogfchepen, volkomen toegerust, gereed liggen, om over dezelve naar den drang der omftandigheden te kunnen beschikken. Dat tot dit een en ander eene aanzienlijke fomme gouds benodigt was, bleek uit de *partita* of eisch van den Raad van Staten, belevende dezelve negen millioenen en negenmaal honderd duizend guldens; welke kosten moest door de provincie *Holland* moest gedragen worden; „ doch men kwam „ alles” lezen wij elders „ door de wakkerheid der Regeerders, de goed- „ willigheid der onderdanen en de dapperheid der zeehelden, met een te „ boven.”

Een groot gedeelte van het voorjaar (1667) werd nu weder met voorbeeldeloze ijver besteed tot het uitrusten van 's lands vloot, waartoe een gestreng nawinter aanleiding gaf, zoo dat men zelfs tot over de helft van Lentemaand bij *den Briel* nog op de *Maas* over het ijs konde gaan. Middelerwijl scheen den Koning van *Engeland* nu meer geneigdheid tot den vrede te betoonen dan voorheen, dewijl hij thans (door dien men hem te voren eene bijeenkomst der Gezanten in *den Haag* had geweigerd) voortfelde om door de wederzijdsche Gevolmagtigden onder bemiddeling der *Zweedfche gezanten*, eene onderhandeling tot den vrede te *Breda* te beginnen. Sommige fchreven dit aan eene ommagt tot het verder voort-

zetten van den oorlog toe, anderen weder, aan eene misleiding aan het Hof van *Engeland*; intusschen bleef men even-ijverig voortgaan met de toerusting der *Nederlandsche vloot*, en op alles zoodanige order te stellen, als bij alle voorkomende gevallen nodig zou kunnen zijn.

Niettegenstaande DE RUITER nog eenige overblijfsels zijner ziekte ontdekte, ja zelfs nu en dan weder eenige koorts-gevoelde, verscheen hij echter den 20sten van Grasmaand te *Helvoetsluis*, om de toerusting der aldaar liggende oorlogschepen zoo veel mogelijk te helpen bevorderen, hoewel er evenwel nog eenige weken verliopen eer men met dezelve zee konde kiezen en naar *Texel* (alwaar het *rendevous was*) opzeilen, alwaar hij den 3den van Zomermaand met drie-en-twintig zoo groote als kleinere vaartuigen binnen liep.

In dien tusschentijd verscheen in 't Oet van *Goord* een *Engelsch* Konings schip, voerende zestig stukken geschut, hetwelk eene roode benevens eene witte vlag liet waaijen, aan welks boord zich de Gezanten van *Zweden* bevonden, dewelke zich als bemiddelaars bij de onderhandelingen tot vrede, naar *Breda* moesten begeven; welk schip alle de eerbewijzingen van eenhoud ontving, dien men aan eene Parlementair, ja zelfs aan eene bondgenoot verschuldigd is, hetgeen ook door hetzelfde op gelijke wijze werd beantwoord; waarna de Gezanten met eenige jachten naar hunne destinatie werden overgevoerd. Weinig dagen hierna verschenen ook de *Engelsche* Gezanten voor *Vlissingen*, en begaven zich mede aldaar naar *Breda*.

DE RUITER nu bij de groote vloot in *Texel* aangekomen zijnde, riep dadelijk eene Krijgsraad bijeen, waarin hij aan eenige Officieren bevel gaf, om met acht-en-twintig schepen en twaalf branders uitte loopen, en zich op de vlakke te plaatsen, om de aanslagen die de vijanden ter vernieling der havens of van 's lands vloot mochten ondernemen, oplettend gade te slaan en hun manmoedig wederstand te bieden. In welke Krijgsraad ook twee bevelhebbers van branders, namelijk GILLIS SALGO en HENRIK ROSAEUS, ter zake van plichtverzuim en lasthartigheid, op de rivier van *Edenburg* tegen eenige *Schotsche* kapers betoond, werden aangeklaagd, waarvan het gevolg was dat ROSAEUS in deze togt werd geschorst van zijnen dienst, en SALGO als onbekwaam werd verklaard om immer den lande wedert te kunnen dienen, zijn' verdiende gagie aan het land verwezen, en verder getoonist om vier jaren in het rasphuis te *Amsterdam* gebannen te zijn; welke vonnissen ook dadelijk werden uitgevoerd.

Bij Hunne Hoog Mog. werd nu ook weder besloten eene commissie uit de Hooge Regeering van ieder provincie op de vloot te zenden, om DE RUITER en andere vlootvoogden in alle voorkomende ongelegenheden met den vijand, van hunnen raad te dienen; waartoe van wegens *Holland* werd benoemd den Heer RUART VAN PUTTEN, doch de andere provincien bleven hierin nalatig.

(T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTE.
NISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Agstmaand (November.)

- 1 MAURITS tot Stadhoudcr van *Holland* en *Zeeland* verkozen. 1585.—
Trekvaart tusfchen *Haarlem* en *Leyden* het eerst gebruikt. 1657.
- 2 Raadpleging der Edelen te *Brusfel*, tegen de *Inquisitie*. 1565.
- 3 De Regeering van *Utrecht* gedagvaard voor ALVA. 1569.
- 4 Don JAN van *Oostenrijk* komt in de *Nederlanden*. 1576.
- 5 Zware watervloed in *Zeeland*, waarbij 400 dorpen onderliepen. 1530.—
J. COCCRUS overleden. 1669.
- 6 Begin van het heldhaftig verbond der *Hollandsche edelen*. 1565.—
WILLEM II. overleden. 1650.
- 7 Werd de stad *Woerden* door de *Franschen* verlaten. 1673.
- 8 Pacificatie van *Gent*, of verdrag der 17 provinciën geteekend. 1576.
- 9 Oproerige inval in 't fadhuis van *Amsterdam*. 1747.
- 10 M. LUTHER geboren. 1483. — J. CATS, overleden. 1577. — Zware
brand in 't dorp *de Rijp*. 1657.
- 11 Besluit tot 't Nationale Synode. 1617. — G. VORTIUS overl. 1676.—
Togt van WILLEM III. naar *Engeland*. 1688.
- 12 WILLEM III. heroverft *Naarden*. 1673.
- 13 Prins MAURITS geboren. 1567. — Synode van *Dordrecht* begonnen. 1618.
- 14 WILLEM III. geboren. 1650 Met MARIA STUART getr. 1677.
- 15 Landing van WILLEM III. in *Torbai*. 1688.
- 16 Werd de Maatschappij *Tot nut van 's algemeen*, door den Doops-
gezinde Leeraar JAN NIEUWENHUIZEN, oppgericht. 1784.
- 17 *Zusphen* mishandelt door de *Spanjaarden* 1572:— VONDEL geb. 1587.
- 18 Tweede groote Vergadering der zeven provinciën. 1716.
- 19 Twee-en-zeventig dorpen, bij *Dordrecht*, verdronken. 1421.
- 20 *Deventer* geeft zich over aan de Staten. 1578. — *Nederland* treed
toe tot de gewapende neutraliteit. 1780.
- 21 Eerste beding der vernietiging van *Oostende's compagnie*. 1729.
- 22 Het Stadhoudersfchap erfelijk verklaard in de vrouwelijke linie. 1747.
- 23 *Groningen* en *Friesland* verklaren zich staatsgezind. 1576. — De
Franschen verlaten de stad *Utrecht*. 1687.
- 24 ALVA's beeld wordt te *Groningen* aan de kaak gezet. 1576.
- 25 LEICESTER vertrekt uit de *Nederlanden*. 1586.
- 26 Oorlogsverklaring van LODERWIJK XIV. aan den Staat. 1688. — De
afbreking van de waag, op den Dam te *Amsterdam*, volbragt.
1808.
- 27 PIET HEIN, te *Delftshaven* geboren. 1577.
- 28 FREDERICA LOUISA WILHELMINA, Prinses van *Oranje*, geb. 1770.
- 29 Keizer MAXIMILIAAN verzoekt PIUS IV, te vergeefs, het huwelijk
voor de Priesters 1564.
- 30 KAREL XII, Koning van *Zweden*; door een' kanonskogel gedood,
waardoor eene groote verandering in 't Noorden ontfond.

BLOEM-

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER.

In Slagmaand.

Daar men in deze maand vele zware winden, koude nachten en sterke regenvlagen te wachten heeft, moet men de tedere planten zoo veel mogelijk hiervoor trachten te beveiligen, en de fruitboomen en jonge kwekelingen van de wilde boomen door bekwame latten of stokken verzekeren. Thans is het tijd om eenige loten van de Wijngaarden, en wel die vroege druiven dragen, afteleggen: men legt eenige in potten, die men naderhand in de trekkaflen overzet, om die vervolgens aan stokken gebonden in de kamers en zelfs op de tafel, beladen met druiven te zetten, dat een zeer vermakelijk gezicht geeft. Nu is het ook tijd om de Wijngaarden te snoeijen, doch indien dezelve tegen een muur of schutting op het zuiden staan; en men geene glazen daartoe gebruikt, zoo legt men stukken lei op de wortels tuschen de aarde, dat de Wijngaard voortzet en de druiven vroeger doet rijpen.

Indien het zagt weer is, kan men nog voortgaan met het verplanten van Roozeboomen, Jasmijnboomen, Kamperfoelle, Syringe en anderen. Ook plant men in het begin van deze maand, de Hyacinthen, Narcisfen en Jonquilles, in potten, en plaatst dezelve in een matig warm vertrek, om tegen Kerstijd bloemen te hebben.

VERVOLG van de OPLOSSINGEN der OPGAVEN, gedaan
in ons 6de Ds. 6de stuk.

C H A R A D E.

3.) TROMPET; voorgesteld door den Heer G. v. O.: — ontbonden door de Heeren W. D. Manvis (in verzen); Louis Wilhelm Rabe (oud 7 jaren), te *Arnhem*; Mejufvrouwen A. M. J. Rabe, aldaar; H. E. L. Feld (in verzen); de Heeren A. Timme, en A. T. van der Krabben; P. W. Meijer, te *Arnhem*; J. Driehuys Rabe, aldaar; W. G. v. G. (in verzen); A. W. Jbsz.; W. Starink (in verzen); J. P. Rijk, K. Oomheyn, te *Wormerveer* (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; D. H., te *W.*; merkende de twee laatstgenoemde Correspondenten hierbij aan, dat de TROMPET eigenlijk niet tot het oorlogswezen (zoo als de opgave eischt), maar veeléer tot de muziek zoude behoren.

De volgende dichtmatige ontbindingen hebben wij mede ontvangen:

*De trom behoort sints lang tot 't haatlijk oorlogswezen;
Had niemand hiertoe lust, den mensch werd meer gepezen:
Wat raakt 't geheel volk de twist van één persoon?
Die dapper vechten durft, vindt vaak den dood tot loon,
En naauw door de aard' bedekt, wordt hij alreeds vergeten.
Wie met mij vechten wil wordt met mijn' pet gesmeten;
Doch liever biede ik hem de ware vriendenhand:
O deed dit ieder verst, de vred kwam ras tot stand:
Dan zou heel 't menschedom als van vreugd onzinnig razen;
Ja dan mogt elk met reden de vred-TROMPET wel blazen.*

Rinia J. Gonggriep, te *Harlingen*.

Men hoort in 't tweede deel van 't woord TROMPET, gewagen
Van pet, een kledingsstuk, 't geen thans veel mannen dragen;
Voorts dubbel krijspeeltuig is in dat zelfde woord,
Wijl trom, het eerste deel, almeê hiertoe behoort.

Johs. Geltfligter, te Edam.

Hij zei: „Wat hanker hoor ik dan?
„ Zoop Jaap eens bij mij binnen!
„ Och zeg mij toch, wat is er van?
„ Zijn hoofd schijnt buiten zinnen.”
„ Doet oom!” zei Jaap! „weet gij dat niet?”
„ Izi, zie dan ginds eens in 't verschiep.”
Hij zag toen links, en was voldaan:
Hij hoorde wat ge op zij' zwa slaan.

A. A. van der Kaay.

Thans is het scheidiur dâhr.... vaarvâl, geliefden vrind!
Nicht 't venend hoofd omhoog, gij blijft van mij bemind.
Ons pad loopt hier uitêen, doch 't doel waarna wij strêven,
Zoot steeds het zelfde zijn; hoopt op een beter leven;
Slang vrij dan nog een traan, d'gch houdt als Christen moed;
Berlang is 't werk volbragt; een' rijker o'ervloed
Watseert eens al 't verdriet dat ons hier megt omringen;
Dan zijn wij wêr verêend als blijde hemeltingen.

Ts. Springstok, te Zwol.

Charde drie kon 'k niet onbinden, | Doch welk ege toeval deed 't mitvinden;
'K boep mij dus misnoegd te bed; | 'K ontwaak door 't blazen der waompert,
Gr. Spijkarm an, te Zwol.

Doet rom en pet te saam te binden, | Tsonaar zal naar mijn gevoelen,
Zel men trouwer als 't doelwoord vinden. | Hier 't chardevoord bedoelen.
H. F. Gangel. | K. K. te Wormeren.

Onderscheidene Heeren Correspondenten hebben hierop het woord
STORMHOED ingezonden, doch hoezeer het eerste deel eenigzins aan
de opgave zou kunnen voldoen, kan men het tweede (hoed) niet al-
leen voor een mans-, maar ook voor een vrouwen kledingsstuk aan-
merken, daar toch de pet alleen door mannen wordt gedragen.

R A A D S E L

WOORD; opgegeven door den Heer Hk. Wellan Ak.: — is
alleen onthonden door den Heer J. C. Schouten, en door zijn Ed:
beantwoord met het volgende:

Uw raadsel-woord
Heeft wij bekoord.

V R A A G.

1.) *Wetk is het oudste schrift, en welk volk heeft hetzelfde uitgevonden? — 2.) Kan dit schrift tot een bewijs voor de (scherpzin- nigheid en het vernuft der Egyptenaars verspreken? — 3.) Is het mogelijk dat hetzelfde nog eens ontcijfert, en daardoor dienst aan de geleerdheid zou kunnen bewezen worden? —* Voorgesteld door den Heer J. H. de Virieu, te Toul: — is door den Heer T's. Spring- stok, te Zwol, beantwoord met het volgende:

- 1.) Hierover is verscht, sommige onheidskundige uitgegieren hebben gedacht aan de *Venetiers*, en anderen aan de *Egyptenaars*.
- 2.) Ja, om dat zij niet alleen door beelden, maar ook door karakters schreven.
- 3.) Wanneer er meet vorderingen gemaakt worden tot de ontwikkeling der oude *logogryphen*, dan kan men op goede gronden hopen dat dit geschrift, door deszelfs ware verklaring, veel nut zoude kunnen te weeg brengen.

Den Heer opgever zelf, doet zijne vraag van het volgende brede antwoord verzeld gaan:

Welk is het oudste schrift en welk volk heeft hetzelfde uitgevonden?

Het oudste schrift is, buiten alle tegenspraak, het *beeldschrift*; dewijl men voor de uitvinding der schrijfkunst zich natuurlijk van zinnebeeldige teekenen moest bedienen, om zijne gedachten uit te drukken. Dit schrift was in het eerst zeer onvolmaakt: werd er van een mensch, dier of van een' plant gesproken, dan moest men de gedaante van een' mensch, plant of van een dier geheel uitschilderen, hetwelk aan vele ongemakken onderhevig was, en veel tijd verspilde. Om dit te verhelpen vond men door gedurige oefening, het *Hieroglyphe schrift* uit, waardoor men de dingen op eene verstaanbare wijze, verkort uitdrukte.

Dit schrift wordt weder in drie soorten verdeeld:

- 1.) Het eigenlijke (*Kyriologische*), waardoor men het voornaamste deel tener zaak, voor de zaak zelve uitteekende; als: het hoofd eens dier voor het dier zelve. Dit schrift moet zekerlijk in algemeen gebruik zijn geweest, dewijl hetzelfde het verstaanbaarst der drie soorten is.
- 2.) Het oneigenlijke (*Fropische*), waardoor de voorwerpen, door zinspelende beelden uitgeduid worden; b. v. vergulde koehoornen duidden de kraten der zon of maan aan. Zeker schrijver (*) meent dat dit schrift voor alle *Egyptenaars* verstaanbaar was, dewijl op een oetelk de daden van KAMPSINCTUS, een hunner Koningh, met dit schrift, ingehouweh waren; „voorzerket niet,” zegt de hier tangehaide schrijver, „om verborgen en onbekend te blijven, „maar om door het geheugen der nakomelingschap vereenigd te

(*) De *revisiter des JAVARY*, brieven over Egypten, in zijn *aanhefsl actor des derde deel*.

„worden.” Doch dit bewijs is zeer zwak; want omdeze zijne stelling te staven zou hij moeten bewijzen: of dat de daden van zoo vele vaderlanders, welke op voor hen opgerigte gedenkteeken in de *Latijnſche taal* gegraveerd zijn, het geheugen onwaardig zijn, of dat onze geheele natie de *Latijnſche taal* verſtaat.

- 3.) Het derde foort is het leenſpreukige (*Allegoriſche*) of zinnebeeldige (*Symboliſche*). Dit foort is het duisterſte van alle, wijl de overeenkomst tusſchen de betoekende zaak en het beeld zeer duister is en niet dan zeer moeilijk kon opgelost worden. Zoo werd, bij voorbeeld, door eene bloem de magt der Godheid aangeduid. Dit ſchrift werd slechts door de priesters gebezigd om hunne godsdienstige geheimen te bewaren, en ging weldra gelijk ook het tweede foort, om zijne moeilijkheid verloren.

De oudheid van dit ſchrift wil men dat zelfs tot voor den zondvloed zoude opklimmen; doch dit is onzeker. Zekerder is het; dat het door de *Egyptenaars*, het eerst, na den zondvloed, is gebruikt geworden, ja, misſchien wel door deze is uitgevonden. De *Babyloniars* hadden ook een foort van dit ſchrift; doch de twee laatste foorten werden al onbekender hoe meer het *Egyptiſche rijk* daalde, en gingen eindelijk met de vernietiging van dit rijk ten gronde; echter zijn er bij de *Kophten* nog eenige overblijffels van te vinden. —

Kan dit ſchrift tot een bewijs voor het vernuft en de ſcherpzinnigheid der Egyptenaren verſtrakken?

Neen, hetzelfde is eerder geſchikt, om de kennis en de geleerdheid der *Egyptenaren* door zoo vele ſchrijvers geroemd, tegen te ſpreken. — „Hadden „de *Egyptenaren* meer zakelijke kennis, gegronder begrippen aangaande „de natuur gehad; was hun verſtand geoefender in het denken, en dus „hunne verbeeldingskracht matiger geweest; dan zouden zij zekerlijk de „beelden hunner beeldſpreukige beeldſpraak van gansch andere, van duidelijker en ware overeenkomsten genomen hebben. — Maar zoo als „deze beeldſpraken ons, door de oude *Grieken*, verklaard worden, kunnen zij, even zoo min, groote begrippen van de ſcherpzinnigheid der „*Egyptenaren* verwekken, als de wandrochtelijke beeldtenissen der „*Alchemiſten*, geestenzienders en dergelijke lieden, van het gezond verſtand „hunner voorgangeren echte getuigenissen geven.” Dit oordeel velt bovengenoemde ſchrijver er over.

Is het mogelijk dat men dit beeldſchrift nog eens ontcijfere, en zoo daardoor dienſt aan de geleerdheid bewezen worde?

Sommige willen dat het mogelijk is, door eenen rugt naar den tempel van *Jupiter Ammon* te doen en aldaar de oude handſchriften en de priesters te raadplegen. Doch waar vindt men dien tempel, die ſedert den tijd van *ALEXANDER de Grooten*, niet tegenſtaande alle navoſchingen onbekend is gebleven? Mogelijk is dezelve reeds diep onder het zand bedolven, of door de nijdige tanden des tijds geheel verwoest; men wil ook dat hetzelfde nog door de oude *Kophtiſche boeken* geſchieden kon; doch wat men er ook van zegt, hetzelfde is onmogelijk: want hoe zouden wij berigten kunnen geven van iets, waartoe *DIODORUS*, *SICULUS*, *HERODOTUS*, *PLUTARCHUS*, *STRABO* en anderen, die genwen nader tot dit tijdperk leefden, vergeeffſche moeite aangewend hebben. — De tweede vraag kan men ook ontkennend

béantwoorden; want waarin bestonden toch de geheimen der priesters? slechts in eenige godsdienstige stukken, die het volk moesten onbekend zijn. En al hadden zij al eenige kundigheden gehad, welk voordeel zou de geleerdheid dan nog kunnen trekken van iets dat geheim gehouden moest worden? —

OPLOSSINGEN der VOORDRAGTEN, gedaan in ons
7de Ds. 1ste stuk.

L O O G R Y P H.

SPELONK; voorgesteld door den Heer Henrikus Arens: —
ontbonden door de Heeren J. P. Rijk, J. Heschelfelt Bz., Gt. Spijkerman, te *Zuol*; J. Koning, te *Woosp*; J. G. Reurhoff, Mejsvr. H. E. L. Velt (in verzen); de Heeren G. H. Overveld Mulder, P. W. Meijer, te *Arnhem*; Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; F. C. Klingenspoor, J. F. H. Sanders, G., te *A.*; K. Groen (in verzen); P. Oomheyn, te *Wormerveer*; C. Root, aldaar (in verzen); W. Starink (in verzen); B. D. Widt, te *Zusphen* (in verzen); J. C. Honigh, te *Zaandijk*; D. H., te *Z.*

De volgende dichtmatige oplossingen zijn hierop ingezonden:

Zoo 'k in een' SPELONK moest wanen

En mogt kiezen naar mijn' zin,

Zou 'k mij vast niet lang bedenken,

Maar trad deze daadlijk in:

Want ik vond er drie paar menschen.

Koen, Els, Nol, Nel, Ko an Ke;

'K had aan dezen reeds gezelschap,

En was daar mede ook te vree.

Spijs noch drank hoefde ik te ontberen,

Want ik vond hier overvloed:

Soep en knollen zou ik koken,

'K deed' me ook soms met spek te goedi

Heden zou 'k een os gaan slagten,

Morgen wederom een koe;

'K mogt me ook zelfs op snoek tracteren,

En dronk een slok wijns dan toe:

's Avonds kon 'k een spel gaan spelen,

'K had de pons dan bij mij staan;

En zoo 'k iust kreeg om te varen,

Kon ik in de sloep ook gaan.

Wie nu verder wenscht te weten

Wat nog deez' spelonk bevat,

Zoek' het — 'k leg mijn pen thans neder,

'K heb papier genoeg beklad.

P. H. van A. m.

De nacht duelt zachtkens medr; het zonlicht is aan 't rinken:
 Hoe heerlijk drijft voor 't oog de zilverblanke maan
 Aan de onbepaalde hemelbaan;
 Daar reeds een valloos heir van starren om haar blinken.
 Maar de adelaar, die paal noch perk
 Kent, vliegt aanhoudend door het zwerk;
 Vergeet dees nacht-**SPELONK**, en durft op foute penen
 Met fiere vlugt, de zon weldra in 't aanzigt rennen.

W. D. Manvis:

Toen ik deez' opaaf eerst een weinig had doorlezen,
 Dacht ik: zou dit **SPELONK** ook wezen?
 'K zag toen de rijkdom in, die zij in zich bevat;
 En dit kwam goed.
 Toen schepte ik moed,
 En 't bleek ook dat 'k hiermee het woord geraden had.

K. Kaan, te Wormerveer.

Het spel van de jeugd behagen,
 En de el is in ons land een maat.
 Des waters ziet men pelfen dragen.
 Nes, is in Amsterdam een straat.
 Een lunk kan ons somwijlen streelen.
 De pek is eigen bij het kiad.
 De pels en nek zijn ligchaamsleecien,
 'K ben van de pen een' groote vriend.
 Het poosje moet men niet vertrouwen.
 Een' goede les is steeds mijn wensch.
 Els, een verkorte naam van vrouwen.
 De kee is nuttig voor den mensch;

'K moet ook van dees dit mede zeggen.
 Pel is een' wijze van gebien.
 Bop ziet men op het lakeu leggen.
 Lobs zullen vele lieden zien.
 Klop is bekend bij Roomsgezinden.
 Van On, leest men in 't bijbelboek.
 Pk is gewis aan boord te vinden.
 Een smakkelijke visch is suok.
 Menig een die dit zal lezen,
 Weet reeds in een' oogenblik
 Dat **SPELONK** het doel zal wezen.
 Nu, hier mede eindig ik.

J. C. Schouten.

Wok, spek, spoen, snoep, koel en soep,
 wolen, loens, pels, pool en soep,
 wik, en, pen, pol, kol en krol,
 wonk, Kien, poen, nos, sol en Nol,
 Or, snock, op, kop, nek en kies,
 Zil, lek, pek, speel, goer e. l. los,
 Wop, knoop, klop, klep, pons en nok,

Pek, No, oke, Om, kon en plok;
 Voo:ts span, kael, snel en ook pels.
 Pel, Ke, Nes, kies, lok en Els,
 Zoo ook led, benevens el,
 Met het tijdverkortend spel;
 Voeg ten laatste Ke hier bij,
 En zie 't doel ter linker zij.

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

wop, kee, kee, pek, zijn vergeten.
 so, is een' rivier geheten,
 van de snock is lekkere visch.
 was is dienstig aan een' wagen.
 Ook de pels, bij koude dagen.
 Zol een' naam van mannen is.
 want gij 't doel nu niet ontbinden,
 Zie den kant, daar zult gij 't vinden.

E. P. B., te Boven.

"spelend heb 'k mijn geld verloren!"
 "ruilt den dobb'lar in zijn' geest!"
 "teerle lunk kon mij bekoren,
 "was! 't is mijn bederf geweest;
 "O! 'k wil spel en loeken velen,
 "Zimmer lün veer hulde biën;
 "A moegt soms in 't woord op zij' wien
 "was wondig zien."

D. B****, te Zandijk.

*'K denk dat het zeventienig woord
SPELONK, hier ter ontbinding hoort;
Hoewel dit stil verblijf mij gantsch niet kan vermaken,
Den doed zou mij veeléer, door angst en schrik, genaken.*

Mejufvr. A. M. Kottling.

*"Zou SPELONK het doel ook wezen?" | En ik vond ook bij 't herlezen,
Dacht ik, toen 'k dees opgaaf las, | Dat 't de juiste meening was.*

Wit, te Crommenle.

*Toen ik nu logogryph twee, driemaal had gelezen,
Dacht ik welhaast: SPELONK zal 't moedernoord hier wezen.*

D. C. S., te Wormerveer.

*It zocht met veel vermaak dit wijd ontleedde woord,
En vond toen, dat SPELONK tot 't deel der opgaaf hoort.*

Ts. Vethman, te Wormerveer.

De Heer H. W. Carris, te Zusphe, heeft ons het volgende stuk, tot oplossing dezer logogryph, toegezonden:

V O O R R E E L D V A N E D E L M O E D I G H E I D.

Taan David met zijn volk ditwilt moest vluchtend averteren (),
Voor Saul, Israels vorst, die hem uit boos geweld
En enkel ijverzucht, onschuldig wou doen kerwen;
Daar David in zijn oog te schitterend was als held;
Om hem que in 't vervolg eers van den troon te stoten,
Dus trok hij hem steeds na, waar hij ook mogte zijn;
Nagstons had David zich met zijne tochtgenoten
Verborgen voor zijn' magt in Engedi's woestijp. —
Doch Saul troeg weldra met zijne legenheden,
De moedigste van 't volk, langs Jude's hoorden heen,
Om hem, welae zijn vriend, wier trouw niet was te schenden,
Ook daar te zoeken, schoon hij hier beveiligt scheen;
Langz rouze trok hij voort; langs onbewoonde dreven,
Tot dat hij aan den weg een' zekre schuilplaats vond,
Waar David zich ook juist ter berging had begeven,
Die aan de zijde van dez' woeste woning stond;
Hierin vertoeft hij om zich wat rust te schenken;
Hier was 's dat David hem in zijne handen had;
Maar wees! die ee'le ziele, die hem nooit wilde kraken,
Verfchoonde hem ook nu, daar hij de kroon bezat. —
Ten bijk van zijne trouw, de kroon steeds van zijn wapen,
Trad hij in stille heen naar Saul. — Welk een moed! —
En sloede een pand zijns kleeds, terwijl hij lag te slapen,
En onbewust van 's geden hem heimolijk ontmoest:
Doch naauwelijks ontgerust, en weder op weg gestraden,*

(*) 1 Sam 21.

Roep David hem reeds na: „o Saul! Israels vorst!
„Wien zoekt, wien jaagt gij na, zoo zonder een'ge reden!
„Waarom is 't dat gij naar mijn bloed zoo vurig dorst?
„Waars gij niet in mijn' magt? kunt gij dit tegen spreken?
„Toen u den slaap beving in 't midden der SPELONK?
„Zie hier een pand uws kleeds, is dit geen treffend teeken
„Dat ik uw dood niet zocht? maar u het leven schonk.” —
Deez' taal verwekte in 's hert van Saul waar belangen
Voor David, die hem nu op 't hoogst voortreffelijk scheen;
„Gij zult” zoo riep hij uit, „ook eens de kroon ontvangen”! —
Terwijl een warme traan liep langs zijn' wangen heen.

De Heeren G. Beekman, Johs. Geltligter, te Edam, en H. F. Gangel, hebben ons mede hunne ontbindingen van dit woord in verzen toegezonden, waarin zoo wel de overgeflagene als voorgeselde woorden, min of meer zijn aangeteekerd; wij leggen dezelve (dewijl voortgelijke verzen hiervoor reeds door ons geplaatst zijn) ter zijde, om voor den lezer niet vervelend te worden.

SPELONK, zeggen ook de Heeren Dk. D....r, te Z.; G. v. O.; A. W. Jbrz.; D. H., te W.; echter met aanteekening van vele overgeflagene woorden: ook den Heer Stephanus Verstraaten, te Waverveen, heeft ons bij zijne ontbinding, een twintigtal dier woorden toegezonden, waarvan vele reeds genoemd zijn, en andere door Bijbelteksten worden aangewezen; doch wij moeten dezelve, om bovengenoemde reden, mede achter laten.

LOGOGRAPH-CHARADE.

NAVEL; opgegeven door den Heer L. G. Bredie: — ontbonden door de Heeren J. Heschfeldt Bz., G. Spijkerman, te Zwol; P. W. Meijer, te Arnhem; Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; J. P. Rijk, G., te A.; K. Groen, W. D. Manvis (in verzen); B. D. Widt, te Zutphen (in verzen); Ts. Vethman, te Wormerveer; G. v. O., Dk. D....r, te Z...k; W. Starink (in verzen); D. H., te Z.; J. C. Honigh, te Zaandijk.

Ook de volgende dichtmatige oplossingen zijn mede ingezonden:

Na is een vrouwen naam verkort: 1 Deez' bekle nu te zaam, dan wordt
Het vel is onze huid; Hier NAVEL aangeduidt.

J. Cr Schouten.

Het woordje na gaat nooit een' zaak vooraf.

Het vel, natuur aan alle schepslen gaf.

Het woord levan der Fransche taal behoort.

Het bijwoord van, zeldzaam den vrek bekoort.

De el is een' maat, zeer dikwijls in gebruik.

De NAVEL is aan 't midden van den buik.

D. B****, te Zaandijk.

'K heb

'K heb een' geruimen tijd deez' opgaaf overdacht,
 En nu het eens woord, dan 't andre blygebragt,
 Doch dikwijls te vergeefs. In 't eind' ging 'k mij bepalen
 Bij NAVEL; doch wanneer 'k nu hierin niet mogt dwalen,
 Dan is in 't voorstel webr een' grove fout begaan,
 'T welk maakt, dat men het zeer bezwaarlijk kan verstaan (*).

P. H. van A..m.

Met NAVEL, dacht ik, is deze opgaaf wel te ontbinden;
 Doch toen ik eindlijk van een bijwoord zag gemeld,
 Zocht ik zeer vlijtig; 'k kon geen bijwoord echter vinden;
 'K was in mijn' arbeid dus geheel te leur gesteld.
 Zoo nu 't bedoelde woord nogtans mogt NAVEL wezen,
 Dan heeft de opgever met zijn bijwoord danig mis;
 Hij ga hiorever in een' spraakkunst dan eens lezen,
 En hij zal vinden dat het een voorzetsel is.

J. Koning, te Weesp.

Na dat ik een weinig las,
 Zag ik ras
 Dat de mening NAVEL was.

H. W. Carras, te Zutphen.

NAVEL, zeggen ook de Heeren D. H., te *W.*, en Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; beide echter met deze aanmerking op de voordragt: „dat niet allé, maar alleenlijk *ligchamelijke levendige schepselen*, kunnen gezegd worden *vel* te hebben; daar toch engelen, steenen enz. mede schepsels zijn, waarop zulks niet kan toe-
 gepast worden.”

C H A R A D E S.

1.) ASCHPOT; voorgedragen door den Heer H. W. Carras, te *Zutphen*: — ontbonden door de Heeren Dk. D....r, te *Z.....k*; K. Groen (in verzen); D. H., te *W.*; K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer* (in verzen); D. B****, te *Zaandijk*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; D. H., te *Z.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*.

Ook de volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop ingezonden:

*Charade nummer één, wilde ik ook gaarn ontbinden,
 En meen in ASCHPOT 't woord, alhier bedoeld, te vinden.*

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

(*) „Namelijk (zegt den Heer van A..m), in den tweeden regel, alwaar staat: Mijne tweede deel omgekeerd, met de eerste letter van mijn eerste deel is enz. Dit zonde dus zijn leyn — welk woord is dat? Ongetwijfeld heeft men het Franche woord aue op 's oog, enz.”

Naar als schijnt,
Zal 't ASCHPOT zijn.
Een pot dient om te koken,
Asch is 's gevolg van smoken.

Een pot niet met 't spelen,
Een pot niet men soms deelen;
Hoe wel 't niet pottic-geld
Titans schraafjes is gesteld.

W. D. Manvis.

2.) ROSKAM; opgegeven door den Heer L. C. Verfchoten: — gevonden door de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Wormerveer*; P. Oomheyn, te *Wormerveer* (in verzen); K. Groen (in verzen); G. Spijkerman, te *Zwol*; J. P. Kijk (in verzen); Dk. D....r, te Z....k; D. H., te Z.; G., te A.; F. C. Klingenspoor, te *Hesfelfelt Bz.*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; G. v. O., A. W. *Jbsa.*; Meijvr. H. E. L. Felt (in verzen); de Heeren H. F. Gangel (in verzen); W. D. Manvis (in verzen); D. B...., te *Zaandijk*; Henrikus Arens (in verzen); D. H., te Z.; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Ks. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen).

De dichtmatige beantwoordingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

Bijvoeglijk en zelfstandig,
Mijnheer! is 't eerste deel;

Hij die paarden moet handteeren,
Kan de ROSKAM niet ontbeeren.
W. Starink.

Toen 'k ros en kam kon vinden,
Kon 'k ROSKAM ligt onwinden.
G. Beekman.

'k Hiep mijn' gedachten eens te zaam,
Om uw charadewoord te ontbinden;
Straks zel ik: 't eerste deel is ros;
Kam 't tweede deel, mijn' vrienden!
Als men nu hier den kam beziet,
Goet men 't geheel reeds vinden.

C. Root, te *Wormerveer*.
Toen ik nam
Ros en kam
Bij elkaar.

Zelfstandig is ook 't tweede;
Dus ROSKAM het geheel.

J. Koning, te *Wesp*.

Die met paarden is gewend,
Is de ROSKAM ook bekend.

P. H. van A...m.

Het heeft hier vrij wat schijn,
Dat ROSKAM 't doel zal zijn.

D. C. S., te *Wormerveer*.

Wolof vond steeds wat genogtes
Om met paarden om te gaan;
Wschon z' zich niet wilden voegen,
Wkam het zelden tot een slaan;
Wardig konst het dese kwant,
Wet het geen staat aan den kam.

S. P. B., te *Hoorn*.

Bleek het klaar
Dat ik had
'T doel gevvr.

J. C. Schouten.

De tweede charade, die mij aansonds voorkwam
Niet moeilijk te zijn, ontbind ik door ROSKAM.

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

Zoo hier mijn' mening door zal gaan,
Miet ROSKAM voor het doel bestaat;
H. W. Catras, te *Zuighen*.

Charade twee, daar vond ik ras
Dat ROSKAM het bedoelde was.

R. D. Widt, te *Zuighen*.

3.) WOLFRAM; voorgedragen door den Heer A. G. van Cappelle: — is alléén gevonden door de Heeren J. Koning, te *Woesp*, en J. P. Rijk, en door de laatstgenoemde met het volgende beantwoord:

*De wrede wolf en 't hoornig ram
Zijn 't, die voor uwe opgaaf nam.*

4.) HSELSTEIN; voorgesteld door den Heer Hk. Scholten: — ontbonden door de Heeren J. P. Rijk, D. H., te *W.*; A. W. Jbsz. (in verzen); D. H.; te *Z.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Ks. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen). J. Hesfelfelt *Bz.*, P. W. Meijer, te *Arnhem*; J. G. Reurhoff, G. Spijkerman, te *Zuid*; Dk. D....r, te *Z.....k*; P. Oomheya, te *Wormerveer*; K. Groen (in verzen); P. Q., te *Haarlem*; G. H. Overveld Mulder, Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; Jacobus Driehuys Rabe, te *Arnhem*; G., te *A.*; B. D. Widt, te *Zuiphen*; W. Starink (in verzen); C. Root te *Wormerveer* (in verzen); Meijufv. H. B. L. Felt (in verzen); de Heeren S. P. B., te *Hoorn* (in verzen); W. D. Manvis (in verzen); G. v. O. (in verzen); J. C. Schouten (in verzen).

Hierop zijn nog de volgende dichtmatige beantwoordingen ingekomen:

D E S C H A A T S E N - R I J D E R.

*Laat vrij een Franschman op zijn' vlugge dansen roemen,
Een Engelschman zijn' rit en bo (en wond'ren noemen,
In Spanje blijfs steeds het stiergevecht geacht;
Laat een Romein op zijn' tournooispel zich verheffen,
In Griekenland ook vrij een worst'laar de oogem treffen,
Maan reems Hercules zijne omverwin'd're kracht.*

*Hun ledereken kan mij geen genoegeen geven;
Voel fraaijer naam ik 't dus op schaatsen voort te zweven,
Langs IJsel, Rotts en Maas, langs Amstel, Vecht en IJ;
Om langs den glazen vloer, op gladdo balen vluug'len,
Te vlieden met een' vaart, die niemand kan botsug'len,
Dit lechtig winterfjel is 't grootst vermaak voor mij.*

*Laat vrij een oude paai mij 't ijs gevaarlijk malen,
Zijn' sluwofschs les gedurigtijk herhalen,
'K ben daarom niet vervaard; mij drukt geen steen op 't hart,
Neen, niets weerhoudt mij thans. 'K wil onbedwongen rennen,
Zoo snel, dat elk, die 't ziet, volmondig zal bekennen,
Dat mijn gezwinde gang het moedig gaard zelfs tart.*

*Wel aan! 'k zal eens een' togt naar HSELSTEIN gaan maken.
Zom, voorwaarts dan.... Maar hoe' begint het hier te kraken?
Do droes! dat waar voor mij een' dearlijk ongeluk —
Doch ween; 'k vanbeelden 't mij: 't kan immers mij nogt dragen?
Zaa 'k vander kamee wil, moet 'k toch een' weinig wagen....
Help, hemel! wenschen, help! — daar breekt het ijs aan stuk!...*

P. H. van A...m.

C O Q u L ' A N E.

Het *ijs* strekt 't winters tot vermaak,
Doch blijft een' roekeloze zaak.
Sei is het allernuttigst *ies*,
Waarvan men ieder dag geniet;
Dit omgekeerd, men vindt alsdan
De *ies*, die kennis schenken kan.

Den *Ijsfel* wordt hierin gehoord.
Uit *niet* kwam al 't geschaapne voort.
Schouwt men het oost of west slechts aan,
Men ziet den *stein* straks voor zich staan.
Een' stad, bekend in Hollandsch rijk,
Is *IJSSELSTEIN*. — heb ik gelijk?

Henrikus Arenz.

Naar alle schijn,
Zal *IJSSELSTEIN*
'T bedoelde zijn.

K. Oombheyn Jr., te *Wormerveer*.

IJSSELSTEIN,
Zal, naar schijn,
De opgaf zijn.

Wit, te *Crommele*.

Ik twijfel niet, of IJSSELSTEIN
Zal zeker 't doel der opgaf zijn.

H. F. Gangel.

Mijnheer! zoo ik mij niet vergis,
Meen ik dat IJSSELSTEIN hier de bedoeling is.

G. Beekman.

Na 'k dees charade eens met veel aandacht had gelezen,
Dacht ik, dat IJSSELSTEIN 't bedoelde woord zou wezen.

D. C. S., te *Wormerveer*.

Charade vier, zal zeker zijn
Het Hollandsch woord, 's IJSSELSTEIN.

S. P. B., te *Hoorn*.

De opgegeven' stad, in Hollandsch oord te vinden,
Die laat zich zekerlijk met IJSSELSTEIN ontbinden.

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

Door IJSSELSTEIN voor 't woord te stellen,
Kan ik hier al 't genoemde tellen.

H. W. Carras, te *Zuiphen*.

Paart ijs en fel en stein te zaam,
Men heeft de naam
Van IJSSELSTEIN,
Dat ook gewis
Het doelwoord is.

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

'T uit drierlei talen te zaam gevoegd woord,
Zal wis IJSSELSTEIN zijn. — Is 't zoo niet accoord?

J. Koning, te *Woestp.*

*Het wonder ijs, is iets dat men elk jaar aanschouwt;
 Waarop men door 't vermaak vaak roekloos zich vertrouwd;
 Zout, (sel, in 's Fransch), voorwaar een allernuttigst ijs,
 Waarvan men dagelijks een zeker deel geniet.
 Het ijs en sel te zaam, vertoonen ons geuis
 Dat 's ijs op dijselstroom somtijds te vinden is.
 Een stein is Hoogduitsch, en toont ook iets nuttigs aan,
 Dat men op ieder streek der vinden kan zien staan.
 Een les, hoe vel belang, hoe goed ze ook immer zij,
 Vergeet de wuife mensch, vaak als van geen waardij.
 Hoe weinig ook een niets den sterfeling bekoort,
 Uit niet kwam al wat is, en ook hij zelf hervoort.
 Ik meen met IJSSSELSTEIN 't gevraagde woord te ontbinden,
 Men kan hier Hollandsch, Fransch, en ook Hoogduitsch in vinden.*

D. B. ****, te Z.....

Zoortgelijk versje is mede ingezonden door den Heer H. van Son.

De Heer T. Springstok, te Zwol heeft ons de ontbindingen der reeds genoemde opgaven toegezonden in het volgende verhaal:

Toen ik mij onlangs op reis begaf, naderde ik onverwacht aan den woning van eenen arme kluizenaar; zijne hut was zeer nabij een **APELONK**, doch in een aangenaam dal. Ik steeg van mijn paard, dewijl ik eenige ongefelijkheid aan den hutbewoner ontdekte; hij zeide mij, dat hij een ongemak aan zijne **NAVEL** had; doch toen wij ons in een ernstig gesprek bevonden, scheen zijne pijn merkelijk te minderen. — Dewijl ik vreesfelijk door dorst gekweld werd, vroeg ik den braven man om eenige **laffenis**; dadelijk boodt hij mij uit eene steenen ketel, dewelke op eene **ASCHPOT** met vuur stond, zoo veel water aan, als tot lesfching van mijne dorst nodig was, hetwelk mij zeer verkwikte. — In zijne tegenwoordigheid vergat ik alle de ongemakken van mijne doorgeftane reis; evenwel moest ik eindelijk vertrekken, doordien den avond naderde. Ik nam de **ROSKAM**, reinigde mijn paard daarmee, steeg op hetzelfde, nam afscheid van den braven man en kwam weder behouden in mijne geliefde stad **IJSSSELSTEIN**.

R A A D S E L.

NAALD; voorgesteld door den Heer J. P. Blanchard: — is alléén gevonden door den Heer J. C. Schouten, en door Z. Ed, aldus beantwoord:

*'T gaat zeker dat hier NAALD
 Het raadselwoord bepaald.*

Op de vraag, gedaan door den Heer L. G. Bredie; luidende:
*Welke is de oorsprong van het woord AKADEMIE, en wie is er de
 sichter van?* zijn de volgende beantwoordingen ingezonden:

Sommigen willen I.) het woord *AKADEMIE* afgeleid hebben van, en zamengefeld uit het Griekfche *ekas*, voor *akas*, dat is te zeggen: *verrug*; en *demos*, beteekenende: *volk*; wordende dus door het woord *AKADEMIE* eene plaats aangewezen en uitgedrukt, een eindwegs van het fadgewoel afgelegen, ten einde in zulk eene ftillere plaats te beter te onderwijzen en onderwezen te worden. — Trouwens, ook hier geldt eene oude gewijde fpreek: *De woorden der wijzen meeten in ftillheid overdacht worden.*

Anderen willen het woord *AKADEMIE* zaamgefeld hebben van *akæ*, dat eene *ſcherps* beteekend, en *demos*, dat is *volk*; om dat in de akademiën of onderwijfplaaſten, het verftand des volks gefcherpt en gefloepen werd. — Of van *akos*, dat is een *geneesmiddel*, en *demos*, *volk*; om dat het verftand des volks in die akademiën gebeterd of genezen werd.

Maar het komt nader aan de waarheid, en er is genoegzaam geen twiſfel aan, of het woord *AKADEMIE* heeft dezelfe herkomst van eene plaats, even buiten of onder den rook der ftad *Athenen*, omtrent duizend ſchreden van daar; prijkende met een lommerrijk bosch, aangelegd door zekeren *Akadémus*, en naar dien alzo *Akademia*, in 't Griekfch, genaamd. De bij uitnemenheid beroemde wijsgeer *Plato*, heeft daar alſtêert zijn wijsgeerig onderwijs aan zijne leerlingen medegeedeeld, volgens de aantrekening van *Diogenes Laërtius*, in *het leven der wijsgeeren*, bijzonder dat van *Plato*; en het is ter dezer oorzaak, dat *Cicero*, om aan *Plato*, en aan die eigene plaatſe (*Akademia*) met vereerende hoogachtung en Indruk te gedenken, zijne landhoeve, rustftion *Puteolan* en 't *Araanfche* meer gelegen, met den naam van *Akademia* betitelde; getijk ook *Horatius*, op die plaats doolende in zijne *Akademifche* brieven, Hæc boek, ade brief, vs. 45, van de wouden van *Akademia* gwaagt.

Inmiddels II.) wat ten tweeden, den oorfprong der ſcholen of der akademiën betreft, deſaangaande is niets met volle zekerheid te zeggen; ten hoogften zijn het niet dan geheel onzekere gisfingen, waarop ſommigen hebben voorgegeven, dat *Seth*, *Enoch*, *Noach*, *Abraham*, en *Jacob* reeds ſcholen aangelegd en daarin zouden onderwezen hebben; als ook, dat *Melchizedek* een beroemd ſchool te *Hebron* had, of niet verre van daar te *Debir*; hetwelk daarvan den naam van *Hebron* of *Sepher*, of de *ftad der goetdheid*, zou bekomen hebben.

Hoogdenklijke onderwezen in 't begin, de veders noch hunne kinderen en huisgezinnen; maar zedert zich de menſchen tot maatſchappijen vereenigden, is het te vermoeden dat er bijzondere onderwijzers geweeft zijn. De Heilige ſchrift ſpreekt van *ſcholam* der *Profeten*; de Joodfche meesters ſpreken van tweeërlei ſcholen; de eerfte ſpoort *Beth Midras*, of *huis des onderwijfs* genaamd, hetwelk eene mindere ſchole was; de andere *Beth Midrash*, dat is: *huis van onderzoek*, of *Akademia in gewiſſige ſtoffen*. Naar *Maimonides* getuigenis, „mocht er geene ſtad zonder „onderwijsplaats zijn, op ſtraf van vervloeking; wijl men het bederf van „lânden en ſteden aan het gebrek van goed onderwijs, en eener goede „opvoeding toefchreef.”

Welk eene zucht men voor de openbare ſcholen bij de Grieken en Romeinen had, leeren ons de uitbreifche geſchiedeniffen.

- Voor 't overige werden, ingevolge van dit alder,
- 1.) *Akademiſche wijsgeeren* genaamd de navolgers van Plato, naar de bovengenoemde door Akademos aangelegde plaats, waar Plato onderwees; en zulks in onderscheiding der anderen, welke reeds veel vroeger bekend waren; bij voorbeeld:
 - 2.) Der *Peripatetist*, dat is *wandelende wijsgeeren*, navolgers van Aristoteles; dus genaamd van *peripatetik*, in 't Grieksch beteekenende *wandelen*; om dat Aristoteles; al wandelende, zijne leerlingen onderwees.
 - 3.) Der *Stoïc*, dat is, der navolgers van Zeno; dus (*Stoïc*) genaamd van 't Griekſche *Stoia*, eene galerij; wijl Zeno in eene galerij zijne onderwijzing gaf.
 - 4.) Der *Cynici*, dat is, der navolgers van Antisthenes; dus genaamd van 't Griekſche *Kynos*, een *hond*; wijl deze wijsgeeren even zoo berispt in hunne redentwisten waren; als een hond gewoonlijk is in zijne eette ontroering; als ook; om dat zij hondſche zeden hadden.
- Voorts, van het onderscheid tusſchen *oude*, *middele* en *nieuwe Akademiſ* (terwijl van de *oude*, Plato; van de *middele*, Arceſilas; en van de *nieuwe*, Carneades als ſchikkers gerekend worden), ſchrijft Diogenes Laërtius in 't bovengenoemde werk, 't *leven der wijsgeeren*.

Johs. Geitfligter, te *Edam*.

Sommigen ſtellen, dat Cadmus, een *Atheniër*, tot de naam van *AKADEMIE* aanleiding gegeven zoude hebben; om dat hij de eerſten voorſtander der wetenschappen was. — Maar den waren oorsprong komt van Akademos of Ecademos, een *Atheniſch* burger, wiens huis tot het onderwijs der wijsbegeerte diende. — Hij leefde ten tijde van Theſeus; 't was in zijne woning, gelegen in de voorſtad van *Athenen*, dat Plato de wijsbegeerte onderwees; Cimon verſierde dezelve met fonteinen en lanen, tot gemak der wijsgeeren, die daar vergaderden; de uitmuntende mannen, dewelke uitſtekende dienſten aan het vaderland hadden bewezen, werden ter dezer plaats begraven.

Van Plato af, zijn alle plaatsen waar zich geleerden verzamelde, *AKADEMIËN* genaamd. Sylla offerde aan de wetten van den oorlog de bekoortlijke bosſchen en ſchoone lanen op, welke Cimon in de *akademie* van *Athenen* had doen aanleggen, en deed de boomen vervaardigen tot werktuigen, om de ſtad te beſtormen.

Cicero had een huis, nabij *Pouzol*, waaraan hij dezelfde naam gaf, en waarin hij ook zijne *Akademiſche verhandelingen* ſchreef.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Den Heer opgever zelf beantwoord zijne vraag als volgt:

De naam *AKADEMIE* is hare oorsprong verſchuldigt aan den grooten wijsgeer Plato, die (volgens Uſferius) 31 eeuw voor Kristus geboorte geleefd heeft, en van wien het orakel te *Delphos* dit getuigenis gaf, dat hij de *wijsste* was van alle mannen. Hij leerde onder Socrates, die beroemde Griekſche wijsgeer, en onder Cratylus van *Efeſe*, bijgenaamd

ZOO STAAT- EN LETTERKUNDIG

de duistere. Plato tot mannelijke jaren gekomen zijnde, vertrok naar eene kleine plaats bij *Athenen*, de woonplaats van Euclides, zoo beroemd door zijne schriften over de wiskunst, welke tegenwoordig nog bij vele geleerden in gebruik zijn, onder wiens opzicht hij zijne studie verder voortzette, zoo ook naderhand onder Filolaus en Eurytus. In zijn vaderland komende, kocht hij van Ecademus (ook Academus) eene hoeve buiten *Athenen*, voor zeven honderd guldens; hier gaf Plato onderwijs aan zijne leerlingen, terwijl hij met hun onder het geboorte van die plaats rondwandelde: hiervan komt den naam van *omwandelers* of *peripatetici* (onlangs door den Heer Lardelli in 't Fransch opgegeven, doch verkeerdelijk aan Aristoteles toegeschreven). Hieruit, blijkt genoegzaam, dat het woord AKADEMIE (in onze taal *hooge school*), deszelfs oorsprong verschuldigt is aan Academus, den eigenaar van zekere hoeve.

Het zal den lezer niet onaangenaam zijn, dat ik met een enkel woord den opkomst der *Leydsche akademie* aanstippe. Deze *Academie* heeft haren oorsprong te danken aan den zoo zeer voor *Nederland* gezegende Willem den I, Prins van *Oranje*; deze Vorst den volgenden dag na het ontzet der stad binnen hare muren gekomen zijnde, en de kloekmoedigheid der burgerij door het verleenen van een bijzonder voorrecht-willende erkennen, schonk aan hun de keuze, of tot ontheffing van tollén en opbrengsten, of de oprichting eener hooge school; de keuze nu op het laatste vallende, gaf zulks aanleiding tot het oprichten van een kweek-school voor kunsten en wetenschappen, hetwelk heden-nog de grootste van geheel *Holland* is.

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,

Achttiende Graaf van Holland.

(Vijfde Vervolg.)

In den jare 1285, werd Heer Gijsbrecht weder met Graaf Floris verzoend, waarvan wij hier de opene brief laten volgen, dus luidende:

„ Wy Willem, broeder Heere Ghysbrecht van *Aemstelle* en
„ Proost van *St. Jans* tot *Utrecht*, en wy Ghysbrecht, Heere van
„ *Aemstelle*, en wy Arnoud, broeders van *Aemstelle*, maken kondt:
„ dat wy eene twist hadden met onze Heere Bisshop Janne van *Utrecht*,
„ en met een edeler manne, onze Heere, Heere Florense, Grave van
„ *Holland*, waar by dat wy in vangenisse kwamen der voorgemelde twee
„ Heeren en *Perty* en *Naaraingerland*, *Muyden* en *Muyderpont*, *Wendelmers*
„ en *Rygersbosch*, met alle zine behoorte. Nog beloven zy dat
„ de gifte van *Amstelredamme*, die gegeven was Heere Janne Perfyne,
„ en al dat daartoe behoort, als van verbeurde goederen gestade zullen
„ houden, stellende van alles borge uit *Holland* en uit het *Sticht*, mits
„ gaders belofte van borge in generaal en speciaal, en met deze zoene
„ werden ter neder geleid alle rechten en dingen die geschieden in de
„ volk wige te *Looson*. Deze letteren werden gegeven in onzes Heeren
„ Jare 1285, in *St. Simon en Juden* avond, 28 October.”

Zedert dien tijd zijn *Amsterdam* en *Amstelland* aan *Uithoud* gebleven, hoewel het tot op 't einde der dertiende eeuw in het bezit van de oude Heeren van *Amstel* was.

Andershalf jaar daarna, werd tuschen Graaf Floris en Herman, Heer van *Woerden*, eene zoenbrief vastgesteld, waarbij laatstgenoemde beloofde, alle de goederen van den Graaf ter leen te houden, en deszelfs dochter niet uit te huwelijken dan met zijne toestemming. Ook ontving den Graaf, tot vergoeding van de onkosten door hem in deze oorlog gemaakt, de tiende, dewelke de *Hollandsers* gewoon waren aan den Bisschop te betalen, doch nu aan hunne wettige oppervorst behoorden, dan hoewel dit slechts eene verandering van persoon was aan wien zij hunne schatting bragten, was het echter natuurlijker dat hunne wettige Heer dezelve ontving. De Bisschop kreeg dus zijne zin, doch moest er tevens zijne rijke landen, waarover hij het opperbevel voerden, of eigenlijk als Leenheer bezat, aan opofferen. Wat Graaf Floris betrof, deze trok er zeker het meeste voordeel van, doordien zijne onkosten werden betaald, en eenige landen, midden in zijn gebied gelegen, genoegzaam in zijne macht kwamen. De twee edelen, dewelke nu de slachtoffers van hunne eigene weerspannigheid waren, geworden, werden door den Graaf tot Geheimraden verheven; doch hoeezer hierin zijne zachte aart en edelmoedigheid omtrent zijne vijanden ook doorblonk, was dit alles echter niet in staat om deze twee verachtelijke wezens in 't gevolg van hunne verraderlijke voornemens te doen afzien.

(*Ct. vervolg hierna.*)

VIERDE WERKVOEG DER WERZAMELING VAN BIJZONDERHEDEN betreffende eenige VREEMDE VOLKEN.

Onderscheidene zondérlinge spijzen.

In *Abissinie* is het rauwe vleesch, vooral wanneer 't nog warm is, een aangenaam voedsel; en 't wordt met de gal van het dier roerbereid, even als wij het met specerijen toebereiden. — De onreinheid welke in de ingewanden gevonden wordt; wordt, mede ten spijze, met zout en z. gekookt.

Offchoon de *negers* van *Guinea* een voorraad van voedzame gewassen hebben, welke op hunne kust groeijen, zijn zij echter zeer verlékerd op haagdieren, ratten, muizen, slangen, rypfen, springhanen en andere wormen en insecten: alle deze dieren vermalen zij, zoo levend als dezelve zijn, tuschen heeme tanden, en slikken ze zonder eenige voorafgegane reiniging naar binnen: intusfchen voeden zij een' sterken afkeer voor allerlei salade; zeggende dat zij niet gelijk willen staan met de dieren, die gaas tot hun voedsel gebruiken.

In *Neder-Guinea* wordt het menschenvleesch als spijz ter markt gebracht, even als bij ons *Europeanen* het rund-, kalfs- en schapenvleesch. Worden de krijgsgevangenen niet als slaven verkocht, dan worden zij geslagt, en hun vleesch wordt door hunne overwinnaars gegeten, of om voedsel ter markt gebracht: zelfs een sommige (*Jaggas* genaamd) het vleesch der

gestorvene zieken; ja dezen hebben volstrekt geen afkeer van 't vleesch hunner nabestanden, zelfs niet van hunne eigene kinderen. Zij zeggen dat het eten van menichenvleesch meer moeds geeft dan het gebruik van eenig ander voedsel.

(T vervolg hierna.)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

SCHETS VAN HET VROLIJKE LANDEVEN:

'T lust mij thans den roem te zingen
Van het zielbekoend groech;
Van die stille buitenkringen,
Daar zich 't oog in kan voldoen.

'K wil dan mijne zwakke snaren
Stemmen tot dien schaam'len lof,
En met stil genoegen staren,
In die uitgebreide stof.

Ja, gij eenzaam buitenleven!
Dat ons zoo veel kalmte baart;
Gij zijt boven 't goud verheven,
Gij zijt aller achtning waard.

'T stads-gewoel zal hem niet storen,
Die het stille land bewoont,
Dat hem in geluk doet delen,
En zijn werkzaamheid bekroont.

Neen! het stille landgenoegen,
Dat hem rijke zegen baart;
Is hem hier zelfs onder 't zwoegen,
Meer dan al die vreugde waard.

Leeft hij eenzaam, afgezonderd,
'T goen een ander vaak veracht,
In die eenzaamheid, bewonderd:
Hij zijns Scheppers liefde en magt.

In die eenzaamheid waardeert hij
Alles wat zijn hart verfrukt,
En uit al Gods werken leert hij,
Daar geen drift hem onderdrukt.

Dez aan dag smaakt hij 't genoegen,
Van die storende eenzaamheid.
En zijn hart is onder 't zwoegen,
Zelfs nog door die rust verblijd. —

Wijk dan, trotsche pracht der steden!
Wijk vrij uit des landmans oog!
Zijne stille vrolijkheden
Stelt hij boven u zeer hoog.

Stil genoegen, reine vreugde,
Heerscht steeds op zijn blij gezicht;
Al wat ooit zijn hart verheugde
Is gegrond op deugd en plicht.

Nooit gedrukt door vele zorgen.
Leeft hij hier steeds wel te moed,
En is vrolijk van den morgen
Tot den tijd van rusten toe,

Naauwlijks is het ak'tig duister
Van de valse nacht niet meer,
En begint de zon met luister
Hare nieuwe loopbaan weer,

Of de landman stapte te vreden,
En op uieuw weer uitgerust,
Uit het bed, — met frische leden,
En met nieuwe kracht en lust.

Naauwlijks ziet hij de eerste stralen
Van het schoone morgenlicht
In zijn stille woning dalen,
Of hij volgt op nieuw zijn plicht. —

Wat kan meer genoegen geven
Wat baart meerder jutebestof?
Dan Natuur te zien herieven,
Tot verbroiding van Gods lof.

Wat kan meer onze aandacht trekken,
Dan 't bewonderende schoon
Van den morgenstond te ontdekken?
Die Gods wijsheid spreikt ten roon.

Ja, gij aagenname stonden!
Zijt met Godd'lijk schoon bedeelt!
En met rein geluk verbonden,
Dat den stille landman streeft.

Moet hij hier vaak zweeten, zwoegen,
Tot bereiking van zijn doel,
Nochthans wordt zijn stil genoegen
Niet gestoord door 't stads-gewoel.

Heeft hij geen vermaaklijkheden
Die men in de steden vindt?
Nochthans is hij wel te vreden,
Daar hij 't werken steeds bemind.

Ja, zijn hart gevoelt de waarde
Van de nutte-werkzaamheid;
Want het geen hij hier vergaarde
Heeft hij bij zich door haar bereid.

Dus bemjd hij geen vermaken,
Die hij niet genieten kan,
Of hij moet zijn plicht verzaken; —
En wat is die vreugde dan?

Vreugd, die men weer moet bezuren
Na dat men ze heeft gesmaakt;
Wijl die vreugd het kortst zal duren
Daar men steeds zijn werk van maakt.

Maar onschuldige genoegens
Waar bij hij zich slechts bepaalt;
Die hij door een weinig zwoegens
Wederom heeft ingehaalt.

Deze kunnen hem vermaken,
Deze vormen zijn geluk,
En doen hem genoeg smaken
Zelfs in kommersvolle druk.

Hoe gelukkig is dus 't leven
Dat den stillen Landman leidet?
Door geen aardfche glans omgeven,
Smaakt hij 't nut der eenzaamheid.

Door geen ijle pracht of waarde,
Die den sterf'ling vrak verblind;
Waardoor hij zich op deez' aarde,
Slechts aan schijngenoegen bindt.

Maar door nedrig, stil te leven,
Door 't volbrengen van zijn plicht,
Kan hij zich genoeg geven,
Waarvoor alle vreugde zicht.

Hij mag zich dus vrij beroemen
In zijn stand hier op deez' aard',
Hij mag zich gelukkig noemen,
Schoon door zorgen zoms bezwaard.

In een schaam'le hut gezeten
Met zijn dierb're gade en kroost,
Smaakt hij onder tranenbeten,
Zelfs nog ware vreugde en troost.

Daar schenkt de eensgezindheid zegen
In die stille eenvoudigheid,
Daar, daar wordt Gods gunst verkregen
Die hem heil en vreugd bereid.

Peinst hij op geen wetenschappen,
Hij volgt steeds zijn plicht op aard',
Om slechts moedig voort te stappen
In zijn kring, — hem alles waard.

O! dus werkt hij voor 't belangen
Hier ook van zijn evenmensch. —
Volgen wij ook zijn gangen!
Dit is steeds mijn hartenwensch.

H. W. Carras, te Zutphen.

D E G E Z O N D H E I D.

O Gezondheid! e'le schat!
Bron van heil in 't leven;
Daar gij 't grootst geluk bevat,
Dat ons de aard' kan geven.

Gij maakt ons het leven zoet,
Schenkt ons 't vergenoegen,
Heerlijk onwaardbaar goed!
Zelfs ook onder 't zwoegen.

Vaak schenkt gij ons in den druk,
En in bange tijden,
Verbaarheid voor 't waar geluk,
Reden tot verbliden.

Gij maakt van dit wêrldal
Een verruk'lijk eden;
Uwe hand schenkt overal
Zelfs-genoeg'igheden.

Wat is rijkdom op deze aard',
Zoo men u moet derven;
Zonder u is zij niets waard',
Doet geen heil verwerven.

O! waartoe zich dan verbeend:
Om slechts aardfche schatten;
Die geen wezentlijke vreugd,
Geen geluk bevatten.

Gij Gezondheid! gij bevat
Alle vreugd van 't leven;
Gij, gij zijt de grootste schat,
Dien ons God kan geven.

Dat dan eik u als die vreugd,
Als dat heil beschouwen,
En door matigheid en deugd,
U een' eertzül bouwen.

H. W. Carras, te Zutphen.

201 S T A A T S W L E T T E R H U N D I G

Z U C H T T O T M E E R D E R H E I D

Zou den mensch den zwakke sterfling,
Vreedzaam zijn in 's werelds loop?
Zou hij bij zijn aardseh, vermogen,
Niet nog steeds naar meerder pogen?
'T eenigt doelwit zijner hoop.

Jij, maar meer volmaakbaarheden,
Streeft hij, door haar schoon-bekoorst;
D'een werking zijner zinnen
Om slechts meerder goed te winnen,
Bragt een' andro-werking voort.

Onophoud'lijk zweeft en-zwoegt hij,
Om 't genot van zinn'lijk goed;
Dat, ichoon op deez' wissende aarde,
Van geen wezenlijke waarde,
Slechts zijn zinn'lijkheid voldoet.

Rust'loos streeft hij naar verhoging;
'T voorwerp van zijn aardseh gevoel.
Ed'le deugd en plichtsbewaking,
Zijn bij hem dus, i' geenc' achtung,
Zelfsverheffing is zijn doel.

Hoogmoed, bron van veel rampen
D'eerste stap tot 's menschen val,
Legt zijn waar geluk aan banden,
En ontroofd in alle standen,
Heil en welvaart overal.

Eerzucht blijft hem, al zijn leven,
Als de sterkste, neiging bij.
Elke stap op 't pad zijn levens,
Doet hij tot verhoging tevens,
Hoe verganklijk dit ook zij.

Zou wordt al des sterflings luister,
Hier een proef der gruze tijd;
Zoo niet men zijn glans verdorst'ren,
Die hem aan het stof kan kluis'tren,
Slechts door ZUCHT TOT MEERDERHEID.

Dazelfde.

N I E U W E O P G A V E N.

L O G O G R Y P H E N.

1.) Het moederwoord bestaat uit zeven letters, en is een bekende stad in dit rijk.

1. 6. 3. kunnen in twee zinnen gebruikt worden.
4. 2. 3. een kledingstuk voor mannen.
4. 6. 3. een gevleugeld dier.
5. 6. 7. hiermede kunnen wij veel doen.
7. 6. 3. verschafte zinnige menschen een lustig.
5. 2. 3. is een menschen woning.
5. 2. 7. geeft een meerderheid te kennen.
5. 6. 3. een bijvoegelijk naamwoord.
2. 3. zijn twee woordjes.
7. 6. zijn twee woordjes.

- 2.) Mij geheel bestaat uit drie deelen, en is de naam van eene vaarwa.
1. 2. Lidwoord.	3. 4. 5. 1. Vindt men in alle kenkens.
2. 2. 5. Gebogen lidwoord.	3. 4. 1. Geeft eene genegenheid tot iets te kennen.
3. 2. Een voorzetsel.	4. 6. 1. Vindt men aan alle wagens.
2. 3. Een verkorte mansnaam.	3. 2. 1. Verjagt den arbeider na.
3. 6. Een ————— vrouwennaam.	3. 6. 1. Geneest vele kwalen.
3. 4. 3. Een Neêrlandsch schrijver.	3. 2. 1. 6. Een wognaam man.
3. 4. 3. Vindt men in het water.	4. 5. 1. 2. Moet niet verwaarloost worden.
3. 6. ————— op vaarwegen.	1. 5. 6. 3. Vindt men in veel wateren.
6. 3. 4. 7. Zijn steden.	4. 5. 2. 3. Een berg.
3. 5. 2. 1. 6. 3. Zijn rivieren.	3. 2. 4. 5. 7. waren Koninges.
4. 1. 2. 5. } Zijn rivieren.	5. 2. 3. 6. 7. Een bijbelstaf.
2. 3. 5. 4. } Zijn rivieren.	6. 1. 2. 5. 7. Zijn bijbelsche mansnamen.
4. 5. 3. 2. } Zijn rivieren.	6. 5. 4. 1. 7. Zijn bijbelsche mansnamen.
3. 4. 2. 7. } Zijn nabootfende klanken.	6. 2. 5. 7. Zijn bijbelsche mansnamen.
3. 6. 1. } Zijn nabootfende klanken.	4. 3. 2. 1. 7. Zijn bijbelsche mansnamen.
3. 4. 2. 5. Een zeker mensch.	
5. 2. Een zangmoet.	
6. 2. 2. 3. Heeft alle manfchen.	
3. 4. 1. 2. Gaat dikwille heen en weder.	

L O O G R Y P H - C H A R A D E.

Ik besta uit twee deelen en ben tot reizen geboren. Mijn eerste deel is den zeeman niet onbekend; omgekeerd is het onmisbaar op mijn eerste. Mijn tweede deel is in eene vreemde taal, in het delfthoffelijk rijk te vinden. Mijn geheel onthoofd, behoort tot den eeredienst.

C H A R A D E N.

1.) Mij geheel bestaat uit drie deelen, en is een dorp in dit rijk. Mijn eerste vindt men aan de meeste rijtaigen, en omgekeerd frekt het tot schitzing. Mijn tweede deel omgekeerd, is in de nabijheid, en ook vianen *ausfendom* te vinden. Mijn eerste en tweede te zaam gepo-
men, en mijn derde deel afwonderlijk, zijn steden in dit rijk.

2.) *Mijn eerste deel behoort tot een zeer nut geslacht,
Het schenkt ons veel gemak, haar spijz wordt zeer geacht.
Door 't tweede deel van mij verspreid men kwaad en goed,
Schoon 't kostte menig een zijn eigen vleesch en bloed.
Mijn laatste deel is tot dat nooit een mensch behaagd,
Maar veelvuldige nodig is, schoon dat hij wordt beklaagd;
En mijn geheel bestaat in eener diaren wanting,
Maar geeld in mij de leas, en veert barel als Koning.*

- 3.) Ik besta uit drie deelen. Mijn eerste deel is onontbeerlijk voor het menschedom. Mijn tweede is een verkorte vrouwenam. Mijn derde omgekeerd, is een nuttig werktuig, en mijn eerste komt door-gaans uit mijn geheel.
- 4.) Verbeeld vooreerst mij in drie zinnen, | Enkeert gij 't eerste, offchoon niet Hollandsch
 Waarvan gij zeker de eersten vindt | 'T toont haar wie gij niet toebehoort.
 In vele huizen, ja, 'k durf zeggen, | Mijn tweede of laatste, regts geschreven.
 Bij hem, of haar die 't bakken mint: | Toont, in 't Latijn, iets zoors u aan;
 Gebiedend zal men me ook ontdekken; | Verkeert, ben 'k nodig om te sijden.
 Waartoe den laatste zin bekoort: | Nu is 't genoeg. Kunt gij mij tijn?

R A A D S E L.

*'K ben in den eersten zin een deel van vele vruchten,
 En in een' andren zin ben 'k een gebiedend woord,
 Dat men niet volgen mag, want 't haart niet zelden zuchten,
 Wijl 't algemeene rust en waar geluk verfloert.*

V R A A G.

- 1.) Wat was 't, het geen de afzoderij staafte?
- 2.) Wat waren de Godspraken? Welke zijn de meest beroemde geweest? en door welk middel werden ze gegeven?

Aan den geverden inzender der *logogryph*, doelende op ZWAVELSTOK, zij berigt, dat wij van zijn Ed: opgave geen gebruik ter plaatfing kunnen maken, doordien onze eenmaal aangenomene wet (*Merc. 1ste D. 6de §. Wadz. 28a.*) volstrekt niet meer dan *negen* letteren in eene *logogryph* gedooft, en het genoemde woord reeds *tien* letteren bevat. Het zal ons echter aangenaam zijn eene andere meer voldoende opgave van zijnerwege te mogen ontvangen, en dezelve spoedigst mogelijk eene plaats in ons werk in te ruimen.

Van de ingezondene *logogryph* op 't woord OSNABRUG, met daarbij gevoegd verzoek van spoedige plaatfing, kunnen wij mede geen gebruik maken, om dat dit zelfde woord reeds in ons werk is voorgesteld en beantwoord; hetgeen wij zooveel mogelijk, trachten te vermijden. De verdere door zijn Ed. ingezondene opgaven zullen wij bij gelegenheid wel eene plaats verliezen.

T O E G I F T N°. 4.

VERVOLG EN SLOT der OPLOSSINGEN van het VOORSTEL,
 geplaatst in ons 6de Ds. 6de stuk.

Den jongen Heer J. v. R. v. H. v. B., zoon van den Hoog Ed. geb. Heer, Baron van H. v. B., te *Utrecht*, leerling van den Heer J. C. M o n c o u r t, onderwijzer op eene der Diaconie scholen aldaar, werkt als volgt:

$$\begin{aligned}
 & \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = 3 \text{ stuivers af} \\
 & 60 \text{ stuivers de } \frac{1}{2} \text{ el laken:} \\
 & \frac{45}{2} \text{ halve ducatonnen} \\
 & \frac{135}{2} \times \frac{1}{2} = 1440 \text{ stuivers} \\
 & \begin{array}{r} \text{St.} \quad \text{St.} \quad \text{El.} \\ 60 : 1440 = \frac{1}{2} : x \\ \hline 60 : 360 = 3 \\ \hline 1 : 6 = 3 \\ \hline \quad \frac{3}{18} \text{ ellen.} \end{array}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & \left. \begin{array}{l} \frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \\ \frac{3}{4} \end{array} \right\} \frac{1}{2} \text{ of } 10\frac{1}{2} \text{ ft.} \\
 & \text{af } \frac{3}{4} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = 10\frac{1}{2} \text{ ft.} \\
 & \text{Rest 0}
 \end{aligned}$$

De werkwijze van den Heer J. Koning, te *Wosp*, is als volgt:

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r} 3 \text{ Gl.} \quad 3 \text{ Gl.} \quad \text{El.} \quad \text{El.} \\ 1 : 24 = \frac{1}{2} : x \\ \hline x = 24 \times \frac{1}{2} \\ \hline \quad \frac{72}{4} \\ \hline \quad \quad 4 \\ \hline x = 72 \\ \hline \quad \quad 4 \\ \hline x = 18 \text{ ellen.} \end{array}
 \end{array}$$

Zoo men dan voor $\frac{1}{2}$ el moet 1 driegulden tellen, voor 3 maal 8 daarvan heeft men dan 18 ellen.

OPLOSSINGEN van het VOORSTEL, geplaatst in ons 7de Ds. 1ste Stuk.

Den jongen Heer J. v. R., v. H. v. B. (hiervoor genoemd), werkt als volgt:

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r} \text{El.} \quad \text{El.} \quad \text{El.} \quad \text{El.} \\ 4 : 60 = 3 : 45 \\ \hline \quad \quad \quad 48 \\ 3 : f 6 = 1 : f 2, \text{ pr. el voor het kortste.} \\ \hline 48 \text{ ellen} \\ \frac{2 f 2}{\cdot 96} \\ \hline \quad \quad 6 \end{array}
 \end{array}$$

El 60 : f 90 = 1 : $1\frac{1}{2}$ pr. el voor het langste.

Wij hoopen dat, daar deze jeugdigen achtjarige liefhebber reeds zulke schoone vorderingen aan het licht brengt, hij zich verder op de uitbreiding zijner wetenschappen met alle vlijt zal toelagen, en ons in $\frac{1}{2}$ vervolg meer van zijne vorderingen zal doen zien, op dat door zijne vlijt en naarstigheid andere jeugdige lieden hem in dat voetspoor mogen navolgen.

208 STAAT- EN LETTERKUNDIG MENOELWERK.

De werkwijze van den Heere D. H., te W., is als volgt:

De prijs van ieder el van het langste stuk zij $= x$ en van het kortste $= y$

Dan is volgens het voorstel $4x = 3y$

$$\begin{array}{l} \text{Milt:} \\ \hline 64x = 48y \end{array}$$

Ook is volgens de opgave $48y - 6 = 60x$

$$\begin{array}{l} \text{of} \\ 48y = 60x + 6 \\ \text{Dus } 60x + 6 = 64x \end{array}$$

$6x = 6$
 $x = 1$ of x is het langste,
 en $y = 4$ is het kortste.

Den schrandere n leergierige jongheer, G. F. J. M. N. G., werkt als volgt:

Stel als vooren

$$\begin{array}{l} 60x = 48y - 6 \\ \hline 60x = 45y \end{array} \qquad \begin{array}{l} 4x = 3y \\ \hline 60x = 45y \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{Dus} \\ \hline 3y - 6 = 0 \\ \hline 3y = 6 \\ \hline y = 2 \text{ de prijs der el van het kortste.} \\ \hline x = 1 \text{ langste.} \end{array}$$

NIEUWE VOORSTELLEN.

1.) Men vraagt eens dadelijke wonder, hoe men 12064 Amsterdamsche ponden tot kilogrammen, en wederom hoe men dergene-
 dene kilogrammen tot Amsterdamsche ponden zal maken.

K. b., te A.

2.) Als men voor f140. kan koopen 150 ff Koffij; vrage: voor
 hoe veel suivers zal men het ff kunnen verkoopen, om 20 pCte. te
 winnen?

V., te Z.

V R A G E N.

- 1.) Wat is Rekenen?
- a.) Wat is de Algebra, en waartoe dient dezelve voornamelijk?
- b.) Wat is de Meetkunst?
- c.) Waar heeft men het Rekenen, de Algebra en Meetkunst afge-
 vonden?

G., te M.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING

VAN DE WERELDEEROBDE HOORSTAD

AMSTERDAM.

(Zes-en-twintigste vervolg.)

De Gereformeerden hebben alhier ook, buiten de reeds genoemde Weeshuizen, een *Oude Mannen- en Vrouwenhuis*, staande op de *Binnen-Amstel*; waarvan het bestuur mede aan Diaconen dier gemeente is bevolen, even als bij de Weezen, hiervoor gemeld. In dit Godshuis worden alleen ingenooten zoodanige oude mannen en vrouwen, dewelke leden dier gemeente zijn, en welker uit de Diaconiekas gevoed of onderhouden werden, mits dezelve weduwnaar, weduwe, of nobit gehuwd geweest zijn; wordende hierin geene echte heden te zamen aangenomen; waartoe het nabijzijnde *Corvers hof* is gesticht. Wat het onderhoud van dit huis betreft, zulks geschied mede uit de Diaconiekas, en zoo wel de bouwvorden van dit huis, als de wijze van verzorging voor de inwonende personen, is zoodanig ingericht, als alleen strekken kan om de ouderdom een aangenaam, bevalig en zorgeloos tijdelijk leven te doen genieten. Ook op hunne eenwige belangens wordt alhier de hoogste prijs gesteld; hiertoe is dit huis voorzien van eene ruime kerk, onlangs begiftigd met een fraai welluidend orgel; waarin des Zondags volgens geregeld de Godsdiens-oefening wordt gehouden; en waarbij alle inwonende personen, dewelke eenigzins in staat zijn dit bij te wonen, moeten tegenwoordig zijn. Wat de spijzen aangaat dewelke hun alhier wordt toegediend, dezelve zijn juist naar de behoefte van bejaarde en bijna afgelaefde menschen ingericht; waarin men ook naar gelijkheid der meer of mindere zwakte te werk gaat. Aan de wijze van kleding zijn zij niet verbonden, en ieder, het zij man of vrouw, heeft vrijheid die klederen, dewelke bij hun intrek in dit huis hun ten eigendom waren, te dragen zoo lang zij leven, vervallende hunne ingebrachte goederen na hun dood aan het huis. Wat de tijd en oorsprong der stichting betreft, hiervan vinden wij ter dezer plaats niets aangeteekend.

Ook bevindt zich in deze stad een tweede huis van dien aart, en bekend onder den naam van *Burger Oude-Mannhuis*, staande op de *Kloveniers Burgwal*, en uitgang hebbende op de *Oudezijds Achterburgwal*, nabij het *Gasthuis*. Dit huis is hare oorsprong heeft

verschuldigd aan *Haasje Klaas*, bijgenaamd *Paradijs*, (zijnde dezelfde, waarvan wij bij de beschrijving van het *Burger Weeshuis* reeds gewag hebben gemaakt), dewelke mede eene aanzienlijke somme gelds tot opbouw van een *oude Vrouwen Gasthuis* naliet, waarvan men ook kort na haar dood, het begeerde gebruik maakte, en hetzelfde deed bouwen op een ledig erf, tegen over de *Kapel*. Dit gesticht in den jare 1550 volbouwd zijnde, werd bevonden dat men nog eene som van twaalf honderd guldens overig hield. Dan daar (volgens haar uiterste wil) niet meer dan twaalf oude vrouwen in dit huis mogten aangenomen worden, werd nu besloten ook een even gelijk getal mannen hier bij te voegen, en dus, met eene Priester, dewelke hun werd toegevoegd, te zamen op vijf-en-twintig perfoonen bepaald. Doch het getal der armen, door de méer en meer toenemende aanwasch der inwoonderen, ook groter wordende, werd in den jare 1597 besloten, dit getal tot vier-en-veertig perfoonen te vermeerderen, in ver trouwen dat de goede Burgerij der stad tot instandhouding van dit Godshuis, het hunnen zoude trachten bijtedragen.

In dien stand bleef het tot in den jare 1600; wanneer Regenten door het toenemend getal van armen en bejaarde perfoonen zich tot den *Achttb. Raad* der stad vervoegde, om met hun zoodanige andere mid-delen daartestellen, als met den aart en het gewigt der zaak zoude overeen komen. Ten dien einde werd besloten tot het oprichten van eene Loterij, ten voordeele van dit gesticht. De Loterij werd getrokken op de *Kalk*, over het *Korenmeesters huisje*, en viel zoo voordeelig uit, dat het volgende jaar dit gebouw werd gesticht en het getal der perfoonen dadelijk op honderd en dertig gebragt; op welk getal hetzelfde bleef tot den jare 1604, wanneer het weder met twintig vermeerderd, en daarna tot tweehonderd perfoonen gebragt is.

Ter gedagtenis van deze Loterij werd op de vrouwen eetzaal een schilderij geplaatst, waarop het tooneel der trekking was afgebeeld, en de lijst met dit vers omschreven:

*Deez' onze Lotery,
Met hulp der Burgery,
Voet hondert dertig gryzen,*

*In dit hays, nieuw gebouwt,
Daar 't ander twintig oudt
En vier maar plach te styfen.*

" De trekking dezer Loterij geschiedde op de volgende wijze: op de plaats alwaar de trekking geschiedde, werd een soort van tooneel opgericht, waarop eenige Leden van de Regeering der stad verscheenen, bij zich hebbende eene verzegelde doos, waarin de briefjes der prijzen besloten waren. De Nieten op een groot zeil op 't toneel uitgestort zijnde, werd door Burgemeesteren het doosje geopend, en de briefjes der prijzen mede uitgestort, onder de Nieten vermengt, en zoo te zamen in eene korf gedaan, en door Burgemeesteren gesloten en met het stads wapen verzegelt; zoo ook de andere korf, waarin de namen

der inleggers waren; alsdan werd een aanvang met de trekking gemaakt, hetwelk over de zes weken duurde.

Het gebouw zelve is een ruim vierkant, hebbende twee ingangen, regt op elkander uitgaande, ieder met een treffelijke hardsteene poort voorzien; waarvan de zeven woningen aan den ingang van de *Achterburgwal*, een eigendom zijn van het *Gasthuis*. Van hier ziet men op een ruime vierkante plaats, bloemhof en bleekveld, in hetwelk de vermaarde geboorde put, van 232 voeten diepten. Verder is dit gesticht voorzien van prachtige eetzaalen en zoodanige meerdere woningen als meer dan benodigd zijn tot dezelfs inrichting.

Toen deze stad tot eene Koninklijke residentie is geworden, werd op een dier vertrekken de vergadering der Lands Staten gehouden, en ook onderscheidene andere Collegiën uit *den Haag* en *Utrecht* in eenige der belendene huizen aan dit Godshuis, overgebracht.

De bloeiende stand waarop deze stad welker mogt prijken, heeft ook dit huis rijke erfenissen en andere voordeelen aangebragt, waardoor zelfs goeode oude burgers dezer stad zich voor eene zekere somme gelds als inwooners in dit huis kochten, waarin zij met genoeg hun verder leven ten einde zagen snellen.

(*T vervolg hierna*)

V O O R N A A M S T E
S T A A T S B E R I G T E N.
S P A N J E.

Madrid, 1 *November*. Zie hier den inhoud eener op heden alhier bekend gemaakte dag-order, gedagteekend in het hoofdkwartier te *Xeres*, 27 *October* 1810.

„ DAG-ORDER. Het leger zal met leedwezen vernemen, dat de
„ divisie-generaal *Sénarmont*, kommandant en chef van de artillerie
„ des legers, zijne loopbaan voor *Kadix* heeft voleindigd. Deze
„ brave en eerbiedwaardige generaal, welks naam bij de meest gedenk-
„ waardige krijgsdaden van den oorlog prijkt, was bezig de ontzagge-
„ lijke werken te bezigtigen, welke het eerste legerkorps heeft aangelegd,
„ toen een houwitser van een vijandelijk vaartuig geschoten, hem aan
„ de borst raakte. Hetzeldde schot heeft insgelijks den kolonel *De-*
„ *gennes*, directeur-generaal van de artillerie-parken, en den kapitein
„ *Pinondelle*, beide zeer beroemde officieren, getroffen. De Kei-
„ zer zal zekerlijk het verlies van den generaal *Sénarmont* betreuren.
„ *Z. M.* had geen' onderdaan, die zijne pligten met eene meer vol-
„ strekte zelfopoffering betrachte: alle zijne gedachten waren gewijd
„ aan den dienst, aan den roem der Keizerlijke wapenen, en aan de

„ volmaking der kunst bij het doorluchtig korps, van hetwelk hij een
 „ der waardigste bevelhebbers was. De eerbewijzingen, verichuldigd
 „ aan den rang, welke de generaal Sénarmont bekleedde, zullen
 „ hem door het eerste legerkorps bewezen worden, gelijk mede aan den
 „ kolonel Degennes en aan den kapitein Pinondelle. Het hart
 „ van den generaal Sénarmont zal gebalsemd worden, om naar
 „ Frankrijk gevoerd te worden, ten einde de bestemming te ontvan-
 „ gen, welke Z. M. de Keizer zal gelieven te bevelen. De brigade-
 „ generaal Daboville is beoemd, om provisioneel de artillerie van
 „ het leger te bevelen, en de bataillons-overste Lignim, om de
 „ functien van directeur van het algemeen artillerie-park waartemmen,
 „ in afwachting tot dat het Z. M. behaagd zal hebben, in deze beide
 „ plaatsen te voorzien. Aan de generaal, oppet-officieren van de
 „ artillerie, in dienst bij de leger-korpsen of de artillerie-directien in
 „ Spanje is bevolen, de bevelen te gehoorzamen en te doen gehoorza-
 „ men, welke de generaal Daboville in het geval mogt zijn, voor
 „ den dienst van dit wapenkorps te geven.

*De generaal en chef van het keizerlijk leger van
 het zuiden van Spanje.*

(gss.)

Maarschalk Hertog van DALMATIE.

Voor eensklidend afschrift:

*De adjudant kommandant, onder-bevelhebber van
 den algemeene staf,* M A C Q U E R Y.

Z W E D E N.

Stokholm, 2 November. Gisteren heeft de beëdiging van Z. K. H.
 de Kroonprins alhier met de grootste plegrigheid, in tegenwoordigheid
 vast alle de vergaderd zijnde leden van den landdag, plaats gehad,
 hebbende Z. K. H. ter dezer gelegenheid, daarbij eens op de binnestad-
 digheden zeer toepasselijke redevoering uitgesproken.

Heden heeft gemelde Z. K. H. deszelfs plechtige intrede binnen deze
 stad gedaan, onder het gebulder van het kanon en de toevloed van bene-
 menigte aanschouwers. De stoet van den Prins was zeer talrijk en luis-
 terrijk. De graaf von Esen, gouverneur van Pommern, nam
 de functien waar van Groot Marichalk, Z. K. H. bevond zich in
 een hofrijtuig met acht paarden belpannen, en werd aan de poorten
 van de stad verwelkomt door den gouverneur, vergezeld van de magi-
 straat, en vijftig gedeputeerden uit de burgerij. Een salvo van 122
 kanonfchoten kondigde dadelijk het binnenkomen van den Prins in de
 stad, en een gelijk getal schoten deszelfs komt op het kasteel aan.
 Z. K. H. is vervolgens in de appartementen van den Koning gelcid, al-
 waar dezelve hem de ministers, de staatsleden enz. heeft voorgefeld,
 en begaf zich daarna bij de Koningin. Bij het groot cercle en dineé
 bij het hof plaats gehad hebbende, is het publiek in de feestzal toe-

gelaten geweest; morgen zal de gantsche stad geillumineerd zijn.

Bij gelegenheid dat de Kroonprins van *Helsingborg* na *Drottningholm* kwam, had het volk zich op den weg begeven, om Hoogstenzelven te zien. Om aan het verlangen van de menigte te voldoen, is de Prins verscheiden malen uit deszelfs rijtuig gestapt, heeft een wijl tijds gewandeld, en de boeren, alsmede die hem omringden, in het *Zweedsch* toegesproken. Z. K. H. heeft verscheiden Gouverneurs' bij zich in deszelfs rijtuig laten komen, om hen eenige vragen wegens het land te doen, en hoorde alles aan met een buitengemeenen aandagt. Deze teekenen van goedheid hebben het vreugdegejuich opgewekt en de geestdrift algemeen gemaakt.

Stokholm, den 6den dazer. Z. K. H. de Kroonprins van *Zweden*, heeft den 5den, den eed van getrouwheid aan den Koning afgelegd, en is door Z. M. tot zoon aangenomen, onder de naam van *Karel Jan*.

G R O O T - B R I T T A N N I E.

London, den 15den van Slagtmaand. In de afgelopen week heeft eene deputatie van *Amerikaansche kooplieden* zich bij de Ministers vervoegd, om van dezelve te vernemen hoedanig de intentiën van het Gouvernement Z. M. zijn, omtrent de orders van den Raad; tot dat einde zijn, zegt men, aan den Heer *Faulkner* de navolgende vragen voorgesteld:

1. Daar het *Fransch Gouvernement* den eersten November deszelfs Decreten van *Berlin* en *Milanen*, voor zoo verre den *Amsterdamsche handel* aanbetreft, ingetrokken heeft, is de bedoeling van het Gouvernement om aan de *Engelsche kruisers* order te geven, om die genen der schepen van de Republiek, welke, op die intrekking vertrouwende, zich, zonder *Engelsche Licencen*, directelijk van *Amerika* naar *Frankrijk* mogten zeilen, in de havens op te brengen?

2. Daar men op eene officiële wijze weet dat *Frankrijk* de Decreten van *Berlin* en *Milanen* ingetrokken heeft, zoude het *Engelsche Gouvernement* genegen zijn, om ook de orders van den Raad in te trekken, of er de uitvoering van op te schorten?

3. De Decreten van *Milanen* en *Berlin* dus vernietigd zijnde, zoude *Groot-Brittannie* de havens van *Frankrijk* en van de Landen daarvan afhankelijk, in staat van blokkade houden?

Lord *Bathurst*, zich niet te *London* bevindende, is het antwoord op deze vragen uitgesteld, en men is overeengekomen dat het definitieve antwoord niet zoude gegeven worden door de Lords van het bureau van koophandel, mit hoofde, dat alle de zaken, betrekking hebbende op de orders van den Raad, van het resort van 't departement der *Thefaurie waren*; maar dat de eerste dier magten het tuschen-middel zoude zijn, waardoor de mededeeling aan de tweede zoude geschieden.

Parijs, den 21den van Slegtmaand. Van wege Z. M. den Keizer en Koning is de navolgende Circulaire aan de Aartsbischoppen en Bisschoppen afgevaardigd:

Mijnheer de Bisschop van Het is met een onzijdig gemoeten dat ik u bij deze kennis gevee van de gelukkige Zwangersheid van de Keizerin mijne zeer geliefde Gemalin en Gezellin. Dit bewijs van zegen, herwelk God over mijne familie verspreidt, en waarmede het geluk mijner Volken zoo nauw verbonden is, noopt mij u dezen brief te doen toekomen, ten eijnde u te verwittigen, dat het mij aangenaam zijt zal wanneer doór u bijzondere gebeden tot behoud van hare persoon worden aangevolen. Hiertoef bid ik God, Mijnheer de Bisschop van, dat hij u in zijne heilige hoede neme.

(getoekend)

N A P O L E O N .

Van wege den Keizer.

De Minister Secretaris van Staat.

H. B. Hertog VAN BASSANO.

(getoekend)

Parijs, den 23 van Slegtmaand. In eenen brief uit *Napels*, van den 7den dezer, wordt het navolgende gemeld:

Ingevolge van het Decreet van Z. M. van den 2den dezer, en volgens de bevelen van Z. Exc. de Minister der Financien, heeft zich de Directeur-Generaal, verzeld door den Inspecteur-Generaal en den Directeur, naar het grootse Tolhuys dezer hoofdstad begeven en zich de sleutels van al de algemeene magazijnen doen behandigen; hij heeft een nauwkeurig en streng onderzoek gedaan naar al de Engelsche koopwaren, komende van de prijzen, tequestres, verbeurtyverklaringen, die in de Douane aanwezig zijn.

Al de waren bestond in mouselines, petkalen, piques, satijnen, chitfen, Oost-Indische chitfen, lakens en fluweelen van ketoen, allerlei ijzer- en staalwerken enz., belingende over de 60,000 duitsen. Er werd een groot vuur gemaakt op het midden van de plaats, alwaar al die goederen ontpakt, losgemaakt en stuk voor stuk verbrand werden onder toezigt van een talrijk detachement aangehouden van den werkelijken dienst, onder bevel van hunne Chefs. Het vuur heeft een 's middags tot 5 uren 's avonds geduurd.

Zulk eene vertoning had een verbazende toevloed van volk getrokken. Alles is in de beste orde verrigt. Men heeft zelfs opgemerkt, dat het publiek slechts een gevoel heeft laten blijken van vermaak in het gesigt van eenen brand, die behalven den slag, die daardoor aan de *Engelsche Fabrieken* wordt toegebracht, ook aan die Regering het lot volk al de voortbrengfels van hare nijverheid wagt, die men zou trechten op onze kusten aan te brengen.

Het zelfde, namelijk: het verbranden der *Engelsche Fabriekgoederen*, heeft ook reeds in *Lubeck*, *Rastock* en andere Noordelijke zeehavens, plaats gehad.

Amsterdam, 23 November. H. K. H. de Kroonprins van Zweden, is gister avond, ten 5 uren, binnen deze stad gekomen, met den Prins, haren zoon en haar gevolg. H. K. H. is in het logement *het wapen van Amsterdam* afgestapt.

H. K. H. heeft den 23den dezer, een toetje in het gedeelte van *Noord-Holland*, dat tegen over deze stad gelegen is, gedaan. Toen de Prinses sloop ging, werd Hoogstdezelve door het gelach van alle schepen en vaartuigen, die op de ree of in de haven lagen, begroet.

Amsterdam, den 4 van Slagtmaand. De *Moniteur* van s dezer bevat het volgend

KEIZERLIJK DECREET.

In het Keizerlijk Paleis te *Fountainbleau*, den 1 van Slagtmaand 1810.

NAPOLEON, *Keizer der Franschen, Koning van Italie, Beschermmer van het Rhijs-Verbond, Bemiddelaar van het Zwitsersche Bondgenootschap, enz., enz., enz.*

Wij hebben gedecreet en decreteren het geen volgt:

Art. 1. Alle koloniale waren, onderworpen aan het tarief, geregeld bij ons decreet van den 8 van Oogstmaand 1810, welke mochten komen van *Isle-de-France, Batavia* en andere kolonien in onze magt, het zij *Oost-Indische* of *West-Indische*, zullen ontheven zijn van alle tol-regten, indien zij onmiddelijk in onze havens, het zij aan boord van *Fransche* of *Hollandsche* schepen, binnen vallen.

2. De koloniale goederen, van dezelfde kolonien komende, zullen slegs een vierde betalen van het regt, bij ons decreet van den 5 van Oogstmaand bepaald, indien dezelve onmiddelijk in *Amerikaansche* vaartuigen overkomen.

3. De scheepspapieren der vaartuigen, welke de voldoening aan de bij Art. 1 en 2 voorskreeven voorwaarden moeten bewijzen, moeten ons in onzen raad van koophandel overgelegd worden, ten einde wij uitspraak doen over dezeselver deugdelijkheid.

4. Het tegenwoordig decreet zal eene terugwerkende kracht hebben, en ten uitvoer gebracht worden, als waare hetzelfde den 5 van Oogstmaand 1810 genomen.

5. Onze ministers van financien en van binnenlandse zaken zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig decreet.

(getekend)

NAPOLEON.

Van wege den Keizer:

De Minister Secretaris van Staat,

H. B. Hertog VAN BASSANO.

(getekend)

Paris, den 19den van Slagtmaand. In het officieel dagblad van heden leest men een Keizerlijk Decreet van deze inhoud:

In het Paleis van *Fountainbleau*, den 2den November, 1810.

NAPOLEON, *Keizer der Franschen, Koning van Italie, Beschermmer van het Rhijsverbond, Bemiddelaar van het Zwitsersche Bondgenootschap.*

Overwegende, dat de weg over den *Simplon*, die ons Keizerlijk met het

Koninkrijk *Italië* vereenigt, aan meer dan 60 millioenen menschen nut aanbrengt; dat dezelve onze Schatkisten van *Frankrijk* en *Italië* meer den achttien millioenen heeft gekost, eene uitgave welke onnodig zoude geweest zijn, indien de Handel door denzelfden geon gemak en geene volkomene zekerheid had verkregen;

Dat het *Walliserland* geene der verbindtenissen, die hetzelfde had aangegaan, toen wij de Werken hebben doen beginnen, om de groote gemeenschap daar te stellen, heeft gehouden;

Daarenboven een einde willende maken aan de regeringloosheid, welke dat Land bedroeft, en de verkeerde eischen van Souvereiniteit, die een gedeelte van de bevolking op het andere vermeent te hebben, willende doen ophouden;

Hebben wij gedecreteerd en verordend, decreteren en verordenen het geen volgt:

Art. I. Het *Walliserland* is met het Keizerrijk vereenigd.

II. Dit Grondgebied zal een Departement uitmaken, onder benaming van Departement *du Simplon*.

III. Dit Departement zal een gedeelte van de zevende militaire divisie uitmaken.

IV. Er zal zonder verwijl in onzen naam van het zelve bezit worden genomen, en een Commisaris-Generaal zal gelast zijn het zelve, gedurende het overige van het loopende jaar, te besturen.

V. Alle onze Ministers zijn gelast met de uitvoering van het tegenwoordig Decreet.

(getekend)

N A P O L E O N .

Van wege den Keizer,

(getekend)

H. B. Hertog VAN BASSANO.

Wij Prins Aarts-Thesaurier van het Rijk, Hertog van Plaisance, algemeen Stedehouder van Z. M. den Keizer en Koning.

Gezien het Keizerlijk Decreet van den 23sten van Herfstmaand 1810.

Hebbende besloten en besluiten als volgt:

Het Syndicaat van *Hollans*, daargesteld bij Decreet van den 23sten van Herfstmaand, is zamengeveld als volgt:

De Heer *Appeltus*, Staatsraad, benoemd tot President, door Z. M. den Keizer en Koning.

De Heeren: *Jan Wolters van de Poll*, Burgemeester van Amsterdam; *W. G. van Brienen van de Grootte Lindt*, *Jan Brouwer*, *Nicolaas Calcoen*, *J. P. van Wickervoort Crommelin*, *Francois Hevius*, *Jan Stiz van Hillegom*, *D. M. van Gelser de Neufville*, *De Vos van Steenwijk tot den Hogenhof*, voormaals Lid van het Wetgevend Ligchaam; *Willink*, Wethouder; *J. Gerard van der Meulen*, *Pre Paul Charis*, *Jan Hodshon*, *Hendrik Cornelis Serrurier*, *Gerrit Blaauw*, *N. Warin*, *Jan Bep. van Ceulen*, *J. A. Twent van Korsenbosch*, *N. van Eys*, *D. C. van Lennep*, *G. Rendorp*, *Gerrit ten Sande*, *J. E. Smisfaert*, *D. Hooft*, Lid van het Institut; *D. Changuion*, *Jan Heydkoopper van Maarsjveem*, *W. Bruyn*, *Jacob van Collen*, *Jan Carp*, *J. Graanland*.

Secretaris-Generaal: *De Mey van Streefkerk*.

Gedaan in ons Paleis te *Amsterdam*, den 8sten van Slagtmaand, eenquizend acht-honderd-en-tien.

De Prins Aarts-Thesaurier des Rijks, algemeene Stedehouder van Z. M. den Keizer en Koning: De Hertog van PLAISANCE.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Brielle den 3de van Slagtmaand. In den afgelopen nacht is alhier, door welk toeval heeft men nog niet kunnen ontdekken, onze stads korenmolen ongelukkiglijk in brand geraakt. Onze stad, van eene groote voorraad buskruid aan alle zijden voorzien, heeft hierdoor een zeer dringend gevaar gelooopen. Een sterkblazende noord-oosten wind, welke het vuur over de stad dreef, maakte onzen toestand verschrikkelijk. Door de waakzaamheid der burgerij en van het garnizoen, die zich op de loffelijkste wijze onderscheiden hebben, is, behalve de korenmolen en omtrent 200 zakken graan, die eene prooi der vlammen geworden zijn, deze stad voor eene geheele vernieling, welke haar dreigde, bewaard gebleven; de schade is niettemin voor de stad bijna onherstelbaar.

Op den 22 October des avonds, heeft er een geweldigen brand in de kleine stad *Pirastitz*, in den kreitz van *Pilsen*, plaats gehad, waardoor in een oogenblik *tachtig* huizen een prooi der vlammen geworden zijn: dezelve was zoo hevig, dat alle hulp nutteloos was. De helft der inwoners is hier door in een staat van ellende en droefheid gebragt.

Uit *Hamburg* schrijft men, in dato den 10den van Slagtmaand, dat, volgens brieven uit *Rusland*, in den nacht tuschen den 14den en 15den September, op de Reede en in de Haven van *Archangel* een vreeselijke orkaan gewoed heeft. Het water was zes voeten boven deszelfs gewone hoogte gerezen, en alle de Eilanden van *de Dwina* waren onder water gezet. Gelukkiglijk was slechts een schip, met het overschot van de lading, in zuiker bestaande, verongelukt. De oorlogschepen, welke tot verdediging van de Reede dienen, hadden niets geleden.

Uit *Groningen* wordt medegedeeld het verhaal van een buitengemeen onweder, dat het aldaar naburig *Slochteren*, op Woensdag den 7den van Slagtmaand l. l., des avonds ten half 5 uren getroffen heeft.

„ Na dat de lucht den geheelen dag, bij een' zeer lage Barrometer,
 „ zeer onkuisig had gestaan, vergezeld van een' hevigen zuid-oos-
 „ ten wind en sterke regenbuijen, zette zich, omtrent 4 uren in den
 „ namiddag, in het zuiden, eene zeer zware wolk, die veel regen
 „ aankondigde, en werkelijk ook na eenige oogenblikken, onder een'
 „ woedenden storm en geweldigen hagel losbarstte. De Barrometer
 „ daalde binnen eenige minuten bijna 4 graden tot op storm. De bui
 „ woedde slechts in eene zeer smalle streek, bestaande in de breedte

„ nauwelijks 10 à 12 roeden; bedrèigende alles, wat in zijnen weg
 „ lag, met eene volkomene verwoesting. — Volgens het getuigenis
 „ van sommige arbeiders, die zich nog op het veld bevonden, ge-
 „ leek hetzelfde naar eene breede vuurtrek. — Op meer dan een half
 „ uur afstand heeft men het kunnen bespooren. Aan sommige plaatsen
 „ zijn groote stukken aarde in de lucht geworpen, en het water van
 „ de grachten en sloten is hier en daar, 7 à 8 voeten in de hoogte op-
 „ gevoerd. Zes huizen werden zwaar beschadigd. Het dak van een
 „ der schuren werd van deszelfs muren afgerukt, meer dan 5 voeten
 „ zijdwarts verplaatst, en het geheele gebouw geruïneerd; op eene
 „ andere plaats is een zeer sterke muur ten eenmaal omver geworpen.
 „ De schrik en vrees, welke dit buitengewoon verschijnsel op onze
 „ dorpbewoners moest verwekken, is gemakkeijk te beelden. De
 „ schade, die sommige geringe daglooners hierbij geleden hebben, is
 „ voor hen, in hante buitendien behoefte omstandigheden bij den
 „ aanaderende winter, allernoodlottigst. — Het onweder was niet
 „ zoudts voorbij, of de Barometer rees wederom 4 graden.”

„ *Groningen den 19den van Slagimaand.* Gisteren trof onze hoge
 „ Schole een alergevoeligste slag. De Hooggeleerde Heer Johannes
 „ Mulder, *A. L. M. Philos. et Med. Doctor*, Lid van verscheiden
 „ geleerde genootschappen, en sedert Wintermaand 1807 aan deze Uni-
 „ versiteit *Physiol. Anat. Chin. et Art. obstet. Prof. ord.*, ontfiep
 „ gisteren avond ten half tien uren, bevaard, gelijk hij allezins ver-
 „ dient, door zijne ambtgenooten, door zijne leerlingen, en door een
 „ ieder, welke prijs weet te stellen op kunde en werenschap. Hij had
 „ den ouderdom van nog maar even veertig jaren bereikt.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 23ten van Slagimaand. Het gewoon Consistorie
 staat gehouden te worden op Woensdag den 5ten, en Woensdag den
 12ten van Wintermaand, onder voorzitting van Do. Muller.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

toegedien de ONVERANDEERDE AUGUSTINUSCHEN
GELOFSBELIJDENIS, te Amsterdam

Amsterdam 6 November. Het Wel Eerw. Consistorie onzer Gemeen-
 te, door onze Geloufsbroeders te *Medonklik*, verzocht zijnde, om
 een nominatie ter vervulling van de in hante Gemeente vacant zijnde
 Predikantsplaats, besloot hantekent den Eerw. Heer J. A. Holper
 Sesbrugger, thans Proponent bij onze Gemeente, aan dezelve als
 Leeraar voortedragen.

Kort daerop ontving het Wel. Eerw. Consistorie bericht, dat de Gemeente van *Adelshoop* genoemde Eerw. Heer J. A. Helper Secrerijger, tot heeren Leemar comping beroepen had, met bijgevoegd verzoek, dat het Wel. Eerw. Consistorie deze alzoo beroepen Leemar tot het H. Predikamp te geliefde te ordonnieren.

Ingevolge dit verzoek, werd bekeken Zijn Eerw. peremptoir te examineren, en vervolgens tot het H. Predikamp te ordonnieren. — Dit examen geschiedde in eene extra Consistoriale vergadering, in bijzijn (volgens kerkelijke ordonnantie) van eene Commissie uit het Eerw. Collegie van de Vertegenwoordigers onzer Gemeente, waarin zijn Eerw. wederom de dootslandse blyken van de verpichte bundigheden gaf, tot algemeen genoegen der vergadering, die derhalve oedparig en met volle ruime besloot, zijn Eerw. als Leemar bij de met ons verbondene Gemeente te *Madeamblik* te erkennen, en als zoodanig met kerkgebruik plegtig in te zegenen; en werd de dag daartoe bepaald op *Woensdag den 21ten October 1811*.

Op dien dag geschiedde dan deze plegtigheid; de beroepen Leemar, de Eerw. Secrerijger, hield bij de gelegenheid eene doorwrochte en allezijs ter zake dienende Leerrede over de woorden van Paulus, *Colossens 2de* het meêrder gedeelte van het 3. vs. — Zijn Eerw. toonde daar uit aan, het gewigt van het Predikamp, de noodzakelijkheid van den Goddelijken bijstand tot hetzelve, en leidde daar uit af, het pligtmatige, zoo voor den Leeraar als voor de Gemeente, om dien bijstand af te smeeken.

Na dat zijn Eerw. van het voorgedragene een ter gelegenheid dienend gebruik had gemaakt, besloot zijn Eerw. zijne leerrrede, (die zoo veel kennelijke blijken van zijn Eerw. reeds beproefde verknochtheid aan de zuivere Evangelisch-Lutherische leer opleverde) met allezijs toepasselijke aanspraken en zegewenschen aan de hoooggeleerde Heeren, Hooog-Leereren, van wier leszen zijn Eerw. een zoo prijswaardig gebruik had gemaakt, en die uit achting voor hunne geliefden leerling deze plegtigheid met hunne tegenwoordigheid wel hebben gelieven te bezoeken — aan de Wel. Eerw. Heeren Predikanten onzer Gemeente, en in 't bijzonder aan zijnen Leermester, onze geliefde jonghe Leemar *Jacobi* — aan de onderscheidene Eerw. Collegion onzer Gemeente — aan de Leden derzelve — aan de geheele vergaderde menigte; die buitengewoon talrijk was, terwijl zijn Eerw. bij deze aanfordren ook nog voegde eene korte en bescheidene, maar niet minder aandachtelijke en nadrukkelijke dankbetulging en zegebede aan zijne Moeder, die, gelijk alle uitgesproken segewenschen, eene onopgeheerde hartelijke welwensendheid, en een edel gevoel ademden.

Hierop werd aan zijn Eerw. het gewoon formulier voorgelezen, en wij hebben alle reden van te vertrouwen, dat zijn Eerw. op de hem voorgeselde vragen niet slechts met den mond, maar ook met het hart

heeft geantwoord, dat zijn Eerw. betuiging voor God en de Gemeen te gedaan, namelijk van de *Symbolische boeken* der Evangelisch-Lutherische Kerk, toegedaan te zijn, altijd met sprekende daden bevestigd, en de plegtige belofte van allezins overeenkomstig dezelve te leeren, en die tegen alle bestrijders te verdedigen, door Zijn Eerw. getrouwelijk vervuld zal worden. — In dat vast vertrouwen werd dan Zijn Eerw. ook met oplegging der handen van alle onze Leeraren tot het H. Predikamt ingezegent. God verhoor de bede en zegenwensch daarbij uitgeboezemt, make hem in allen bekwaam, altijd getrouw, achtervolge hem steeds met zijne hulp en zegen; doe hem meer en meer een geschikt werktuig zijn ter uitbreiding van de zuivere-Evangelisch-Lutherische Leer. en daardoor tot een rijke zegen strekken voor de hem reikhalzend te gemoetziende Gemeente.

Deze gehele plechtigheid geschiedde in geschikte orde, met stille eerbied, tot algemeene stichting, bij velen onder sterke aandoeningen, en zeker niet zonder een gewenschte en heilrijke indruk achter te laten.

Op Zondag namiddag den 18den November, werd onze Gemeente gesticht door den Wel Eerw. Heer Cornelis Swaan, Predikant onzer Geloofsbroederen te *Purmerende*, over de Epistel-woorden van dien Zondag.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 6den van Wintermaand, onder voorzitting van Do. Jacobi.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*.

Eerste Gebod, den 23 October

Johannes Schultz *en* Maria Elifabéth Wegener.

Jacob Abrahams *en* Sara Marcus.

Hendrik Barkmijer *en* Johanna Nijman

Jacobus Bieseman *en* Cornelia de Reus.

Dirk Abraham Clemens *en* Hillegonda Liederus.

Toers Diesbergen *en* Barendina Maas.

Jan van der Elst *en* Sara Margaretha Deykman.

Johan Hendrik Goudelius *en* Johanna Morrison.

Willem Barend van Goor *en* Margaretha Brüning.

Hendrik Hesfelink *en* Catharina Maria Voorwerk.

Jan Harmfen *en* Christina Handwerk.

Barend Koster *en* Dorothea Loman

Jan Mager *en* Aletta van Reenen.

Laurent Morillon *en* Maria Geertru de Courlois.

Barend Neesman *en* Woltera Butj-tendeik.

Frans Peelman *en* Johanna Eyjers.

Jasper Pape *en* Sophia Louisa Rampen;

Gerrit Christiaan Reinders *en* Elsie Post.

Gerrit Rutgers *en* Judith van der Oort.

Gerrit Jan Rikken *en* Christina Maria van Asfen.

Jan de Roode *en* Maria Larel.

Johan Hendrik Stroerhof *en* Jansje Alix.

Nicolaas Scheps *en* Elifabeth van der Bosch.

Hendrik van het Lam *en* Antonia Strik

Pieter Overmeijer *en* Bartje de Vries.

Jan

Jan Clausing *en* Elisabeth du Bois.
 Thomas Sijfel *en* Alida Somberg.
 Asier Joseph de Vries *en* Sipora Hyman Cohen.
 Hermanus de Vries *en* Sophia Booy.
 Pieter Went *en* Maria Riethorst.
 Lema Levie Waardendurp *en* Betje Jacobs.
 Harmanus Bekkering *en* Anna Catharina Althof.
 Johannes van Eslen *en* Wilhelmina Meijer.
 Adrianus van der Wedden *en* Hanna Catharina Hueter.
 Dirk Welman *en* Catharina van Oort.
 Adolf Carel Duyvelshoff *en* Anna Elisabeth Visser.
 Hendrik Franen *en* Charlotta Wittenberg.
 Chrislaan Fluyster *en* Esther Koerse.
 Pieter Buysman *en* Anna Maria Kreunink.
 Alexis Barbe Oudin *en* Isidina Francoise Elisabeth Schutel.
 Hendrik Hinderman *en* Elisabeth Kartie.
 Pieter Ignatius Eyraud *en* Catharina van der Woort.

To samen 45 Paaren

Eerste Gebod, den 4 November.

Sijmen Abraham *en* Sara Levie.
 Hendrik Bosman *en* Dirkje Gerards.
 Jacobus Theodorus Blankenstijn *en* Maria Selder.
 Dirk Bune *en* Johanna Lucretia Lint.
 Benne Salomon Benedictus *en* Reintje Eliafar Simons.
 Johan Casper Distmar *en* Angenita van Seggeren.
 Hubarnus van Doornewaard *en* Elisabeth Catharina Spingerink.
 Johan Hendrich Theodorus Popentus *en* Anna Huysman.
 Pieter Hooyman *en* Catharina Doornhans Soekhnes.
 Jan Hansen *en* Lophina Elisabeth Bleekwel.
 Hartog Hartog *en* Elizabeth Manuel.

VII. DEELS V. STUK.

Johan Lodewijk Krom *en* Catharina Elisabeth Njeuwenhuysen.
 Dirk Koperfmit *en* Grietje Schatree.
 Evert van Laar *en* Susanna Tobia Stok.
 Gerrit Lanfen *en* Hittetje Landman.
 Diderich Anton Moorman *en* Maria Margaretha Kammier.
 Dirk Outhof *en* Catharina Broese.
 Roelof Hendrik Peuterma *en* Geritje van Dreven.
 Sander Ihaas *en* Judith van Braag.
 Johannes Rothuis *en* Maria van Veen.
 Christoffel Schreuder *en* Barendina Hendrika Bading.
 Jan Pieter Schoonhovens *en* Tjaltje Isaac van der Wiefe.
 Johannes Slosfer *en* Maria Geel.
 Isaak Freiture Junior *en* Anna Aletta van Leeuwen.
 Dirk Koen *en* Geesje ten Bruggenkate.
 Joan Carel Godfried van Voors *en* Cornelia Seket.
 Jean Elie Valleton *en* Maria Catharina Hertz.
 Gisbertus van Veggelen *en* Adriana Schreuder.
 Jacobus Yredenburgh *en* Johanna Maria Zilver.
 Johannes Visser *en* Maria Catharina van der Hoeft.
 Klaas Vrieslander *en* Catharina Boerman.
 Maas van Vreninge *en* Catharina Schippers.
 Douwe de Vries *en* Alida Royall.
 Lubertus Wegter *en* Johanna van Engelen.
 Jacob Westels *en* Johanna Jongker.
 Hartog Marcus Boas *en* Vrouwe David.
 Bartoldus Luarts *en* Martha Gouthard.
 Hendrik de Jong *en* Antonia Pouw.
 Johan Hendrik Wagner *en* Johanna Koedijk.
 Reinier Angenent *en* Johanna van Wortenaar.
 Johannes Cornelis Engels *en* Cassilia Pouw.

Hh

Jacob Klatt *en* Thijntje Peylman.
 Stephanus Lamers *en* Gerritje Rutger.
 Nicolaas Arends *en* Anna Threere
 Muijsenne.
 Reyn Wolf *en* Jaunette Hofman.
 Fredrik Manikus *en* Antonia van
 Greppenstein.
 Dirk Schoemaker *en* Anna Pens.
 Carel Philip Vrey *en* Elsje Moelee.
 Bernard Jean Lubberts *en* Antoinette
 Josephine van de Ven.

To zamen 49 Paaren.

Eerste Gebod den 11 November.

Jan van der Feen *en* Hermina Cor-
 nelia Rietveld.
 Hendrik Hallewaard *en* Johanna Ma-
 ria Grootjan.
 Johannes Wilhelmus Ageron *en* Hen-
 drica Heytink.
 Jan Coerdes *en* Christina Drave.
 Guillaume Depresz *en* Swane Hu-
 bertina Lamine.
 Justus Petrus van Wijk *en* Elisabeth
 Catharina Clerckferk.
 Hendrik van der Hans Dirkz. *en*
 Elisabeth de Roever.
 Evert Beuwen *en* Maria Noteman.
 Emanuel Jacobs *en* Sara van Gelder.
 Salomon Jonas *en* Judith Salomon.
 Levie Jacob *en* Betje Joseph.
 Jurriaan Kruidop *en* Maria Leuning.
 Wilhelmus Adrianus Otto van der
 Koff *en* Johanna Maria Hanfen.
 Christiaan Lubbers *en* Diderika Wil-
 lemina van Waardt.
 Bernardus Lokman *en* Catharina Wil-
 lemsz.
 Jan George Munnich *en* Maria
 Catharina Schlichting
 Johan Philip Meinhard *en* Alieda
 Machinzie.
 Barend Meynders. *en* Maria Clara
 Tiellaart.
 Willem Overeem *en* Antje Ecuwen
 Hendrik Polsaort *en* Johanna Ma-
 ria Wemeling.
 Jan Pellegrim *en* Cornelia van der
 Velden.

Philip Walther *en* Gerarda Adriana
 van der Hans.

Louis Praeger *en* Rachel Levie
 Johan Christoffel Rekker *en* Hendri-
 ka Maria Elisabeth Lindeman.
 Johannes Hermanus Joekman *en*
 Johanna Adalvina Catharina Werth.
 Hermanus Roeterink *en* Catharina
 Evers.

Hermanus Steur *en* Anna Maria
 Linderman.

Hendricus Christofforus Sloomman *en*
 Johanna Maria Roemer.

Mattheus Smit *en* Geertruij Kerk.

Joos Hendrik Twelkemeijer *en* Anna
 Christina de Jong.

Hartog Abraham de Vries *en* Roosje
 Hartog.

Klaas van Weyjen *en* Maria Bogaart.

Pieter Wolfschrij *en* Johanna de Haas.

Pieter Antony Wijngaart *en* Anna
 Maria Kerkhoff.

Dirk Grevers *en* Willemina Teerink.

Jan Simon Hendrik Tulse *en* Mag-
 dalena Strubbe.

Barend Hendrik Comman *en* Anna
 Boncks.

Adrianus Wilhelmus van Veen *en*
 Anna Aletta Boeg.

Sadok Hartog van Delden *en* Judick
 Simons.

Christoffel Elias de Wolff *en* Chris-
 tina Fredrika Sweepe.

Jean Philippe Burij *en* Anna Maria
 Pasfink.

Hendrik Roodeling *en* Anna Spiker-
 man.

Carel Christiaan Haverkamp *en* Na-
 letta Brouwer.

David Leenderit Bamberg *en* Maria-
 na Mozes Meijer Schrijver.

Coentraad van Aaken *en* Jofina Jo-
 hanna de Bens.

Johannes Klitfi *en* Anna Oosterman.

To zamen 46 Paaren.

Eerste Gebod, den 18 November.

Hermanus Lak *en* Willemina Cat-
 harina Angemisa Nolten.

- Hendrik Maarlchalk van Aarhem *en* Jacoba Vasseur.
 Jan Berkman *en* Elifabeth Catharina van der Sluys.
 Jan van den Bogert *en* Caatje Beukens.
 Adrianus van Brummelen *en* Jacomijntje van Outer.
 Salomon Bruynsen *en* Hendrikjeda Wilde
 Hendrik van der Hoeve *en* Catharina Sufanna Bierbaum.
 Meijer Benjamin *en* Rachel Hartog.
 Gerrit Clous *en* Pouwelina Voet.
 Anthonie Elskamp *en* Elifabeth Algonda Smit.
 Tielmou van Franeker *en* Catharina Manuel.
 Hendricus van Hoogerwoort *en* Aagje van der Vliet.
 Johannes Fredrik Thierens Fransz. *en* Jacoba Gefina Storm.
 Willem Hogewoning *en* Cornelia Kwak.
 Jan Hendrik von Ziegler Jr. *en* Catharina Petronella Hummelgens.
 Fredrik Tiebout *en* Martijntje Schiedon
 François Dieu Donné Beandel *en* Maria Magdalena Schnieder.
 Marcus Kramer *en* Grada Johanna van Leerfum.
 Hendrik Tier *en* Catharina van Regenmortel.
 Cornelis Lucas Kerkhoven *en* Elifabeth Lust.
 Pieter Johannes Kall *en* Catharina Angenita Molenkamp.
 Pieter Kamp *en* Juliana Elifabeth van der Beert.
 Jan Lindenblad *en* Elifabeth Roos.
 Abraham Mesfeling *en* Evertje Boekemolen.
 Jan Nicolaas Hunnik *en* Catharina Schreuder.
 Antoine Frante *en* Amelia Regina Rossaen.
 Jean Boerewaart *en* Joanne Fransoise van der Ley.
 Anthonie van Aggelen *en* Johanna Labera Lamijn.
 Hendricus Wilhelmus Nieuwenhuys *en* Rosina Krop.
 Willem Ruet *en* Dorothea Lankhof.
 Samuel Rondeau Jr. *en* Helena van Oldecob.
 Jan Smittou *en* Maria Elifabeth Schroder.
 Casper Hendrik Sinfelmeijer *en* Catharina Sebilla Garsthagen.
 Henricus Johannes Swartjea *en* Maria Meijer.
 Jochem Salomons *en* Schoontje Heijmans.
 Gijsbert van Tol *en* Catharina de Graaf.
 Abraham de Vos *en* Stijntje Buijs.
 Gerret Visser *en* Willemina Elskamp.
 Jacob Wolf *en* Grietje Simon.
 Jan Willems *en* Heintje Hooy.
 Carel Casjube *en* Maria van Basfelaar.
 Jan Gaikhorst *en* Grietje Jolinks
 Pieter Franciscus Huijerman *en* Jofina Soerink.
 Roelof Stevens Ketel *en* Lea Siewers.
 Marten Louis *en* Isab. Joanna Peters.
 Jan Abraham Martius *en* Gerritje Eymer.
 Pieter Leurs *en* Sannetje Hooy.
 Jacob Swart *en* Hendrika Cornelia Vink.
 Gerardus Stephanus Wesfels *en* Johanna Catharina van der Heyden.
 Harmanus Hendrik Takkenberg *en* Dorothea Willemina Waterman.
 Jan Kofferset *en* Johanna Smit.
 Willem van Soomeren *en* Grietje Jacob Schoon.
 Te zamen 52 Paaren.
 Eerste Gebod, den 25 November.
 Willem Alleyn *en* Johanna Catharina Karsten.
 Anthonie van den Andel *en* Margaretha Smit.
 Marcus Arentsen *en* Elifabeth Hofmeester.
 Dirk de Boer *en* Neeltje de Heer.
 Hendrik Brokholm *en* Anna Fredrika Roobol.

Aron Barend *en* Betje Nathans.
 Huybertus Boterman *en* Johanna
 Soeter.
 Paulus Clabou *en* Johanna Koster.
 Jan Kraneveldt *en* Maria Theresia
 Tesman.
 Marcus Daalmeijer *en* Wilhelmina
 van Bievoort.
 Alexander David *en* Sara Jaebb.
 Anthonis Janfen Graukes *en* Maria
 Noteman.
 Johan Bernhardt Heydeeman *en* Sara
 Roeters.
 Hermanus Heuring *en* Clara Groot.
 Hendrik Kölder *en* Maria Dolphina
 Scheffer.
 Klaas Kool *en* Swaantje Smit.
 Johannes Kramer *en* Elisabeth Bodaart
 Jan van der Liet *en* Anna Paardekamp.
 Gerrit Portielje *en* Jacoba Zeegers.
 Evert Coentrad Rühl *en* Anna
 Catharina Zimmenthan.
 Herm. Hendricus Bern. Roolevos
en Maria Willemfen.
 Jan Fredrik Geerting *en* Anna Zeegers.
 Philippus van den Bètg *en* Johanna
 Margaretha Simmelink.

Christiaan Rabe *en* Susanna Wil-
 helmina Mor.
 Abraham Rabel *en* Gerritje de Godde.
 Johannes van Rijn *en* Johanna Jansen.
 Cornelis Schiepmaker *en* Geertruyda
 Westerman.
 Thom Thomsen *en* Maria Elisabeth
 Scheffer.
 Albert Tankink *en* Cornelia Fran-
 cisca Otten.
 Jan Wittebrood *en* Marritje van Toorn
 Harmanus Witteveld *en* Alida Fredriks
 Gerrit van der Wall *en* Maria Mar-
 garettha Ruyter.
 Hermanus Berhart *en* Maria van der
 Hms.
 Christiaan Bonke *en* Louisa Fredrika
 Wilhelmina Andre.
 Pieter Kramer *en* Matje Veldhuijen.
 Anthonius Bremex *en* Maria Eliza-
 beth Visroeder.
 Jacobus Hendriks *en* Anna Maria
 Klumpers.
 Jan Hendrik de Wit *en* Fenne ten
 Hove.

Te samen 38 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN; te *Amsterdam*, zoo als
 dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad
 zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden,
 begravingplaatsen en ouderdom.

Maandag 8 October.

Overl.	Jaar.
6 Hin Pieters, huisvr. van G. Rinets, na <i>Hindstopen</i> uitgev.	54
7 Harmanus Fokkensburg, jong- ste zoon van H. Fokkensburg, <i>l. kb.</i>	4
6 Anna Cornelia Knibbe, <i>l. kb.</i>	14
6 Pieter de Ridder, <i>n. kb.</i>	63
6 Wilhelmina Reswinkel, wed. J. Boners, <i>w. kb.</i>	39
7 Jan Stephanus Schillingen, een Burger Weeskind, <i>w. kb.</i>	14
6 Gerrit van Schaik, <i>n. kb.</i>	70

Overl.

Overl.	Jaar.
5 Hendrica Root, wed. van J. C. Gortman, <i>l. kb.</i>	78
4 Goedschalk Kops, <i>n. kb.</i>	79
5 Betje Nilius, <i>l. kb.</i>	m. 5
7 Frans Leopold Diedericks, jong- ste zoonje van G. A. Dieder- icks, <i>l. kb.</i>	m. 10
7 Janse Smit, huisvr. van H. Kouadrinks, <i>n. kb.</i>	37
6 Christoffel Wassenaar, <i>l. kb.</i>	72
6 Pieter Johannes Nias, <i>w. kb.</i>	w. 16
6 Franciscus Ritschet, <i>n. kb.</i>	m. 11

Overl.	Jaar.
7 Hermanus Klein Jolgerhuys, k. kh.	51
6 Anna Haak, huisvr. van W. Roos, l. kh.	45
6 Jan Tipkes, k. kh.	10
6 Cornelis Jacobus de Wit, jong- ste zoon van F. de Wit, k. kh.	19
6 Leendert Winter, op etti na de jongste zoon van P. Win- ter, a. kh.	4
7 Frans Anthonij Drost, o. l. k. m.	51
6 Theodorus Johannes Hollan- ders, a. kh.	4. 6
7 Christina Wilhelmina Fredriks, w. kh.	11

Dinsdag 9 October.

5 Johannes van der Noen, l. kh.	4
6 Margaretha Boel, a. kh.	71
7 Wilhelmus Spijs, l. kh.	31
6 Johanna Welmer, huisvr. van J. Neubel, a. kh.	38
7 Hendrik Toeslen, a. kh.	44
8 Helens Brill, een A. M. N. Weekind, l. kh.	10
6 Marretje Reyniers, wed. E. de Munnik, l. kh.	74
7 Johanna Frederica Lamata Jic- sen, huisvr. van J. M. Gijst- dever, a. kh.	36
6 Dorothea Snelle, huisvr. van H. W. Berthouwer, a. kh.	40
6 Aaltje van Doek, wed. van J. Timmer, k. kh.	76
8 Albertina Teekelenburg, l. kh.	4
6 Gerritje Wensel, jongste dog- ter van P. Wensel, a. kh.	w. 9
5 Vrouwe, Maria Schuyt, wed. Mr. V. M. Decker, na de Be- verwijk uitgev.	52
7 Hendrikje ter Welberg, w. kh.	3
6 Jan Hendrik Ede, w. kh.	77
6 Hendricus Moorkeat, eenigste zoon van H. Moorkeat, w. kh.	1
8 Jacobus Ojens, w. kh.	44
7 Hendrik Roestmacher, eenigste zoon van J. Roestmacher, a. kh.	11. 14

H h 3

Overl.	Jaar.
7 Dirk Bolhuys, jongste zoon van J. Bolhuys, k. kh.	4
8 Johanna Sueyders, huisvr. van D. Schuyt, a. kh.	60
6 Jannetje Born, huisvr. van W. Hoflijn, k. kh.	62
6 Maria Cornelia Wijngaerts, a. g. k.	52
8 Pieter Kemper, oudste zoon van A. H. Kemper, a. kh.	51
7 Henrietta Antonia Henedoes, na Alceade uitgev.	74
8 Johanna van der Lingen, huisvr. van A. Salgues, k. kh.	36
9 Maria Rosalia Gaije, jongste dogter van G. Gaije, l. kh.	m. 5

Woensdag 10 October.

7 Alida Catharina Bottenjon, huisvr. van H. van Ernst, k. kh.	37
8 Het ongedoopte Kind van W. S. Cramer, l. kh.	w. 7
9 Ruardas Antonius Peters, eenig- ge zoon van A. Peters, a. kh.	w. 4
9 Hendrik Provoost, k. kh.	w. 5
9 Wesfel Dasvaldt, a. z. c.	75
8 Annaatje Boschuywer, a. kh.	4
8 Hannes-Christiaan Machielsen, a. kh.	41
8 Gerrit Harbers, l. kh.	61
9 Johanna Christina Papogary, k. kh.	w. 5
7 Jan Harmen Gijben, l. kh.	w. 9
7 Jacob Opfater, l. kh.	46
8 Jan Drees, a. kh.	d. 3
7 Cornelia Wils, wed. van B. Beekman, l. kh.	73
8 Louis Eliza Wachendorf van Rijs, w. k.	12
9 Willemina Schonewelt, l. kh.	21
8 Anna Theodora Kreuse, huisvr. van H. Bay, l. kh.	49
9 Gregorius van Klavaren, jong- ste zoon van N. van Klav- ren, a. kh.	31
7 Cornelia Reynierse, huisvr. van R. Rockofs, a. kh.	47
7 Willem Veenman, a. kh.	45

Overl. Jaar.
9 Maria Margaretha Drijver, *a. kh.* 3
8 Neeltje Dubij, *k. kh.* een 10 m.

Donderdag 11 October.

9 Johan Melchior Wegman,
l. o. k. 41
8 Dirk Druen, *l. kh.* 64
10 Hendrik Greebe, *w. kh.* 15
9 Philipina Elisabeth Cordes, *z. k.* 2
10 Johanna Onzeker, een A. M.
N. Weeskind, *l. kh.* 23
7 Pieter Benedictus Roelje, *l. kh.* 2
10 Maria Charlotta Viehof, *w. kh.* 14
10 Aagje Pool, wed. B. Moren,
l. kh. 85
8 Sara Catuffe, wed. van C. la
Farge, *w. k.* 70
9 Rijk Teunisse de Boer, van
onder *Nieuwer-Amstel* ingev.
en begr. op 't *l. kh.* 60
11 Johannes Hendricus Steenkuyt,
l. kh. 11

Vrijdag 12 October.

10 Helena Smällevliet, *a. kh.* 58
9 Geerje Aansfen, huisvr. van J.
H. Meijer Jr. *k. kh.* 25
10 Anna Wilhelmina van Wey-
len, wed. W. B. Badewich,
w. k. 66
10 Pieter Soetmeijer, *w. kh.* 57
10 Catharina Hubeek, *a. kh.* ca. 2
10 Maria Barbera Crevelli, *w. kh.* 74
9 Hendrik Helgring, *a. kh.* w. 3
9 Geertruy Benning, wed. van
H. Vrijlink, *k. kh.* 82
11 Elisabeth de Meijer, *k. kh.* 7
11 Geertje Ietswaardt, *l. kh.* ca. 2
11 Dirk Enterman, jongste zoon
van W. Enterman, *a. kh.* d. 16
9 Arnoldus Hermanus Emme-
lot, *w. kh.* 6
9 Agna Catharina Zimmerman,
wed. J. A. Christman, *a. kh.* 70
8 Elisabeth de Hond, wed. van
A. Hooning, *k. kh.* 70

Saterdag 13 October.

12 Anna Alida Rosfelic, *t. kh.* 1

Overl. Jaar.
11 Cornelis van Alewijk, eenige
zoon van J. van Alewijk,
a. kh. w. 13

13 Nicolaas Roeters, *k. kh.* d. 12
10 Jannetje van Asfelt, huisvr.
van S. Knipchild, *l. kh.* 56

12 Maria Catharina van Ebbing,
jongste dochter van M. van
Ebbing, *a. kh.* m. 10

12 Catharina Cornelissen, huisvr.
van J. Adolfs, *a. kh.* 42

11 Jan Christiaan Helmhout, *a. kh.* 59

12 Philip Vrind, eenigste zoon
van C. Vrind, *a. kh.* w. 8

11 Willemter Beek, eenigste zoon
van de wed. C. ter Beek,
a. kh. 11

10 Hendrik van Hell, *ov. k.* 55

11 Loifene Isabelle Rey, huisvr.
van P. L. Jacobs, *a. kh.* 36

11 Cornelis Boeman, *k. kh.* 71

11 Anna Maria Spönniger, laatst
wed. van F. Hilsman, *a. kh.* 57

12 Johanna Janfen, *a. kh.* 4

10 Jan Jacob ter Waay, *l. kh.* 8

11 Carolina Wilhelmina Kempff,
l. kh. w. 10

12 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van A. Doodewaard,
w. k. d. 12

12 Jacob Cornelis Hendriks, *l. kh.* w. 4

11 Dirk Westrik, *a. k.* 69

11 Lucas Christiaan Tewinkel,
a. kh. 62

11 Jan van Assem, *l. kh.* 28

12 Willem van Omselder, jong-
ste zoon van J. D. Omselder,
l. kh. m. 10

12 Kaatje van Bakkeveen, wed.
P. van Oogen, *a. kh.* 73

12 Catharina van Kempen, huisvr.
van G. ter Bogt, *k. kh.* 76

Het getal der Dooden is 158.

Maandag 15 October.

12 Wilhelmus Dominicus Neu-
huis, jongste zoon van H.
Neuhuys, *l. kh.* 4

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
12 Johanna Clara de Haan, huisvr. van W. Fontijn, <i>k. kh.</i>	24	13 Hendrik Bartels, <i>l. kh.</i>	d. 1
13 Sufanna Fontani, <i>k. kh.</i>	37	14 Naatje van Dijk, <i>k. kh.</i>	½
13 Alida Vredenburg, <i>eng. k.</i>	74	12 Pieter Rozee, <i>k. kh.</i>	13
13 Gerrit Hestlinga, <i>k. kh.</i>	33	14 Johannes van Wijk, <i>z. k.</i>	54
13 Hendrina Hagen, wed. G. van Harpen, <i>n. z. c.</i>	85	13 Antje van der Keyl, huisvr. van T. Flieland, <i>l. kh.</i>	50
13 Catrina Sakemijns, <i>a. kh.</i>	½	14 Cornelia Christina van Stiphout, <i>a. kh.</i>	d. 17
13 Nicolaas Gerardus de Hol, <i>k. kh.</i>	7 en 8 m.	13 Cornelis Appelman, <i>l. kh.</i>	w. 11
12 Theodorus Petrus Claafsen, <i>a. kh.</i>	1½	<i>Woensdag 17 October.</i>	
12 Sophia Margaretha Otto, <i>l. o. k.</i>	w. 15	13 Paulus Joannes Willsars, <i>w. k.</i>	32
13 Hendrik Bosch, <i>k. kh.</i>	14	13 Daniel Meyfen, <i>n. z. c.</i>	75
12 Jannetje Scholten, wed. van W. Heymans, <i>a. kh.</i>	54	16 Alida Margaretha Holtzappel, <i>l. kh.</i>	w. 16
14 Arnolda van Geer, wed. van wijlen L. G. van Wachendorff, <i>wa. k.</i>	68	12 Hilletje van der Veen, huisvr. van E. Stoezak, <i>no. k.</i>	ca: 39
11 Adriana Catharina van Wachendorff, huisvr. van L. van Wachendorff van Rijn, <i>wa. k.</i>	41	14 Cornelis van Kolverschooten, <i>k. kh.</i>	½
14 Clara Jurriaans, <i>a. kh.</i>	33	15 Albert Kreulen, <i>w. k.</i>	76
13 Joannes Henricus Kramer, jongste zoon van J. Kramer, <i>a. kh.</i>	w. 4	14 Johannes Roomenburg, <i>a. kh.</i>	50
13 Het eerstgeborene Kind van de huisvr. van I. de Wit Jz. <i>n. k. u.</i>	1½	15 Jan Hendrik Beutker, <i>l. o. k.</i>	39
14 Dirkje van Veen, <i>w. kh.</i>	d. 18	16 Johan Friedrich Kerstner, <i>a. kh.</i>	20
<i>Dingsdag 16 October.</i>		15 Dirk van Rooijen, <i>o. k.</i>	69½
13 Johs. Rienk Jelgerhuys, <i>l. kh.</i>	11	15 Hendrik Assink, <i>l. kh.</i>	61
14 Maria Geertruy Wegbers, jongste dochter van H. S. Wegbers, <i>k. kh.</i>	m. 5	14 Jan Roskam, <i>a. kh.</i>	70
10 Jan Beldering, <i>k. kh.</i>	49	14 Anna Christina Everts, eenige dochter van H. Everts, <i>a. kh.</i>	w. 9
12 Jan Holdinga, <i>k. kh.</i>	w. 19	13 Martha Rey, wed. J. C. Schonenberg, <i>w. kh.</i>	72 en 8 m.
15 Theodorus Hendricus Coolen, jongste zoon van P. H. Coolen, <i>l. kh.</i>	4	15 Johanna Maria ter Meulen, jongste dochter van H. ter Meulen, <i>l. kh.</i>	w. 16
13 Aalje Kruyff, <i>l. kh.</i>	53	16 Willem Piepers, <i>k. kh.</i>	w. 6
14 Elisabeth de Langen, <i>k. kh.</i>	11	16 Jacoba Frederika Hovink, <i>k. kh.</i>	½
15 Jansje de Lange, jongste dochter van A. de Lange, <i>w. kh.</i>	w. 3	14 Fredrik Lodewijk Bosch, <i>w. kh.</i>	66½
16 Johanna Catharina Leemhorst, <i>a. kh.</i>	½	16 Frederica Gratrop, wed. van IJ. Dirks, <i>l. kh.</i>	68
14 Elisabeth Meijer, wed. van C. Kunstelaar, <i>l. kh.</i>	50	16 Jan Coulie, <i>l. kh.</i>	w. 8
		15 Maria Leenders, huisvr. van A. Maatjes, <i>a. kh.</i>	29
		16 Cornelis Naber, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	9
		17 Dorus Marcus, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	10½
		17 Hendrik Treurniet, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	8½

238 A M S T E R D A M S C H E

Overl.	Jaar.
16 Johanna Regel, wed. van S. Gestema, w. k.	ca. 61
<i>Donderdag 18 October.</i>	
15 Abraham Boot, s. k.	81
15 Santje van der Linden, s. k.	55
16 Jannetje Lucretia van der Kisteb, w. k.	74½
14 Cornelia Helma van Varik, huisvr. van E. Groenewoud, k. k.	97
18 Ahda Hirsch, jongste dogter van J. S. Hirsch, s. k.	w. 1
17 Dierk Frens, k. k.	w. 5½
16 Margueritte Jeanne Petronelle de Mey van Streefkerk, w. s. k. w. 9	
17 Pieter Smaak, s. k.	14
16 Geortray Cornelis, huisvr. van L. Bergner, k. k.	49
14 Jan Willems, l. k.	63
16 Adrianus van Loon, na <i>Flu- deloopen</i> uitgav.	56
15 Maria Snijders, jongste dogter van de wed. J. Snijders, s. k.	19
16 Gerritje Pleuneman, huisvr. van H. Plas, w. k.	ca. 26
14 Hermina Goederij, huisvr. van P. Gerrits, k. k.	24
16 Jacobus Arenspoot, jongste zoon van P. Arenspoot, s. k. ren a m.	
15 Willem Weggelaar, s. k.	77
17 Joban Georg Berteling, <i>Kon- monnier in de 71 Comp. de Ball. Artillerie de 1788</i> , s. k.	39
<i>Vrijdag 19 October.</i>	
18 Aaltje Mooy, eenige behuurd dogter van H. J. Pollen, l. k.	7
18 Joust Krenger, k. k.	44
18 Elisabeth Opzitter, k. k.	44
17 Johanna Arnoldus Potmarij, s. k.	13. 2
16 Janna Wiggerts, huisvr. van B. Koene, s. k.	32
15 Hermanus Coenrad Arends, s. k.	w. 8
17 Pieter Joseph Libert, s. k.	w. 4
16 Petrus Vedder, s. k.	½
14 Hendrik Goude, s. k.	71

Overl.	Jaar
16 Petrus Johs. van Esch, w. k. d. 14	
17 Johanna Bosman, wed. H van Aaken, no. k.	81
16 Jan Polle, k. k.	64
18 Johannes Gerbrands, s. k.	16
18 Arnolda van Wachendorff van Rijn, w. s. k.	14
18 Maria Ceuvei, jongste dogter van C. Ceuvei, k. k.	14
18 Saartje Oortman, l. k.	w. 8
18 De beide dood ter wereld gekomen Kinderen van de huisvr. van W. Janfen Ontijd, k. k.	
17 Anna Cornelia Calje, l. k.	63
16 Huybert de Ruyter, k. k.	w. 6
18 Samuel Wasdias, eenigste zoon van J. Wasdias, s. k.	w. 5
18 Theodorus Plankman, jongste zoon van H. Plankman, s. k.	15
<i>Saterdag 20 October.</i>	
18 Hendrina van Dijk, huisvr. van J. Paulus, s. k.	49
19 Evert Bernardus Troost, s. k. m. 11	
17 Sara van der Veen, wed. van J. Linthuyfen, s. k.	80
17 Willem Robijn, s. k.	8
17 Sophia Dorothea Kloosterman, wed. M. Bruyne, l. s. k.	33
17 Maria Elisabeth Kraft, s. k.	86
18 Anthonie Frans Mourik, w. k. w. a	
17 Anna Maria de Rooijen, wed. B. Herremans, w. k.	87
19 Jan Plass, s. k.	w. 4
19 Daniel Spaarenberg, l. k.	74
18 Aleeta Sophia Theodora Roo- lofs, s. k.	2½
19 Willem van Vliet, eenigste zoon van W. van Vliet, s. k.	m. 11
18 Pieter Caerffen, oudste zoon van P. Caerffen, s. k.	ca. 10
17 Maria Elisabeth Kiebeck, huisvr. van A. Steenacker, w. k.	29
20 Jan Steenacker, w. k.	d. 4
<i>Moeder en Zoon.</i>	
18 Anna Maria Ubags, k. k.	6
Het getal der Dooden is 161.	

Maan.

Maandag 22 October.

Overl.	Jaar.
18 Petrus Odewald, <i>k. kh.</i>	53
21 Jurrian Mentrop, <i>w. kh.</i>	28
20 Christina Abels, wed. van K. van Hooven, <i>k. kh.</i>	73
17 Grietje Bos, wed. J. Teetjes, <i>s. kh.</i>	75
18 Elifabeth Lindenberg, wed. P. Joesfous, <i>s. kh.</i>	68
19 Krijntje Krans, dogter van F. J. Krans, <i>k. kh.</i>	w. 7
19 Johannes Petrus Kommer, zoon van P. Kommer, <i>k. kh.</i>	w. 2
19 Jurrian Soomer, <i>s. kh.</i>	77
20 Elifabeth Pieters, huisvr. van G. Jacobs, <i>k. kh.</i>	72
20 Anna Hendorina Homberg, <i>w. kh.</i>	71
20 Sweertje de Singer, <i>k. kh.</i>	9
22 Jan Helgering, <i>k. kh.</i>	11
20 Geesje Hoekveldt, <i>k. kh.</i>	21
21 Maria Verkerk, <i>k. kh.</i>	26
19 Elifabeth Koedijk, wed. van O. Sipkes, <i>k. kh.</i>	80
18 Wijmand Witmont, <i>w. k.</i>	69
20 Maria Wilhelmina Ernestina Sweynberg, huisvr. van J. F. Nolkas, <i>k. kh.</i>	21
21 Johannes Gerhardus Rupke, jongste zoon van J. G. Rupke, <i>k. kh.</i>	w. 3
20 Harmanus de Ruyter, <i>k. kh.</i>	39
20 Marten Hendriks, <i>s. kh.</i>	63
19 Trijntje Herfst, <i>k. kh.</i>	5

Dinsdag 23 October.

20 Jan Brouwer, een Roomsche Weeskind, <i>w. kh.</i>	15
20 Sophia Gijberts van Eust, huisvr. van J. Weyma, <i>n. z. c.</i>	42
19 Jan van Halteren, <i>z. k.</i>	64
20 Petronella Antoinetta Catharina de Jong, middelste dogter van J. J. de Jong, <i>n. z. c.</i>	11
19 Anna Peters, huisvr. van T. Voeriman, <i>k. kh.</i>	54
20 Leendert Nicolaas Schijffelen, <i>s. kh.</i>	1
20 Dirk van der Lelij, <i>s. kh.</i>	w. 7

Overl.	Jaar.
20 Wilhelmina van Offeren, eenigste dochter van C. van Offeren, <i>k. kh.</i>	m. 11
22 Hendrik Dubbelman, een A. M. N. Weeskind, <i>k. kh.</i>	122
20 Isaac Croix, <i>s. k.</i>	55
20 Jacob Dijkman Jr. eenigste zoon van de wed. J. Dijkman, <i>k. kh.</i>	12
22 Jacobus Rooslee, <i>k. kh.</i>	4
19 Maria Jacoba Plemp, <i>k. kh.</i>	12
21 Joanna Bernsteen, wed. van J. Smith, <i>k. kh.</i>	56
22 Josephus Gotmers, jongste zoon van H. Gotmers, <i>k. kh.</i>	w. 10
21 Maria Geertruda van der Horst, <i>k. kh.</i>	1 en 11 m.
21 Marretje de Vries, huisvr. van J. Vermoolen, <i>s. kh.</i>	50
22 Gerardus Joannes Gieselaar, <i>s. kh.</i>	22
22 Hendericus Jacobus Tordoi, jongste zoon van J. P. Tordoi, <i>k. kh.</i>	d. 14
18 Johannes Neuland Groebel, <i>k. kh.</i>	222
19 Asferus de Mortier, <i>w. k.</i>	65
21 Anna Catrina Havik, <i>k. kh.</i>	48
22 Hans Henrich Schulz, <i>Trainsoldaat bij het 140e Regiment Artilleri-Train, s. kh.</i>	25
23 Geestruy Elifabeth Vrij, <i>k. kh.</i>	50
23 Carel Wilhelm Frederich, <i>w. kh.</i>	2 en 2 m.

Woensdag 24 October.

23 Willem Damme, <i>s. kh.</i>	2
23 Jan van Gerrevink, <i>22e Leyden uitgev.</i>	78
21 Willem Splinter Jr. eenigste zoon van W. Splinter, <i>w. kh.</i>	1 en 2 m.
23 Hendrik Schoenmaker, jongste zoon van C. Schoenmaker, <i>w. kh.</i>	w. 10
23 Anna Maria Liefegang, <i>k. kh.</i>	16
23 Johanna Wilhelmina de Bruyn, eenigste kind van H. de Bruyn, <i>k. kh.</i>	w. 5

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.	
22	Wilhelmina Bolmer, <i>a. kh.</i>	2	24	Vrouwte Poelman, een A.
20	Elisabeth van Liogen, <i>o. k.</i>	81		M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>
20	Anna Maria Vorfenberg, huisvr. van L. van Geyn, <i>a. kh.</i>	75	24	Agenetia Drokán, huisvr. van G. J. Hoefhamer, <i>a. kh.</i>
22	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van P. J. Brouwer, <i>n. k.</i>		24	Catrina ter Spil, wed. van A. Wentig, <i>l. kh.</i>
21	Neeltje Mol, huisvr. van J. L. ten Have, <i>n. z. c.</i>	51	21	Johanna Jacoba Brunner, dogtertje van J. J. Bruaner, <i>k. kh. w. 9</i>
22	Willem Carel van der Stel, <i>o. k.</i>	1½	24	Elisabeth Mandemaker, <i>n. kh. w. 7</i>
22	Anna Maria Wintermeijer, wed. M. Schols, <i>k. kh.</i>	75	25	Johanna Maria Mulder, <i>k. kh. m. 4</i>
22	Jan Philippus Meijer, <i>k. kh.</i>	2½	23	Margreta Boolens, huisvr. van J. van Weeken, <i>l. o. k.</i>
20	Jan Westerbaan, <i>n. k.</i>	17		<i>Vrijdag 16 October.</i>
23	Anthonic Fredericus Kampert, <i>n. kh.</i>	d. 10	24	Gerrit van Kamphoff, <i>a. kh.</i>
22	Jan Snijders, <i>k. kh.</i>	60	25	Maria Elisabeth Hoppe, jongste dogter van P. Hoppe, <i>k. kh.</i>
23	Giles Charls King, zoon van S. King, <i>n. kh.</i>	m. 1	23	Margaretha Boverhof, <i>w. k.</i>
21	Het eerstgeboren Kind van de huisvr. van J. A. le Bas, <i>k. kh.</i>	u. 2	22	Anna Petronella Posthumus, wed. A. J. P. Boom, <i>n. k.</i>
23	Evert Volkert, <i>w. kh.</i>	d. 14	25	De jonggeboren Dogter van D. Fruyt, <i>n. kh.</i>
20	Franciscus Stuyter, <i>w. kh.</i>	31	23	Hendrik de Groot, <i>n. kh.</i>
23	Alida Margaretha Fabrick, <i>w. kh.</i>	½	24	Jansje Eufering, <i>k. kh.</i>
21	Harmanus Antonius Gollenbeck, <i>a. kh.</i>	1 en 2 m.	24	Anna Sophia Troughon, <i>n. kh.</i>
22	Elisabeth Kerkhoven, wed. A. Waasink, <i>k. kh.</i>	86	24	Maria Catrina Rootenberg, <i>a. kh.</i>
	<i>Donderdag 25 October.</i>		25	Catharina Henrietta Bruin, huisvr. van H. F. Eyben, <i>n. k.</i>
23	Maria Gefina van Varfeveld, <i>k. kh.</i>	w. 5	24	Jacobus Mulder, <i>w. kh.</i>
21	Alida Groeskamp, <i>a. kh.</i>	9	22	Alderbertus van Loenen, <i>k. kh.</i>
24	Daniel Thalen, <i>k. kh.</i>	68	25	Gerrit Lorentz, zoon van C. F. Lorentz, <i>a. kh.</i>
21	Hendrica Hesfeling, wed. van I. Duyts, <i>z. k.</i>	68	22	Catrina Frederica Bornheyn, wed. H. Gutterswijk, <i>a. kh.</i>
20	Wilhelmina Beekman, middelste dogter van W. Beekman, <i>k. kh.</i>	23	23	Marie la Roque, <i>a. kh.</i>
22	Alida Ispeert, eenige dogter van A. Ispeert, <i>w. kh.</i>	m. 7	24	Amelia Bertram, <i>a. kh.</i>
24	Den Kerw. Heer Jacobus Franciscus de Jonge, <i>n. k.</i>	51	23	Aaltje Hubeck, <i>a. kh.</i>
24	Johannes Soontjes, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	23	24	Hercules Kindt, <i>a. kh.</i>
			24	Grietje Roelofs Vos, huisvr. van D. H. Drees, <i>w. k.</i>
			23	Martinus van Wijk, <i>k. kh.</i>
			24	Elisabeth Klinkhamer, wed. J. Boon, <i>k. kh.</i>
			24	Andries Josephé, <i>o. k.</i>
				<i>Saterdag 27 October.</i>
			24	Gemrijé Barbefon, <i>w. kh.</i>

M E R C U R I U S.

Overl.	Jaar.
25 Jacob Rijke, <i>a. k.</i>	83
25 Elsje Pijk, huisvr. van J. W. Lenfen, <i>a. kh.</i>	68
25 Willem Krouw, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	94
22 Jan Vreese, zoon van J. Vreese, <i>k. kh.</i>	124
25 Maria Josepha Juttemeijer, huisvr. van J. A. Wennink, <i>a. k.</i>	53
23 Catherine Karsting, huisvr. van A. van Eken, van onder <i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en begr. op 't <i>l. kh.</i>	52
24 Pieter Jacobus Udeleg, <i>w. kh. m. a.</i>	2
25 Truitje Aasing, <i>k. kh.</i>	36
24 Roelof Westendaal, <i>a. kh.</i>	57

Het getal der Dooden is 170.

Maandag 29 Oktober.

24 Engeltje de Vries, wed. van P. Jolles, <i>a. kh.</i>	80
25 Maria Booms, huisvr. van C. J. Stork, <i>l. kh.</i>	33
24 Cornelis Steenvoord, <i>a. k.</i>	784
26 Anna Maria Catharina Schmidt, <i>k. kh.</i>	104
27 Hendrica Schreuder, wed. van D. Alesbag, <i>a. kh.</i>	84
26 Johanna Geertruy Klafen, wed. P. Swenk, <i>l. kh.</i>	54
26 Bernardus Lammers, <i>w. kh.</i>	41
28 Christoffel Landweer, <i>l. kh.</i>	54
27 Pieter Pijffers, <i>w. k.</i>	w 5
27 Juliana Helena Pouel, eenigste dochter van J. Pouel, <i>k. kh.</i>	14
26 Jan George Baardscheer, <i>k. kh.</i>	6
25 Frans Jansen, <i>a. kh.</i>	814
20 Christina Sia, huisvr. van M. van der Linden, <i>l. kh.</i>	50
28 Elifabeth Geelhuyzen, <i>w. kh.</i>	49
27 Willem Evert Florijn, kind van J. Florijn, <i>eng. k.</i>	w. 10
26 Elifabeth Hesfen, <i>l. kh.</i>	14
26 Anna Catharina Pels, <i>a. kh.</i>	62
28 Johanna Jacoba Beuning, wed. J. H. Reuring, <i>w. kh.</i>	51

Dingsdag 30 Oktober.

Overl.	Jaar.
29 Meyndert Volkers, <i>a. kh.</i>	69
25 Harmanus Croese, <i>a. k.</i>	64
27 Jan Arend Peters, <i>a. kh.</i>	20
27 Christina Paulina Klaus, <i>a. k.</i>	1
29 Anna Catharina Kaspelheer, <i>a. kh.</i>	23
29 Fredrik Meijer, <i>w. kh.</i>	4
26 Apo'onia Saagsvelt, huisvr. van J. Meering, <i>a. kh.</i>	29
27 Catharina Hendriks, <i>w. kh. w</i>	7
27 Pieter van Beijeren, <i>k. kh.</i>	23
28 Jan Karste, eenigste zoon van J. Karste, <i>a. kh.</i>	m. 7
28 Elifabeth Maria Rootering, middelste dochter van J. Rootering, <i>l. kh.</i>	4
29 Jan van Oosthuysen, <i>w. kh.</i>	65
29 Catharina Margaretha Plugge, laat wed. H. Esfelman, <i>k. kh.</i>	84
27 Jan Hendrik Lupken, <i>w. kh.</i>	1
28 Johannes van Beusekum, <i>l. kh.</i>	4
28 Fredrik Willem Frederici, <i>w. kh.</i>	ca. 60
27 Heyntje Bouwt, <i>k. kh.</i>	m. 11
29 Hendrik Vermi, <i>l. kh.</i>	4
28 Johanna van den Akker, wed. W. van der Sluis, <i>l. kh.</i>	51
28 Cornelia Tol, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	94
28 Johanna Lucretia Amstel, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	84
28 Elifabeth Staak, huisvr. van J. Haaring, <i>l. kh.</i>	57
28 Johanna Petronella Balten, huisvr. van H. Wille, <i>k. kh.</i>	51
28 Elifabeth van Bijleveld, <i>a. kh.</i>	14
27 Joanna Verbeek, wed. van G. Livezer, <i>a. kh.</i>	64
27 Christina Schaay, <i>sil. k.</i>	ca. 71
28 Hendrik Krepken, <i>l. kh.</i>	55
28 Jansje van den Heuvel, <i>k. kh. w.</i>	11

Woensdag 31 Oktober.

28 Margaretha van Marie, huisvr. van J. Muller, <i>a. kh.</i>	47
28 Trijntje Nieuweert, huisvr. van R. Lank, <i>a. kh.</i>	24

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
29 Christina Wilhelmina Roel- vink, <i>k. kh.</i>	8	30 Jacoba Folkerts, <i>l. kh.</i>	63
29 Maria Susanna Walner, <i>a. kh. w.</i>	6	31 Fredrik Moeth, <i>l. kh.</i>	15
30 Susanna Louisa Ladrague, jong- ste dogter van C. F. Ladrague, <i>l. kh.</i>	d. 3	30 Hendrik Sweering, <i>w. k.</i>	70
29 Sierik Koning, <i>d. z. z.</i>	w. 3	28 Wouter Tamboer, <i>k. kh.</i>	48
29 Carel Christiaan Rahner, <i>a. kh.</i>	m. 10	31 Johannes Visser, eenigste zoon van J. Visser, <i>a. kh.</i>	ca. 2
30 Johan Daniel Moritz, <i>k. kh. w.</i>	4	31 Jan Pieter van Tol, <i>l. kh.</i>	46
29 Jan van den Hoef, <i>l. kh.</i>	54	30 Petronella Dootenbagen, <i>a. kh. w.</i>	9
29 Jean Correch, <i>l. kh.</i>	59	30 Christoffel Bergman, jongste zoon van Wm. Bergman, <i>w. kh.</i>	5 en 11 m.
30 Jean Samuel Moquette, jong- ste zoon van J. B. Moquette, <i>wa k.</i>	11 en 7 m.	30 Joseph Boudet, <i>a. kh.</i>	44
27 Petronella Maarten, <i>w. kh.</i>	19	30 Joanna van Hoemakerk, wed. W. van Kerkhoven, <i>a. kh.</i>	87
27 Abram van Eeke, van onder <i>Nieuw-Ampel</i> ingev. en bevr. op 't <i>l. kh.</i>	64	31 Jan Baptist Noppens, <i>l. kh. m.</i>	7
29 Johanna van den Bos, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	19	29 Andreas Hartwijk, <i>w. kh.</i>	2
30 Gerrit Speelziek, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	84	30 Sophia Calliou, wvd. H. van Asfelt, <i>w. kh.</i>	83
29 Mijndert Rudolf Bolte, jongste zoon van de wed. C. Bolte, <i>k. kh.</i>	2	31 Louis Vriendchap, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	114
29 Magdalena Groen, huisvr. van J. H. G. Kalkhoff, <i>z. k.</i>	51	31 Paulus Wijnand, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	17
28 Maria Adelheid Schröder, <i>a. kh.</i>	72	30 Willem van Maastricht, <i>l. kh.</i>	35
27 Jacobus Cornelus Angillis, <i>a. kh.</i>	60	29 Willem Dreves, <i>k. kh.</i>	78
30 Dirk van Olderen, oudste zoon van D. van Olderen, <i>n. kh.</i>	9	<i>Vrijdag 2 November.</i>	
28 Het eerstgeboren Kind van de huisvr. van T. Sichterman, <i>k. kh.</i>	d. 1	31 Margretha Blom, <i>a. kh.</i>	w. 3
30 Diema de Winter, <i>a. kh.</i>	1	31 Janse Coendering, <i>a. kh.</i>	24
27 Elifabeth Ernestina Kobbe, <i>a. kh.</i>	4	31 Johannes Franciscus Fredericus Sprenger, <i>k. kh.</i>	1
29 Christina Elifabeth Lobbes, huisvr. van W. L. Herman, <i>l. kh.</i>	39	31 Maria Margaretha Wijdoogen, <i>w. kh.</i>	5
29 Joannes Sweeren, <i>l. kh.</i>	40	1 Pieter Heunder, <i>w. kh.</i>	1
29 Catharina Bakker, <i>w. kh.</i>	w. 9	29 Joanna de Clercq, huisvr. van W. van Heukelum, <i>no. k.</i>	35
29 Margaretha van Schaik, wed. J. van der Dussen, <i>a. z. c.</i>	77	29 Adam Herman Rahemkamp, <i>l. n. k.</i>	66 en 2 m.
<i>Donderdag 1 November.</i>		31 Christiaan Hendrik Litzouw, <i>w. kh.</i>	w. 10
30 Jan de Boer, <i>k. kh.</i>	49	1 Francina Mijneveld, <i>a. k.</i>	34
		31 Elifabeth Cornelia Schade, jong- ste dogter van E. Schade, <i>a. k.</i>	4
		31 Anna Catharina Hendrica Dal- man, <i>a. kh.</i>	w. 6
		31 Andries van Hoorn, <i>l. kh.</i>	69
		1 Willemina Willemlen, <i>z. k.</i>	62
		1 Jan Jansus Kraft, <i>a. kh.</i>	ca. 4
		1 Jan Timmes, <i>w. kh.</i>	18

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
30 Hendrik Ditmars, <i>w. k.</i>	62	1 Maria Aaberdina de Mey, een-	
1 Helena Dorothea Broens, <i>l. n. k.</i>	72	ge dogter van P. T. de Mey,	
1 Jan van den Brink, <i>w. kh.</i>	5	<i>o k.</i>	22
31 Hendrik Hak, jongste zoon		31 Johanna Maria Toudemonde,	
van H. Hak, <i>l. kh.</i>	w. 8	<i>k kh.</i>	1
1 Johanna Vreesen, huisvr. van		29 Pieter Hofman, <i>k. kh.</i>	43
M. Vinbergen, <i>w. kh.</i>	47	31 Hendrik Schutzelmar, <i>w. kh.</i>	w. 6
1 Carsten Rusch, <i>l. kh.</i>	59	1 Jan Suurendonk, <i>k. kh.</i>	d. 14
<i>Saterdag 3 November.</i>			
2 Evé van Heusden, huisvr. van		1 Clafna van den Ouweland,	
F. van der Houw, <i>w. kh.</i>	55	<i>l. kh.</i>	64
28 Pieter van Nes, <i>k. kh.</i>	35	1 Johan Philip Reuth, <i>k. kh.</i>	21
1 Gerard Cleene, <i>k. kh.</i>	w. 3	30 Johan Godfried Bouwer,	
30 Maria Mowet, huisvr. van J.		<i>l. n. k.</i>	78 en 1 m.
van Hoek, <i>k. kh.</i>	44	1 Engelbertus Verheijen, <i>s. kh.</i>	52
31 Hermanus Helmig, <i>k. kh.</i>	49	31 Annaatje Strootman, <i>s. kh.</i>	34
1 Magdalena Lubbe, <i>l. n. k.</i>	62	2 Warnar Ouman, <i>l. kh.</i>	36
2 Hendrik Hermanus van Eyl,		2 Gerrit Jansen, van onder	
<i>w. kh.</i>	d. 14	<i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en	
3 Hendrik Westen, <i>k. kh.</i>	13	begr. op 't <i>l. kh.</i>	37
29 Franciscus Anthonius de Wit-		2 Ferdinand Arens, <i>s. kh.</i>	70
te, jongste zoon van D. de		1 Geertrje Klaasens, wed. van R.	
Witte, <i>w. kh.</i>	141	Eekhout, <i>k. kh.</i>	46
		Het getal der Dooden is 164.	

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 22 October 1810.

- Lijnbaansgragt, N. 242. (Een Winkelhuis en Erve, zijnde twee Woningen onder een Dak, (in één Koop,) op de) en hoek van de Bloemstraat, *f* 1525, in slag *f* 20. *Hop.*
- Keizersgragt, N. 494. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erven, op de) bij de Westermarkt, *f* 15100, in slag *f* 2200. Dezelve.
- Prinsengragt, N. 564. (Een Huis en Erve, op de) bij de Rozenstraat, *f* 3000, in slag *f* 400. *de Warm.*
- Tweede Looijers Dwarsstraat, N. 17. (Een Huis en Erve, in de) *f* 290, in slag *f* 10. *Jonkernoot.*
- Jonkerstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) bij de Geldersche Kaaf, *f* 135. *Oppch.*
- St. Pieterssteeg, N. 4 en 5. (Twee Winkelhuizen en Erven (in één Koop,) in de) bij de Reguliers Breestraat, *f* 310, in slag *f* 10. *Eekhof.*
- St. Pieterssteeg, N. 9. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 500, in slag *f* 70. Dezelve.
- St. Pieters Dwarsstraat, N. 7. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 325. *Opp.*

- St. Pieters Dwarsstraat, N. 8 en 9. (Twee Winkelhuizen en huise Erven, (in één Koop,) in de) f 310, in slag f 10. *Eekhof.*
- St. Pieters Dwarsstraat, N. 10. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 260, in slag f 25. *Gerrits.*
- Lijnbaansgragt, N. 14 en 15. (Twee Huizen en Erven, op de) in de Wijde Gang, tusschen de Goudsblomgragt en Palmstraat, f 45, in slag f 5. *Eekhof.*
- Lange Houtstraat, N. 22. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij het Smallepad, f 130, in slag f 10. *Palmboom.*
- Sloterdijkstraat, N. 12. (Een Koetshuis en Stalling, in de) f 470. *Opgeh.*
- Singel, N. 156. (Een Huis en Erve, op de) bij de Vijzelstraat, f 4990. *Opp.*
- Kerkstraat, N. 156. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelstraat, f 775. *Roest.*
- Utrechtsche Dwarsstraat, N. 8. (Een Huis en Erve, in de) bij den Amstel, f 400, in slag f 30. *van Soomeren.*
- Prinsengragt, N. 29 en 30. (Een Huis en Bovenwoning, mitagaders een Pakhuis en Erve, (in één Koop,) op de) bij de Utrechtschestraat, f 6350, in slag f 125. *Loman.*
- Achtergragt, N. 49. (Een Huis, Tuin en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, f 3650, in slag f 35. *Baarslag.*
- Prinsengragt, N. 10. (Een Huis en Erve, mitagaders Bovenwoning, op de hoek van de) en het Amstelveld, f 3650, in slag f 250. *Jonkersmout.*
- Reguliers Dwarsstraat, N. 72. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Botermarkt, f 570. *Loman.*
- Reguliers Dwarsstraat, N. 73 en 74. (Twee Huizen en Erven, onder een Dak, op de hoek van de) en Korte Reguliers Dwarsstraat, f 3675. in slag f 150. *van Wouw.*
- Korte Reguliers Dwarsstraat, N. 7 en 8. (Twee Winkelhuizen en Erven, in de) f 1000, in slag f 25. *Westerwoud.*
- Batavierstraat, N. 82. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 600. *van Embden.*
- Batavierstraat, N. 59. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 250. *Dez.*
- Ridderstraat, N. 3. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Geldersche Kaai, f 250. *Sola.*
- Dirk van Hasfeltsteeg, N. 30. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erven, in de) f 1120, in slag f 50. *Opgeh.*
- Kleine Kattenburgerstraat, N. 2. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij het Plein, f 290, in slag f 10. *Opgeh.*

Deze volgende Perceelen op Maandag 29 October.

- Keizersgragt, N. 400. (Een Koopmans Huis, waar achter een Tuin en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, f 12000. *Opgeh.*
- Achterburgwal, N. 28. (Een Winkelhuis en Erve, op de hoek van de) en Rosmarijnsteeg, f 600, in slag f 40. *Mouthaan.*
- Prinsengragt, N. 826. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt, f 13900. *Opgeh.*
- Kalverstraat, N. 134. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij het Schapeplein, f 4050, in slag f 1000. *Kes.*
- Ka:buizelstraat, N. 4. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 1404. *Opp.*

- Leidicheftraat, N. 95. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Kerkstraat, f1950, in slag f100. *Blijenburgh.*
- Lange Leidiche Dwarsstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelgragt, f1200, in slag f10. *Westerwoudt.*
- Lindengragt, Z. Z. N. 193. (Een Huis en Erve, op de) f1000, in slag f10. *Opgeh.*
- Spinhuissteeg, N. 15. (Een Koopmans Huis en Erve, in de) f1814. *Opp.*
- Prinsengragt, N. 822. (Een Koopmans Huis en Erve, met een Tuin daar achter, op de) bij de Noorderstraat, f6000, in slag f2. *Mouthaan.*
- Prinsengragt, N. 130. (Een Huis en Erve, op de) bij de Spiegelstraat, f3475, in slag f50. *Wijzman.*
- O. Z. Voorburgwal, N. 42. (3de parten in een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Hoogstraat, f2100, in slag f300. *Gijzelman.*
- O. Z. Voorburgwal, N. 46. (Een Huis en Erve, op de) bij de Hoogstraat, f5800, in slag f225. *van Langen.*
- Haringpakkerij, N. 12. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) f7150. *van Wouw.*
- Nieuwendijk, N. 121. (Een Huis en Erve, op de) achter 't evengenoemde, f3950. *Eckhoff.*
- Toorensteeg, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) f2825, in slag f200. *van Wouw.*
- Reguliers Bredstraat, N. 15. (Een Winkelhuis en Erve, op de) f3025, in slag f2. *Bout.*
- Kerkstraat, N. 345. (Een Huis en Erve, in de) bij de Vijzelstraat, f2550, in slag f150. *Jagers.*
- Elandsstraat, N. 106. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Lijnbaansgragt, f760, in slag f100. *Dodewaard.*
- Kathuizersstraat, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) f440, in slag f2. *Hovingh.*
- Tweede Boom Dwarsstraat, N. 34. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f300, in slag f3. *Westerwoudt.*
- Oude Waal, N. 5. (De helft in een Winkelhuis en Erve, op de) bij het Kamperhoofd, f1725, in slag f500. *Gerrits.*
- Schifsteeg, N. 16. (De helft in een Winkelhuis en Erve, in de) f1300, in slag f225. *Horingh.*
- Wermoesstraat, N. 122. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de) bij de Nieuwenbrugsteeg, f2525, in slag f80. *Mijburgh.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 5 November.

- Prinsengragt, N. 355. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) over de Rozengragt, f9600. *Opgeh.*
- Heerengragt, N. 308. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, en een Achterhuis en Erve, op dito Gragt, achter 't evengenoemde, in de Aanhazen Gang, N. 1. (te zamen in één Koop.) f4000. *Opgeh.*
- Een Lijnbaan, op stads grond, bij de Weesperpoort, N. 50; zijnde op deze grond een Huis, verdeeld in drie Woningen, alle onder een Dak, f1200, in slag f250. *Griethuizen.*
- Steds Buitensingel, N. 6602. (Een Buitenverblijf, genaamd *Stadligt*, aan de) tegen over de Weesperpoort, f1600. *Opgeh.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 12 November*.

- Utrechtſcheſtraat, N. 63. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, op de en hoek van de Utrechtſche Dwarsſtraat, *f* 6000, in ſlag *f* 1000. *Warſvain*.
- Looijersgragt, N. 5. (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij de Prinsengragt, *f* 2775, in ſlag *f* 100. *Krul*.
- Weesper Kerkſtraat, N. 36 (Een Huis en Erve, in de) bij den Amſtel, *f* 1900. *Scheuten*.
- Lange Leidſche Dwarsſtraat, N. 173 en 174 (Twee Huizen en Erven, (te zamen in één Koop,) in de) bij de Spiegelgragt, *f* 2475. *De Hoop*.
- Roozſtraat, N. 116. (Een Huis en Erve, in de) voorbij de tweede Dwarsſtraat, *f* 210, in ſlag *f* 6. *Warſvain*.
- Ridderſtraat, N. 72. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Onde Schans, *f* 240. *Eekhof*.
- Oude Looijersſtraat, N. 4. en 5. (Twee Agterhuizen en Erven, onder één Dak, (te zamen één Koop,) in de) bij de Prinsengragt, in de Kerkkroonsengang, *f* 80. *Krul*.
- Romolenſteeg, N. 10 (De Helft in een Huis en Erve, in de) *f* 300, in ſlag *f* 25. *Dankmeijer*.
- Een Heeren Huizinge, aan den Sloterweg, aan den Schinkel, in de Banne van Sloten, N. 150. *f* 3300, in ſlag 100. Opgeh.
- Een Boeren Bruiker, genaamd *de Rundervroude*, in de Banne van Sloten, aan de Sloterweg, tuſſchen den Overtoom en het Dronkemannshuize, *f* 4000. Opgeh.
- Een Plaaiſier-Tuin, genaamd *Ons Genoegen*, met dezelfs Heeren Huizinge, enz. even buiten de Leidſche Poort, aan het einde van het gemeene- of Leidſche Dorppad, achter de Herberg *nabij Buiten*, N. 3. *f* 2975. Opgeh.
- Braak, N. 59. (Een Huis en Erve op de) bij de Palm Dwarsſtraat, *f* 800, in ſlag *f* 125. *Sanders*.
- Angeliersgragt, N. 155. (Een Huis en Erve, op de) bij de Derde Brug, *f* 470, in ſlag *f* 100. *T. Bruyn*.
- Goudbloemaſtraat, N. 109. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, in de) bij de Baangragt, *f* 450, in ſlag *f* 20. *Jankernout*.
- Warmoesſtraat, N. 140 en 141. (Een Winkelhuis en Erve, zijde twee Woningen onder één Dak. (te zamen in één Koop,) in de) bij de Oudenbrugſteeg, *f* 3300, in ſlag *f* 300. *van Wouw*.
- Lange Niezel, N. 20. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 3050. *Jankernout*.

Dit onderſtaande *Brik-Schip* is geveild op *Maandag 5 November 1810*, in het N. Z. Heeren Logement.

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Eliza*, lang over ſeven 83 voet, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijne huld 23 voet, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet 5 duim, 't verdek bij de eerſte balk voor 't groot luik hoog aan boort 4 voet 9 duim. Alles Amſterdamſche voeten. *f* 1975, in ſlag *f* 950. *B. Oostervm de Waal*.

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

NEGEN-EN-DEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTTE LEVENSGESCHIEDENS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Na dat onze held den eed van getrouwheid als opperhoofd der vloot, in handen der Gedeputeerden van Hun Hoog Mog., had afgelegd, en de nodige bevelen der Gecommitteerden van de onderscheidene collegiën ter Admiraliteit had ontvangen, liep hij op den 6den van zomermaand (1667) met slechts negen-en-veertig schepen uit *Tesol* in zee, dewijl de andere oorlogs-vaartuigen alstoen nog niet volkomen gereed waren, hoewel dezelve mede weldra volgden. Jonker ENGEL DE RUITER, zoon van onze achtingwaardigen held, nog geen achtien jaren oud, doch zeer veel moed en lust betoonende om op het voetspoor van zijnen vader, het vaderland van nut en dienst te zijn, bevond zich mede op de vloot, en wel als Kapitein op het schip *Hollandia*, van tachtig stukken; tot welken rang hij kort te voren, zoo ook zijn behuud broeder JAN PAULUS ZONN, was benoemd. Zoodra de vloot nu uitgelopen en in drie esquaders verdeeld was, ontving ieder derzelve bevel, hoe zich gedurende dezen tocht in alle voorkomende gevallen te gedragen. Den 13den van dezelve maand was de vloot reeds door de gedurige versterking, dewelke zij uit de *Nederlandsche havens* ontvangen had, tot een-en-zestig schepen aangegroeid, welk getal voorzeker veel grooter zou geweest zijn, zoo het gebrek aan matrozen zulks niet had verhinderd. Zonder nu op verdere versterking te blijven wachten, zette de vloot hare koers voort tot omtrent vijf of zes mijlen van de *Engelsche wal*, voor en buiten de rivier van *London*, alwaar zij den 15den daaraanvolgende, met eene sterke zuidwesten wind aankwam, dewelke zoodanig toenam, dat men genoodzaakt werd eene bekwame ankerplaats te zoeken; doch de storm bleef zoo geweldig aanhouden, dat vele schepen van hunne ankers werden gellagen, waar bij dezelve benevens vele anderen, zwaar beschadigd werden aan zeilen, touwwerk en ander tuigagie; dewijl sommige kleinere vaartuigen totaal verongelukkig, en anderen vermist werden; doch tegen den avond bedaarde den storm, en de geleden schade werd aldra zoo veel mogelijk hersteld.

Den volgenden dag werd uit naam van de Gedeputeerden van Hun Hoog Mog., aan den Hertog VAN BEAUFORT, en andere *Franfsche vlootvoogden*, kennis gegeven van het tegenwoordig verblijf der vloot, om hun daardoor in de gelegenheid te stellen hunne esquaders met die der *Nederlanders* te vereenigen. De vloot nu voor 's *Konings diep* ten anker gekomen zijnde, deed DE RUITER de Heeren VAN GENT en DOLLEMAN bij zich aan boord komen, hun bevelende om eene lijst te formeeren van alle de land- en zeevoldaten dewelke zich op 's lands vloot bevonden, en hun zoodanig

VIL DEEL V. STUK.

Kk

te verdeelen, als tot het beproeven van eene landing zoude nodig zijn; doch het uitvoeren van dit plan ontmoette menigvuldige zwarigheden. Waaronder mede behoorden een of meer welaangelegen sterkten omtrent de rivier van *Rochester*, de onkunde van de diepte der gronden in de rivier, en meer andere; doch niets was in staat onze held zijne overschrokken voornemens te ontroven; ten dien einde werd besloten om zeventien van de lichtste schepen en fregatten, benevens vijf advysjachten, eenige galjoets en booten uitteklezen, om met dezelve 's *Konings diep* zoo spoedig mogelijk op te zeilen, ten einde tien of twaalf *Engelsche fregatten* en twintig *Barbados-vaarders*, dewelke volgens berigt van een *Noorweegsch schipper*, in de *Hoop*, bij 's *Gravezand* lagen, te bevechten of te vernielen; en dat men te gelijk onderzoek zou doen naar de gelegenheid der rivier en den aanleg der forten of sterkten. Vooral werden eenige kleine vaartuigen in 's *Konings diep* gezonden om de diepte der gronden te peilen, met bevel om dadelijk aan den Lieutenant-Generaal het berigt van hunne bevinding te doen toekomen. DE RUITER zelf zou met de zware schepen bij en boven de middengronden blijven liggen, om, ingeval den vijand uit de *Zuid* de rivier wilden inkomen, hem het hoofd te kunnen bieden.

Nog dien zelfden avond geschiedde reeds de verdeling der soldaten op het genoemde esquader, wier getal bijna duizend man beliep; en het bevel werd opgedragen aan den Lieutenant-Admiraal VAN GENT, de Vice-Admiraal DE LIEFDE, en den Schout-bij-nacht VLUG; dewijl tot Generaal en Commandant over de landtroepen benoemd werd den Colonel DOLMAN. Den Burgemeester en Raad KORNELIS DE WIT, oordeelende dat het gewigt der zaak en het belang van den Staat vorderde, dat zich één of meer hooge Regeerings-perfoonen mede op de vloot bevonden, ten einde de bevelhebbers, waar zulks nodig zoude zijn, met hunnen raad te dienen, vervoegde zich hiertoe in persoon aan boord van het schip *Agatha*, bij den Lieutenant-Admiraal VAN GENT.

Na dat alle nodige schikkingen dus gemaakt waren, ging men des morgens ten vier uren met eene zuidweste wind, onder zeil, en werd weldra door de overige schepen, tot deze onderheming bevestigd, gevolgd. Boven de tweede *Ton* gekomen zijnde, werd de wind stil, en men moest een weinig beneden de Middengronden het anker werpen, om de ebbe te stoppen; doch de wind ten elf uren uit den zuid-oosten met eene stijve koelte beginnende te waaijen, tigte VAN GENT met zijne esquaders heranket, en zette toen door de middengronden, aan welker oostzijde zich de RUITER met zijn esquader posteerde.

De Lieutenant-Admiraal VAN GENT dus 's *Konings diep* opzeilende, meende de genoemde *Engelsche fregatten* en *Barbados-vaarders* nog dien zelfden avond in de *Tisbury Hoop* aan te treffen; doch tegen den avond viel de wind, waardoor hij genoodzaakt werd te *Elohaven*, een en een half uur van de genoemde *Hoop*, op nieuw te ankeren, en hierdoor de *Engelschen* tijd te geven om het gevaar te ontwijken, en de rivier op naar *London* te stevenen. VAN GENT stig'geene gunstige gelegenheid ziende tot bereiking van zijn oogmerk, besloot nu, dien nacht alhier te blijven liggen, en drie schepen op eenige afstand op de brandwacht te stellen, ten einde nauw toezicht te nemen op alle afkomende vijandelijke schepen en branders, met last, om bij het ontdekken van eenig onraad, zulks door

zeker sein aan het esquader te doen zien. **DE RUITER** alzoog onkundig zijnde van de sterkte des vijands in de rivier, oordeelde hierom geraden nog eenige versterking aan **VAN GENT** toe te zenden, waartoe hij nog tien schepen en twee branders de rivier opzond, en eenige andere schepen bevoosten 't *Konings diep* deed kruisfen, om alle de bewegingen des vijands naauwkeurig gade te slaan; doch door hun werd niets van eenig aanbelang ontdekt.

VAN GENT nu zijn oogmerk tot bemagtiging van de bovengenoemde vijandelijke schepen, geheel mislukt ziende, vondt met overleg van den Heer Ruard, geraden het anker te ligten, en weder tot voor de rivier van *Rochester* en 't eiland *Chapez* aftezakken, alwaar men ook nog dien zelfden dag aankwam; waarop men besloot, om dadelijk drie schepen zeer dicht onder het fort *Charnesfe* te plaatsen, en hetzelfde hevig te beschieten; dat de overige schepen alsdan moesten volgen, en de soldaten zich aan land begeven. Eenige vijandelijke schepen en branders, dewelke voor het fort geposteerd lagen, namen op de aankomst van de *Nederlandsche vloot*, de vlucht. De drie genoemde schepen maakten weldra een hevig vuur op het fort, dewijl men intusschen omtrent achthonderd soldaten met boots en sloepen aan land zette, zonder eenige tegenstand te ontmoeten, doordien de bezetting reeds vooraf de vlucht had genomen. Nu dat het fort nu anderhalf uur was beschoten, begaf zich **KONING** *van Os*, Kapitein op het jagt *de jonge Prin*, naar hetzelfde; rukte des Konings vlag vandaar af, en zette die der Staten in dezelve plaats. De buit, door de *Nederlanders* op het fort gevonden, meestal uit oorlogsamunitie en buskruid bestaande, werd op vyfmaal honderd duizend guldens in waarde geschat.

Nu was men bedacht om verder landwaards intedringen; doch de geringe magt, gevoegd bij de onzekerheid van die des vijands, deed van dit voornemen afzien, en gaf aanleiding tot het besluit, om het fort weder te verlaten, na alle de werken geslecht, de magazijnen vernield en 't geschat aan boord gevoerd te hebben; dewijl men oordeelde dat dit eiland voor den Staat van geen nut kon zijn.

(T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Wintermaand (Dec).

- 1 Yslijk moordtooneel der *Spanjaarden* te *Naarden*. 1599. — De Raadpensionaris **ALINGELAND** overleden. 1736. — Decreet van den Koning van *Holland*, waarbij alle handel en correspondentie met *Engeland* verboden werd. 1806.
- 2 *Elburg* door de *Franschen* verlaten. 1673. — Slag bij *Austerlitz*, tusfchen de *Rusfchen* en *Oostenrijkers* met de *Franschen*. 1805.
- 3 De Hertog van *Parma*, Gouverneur der *Nederlanden*, overl. 1599. — De *Jesuiten* worden uit *Nederlând* verbannep. 1767.
- 4 De vermaarde **HOBBS** overleden. 1679.
- 5 'T predikamt ontzegd, aan die tegen 't Staatsbestuur prediken. 1668. — **SOCINUS** geboren. 1539.

- 6 'T concilie van *Trente* geëindigd. 1563.
 7 *Don JUAN* door de Staten tot vijand verklaard. 1577.
 8 De *Hollandsche vloeden* in hare oude regeerregten hersteld. 1650.
 9 LEO X, die LUTHER in de ban deed, geboren. 1475. — De Koning van *Sardiniën* doet afstand van de kroon. 1798.
 10 Bul van LEO X door LUTHER verbrand. 1520. — TROMP's zee slag tegen de *Engelschen*, de vierde in 1652.
 11 *Haarlem* door de *Spanjaarden* belegerd. 1572. — Tractaat met *Engeland*. 1674.
 12 ALVA overleden. 1582.
 13 Apologie van WILLEM I. tegen WILIPS II. 1580. — WILLEM IV. wordt Bfsgouverneur enz. der Generaliteits landen. 1748.
 14 Doorbraak tusschen *Stavoren* en *Enkhuizen*. 1285. — Generaal WASHINGTON overleden. 1799.
 15 ALDRGONDE, groot staatsman, krijgsman en geleerde, overl. 1598. — Raadpenfionaris FAGEL overleden. 1688.
 16 Staatswet tegen het misbruik van den predikstoel. 1654.
 17 LEICESTER doet afstand. 1587. — Eerste zee tractaat met *Spanje*, in 's *Hage* gesloten. 1650.
 18 Vertrek van ALVA uit de *Nederlanden*, na hij 18,000 menschen, om Godsdienst en vrijheid, door beulshanden had omgebracht. 1573. — Vaste spelling der *Nederduitsche taal* bepaald. 1804.
 19 PAUS URBANUS V, die de driedubbele kroon invoerde, overl. 1370. — *Ostende's* compagnie opgericht. 1722.
 20 *Engeland* verklaart *Nederland* den oorlog. 1780. — Resolutie van H. H. Mog., voor een corps vast zeevolk. 1781.
 21 Commerce-tractaat van 1713, met *Frankrijk* vernieuwd. 1739. — Kruidmagazijn te *Maastricht* gesprongen. 1761.
 22 Afzonderlijke conferentie van den *Franschen* Ambassadeur met *Amsterdam*. 1683.
 23 ALVA's triomf-feest te *Brussel*. 1568.
 24 *Kampen* door de *Franschen* verlaten. 1673.
 25 Vreeselijke doorbraak in *Groningen* en den *Dollard* begonnen. 1277. — Abdij te *Egmond* binnen ingestort. 1798.
 26 OLIVIER CROMWEL wordt Protector van *Engeland*. 1652. — Vrede te *Presburg*: de Keurvorsten van *Beijeren* en *Wurtemberg* verkrijgen daarbij den titel van Koning. 1805.
 27 9000 *Franschen* verlaten *Utrecht*, om in *Holland* te vallen. 1672.
 28 De *Franschen* vallen in *Bodograven* en *Zwammerdam*, en verbranden het laatstgenoemde. 1672.
 29 De *Engelschen* nemen de *Hollandsche Smirnasche vloot*, vóór de oorlogsverklaring. 1664.
 30 De acte van opdragt der Graaflijkheid aan WILLEM I. 1583. — *Koeverden* door de *Groningers* ingenomen. 1672.
 31 *Zwammerdam* verbrand. 1672. — 'T *Hollandsch* conwooi onder *Zyland*, door *FIELDING* aangetast. 1780.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BÜRGER,

In Wintermaand.

Hoewel deze maand weinig arbeid oplevert voor den gemeenen burger bloemtuin, verschafte ze echter aan den hovenier de grootste zorg en behoedzaamheid voor de meeste gewaschen, bijzonder voor dezulke die teeder zijn; doordien de sappen en vruchtbare vochten nu als gestolt en zonder beweging zijn, moet thans de kunst de natuur te hulp komen, wil men groente en vruchten hebben. Hiertoe moet men alles, wat teeder is, tegen de koude bedekken, hetgeen men na mate van de meerdere of mindere graad van koude, verricht; dewijl eene al te sterke broeijing zeer nadeelig is, en de planten hare ware kracht doet verliezen; beter zal het zijn om dezelve bij heider weer door de zonnestralen te koesteren. Men zorge ook om de planten niet veel water te geven, ja sommigen zelfs geheel niet voor het laatst van Lentemaand.

Nu is het ook reeds tijd om de boomgaarden te snoeijen, en zoodanige takken weg te nemen als de boom ontfieren; echter moet zulks met oordeel geschieden, om niet te veel vrugthout te verliezen, en wanneer men zware takken afsnijpt, moet men de wond met rasgenwasch, het sap van gekookte onrijpe druiven en kaarsmeer, wel door elkander gemengt, besmeeren; dit zal beletten dat de koude en vochtigheid niet in den stam dringt.

OPLOSSINGEN DER VOORDRAGTEN, gedaan in ons
7de Ds. 2de stuk.

L O G O G R Y P H.

ZORGVLIET; voorgesteld door den Heer H. F. Gangel: — gevonden door de Heeren D. C. S., te *Wormerveer*; N. Leergraag, te *W.*; S. P. B., te *Hoorn* (in verzen); F. C. Klingenspoor, J. G., A. Timme, en A. T. van der Krabben, L. M., te *Hoorn*; J. P. Rijk (in verzen); A. W. Jbsz. (*) G. v. O., Dk. D., te *Z....k*; K. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen); J. G. Reurhoff, Mejunfr. H. C. L. Velt, de Heer L. J. Hoebé, J. Koning, te *Weesp*; D. B****, te *Zaandijk*; D. H., te *Z.*; C. C., te *Weesp*; J. F. H. Sanders, G., te *A.*; Henrikus Arens, J. Heschelfelt, Rz. (in verzen); J. C. Honigh, te *Zaandijk*; H. P. Witkamp Pz.; C. Root, te *Wormerveer* (in verzen.)

Ook zijn op dit woord de volgende dichtmatige antwoorden ingezonden:

*Al lezend, steeds vrezend dat 'k nimmer het woord
Zou vinden, mijn vrienden! juist zoo het behoord.
'K ontdekte, dit strekte mij tot veel vermaak
Het doelsuit; 'k gevoel dit, en volg nu mijn taak;
Ik zeg dus, en leg dus mijn pen hier med' neder,
Want 'k zorg niet voor ZORGVLIET. Dit is het, mijnheer!*

H. W. Carras, te *Zutphen*.

(*) Deze Correspondent merkte aan, dat door hem wel acht-en-veertig overgehaagene woorden in de opgave gevonden zijn, en (hoewel den Heer opgaver hiervan aan den voet van zijne opgave melding maakt) het echter zeer ongepast is zoo vele woorden achter te laten.

Toen ik de jongste letterkeer
 Gelezen had, dacht 'k meer en meer:
 Ze is nauwlijks te doorgronden!
 Maar nog een weinig tijds gewacht,
 En met bedaardheid overdacht,
 Dacht mij: ik had 't gevonden!
 Want 't zal, naar schijn,
 Den zoo vermaarde naam van 's lomm'rijk ZORGVLIEP zijn;
 Geen woord, daarbij vermeld, of 's is toch, door ontbinden,
 In dezen naam weldra te vinden.

Johs. Geltfligter, te Bdam:

Wat zongvliet mij tot woon gegeven,
 'E zoo ecbtes buiten zorg niet leven.

W. Starink.

Ik dacht, na veer replais,
 ZORGVLIEP hoort hier te huis.

C. A. Theme, te Zutphen.

Man zal hier na mijn gevoelen,
 Op het woordje ZORGVLIEP doelen.

K. Oomheyn Jr. te Warmerveer.

Is 't nies
 ZORGVLIEP?

G. Spijkerman, te Zwoel.

Dees logogryph ontbindt den naam dier heerlijkheid,
 Die weestlust voor een wijl tot stille aandacht leid;
 Dat ZORGVLIEP, dat weder voor vader Kats mogt wezen
 Ten diarhaar eigendam; waarvan hij dit doet lezen:
 "Ik in het ZORGVLIEP en kan niet ledig zijn,"
 "Ten zij mij ziekse kwelt of ander bangs pijn."
 Toen was zijn levenstijd tot twee-en-tachtig jaren
 Genorderd. O magt elk zijn voorbeeld evenanen!

Mejufvr. A. M. Kottling.

Om gerat dees logogryph te vinden,
 Riep 'k al mijn leenis bij elkaar;

Gort, ei, met vreeg en liet,
 Rog, orgel, ther en rliet,
 Trog, tol, tor, vel met villeg,

Nog orllet, grut, met lag op Grllet.
 Die allen zijn in 't woord ZORGVLIEP.

Doch toen ik zorg aan vliet ging bladen,
 Werd 'k straks 'tbedeelde woord ontwaar.

P. Oomheyn, te Warmerveer.

Lot, lor, vol, let met leg,
 Leg, tel, tol, let en rli,
 Volg, gies, met zorg en gih,

J. Zwartsluis, te Warmerveer.

Soortgelijk versje is ook ingezonden door den Heer Es. Veth
 man, aldaar.

ZORGVLIEP zegt ook den Heer Stephanus Verstraaten, te
 Waverveen; dewelke bij eene groote hoeveelheid overgeslagene woor-
 den, de volgende Bijbelnamen voegt: Eli, een' Hoogepriester en rech-
 ter in Israël, 1 Sam. 1 vs. 2. Eloi, Marc. 15. vs. 34. Er, twee
 bijzondere descendentes van Juda, de eene een zoon, en de andere
 een zoon; ook is Er een van Christi voorvaderen, Gin,

g8. vs. 6., 1 Chron. 4 vs. 28., Luc. 3 vs. 28. Eri, een der
zoonen Gads, Gen. 46 vs. 16. Ezri; een van David's beamp-
ten, 1 Chron. 27 vs. 26. Gelit, Gen 60 vs. 23. Gelt, Gen.
23 vs. 9. Geri, de vader van Mibhar, een der helden David's,
1 Chron. 12 vs. 33. Gier, Levit. 11 vs. 14. Gloet, Jes. 33
vs. 14. Goet; 1 Chron. 16 vs. 34. Golve, Jes. 48 vs. 18.
Gote, Gen. 30 vs. 38. Legio, Marc. 5 vs. 9. en eene menigte
andere; dewelke ons beſtek verbiedt alhier eene plaats interuimen.

L O G O G R Y P H - C H A R A D E .

ELIAS; voorgesteld door den Heer D. H., te *W.....*; — is
gevonden door de Heeren H. P. Witkamp Pz.; W. D. Maavis
(in verzen); D. C. S. te *Wormerveer*; N. Leergraag, te *W.*;
P. C. Klingenspoor, J. Hesselfelt Bz., A. Timme, en
A. T. van der Krabben; A. W. Jbz.; G. v. O., J. C. Ho-
nigh, te *Zuandijk*; Dk. D....r Mz., te *Z.....k*; Meisvr. H.
C. L. Velt; de Heeren L. J. Hoebé, J. Koning, te *Weesp*;
D. B****, te *Zaandijk*; C. C., te *Weesp*; D. H., te *Z.*; G.,
te *A.*; J. P. Rijk, P. Oomheyn; K. Kaan, te *Wormerveer* (in
verzen); Henrikus Arens (in verzen); G. A. Thieme, te *Zut-
phen* (in verzen); J. Zwartsluis, te *Wormerveer* (in verzen);
Meisvr. A. M. Kottling.

Den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, heeft
ons op dit woord de volgende misſive toegezonden:

Aan den Heer Opgezet van de *Logogryph-charade*, voorkomende
in de *Amsfl. Mercurius 7de Ds. 2de stuk.*

M I J N H E E R !

*Dat het woord van uw opgave op ELIAS doelt, is buiten tegenspraak;
echter diens ter uaders inſichting, dat men in de gewijde rolle, bij de
vier Euangelisten en den Apostel Jacobus, vijf-en-twintigmaal dezen
naam aangeſeekt vindt; ook wordt dezelye aangetroffen. bij 2 Kon. 2
vs. 13. en 3 vs. 11. Deze Elias wordt bij Matth. 27 vs. 47 en Marc.
15 vs. 35. Eliam genoemd, en bij Luc. 1 vs. 4. Elie; doch deze
Eliab, Eliam, of Elie, is dezelfde als bij Rom. 11 vs. 2, 2 Chron.
21 vs. 12, en een-en-veertigmal in de Eeden des Koningen, Elia
genaamd wordt. — In verſtrooven dat was valſchding. U.E. en het alge-
meen niet onaangenaam zal zijn, teken ik mij enz.*

De dichtmatige ontwikkelingen, hierop ingezonden zijn de vol-
gende:

De v is in vele winkels;
De las op 't kantoor;
Ook lie met de en ſelle

Ook in dit grondwoord door;
Dus zal 't hier vast ELIAS wesen,
Van wien me in 't Bijbelboek kan wesen;
Ts. Vetharen, te *Wormerveer*.

Deez' opgaaf doet me eerbiedig staren
Op de edle Godheid ELIAS!
Die wij ons duidlijk zien verklaren
Dat zijn geloof God dierbaar was.

Hierdoor deed hij de watren scheiden
En zich hervormen tot een dal;
En 't hemelvuur den dood bereiden
Aan 't dubbel een-en-vijftig-tal.

Die, toen hem God heeft opgenomen,
In 't eeuwig Hemelsch vaderland,
Zijn' mantel deed van boven komen,
Voor zijnen zoon tot onderpand.

Daar looft hij nu zijn' God,
Door eeuwge vreugdezangen;
Daar blijft hij 't heerlijkst lot
Voor zijn geloof ontvangen.

C. Root, te Wormerveer.

*Blijf steeds, wat ramp u treff', op uwen God vertrouwen,
Gelijk ELIAS deed; dan zult ge op zand niet bouwen.*

G. Spijkermam, te Zwoll.

Wie, wie voer de vuurge stralen
Van de zon zelfs vee' voorbij?
Wie voer, boven 's aardrijks palen,
Binnen in des Hemels zalen
Met een' zalige engelenrei?

'T was ELIAS, die, verheven
Boven dood en boven graf,
Mogt door 't ruime luchtwerk zweven,
Uit dit storvelijke leven,
Dat hem geen genoegen gaf.

'T was ELIAS, wien de raven
Spijzigden met vleesch en brood,
En die bij die wondargaven
Mogt zijn' dorst met water laven
Uit een beek (*), 't geen God gebood:

'T was ELIAS, die zijn' krachten,
Scheidende, aan zijn' dienaar schonk;
Om zijn' droefheid te verzagten,
Waardoor vrome amselachten
Sproten uit Eliza's tronk.

Is ELIAS nu 't begeerde?
Dan verwondert het mij wis,
Daar men een geheel begeerde,
Dat men *Eli* niet verkerde,
Die toch mede Bijbelsch is (†).

H. W. Carras, te Zutphen.

*Toen ik uw voorstel las,
Zag 'k dra dat ELIAS
Alhier 't bedoelde was.*

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

CHARADES.

1.) LOOFHUTTEN; opgegeven door den Heer W. Starink: —
opgelost door de Heeren J. Koning, te Weesp; C. G. aldaar; G.
v. O., C. A. Thieme te Zutphen (in verzen).

De Heer Johs. Geltsfligter, te Edam, zegt:

*Deze opgaaf zal gewis op 't woord LOOFHUTTEN doelen,
'T is onder 't loof, dat mensch en vee zich kan bekosten:*

*Bij heete zonneschijn; en schoon ook wel de hut
Geen hoofdsche pracht' vertoond, is ze echter veeltijds nut.*

De

(*) Genesms Chriith. 1 Kon. 17.

(†) De naam eens Priesters, en vader van twee zoonen, Hophni en Pinehas,
beiden in die zelfde bediening.

*De laatste lettergreep, ter omgekeerd, doet lezen
less, 't geen niet anders, dan het vischers' tuig kan wezen.*

*Loofhutten zijn 't, waarin ook nog den Jood verkeert,
Op 't afgeschafte feest; 't geen 't nieuw verbond niet leert,
Terwijl 't loofhutten-feest voor 't oude Isrel was,
Doch nu heeft uitgediend, en niet meer komt te pas.*

Dus zegt den Heer H. W. Carras, te Zutphen:

Onder lommerijke boomen,
Onder boschrijk loef of groen,
Kan men vaak meer rust bekomen
En zijn' zinnen meer voldoen,
Dan in 't slaafsch gewoel der steden;
Al is slechts een' schaamlie kus
Onze woning hier beneden,
Zij schenkt ons vaak meerder nut,

Ja het geeft ons meer genoegten,
Door gevoel van eer en deugd;
Alles schijnt zich zaam te voegen
Met die schuldeloze vreugd.
Vriendschap bindt de harten zamen,
Steedt op liefde en plicht gezet;
Afgunst zal hen niet beschamen
Nog hun lokken in haar net.

Om nu 't juiste doel te vinden
Moet men 't drietal woordjes binden
Dat hier is *curcliff* gesteld;
Zoo is 't doelwoord reeds gemeld.

2.) **KOMBUIS**; voorgesteld door Mejufvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*: — opgelost door de Heeren J. P. Rijk (in verzen), D. C. S., te *Wormerveer*; N. Leergraag, te *W.*; F. C. Klingenspoor, P. Oomheyn, te *Wormerveer*; A. W. Jbsz.; J. Koning, te *Weesp*; C. C. aldaar; G. te *A.*; G. v. O., C. Fk. Julius (oud 11 Jaar); Ks. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen); A. Timme, en A. T. van der Krabben, J. G., L. J. Hoebé; Johs. Geltfligter, te *Edam*; (in verzen); W. D. Manvis (in verzen); K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer* (in verzen); J. Hespelfelt Bz.

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop ingezonden:

De *kom* waaruit men eet of drinkt
Gaar hier voor 't eerste deel.
De *buis*, het kledingstuk des mans.
Kombuis das voor 't ghoel.

Ts. Verhman, te *Wormerveer*.

De *kom* behoort bij 't keukenraad.
De *buis* dient tot het mangewaard.
En *kom* met *buis* te zaam gebonden,
Wordt dikwijls op een schip gevonden.

C. Root, te *Wormerveer*.

*Klaas had pas uit de kom een frische teug gedronken.
Of veelt door 't sterke vocht op eenmaal zich beschonken;
Waar welk een onheil nu, terwijl hij zit en geewt,
Wemerkt men dat vriend Klaas op eens afgrijpslijk schreeuwt;
Cis heel de buurt was elk op 't ijrzigst bij de hand,
En 't redden, want zijn' buis stond in de lichte brand.
Utraks was hij van de schrik geheel bij zijn verband.*

S. P. B., te *Hoorn*.

De *kom*, dit hoeft toch geen bewijs,
Is nut, zoowel voor drank als spijs.
De *buis* wordt mede zeer geacht

Bij vele mans, tot klederdragt.
Voegt men die deelen tot elkaar,
Dan wordt men 't woord kombuis gewaart.

W. Starink.

'K vond op 'een schip, maat 'in 'en huus
 Uw dodi, mijn vriend (*), 'in het KOMBUIS.

G. Spijkerman, te Zuol.

3.) ZAANDIJK voorgesteld door den Heer J. J. H., te Z.: — ontbonden door de Heeren D. C. S., te Wormerveer; N. Leeërgraag, te W.; F. O. Klingenspoor, P. Oomheyn, te Wormerveer (in verzen); A. W. Jbrz.; D. H., te Z.; J. Koning, te Weesp; B. a. S., G. v. O., J. C. Honigh, te Zaandijk; K. Oomheyn Jr., te Wormerveer (in verzen); G. Spijkerman, te Zuol (in verzen); L. J. Hoëbé, Dk. D....r, te Z....k; J. P. Rijk (in verzen); D. B****, te Zaandijk (in verzen); C. C., te Weesp; A. Timme, en A. T. van der Krabben.

De mede voldoende woorden ZAANDAM, SPAARNDAM, MAASLAND, enz., zijn ingezonden door de Heeren J. G., J. G. Reurhoff, L. M....., te Hoorn; C. Fk. Julius (oud 11 jaar); W. Starink (in verzen); H. P. Witkamp Pz.; G., te A.; Mejusv. A. M. Kottiagh (in verzen); de Heeren Stephanus Verstraaten te Wavorveen; G. Beekman (in verzen); C. A. Thieme, te Zutphen (in verzen); J. Hessefelt Bz.

Op een en ander dezer woorden zijn de volgende dichtmatige antwoorden ingezonden:

De Maas is een rivier;
 Een dam kan ons behoeden

Voor hooge waterfloeden.
 MAASDAM voldoet dus hier.

H. W. Carras, te Zutphen.

Het Spaarn is, met de Zaan
 Als water wel bekend;
 Voegt bij die beiden, dam,
 Die de overstroming wendt,

En bij het tweede, dijk,
 Dan zult gij, zonder mislen,
 Het voorgestelde dorp
 Gemaklijk kunnen gissen.

Henrikus Arens.

De Zaan, den water, in het Hollandsch oord gelegen;
 Vereenigd met een dijk, versteekt het land tot zegen;

ZAANDIJK bezit die beide schatten,
 Zoo ik dies opgaaf wel kan vatten.

J. G. van Son.

Door 'slands rivier de Maas, waarop wij billijk prijken,
 En luist, die ons behoed voor 't wader te bezwijken,
 Vindt men, zijn die te zaam gepaard,
 Het dorp MAASLUIS, zoo zeer vermaard.

Johs. Geltfligter, te Edam.

(*). Daar wij, om redt-en, de namen der opgevoert, onder hunne nieuwe opgaven verzwijgen, oordeelen wij het voorzigtiger te zijn zelfs de kunne in de oplossingen niet te noemen, daar ook de naam van vriedu niet wil aan Mejsufyr. Rabe kna toegebrad worden.

DE REDACTEUR.

ZAANDAM, en ook ZAANDIJK kan hier uw doot verklaren;
Een dijk of dam kan ons voor groot gevaar bewaren.

W. D. Manvis.

Door Zaan en dijk bijeen te binden,
Kon 'k een naburig dorp, en tevens 't antwoord vinden.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

Toen ik charade drie, twee-, driemaal had gelezen,
Dacht ik: dat zal ZAANDIJK, of ZAANDAM moeten wezen.

J. Zwartfluis, te Wormerveer.

ZAANDIJK is wis het woordje, vriend!
Dat mij alhier tot; antwoord diend.

G. Root, te Wormerveer;

De Zaan, een water in dit rijk.
Tot waterkering strekt een dijk.
Nu, Zaan en dijk te zaan genomen,
Zal men 't gevraagde dorp bekomen?

K. Kaan, te Wormerveer.

4.) LEIMUIDEN; voorgedragen door den Heer Johs. Geltflig-
ter, te Edam: — ontbonden door de Heeren J. P. Rijk (in verzen);
L. M...., te Hoorn; H. P. Witkamp Pz.; Stephanus Ver-
straaten, te Waverveen; G., te A.; J. G., Ts. Vethman, te
Wormerveer; (in verzen); J. Zwartfluis, aldaar; D. B. ****,
te Zaandijk; J. C. Honigh, aldaar; Lk. D....r, te Z....k;
G. v. O., J. Koning, te Weesp; J. Hesfelfelt Bz.; D. H.,
te Z.; A. W. Jbsz.; P. Oomheyn, te Wormerveer; D. C. S.,
aldaar; N. Leergraag, te W.; Ks. Kaan, te Wormerveer; W.
Starink (in verzen); C. C., te Weesp.

Nog zijn de volgende dichtmatige ontbindingen ingezonden:

Zoo ik de opgaf aan moet duiden,
Zeg ik rechts: het is LEIMUIDEN.

H. W. Carras, te Zusphe.

Naar uw beduiden,
Is 't woord; LEIMUIDEN.

G. Root, te Wormerveer.

Doe 'k onlangs te LEIMUIDEN was,
Kwam mij charade, vier te pas.

W. D. Manvis:

Charade vier zal hier beduiden,

'T drieltstergrepig woord LEIMUIDEN,

Waarin twee steden zijn te vinden,
Gaet men naar elck het woord ontbinden.

K. Oomheyn Jz., te Wormerveer.

Tang zat ik op dit dorp te peinzen,
 En waarom zou ik dit ontveinzen;
 — ik denk dat dit wel meer geschied;
 Maar eind'lijk mogt ik mij verblijden;
 Dit Muiden ben 'k gegaan naar Leyden;
 — is dit nu ook 't bedoelde niet
 Daar men naar vraagt? Neen! zal men zeggen,
 Een dorp moet gij ten grondwoord leggen!
 Zu, dit is 't, dat den kant u bied.

S. P. B., te Hoorn.

R A A D S E L:

DE STANDVASTIGHED; opgegeven door den Heer P. H. van
 A..m: — is ontraadfeld door de Heeren A. Timme, en A. T.
 van der Krabben, Dk. D...r Mz., te Z.....k; J. C. Ho-
 nigh, te Zaandijk; D. H., te Z.

Zeer nabij het raadselwoord komt mede het woord GEDULD, inge-
 zonden door de Heeren D. C. S., C. Root (in verzen), P. Oom-
 heyn, Ts. Vethman, Ks. Kaan, alle te Wormerveer; N.
 Leergraag, te W.;

Hierop hebben wij de volgende dichtmatige ontraadfeldingen ont-
 vangen.

Gij, o prijsfelijk GEDULD!
 Zijt met ware deugd ombuld;
 Gij verduwd de slagen
 Die het noodlot hier op aard'
 Steeds met ongeluk bezwaard,
 U hier toe komt dragen.
 Gij maakt ons in rampen stil,
 En leert ons Gods wijze wil
 Steeds gelaten volgen.

Alle ramp en tegenheden
 Die ons treffen hier beneden
 Overwint men door GEDULD.

Hoe men u veracht, bespot,
 Gij zijt vreedzaam in uw loc
 En wordt nooit verbolgen.

Zouden wij, o edle deugd!
 Die het vreedzaam hart verhengd,
 Waar gij in blijft wonen,
 U niet wijden ons gemoed,
 Ja u, onwaardeerbaar goed!
 Niet met lauwrēn kronen?

H. W. Carras, te Zutphen.

Ja, GEDULD kan al de slagen
 Van het noodlot ligt verdragen,
 Is hier mede uw eisch vervuld.

W. Starink.

*Ik denk naar alle schijn
 Dat het GEDULD zal zijn.*

C. A. Thieme, te Zutphen.

Ook de woorden, GODSDIENST, ingezonden door den Heer Ste-
 phanus Verstraaten, te Waverveen; TEVREDENHEID, door
 den Heer L. J. Hoebé, en VERGENOEGEN, door den Heer H. P.
 Witkamp Pz., zouden als voldoende kunnen aangemerkt worden.

Op de vraag, gedaan door den Heer A. Bredie Jr., luidende: 1.) Welke was de afkomst van Cefar Augustus? 2.) Hoe liep zijn' leeftijd voor tot aan 't driemanschap? 3.) Hoe gedroeg hij zich in hetzelfde, en hoe kwam hij tot het Keizerrijk? 4.) Hoe regeerde hij als Keizer, en wat vals er ten zijnen voor- en nadeele te zeggen? — zijn de volgende antwoorden ingekomen:

Octavius, naderhand bekend onder den naam van Cefar Augustus, was de zoon van Cajus Octavius en Accia; hij werd geboren in de 179ste olympiade, zijnde dit in het 63ste jaar voor onze jaartelling. In zijn vierde jaar verloor hij zijnen vader, wanneer hem zijn' oom van moeders zijde, Julius Cefar, tot zoon aannam. In zijn zestiende jaar volgde hij zijnen oom in de Spaansche oorlogen enz. — Wanneer naderhand Julius Cefar besloten had om de Daciërs en Parthers te beoorlogen, zond hij Octavius naar Apollonia, ten einde zich in de letteren te oefenen; spoedig kwam hij vandaar terug, toen hij vernam dat zijn' oom vermoord was; dit gebeurde in het 44ste jaar voor de geboorte van J. K. Hij wilde de moordenaars zijns ooms, Brutus en Caspius, geregteijk vervolgen, doch dit werd door Antonius belet.

De toen regeerende Burgemeesters Hertius en Panfa, gaven aan Octavius bevel over het leger, hetwelk men bestemd had om Antonius te vervolgen, en daar Hertius en Panfa in dien strijd sneuvelden, keerde Octavius naar Rome, zonder verder iets te ondernemen, terug, en dwong den Raad, onaan gezien hij nog maar zo jaren oud was, hem tot Burgemeester te verklaren. Na het bekomen van deze waardigheid, maakte hij een verdrag met Antonius en Lepidus, volgens hetwelk deze drie, toen het beruchte Driemanschap oprigtte; behoudende onder elkanderen Italiën onverdeeld; doch de overige gewesten der Romische heerschappij onder zich verdeelende. Octavius denkwijze was, om de vijanden van Staat niet te vervolgen, maar hen verdraagzaam te behandelen; doch dit zijn grondbeginsel was van korte duur, wijl hij zich vervolgens veel wreder gedroeg dan Antonius en Lepidus. — Voorts trok hij met Antonius tegen Brutus en Caspius op, waartegen hij den oorlog in twee veldslagen eindigde. Terug gekeerd zijnde, ontmoette hij nieuwe onlusten in de hoofdstad, doordien de huisvrouw en de broeder van Antonius, hem bij het volk zochten gehaat te maken; spoedig wist hij echter dit te dempen. Daar hij de oude soldaten op zijne zijde wist te krijgen, beoorloogde hij daar mede Fulvia en den broeder van Antonius; nemende, om de onkosten goed te maken, de schatten van den tempel. Fulvia nam de vlucht, en de broeder van Antonius werd gellagen.

In dien zelfden tijd, werd Octavius doot Sextus Pompejus ter zee gellagen, en werd daardoor, als ook door verlies aan toevoer die men hem afneede, genoodzaakt vrede te maken; doch dezelve had nauwelijks een jaar bestaan, of Octavius en Pompejus gemaekten op nieuw in oorlog, waarin Octavius weder de nederlaag ter zee bekwam.

Hierop nodigde hij Antonius, om met hem over den oorlog te raadplegen; waarvan dan ook het gevolg was, dat Antonius hem een gedeelte van zijne vloot zou overlaten.

In het 37te jaar voor onze tijdrekening behaalde Octavius eene overwinning ter zee op Pompejus, en maakte zich na deze overwinning, door hulp van Lepidus, die hij uit *Afrika* riep, meester van geheel *Siciliën*; doch toen Lepidus mede deel aan dat rijke eiland wilde hebben, vond Octavius middel om alle deszelfs benden van hem af te trekken. In 721, na de bouwning van *Rome*, brak het twistvuur, dat reeds lang tuschen Octavius en Antonius gesmeuld had, uit, waarin Antonius een' zeeslag bij het *Actische gebergte* verloor, en zijne landmagt zich aan Octavius overgaf, dewelke daarop Antonius binnen *Alexandiën* belegerde; waarna zich de scheepsmagt van Antonius mede aan Octavius over gaf, die, na dat Antonius zich zelfs gedood had, meester van geheel *Egypte* werd, zijne mededingers ten ander gebragt had, en nu niemand meer schroomde die hem de opperheerschap-pij kon betwisten.

Bij zijne wederkomst te *Rome*, bragt hij 't volk in den waan, als of hij de regeering wilde herstellen; doch toen hem dit van *Mecenas* afgeraden werd, nam hij het oppergezag eerst voor tien jaren aan, maar liet het vervolgens tot aan het einde zijns levens verlengen. — De soldaten wies hij door belooningen aan zich en zijne belangen te hechten, en het volk verplichtte hij door milddadigheid en vriendelijkheid aan zich, zonder zich aan eenige wreedheid schuldig te maken. Voorts stelde hij vele nuttige verordeningen daar, als onder anderen, de versterking der stad *Rome*, met vele prachtige gebouwen enz. — Die wingsvesten in welke geene legers noodzakelijk waren om zijne heerschappij te handhaven, liet hij over ter verzorging van den Raad.

Te dien tijde kreeg hij van den Raad, den eernaam, *Augustus*, waarmede men toen zooveel te kennen gaf, als een geheiligde of geheiligd persoon. — Voorts voerde *Augustus* nog vele voorname oorlogen, en maakte nog eenige volken onder hem cijnsbaar; de tempel van *Janus* was maar driemaal om den algemeene vrede gesloten.

Eindelijk meldt ons de geschiedenis van *Augustus*, dat hij als Keizer, verstandig, minzaam en vriendelijk was, en, offchoon men hem de grootste dapperheid niet kan aanrekenen, kan men hem ook genzints lafhartig noemen.

Ten zijnen nadeele valt dit te zeggen, dat hij, (behalve hetgené boven reeds vermeld is) een wellusteling was, en als zoojanig de vreesgandste snodeheid en onregtvaardigheid veroorloofde, voornamelijk eene zwangere vrouw hare man te ontroven en zich ter vrouwe te eighnen enz. Hij stierf te *Nola* toen hij den ouderdom van 75 jaren verkregen had.

C. O., te *Wesep*.

Omtrent de afkomst van *C. J. Caesar Octavianus*, bijgenaamd *Augustus*, diend het volgende:

Hij was de zoon van *Cajus Octavius*, een raadheer, die befaamder (*praetor*) van *Macedonje* was; hij was dus afkomstig uit het *Oostvaan'sche geslacht*, dat in twee takken verdeeld was, namelijk in dat der *Cnei*, en dat der *Caji*; de eerste was reeds in de kindsheid der republiek met de grootste waardigheden bekleed; doch de laatste, waaruit *Octa-vi-*

nus zijn afkomst heeft, hadden in den tweeden oorlog met het *Afri- caansch* gemeenbest, geene hoogere rang dan Ridders. Zijn overgrootvader diende als Koloriel in *Sicille*, en zijn grootvader bediende de grootste ambten in *Veltra* (ru *Vallesri*), zijn geboortestad. Zijne moeder *Arria*, de dochter van *Balbus*, was gesipten uit een der oudste stambutten van *Aricia*.

Doch in de geschillen tusschen *Alarctus A'nc'oh'rus*, en de bovengenoemde *Octavianus*, verweert den eerste dan den laatste zijne onedele afkomst; zeggende, dat zijn overgrootvader een vrijgelatene was geweest, en een touwslager van handwerk, en zijn grootvader een wisselaar in de stad *Thurium*. Van imbeders zijde bragt *Antonius* zijn geslacht af van een reukwerkverkooper, die naderhand bakker werd in *Aricia*.

Doch deze lasteringen zijn in het breedte door den geleerde *Italiaansche* *Jesuit* *Joseph Rocco Volpi*, verworpen, in zijn bericht der oudheden van het oude *Lahum*, waarin hij toont dat zijn geslacht de grootste bedieningen, reeds onder de regering van *Tarquinius den ouden*, had waargenomen in hun vaderland *Veltra*. — Wat het *Ariaansche* geslacht betreft; het was een der voornaamste van *Aricia*; ja zelfs *Virgilius* leid het af van *Alys*, den medegezel van *Julus*, den zoon van *Aeneas*:
Aliter Alys, Genus unde Aris austero Lutatius
Parvus Alys, parvulus parv dilectus Julo.

De zoo even genoemde *Joseph Rocco Volpi*, is ook met vele voornaamste schrijvers, van gevoelen dat *Octavianus* in eene kleine plaats, bij *Veltra*, is opgevoed.

Hij geraakte in het Driemanschap, door den raad op te volgen, hem door *Pansa* gegeven, van zich met *Antonius* te verzoemen, doch in hetzelfde gedroeg hij zich wreed en lasthartig, ja men zegt dat hij de onvriendeljkste van de drie was; ten bewijze zijner wreedheid trekt, dat hij, toen *Lepidus* in den raad verklaarde dat de verbanning ten einde was, echter de vrijheid aan zich behield om de schuldigen ten allen tijde te straffen; ook in zijn gedrag omtrent den *Prator Quintus Gellius*, en in zijne smadelijke behandeling, hetlijk van *Brutus* aangedaan. Tot bewijze van zijne lasthartigheid bleek in 't bijzonder zijn gehouden gedrag in den slag van *Philippi*; zoo ook in die van *Mijle* tegen *Pompejus*.

Zijne komst tot het Keizerrijk had hij te danken gedeeltelijk aan de dapperheid en het bevel van *Agrippa*, en gedeeltelijk aan het overgegevene gedrag van *Antonius* met *Cleopatra*, in *Alexandria*, naar hoffstad, niet alleen, maar zelfs te *Athene*, en in het midden zijner legerplaats.

G. Beekman.

1.) Hij was afkomstig uit een edel geslacht der oude *Romeinen*, en heeft geteeld omtrent het jaar der wereld 3800. —

2.) Na onderscheidene toevallen gehad te hebben; onder anderen dat hij in handen der rovers gevallen is, bij gelegenheid dat hij eene misse deed naar het eiland *Rhodes*, waar uit hij echter gelukkig ontkomen is, werd hij eindelijk de ambgenoot van *Craesus* en *Pompejus*, en maakte met hun het tweede Driemanschap uit.

3.) Gedurende zijn bestuur heeft hij den roem weggedragen, van dapper en zachtmoedig te zijn. Zijne beide ambtgenooten geraakten om 't leven; en toen lag hij den grondslag, tot de *Romeinsche monarchie*, en werd tot Keizer verkoren.

4.) Hij bezat een uitmuntend verstand; hij kon te gelijk lezen en schrijven, en zeven schrijvers, zeven onderscheidene brieven te gelijk opgeven; hij heeft den Almanak verbeterd, en zijne jaartelling, de *Juliaansche sijf* genoemd, wordt nog heden ten dage door de *Rusfen* gevolgd; de maand *Julij* is ter zijner eere dus genoemd. Als Keizer regeerde hij dapper en zachtmoedig; doch hij werd beschuldigd van eene al te overdrevene wraak tegen zijne vijanden. Hij werd op het raadhuis te *Romen* in 't jaar 3906 door Brutus en Cassius met drie-en-twintig wonden doortoken. Men had even te voren hem eene lijst zijner mooidensars in handen gegeven, maar hij sloeg er geen acht op.

G. Spijkerman, te Zool.

De Heer opgever zelf heeft zijne vraag van het volgend antwoord doen verzeld gaan.

1.) Wat zijne afkomst betreft, die groote vorst kon op geen adeldom of vorstelijke geboorte roemen. Zijn vader was een *Romeinsch ridder* van eene middelmatige stand. Anthonius, in 't vervolg zijn' grootste vijand, gaf hem tot grootvader Restro, van *Thurie*, een slaaf, en naderhand bankier.

2.) Augustus beklom vele trappen tot zijn gelukstaat, en eindelijk werd hij door Julius Cæsar tot zoon aangenomen; dit gaf hem groot aanzien en baande hem den weg tot zijne volgende grootheid.

3.) Wat het Driemanschap aangaat, hiertoe werd hem gelegenheid gegeven door den dood van zijn' voorstander en beschermmer, daar die ook tevens de eenigste was, boven hem verheven. Julius Cæsar werd, gelijk men weet, in den raad vermoord; hierop vormde Octavius met Lepidus en Markus Anthonius, dat berugte Driemanschap; gedurende dien tijd gedroeg hij zich tijrannisch wreed. Lepidus overleden zijnde, geraakten hij weder in twist met zijn' oude vijand Anthonius, waartoe deze laatste veel aanleiding gaf in *Egypte*, daar hij door de liefde van Cleopatra verstrikt werd. Hij geraakte in oorlog met Octavius; Anthonius werd verslagen, en de rust hersteld door deszelfs dood en die van Cleopatra. Toen beklom Octavius, onder den naam van Cæsar Augustus, den Keizerlijke troon.

4.) Toen heeft hij den luister van *Rome* ten hoogsten top gevoerd, landen aan landen gehecht, en zijn gebied over de geheele wereld uitgebreid. *Rome* zelf heeft hij door pragtige gebouwen in zulk eene staat gebragt, dat hij met recht kon zeggen: *Ik heb Rome in stichelbloemen gevonden, doch laat het in marmer na.*

Zoo wreed als hij in zijn Driemanschap was, zoo goedertieren betoonde hij zich als Keizer; twee voorbeelden treffen wij hiervan aan, te weten: Dat hij *Herodes de groote*, Koning van *Judea*, zijne vriendschap met Anthonius, en vijandschap tegen hem, vergaf; en het tweede of uitstekendste was, dat hij aan *Cinna*, de zamenzwering, dewelke deze tegen

zijn

zijn leven gemaakt had, niet alleen edelmoedig vergiffenis schonk, maar hem zelfs tot zijn gunsteling aannam; schoon men zegt, dat zulks alleen bewerkt was door Lirian, dewelke hem geheel beheerschte.

A A R D I G H E I D.

KA; ter invulling voorgesteld door den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; — is gevonden door de Heeren H. P. Witkamp Pz; C. Root, te *Wormerveer*; Ks. Kaan aldaar; J. Hesfelfelt Bz.; L. J. Hoebé, J. P. Rijk, A. Timme, en A. T. van der Krabben; Dk. D....r, Mz., te Z....k; G. v. O., 3. 1. 8., J. Koning, te *Weesp* (in verzen); G. te A.; G. Beekman, Ts. Vethman, te *Wormerveer*; K. Oomheyn Jr.; aldaar; P. Oomheyn, mede aldaar; N. Leergraag, te W.; D. C. S., te *Wormerveer*; J. Zwartfluis, aldaar; Johs. Geltfligter, te *Edam*; C. C. te *Weesp*.

Dus zegt den Heer Henrikus Arens.

Ik zocht en vond
'T woord ka terstond;

Dit zal, naar schijn,
Het doel wel zijn.

De volgende misfive, met daarbij gaande *inleiding*, ons terplaatfing toegezonden zijnde, voldoen wij bij dezen aan het verzoek van den geëerden inzender, met dankzegging voor zijne gunstige medewerking, wenshende, dat zijne pogingen in dezen de zoo nuttige als aangename beoefening in de geschiedenissen onzer voorouderen, mag doen aanwakkeren en vermeerderen. Het geregeld toezenden der door hem beloofde afdeelingen zal ons hoogst aangenaam zijn.

M I J N H E E R!

Zende U E. hiernaevens een stukje, vertaald uit den beroemde schrijver, den Abs. DE ST. REAL; ik vond hetzelfde voor uw werk niet ongeſchikt, en het behaagde mij, door dezelfs juist oordeel over de behandeling en het gebruik der schoone letteren, en wel voornamenlijk de geschiedenis, eens zoo aangename als nuttige beoefening, die ons in de dagen onzer voorouderen en andere volkeren, als verplaatst; en ons zoowel hunne dappere daden met achting doet gedenken, als hunne misdaden en wandeldrijven met verachting doet ſchuwen. Zij leert ons de lagen der wereld-grooten kennen, en de listige oegmerken der toenmalige vorsten ontdekken en verachten. Dan genoege van dezelfs bekende nuttigheid; wat dit stukje aangaat, hetzelfde is slechts een gedeelte der Inleiding van zeven afdeelingen (bij wijze van een' brief, aan een ongenoemden vriend des schrijvers geschreven), dewijl dezelve in zijn geheel te groot was, om op eenmaal in uw hart beslek geplaatst te worden; ook is, zoo verre mij bekend is, dit werk nooit vertaald geworden. Ik ben enz.

OVER HET GEBRUIK DER GESCHIEDENIS.

AAN MIJNHEER

I N L E I D I N G.

*Over de slegts manier van te leeren en te onderwijzen
in de geschiedenis.*

Ik heb het U. dikwijls gezegd, niets komt mij nutteloozer voor, als de beoefening der geschiedenis op die wijze, zoo als dezelve gemeenlijk plaats heeft, schoon er geene wetenschap nuttiger is dan deze, wanneer men dezelve wel aanlegt; men belaaft gewoonlijk zijn geheugen met eene menigte jaargetalen, namen en gebeurtenissen (des niettegenstaande ik van gevoelen ben, dat men niet eenvoudig moet weten het geen men gelezen en gehoord heeft, en dan voor geleerd doorgaat); een jong mensch, die zich hierover hoort prijzen, verbeeld zich zelf, zeer geleerd te zijn; (s-wijl men op die jaren bijna alleen over zich zelf oordeelt, naar de uitspraak van die geene, dewelke ouder in jaren zijn; is het onmogelijk dat hij geene groote gedachten van zijne bekwaamheden zou krijgen, daar hij ziet dat men niet meer van hem vergt, en dat de geenen van welke hij afhangt, zich de gemakkelijke, waar mede hij redeneert en oordeelt velt, tot eene eer rekenen, zonder eenige aandacht of overdenking op het geen hij leest te slaan, gelijk men ook nimmer meer van hem gevordert heeft?

Ondertusschen bestaat het ware gebruik der geschiedenis niet in vele zaken en gebeurtenissen te weten, zonder er eenige aanmerking over te maken; deze wijze om dezelve te weten, door 't geheugen alleen geholpen, verdient niet eens den naam van *weel weten*, want een geschiedenis te verstaan, is eigentlijk de zaken kennen door hunne oorzaken, zoo dat men de personen kent, die er de stof voor verschaffen en gezond over dezelve oordeelt; dezelve te beoefenen is de drift der personen te ontdekken, en alle de gevolgen, wandelingen en wederwandelingen, zindelijk alle de beguichelingen, welke zij het verstand, en de verwandering in de harten te weeg weet te brengen.

Ik wenschte wel dat men de jeuge lieden ongewoont zocht te gewennen, om met verstand, doch zonder die schoolsche geleerdheid te oordeelen, over het geen men in dezelve merkwaardig vindt, op dat er eens van die geene, mannen mogten worden, welke niet enkel klappen als papgaaijen, over alles wat zij gelezen hebben.

(*T vervolg latera.)*

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,
Achtende Graaf van Holland.

(Zesde Vervolg.)

Na deze binnenlandsche onlusten, wachtten onze Graaf nieuwe vrompen; de *Zeeuwische edelen*, misnoegd dat de Graaf hunne regten wilde bepalen, of liever, laat ik zeggen de regten zocht te herkrigen, die zij

gedurende zijne minderjareid de Graafschap hadden ontfrukt; machteloos echter hunne heerschzucht uit te oefenen, brags de wreksucht het tot het heilloze besluit, om de *Flamingen* in te roepen, die toen als gedurige vijanden van *Hollands*, slechts de eerste gelegenheid de beste af zagen, om den Graaf de *Zeeuwfche eilanden* te ontrukken; eenige *Hollandfche edelen*, waaronder Heer Diderich van Biederode, voegden zich bij de eedgenooten in *Zeeland*.

Guida, Graaf van *Vlaanderen*, antwoordt de zaamgezwdrenen, wier voornemen *hadden* Jan van Renesse en Wulfart van Borselen waren, dat zij zorgen moesten om ondertusfchen gereedheid te maken tot binnenlandsche onlusten. De vermadelijke edellieden deden alom hun best om de geest van oproer onder het volk te steken; de nog getrouw geblevenen niet voegden zich uit belangzucht bij hunnen Heer Floris den 3de, die tijding van deze zaak gekregen had, hen van dit schandelijk voornemen af houden, of tijdig een leger op de been brengen kon.

De getrouwde burgerij en 't zaakgemeene volk bleven standvastig, en aan hunnen oppervoet en Landsheer ghoorzamen, en besloten fier alles te wagen, om de onderdrukking der *Zeeuwfche eilanden* door de *Flamingen* te duiden; eigenbelang, en mag men liever zeggen, eens edele zucht tot vrijheid en om zich van de onderdrukking der edelen te bevrijden spoeden hen daerom niet mindt aan; wat echter kon Bewijsreden mag geweest zijn, het fterke Graaf Floris tot groot voordeel; hij zond zijne gemalin Beatrix, benevens deszelfs zoon en opvolger Jan, naar *Middelburg*, de hoofdstad der *Zeeuwfche eilanden*, als een blijk van vertrouwen aan deze standvastige burgerij; echter liet hij het niet bij de eenvoudige zaak, maar bragt een leger op de been, om de beroertens te stillen die zijne Staten verontrustede.

(T vervolg hierna.)

M E D E G E D E E L D E S T U K J E S.

A N B C D O T E.

Een zeker Geneesheer, uit het koffijhuis komende, wordt aan de deur eenen onbeschaamde Apothetar, die hem *galm's* vertelt vroeg: „Hoe?“, zekte de Geneesheer, „ik bent zeer verwonderd, dat gij van mij die som „ ten loon vraagt, daar ik u niet kan, en niet eens mij weet te herinneren „ „ u ooit gezien te hebben?“, *He*, antwoordt de Apothetar, *dat is juist de reden waarom ik het aan u vraag, want die mij kennen misten mij nooit thans penning leden*. „Dan zal het best wezen“, hernam de Geneesheer, „ mij te houden als of ik u bijzonder wet kende.

L. M. . . . te *Hoorn*.

Waarom worden Molière de schijnheiligen TARTUFFE?

Een paar geestelijken aan het paleis van den Pauselijken gezant, hunne *paternosters* (nauden wkerlijken schijn) zeer aandachtig biddende, hoorden te midden *hervan*, met *truffe* te koop roepen, waarop zij hunne stemmen verbieven en uitriepen: *o Signore! Tartuffi! Tartuffi!* Molière dit ziende, bestempelden voorts de schijnheiligen met dien naam.

H. P. Witkamp Ps.

RAMPEN BIENEN VAAK TOT BEPROEVINGE.

Ons menschelijk leven,
Als 't ware doorweven
Met droefheid en leed.
Tseit bittere smarten,
Die voor vele harten,
Hier vaak zijn gered.

Doch, 't grievendste lijden
Kan ons nog verblijden,
Schoon 't kwellingen beart,
En ons kan bedroeven:
Vaak zien w' ons beproeven
Daar door hier op aard".

O! wees dus geduldig,
Al lijd gij onschuldig,
'T is echter Gods wil.
Gedraag onder rampen,
Waarmêe gij moet kampen.
U nedrig en stil.

Met liefd'w'ijk ontfermen
Wil God u beschermen,
Zoo gij met geduld,

Niet morrend, de slagen
Des noodlots wilt dragen,
Uw' plichten vervuld.

Want, o! 's werelds lijden,
Dat ons hier doet strijden,
Is altijd geen straf.
Beproevende smarten,
Voor deugdzaame harten,
Tot troost over 't graf.

Ja hij, dit is zeker,
Die hier eens den beker
Des leeds heeft gefmaakt,
Vindt daar 'in nog zoe:heid,
Nog Godd'lijke goedheid,
Die hem meer volmaakt.

O rampen des levens!
Haar onhellen tevens,
Gij loutert het hart
Door zuiv're gevoelens,
En ed'le bedoelens;
Gij lijd dus geen smart.

H. W. Carras, te Zutphen.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRAPH.

Het moederwoord bevat zeven letteren, en is een mansnaam.

- 1.3.5.7. } Huislijke dieren, schoon door
4.2.6. } velen gevreesd.
1.2.4.7. Een Romeinsch afgod.
1.2.5.7. Een Indiaansch gewas.
1.2.7.6. } Den zeeman bekend.
4.2. }
7.5.1. Een gemakelijk vreemd dier.
7.2.1. Een verkorte mansnaam.
1.2. } Zegt een kind.
1.2.3. Een nabootsende klank.
7.5 2.1. Een O. I. landschap.
1.5.7.6. Is onaangenaam voor een wandelaar.
1.5.7. } ————— voor den Jager.
1.2.6. } een werkwoord, ook een huismebel.
3.6. } Zangnoten.
1.5. }
6.2.7. Een vrouwelijk pronkstuk.
7.1.5.6. Een nuttig ambagsman.
4.3 5.6. Vindt men in alle huizen.

- 4.2.1. Een zeer nuttig vierpootig dier.
1.2.4. Een Spaansch woord, den Geographist bekend.
4.3.1. Een Engelsche drank.
4 5.6. Den Postillon bekend.
4.5.7.6. Is meer dan één.
4.3.7.6. Is den mensch soms aangenaam en nuttig.
4.3.5.1. Een bijvoeglijk naamwoord.
1.3.5.6. Een gebiedende wijze van een werkwoord.
4.3.7. De bewoner van een Noordich gewest.
7.5 } Latijnsche koppelwoordjes.
2.7.6. }
5.6. Is een behulpzaam werkwoord.
1 2.7. Een verkorte vrouwennaam.
3.4.5.2.7. Een Bijbelsche mansnaam.
3.4. Naam van een land, in den Eijzel genoemd.
6.2.1. Een bijvoeglijk naamwoord.

L O G O G R Y P H - C H A R A D E .

Mijn eerste is de gebiedende wijze van zeker werkwoord, ook wanneer men het door twee letteren ontfaart; onthoofd en dan verkeerd gelezen, vindt men mij veel op de wegen. Mijn tweede deel ziet men veeltijds in eene ontelbare menigte, en mijn geheel toont eene genegenheid tot eene schadelijke, echter matig, nuttige zaak voor 't leven.

C H A R A D E S .

- 1.) 'T geheele woord bestaat uit drie bijzondere deelen,
 'T is eene stad in dit voormalig Koninkrijk.
 Het eerste een dier, waarmede geen kinderen mogen spelen,
 'T gaf van zijn vreden aard vaak menig droeve blij;
 Het tweede is meer tot vreugd van jongen, ook van ouden,
 Schoon 's dikwijls even zeer verzeld is van gevaar,
 Wen men zich te onbedacht, te los daarmede vertrouwen.
 Het derde hoort in 't woud, en is aan wonder raar,
 Het laat haar schoonheid meest in zulke tijden schijnen,
 Wen 's schoon van heel deze aard met nieuwe luister praalt;
 Neemt 't al haar schoon weêr aan, men ziet haar kleur verkwijnen,
 Schoon 's haar aan nuttigheid en schoonheid nimmer faalt.

- 2.) Het eerste deel regtuit, en 't tweede links gelezen,
 Zijn namen (doch verkort) aan vrouwen toegewoen:
 'T geheel was eertijds meer dan nu, der vrouwen dragt;
 Maar diënt voor dames naar de mode slechts bij nacht.

3) Mijn geheel bestaat uit twee deelen. Mijn eerste is de naam van een vrouwlijk dier. Mijn tweede deel omgekeerd, is een gebiedend woord, en mijn geheel is de naam van een dorp in ons land; als ook iets, hetwelk des zomers veel gebruikt wordt.

4) Ik besta uit drie deelen. Mijn eerste heeft drie beteekenissen: voor- eerst is het eene veelbezochte plaats van *Frankrijk*; ten tweeden, een nuttig en bijna noodzakelijk werktuig verkort; ten derden, een bijvoeg- lijk naamwoord, mede verkort. Mijn tweede deel heeft twee beteeken- issen; het is een Latijnsch woord, dat een lichaamsdeel uitdrukt; ook is het de gebiedende wijze van een werkwoord; mijn tweede omgekeerd, is een bijbelsch persoon. Mijn derde deel beteskent iets dat men veel bij rivieren vindt; ook is het eene *Hollandsche* plaats, en iets daar men mede speelt. Mijn geheel is een dorp in *Holland*.

R A A D S E L .

Mijn ijdel ligchaam is gevormt uit broze planken,
 Daarbij ben ik voorzien van tweederlei metaal;
 'K ben stom, en spreek nogthans met zeer verstaanbre taal;
 Werd ik slechts wel geroert, ik geef de schoonste klanken.

V R A G E N.

- 1.) Welk woord van één lettergreep vindt men in de *Fransche* taal, 't welk uit drie onderscheidene vocales bestaat, en de naam is van eene stoffe, welke men volstrekt niet kan misfen.
- 2.) Welk *Hollandsch* woord is van drie beteekenissen: in den eersten is het een verkorte mansnaam; in de tweede, bestaat de muziek niet zonder hetzelfde; in de derde, de gebiedende wijze van een werkwoord: en keert men het om; dan heeft het weder drie beteekenissen; in den eersten zin is het dan eene boomvrucht; in de tweede behoort het weder tot de muziek, en in de derde is het bastaard Latijn en komt de vrienden van lezen dikmaals voor.
- 3.) Welk *Hollandsch* woord is van twee beteekenissen: in de eerste is het een dorp van ons Rijk; en in de andere, een aangename spij, althans voor zeer vele menschen.

Aan den geëerden inzeiler van de vraag, ter beantwoording voorgezigt in ons 7de *Dr. 3de Stuk*, verzoeken wij bij dezen ons deszelfs antwoord spoedig mogelijk te doen toekomen, om ook hiervan met de reeds ontvangene beantwoordingen van andere Heeren, gebruik te maken. De verzekering die wij meenden te hebben, dat zijn Ed. zeer wel met de arde bezorgten van ons werk bekend was, en aan dit ons verlangen spoedig zou voldoen, heeft ons zijn dringend verzoek om plaatsing ingewilligt.

T O E G I E F T N°. 3°

FLOSSINGEN van het VOORSTEL, geplaatst in ons
7de *Dr. 2de Stuk*.

Den Heer J. KONING, te *Wesep*, werkt als volgt:

$$\begin{array}{ccc} \text{ff} & \text{ff} & \text{ff} \\ 2000 \times 2000 & = & 4000000 \end{array}$$

2000 ff, hetwelk de waarde
der middelste klok is.

Den Heer L., te *Dordrecht*, zegt op dit voorstel:

Om dit te beantwoorden, kan men alle de omschrijvingen wel achter wege laten, alzoo het mijns bedankens maar alleen neder komt op de vraag: „Welk getal is midden proportionaal tusschen 1 en 4, dat is, welk getal heeft de eigenschap van een gegeven kleiner zoo menigmalen in zich te bevatten, als hetzelfde vervat is in een zeker grooter gegeven getal?” Of meer bepaaldelijk met opzicht tot het voorgestelde, is de vraag: „Welk getal heeft de eigenschap van zoo vele eenheden in zich te bevatten, als hetzelfde vervat is in een gegeven getal 4?” en dan valt het van zelve onder 't oog, dat men in dit

voorstel het getal 2 te nemen hebbe, hetwelk men, door daar achter een gelijk getal nullen, als er achter ieder der opgegevene getallen staan, te plaatfen, en die wederom in gelijke rang van waarde brengt als de opgegeven getallen staan, welk in dit geval 2000 is; verder dewijl alle Geometrische redenen van drie termen, de eigenschap hebben dat het vermenigvuldigde van den eersten en derden term, gelijk zijn aan het kwadraat van den middelsten, zoo geeft dit, wanneer men tusfchen twee gegevene getallen een midden evenredig wil vinden, deze regel aan de hand: Men vermenigvuldigt de gegevene getallen met elkander, en het wortelgetal uit het product is het begeerde.

Den Heer C. van Schaick Jr., *Huisonderwijzer* alhier, werkt als volgt:

$$1000 : x = x : 4000$$

$$\text{Of } \frac{x \times x = 4000 \times 1000}{x^2 = 4000000}$$

$$\text{Dus } \sqrt{x^2 = 4000000}$$

Hieruit de $x = 2000$, het gewigt der middelste klok.

NB. Deze werkwijze verkiezen wij boven de andere; niettegenstaande dezelve schrande ontbonden is, voldoet deze echter meer in duidelijkheid voor den leerling.

ONTBINDINGEN van het VOORSTEL, geplaatst in ons
7de Ds. 3de stuk.

Den Heer C. van Schaick Jr., *Huisonderwijzer* alhier, werkt als volgt:

Stel de getallen x en y te zijn,

$$x + y = 60$$

$$x : y = 1 : 2$$

$$\underline{\underline{2x}}$$

$$\underline{\underline{2x = y}}$$

$$3x = 60$$

$$3 \mid x = 20$$

$$\text{en } y = 40$$

Den Heer W. R. Idema, te *Haarlem*, werkt aldus:

$$1$$

$$\underline{\underline{2}}$$

$$3 : 60 = 1 : 20$$

$$3 : 60 = 2 : 40$$

Den Heer J. F. Hollerman, werkt even als den Heer C. van Schaick Jr.

Den Heer J. F. H. Sanders bewerkt het tweede voorstel uit bovengemelde stuk, aldus:

770 ₧ bruto.	
160 ₧ tarra.	
610 ₧ netto.	610
f 6½ Bankgeld.	f 7 courant.
₧ 3660	f 4270
152 - 10	= 3965
f 38.2 - 10	f 305
Agio 4 pCto. . . = 152 - 10	
f 3965 - —	

Dus hem de laatste weg f 305. voordeliger was dan de eerste.

NIEUWE VOORSTELLEN.

- 1.) *Er wordt gevraagd een toevierkant samen te stellen, dat, op welke wijze men het ook telt, er altijd 1773 uit komt.*
A., te V.
- 2.) *Er wordt eene proportie gevraagd, waardoor men alle afgebroken of stompe pyramides kan berekenen, als boomen, balken, enz., en die tevens toepasselijk is op alle Prisma's en Parallelepipediums.*
C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier.
- 3.) *Een Jood koopt van eene Kruidenier 25 ₧ kruidnagelen, geeft voor het eerste pond 12 gulden, en voor elk volgend pond, de helft van de prijs die hij voor het vorige pond betaald. De kruidenier zich bedrogen ziende, bied de Jood hem de nagelen weder te koop op de volgende voorwaarden: voor het eerste pond zou hij hem betalen 1 speld, voor het tweede 2 spelden, voor het derde 4 spelden, en voorts voor elk pond tweemaal meer spelden, 100 spelden voor een duizt rekenende; zij zouden dus elkander wederzijds hunne schuld voldoen. De kruidenier denkende hierbij geen nadeel te kunnen lijden, stelt hierin geredelijk toe; nu is de vraag: Hoe veel moet den Jood, en hoe veel den Kruidenier betalen?*
A. S., te A.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
A M S T E R D A M.
(Zeven-en-twintigste vervolg.)

Alvorens hier ter stede nog een eigentlijk *Krankzinnigen-Huis* aanwezig was, waren aan de *Gast- of Pesthuizen* afzonderlijke *Dolhuisjes* geplaatst, alwaar de krankzinnigen werden bewaard; doch volgens overlevering blijkt, dat de zwangere huisvrouw van Hendrik Pauluszoon Boelens, op zekeren tijd door eene krankzinnige vrouw zeer geweldig werd aangevalien; waardoor zij eene gelofte deed, om, wanneer zij een levendig kind mogt ter wereld brengen, zij of hare echtgenoot aan den Raad zoude verzoeken om een plek grond binnen de stad, ten einde daarop een afzonderlijk *Dolhuis* te doen bouwen; welk verzoek hun ook werd toegestaan, en hiertoe een erf aangewezen op de *Kloveniers Burgwal*, nabij de *Spinhuissteeg*. Tot de kosten dezer bouwing werd door hun drie duizend guldens bijgedragen, wordende het overige door de stad bekostigd. In den jare 1562 werd met het bouwen van dit *Krankzinnigen- of Dolhuis* een aanvang gemaakt, hetwelk tot 1569 aanliep eer hetzelfde voltooid was. Een der eersten, welken in dit huis geplaatst werd, was eenen Elbert Hulk, Priester en inboorling dezer stad. Het onderhoud tot dit huis werd gevonden uit twee collectens, dewelke 'sjaarlijks aan de huizen der ingezetenen geschiedde, dewijl de vaste inkomsten te gering waren, en naauwlijks vijftien guldens in 't jaar bedroeg, zijnde alleen aan eetbare waren zes honderd en vijftig guldens nodig. De aanwasch van krankzinnigen in dit huis deed de Vroedschap der stad besluiten tot het daarstellen van een Loterij, ten behoeve van dit huis; waarvan den inleg slechts zes stuivers beliep, waarvoor men zelfs, als de hoogste prijs, eene zilvere kop van zestiglood, en daarenboven vijf honderd guldens aan geld konde trekken. De winst, hieruit voor dit huis voortspruitende, werd tot vergroting en verbetering van hetzelfde besteed, waarvan in den jare 1615 het zuidelijk gedeelte, zedert *het nieuwe Dolhuis* genaamd, gebouwd werd. In den jare 1637 is hetzelfde vergroot met dertien huisjes, en in 1703 met nog zes vertrekken voor krankzinnigen, waarbij in later tijd nog twee gevoegd zijn.

De ingang van dit gebouw was eene sierlijke steenen poort, prenten-
de met het stads wapen, waaronder de wapens van den stichter Hen-
drik Pauluszoon Boelens en deszelfs Huisvrouw; lager stond:

*Dit Godshuis is geficht, uit liefde, milt van aert,
En toont de dolheyt, die zich zelfs noch niemant spaert.*

1562.

Aan het zuidelijk gedeelte van 't gebouw, ter plaatse daar weleer
mede eene poort gestaan had, las men:

*Die met krankzinnigheyt zyn begaeft
Die worden hier gespyst en gelaest.*

Deszelfs bouwörde van binnen, was zoodanig ingericht, als dienstig
was tot het betoomen van ongelukkige zinneloze en razende menschen.
Elk huisje of wooning was door twee zware deuren gesloten, zijnde
in een derzelve eene opening, waardoor de lijderen hun voedsel ont-
vingen. Ook was de spijs, zoowel als de kleeding en verwarming
naar hunne behoeften ingericht.

Na den brand in het *Buiten Gast- of Posthuis*, in den jare 1751,
werd bij deszelfs herbouwing, ook dat huis meer tot verblijf van dol-
of krankzinnige menschen ingericht, waardoor het stads *Dolhuis* van
velen dier ongelukkigen ontlast, en hun getal aldaar zeer gering werd.
De ontstane geschillen tusschen de Leeraren en leden der *Lutherische
gemeente* dezer stad, gaf aanleiding tot het afbreken van dit gebouw.
Na dat alle pogingen tot het vereffenen dier geschillen vruchteloos wa-
ren aangewend, vervoegden zich eenige der voornaamste leden in com-
missie (hiertoe door de afgezonderde Gemeente benoemd) tot den Achtb.
Raad der stad, met verzoek, om eene geschikte plaats binnen deze stad
het stichten van een nieuw kerkgebouw; hiertoe werd hun den grond
of het erf van dit gesticht aangewezen, waarvan zij door aankoop
eigenaars werden; wordende hun tevens door den Raad vergund, om
hunne Godsdienst-oefening, tot aan de voltooiing van hun kerkgebouw,
in de *Gasthuis kerk* te mogen houden.

Aldra werd een begin gemaakt met het afbreken van dit *Krank-
zinnige huis*, en den eersten steen tot een kerkgebouw gelegd op den
5den van Hooimaand 1792, door den Heer *Antonij Ebeling*,
Zoon van wijlen den Heer *Willelm Ebeling*; wordende deze kerk
vervolgens volbouwd, volgens bestek en teekening van den stads *Ar-
chitect van der Hart*, en eenige andere personen. Dit gebouw
voltooid zijnde, werd hetzelfde op den 28sten van Oogstmaand 1793
aan den openbaren Godsdienst plechtig toegewijd door den Wel Eerw.
Heer *J Hamelaer*, bevorens Leeraar der *Lutherische gemeente*, doch
thans zich niet een aanmerkelijk deel dier gemeente om hun bekende
redenen afgezonderd, en tot eene bijzondere gemeente, onder den naam
van *Herstelde Lutherische gemeente*, geformeert hebbende. Deze in

wijding geschiedde ook op den eersten van Herfstmaand daaraan volgende door hare overige Leeraren J. Scholten en W. Reuter.

Deze kerk is één langwerpig vierkant, grenzende van het achterste gedeelte van het voormalig *O. I. Comp. Huis* (thans *Zeekantoor*) tot aan of in de *Spinhuissteeg*; de voorgevel is zeer sierlijk opgebouwd, en van zestien ramen tot het benodigde licht voorzien; deszelfs frontepies is met zeer fraai beeldwerk uitgehouwen, waaronder men leest:

Ende zij bleven volhardig in den leere der Apostelen.

Hand. II. vs. 42.

Deze kerk heeft vier bijzondere ingangen, is van binnen van de nodige gaanderijen enz. voorzien, en pronkt met een fraai welluidend orgel, en niet minder fraaije predikstoel.

(*T* vervolg hierna.)

V O O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N. T U R K I J E N.

Constantinopelen den 25 van Wijnmaand, (uit den Moniteur.)
De tijding van het verlies welk *Muchtar* en *Kuschgali-Halis* op den Neder-Donau geleden hebben, alsmede het innemen van *Rudschuck*, *Giurgevo*, *Nicopoli* en *Sistow*, is tot in deze Hoofdstad doorgedrongen, en heeft er eene des te sterkere sensatie verwekt, dat deze tegenpoeden de Troepen zeer ontmoedigd hebben en dat het tijdstip daar is dat de Aziatische Benden, die volgens gewoonte bij het naderen van den winter het Leger verlaten, zich naar hunne Haardsteden zullen begeeven, in het oogenblik dat men hunne hulp het meest benodigd had. Evenwel zijn de slegte tijdingen welke van dezen kant zijn ingekomen, in eeniger mate vergoed, door die uit *Egypte* ontvangen; alwaar *Mehemed-Ali Pacha* op de wederspannige Beys en hunne Arabische Bondgenoten, eene groote overwinning heeft behaald, veele krijgsgevangenen heeft gemaakt, het grootste gedeelte van hun Geslacht en al hunne Bagagie veroverd, en het overfchot van het Leger gedwongen heeft in de Woestijnen van *Arabie* de vlugt te nemen. *Mehemed-Ali* is vervolgens naar *Gairo* terug gekeerd, alwaar hij den 2den September zegevierende is binnen getrokken. Hij heeft er een Courier gevonden, welken hem uit naam van den grooten Heer rijke geschenken heeft overhandigd, en hem ter zelve tijd heeft aangekondigd het bevel, om gezamentlijk met den nieuwen Bevelhebber van *Damas* en *St. Jean de Acre*, tegen de *Wechabiten* optetrekken. Men vreesd dat deze expeditie eenig nadeel zal kunnen lijden, door de oude vriendschap van *Mehemed-Ali* voor *Jusuf-Pacha*, welk onlangs

van zijn post als Gouverneur van *Damas* is ontzet geworden en zich nu als vlugteling in *Egypte* bevindt.

Konstantinopolen, den 25 van *Wijnmaand*. Daar de wind sedert eenige dagen naar het zuiden geloopt is, zijn in onze haven meer dan 300 schepen, met Granen en andere mondbehoefden, binnen gekomen. Men verwacht er nog een groot aantal uit de havens van *Egypte*. Een gedeelte van deze Granen zijn voor het leger van den Groot-Vizier bestemd.

G R O O T B R I T T A N N I E N .

London den 13den van *Wintermaand*. Een Amerikaansch Schip, dat te *Portsmouth* aangekomen is, brengt de tyding, dat ook de achterhoede van *Masfena* zich achter de *Zezere* tot aan *Penhosi* terug getrokken heeft. Het Engelsch Hoofdkwartier was steeds te *Cartaxo*. Men veronderstelt, dat alle operatiën in *Portugal* tot in Sprokelmaand zullen gestaakt blijven; wanneer gewoonlyk het vriezend weer invalt; alsdan zal *Masfena* zyn Geslacht kunnen laten aanvoeren, en alle versterkingen aan zich getrokken hebben. Middelerwyl zal dus ons Gouvernément nieuwe versterkingen naar *Portugal* zenden moeten.

F R A N K R I J K .

Parijs den 16den van *Wintermaand*. Er zijn tijdingen van *Islande-Franco*, in dato 10 October l. l. ingekomen. De Engelschen hadden zich van het Eilandje *de la Passe*, meester gemaakt; maar hetzelfde is hernomen. — Den vijand heeft bij die gelegendheid zes fregatten verloren, te weten: *Iphigenie*, *la Nelside*, *l'Africaine* en *le Ceylon*, welke genomen zijn; *le Serius* en *la Magicienne* zijn door hun verbrand geworden.

De schepen van de Oostindische Compagnie, *de Windham*, *de Ceylon* en *de Astelle*, waarop zich 1200 man landtroepen, veel artillerie en zilver bevonden, zijn prijs gemaakt. De Engelsche Generaals *Weatherhall* en *Abercromby* zijn krijgsgevangen.

De tijdingen welke men van het leger in *Portugal* heeft ontvangen, zijn van weinig aanbelang, als behelzende eeniglyk een staat van verdediging, waartoe ruim 440 stukken geschut gebruikt worden.

Parijs den 18 van *Wintermaand*. De President der vereenigde Staaten van *Amerika* heeft een proclamatie uitgevaardigd, bepalende tegen den eersten Februarij 1811 het verbod van handel met *Engeland*, indien op dat tijdstip de raadsbevelen niet zijn ingetrokken, veroorloovende het *intercourse* met *Frankrijk*, gemerkt zijne Majesteit de Keizer der Franschen de decreeten van *Milaan* en *Berlin*, te rekenen van den eersten November laastleden, heeft ingetrokken.

Het fregat *the Essex*, te *Lorient* binnengeloopt, na den Bode, overbrenger van deze proclamatie, te hebben aan land gezet, en welke gis.

gisteren te *Parijs* is aangekomen, heeft naar *Engeland* coers gesteld, alwaar het dezelve proclamatie gaat ter kennis brengen, en het *ultimatum* van het kabinet van *St. James* afvragen.

W E T T E N E N D E C R E T E N .

NAPOLÉON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, Beschermder van het Rhynerbond, Bemiddelaar van het Zwitsersche Bondgenootschap enz. enz. enz.

Wij hebben gedecreteerd en decreteren hetgeen volgt:

Onze Neef de Prins Aarts-Thesaurier van het Rijk, is tot Gouverneur-Generaal van de Hollandische Departementen benoemd.

Gegeven in ons Paleis der Tuilerien, den 15den van *Wintermaand* 1810.
(getoekend) N A P O L É O N .

Van wege den KEIZER:

De Minister Secretaris van Staat:

(getoekend) B. H. Hertog VAN BASSANO.

Amsterdam den 17den van *Wintermaand* Wij Prins Aarts-Thesaurier des Rijks, Hertog van Plaisance, Algemeen-Stedehouder van Z. M. den Keizer en Koning;

Gezien hebbende de noodzakelijkheid, om de Godshuizen in Holland van eene menigte kinderen te ontlasten, die, den ouderdom bereikt hebbende wanneer zij aan nuttige werken moesten en konden worden overgegeven, in dezelve huizen opgehoopt zijn en aldaar noch het gevoel hebben van hunne behoeften, noch de middelen om daaraan te voldoen, noch de hebbelijkheden bezitten, welke hun tot belangrijke onderdanen voer de zamenleving kunnen vormen.

Hebben besloten en besluiten het geen volgt:

Art. 1. Er wordt in Holland eene Commissie benoemd, belast met het uitdenken en voordragen der middelen, om, buiten de Godshuizen, de Vondelingen en wezen, welke aldaar opgehoopt zyn, bezigheid te bezorgen.

2. Deze Commissie zal hare voornaamste zitplaats houden te *Amsterdam*, en corresponderende Leden hebben in de zeven Departementen.

3. Zyn benoemd voor:

Amsterdam, de Heeren Graaf van *Rosenburg*, Hovius, van Eys en Brouwer, Vroedschappen; C. Vollenhoven, advocaat; Soleil, en Bernitz, Regent van het aalmoesleniereweeshuis.

Haarlem, de Heeren Bernard, Vroedschap, en Kops, Secretaris.

Alkmaar, de Heer Tinne van Egmond, Vroedschap.

Enkhuizen, de Heeren van Bleiswyk en Snœk, enz.

Wij Prins Aarts-Thesaurier des Rijks, Hertog van Plaisance, Algemeen-Stedehouder van Z. M., den Keizer en Koning;

Hebben besloten en besluiten het geen volgt:

Art. 1. De thans in dienst zijnde Burgemeesters, Wethouders, Vroedschappen en Secretarissen der Steden zullen hunne functien op den 1sten van *Louwmaand* 1811 voortzetten, tot daaromtrent nader door Z. M. den Keizer en Koning zal zijn verordend.

VII. DEELS VI. STUK. O o

2. De Burgemeesters zullen den tiel manneken van *Maire*; de Wethouders; dien van *Stewards van den Maire*; de Vroedschappen; dien van *Municipals-Raden*; en de Secretarissen; dien van *Griffiers*.

3. De Gemeente-Besturen, op de plaatsen, alwaar nog Burgemeesters, nog wethouders, enz. zijn, zullen insgelijks tot aan de nieuwe Organisatie in functie blijven.

4. De Minister van binnelandfche zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit.

Gedaan in ons paleis te Amsterdam, den vijftien van Wintermaand 1870.
De Prins Aarts-Theaurier, des Rijks. Algemeen-Schatkuisier van
 Z. M. DEN KONING EN KONINGIN, De Hertog van FLANDER.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

In *Kastilien* hadden zich bij *Soria* de overblijfsels van alle de uit *Navarro*, *Aragon* enz. verdreven benden van opstandelingen weten te vereenigen; de General *Roque*, met 2000 man na 20 dagen van marschen en contra marschen, heeft hun eindelijk aangetroffen, aangestast en in een oogenblik verstrooid; 3 uren lang heeft hij de opstandelingen laten nazetten en heerlabelen; 1000 zijn er van gedood geworden, naauwlijks 300 hebben van alle de vereenigde benden verspreid kunnen ontkomen. Een ander zaamen gemapt korps van opstandelingen van 1500 is op gelijke wijze in *Leon* door den Kolonel *Pain* te *villie* aan het hoofd van 250 dragoniers en 300 van de gade van *Paris*, vernield geworden.

Op een dorp bij *Leon* heeft zich een post van 50 zwelvers; dagen lang tegen 200 opstandelingen verdedigd, en is toen door 90 man van hetzelfde korps ontzet.

In *Aragon*, op de grenzen van *Valencia*, hebben vercheidde belangrijke gevechten plaats gehad. Die van *Valencia Tortosa* wissende ontzerten, hadden niet slechts daarheen een legerkorps van 12 genoech ruim 10,000 man doen optrekken, maar tevens om eene afwending te maken, te gelijk een legerkorps van genoegzaam gelijke sterkte in *Aragon* gezonden, met last om naar *Sarragosja* door te dringen. De General *Chlopiske*, met 7 bataillons en eenig kavalierij met *Sarragosja* afgezonden, tuste den 31 van Wijnaand de vijandelijke agterhoede aan, en sloeg dezelve, maakte een menigte geslacht en krijgsboeckten buit, en bekwaam ruim 300 krijgsgevangenen. Dit ten en ander naar *Sarragosja* gebragt hebbende, keerde hij ter nieuwe voordelen terug, en den 12 sloeg hij het geheele vijandelijke korps totaal en maakte er een vreeslijke slagting onder; in wanorde wilde het over de brug van *Ladron* doogen; doch die brak, en wat aan het zwaard ontkwam, verdronk, of verliet, zwellende van nooit meer tegen de *Franschen* te wisten dienen.

Amsterdam den 25 van Wintermaand. In de Zeeyding van heden leest men het volgende: „Het gewapende Vaartuig, waarvan gisteren gemeld is, was het Engelsch Konings Schip van Oorlog *Mynotaut*, voerende 74 Stukken, gevoerd door Kapitein *John Bairrett*, komende uit de *Oostzee* en naar *Plijmouth* gedestineerd, zijnde op de *Noorder-Haaks* komen te vervallen en in de grond gestooten.

Van de Equipage, in 500 man bestaande, zijn 120 man, met twee Barkassen, achter de Koog, op het Eiland *Tanzel* aan land gekomen, onder dezelve bevinden zich een Luitenant, een Chirurgijn-Majoor en Sewalieden; de restoerende, waaronder de Kapitein zich bevindt, waren gisteren middag nog aan boord. Het schip was na genoeg vol water en had de Masten verloren. De gemelde geredde Mantchappen zijn naar den Burg getransporteerd.

Een Engelsche korvet is omtrent middernagt van den 18de op de rotten, genaamd *de hoofden*, een insphaan schot van *Gatseville*, bij *la Hague*, verongelukt. Men ziet van dit vaartuig slechts den romp, en men vermoedt, dat de equipage verongelukt is. De korvet was voor zestien stukken geboord. Op de kust heeft men busseben van brandstijgende vuurpijlen gevonden, en het lijk van een jong Engelsch Zee-man.

Van *Dondracht* meldt men het volgende, van den 21 December. Door het onstuimige weêr, is heden namiddag de *Rotterdamfche boot* in de Noord omgeslagen; verscheide passagiers, naar men verneemt vier, zijn daarbij omgekomen; zes anderen zijn gered, en hier aan wat gebracht.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 27ste van Wintermaand. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden op Woensdag den 2den, en Woensdag den 16den van Louwmaand 1821. onder voorzitting van Do. Tisfel.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE.

voegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCHE
GELOOFSELIJDENIS, te Amsterdam.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 3den van Louwmaand 1821. onder voorzitting van Do. Scholte.

NAAMLIJST der GENROCLAMEERDEN te Amsterdam.

Beijde Gebod, den 2 December.
Dirk Aalton en Elisabeth Wagenaar.
Govert Behnert en Cornelia Segers.
Onnelis van den Bosch en Joanna Hendriks Spitsaal.
Daniël Brinkerink en Susanna Homberg.
Hendrik Johannes Engel Mulder en Giortje Hendrika Bruyns.

Willem Kreekel en Maria Henriette Coorden.
Johs Boelhouwer en Johanna Verker.
Fredrik Samuel Rudolph Christoffer en Elisabeth Kinkhorst.
Willem de Haar en Anna Antonia van der Teun.
Frans Willem Ertbrink en Aaktje Priester.

Andriës Pictor *en* Clara Kisting
 Daniel Hoogland *en* Maria Hafendonk.
 Balthazer Stork *en* Antje Adiks.
 Claas Cornelis Versteeg *en* Gerritje van der Teen.
 Johannes Hillenaar *en* Maria van Heugten.
 Hendrik Harms *en* Antje Jurriaans Dens.
 Cornelis Opdam *en* Johanna Dum.
 Johannes Carel Huyfer *en* Maria Vels
 Jan Fredrik Meule *en* Anna Dorothea Schreuder.
 Hendrik Hooy *en* Maria Hendrica van Wiarda.
 Harmanus Harmsen *en* Anna Winter.
 Gabriel Joseph *en* Hester Marcus Cohen.
 Fredrik Koffing *en* Anna Magdalena Bulsing.
 Coenraad Hendrik Kramer *en* Catharina Goltman.
 Poulus van de Kasteslen *en* Hilletje van Duykeren.
 Rudolf van der Lelie *en* Catharina Herken.
 Johannes Adrianus Corver *en* Adriana Halder.
 Franciscus Laurentius Wierdels *en* Johanna Elisabeth Brunc.
 Willem Philippus Iskarius *en* Catharina Maria Overweg.
 Poulus Adrianus van Voorthuysen *en* Magdalena Geertruyda Sijberden.
 Gerrit Krüger *en* Hendrika Stevens.
 Hendrik Numejer *en* Trijntje Hent.
 Joannes Nieuwenhys *en* Alida Meijer.
 Gerrit Wouter van Otterloo *en* Johanna Aletta Homborg.
 Jan Coenraad Peurtmaer *en* Margaretha Banneke.
 Marcus Israel van Praag *en* Naatje Simons.
 Christiaan Dreyhus *en* Anna Elisabeth Schulte.
 Harmen Reuring *en* Willemina Sophia Wendel.

Johan Philip Roeppert *en* Aagje de Man.
 Roelof Spruit *en* Maria de Konings.
 Pieter Hubertes Tukker *en* Maria van Voorthuysen.
 Johannes Sackmeister *en* Maria Catharina Bos.
 Folkert Wilko Hesse *en* Hermina Benneman.
 Joël Salomons *en* Betje Isaac.
 Hendrik Tietfel *en* Adriana Haverhals.
 Willem Hendrik van der Vegt *en* Sara Blom.
 Hendrik Westfels *en* Maria Oosterhoudt.
 Johannes van Wijk *en* Helena Witting.
 Anthonje Woelders *en* Hendrina Elisabeth Hongerkamp.
 Jacobus van Zuylen *en* Willemina Hendrica Spelman.
 George Christiaan Kröber *en* Johanna Greeff.
 Jan Osewoud *en* Gerritje Smit.
 Wouter de Bruyn *en* Alida van Til.
 Cornelis van Wijk *en* Elisabeth Schoonhoven.
 Coenraad Scheffer *en* Johanna Posterna.
 Willem Cornelise de Jongh *en* Johanna Janfen.
 Jan Rietmejer *en* Maria Steen.
 Andriës Nieuwenhysen *en* Alida Dorothea Wilhelmina Gutterswijk.
 Hendrik Busfer *en* Jansje Voogt.
 Lodewijk Albert George Pilger *en* Hendrika Weggegan.
Tuizamen 60 Paaren.
Eerste Gedod, den 9 December.
 Fredrik Alberding *en* Johanna Catharina Root.
 Johan Fredrik Andriesen *en* Johanna Wilhelmina Arntzen.
 Nicolaas Boomhouwer *en* Catharina Elisabeth Koelmans.
 Hendrik Beuvers *en* Anna Köster.
 Jan Lodewijk Booms *en* Anna Maria Oubeloo.

- Jan Barend Koedvos *en* Christina de Vos.
 Eliza Perné *en* Catharina Geelhuysen.
 Hendrik Otto *en* Leentje van Veen.
 Willem Roos Junior *en* Johanna Maria Delmeer.
 Nicolaas van der Reyden *en* Anna Christina Groenau.
 Gottlob Schmid *en* Sophia Charl. Lutz.
 Adrianus Timmers *en* Helena de Brugg.
 Pieter de Vries *en* Clara van Tongeren.
 Jan Woelderling *en* Johanna Henfe.
 Harmanus Anthonie Welvaart *en* Anna Elisabeth vom Hattem.
 Johannes Wilhelmus Beverfen *en* Anna Elisabeth Deeman.
 Barend van den Bloemenberg *en* Johanna Christina Reuse.
 Elize Hetrij de-Haas *en* Grietje Smit.
 Levie Hartog *en* Rebecka Moses Cohen.
 Johannes Jansen *en* Dorothea Veronika Molthaan.
 Jacobus Kriek *en* Maria Johanna Barbara Poggeman.
 Matthijs Stark *en* Agatha Hoefeman.
 Johannes de Jager *en* Hendrika Leesger.
 Nicolaas Joseph van der Kruyff *en* Annetje Catharina van't Vlie.
 Johannes Vroom *en* Marje Boelhouwer.
 Willem van de Water *en* Margaretha Kemp.
 Moses Abraham Berlijn *en* Ester Jochem Moses.
 Jan van den Broek *en* Alida Geertruid van Kuik.
 Gerrit Lindenboom *en* Eva Blaauwhuyfen.
 Willem Mekel *en* Anna Maria van Amsterdam.
 Johannes van der Moot *en* Geertruy Meijer.
 Cornelis Nederhorst *en* Margaretha Rebecka Brinkdupe.
- Jurriaan Offerman *en* Maria IJzerman.
 Jacob Izaak *en* Marje Joseph Mamuel.
 Hendrik Lodewijk Rieke *en* Antje Riefbos.
 Theodorus Kluene *en* Catharina Barlie.
 Godefriedus Duys *en* Willemina van der Kruyshorst.
 Jurriaan Dol *en* Clasina Bronkhorst.
 Gerrit Jonker *en* Teuné Piffers.
 Meijer Salomon Levie *en* Sara van Praag.
 Johan Hendrik Schrikker Junior *en* Francina Pieterfen.
 Carel Ludolf Tulle *en* Florentine Wilhelmine Hendriette Luttinghuysen.
 Louis Sersé *en* Johanna Henke.
 Jan Hendrik Leuring *en* Sara Spaaris.
 Joseph Nathan *en* Belitje Hartog.
 Pieter Cornelis van Breemen *en* Anna Rijke.
 Jan Willem Kahlé *en* Waandrina van der Pol.
 Abraham Lambert Hurrelbrinck *en* Hermina Henrietta Louisa Wijthgel.
 Pieter van Duyker *en* Grietje Verschoor.
- Ts. zamen 50 Paaren.*
Eerste Gebod, den 16. December.
 Hendrik Arnold Aakes *en* Grietje Benfekamp.
 Johan Christoffel Butsch *en* Catharina van Wijlick.
 Hendrik Beekman *en* Cornelia Anthonia Verdam.
 Dirk Bulterman *en* Anna Dorothea Chornich.
 Mr. Johannes Bakker Korff *en* Catharina Johanna Cornelia Dames.
 Mr. Jacobus Johannes Uitwerf Sterling *en* Jonkvr. Anna Maria de Melander.
 Frans Burrel *en* Gerretje van Ledn.
 Aron Benjamin *en* Aaltje Davids.
 Batend Donkerlo *en* Peterina van Engelen.

Abraham David en Bloemetje Benjamin Reens.
 Johannes Bernardus Schouta en Anthonia Veltman.
 Salomon Levie van Goor en Jaanetje Isaak.
 Teunes Johannes Heubeck en Celia Maria Christiana.
 Hendrik Janfen en Diena Margaretha Alant.
 Jacobus van de Jagt en Elisabeth Roest.
 Hendrik Ketelaar en Catharina Elisabeth Elman.
 Julianus Ferdinandus Lurasco en Hendrina van Lochem.
 Marcus Moses Lewis en Judith Hartog.
 Johannes Neuhel en Catharina Geertruyda Siegel.
 Harmanus Nolting en Lena Kenna.
 Fredricus Neiman en Johanna Catharina Wenfelaar.
 Hendrik van der Patten en Harrietta Barbara Colfon.
 Johannes Porhorst en Maria Mecke.
 Mourits Naubert en Maria Hendrika Meijer.
 Justus Fredrik Teeker en Bernastina van Hensbergen.
 Jean Baptiste Lauroufe en Maria Elisabeth Antoinette Gaillet.
 Adolf Princa en Angelina Stevens.
 Meijer Philip en Ester Abraham.
 Lucas Summerfeld en Eyendina Eppinger.
 Johannes Baptist Sitters en Theresia Catharina Stievens.
 Gabeert Stamor en Anna Erbers.
 Bartholomeus van der Walle en Catharina van der Horst.
 Engelbert Lenneman en Geesje Hendriks Voshaven.
 Abraham Tall en Ester Elianer.
 Fredrik Heselink en Wilhelmina Bragthuyfan.
 Johan Engelhardus Lantfchmeder en Hendrika van Bregelen.
 Jacob Hanfen en Maria Olienboek.

Hendrik Kolked en Elisabeth Rigtersen.
 Nicolaas Janfen en Maria Louisa Spietkerman.
 Fredrik Guillaume Estré en Anna Gerredina Sooman.
 Hendrik Harmfen en Anna Magdalena Stockenbour.
 Hendrik Oostrop en Santja Kok.
 Wilhelmus Lodewikus Fringa en Anna Hendrika Hekmeijer.
 Carel Jonasz en Johanna Elisabeth Wierman.

Te zamen 44 Paaren.

Eerste Gebod, den 23 December.

Jan Meines Bakker en Jacobs Boomsma.
 Cornelis Blesing en Heiena Hageman.
 Jan Barnsteen en Johanna Sturk.
 Hendrik Dames en Johanna Heijendaal.
 Hendrik Eckhart en Trijntje Peers.
 Jan Menfo van der Eem en Johanna Velder.
 Ephraim Gerrits en Judith Arons.
 Adrianus Hendriks en Anna Decothes Mulder.
 Jan Hieselaar en Anthonia Nefkema.
 Pieter Heering en Hendrikje van der Lee.
 Arie Haagsma en Jannetje Poekanje.
 Simon Joseph en Maria Elisabeth ter Winkel.
 Isaac Jacob en Esqr Heyman.
 Wilhelmus Johannes Knaep en Jannetje Ruigedruis.
 Philippus Gottlieb Antonie Kiofens en Afke Catharina Kok.
 Hartog Levie en Roosja Joseph.
 Joseph Levie en Barja David.
 Johan Christiaan Frank en Grietje Rolkam.
 Machiel Levie en Debora Levie.
 Jan van der Tak en Anna Elisabeth Ponger.
 Jan Hendrik Mendels en Reynantje Margaretha de Jans.

Quentis Pieterse en Geertruy de Jong.
 Franciscus Raven en Elisabeth Elders.
 Simon Saks en Matje Isaac.
 Pieter en Winkel en Johanna Boed-
 borg.
 Johannes Wierock en Regina Maria
 Heessen.

Henricus Franciscus van Thiel en
 Cornelia Geertruyda Veerman.
 Alexander Teunisje en Christina Loui-
 sa Richter.
 Willem Carol Kadamaker en Jacoba
 van Loon.

Ts zamen 19 Paaren

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als
 dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad
 zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden,
 begraafplaatsen en ouderdom.

Maandag 5 November.

Overl.	Jaar.
2 Maria Regel, wed. I. Ottem, <i>k. kh.</i>	67
1 Johanna Nuewhoff, <i>k. kh.</i>	71
3 Aldert Uylenhoedt, <i>k. kh.</i>	21
3 Arend Jan van der Steege Cal- mer, <i>w. kh.</i>	m. 4
4 Jan Verhey, <i>l. kh.</i>	88
1 Geertruy Braspenning, wed. P. Pruyfers, <i>s. kh.</i>	58
3 Marretje van Munnink, <i>s. kh.</i>	1
2 Balthasar Benne, <i>s. kh.</i>	73
4 Eckhardt Frederich Riecke, <i>s. kh.</i>	4
3 Anna Maria van der Meulen, wed. B. Rei Cornz, <i>s. kh.</i>	58
4 Willem Koelman, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	10
3 Jacob Wilhelms van Haren, jongste zoonje van P. van He- ren, <i>s. k.</i>	m. 14
4 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. H. Hartink, <i>w. k.</i>	d. 5
2 Lambertje Tromp, wed. van J. Beel, <i>l. kh.</i>	76
1 Margaretha Outmans, <i>k. kh.</i>	7
2 Hendrina Outmans, <i>k. kh.</i>	22
1 Dirk van Hall, <i>s. kh.</i>	w. 6
3 Maria Sophia Kastelja, <i>s. k.</i>	68
3 Hermanus Märgel, <i>s. kh.</i>	60

Overl.	Jaar.
4 Anthonis Jofephus Kemper, eenighe zoonje van B. J. Kem- per, <i>k. kh.</i>	12
<i>Dingsdag 6 November.</i>	
3 Frans Schenkhuysen, <i>l. kh.</i>	39
3 Anna Martens, wed. Jasfen, <i>s. kh.</i>	93
3 Anna Carli, wed. J. Brinkhuys- en, <i>k. kh.</i>	64
3 Johanna Fride, huisvr. van G. Leut, <i>s. kh.</i>	55
2 Johanna Biebornee, <i>k. kh.</i>	w. 6
2 Antje Bartels, <i>k. kh.</i>	w. 5
4 Janoetje Leuning, huisvr. van T. Flek, <i>l. kh.</i>	60
4 George Snots, <i>w. kh.</i>	12
5 Anna Maria Bondt, <i>s. k.</i>	8
5 Gerardus van Holc, <i>s. kh.</i>	25
4 Maria Alida Staade, <i>s. kh.</i>	w. 25
3 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. Braakfiak, <i>w. kh.</i>	d. 8
4 Jacobus Diets, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	18
4 Antonius Clouzing, jongste zoon van H. Clouzing, <i>l. kh.</i>	5
5 Agatha Haagsmeijer, jongste dogter van H. J. Haagsmeijer, <i>l. kh.</i>	w. 2
3 Gijze Christoffelina Swann, huisvr. van J. Vogel, <i>w. kh.</i>	29
4 Maria Agnesia Korte, <i>w. kh.</i>	22

Overl.	Jaar.
3 Cornelia Johanna Haaselaar, <i>k. kh.</i>	48
<i>Woensdag 7 November.</i>	
5 Andries Luedriks, <i>k. kh.</i>	69
5 Maria Alida van Luneklos, <i>l. kh.</i>	1 en 11 m.
5 Hendrik Plenk, <i>k. kh.</i>	63
4 Anna Bruyns, huisvr. van T. de Wilde, <i>no. k.</i>	59
5 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van B. Nolthenius, <i>n. k.</i>	
4 Harmanus Mulder, <i>k. kh.</i>	4
5 Johan Hilgenkoring, <i>k. kh.</i>	55
6 Johannes Lamsveldt, <i>k. kh.</i>	21
4 Johanna Maria Fokke, <i>a. kh.</i>	25
4 Henriëtte Louwize René, <i>l. kh.</i>	19
5 Pieter Stork, kind van R. Stork, <i>ong. k.</i>	21
4 Maria Weesterwout, huisvr. van B van der Dussen, <i>k. kh.</i>	70
6 Maria Agnes Røster, <i>a. kh.</i>	14
5 Margaretha Magdalena Kestink, <i>a. kh.</i>	w. 14
6 Cornelis Adrianus Williams, eenigste zoon van B. A. Wil- liams, <i>a. kh.</i>	d. 16
6 Leentje van den Berg, <i>w. kh.</i>	4
4 Lambertus Lourens, <i>k. kh.</i>	5
4 Hendrik Lourens, <i>k. kh.</i>	15
2 Cornelis Vis, <i>k. kh.</i>	40
6 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Jansen, <i>k. kh.</i>	4
4 Jacobus Hendrikus Jansen, <i>w. kh.</i>	ca 2
4 Cornelis Veegersteen, <i>a. kh.</i>	20
2 Johanna Schijff, wed. van D. Zelenberg, <i>k. kh.</i>	72
5 Anna Elisabeth Meinecke, <i>a. k.</i>	d. 22
4 Jan Hunn, <i>w. kh.</i>	59
5 Lammertje van der Uytendo- wen, <i>a. kh.</i>	68
4 Alida Hermina van den Boom, huisvr. van G. van Amsterdam, <i>l. kh.</i>	21

Overl.	Jaar.
4 Judocus Franciscus Strooband, <i>l. kh.</i>	78
<i>Donderdag 8 November.</i>	
4 Marretje Koene, wed. van O. Kuyper, <i>a. kh.</i>	65
6 Johanna Emerentia Polman, <i>o. k.</i>	55
6 Christoffel Daniel Brusfel, <i>a. kh.</i>	19
7 Jan Harmen Hulstboom, <i>a. kh.</i>	10
5 Anna Maria Lowies, <i>k. kh.</i>	14
7 Hendrik Pieter de Febré, <i>w. kh.</i>	w. 12
6 Casper Bernardus Knepper, <i>k. kh.</i>	31
6 Hendrik Pooters, <i>k. kh.</i>	60
3 Maria Alink, huisvr. van D. Sroetman, <i>k. kh.</i>	41
7 Femmetje Hufmgel, <i>k. kh.</i>	7
7 Johanna Moogland, <i>a. kh.</i>	w. 9
5 Cornelis Horst, <i>k. kh.</i>	14
6 Hannelta Maria Christina Ro- dius, wed. J. Pieters, <i>l. kh.</i>	65
5 Hendrik le Gras, <i>n. kh.</i>	m. 11
6 Sara Masman, jongste dochter van H. Masman, <i>k. kh.</i>	m. 8
6 Anna Maria Muller, huisvr. van F. Meers, <i>a. kh.</i>	34
6 Egbertus Radius, <i>k. kh.</i>	m. 11
7 Cornelis Smit, <i>l. kh.</i>	54
<i>Vrijdag 9 November.</i>	
7 Reynies Visser, <i>oo. k.</i>	65
6 Carel Schmitt, <i>a. kh.</i>	58
7 Anna Maria Pohlkoote, <i>k. kh.</i>	2
6 Christina Welp, huisvr. van A. Atlebé, <i>a. kh.</i>	49
5 Johanna de Leeuw, huisvr. van R. Broers, <i>l. n. k.</i>	64
6 Antje Bakker, <i>a. kh.</i>	78
6 Geertruy Roelofs, laatst wed. J. H. Momeijer, <i>k. kh.</i>	77
8 Elisabeth Catharina Wenning, huisvr. van J. Paulen, <i>l. kh.</i>	24
6 Maria Overberg, wed. van P. Tabois, <i>w. kh.</i>	74
7 Johanna Bedenk, huisvr. van J. Niemeijer, <i>k. kh.</i>	59
6 Barendje Jansen, <i>k. kh.</i>	w. 7
7 Laendert van Weegel, <i>k. kh.</i>	14
Overl.	

Overl. Jaar.
 6 Ernst Heerderhorst, *a. kh.* 47
 6 Johanna Clafina Odinot, *w. kh.* 34
 7 Jan Adrianus Nuvelde, *k. kh. w.* 12
 8 Fredrik de Ruyter, *l. kh.* 48
 6 Fredrik Willem Martin, *n. kh.* 50
 8 Geertruda Ceele, *a. kh.* 1
Saterdag 10 November.
 7 Barend Wielling de Gany, *l. kh.* 3
 7 Cathriene Jacoba Jeglewen, *w. kh.* w. 6
 8 Marijans, wed. J. Motocé, *k. kh.* 76
 8 Hendrik Moorel, *a. kh.* 14
 5 Arend Keylewer, *l. kh.* 74
 7 Hendrina Kraphuys, *l. kh.* 32
 7 Frans Smit, *a. kh.* 57
 7 Hendrik Fragt, *k. kh.* 46
 7 Willemina Sophia Borgmeijer, jongste dochter van de wed. H. Borgmeijer, *w. kh.* 17
 7 Helena Jurrians, huisvr. van W. van Rooy, *a. kh.* 30
 9 Jan Hendrik van Munster, *l. kh.* 52
 5 Alida van Tilburg, *a. kh. d.* 9
 9 Maria Elisabeth Kotscher, *a. kh.* 34
 6 Agie van Otterloo, huisvr. van C. W. Reinold, *o. k.* 40
 8 Jan Meijer, *k. kh. d.* 16
 8 Thomas Beets, eenigste zoon van I. Beets, *k. kh.* 54
 8 Engeltje van Asdonk, jongste dochter van L. van Asdonk, *k. kh.* 1
 9 Cornelis van Sraaten, *a. kh.* 38
 8 Christina de Kwant, jongste dochter van S. de Kwant, *k. kh.* 1
 9 Christiaan Halmsdt, *a. kh.* 33
 8 Elisabeth Joanna Rijgers, jongste dochter van H. L. Rijgers, *a. kh.* 14
 8 Elisabeth Kanjet, wed. J. C. Engel, *l. kh.* 66
 5 Johannes Nicolaas Wagenaar, *k. kh.* 5
 8 Anna Gevelaar, eenigste dochter van J. Gevelaar, *w. kh. m.* 10
 8 Leendert Jordaan, jongste zoon van J. Jordaan, *w. kh.* 13

Overl. Jaar.
 9 Geesje Scholten, huisvr. van E. F. Sander, *k. kh.* 78
 8 Jean Dan, *Kuogt van een Aida de Camp van zijn Excell. dan Hertog van Reggio, a. kh.* 28
 6 Willem Lodewijk Bode, *l. kh.* 11
 9 Pieter van Dijk, Jr. *l. kh.* ca 14
 Het getal der Dooden is 190.
Maandag 12 November.
 10 Geertruy Wilhelmina Haag, *k. kh.* 1
 9 Sara van der Land, wed. van J. Croes, *a. kh.* 74
 8 Johan Adam Koch, *l. n. k.* 76
 9 Carel de Blijck, *n. k.* 77
 9 Anna van Roofelaar, wed. T. Eckhout, *l. kh.* 82
 9 Theresia Louisa Cavalini, *n. k.* 4
 9 Fredrik Hansen, *a. kh.* 66
 9 Christiaan Erich, *k. kh.* 38
 9 Grietje van Beuningen, huisvr. van Hs. Beudéker, *n. z. c.* 54
 9 Catharina Francisca Wolken, *a. kh.* ca. 1
 9 Arie Welman, *l. kh.* 9
 8 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van C. Broekmeijer, *a. kh.* u. 6
 10 Johannes Adrianus de la Chambré, *k. kh.* a en 10 m.
 9 Anna Margaretha Hoppe, wed. C. Temmink, *w. kh.* 70
 10 Machiel Weerhaan, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 194
 11 Jannetje Ros, een A. M. N. Weeskind, *l. kh.* 6
 10 Catrina Maria Wagener, wed. C. Konkel, *a. kh.* 64
 10 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. Ditmeijer, *k. kh.* u. 1
Dingsdag 13 November.
 10 Geertruy Leenuys, *l. kh.* 36
 10 Jacoba Geelkerken, wed. H. Perizonius van Eylen, *n. z. c.* 74
 9 Jan Lentfrinck, *w. k.* 29

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
9 Aartje Maria Oidenhoven, <i>w. kh.</i>	d. 8	11 Margretha Linterman, huisvr. van C. Hendrik, <i>k. kh.</i>	32
10 Jonkvrouwe, Johanna Maria Dicker, nade <i>Beverwijk</i> uitgev.	19	12 Johanna Maria van der Meu- len, huisvr. van J. Boonen, van <i>Baarso</i> ingev. en begr. in de <i>l. o. k.</i>	ca: 37
11 Willem Vink, <i>w. kh.</i>	34	13 Catharina Boekhoff, wed. H. Tier, <i>k. kh.</i>	64
12 Harmina van Houten, huisvr. van H. Jeurink, <i>a. kh.</i>	68	12 Jan Coenraad Nieuwenhuys, <i>o. z. c.</i>	88½
8 Geotge Kottenhage, <i>k. kh.</i> d. 12		11 Helena Knipscheer, <i>w. k.</i>	60
5 Lambertus Kottenhage, <i>k. kh.</i> d. 12		13 Gerarda van Elst, een Roomsch Weekind, <i>l. kh.</i>	20
11 Broer Arians, <i>a. kh.</i>	54	<i>Donderdag 15 November.</i>	
12 Johanna Cathrina Breukelman, enige dogtertje van J. Breu- kerman, <i>a. kh.</i>	8	12 Anna Frederica Niermeijer, jongste kind van M. F. Nier- meijer, <i>n. z. c.</i>	4
11 Antje Angelina Captijn, eenig- ste dogter van H. Captijn, <i>a. kh.</i>	4	11 Johanna Wilhelmina Sakes, jongste dogter van A. B. Sa- kes, <i>n. z. c.</i>	7
12 Maria Johanna Zuyderlink, <i>a. kh.</i>	2	13 Arietta Olch, jongste dogter van J. M. Olch, <i>l. kh.</i>	m. 10
9 Geertruy Pander, <i>k. kh.</i> ruim 2		12 Jacob Jansen, <i>a. k.</i>	64
10 Metje van Vlotten, huisvr. van G. de Koning Jbz. <i>n. z. c.</i>	56	12 Elisabeth Notting, wed. van J. Martelle, <i>a. kh.</i>	74
10 Catharina Baalman, <i>l. kh.</i>	2	12 Anna Clara Jans, wed. van C. Naasteput, <i>w. kh.</i>	68
12 Janna Alida Driessen, <i>l. kh.</i> m. 11		12 Maria Hoefhamer, huisvr. van L. van Dijk, <i>w. kh.</i>	73
10 Adriaan Linnebeck, huisvr. van B. de Haas, <i>a. kh.</i>	21	13 Johanna Dorothea Vleeschak- ker, <i>l. kh.</i>	1
11 George Coenraad Iken, <i>l. kh.</i> 75		10 het ongedoopte kind van de huisvr. van C. B. Mattheijer, <i>w. kh.</i>	d: 1
9 Catharina van Dijk, wed. van J. Geezing, <i>a. kh.</i>	81	12 Johan Coenraad Nagel, <i>w. kh.</i>	1
11 Fredrik Mulder, <i>l. kh.</i>	w. 5	11 Elisabeth Plenge, wed. van P. Hettings, <i>a. kh.</i>	48
<i>Woensdag 14 November.</i>		13 Johannes Casparus Kneppers, jongste zoon van H. Kneppers, <i>l. kh.</i>	4
10 Frans Bokkijn, <i>k. kh.</i>	w. 8	13 Dorothea Kreemer, wed. van Baltzer Bender, <i>w. kh.</i>	64
9 Karel Ferdinand Busf, <i>a. kh.</i>	43	12 Jan Ernst Potbarst, <i>w. kh.</i>	45
12 Jan Rogans, <i>a. kh.</i>	51	12 Jan George Martins, <i>k. kh.</i>	14
12 Maria Ulrika Ruel, <i>l. kh.</i>	18	14 Joannes Bger, <i>l. kh.</i>	27
12 Hendrik Christiaan Achenbach, <i>k. kh.</i>	59	13 Zara Christina van Leeuwen, <i>k. kh.</i>	2
11 Jan Tieman, <i>k. kh.</i>	w. 5		
10 Jan Brink, <i>n. z. c.</i>	51		
10 Dirk Franckhoff, <i>no. k.</i>	20		
13 Catharina Klijn, huisvr. van G. Reynderman, <i>a. kh.</i>	76		
11 Anthonius Theodorus Smit, <i>a. kh.</i>	1		
13 Egberdina Merk, eenigste dog- ter van J. C. Merk, <i>a. kh.</i> ca. 3			
13 Petrouella Bakkenik, huisvr. van W. Tontelemonds, <i>k. kh.</i>	57		

Overl. Jaar
 12 Hendrikus Montgnaef, *a. kh.* 13
 11 Jeremias Hombroek, *a. kh. m.* 11
 12 Jean Monserot, *Volstgeur*
dans le Bataillon Volstgeurs
Comp., 56e Regim. de Ligne,
a. kh. 24

Vrijdag 16 November.

13 Anna Maria Louisa Danne,
 huisvr. van J. H. Metz, *k. kh.* 65
 15 Jan Gebhard, *w. kh.* 5
 12 Hendrik Nakker, *k. kh.* 64
 13 Cornelis Hendrik Zweeris,
l. kh. 22
 12 Hermanna Bruggeman, *w. kh.* 34
 15 Catharina Ester Bierman,
wa. k. 11½
 14 Cornelis Stork, *k. kh.* 24
 14 Maria de Fromastieu, *a. kh.* 72
 12 Gerrit Vleck, *wo. k.* 42
 14 Anna Maria Bock, huisvr. van
 H. H. Binkemper, *k. kh.* 67
 14 Joseph Brinkman, jongste zoon
 van P. Brinkman, *a. kh. m.* 4
 14 Johanna Cornelia Wolf, mid-
 delste dogter van J. A. Wolf,
a. kh. 14
 13 Maria Sophia Rieps, *l. kh. w. p.*
 14 Gerrit Gerritsen, *l. kh.* 70 en 7 m.
 14 Albarta Jacoba Righolt, huisvr.
 van D. Somerkamp, *k. kh.* 30
 15 Johannes van Dijk, *w. kh.* 2½
 16 Anna Gezina Bouman, uit de
Diemen- of Watergraafst-Meer
 ingev. en begr. in de *n. k.* 70
 12 Nantje Luypen, *a. kh.* ca. 3
 12 Jan de Ruyter, *o. k.* 73
 15 Jacob Mulder Jr. *k. kh.* m. 8

Saturdag 17 November.

15 Berrendina Merens, huisvr.
 van C. Wingers, *w. kh.* 18
 16 Johannes Theodorus Bretschney-
 der, zoon van F. Bretschney-
 der, *a. kh.* w. 7
 14 Anna Geertruy Rauwenhoff,
 huisvr. van J. Godefrooi, *o. k.* 65
 16 Maria Elisabeth Heyskes, huisvr.
 van J. Baljé, *a. kh.* 36

Overl. Jaar
 15 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van A. Westendorp,
w. kh. u 6
 16 Aagje van den Berg, *k. kh.* 79
 16 Evert de Goey, *o. k.* 45
 13 Cornelis Scholten, eenigste zoon
 van J. Scholten, *k. kh.* 12
 13 Maria Susanna Burnet, *a. kh. w.* 13
 15 Jurgen David Spegt, *a. kh.* 45
 14 Elisabeth Maria van den Bergh,
 huisvr. van J. Berthier, *n. kh.* 34
 12 Maria Begin, wed. H. van den
 Blink, *k. kh.* 83
 15 Maria Appenloo, *k. kh.* 6½
 13 Pieter de Clerk, zoon van P.
 de Clerk, *n. kh.* w 5
 15 Sophia Johanna Etiana van der
 Meulen, *z. k.* 24
 16 Catarina Quiné, *w. kh.* 2
 15 Gerardus Carel Dieman, jongste
 zoon van J. Dieman, *a. kh. ca.* 2½
 14 Johannes Hartgers, *wo. k.* 34
 15 Willem Ernst, *k. kh.* 22
 16 Breggie Reunne, huisvr. van
 W. van Vliet, *a. kh.* 34
 16 Het dood ter wereld gekomen
 Kind van de huisvr. van W.
 van Vliet, *a. kh.*

Moeder en Kind.

15 Margaretha Elisabeth Rijk,
k. kh. m. 7
 15 Willem Hk. Scheyde, *w. kh. m.* 3
 14 Johanna Antonia van Kooten,
k. kh. w. 3
 Het getal der Dooden is 178.

Maandag 19 November.

16 Anna Geertruid Elisabeth van
 Homrigh, jongste dogter van
 B. van Homrigh, *o. k.* 48
 15 Cornelia Delakamp, huisvr. van
 J. Harmsen, *a. kh.* 28
 16 Anna Margretha Brins, huisvr.
 van J. Stam, *a. kh.* 22
 18 Anna Maria Preuter, *a. kh.* 14
 16 Aaltje Helmers, wed. van C.
 Rijnhout, *a. kh.* 79
 17 Hendrik Sikkens, *n. kh.* 2½

Overtl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
17 Annaatje Kaspers, <i>l. kh.</i>	40	17 Jan Pieter van Erckelens,	
17 Zijtje Arens, <i>a. kh.</i>	29	<i>w. kh.</i>	m. 2
16 Johanna Jacoba Schut, <i>w. k.</i>	4½	16 Louwrens Bergh, <i>z. k.</i>	35
16 Maria van der Veen, wed. A. Tijm, <i>k. kh.</i>	80	18 Jan Jacob Hendrik Kamseboom,	
16 Grietje Bakker, <i>k. kh.</i>	3	<i>a. kh.</i>	m. 7
17 Hendrik Bierstée, eenigste zoon van H. Bierstée, <i>k. kh.</i>	4	15 Franciscus Hardenberg, wed. P. Heymeriks, <i>k. kh.</i>	68
17 Jurgen Hendrik Straatman, <i>n. z. c.</i>	43	18 Catrina Louisa Lemke, <i>l. kh.</i>	m. 8
17 Franciscus Gerardus Wouters, <i>wa. k.</i>	8½	19 Petrus Jacobus Haageman, <i>k. kh.</i>	w. 12
17 David Outmaijer, eenigste zoon van D. Outmaijer, <i>w. kh.</i>	ca 6	17 Anna Margaretha Ellerman, wed. P. Meijer, <i>k. kh.</i>	73
18 Geertruyda Hendrika Dammulter, <i>w. kh.</i>	3	19 Gerardus Kaartman, <i>a. kh.</i>	1½
15 Maria Dorothea van Bruggen, <i>k. kh.</i>	14	19 Moses Piet, <i>a. kh.</i>	57
16 Harmanus Benjamin Cornelis Meijer, <i>k. kh.</i>	m 5	17 Carel Cornelis Schultze, <i>k. kh.</i>	20
17 Elisabeth Kraft, <i>l. kh.</i>	6 en 8 m.	<i>Woensdag 21 November.</i>	
16 Jacob Vermey, <i>k. kh.</i>	53	20 Anna Margretha Slofer, wed. H. Mommenhoff, na <i>Maarssen</i> uitgev.	83
16 Joanna Gefina Schooning, huisvr. van H. Mols, <i>k. kh.</i>	24	19 Jannetje Mak, <i>a. kh.</i>	2
18 Hendrik Doornaar, <i>n. kh.</i>	w. 7	19 Alida Maria van Spreekens, <i>w. k.</i>	3
16 Johan Hendrik Huysman, <i>w. kh.</i>	4	18 Geertrui Stam, <i>eil. k.</i>	75
17 Johanna van der Keel, <i>a. kh.</i>	79	19 Christina Lucia Agneta Hespe, <i>o. z. c.</i>	23
<i>Dingsdag 20 November.</i>		19 Clara Catharina Boland, <i>k. kh.</i>	5½
16 Johannes Georg Tieman, <i>k. kh.</i>	58	18 Alida Magdalena Parlduyker, <i>a. kh.</i>	26
17 Willem van de Kamp, <i>a. kh. d.</i>	14	17 Hendrik Vermandel, <i>z. k.</i>	50
17 Margaretha de Let, laast wed. J. Roelofs, <i>l. kh.</i>	84	15 Elisabeth Geurs, huisvr. van J. C. D. Berke, <i>l. kh.</i>	60
17 Sophia Silverhuysen, wed. P. Siegelaar, <i>a. kh.</i>	76	19 Jean Abraham Satzijn, eenige zoon van J. Satzijn, <i>l. kh.</i>	½
18 Johannes Philippus Wiwel, <i>a. kh.</i>	2	19 Cornelis Plat, <i>oo. k.</i>	80
15 Margaretha Elisabeth Starcken, <i>a. kh.</i>	72	20 Grietje van Willeppe, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	19½
16 Jan Pieter Orth, <i>a. kh.</i>	75	18 Jan Westfeling, <i>a. kh.</i>	7
17 Jan van Zuften, <i>w. kh.</i>	63	20 Isaac de Wolff, <i>z. k.</i>	65
18 Jonkvrouwe, Hester Isabella Elias, <i>a. k.</i>	44	16 Lodewijk Fredrik Hochstetter, <i>a. kh.</i>	28
17 Hendricus Andreas Wijlaker, <i>a. kh.</i>	55	18 Gerrit Beufekamp, <i>a. kh.</i>	54
17 Hendrik Vink, <i>w. kh.</i>	3	16 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Teunisfen, <i>a. kh.</i>	u. 7
18 Rebekka Bakker, <i>k. kh.</i>	74	16 Anna Koop, eenigste dogter van B. Koop, <i>l. kh.</i>	m. 7
17 Maria Cornelia Post, wed. J. G. Veltman, <i>k. kh.</i>	51	21 Johanna Rabe, <i>w. kh.</i>	55
		19 Jan Koster, <i>a. kh.</i>	45

Donderdag 22 November.

Overl.	Jaar.
19 Nicolaas Pixer van der Biet den Hengst, <i>w. k.</i>	84
19 Franciscus Marzellus Baerselman, <i>k. kh.</i>	ca. 3
19 Elbert Spiegel Elias, na <i>Slosterdijk</i> uitgev. om in een Tombe op het <i>Kerkhof</i> aldaar te worden begr.	74
16 Martina Broekhuysen, wed. D. Trulluur, <i>a. kh.</i>	73
19 Hendrik Marchal, <i>a. kh.</i>	73
18 Johannes Feynt, <i>l. o. k.</i> 70 en 4 m.	
21 Jacobus Valentijn, <i>l. kh.</i>	5
19 Johanna Maria Hollenberg, laatst wed. J. Bartels Willemie, <i>w. kh.</i>	69
21 Antonie Adrianus Ente, <i>o. k.</i>	1
19 Anna Maria Boersdorps, huisvr. van J. H. Lampe, <i>a. kh.</i>	60½
21 Maria Taylor, <i>a. kh.</i>	12½
21 Maria Elisabeth Baarends, wed. D. Frelis, <i>n. z. c.</i>	59
18 Geertruyda Kolk, wed. van D. Dreun, <i>l. kh.</i>	68
20 Julie Michelez, <i>l. kh.</i>	28
20 Wilhelmina Elisabeth Mecheld Budde, <i>w. k.</i>	m. 2
20 Herman Fredrik Tjeenk, <i>z. k.</i>	38
18 Pieter Schouten, <i>k. kh.</i>	4
20 Pieter Johannes Nieuwenhuisen, <i>l. kh.</i>	9
19 Johanna Maria de Vas, <i>k. kh.</i> d	14
19 Bernediena Egthuyfen, <i>l. kh.</i> w.	5
21 Anna Maria Kloet, wed. J. C. Valtee, <i>l. kh.</i>	80
21 Marie Verbeek, jongste dogter van de wed. J. Verbeek, <i>w. kh.</i>	3
20 Harmanus ter Steeg, <i>w. k.</i>	79

Vrijdag 23 November.

20 Philippus Johannes Booy, <i>o. k.</i>	31
22 Anna Maria Daams, na <i>Haarlem</i> uitgev.	30½
21 Frans van Wageninge, <i>o. kh.</i>	67
22 Eldert van Kampen Eylers, <i>o. z. c.</i>	19

Overl.

Overl.	Jaar.
22 Jannetje Appeldoorn, <i>k. kh.</i>	54
21 Helena Pelt, <i>ong. k.</i>	67
22 Anna Christina Kruyff, eenigste dogtertje van J. P. Kruyff, <i>l. kh.</i>	m. 4
22 Gerrit Fokken, eenigste zoon van H. Fokke, <i>k. kh.</i>	ca 6
20 Anfa Bakker, wed. van J. Brons, <i>k. kh.</i>	73
20 Jan Jacob Nosfe, <i>o. k.</i>	25
21 Anna Maria Janfen, na <i>Proo-land</i> uitgev. om aldaar in de <i>Kerk</i> te worden begr.	62
20 Hendrik Drobbe, <i>a. kh.</i>	57
22 Willemina Sophia Stram, jongste dogter van de wed. J. F. Stram, <i>z. k.</i>	32
21 Gerrit Hendrik Beijer, <i>a. kh.</i>	65
21 Sara Pilon, huisvr. van J. van Brummelen, <i>w. kh.</i>	35
21 Harmanna Jacoba van Ulphen, <i>l. kh.</i>	m. 5
19 Hendrik Daams, eenigste zoon van H. Daams, <i>k. kh.</i>	m. 11
21 Anna Elisabeth Schonewolf, <i>k. kh.</i>	5
22 Johannes Josephus de Ruyter, <i>k. kh.</i>	ca. 3
22 Dorothea Saengerhausen, <i>l. kh.</i>	3

Zaterdag 24 November.

22 Johanna Antonia Frouin, <i>n. z. c.</i>	15
22 Pieter Beijers, <i>n. z. c.</i>	81
20 Johanna van der Wel, huisvr. van J. Frantzen, <i>n. kh.</i>	78
21 Sophia Outman, huisvr. van A. Bos, <i>o. k.</i>	ca. 75
22 Helena de Graaf, huisvr. van G. Grootbult, <i>a. kh.</i>	65
21 Elisabeth ter Lou, huisvr. van H. Vervooren, <i>k. kh.</i>	60
22 Johanna Elisabeth Westerman, <i>l. o. k.</i>	7 en 8 m.
22 Margaretha Gerarda van Vrij Algenhoven, eenigste dogter van J. van Vrij Aldenhoven, <i>a. kh.</i>	22 2

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
20 Gerard Jean van Swinden, <i>o. k.</i>	8	23 Dirk Bomkamp, <i>w. k.</i>	76
21 Hendrik Johannes Willemse, <i>a. k.</i>	5	24 Maria Elisabeth Koch, <i>a. k.</i>	27
22 Pieter Vroom, <i>l. k.</i>	4	25 Arend van Dingstee, na <i>Hat-</i> <i>selt</i> uitgev.	63
20 Eva Eysbug, wed. N. Kan- telaar, <i>w. k.</i>	74	22 Samuel van der Velden, <i>l. k.</i>	73
23 Roeland Volk, <i>l. k.</i>	33	23 Johan Wilhelm Diederich Wrampé, <i>k. k.</i>	41
22 Gerrit Hendrik Kulenbömer, oudste zoon van T. Kulenbö- mer, <i>a. k.</i>	5	14 Mierje Keller, <i>a. k.</i>	4
22 Catharina Harmse, huisvr. van K. Kinet, <i>a. k.</i>	53	25 Pieter Pommerel, <i>k. k.</i>	9
23 Frans Bernard Fricken, <i>w. k.</i>	9	24 Jacoba Anna Catharina Brugh- man, <i>w. k.</i>	3
23 Aaltje Sweerus, wed. van J. J. Udatus, <i>k. k.</i>	61	25 Fk. Wilhelm Helling, <i>l. k.</i>	11
22 Carel Voogelpoel, middelste zoon van H. Voogelpoel, <i>l. k.</i>	6	25 Roeloff Christiaan Hanssen, <i>a. k.</i>	14
22 Jan Hendrik Kerfing, <i>a. k.</i>	12	<i>Dingsdag 27 November.</i>	
23 Elisabeth Barrebiers, <i>k. k.</i>	14	24 Clafina Krujt, <i>a. k.</i>	71
21 Macbilda ter Brugge, wed. A. van den Acker, <i>l. k.</i>	80	24 Wilhelmina Frederica Mozels, wed. van C. Mooy, <i>k. k.</i>	26
Het getal der Dooden is 171.		25 Joanna Elisabeth Smit, <i>l. k.</i>	5
<i>Maandag 26 November.</i>		23 Jannetje Emous, huisvr. van B. Friis, <i>a. k.</i>	28
22 Pieter Mushard, <i>no. k.</i>	65	26 Jan Taavis, <i>k. k.</i>	4
25 Jannetje Maria Rootmeijer, <i>k. k.</i>	m. 9	25 Charles Jean Barista Valeté, <i>w. k.</i>	14
21 Albertje van der Weerd, huisvr. van G. de Wit, <i>l. k.</i>	64	25 Antonie Overheyde, <i>a. k.</i>	54
22 Jacob van Ditmar, <i>l. k.</i>	55	27 Evert Willemsen, <i>Soldaat bij de</i> <i>1e. Comp. Victoriaans; k. k.</i>	52
23 Johan Hendrik Kramer, <i>a. k.</i>	46	25 Immetje Starrovelt, eenigste dog- ter van J. Starrovelt, <i>l. k.</i>	m. 7
23 Jan Nicolaas Crouwel, <i>a. k.</i>	59	25 Cornelia Kemna, <i>k. k.</i>	11
24 Catharina van Steenbeck, wed. M. Ros, <i>a. k.</i>	80	25 Willem Fredrik Secquet, <i>a. k.</i>	14
25 Adriaanus Staal, jongste zoon van J. Staal, <i>k. k.</i>	ca. 1/2	25 Isaac Husfon, <i>w. k.</i>	35
24 Anna Maria Velthuyzen, <i>n. z. c.</i>	15	25 Hendrik la Croa, <i>k. k.</i>	43
24 Johannes Kool, <i>l. k.</i>	84	25 Joseph Boesel, <i>l. k.</i>	m. 4
24 Wilhelmus Esmen, <i>a. k.</i>	14	25 Nicolaas de Ruyter, <i>l. k.</i>	2
24 Cornelia van den Branden, <i>a. k.</i>	59	25 Cornelia van Leeuwen, <i>o. k.</i>	64
22 Cornelia Koning, huisvr. van C. Helling, <i>k. k.</i>	42	26 Jan Fredrik Haagemeijer, jong- ste zoon van J. F. Haagemei- jer, <i>l. k.</i>	ca. 3
25 Pieter Witmond, <i>w. k.</i>	4	<i>Woensdag 28 November.</i>	
23 Frans Werafs, <i>l. k.</i>	w. 6	22 Gijbertus Schimmel, eenigste zoon van H. Schimmel, <i>a. k.</i>	1/2
24 Antonius Johannes Möller, <i>l. k.</i>	7	23 Philip Fredrik Balster, <i>l. k.</i>	75
		26 Maria Franzen, jongste dogter van W. Franzen, <i>l. k.</i>	m. 8
		24 Charlotte Alida Henke, <i>a. k.</i>	17

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
26 Hendrik Riddrinkhof, <i>a. kh.</i>	3	27 Neetje Wallart, huisvr. van	
26 Elifabeth van Dooren, huisvr. van G. Peeters, <i>a. kh.</i>	34	J. H. Coenderman, <i>a. kh.</i>	33
25 Willem van der Weyde, <i>a. kh.</i>	62	25 Geertruy Klokkenberg, <i>w. kh.</i>	28
27 Elifabeth Margaretha Sikkens, <i>a. kh.</i>	w. 7	27 Martienus Gregorius Giescke, <i>a. kh.</i>	w. 16
28 Wouter van Doeveren, <i>a. kh.</i>	70	28 Gerardus Nisfink, zoon van W. Nisfink, <i>a. kh.</i>	w. 8
26 Sara Pieterella Tooy, jongste dochter van P. Tooy, <i>k. kh.</i>	w. 10	<i>Vrijdag 30 November.</i>	
25 Cornelia Blank, huisvr. van F. Brinkman, <i>n. z. c.</i>	79	26 Jonkvrouwe, Hester Constantia Wijsen Elias, <i>o. k.</i>	21
26 Petronella Elifabeth Hooyberg, <i>k. kh.</i>	w. 10	27 Aaltje de Vries, <i>a. kh.</i>	1
26 Simon Willemse, <i>w. kh.</i>	w. 20	26 Hendrik Höterhoff, <i>l. n. k.</i>	50
27 Coentia Philippus Voordenberg, jongste zoonje van G. H. Voordenberg, <i>w. kh.</i>	1	29 Helena Verfon, <i>l. kh.</i>	78
23 Naatje van Kuyk, <i>k. kh.</i>	48	27 Jan Willem Wouters, <i>o. k.</i>	34
24 Gerrit Kaper, <i>n. kh.</i>	46	28 Jan Mulder, <i>w. kh.</i>	63
27 Jan van Nie, <i>a. kh.</i>	63	28 August Willem Meijer, <i>w. kh.</i>	4
26 Christian Willem Theodoor Hiers, <i>a. kh.</i>	w. 5	27 Jansje Steehuyfen, <i>a. kh.</i>	d. 14
27 Josephus Brumetog, <i>a. kh.</i>	2	28 Jan Hendrik Goefewel, <i>l. kh.</i>	w. 10
<i>Donderdag 29 November.</i>		28 Maria Johanna Fernhout, <i>k. kh.</i>	24
27 Dirk Brekhout, <i>k. kh.</i>	2	29 Annsatje van de Put, een D. f. A. Weeskind, <i>l. kh.</i>	54
27 Philip Telkkers, <i>a. kh.</i>	5	29 Martinus Beukelaar, <i>a. kh.</i>	d. 20
27 Christina Zimmerman, wed. G. Blaauwhuyze, <i>n. k.</i>	29	28 Maria Elifabeth van Gool, <i>k. kh.</i>	14
27 Maria van der Lipden, <i>k. kh.</i>	17	28 Anna Maria Elifabeth Snap, huisvr. van H. Kroog, <i>k. kh.</i>	59
26 Catharina Camps, <i>a. kh.</i>	84	27 Hendrikus Huybrechts, <i>l. kh.</i>	w. 12
27 Hester Roos, wed. A. Oudmeijer, <i>a. kh.</i>	78	<i>Saterdag 1 December.</i>	
28 Dirk Taylor, <i>a. kh.</i>	14	29 Johan Hendrik Herfst, <i>l. kh.</i>	24
27 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. van den Berg, <i>k. kh.</i>	d. 2	29 Margaretha Davina Erven, huisvr. van M. Lindeboom, <i>o. k.</i>	98
24 Catharina Schepman, huisvr. van H. Böse, <i>l. kh.</i>	31	27 Joanna Maria van Zeyl, <i>k. kh.</i>	4
26 Philip Oostman, <i>a. kh.</i>	44	29 Catharina Scholten, wed. W. Vaarwerk, <i>a. kh.</i>	76
27 Gevena Joanna Groenstmit, jongste dochter van B. Groenstmit, <i>k. kh.</i>	ca 7	29 Anna Rink, huisvr. van C. Goldner, <i>n. kh.</i>	58
26 Pieterella Baars, wed. J. de Jong, <i>n. z. c.</i>	76	28 Rijk van Egdom, <i>k. kh.</i>	82 en 10 m.
26 Hendrik Udo, jongste zoon van T. Udo, <i>a. kh.</i>	d. 12	28 Catrina Vielis, huisvr. van B. Meijer Konijnenberg, <i>a. kh.</i>	48
25 Jacob Smit, <i>a. kh.</i>	41	30 Joannes Meijerik, <i>n. kh.</i>	91
26 Pieter Kroon, <i>a. kh.</i>	75	28 George Fredrik Wentz, <i>a. kh.</i>	34
		30 Carel Fredrik Knebel, <i>l. kh.</i>	26
		27 Christina Braakman, wed. P. Drekman, <i>n. z. c.</i>	81
		29 Johanna Rebeling, <i>a. kh.</i>	ca 50
		30 Helena Margaretha Reaal, <i>a. kh.</i>	w. 6

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
30 Cornelia Lublij, <i>oo. k.</i>	81	30 Margaretha de Ruyter, <i>n. k.k. d.</i>	15
28 Johannes Deka, <i>k. k.k.</i>	84	28 Anna Christina Sander, huisvr. van W. ter Horst, <i>w. k.k.</i>	55
28 Catharina Tellingman, <i>k. k.k. d.</i>	10	30 Gerrit Wiefen, <i>a. k.k.</i>	4
29 Hendrik Engelbregt, <i>n. k.k. w.</i>	4	28 Johanna van Lubeek, wed A. de Wolff, <i>k.k.</i>	68
30 Jan Janfen, <i>k. k.k.</i>	1		
26 Helena Elisabeth Brani, huisvr. huisvr van J. Beer, <i>k. k.k.</i>	43		

Het getal der Dooden is 160.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 26 November 1810*.

- Hoogstraat, N. 18. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Achterburgwal, *f* 1850, in slag *f* 20. *Beckhoff*.
- Keizersstraat, N. 7. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Nieuwmarkt, *f* 1410. *Opgeh.*
- Kerkstraat, N. 39a. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Vijzelstraat, *f* 2500, in slag *f* 200. *W. H. Groos*.
- Tigchelstraat, N. 61. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lindengragt, *f* 204. *Opgeh.*
- Bethanjestraat, N. 6 en 7. (De helft in twee Huizen en hunne Erven, in een Koop,) in de) *f* 475, in slag *f* 50. *Huskus*.
- Lelijgragt, N. 51. (Een Huis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, Z. Z. *f* 495c, in slag *f* 300. *Wasthof*.
- Kerkstraat, N. 316. (Een Huis en Erve, in de) bij de Spiegelstraat, *f* 1250. *Jagers*.
- Heerenstraat, N. 23 (Een Winkelhuis en Erve, in de) en een dito naast 't evengenoemde, N. 22. *f* 2200, in slag *f* 20. *Opgeh.*
- Palmstraat, N. 108. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, in de) bij de Brouwersgragt, *f* 250. *Opgeh.*
- Tweede Egelantiers-Dwarsstraat, N. 2. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 675, in slag *f* 14. *Westerwoudt*.
- Bloemgragt, N. 5, 6 en 7. (Drie Huizen en hunne Erven, op de) bij de Lijnbaansgragt, in de Passers-Gang. *f* 475, in slag *f* 25. *Jonkerwous*.
- Tweede Bloem-Dwarsstraat, N. 14. (Een Huis en Erve, in de) *f* 50. in slag *f* 60. *Dezelve*.
- Lauwrierstraat, N. 44 en 45. (Een Huis en Erve, zijnde twee Woningen onder een Dak, in de) bij de tweede Dwarsstraat, *f* 700, in slag *f* 30. *Doufelaar*.
- Joodse Houttuinen, N. 2. (Een Huis en Erve, in de) bij de St. Antoniesluis, *f* 725, in slag *f* 150. *Dankmeijer*.
- Uilenburg, N. 119. (Twee derdeparten in een Huis en Erve, op) in de Achterstraat, *f* 200, in slag *f* 100. *van Os*.
- Uilenburg, N. 28. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op) in de Achterstraat, hoek van en in 't Kok en Hofje, *f* 275, in slag *f* 30. *van Mindaen*.
- Hekelveld, N. 3. (Twee Huizen en Erven, in één Koop) op 't) in de Smitssteeg, *f* 400, in slag *f* 100. *Kikkert*.
- Foelij Dwarsstraat, N. 16. (Een Huis en Erve, in de) *f* 320, in slag *f* 50. *Niermann*.

- Schapensteeg, N. 14. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Reguliersbreestraat, f 625, in slag f 25. *Kiss.*
- Korte Prinsegragt, N. 33. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) f 725, in slag f 2. *Mouthaan.*
- Goudsblomsstraat, N. 49. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, f 2075, in slag f 20. *Opech.*
- Angeliersgragt, N. 66, 1, 2 en 3. (Een Huis, drie Achterhuizen en Erven, op de) op de hoek van en in de drie Astonnen-Gang, f 950, in slag f 350. *Blijenburg.*
- Houtpijpen. (Twee Looften, benevens twee Achterhuizen en hunne Erven, in de) bij de Dommerstraat, genaamd *de Hoop* en *de blaauwe Bijl*, alsmede een Looft en Wal voor de Looft, genaamd *de blaauwe Bijl*, f 110, in slag f 50. *Westerwoud.*
- Prinsen Bitand, N. 5. (Twee derdeparten in een Huis en Erve, alsmede een vrije Wal, op het) f 400, in slag f 30. *Jagers.*
- Deze volgende *Perceelen* (bij *executie*) op *Maandag* 3 December.
- Bierkaai, (Een Huis en Erve, op de) in de zwart Lakensteeg, f 120, *Loman.*
- Kalverstraat, N. 41. (Een Huis en Erve, in de) alsmede een Huis en Erve, daar achter, in het Turfhoeksteegje, f 5450, in slag f 300. *Gerrits.*
- Torensteeg, (Een Huis en Erve, in de) f 4300, in slag f 700. *Broekhuizen.*
- Korte Keizers Dwarsstraat, (Een Huis en Erve, in de) f 630. *Stenmer.*
- Goudsblomsgragt, N. 16. (Twee Huizen en hunne Erven, op de) f 200, in slag f 50. *Joukernout.*
- Goudsblomsgragt, N. 4 en 5. (Twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in een Koop, op de) f 100. *Zos.*
- Palmsstraat, N. 1 en 2. (Twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in een Koop) in de) tusschen de Dwarsstraat en Lijnbaansgragt, in de oude Vische-Gang, f 90. *Loman.*
- Goudsblomsgragt, N. 6 en 7. (Twee Huizen en hunne Erven, (te zamen in een Koop) op de) tusschen de twee laatste Bruggen, op het Balle-Hofje, f 20, in slag f 10. *Ruells.*
- Brouwersgragt, (Vijf agtste partten in een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Visersstraat, f 2025, in slag f 5. *Rendelsom.*
- Berfte Rozen-Dwarsstraat, (Een Huis en Erve, in de) bij de Rozengragt, f 660, in slag f 20. *Houthuizen.*
- Heerengragt, N. 3. (Een Huis en Erve, op de) bij den Amstel, f 2650, in slag f 150. *van Embden.*
- Houtstraat, N. 32. (Een Huis en Erve, in de) f 40. *Loman.*
- Uilenburg, (Een Huis en Erve, op) f 80, in slag f 8. *Saha.*
- Kathuizersstraat, (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Giekersstraat, f 760, in slag f 150. *Joukernout.*
- Koningstraat, N. 25 (Een Huis en Erve, in de) f 1425, in slag f 20. *Loman.*
- Weesperstraat, N. 98. (Een Huis en Erve, op de) tusschen de Keikstraat en Korte Prinsegragt, f 2100, in slag f 100. *Broekhuizen.*
- Een Huis en Erve, naast 't evengenoemde, N. 97. f 1150, in slag f 25. *van Minden.*
- Mandenmakers-Steeg, (Een Huis en Erve, in de) f 600, in slag f 150. *van Os.*

- Weesperstraat, (Een Huis en Erve, op de) bij het Plein, *f*5100, in slag *f*2000. *van Wouw.*
- Nieuwendijk, (Een Huis en Erve, op de) bij de Baafjessteeg, *f*2300, in slag *f*550. *Westerwoudt.*
- Haarlemmer Houttuinen, (Een Huis en Erve, met een eigen Wal, Opstal en Looft, in de) tusfchen de Bikkers- en Roobruuggen, *f*2350, in slag *f*40. *Palmboom*
- O. Z. Achterburgwal, N. 92 (Een vierdepart in een Huis en Erve, op de) bij de Molensteeg, *f*325, in slag *f*175. *Kits.*
- Kerkstraat, N. 16. (Een vierdepart in een Huis en Erve, in de) bij den Amstel, *f*275, in slag *f*10. Dezelve.
- Warmoesstraat, (Twee Winkelhuizen en Erven, zijnde twee Woningen onder één Dak, op de hoek van de) en Niezel, *f*3700, in slag *f*100. *van Walven.*
- Leidscheffraat, (Een Huis en Erve, op de) tusfchen de Lange Leidsche-Dwarsstraat en 't Plein, *f*5050, in slag *f*250. *van Os.*
- Elandsgragt, (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Zeven Huizen Gang, *f*300, in slag *f*200. *Jonkernoot.*
- Elandsgragt, (Twee Huizen en hunne Erven, op de) op de hoek van de Harthoorn-Gang, *f*660, in slag *f*200. Dezelve.
- Epelantiersgragt, Z. Z. (Een Huis en Erve, op de) bij de eenste Lelij-Dwarsstraat, *f*2750, in slag *f*50. *f. Smit.*
- Een Huis en Erve, naast 't evengenoemde, *f*2500, in slag *f*50. *Jonkernoot.*
- Singel, (Een Huis en Erve, op de) op de hoek van de Heilige Weg, *f*7650, in slag *f*500. *Schimmel.*
- Goudsblomsstraat, (Een Huis en Erve, in de) bij de Bronwersgragt, *f*800, in slag *f*300. *Cramerus.*
- Taanstraat, (Een Huis en Erve, in de) bij de Zanthoek, *f*75, in slag *f*80. *Palmboom.*
- Singel, (De helft in een Huis en Erve, op de) over de Appelmarkt, *f*1470, in slag *f*400. *Westerwoudt.*

Deze volgende *Perceelen* (*vrijwillig*) op *Maandag* 10. December.

- De helft in een steene Wind-Koornmolen, genaamd *de Leeuw*, mitsgaders in zeven Woonhuizen op stads grond, bij de hooge Amstelsluis, N. 77. *f*15900, in slag *f*350. *G. J. Twisk.*
- Angeliersgragt, N. 165. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de tweede Angeliers-Dwarsstraat, *f*925, in slag *f*3. *van Os.*
- Heerengragt, N. 507. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidschegragt, *f*8250, in slag *f*350. *H. de Valk.*
- Gelderfche Kaaij, N. 4. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Koningstraat, *f*5000. *van Cooth*
- Prinsengragt, N. 3 en 4. (Twee Huizen en hunne Erven, op de) bij den Amstel, *f*3525, in slag *f*30. *Reuvekamp.*
- Kalverstraat, N. 114. (De helft in een Winkelhuis en Erve, in de) bij het Klooster, *f*1800, in slag *f*10. *van Wouw.*
- Marken, N. 1, 2 en 3 (De helft in drie Pakhuizen en hunne Erven, in één Koop.) genaamd 't *Geloof*, *de Hoop* en *de Liefde*, op) ten einde de Zwanengang, *f*4475, in slag *f*300. *Doublet.*

Prinsengragt, N. 163. (Een Koopmans Huis en Erve, met een Tuin en Tuinhuis daar achter, op de) tusſchen de Leidſche- en Spiegelſtraaten, f 5525, in ſlag f 1000. *Hijſink.*
 Cloveniersburgwal, N. 90. (Een Winkelhuis en Erve op de) en hoek van de Hoogſtraat, f 5175 in ſlag f 10. *Opgeh.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 17 December.

Nieuwſtraat, N. 47. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk, f 3100, in ſlag f 1600. *Balkenſchooten*
 Nieuwſtraat, N. 39. (Een Huis en Erve, in de) f 1400, in ſlag f 20. *Dez.*
 Rapenburgerſtraat, N. 102. (Een Huis en Erve, in de) f 925, in ſlag f 3. *Westerwouds.*
 Kromme Waal, N. 17. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Kraanluis, f 3650, in ſlag f 4. *Mouthaan.*
 Houtgragt, N. 4. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) f 2925, in ſlag f 40. *v. d. Hagen.*
 Nieuwe Rapenburgerſtraat, N. 141. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 450, in ſlag f 50. *van Os.*
 Angeliensgragt, N. 103. (Een Huis en Erve, op de) bij de Lijnbaansgragt, f 200, in ſlag f 10. *Westerwouds.*
 Angeliensſtraat, N. 21. (Een Huis en Erve, in de) bij de Fiolettenſtraat, f 540, in ſlag f 20. *Jonkernout.*
 Tuinſtraat, N. 167. (Een Huis en Erve, in de) en twee Huizen en Erven naast tevensgeenemde, in de Stratemakers-Gang, N 1 en 4, f 410 *Garrils.*
 Prinsengragt, N 469. (Twee derdeparten in een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, f 3050, in ſlag f 50. *Cramerus.*
 Heerengragt, N. 82. (Een Koopmans Huis, Stal of Werkplaats en hunne Erven, op de) bij het Koningſ-Plijn, f 14500. *Opgeh.*
 Keizersgragt, N. 167. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij de Leidſchegragt, f 7910. *Opgeh.*
 Heerengragt, N. 450. (Een Huis en Erve, op de) bij de Hartenſtraat, f 4050, in ſlag f 150. *Beekhoff.*
 Haarlemmerdijk, N. 229. (Een Huis en Erve, op de) bij de Mouthaanſteeg, f 3300. *Leman.*
 Nieuwe Spiegelſtraat, N. 16. (Een Huis en Erve, in de) bij de Kerkſtraat, f 3225, in ſlag f 16. *Glausus.*
 Amſtelſtraat, N. 17. (Twee Huizen en Erve, (onder één Dak) (in één Koop) in de) bij den Amſtel, f 2700, in ſlag f 200. *Kits.*
 Batavierſtraat, N. 9. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van de tweede Dwarsſtraat, f 1200. *Opgeh.*
 Singel, N 391. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Gaſthuis-molenſteeg, f 3475, in ſlag f 150. *Hoefkens.*
 Kerkſtraat, N. 91. (Een Huis en Erve, in de) bij de Reguliersgragt, f 1575, in ſlag f 50. *Hop.*
 Kolveniersburgwal, N. 48. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) over 't O. L. Huis, f 5020. *Opgeh.*
 Prinsengragt, N. 778. (Een Huis en Erve, met dezelfs Tuin en Tuinhuis op de) bij de Weteringſtraat, f 6520. *Opgeh.*
 Keizersgragt, N. 563. (Een Huis en Erve, op de) bij de Runſtraat, f 3675. *van Cooth.*

Dit onderstaande *Damloper-Schip* is (bij *executie*) geveild op *Maandag* 10 December 1819, in het N. Z. Heeren Logement.

Damloper-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Vrouw Petronella*, gevoerd door Schipper A. VERMEYS, lang over steven 64 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 350, in slag f 400. *Jan Tenya*.

Deze onderstaande *Vaartuigen* op *Maandag* 10 December.

Harderwijker Beurtschip, (Een extra sterk gebouwd en snelzeilend) genaamd *de Vrouw Berandina*, gevoerd door wijlen Schipper G. VAN AKEN, lang over steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17½ voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 9 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 3000. *Jan Bos*.

Kop-Sloep, (Een extra sterk gebouwde en snelzeilende) lang over steven 31 voet, wijd buitenwerks 11 voet, hol op zijn uitwatering 4½ voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 700 *C. Fakr*.

Kaper-Schip, (Een extra hardzeilend) genaamd *la Surprise*, gevoerd door Kapitein D. SSGARDIN, lang over steven 50 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 19 voet 10 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 875, in slag f 25. *Fl. der Kinderen*.

Peniche, (Een extra hardzeilende) genaamd *L'hyronde*, lang over steven 45 voet, wijd binnen zijn huid 7½ voet, hol in 't ruim 3 voet 10 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 625, in slag f 20. Dezelve.

Peniche, (Een) lang over steven 26½ voet, wijd binnen zijn huid 5½ voet, hol in 't ruim 8 voet 8 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 50. Dezelve.

Peniche, (Een extra hardzeilende) genaamd *la Fana*, lang over steven 55 voet, wijd binnen zijn huid 7 voet 6 duim, hol 3 voet 9 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 900, in slag f 300. *J. E. Lubink*.

Boeijer, (Een extra sterk gebouwde en snelzeilende) genaamd *de Valk*, lang over steven 25½ voet, wijd 8 voet 8 duim, hol op zijn uitwatering 3 voet 4 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 120. *Opgeh.*

Een *Legplaats* in de Oude Jagthaven. f 45, in slag f 5. *Opgeh.*

Trekjagt, (Een extra sterk gebouwd) lang over steven 50 voet, wijd 9 voet, hol 6 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 225, in slag f 10. *Opgeh.*

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

VEERTIGSTE VERVOLG DER BESNOPTTE LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Het fort *Charvoise* nu door het Nederlandsch esquader verlaten zijnde, werden dagelijks eenige advijsjagten en boots de rivier van *Rocheuse* opgezonden om derzelver gronden te peilen, welke diepte zij op sommige plaatsen op negen à tien vadem water bevonden; hierop wierpen zij het anker buiten schoots van vijf of zes schepen, dewelke zij in het gezigt kregen; dewijl zij nog verder op tien of twaalf schepen, waarvan eenige zeer ontrampeneerd waren, zagen liggen. De Engelschen hadden hierop, om de doorvaart te beletten, drie schepen dwars voor de rivier laten zinken, hetwelk door de onzen was opgemerkt en aangeteekend. Hierop werd aan zeven Kapiteinen en aan de Kommandeurs der brandschepen bevel gegeven om met hunne schepen, zonder eenig uitsfel, de rivier zoo hoog opzeilen, als den Kapitein THOMAS TOBIASZON, dewelke het bevel over deze onderneming was opgedragen; hun zoude beveelen; en alle de vijandelijke schepen dewelke zij zouden ontmoeten, aantetasten, te vernieten of te verbranden, zonder zich zelf, nog 'slands schepen of manschappen te verschoonen of te sparen: ook werd nader befloten, dat het gantsche esquader den volgenden morgen mede de rivier zoude opzeilen, om den Kapitein THOMAS TOBIASZON ter hulp te komen; en aan alle de bevelhebbers op lijfstraf verboden, om geene matroozen (onder welk voorwendsel ook) van hun boord aan wal te laten gaan, zonder schriftelijke order hiertoe te hebben ontvangen.

Na nog eenige versterking van landfoldaten te hebben ontvangen, had men nu welkomen in zijne magt om zich op den vijand, over het verbranden van *Ter Schelling* te wreken; doch deze daad werd door den edelmoedige Nederlander als éene lafheid beschouwd en veracht, en daarom werd ook hieraan niet eens gedacht.

DE RUITER lag nu met het gros der vloot nog bij de middelgronden in 's *Konings Diep*, alwaar hij versterkt werd door het schip *Hollandia*, hetwelk de vloot door het vernieuwen van zijne groote mast, voor eenigen tijd had moeten verlaten, en kort hierop door de Vriessche vloot, onder bevel van den Lieutenant Admiraal AYLU4, dewelke ten getale van zestien schepen uit 's *Konings Diep* kwam en zich bij hem voegden; zoo ook nog vele anderen, dewelke door toeval verhinderd waren geweest om eerder op hunne bestemming te zijn.

Den 4sten van Zomermaand (1667) werd DE RUITER door den Heer Ruard het innemen van het fort *Charvoise* bezigt, met last om met het

gros der vloot tot voor *Quinsborg* voortzeilen, om aldaar den *Tooms* of de rivier van *London* bezet te houden, en de stad te water te belegeren; onze held aarfelde nu geen oogenblik in het volbrengen van deze last, maar zeilde aanstonds derwaards, met order aan den Lieutenant-Admiraal *AYLUM* en den Vice-Admiraal *SCHRAM*, om met hunne esquaders dadelijk te volgen; welke bevelen ook door den Heer Ruard aan den Vice-Admiraal *JENNO DOEDES* werden afgezonden, echter met bijzondere last aan den Lieutenant-Generaal *DE RUITER*, om, zoodra hij op de bestemde plaats was aangekomen, zich in persoon bij den Heer Ruard te begeven, om met hem over eenige zaken van het grootte gewigt te raadplegen.

DE RUITER nu met zijne onderhebbende esquaders ter bestemde plaats aangekomen zijnde, begaf zich aanstonds met eene sloep naar de schepen, dewelke het naaste bij den vijand lagen, om alles nauwkeurig in oogschijn te nemen, en de nodige orders te stellen. Den vijand had nu vier branders dwars in de rivier doen zinken, en beneden het kasteel van *Uppor* hadden zich zes Engelsche schepen, een weinig van elkander gescheiden, zeer goed geplaatst, dewijl zij ook hier twee groote schepen hadden doen zinken om de rivier te stoppen, hoewel dezelve door eene dikke ijzete keten, over katrollen lopende, reeds gefloten was; achter die keten, beneden het kasteel, lagen mede vier van hunne schepen; en twee fregats boven dezelve. Aan de beide zijden der keten waren op het land twee batterijen geplaatst, ieder met acht stukken geschut voorzien, waaruit een onophoudelijk vuur op de Nederlandsche vloot werd gemaakt.

Eenige van 'slands voorste schepen, dewelke in 't bijzonder met het aantasten van den vijand belast waren, hadden nu reeds eene geruime tijd met de zes Engelsche schepen gekanonneert, zonder dat iemand humer moeds genoeg had om op den vijand intredingen, doordien de diepte der rivier daar ter plaats zoo naauw was, dat men met niet meer dan slechts één schip te gelijk konde inloopen, waardoor zelfs eenige van de zwaarste schepen aan den grond geraakte.

Eindelijk baarde de onverchrokken dapperheid van den Kapitein *JAN VAN BRAKEL* den weg ter overwinning. Deze Kapitein, 'sdaags te voren, wegens overtreding der bevelen om geene matrozen naar walte laten gaan, in hechtenis genomen zijnde, en thans eene gelegenheid ziende om zijne misslag door dapperheid uitte wisselen, bood zich aan, dat, wanneer men hem wilde ontslaan, hij met zijn fregat (dat een oud vaartuig en een van de achterste was) de anderen zou trachten te passeeren, het voorste vijandelijke schip aan boord leggen en de branders aanbrenge. Deze aanbieding werd dadelijk aangenomen; men stelde hem in vrijheid en liet hem weder op zijn schip overgaan. *VAN BRAKEL* zeilde nu met eene groote onvertzagtheid vooruit en over de keten, zon ter een schot te doen, hoewel de vijanden, zoo van hunne schepen als batterijen, een onophoudelijk vuur op hem maakte, tot dat hij tot op een musket schoot den vijand genaderd was, wanneer hij 't Engelsch schip, (hetwelk te voren ter verdediging van 't fort *Charnesse* had gelegen, doch nu herwaarts was afgekomen) op eens de volle laag gaf en aan boord klampte, met dat gevolg, dat hetzelfde door hem werd veroverd, slechts met verlies van twee of drie man. Dit veroverde schip was genaamd *Jonathan*, en was een fregat.

dat de Nederlanders weleer was ontnomen, voerende vier-en-veertig stukken en honderd en vijftig man. Nu volgde ook den Kommandeur van het brandfchip *Pro Patria*, JAN DANIELSZOON VAN DEN RIJN genaamd; dewelke met zulk eene hevigheid op den keten aan zeilde, dat hij dezelve aan stukken deed springen; waarop hij het vijandelijk fchip *Matthias* (hetwelk mede weleer een Nederlandsch eigendom was geweest), voerende twee-en-vijftig stukken; aan boord klampte, zijne dreg vast hechte en er den brand in ftak; dit voorbeeld meende ook den Kommandeur van het brandfchip *de Catharina*, HENDRIK HENDRIKSZOON, te volgen, doch met minder gelukkig gevolg; doordien hij te midden zijner onderneming werd in den grond gefchoten. De derde brander *Schiedam* genaamd, hierop aankomende, en menende de onderneming op hetzelfde vijandelijk fchip, *Karolus Quintus* genaamd, te hervatten, werd mede in den grond gefchoten; echter het vijandelijk fchip nog zoo veel vuur aanbrengende dat het den volgende nacht verbrandde.

Niet ver van de keten hadden de vjanden eenige foldaten geplaatst, doch dezelve werden fpoedig door het vuur van de Nederlandfche fchepen verbranden; zoo oök dat van de batterijen aan land; ook veroorzaakte het verbranden van het Engelsch fchip *Matthias* zulk eene verlagenheid onder de manfchap van het vijandelijk fchip *Royale Charles*, dat zij alle hetzelfde verlieten, en ten deele in het water fprongen, bij welke gelegenheid hetzelfde zeer gemakkeijk door twee Nederlandfche floepen werd veroverd; dit was een der grootfte en fchoonfte fchepen in de Engelsche vloot, het had weleer honderd stukken gefchut gevoerd en was hetzelfde, hetwelk den Koning in den jare 1660 van *Holland* naar *Ergeland* had overgevoerd. Ook werd het vijandelijk fchip, *het flos van Honsingen* genaamd, voerende zeventig-ftukken, mede veroverd, doch door misverftand in den brand gefchoten. Nog zag men hooger op in de rivier vier grooté Koningsfchepen liggen, dewelke men mede dacht aantetasten, doch het water zoodanig gevallen zijnde dat eenige Nederlandfche fchepen aan den grond geraakte, moest men alle verdere onderneming op dien dag ftaken.

(’T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR ’T GEHEELE JAAR.

Louwmsand (Jad.)

- 1 | *Midden* aan de Staatfche zijde. 1577. — *St. Domingo* bekomt dezelve oude naam van *Haiti*. 1804. — *Curacao* door de *Engelfchen* veroverd. 1807.
- 2 | Republiek van *Zwitferland* begonnen. 1308.
- 3 | De Staten van *Nederland* zenden een groot gezantschap naar *Frankrijk* om hulp 1585. — SPINOLA verlaat de *Nederlanden*. 1628.
- 4 | Der Staten zeemagt flaat de *Portugeezen*, te *Goa* in *Oostindien*. 1638.
- 5 | KAREL de *floute*, Heer der *Nederlanden*, overleden. 1477.
- 6 | De *Leyde* Univerfiteit geficht. 1575.
- 7 | ’T concilie van *Trente* begonaen. 1546.
- 8 | *Amfterdam* gaat over aan de Staatfche zijde. 1578. — De *RUITER*'s zeeflag bij *Siciliën* tegen de *Franschen*. 1676. — De *Kasp de goede Hoop*, bij capitulatie, aan de *Engelfchen*. 1806.

- 9 AURIAAN FLORISZ. van *Utrecht*, wordt Paus. 1521. — Zegel en tijdel der Staten van *Holland*, als souverein, begonnen. 1585.
- 10 Resolutie tot opdracht der landvoogdij aan LEICESTER, 1586. — PIET HEIN, met de zilvervloot voor *Goered*. 1629.
- 11 De nieuwe kerk te *Amsterdam* verbrand. 1645.
- 12 DUC D'ALBA, in *Spanje* overleden. 1532. — *Malacca*, in *Oostindien*, door de Staatſchen veroverd: 1641. — Het springen van een ſchip met buskruid binnen *Leiden*. 1807. — Een monument ter gedenkeniſe daarvan aldaar opgericht. 1808.
- 13 MENNO SIMONS overleden. 1559. — Het Admiraliteits-gebouw te *Harlingen* verbrand. 1771.
- 14 PIET HEIN voor zijne dapperheid beloond. 1629. — Het aſſenaal te *Pluſſingen* verbrand. 1749.
- 15 Alle Proteſtantiſche Kerken en Godshuizen in *Nederland* vrijheid van verponding vergund. 1737.
- 16 De Aartsbiſchop van *Keulen* geeft vrijheid van religie. 1583.
- 17 Den Stadhouder WILLEM V. verlaat de *Nederlanden*. 1795.
- 18 Eerſte Hervormde kerken in *Amsterdam*, 1567. — Kanaatiſche revolutie. 1795.
- 19 *Engeland* leent den Staat een miljoen guldens tot hulp. 1577. — Intogt der Franſchen te *Amsterdam*, en revolutie aldaar. 1795.
- 20 'T eerſte Hollandiſch O. I. C. ſchip uit de *Indië* afgezeild. 1624.
- 21 WILLEM II. Graaf van *Holland*, door de *Westrielen* omgebracht. 1250. — LODEWIK XVI. te *Parijs* geguillotineerd. 1793.
- 22 *Haarlem* Staatsgezind. 1577. — De *Franſchen* komen in *Dordrecht* en *Garcum*. 1795.
- 23 Triple-Alliantie van *Engeland*, *Zweden* en *Nederland*. 1668. — De *Franſchen* trekken in *den Haag*. 1795.
- 24 WILLEM I. en andere Heeren, door ALVA ingedaant. 1568.
- 25 *Spanje* beruſt den oorlog tegen den Staat. 1578. — *Nieuw Holland* ontdekt. 1616.
- 26 Engeliſche Manufacturen in *Holland* verboden. 1665.
- 27 Eerſte octrooi van de Groenlandſche viſcherij. 1614. — Verbondtuſſchen *Engeland* en *Frankrijk* tegen de *Nederlanden*. 1672.
- 28 *Duinker* verraderlijk aan *Spanje* overgegeven. 1587.
- 29 Unie van *Utrecht*, 1579.
- 30 Munſteriſche vrede. 1648.
- 31 De *Wiefelbank* van *Amsterdam* ingeſteld. 1609.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGERS

In *Louwmaand*.

Deze maand in 't bijzonder gewoonlijk zeer koud zijnde, zouge men vooral voor de planten waaraan de koude hinderlijk zou kunnen zijn, en wel voor die in de broeibekken ſtaan. De planten die buiten ſtaan en met ſneeuw bedekt zijn, moct men onaangetroert laten tot dat de ſneeuw begint te ſmelken, wanneer men dezelve er af moet ſchudden, dewijl het ſneeuwwater zeer nadelig is voor de wortels, knaauwen of ballen der planten, wanneer het weder begint te vriezen. Bij zigt weer plant men de knaauwrijen van Anemopen en Ranonkels in ligte, wel geziſte of gemerde aarde, zooder eenige mest, doordien dezelve de wortels doet verrotten en 't ongedierte aankweekt.

In het laatst van deze maand vergadert men takjes om te enten, doch men neemt er geen dan van boomen die tierig groeijen en wel dragen: men begraaft dezelve over de helft in de aarde, tot dat het tijd is om dezelve te gebruiken. Gedurende de koude is het de rechte tijd om groote boomen te verplanten, om dat de aarde dan het best aan de wortels blijft hechten. Bij zagte weer is het nu ook tijd om de aarde te bereiden, door 't vermengen van onderscheidene soorten met elkanderen, bij voorbeeld, zandige aarde met zware en vette aarde, hetgeen voor de groote boomen en andere planten, dewelke lang duren, veel beter is dan dat men daartoe mest gebruikt. Men kan ook nu de boomen niet te veel van alle onzuiverheid zuiveren, waaruit in 't voorjaar veel ongedierte voortkomt.

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,
Achtste Graaf van Holland.

(Zevende vervolg.)

JAN, Hertog van *Brabant*, begaf zich, het zij uit vrede-lievenheid of om den oorlog van zijne grenzen te verwijderen, tot Graaf FLORIS, om ware het mogelijk, hem tot het maken van vrede overtehalen, en stelde hem van GUIDO of GUY van *Vlaanderen*, eene bijeenkomst voor te *Bierliet* (eene stad in dat gedeelte van *Vlaanderen*, hetwelk naderhand onder den naam van *Staats-Vlaanderen* bekend werd), ten einde aldaar met zijne schoonvader in onderhandeling te treden.

Graaf FLORIS nu op de verzekering van den Hertog, en op het woord van eer van zijne schoonvader vertrouwend, begaf zich derwaarts; doch nauwelijks in de magt der Vlamingers zijnde, werd hij gevangen genomen. Men moet echter hierbij opmerken, dat, schoon dit geval ter dier tijd als trouwloos en rechtverkrachtend werd geoordeeld, het recht der volkeren toen zoo niet werd gehandhaaft als wel in onze tijd.

Het schijnt uit de geschiedschrijvers van dien tijd te blijken, dat de Hertog van *Brabant*, dewelke den Graaf vergezeld, mede werd gevangen genomen. FLORIS verweet nu den Hertog zijne trouwloosheid in de bitterste uitdrukkingen, hem met zijne wraak dreigende, wanneer hij weder op vrije voeten mogt gesteld zijn; hoewel dit geval waarschijnlijk meer aan de onkunde; dan wel aan verraderij des Hertogs toetschrijven was, doordien hij bij den Graaf van *Vlaanderen* alles aanwendden om tusschen deze en die van *Holland* den vrede te bewerken, hetgeen hem ook gelukte, echter tot zijn nadeel; want Graaf FLORIS nu zijne vrijheid voor eene groote somme gelds weder bekomen hebbende, bleef den Hertog tot waarborg voor die som; hoewel de Graaf hem, tot straf voor zijne vermeende trouwloosheid, niet liet losfen; zoo dat den Hertog door de Vlaamsche Graaf genoodzaakt werd om zijne vrijheid voor de bepaalde som te koopen. Dit verbitterde den eerstgenoemde zoodanig, dat hij besloot om zijne wraak te eeniger tijd op den Graaf te doen gelden, waartoe hij ook naderhand eene der voornaamste zamenzweerders werd tegen die ongelukkige vorst.

De Graaf trok vervolgens naar *Schotland*, om zijne rechten op deze troon te doen gelden, waartoe ter dier tijd niet minder dan tien of twaalf pretendenten waren, hoewel de meesten hierop zeer weinig aanspraak hadden; en daar zij omtrent dit recht niet konden overeen stemmen,

stelden zij hun geschil in handen van EDUARD III, Koning van *Englands*, een vorst, die door zijne overwinningen, de macht van dit rijk (toen nog niet met *Schotland* vereenigd) zeer heeft uitgebreid. Deze gelegenheid maakte zich den Koning ten nutte, om dit rijk aan zich te trekken, of den vorst, wien hij de meeste aanspraak op de kroon toekende, aan zijns schattling te onderwerpen. ROBERT DE BRUZZE en JEAN DE BAILLEUL waren de twee voorname personen onder de mededingers, die als 't ware van de zifting overbleven. Hij deed eerst op de kroon aanspraak, onder voorwaarde van het van *Engeland* ter leen te houden; doch dezen sloeg het edelmoedig af. Deze voorslag nu aan JEAN DE BAILLEUL gedaan zijnde, was deze zwakke vorst laag genoeg hetzelfde aanteneemen, en dus de kroon ten koste van zijne toekomstige onderdanen, te erlangen; evenwel is ROBERT DE BRUZZE in 't vervolg van tijd mede nog tot de kroon gekomen. Koning JEAN DE BAILLEUL betaaldeaan Graaf FLORIS eene zekere somme gelds, waarvoor deze afstand deed van de kroon, doordien hij toch nimmer gelegenheid zag om meester van dezelve te worden, hoewel hij een van de voornaamste der andere mededingers was; deze daad van den Graaf werd door het volk geheel afgekeurd, dewijl zij oordeelden dat hij zijn recht op de kroon niet had moeten verkoopen, zeggende: dat hij even zoo goed *Holland, Zeeland en Friesland* mede aan een ander zoude kunnen overdoen. Doch had de Graaf dan nu ledig niet *Schotland* moeten terug keeren? Is eene somme gelds niet beter dan eene menigte papieren en argumenten?

(T vervolg dierna.)

Den Heer A. Bredie Jr, heeft ons de volgende misliefte ter plaatsing toegezonden:

M I J N H E E R !

De beantwoording van den Heer Spijkerman, op mijne vraag wegens Octaf Augustus, gezien hebbende, komt het mij voor, dat zijn Ed. goedtellen van de vraag volkmet, wanneer hij zegt: Hij heeft den Almanak verbeterd, en zijne jaartelling, de Juliaanische stijl genoemd, wordt nog heden ten dage door de Russen gevolgd; de maand Julij is ter zijner eere dus genoemd, enz. Hoe toch zoude de maand Julij naar Octaf Octavianus Augustus kunnen genoemd worden? — Wat versterkt zegt zijn Ed.: Hij werd op het raadhuis te Rome, in het jaar 606, door Brutus en Cassius, met drie-en-twintig wonden doorgesproken: — Echter is het over bekend, dat dit niet Augustus, maar wel Julius getuurd is; wijl eerstgenoemde op zijn bed is gestorven, zoo men zegt door zijn gemalin Livia vergeven.

NB. In mijne eigene beantwoording op bovengenoemde vraag (Mec. 7de Ds.: 6de stuk, reg. 3. van boven), is een drukfout ingeslopen, naamlijk Lirian voor Livia. Ik maak hiervan melding, om eenige aanmerkingen hieromtrent van anderen voortkomen.

Ik ben enz.

A. Bredie Jr.

ONTBINDINGEN der VOORDRACHTEN, geplaatst in ons
7de Ds. 3de stuk.

DANIEL; voorgedragen door den Heer H. W. Carras, te Zutphen: — opgelost door de Heeren Dk. Donker Nz., te Z.....k; A. Timme, en A. T. van der Krabben; W. Kaars Sijpestein, en Wopke Brouwer, te Crommentis; Willem George van G., F. C. Klingenpoor, D. C. S., te Wormerveer; W. D. Manvis, J. C. Honigh, te Zaandijk; D. H., te Z.; N. Mes-schaert Pz., te Hoorn; J. F. H. Sanders, J. F. Hollerman, N. Leergraag, te W.; P. W. Meijer, te Arnhem; Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; G., te A.; J. Hespelfelt Bz.; S. P. B., te Hoorn (in verzen); J. Colff (in verzen) aldaar; Me-jufvrouwen Geesje Dirks, A. M. Kottling (in verzen); en J. Kottling.

Ook zijn de volgende dichtmatige ontbindingen hierop ingezonden:

Den man,
Waaryn
Men kan
In 't oud verbondboek lezen,

Naar mijn gevoelen,
Zal men hier doelen

Mijn vriend! het gaat u altijd wel,
Indien gij leeft als DANIEL.

G. Spijkermap, te Zwol.

Den grooten DANIEL, van wien men veel kan lezen
In 't oude Testament, zal wis hier 't doelwoord wesen.

Zal DANIEL,
Heb ik het wel,
Gewistlijk wel wesen.
Henrikus Arens.

Op DANIEL;
Raad ik 't niet wél?
P. Oomheyn, te Wormerveer.

Door *de*, met *ni* aan *el* te binden,
Is DANIEL zeer ligt te vinden.
G. Beakman.

A. Adami, te Zaandijk.

Den is zeker boomsoort.
En bij ons een koppelwoord.
Male honden heet men *Del*,
Vrouwen somtijds *Ne of Del*.
Al, bytrekend zeker veel,
'T is ym niets het tegendeel,
Dat ook *doelen* 't meervoudt is
Van 't woord *dat*, dat is gewis.
Dan 'n *El*, zijn bekend
In het oude Testament.
Adel wordt een dorp genoemd.

Uw oogmerk komt gewis, Mynheer!
Op DANIEL, dan ziaer, nees.
C. C. te Woonp.

De adel was welger beroemd.
Dina, Lea, en nog meer
Vinde ik hier door letterkeer,
Elland, land; voorts diend de *lei*
Meer tot jochuven, en 'een *el*
Is zeer aangenaam van smaak
En bij *ni* 'en' goede zaak.
In is 't tegendeel van *uit*;
'K zeg hierbij nog tot befeit,
Dat hier dus, naar allen schijn,
DANIEL het doel zal zijn.

W. R. Idema, te Hoorn (*).

Waar men Gods Profeeten noemt,
Moet ook DANIEL genoemd.
Ts. C. C. Eyerts.

(* Deze Correspondent zekend nog als over geslagen aan, de woorden *Lena, lio*,
Da, el, lid, ade, s, is, eland en lade.

*De jongste letterkeer, vat ik de mening wel,
Doelt zeker op den naam der Godsmán DANIEL;
Men heeft toch in dat woord den naam eens booms, de den,
Ook 't koppelwoordje, en,
Met 't voelbeteeknend al,
En dalen, van 't woord dal;
Nu nog de namen Nel en Da,
Met Dina, Lea, Eli; Na;
De woorden eiland, in en ei,
Land, adel, andel, als ook lei;
Terwijl 'k ten slot hier neder stel
'T bekende hondennaamtje, Del.*

Joh. Geltfligter, te Edam.

Del, met *Lea*, den en *Del*,
> *l* dan, dalen, en nog *Nel*,
za met eiland, en en lei,
-s en andel, Dina, ei,
den ook Eli, adel, land,
leest gij 't doelwoord op de kant.

Ks. Kaan, te Wormerveer.

Den met *del*, en den met *al*,
> *del*, dalen, Dina, dal,
za. met *Elle*, andel, ei,
-n met *Lea*, en ook lei,
eiland, Nel, met en en land
leest nu 't woord ter linker kant.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

*Ik had dess logegryph wel tweemaal overlozen,
Eer ik beseffen kon wat naam dit toch zou vzen.
Waarín men lezen kan, den, Andel, al en Nel,
Na, dal, en, dalen, dan, Eli; en 't naamtje Del,
Ook adel, Dina, den, met Lea, en het ei.
'T woord eiland nog met land, ook den zeer nutte lei.
Toen was dit woord door mij in DANIEL gevonden.
Want 'k heb, voor ruim vier jaar, nog eens dien naam ontbonden.*

H. D. J.

Celijksloortige verzen als de voorgaande, zijn mede ingezonden door de Heeren C. Root, te Wormerveer; K. Oomheyn Jr, aldaar. — Dit woord is mede gevonden door de Heeren G. v. O., D. H. te W.; Stephanus Verstraaten, te Waverveen (*); A. W. Jbsz.; alle met aanteekening van onderscheiden overgeplagen woorden.

Den Heer J. A. Oostkamp, te Zwol, heeft op dit woord het volgende ingezonden:

*DANIEL is het moederwoord'
Wanneer men leest zoo als 't behoort.*

(*) Den Heer Verstraaten zegt: „DANIEL zijn drie bijzondere personen, en ook alle drie van ouds in 't oude Testament bekend; welke bedoeld nu den opperkerk een der zonen DAVID's, I Chron: 3. vs. 1., of een der wedergeboorden met E-SRA, Ezra. 8 vs. 2., of den Profet des Heeren, Ezech: 14. vs. 14.”

Zonder mij nu verder optehouden met eene grammatikale ontbinding van deze *logogr. ph.*, zal ik mij liever eens een weinig bepalen bij den hoofdperfoon, welke hier op den voorgrond staat, te weten, den Profleet DANIEL; behalven onze Profleet, lezen wij in den Bijbel nog van eenen anderen Daniël, 1 *Cron.*: 3 vs. 1. welke 2 *Sam.*: 3 vs. 3. Chileab genaamd wordt; hij was een zoon van David, uit Abigail, de gewezen huisvrouw van Nabal; buiten deze twee personen herinner ik mij niet den naam van Daniël in den Bijbel ergens te lezen. — Wat dan nu aanbelangt den Profleet DANIEL, hij was een Jood van Koninklijke afkomst, het van onds vermaarde *Jerufalom* was zijne geboortestad; in het 5de jaar der regering van Koning Jojakim, werd hij nevens verscheiden andere Koninklijke aftammelingen door Nebucadnezar naar *Babel* gevankelijk weggevoerd, hebbende toen den ouderdom van slechts 18 jaren; drie jaren werd hij in het paleis te *Babel* opgevoed en onderwezen in de taal en geleerdheid der *Chaldeenwische Magi*; hij bezat de uitmuntendste talenten, en de schranderste zielsvermogens, hij werd daar en boven noch begiftigt met verscheiden Goddelijke openbaringen, van hier dan ook, dat hij spoedig uitmuntte boven alle zijne medegenoten, en dat hij tot de hoogste eeraambten verheven werd; hij was een getrouw aankleever van den waren God, en een ijverig voortander van het geluk zijner natie; zoo dat in volgende tijden zijn naam, met alle roem, door het geheele oosten is bekend geworden; hij heeft zich staande gehouden aan het hof van *Babel*, gedurende de regeering van Nebucadnezar en Belzazar, en onder de regeering van Cyrus, den erfgenaam en opvolger van Cyaxarus II. was DANIEL in groot aanzien aan het *Persisch hof*; hij heeft veel toegebracht om de gevangenis zijnes volks draaglijk te maken, en elk die iets te verzoeken had, vond in hem eenen veel vermogende voorspraak bij het hof; in eenen hogen ouderdom is hij gestorven, zijnde naar alle waarschijnlijkheid, over de 90 jaren; in *Persien* werd hij begraven, bemind van zijne geloofsgenoten, beroemd van zijne vrienden, en hoog geacht door de nakomelingschap. — Zoo blijft de gedachtenis des rechtvaardigen in zegeninge. Met recht mogt men op zijne grafzerk schrijven:

HIER RUST DANIEL,
DEN VERBERER VAN GOD,
DEN WELDOENER VAN ZIJN VOLK,
DE GEËERBIEDIGDE
BIJ ALLE
DIE HEM KENDEN.

L O G O G R Y P H - C H A R A D E .

BORDEEL; voorgesteld door den Heer G, te A.; — is ontbonden door de Heeren J. Hesselfelt Bz.; D. H., te W.....; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; A. W., *Jbz.*; G. v. O., Jacobus Driehuys Rabe, te *Arnhem*; P. W. Meijer, *aldam*; N. Laeergraag, te W.; N. Meschaert Pz., te *Hoorn*;

D. H., te Z.; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; C. C., te *Wierp*;
 D. C. S., te *Wormerveer*; Dk. Donker *Mz.*, te *Z...*; A.
 Timme, en A. T. van der Krabben; Mevrouw. Geesje Dirks;
 de Heeren Ts. Vethman, te *Wormerveer* (in verzen); Ka. Kaan,
 aldaar (in verzen); G. Spijkerman, te *Zuol* (in verzen); C.
 Root, te *Wormerveer* (in verzen); Te. C. C. Everts (in verzen).
 De volgende dichtmatige antwoorden zijn hierop ingezonden:

O, wat is ons zinn'lijk streven
 Naar genoeg, ongelijk!
 Hij, met aardich geluk omgeven,
 Acht zich reeds voor eeuwig rijk;
 Daar een ander in **BORDELEM**
 Schenkt den wellustbeker in;
 'T zekerst ongeluk voor velen,
 En van menig huisgezin
 D'oorzaak van veel onglukken
 En van grievend huislijk leed,

O hecht **BORDEEL**, verderflijk fet!
 Uw naam doet mij reeds beven!
 Hoe menig een bragt gij tot niet;
 Hoe veel hebt gij doen sneven

Om uwe opgaf te explicceeren,
 Moet men eerst *bor* convertceeren,
 En dan komt er *rob* uit voort,
 Dit is, men 'k, uw eerste woord.

Door nu hier een *l* te addeeren,
 Kan men 't woordje *bord* formeeren,
 'T tofelbord, dat aan den disch
 Bijna onontbeerlijk is.

'T tweede deel te apocopeeren,
 Doet ons 't woordje *ed* creceeren,
 Dat reeds is gelyncopeerd,
 Als door velen wordt geleerd.

Door dit nu te conjungeeren,
 Kan men **BORDEEL** construceeren,
 Als uw doel en mijn beslist.
 Hiermee is ook de opgaf uit.

Een *bord* of drie meer op den disch,
 Kon ons voorheen niet hindren;
 Doch nu de turf aan 't doveu is,
 Moet men 't op één verminderen,
 Ja minder kan 't toch waarlijk niet
 Als twee nu weggeschuiven!

Dat het menschedom blijft verdrukken,
 Daar 't von geen verber'ing weet,
 O mogt elk zich liefst vercluden
 Aan zijn huislijken stand!
 Dan zou men meer voorloepd vinden
 In ons zuchtend vaderland;
 Dan zou 't deel van onze vaders,
 'T geen in dat geluk bestond,
 Om met vaste schreden treden
 Op die zelfde vasten grond.

H. W. Carras, te *Zaaphen*.

Door armoed', snatten en verdriet,
 Die ligt nog zonden leven.
 Daarom toch zult'ge huizen vloed,
 Die niets dan onheil geven.

Marcikus Akens.

Door *l* hiervoor te poneeren,
 Doet men 't woord *ed* existeeren,
 Dat een elk, zoo lang hij leeft,
 Op dees wereld zeker heeft.

Door dit nu te convertceeren,
 Gaat men 't *metamorphoseeren*,
 In 't woord *leed*, niet gaar begaerd,
 Wyl dit *let* elk distribueert.

Door een *l* hiert te afsuspeeren,
 Gaat men 't woordje *ed* formeeren,
 Die nooit valschlijk mag gelchlen,
 Schoon onze oogen 't dikwerf zien.

G. Beekman.

Ea wie ziet nog in 't verat verschiet
 Dat we aan den disch braaf kluiven.
 Dit brengt er velen van de wijs
 En tot **BORDEEL** of kroegen,
 Daar zij zich nu met natte spij
 Tot hun bedorf, verncegen.

W. D. Maavin.

Voor het geheel
 Vond ik **BORDEEL**.

P. Oomheyen, te *Wormerveer*.

Het slecht **BORDEEL**,
Als het geheel,
Vindt men in vele iceden.
En door dit woord
Zoo als 't behoort.
Nu naar verisch te ontkeden,
Is **eel** de visch,
Niet op den disch
Maar wel in zee te vinden.

Voorts **bord** en **deel**
En 't sin woord **edl**
Vindt men straks bij 't ontbinden.
Ook **loed** en **el**
Wordt zeker wel
In 't woedwoord gezonden,
En is dit waar,
Dan weet ik klaar,
Dat 't doel ook is opbonden.

K. Oombayn Jr., te *Wassenaar*.

O hoe goed was ons die tijd,
Toen de zee met kiel
Was vervuld, en voor harpoen
Rob en walvisch vielen;
Toen men uit een timen **beed**
'T voedsel nam ten leven;

En men met een eerlijk hart,
Elk zijn **deel** kon geven!
Noch met **el**, noch maat bedroog,
Daar geen **loed** ons drukte;
Toen men, van **BORDEEL** vervreemd,
'T **eel** genoeg plukte.

J. Colff, te *Hoorn*.

Ik denk, al ward de **rob** gezonden,
En op een **beed** ons aangevonden,
Dat elk bedankte voor zijn **deel**,
Niet één zou daer van willen proeven,
Of schoon de krukemeid mogt snoeven

En zeggen: „'t doet mij **leed** ze is **edl**
Van **sinnek!** — 'T is goed, 'k laat zoechter
blijven;
'K heffis liever 't pleit met de **el**, want klijven
Past meer in 't schadelijk **BORDEEL**.

S. P. B. te *Hoorn*.

*Naar ik de topogryph-charade had doorlezen,
Dacht mij: hier moet BORDEEL-wis de bedoeling wenen,
Want bor verkeerd gespeld, ontwaart men straks de visch
Die zee-rob wordt genoemd, en gantsch niet eerbaar is.
De letter d bij bor nakomt men 's woordje bord,
Iets dat meest op den disch als nut gerekend wordt.
Het tweede lid van 's woord is ongetwijfeld deel,
Waarvan elk mensch iets heeft, 't zij weinig, 't zij dan veel;
Dit nu verkeerd gespeld, wordt 't leed, hetwelk geen vreugd
Veruekt, doch dikwils strekt ten spoor voor ware deugd.
Nu d eens laten staan, dan is, gelijk 't behoort,
Eel het bageerde, en te recht bijvoeglijk waard.
Het laatste leetrenpaar kan men nog door ontbinden
In el, aan zeker maat voor vele stoffen, vinden.
En naamt men 't woord nu in 't geheel,
Men vindt het schadelijk en schadelijk BORDEEL.*

Johs. Gekfligter, te *Edam*.

Rob doet ons hier denken aan zekere visch,
Een **beed** heeft men nodig, en wel op den disch
Van **loed** kijgt meest ieder op aarde zijn doel.

'T bijvoegelijk woordje doelt zeker op **eel**.
In velerletwinkels gebruikt men steeg de **el**.
Het doel zal dus wezen **BORDEEL**. Is het wel?

W. R. idema, te *Hoorn*.

C H A R A D E S .

1.) HAARLEMMER; voorgedragen door den Heer N. Leergraag,
te *H.*; — opgelost door de Heeren D. H. te *W.*.....; Stepha-

nus Verstraaten, te *Waverveen*; G., te *A.*; G. v. O., D. H., te *Z.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Ts. C. C. Everts (in verzen); C. C., te *Weesp*, Dk. Donker Mz., te *Z.....k*; Ts. Vethman, te *Wormerveer* (in verzen); Mejsufv. Geesje Dirks.

De volgende dichtmatige beantwoordingen hebben wij hierop ontvangen.

Toen 'k uw charade had doorlezen,
Dacht 'k straks, betzalMAARLEMMER wezen,
Wijl 't haar aan mensch en dier gewis

Toch eigen en noodzaakkijk is,
En toen ik aan de Lemmer dacht,
Had 'k den uw meening voortgebragt.

Henrikus Arends

*Op een bewoner van ons Haarlem's grijze wallen,
Is tot charadewoord hier vast de keus gevallen.*

J. Colff, te *Hoorn*.

*Door haar en 't vlak Lemmer te zamen te binden,
Is, naar ik kan gissen, hier 't doelwoord te vinden.*

W. R. Idema, te *Hoorn*.

'T haar, aan mensch en beesten eigen,
Is gewis hier 't eerste deel,

Hierbij *Lemmer*, en 't geheel
Zal men ras verkrijgen.

Ks. Kaas, te *Wormerveer*.

2.) VINGERHOED; opgedragen door Mejsufv. J. M. E. de Riche-
mont (*): — is gevonden door de Heeren P. Oomheyn, te *Wormerveer*; W. D. Manvis, J. Hesselfelt Bz; Mejsufvrouwen A. M. Kottling, Geesje Dirks; de Heeren A. Timme, en A. T. van der Krabben, Dk. Donker Mz., te *Z.....k*; F. C. Klingentpoor, W. Kaars Sijpestein, en Wopke Bro-
wer, te *Crommenis*; C. C. te *Weesp*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Ts. C. C. Everts (in verzen); N. Leergraag, te *W.*; N. Messchaert Pz., te *Hoorn*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; Jacobus Driehuys Rabe; aldaar; G. v. O., D. H., te *Z.*; G., te *A.*; A. W. Jbrz.; D. H., te *W.....*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; C. Root, te *Wormerveer* (in verzen); Mejsufv. Johanna Jacoba van Wij, te *Arnhem*; de Heeren A. Adami, te *Zaandijk*; G. Beekman (in verzen); Henrikus Arends (in verzen).

Ook de volgende dichtmatige beantwoordingen hebben wij ontvangen:

Vis is zeer eigen aan de vischen,
En vinger is een Ligchaamsdeel,

Een *hoed* kan ieder niet goed misten,
'Kneem VINGERHOED dus voor't geheel.

J. R. L.

Het eerste deel, dat is gewis
De *vis*, onmisbaar voor de visch

En *vinger* zal naar alle schijn
Het ligchaams deel van menschenzijn,

Wordt nu den *hoed* hiermee verreed,
Dan is ook VINGERHOED gemoend

D. C. S. te *Wormerveer*.

De

(*). *Eens bijna gelijkkluidende opgave is mede ingezonden door den Heer W. Starink.*

De *vin* die is
Aan ieder *visch*,
Zoo groot als klein, te ontdekken;
En *vinger*, kan
Voor vrouw en man
Tot lichaamsdeel verstrekken.

Is dit nu goed?
Dan mag 'k de *hoed*
Als 't derde deel beschouwen.
'K kan dus uw doel,
Zoo ik gevoel,
Door VINGERHOED ontvouwen.

Ks. Kaan, te *Wormerveer*.

• Een VINGERHOED is hier 't geheel,
Want *vinen* vindt m' aan *visch*;
De *vinger* is een lichaamsdeel,

En mans en vrouwen dragen veel
Een *hoed*. Heb ik 't wel mis?

W. R. Idema, te *Hoorn*.

Charade nummer twee, vond 'k dunkt mij, naar mijn wensch:
De vin behoort een visch, de vinger aan den mensch.
Hoed is een kledingstuk, en dit hier bij gedaan,
Ziet men 't woord VINGERHOED hier aanslonds voor zich staan;
Een zeer noodzakelijk iets, dat elk van noden heeft,
Die bij den naald en draad van zijnen arbeid leeft.

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

VINGERHOED, naar mijn gedachten,
Moet men hier voor 't doelwit achten.

J. Colff te *Hoorn*.

Door VINGERHOED verkrijgt men 't woord
Dat tot charade twee behoord.

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

De vin is zekerlijk onmisbaar voor den visch.
Is men een vinger kwijt, dan grijpt men somtijds mis.
Den hoed diend zoo voor man als vrouw, tot klederdragt
En wordt mij als 't besluit van VINGERHOED gebragt.

S. P. B. te *Hoorn*.

De vin, als 't eerste deel, vindt men aan alle vischen.
Ben vinger zal den mensch niet gaarne willen misfen.
De hoed, een kledingsstuk, zoowel voor mans als vrouwen,
En door 't woord VINGERHOED kan men 't geheel ontvouwen.

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

'T *vischje*, dat in 't water leeft,
Kan daar zonder zijne *vinen*
Niets beginnen,
Wijl 't die om te zwemmen heeft.
En zoo kunnen wij ook niet
Zonder *vinger* iets bedrijven,
Zelfs niet schrijven,
Daar z' ons haar vermagten biedt,

Zoo ook zou men zonder *hoed*
Hoogstbezwaarlijk kunnen wezen,
Daar ons dezen,
'T hoofd tot dekfel strekken moet;
Ook zoo kunnen veleu liën
Zonder VINGERHOED hunn' pligten,
In hun handwerk niet verrichten,
Of 't zou hun soms smarten biën.

H. W. Carras, te *Zusphen*.

Ik vroeg aan mijn vriendin: „kunt gij dit voorstel vinden?”
„Wel ja!” sprak zij: „mijn VINGERHOED zal 't ontbinden.”

G. Spijkerman, te *Zwob*.

3.) ADAM; voorgedragen door den Heer J. R., te *A.*: — is gevonden door de Heeren J. Hessel felt Bz.; W. D. Manvis,
VII. DEELS VI. STUK. S s

STAADE EN LETTERKUNDIG

J. F. Hollerman, Ta. C. C. Eyerts (in verzen); A. Timme, en A. T. van der Krabben, Dk. Donker Mz., te Z...; W. Kaars Sijpestein, en Wopke Brouwer, te Crompenie; C. C., te Weerp; J. C. Honigh, te Zaandijk; F. C. Klingenspoor, N. Leergraag, te W.; P. W. Meijer, te Arnhem; Jacobus Driehuyse Rabe, aldaar; Meisfrouwen Geesje Dirks, Johanna Jacoba van Wij, te Arnhem; A. M. Kotting, J. Kotting; de Heesen G. v. O., G., te A.; D. H., te Z.; A. W. Jhsz.; D. H., te W...; Stephanus Verstraaten, te Wavervyen; Ks. Kaan, te Wormerveer (in verzen); S. P. B., te Hoorn (in verzen); Henrikus Arens (in verzen) L. J. Hoebé.

Ook zijn de volgende dichtmatige ontraadselingen ingezonden:

ADAM, onzer aller vader!
 Hoofd van 't menschelijk geslacht!
 Nevens God, de levenslêder
 Waardoor wij zjn voorgeslacht
 Die 't genot van hooge waarde
 Slechts een welzig hebt gemaakt,
 Die ook de eerste vrucht der aarde
 U ten dienste hebt gemaakt:
 Of waarom smeekt u 't genieten,
 't smaken van een' enkele arucht

In een eindeloos verdrieten,
 Waardoor 'tgnatfche menschedom zucht?
 Of waarom toch braekt valckding
 U zat dien gewijde yal,
 Welks gevolg, de zwaarste scheidung
 Van uw heilfaat was vooraf? —
 In aanbidding neer te vallen,
 Is hier onze hoogste pficht;
 't was Gods eeuwige welgevallen,
 Want ons zwak verstand voor zwicht.

ADAM is, naar ik gevoel,
 Van deze opgaaf ook het doel.

H. W. Carras, te Zutphen.

ADAM, onzer aller vader,
 'Is, naar 't geen dat ik gevoel,

Van uw voorgeselde opgaaf,
 Hier het eenigst antwoords doel.

J. Colff, te Hoorn.

Naar alle sabbijn,

Moest ADAM, in charade drie, wel het bedoelde zjn;
 A, te noek een vokaal, en dam, 't geen ons bevoijgt,
 Schden de eerste ADAM viel, de tweede is 't die heiligs.

Joh. Geltfligter, te Edam.

De s is een vokaal,
 En hier het eerste deel;

Dam is het tweede lid,
 ADAM is dus 't geheel.
 Ms. Vanthunen, te Wormerveer.

Wls ik deze opgaaf eens agndachtig had gelezen,
 Wachs ik: wat zou sacht hier 't bedoelde woord wel wezen?
 Wls ik 't vervolgens hog herhaalde malen las,
 Zerkte ik dat 't reeds door mij op zij' geschreven was.

W. R. Idema, te Hoorn.

s, een vokaal, het eerste deel!
 Dan dam behoort ons zektn ysel!

Door s met dam te zamen te binden
 Kan men den wagnamen ADAM vinden
 D. C. S., te Wormerveer

> Is het eerste deel;
Om zal hier tweede wezen;
> Is nu het geheel
geest en 't woord aan te lezen.

C. Root, te Wormerveer.

> Is 't met charade had gelezen,
Oachtik, wat mag het woord hier wezen?
Pensachtig zeg 'k nog eens in 't rond,
Zaar 't woord aan op de kist reeds stond.

P. Oombeyn, te Wormerveer.

> Van armoed hulp en bijstand schreef;
Den weet het nodige te bidden;
> Van God als aan den vader denken;
Ziet ons het beeld der deugd doen zien.

G. Spijkenman, te Zwol.

Tien 'k uw charade heb ontbonden,
Hoe 't is aan als het doel gevonden.

K. Oombeyn Jr., te Wormerveer.

4.) **HEEMSKERK**; opgedragen door den Heer J. H. de Vries, te Tiel: — is ontbonden door de Heeren C. Root, te Wormerveer; Stephanus Verstraaten, te Wormerveer; W. Kaars Sijpestein, en Wopke Broswet, te Crommelo; P. Oombeyn, te Wormerveer (in verzen); D. C. S., aldaar; Ks. Kaas, te Zwolle (in verzen); Montikus Afers (in verzen).

Nog is deze opgave beantwoord door het volgende:

De Kerk, die 'k bij rieren heb,
En hier voor het eerste heb,
Is ook zonder twiifel, wet,
Voorts beweer 'k ook even sterk,
Dat door 't tweede, naar ik merk,
Zetten werd gesond op 't A.

Zoo ik dies beiden zamen voeg,
Is het eerste niet genoeg!
Wilt 't de H. dat overloeg,
Die 't begin van de opgave is,
Maar dan is 't ook naar ik wis,
Eer 't bedachte woord gewis.

M. W. Erfas, te Soepken.

Naar 't geest ik merk
Is 't woord HEEMSKERK.

K. Oombeyn Jr., te Wormerveer.

Naar mijn gevoelen,
Zal men hier op HEEMSKERK doelen.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

5.) **WENTELTRAP**; voorgesteld door Mevrouw Aa. Cs. Zwet-
stijf: — is gevonden door de Heeren D. C. S., te Wormerveer;
Stephanus Verstraaten, te Waverden; A. W. J. de Vries; D.
H., te Zw.; G., te A.; D. H., te W.; J. C. Nienigh, te
Zaandijk; N. Leergraag, te W.; Jacobus Driehuys Kabe,
te Arnhem; P. W. Meijer, aldaar; C. Root, te Wormerveer;
Mevrouw Geesje Dirks; de Heeren G. v. O., Dk. Donker Mz.,
te Z.; J. Meeselfort Bz.; Ks. Kaas, te Wormerveer (in
verzen).

Ook is deze charade beantwoord door de volgende dankzeggen:

De WENTELTRAP kan men beschouwen
Als nuttig te zeer veel gebouwen.

Ts. Vethman, te Wormerveer.

Het woordje *wen*,
Mijn vrienden! ken
Ik zeker wel
Als een gezwel;
Maar ik begeer
Zulks nimmermeer;
Doch hier behoort
Nogthans dat woord,
Waarvoor ik stel.
Het woordje *tel*,
Dat links gespeld,
Een vrouw vermeld,
En mer dat al
U toonen zal

Een woord, dat wis
Gebiedend is
Telt bij dees twee
Ook *trap* nog mee.
Dit omgekeerd (*),
Ziet ge u verdoerd
Met *part* of deel
Van een geheel:
En van dees drie,
Komt, naar ik zie,
Een WENTELTRAP;
Welks eigenschap
In huis gewis
Zeer dienstig is.

H. W. Carras, te Zutphen.

'T gevaarlijk ongemak is *wen*,
'K geloof dat 'k hiervan zeker ben.
Hierbij gevoegd 't gebiedend woord,
Dat tot het werkwoord *stellen* hoort;
Dit omgekeerd, zal 't u doen zien

'T woord *Let!* een wijze van gebiên,
Ook een verkorte vrouwenaam;
Voeg de eerste twee met *trap* te zaam,
Eu men zal dadelijk ontdekken
Dat WENTELTRAP tot 't woord kan strekken.

Hentikus Arens.

*Wen ik het moederwoord behoorlijk wilde ontbinden,
Eerst moest er lang gezocht, 'k kon 't echter rijk niet vinden,
Zogthans behield ik woen, en dacht, 'k moest evenwel
— en minsten nog eens zien, en ziet daar vond ik Tel,
Een man, reeds lang beroemd in de historiebieden;
Tet, zekre vrouwenaam, kwam mij zoen med te stede,
—oen had ik 't tweede deel. Nu 't derde nog. Maar wien
Zaast daar zou aan de trap? — O meid! gaat dit eens zien!
Als gij dan weder komt, en 'k heb gedaan met schrijven,
Wakt gij Mercurius maar weg; ik laat 't dan hierbij blijven*

S. P. B. te Hoorn.

Dit voorstel kon ik niet ontbinden;
'K ging om raad bij goede vrienden;
Doch wat gebeurde. — 'K doe juist een stap

Toevallig op een WENTELTRAP.
'K behoef 'nt verder niet te gaan;
Dacht ik, want 'k zie hier 't woordstaan

G. Spijkerman, te Zwal.

*Hob ik charade vijf juist naar verëisch gelezen,
Dan moet het ongemak een wen aan 't ligchaam wezen.*

Voeg nu bij wen, 't gebiedend tel!

En let! een woord ook van bevel

(Schoon Let ook is een vrouwenaam);

Dan heeft men wentel; voegt men 't zaam

Met 't woordje trap; door dit te binden,

Zal men 't woord WENTELTRAP, het doel der opgave vinden.

Johs. Geltfligter, te Edam.

(*). In Deze ontleding (zegt den Heer Carras), heeft in de opgave geen plaats.

R A A D S E L S .

1.) ADDA; opgegeven door den Heer P. C. Molhuysen, te Utrecht: — ontraadfeld door de Heeren D. H., te Z.; G., te A.; D. H., te W.....; J. C. Honigh, te Zaandijk; N. Leergraag, te W.; P. W. Meijer, te Arnhem; Ts. Vethman, aldaar (in verzen); Ts. C. C. Evers, P. Oomheyn, te Wormerveer; W. Kaars Sijpestein, en Wopke Brouwer, te Crommenis; Dk. Donker Mz., te Z.....k; Ks. Kaan, te Wormerveer (in verzen); Stephanus Verstraaten, te Waverveen.

Ook de volgende dichtmatige ontraadfeldingen zijn mede ingezonden:

De ADDA-stroom, die Milaans streken Bevochtigd, door haar snelle vloed,		Is mij hier als het deel gebleken. Want hoe men 't leest 't is altijd goed. J. Colff, te Moorn.
Het doelwit, naar ik gis, Zal ADDA moeten wezen;		Daar 't altijd een rivier Is, regts of links gelezen. W. R. Idema, te Hoorn.

Zoo ge ADDA regts of links wilt schrijven,
'T zal zeker ADDA zijn en blijven.

K. Oomheyn Jr, te Wormerveer.

2.) MUIL; voorgedragen door den Heer L. J. Hoebé: — is ontraadfeld door de Heeren Stephanus Verstraaten, te Waverveen; Dk. Donker Mz., te Z.....k; W. Kaars Sijpestein, en Wopke Brouwer, te Crommenis; J. Heschelfelt Bz., D. H., te W.....; Ts. C. C. Everts (in verzen); J. C. Honigh, te Zaandijk; P. Oomheyn, te Wormerveer; Ks. Kaan, aldaar (in verzen); Jacobus Driehuys Rabe, te Arnhem; P. W. Meijer, aldaar; Mejuvr. Geesje Dirks; de Heeren D. H., te Z.; N. Leergraag, te W.; G. Beekman (in verzen); Henrikus Arens (in verzen); Johs. Geltfligter, te Edam (in verzen).

De volgende dichtmatige ontraadfeldingen hebben wij mede ontvangen:

MUIL, is 't deel van vele dieren; Doch bij hen die vliegend zwieren Heeft dat deel een' andren naam.		Muil zien wij ook velen dragen; 'T zal als dier ook kunnen slagen, Tot voortteeling niet bekwaam. H. W. Carras, te Zutphen.
Muil is, na mijn gedachten, Zeer zeker hier 't geheel. MUIL wordt een dier geheeten.		Ook is 't een lichaams deel Van dieren, en een dragt Door man en vrouw geacht. W. R. Idema, te Hoorn.
Het dier, dat stimmer voert zal teelen, Is muil, ook tevens een der deelen Van 't dierin liff, en klederdragt.		Dus heeft het drie beteekenissen; En is van 't raadfel, zonder misken, Het geen man voor het hoofdwoord acht. J. Colff, te Hoorn.

'T woord *MUIL*, dit kan dunkt mij niet misfen,
Heeft drieërlei betekenissen,

Juist zoo als ons wordt voorgeseld:
Vadereets vindt men 't als dier genield;
Ook is 't een deel van manly dier,
Al is het wild, of roeter, of fier;
En eindellyk behoort het med
Tot kledardragt in dorp en sted.

K. Gombeyn, Jr. te Wormerveer.

'T vleiteryg woordje *MUIL* heeft drie betekenissen,
En is hier 't raadfelwoord, of ik moet mij zeer vergissen;

Ts. Vethman, te Wormerveer.

Als *MUIL* het woord niet is,
Ben ik in 't raden mis.

G. Spijkerman, te Zwol.

Als kledingstuk, als, dier en snoot.
Komt hier 't woord *MUIL* (dunkt mij) zeer goed.

C. C., te Weesp.

Op de vraag: *Wie waren de voornaamste geschiedschryvers der Romeinen? Wandout dezelfde dezelve, en welke geschiedenissen zijn door hun geboekt? — Weet gij ook welke hante voornaamste schryvers in de andere takket van geleerdheid waren; en wat weet gij van dezelve, byzonder van Plinius den oudste? — Voortgeleid door den Heer J. Koning, te Weesp; zija de volgende antwoorden ingezonden:*

1.) De voornaamste geschiedschryvers der Romeinen waren Tacitus en Suetonius. De eerste draagt den roet weg, dat hij de naauwkeurige geschiedschryver der ouden was. Hij heeft voornamelyk geschreven over de ligging van *Germanien* (*Duitschland*) en over de zeden en gewoonten der volken, door welke het land bewoond wêt.

Suetonius heeft de levensgeschiedenis der twaalf eerste Keizers zeer naauwkeurig beschreven.

Tacitus leekt op het einde der eerste eeuw, naar onze jaartelling; en Suetonius in het begin der tweede eeuw. —

2.) In de dichtkunst, munde vooral uit, Lucanus, door zijne heldendichten, als mede den beroemden dichter Phaedrus, door zijne fabeldichten; Persius, door zijne spottichten; Juvenalis, door zijne schimpdichten; Martialus, door zijne *Epigrammen*, en de twee laatste en Ciceronius.

In de wetsprekenheid heeft zich beroemd gemaakt Quintilianus; voornamelyk in dien tijd beroemd geweest Plinius den oudste, en

Plinius *den jongen*, zijnde eene neef van den eerste. De jonge Plinius maakte een schoon lofgedicht op den Keizer Trajanus, en schreef eene menigte zeer loerzame brieven. Plinius *den ouden*, heeft zich vermaard gemaakt door zijne geschiedenis over de natuur, en zijne aardrijkskundige aantekeningen; als ook door zijne onderscheidene bijdragen, tot de kennis der dieren, planten en delfstoffen; sommigen schrijven hem ook toe de uitvindingen van verscheidene geneesmiddelen. Deze beroemde man, kwam ongelukkig aan zijn einde, in de brand van den berg *Vesuvius* in het jaar 97 na Christus geboorte.

G. Spijkerman, te Zwol.

De voornaamste geschiedschrijvers der *Romeinen* waren: 1.) *Levius*, die de gantsche *Romeinische geschiedenis*, van de bouwing van *Rome* tot Keizer Augustus, in een groot werk heeft samen gesteld, doch waarvan wij slechts een gering gedeelte overig hebben; hij steld de personen zoodanig voor, als de omstandigheid waarin zij zich bevinden; roemt voortreffelijke mannen naar waarde, en in 't kort, hij wekte de aangenaamste gewaarwordingen bij den lezer op. Op hem volgde Tacitus, die slechts een klein gedeelte der *Romeinische geschiedenis* beschreven heeft, als van des dood van Augustus tot dien van Domitianus, in twee werken, waarvan veel ongelukkig is weg geraakt. Zijn stijl is kort, gedrongen en vol denkbeelden; met weinige woorden maakt hij veel juiste en gepaste aanmerkingen; ook zijne berichten over *Germaniën* of *Duitschland*, kunnen ons aanmerkelijke diensten bewijzen.

Na hem kwam Suetonius ten voorschijn, die omtrent dezelfde geschiedenis bearbeidde, doch op eene andere niet minder nuttige wijze. Hij schreef de levensbeschrijvingen van de eerste twaalf Keizers van Julius Cesar, daarin vindt men hunne voornaamste staatsverrigtingen, hun huislijk leven, hunne natuurlijke vermogens &c. andere *Romeinse* schreven korte berigten van de *Romeinische* en andere geschiedenissen.

Onder andere Curtius, die het leven van den *Macedonischen* Koning Alexander beschreef; deze stijl is meer serlijk dan men van een geschiedschrijver zou verwachten, maar hij vervalscht de gebeurtenissen daarom niet, en toont net zoo wel zijne gebreken als de goede hoedanigheden. Zij leefden omstreeks den jaer 97.

Hunne voornaamste schrijvers in de andere vakken van geleerdheid waren: *Mela*, in de aardrijkskunde; *Celsus*, in de geneeskunst; maar inzonderheid Plinius *den ouden* overtrof nog allen door zijne uitgebreide kennis en belezenheid; schoon hij slechts zes-en-vijftig jaren oud was, had hij zoo vele boeken gelezen en geschreven, als of hij enkel een geleerde geweest was. Hij was ongelooflijk vlijtig, en zeer begeerig naar edele wetenschappen. Hij achtte elk oogenblik verloren, waarin hij niets nuttigs gedaan had. Wanneer hij uitging zat hij in een streegkoets, en liet zich als dan iets voorlezen; toen men hem dus op zekeren tijd kwam berichten dat men eene wolk van buitengemeene grootte en gedaante had gezien, ijde hij terstond naar buiten om dezelve waartnemen; doch, het was een verschrikkelijk kenteeken, dat de *Vesuvius* op het punt stond om vuur, asch en steenen op de omringende gewesten uittewerpen. Plinius liet er zich nader bijbrengen; de landlieden ontvloden reeds aan alle zijden het nakend gevaar der verwoesting; hij echter, om dat hij

ook hulp wilde verschaffen, ging betzelve te gemoet; geheel rustig en gelaten liet hij alle de schrikbare veranderingen, welke lucht, aarde en hemel vervulde, afrekenen. Nu viel reeds eene heete asch, met stukken van gloeiende steenen in het vaarttuig waarmede hij langs de kusten voer; evenwel liet hij zich verder opsturen en trad aan land bij eenen vriend, die zich net gereed maakte om met de zijne te vluchten; Plinius sprak hem moed in, spijsde met een vergenoegd gelaat in zijn gezelschap en legde zich voorts te slapen, terwijl de uitbarstende vlammen des *Vesuvius* aller harten met ontzetting en vrees vervulde. Het gevaar werd eindlijk dringend, schokken van aardbeving schudden reeds het landhuis waarin hij sliep; men wakte Plinius op, die zich nu met zijne vrienden en anderen aldaar tegenwoordig zijnde personen naar het open veld begaf, doch hier werd hij weldra door de zwavelachtige lucht verftikt, welke de gantsche lucht had aangestoken. Zoodanig was het einde van dezen onvermoeide vriend en kenner der natuur in het midden harer beschouwing, en, voor meer dan zeventien honderd jaren, naamlijk, in het jaar 79 na de geboorte van CHRISTUS, stierf hij.

Zijne belangrijkste werken zijn tot hier toe bewaard gebleven, zijne *Natuurbeschrijving*, waarvan men met regt heeft gezegd, dat zij zoo rijk is als de *Natuur*; zelve; het is een schat van *Grieksche* en *Romeinsche geleerdheid*, en om deszelfs veelvuldige en leerrijke inhoud heeft men het de *boekertij der armen* genoemd.

Sterren-, aardrijks-, natuurkunde en natuurbeschrijving, vooral van menschen, dieren en planten, kruiden, van land en tuinbouw, van geneesmiddelen welke uit alle deze soorten van geschapene dingen bereid werden, alsmede van steenen, metalen, geschiedkundige berigten van menschelijke uitvindingen en kunsten, ook van de beroemdste kunstenaars zelve en andere hier mede verbondene onderwerpen, wisselen elkander af op de aangenaamste wijze af. Hij vermengt ook vele fraaije aanmerkingen over de menschelijke begrippen, vooroordeelingen, dwalingen en zeden; geestige beschrijvingen en verhalen, aanwijzingen tot kennis en vereering van God en meer dergelijke belangrijke zaken.

C. C., te *Wesp.*

Het antwoord van den Heer opgever komt met het laatstgenoemde zeer juist overeen.

V E R V O L G E N S L O T D E R
I N L E I D I N G
O V E R H E T G E B R U I K D E R G E S C H I E D E N I S .

(Naar het Fransch, door den Heer L. G. BREDIE.)

Zeg niet dat zij er onbekwaam toe zijn; men zoude de kinderen niet vroeg genoeg tot mannen kunnen vormen; zoodra men kan spreken kan men redeneeren; dit gevoelen van de onbekwaamheid der kinderen voor de redeneering, is eerder eene toegevenheid voor den meester, dan voor de

de leerlingen; dewijl zij zelfs onbekwaam tot redeneeren zijn, hebben zij er ook hun belang bij om van hunne leerlingen te zeggen: dat dezen er nog onbekwaam toe zijn; hoewel zij zelf de kennis niet bezitten, om als eene hulpvrouw der natuur aan de verftanden te dienen (gelijk Soçrates het noemde: *in zich zelf omtevróeten, en aldaar te ontdekken de schijnbare, het licht en de wijsheid, welke de natuur daar verborgen had*). Zoo spotten zij met deze kennis als met eene ijdele zaak, hoewel Plato ons de beoefening derzelve zoo duidelijk aantoonde.

Maar wanneer de meesters zelf bekwaam zijn, alsdan zoude de verstaende oorzucht der ouders hun verhinderen om hierin wél te ligen; want de aanmerkingen verrijken zóo veel het verftand niet, als zij het geheugen wel vormen; zij tracht veeleer bekwaam te maken om verftandig te denken dan om veel te spreken. Maar de ouders willen zelf de voorlezingen zien die hunne kinderen maken, en de meesters zijn niet in staat de goede huedanigheden van het oordeel te kennen, zoo als ook om te verftaan de daden uit de geschiedenissen, die men uit het geheugen verhaald.

Buiten dien is der ouders oogmerk, dat hunne kinderen zich verftandig boven hunne jaren vertoonen; dat zij veel stof hebben waarover zij kunnen spreken, en waarvan de heffe des volks niets verftaat, en dat zij uit zich zelf aangenaam zijn, gelijk ook die geschiedenissen welke zij verhalen; in plaats dat de voornaamste vrucht van deze manier is, om de jonge lieden te gewennen weinig te spreken, maar veel te overwegen; nimmer eene geschiedenis te verhalen, om daardoor alleenlijk te wónnen dat men dezelve weet; eindelijk, om de daden der geschiedenis niet te overwegen als machtspreuken, om de daden te onderschragen; of als onderwerpen, om zich in de redeneerkunst te oefenen.

Behalven dat, zoo bestaat deze soort van beoefening en aanmerkingen slechts in natuurlijke en gemeenzame overwegingen, welke een ieder gelooft te weten, en reeds gemaakt te hebben als men hetzelve nauwlijks heeft gezegt, hoewel een verftandig man er bij zich zelve niet oyer geraadpleegt had, aldus verwekken dezelve geene verwondering; maar de geschiedenis in tegendeel eene zaak zijnde, welke de natuur niet leert, is er geen mensch, welke niet volstrekt voor nieuw zondemoeten erkennen het geen hij voor de eerste keer hoort zeggen, en welke dus niet overweegt de kennis welke men er van draagt, gelijk als eene zaak welke een ieder niet heeft, en voornaker als eene aangendméne zaak, welke die geen doet onderscheiden en hoogachten. — Ook hebben, behalven dat, die ouders geen ander oogmerk, dan om hunne kinderen bekwaam te maken dat zij de verwondering zullen tot zich trekken van het grootste deel der menschen, hetwelk altijd uit dat der onwetende bestaat: hoe misprijenswaardig deze verwondering-verwekking ook zij, is echter de valsche eer, waaraan de jonge lieden hierdoor worden gewand, nog veel meer aftekeuren. Daarvan komt het ook, dat de geschiedenis, in plaats van te dienen om de jonge lieden als uit zich zelf de wate zedekunde te leeren (meer de aanmerkingen welke men hen moest laten maken op de zonderlinge plaatsen, en die waartit het meest te leeren is), zij hun niet dient, dan om bij zich zelf en bij de onwetenden het spookman te hebben van lieden die veel weten, daar zij in tegendeel niets verftaan.

Behalven dat van alle ongeffeldheden van zich veelverbeeldende geesten, is er geene gevaarlijker dan die; want zoo veel hooger als een waarlijk verftandig man te achten is boven eene onverftandige, wien zich nooit in de letteren geoeffend heeft, zoo veel te meer is een weetniet te achten boven die geenen, welke zich verbeelden bekwaam te zijn, zonder het te wezen. Het was dus voor een jong mensch, dewelke dus onderwezen is, beter, dat hij nimmer boeken noch leermeesters gezien had, dewijl hij dan ten minften van zich zelf zoude weten dat hij geene kunde had, gelijk die geenen het weten, dewelke dezelve nimmer gezien hebben; dus is hij onwetend, die het van zich zelf geheel anders verbeeld. Deze zijn de eerste grondstellingen en gedachten welken mij welcer over deze wetenschappen gegeven zijn, door een zeer verftandig man (waarvan ik naderhand misfchien nog zal spreken). Ik zoude niet beter kunnen doen begrijpen wat zijne ware bedoeling in dezen was, dan u zijne aanmerkingen over eenige bijzonderheden in de gefchiedenissen, mede te deelen, gelijk ik dezelve gevonden heb in de uittrekfels, dewelken ik er ter dier tijd van heb gemaakt, en hier slechts zal overfchrijven.

(Verwacht de eerste afdeeling in ons volgend fluk.)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

D E E N Z A A M H E I D.

Welke pen zou u niet malen?
Zieh niet bij uw schoon bepalen
Gij die 't beeld der Godsdienst zijt!
Welk gevoel zal u niet kronen?
U niet steeds zijne achtting tonen
Nooit volprezene *Eenzaamheid*!
Die in zaal'ge hemeldreven
Zijt met zuivre deugd omgeven!
Die het schitterendst' licht verspreidt.

Eenzaamheid! der Godheid waardig!
Ook mijn lier is u dienstvaardig;
Zij wijdt u dit schamel lied;
Dat z' in 't stilte als opgefloten,
Van 't gewoel gansch afgefchoten,
U ook in het eenzaam biedt,
Zalige bespiegelingen!
Welks genot in zulke kringen
'T deugdbeminnend hart geniet.

Waar vindt Godsdienst meerder zegen?
Waar wordt stiller vreugd verkregen?
Dan die de *Eenzaamheid* ons fchenkt;
Zoo men in die oogenblikken,
Tracht zich naar Gods wil te fchikken
En die wijflijk overdenkt;
Ja, zij veert ons hart naar boven
Om in stilte God te loven
Die daar met zijn goedheid wenkt.

Schoon de dwaas zijn fchijvermaken,
Die zijn waar geluk niet raken,
Kiezen moog' om haar genot,
Schoon den mensch, aan 't stof gebonden,
Zich verheuge op losse gronden
In zijn wifelvallig lot.
O! dit all' is van geen waarde,
Slechts vergankelijk op deez' aarde,
En geen duurzaam goet bij God.

Maar de Christen in zijn kamer,
Tot Godsdienstigheid bekwamer,
Daar hij afgetrokken leeft;
Smaakt het zuiverste gonoegen,
Dat de Deugd ons toe kan voegen,
'T gaen hem ware kalmte geeft.
In die Godgewijde stonden,
Die met deugd steeds zijn verbonden,
'T voorwerp daar zijn hart naar streeft.

Doch gezelligheid des levens,
O! die is de bron ook tevens
Van die zaalige levensvreugd,
Die wij ongeftoord genieten,
Zelfs als warme tranen vlieten,
Door 't gevoel dat ons verblijdt;
Maar met vrucht iets te overdenken,
Dit kan de *Eenzaamheid* ons fchenken,
Zoo zij is gegrond op deugd.

O! mogt g' ons dus meer bekoren,
Eenzaamheid, uit God geboren!
Die voor 't hart zoo zalig zijt.
Oorsprong van veel zoetheiden,
Rechte plaats, waardoor gebeden,

'T hart aan God zijne offers wijdt;
Die ons in volmaakte kringen,
Va n'uw schoonheid nog doet zingen,
Niet geboeid aan sterfelijkheid.

H. W. Carris, te Zutphen.

E E N E W A A R H E I D.

*Gelukkig is den mensch, die deugdzaam vrolijk leeft;
Zijn evenmensch bemind, naar God en Godsdienst streeft.
Die o'dle daden prijst, het kwaad veracht'lijk noemt.
Gelukkig is die mensch! schoon hem de wereld doemt.*

Dezelfde:

D E S L A A P.

*O! zachte en zoete Slaap! die 't beste wordt genoten
Als 't ligchaam rust verlangt, door haar vermoedjens,
Dit ed'le werkzaamheid en naarstigheid gesproten,
Zijt gij voor 't ligchaam meer dan spijs zelfs voor haar is.*

*Gij schenkt ons nieuwe kracht! — O Godd'lijk abvermogen,
Hoe wijslijk hebt gij ons die zoete rust beschikt!
Terwijl den mensch daar ligt met toegesloten' oogen,
Wordt hij op nieuw door u met nieuwe kracht verkwikt.*

*Dus wordt den zwakken mensch, door Goddelijke werking,
Yervrolijkt door den Slaap, die aangenaame rust!
Dus krijg hij door die rust ligchamelijke sterking,
En tot zijn daag'lijks werk, vernieuwde kracht en lust.*

*Wie zoude o zoete rust! niet gaarne u dan genieten?
Schoon lage woekerzucht zich vaak van u onttrekt;
Gij stelt de zorgen perk, die ons dikwijls verdrieten;
Schenkt ons een kalm gemoed, 't geen ware vreugd verwekt.*

*Maar wie zal tevens ook bij voorrang zelfs niet zorgen
Dat uit die zoete rust geen vadsigheid ontsta;
Dat men bij uwe komst, o liefdelijke morgen!
Genoeg door Slaap verkwikt, ook uit zijn leger ga.*

*Dan is de Slaap ons nut, dan zal zij ons versterken;
Gezondheids-blos yertoont zich dan op ons gelaat;
Dan zal tot dat geluk hier alles mede wekken,
Daar vuige ledigheid ook nimmer dan beslaat...*

*Doet zoo de slaap des doods ons sotslijk ligchaam rusten,
Als ons geen morgenzon meer vrolijk wekken zal,
Dan volgt ook nog voor hem 't genot van zwaalger lasten,
En Goddelijker licht verspreid zich overal,*

Dezelfde.

N I E U W E O P G A V E N

L O G O G R Y P H .

*Twee dorpen van mijn naam, in Hollandsch oord te vinden,
Kunt ge uit dees woordenree gemakkelyk ontbinden:*

6. 2. 3. is iets 't geen men in veel herten ziet;

6. 2. 4. en 2. 3. ziet men aan elk rijtuig niet.

3. 4. 2. is iets, 't geen door boeren wordt gebruikt.

En 4. 5. 3. is iets, het geen zeer mislyk ruikt.

1. 5. 3. wordt gezegt, als men iets zeker weet.

Een vogel, 6. 5. 4., dien ik zeer gaarne eet.

Een pak van zetre visch noemt men ook wel aldus.

5. 6. duidt een persoon, en 6. 2. heet mijn zus.

1. 5. 4. is iets 't geen den jongeling vormaakt;

4. 2. 6. is iets, 't geen meest in het ligcham voorkomt;

In 6. 5. 3. men u drie Bijbelmannen biedt;

Twee kinderen Benjamins, en zekere Leviet.

4. 2. 3. wordt zeer vaak verlangd door den soldaat.

Ook vader Noach nam 4. 5. 6. te haat.

Van 1. 2. 3. is juist 5. 3. het tegendeel.

En 3. 2. 6. ziet men tot Damestleding veel.

Elk boom en plant groeit wis door 3. en 2. met 4.

Zoo wel als ieder mensch, ja 't allerminste daar.

Een tuschenwerpsel en een uitroep is 3. 2.

4. 2. 3. duidt nog iets het geen juist komt ten suet.

Dit is genoeg gezegt. haach wilt mij vergeven.

Indien er woorden in mijn schryfsen zijn gebleven.

L O G O G R Y P H - C H A R A D E S

Mijn geheel bestaat uit drie deelen, en is de naam van een dorp in dit rijk. Mijn eerste vindt men altijd op de landkaart; omtrent men hetzelve dan ziet men in 't Fransch de tegenwoordige tijd van een werkwoord. Mijn tweede deel is een vaarwater in dit rijk, de twee laatste letters links geschreven, heeft men een verkorte vrouwen naam. Mijn derde of laatste deel ziet men bij zeker spel, in twee zinnen gebezigd wordet, ontstaet men hetzelve, alsdan verkrijgt men weder een verkorte vrouwen naam. Mijn eerste en tweede, als mede mijn tweede en laatste deel zamen gebonden, zijn beide dorpen in dit rijk.

C H A R A D E S

1) Mijn eerste en mijn tweede behoren beide tot het plantenrijk, en mijn geheel is de naam van iemand van eene bijzondere Godsdienst.

2.) Het geheel bestaat uit twee deelen: Het eerste deel is de naam van een vrouwelijk viervoetig dier. Het tweede is een menschelijk lichaamsdeel, en het geheel is een nuttig werktuig.

3.) Mijn geheel bestaat uit twee deelen. Het eerste is eene zekere maat. Het tweede is een kledingstuk zoo van mannen als vrouwen. Mijn geheel is een dorp in dit rijk, als ook een kledingstuk voor mannen.

4.) Twee lastergrepen zal u dit geheel verklaren.

'T is een bekend rivier ontfreeds dit land, zoo 'k gii.

Mijn eerste doet zich soms op mijn geheel vergaären,

En geeft gelegenheid tot vreugd en droefheit.

Mijn laatste (in 't Fransch) is iets dat men niet kan ontbeeren;

In 't Hollandsch omgekeerd, weder van een andren aart,

En in dit licht beschouwd, kan ik het niet beweren,

Of ieder daar veel nut en voordeel door vergaard.

R A A D S E L.

Ik droeg eens en werd zelf gedragen,

En was mij droeg werd dood-geslagen;

Ja van mijn eigen hoofd

Werd ik door 's mes hooft.

Men laaft mij na mijn dood, om dat ik veel zal spreken;

Doch laaft men mij niet meer, 'k laat alles spraakloos steken.

V R A A G.

- 1.) Wanneer is het Westersch en Oostersch Keizerrijk ontstaan?
- 2.) Wanneer is het Oostersch Keizerrijk vernietigd?
- 3.) Wanneer is het Westersch Keizerrijk vernietigd?
- 4.) Wanneer is het laatstgenoemde hersteld, en door wie is het wederingevoerd?
- 5.) Wat is van het Westersch Keizerrijk nog eebige tijd overgebleven?
- 6.) Wanneer is dat overblijffel ook nog vernietigt?

T O E G I E T N°. 6.

VERVOLG en SLOT der OPLOSSINGEN van het VOORSTEL, geplaatst in ons 7de Ds. 3de Stuk.

Dewijl ons Wis-, Stel- en Telkunstig Toegift alléén strekking heeft om voor eerstbeginners en meergewordenen in dat vak; nuttig te zijn, hetgeen wij den lezer meermalen berigt hebben; en den Heer L. te Ds., dit ons nuttig doel geheel uit hies oog schijnt te verliezen, kunnen wij niet besluiten om van zijn Eds. boertig en spottend antwoord gebruik te maken, maar leggen deze en dergelijke antwoorden in 't vervolg terzijde, om hierdoor den jeugdigen liefhebber niet te ontmoedigen, maar hem veeléer aan te sporen tot uitbreiding zijner verkregen kundigheden.

Den Heer D. H., te W....., werkt aldus:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Volgens 't voorstel is $a + b = 60$ en $a : b = 1 : 2$, dus $a = 20$,
 vervolgens $a + 2a = 3a = 60$, dus $a = 20$ en $b = 40$.

De werkwijze van den Heer J. Koning, te *Weesp*, komt met de
 voorgaande nagenoeg overeen.

Dus werkt den Heer C. Fk. Julius:

Stel het eerste getal $= x$ en het tweede $= y$

$$\begin{array}{r} x + y = 60 \\ \underline{\quad\quad} \\ 2x \\ \underline{3x = 60} \\ x = 20 \\ y = 40 \end{array} \qquad \begin{array}{r} x : y = 1 : 2 \\ \underline{\quad\quad} \\ 2x = y \end{array}$$

2.) Op dit voorstel heeft den Heer A. Timme, de volgende
 werkwijze ingezonden:

$$\begin{array}{r} 770 \text{ @ } B^o. \\ 160 - T^o. \\ \underline{\quad\quad} \\ 610 - N^o. \\ \text{à } f 6\frac{1}{2} \\ \underline{3660} \\ \frac{1}{2} \dots 152 - 10 \\ f 3812 - 10 \\ \text{Agio 4 pCto. } \cdot 152 - 10 \\ \underline{f 3965 - -} \\ 4270 - - \end{array} \qquad \begin{array}{r} 610 \\ \text{à } f 7 \\ \underline{4270} \end{array}$$

Dus is het hem $f 305$. voordeliger de eerste wijze te kiezen.
 Den Heer C. Fk. Julius, werkt als volgt:

$$\begin{array}{r} 770 \text{ @ } B^o. \\ 16x 10 = 160 - T^o. \\ \underline{\quad\quad} \\ 610 - N^o. \\ \text{à } f 6\frac{1}{2} \\ \underline{3660} \\ \frac{1}{2} \dots 152 - 10 \\ \underline{3812 - 10} \\ \underline{\quad\quad} 4 \text{ pCto. Agio:} \\ 152 | 50 - - \\ \underline{20} \\ 10 | 60 \\ \underline{f 3812 - 10} \\ \text{Agio } \cdot 152 - 10 \\ \underline{f 3965 - -} \text{ Courant:} \\ \text{@ } 610 \text{ à } f 7 = \underline{4270} \\ f 305 \text{ is de eerste wijze voordeliger.} \end{array}$$

Den Heer W. R. Idema, te *Hoorn*, werkt even als den Heer A. Timme.

ONTBINDINGEN van het eerste VOORSTEL, geplaatst in ons 7de De. 4de stuk.

Den Heer J. F. H. Sanders, werkt aldus:

Amst. R. Kilogr. Amst. R.

1 : 0,494 = 12064

0,494

5959,616 Kilogrammen;

en

Kilogr. Amst. R. Kilogram.

0,494 — 1 = 5959,616

12064 Amsterd. ponden.

De werkwijze van den Heer Hisping, is even als die van den Heer Sanders.

NIEUWE VOORSTELLEN.

1.) Men vraagt: de tallitteren 1, 2, 4, 5, 9, 5, in zoodanigen rang van waardij te plaatsen, dat dezelve bij elkander geaddert zijnde, juist het getal 30 uitmaakt?

L., te D.

2.) Hoe schrijft men het jaar 1811, met deze tallitteren, 1, 2, 3?

A., te B.

Zie daar, beminnaars en medewerkers in dit *Toegift*, dit jaar weder ten einde gebracht! Wij hebben met genoegten mogen zien dat in het laatste gedeelte van hetzelfde UEds. bijna verstorvene lust tot medewerking, weder is aangewakkerd en vernieuwd. Dat de opening van het aanstaande jaar strekken mag om uwe weetlust meer en meer aantevuuren, uwe verkregene kennis door ons werk te doen blijken, en hierdoor vele andere liefhebbers mogen aangespoord worden om uw loffelijk voetspoer in dezen te drukken, is de hartewensch van

DEN REDACTEUR.

R E G I S T E R

OP HET ZEVENDE DEEL

- Aanmerkelijke zaken:** *blad.* 99, 113, 163, 217, 266.
Aardigheid: *blad.* 253.
Amsterdam: (zeer korte beschrijving van): *blad.* 53, 105, 257, 209, 261.
Anecdoten: *blad.* 98, 255.
Besluiten van zijn K. K. Maj.: *blad.* 4, 113.
Bloemtuint-arbeid voor den Burger: *blad.* 29, 81, 136, 185, 241, 288.
Bijzonderheden van eenige vreemde volkeren: *blad.* 95, 149, 201.
Charades: *blad.* 36, 45, 90, 139, 146, 185, 193, 244, 295.
Dagwijzer van Staats- en oorlogsgebeurtenissen voor 't geheele jaar: *blad.* 28, 80, 135, 184, 239, 287.
Decreten: *blad.* 59, 111, 161, 215.
Proom, de god (Leven van): *blad.* 44, 93, 145, 200, 254, 289.
Fragmenten: *blad.* 45, 96.
Gebrükkater, geschiedenis (over het): *blad.* 254, 304.
Geproclamteerden, te Amsterdam: *blad.* 7, 62, 111, 166, 220, 267.
Grondregelen van zedelijk gedrag: *blad.* 46, 94, 148.
HEOSTIAS: *blad.* 98.
Huizen (verkochte) te Amsterdam: *blad.* 20, 72, 128, 177, 232, 280.
Logogryph-charades: *blad.* 88, 88, 144, 192, 243, 293.
Logogryphen: *blad.* 30, 81, 28, 126, 241, 189, 241, 291.
Luchersch Kerknieuws: *blad.* 6, 61, 127, 145, 222.
Medegedeelde Sukjes: *blad.* 47, 97, 150, 204, 255, 306.
Nieuwe opgaven: *blad.* 49, 99, 153, 204, 256, 308.
Overlandden (Naamlijst der) te Amsterdam: *blad.* 10, 66, 120, 169, 244, 277.
PYTHAGORAS (iets over): *blad.* 97.
Raadfels: *blad.* 42, 86, 139, 186, 197, 248.
RUITER (MICHEL DE): zijne levensbeschrijving: *blad.* 25, 77, 133, 181, 237, 285.
Schepen en andere vaartuijen (verkochte) te Amsterdam: *blad.* 24, 76, 132, 178, 236, 284.
Schilderijen (verkochte) te Amsterdam: *blad.* 75.
Staatsbetogten (voornaamste): *blad.* 1, 55, 107, 159, 211, 262.
Toegift (Snel-ensteekunstig): *blad.* 51, 101, 155, 206, 258, 309.
Verzen: *Het geukt van een gevoot geweten, blad.* 47: — *de starren en de zon, 97:* — *de slimme beer, id.* — *uitdoezeming bij zene morgenwandeling, 150:* — *de vrede, 151:* — *de Christen bij zijn graf, 152:* — *schets van het vrolijk Lunaleven, 202:* — *de gezondheid, 203:* — *zucht tot onsoederheid, 204:* — *vampen diemen vaak tot beproevenge, 256:* — *de eenzaamheid, 306:* — *eene waarheid, 307:* — *de slaap, id.*
Voortellen (Nieuwe): *blad.* 52, 103, 156, 208, 260, 311.
Vragen (beantwoorde): *blad.* 140, 287, 297, 249, 302.

P R O G R A M M A.

Het DEPARTEMENT DER TEEKENKUNDE, in de MAATSCHAPPY, onder de zinspreuk: FELIX MERITIS, te Amsteldam, in eene algemeene vergadering van de Leden der Maatschappy voorn., gehouden den 21sten van Wynmaand, verslag gedaan hebbende, dat op de onderwerpen, door hetzelfde in het afgelopen jaar voorgesteld, waren ingekomen de volgende stukken, als: in het Historiëele of eerste vak *drie*, in het tweede vak *acht*, in het derde *vier-en-twintig*, en in het vierde *vyf-en-zestig* stuks, allen met onderscheiden merken en nummers, is vervolgens de opening en voorlezing der billetten van beoordeelaars geschied, by welken is gebleken:

I. Dat, met betrekking tot het Historiëele vak, hebbende ten onderwerp:

Het oogenblik, waarop PIETER DIRKSZOOM HASSELAAR, toen men, den 10den July 1573, na de overgave van Haarlem aan de Spanjaarden, zyn' broeder in zyne plaats wilde gevangen nemen, deze woorden uitte: ZO GY DEN VENDRIK ZOEKT, LAAT DEZEN LOS; IK BEN HET,

volgens de uitspraak van Beoordeelaars, de GOUDEN EEREPENNING is toegewezen aan de Teekening met de zinspreuk: *Wie eert den Sterveling niet, wiens borst enz.*; hoewel Beoordeelaars de verdiensten der twee andere stukken hulde doen, en den verdienden lof toekennen.

Het verzegelde billet, met de zinspreuk van het bekroonde stuk, geopend zynde, bleek het, dat de maker van hetzelfde is de heer PIETER BARBIERS, BZ. te Haarlem.

II. Dat, met betrekking tot het tweede vak, ten onderwerp hebbende:

Eenen hevigen Storm op Zee, waarin, onder andere vaartsuigen, zich een groot schip in gevaar bevindt,

door Beoordeelaars den GOUDEN EEREPENNING was toegekend aan het stuk, geteekend met de zinspreuk: *De Storm, die zo veel nut en zo veel enz.*; blykende voorts, uit de beoordeelingen, dat beoordeelaaren, hoe zeer hulde doen-

doende aan de verdiensten van sommige der andere ingekomen stukken in dit vak, in het byzonder hadden melding gemaakt van de Teekening, gekenmerkt met de zinspreuk: *de zee mag vreeslyk, de storm enz.*; oordelende, dat de Maker van dezelve, als man van byzondere verdiensten, behoorde bekend gemaakt te worden. Het verzegelde billet, dragende de zinspreuk van het bekroonde stuk, geopend zynde, bleek, dat de maker van hetzelfde is de heer MARTINUS SCHOUWMAN, te Dordrecht.

III. Dat, met betrekking tot het derde vak, zynde een *met olyverw geschilderd Academiebeeld*, de DUBBELDE ZILVEREN EERPENNING wierd toegewezen aan het Beeld, gemerkteekend No 12. L. A. en is, by opening van het billet, hebbende hetzelfde nummer en letter, gebleken, dat de maker van hetzelfde is de heer JEAN AUGUSTIN DAIWAILLE DIEZER.

IV. Betreffende het *geteekende Academiebeeld*, bleek: dat beoordeelaars den ZILVEREN EERPENNING hadden toegewezen aan het Beeld, gemerkteekend L. L. No. 10. en is, by opening van het billet, hebbende hetzelfde nummer en letter, gebleken, dat de maker van hetzelfde is dezelve heer JEAN AUGUSTIN DAIWAILLE DIEZER.

Ingevolge en overeenkomstig art. 40 der algemeene bepalingen, de uitspraak van Beoordeelaars, omtrent de hier boven genoemde verdienstelyke, doch niet bekroonde Teekening, in het tweede vak, gshandeld zynde, hebben directeuren van den maker van voormelde teekening geene toestemming verkregen, om hem bekend te mogen maaken.

De bekroonde stukken, in een der vertrekken van het gebouw der Maatschappy *Felix Meritis*, ter beschouwing voorgehangen zynde, zullen, behalve de Academiebeelden, na de uitreiking der eerepenningen en getuigschriften, aan derzelver makers worden terug gegeven, terwyl de niet bekroonden, op de wyze by art. 2 en 3 der bepalingen, in het Programma omschreven, gedurende de maand December, insgelyks zullen terug gegeven worden, ten welken einde, des Maandags en Dingsdags, te beginnen met den 24sten der voorn. maand, des avonds van 5 tot 7 uren, eene commissie uit directeuren van het departement der Teekenkunde, in een der vertrekken van het gebouw der Maatschappy, tot de aflevering zal vaceren.

Het

Het departement der Teekenkunde met het uiterste genoegen ziende, dat deszelfs pogingen den kunstyver van zo vele verdienstelyke mannen heeft mogen gaande maken, heeft besloten, om voor het volgende jaar deszelfs kunstbeoefenende landgenooten uit te nodigen, tot het behandelen der onderstaande onderwerpen, en ten dien einde weder aan te bieden, benevens *een loffelyk getuigenschrift*, uit naam der Maatschappij en van het departement:

I. *Een' gouden eerpennenning*, ter waarde van veertien gouden ducaten, voor het best geoordeeld zynde, met olyverw geschilderde stuk, voorstellende:

Eene gebeurtenis, of geval, uit het hedendaagsche leven, binnenshuis, by dag- of zonlicht, waarin de beelden ten voeten uit moeten voorgesteld zyn.

II. *Een' gouden eerpennenning*, als de voorgaande, voor het best geoordeeld zynde, met olyverw geschilderde stuk, voorstellende:

Een' Berg-, Heuvel- of Duinachtig Landschap, by gemeen daglicht of by zonnescbyn, eigenaartig geslofferd.

III. *Een' dubbelde zilveren eerpennenning*, (op denzelfden stempel als de gouden) voor het best geoordeeld zynde, in de Maatschappij *Felix Meritis* met olyverw geschilderd, ACADEMIEBEELD. En

IV. *Een' enkelds dito*, voor het best geoordeeld zynde, in de Maatschappij geteekend, ACADEMIEBEELD.

Het departement der Teekenkunde noodigt tot de behandeling der *twee eerstgenoemde* onderwerpen, en tot het dingen naar den eereprijs, voor dezelve uitgelooft, alle deszelfs medeleden, als mede alle kunstoeffenaaren, binnen ons Vaderland woonachtig, terwyl hetzelfde het *derde en laatste*, alleen den leden van dat departement overlaat.

Het departement der Teekenkunde behoudt echter aan zich het recht, om, wanneer alle de ingekomen stukken, voor een of ander der voorgestelde onderwerpen, mogten geoordeeld worden niet aan de kunstvereischten te voldoen, dat onderwerp als dan weder voor een volgend jaar op te geven, en uit te loven, of wel geheel in te trekken.

Het departement der Teekenkunde begeert, dat hy, dje naar een' der *twee eerstgenoemde* eereprijzen wil dingen, de volgende bepalingen in acht neme:

x. Elk

- 1°. Elk Schilderstuk zal behoorlyk afgewerkt moeten zyn, en de grootte moeten hebben van 1 voet 11½ dm. by 2 voet 3½ dm. of 2 voet 3 duim by 2 voet 9 duim Rhynd. maat.
- 2°. De ingezonden stukken zullen moeten geteekend zyn met twee onderscheiden zinspreuken, en vergezeld met twee verzegelde billetten, op een van welken de eerste zinspreuk moet staan, en van binnen de naam van den maker van het stuk — op het andere billet de tweede zinspreuk, en van binuen een of ander kennelyk teeken. — Stukken, deze vereischten mislende, zullen niet in aanmerking kunnen komen.
- 3°. Elk der niet bekroonde stukken, met en benevens de ongeopende billetten, in welken de namen van derzelve maker uitgedrukt zyn, zal, op vertooning van de zinspreuk, staande op het tweede billet, en opgave van het kennelyk teeken in dat billet vervat, aan den vertooner te rug gegeven worden.
Deze te ruggave zal geschieden binnen den tyd van vier weken, te rekenen van den dag af dat de uitdeeling der eerpriizen zal zyn verricht.
- 4°. De bekroond geworden zynde stukken zullen insgelyks het eigendom blyven van derzelve makers, en aan dezelve te rug worden gegeven, na de uitreiking der toegewezen eerpenningen en getuigfchriften.
- 5°. De uitreiking der eerpenningen en getuigfchriften aan de kunstbeoefenaars, die dezelve zyn toegewezen geworden, zal, op eenen nader te bepalen dag, in het gebouw der Maatschappy geschieden, ten welken einde zyzelve, in persoon, of wel perfonen, door hen behoorelyk gevolmagtigd, daar tegenwoordig moeten zyn.
- 6°. De stukken zullen vóór den 1sten van Oogstmaand, 1811. vrachtvry, moeten gezonden worden aan den heer H. NUMAN, president-directeur van het departement der Teekenkunde, in de Maatschappy Felix Meritis, wonende op de Egelantierrgracht, Z. Z. No. 187, te Amsteldam. — Stukken, na opgenoemden dag inkomende, zullen in geen aanmerking komen.

Op last van het departement der
Teekenkunde voornoemd,

G. VAN HAARST;
Directeur - Scriba.

Amsteldam,
den 20sten van Slagtmaand, 1810.

Te Amsteldam, by C. COVENS.

AMSTERDAMSCH
MERCURIUS,

INHOUDENDE:

een zeer korte beschrijving van de
WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM;
Verder de voornaamste staatsbesluiten, volgens de geheele wereld,
aanmerkelijke waken, of staats-, historis- en natuurkundige ooms-
zakeningen; wettten, decreeten en publicatien; het verk-
nis der Lutherische gemeenten; naamlijken der gepro-
clamantden en overledenen binnen Amsterdamm; lijsten der
openbare veilingen van heerlijkheids-, hofsteden-, lande-
rijen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen
waartoor dezelve verkocht sijn.

VOORTS BEN DIT GEZUCHT EN LEYERNAAM
MENGELWERK,

bevallende:

Uitnempte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Loude- en volkkundige aantekeningen, staats-kronijk voor iederen
dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde;
anecdooten en puntspreuken; logogryphen, charaden en raad-
els; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters;
burger Huisapothek, en volmaskt toefel
voor de schoone kunste, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT:

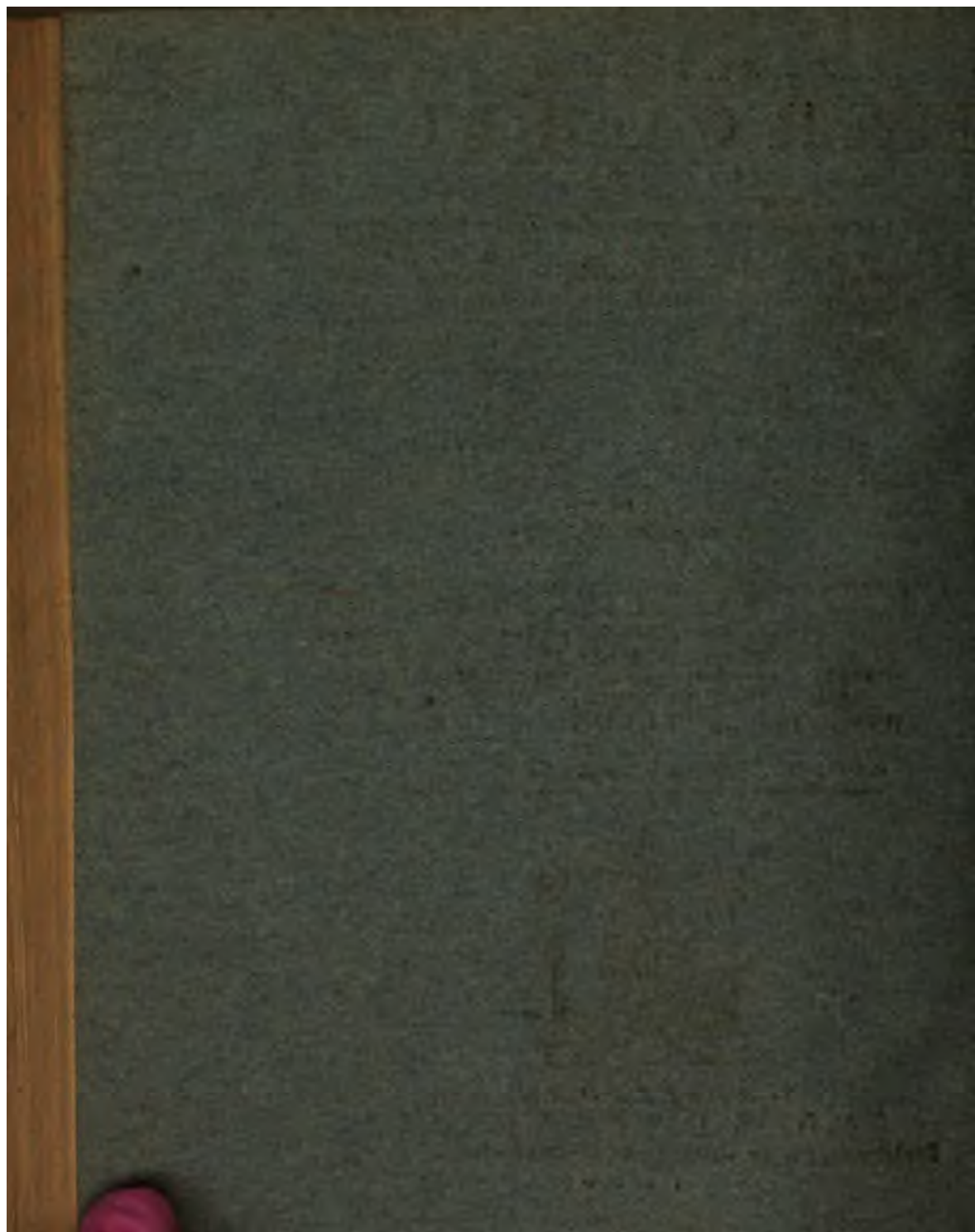
ZEPENDE DELLS EERSTE STUK.

Te AMSTERDAM, by

JAN RUYSSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

SPL

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

NB. Men verwacht de uitgeve van ons ZEVENDE
DEELS TWEEDE STUK, op Vrydag den 31sten van
Oogstmaand (*Augustus*) eerstkomende.

AMSTERDAMSCHIE
MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPTAD AMSTERDAM:

Verder de voornaamste staatsberigten, volgens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historia- en natuurkundige aangekeeningen; weisen, decreten en publicatien; het Kerk-nieuws der Lutherische gemeenten; naamlijsten der geproclamieerden en overledenen binnen Amsterdam; lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsleden, landerijen, huizen, grassleden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelfde verkocht zijn.

VOORTS EEN UITOEBLOEFT EN LERBAAR

MENGEELWERK,

bevallende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aantrekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puntpreuken; logogryphen, charaden en raadsels; eindrjmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Huisapothec, en volmaakt inleid voor de schoolse kunst, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

ZEFENDEDEELS TWEEDE STUK

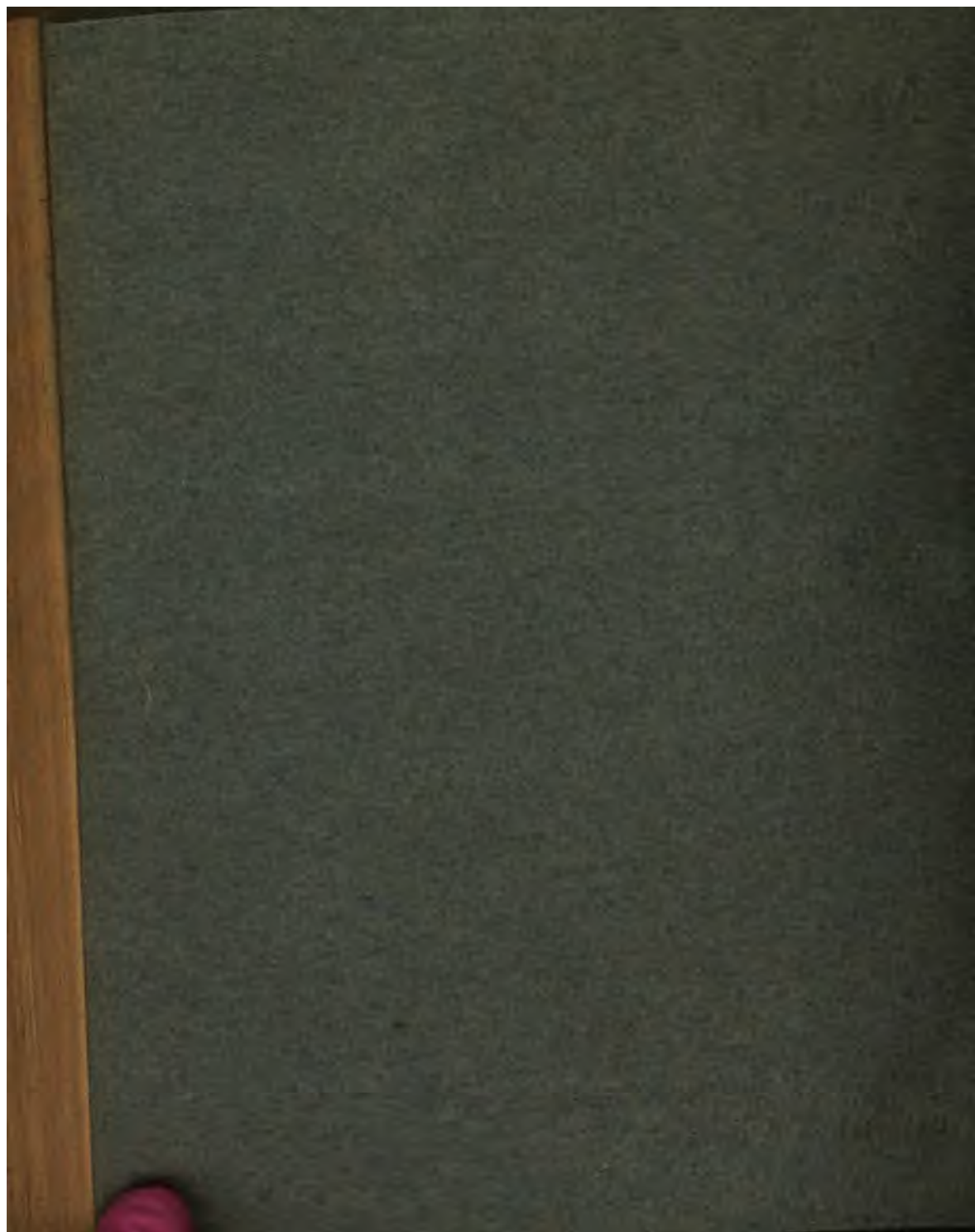

TE AMSTERDAM, by

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrucker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4

1712.

SH

NB. Men verwacht de uitgave van ons ZEVENDE
DEELS DERDE STUK, op Maandag den eersten van
Wijnaand (*Oktober*) oorspronkende.

AMSTERDAMSCH
MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEKROEMDE KOOPSTAD *AMSTERDAM*:

Warder de voornaamste plaatsberigten, segant de gelyke vrede; nuumer telklike zaken, of staats-, historie en natuurkundige aanteekeningen; wetten, decreeten en publicatiën; het Kerk-nieuw; der Lutherische gemeenten; naamlijken der gepenselmeerden en voerledenen binnen Amsterdam; liften der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijck, huizen, grasseeden en schepen, niet de prijsen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTE ZEN UITZECHECHT EN LESENAAM

MENGELWERK,

bevattende:

Belangste levensgeschiedenis van

MICHEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaer; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten en puitspreuken: logogryphen, charaden en esdels, andrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; burger Muisporheek, en volmaskt toilet voor de schoone kurne, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT:

ZEPANDE DEELS DERDE STUK.

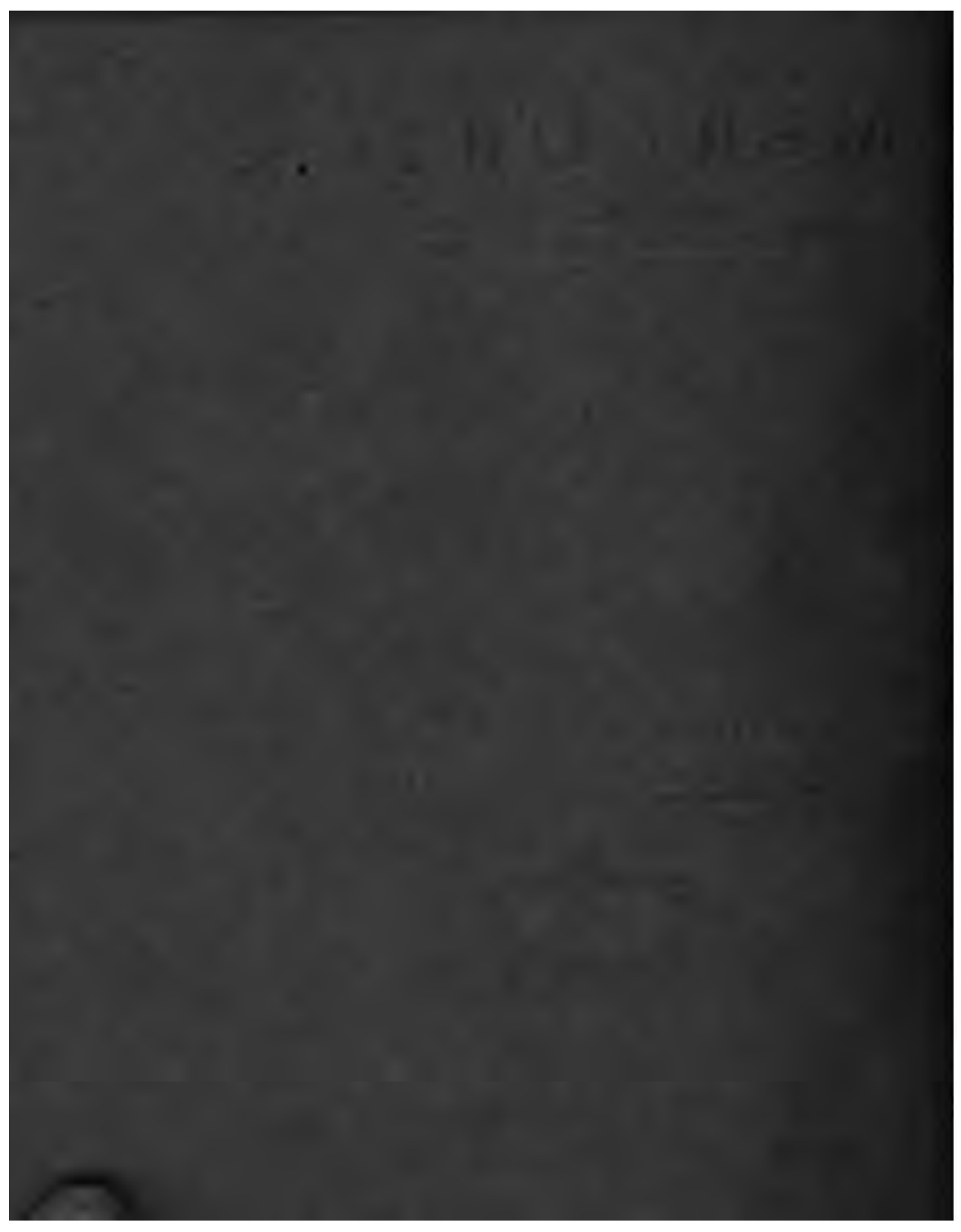
In AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAALE,

Boekverkooper, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

1710

الأخبار
التي

NB. Men verwacht de uitgave van ons ZEVENDEN
DEELS VIERDE STUK, op Woensdag den 4ten 1829
Wijomaaand (*October*) eerstkomende.

AMSTERDAMSCH MERCURIUS,

INHOUDENDE:

een zeer korte beschrijving van de

WERELDEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

Naar de voornaamste staatsberigten, zigens de gehele wereld; aanmerkelijke zaken; of staats-, historie- en natuurkundig-zaakzaamheden; wetten, decreten en publicatien; het Verkeeren der Lutherische gemeenten; naamlijken der geprevalieerde en overladene Bruggen Amsterdam; listten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landarvissen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITBRECHT EN LEERZAAM

MENGELEWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

and- en volkondige aantekeningen, staats-kroniek voor iederen dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anekdotes en puntspreken; logogryphen, charaden en taalwels; eindrijmen, met en zonder bepaalde woorden; burger-Hulsapothek, en volmsake toelichting voor de schoone kunst, en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFTE.

SEFENDE DEELS FIERDE STUK

Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAL,

Buchdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwen Markt, No. 4.

SPU

NB. Men verwacht de uitgave van ons ZEVENDE
DEELS VIJFDE STUK, op Vrijdag den 9^{den} van
Sloftmaand (*November*) eerstkomende.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE:

*van een zeer korte beschrijving van de
WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:
Verder de voornaamste staatsberigten, wagen de geheele wereld;
opmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aan-
teekeningen; wetten, decreten en publicatien; het Kerke-
denk der Lutherische gemeenten; naamlijken die gepro-
clamaceerden en overledenen binnen Amsteldam; lijsten der
spandary vassingen van heerlijkheden, huffleden, lander-
vrijen, huizen, grassleden en schapen, met de prijzen
waartoor dezelve vercocht sijn.*

VOORTS EEN UITOEBEUCHT EN DIERNAAM
MENGELWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkhandige aantekeningen, staats-kronijk voor iederen
dag van het jaar; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde;
weddelen en puntpreuken; logogryphen, charaden en raad-
sels; smidrijmen, met en zonder bepaalde voorletters;
burger huisapothek, en volmaskt toiler
voor de schoone kunne, en eindelijk een
WIS-, STEL- en PELKUNDIG TOEGIPT.

DELFENDE DEELS VIJFDE STUK

Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAALE,
Boekverkooper, in de Gravenstraat, bij den Nieuwenlij, No. 4.

24

11/11/11

NB. Men verwacht de uitgave van ons ZEVENDE
DEELS ZESDE STUK, op Maandag den 31sten van
Wintermaand (*December*) eerstkomende.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDEI

een naar kortse beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

*Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de gahuisen-verord; aanmerkelijke waken, of slaats, historie- en natuurkundige oont-
vindingen: wetten, decreten en publicatien; het Kerk-
vlauwe der Lutheriche gemeenten; naamlijken die gepro-
clameerden en overleden binnan Amsterdam, iscten der
openbare stellingen van heerlijkshaden, besluten, lander-
rijen, huizen, geschieden en schepen, mas de pryken
waarvoor deseive verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITZEGGROECHT EN LEERBAAM

M E N G E L W E R K,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

M I C H I E L DE R U I T E R;

*Land- en volkkundige aantekeningen, slaats-kronijk voor iaderen
dag van het jaar; bydragen tot de taal-, dicht- en letterkunde;
anecdooten en puntspreuken; logogryphen, charaden en rand-
els, eindrijmen, met en zonder bepaalde voorleeters;
burger Huisapotheek, en volmaakt toilet
voor de schoone kunne, en eindelijk een*

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

DERENDE BEELTS ZESDE STUK

IN AMSTERDAM, M D C C

JAN RUYSENDAAL;

Boekverkohter, in de Gouwerstraten, bij den Nieuwenlijck, No. 41

NB. Men verwacht de uitgave van ons ACHTSTE
DEELS EERSTE STUK, op Donderdag den 3^{den} van
Lourwmaand (*January*) verankomende.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE

Eene zeer korte beschrijving der wereldberoemde koopstad Amsterdam; verder: de voornaamste staatsberigten; aanmerkelyke zaken: wetten, decreten en publicatien; Luthersch kerknieuws; naamlijsten der geproclameerden en overledenen, benevens de lijsten der openbare veilingen van hofsleden, huizen, schepen, &c. binnen Amsterdam.

Voorts een uitgezocht en leerzaam
MENGELWERK,

BEVATTENDE

Beknopte levensgeschiedenis van MICHEL DE RUITER; land- en volkkundige aantekeningen; staatskronijk voor iederen dag van het jaar; bloemtuin-arbeid voor den burger; raadgevende brieven over het WETBOEK NAPOLEON; vertalingen; anecdoten en puntspreuken; logogryphen, logogryph-charades; charades en raadsels; eindrijmen, en eindelijk een
WIS-, STEL- EN TELKUNDIG TOEGIFT.

ACHTSTE DEEL.

Te AMSTERDAM, bij
JAN RUYSENDAAL
M D C C X I.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
1898

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBERGEMDE KOOPTAD
A M S T E R D A M.

(Agt-entwintigste vervolg.)

Achter de thans beschrevene *Lutherfche kerk* (welke *Dothuis*) vindt men het *St. Joris Hof*, waarvan wij de naamsoorsprong niet vinden aangeteekend, echter was er reeds in de veertiende eeuw een gebouw onder dien naam aanwezig, liggende toen in de *Kaizerstraat*, tegen over de *Heiligen weg*, en met een Kapel voorzien, dewelke in later tijd tot een *Kattomakers Paad* is ingericht. Ter dier tijd reeds was dit Hof een *Leprozen- of Proveniers huis*; hoewel het uit een oud handschrift blijkt, dat ook krankzinnigen alhier in de kost werden besteed. Na de verandering der Regeering in het laatst der zestiende eeuw, werd bij den Raad der stad besloten de kapel tot bovengemelde gebruik interichten, en de daaraan behorende huizen te verkoopen, wordende de Proveniers toen overgebracht naar het Klooster der *Faular broeders*, hetwelk sedert dien tijd den naam draagt van *St. Joris Hof*.

Dit klooster was reeds in den jare 1541 in zoo verre uitgestorven, dat bij den Raad der stad tot het bovengemelde besluit werd overgegaan; wordende dit klooster bij de bouwing der *Gereformeerde Walsche kerk* zeer ingekort en zoodanige veranderingen gemaakt, zoo door het dampen van de sloot, waarmede het van het *Ursula klooster* (in later tijd *Spinhuis*) gescheiden was, als meedere van tijd tot tijd gemaakte verbeteringen, dat het eindelijk geheel herbouwd was, en zoowel van binnen als buiten een prachtig gezicht opleverde; en tot het bedoelde einde geschikt was.

Dit Hof heeft haar eigenlijke ingang in de noordelijke of korte *Spinhuissteeg*, door eene sierlijke poort, boven welke de naam van *St. Joris Hof*, met verguldenen letteren in steen uitgehouwen is. Ook heeft hetzelfde eene ingang op het *Waal Pleintje*, dewelke doorgaans met een hek gesloten is. Door de eerstgemelde ingang gaande, gaat men door een portaal langs onderscheidene kamers op eene ruime plaats, met boomen beplant en met eenige berghokken, ten gemakke van de Proveniers ingericht. Dit Hof is in alle van zes-en-vijftig woningen voorzien, waarvan de kamer der Regentesen in sierlijkheid bijzonder

VIII. DEELS I. STUK.

A

A M S T E R D A M S C H E

uilmunt door deszelfs prachtige schoorsteenmantel, waarboven de wapens der Regenten pronken. In de gevel van de middelste woning van dit gesticht ziet men st. Joris uitgebeeld, de draak doorstikkende; welk afbeeldsel ook op meer plaatsen in dit Hof gezien wordt.

Voor lieden over de vijftig jaren oud, en vermogend om hunne kost te kunnen koopen, is dit Hof alleen ingericht. Naar mate de vertee- ring der Proveniers is, wordt ook hun kostgeld berekend; doch voor dezulke dewelke aan de gemeene tafel spijzigen, werd hun kostgeld op 180 guldens ieder jaar geschat. Voor de Proveniers die afzonderlijk begeeren te eten, wordt de vertee- ring ten minsten zestig guldens hooger gesteld, en zoo vervolgens is naar hunne meerdere bedieningen of gemakken ook hunne meerdere vertee- ring ingericht.

De penningen, dewelke door de Proveniers werden ingebracht, werden ter stads Thesaurie bewaard, waarvan aan de voormalige eigenaars 's jaarlijks eene lijfrente werd uitgekeerd van 8 tot 12 ten honderd; naar hunnen ouderdom.

Dit gesticht is in dien stand gebleven tot den jare 1808, wanneer *Amsterdam* tot een Koninklijke residentiestad werd, en de onderchei- dene Collegiën, aan het staatsbestuur verbonden, mede in deze stad verplaatst werden; waardoor ook dit gebouw tot eene dier Collegiën moest worden ingeruimd. Hiertoe werd aan de Proveniers zekere uit- koopgelden uitgereikt, en dit Hof hervormd in 't *Hotel voor het Mi- nisterie van Financiën*.

Thans zoo kort mogelijk dit Hof beschreven hebbende, zullen wij nu overgaan tot de daaraan grenzende *Jude-Walsche* of *Fransch-Gere- reformeerde kerk*, weleer gedeeltelijk de Kapel van het *St. Paulus- Broeder-klooster* geweest zijnde, doch sedert de Reformatie in de *Neder- landen*, tot het tegenwoordig gebruik geschikt.

Na de verandering der Regeering in 1573, begaven zich eene menig- te *Gereformeerden* uit de *Walsche Nederlanden* herwaards; om hun- ne Godsdienst-oefening met te meerdere vrijheid en veiligheid te kun- nen waarnemen, in welk oogmerk zij ook zoo wel slaagde, dat hun door- de toenmalige Regeering zelf eene der *Nederduitche Gereformeerden kerken* tot hunne Godsdienst-oefening werd aangewezen, en hunnen- toenmalige Leeraar, Jean de la Greve van stads wege betaald werd. Niet lang hierna werd besloten om de Kapel van het genoemde Kloos- ter ten hunnen gebruike interichten; dewelke in den jare 1616 reeds zooveel te klein bevonden werd, dat men goed vond dezelve te ver- grooten door het maken van eenen doorgang uit de *Boshuisstraat* (thans *Hoogstraat*), naar het gewezen koor, en door het bouwen van eene gaanderij boven hetzelfde. Eenige jaren later werd de Kerk op nieuw vergroot aan den zuidkant, over het *St. Joris Hof*, waartoe eenige huisjes aan dien kant werden afgebroken, zijnde deze vergroting in den jare 1661 voltooid; ook werd ter dier tijd op het dak der kerk

een klein koepeltorentje geplaatst. Sedert dien, is de kerk van binnen ook merkelyk verbeterd. Reeds in 1680 pronkte dezelve aan de oostzijde met een fraai orgel; en is van de nodige kaatskronen, predikstoel en verdere gestochiens voorzien. Het geheele gewelf dezer kerk rust op veertien ronde steenen kolommen; ook is alhier de vergaderplaats der gewoone en groote Kerkenraad.

(T. v. e. volg hierna.)

V O O R N A A M S T E
S T A A T S B E R I G T E N.
T U R K I J E N.

† *Konstantinopolen den 25ten van Slogtmaand.* Het volgend extract uit eenen brief van *Trebisonde*, deelt ons eenige bijzonderheden omtrent den uitslag eener onderneming der *Rus'en* tegen de *Turken* in die wateren, mede. Hetzelve is geheel en al in de overdeyene *Mahomedaanschê* stijl opgesteld en luidt als volgt:

„Den 26ten van de maand *Rama'an* (24 October) verscheen de vloot van de vijanden van de halve Maan, bestaande uit 6 schepen van linie, 4 fregatten en 7 korvetten, voor *Palanta*, eene burgt, drie mijlen van *Trebisonde* gelegen; het was daags voor het feest van den *Bairam*: de vloot naderde en wierp eindelijk het anker tegen over de Burgt. *Ali*, Pacha van *Trebisonde*, berigt ontvangen hebbende van het geen er voorviel, begaf zich zeer spoedig naar *Palanta*. Hij had alle de troepen over dewelke hij beschikken konde, benevens een groot gedeelte van de inwoneren van *Trebisonde* bijeen gebragt: dezelve waren voorzien van geschut en amunitie, en de Pacha spoorde hen aan, om, ingeval van aanval, eenen dapperen tegenstand te bieden. Ten negen uren, in den nacht van den *Bairam* (28 October) begonnen de vijanden de burgt te beschieten, en des morgens, met het aanbreeken van den dag, gelukte het hun meer dan 3000 man en vier stukken geschut, op de punt *Akca-Cala*, ts ontschepen. *Ali-Pacha* aafselde niet de ongeloovigen, in weerwil van het vuur hunner schepen, in vertrouwen op God en den ongelukkigen invloed van het gesternte van onzen roemrijken *Suitan*, aan te tasten; en deed, na den afstogt aan de ontscheepten afgesneden te hebben, meer dan de helft over de kling springen, terwijl hij de overige gevangen maakte. Het geschut en de vaartuigen die tot de ontscheping gediend hadden, zijn in onze handen gevallen.”

De stad *Konstantinopolen* wemelt van *Asiatische* troepen, waarvan sommigen de verschillende legertorpsen in *Romeliën* moeten versterken, en anderen, die hunne tijd uitgediend hebben, naar hunne haardsteden terug keeren.

A M S T E R D A M S C H E

R U S L A N D.

Riga den 26 van Wintormaad. Gisteren is de verkoop der geconfisqueerde goederen voortgezet, waaronder de volgende het meest in aanmerking komen, als: de geraffineerde suiker is voor 170 roebels, de melassen of melis voor 137 à 145, en het scheeps timmerhout voor 43 roebels het quntaal verkogt; het zout heeft 260 roebels het last, en de roode wijn 240 roebels het oxhoofd, opgebracht.

Op de ladingen van 17 schepen, onlangs alhier aangekomen, is beslag gelegd, men verwacht omtrant het in bezit nemen van dezelve uitspraak van het hof. intuschen is het aan de schepen veroorloofd andere ladingen voor neutrale havens in te nemen.

D U I T S C H L A N D.

Wenen den 9den van Louwmaand. Ingevolge eene aantekening in de *Parochiale kerken* dezer hoofdstad, voortleden en gasthuizen gedaan, is het getal der dooden van den eerste van Louwmaand tot den 31sten van Wintermaand 1810, geweest 17,445, en dat der geborenen 10,010. In het voorleden jaar telden men 20,218 dooden en 12,266 geborenen. Het getal der huwelijken was in 1809, slechts 1487, en in het voorleden jaar 3539.

S T A A T D E R V E R R I E Z E N,

van onderscheidene soevereinen in het Noordelijk Duitschland, ingevolge het Fransche Senatus Consult van den 13den van Wintermaand k. l., herleik een gedeelte van Neder-Duitschland met het Fransche rijk vereenigd.

Het vereenigd grondgebied maakten te veren een deel uit van de volgende staten: 1)

HET KONINKRIJK WESTPHALEN.

	<i>vierk. mijlen</i>	<i>Zielen</i>
Het Hertogdom Bremen	96.	180,000.
<i>Varden</i>	24.	20,000.
<i>Hoya</i>	49.	70,000.
Een gedeelte van het Hertogdom <i>Essenburg</i>	7.	73,000.
Een klein gedeelte van het Hertogdom <i>Gulenberg</i>	10.	15,000.
Het Vorstendom <i>Onstkruck</i>	30.	130,000.
Het Graafschap <i>Diepholz</i>	14.	15,000.
Een gedeelte van het Vorstendom <i>Minden</i>	15.	30,000.
Het Hertogdom <i>Oldenburg</i> met het Vorstendom <i>Lubeck</i>	108.	100,000.

HET GROOT-HERTODOM BERG.

Het Graafschap <i>Elgen</i>	8.	25,110.
<i>Tekelenburg</i>	5.	20,000.
Een groot gedeelte van het voorn. Bisdome <i>Munster</i>	30.	80,000.
Een gedeelte van het voorn. Hertogdom <i>Kleef</i>	16.	40,000.
De Hanzestad <i>Hamburg</i> met deszelfs grondgebied	6.	110,000.
<i>Bremen</i>	9.	60,000.
<i>Lubeck</i>	9.	40,000.
Een groot gedeelte van het Hertogdom <i>Lauenburg</i>	10.	25,000.
De bezittingen van den Hertog van <i>Arenberg</i>	12.	15,000.
<i>Vorst van Salm Salm</i>	18.	35,000.
<i>Kyrburg</i>	9.	10,700.

Totaal vierk. mijlen 600. 2 1385. 421.

FRANK.

M E R C U R I U S

F R A N K R I J K.

Parijs den 10 van Lounmaand. De laatste berichten uit *Spanje* ontvangen, bevestigen de uitslag, dat de gewigtige stad en vesting *Torro*, zich den 2den dezer, na een beleg van 13 dagen, aan de Zegevierende wapenen van Z. K. K. M., ter discretie heeft overgegeven. Het getal der kriegsgevangenen bestaat in 9461 man. De kriegsbehoeften, welke men aldaar gevonden heeft; zijn als volgt: meer dan 200 stukken geschut, 30,000 bomben en kogels, 110,000 ponden buskruid, 1,000,000 patronen en 6000 inschieten.

Amsterdam den 23 van Lounmaand. De uitslagen uit *London* van den 14 en 15den dezer; betreffen, hoofdzakelijk; zeer veel berichten van het leger in *Portugal*, volgens dezelve zou men aldaar in de verwachting zijn van een zeer nabij zijnde bloedig gevecht, vernits de Maarschalk *Masfena* na eene versterking van 15 à 18000 man gekomen hebbende, de *Zozers* op drie bruggen overgetrokken is. Lord *Wellington* had ook eenige versterking bekomen, en had 1200 man *Maffiniers* tot de verdediging der batterijen van de stad *Lisfabon* afgezonden. 3000 matrozen hadden zich vrijwillig aangeboden om de zuidelijke oever van den *Taag* te bezetten.

Men zal eenige nadere bescheiden vinden in de volgende brief van een Officier, gedagteekend den 29 van Wittermaand:

„Ik kom op dit oogenblik uit de legerplaats. De Maarschalk *Barras* is de *Taag* overgetrokken, nabij de tegenovergeestelde plaats die door de *Franchen* bezet is.

De Generaals welke verlof bekomen hadden om naar *Engeland* terug te keeren, en zich dienvolgens moesten inschepen, hebben bevel bekomen om weder bij het leger terug te komen. Binnen acht dagen verwacht men hier groote gebeurtenissen.

Een andere brief uit *Lisfabon*, van den 31 van Wittermaand, behelst het volgende:

Sedert eenige dagen hebben verscheiden bewegingen bij het leger plaats gehad. Een gedeelte van de artillerie is op een andere wijze gericht geworden en alle de Officiëren hebben bevel gekregen om zich bij *Huliné* regimenten teervoegen. *Masfena* heeft van den kant van *Almeida* groote versterking bekomen, en men gelooft, in het leger, dat Lord *Wellington* naar zijn vorige legerplaats zal terug keeren.

Den 19den van *Lounmaand* heeft Z. M. den Keizer het volgende Decreet genomen:

TITEL I. Art 1. De kinderen, welke opvoeding der algemeene heerdadigheid is aabevolen, zijn:

1.) Vondelingen. 2.) Verlatene kinderen. 3.) Arme wezen.

TITEL II. Van de vondelingen. 1 Vondelingen zijn zoodanige kinderen; welke uit onbekende ouders geboden, op een of andere plaats, om hen
VIL. DEEL I. STUK.

ven in welke, nedergelegd, gevonden of in de godshuizen gebragt zijn, die bestemd waren om hen te ontvangen. 3. In eider tot berging van vondelingen bestemd godshuis zal eene draai zijn, alwaar dezelve zullen moeten worden nedergelegt. 4. Er zal daarenboven, in ieder arrondissement een godshuis zijn, alwaar men vondelingen zal kunnen ontvangen. Dagelijks zullen de registers worden bijgehouden, waarop de aankomst, kunnen en vermoedelyken ouderdom zullen moeten worden aangeteekend en waarop hunne natuurlijke merken, mitszaders de luren, welke dienen kunnen om hen te doen herkennen, zullen worden omschreven.

TITEL III. *Van verlatene kinderen en arme wezen.* 5. Verlatene kinderen zijn de zodanige, welke, uit bekende ouders geboren en in het eerst door hun of door andere personen in hunne plaats opgevoed zijnde, daarvan naderhand worden verlaten, zonder dat men weet, wat van de ouders geworden is of zonder dat tot hun toevlugt kan worden genomen. 6. Wezen zijnde zodanigen, die noch vader noch moeder hebbende, ook geen middel van bestaan hebben.

TITEL IV. *Van de opvoeding der vondelingen, verlaten kinderen en arme wezen.* 7. De jonggeboren vondelingen en arme wezen zullen, zoo spoedig mogelijk, te minne worden gebragt. Tot zoo lang zullen zij met pap worden gevoed, of zelfs zuigen bij de minnen, die in het etablissement zelve zijn. Indien zij gespeend zijn, of zulks gedaan kunnen worden, zullen zij insgelijks te drooge minnen worden gebragt. 8. Deze kinderen zullen eene luijermant bekomen en zullen te minne blijven, tot dat zij den ouderdom van zes jaren zullen hebben bereikt. 9. Alle kinderen, boven de zes jaren, zullen, zoo veel zulks mooglijk is, bij landbouwers of handwerklieden in de kost worden besteed. Het kostgeld zal ieder jaar verminderen tot aan het elfde jaar der kinderen, een tijdstip, waarop de kinderen van de mannelijke kunne en in staat dienst te kunnen doen, ter beschikking van den minister der marine zullen worden gesteld. 10. De kinderen die niet in de kost zouden kunnen worden besteed, de verminkten en gebrekkigen zullen in het godshuis worden opgevoed; zij zullen, in daartoe geschikte werkplaatsen tot eenen arbeid worden gebezigd, die niet boven het bereik van hunne jaren is enz.

A A N M E R K E L I J K E Z A K E N.

Amsterdam den 4 van Louwmaand. Het getal der overledenen binnen deze stad van het jaar 1809 is geweest 7992, en dat van het afgelopen jaar 7804, dus 188 minder dan in het jaar 1809.

Gedurende het jaar 1810 zijn alhier geproclameerd 2366 paaren, en in den Echten staat bevestigd 2131 paaren.

Gedurende het jaar 1810 zijn in de Gereformeerde kerken dezer stad gedoopt 1762 jongens en 1614 meisjes, waaronder begreepen zijn 25 paar tweelingen, zijnde te zamen 3347 kinderen en 6 bejaarden.

In de Lutherische gemeente, toegedaan de onveranderde Augsburgsche belijdenis, zijn getrouwd 198 paaren en gedoopt 390 jongens en 318 meisjes, waaronder 11 paar tweelingen; zijnde te zamen 738 kinderen.

Bij de Herstelde Lutherische gemeente zijn getrouwd 199 paaren en gedoopt 178 jongens en 150 meisjes, waaronder 7 paar tweelingen; zijnde te zamen 328 kinderen en 2 bejaarden.

Derhalve is het getal der gedoopten in deze drie gemeentens 4440.

Te *Utrecht* zijn in de voorledene jare binnen de stad en derzelver vrijheid overleden 1018 menschen.

In 's *Hage* overleden binnen de stad en jurisdictie 609 van het mannelijke en 604 van het vrouwelijke geslacht: te zamen 1243: dus aldaar 26 minder dan in den jare 1809.

Amsterdam den 8 van Louwmaand. Heden overleed alhier zeer subiet, de Wel-Eerwaarden Heer A. F. VAN DER SCHEER, veel geacht Leeraar bij de Gereformeerde gemeente dezer stad.

Amsterdam den 10 van Louwmaand Men meldt van *Groningen*, onder dagteekening van den 3den dezer, het volgende:

Glister morgen, tegen elf uren, ontstond in het naburig Dorp *Hetpen*, ten huizen van den Huisman Hendrik Kwant, een hevige brand, die zoo spoedig toenam, dat, niettegenstaande alle aangebragte hulp, het huis binnen korte tijd in de asche lag; al het ingezamelde koren, het meeste hooi, twee schapen en een boeren wagen zijn een prooi der vlammen geworden, ook is een der paarden zeer beschadigt; waardoor deze lieden in zeer ongelukkige omstandigheden zijn gebragt. Met moeite is het overige vee en de huis-Meubels gered geworden. Men weet niet door welk toeval dit ongeluk is veroorzaakt:

Boston den 14 van Slagtmaand. Men heeft berigt van *Portsmouth* (in de vereenigde staten) dat men aldaar, des avonds ten 9 uren 8 minuten, eene ailerhevigste aardbeving gehad heeft. Het schijnt dat dezelve zich heeft doen gevoelen in de richting van het noord-westen naar het zuid oosten, en dat dezelve door een hevige uitbarsting is gevolgd geworden, zij heeft ruim een minuut geduurd. en een schip dat de haven stond binnen te loopen, heeft dezelfde beweging ondergaan als of het tegen een hoog strand geworpen werd. Het journaal van *Kannabanck*, meldt, dat men in die strecken hevige schokken gevoeld heeft, welken gedurende 20 seconden of een derde van een minuut geduurd hebben en van schroomelijke uitbarstingen zijn vergezeld geweest. Verscheidene huizen aldaar zijn beschadigt geworden. De courant van *Portland* zegt: dat men aldaar deze aardbeving ten half tien uren, hoewel veel minder sterk, heeft bespeurd. en zulks, dat na een volmaakte stilte, de wind zich plotselijklijk verheffende, als de voorbode van de schudding kon aangemerkt worden.

Men heeft dezelve, in een sterker graad, gevoeld te *Salem*, te *Newbury-Port*, te *Yorck*, te *Exeter*, te *Dover*, te *Harshill*, en in verscheiden binnen steden.

In een brief door den onder-Prefekt van *Gonnot*, den 14den dezer, aan den Prefekt van het Departement van de *Alliër* gezonden, wordt het volgende gemeld:

Mijnheer de Prefekt!

Ik weet niet, op welk een wijze u het verhaal van eene afschuwelijke misdaad, die den 13den dezer, in de gemeente van *Bloxat* is ge-

S A M S T E R D A M S C H E

pleegd, te doen. De pen schijnt huiverig, om zulke ijselijkheden te beelden. Een meisje, 23 jaren oud, heeft haren vader, hare moeder, en twee harer zusters vermoord.

Den 17den dezor werd Amable Albert, inwoner van de gemeente van *Bjazat*, een braaf man, arm en met een zwaar huisgezin belast; door den slechten toestand zijner zaken genoodzaakt een klein gedeelte van zijn eigendom te verkoopen; zijne dochter, *Magdalena Albert*, van een opvliegende aard, van verdachte zeden en ongelukkiglijk gewoon, hare vader en moeder kwalijk te bejegenen, deed aan haren vader hevige verwijtingen, over dezen verkoop, en besloot, met hem op eene gebiedende wijze een gedeelte der bij hem ontvangen som af te vragen; de vader weigerde hare eisch, haat den toestand zijner zaken te kennen gevende; zij hield er op aan, en schold hem beviglijk uit. De vader gehoord en verontwaardigd door de moedwilligheid zijner dochter, gaf haar verscheiden slagen op den rug, en beval haar naar bed te gaan. Zij gehoorzaamde en ging te bed liggen. Een kwartier uurs daarna stond zij op, vatte een bijl, en ging sal naar den haard, alwaar haar vader, hare moeder, en hare broeder en zusters zich verwarmden. Zij geeft een slag met de bijl op het hoofd hares vaders, opent hem de hertenpan, niet tegenstaande het gescreuw van het huisgezin, verdubbelt zij hare slagen. Reeds den eersten derzelven had hem gedood: eene eenigen der wonden had het leven van dezen ongelukkigen moeten uitbluschen. Dezelven zijn zoo diep, dat het gedrocht eene buitengewone kracht moet bezitten, om zoodanige openingen te hebben kunnen maken. Zij werpt zich vervolgens op hare moeder, en, zonder door hare gebeden en jammerklagen vermurwd te worden, trefte zij haar met vijf bijllagen, en strekt haar ter sarde. Haar twee jongere zusters, de eené elf en de andre drie jaren oud, wonden door haar niet meer gespaard; Zij trefte de oudste met haren bijl die het hoofd en de hals kwetst, maar kan haar niet afmaken, dewijl dit ongelukkig slagoffer zich onder het bed werpt. — Zoo vele misdaden zijn niet genoeg voor deze tijgerin: zij scheurt hare jongste zuster, die zich aan het ligchaar van hare moeder gehecht hield, daarvan af, neemt haar op den arm en werpt haar levende in een put. — Van dit geheel huisgezin bleef nog door een soort van wonder een klein broertje over, oud 13 jaar: hij heeft het geluk, zich achter eene koffer te verschuilen, opent de huurdeur, en loept al vluggende om hulp. *Magdalena Albert* voegt bij zoo veele inopzichtigheid, de verrijning der huichlarij; zij roept haren broeder, noodigt hem terug te komen en belooft hem geen leed te zullen doen; en, met de zachtvaardigste en vreedzaamste stem, zoekt zij die kind over te halen om in de woning terug te komen; doch in de ziel verschrinkt, vlngt hetzelve en neemt den wijk bij den persoon, genaamd *Richard*. Op deszelfs

verhaad wagen vertheiden, inwoners tot hulp van die buitgaster; zij vinden Magdalena Albert, met groote schreden in het huis wandelende, en een groot mes, met hetwelk zij den eersten, die haar derst naderen, schijnt te bedreigen, in de hand houdende: de duisterheid van den nacht, en de schrik, welke een zec afgrijselijk sultanspel inboezemen, verlammen zonder twijfel den moed dezer lieden, zij daarvan niet naderen en haar aanhouden. In hunner tegenwoordigheid neemt Magdalena Albert, uit den zak harer moeder, de sleutel oemer hanghaas, opent die, maakt zich meester van het daar in zijnde geld en gaat het huis uit, zonder dat een der aanbouwers de spaturroedigheid heeft, om haar aan te vatten of haar te volgen. Men vermoedt, dat zij hare schreden gerigt heeft naar den kant van *Riom* of van *Clorimont*; de gendarmerie is haar achter na. Ik heb de oer, enz.

S A R T I N G E S.

Corinchem den 25 van Wintermaand. Gisteren morgen begaf zich een vaartujge, waarin zich 10 menschen bevonden, van deze stad naar *Kopdrichem*; dan hetzelfde werd ongelukkig, door den sterken stroom, en hevigen wind, omgeworpen. Dadelijk bragt men de nodige hulp aan om deze ongelukkigen te redden, hetwelk, in weertwil van alle aangewende pogingen, aan slechts 6 gelukte, waarvan een, met name *Kioboom*, te *Wondrichem* woonachtig, niettegenstaande alle aangewende hulp der kunst, niet tot het leven terug gebragt is kunnen worden, 1 e 4 overigen worden nog vermist.

Deventer den 28 van Wintermaand. Door den hevigen wind vergezeld van storm, is de schipbrug over den *Ijsel* gepasseerdan avond en nacht losgerukt en van eikander geslagen; de scheep en behouden, doch zitten op vier onderscheiden plaatsen aan den grond en vol water; een gedeelte der brug en leuning is weggepoeld.

Zuolle den 31 van Wintermaand. Door den geweldigen storm van gepasseerden Woensdag, is de *Dijk* van de *Vech*, op verscheidene plaatsen doorgebroken, waardoor de environs dezer stad en omliggende streken, naar de *Vech*zijde, geheel geïmmundeerd zijn geworden.

Uit *Wichuci-Wolchoc* (in *Rusland*) wordt gemeld, dat eenige werkheden, op eenen afstand van 63 werften van die stad, aan een fluis arbeidende, toen zij vier *Archinen* (*Russische* ellen) diep gegraven hadden, op eene laag keitteenen, een roggenbrood vonden, hetwelk twee pond zwaar schein geweest te zijn en geheel en al versted was; hetzelfde was aan het eene einde reeds ontgonnen.

Pragg den 12 van Wintermaand. In deze streken heeft onlangs een ongelukkige gebeurtenis plaats gehad. Een Officier die een ongemeen lief hebber van de jagt was, veroorloofde zich somtijds, om in een schoon bosch; waarin het verboden was te jagen, op de jagt te gaan, De Boschwachter had hem daarvan verwitigd; doch de Offi-

cier sloeg er geen acht op. Op zekeren dag zond hij zijn bedienden op de jagt, en deze ontmoeten den knecht van den Boschwachter, die hem toeriep dat hij zich moest verwijderen, en hem vervolgens bedreigde. De bediende laadde zijn geweer en schoot op den jongeling, doch zijn snaphaan ketste; de knecht van den Boschwachter geraakte hierdoor in drift en slaat den bediende dood. De Officier hiervan berigt bekomende, grijpt zijn snaphaan, snelt naar den Boschwachter en schiet deszelfs knecht, zoodra hij hem in het oog krijgt, ter neder. Deze knecht was de zoon van den Boschwachter zelve. De vader hier door wanhopig wordende, grijpt een pistool, dat aan den wand hing en schiet den Officier overhoop. De Boschwachter is gearresteerd, zijn proces wordt opgemaakt en men is zeer benieuwd om de uitspraak van den Regter in dit zoo ongelukkig geval te vernemen.

Uit *Verona* schrijft men, in dato 25 van *Wintermaand*, het volgende: Heden morgen hadden wij hier eenen schok van aardbeving, die de geweldigste was waarvan men de geheugenis in dit land heeft. Dezelve heeft tien seconden geduurd en haare rigting ging van het noorden naar het zuiden. Voor dat dezelve plaats had hoorde men eed dof geluid in de lugt. Verscheide schoorsteenen zijn omgevallen. Een gantsch huis is ingestort in de nabijheid van het oud kasteel, echter is niemand hier door omgekomen; eenige lieden zijn alleenlijk licht gekwetst geweest. Meubelen werden nedergeworpen en de huizen kraakten. De inwoners gantsch verschrikt liepen door de straten; denklijk zal deeze aardbeving ook in *Oppor-Italië* gevoeld zijn, en wij verwagten deswegens de omstandigheden. Heden middag is alles zeer stil.

Te *Avesne*, in het Departement *du Nord* (voormalig *Hanegouwan*) heeft den 26^{den} Dec. des nachts tuschen twaalf en één uur, een ijsfelijk onweder plaats gehad. De bliksem is in de groote toren van de kerk geslagen, welke ogenblikkelijk in den brand stond; de vlam nam hand over hand toe, door den sterken wind aangezet. Men was in de grootste ongerusheid, daar de vlam naar de kant van een kruitmagazijn sloeg, hetwelk vol Ammunitie was; ook stond het hûtel der Sous-Prefecture in gevaar. Door de hoogte der torens was het zeer moeilijk hulp toe te brengen; doch twee Grenadiers der Keizerlijke Garde te paard, bragten de eerste hulp aan en bespoedigden elk om hun voorbeeld te volgen; daarop ging alles aan het werk, en een Leideker, le Dair genaamd, toonde een onvoorbeeldelooze onverschrokkenheid. „Ik zal vergaan, of den voortgang der brand stuiten”, riep hij; daarop liet hij zich aan een touw binden en nederzakken, en dus tuschen de vlammen en rook hangende, kapte hij, gedurende een aanmerkelijke tijd het hout af, dat gemeenschap met den brand onderhield. Dezelve was ten vier uren gebluscht. Den dag daaraan heeft men des morgens een plechtige mis tot dankzegging, en des namiddags een *Te Deum* gezongen.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 23ten van Louwmaand. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden op Woensdag den 6den, en Woensdag den 20sten van Sprokkelmaand onder voorzitting van Do. Noordenhout.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,
toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCH
GELOOFSAELIJDENIS, te Amsterdam.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 7den van Sprokkelmaand. onder voorzitting van Do. Scholte.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Eerste Gebod, den 30 Decembar.

George Lodewijk Lepeltak *en* Anna Jacoba Schele.

Daniel Baruch *en* Maria Levie.

Machiel van Beek *en* Petronella Jacoba Janfen.

Wilhelmus Jacobus Doesburg *en* Geertruida Jacoba Muller.

Francois Pieter Erkelensen *en* Elisabeth Graffede.

Jan Fredrik Esman *en* Dorothea Chaudron.

Dirk Fachsenstein *en* Aartje Hansen.

Pieter van Hees *en* Anna Willemsen.

Jan van der Hegge *en* Zwaantje Schurink.

Gerret Vos *en* Geertruy Fruyt.

Jan Justus *en* Elisabeth Kloos.

Pieter Kleys *en* Elisabeth Pot.

Jan Pieter Klots *en* Hendrika Johanna Vogelhoeel.

Johan Thomas Lauppe *en* Annaatje Cornelisse.

Salomon Seuse Piemantel *en* Sara Salomon Polak.

Jan Stenevelt *en* Grietje de Vos.

Andries Sparenberg *en* Catharina Elisabeth Stemets.

Jan Hendk. Ruma *en* Grietje Martens.

Theodorus Voertman *en* Anna Engelina Pont.

Harmanus Vulling *en* Maria van Ameronge.

Gerrit van Weldernis *en* Catharina Tollenaar.

Christoffel de Zwaan *en* Maria Hendrika Maas.

Isaac Cohen *sz.* *en* Saartje Jacobs.

Frans Lorie Pz. *en* Elisabeth Draaisma.

Daniel Rhode *en* Maria Beune.

Salom Davidson *en* Mariana Jochems.

Johannes Hendrik Richter *en* Maria Sophia Matern.

Johannes Oudenhoven *en* Antje Wiebes Koning.

Te zamen 30 Paaren.

Eerste Gebod, den 6 Januarij 1811.

Jan van Beekhuysen *en* Johanna ter Dongen.

Pieter Grouw *en* Eva Giel.

Cornelis van der Groen *en* Everdina van Eeden.

Moses Gabriël *en* Clara Abraham Frankfort.

Roeland van Kinschot *en* Louisa van Lochem.

Dirk Hoepelighen *en* Jacoba de Bruyn.

Levie Hartog *en* Sara Elias.

Willem Mobron *en* Willemina Scheve.

Salomon Moses *en* Clara Joseph.

Theodorus Franciskus Niehorst *en* Catharina Sijmons.

Jacobus Pelgrom *en* Cornelia Heymen
Adrianus Vermeulen *en* Susanna Pijna.

Leendert van der Pijl *en* Marretje Barvoets.

Hendrich Rudolph Wiegman *en* Maria Catharina Back.

Johan George Philip Seeger *en* Angelina Meerkrent.

Jacobus Veeneman *en* Johanna van der Leest.

Hendrik van Velsen *en* Liedia van Noort.

Arien de Vries *en* Hendrika Delia Mannee.

Pieter Adrianus Joseph Elsbeck *en* Maria Loter.

Christiaan Daniels *en* Fermetje Uyttermoolen.

David van der Hofst *en* Theodora Margaretha Verwey.

Nicolaas Rozen *en* Klafina Wenteler.

Te zamen 22 Paaren

Eerste Gebod den 13 Januarij.

Waltje Boudonje *en* Jansje van Angelen.

Gerardus Jacobus van Amsterdam *en* Johanna van Gellekum.

Hendrik Bunté *en* Maria Redelijck Johannes Hohenleitnen Effangelist *en* Aagje Boon.

Hendrik van den Heuvel *en* Sara Petgieter.

Hiemacus Heere *en* Hendrikje de Graan.

Johannes Harms *en* Anthonia Verhaar. Frans Hendrik Kramer *en* Catharina Gilius.

Hendrik Lunstroot *en* Alida Donker. Jan Gerrit van Laar Mahuet *en* Catharina Petronelle Telghuys.

Pieter Lammers *en* Catharina Margareta Timmenman.

Johann Harrieh Ludwih Rosenthal *en* Maria Christina Adelheid Mine.

Jan van Os *en* Sophia Meulenkamp. Ernst Hendrik Pieneman *en* Margaretha Koerse.

Johannes Poulen *en* Elisabeth Anna van der Wiele.

Christiaan Spiegel *en* Maria Catharina Hamel.

Martinus Hendricus van der Poel *en* Hendrika Sligting.

David van Isaac Farcira *en* Sanga van Eliasar Jacuta.

Johannes Bernardus Scholten *en* Grietje van Kleeff.

Anries Steenbakker *en* Johanna Wenk Cornelis Schippers *en* Grietje de Groot.

Willem Jacobus Toefijn *en* Masje Rees.

Willem Verhey *en* Maria Uterhard. Jan Hendrik Valenkamp *en* Aagje Gerdes.

Johan Oouterbrink *en* Johanna van Rhijn.

Jacques Sebastiaan Roulez *en* Rachel de Graaff.

Johan Harrieh Wiotkanoper *en* Johanna Bouhuys.

Joseph Loone *en* Adriana Weteringh.

Jan Kantensijn *en* Anna Catharina Weyers.

Te zamen 30 Paaren.

Eerste Gebod den 20 Januarij.

Cornelis van Benmelen *en* Wilhelmina Bouman.

Petrus Johannes Alfrink *en* Maria Geuse.

Pieter Anthonius Broekmeyer *en* Catharina Hendrikjes.

Gerardus Berendsen *en* Trijntje Veestra.

Israël Machiel Brommet *en* Mietje van Isaac Zacharias Baruch.

Gt. ter Bogt *en* Anna ter Mijden.

Anthonie Bekking *en* Margareta Louise Seriere.

Marcus Barend *en* Nantje Davida.

Fredrik Coenradi *en* Johanna Henrika Santink.

Gerrit van Dongen *en* Annae van der Gelden.

George Machiel Gerlach *en* Catharina Stooter.

Jan Fredrik Kok *en* Maria ~~St.~~
Adam

Adam Houthuyfen <i>en</i> Sufanna Vredenburg.	Martinus Schuyt <i>en</i> Catharina Elisabeth Zijdenfaal.
Hendrik Klonzing <i>en</i> Catharina van Warmond.	Daniel Scholenaar <i>en</i> Magdalena Mier
Johan Jacob Keuling <i>en</i> Wilhelmina Catharina Nieburg.	Johan Adolf Sluyter <i>en</i> Elisabeth Westendorp.
Jacobus Martens <i>en</i> Geertje van Veen	Johan Henrich Scheffer <i>en</i> Dirkje de Ruyg.
Frans Meers <i>en</i> Gerredina van den Heuvel	Jan Lodewijk Scheelbeek <i>en</i> Gefina Pijtak.
Hendrikus Jacobus Miks <i>en</i> Elisabeth Geertruy van Vugt.	Theo Jorus Martinus Stempel <i>en</i> Catharina Johanna Krentelaar.
Johannes Kalkhoff <i>en</i> Aaltje Nepkens.	Jan Dirk Wolff <i>en</i> Anna Christina Heijen.
Jan Kalter <i>en</i> Christina Elisabeth Cramer	Joannes Adolfs <i>en</i> Johanna Kuyt.
Johannes Kempes Fluks <i>en</i> Hittie Paulus Haitma.	Salomon Barend van Praag <i>en</i> Lea Alexander Cohen.
Jan van Lith <i>en</i> Jofina Schokkenkamp.	Lodewijk Seebach <i>en</i> Trijntje Vlot-huyfen.
Pieter Jan van Gool <i>en</i> Alida Dirks.	Gerardus Ploegman <i>en</i> Maria Steenweg.
Jan Fredrik Munnik <i>en</i> Christina Braun.	Magnus Levij <i>en</i> Ester Josef Salomons.
Casper Numan <i>en</i> Johanna de Haan.	Ernst Lodewijk Seeman <i>en</i> Louisa Bergesch.
Cornelis Gerardus Pijl Cornelisz. <i>en</i> Anna Wettewinkel.	Frans Hendrik Hadde <i>en</i> Elisabetha Bekel.
Jacobus Johannes Petit <i>en</i> Elsje Elisabeth Mathieu.	Pieter Boer <i>en</i> Geertruy Bode.
Wesfel Roerdink <i>en</i> Engelina Christina Rasch.	<i>Te zamen 43 paren.</i>

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

<i>Maandag 3 December.</i>		Overl.	Jaar.
Overl.	Jaar.	28 Jannetje Pauw, huisvr. van P. Burggraaff, <i>n. k.</i>	34½
20 Aaltje van der Velde, wed. A. Bato Zekamp, <i>a. kh.</i>	58	30 Johanna Geertruda Prins, eenigste dogter van F. Prins, <i>w. kh.</i>	51
1 Anna van Wielie, wed. J. G. Stoltrogge, <i>a. kh.</i>	69	29 George Fredrik Reeder, jongste zoon van J. Reeder, <i>l. o. k.</i>	14
29 Maria Jansen, <i>k. kh.</i>	1½	1 Johan Coenraad Deering, <i>a. kh.</i>	4
1 Jan Casper Nolte, <i>a. kh.</i>	62	1 Johannes Adrianus Jorris, <i>a. kh.</i>	1
29 Catharina Henrietta van Zuylen, <i>w. k.</i>	ca. 51	30 Arend Jan Hekkers, <i>n. kh.</i>	53
29 Anna Elisabeth Vischer, huisvr. van A. C. Duyvelshoff, <i>a. kh.</i>	28	2 Jansje Doesburg, jongste dogter van S. Doesburg, <i>l. kh.</i>	<i>w. 16</i>
30 Johanna van Leer, <i>l. kh.</i>	68		

14 A M S T E R D A M S C H E

Overl.	Jaar.
1 Andries Paulus Binnekade, eenigste zoon van P. Binnekade, <i>a. kh.</i>	11
2 Maria Catharina Rust, eenigste dochter van J. C. Rust, <i>v. k.</i>	11
1 Hendrik Bijleveldt, <i>l. kh.</i>	11
31 Francijutje Monné, huisvr. van G. Schriek, <i>w. kh.</i>	52
1 Jan Baale, <i>Knegt van een Aide de Camp van de Graaf van Bergduynen, a. kh.</i>	30
30 Christiaan Trosbach, <i>Sergeant bij het 195e Regimie 1e Batt. Grenadier Comp. a. kh.</i>	30

Dingsdag 4 December.

2 Gesiena Loohuys, <i>l. kh.</i>	31
3 Maria Krabbendam, <i>a. kh.</i>	1
3 Marretje de Liefde, wed. van J. van der Riet, <i>k. kh.</i>	75½
2 Catharina Christina Weygel, oudste dochter van de wed. J. M. Weygel, <i>v. k.</i>	27
30 Ernstina Louwisa Jacoba Anderegg, <i>w. kh.</i>	14
3 Joannes Jofephus Hebbelijck, <i>l. kh.</i>	d. 18
1 Johanna van Dienstage, huisvr. van J. van Oormond, <i>a. kh.</i>	42
1 Leentje Oortman, <i>l. kh.</i>	1
1 Jacomijntje Kuyper, wed. J. Waaning, <i>w. kh.</i>	75
30 Martinus Eveliens, <i>a. kh.</i>	16
2 Anna Margretha Walleen, <i>l. kh.</i>	17
1 Cornelis Hoogewoudt, <i>k. kh.</i>	4½
4 Maria Geertruy Franken, <i>a. kh.</i>	w. 5
3 Willem van Bentem, <i>l. kh.</i>	50
1 Everardus Steevens, <i>l. kh.</i>	57
2 Sijbrand Valkenburg, <i>l. kh.</i>	68
2 Jeanne Petronella Louise Stuurman, jongste dogter van C. J. Stuurman, <i>k. kh.</i>	w. 15

Woensdag 5 December.

1 Thomas Dekkers, <i>a. kh.</i>	53

Overl.	Jaar.
1 Maria Elisabeth, Raebelink, huisvr. van J. Morsman, <i>k. kh.</i>	43
3 Frans Meyjes, eenigste zoon van de wed. J. Meyjes, <i>a. kh.</i>	12
3 Maria Roebec, wed. van D. Henfe, <i>no k.</i>	50
3 Jan Pieter Heythecker, eenigste zoon van J. Heythecker, <i>a. kh.</i>	2½
1 Jan Willem Groeneberg, <i>w. kh.</i>	57
2 Willem Antonie de Roy, <i>v. k.</i>	71
1 Hendrik Staal, <i>l. kh.</i>	79
3 Maria Elisabeth Kleune, <i>a. kh.</i>	14
3 Hendrik Holjé, jongste zoon van J. Holjé, <i>w. kh.</i>	4
3 Diederik Rijnpoit, <i>k. kh.</i>	w. 7
4 Elisabeth Charbon, huisvr. van C. de Rood, <i>l. kh.</i>	47
4 Jan Barend van Leeuwen, <i>l. kh.</i>	5
3 Otto Hendrik Bulau, <i>a. kh.</i>	4
4 Petronella Kromwaa, <i>w. kh.</i>	4
3 Cornelia van Es, <i>z. k.</i>	22
2 Het ongedoopte kind van J. Jans, <i>a. kh.</i>	d. 4
3 Het dito dito van dito, <i>a. kh.</i>	d. 4

Donderdag 6 December.

3 Lena der Wee, <i>a. kh.</i>	76
4 Sufanna Enklaar, <i>a. kh.</i>	74
5 Jan de Vries, <i>Geëmployeerden in het Hospitaal, a. kh.</i>	28
3 Maria Elisabeth Nieuwenhuisen, wed. D. van Leeuwen, <i>a. kh.</i>	85
3 Marretje Coblijn, huisvr. van D. Ijferfit, <i>oil. k.</i>	40
4 Aleyt Heidewig Seba, huisvr. van H. Klebbeek, <i>a. kh.</i>	25
3 Hermina Klom, jongste kind van F. Klom, <i>w. kh.</i>	14
2 Maria Moor, eenigste dochter van C. Moor, <i>n. kh.</i>	m. 8
4 Maria Zwartjes, huisvr. van K. Dekker, <i>l. kh.</i>	98
3 Geertruyda Kolf, <i>a. kh.</i>	25
2 Pieters Pieters, <i>k. kh.</i>	d. 13
6 Johanna Niemeijer, huisvr. van A. Kuvel, <i>w. kh.</i>	65

Overl.	Jaar.
3 Dina Alijta Coster, doogtertje van J. Coster, <i>m. z. c.</i>	131
4 Johannes de Britin, <i>k. kh.</i>	32
5 Siemon Harmeyer, <i>n. kh.</i>	56
3 Maria Geertruy Verdooren, <i>n. kh.</i>	w. 5

Vrijdag 7 December.

5 David Pieter Brunner, <i>k. kh.</i>	4
5 Pieter Kern, <i>a. kh.</i>	53
5 Maria Welmeer, huisvr. van J. H. Knoop, <i>l. kh.</i>	44½
5 Jan Bérkera, <i>k. kh.</i>	50
6 Margaretha Alink, <i>a. kh.</i>	w. 10
5 Agata Johanna Klóet, <i>a. kh.</i>	w. 12
6 Anna Christina Lodéese, <i>n. kh.</i>	5
5 Anthonie Franse, <i>a. kh.</i>	70
4 Elifabeth Magdalena Schreuder, <i>a. kh.</i>	m. 5
6 Maria Schoonhoven, <i>l. kh.</i>	4
6 Hendrik Jurgens, jongste zoon van C. Jurgens, <i>k. kh.</i>	w. 4
6 Evert Rustwerk, eenige zoon van E. Rustwerk, <i>a. kh.</i>	w. 6
5 Adolf Wuljerman, <i>m. k.</i>	21
5 Maria van der Puten, huisvr. van J. Mubron, <i>w. kh.</i>	76
6 Jannetje Scheetbeek, wed. H. van der Linden, <i>k. kh.</i>	48
5 Fredrik Arent, <i>a. kh.</i>	36
5 Marten Höbrman, <i>a. kh.</i>	70
5 Anna Catharina Banger, <i>m. kh.</i>	76

Saturdag 8 December.

7 Johan Jacob Reuhsing, eenigste zoon van J. J. Reuhsing, <i>l. kh.</i>	14
3 Johanna Dens, <i>k. kh.</i>	zemaen.
7 Johannes Geerling, <i>m. kh.</i>	5
6 Claas Chofen, behuurd zoon van Ms. Wbaf, <i>a. kh.</i>	16
6 Hendrik Ogis, <i>a. kh.</i>	24
9 Carolina Wienke, <i>w. kh.</i>	4
7 Wijnanda Beernard, <i>w. kh.</i>	2
6 Jan Jacob Vogel, <i>a. kh.</i>	23
1 Magdalena Cune, huisvr. van M. Damsen, <i>l. kh.</i>	72

Overl.	Jaar.
5 Gerrit de Vries Abz, <i>m. k.</i>	66
7 Gerrit Schreuder, jongste zoon van Hk. Schreuder, <i>a. kh.</i>	15
5 Mathijs Siers, <i>m. kh.</i>	80
7 Helena Blom, huisvr. van B. Zwiers, <i>k. kh.</i>	58
5 Henrietta Elifabeth Scheffer, <i>w. k.</i>	ca. 3
6 Hendrik Buijking, <i>k. kh.</i>	8
5 Jan Merfcher, oudste zoon van H. Merfcher, <i>k. kh.</i>	19
6 Jan Sellér, <i>a. kh.</i>	39
5 Gerrit Pinkenpaus, <i>w. kh.</i>	36

Het getal der Dooden is 157.

Maandag 10 December.

8 Charlotta Louisa Wilhelmina Greeve, <i>l. kh.</i>	5 en am.
6 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. ter Wan, <i>l. kh.</i>	u. 4
19 Paul Renaald de Lavalette, <i>l. kh.</i>	18
8 Gishert Walgevaaren Zweers, <i>n. kh.</i>	m. 5
8 Margreta Pols, <i>a. kh.</i>	84
8 Hannes Gregorie, <i>a. kh.</i>	50
8 Clara Zacharias, <i>a. kh.</i>	56
7 Fintje Ibelis, <i>l. kh.</i>	36
8 Aris Beerens, zoon van J. F. Beerens, <i>k. kh.</i>	22
7 Catharina Ullman, <i>z. k.</i>	86
6 Louisa Johanna Bongé, jongste dogter van J. D. Bongé, <i>l. kh.</i>	1
8 Gerardus Paulusen, <i>k. kh.</i>	w. 13
8 Antonie Visbesk, <i>l. kh.</i>	ca. 3
8 Jacoba Maria Broekman, wed. B. van der Veen, <i>z. kh.</i>	78
8 Jacob Weem, <i>k. kh.</i>	w. 23
8 Dirkje Elonne, <i>a. kh.</i>	34
5 Arénd Marchal, <i>w. kh.</i>	60

Dingsdag 11 December.

10. Sophia Frederica Wilhelmina Laaden, <i>a. kh.</i>	2
9. Gerardus Bernardus de Barbarfon, <i>a. kh.</i>	m. 10

8	Elifabeth Beyst, jongfte dog-
van J. J. Beyst, <i>n. kh.</i>	4	Overl.	Jaar.
8	Hendrina Scheffer, wed. van I.
Schenk, <i>l. kh.</i>	72	10	Joannes Verbrugge, <i>k. kh.</i> 60
7	Elifabeth Simon, huisvr. van
H. Blancke Bz. <i>o. k.</i>	38	8	Willem Pauli, <i>k. kh.</i> 45
7	Johanna Schriek, huisvr. van
G. Janfen, <i>k. kh.</i>	60	10	Hendrica Johanna Boland,
<i>k. kh.</i> 1½
8	Alida Hilders, huisvr. van J.
F. Stock, <i>k. kh.</i>	66	11	Mietje Gerrits, <i>l. kh.</i> 2
10	Willem Cornelis Soutberg,
<i>k. kh.</i>	2½	10	Geertje Klaas Visser, wed. A.
in 't Holl, <i>l. kh.</i> 52
8	Alef Hartemink, <i>l. kh.</i>	46	10	Johanna Elifabeth Helmers,
huisvr. van A. de Block, <i>l. kh.</i> 47
9	Anna Maria Geertruda Barnes,
jongfte dogter van A. Barnes,
<i>a. kh.</i>	w. 25	8	Theodora Sophia Strakbeen, een
D. I. A. Weeskind, <i>a. kh.</i> 17½
10	Maria Valentijn, dogter van J.
Valentijn, <i>w. kh.</i>	2	10	Marretje Kuyp, huisvr. van J.
C. Aapper, <i>k. kh.</i> 31
9	Hendrica Bakkerman, wed. C.
Rens, <i>a. kh.</i>	70	9	Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van J. Smit, <i>a. kh.</i> u. 24
10	Anna Maria Koning, <i>a. kh.</i>	80	10	Elifabeth Bockhout, huisvr. van
D. Pothorst, <i>a. kh.</i> 38
7	Jan Simmerman, <i>a. kh.</i>	63	10	Jan Louwrens de Bank, <i>n. k.</i> 28
10	Pieter Uytendooren, oudste
zoon van J. Uytendooren,
<i>k. kh.</i>	2½	10	Hendrina Geelgieter, huisvr.
van J. F. Dickenhoff, <i>l. kh.</i> 39
8	Catharina Hermina Henkens-
feldt, huisvr. van N. van Stra-
tum, <i>n. k.</i>	ca. 26	8	Hendrik Cornelis van Duyven-
bouden, <i>n. kh.</i> 2
9	Jan Hendrik Vos, <i>w. kh.</i>	58	<i>Donderdag 13 December.</i>	
7	Jacobus Albertus Limpers,
<i>l. kh.</i>	48	11	Johan Fredrik Stagge, eenige
zoon van de wed. J. F. Stagge,
<i>l. kh.</i>
4	Margaretha Johanna Croese,
<i>k. kh.</i>	d. 14		w. 10
10	Maria Seegers, <i>l. kh.</i>	½	11	Jan Waasdorp, <i>a. kh.</i> 56
9	Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van H. Spekker, <i>k. kh.</i> d. 1	1	11	Barentje Pakhuis, een A. M.
N. Weeskind, <i>l. kh.</i> 15
10	Catharina de Ronde, laatst wed.
J. Clerck, <i>a. kh.</i>	60	11	Anna Maria Buurin, eenigfte
dogter van F. Buurin, <i>a. kh.</i> 4
<i>Woensdag 12 December.</i>			11	Anthonij Rebel, <i>a. kh.</i> 2½
9	Willem Klok, <i>a. kh.</i>	83	11	Harmanus Haarsma, <i>k. kh.</i> ½
10	Anna Maria Berlin, <i>a. kh.</i>	3	10	Jannerje van Assie, <i>k. kh.</i> 63
9	Elifabeth Ruijer, <i>k. kh.</i>	31	10	Femmetje Janfen, huisvr. van
P. J. Kiesel, <i>k. kh.</i> 50
11	Pietronella Hillegonda de Jong,
huisvr. van B. J. Weymar,
<i>o. k.</i>	34	10	Jansje Rijnhout, wed. van M.
Koelerman, <i>k. kh.</i> 73
9	Adriana Hofman, dogter van
J. H. Hofman, <i>k. kh.</i>	51	12	Hendrik Janfen, <i>a. kh.</i> 54
			11	Willem van de Laak, <i>n. k.</i> 58
			9	Jenneke van den Bosch, huisvr.
van H. Melis Braam, <i>n. kh.</i> 43
			10	Christina Sebilla Charlotta Bak-
huyzen, wed. van J. van den
Brink, <i>n. k.</i> 60
			11	Paulus van der Aarden, <i>l. kh.</i> 1

Vrijdag 14 December.

Overl.	Jaar.
12 Anna Vlaspool, <i>a. kh.</i>	m. 4
12 Dirkje Spanjer, huisvr. van D. Asflok, <i>k. kh.</i>	55
13 Pieter Gortman, <i>k. kh.</i>	m. 11
11 Roelof Roos, <i>w. kh.</i>	36
12 Mijndert Ruygh, eenigste zoon van A. Ruygh, <i>k. kh.</i>	w. 5
12 Marta Mulder, wed. van G. Reintjes, <i>l. kh.</i>	77
12 Gerrit Albertus Huysman, <i>a. kh.</i>	46
11 Jan Willem Schumer, <i>a. kh.</i>	m. 5
13 Johannes Petrus Plag, eenigste zoon van H. Plag, <i>k. kh.</i>	2
10 Antje Youkes, wed. van O. Visser, <i>a. kh.</i>	70
9 Gerrit Gerritsen, <i>a. kh.</i>	70
11 Jelles Koelofs Jr <i>n. k.</i>	41
11 Jofina van der Wiel, huisvr. van N. Milott, <i>l. kh.</i>	27

Saterdag 15 December.

13 Andries Dake, <i>k. kh.</i>	d. 14
12 Claas Ankersmit, <i>oo. k.</i>	70
14 Neeltje Straatman, middelste dogter van W. Straatman, <i>k. kh.</i>	24
12 Diens Markus, huisvr. van H. Numan, <i>k. kh.</i>	64
13 Paulus van der Bom, <i>w. kh.</i>	31
15 Arie van der Lelij, Jr. <i>k. kh.</i>	21
12 Johann Philip Walther, <i>n. k.</i>	58
14 Alida Joosting, jongste dogter van D. C. Joosting, <i>n. k.</i>	9
14 Hendrina Flors, <i>n. z. c.</i>	20
13 Anthonia Christina Bonjes, huisvr. van W. de Groot, <i>k. kh.</i>	38
12 Catharina Reynhoudt, <i>a. kh.</i>	m. 4
13 Carel Dorleeven, <i>a. kh.</i>	64 en 4 m.
14 Paulus Johannes de Peypers, <i>l. kh.</i>	21
13 Sander Ashouwer, <i>l. kh.</i>	30
13 Geertruy Reesfen, wed. C. Vijgh, <i>n. z. c.</i>	77
14 Gerardus van Gelderen, eenigste zoon van C. van Gelderen, <i>k. kh.</i>	1

Overl. Jaar:

15 Eva Catharina Boll, wed. J. F. Cloers, <i>a. kh.</i>	42
12 Fijte de Vries, wed. van P. de Vries, <i>k. kh.</i>	60
12 Elisabeth la Febre, laast wed. G. Maaswinkel, <i>k. kh.</i>	61
12 Johannes Bouman, <i>k. kh.</i>	63
13 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van B. Dubna, <i>n. kh.</i>	u. 2

Het getal der Dooden is 145.

Maandag 17 December.

13 Hendrina Steenberg, wed. H. Frans, <i>a. kh.</i>	79
14 Johanna van Emmerzeel, <i>k. kh.</i>	4
12 Fredrik Sipkes, <i>a. kh.</i>	53
14 Johannes Beekman, <i>a. kh.</i>	63
14 Johannes Emons, <i>l. kh.</i>	87
13 Kasper Hendrik Wieber, <i>w. kh.</i>	43
14 Catrina Belonius, <i>l. kh.</i>	92
14 Maria Mulder, wed. J. van Ee, <i>w. kh.</i>	65
14 Janna Cevalier, <i>k. kh.</i>	3
14 Catrina van Rooijen, jongste dogter van S. van Rooijen, <i>n. kh.</i>	1
14 Hendrica Molenhouwer, huisvr. van C. F. Werner, <i>l. kh.</i>	23
16 Frans Siemons, <i>n. kh.</i>	8
15 Jacobus Diedericus Goofens, zoon F. Goofens, <i>l. kh.</i>	1
15 Geertruy Johanna Clausing, <i>a. kh.</i>	20
15 Maria Catrina Steenberg, wed. M. Dansouwer, <i>l. kh.</i>	68
16 Deatora Leonora Meijer, huisvr. van H. Forster, <i>l. kh.</i>	52
14 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van F. W. Goed, <i>n. kh.</i>	u. 3
13 Geesje Peketiharing, huisvr. van H van Raalte, <i>k. kh.</i>	45
13 Alida Dunharde, huisvr. van P. Mulder, <i>k. kh.</i>	56
16 Elisabeth Reynders, jongste dogter van de wed. A. Reynders, <i>l. kh.</i>	19

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
15 Maria Rigters, huisvr. van H. Veenenburg, <i>k. kh.</i>	65	16 Antonie Kuytenbrouwer, <i>l. kh.</i>	15
15 Anna Catharina Spegt, wed. van L. F. Holthuyfen, <i>w. kh.</i>	65	17 Alida Nagel, jongste dochter van J. F. Nagel, <i>a. kh.</i>	d. 2
14 Marretje Nieuwenhuysen, <i>l. kh.</i>	14	17 Jan Scheelbeck, <i>l. kh.</i>	73
15 Alida Helena Heinius, <i>k. kh.</i>	24	<i>Woensdag 19 December.</i>	
16 Willem Monfo, <i>a. kh.</i>	50	17 Anthonij Mickenhagen, <i>l. n. k.</i>	70
15 Gerard Bernts, Grenadier van 56 ^e Regim. 3 ^e Batt. Comp. Grenadiers, <i>a. kh.</i>	25	15 Hendrik Engelen, <i>w. k.</i>	55
16 Cirina Hagmeester, eenige dochter van J. E. Hagmeester, <i>a. kh.</i>	m. 11	14 Everhard Coenraad Kruseman, <i>w. k.</i>	ca. 63
16 Joseph Pontfel, <i>a. kh.</i>	6	16 Mietje Kerk, <i>no k.</i>	28
16 Johan Sies, <i>k. kh.</i>	78	14 Sara van Delden, huisvr. van W. Storm, <i>k. kh.</i>	69
15 Matreije Barents, laast wed. C. Geval, <i>a. kh.</i>	58	17 Eyda Marckoff van Sitsoren, <i>k. kh.</i>	75
16 Elisabeth Puntman, oudste dochter van W. Puntman, <i>l. kh.</i>	44	15 Jacoba Vrijmoet, wed. van C. Stom, <i>l. kh.</i>	68
16 Sophia Elisabeth Grieffe, eenigste dochter van J. H. Grieffe, <i>a. kh.</i>	1	17 Catharina Elisabeth Helmken, huisvr. van J. Majer, <i>a. kh.</i>	35
13 Metke Catharina Remmers, wed. F. H. Poggenbeck, <i>l. n. k.</i>	69	18 Rues Joseph, Fusilier de 2 ^e Batt. 3 ^e Comp. 54 ^e Regim. de Lignes.	
<i>Dingsdag 18 December.</i>		18 Jan Nicolaas Leuning	
15 Jurriaan George Schurr, <i>a. kh.</i>	53	<i>Donderdag 20 December.</i>	
16 Hendrikus Antonius Kok, eenige behuud zoon van P. Blaauw, <i>a. kh.</i>	12	17 Hester Houffel, wed. C. H. Beudeker, <i>a. kh.</i>	67
17 Johannes Stam, <i>a. kh.</i>	m. 11	17 Arent de Lange, <i>a. kh.</i>	63
16 Petrus Harmanus Marx, <i>o. k.</i>	34	19 Gerrit Reinderman, <i>a. kh.</i>	71
16 Maria Johanna Grinwia, huisvr. van A. van Loon, <i>w. k.</i>	69	19 Pieter Blant, <i>a. kh.</i>	82
13 Maria Elisabeth Vos, wed. J. Willema, <i>l. kh.</i>	56	17 Metta Christina Kilbeck, <i>a. kh.</i>	81
15 Willem Nering, jongste zoon van C. Nering, <i>a. kh.</i>	2	18 Maria Pips, wed. J. Hendriks, <i>a. kh.</i>	64
15 Helena Hout, huisvr. van B. Hordelenberg, <i>n. k.</i>	40 en 5 m.	18 Elisabeth Blanw, wed. van J. G. Severing, <i>a. kh.</i>	58
16 Elisabeth Kap, <i>n. kh.</i>	14	18 Catrina Maria Tax, van onder Nieuwer-Amstelingev. en begr. op het <i>l. kh.</i>	5
15 Engelina Maria Smeekens, <i>a. kh.</i>	14	18 Gerardus Johannes Janßen, <i>a. kh.</i>	m. 17
14 Margaretha Christiana Dinger, tweede dochter van N. Dinger, <i>n. k.</i>	15	18 Jansje Meester, <i>k. kh.</i>	ca. 1
		18 Elisabeth Keyser, huisvr. van A. A. Leefsberg, <i>n. kh.</i>	54
		19 Willem Pijpers, jongste zoon van J. Pijpers, <i>k. kh.</i>	m. 7
		19 Adrianus Struyk, <i>n. kh.</i>	50
		18 Johannes Blancke, <i>o. k.</i>	34

Overl.	Jaar.
18 Magdalena Voerman, <i>k. kh.</i>	24
19 Harmanus Snijders, <i>w. kh.</i>	62
19 Francois' Charles Theodal Ca-
barel de Sermet, <i>a. kh.</i>	18
<i>Vrijdag 21 December.</i>	
18 Antonie Ettelaar, <i>l. kh.</i>	65
19 Gerardus Rakoo, <i>a. kh.</i>	16
19 Catrina Rabier, <i>a. kh.</i>	m 11
19 Gerrit Pas, <i>a. kh.</i>	67
19 Johanna Hagens, huisvr. van
J. H. Scheffer, <i>l. kh.</i>	49
18 Tomas de Wilde, <i>na k.</i>	55
19 Jan Fredrik Punt, <i>k. kh.</i>	64
21 Aagje Swart, een A. M. N.
- Weeskind, <i>l. kh.</i>	pen 1 m.
19 Jan van Wijngaarden, <i>w. kh.</i>	m. 10
20 Johannes Bertrand, <i>n. kh.</i>	19
19 Petrus Rijkardus Werthwijn,
<i>k. kh.</i>	7
18 Alida Christina Dabroek, eenig-
ste dogter van J. C. Dabroek,
<i>k. kh.</i>	24
20 Hillegonda Hogewaart, huisvr.
van B. Sijbrandts, <i>w. kh.</i>	26
17 Evert Woudenberg, <i>k. kh.</i>	39
<i>Saterdag 22 December.</i>	
20 Geertruy Wilhelmina du Pont,
eenigste dogter van H. du Pont,
<i>a. kh.</i>	9
20 Johanna Wilhelmina Brouws,
huisvr. van H. ten Lohuis, <i>a. kh.</i>	30
20 Hillelje Kuypers, <i>a. kh.</i>	64
20 Gerrit Hakamer, <i>l. kh.</i>	30
21 Christiaan Fels, <i>l. kh.</i>	50
19 Ipe Ijsbrand Feber, <i>a. kh.</i>	67
18 Hermanus Kroete, <i>k. kh.</i>	50
21 Jacobus Oramer, <i>k. kh.</i>	10
21 Maria Johanna Malfait, wed.
N. J. Frio, <i>a. kh.</i>	21
21 Johannes van den Burgh, <i>k. kh.</i>	3
21 Jan Coenraad Erber, <i>w. kh.</i>	ca 3
30 Anna van den Berg, een Rooms
Weeskind, <i>l. kh.</i>	20
20 Jansje Kemna, eenige dogter
van A. Kemna, <i>k. kh.</i>	8
19 Pierre Agon, <i>w. kh.</i>	42

Overl.	Jaar.
21 Maasie van Vianen, <i>k. kh.</i>	4
20 Leendert van Rooijen, jongste
zoon van H. van Rooijen,
<i>a. kh.</i>	14
18 Antonie Fredrik Smulling,
<i>l. kh.</i>	58
21 Hendk. Johs. Servaas, <i>k. kh.</i>	8
21 Sophia Maria Bruyning, <i>w. kh.</i>	m 8
19 Johanna Odijk, wed. J. Kips,
<i>a. kh.</i>	73
19 Elifabeth Cornelia Markus, <i>k. kh.</i>	1
21 Hendrik Albertus van Daalen,
<i>z. k.</i>	m. 7
16 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van C. Fooy, <i>k. kh.</i>	u. 8
21 Adam Joseph Hanning, <i>w. kh.</i>	32
21 Joseph Anthoonij Maldaner,
jongste zoonje van J. A. Mal-
daner, <i>l. kh.</i>	14
18 Mijntje Keulenaar, <i>k. kh.</i>	21
19 Geesje Jans, wed. J. Lemmers,
<i>k. kh.</i>	72
19 Jannerje van Engelen, <i>l. kh.</i>	32
22 Abraham Antonie Klein,
<i>w. k.</i>	m. 2
Het getal der Dooden is 149.	
<i>Maandag 24 December.</i>	
21 Casparus Simon Smit, <i>a. kh.</i>	18
21 Jan Arent Nappus, <i>a. kh.</i>	50
21 Andries Kok, <i>a. kh.</i>	w. 10
22 Johanna Clafina Kemper, eenig-
ste dogter van A. H. Kemper,
<i>a. kh.</i>	w. 12
23 Cornelis van den Kerkhoven,
<i>a. kh.</i>	14
21 Pieter Johannes Paulus, <i>k. kh.</i>	3
23 Johan August Hieronkshijn,
<i>w. kh.</i>	63
22 Elifabeth Hofmeester, derde
dogter van F. J. Hofmeester,
<i>w. kh.</i>	9
22 Jansje van Ringen, eenigste
dogter van J. van Ringen,
<i>l. kh.</i>	2
21 Hendrik de Winter, <i>a. kh.</i>	2
22 Adrianus Jacobus Vink, <i>l. kh.</i>	

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.		
21	Isaac Pierre Chardon, <i>w. kh.</i>	68	25	Anna Maria Sophia Jochum,
<i>l. kh.</i>	35
22	Cornelia Johanna Rondt, <i>no. k.</i>	12	22	Johannes Kesfel, <i>l. kh.</i>	83
23	Cornelis de Bruyn, <i>a. kh.</i>	43	25	Catharina van Iter, huisvr. van
J. C. Hamelman, <i>l. o. k.</i>	69
21	Maria Catharina Flamme, laast
wed. F. H. Determeijer, <i>l. kh.</i>	67	23	Trijntje Bakker, wed. van K.
Ankermit, <i>a. kh.</i>	82
21	Valentijn Piggener, <i>l. kh.</i>	30	24	Cornelius Hage, <i>k. kh.</i>	w. 8
21	Maria Geertruy Mulder, wed.
Hk. Ogelwight, <i>l. o. k.</i>	65	25	Johan Coenraad Buickhard,
<i>a. kh.</i>	57
21	Leendert van Oosterlo, <i>l. kh.</i>	43½	25	Johanna Steenmes, <i>w. kh.</i>	9
23	Johanna Maria van der Wal,
wed. J. Pijl, <i>l. kh.</i>	81	27	Het ongedoopte Kind van J. J.
van Westreenen, <i>l. kh.</i>	u. 3
22	Catharina Duprant, eenigste
dogter van H. Duprant, <i>a. kh.</i>	11	24	Marritje Enswoerd, huisvr.
van F. Nieuboer, <i>k. kh.</i>	80
21	Johannes Ungar, <i>w. k.</i>	71	24	Johan Hendrik Niefstraat, <i>l. kh.</i>	49
22	Antonij Teymen ter Wolde,
<i>a. kh.</i>	10	25	Evertje Prast, <i>no. k.</i>	11
24	Hendrica Bomert, <i>w. kh.</i>	ca. 1	24	Maria Margaretha Ooms, <i>no. k.</i>	64
22	Philippina Jansen, huisvr. van
H. Heerenhof, <i>k. kh.</i>	65	25	Vrouwē, Catharina Verdooren
geb. Brand, huisvr. van G.
Verdooren, <i>o. k.</i>	44½
23	Hendrik Soel, <i>n. kh.</i>	10	26	Judick Elisabeth Desmafuris,
wed. van den Wel Ed. Geft.
Heer J. H. Lemmers, na <i>Ijs-</i>
<i>selftein</i> uitgev.	64 en 8 m.
24	Aartje Ruytenbeek, <i>k. kh.</i>	w. 6	25	Jan Gerrit van Overeem, <i>l. kh.</i>	3½
22	Catharina Visser, <i>a. kh.</i>	65	25	Johanna Maria Jansen, <i>l. kh.</i>	2
<i>Donderdag 27 December.</i>					
23	Jan Gefken, jongste zoon van
H. Gefken, <i>k. kh.</i>	1	23	Hendrica Baldina Johanna van
Tolla, huisvr. van J. B. Schol-
ten, <i>l. kh.</i>	28
24	Anna Catharina Costij, <i>w. kh.</i>	24	24	Antje Olfers Klijn, wed. van
M. Janssen, <i>a. kh.</i>	47
24	Jan Christoffel Hageman, <i>o. z. c.</i>	36	<i>Vrijdag 28 December.</i>		
23	Nicolaas Blikman, <i>wa. k.</i>	24	26	Lourens de Boer, <i>a. kh.</i>	49
23	Agie Jans, <i>n. z. c.</i>	62	27	Anna Sebilla Koeres, huisvr.
van C. H. Pijper, <i>a. kh.</i>	57
24	Maria Christina Smits, <i>a. kh.</i>	47	25	Jan Hendrik Meynen, <i>a. kh.</i>	24
26	Philip Jacob Ticus, <i>l. kh.</i>	70	07	Willem Verpoeken, <i>n. kh.</i>	60
24	Weijert Tijsz, <i>k. kh.</i>	85	27	Johanna Gulscher, <i>n. z. c. m.</i>	4½
23	Willem Versteegh, <i>l. kh.</i>	ca. 61½	27	Everardus Jansen, <i>k. kh.</i>	d. 26
24	Petronella Schreuder, huisvr.
van G. Strooman, <i>w. kh.</i>	46	26	Anna Sara Hendrica Tooren-
burgh, <i>o. z. c.</i>	m. 7
24	Cornelia Blokland, wed. van
B. Ris, <i>n. kh.</i>	68	07	Claas Janzen, <i>a. kh.</i>	61
26	Jan Hendrik Kramer, <i>a. kh.</i>	62	25	Pieter Scheffer, <i>a. kh.</i>	63
25	Johanna Alm, <i>a. kh.</i>	71	23	Samuel Bouman, <i>l. kh.</i>	52
03	Tomas Slegt, middelste zoon
van N. Slegt, <i>a. kh.</i>	3	27	Martinus Blok, <i>eng. k.</i>	1½
21	Anna Vrijdag, huisvr. van H.
Bungelaar, <i>k. kh.</i>	72			
26	Elisabeth Wijnanda Backhuys,
eenigste dogter van J. Backhuys,
<i>e. k.</i>	2			

Overl.

Overl.	Jaar.
26 Johanna van Seelt, jongste dogter van J. van Seelt, <i>eng. k.</i>	8
26 Sophia Christina Bler, wed. J. Saszberger, <i>a. kh.</i>	41
24 Pieter Eberlein, <i>oil. k.</i>	60
23 Johanna Christophora Ekkers, <i>a. kh.</i>	1
27 Hendrik Lieuwes, <i>k. kh.</i>	u. 1
27 Hendrik Geihardus Croes, eenigste zoon van J. H. Croes, <i>k. kh.</i>	4
25 Johannes Tim, <i>z. k.</i>	62
27 Abram Bernardus Polak, <i>i. kh.</i>	39
26 Hendrik Lanfen, <i>i. kh.</i>	20
26 Arij Moorveld, <i>k. kh.</i>	ca. 60
27 Leentje van der Meulen, <i>a. kh.</i>	w. 5
27 G. Simons, <i>Fuselier bij het 8e Regim. Infanterie, 3e Comp. Depôt Batt. a. kh.</i>	26
25 Johan Hendrik de Haas, <i>i. kh.</i>	24
25 Gerardina de Haas, <i>i. kh.</i>	51
<i>Saturdag 29 December.</i>	
28 Anna Elisabeth Meijer, <i>i. kh.</i>	70
27 Christina Dutillieux, wed. M. J. Dupont, <i>eng. k.</i>	ca. 67
26 Dirkje Suurmans, huisvr. van B. Eikendiep, <i>a. kh.</i>	70
27 Christina Torn, wed. J. G. Reifurt, <i>a. kh.</i>	57
27 Maria Heshoff, eenigste dogter van O. Heshoff, <i>a. kh.</i>	14
27 Maria Frederika Haskerland, <i>i. kh.</i>	w. 14
28 Hendrik Gerardus Meijer, <i>k. kh.</i>	52
27 Johanna Maria Ster, huisvr. van J. A. Fölger, <i>k. kh.</i>	25
28 Abram Bysfukt, <i>w. kh.</i>	m. 11
28 Antoinette Carolina Agnes Josephine Eymaal, <i>i. kh.</i>	d. 2
25 Krijn Verheyde, <i>a. kh.</i>	46
27 Hendrik Mulder, <i>i. kh.</i>	ca. 3
27 Roelof Roelofs, <i>no. k.</i>	41
26 Johs. Jacobus Elmers, <i>k. kh.</i>	w. 4
28 Hendrik Koenraad Schreuder, <i>a. kh.</i>	w. 4

VIII. DEELS I. STUK

Overl.	Jaar.
27 Fredrik Wilhelm Evers, <i>k. kh.</i>	w. 8
29 Susanna Beydeken, wed. Z. Berink, <i>k. kh.</i>	ca. 82
28 Catharina Antoinette Charles, <i>i. kh.</i>	22
Het getal der Doolen is 139.	
<i>Maandag 31 December.</i>	
29 Maria Theodora Weydemeijer, jongste dogter van M. Weydemeijer, <i>k. kh.</i>	w. 10
27 Helena Bartels, <i>k. kh.</i>	33
28 Harmanus Hendrik Springer, <i>k. kh.</i>	13
29 Francina van Dorp, huisvr. van F. Apostool, <i>no. k.</i>	39
29 Anna IJlenbeek, huisvr. van H. Klopper, <i>no. k.</i>	5: en 7 m.
29 Sophia Jacoba van Vuuren, <i>w. k.</i>	34
28 Johannes ter Wiel, eenige zoon van P. ter Wiel, <i>a. kh.</i>	12
28 Anna Gijsbertha Gibbe, wed. J. C. Zoutmaat, <i>a. k.</i>	74
30 Jan Arondeus, <i>a. kh.</i>	36
30 Jacobus Mareuw, <i>n. kh.</i>	w. 10
29 Jacobus Hoffman, <i>a. kh.</i>	4
30 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Wolfen, <i>k. kh.</i>	d. 6
27 Anna Mast, <i>n. kh.</i>	84
28 Catharina Henneke, huisvr. van W. Vergunst, <i>a. kh.</i>	52
30 Maria Oosterhout, een A. M. N. Weeskind, <i>i. kh.</i>	24
30 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. Korsel, <i>a. kh.</i>	u. 2
29 Joannes Hendricus Schoonhooft, <i>k. kh.</i>	32
27 Hendrik Marreveld, <i>n. k.</i>	29
28 Maria van der Horst, <i>a. kh.</i>	59
30 Josephus Johannes Liewe, eenigste zoon van A. Liewe, <i>i. kh.</i>	14
29 Anna Mulder, dogter van B. Mulder, <i>a. kh.</i>	22
29 Nicoladina ter Groothuis, <i>w. kh.</i>	34

D

22 A M S T E R D A M S C H E

Dingsdag 1 Januarij 1811.

Overtl.	Jaar.
30 Gerrit Claasen, <i>l. kh.</i>	di en d m.
30 Bernardus Hendrik Vret, be-
huuwd zoon van D. Brouwer,
<i>a. kh.</i>	11½
28 Elifabeth van der Horst, wed.
G. Boom, <i>l. kh.</i>	67
31 Jannetje Vis, huisvr. van O.
C. Wicherts, <i>k. kh.</i>	57
31 Jacobus Borchers, eenigste zoon
van D. Borchers, <i>l. kh.</i>	w 5
29 Willem Ordeman, <i>w kh.</i>	76
29 Christoffel Overbeek, <i>k. kh.</i>	40
29 Aaltje van Elden, <i>n. z. c.</i>	w. 24
29 Maria van Dijk, huisvr. van
L. A. Nolte, <i>k. kh.</i>	33
31 Zwaanije Elfrin, huisvr. van
J. Spijkerohoff, <i>l. kh.</i>	60
31 Sophia Johanna Liera, <i>l. kh.</i>	24
30 Arend Jan Ramaker, <i>sil. k.</i>	51½
31 Johan Andries Kok, jongste
zoon van Kok, <i>w. kh.</i>	w. 6
30 Alida Willems, na het <i>Die-
mer Kerkhof</i> uitgev.	70
31 Johan Fredrich Bösch, <i>a. kh.</i>	21
31 Anna Margaretha Augart, wed.
J. Quirnvelt, <i>a. kh.</i>	55
31 Maria Elifabeth Jamar, huisvr.
van J. F. Vlugh, <i>l. kh.</i>	51
31 Hel dood ter wereld gekomen
Kind van de huisvr. van W.
Lindeman, <i>a. k.</i>	
30 Cornelia Lucia Krijtenberg,
jongste dochter van S. Krijten-
berg, <i>a. kh.</i>	i
31 Coenraad Muysken, <i>l. a. k.</i>	67
30 Jan de Groot, <i>a. kh.</i>	69
30 Afie Roelofs van Leuven, wed.
van Risou, <i>a. kh.</i>	67
30 Agnera de Keizer, huisvr. van
W. Spiegel, <i>a. k.</i>	79
21 Jochem Hendr. Heynen, <i>a. kh.</i>	55
29 Trijntje Dast, huisvr. van B. G.
Kwant, <i>no. k.</i>	64
29 Wimpje Kooftog, wed. van
P. van Eyken, <i>k. kh.</i>	65
30 Lodewijk de la Plas, <i>w. kh.</i>	65

Overtl.

29 Hendrik Hokshtuyfen, <i>n. kh.</i>	78
29 Helena Wierx, huisvr. van J.
D. Schouten, <i>n. z. c.</i>	68
31 Cornelis Withuyfen, <i>l. kh.</i>	79
31 Aaltje van Weert, wed. van
J. W. Schreuder, <i>l. kh.</i>	63
31 Christina Bouman, <i>a. kh.</i>	73
29 Hendrik Mulder, <i>k. kh.</i>	74
30 Het ongedoopte kind van de
huisvr. van J. de Jong, <i>w. kh. d. 4</i>	
31 Jan Hendrik Kolmeijer, <i>w. k.</i>	75
30 Barbara Draijer, wed. van H.
Ruyfsaar.	

Woensdag 2 Januarij

1 Johannes Theaville, <i>a. kh. w. 18.</i>	
1 Elifabeth Frederica Hoppenraad,
<i>n. kh.</i>	m. 11.
1 Rijk van Krugten, <i>a. kh.</i>	63

Donderdag 3 Januarij.

3 Maria Elifabeth Dieffenbach,
<i>l. kh.</i>	124
1 Hk. Baltus Schoffeb, <i>f. kh. d. 14</i>	
2 Johanna Elifabeth Nannings,
eenigste dochter van J. Nannings,
<i>a. kh.</i>	61
2 Jan Weerman, eenigste zoon
van E. van de Velde, <i>k. kh.</i>	1
1 Jan Raaphorst, <i>a. kh.</i>	w. 5
2 Betje Oldenburg, eenigste dog-
ter van F. Oldenburg, <i>a. kh.</i>	2
2 J. H. Brugman, <i>n. kh.</i>	60
2 Pieter de Goup, <i>n. z. d.</i>	ch. 50
2 Cornelia Panier, <i>w. kh.</i>	d. 11

Vrijdag 4 Januarij.

1 Paulus Hendrik Hoge, <i>k. kh.</i>	4
3 Johannes Petrus de Vries,
jongste zoon van C. de Vries,
<i>w. kh.</i>	m. 10
2 Jurrian Willem Arns, <i>ant. k.</i>	62
2 Ljédica Bercsirat, huisvr. van
M. Hartman, <i>w. kh.</i>	78
1 Casparus van der Hagen, een
Roomsch Weestind, <i>n. kh.</i>	8
2 Leendert Hendrik Trouwbor,
<i>w. kh.</i>	4

Overl.	Jaar.
1 Christina Barth, wed. van A. Sebart, <i>a. kh.</i>	64
1 Catrina Willemina de Ruyter, <i>l. kh.</i>	m. 11
1 Mayke van Balgoije, wed. O. van Vliet, <i>z. k.</i>	70
3 Catrina Meers, jongste dochter van F. Meers, <i>l. kh.</i>	w. 8
1 Gewit Stevens, <i>a. kh.</i>	61
1 Jan van Eykelen, <i>a. kh.</i>	63
1 Johanna Catharina Oidermans, <i>a. kh.</i>	28
3 Maria Margaretha Nunnans, huisvr. van J. D. Scrubbe, <i>a. kh.</i>	75
1 Sara Goedchalk, <i>a. kh.</i>	48
1 Jacob Nicolinie, <i>l. kh.</i>	54
3 Huybert Bungelaars, <i>k. kh.</i>	77
1 Elisabeth Kaston, wed. van H. Estie, <i>k. kh.</i>	73
1 Gerardus Js. Reefink, eenigste zoon van Js. Reefink, <i>a. kh.</i>	w. 3
3 Anthonie Amfen, eenigste zoon van A. Amfen, <i>k. kh.</i>	m. 4
1 Elisabeth Willach, wed. van J. Schulz, <i>l. kh.</i>	55
1 Jeanne Francois Rostang, <i>a. kh.</i>	3
1 George Lanshols, <i>w. kh.</i>	8
1 Pieter Sigvriact, <i>k. kh.</i>	94
1 Petrus Johannes Bieseman, <i>l. kh.</i>	34
3 Bernardus Adriaanus Siemon Papp, <i>k. kh.</i>	w. 14
1 Suijntje Keefe Ruygrok van der Wensf, huisvr. van J. de Hoilander, <i>k. kh.</i>	60
1 Grietje Kalje, <i>w. kh.</i>	4 en 8 m.
1 Maria Sophia Manden, <i>w. kh.</i>	73
1 Cornelis Peifer, <i>k. kh.</i>	11

Saterdag 5 Januarij.

1 Casper Stoyking, <i>a. kh.</i>	52
3 Antje ter Beek, <i>w. kh.</i>	d. 1
3 Aaltje Kiens van Zwol, wed. R. Pott, <i>w. kh.</i>	74
1 Jan Scholten, <i>z. k.</i>	41
4 Johanna Puntman, eenigste dochter van W. Puntman, <i>l. kh.</i>	2

Overl.	Jaar.
5 Gerardus Smallemberg, eenigste zoon van A. Smallemburg, <i>a. kh.</i>	14
4 Anthonia Ida Hester Brummelkamp, dochter van J. Brummelkamp, <i>z. k.</i>	34
1 Jan Julius George Schulze, eenigste zoon van J. Schulze, <i>k. kh.</i>	4
3 Jan Frans Hendrik Schneider, <i>l. kh.</i>	w. 16
3 Johanna Hillegonda Siebers, <i>w. kh.</i>	w. 10
4 Gijsberta Elisabeth Wakker, <i>l. o. k.</i>	174
4 Christina Rinkers, <i>l. kh.</i>	d. 5
2 Geertruy Naabers, wed. van H. Ringelman, <i>k. kh.</i>	80
4 Martina Tuurlour, <i>a. kh.</i>	4 en 8 m.
2 Edward Tabak, <i>a. kh.</i>	49
5 Hermanus Evers, <i>a. kh.</i>	46
4 Jan Willem Achgelpuller, eenigste zoon van J. H. Achgelpuller, <i>a. kh.</i>	w. 5
3 Agnes France, huisvr. van B. Eynard, <i>k. kh.</i>	62
4 Agnes Walker, <i>a. kh.</i>	70
3 Gerrit Simons, <i>k. kh.</i>	m. 4
1 Adolf Hempeter, <i>w. kh.</i>	59
3 Jannetje Verkruyzer, <i>k. kh.</i>	3
4 Anna van Hoorn, wed. van J. V. Leeman, <i>l. kh.</i>	55
3 Willamijntje Konfelaar, wed. F. Jonker, <i>l. kh.</i>	62
3 Jan Rijnard de Fennars, <i>z. k.</i>	75
3 Maria Willems, wed. H. Staschop, <i>k. kh.</i>	24
1 Klaaske Bolding, <i>a. kh.</i>	4
2 Jan Kreeft, <i>w. kh.</i>	4
4 Elisabeth Kreete, huisvr. van G. H. van Seggeren, <i>w. k.</i>	40
2 Jansje Orth, <i>w. kh.</i>	3
3 Cornelis de Buyser, <i>w. kh.</i>	99
3 Het ongedoopte Kind van J. C. van Zuylen, <i>l. kh.</i>	d. 1
3 Gerarde van Doornum, wed. B. Berne, <i>a. kh.</i>	70
4 Elisabeth Klijweg, <i>l. kh.</i>	74

Het getal der Dooden is 166.

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren
Lögement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 31 December 1810*.

Heerengragt, N. 9. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij den *Amstel*,
f 6575. *Opgeh.*

N. Z. Voorburgwal, N. 153. (Een Huis en Erve, op de) bij de *Lijnbaan-*
steeg, f 2500. *Opgeh.*

Prinses Eiland, N. 86 (Een Koopmans Huis, mitsgaders een dubbeld
Pakhuis en Erve, (in één Koop) met deszelfs Wal, en daarop staande
Windas, op het) in de Nieuwe Teertuinen. Een Huis, benevens een
Pakhuis en Erve, met deszelfs Wal en Windas, naast 't evengenoemde.
Als nog een Huis, in de Galgestraat, (te zamen in één Koop). f 24502.
van Soomeren.

Prinses Eiland, (Een dubbeld Pakhuis en Erve, genaamd *Moscoviën*, op
het) f 1750. *Dezelfde.*

Nieuwe Teertuinen, (Een Pakhuis en Erve, genaamd *de groote Compas*,
in de) f 3400. *Dezelfde.*

Een Pakhuis en Erve, genaamd *de kleine Compas*, naast 't evengenoem-
de) f 1200. *Scholten.*

Buiten Singel, N. 10. (Een Houtzaagmolen, zijde een Paltrok, genaamd
de Wolf, met deszelfs Gereedschappen, aan de) tuschen de *Haarlemmer-*
en Zaagmolens-Poorten, f 5600. *van Oudkerk de Vries.*

Smallepad, N. 8 (Een Scheeps-Timmerwerf, met deszelfs Huizinge, ge-
naamd *de oude Omwerp*, op het) f 3900. *van Coeverden.*

Bikkersstraat, (Een Scheeps-Timmerwerf, met deszelfs Huizinge, ge-
naamd *de Walvisch*, op het Bikkers Eiland, in de) op Erspagts grond.
Een een dito met dito, genaamd *de Nachtegaal*, in de Bikkersstraat,
f 9400. *Salm.*

Bikkersstraat, N. 23. (Twee Huizen en Erven, (in één Koop) in de)
f 1000. *van Soomeren.*

Bikkersstraat, N. 46. (Een Huis en Erve, in de) f 400. *Salm.*

Bikkersstraat, N. 47, 48 en 49. (Drie Huizen en Erven, in de) f 200.
Dezelfde.

Een Hoffteede, bestaande in een Huis, Berg, twee Schuuren en omtrent
vier Morgen, drie hond Wei-, Hooi- en Kennipland, in de Krimpener-
waard, onder de Jurisdicte van *S'olkwijk*, f 700. *Broekhuizen.*

Wolvenstraat, Z. Z. N. 27. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 3900.
Opgeh.

Buiten Singel, N. 1. (Een Pleisier-Tuin, genaamd *Vredensbest*, aan de)
buiten de Raampoort, de eerste Tuin op het Steen- of Kerkpad, f 500.
Opgeh.

- Heeregragt; (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij de Leid-
sche gragt, f 19050. Dito.
- O. Z. Achterburgwal, (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Mo-
leusteeg, f 4150. Dito.
- Egelantiersgragt, Z. Z. N. 205. (Een Huis en Erve, op de) bij de Prin-
fengragt, f 2150. *Hovingh.*
- Pijpenmarkt, N. 2. (Een Winkelhuis en Erve, bij de) bezijden het Paleis,
f 2950. *Jonkarnout.*
- Kalverstraat, N. 172. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Olijflagers-
steeg, f 2000. *Gerrits.*
- Buiten Brouwersstraat, N. 21. (Een Huis en Erve, in de) f 1200. *Looman.*
- Nieuwe Spiegelstraat, Z. Z. N. 54. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning
en Erven, in de) bij de Kerkstraat, f 2800. *Opgeh.*
- Lindenstraat. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat,
f 675. *Palmbloom.*
- Lindengragt, N. 86. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in één Koop-
op de) f 1410. *Opgeh.*
- Eerste Egelantiers-Dwarsstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) f 875.
Jagers.
- Oude Looijersstraat, N. 26. (Een Winkelhuis en Erve, zijnde twee Wo-
ningen onder één Dak, benevens twee Achterhuizen en Erven, (te za-
men in één Koop), in de) bij de Prinsengragt, f 650. *Eeckhoff.*
- Tuinstraat, N. 126. (Een Huis en Erve, in de) bij de Lijbaansgragt,
f 285. *Opgeh.*
- Boomstraat, N. 44. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij 't Kathuizers
-Kerkhof, f 290. *Rijfkegel.*
- Lavendelstraat, N. 2. (De helft in een Winkelhuis en Erve, in de) f 360.
Eeckhoff.
- Rapenburgergragt, N. 30. (Een Huis en Erve, op de) bij de Foelijstraat,
f 1625. *Gerrits.*
- Warmoesstraat, N. 151. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, in de)
over de Enge Kerksteeg, f 5010. *Opgeh.*
- Oude Lelijstraat, N. 2. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 3500. *van
Wulvan.*
- Rapenburgerstraat, N. Z. N. 117. (Een Huis en Erve, in de) f 1500. *Opg.*
- Eerste Egelantiers-Dwarsstraat, N. 60. (Een Huis en Erve, in de) f 1600.
Broekhuizen.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 7 Januarij 1811.

- Wittenburg, N. 67. (Een Huis en Erve, op) in de Kleine Straat, f 290,
in slag f 2. *Rijfkegel.*
- Wittenburg, N. 55. (Een Huis en Erve, op) in de Kleine Straat, f 160,
in slag f 8. *Schouten.*
- Wittenburg, N. 39. (Een Huis en Erve, op) in de Kleine Straat, f 280,
in slag f 20. *Dezefde.*
- Wittenburg, N. 93. (Een Huis en Erve, op) in de Grootte Straat, f 310,
in slag f 100. *Wansbeck.*

- Wittenburg, N. 17. (Een Huis en Erve, op) bij de Kleine Straat, f 120, in slag f 100. *Ribouleau*.
- Oude Waal, N. 76. (Een Huis en Erve, op de) bij de Oude Schans, f 1825, in slag f 215. *Korthals*.
- Singel, N. 208. (Een Huis en Erve, op 't) bij de Lijbaansweg, f 2000. Opg.
- Weesperstraat, N. 129. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, f 1575, in slag f 200. *Hoefkens*.
- Oostenburg, N. 10. (Een Huis en Erve, op) in de Achterstraat, f 150. Opg.
- Prinsengragt, N. 12. (Een Huis en Erve, op de) over 't Doolhof, in de Bleekers Gang, f 75, in slag f 10. *van Wouw*.
- Twee Huizen en Erve, naar 't evengenoemde, in dito Gang, N. 10 en 11. f 180. *Clawen*.
- Een Huis en Erve, over 't evengenoemde, in dito Gang, N. 7. f 65. in slag f 5. *van Wouw*.
- Een Herberg, genaamd *Hogerlust*, aan de Wetering, over 't oude Stadlander, N. 31; en een Pleister-Tuin, met dezelve blazingen, enz., naast 't evengenoemde, N. 30. f 2003. Opgen.
- Tweede Tuin Dwarsstraat, N. 20. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 250, in slag f 50. *Palmboom*.
- Dwarsstraat, N. 164. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, f 160, in slag f 1. *Gerrits*.
- Angeliensgragt, Z. Z. N. a. (Een Huis en Erve, op de) bij de Lijbaansgragt, in de Ramengang, f 50. *Leckhoff*.
- Tweede Linden-Dwarsstraat, N. 17. (Een Huis en Erve, in de) achter 't Kathuizens Kerkhof, f 270, in slag f 16. *Dezelde*.
- Palmstraat, N. 28. (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 50, in slag f 20. *Leckhoff*.
- Vinkenstraat, N. 70. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Dommerstraat, f 210, in slag f 50. *Palmboom*.
- Hekelveld, N. 4. (Een Huis en Erve, op 't) in 't Kleine Hemelrijk, f 200, in slag f 5. *Draefthuis*.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 14. Januarij.

- Keizersgragt, N. 489. (Een dubbeld Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de Weesperstraat, f 12075. Opgen.
- Singel, N. 169. (Een Koopmans Huis en Erve, op 't) bij de Torensteeg, f 10100, in slag f 50. *Paraan*.
- N. Z. Voorburgwal, 189. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Molsteeg, f 4800, in slag f 200. *J. Eds & Zoon*.
- Hoerengragt, N. 597. (Een Koopmans Huis, Tuin, Tuinhuys en Erve, op de) bij de Utrechtse-straat, f 17600. Opgen.
- Binnen Bovenmerstraat, N. 27. (Een Huis en Erve, in de) f 200. Opg.
- Kleine Kattenburgerstraat, N. 182. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, in de) bij 't Plein, f 1027. Opgen.
- Kadijk, N. 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7. (De Opstal van een Schepstimmer- of Sloperwerf, genaamd *Valkenheide*, met dezelve Bass- en Kooptu- Woningen, enz., benevens zeven apart verhuurd staende Woningen, op de hoek van de) en 't Plijn, f 1775, in slag f 200. *Reувekamp*.

Deze onderstaande *Schepen* zijn geveild op *Maandag* 31
Decembär 1810, in het N. Z. Heeren Logement.

Boon-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *'s is niet anders* lang over steven 43 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 11½ voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet. Alles Amsterdamsche voeten. f 250, in slag f 1. *Tennis de Vries.*

Mot-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Hoop*, gevoerd door Schipper JAN BERNHART BLUYMS., lang over steven 59 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet 10 duim. Alles Amsterdamsche voeten. f 260, in slag f 50. *R. der Kinderen.*

Deze onderstaande *Schepen* op *Woensdag* 19 Decembär,
in de Nes, in de Brakke Grond.

Fregat-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *The Planter*, lang over steven 101½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 29 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 13 voet 5 duim, met een verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 6 voet, achter de groots-mast hoog aan boord 7½ voet. f 8000, in slag f 825. *J. N. Apostool.*

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *The Harmony of Boston*, lang over steven 81 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 23 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 9 voet 6 duim, met een verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet. f 5000, in slag f 1000. *G. van Peltzingen.*

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *Friendship of New London*, lang over steven 69 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 23 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 12 voet. f 2025. *J. Dethin.*

Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Hoop*, lang over steven 77 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 2 duim. f 1200, in slag f 875. *E. J. Korf.*

Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *de Vrouwen Gunst*, lang over steven 73½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 6 duim. f 1400, in slag f 700. *Klasz Esje.*

Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *Margrta*, lang over steven 77 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 4 duim. f 1000, in slag f 500. *Nannink Klift.*
Zijnde allen Amsterdamsche voeten.

Deze onderstaande *Vaartuigen* op *Maandag* 31 *December*,
in de *Nes*, in de *brakke Grond*.

Fregat-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *Whampoa*, lang over steven 104 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 29 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 13 voet 4 duim, met een verdek bij de eerste balk voor 't groot luik hoog aan boord 5 voet 8 duim. *f* 10000, in slag *f* 7000. *J. van Olivier*.

Kof-Schuitje, (Een extra ordinair Welbezeild Vries), genaamd *Overwagt*, lang over steven 33 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 9 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 31 voet. *f* 75. *W. I. Beth*.

Schuitje, (Een extra ordinair Welbezeild Vries) genaamd *de jonge Gerard*, lang over steven 56 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12½ voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet 10 duim. *f* 185. *J. Duys*.

Kof-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Vriendschap*, lang over steven 74 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 18 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 1 duim. *f* 1000, in slag *f* 3000. *G. Broekhuizen*.

Kofje-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild Vries) genaamd *de Vriendschap*, lang over steven 54 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 5 voet 8 duim. *f* 300, in slag *f* 300. Den Eigenaar.

Hektjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de twee Gebroeders*, lang over steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 8 duim. *f* 430, in slag *f* 300. Den Eigenaar.

Smak-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de jonge Jacob*, lang over steven 78 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 3 duim. *f* 1000, in slag *f* 1100. *E. Smis*.

Tjalk-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Vrouw Catharina*, lang over steven 71 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. *f* 1200, in slag *f* 1600. *C. de Grijs*.

Gaffel-Schip, (Een extra ordinair Welbezeild) genaamd *de Harmonie*, lang over steven 50 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 19 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. *f* 2000, in slag *f* 700. *W. I. Beth*.
Zijnde allen *Amsterdamsche* voeten.

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

—○○○○—
HET-EN-VEERTIGSTE VERVOLG DER KORTSTE LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Den zelfden avond (22 van zomermaand 1667), werd de tijding van deze overwinning op de Engelschen, met een galjoet aan Hun Hoog Mog. gezonden; begevende zich onzen held met den Heer Ruard intuschen naar boord van Kapitein VAN BRAKEL, om hem met zijne gemaakte prijs geluk te wenschen, en hun genoegn aan den dag te leggen over zijne betoonde moed en dapperheid.

Den daaraan volgenden dag, weér en wind gunstig zijnde, werd aan vijf opontbodene en aangekomene brandschepen bevel gegeven om de vier groote Koningschepen, dewelke hooger op in de rivier lagen, te vernielen. De uitvoering van dit bevel was zeer moeilijk, liggende tuschen die schepen en het Nederlandsch esquadre het fort *Ugnor*, waaruit onophoudelijk met zwaar geschut werd gekanonneert; doch hoe onnievoertijk dit ontwerp ook scheen te zijn, wist DE RUITER echter weldra zoodanige orders te stellen, als dienstig konden zijn om alle zwaarigheden te boven te komen. Deze onderneming werd aan zeven Kapiteinen opgedragen, met schriftelijke last om de rivier optezeilen tot aan de genoemde vijandelijke schepen; de branders voorbij het kasteel te geleiden en dezelve alsdan onder medewerking van hun geschut, aan te brengen. Dit bevel ging gepaard met eene ernstige vermaning, om zich in dezen met alle dapperheid en moed, ten dienst van het vaderland, te gedragen; het geen ook door hun alle werd beloofd en toegejuicht.

Omtrent den middag ging dit esquadre met een oost noord-oosten-wind onder zeil, en was reeds ten twee uren na den middag aan het kasteel genaderd; alda maakten de Nederlanders een hevig vuur op hetzelfde, om hierdoor de branders gelegenheid te geven om het fort te passeeren en de vijandelijke schepen aan boord te klampen; dit vuur werd zoo van het fort als van de batterij aan de andere zijde van de rivier, met geene mindere hevigheid beantwoord. De Engelschen intuschen hun naderend lot te gemoet ziende, boorden alda drie hunner grootste schepen in den grond; doch dezelve nog te hoog boven water liggende, werden echter door de onzen aangestoken. De Lieutenant-Admiraal DE RUITER intuschen begeerig zijnde de toedragt der zaak te weten, sprong weldra in eene sloep, om hiervan kennis te nemen. Den Heer Ruard hem naar zijn oogmerk in deze vragende, antwoordde hij: *Ik zal gaan zien hoe 's ons volk daar zal maken.* Waarop den Ruard zeide: *Ik zal u dan vergezelschappen.* Hierop voerest zij beiden derwaards; nemende DE RUITER dadelijk bij zijn aankomst het commando van een der brandschepen op zich. De komman-

VIII. DEELS I. STUK.

E

30 **STAAT- EN LETTERKUNDIG**
 door **KORNELIS JACOBSSOON VANDER HEEVEN**, voerende het
 brandfchip *Rottendam*, was de voorste, die, het fchip *de Oude James*
 voorbij zeilende, het fchip *de Loyaal London* aan boord lag en in brand
 ftak. De tweede naderde het vijandelijk fchip *de Royaal Oude*, en ftak
James. De derde zochte in, dat hetzelfde dadelijk in lichte vlam ftond. Doch
 er den brand zochte in, dat hetzelfde dadelijk in lichte vlam ftond. Doch
 de twee eerftegenoemde fchepen geen vuur genoeg gevat hebbende, vond men
 zich genoodzaakt aan ieder fchip nog een brander te zenden, hetwelk
 van zulk een gewenscht gevolg was, dat dezelve weldra mede tot op het
 water toe, afbrandde. Dus zagen zich de Engelschen binnen een uur tijds
 van drie hunner grootfte en weerbaarfte fchepen berooft. Een vierde vijan-
 delijk fchip, *de Marmout* genaamd, ontfnapte ter naauwernood het ge-
 vaar. Nu meenden de Nederlanders nog hooger de rivier op te zeilen doch
 de veelvuldige zwarigheden, zoo door de engte der rivier, als de gezon-
 dene wrakken, deed hun van dit voornemen afzien, ook achtten zij zich
 thans gewroken omtrent het verbranden der Koopvaarders in het *Vlie*,
 en wel, doordien deze triumf was behaald in 't gezigt van den Hertog van
Jork, den Generaal **MONK**, en den Hertog van *Albermarle*. Het ver-
 lies der Nederlanders bij deze onderneming beftond in naauwlijks dertig
 dooden en weinig gekwetften, en dat der Engelschen in acht oorlogfchepen,
 waarvan twee genmen en zes verbrand zijn, behalven de fchepen die
 zij, tot afbreuk van de Nederlanders, hadden doen zinken.

De tijding van deze nederlaag verwekte in *Engeland* geene geringe ont-
 fteltemis, en gaf aanleiding tot menigvuldige morringen en valsche ge-
 ruchten onder het volk; te meer, doordien nimmet eene vijand gewaagd
 had zoo diep in *Engeland* te dringen, dewijl men *Chatham* zelfs voor een
 der veiligfte havens van het Britfche rijk achtte. In 't land van *Kent* en
 in den omtrek van *Rochester* was alles in rep en roer, wordende aldaar
 eene groote krijgsmagt op den been gebragt, om hierdoor de Nederlanders
 het land te beletten.

Na deze zegepraal haalden de onzen nog tien ftukken gefchut van den
 wal, vernielden aldaar alle de gemaakte verfterkingen van den vijand, en
 ftaken alles, wat tot toerusting of fcheepsbouw dienen kon, in den brand;
 waarna zij den volgenden dag met hunne genomene prijzen de rivier af-
 zakt, bij welke gelegenheid onzen held met het fregat *Harderwijk*
 aan den grond geraakte; doch door het wasfchen van 't water fpoedig
 weder vlot geraakt zijnde, begaf hij zich met de floep naar het gros van
 de vloot, en wel in het gezicht der vijandelijke foldaten, waar mede den
 oever der rivier als vervuld was; hoewel dezelve aan de vloot geen na-
 deel konden toebrengen, zijnde deze voorzorg van den vijand alleenlijk
 gebruikt om alle aanflag der Nederlanders tegen het vaste land aftekeeren.
 Intusfchen was nu de Nederlandsche vloot met het Zeeuwfch esquadre,
 beftaande in vijf fchepen, een brander en een hoeker, verfterkt, en tot
 vier-en-tachtig zoo groote als kleinere fchepen, aangegroeid; waardoor
 dezelve weder volkomen in staat was om den vijand andermaal het hoofd
 te bieden en de eer van hunne vlag te handhaven.

(T vervolg hier na.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTE-
NISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Sprókkelmaand (Febr.)

- 1 Oproer in *Leeuwarden*. 1580. — *Frankrijk* verklaart den oorlog aan *Engeland* en den Stadhouder van *Holland*. 1793.
- 2 WILLEM III. wordt Eerftadhouder enz. van *Holland* en *Zeeland*. 1674.
- 3 *St. Lufpatus* door de *Engelfchen* ingenomen. 1781.
- 4 Schout-bij-nacht KRULL sneuvelt in een gevecht tegen de *Engelfchen*. 1781. — Landing van de *Franfchen* op *St. Domingo*, en begin van den oorlog tegen TOUSSAINT L'OUVERTURE. 1802.
- 5 Ten tweedenmale biedt *Nederland*, te vergeefs, zijne fouvereiniteit aan de *Engelfchen* aan. 1587. — Dwaze tulphandel in *Holland* verboden. 1637.
- 6 *Braziiliën* geheel door de *Nederlanders* verlaten, 't welk voor hun een zeer groot verlies was. 1654.
- 7 Naauwere vereeniging van *Groningen* met de *Ommelanden*. 1595.
- 8 *Amfterdam* verklaart zich Staatsgezind. 1578. — Kruidmagazijn te *Delft* gefprongen. 1742.
- 9 *Spanje* verbiedt allen koophandel met *Nederland*. 1599.
- 10 Eerfte provinciale Raad van *Holland*, te *Delft* gehouden. 1573.
- 11 Keizer MAXIMILIAAN fchenkt de Keizerlijke kroon in 't wapen van *Amfterdam*. 1488.
- 12 *Nederland* fluit een Zondfch tol-traktaat met *Denemarken*. 1647. — KANT overleden. 1804.
- 13 *Rotterdam* verheven tot de zevende groote ftad van *Holland*. 1580.
- 14 *Nederland* bied dezelfs fouvereiniteit, te vergeefs, *Frankrijk* aan. 1585.
- 15 BREDERODE, hoofd der *Nederlandsche* edelen, overleden. 1568. — Heeft de H. vader *Kom:n* verlaten. 1798.
- 16 De Raad van PHILIPS II. veroordeelt de *Nederlanders* in lijf en goed. 1566. — 'T Eerftadhouderfchap in *Holland* vernietigd. 1795.
- 17 PHILIPS II. belooft de aftogt der *Spaanfche* troepen. 1577. — Gezevende zalmvangst te *Gorinchem*. 1753.
- 18 LUTHER overleden. 1546. — TROMP flaat de *Spaanfche* vloot. 1639. — Zwarte ftom binnen het geheele rijk van *Holland*, die ook nog den eerftvolgenden dag aanhield. 1807.
- 19 *Holland's* protest tegen 't eeuwig gebod van *Spanje*. 1577. — Westmunfterfche vrede met *Engeland*. 1674.
- 20 WILLEM III bedankt voor de fouvereiniteit van *Gelderland*. 1675. — De vernietiging der *Oftendefche* compagnie bedongen. 1782. — Keizer JOS EPH II. overleden. 1790.
- 21 *Ambona* door de *Nederlanders* op de *Portugezen* veroverd. 1605. — DE RUITER wordt Licuten. Adm. Gen. 1673. — De kaap *de goede Hoop* overgegeven aan den *Bataaffchen* Commiffaris-generaal en Gouverneur-generaal. 1803.
- 22 KARL V. vereenigd het Stadhouder- met het Admiraalfchap. 1547.

S T A A T - E N L E T T E R K U N D I G

- 23 Laatste vijandelijkheid tuschen *Spanje* en den Staat. 1648. — WILLEM III. en MARIA worden Koning en Koningin van *Engeland*. 1689.
- 24 Bevrediging der *Javanen* in onze *Oostindijë*. 1757.
- 25 De familie van CALAS in hare eer hersteld. 1793. — JAN NIEUWENHUYSEN, stichter der maatschappij *Tot nut van 't algemeen*, overleden. 1806.
- 26 PHILIPS II. bevestigt het vonnis van den 16den dezer (zie boven), waardoor de *Nederlanders* het regt verkregen om hem af te zweeven. 1566.
- 27 Trekvaart tuschen *Leyden* en *Haarlem* aanbesteed. 1657.
- 28 Begin van den driedaagfchen zeeslag van *TROMP*, bij *Poorlland*, waarin hij 150 koopvaarders tegen de *Engelschen* verdedigde. 1653.
- NB. In deze maand, ten jare 1808, is (ingevoolge het traktaat den 11den van Slagtsmaand, laatst te voren, te *Fontainebleau* gesloten) de stad *Plissingen*, met den omtrek van 1800 *eters*, dóór den Koning van *Holland* aan den Keizer van *Frankrijk* afgegaan.
- Weg is in deze maand, en ten zelfden jare, *Oostfriesland*, enz. tot het elfde departement van *Holland* benoemd, en met dat Rijk vereenigd.

B L O E M T U I N - A R B E I D V O O R D E N B U R G E R .

In Sprokkelmaand.

Dewijl deze maand dikwijls vele schoone en zachte dagen oplevert, zijn dezelve zeer geschikt tot het planten van fruit- en andere boomen, indien zulks in Herfst- of Wintermaand niet gefchied is. Op het einde van deze maand ent men onderscheidene vruchtboomen, als mede rozenboomen, wijngaarden, kamperfoelie enz.; ook verplant men nu bij schoon weer alle bloemdragende heestergewasfen, die in de opene lucht groeijen, als de Syringa, Geldersche roos, rozeboomen, kamperfoelie, jasmijn enz. Men moet ook nu nog van tijd tot tijd de boomen met tabakswater bespuiten en met tabaksstof bestrooijen, want alle vertraging hieromtrent zou zeer nadeelige gevolgen kunnen hebben.

De planten welke in deze maand bloeijen, zijn: de geele en purper Krokus, eenige Hyacinthen, enkele Anemone en Narcissen, de geele Muur-Anjelier, eenige dubbele Maagdelye en Nagelbloemen enz.

O P L O S S I N G E N d e r V O O R D R A G T E N , g e p l a a t t e i n o n s 7de Ds. 4de stuk.

L O G O G R Y P H E N .

Y.) ZUTPHEN; voorgesteld door den Heer C. A. Thieme, te *Zutphen*: — ontbonden door de Heeren N. Laergraag, te *W.*; G. te *A.*; W. Hemling, te *Hoorn*; J. G. A. Lotze, aldaar; Dk. Donker Mz., te *Z. k.*; D. H., te *W.*; L. M., te *Haarn*; Meijer. H. C. L. Velth (in verzen); de Heeren H. E. Rauhoff, D. H., te *Z.*; Joh. F. Hollerman; J. G. Rauhoff, F. C. Klingenspoor, G. Beekman, J. Hesseltelt Bz.; L. J. Hoebé, M. M. Coopman, J. Leman, te *A.*; *M.*

Endes, Meisfrouwen A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; Geesje Dirks; de Heeren Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; P. M. F. Tulleken, J. J. van Wij, te *Arnhem*; P. W. Meijer, aldaar; Louis Wilhelm Rabe, mede aldaar; W. D. Manvis (in verzen); L. Hoffman, te *Arnhem*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Willem George van G.; C. Root, te *Wormerveer* (in verzen); P. Oomheyn, te *Wormerveer* (in verzen); H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen).

De volgende dichtmatige ontwikkelingen zijn hierop ingezonden:

Zet, is een' wijze van gelieden.
De *pen* gebruiken vele lieden.
De *pes* is mannen kleiderdragt.
In *husten* ziet men zelden pracht.
Het *net* bezorgt ons menig visch,
Die, wel bereid, zeer smaaktijk is.

'T woord *het* is een bepaald lidwoord,
En *ut* tot de muziek behoord;
Voorts vond ik nog liet woordje *ne*,
En ook het niet genoemde *se*.
En eirdelijk *put*, *han* en *hen*.
In 't hier bedoelde woord ZUTPHEN.

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

Zet, *hut* en *put*,
Ook *ne* en *ut* (*).

Dees woorden zijn, door 't yel te ontblinden,
In ZUTPHEN, 't moederwoord, te vinden.

Net, *pes* en *pen*,
Hes, *han* en *hen*.

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

Door ZUTPHEN als het woord te stellen,
Kan ik hier al 't genoemde tellen.

J. Zwartfluis, te *Wormerveer*.

Mijn vriend! *zet* op uw *pes*,
En neemt dan ook het *net*,
'T hangt achter in uw *hut*,
Of mogelijk bij de *put*.

Uw eerste logogryph bevat
De naam van ZUTPHEN, zekre stad.

Henrikus Arens (†).

Daar trapt nu onze *ben*
Weér op die fraaie *pen*,
O neemt hem op, schrijft voort
Dat ZUTPHEN is het woord.

B. D. Widt, te *Zutphen*.

ZUTPHEN is,
Naar ik gis,
'T doel. Is 't mis?

W. R. Idema, te *Hoorn*.

ZUTPHEN zeggen ook de Heeren A. W. Jbsz., en Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*, beiden met aantekening van onderscheidene door den Heer opgever overgeslagen woorden, wordende dit getal door de laatst genoemde met nog negen Bijbalsche woorden verrijkt.

2). DEBORA; opgegeven door den Heer Ts. C. C. Everts: is gevonden door de heeren J. G. Fikken, Jacobus Driehuys Rabe, te *Arnhem*; Louis Wilhelm Rabe, aldaar; J. Leman,

(*) *Ne*, betekend in 's Latijn op dat niet, en *ut*, op dat *se* ook nu dat.

(†) Deze Correspondent toekend als overgeslagen aan, de woorden: *put*, *haup*, *tan*, te en en.

te *A.*; N. Leergraag, te *W.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; G., te *A.*; P. W. Meijer, te *Arnhem*; L. Hoffman, aldaar; Meisjfvrouwen A. M. J. Rabe, mede aldaar; Geesje Dirks; de Heeren L. J. Hoebé, J. Hestfeldt *Bz.*, F. C. Klingenspoor, J. G. Reurhoff, Joh. F. Hollermann, D. H., te *Z.*; H. E. Reurhoff, A. Timme, en A. T. van der Krabben; L. M., te *Hoorn*; J. G. A. Lotze, aldaar; D. H., te *W.*.....; J. Zwartfluis, te *Wormerveer* (in verzen); P. Oomheyn, aldaar (in verzen); C. A. Thieme, te *Zutphen* (in verzen); Dk. Donker *Mz.*, te *Z.*...k; W. Hemling, te *Hoorn*; C. Root, te *Wormerveer* (in verzen); W. D. Manvis (in verzen); B. D. Widt, te *Zutphen* (in verzen); Stephanus Verstraate n, te *Waverveen*, met aantekening van nog tien overgeflagen woorden; A. W. *Jbsz.*, mede nog drie dergelijke woorden opmerkende.

Nog zijn de volgende dichtmatige ontbindingen ingezonden:

DEBORA, een vrouwenaam,
Zij het hoofdwoord wzen,
Dacht ik, toen 'k deez' opgaaf slechts
Ecnmaal had gelezen.

'K zocht dus alle woorden na,
Dié men moest ontbinden,
En ik kon die altemaal
Er naar eisch in vinden.

W. R. Idema, te *Hoorn*.

De logogryph, jonget voorgesteld,
En wef in 't vierde stuk gemeld,
Biedt zeker 't bijbelboek u aan,
Ook kan men 't op deez' kant zien staan;
Ras zult gij daar die letters vinden
Als u het doelwoord kan ontwinden.

De vrouw die Isrel uit zijn druk,
En Jakobs zaad onthief van 't juk,
Gevat in zich het moederwoord.
"O ja! haar mam heeft u bekoord."
Piep 'k uit, en was toen ook voldaan,
Yls ik die aan den kant zag staan.

K. Oomheyn *Jr.*, te *Wormerveer*.

G. Beekman.

'K vond in uw logogryph weiras
Dat DEBORA de mening was.

Henrikus Arens.

DEBORA, de Profetesfe,
Zong welcer van Jaëls daad,
Toen zij, met de grootste fierheid
En met manlijk, wijs beraad,
Eenen Sifera (*) deed sneven,
Die al vlugtend tot haar kwam,
En wien zij met schoone woorden,
Onder haar bescherming nam.
Nauwlijks is zijn dorst gematigd
Door haar rijkelyk onthaal,
Of hij legt, door slaap bevangen,
Zich ter rust in hare zaal.

Hier is 't voorbeeld harer fierheid,
Waarvoor 's Konings glans verdooft;
Met haar vrouwelyke handen
Klinkt ze een nagel door zijn hoofd,
En biedt hem, in 't bloed als wentlend,
Zoo het strijderd' leger aan,
Dat bewondrend bij haar stoutheid
En haar schoone daad, bleef staan.
Ja, zij zong van deze vrouwe,
En vereenigde haar naam.
DEBORA! hier de achting waardig,
Gij zijt tot het doel bekwaam.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

(*) Een krijgsoverste van Koning Jabin, van wier tijd in oorlog met de kinderen Israëls. Richt 4,

De, der, de, Beor (1), *Bor* (2) en *Da*,
Boe, ba, boer, Breda, Ar (3) en *ra*,
Rad, Ader (4), *bode, eb, bord, Arod* (5),
Met *Oreb* (6), *rde, Reba* (7), *bod*,

Bed, Oder, Er (8), *ra, rob, Abo*,
Met *Obed* (9), *Beda, drab, Ebro*,
Deez' woordenrei vindt men wel dra
In 't vrouwenamtje **DEBOR A.**

Johs. Gelfligter, te *Edam*.

LOGOORYPH-CHARADE.

KOFFER; voorgesteld door den Heer J. P. Rijk: — is gevonden door de Heeren A. W. *Jbsz.* (in verzen); Dk. Donker *Mz.* te *Z.....k*; C. Root, te *Wormerveer* (in verzen); J. G. A. Lotze, te *Hoorn*; W: Hemfing, aldaar; D. H., te *W.....*; A. Timme, en A. T. van der Krabben, D. H., te *Z*; Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; J. Heschelt *Bz.*, P. W. Meijer, te *Arnhem*; G., te *A*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; N. Leergraag, te *W.*; P. Oomheyn, te *Wormerveer*. Ook de volgende dichtmatige ontwikkelingen zijn hierop ingezonden:

Een **KOFFER**, nog geen vier voet lang,
Deed Huis de Groot ontsnappen;
Twee uren zat hij stil, en bang
Dat men hem zou betrapten.
Zijn vrouw, Maria Reigersberg (*),
Had deze list verzonnen,

Zij koos zijn plaats, en zonder erg
Was 't spel bijna gewonnen.
'T was Els van Houwening, zijn meid,
Die 't **KOFFER** werd bevolen;
Zoo werd de Groot, door dit beleid,
Uit Loevestein gestolen.

A. A. van der Kaay.

Wie gaat ook met zijn *kof* in zee,
Of neemt gewis zijn *soke* mee?

Hiermee is 't eerste deel ontboden.
Nu dient het tweede nog gevonden:

Wel, als 'k bij *kof* 't woord *far* dan voeg,
Is 't tot het doelwoord reeds genoeg.

Henrikus Arens.

*Tot reizen gebruikt men zeer dikwijls een KOFFER,
Bij de ouden hun Godsdienst beminde men 't offer,
En kof, eene scheepsnaam, van achtren gelezen,
Is een van de zeilen. Zou dit niet zoo wezen?*

W. R. Idema, te *Hoorn*.

(1) *Beor*, de vader van *Bela*, een der koningen van *Edom*, Gen. 36 vs. 34; ook was de vader van *Bileam*, *Beor* genaamd. Num. 22 vs. 5. (2) *Bor*, *Nederlandsch* geschiedschrijver. (3) *Ar*, eene hoofdstad der *Moabiten*. Num. 21 vs. 28. (4) *Ader*, behalven dat zoo een lichaamsdeel heet, is 't ook de naam van een afstammeling van *Benjamin*, een hoofd der vaderen van de genen die te *Jerusalem* woonden. 1 Chron. 8 vs. 15. (5) *Arod*, de zoids zoon van *Gad*. Gen. 46 vs. 16. verg. Num. 26 vs. 17. (6) *Oreb*, niet een berg, zoo als in de *logogryph* staat, dat was *Boreb*; maar *Oreb* was een vorst, verslagen door de manschap van *Gideon*; ook een rotssteen, waarop waarschijnlijk *Oreb* sneuvelde. Richt. 7 vs. 25. Pl. 83 vs. 12. Jef. 10 vs. 26. (7) *Reba*, men vindt van hem Num. 31 vs. 8. hij wordt een geweldige *Sihons* genaamd. Jof. 13 vs. 21. (8) *Er*, 1.) de oudste zoon van *Juda*. Gen. 38 vs. 6. 2.) de oudste zoon van *Juda's* derde zoon. 1 Chron. 4 vs. 21. 3.) de zoon van *Josef*, de vader van *Elmodam*. Luc. 3 vs. 28. (9) *Obed*, vijf van die naam vindt men in Gods woord gemeld; 1.) de zoon van *Boaz* bij *Ruth*. Ruth 4 vs. 17, 22. 2.) een zoon van *Ephraim*. 1 Chron. 2 vs. 37. 3.) een der helden *David's*. 1 Chron. 11 vs. 47. 4.) een poortier. 1 Chron. 26 vs. 7. 5.) een overste over honderd, onder de *Levieten*. 2 Chron. 23 vs. 1.

(*) Of *Maria van Reigersbergen*.

Ko, loop eens spoedig naar de kof,
 En zeg: „ dat schipper Keizer
 „ Nog niet vertrekt; doordien ik nog
 „ Een KOFFER heb vol ijzer. ”
 Het antwoord was: „ Hij komt terug
 „, Mijnheer! welk een geluk

„ Dat hem, toen hij van wat af Rak
 „ Zijn fokzell scheurd' aan stuk;
 „ Doch met een kleine opofering
 „ Is ras de zaak weer goed. ”
 Dus ziet men dat somsvoordeel spruit
 Uit menig tegenspoed.

W. D. Manvis.

'T KOFFER, dat tot vele zaken
 Zijne diensten ons bewijst,
 En als w'ons reisvaardig maken,
 Ook zeer dikwijls met ons reist,
 Dient hier voor het woord genomen
 Waar 'k deze opgeef med' ontbind;
 'T kof, bij voorbeeld klieft de stroomen.
 Fok, men aan elk zeiltuig vindt.
 'T ijzer is in alle landen
 Als een zeer onmisbaar tet,

Dat men door veel nijvre handen
 Ten gebruik bereiden ziet.
 Doch dit all' is van geen waarde
 Bij her heerlijk, groot geschenk
 Dat ons God eens openbaarde,
 En waaraan 'k met vreugde denk,
 'K meen, het offer van zijn liefde,
 „Dat Hij schonk uit menschenmitn,
 Toen hun wis bederf Hem griesde,
 Christent juich om dit gewin!

H. W. Carras, te *Zusphen*.

Hij, die tot reizen zich begeeft,
 Gebruikt veeltijds een KOFFER.
 En wordt dit woord outhoofd, dan heeft
 Men 't lang bekende offer;

Ook kan men in 't gevraagde woord
 Den kof en 't fokzell vinden,
 En 't geen tot zekre delstok hoord
 Zal ijzer mij ontbinden.

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

*De fok dient op de kof, nu fer bij kot gedaan,
 ('T welk ijzer zegt in 't Fransch) dan ziet men KOFFER slaan:
 Doet nu de letter k van koffer,
 Dan hebt ge iets van den berèdionst, 't weten; het woord offer.*
 Johs. Geltfligter, te *Edam*.

*Zdo ik mij niet vergiv, Mijnheer!
 Komt wis nu doot op KOFFER medr.*

J. Zwartfluis, te *Wormerveer*.

C H A R A D E S.

L. ASSENDELFT; opgegeven door den Heer G. v. O.: — ontbon-
 den door de Heeren J. Zwartfluis, te *Wormerveer* (in verzen);
 Dk. Donker Mz., te *Z.....k*; L. J. Hoebé; A. W. Jbsz.;
 C. Root, te *Wormerveer*; D. H., te *W.....*; J. G. A. Lot-
 ze, te *Hoorn*; W. Hemling, aldaar; L. M....., mede aldaar;
 D. H., te *Z.*; H. E. Reurhoff, A. Timme, en A. T. van der
 Krabben; Stephanus Verstraaten, te *Wormerveer*; Joh. F.
 Hollerman, te *Zusphen*; J. G. Reurhoff; Mevrouw H.
 C. L. Veth; Geesje Dirks; de Heeren J. Hesselfelt Bz.,
 P. Hoffman, te *Arnhem*; P. W. Meijer, aldaar; J. J. van Wij,
 mede aldaar; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; P. M. F. Tulleken,
 P. Oombeyn, te *Wormerveer*; Jacobus Driehuy's Rabe,

te

te *Arnhem*; G. Beekman (in verzen); N. Leergraag, te *W*;
G., te *A*; F. C. Klingenspoor, W. D. Manvis (in verzen);
C. A. Thieme, te *Zutphen* (in verzen).

- De dichtmatige onbindingen hierop ingezonden, zijn de volgende:

*K bepaal voor 't woord hier ASSENDELFT, | *As*'t geen mij 't eerst voor de aandacht kwam,
'T geen hier een dorp moet wezen, | Zal u het eerste geven;
Doch 't laatste deel, ende eerste helft | Het tweede een straat in Amsterdam,
Doen u twee steden lezen. | Mits 't woord verkeerd geschreven.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Ik vond in uw clarde
As, sa, Nes, Asfen, Asft;

En zeg dus, dat uw mening
Geweest is, ASSENDELFT.

Henrikus Arcas.

*Wil men deze opgaaf juist ontlede,
Men vindt dan twee bekende steden,
Als Asfen, wel het eerst genoemd,
Doch niet zoo zeer als Delft beroemd;
Dan ziet men nog dat sa en as,
Ook Nes hiertoe zeer komt te pas;
Dus blijkt dan, dat, naar alle schijn,
Ook ASSENDELFT het dorp zal zijn.*

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

*De as behoort aan ieder wagen.
Sa, gebruikt men om te jagen,
Sen is Nes, verkeerd gespeld.
Delft en Asfen zijn twee steden.
Dus is, naar ik kan ontlede,
ASSENDELFT hier voorgesteld.*

W. R. Idema, te *Hoorn*.

*Werdt as verkeerd gespeld, men heeft 't aanhissend sal
Zoo ook het woordje sen, hierdoor krijgt men weldra
Den Nes, in Amsterdam 'en ook daarbij gelegen;
Voegt men nu sen bij as, dan wordt het doel verkregen;
Wanneer men Delft hieraan, als 't laatste deel verbindt;
Dus blijkt, dat ASSENDELFT het juiste doel ontwindt.*

Johs. Geltligter, te *Edam*.

2.) KIPPENHOK; voorgesteld door den Heer B. D. Widt; te
Zutphen:— opgelost door de Heeren Dk. Danker Mz., te *Z.....k*;
A. W. Jbz.; C. Root, te *Wormerveer*; D. H., te *W.....*;
D. H., te *Z.*; H. E. Reurhoff, Stephanus Verstraaten, te
Waverveen; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; G., te *A*; N. Leer-
graag, te *W*; F. C. Klingenspoor, C. A. Thieme, te *Zut-*
phen (in verzen).

De volgende dichtmatige beantwoordingen zijn hierop ingezonden :

Kip, is een geveugelt diertje,
'T word vaak in een *kok* gedoemt,
En 't geen men hier eigenartig
Heeft een KIPPENHOK genoemd.

Dank zijn wij u dus verschuldigt,
Voor dit vintirijke woord!
Ligtijk brengt uw schrandre breinaans
Nu op Hanenhok iets voort.

H. W. Carras, te Zutphen.

Kip, is een geveugelt dier.
Pen, vind ik voor 't tweede hier,
En het *kok* dient voor de lieden
Die aan de ondeugd hulde bieden.

Zijn dees deelen nu vereend,
'T blijkt dan dat hier is gemend
KIPPENHOK, een dieren woning,
In hetwelk de haan is Koning.

K. Oomheya Jr., te Wormerveer.

De *kip* is een zeer nuttig dier.
De *pen* gebruikt men op 't papier.
Een *kok* is dienstig voor die geen'

Die kwaad doet. Nu heb ik met een
Het KIPPENHOK gevonden
En dees charade ontbonden.

P. Oomheya, te Wormerveer.

C O Q U L A N E

De *kip* behoort tot 't nut geslacht,
En hare spijis wordt zeer geacht.
De *pen* verspreid soms kwaad en goed,
Hoewel zij vele menschen voedt:

'T *kok* strekt den slechten soms tot nut;
Daar 't hem voor meerder kwaad beschut.
Ook hun, die 't redelijk verstant
Ontberen, houdt het in den band.

Zijn nu dees deelen wel gevonden?

'K heb 't dan in KIPPENHOK ontbonden.

Henrikus Arens.

De kip verschafft gemak en nut,
Haar spijis wordt zeer geacht.

De pen is 't, waardoor kwaad en goed
Veeltijds wordt voortgebragt;

Een *kok* dient menigmaal om menschen op te sluiten
Die zinloos zijn, of hen, die vaak zich gaan te buiten.

Als wij nu *kip* en *pen* en *kok* verbonden lezen,
Zal KIPPENHOK het doel van dees charade wezen.

Johs Geltfligter, te Edam.

3.) ZOUTKETEN; voorgesteld door den Heer A. W. Ybrs.: — is ontbonden door de Heeren Stephanus Verstraaten, te Waverveen; G., te A.; N. Leergraag, te W.; P. W. Meijer, te Arnhem; J. G. A. Lotze, te Hoorn; W. Hemling, aldaar; D. H., te W.....; P. Oomheyn, te Wormerveer; (in verzen); K. Oomheyn Jr., aldaar (in verzen).

De volgende dichtmatige beantwoordingen zijn hierop ingezonden :

Zout is voor 't wenscbdom onontbeerk.
Ke, een verkorten vrouwenzaam.
Het is een wantig nuttig werktuig
En voor den wilscher juist bekwaam.

Het *zout* komt doorgaans uit de *keten*,
Wanneer het eerst gezuiverd is.
Als 't hiermee zeg, uw doel te vatten
Ben 'k in mijn meening vast niet mis.

W. D. Maaslé

*Het zout is zekerlijk onmisbaar om te leven,
 'T is hierom aan den mensch in ruime maat gegeven.
 Ke, is een vrouwenaam, en hier het tweede deel;
 En ten verkeerd, is net, zeer dienstig om te vischen.
 Voegt men dees deelen 's zaam, zoo kan 't dunkt mij, niet misfen
 Of men verkrijgt het woord ZOUTKREKEN voor 't geheel.*

W. R. Idema, te Hoorn.

'T zwemmend vischje, dat el dartlend
 In het frissche water leeft,
 Wordt veeltijds door 't net gevangen,
 'T geen den vischer voordeel geeft,
 Doch zal 't vischje ons voedsel geven,
 'T dient met zout dan toegemaakt,

Niemand toch ken 't zout ontberen,
 Waardoor 't eten lekker smaakt.
 Zou haar oorsprong dan voorzeker
 Ook niet werenswaardig zijn?
 'T is ZOUTKREKEN, en ook mede
 'T doel der opgave, zonder schijn.

H. W. Carras, te Zutphen.

Om uw charade wel te ontbinden,
 Mocht ik het edel zout eerst vinden,
 Zoo nut voor 't menichelijk geslacht,
 Ja door mij meer dan 't goud geacht:

Toen vond ik Ke een' vrouwenaam,
 En 't net, tot vischvangst zeer bekwaam.
 Naauw had 'k dees deelen zaam gebonden,
 Of 'k had uw doel, zoo 'k meen, gevonden.

C. Root, te Wormerveer.

4.) TROMMEL; voorgesteld door den Heer Hk. Wellan Hz.: —
 opgelost door de Heeren D. H., te W.....; D. H., te Z.; J. C.
 Honigh, te Zaandijk; N. Leergraag, te W.; J. Heseffelt
 Bz., G., te A., Dk Donker Mz., te Z....., k (*); Stephanus
 Verstraaten, te Waverveen.

De Heer Johs. Geltfligter, te Edam, zegt:

*Wijl honig, mel heet, in 's Latijn,
 Schijnt TROMMEL hier het woord te zijn;*

*Die dient wel tot 's gebak; maar ook 's gebiedend woord
 Trommel, of, roer den troml wordt bij den marsch gehoord.
 Trom omgekeerd, is mort, in 't Fransch, en mel verkeerd gelozen,
 Zet mooglijk hier 's verkorte lem, voor 's snijdend lemmer wizen.*

R A A D S E L,

STREL; opgegeven door den Heer H. W. Carras, te Zutphen: —
 is ontzadfeld door de Heeren W. Hemling, te Hoorn; J. G.
 Lotze, aldaar; Jacobus Driehuys Rabe, te Arnhem; P. W.
 Meijer, aldaar; J. C. Honigh, te Zaandijk; J. Heseffelt Bz.,
 Dk Donker Mz., te Z....., k; J. G. Reurhoff, G., te A.;
 N. Leergraag, te W.; P. M. F. Tulleken, L. M....., te

(*). Deze Correspondent merkt op de opgave aan; dat de Heer opgaver zeker op het
 woord lem moet doelen, wanneer hij zegt: verkeerd ben 'k nodig om te snijden; daar
 wel dit woord in de spraak van den Hongersner Siegenbeck niet te vinden is.
 Ook den Heer C. A. Thieme, te Zutphen, heeft ons soortgelijke aanmerking op dit
 woord toegezonden.

40 STAAT- EN LETTERKUNDIG

Hoorn; D. H., te Z.; Meisjesvrouwen A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; H. C. L. Veth (in verzen); de Heeren D. H., te *W.....*; H. E. Reurhoff; L. Hoffmann, te *Arnhem*; Willem George van G. (in verzen); P. Oomheyn, te *Wormerveer*; J. J. van Wij, te *Arnhem*; C. A. Thieme, te *Zutphen* (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; A. Timmè, en A. T. van der Krabben; C. Root, te *Wormerveer*; B. D. Widt, te *Zutphen*.

De dichtmatige ontraadfelingen, hierop ingekomen, zijn de volgende:
Een STEEL is aan de vrucht; maar steel! van 't werkvoorslezen,

*Is een zeer slechts raad,
 Die opgevolgd, of vroeg of laat,
 Aan wrange vruchten zal doen deelen.
 Elk zij dan, naar Gods rein gebod,
 Te vreden met zijn tijdelijk lot.*

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

Toen ik uw raadsel las,
 Dacht ik: wat mag dit wezen?
 Ik ging, op 't zelfde pas

Dit nog eens overlezen.
 En toen vond ik 't woord STEEL,
 Waarschijnlijk hier 't geheel.
 K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

De STEEL,
 Is een deel
 Van veel vruchten.

Doch 't steelen
 Doet velen
 Ook zuchten.

Henrikus Arens.

Van alle vruchten is de STEEL
 Voorzeker niet het beste deel.
 STEEL is ook een gebiedend woord,

Dat niet der maatschappij behoort;
 Dus is, ten minsten naar 'k gevoel,
 Dit van deze opgaf, 't juiste doel.

W. R. Idema, te *Hoorn*.

Dewijl op de vraag, luidende: 1.) *Wat was 't, het geen de afgoderij slaafde?* 2.) *Wat waren de Godspraken? Welke zijn de meest beroemde geweest, en door welk middel zijn ze gegeven?* — gedaan door den Heer H. P. Witkamp Pz.; geenig antwoord is ingekomen, laten wij dat van den Heer opgever alhier volgen:

1.) *Wat was 't, het geen de afgoderij slaafde?*

Eerftelijk: de Godspraken (*orakelen*), en alle die zaken, van welke men meenden dat zij de toekomstige gebeurtenissen voorspellen konde.

Ten tweeden: de staatkunde, want onder den dekmantel van schending van den Godsdiens, ontstond veeltijds oproer: 't was hierom 't belang van de vorsten, dat zij den afgoderij niet alleenlijk slaafden, maar zelfs deden vermeerderen.

2.) *Wat waren de Godspraken? welke zijn de meest beroemde geweest, en door welk middel waren ze gegeven?*

De Godspraken, door Seneca genoemd: *de wil der goden door menschenmond aangekondigd*, en door Cicero's *spreken der goden*, onderhielden den *Heidensche godsdiens*, en maakten een aanmerkelijke tak van denzelfden uit deszelfs geschiedenis moest zelfs in deze fabel intreden. Niets is meer beroemd dan de Godspraken: men raadpleegde haar niet alleen over groote ondernemingen, maar zelfs over bijzondere eenvoudige zaken. De lust om het toekomende te weten; de gewenschten uitslag zijner zaken te doen bevestigen; de nieuwsgierigheid, zoo eigen aan den mensch, alles bragt toe om die goden te raadplegen, welke 't vermogen hadden van het toekomende te kunnen voorzeggen, want alle de goden hadden dat vermogen niet. Van het invoeren der Godspraken af, bragt de ijver om haar te raadplegen, onmetelijke gaven in de tempels; want niets haalt bij de beëmmering voor en de nieuwsgierigheid na het toekomende.

De *Gesekliche Godspraken* waren de beroemdste, en ook de talrijkste. De Godspraak te *Dodone* was, volgens Herodotus, de oudste van *Griekenland*, en had met die van Jupiter Ammon, in *Lidven*, den zelfden oorsprong. De eerstgemelde werd in verzen of door 't lot gegeven; en die van Jupiter Ammon door teekenen, zoo als ook 't orakel van Apollo, te *Helopolis* in *Egypte*. De Godspraak van *Delphos* behoort mede tot de meest beroemde. De Godenleer-schrijvers willen dat de aarde het eerste geweest is, die er hare Godspraken gegeven heeft, en dat zij dezelve aan Themis, hare dochter, en die haar weder aan Apollo gegeven heeft, die zij zeer beminde; de priesterin ging alhier op de driehoek (*curtina*) zitten, maakte als dan duizenderlei bewegingen, en sprak iets, 't welk de priesters in verzen, en altoos in dubbelzinnige uitdrukkingen opschreven. — Apollo had nog verscheidene Godspraken; als, te *Llaros*, *Delos* enz.; doch dezen waren niet zoo beroemd als de anderen. 'T orakel van Trophonius (schoon deze slechts een held, en, volgens sommigen een rover en schelm was) in *Boatsän*, was ook zeer beroemd. De andere goden hadden ook wel Godspraken, dan deze waren weinig in aanzien.

De *Komeinen* gebruikten als hunnen Godspraak de boeken der *Sybillen*; waarvan de kerkvaders in de doring zijn gekomen, dat dezelve den Messias zouden voorzegd hebben. Gemelde vaders verhalen ook, dat de Godspraken hebben opgehouden te antwoorden, toen de Zaligmaker geboren is. Of dit waar zij, wil ik niet betwisten; maar ik denk dat de wijsgeerte (welke voor dat tijdstip een' hoogen trap beklommen had) de bedriegertjen der priesters ontdekt zal hebben; de achting voor de Godspraken zal hebben doen verslaauwen, en dat het Christendom 't overige zal volbragt hebben.

Bij de hiervoor geplaatste ontbindingen der *logogryph* **ZUTPHEN** behooren nog de namen der Heeren A. Timme en J. F. Sanders, en is door den Heer J. Koning te *Wessp*, beantwoord met het volgende:

Aad's *zilveren IJselfroom*, in een bekoortlijk oord,
Ligt **ZUTPHEN**, 's geen 'k beschouw als het bedaalde woord.

De *logogryph* BERGRA, is mede gevonden door de Heeren J. F. Sanders en J. Koning, te *Wesp*, welke laatstgenoemde geteerde Correspondent mede de juiste beantwoordingen op de *logogryph-charade*, *charades* en 't raadfel heeft ingezonden.

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,

Achtende Graaf van Holland.

(*Achtste vervolg.*)

Eenige jaren na dit voorval, trok den Graaf andermaal naar *Engeland*, en huwde zijn zoon JAN, aan ELIZABETH, dochter van EDUARD III, Koning van *Engeland*; waarna hij weder terug keerde, latende deze jonge Erfprins met deszelfs gemalin aldaar.

Een ander geval in *Europa*, gaf wederom oorzak dat het den ongelukkigigen Graaf nieuwe vijanden in de gevolgen berokkende, te weten, den oorlog tuschen *Engeland* en *Frankrijk*, iets hetwelk tuschen den beide rijken niet vreemd was, doch thans op nieuw onder meergemelden EDUARD III, en PHILIPS (*de schoone*), Koning van *Frankrijk*, was ontstaan. Beide partijen beijerden zich tot het verkrijgen van nieuwe bondgenooten; *Engeland* wendde hiertoe het oog op ADOLPHUS, uit het dootlichtig huis van *Nassau*, Keizer van *Duitschland*. De gezanten tot bewerking hiervan werden naar *Dordrecht* gezonden, alwaar Graaf FLORIS zijne afgevaardigden mede had, om een verbond tuschen den Keizer en *Engeland* tot stand te brengen.

Hoewel het laatstgenoemde rijk hierdoor deszelfs oogmerk bereikten, was het echter niet zonder eene aanzienlijke somme gelds aan den Keizer te betalen, hetwelk volgens sommigen, 100,000 goudene rijksdalders, en volgens anderen 100,000 marken gouds beliep. Den Keizer geraakte hierdoor in zulk eene geweldige haat bij de rijkstanden, dat deze zelfde zaak hem naderhand niet alleen zijn rijk deed verliezen, maar zelfs het middel tot zijnen dood was; hij sneuvelde in den slag tegen ALBERT van *Oostenrijk*, door de standen tegen hem opgezonden; door wien hij ook als Keizer werd opgevolgd.

Koning EDUARD nu de bewezene diensten van Graaf vloot's eengizins willende beloonen, gaf aan zijne onderdanen bevel, dat zij geen wol zouden verkoopen dan alleen in de stad *Dordrecht*. Dit bevel werd echter zeer verwaarloosd, dewijl de kooplieden voort gingen, om, onder oogluiking van den Koning, hunnen wol te *Mechten* te laten verhandelen. Deze slechte belooning voor zulk eene gewichtige dienst, verbitterde den Graaf zeer hevig tegen Koning EDUARD; temeer toen hij vernam dat den Koning zulks oogluikend gedoogte.

In den jare 1296 maakten GUIDO of GUY, Graaf van *Vlaanderen*, weder toefsel om in *Zeeland* te vallen. Graaf FLORIS besloot daarom GUIDO voor te wezen en zelf eene inyal in *Vlaanderen* te doen, gevende aan JAN VAN RENESSE vrijheid, om *Vlaanderen's* noordkust aftelooopen; ten dien einde verbrandde en plunderde hij *Sluis*, en liep het platte land af,

waar mede deze oorlog een einde nam. Bij dit een en ander kwam nog, dat EDUARD, Koning van *Engeland*, zich zeer genegen toonden tot GUIDO, Graaf van *Vlaanderen*, die wel eene vijand der *Franschen*, maar ook tevens niet minder vijand van Graaf FLORIS was. Laatstgenoemde besloot zedert dien tijd vrede met *Frankrijk* te maken; hiertoe vertrok hij naar *Parijs*, buiten kennis van de Staaten. Men zegt, dat hij toen zijne landen aan de Franschen Koning ter leen bood voor 20,000 guldens op eenmaal, en 3,000 guldens jaarlijks; waarbij hij gevoegd zoude hebben dat hij zijne landen aan *Frankrijk* geheel ter leen wilde schenken, onder voorwaarden, dat hij niet gelijk de andere leenmannen, verplicht zoude zijn in het Parlement te verschijnen. Dit een en ander wordt echter als eene volstrekte onwaarheid beschouwd, en alleen door zijne vijanden verspreid om hem onder zijn volk in haat te brengen.

Van toen af werd Koning EDUARD een der bitterste vijanden van den Graaf, op wien de zaamgezworenen hunne grootste hoop vestigden, zoo als nader zal blijken. De voorgeselde reis van den Graaf had echter alleen ten voorwendzel; dat hij zijnen neef JAN VAN AVEZNES, Graaf van *Honogouwen*. te *Bergen*, zijne hoofdstad, een bezoek gaf; hierdoor bleef het ware oogmerk dezer reis te meer verborgen, zoo ook het gesloten verbond met *Frankrijk*, van hetwelk niets openbaar gemaakt werd nog immer gedaan is, dewijl Graaf FLORIS het niet raadzaam oordeelde zich nieuwe vijanden te verwakken; daar hij nauwlijks met *Frankrijk* bevredigt was, en wel met voordeel van eene aanzienlijke som.

Het schijnt evenwel dat Koning EDUARD het zeer euvel op nam, en den Graaf niet alleen de hevigste verwijten deed, maar zelfs ook aan zijnen zoon in *Engeland*.

(*T vervolg hierna.*)

OVER HET GEBRUIK DER GESCHIEDENIS.

EERSTE REDENERING.

Eigen eorzinnigheid en dwaasheid zijn somtijds oorzaak der schitterendste daaden.

Het is in de geschiedenis, eene genoeg bekende zaak, dat de Grootste Heer aan Hendrik de vierde hulp bood in de grootste hitte der *Ligue*. Het ontbreekt aan de Staatkundigen niet, voor deze aanbieding goede redenen te geven; eenige van hun schrijven het toe, aan eene oude verbintenis van *Frankrijk* met het *Ottomannijsche rijk*; anderen aan de oude haat van den *Turk* tegen de *Spanjaarden*, vooral in die tijden, toen de gebeugenis van de slag van *Zepanto* nog zoo versch in geheugen was; wederom anderen aan eene bijzondere beweegreden van zijne Godsdienst, want de Koning was toen nog de *Hugenooten* toegedaan, het geen hem een vijand van den Paus maakten, welke de *Turk* ook niet beminde. Deze redeneringen hebben allen veel waarschijnlijkheid. Het redelijk verstand wilden, dat men dus redeneerde; de Minister onderzochten, door wiens weg dit tot den Koning kwam, vertrouwde in het geheel niet op alle deze redenen, welke zoo aannemelijk schijnen; maar steunde op eene geheel andere, welke men niet behoeft te mistrouwen. Hij geeft voor de

voornaamste beweegoorzaak van de aanbieding dezer hulp tegen de *Ligus*, dat de groote Heer gezegt had: „hij haatte natuurlijk het woord zelve van *Ligus*.” — Dit is ook het gevoel van den Minister.

Eene der meest-gemeenzaamste fouten van die geenen, welke de geschiedenis niet lezen, dan om hun geheugen te verrijken, is die, van geen acht te slaan op de daden der personen, en geene aanmerkingen te maken op hunne beweegredenen. Wanneer aan deze lieden die plaats uit de geschiedenis van Hendrik *de vierde* voorviel, zouden zij de redenen, welken de Groote Heer geeft voor de aanbieding van zijne hulp, niet aanmerken, dan a's eenen nietsbeteekenende zaak, hunner aandacht onwaardig; maar hoe belagchelijk zij dan hun ook schijnen mag, zoo veel te nuttiger is zij om te overwegen; om dat zij zoo veel te meer de zwakheid van den menschelijke geest doet zien, welke eene der nuttigste zaken is om te kennen.

Dit voorbeeld doet zien, het geen reeds zoo dikwijls gezegd is, en het geen men niet genoeg kan herhalen, om er zich voor te leeren wagten; dat men niet zoude kunnen geloven hoe weinige zaken dat ons aanporren, en hoe weinigen dat ons terug houden; dat, met welke moeite men ook zoekt flootedringen tot de grond der zaken, dit ons zeer zelden te beurt valt, dat, zoodra als er woorden zijn die ons als 't ware terug houden, men niet verder onderzoekt hoe wij ons ook over ons oordeel mogten be-roemen, maar de eerste indruk van het verstand blijft ons altoos het meest aanhangen, en houdt ons geduurig terug, het zij door traagheid, zwakheid of bij geval; er is geene beweegreden zoo vreemd, welke men niet redelijk zoude kunnen vinden; geene omstandigheid, hoe ijdel ook, welke niet in staat is ons terug te houden; geene bedenking, hoe ongerijmd ook, welke ons niet zoude ophouden.

Zoo de *Roemschgezinden* partij eene andere naam had aangenomen, dan die van *Ligus*, zouden zij niet de verontwaardiging van den Grooten Heer tot zich getrokken hebben, noch oorzaak geweest zijn van zijne hulpaanbieding aan Hendrik *de vierde*. In waarheid, *Frankrijk* zoude niet minder met den *Turk* verbonden geweest zijn, noch de *Spanjaarden* minder onverdragelijk voor den *Turk*; noch Hendrik *de vierde* minder *Hugenotisch*, noch de Paus minder vijand der kettens geweest zijn; alle de aannemelijke redenen van het hulpaanbod zouden noch minder bestaan hebben, zoolang de *Katholijken* dezen naam niet aangenomen hadden, nogtans zoude deze hulp niet aangeboden zijn, zonder dat; dewijl elken naam, behalve die in de verbeelding van den Grooten Heer niet zoude opgewekt hebben, het denkbeeld van alle de krijgstoerusting, welke men tegen hem gemaakt had, en die men op die wijze genoemd had, en dit denkbeeld zoude die geene, bij hem niet hatelijk gemaakt hebben, welke die naam droegen gelijk zij het nu deed. Wie zoude aan die gedugte partij der *Guizen* gezegt hebben, dat, indien zij hun aanhang dus noemden, het ten gevolge zoude hebben dat de *Turken* zich tegen hem zouden verklaren; zij zouden het bijna niet hebben kunnen gelooven... en ook dit bevestigt het gezegde: dat het menschelijk verstand eens korte en zeer beperkte zaak is.

(T vervolg hierna.)

D.

De volgende misfivè, ons ter plaatfing toegezonden zijrde, zijn wij verpligt aan het verzoek des Inzenders te voldoen; hoezeer ook voortgelijke misfivè in ons laatstvoorgaande ftuk, *bladz. 50* voorkomt, zouden wij, bij het achterlaten van deze, ook aan het vernuft van deszelfs werkzamen Inzender te kort doen.

Aan den Heer G. Spijkerman, te Zwol.

M I J N H E E R T

Dat het antwoord op de voornoemde vraag door U E. gedaan, in gemeen deelen voldoet, is buiten alle tegenfpraak waar, want de vraag door U E. beantwoordt, beoogt niet C. Julius Cæfar, maar Cæfar Octavianus, naderhand Cæfar Augustus genoemd, welke laatstgemelde (zoo als den Heer Oppover en de overige beantwoorders met recht gezegd hebben,) zenen aangenomen zoodoort van C. Julius Cæfar, als man door U E. bedoeld; doch laat ons, dit quid pro quo ter zijde gefield, eens veranderen, dat gij de naam (NB van den Hoofdfperfoon) een kagatet) verkeerd gelezen hebt; laat mij dan nog toe, op uw antwoord het volgende aan te merken; dat Julius Cæfar, in zijn eerste, en niet in zijn tweede ariemanschap, (want in het tweede was Augustus een der ariemannen,) tot ambtgenooten gehad heeft. Crasus en Pompejus, voorzeker niet Crasus en Pompejus, gelijk U E. verkleet te zeggen, want de om zijne schatten, zoo vermaarde Crasus, heeft ongeveer wel 500 jaren voor dien tijd geleefd. Verder zegt U E.: „Bij gelegenheid dat hij eens misfè deed, enz” Zou men toen reeds misfèn gedaan hebben? — Van andere onnaauwkeurigheden zal ik niet fpreken; dus ben ik in het vertrouwen dat U E. in het vervolg in uw beantwoordingen meer bedachtzaamheid en naauwkeurigheid zult gelieven in acht te nemen: fmettijds aan het fprekwoord: geen vogel vliege hoger dan hij vierken heeft; gedachtig zijn, en mij over het algemeen deze mijne aanmerkingen, ten goede huuse, de pen naderleggen, en mij teekenen, u Dienaar

W. R. Idema.

VIJFDE VERVOLG der VERZAMELING van BIJZONDERHEDEN betreffende eenige VREEMDE VOLKEN.

Onderfcheidene zonderlinge fpijzen.

Wegens de bewoners van *Nuthafunde* vindt men het volgende aangotekend: „Hun opperhoofd flagt maandelijks ten minften een flaaf, om zijn eedust te bevredigen. Hij houdt hier en daar in zijn gebied, eene menigte van flaven, die hem, even als ons eenige onzer huisdieren, tot den arbeid en ter ftagting dienen. De dag der maand waarop men de flaven flagt, fchijnt bij hem een feestdag te wezen, en staat waarfchijnlijk met hunne Godsdienstige denkbeelden in verband, waardoor zij den flaaf als een offer voor de Godheid befchouwen; een offer het welk niet alleen door den priester geflagt, maar ook vertheerd wordt; gelijk zulks bij vele andere volken plaats heeft. Zoodra deze dag aanlicht, wordt een aantal dezer ongelukkigigen in de woning van het opperhoofd verza-

VIII. DEELS I. STUK.

G

„ meld, en terfond is een van hun door het lot beoehnd, om de gasten te onthalen. Deze zingen hun krijslied, en dansen daarbij om het, in de woning ontfoken vuur, van tijd tot tijd traan in hetzelfde gietende, ten einde het niet zoude uitdooven. Daarna laat het opperhoofd zich de oogen toebinden, en tracht op deze wijze een offer te vatten. De veroordeelden pogen angstiglijk den zoekenden moorder te ontwijken; doch te vergeefs; weldra wordt één van hem gegrepen, en dadelijk op de plaats gedood, in stukken gehouwen, en zijn vleesch, nog rookende, onder de gasten verdeeld.”

Toen, in zekere gelegenheid, een opperhoofd zijn been gewond had, vong hij het uit de wonden vloeijend bloed met zijne hand, slopte het gretig op, en tikte herhaalde keeren op zijn buik, ten teeken dat het hem zeer aangenaam smaakte.

De bewoners der *Hudsonsbaai*, en andere volken, eten het ongedierten 't welk zij aan hun lijf hebben.

Men verhaalt dat een voornaam *Indiaan* zijne zes vrouwen eens in het werk stelde, om alle zijne kinderen te doorzoeken; en daar het hem te langzaam toeging om dien vangst bij enkele te verteeren, dat hij zoo lang wachtte tot hij eene geheele hand vol had, die hij te gelijk in zijn mond stak. Zoo lepperen zij ook zeer gretig de uitvloeisels uit hunne neuzen in. De walvischtraan is voor de bedoelde volken eene aangename saus.

De *Mangolen* eten als eene lekkernij zekere walgelijk dikke sprinkhanen; hoe dikker dezelve zijn hoe liever zij ze hebben. Te afschuwelijker is deze gewoonte, daar men op de gezegde dieren dikwijls nog eene soort van wormen aantrefst.

In *Kamschatka* is de vischkuit een zeer geliefde spijs; en daar dezelve door haren gomachtigen aard de tanden op elkanderen doet kleven; gebruiken zij er een weinig wilgen- of berkenbast bij.

De *Ostaken* die bijna geheel het jaar door niet anders eten dan visch, geven zich de moeite niet om denzelven behoorlijk te bereiden: zoodra dezelve uit het water komt, snijden zij hem aan riemen, die zij met het bloed dat uit den visch vloeit zoo raauw gebruiken. Zij steken zoo veel riemen zamen genomen in den mond als er in kunnen, snijdende dezelve telkens bij de lippen af.

De bewoners der *Vusfen-Eilanden* zijn zeer verzot op den tabak: zoo snuif- als rooktabak: de vrouwen zelfs, wanneer zij bij gelegenheid van een' *Europaeisch* matroos een weinig uitgekauwden tabak mogen bekommen, herkaauwen zij denzelven met bijzonder genoeg, en laten het kluitje van mond tot mond rondgaan.

(T vervolg hierna.)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

D E W I N T E R.

Als de rijk bebouwde velden,
Die den landman vreugd voorspelden,
Van haar sieraad zijn beroofd,
En van rijp en keurig ooft:

Als zich eertijds weelge boomen,
Al haar sierfel zien ontnomen,
Plant en kruiden zijn verdord,
En geen bloei vernomen wordt.

Als geen schelle vogelkoren,
Zich in 't boschruim laten horen,
Dat als met een sloers bedekt,
Ons slechts door zijn stilte wekt,

Dan zien wij de *Wint*-nadr'en,
Die de dorre najaars-bladr'en
Aan haar tedre steel ontрукт,
Onder witte vlokjes drukt.

Dan heerscht stremming allerwegen,
'T koele windje is dan een zegen,
'T aardrijk is, door strenge vorst,
Dan ontogen met een korst.

'T lust mij haar dus afstemalen;
Schoon geen zomerzon moog stralen,
Die mijn kil gemoed ontgloeit,
En aan schooner zangtoon boekt.

'T beeld des doods zien wij herieven
In de stille winterdrev'en;
Alles legt zijn toofel af
Dat natuur het eenmaal gaf.

'T gras ligt onder sneeuw bedolven;
D'ongestruime watergolven,
Voor de reinste vreugd bestand,
Zijn een blijk van 's Hoogheits hand.

Spade en ploeg, door nijvre handen
Steeds gebruikt op vruchtbre landen,
Rusten in dit bar fafse'en,
Tot bij 't wecr ontluikend groen.

'T veld bevoerd, door Godsvermogen
Met het schoonst tapijt, dat d'oogen
Immer zagen daargesteld,
Wordt in zijnen bloei geknelt.

Ja, geen zaadje kan ontspruiten,
Als schijnt zich toe te sluiten,
En toot ons hoe doodsch 't gewaad
In de Winter steeds beftaar.

Ook den meesch, met stramme leden,
Tracht zich warm met bont te kleden,
Wijl de koude hem beklemt,
En zijn bezigheden stremt.

Daar de jeugd, in 't ftedevaren
Op de fpiegelglade baren,
Schuldeeloos genoeg vindt.
En de kou dus overwint.

Doch, wij zien in fchaam'le kringen,
Menig hart zijn fmart bedwingen,
Dat in een verachte flulp,
Is vervoert van 's menfchen hulp.

Daar de rijke zich kan hooden,
Als de Winterstormen woeden,
Dat geen vorst hem fchaadlijk zij
In dit gure jaargetij.

Zoo zien w'in deez' barre drev'en,
Wintervreugd en armoed' leven,
Doch, in al zijn zamenhang,
Wel befchouwd, is 't echter bang.

H. W. Carras, te Zutphen.

G E P A S T A N T W O O R D.

Zeker ondeugend man vroeg eens aan *Agis*, eenen *Lacedaemonifchen* Koning. „wie toch wel de beste man te *Sparta* was?” De Koning, zonder zich lang te bedenken, antwoordde hem: „Die u het minfte gelijkt.”

D E A L T E G E H O O R Z A M E B E D I E N D E.

Publius Piso, eene redenaar, beval, om onder zijne bezigheden niet geftoord te worden, aan zijne flaven: alleen wanneer hij hen iets vroeg te antwoorden, en buiten dat niets tegen hem te fpreken. Toen hij na-

derhand CLODIUS, dewelke ter dier tijd het oppergezag in handen had, bij zich te gast wilde hebben, beval hij, dat men hem zoude nodigen, en richtte tevens, gelijk aan zijnen rang paste, een, prachtig gastmaal aan. Als nu het uur daár was, alle de overige gasten aanwezig waren, en men alléén naar CLODIUS wachten, zond PISO verscheidenen malen den slaaf, die gewoon was de gasten te nodigen, uit, om te zien of hij kwam. Reeds werd het avond, en nog was CLODIUS niet aanwezig; eindelijk vroeg PISO, op eene ongeduldige toon, aan den slaaf: „Hebt gij hem „wel eens genodigt?“

DE SLAAF. Ja zeker.

PISO Wel waarom komt hij dan niet?

DE SLAAF. Om dat hij gezegd heeft dat hij onmogelijk komen kon.

PISO. En waarom hebt gij, deug niet! mij dat niet terstond gezegd?

DE SLAAF. Wel, hernam hij, om dat gij het mij niet gevraagd hebt.

PISO herinnerde zich zijn bevel, zweeg, en liet DE SLAAF heengaan.

(Beiden uit het Græksch.)

W. R. Idema, te *Opperdass*.

Daar ons mengelwerk alleen ten doel heeft, om zooveel mogelijk dienstbaar te zijn tot bevordering van schuldeloze kandigheden en uitspanning, zal den Heer W. ons wel verschoonen met het achter laten van Z. Eds. ingezondene dichtregelen; echter zal het ons aangenaam zijn een ander meer voor onze *Mercurius* geschikte onderwerp te mogen optuigen en een plaats inruimen.

Bij herhaling verzoeken wij aan eenige onzer Correspondenten, dat zij ons bij hunne nieuwe opgaven ook tevens de ontbinding mededeelen.

N I E U W E O P G A V E N .

L O O G R Y P H .

In Hollands vord ligt zekre stad,

Wiens naam door letterkeer zeer veel in zich bevat.

Voor eerst, een vrouw van rang; dan iets, 't geen ons in 's leven

Bijblijft, tot op het stond dat wij den geest eens geven;

Voor 's derde een diertje, 's wolk veel schade kan voortrekken,

Ook zal dit zalfde woord de naam eens dorp ontslokken;

Voorts was de naam der stad Latijn;

Dan (regis gelezen) had het schijn,

„Schoon 'k zelf niet ben in dat gevoelen)

„Dat ze op 't gebruik van spits kon doelen.

L O O G R Y P H - C H A R A D E .

'K ben niemand onbekend,
En 't baast mij geen ellend'
Dat men mij gaat betreden;
Want 't is niet zonder reden.
Mijn eerste is voorts meestal
Des winters het geval,
Met boom- en aardgewaas,
Hoe men ze ook op moog passen.
Wordt hier nu achter aan
Ook nog het hoofd gedaan

Mijn tweeden deels, mijn vrienden!
Dan zult gij 't landwaarts vinden.
Daar men door 't ove schot,
Vaak deelt in 't ruim genot
Van winst, daardoor verkregen,
En neringrijke zegen.
Mijn tweede, dat gewis
Op molens kenbaar is,
Wordt, door het om te keeren,
Iets 't geen 'k niet zou begeeren.

- 1.) *Mijn eerste is nuttig, zoo voor zieken als gezonden;
Niets minder ook voor ieder beest;
En in mijn tweede worat mijn eerste vaak gevonden;
't geheel is ook voordang, als de bekend geweest.
Hij die mijn eerste mist, is waarlijk te beklagen,
Mijn tweede of mijn geheel kan hem dan niet behagen.*

2.) Mijn geheel bestaat uit twee deelen. Mijn eerste deel is een verkorte vrouwen naam; met de eerste letter van mijn tweede is het de gebiedende wijze van een werkwoord en te gelijk een zelfstandig naamwoord. Mijn tweede geheel is in een vreemde taal een graf voor vele menschen. Zonder mijn geheel bestaat geen huis.

3.) Mijn geheel bestaat uit twee deelen, en is een dorp in Zuid-holland. Mijn eerste deel is zeker hoogst nuttig, en daarom onmisbaar werktuig; mijn tweede deel vindt men in zeer vele steden, en tevens is het de gebiedende wijze van een werkwoord.

R A A D S E L.

*Wilt gij dit woord van voren lezen,
Dan zal het een der delen wesen
Dat tot het menschlijk lijf behoort.
Van achteren is het zeer geprezen,
Om vele kwalen te genezen.
Ei lezer! hoe heet toch dit woord?*

V R A A G.

- 1.) Wie was Darius I?
- 2.) Wanneer en bij welke gelegenheid kwam hij tot het gebied?
- 3.) Hoe heeft hij geregeerd, en wat voornamelijk uitgericht?

BEPAAALDE VOORLETTERS EN EINDRIJMWOORDEN TER AANVULLINGE.

DE VRIENDSCHAP.

V	.	.	.	.	.	leven
T	.	.	.	.	.	gegeven
Z	.	.	.	.	.	waard
D	.	.	.	.	.	haken
E	.	.	.	.	.	smaken
H	.	.	.	.	.	aard

T O E G I F T N^o. I.

VERVOLG en SLOT van het EERSTE VOORSTEL, geplaatst
in ons 7de Ds. 4de stuk.

Den Heer C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier, werkt
aldus:

Amst. ₤.	Kilogr.
1200	= 5929
60	= 30
4	= 2 circa.

Dus 12064 Amst. ₤ = 5961 kilogrammen.

Nu anders om.

Kilogr.	Amst. ₤.	Kilogr.
0,494	: 1	= 5961

12066 Amst. ponden.*

Maar daar de bovenstaande *kilogrammen* wat al te ruim zijn berekend, kon het niet anders of de Amst. ponden moesten bij mij ook wat ruim uitkomen.

Hier mede komt overeen de werkwijze van den Heer W. D. Manvis, behalven dat zijn Ed. de *kilogrammen* op deze wijze tot Amsterdamsche ponden maakt.

5959½ kilogrammen.

1000

5959500

0,494 . . . / 12064 Amst. ponden.

2.) Dit voorstel bewerkt den Heer C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier, aldus:

f 140 inkoop.

20 pCt. winst . . . 28 winst op bovenstaande f 140. dus moet hij de 150 ₤ verkoopen voor f 168. Wanneer men dit nu volgens de gewone proportie verkiest uit te rekenen, vindt men dat hij het ₤ moet verkoopen voor f 1. 2. 6½.

De Heer J. Koning, te Weesp, werkt aldus:

$$\begin{array}{r} \text{₤} \qquad \qquad \qquad \text{₤} \\ 150 \times f 100 : 1 \times f 120 = f 140 : f x \\ \hline f 15000 : f 120. = f 140 : f x \\ \hline \text{a } 120 \quad f 125 : 1 = f 140 : f x \\ \hline 125 \qquad \qquad \qquad x = f 1. 2. 6\frac{1}{2}. \end{array}$$

Den Heer W. R. Idema, te *Hoorn*, zal zich gemakkelijk kunnen herinneren waarom de beantwoording van zijn Eds. voorstel niet ge-
plaatst is.

Den Heer Hisfing werkt als volgt:

$$\begin{array}{l} \text{Inkoop.} \quad \text{Verkoop.} \quad \text{Inkoop.} \\ f100 : f120 = f140 : f168 \text{ verkoop.} \\ \text{#} \qquad \qquad \qquad \text{#} \\ 150 : f168 = 1 \\ \qquad \qquad \qquad f1.2.6\frac{1}{2}. \end{array}$$

De Heeren Sanders, A. Timme en J. Zwartfluis, te *Wor-
marvaer*, werken even als den Heer Hisfing.

Den Heer P. Hoffman werkt aldus:

$$\begin{array}{l} \text{Inkoop.} \quad \text{Winst.} \quad \text{Inkoop.} \quad \text{Winst.} \\ f100 \quad f20 = f140 : f x \\ \hline 100 \quad x = 2800 \\ 100 / \quad x = f28 \text{ winst.} \\ \text{#} \qquad \qquad \qquad \text{#} \\ 150 : f168 = 1 : f x \\ \hline 150 x = 168 \\ 150 \quad x = f1.2.6\frac{1}{2}. \end{array}$$

Wij moeten bij dezen den 14 jarigen liefhebber aanmoedigen om
in zijnen loopbaan verder aldus ijverig voort te gaan.

Den jeugdigen liefhebber Julius, werkt als volgt:

$$\begin{array}{l} \text{Inkoop.} \quad \text{Verkoop.} \quad \text{Inkoop.} \quad \text{Verkoop.} \\ f100 : f120 = f140 : f x \\ \text{Komt } f168 \text{ verkoop.} \end{array}$$

De 150 fl verk: $f168 = 1 \text{ fl}$ verk: $f1.2.6\frac{1}{2}$.

Aldus werkt den Heer Hoffenaar:

$$\begin{array}{l} \text{Inkoop.} \quad \text{Winst.} \quad \text{Inkoop.} \quad \text{Winst.} \\ f100 : f20 = f140 : f28 \\ \text{hierbij } = 140 \\ \text{Komt } f168 \\ \text{#} \qquad \qquad \qquad \text{#} \\ 150 : f168 = 1 : f1.2.6\frac{1}{2}. \end{array}$$

NIEUWE VOORSTELLEN.

1.) *Als eenmaal twee, eens drie, min viermaal vier bedraagt,
Dan wordt naar vijfmaal vijf, min zesmaal zes gevraagd.*

P. Boot, te Opperdoes.

2.) *Als de som der drie zijden van eenen ongelijkzijdigen driehoek 1158, en het verschil van de eerste en tweede zijde 84 doet, vraagt men naar iedere zijde bijzonder, wanneer de inhoud van eenen zoodanigen driehoek de mogelijk grootste zal zijn?*

G. B., te A.

Ik stel aan de geëerde liefhebbers van dit *Toegift* voor, om op eene duidelijke Algebraische wijze, het volgend voorstel (getrokken uit het 4de Deel van wijlen den Heer Strabbe) te bewerken:

3.) *Iemand heeft wijn van 7, 9, 11, 12 en 15 stuivers de Kan, hoe veel Kannen kan hij van iedere soort nemen, op dat de Kan gemengden wijn hem op 10 stuivers komt te staan?*

C. van Schaick Jr., Huisonderwijzer alhier.

PS. Wij verzoeken de geëerde Correspondenten, dewelke ons zowel hunne Algebraische als andere ontbindingen en opgaven toezenden, om de eerstgenoemden altijd afzonderlijk geschreven van hun Eds. te mogen ontvangen.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

Z E E R K O R T E B E S C H R I J V I N G
V A N D E W E R E L D B E R O E M D E K O O P S T A D
A M S T E R D A M.
(Negen-en-twintigste vervolg.)

Achter de reeds beschrevene *Walsche* of *Franfche kerk*, staat het *Oost-Indisch Huis*, hetwelk hare oorsprong heeft van eene *Oost-Indische Maatschappij*, weleer hier ter stede aanwezig onder den naam van *oude Compagnie*, opgericht in den jare 1602, dewelke door de toenemende bloei en vaart van en naar de *Oost-Indiën* een ruime bergplaats voor de vandaar aangebragte specerijen enz. nodig had; waartoe door den Vroedschap der stad een gedeelte van het *stads Bos-* of *geschuthuis* aan die *Compagnie* verhuurd werd; doch hetzelfde spoedig te klein zijnde, werd ook het verder gedeelte van dit huis tot eene bergplaats ingeruimd, en het geschut naar de *Vootboogs-Doelen* overgebragt, doch hetzelfde mede te klein wordende, deed de stad hetzelfde vergrooten, door een gebouw, hetwelk zich uitstreckte van het *geschuthuis* tot aan den ingang van de *Walsche kerk*, in welke kosten de maatschappij ten deele droeg, en daarenboven 'sjaarliks aan de stad de aanmerkelijke som van 1125 guldens aan huur betaalden, hetwelk kort daarna, door eenige verbeteringen aan dit gebouw, nog met 400 guldens werd verhoogd. Doch in den jare 1720 werd bij den Vroedschap besloten, dit geheele gebouw de Maatschappij te koop aanbieden voor 2,7500 guldens; waarin ook bewilligd en hetzelfde dus ten eigendom der *Compagnie* werd.

Dit huis bestaat uit drie aaneen gevoegde gebouwen, waarvan het oudste, het *oude Slagthuis* genaamd, zich uitstreckt van de *Hoogstraat* tot aan de *Herfelds Lutherfche kerk* (weleer *Krankzinnigen-Huis*), welk gedeelte bijzonder was ingericht tot berging van de goederen, dewelke aldaar op de *Kloveniers Burgwal* werden opgeslagen en op de zeer ruime zuldors van het *Slagthuis* bewaard; ook geschiedde in dit gedeelte de aanbestedingen van levensmiddelen en andere benodigheden. Bewesten hetzelfde is het tweede en derde gedeelte, hetwelk eigenlijk het *Oost-Indisch Huis* uitmaakt, strekkende tot aan den ingang der *Walsche kerk*. Beide deze gebouwen hebben eene gemeenen ingang in de *Hoogstraat*; door eene sierlijke hardsteene poort komt men op eene breede plaats, waarop de toegangen zijn tot alle de

kaners en vertrekken, zoo tot de vergadering van Bewindhebbers, openbare veiling der Indische waren als anderzins.

Het toenemend verval dier *Compagnie* in het laatst der 18de en het begin der 19de eeuw, zoo door de langdurige oorlog met *Engeland* als andere bijkomende omstandigheden, heeft deze Maatschappij bijna geheel vernietigd, zoo dat dit gebouw in den jare 1809 voor de *Marine* werd ingeruimd, doordien het *Zeekantoor* (weleer *Prinsenhof*) nu tot een *Raad- of Stadhuis* ingericht werd.

Deze Maatschappij heeft ook hare bijzondere *Scheepstimmer-Werf* en *Zee Magazijn*; welke beide gebouwen in den jare 1660 (van *Rapenburg*, alwaar zij toen stonden) werden aangelegd op *Oostenburg*, ten einde de groote straat; welk erf weleer in drie eilandjes bestond, wordende op een derzelve het *Magazijn*, en op de twee overige de timmerwerf gesticht.

Het *Magazijn* is een zeer sierlijk gebouw, van vier verdiepingen hoog en zeventig voeten diep. Op de voorgevel staat een fraai koepeltorentje van hout, met lood bekleed, en met twee uurwijzers en een slagklok voorzien. In dit gebouw gaat men over eene brug door eene aanzienlijke hardsteenen poort van de *Toskaansche* bouwwoorde; ook is de achtergevel van zulk eene poort voorzien. Dit gebouw is van zoodanige bergplaatfen voor onderscheidene Oost-Indische goederen, werkplaatfen en slagthuis voorzien, als tot deszelfs inrichting dienstbaar kan zijn.

Achter dit *Magazijn* is in den jare 1720 een ander gebouw, hetwelk nog eene verdieping hooger is dan het voorgemelde, en alleen tot een pakhuis strekte voor *Koffij*, *Drogerijen* enz. getimmerd.

Van het *Magazijn* gaat men over eene brug op het tweede eilandje, zijnde geschikt tot werkplaatfen of werf voor de *Schuitenmakers*, *Blokenmakers*, enz., ook ziet men alhier het model van het eerste schip, *Zuidpolsbroek* genaamd, hetwelk op deze werf in den jare 1663 gebouwd is. Van hier gaat men weder over eene brug op de eigenlijke *Scheepstimmer-Werf*, waarop onder anderen eene *Smederij* is geplaatst, waarin met achttien vuuren kan gesmeed worden. Het derde eilandje is het grootste, en voor hetzelfde is het dok, alwaar de *Oost-Indische* schepen onttakeld liggen. Ook heeft deze *Compagnie* beoosten de *Achterstraat*, een *Lijnbaan*, en bij het gewezen bolwerk *Zee'urg*, een *Teer-Magazijn*, zijnde naast de *Lijnbaan* nog een gebouw gesticht, gedeeltelijk ter woning strekkende voor den *Equipagemeester*, ten deele tot een *Hennip* en *Touw-Pakhuis*, hetwelk een sierlijk gebouw is, en in welks nette frontspies het wapen der *Oost-Indische Compagnie* is geplaatst. Nog heeft zij hare afzonderlijke *Houzaagmolen*, staande tegen-over het *Magazijn*.

Ook heeft binnen deze stad een Maatschappij bestaan, onder den naam van *West-Indische Compagnie*; dewelke hare oorsprong ontleend heeft uit de vaart naar en van de kust van *Guinea* en de *West-*

indien; aan wien de Vroedschap der stad in den jare 1599 een erf afstond op de *Iygragt* of *Buitenkant*, om aldaar een pakhuis te bouwen tot berging der goederen; wordende hun na het oprichten der eigentlijke Maatschappij in den jare 1621 een gebouw afgestaan tot eene vergaderplaats, op de *Heerenmarkt*, hetwelk tot een Wachthuis en Vleeschhal was ingericht. Het veroveren van *Brazil* in 1630 deed deze Maatschappij zoodanig in bloei toenemen, dat zij nog een groot pakhuis deden bouwen op den noordelijken hoek van *Rapsburg*, aan het *Iy*; wanneer door hen ook aan de Vroedschap werd verzocht, om voor hen een nieuw huis te doen bouwen op 't *Nieuwe Waals Eiland*; hetwelk door den Vroedschap werd afgeslagen, doordien men scheen te voorzien dat de Maatschappij zich in dien bloeistand niet zou kunnen handhaven, hetgeen ook bij ondervinding bewaarheid werd, dewijl de zaken in *Brazil* binnen weinig jaren in zooverre verliepen, dat deze bezitting in den jare 1654, zelf geheel verloren was, zoodat de Maatschappij alstoen niet in de mogelijkheid was de huurpenningen voor 't huis op de *Haarlemmardijk* te voldoen, en genoodzaakt dit te ruimen, hetwelk sedert tot eene herberg, het *Nieuwe zijds Heeren-Logement*, gebruikt is. Nu hield de Maatschappij hare vergadering in haar pakhuys op *Rapsburg*, tot den jare 1674, wanneer zij geheel vernietigd werd, en te gelijk op eene andere voet opgericht, houdende van toen af hare vergadering in de *Voetboeg's Doelen*, op de *Singel*, tusschen de *Heiligen Weg* en 't *Spui*, waarvoor zij duizend guldens 's jaars aan de stad betaalden; alwaar zij gebleven is tot aan hare geheele vernietiging toe, wanneer dit gebouw mede tot eene herberg of *Logement* werd aangelegd.

In den jare 1654 huurden de stad de pakhuizen der *Maatschappij* op de *Iygragt* tot een *Werkhuys* voor de bedelaars, tot dat in 1736 dit huis tegen de hier boven gemelde *Doelen* werd ingeruild, welk *Werkhuys* in den jare 1782 tot een *Kweekschool voor de Zeevaart* is aangelegd, wordende alstoen de tachtelingen naar een nieuw gebouw *Werkhuys* op 't *Wesperveld*, overgebracht.

Eene beschrijving van het *Westindisch huis* of *Doelen* ter dezer plaats te doen, achten wij overtollig, dewijl het door menigvuldige veranderingen hare vorige gedaante bijna verloren heeft. Het pakhuis op den hoek van *Rapsburg* is een groot gebouw met drie gevels, waarvan de middelste met een kap of *Montepies* is gedekt, waarin het merk der *Geestrijke West-Indische Compagnie*, (GWC) uitgebeeld staat; verder is hetzelfde van zeer ruime zolders, woonvertrekken en een slagthuis voorzien.

(Z' vervolg hierna.)

V O O R N A A M S T E
S T A A T S B E R I G T E N.
G R O O T B R I T T A N N I E N.

London, 14 Februarij. De admiraliteit heeft depeches van den admiraal Bertie ontvangen; inhoudende, dat *Isle de France* den 2 December aan de Britsche troepen is overgegaan. De troepen, die tot deze expeditie gebruikt zijn, behoorden tot de divisien van *de Kaap de goede Hoop, Madras, Bombay* en *Bengalen* afgezonden. De Generaal Abercrombie kommandeerde dezelve. De vloot begaf zig den 29 van Slagtmaand in den morgen naar het punt van ontscheeping in de groote baay. De geheele armee, de detachementen zee-soldaten en een aanmerkelijk korps matrozen ontscheepten denzelfden dag zonder eenig verlies. Eene divisie oorlogschepen blokkeerde nauwkeurig de haven, eene tweede moest het konvooi beschermen, en eene derde onder het onmiddelijk bevel van den admiraal, was bestemd om daar, waar de omstandigheden zulks mogten vereisfchen, te ageren. Den 2de December stelde de Generaal de Caen termen van kapitulatie voor, welke in het *Engelsch* hoofdkwartier getekend en geratificeerd werd. Bij deze kapitulatie is men overeen gekomen, dat de officieren en soldaten van de zee- en land-troepen niet als krijgsgevangenen behandeld zullen worden; dat zij hunne goederen en bagagie zullen behouden; dat zij met hunne huisgezinnen naar eenige haven van het *Fransche rijk* gevoerd zullen worden; dat voor dit transport behouden zullen worden, de vier Fransch-Keizerlijke fregatten *la Manche, la Bellonne, l'Astrée* en *la Minerve*, benevens de korvetten *le Victor* en *l'Entreprenant*; met hunne Officieren; equipage, kanonnen, krijgs- en mond-voorraad; dat men vaartuigen ten kosten van het Britsch gouvernement zal equiperen, om het Fransch guarnizoen en de equipagien van de oorlogschepen naar *Frankrijk* te voeren; dat genoemde vaartuigen dadelijk naar *Engeland* kunnen terug keeren, enz.

F R A N K R I J K.

Hamburg den 16den Februarij. De Gouverneur-Generaal der drie departementen van de *Opper-Eems*, Monden van den *Wezer* en *Monden van de Elve*, Z. D. H. de Prins van Eckmühl, is den 9den dezer maand, ten 10 uren des avonds, alhier aangekomen. Reeds den 11den heeft Z. H. den Heer d'Aubignose in den post van Commisfaris-Generaal van Policie geïnftalleerd. Des andere daags is, bij een besluit van den Gouverneur, de Senaat van *Hamburg*, die

van

van *Lubeck* en die van *Bremen* afgeschaft. Den 14^{den} is de nieuwe Gemeente-raad van *Hamburg* aangesteld, en den 15^{den} heeft eene Proclamatie den inwoneren de genomene maatregelen aangekondigd, als ook de hoop, die zij van nu af aan gerechtigd zijn op hunne vereeniging met het *Fransche Rijk* te bouwen. — De nieuwe Prefekt der Monden van de *Elbe*, de Heer Baron Conynck Cutrive, bevond zich reeds sedert den 6^{den} binnen onze muren, en weinige dagen vroeger, op den 30sten Januarij, waren uit elken der drie steden twee afgevaardigden vertrokken, om de hulde der inwoneren Zijner Keizerl. Majesteit te gaan aanbieden.

Parijs, 28 Januarij. Z. M. heeft den 23 een decreet genomen, bepalande:

Art. 1. Het brevet van den Paus, gegeven te *Savona*, den 30 November 1810, en geadresseerd aan den vikaris kapitulair en aan het kapittel van de hoofdkerk van *Florence*, beginnende met deze woorden: *Delecto fili, salutem*, en eindigende met deze woorden: *Benedictionem permanentem impertimur*, is verworpen als strijdig met de wetten van het rijk en de geestelijke tucht. Wij verbieden dienvolgens hetzelfde aftekondigen, en daaraan direct of indirect eenige uitvoering te geven.

a.) De genen, welke men bevindensmogt, dat, door slinkfche wegen, tot gemeld brevet mogien hebben aanleiding gegeven, hetzelfde te hebben overgemaakt of medegedeeld, zullen voor de regtbanken worden vervolgd en gestraft als schuldig aan een misdad, strekkende, om den staat, door den burger oorlog te verontrusten, naar lufd van art. 91 van het wetboek der misdaden en straffen, titel I, sect. II, § II, en art. 103 van hetzelfde wetboek, hetzelfde hoofdstuk, sect. III. — 3. Onze ministers enz.

Parijs, 18 Februarij. Z. M. de Keizer heeft het bijeentrekken van een leger bevolen, onder de naam van: *Arme van het noorden van Spanjen*. Zij zal voornamelijk bestaan uit de Corpfen die reeds werkelijk aanwezig zijn in de streken, waarover zich haar toezigt moet uitstrekken, en wier omkring ten naasten bij de geheele Provintien van *Navarra*, *Biskajen*, *Asturiën*, *Léon* en *Oud Kastillen* bevat. De Maarschalk *Bessières*, Hertog van *Istrie*, aan wien het opperbevel over dat leger toevertrouwd is, heeft zijn hoofdkwartier te *Burgos* gevestigd, atwaar hij, op den eersten Februarij, zijne aankomst door eene Proclamatie heeft aangekondigd.

Parijs, 18 Februarij. Op voorbeeld van de Fransche kerken, en inzonderheid van het *metropolitanaansche kapittel* der hoofdkerk van *Parijs*, hebben vercheidene Bischoppen en *metropolitanaansche kapittels* van het Koninkrijk *Italië* verklaard dezelve beginselen te koesteren, waarvan die kerken belijdenis gedaan hebben. inzonderheid de leere, dat het gezag, aan de bischoppelijke waardigheid onafcheidelijk eigen, en onmiddellijk van *Jesús Christus* afkomstig, geenzints onderworpen kan zijn noch aan de kanonieke instelling, noch aan den eed van getrouwheid, waaraan de Roomfche kerkyogden bij vervolg

van tijd die waardigheid hebben ondergeschikt gemaakt, en waardoor zij alzoo hare Goddelijke oorspronkelijke magt aan ketenen gelegd hebben.

Paris, 21 Februarij. Z. M. de Keizer en Koning heeft, den 20sten Februarij, de uitvoering verordend van het volgend Decreet, den 19den dezer door den Senaat aangenomen:

Art. 1. De Conscrits van de Zee-Ringen der Departementen bepaald bij de Acte van Constitutie van den 13 December 1810, behorende tot de klassen van 1811 en 1812, zullen met die van de klassen van 1813, 1814, 1815 en 1816, mede helpen uitmaken het getal der veertig duizend Conscrits, gesteld ter beschikking van den Minister der Marine bij Art. 3. van de Acte der Constitutie. hier boven gemeld.

Amsterdam 17 Februarij. De graaf de Celles; rekwestmeester, prefekt van de Zuiderzee, heeft heden den Heer van Brienen, in de functiën van maire der stad *Amsterdam*, waartoe hij door Z. M. den Keizer benoemd is, geïnstalleerd.

De prefekt, van een detachement gendarmerie begeleid, heeft zich met dien overheids-perfoon naar het stadhuis begeven, alwaar de plaatselijke magten bijeen gekomen waren, en heeft, na voorlezing van het decreet van aanstelling van den Heer van Brienen, den eed afgenomen.

Amsterdam, den 18 Februarij. Het Decreet van Z. M. den Keizer, houdende eene Oproeping van 3000 conscrits, over de klasse van 1808, in den zeven Hollandische departementen, is thans alomme in deze stad aangeplakt. Ten gevolge van dat Decreet is publiek gemaakt het navolgend Besluit:

De Rekwestmeester, Graaf des Rijks, lid van het legioen van Eer, Prefekt van het departement van de Zuiderzee;

Ter Executie der Maatregelen, voorgeschreven bij het Keizerlijk decreet, en gezien hebbende de Misfive, welke hem ten dien einde door den Heer Rijk-Baron, Rekwestmeester, een der Kommandanten van het legioen van Eer, Intendant van binnenlandsche zaken in *Holland* is toegezonden geworden;

B E S L U I T:

Art. 1.) Alle jonge lieden, geboren van den eersten Januarij 1788, tot en met den een-en-destigsten December van dat zelfde jaar, zonder eenig onderscheid, en woonachtig in eene der steden of gemeenten van het departement van de Zuiderzee, zijn gehouden, zich te laten inschrijven bij de municipaliteit hunner wettige woonplaats, vóór den 26sten dezer maand, op pene van de eersten te zullen zijn, welke zullen opgeroepen worden om te marcheren.

a.) De wettige woonplaats is die van de ouderen of voogden der conscrits, het zij deze laatste tegenwoordig of afwezig zijn, en geen conscrit is vrij van zich te laten inschrijven, al ware het ook, dat hij vatbaar was

voor eene vrijstelling, welke het ook wezen mogte; daar nadere bepalingen omtrent zullen worden gemaakt.

Die genen, die in zoodanig geval mogten verferen, zullen slechts op het register van inschrijving, bij de aanmerkingen, hier van melding moeten maken. Indien zij achterlieten of verzuimden, zich te laten inschrijven, zoude er aan hunne wedereischingen geen gehoor meer gegeven worden.

3.) Ingevalle, dat eenige der jonge lieden, vallende in de termen der Conscriptie, van hunne wettige woonplaats afwezig waren, bij het publiceren van het tegenwoordig besluit, zal hunne inschrijving moeten geschieden door hunne ouders en voogden, op pene als hier voren vermeld.

4.) De Heeren onder-Prefekten zullen aan den Prefekt, uiterlijk op den eersten Maart aanstaanden, toezenden de lijsten der conscripts in hunne arrondissemten, in kantons verdeeld en in alphabetische orde.

5.) De Maires in het arrondissement van Amsterdam, of wel de presidenten der gemeente-besturen, als zoodanig provisioneel fungerende, zullen aan den Prefekt, binnen denzelfden tijd en in dezelfde voege als boven vermeld, de lijsten van hunne respectieve gemeenten doen toekomen.

6.) De Heeren onder-Prefekten en Maires zullen zorg dragen, dezelve lijsten te laten deponeren op de Secretary hunner Administratiën respectivelijk, ten einde alle conscripts vrie daarvan kunnen nemen; de omissiën, welke er in mogten plaats vinden, aanwijzen, en alle zoodanige aanmerkingen suppediteren, als zij noodig zouden oordeelen.

7.) Het tijdstip der loting en der werkzaamheden van den raad van recrutering zal door nadere bepalingen vastgesteld worden, en het is alleenlijk bij die gelegenheden, dat uitspraak zal gedaan worden, overeenkomstig de wetten over alle de provisioneele of definitive vrijstellingen om welke oorzaak het ook mogte wezen. De plaatsvervullingen zullen insgelijks voor den raad van recrutering geschieden.

8.) Het tegenwoordig besluit, zal in het hollandsch vertaald, in alle steden en gemeenten van dit departement worden gepubliceerd en geaffigeerd door de zorg en onder de verantwoordelijkheid der Heeren onder-Prefekten en Maires.

Gedaan te Amsterdam, den 13den Februarij 1811.

Graaf DE CELLES.

Amsterdam den 22 Februarij. Ten einde de hindernissen te doen ophouden, die tot nog toe de organisatie der compagniën kannoniërs-kustbewaarders verhinderd hebben, heeft den Heer Prefekt den 18den dezer een besluit genomen, waarvan de beide eerste artikelen aldus luiden:

Art. 1.) De aanwijzing van het contingent kannoniërs kustbewaarders der gemeenten, die hierin moeten draagen, is bepaald overeenkomstig het achter dit besluit gevoegde tableau. De manschappen, die zij reeds geleverd hebben tot dezen dag toe, zullen in mindering strekken van hun respectief aandeel.

2.) Het eiland *Texel* zal deszelfs compagnie voltallig moeten maken met den eersten Maart aanstaande, en zal deszelfs contingent moeten

vinden uit de bevolking van het eiland zelve. De comp. No. 133 van den Helder, zal op den 5den dier maand gecompleteerd moeten zijn. De comp. N. 134, almede van *den Helder*, zal compleet moeten zijn op den 8ten Maart. De comp. No. 135, van *Medenblik*, zal op den 12den dier maand voltallig moeten zijn. De comp. No. 136, van *Amsterdam*, zal op den eersten Maart moeten gecompleteerd zijn.

De overige artikelen van dit besluit herinneren de bepalingen der wet ten aanzien der ligting, dienst en vervanging der kustbewaarders. Volgens het bijgevoegd tableau, levert *Amsterdam* 96 man, *Haarlem* 9, *Muiden* 1, *Weesp* 3, *Enkhuizen* 20, *Hoorn* 30, *Medenblik* 12, *Purmerend* 14, *Alkmaar* 42, en *Edam* 21; de overigen worden door de gemeenten ten platten lande geleverd.

Betreffende de organisatie van de compagnieën kustbewaarders, is door de Maire der stad *Haarlem*, eene oproeping gedaan van alle manspersonen van 25 tot 45 jaren oud, ten einde zich ter inschrijving daartoe aan te melden. Brengende de Maire voornoemd daarbij onder anderen ter kennis van de genen die het aangaat, dat, volgens bekomene inlichtingen van mijn Heer den Prefect, ingevolge eene generale grondregel, van dezen dienst verchoond zijn: Alle de Leeraars van de onderscheidde kerkgenootschappen: Alle die regterlijke of administratieve funtieten bekleden: Alle dienstdoende militairen: Alle fisantiele ambtenaren; voorts de g'emploijeerden bij publieke administratien, die van de gemeene middelen, en die van de douanes.

GENERALE DIRECTIE DER POLICIE IN HOLLAND.

Die genen, die het beroep van herbergier, van logementhouder, of van verhuurder van gemeubileerde huizen of gestoffeerde kamers willen uitoefenen, moeten, vóór het verloop van acht dagen er kennis van komen geven ter generale Directie der Politie, en aldaar zich door hun patent wettigen.

Zij, aan wie het vergund zal zijn dit beroep uit te oefenen, zullen de deur van hun huis, een in de Franche en Hollandsche talen aanduidend bord plaatsen, vermeldende hunnen stand en naam.

De herbergiers, logementhouders en verhuurders van gemeubileerde huizen of gestoffeerde kamers, zullen gehouden zijn dadelijk, en zonder de minste intevullene tuschenruimte, in een gezegeld register, gequoteerd en gearapheerd door eenen Commissaris van politie, de namen, kwaliteiten, vaste woonplaatsen, datum van aankomst en vertrek van elken persoon, die in hun huis geslapen, of één nacht zal doorgebracht hebben, inschrijven, alles onder de strafbepalingen, bij art. 75 van het lijfstraflijk Wetboek bepaald.

Het is hun verboden voorbedachtelijk, in hun register, onder valsche of gewaande namen, de personen in te schrijven, die ten hunnent gewoond zullen hebben; zij worden verwittigd, dat de wetten met eene groote strengheid dezen aard van misdad strafpen, en dat zij verantwoordelijk gesteld worden, voor de handelingen van alle die genen, die,

bij hen geberbergd geweest zijnde, niet regelmatig ingeschreven zullen wezen.

Het is hun gelijkelijk verboden den Vagebonden, Bedelaren en Heden zonder zedelijk bestaan, schuilplaats te verleenen.

De Herbergiers, Logementhouders en Verhuurders van gemeubildeerde Huizen of gestoffeerde Kamers, zullen gehouden zijn, telken reize, wanneer zij daartoe door een' openbaren Ambtenaar aangemaand worden, hem hun Register te vertoonen, ten einde hij er inzage van nemen en er zijn visa op stellen kan.

De Herbergiers, Logementhouders en Verhuurders van gemeubildeerde Huizen of gestoffeerde Kamers zullen tevens dag, ter generale directie der politie den dagelijkschen staat van hun register, door hunne handteekening bekrachtigd, inzenden, zij zullen gelijktijdig de paspoorten der reizigers, die aankomen en bij hen afgestapt zijn, aldaar bezorgen, en hen verwittigen, dat zij dezelve, voor het verloop van acht-en-veertig uren, bij de generale Directie der Politie, moeten komen terug halen.

Het is voltrekt, aan wien het ook zij (de genen uitgezonderd, welke aan deze voorwaarden voldoen) verboden, het beroep van Herbergier, Logementhouder en Verhuurder van gemeubildeerde Huizen of gestoffeerde Kamers, uit te oefenen.

Er zal tegen de overtreders der bepalingen van deze Ordonnantie, zoodanige maatregel van administratieve politie genomen worden, als zal bevonden worden te behoeven, zonder prejudicie nogtans der tegen henlieden voor de vierscharen aantevangene gerechtelijke vervolgingen, overeenkomstig de wetten die op henlieden betrekking hebben

Amsterdam, 16 Februarij 1811.

De Directeur Generaal der Politie in Holland,
DEVILLIERS DUTERRAGE.

AANMERKELIJKE ZAKEN.

Amsterdam, 26 Februarij. In een artikel uit *Warschauw*, van den eersten dezer, meld men het volgende: De ijslijkste misdaad heeft onlangs in den omtrek van *Plozk* plaats gehad. Mevrouw van *Koschzicilshewska* leefde op haar landgoed van *Pombeliza*, waarvan haar echtgenoot haar het genot als lijftogt gelaten had, zoo als dat van alle zijne andere goederen. Nog jong genoeg, scheen zij voornemens hare hand aan een edelman in de nabuurschap te geven, terwijl hare dochter hare wenschen bepaalde de vrouw te willen zijn van eenen pagter, genaamd *Galunskij*. Maar den een en den ander geen fortuin hebbende, drongen zij niet alleen bij de weduwe aan, om van haar huwelijk aftezien, maar het hunne gemakkelijk te maken, door den ganschen afstand van het landgoed dat zij bewoonde. Al derzelver aandrang zonder gevolg zijnde, vormde het jonge mensch de verfoeilijke gedachten, het leyen van de geene, van welke zij het bezat, te ontnemen. Zij durfde haar ontwerp aan haar waardige minnaar mededeelen, en beide

kwamen overeen tot de middelen om het ter uitvoer te brengen. Zij bedenken om al de huisbedienden, onder onderscheide voorwendfels, te doen heen gaan, en het is hen vervolgens gemakkelijk er een te vooronderstellen, om de dame in de keuken te lokken; naauwlijks is zij er binnen getreden, of den schelm Galunskij valt op haar aan, uit den hoek, alwaar hij verborgen was, en brengt haar verscheide steken met het mes toe. De ongelukkige vrouw behoud echter moed en krachten genoeg, om haar moordenaar bij de haren te vatten; zij had hem mischien buiten staat gesteld om te hervatten, indien hare dochter, gelijk aan een heilsche furie, niet dadelijk op haar aangevallen was, gewapend met een puntig ijzer, hetwelk zij haar herhaalde rijzen in het hart stiet. Wanneer het monster, hare moeder, die haar het leven gegeven had, aan hare voeten zag leggen (de pen weigert zulke gruwelen te beschrijven) opende zij haar de keel, en met haar eigen handen vatte zij de tong om ze door deze opening te doen uitrukken. Zij, en haar verfoeijelijke minnaar, bragten het doode ligchaam nog honderde steken toe, en sleepte het achter een hegge van den tuin; toen schreeuwde zij uit! dat hun ongelukkig slagtoffer door de wolven verslonden was geworden. De boeren schooten toe, en het was hen niet ongemakkelijk te herkennen, dat het ligchaam van hun landvoogdes met een mes doorstoken was; hare schandelijke moordenaars hadden zelfs niet ontwaart worden, dat zij nog in de hand had een bos haren, dat zij aan Galunskij ontrukkt had. Beiden zijn zij in hechtenis genomen, en hebben reeds alles bekend.

Het speciaal gerechtshof van *Mentz* heeft twee personen veroordeeld tot vier jaren aan de keten en het brandmerk met de letter F., om dat zij verscheide valsiteiten en bedriegerijen in het werk der conscriptie bedreven hadden.

De militaire comissie, te *Dijon* zitting houdende, heeft twee *Spaansche* gevangenen der dood veroordeeld, overtuigd een Fransche soldaat vermoord te hebben, die zig naar zijne familie begaf.

Uit *Mentz* ueld men, dato 15 Februarij: verscheiden dieftallen zijn in dit departement gepleegd; wij zullen onder anderen aanhalen een dieftal van geweide kelken in de kerk van *Sint-Vincent* alhier, en eene zeer aanzienlijke dieftal aan een koopman van *Saarbruck* gedaan. De genaamde *Garon*, geboortig van *Lijon*, mede pligtige der eerste dezer misdaden, en eenige bewerker van de tweede, veertien dagen geleden door *Mentz* komende, werd herkend en in hechtenis genomen; men vond bij hem al de goederen die hij te *Saarbruck* gestolen had. Het rechts-geding was bijna afgelopen, en hij onderging op het paleis der Justitie, zijn laatste verhoor, wanneer hij een gunstig oogenblik waarnam, naar de deur sloop, heen gaat, de deur sluit en alzo de wagt, de deurwaarder, de griffier en den directeur der gezworenen opsluit, hij begeeft zig naar de poort van het eiland der *Saulcy*, alwaar hij hoopten de *Moezel* te kunnen doorwaden.

maar het water te onstuimig vindende, kwam hij door dezelfde poort terug. De wagter vroeg hem *wie hij was?* Hij verklaarde zich *een schoenmakers gezet te zijn, die werk zocht.* Maar zijn voorkomen verdagt schijnende, vatte den wagter hem dadelijk bij de kraag; en zeide: *laten wij ons naar het bureau der politie begeben.* Garon antwoordde koeltjes: *het is onnodig mij onbeschoft te behandelen, ik volg u; gij zij gebrekkelijk, neem mij bij de arm.* De wagter, die een houten been heeft, nam de arm van den dief; deze geleide hem op deze wijze tot aan de straat *St. Marcol*, aldaar eene gang, die dwars over de wallen doorliep, gezien hebbende, duwde hij den wagter ruwlijk van hem af, sloop in den gang en ontvlugte.

Weenen, 31 Januarij. Men verneemt van *Ofen*, dat aldaar brand ontstaan is in een verbaazend groot hout-magazijn, en dat de voortgang zo snel was dat alle hulp te vergeefs aangewend werd. Het was gister nog niet gebluscht. Deze stad is ongelukkig door branden; men herinnert zig dat een gedeelte der stad voorleden zomer door de vlammen verteerd werd.

Den 25 Januarij is te *Casignas*, in het departement van *Lot* en *Garonne*, in den ouderdom van 104 jaren en 2 maanden, zekere weduwe *Jeanne Labarière* genaamd, overleden.

Men meld uit *Haarlem*, van 14 *Februarij*. Heden is alhier in den hogen ouderdom van 102 jaren, 1 maand en 20 dagen, en in het volle genot harer verstandelijke vermogens, overleden *Elisabeth Fröleke*, weduwe van *Hendrik Herkels*.

Het *Journal de l'Empire* maakt den volgende brief bekend, gedateekend van *Moulins* (Departement van de *Allier*), 24 *Januarij*.

UITTREKZEL eens briefs, den 22 dezer maand, geadresseerd aan den Heer Prefekt, door den onder-Prefekt van *Gannat*.

Mijn Heer! Ik heb de eer u te berigten, dat de genaamde *Magdalena Albert*, gister den 21 dezer maand, in het dorp *St. Ignat*, kanton van *Enezat*, drie uren van *Riom*, in hegtenis is genomen. Zij is heden in de gevangenis van *Gannat* gebragt. De menigte is van alle kanten zaamgevloed om dat monster te zien. Ik kan u de woede van het volk niet beschrijven. Indien de gendarmery deze dochter oudermoordersse niet beschermd had, geloof ik dat zij in stukken zou gehouden zijn. Men heeft veel moeite gehad haar van de stokslagen en steenen te bevrijden, waarmede men trachte haar te smijten. De scheldwoorden waarmede men haar overloden heeft, hebben haar tot aan de gevangenis verzeld."

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 22sten Februarij. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden op Woensdag den 6den, en Woensdag den 20sten Maart, onder voorzitting van Do. Fortmeijer.

Breda den 27sten Januarij. Heden was het voor ons eene zeer aandoenlijke dag; onze geliefde Leeraar, de Wel Eerw. Heer P. C. Verwey, zedert ruim 8 jaren het Predikambt met alle getrouwheid onder ons hebbende waargenomen, doch nu met eenparigheid van stemmen in de Gemeente te *Groningen* beroepen zijnde, en derwaards zullende vertrekken, nam van ons afscheid met eene allezins gepaste, doorwrochte en zieltreffende Leerreden over de woorden van Paulus *1 Thes. 4. vs. 1 en 2.*

1.) Zijn Wel Eerw. maakte van Paulus woorden de zijnen, vermaande de Gemeente op het nadrukkelijkst, om niet alleen te blijven, maar ook overvloediger te worden bij de zuivere Leer, in 't geloof en de ware Kristelijke Godzaligheid; hetwelk 2.) op het ernstigst werd aangedrongen, door de Gemeente te herinneren, hoe zij zulks van hem te voren geleerd hadden, ingevolge het bevel door zijnen grooten Meester Jesus zelve aan hem gegeven, en zoo als zijn geliefde Leermeester den Wel Eerw. Heer Jacobi hem bij deszelfs plegtige voorstelling aan de Gemeente voor ruim 8 jaren op 't hart gedrukt had, — Terwijl 3.) eindelijk deze Leerreden met gepaste aanspraken en zegenwenschen naar tijdsgelegenheid besloten werd.

De menigte zoo uit deze stad als van elders zamen gevloeid, was zoo groot, dat het kerkgebouw die niet bevatten kon. De aandoeningen waren groot, en zichtbaar te lezen op de aangezichten zoo van den Leeraar zelve, als van de Gemeente, ja van een ieder der toehoorders; geen wonder, daar onze Leeraar niet alleen bij de Gemeenten maar algemeen bij een ieder geacht en bemind was; weshalven dan ook Zijn Excellentie den Heer en Mr. Damiſe de Roos, Maire dezer stad enz. benevens vele Leden der achtbare Regeering deze aandoenlijke plegtigheid met hunne tegenwoordigheid hebben gelieven te vereeren; terwijl tevens de Wel Eerw. Heeren Predikanten der Gereformeerde, zoo Nederduitche als Walſche Gemeenten, dezelve bijwoonden.

Mer een geroerde ziel beval zijn Eerw. zijne altoos door hem zoo ijvig geliefde Gemeenten (voor welke de uitzigten thans donker zijn, en weinig hoop voorhanden is van de thans vakant geworden Leeraars plaats spoedig naar wensch vervuld te zien) aan Zijn Excellentie de Maire dezer stad, als raadgever, vriend en vader, ten einde zoo veel mogelijk voor hare belangen te zorgen, alsmede aan zijne geerde Aankomstbroeders (met welke zijn Wel Eerw. dagelijks in liefde verkeerden), de Gemeente opwekkende, om ook deze waardige mannen vlijtig te hooren, als verkondigende den eenige grond van zaligheid, den Goddelijke Borg en Middelaar Jesus Christus, en deszelfs verzoenende verdienſten.

Na het eindigen van den Godsdienst, gaven Zijn Excellentie de Maire der stad, benevens den Wel Eerw. Heeren Predikanten de plegtige verzekeringen van alles wat in hun was te zullen aanwenden, 1 goem

geen dienen kan om het welzijn onzer nu herderloze Gemeenten te bevorderen, en de geledenen schaden zoo veel mogelijk, te vergoeden. Gode vergezelle zijn Wel Eerw. allerwegen met zijne geest en dierbare gunst, vergelde hem genadig alles wat hij zoo onvermoeid en volijverig ons ten goede deed; doe hem tot eene uitgebreiden zegen strekken voor de Gemeenten, die hem reikhalzend te gemoet ziet, heele onze breuken, en schenke ons weder eenen Leeraar, die (gelijk onze onvergetelijke Verwey,) zoo door de zuivere verkondiging des woords, als in wandel ons stichten, en allezins tot een voorganger strekka: gelijk wij niet ophouden zullen daar om te bidden.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE
toegegaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCHE
 GELOOFBELIJDENIS, te Amsterdam.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 7den Maart. onder voorzitting van Do. Reuter.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te Amsterdam.

Eerste Gebod, den 3 Februarij.

Levie Abraham *en* Trijntje Levie.
 Hendrik Bouten *en* Eva Meijer Cas-
 siepijn
 Anthonie Evert Huysman *en* Chris-
 tina Jacoba ter Maat.
 Barend Kok *en* Maria Elisabeth
 Klinkmeijer.
 Arie Kolberg *en* Anna Hendrietta
 Smits
 Casper Pieters Jx *en* Francijtje Lenger.
 Willem van der Meer *en* Anna Eli-
 sabeth Holterman.
 Adrianus de Ren *en* Elisabeth Jan-
 sen Prins.
 Willem Christoffel Bedenstein *en*
 Anna Louisa Amons.
 Johannes Hermanus Lammers *en*
 Cornelia Geertruyda van der Poyl.
 Carel Christiaan Abée *en* Catharina
 Sarnée.
 Jacobus van den Lohoff *en* Johanna
 Regina Willinghuysen.
 Jacobus Steern *en* Elisabeth ten Hul-
 sen.

Pieter Vaars *en* Jansje Steenkamp.
 Harmanus Verment *en* Dirkje Ruschu.
 Douwe Bankes Wiersma *en* Hester
 Stillingwerf.
 Aron Levie *en* Sara Isaac.
 Vies Kaullet *en* Cornelia de Ruyter.
 Gerrit Wolterman *en* Catharina van
 Arem.
 Pieter Bakker *en* Maria van den
 Broek.

Tot samen 20 Paaren.

Eerste Gebod, den 10 Februarij.

Falk Lambers Albronda *en* Anna
 Geertruid Velthuysen.
 Cornelis Boer *en* Anna Duysfchoot.
 Hendrik Bracht *en* Trijntje Zoomer.
 Gerrit Bronkhorst *en* Heskje de Vries.
 Albert Bakker *en* Geina Heyneman.
 Simon Jacob Content *en* Hester Sa-
 lomon.
 Jacobus Dirkse *en* Helens Maria de
 Bruyn.
 Jan Gerhard Hottink *en* Antje Stee-
 man.

- Pierre Isaac Jaquement *en* Hiltje Horfelenberg.
 Gerrit Jan Kersten *en* Anna Margaretha Motto.
 Francois Kaslard *en* Sufanna Candale.
 Lammert Lammers *en* Louisa Dorothea Margaretha Vogdt.
 Claas de Leeuw *en* Trijntje Schoelier.
 Johannes Eggers *en* Anna Maria van der Ham.
 Jan Anthon Raucn *en* Jannetje van den Berch.
 Jan Hendrik Marsman *en* Elsje Phuring.
 Dirk Meijer *en* Johanna Maria Sij.
 Jan de Mare *en* Aaltje de Vries.
 Joseph van Benjamin Pais *en* Rachel Isaac.
 Pieter Reintjes *en* Hendrikje Helfels.
 Arnoldus Steenhoven *en* Engelina Maalderijk.
 Daniel Willem Stoopendaal *en* Maria Verhagen.
 Hendrik Vredenburg *en* Gesina Fredrika Kroon.
 Johannes van der Wilde *en* Anna Catharina Allmacher.
 Teunis van der Wijs *en* Catharina Maria de Vogel.
 Johan Adam Kluppel *en* Anna Elif Christina Francina Mulder.
 Anthonie Voorman *en* Anna Christina Reyneke.
 Pierre Guillaume Blanchard *en* Alida Benk.
To zamen 28 Paaren.
Eerste Gebod, den 17 Februarij
 Pieter van Steenberg *en* Helena Behrens.
 Louisa la Bes *en* Kaatje Zeeman.
 Jan Brinkman *en* Alida Maria Schotte.
 Sievert Breukelaar *en* Klaasje Dirkze.
 Hermanus Bertardus Berringhoule *en* Constantina Elisabeth Hakelh.
 Willem Jacobus de Bak *en* Aaltje Rotman.
 Johannes Henricus Blankennagel *en* Maria Adriana Bruyn.
 Hendrikus Bonnard Claasze *en* Barendina Oosterlaan.
 Christoffel Tiefen Femmer *en* Maria Cato.
 Vincent van Gogh *en* Elisabeth Huberta Vrijdag.
 Servaas van de Graaf *en* Sara Petronella Bem.
 Johannes Jufewies de Groot *en* Antje Roos.
 Leendert de Graaf Jr. *en* Christina Hendrietta Eberlein.
 Jacobus Grentz bach *en* Willemina Meijer.
 Klaas Gloetken *en* Lammertje Voogt.
 Lammert Heins *en* Tierje Talbingius.
 Francois George Jeannin *en* Conitance Jeannette Amandriez.
 Barend Kortlagen *en* Catharina Margaretha Berghooru.
 Jan Kottter *en* Geertruy Olij.
 Willem Kroese *en* Alida Stoude.
 Jan Lambertus Keuchenius *en* Adriana Petronella 's Gravenfande.
 Nicolaas Guillaume Kok *en* Margaretha Hendrica Meijer.
 Jan Koog *en* Alida Schiedon.
 Harmanus Vingerhoed *en* Wilhelmina van Loo.
 Johan Buchheim *en* Anna Maria Everhart.
 David van Jacob Coronel Cardozo *en* Rebecca van Isaac Salomon Delvalle.
 Johannes Hendricus Gouverneur *en* Maria Fredrika de Roos.
 Meijer Moses *en* Branke Philip.
 Hendrikus Johannes Ponner *en* Engelina Elisabeth Roelofs.
 Jan Rubbers *en* Johanna van Saaten.
 Adrianus Schievenbus *en* Elisabeth Zeegers.
 Matthijs Schollen *en* Catharina Hout-huyfen.
 Jan Fredrik Willem Schutte *en* Anna Margaretha Burger.
 Anthonius Sefink *en* Johanna Bartels.
 Philippus Johannes Verhagen *en* Johanne Geertruyda Schultje.

Klaas van Waarden *en* Johanna Wilhelmina Koster.
 Jan van Westbroek *en* Anna Snel
 Johan Fredrik Wiesman *en* Aaltje Fielekes.
 Lammert Mandemaker *en* Sophia Kersfen.
 Anthonie Wamsteker *en* Sophia van der Laat.
 Wilhelmus Wijngaarden *en* Maria Cornelisfen.
 Pieter Engelen *en* Catharina Elifabeth van Krieken.
 Abraham Moses Levij *en* Betje Moses Gans.
 Juriaan Koopman *en* Maria Elifabeth Diekhout.
 Anthonie Kempers *en* Johanna Francker.
 Balthazer Carel Schermacher *en* Engelia Emmerig.
 Gjsbert Los Pietersz *en* Christina Boonzaaijer van Jeveren.
To zamen 47 paren.
Eerste Gedod, den 24 Februarij
 Carel Fredrik Leopold Bredemeijer *en* Hendrika Bartha Muller.
 Johannes Blooker *en* Hester Johanna Maria Limes.
 Jan Blankvoort Hendsz. *en* Jacoba Geertruy Smook.
 Jan Bakker *en* Alida Sebijn.
 Nicolaas Henrij de Groot *en* Jannetje Forma van Hagen.
 Johannes Henze *en* Johanna Margaretha Broekman.
 Sebastiaan Heeveling *en* Hendrika Havie.
 Jacobus Thomas Kerkhoven *en* Antonia Willemina van Daalen,
 Christiaan Pieter Holtkamp *en* Trijntje Hartfuiker.
 Adrianus van Waanen *en* Maria Boonders.
 Moses Heijman *en* Mariana Jacob.
 Simon Kenkenaar *en* Maria Velt-huys.

Jan Hendrik Knefing *en* Grietje van der Ham.
 Joannes Antonius Lenfing *en* Catharina Hendrika de Schipper.
 Pieter de Leth *en* Catharina Maria Reder.
 Matthijs van Lobrecht *en* Jansje Konjng.
 Christiaan George Sulpke *en* Susanna Adriana Luhrmann.
 Abraham Levie *en* Sara Davids.
 Lodewijk Snel *en* Everdina Hendriks.
 Jan Christiaan Berte Junior *en* Margaretha Opterbeek.
 Jan Willem Kobus *en* Elifabeth Weeber.
 Johan Michiel Geystderver *en* Regina Catharina Barbara Bouerin.
 Harmanus Matveld *en* Sophia Maria Balmer.
 Johan Georg Meulman *en* Sara Kruijf.
 Ifaac Marcus *en* Sara Gabriels.
 Jacobus Theodorus Paap *en* Hendrika Bergman.
 Jan Wilhelm Pieter Straatman *en* Helena Wildenberg.
 Jan Lourens Valenkamp *en* Magdalena Albrechts.
 Christiaan Bernhard Petri *en* Susanna Maria Holtman.
 Everard Hofteijn Isaacsz. *en* Christina Gierberta Sophia Groos.
 Dirk Meijer *en* Maria Johanna Dupuis.
 Johannes Bosman *en* Geerttui Bendsdorp.
 Josua Peixotto *en* Ester Baruch.
 Martinus Witlijn *en* Anna Maria de Ruiter.
 Levie Jacob Reijs *en* Sara Hartog.
 Gerrit Steenhart *en* Maria Peterus.
 Pieter Veenendaal *en* Geertruida Maria van der Velde.
 Gerhard Reinert Honingfeld *en* Johanna Dalwich.
To zamen 38 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

Maandag 7 Januarij.

Overl.	Jaar.
4 Francina van Blijk, wed. van C. van Es, <i>k. kh.</i>	71
2 Fredrik Uldrik Schenk, <i>l. kh. w.</i>	7
4 Andries Detenon, <i>eng. k.</i>	54
2 Johan Adam Vos, <i>k. kh.</i>	56
3 Jan Dirk Reffeling, <i>a. kh.</i>	70
4 Pieter de Groot, <i>a. kh.</i>	70
1 Maria Magdalena Meijer, wed. J. C. Loué, <i>k. kh.</i>	65
4 Jan van der Lelij, eenige zoon van J. van der Lelij, <i>k. kh. w.</i>	6
1 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Buxman, <i>l. kh. d.</i>	2
5 Nicol. Jof. Konkel, <i>a. kh. w.</i>	12
6 Apolonia Goverts, <i>k. kh.</i>	62
4 Alida van der Wijtmolen, wed. M. Wistenberg, <i>w. kh.</i>	76
5 Sophia Anna Margreta Kettel, <i>a. kh. m.</i>	11
5 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van C. K. Kruijs, <i>k. kh. d.</i>	2
4 Jan Fredrik Koster, <i>v. o. h.</i>	82
4 Catharina Snel, <i>w. kh.</i>	14
6 Annaatje Thiele, eenigste dochter van J. H. Thiele, <i>w. kh. w.</i>	6
3 Hendrica Maria Boukamp, <i>k. kh. w.</i>	3
4 Jacob Ovink, <i>k. kh.</i>	70
3 Jan Okkerman, <i>k. kh. w.</i>	19
3 Jannetje Faas, <i>w. kh.</i>	3
5 Jan Dirk Ouke, eenigste zoon van J. D. Ouke, <i>w. kh. w.</i>	9

Dinsdag 8 Januarij.

6 Pieter Pieterse Water, <i>a. kh.</i>	54
3 Catharina van Paddenburg, <i>w. k.</i>	50
3 Lidia Hourop, wed. van D. Soeckhooft, <i>w. kh.</i>	70
7 Maria Hendrica Rodenbroek, <i>l. n. k.</i>	3
6 Isaak Luyfen, <i>a. kh.</i>	60
5 Cornelis Schouten, <i>w. kh.</i>	66

Overl.

Jaar.

5 Adriana Kostet, <i>a. kh.</i>	19
4 Ariaantje Steenberg, huisvr. van W. Cannegieter, <i>a. kh.</i>	64
4 Jan Wage, <i>a. kh.</i>	78
7 Cornelis Franciscus Marinus van Hengelaar, <i>l. kh.</i>	1
6 Daniel Louis Marcus, op een na de jongste zoon van N. Marcus, <i>l. kh.</i>	48
5 Theodorus Aarfen, <i>a. kh.</i>	64
4 Aleyda Leuver, <i>a. kh.</i>	d. 13
6 Hendk. Bothoorn, jongste zoon van H. Bothoorn, <i>a. kh. en 1 j. m.</i>	
4 Aric Stellingwerf, jongste zoon van G. Stellingwerf, <i>l. kh. ca.</i>	3
3 Cornelis Jeswiet, middelste zoon van C. Jeswiet, <i>l. kh.</i>	64
7 Pieter Bengheger, <i>w. kh.</i>	d. 9
5 Magdalena Zuyderhout, wed. J. Franfen, <i>k. kh. ca.</i>	77
6 Maria Elisabeth Joor, <i>l. kh.</i>	3
6 Joan Henrik Zweerts, oudste zoon van P. Zweerts, <i>v. k.</i>	8
7 Geertruy Hartges, <i>k. kh.</i>	2
5 Jacobus Hardets, <i>a. kh.</i>	58
5 Geertruy Lubbers, wed. van J. A. Oltiks, <i>s. z. v.</i>	74
5 Anna Magdalena du Fay, wed. D. van Wijten, <i>w. k.</i>	
6 Anna Catrina Veidman, <i>w. kh. m.</i>	2
6 Hendrik Eilijn, <i>v. z. e.</i>	52
6 Marretje Bouman, <i>k. kh.</i>	81
6 Jan David Krieger, <i>w. kh. en 7 j. m.</i>	
6 Johannes Froidgeven, <i>a. kh.</i>	24
6 Johaones Schepeling, <i>a. kh.</i>	1
6 Louis Lambertus Larobasse, <i>l. kh. w.</i>	15
7 Aaltje Jansen van den Poll, huisvr. van M. Brummeting, <i>l. kh.</i>	72
3 Henriette Marie Macheaint, <i>de Rooy, no k.</i>	49
8 Bern. Martinus Siebelink, <i>w. kh.</i>	3

Woensdag 9 Januarij.

Overl.	Jaar.
3 Barbara Zweers, <i>a. kh.</i>	ca. 70
6 Jan Pieter Helmik, <i>w. kh.</i>	10
7 Geyliks Johannes Mulder, <i>a. kh.</i>	34
8 Barend Sluyter, zoon van N. Sluyter, <i>k. kh.</i>	4
7 Maria Barbara Erbeling, huisvr. van J. P. Brouwer, <i>a. kh.</i>	58
9 Carolina Maria Koenjies, jongste dochter van C. Koenjies, <i>k. kh.</i>	d. 2
3 Johanna Schooten, wed. van H. Schooten, <i>w. kh.</i>	74
8 Charlotte Christina Roofboom, <i>l. o. k.</i>	m. 10
5 Mayke de Gruzew, wed. W. Verdooren, <i>k. kh.</i>	49
4 Roelof Nesman, <i>w. kh.</i>	55
4 Grietje Klasse, huisvr. van K. Janse, <i>a. kh.</i>	26
7 Elizabeth Wagenaar, wed. J. Romkes, <i>k. kh.</i>	69
8 Fredrik Bernardus Aspronk, <i>w. kh.</i>	m. 8
8 Hendrik Danekis, <i>w. kh.</i>	d. 18
5 Willem Casting, <i>k. kh.</i>	46
8 Claas Schröder, <i>k. kh.</i>	70
8 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van K. Scheepmaker, <i>a. kh.</i>	d. 8
7 Antopius Bernardus van Engelen, <i>k. kh.</i>	d. 20
8 Jan Guymers Jr. <i>a. kh.</i>	1
8 Jan Smit, <i>k. kh.</i>	w. 3

Donnerdag 10 Januarij.

8 Carolina Margaretha Siebrink, <i>a. kh.</i>	68
7 Catrina Kerfies, huisvr. van W. Jansen, <i>a. kh.</i>	45
9 Eybert Haagedoorn, <i>a. kh.</i>	19
9 Aleeta Johanna Wijnands van Schoonhoven, huisvr. van J. J. F. van Stok, <i>k. kh.</i>	1
8 Jan Christoffel Oldenboom, <i>w. k.</i>	22
9 Jan Hendrik Hancke, <i>l. o. k.</i>	m. 8

Overl.

Overl.	Jaar.
7 Martha Elizabeth Soetsman, wed. G. Poulus, <i>k. kh.</i>	73
6 Johanna Bouwmeester, wed. H. H. Wiggers, <i>a. kh.</i>	70
7 Harmijnje Vos, <i>a. kh.</i>	71
8 Jan Vermie, <i>a. kh.</i>	76
8 Johanna van Silledonk, wed. J. de Fuyk, <i>a. kh.</i>	74
8 Hillegonda Kuyt, wed. J. P. Leenicheer, <i>a. kh.</i>	29
9 Jannetje Rutgers, wed. van G. Asfel, <i>a. kh.</i>	28
8 Gerritje Tankink, <i>a. kh.</i>	w. 3
8 Franciscus Fölger, <i>k. kh.</i>	w. 4
8 Adrian Johan Admiral, <i>a. kh.</i>	w. 11
7 Theodorus Gallé, <i>k. kh.</i>	m. 10
9 Alina Hortenzia Menzart, <i>k. kh.</i>	w. 3
9 Jannetje Lokhorst, <i>k. kh.</i>	1
7 Fanij Barjerre, <i>a. kh.</i>	m. 7
8 Sophia Louisa Drieling, <i>k. kh.</i>	m. 2
10 Dirk van der Vliet, <i>a. kh.</i>	d. 8
6 Jan Matto, van onder <i>Nieuw-Amstel</i> ingev. en begr. op <i>2 a. kh.</i>	75
4 Lolke Poo, <i>k. kh.</i>	60
5 Margretha Carolina Bearsma, <i>k. kh.</i>	9
7 Marretje van Kruys, wed. H. Kamphorst, <i>k. kh.</i>	68
7 Jacobs van den Hoedt, na <i>Leen</i> uitgev.	70
9 Arnoldus Josephus op den Kamp, zoon van A. op den Kamp, <i>k. kh.</i>	1
7 Claas de Jong, <i>w. kh.</i>	59

Vrijdag 11 Januarij.

9 Cornelia Mariouw, <i>w. kh.</i>	w. 11
8 Roelof de Singer, <i>k. kh.</i>	4
5 Hendrik Cramer, <i>k. kh.</i>	63
10 Jan Hik, Freudenberg, <i>k. kh.</i>	w. 7
9 Johannes Habershad, <i>w. k.</i>	67
8 Joseph Baljé, <i>k. kh.</i>	97
10 Franciscus Gerardus Lettels, zoon van H. Lettels, <i>w. kh.</i>	w. 7
10 Maria Knipscheer, <i>k. kh.</i>	44
10 Marinus Tamson, zoon van M. Tamson, <i>k. kh.</i>	43

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
8 Delia Scholten, huisvr. van F. Ham, <i>l. kh.</i>	69	9 Elisabeth Smit, wed. van J. M. Dankmeijer, <i>l. o. k.</i>	90
9 Maria Leuning, huisvr. van J. Kruydop, <i>k. kh.</i>	20	11 Pierre Piecar, <i>w. kh.</i>	38
10 Catharina Reyndorp, dogter van J. Reyndorp, <i>k. kh.</i>	1	10 Johanna Jolie, <i>l. kh.</i>	23
8 Fredrik Prekel, <i>a. kh.</i>	74	10 Hendrina Wonderling, <i>a. kh. d. i</i>	
5 Geertje Gerritse, wed. van M. Schutte, <i>l. kh.</i>	ca. 91	10 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. L. Brusse, Hz. <i>k. kh.</i>	d: 6
10 Magtilda van de Graaf, wed. N. van der Hoorn, <i>a. k.</i>	77	4 Het jonggeboren Kind van de huisvr. van F. A. Weiman, <i>l. o. k.</i>	u 24
10 Maria Briggitha Pikkers, <i>a. kh. d. 8</i>		10 Adriaans van den Berg, <i>a. kh.</i>	39
10 Alida Sophia Houfer, <i>l. kh. d. 14</i>		8 Francisca Soen, <i>w. kh.</i>	33
8 Jan Willem Tusman, <i>l. kh.</i>	67	10 Jacob Sloot, <i>k. kh.</i>	d. 10
6 Elisabeth Kalwit, wed. van P. Emous, <i>a. kh.</i>	80	10 Jacob Wittenkind, <i>k. kh.</i>	77
9 Christina van Vas, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	75	9 Pieter Cornelis van der Lingen, eenige zoon van de wed. G. van der Lingen, <i>a. kh.</i>	23
10 Catharina Elisabeth Stokkermans, <i>l. kh.</i>	60	11 Elisabeth Steeman, wed. van P. Sloot, <i>w. kh.</i>	67
10 Otto Lavertu, <i>w. kh.</i>	m. 10	10 Henrikus van Nooy, <i>w. kh.</i>	20
11 Maria Elisabeth Boekscholte, <i>l. kh.</i>	d. 20	9 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Egeling, <i>l. kh. u. 24</i>	
4 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van D. van Herzele, <i>a. kh.</i>	d. 10	11 Willemina Beekhuis, huisvr. van H. Voordman, <i>a. kh.</i>	49
8 Fredrik Wilhelm Dohm, <i>a. kh.</i>	4	10 Petrus Wilhelmus Papen, <i>a. kh.</i>	a en a m.
6 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van P. IJ. Vink, na den <i>Vijhoorn</i> uitgev.	u 16	10 Jan Carton, <i>a. kh.</i>	m. 1
6 Jan Kloosterman, <i>k. kh.</i>	70	11 Maria Mulder, <i>k. kh.</i>	73
8 D ^o . Adolf Frederik van der Scheer, <i>no. k.</i>	631	5 Johan Jurgen Christel, <i>l. kh.</i>	69
10 Johan Andries Boekels, <i>l. kh.</i>	61	9 Frans Hendriks, <i>w. kh.</i>	74
8 Anna Loobeek, wed. van D. Schellinger, <i>n. kh.</i>	73	8 Lodewijk Bangaart, <i>l. kh.</i>	w. 7
8 Klaasje Schaap, <i>a. kh.</i>	40	Het getal der Dooden is 235.	
<i>Saturdag 12 Januarij.</i>			
8 Catharina Maria Dijkman, wed. C. S. van Gastel, <i>k. kh.</i>	64	<i>Maandag 14 Januarij.</i>	
9 Johanna Maria Voorstenou, <i>l. kh.</i>	41	10 Maria Kruyk, wed. J. de Fischer, <i>k. kh.</i>	72
11 Hendrik Rusfensmit, <i>a. kh.</i>	35	10 Anna Margareta Wildeman, <i>k. kh.</i>	14
11 Frederik Anthonius Koek, <i>a. kh.</i>	d. 10	11 Cornelia Wijnands, huisvr. van H. Ottjes, <i>k. kh.</i>	38
9 Maria Gerard, wed. J. Dufart, <i>o. k.</i>	77	11 Arie Nijmijer, <i>a. kh.</i>	44
11 Johannes de Vries, <i>a. kh.</i>	32	10 Hendrina Huger, wed. van P. Harderwijk, <i>k. kh.</i>	ca. 71
		11 Antje Rijnders, wed. van J. Mey, <i>a. kh.</i>	60
		13 Catharina Kroon, jongste dogter van H. Kroon, <i>w. kh.</i>	14

Overl.	Jaar.
9 Jurriaan Albers, <i>l. kh.</i>	64
10 Catharina Drescher, eenigste
dogter van J. Drescher, <i>a. kh.</i>	3
10 Joost Kuyper, <i>a. kh.</i>	87
10 Margretha ter Hoeve, huisvr.
van H. Teylekers, <i>a. kh.</i>	71
12 Joseph Louis Saportas, <i>o. k. d.</i>	15
10 Teuntje van de Werven, huisvr.
van G. Steffens, <i>a. kh.</i>	73
10 Jannetje Molderink, wed. G.
Docters, <i>a. kh.</i>	28
12 Elifabeth Sfruyk, wcd. van F.
F. Wijdek, <i>a. kh.</i>	74
12 Maria der Jue, huisvr. van H.
Meijerink, <i>a. kh.</i>	58
11 Anna Maria Sas, <i>a. kh.</i>	14
10 Cornelis Kreuger, <i>k. kh.</i>	2
11 Gerritje Dos, dogter van H.
Dos, <i>k. kh.</i>	11
12 Maria Sophia Kinder, <i>a. kh.</i>	49
12 Jonannes du Bois, <i>w. kh.</i>	21
12 Dorothea Laurens, huisvr. van
D. Geyb, <i>a. kh.</i>	67
11 Jannetje Jurriaans, wed. van
J. Hoogenbrik, <i>w. kh.</i>	53
10 Jean Pierre Gillieron, <i>wa. k.</i>	82
12 Henri Abne Sandoz, <i>w. kh.</i>	48
11 Anna van Diest, huisvr. van
J. D. Janzen, <i>k. kh.</i>	45
10 Anna Dorothea Elifabeth Re-
noorden, laatst wed. van M.
Ruschen, <i>l. kh.</i>	59
<i>Dingsdag 15 Januarij.</i>	
12 Anthonie Tuynman, <i>a. kh.</i>	91
12 Dorothea Velder, huisvr. van
H. Schraage, <i>w. kh.</i>	73
12 Harmanus Meester, een Burger
Weekind, <i>w. kh.</i>	14
12 Elifabeth Rudderings, wed. A.
P. Coofstrup, <i>l. o. k.</i>	ca. 79
12 Willem Schierhout, <i>a. kh.</i>	9
12 Johanna van der Velde, huisvr.
van A. de Clercq, <i>o. z. c.</i>	ca. 76
12 Cornelis de Lange, <i>k. kh.</i>	77
9 Isaac de Koning, <i>w. k.</i>	71
12 Susanne Louis, wed. van Mr.
W. P. Despar, <i>wa. k.</i>	74

Overl.	Jaar.
12 Alida van Heert, wed. van
Z. Schoor, <i>k. kh.</i>	82
12 Korina Maria Moderfohn, <i>k. kh.</i>	4
12 Clara Sibilla Wieman, laatst
wed. W. Hupe, <i>l. o. k.</i>	77
12 Christiaan Reefinck, <i>a. kh.</i>	92
12 Catharina Dorothea Kriwet,
dogter van J. G. Kriwet,
<i>k. kh.</i>	m. 11
12 Elifabeth Wolkers, huisvr. van
C. Schoonewolff, <i>w. kh.</i>	49
12 Maria Louisa Disfelhorst,
huisvr. van H. D. Ohlmeijer,
<i>w. kh.</i>	47
11 Gerrit Johannes, jongste zoon
van G. Johannes, <i>a. kh.</i>	m. 8
12 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van B. Frichs, <i>a. kh. d. 8</i>	
12 Jan Hoogendorp, <i>k. kh.</i>	2
11 Catharina Cornelia Quint,
huisvr. van H. v. d. Sloot,
<i>w. k.</i>	43
11 Johannes Cornelis, <i>k. kh.</i>	w. 9
14 Abram Noot, <i>a. kh.</i>	22
12 Krijtje Wiumond, wed. D.
van Houten, na het <i>Diemer</i>
<i>Kerkhof</i> uitgev.	72
12 Maria Cöhler wed. van J. van
Manen, <i>a. kh.</i>	84
11 Johanna Maria Ritteren, <i>a. kh.</i>	65
12 Johanna Hansen, <i>a. kh.</i>	89
15 Ferdinand Albrecht Krieger,
<i>w. kh.</i>	3
14 Maria van Maastrigt, wed. C.
J. van Oest, <i>l. kh.</i>	69
<i>Woensdag 16 Januarij.</i>	
14 Claas Siewers, <i>k. kh.</i>	5
12 Antia Christiaanse, wed. van
J. Schreynders, na het <i>Diemer</i>
<i>Kerkhof</i> uitgev.	82
11 Hendrik van Laar, eenigste zoon
van B. van Laar, <i>k. kh.</i>	w. 4
6 Pieter Geerling, <i>w. kh.</i>	1
7 Andries Geerlings, <i>w. kh. d. 24</i>	
9 Johannes Geerlings, <i>w. kh.</i>	84
11 Aaltje Bosch, dogter van J.
W. L. Bosch, <i>a. kh.</i>	4

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
13 Gilles Jilles van Sitteren, <i>a. kh.</i>	59 en 1 m.	16 Geertruy van Steenwijk, wed. H. Koop, <i>a. kh.</i>	65
14 Anna Bruyfen, <i>l. kh.</i>	63	13 Jurrie Hendrik Kaun, <i>k. kh.</i>	72
12 Mathias Draijer, eenigste zoon van M. Draijer, <i>a. kh.</i>	d. 15	14 Andries Feykes, <i>k. kh.</i>	18
14 Pieter Bogers, <i>a. kh.</i>	53	16 Cornelis Eygenhuys, <i>k. kh.</i>	10
14 Reynhard de Harde, <i>a. kh.</i>	56	15 Jacob Everard Sandra, oudste behuurd zoon van G. J. Jacobson, <i>a. k.</i>	17
13 Johannes Boekhoudt, <i>k. kh.</i>	77	15 Catharina Engelberta Mouvez, wed. J. W. Bovens, <i>a. kh.</i>	53
13 Antje Janfen Kroesen, laatst wed. van W. Dorp, <i>a. kh.</i>	73	15 Margreta Schoutte, wed. van C. Douwe, <i>l. kh.</i>	64
14 Cornelia Vollandt, huisvr. van M. Kreekamp, <i>k. kh.</i>	52	15 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. G. Meijer, <i>k. kh.</i>	d. 7
14 Pieter Krekelaar, <i>a. kh.</i>	54	<i>Vrijdag 18 Januarij.</i>	
13 Anthonij Methorst, na <i>Utrachs</i> uitgev.	21	15 Merje Boom, huisvr. van D. F. Berntrop, <i>n. z. c.</i>	ca. 73
14 Stephanus Ledoe, <i>a. kh.</i>	22	15 Melle Willems Bakker, <i>k. kh.</i>	73
14 Johannes Serrebijn, oudste zoon van de wed. H. Serrebijn, <i>k. kh.</i>	27	16 Hester Manting, wed. van M. W. Bakker, <i>k. kh.</i>	69
13 Pieter Verhagen, <i>a. k.</i>	72	Man en Vrouw.	
14 Catripa Bos, wed. van J. Tekelenburg, <i>k. kh.</i>	80	17 Antje Beker, eenigste dochter van H. Beker, <i>w. kh.</i>	2
13 Helena Domhof, <i>a. kh.</i>	m. 10	16 Philippe Henri Pelerin, <i>w. a. k.</i>	37
13 Sara Lakeman, wed. van H. Dedelhof Boekhout, <i>w. kh.</i>	75	17 Cornelis Kulest, <i>k. kh.</i>	m. 11
13 Geertruy Pieterse Cromhout, <i>a. kh.</i>	75	17 Frederika Adriana Koopman, <i>k. kh.</i>	c. 3
12 Willem Evers Meijer, <i>a. kh.</i>	57	14 Hendrika Pelffers, wed. J. B. G. Gaeve, <i>n. z. c.</i>	84
14 Johan Christiaan Coenraad Klaasing, <i>a. k.</i>	54	19 Johanna Jacoba Pieterse, huisvr. van H. Sylkens, <i>a. kh.</i>	35
15 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. Aures, <i>n. kh.</i>	d. 4	16 Catharina Holen, huisvr. van A. Beckman, <i>l. kh.</i>	57
15 Het eerstgeboren Kind van de huisvr. van P. Kappelman, <i>w. kh.</i>	u. 2	17 Margarieta Francois Lermiete, <i>l. kh.</i>	35
<i>Donderdag 17 Januarij.</i>			
15 Arentje Wierink, <i>k. kh.</i>	24	15 Frans Bouman, <i>l. kh.</i>	83
15 Wilhelmina Heres, dochter van S. Heres, <i>k. kh.</i>	22	15 Cornelis Johannes Hofjer, <i>a. k.</i>	15
14 Jan Adolph Meester, <i>l. a. k.</i>	36	17 Antje Binnekade, jongste dochter van P. J. Binnekade, <i>a. kh.</i>	d. 8
13 Johanna Hamer, huisvr. van D. Aloffen, <i>oil. k.</i>	74	18 Catrina Droste, <i>k. kh.</i>	m. 12
16 Reyndert de Groot, <i>l. kh.</i>	22	17 Maria Magdalena du Puis, jongste dochter van A. du Puis, <i>a. kh.</i>	20
15 Catharina Kraandijk, huisvr. van P. W. Muller, <i>a. k.</i>	25	16 Jan Roos, <i>a. kh.</i>	75
14 Marieke Bloemendaal, <i>a. kh.</i>	72	16 Gerritje van Nimwegen, laatst wed. N. Sax, <i>l. kh.</i>	76
14 Johanna Gelderblom, wed. W. Rues, <i>a. kh.</i>	82	Overl.	

M E R C U R I O S. 73

Overl.	Jaar.
13 Bernadus Jacobus Luberti,
<i>w. kh.</i>	29
17 Sara Rijfsnijder, huisvr. van
H. Rijfsnijder Gz. <i>a. k.</i>	56
16 Frederik Diederiks, <i>w. kh.</i>	40
15 Maria Ligtenberg, huisvr. van
P. Smit, <i>k. kh.</i>	70
16 Fredrik Jan Elvrink, <i>k. kh.</i>	65
16 Maria Hilvers, wed. van C.
Kleypoel, <i>k. kh.</i>	62

Saturdag 19 Januarij.

14 Jansje van den Bos, <i>k. kh. w.</i>	12
18 Casper Tikkerheffer, <i>a. kh.</i>	14
18 Anna Elisabeth Driks, <i>a. kh.</i>	9
16 Alida Keyser, huisvr. van W.
Jmmel, <i>w. kh.</i>	57
17 Het ongedoopte kind van de
huisvr. van J. P. de Meijer,
<i>w. kh.</i>	d. 4
17 Christina Jacoba Willemina He-
gers, jongste dogter van J.
Hegers, <i>w. kh.</i>	w. 2
15 Hendrina Wierand, wed. D.
Groebe, <i>l. kh.</i>	53
18 Joanna Jansen, huisvr. van S.
Schaffelaar, <i>a. kh.</i>	33
17 Louisa Maria Brasfart, eenigste
dogter van J. Brasfart, <i>k. kh. m.</i>	5
18 Margina Christina Wuurman,
jongste dogter van P. Wuur-
man, <i>k. kh.</i>	44
17 Catrina Booys, wed. van L.
Hansen, <i>l. kh.</i>	50
18 Johanna Visser, huisvr. van J.
Bischoff, <i>w. k.</i>	64
17 H. Johannes van Watering,
middelste zoon van A. van
Watering, <i>w. kh.</i>	5
17 Christiaan Gafse, <i>w. kh.</i>	45
17 Anna Slinkheyde, wed. van
J. Wegerlijh, <i>l. kh.</i>	88
18 Jean Gerard de Corbier, <i>k. kh. w.</i>	16

Maandag 21 Januarij.

19 Maria Janssen, huisvr. van A.
Maas, <i>a. kh.</i>	31

VIII DEELS II. STUK.

Overl.	Jaar.
15 Jacoba van der Sloot, wed.
L. van Benjekom, <i>k. kh.</i>	84
19 Hermanus Teylekes, <i>a. kh.</i>	71
16 Petronella van Ossen, wed. P.
de Vooy, <i>a. kh.</i>	70
18 Angenierje Länd, wed. van W.
Swinder, <i>w. kh.</i>	71
18 Albert Hendriks, <i>a. kh.</i>	62
19 Roelofje Engberts, huisvr. van
H. de Vring, <i>a. kh.</i>	67
17 Lucretia Aletta Fisser, huisvr.
van J. Hauer, <i>eil. k.</i>	38
16 Casper Catharinus Jan van Ray,
<i>eil. k.</i>	m. 2
19 Jan Christoffel Wuurtman,
<i>n. kh.</i>	70
19 Pieter Albers van der Casteelen,
<i>w. kh.</i>	w. 4
16 Dirkje Pieterse, wed. van G.
Huijerman, <i>w. kh.</i>	58
17 Johannes van Helmen, <i>a. kh.</i>	56
19 Tjabbe Jans Wind, <i>a. kh. w.</i>	12
20 Antonetta Kraaypoel, <i>l. kh. w.</i>	11

Dingsdag 22 Januarij.

18 Joseph Brands, <i>n. kh.</i>	7
19 Johannes van Delden, oudste
zoon van H. van Delden,
<i>k. kh.</i>	14
20 Mr. Cornelis Backer Cornelisz.
<i>o. k.</i>	73
18 Geesje Margaretha Ripken,
wed. B. Hullerman, <i>l. kh.</i>	53
19 Jan Jacob Looman, <i>l. kh.</i>	73
19 Petrus Wuurtman, <i>k. kh. i. en m.</i>	5
20 Hendrik Huskus Jr. na <i>Haar-</i>
<i>lam</i> uitgev.	ca 38
20 Petronella Cornelia Plinke,
wed. J. Barends, <i>o. z. c.</i>	63
19 Anna van den Berg, huisvr.
van A. Matthijsen, <i>a. kh.</i>	60
19 Tjalling Ras, <i>k. kh.</i>	6
19 Hermanus Zelt, <i>a. kh. wed.</i>	6d.
19 Arnoldus van der Burg, <i>a. kh.</i>	60
20 Anna Biggeman, <i>w. kh.</i>	7
18 Jansje Schonevelt, huisvr. van
E. de Vries, <i>a. kh.</i>	60
18 Petronella Wolbers, <i>eil. k.</i>	64

L

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
18	Elifabeth Stroobel, wed. van J. Koppenaar, <i>n. kh.</i>	22	Jacobus Gijsselman, <i>l. o. k.</i>
18	Anna Sophia Margaretha Meeuwe, <i>w. kh.</i>	23	Philippus Nauman, <i>a. kh.</i>
20	Helena Betting, wed. van C. van Grondelle, <i>n. kh.</i>	22	Thibout Boquet Prudon, <i>l. kh.</i>
<i>Woensdag 23 Januarij.</i>			
19	Aaltje Kuypers, <i>no. k.</i>	21	Godfried Benjamin Seiler, <i>l. kh.</i>
19	Johanna van Laak, wed. van W. Willemsen, <i>a. kh.</i>	23	Gerardus Fredericus Boterbrood, <i>n. kh.</i>
20	Anna van Wijngaarden, <i>w. k.</i>	23	Helena Klumper, huisvr. van J. H. Preijer, <i>a. kh.</i>
17	Johannes Heijen, eenigste zoon van E. Heijen, <i>l. kh.</i>	22	Maria Elifabeth Toma, huisvr. van P. Boyez, <i>a. kh.</i>
19	Johanna Oosthuysen, <i>a. kh.</i>	23	Markus Pieters, <i>k. kh.</i>
20	Lucas Grol, <i>n. kh.</i>	21	Jacob Pauw, <i>n. k.</i>
20	Margreta van der Leeuw, <i>k. kh.</i>	22	Christina Koelman, <i>n. kh.</i>
18	Willemina van Haften, wed. J. de Wolf, <i>n. kh.</i>	23	Jan de Kruyf, <i>k. kh.</i>
22	Elifabeth Hopmans, laatst wed. L. van Tricht, <i>o. k.</i>	24	Harmanus Antonie Welvaart, eenigste zoon van H. A. Welvaart, <i>a. kh.</i>
21	Jan Hardenberg, <i>k. kh.</i>	22	Anna Maria Schonebos, eenigste dogter van F. A. Schonebos, <i>o. k.</i>
21	Harm. Marten Boerrigter, <i>z. k.</i>	22	Maria Hendrica Meijer, <i>a. kh.</i>
21	Nicolaas Titsing, <i>n. z. c.</i>	22	Anthonie Harmanus Christoffels, <i>a. kh.</i>
21	Wijand Smits, <i>w. kh.</i>	24	Margueritte Elifabeth Vigé, <i>l. kh.</i>
21	Harmanus Kruger, <i>l. kh.</i>	24	Alida Schaink, wed. van Pr. Harfink, <i>l. kh.</i>
21	Gerhardus Ludovicus Hespel, middelste zoon van L. Hespel, <i>a. kh.</i>	23	Catharina Kroese, huisvr. van J. Voortwerk, <i>n. kh.</i>
21	Dieuwke Gabbes, <i>a. kh.</i>	24	Jac. Henricus van Ooy, <i>n. kh.</i>
<i>Donderdag 24 Januarij.</i>			
22	Jannetje Diggelaar, <i>a. kh.</i>	24	Thresia Stamkort, <i>k. kh.</i>
21	Petronella Cornelia Sonneveld, huisvr. van H. Lagerwijn, <i>l. kh.</i>	23	Hendrik Brugman, <i>w. kh.</i>
21	Barbara Stevens, huisvr. van J. Hobus, <i>n. k.</i>	22	Anna Polmans, wed. van J. Wittens, <i>l. kh.</i>
22	Philippina Christina Bier, <i>l. kh.</i>	24	Maria Wilhelmina Bierboeck, wed. van W. Voorlage, <i>a. kh.</i>
23	Maria Bosman, wed. van G. ten Boekelaar, <i>l. kh.</i>	24	Aafje van Assendelft, huisvr. van C. Kater, <i>a. kh.</i>
22	Jacob Potharst, <i>a. kh.</i>	23	Johanna Valk, huisvr. van P. van Kampen, <i>w. kh.</i>
21	Helena Boermeeester, wed. S. Poulus, <i>a. kh.</i>	14	Jean Fournay, <i>a. kh.</i>
23	Jan van Wijk, <i>w. kh.</i>	15	Louis Greffier, <i>a. kh.</i>
23	Elifabeth Krook, laatst wed. E. van Aken, <i>l. kh.</i>	15	Jean Claude Konix, <i>a. kh.</i>
23	Cornelis Jacobus Lens, <i>w. kh.</i>	21	André Arnsk, <i>a. kh.</i>
21	Antje Rodenbroek, <i>w. kh.</i>	22	Jean Josfot, <i>a. kh.</i>
		23	Wilhelmina Sloos, <i>k. kh.</i>

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
19 Anna Catharina Peppers,
<i>k. kh.</i>	w. 16	24 Christina Hillegonda van Woerden,
<i>a. kh.</i>	d. 25
<i>Saterdag 26 Januarij.</i>			
23 Willem van der Zaal,
<i>a. kh.</i>	56	24 Johannes Ploeg,
<i>sil. k.</i>	66 en 5 m.
23 Dorothea Vroome, huisvr. van
T. Koterberg,
<i>a. k.</i>	79	27 Henderica Spoor, huisvr. van
J. Blombergen,
<i>k. kh.</i>	37
23 Harmina Sweers,
<i>k. kh.</i>	w. 8	25 Anna Magdalena Heszfelmeijer,
<i>w. kh.</i>	2
22 Anna Katrina Kloos, huisvr.
van H. Sievers,
<i>k. kh.</i>	46	25 Sara Baas, wed. D. Vermeulen,
<i>a. kh.</i>	70
23 Petrus Veekens,
<i>z. k.</i>	75	25 Jacob van Leeuwen,
<i>a. kh.</i>	63
23 Jacomina van Heekerén,
<i>s. k.</i>	86 en 4 m.	26 Ursule Carolina Isabelle Elisabeth
Snouckaert van Schaumburg,
na <i>Hilversum</i> uitgev.	25
24 Maria Theodora Koster, eenigste
dogter van J. Koster,
<i>a. kh.</i>	w. 12	27 Jan Godlieb Moelijt, eenigste
zoon van J. G. Moelijt,
<i>s. kh.</i>	u. 24
25 Anna Cornelia Catharina Teng-
bergen,
<i>a. k.</i>	124	25 Joannes Bernardus Westels,
<i>k. kh.</i>	25
23 Hendrik Willem Hondertmark,
<i>a. kh.</i>	60	24 Claas van den Berg,
<i>a. kh.</i>	46
24 Jeannette Christina Spakler,
<i>l. o. k.</i>	7	26 Bernardus Wm. Mulder,
<i>k. kh.</i>	2
24 Grietje van Leerdam, huisvr.
van D. v. Loenen,
<i>z. k.</i>	76	24 Geertruy Magtilda Bertram,
wed. A. J. Muller,
<i>z. k.</i>	35
24 Pieter Johannes van der Lin-
den,
<i>a. kh.</i>	34	26 Jan Hendrik Nicolai,
<i>k. kh.</i>	ca. 3
25 Susanna Bernarda Lomans,
<i>a. kh.</i>	w. 14	25 Soetra Teijeur, wed. van H.
Mantel,
<i>w. kh.</i>	78
23 Johanna Christina Maas, huisvr.
van B. de Graaf,
<i>s. kh.</i>	39	25 Margretha Geitenboek, huisvr.
van L. Hoogeland,
<i>k. kh.</i>	33
24 Hendrik Vinkenhooven,
<i>k. kh.</i>	24	26 Anna Otto,
<i>l. kh.</i>	83
22 Janna Grovenaud, wed. van J.
Reyding,
<i>l. kh.</i>	50	<i>Dingsdag 29 Januarij.</i>	
24 Johanna Geertruy van Rijkom,
<i>a. kh.</i>	w. 17	25 Jan Diedrik Drijfsboom,
<i>s. kh.</i>	76
22 Johannes Hendrik Handwerk,
eenigste zoon van M. Hand-
werk,
<i>a. kh.</i>	20	25 Jan Balthazar Sol,
<i>a. kh.</i>	57
Hot getal der Dooden is 143.		27 Wilhelmina Elisabeth Leitz,
<i>a. kh.</i>	m. 4
<i>Maandag 28 Januarij.</i>			
26 Adriana Jacobs Scheffer,
<i>l. kh.</i>	w. 6	26 Jannetje de Graaf, wed. van
J. Oldenbroek,
<i>k. kh.</i>	67
26 Marretje Smelt, huisvr. van J.
Wijnahds,
<i>k. kh.</i>	35	24 Hendrika van Emden, huisvr.
van S. J. Vink,
<i>k. kh.</i>	51
23 Casper Wegter,
<i>l. n. k.</i>	73	24 Isaak van Eyk,
<i>a. kh.</i>	73
25 Arie Bakker,
<i>a. kh.</i>	m. 8	27 Pieter Kliipoel,
<i>a. kh.</i>	m. 11
26 Christina Meyst, huisvr. van
H. H. Wilderdieck,
<i>a. kh.</i>	62	25 Maria Margaretha Sjoukes, jong-
ste dogter van C. L. Sjoukes,
<i>k. kh.</i>	3
26 Maria Clara Jaumar, <i>eng. k.</i>	9	27 Maria Klijn,
<i>l. kh.</i>	7
	L 2	27 David Jongerling,
<i>w. kh.</i>	14
		28 Theodorus Joannes van Oost-
huyfen, jongste zoon van B.
van Oosthuyfen,
<i>w. kh.</i>	d. 6
		28 Anthonia Joanna Ribro,
<i>a. kh.</i>	d. 4

26 AMSTERDAMSCH E

- 26 Carel Blom, *k. kh.* 68
 27 Margerite Marsteller, huisvr. van
 T. Jansen, *k. kh.* 65
 28 Jannetje Wolk, wed. van A.
 Müller, *a. kh.* 73
 29 Johanna Dijet, *l. kh.* 7

Woensdag 30 Januarij.

- 28 Deadora Lucretia Borgman,
a. kh. 26
 29 Janfen Pieters, *a. kh.* 71
 27 Hendrik Siemers, *k. kh.* 49
 27 Maak Ghijs, *a. kh.* 22
 26 Lohka Remmera, wed. van
 G. Pieterse, *l. n. k.* 73
 28 Jan Jurriens, *a. kh.* m. 1
 28 Helena Catharina Stelling,
a. kh. m. 11
 27 Catharina van Gent, *l. kh.* 29
 25 Johan Carel Boolen, *a. kh.* 52
 25 Maria Johanna Goed, *n. kh.* 3
 29 Carrina Cornelia Coenraads,
a. kh. 53
 28 Gocifa Webargh, wed. van J.
 W. Wasmelink, *n. k.* 74
 28 Henrik Willink van den
 Bosch Jr. *n. k.* 37
 25 Johanna Christina van Campen,
k. kh. 4
 28 Elisabeth Christina Dencker,
k. kh. w. 7
 29 Pieter van Maape, *l. kh.* m. 7
 28 Willem Abraham Visser, *n. z. k.* 38
 28 Eva Johanna Moorman, *w. kh.* m. 4
 28 Elisebeyn Scheer, huisvr. van
 W. Winter, *n. kh.* 56
 28 Gerardus Cornelis de Vries,
 eenigste zoon van H. de Vries,
k. kh. d. 23

Donderdag 31 Januarij.

- 30 Margaretha Lemme, wed. van
 Kampeh, *a. kh.* 85
 26 Christina Holswilder, wed. P.
 Reeken, *a. kh.* 79
 27 Willempuntje van der Vegt,
 wed. A. Koning, *a. kh.* 81
 27 Petronella Schaak, wed. van
 M. Wagenaar, *a. kh.* 79

- 30 Andries Vos, *a. kh.* 72
 27 Elisabeth Engel, wed. van F.
 Rodermond, *k. kh.* 63
 26 Siffia Krane, huisvr. van J.
 Drost, *k. kh.* 54
 30 Maria Veken, huisvr. van H.
 Kenneker, *w. kh.* 22
 30 Anne Dantje, wed. J. du Pré,
w. k. 83
 27 Martinus van Ligteu, *a. kh.* 12
 27 Johannes van Ligteu, *a. kh.* 20
 Twee Broeders
 28 Cornelis Boy, laatst wed. van
 H. Bender, *a. kh.* 51
 29 Maria Voet, huisvr. van H.
 ten Roekelaar, *l. kh.* 43
 30 Maria Marteveld, wed. B. van
 Baalen, *l. kh.* 70
 29 Jacobus Kruyskerken, eenigste
 zoon van J. Kruyskerken,
a. kh. een som
 28 Anna Jurriens, huisvr. van J.
 Alexander, *l. o. k.* 66
 29 Jacob Hubert, *a. kh.* 58
 28 Maria Geertrude ter Mara,
 huisvr. van A. T. Oldenkot,
o. k. ruim 32
 28 Carrina Roofoeboom, huisvr.
 buijwa van P. de Pool, *l. kh.* 54
 28 Elisabeth Jacobs, *a. kh.* w. 7
 29 Johanna Bendix, eenigste zoon
 van M. Bendix, *a. kh.* m. 12

Vrijdag 1 Februarij.

- 29 Geertje Egbertje Diana Kirken,
a. kh. 31
 31 Johannes Anton Reuman, zoon
 van D. Reuman, *k. kh.* w. 4
 29 Harmen Hendrik Groepenhoff,
w. kh. w. 7
 29 Grietje Simons, *l. kh.* m. 5
 29 Louis Corlie Goetz, eenigste
 zoon van L. Goetz, *l. kh.* 1
 30 Johanna Tiele, jongste dogter
 van C. Tiele, *a. kh.* d. 12
 31 Francois Brand, *Gensdarm.*
a. kh. 36
 31 Abraham Kroon, *l. kh.* 64
 29 Nicolaas Willems, *k. kh.* w. 8

Overl.	Jaar.	Overl.	Jahr.
30	Johanna Elisabeth Willame, wed. J. Heyne, <i>a. kh.</i>	31	Matthias Knipsers, <i>at z. c.</i>
31	Hendrik Bakker, <i>wa. k.</i>	30	Adriaan Willem Bänckenboer, <i>k. o. k.</i>
30	Alida van der Maat, dochterje van A. van der Maat, <i>l. kh.</i>	30	Ottia Tullius, huisvr. van P. Smit Everhardus, <i>l. n. k.</i>
29	Andria Eygeman, <i>a. kh.</i>	1	Johannes Eemne Grund, <i>a. kh.</i>
31	Heere Jacob de Haas, jongste zoon van J. A. de Haas, <i>k. kh. w. 5</i>	29	Jacobus Oostendorp, <i>w. kh.</i>
30	Mathijs van der Markt, <i>l. kh.</i>	31	Joseph Geens, <i>a. kh.</i>
31	Anna Maria Petronella Mulder, huisvr. van J. G. Wentzel, <i>l. kh.</i>	31	Jan Köster, jongste zoon van A. Köster, <i>w. kh.</i>
30	Maria Hanewalt, wed. J. Bergdaal, <i>a. kh.</i>	1	Grietje Herftek, <i>w. kh.</i>
29	Jannetje Martijn, <i>k. kh.</i>	31	Jacob Wijman, <i>w. k.</i>
28	Barend Schreuder, <i>k. kh.</i>	41	Willeminje Steenfiak, wed. G. Hardenberg, <i>w. k.</i>
<i>Saterdag 2 Februarij.</i>		1	Hendrica van Gulik, op een na de jongste dochter van A. van Gulik, <i>a. kh.</i>
30	Geerje Boefchooten, huisvr. van G. Bouhuis, <i>k. kh.</i>	29	Judiske Jansen, huisvr. van J. Warnan, <i>a. kh.</i>
31	Feyt Johansen, wed. van J. Wittekind, <i>k. kh.</i>	30	Judith de Haas, wed. H. Kropen, <i>l. kh.</i>
28	Abraham Jansen, oudste zoon I. Jansen, <i>k. kh. a. en 10 m.</i>	1	Het ongedoopte kind van de huisvr. van H. Wilke, <i>w. kh. d. 3</i>
29	Cristina Hoff, wed. van W. Geurs, <i>k. kh.</i>	31	Hermanus Franciscus ten Huischer, <i>w. k.</i>
30	Jacob Frank, <i>a. kh.</i>	Het getal der Dooden is 162.	

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perceelen*, (bij *Execucie*) in het Oude zijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag den 28 Januarij 1811.

Lauwertstraat, N. 9 en 10 (Een Pakhuis (zijnde geweestde Huizen) en Erven, in de) anders genaamt het Vuile Weespads, *f. 280*, in slag *f. 20*. Hooft Oude Armteeg, N. 14. (Een desdespact in een Huus en Erve, in de) *f. 280*. *Draagfakhuys*.

De helft in den Opstal van de geweene Lijnbaan *de Hecker*, zijnde van ons geweest twee Lijnbaanen *de Hecker* en *de Zwaan*, op staat grond, aan de Schans, bezijden de Raampoort, nevens de andere Huizinge, Tuinen, Pakhuizen en Looftan, N. 304 en 325 *f. 570*, in slag *f. 30* van *Wouw*.

Buitenkant, N. 1. (De helft in twee Huizen en hunne Erven, naar elkander, op de) op de hoek van de Binnenkant, *f. 340*, in slag *f. 05* van *Linden*.

- Foelji-Dwarsstraat, N. 20. (Een Huis en Erve, in de) *f* 500, in slag *f* 150. *Westerwoudt.*
 Kromme Tuinstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) *f* 105, in slag *f* 14. *van Kempen.*
 Braak, N. 54. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) bij de Dwars-
 straat, *Z. Z. f* 240. *Stoopenaal.*
 Lijnbaansgragt, N. 66. (De helft in een Loots, op de) bij de Wetering-
 straat, *f* 725, in slag *f* 50. *van der Hagen.*
 Vlooienburg, N. 27, 28 en 29. (Twee Huizen, Achterhulzen en hunne
 Erven, op) *f* 225. *van Embden.*
 Grootte Vleeschhal, N. 20. (Een Huis en Erve, achter de) *f* 1210, in slag
f 400. *Rijfkegel.*
 Kleine Kattenburgerstraat, (Een Huis en Erve, met een Pakhuis daar
 achter, in de) *f* 4050, in slag *f* 1200. *Westerwoudt.*

Deze volgende *Perceelen (Vrijwillig)* op *Maandag* 4 Februarij.

- Prinsengragt, N. 135. (Een Winkelhuis en Erve, op de) op de hoek van
 Spiegelstraat, *f* 3700, in slag *f* 250. *Blijenburgh.*
 Nieuwe Looijersstraat, N. 45. (Een Huis en Erve, benevens een Loots,
 in de) *f* 1225, in slag *f* 1200. *G. Jansen.*
 Korte Keizers-Dwarsstraat, N. 12. (Een Huis en Erve, in de) *f* 1200. *Dresfelhuys.*
 Varkens Biland, N. 52. (Een Huis en Erve, op 't) *f* 525., in slag *f* 200. *Kewskamp.*
 Een Huis en Erve, met een ledig Erf daar naast, op de Amstelveensche Weg,
 O. Z., bij den Overtoom, N. 93. *f* 370, in slag *f* 4. *Westerwoudt.*
 Nieuwe Doelenstraat, N. 11. (Een Koopmans Huis en Erve, in de)
f 1640. Opgeh.
 Leidsebegragt, N. 11. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Kei-
 zersgragt, *f* 6950. Opgeh.
 Keizersgragt, N. 287. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij
 de Hartenstraat, *f* 19600. Opgeh.
 Waal, N. 69. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Oude Schans,
f 4175, in slag *f* 12. *Steenstrand.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 11 Februarij.

- Heerengragt, N. 284. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Ro-
 molentsteeg, *f* 4955. Opgeh.
 Singel, N. 33. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Heiligen
 Weg, *f* 6175, in slag *f* 125. *van Langen.*
 Water, N. 97. (De helft in een Koopmans Winkelhuis en Erve, op 't)
 bij de Kapelsteeg, *f* 4500. Opgeh.
 Engelsche-Steeg, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) bij de Nieuwendijk,
f 2000. Opgeh.
 Goudsblomstraat, N. 191. (Een Huis en Erve, in de) bij de Brouwers-
 gragt, *f* 550, in slag *f* 170. *Linckerts*
 Brouwersgragt, (Een Huis en Erve, op de) bij de Haarlemmer-Poort,
f 300, in slag *f* 35. *Jonkermeut.*

80 A M S T E R D A M ' S C H E

- Keizersgragt, N. 59. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij 't Mol-
lenrad, f 5150. Ogeh.
Noorderstraat, N. 16. (Een Huis en Erve, in de) bij de Reguliersgragt,
f 310. *Dankmeijer*.
Reale Eiland, N. 3. (Een Huis en Erve, op 't) in de Vierwinden-Straat,
f 120, in slag f 20. *Palmboom*.
Vijzelstraat, N. 129. (Een Huis en Erve, in de) over 't Singel, f 4100,
in slag f 150. *Linckerts*.
Nieuwe Leliestraat, N. 11. (Een Huis en Erve, in de) bij de Liefdegragt,
f 3600, in slag f 150. *van Os*.

Dit onderstaande *Schip* is geveild op *Maandag* 24
Januarij 1821. in het N. Z. Heeren Logement.

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *Nephtunus*, ge-
voerd bij Kapitein ANTOINETTE LUCAS, lang over zeven 86 voer,
wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 22 voet 8
duim, hak in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwa-
tering 13 voet 4 duim. f 3000, in slag f 2000. Ogeh.

Leze onderstaande *Schepen* zijn (bij *exactie*) geveild op
Maandag 4 Februarij.

Brik-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *Margaretha Julia*,
gevoerd door Kapitein FRANC CONREA GARCIA, lang over ste-
ven 28 voer, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid
22 voet 2 duim, hak in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op
zijn uitwatering 11 voet 8 duim. f 3000, in slag f 500. *J. E. Lubink*.

Schooner-Schip, (Een extra ordinair Welbezeld) genaamd *Miranda*, ge-
voerd door Kapitein JOSÉ GONSALVES, lang over steven 83 vana,
wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 23 voet, hak
in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 22
voet 8 duim. f 3000, in slag f 600. Dazelfde.
Zijnde allen Amsterdamsche voeten.

Deze onderstaande *Schepen* zijn door den Ontvanger
Principaal der Keizerlijke Douanes, geveild op
Dingsdag 12 Februarij, in de Nes, in de
Brakke Grond.

- Hek-Tjalkschip, (Een) genaamd *de goede verwachting*, lang 54 voet 6 duim,
wijd 16 voet, diep 6 voet, f 1000. de Directie.
Tjalkschip, (Een) genaamd *de Vrouw Fransiska*, lang 56 voet, 90 duim,
wijd 12 voet 2 duim, diep 5 voet 8 duim. f 1000. de Directie.
Tjalkschip, (Een) genaamd *de Vrouw Cornelia*, lang 58 voer, wijd 22
voet, diep 6 voet. f 700. de Directie.
Hek-Tjalkschip, (Een) lang 60 voer, wijd 15 voer, diep 16 voer. *Indig-
Societ*.

STAAT-

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

TWEE-EN-VEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTÉ LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Nu werd, na rijp overleg tusſchen den Heer Ruard DE WIT, en den Lieutenant-Admiraal DE RUITER, beſloten, om den Lieutenant-Admiraal VAN GENT, met zeventien ſchepen, drie galjoets, een brander en een ſluit met ammunicie, naar den Noord te zenden, met laſt om het eiland *Hilſand* met de magt van zijne onderhebbende manſchappen te overmeesteren, zonder zich echter aldaar langer dan twee of drie dagen optehouden; van daar moest hij naar 't eiland *Fero* zeilen, om aldaar naar de verwacht wordende Oostindische retourſchepen te vernemen, en wanneer hij dezelve aldaar niet mogt aantreffen, alsdan op dezelve te blijven kruiſen tot den 6den van Oogſtmaand (1667), en alsdan met zijn esquader naar het vaderland ſtevenen om nadere bevelen van Hun Hoog Mog. te ontvangen; doch ingeval hij de Oostindische ſchepen mogt ontmoeten, dezelve naar het vaderland geleiden; dit bevel ging tevens gepaard met eene uitdrukkelijke laſt, om den vijand, waar hij die ook op zijne tocht mogt aantreffen, alle mogelijke afbreuk te doen; welke laſt ook gegeven werd aan den Vice-Admiraal KORNELIS EVERTSZOON, die met elf ſchepen en drie galjoets naar de Hoofden gezonden werd; ook werd den Kommandeur WILLEM VAN DER ZAAAN mede afgezonden met zeven ſchepen, om tusſchen *Harwijs* en 't *Konings Diep* te kruiſen, en zooveel mogelijk naar de bewegingen en toerusting des vijands te vernemen.

Alvorens deze esquaders hunne aangewezen beſtemming volgden, deed onze Godvruchtige held de geheele vloot bijeen komen, en beval over dezelve eene algemeene en plechtige dankdag, voor de zegen welke God aan de wapens van den Staat had verleend door de roemvolle overwinning op *Chattam*; te meer, daar de Goddelijke bijſtand hierin, zoo door de gunſtige winden als andere zegeteekenen, zoo duidelijk was gezien; waarbij tevens bevolen werd, dat die zegeningen in alle ſcheeps-predikatiën moesten aangemerkt worden.

Den volgenden dag werden de twee veroverde Engeliſche ſchepen, *de Royale Charles* en *de Jonathan*, benevens een vijandelijke Kapitein en ruim zestig krijgsgevangenen naar het vaderland gevoerd; ook begaven zich de drie genoemde esquaders ter zelve tijd onder zeil. DE RUITER bleef nu nog met acht-en-dertig ſchepen en fregatten, vier branders en eehge advyſjagten in de rivier van *Londen*, welke ſchepen in drie ſmaldeelen werden verdeeld.

Den 20ſten daaraan volgende, werd aan den Lieutenant-Kolonel PATR, en den Majoer BARDELOE bevolen, om met vierhonderd en vijftig man,

met boots en sloepen eene landing op 't eiland *Chappoy* te beproeven, en eenige verversching vandaar te halen; dit bevel werd ook zoo wel uitgevoerd, dat de vloot hierdoor van eene menigte schepen en hoenders werd voorzien. Eenige matroozen, dewelke zich bij die gelegenheid zonder verlof aan wal begeven, en aldaar groot geweld tegen de bewoners hadden gepleegd, werden met ra-vallen en laarslagen getraft; welke straf ook aan eenige soldaten, wegens hunne betoonde lafhartigheid of plunderzucht, werd uitgeoefend.

Op ingekomen berigt dat men te *London* een groot getal brandschepen gereed maakten, en op 't bevel dat men hier mede 'slands vloot, in hare toenmalige ligging, in groot gevaar zou kunnen brengen, werd besloten om naar de middelgronden aftezakken, en zich voor de rivier, buiten het *Konings Diep* te posteeeren, doch de rivier van buiten met een esquader voor 't *Noordvoorland*, *Saulsbay* en *Oisfarnes*, te bezetten, waardoor de vloot minder gevaar te vrezen had, en men den vijand even zoo veel nadeel zou kunnen toebrengen; welk bevel ook dadelijk werd uitgevoerd, hoewel sommige schepen, behorende tot 't esquadre van den Lieutenant-Admiraal VAN GENT, bij die gelegenheid op den zuidwal vast geraakten, waardoor die bevelhebber genoodzaakt werd dezelve buiten de middelgronden intewachten, wanneer hij omtrent twintig zeilen in en voor *Harwitz* in 't gezicht kreeg; hiervan gaf hij weldra aan den Heer Ruard en den Lieutenant-Admiraal DE RUITER kennis, met verzoek om dezelve te mogen aantasten; waartoe hem ook volkomene vrijheid werd verleend. Intusschen begaf zich onze held in persoon naar boord van VAN GENT, om de geschiktste wijze ter uitvoering hiervan met hem te overwegen; doch toen men eenige ligte vaartuigen om nadere kundschap had uitgezonden, bleek het dat hetzelfde slechts kooischepen waren, van geringe waarde; hierdoor werd van deze onderneming afgezien, en aan VAN GENT bevolen zijne aangewezen bestemming te volgen.

De tijding van de overwinning op de Engelschen, bij *Chattam*, nu in *Holland* overgebracht zijnde, vervulden 't hart van elk rechtgeaard Nederlander met eene onuitsprekelijke vreugd; te meer wanneer deze tijding bevestigd werd door het binnen loopen der beiden prijs-gemaakte vijandelijke schepen. De Heeren Staten besloten weldra om hiervan God in 't bijzonder de eere te geven, door het uitschrijven van eene algemeene dank- en bededag, tegen den 6den van Hooimaand daaraan volgende. Vele ingezetenen begaven zich nu naar *Hetvoetsluis*, alwaar het prijschips *de Royale Charles* was binnen geloopt, om het teeken der Nederlandische dapperheid te aanschouwen.

Deze betoonde dapperheid werd door Hun Hoog Mog. aan alle de helden van 'slands vloot, doch in 't bijzonder aan DE RUITER, op de verëerendste wijze beloond, hetwelk zij aan dezelve door zeer minnelijke brieven te kennen gaven; dit werd ook gevolgd door de Staten van *Holland* afzonderlijk, met bijvoeging van eene gouden kop, ter gedachtenis van DE RUITER's kloekmoedigheid vervaardigt. Zuik een gedenteeken werd ook geschonken aan den Burgemeester en Ruard DE WIT, en aan den Lieutenant-Admiraal VAN GENT; ook werd aan den Kapitein JAN VAN BRAKEL en zijn bootsvolk, behalven het genomen schip, op order van Hun Hoog Mog., nog twaalf duizend guldens verëerd; dewijl

VOOR VAN BRAKEL zelf, nog daarenboven eene gouden keten en gedenkpenning werd vervaardigt, ter waarde van twaalf honderd gulden; in 't kort, niemand die zich in dez. van zijne plicht had gekweten bleef onbeloond. De Nederlandfche dichtkonde vond ook nu eene gepaste gelegenheid om hare hulde door de treffendfte lofflichten aan onze held toe te brengen; hierin muntte in 't bijzonder uit, den vermaarden dichter J. VAN VONDEL, in twee onderscheidene stukken, ten tijtel voerende: *de zeeloeuw op den Teems*, en *zegevrur der vrije Nederlanders op den Teems*.

Intusfchen waren Hun Hoog Mog. bedacht op alles, wat tot verdere voortzetting dier zegepraal van hunnentwege konde strekken; ten dijn einde werd befloten tot het gereed maken van eenige brandfchepen, om het verlies van sommigen dier vaartuigen bij *Chattam*, hierdoor te herftellen; waarbij nog overoen gekomen werd, om door middel van den Hollandfchen Ambafadeur, bij den Koning van *Frankrijk* aantredringen om fomnigen zijner oorlogfchepen naar den opgang van 't *Kanaal* te zenden; waarbij zich dan eenige Nederlandfche fchepen zouden voegen, om dus vereenigd dat vaarwater even zoo voor de Engelfchen te fluiten, als nu de rivier van *London* door 's lands vloot voor hun gefloten was; ten einde hierdoor den vijand te beaanruwen en tot reden te brengen; dewijl het niet waarfchijnlijk was dat hij eenige vloot tot een hoofdgevecht in zee zou kunnen brengen. Doch welke pogingen hier toe ook bij het Franfche hof werden aangewend, alles bleef echter zonder vrucht; zelfs is de belofte, dat den Hertog van *Beaufort* tegen den gden van *Blocusand*, met de Franfche vloot in zee zou verfchijnen, nimmer naargekomen.

(T vervolg hieraa.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Maart.

- 1 JAN WAGENAAR, Hiftoriefchrijver van *Amfterdam*, overl. 1772. — Eerfte zitting der Nationale vergadering in *den Haag*. 1796.
- 2 De Oostenrijkers over *de Rhoer*. 1793.
- 3 *Groningen* en *Friesland* verloren, door *RENNENBERG's* afval. 1580. — DE RUITER, groot burger van *Amfterdam*. 1655.
- 4 *Breda* door een turffchip ingenomen. 1599.
- 5 DON LOUIS DE REQUESENS overleden. 1597.
- 6 MAARTEN VAN ROSSUM plundert in 's *Hage*, 1528. — *OLDEWARNEVELD* wordt Radpentionaris van *Holland*. 1586.
- 7 HENRY IV. niet voor Koning erkent door *PHILIPS II.* 1599.
- 8 Den Staat befluit tot den oorlog tegen *LODEWIJK XIV.* 1679. — *WILLEM V.* geboren. 1748.
- 9 De Kardinaal *MAZARIN* overleden. 1661.
- 10 Brief van *WILLEM I.* tegen *Granville*. 1563. — *De Bortice* door de Engelfchen ingenomen. 1781.

M 9

- 11 Plakaat tegen het studcezen te *Leuven*, enz. 1591. — Ontwerp der
Franschen, om te *Utrecht* een kasteel te bouwen. 1673.
- 12 Eerste heimelijke aanslag van WILLEM I. verloren. 1565. — PARMA
belegert *Maasricht*. 1579.
- 13 Order op 't publiek gebed in *Nederland* begonnen. 1663. — Omwre-
teling te *Stokholm*, waarbij GUSTAAF ADOLF werd afgezet. 1809
- 14 MAARTEN VAN ROSSUM overleden. 1555. — 25,000 kronen op 't leve;
van WILLEM I. gezet. 1589.
- 15 De Utrechtsche akademie ingewijd. 1636. — 'T beleg der *Willemsdijk*
door de Franschen opgebroken. 1793.
- 16 CORHOORN bombardeert *Givet*, bij *Namen*. 1696. — Dordsche afge-
vaardigden, in het uitrijden uit de Stadhouders poort, in *den Haag*,
tegengehouden. 1786. — Keizer NAPOLEON aanvaardt de kroon van
Italiën. 1805.
- 17 Besluit tot het twaalfjarig bestand. 1609.
- 18 Mislukte pistoolschoot op WILLEM I. 1582. — Bloedig gevecht bij
Noerwinden. 1793
- 19 *Gelderland* tot een hertogdom gemaakt. 1339. — Verbond tuschen
den Staat en de Bisshop van *Munster*. 1666.
- 20 Eerste octrooi der O. I. Compagnie. 1602. — M. DE RUITER, uit
geringe ouders, geboren. 1607.
- 21 ALVA eischt den 100e, 20e en 100e penning. 1569. — De Spanjaar-
jaarden breken het beleg voor *Leyden* op. 1574.
- 22 H. DE GROOT vlucht in een hoekenkist uit *Looveslein*. 1620.
- 23 De Smirnasche vloot door de Engelschen aangetast. 1672.
- 24 FILIPS II. field het bekkuur der *Nederlanden* bij den Raad van Staten.
1576.
- 25 'T begin van *Venetien* op 't eiland *Rialto*. 1421.
- 26 De doorgraving van den Rhijn te *Katwijk*, te vergeefs. 1571. —
PIET HEIN wordt Admiraal van *Holland*. 1629.
- 27 3000 Franschen voor *Bergen-op-Zoom*. 1747. — Vrede te *Amiens*.
1802. — Nieuwe planeet VESTA, te *Utrechts* ontdekt. 1807.
- 28 R. F. DAMLENS gestraft. 1757.
- 29 *Utrecht*, *Holland* en *Zeeland* besluiten de hooge overheid aan WIL-
LEM I. op te dragen. 1580.
- 30 CARTESIUS geboren. 1596. — DUMOURIER naar *Parijs* ontboden. 1794.
- 31 De Jesuiten uit *Spanje* verbannen. 1767.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER.

In Maart.

Deze maand verschaft doorgaans veel arbeid en behoedzaamheid voor den hovenier, dewijl men op het weer nog weinig kan vertrouwen; want hoewel het op den dag zoel is, heeft men slijkelijk 's vonds of 's nachts weder konde te wachten, waardoor de tedere planten, dewelke nu reeds in de opene lucht-gezet zijn, sterven. Beschermid nu ook in 't bijzonder uwe nieuw geplante boomgen voor de oosten en noorden win- den, die gemeenlijk in deze maand dikwils waaien, en bevochtig dezelve om de tien dagen; rondom derzelver stammen kan men ook eenig gras, met water bevochtigd, leggen; hierdoor wordt de bewatering zacht en gestadig, en alle ontwortelende plas-
sies

weggenomen. Voor potten is de voorzigtige bewatering van boven voor als nog beter dan die door bakken met water van onderen geschied; om dat de wortels daardoor in eenen te hoogen graad nat blijven.

Wanneer de volle maan voorbij is, moet men den grond ompitten, en alles wat nog in de tuinen ontbreekt, nu in order brengen. Men zaaid nu heulbollen, allerhande soorten van klokjes, anjellieren, en andere tedere jaarsijde planten; ook veelcrhande zaai-bloemen, doch deze alleen in eene warme broeibak, indien men tot de volgende maand niet wil wachten, om het alsdan in de volle aarde te doen. Men bedekt de tulpen tegen het ruwe weêr met matten, of met een tent, zoo als men gebruikt wanneer zij bloeijen; om dat de matten dikwijls te veel warmte veroorzaken.

En het laatst van deze, of het begin van de volgende maand, plaatst men de bloeiende *auricula's* zooveel mogelijk dat zij voor de weste winden en voor de regen beschermd zijn, hetwelk zeer nadeelig voor dezelve is; ook moeten zij van hare verrotte bladen worden gezuiverd, en men geeft ze een weinig versche vette aarde, na de oude aarde voorzigtig te hebben weggenomen, zonder de wortels te raken. De in Augustus afgelegde anjellieren kunnen nu verzet worden: hoe losser aarde men deze bloemen geeft hoe beter; een derde verrot hout er onder te doen, is zeer goed; mits zulks wel ontbonden zij, dewijl het anders de aarde te brokkelig maakt.

ONTBINDINGEN der OPGAVEN, voorgesteld in ons

7de Ds. 5de stuk.

LOGOGRYPH.

MAURITS; opgegeven door den Heer G. Beekman: — ontbonden door de Heeren P. Hoffman, te *Arnhem*; Jacobus Driehuys Rabe aldaar; P. Oomheyn, te *Wormerveer*; C. Root, aldaar (in verzen); J. C. Honigh, te *Zaandijk*; A. Ellerman, J. Heschelfelt *Bz.*; Dk. Donker *Mz.*, te *Zaandijk*; Joh. Fs. Hollermann, J. P. v. Pijlen, D. H., te *Z.*; F. C. Klingenspoor, J. F. H. Sanders; Meisjvrouwen Geesje Dirks, A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; de Heeren N. Leergraag, te *W.*; G., te *A.*; H. W. Carras, te *Zutphen* (in verzen); Stephanus Vertraaten, te *Waverveen*, welke laatstgenoemde Correspondent bij zijne oplossing, nog zegt:

Boven de 35 woorden van den Heer Opgever, vinde ik er nog 26 woorden in, waarvan 13 buiten den bijbel zijn, namelijk: *set, sta, tar, star, stram, stam; ras, sar, Tirsa, tras* (of siment), *uit, Trui*, en *ami*; en de 15 Bijbelsche woorden zijn:

AI, eene stad in de stamme Benjamin's, ten westen *Jericho*, *Gen. 12. vs. 8.*; en een stad der *Ammoniten*, onderscheiden van die stad, waarvan *Jes. 7.* vermeld wordt; *Jes. 49. vs. 3.*

AR, de hoofdstad der *Moabiten*, *Deut. 2. vs. 9.*

ARM, *Deut. 4. vs. 34.*

IR, eene stad in *Asyrien*, *Gen. 10. vs. 11.*, en een man uit de nakomelingen *Benjamin's*; *1 Chron. 7. vs. 12.*

IRA, drie bijzondere helden David's, *2 Sam. 20. vs. 26*, *2 Sam. 23. vs. 6* en *23. vs. 38.*

IRAM, een vorst in *Edom*; *Gen. 36. vs. 43.* en *1 Chron. 1. vs. 54.*

IRU, een der zonen Caleb's, des zoons Jephunne; *1 Chron. 4 vs. 15.*

Is; *Gen. 28. vs. 16.*

SIA, een der *Nathinim*; *Neb. 7. vs. 47.*

SIRA, een zekere plaats aan den weg, tusfchen *Hebron* en *Jerusalem*, *2 Sam. 3. vs. 26.*

SUA, de schoonvader van *Juda*, *Gen. 38. vs. 2.*, en eene dochter van *Heber*, *1 Chron. 7. vs. 32.*

SUR, een woestijne tegen-over *Egypten*; *Gen. 16. vs. 7.*, en de grootste poort des tempels na 't oosten, *2 Kon. 11. vs. 6.*

TIRAS, een der zonen *Jophets*; *Gen. 10. vs. 2.* en *1 Chron. 1. vs. 5.*

De volgende dichtmatige ontbindingen hebben wij ontvange:

MAURITS zal, naar ik kan lezen,
Zeker hier het hoofdwoord wezen.

H. Idema, te *Oppendoos.*

Ik zegt en vond
Dit woord terfoud,

Het zevenletterig moederwoord,
Dat tot uw logogryph behoord,

MAURITS is hier zeer gewis
Het bedoelde woord;

*K heb zijn naam, als *Neerlands* vorst,
Meer dan eens geboort.

*T was die zelfde vorst, die eens
Oldenbarneveld

Zet weinig zoekens was ik vrij,

>Idra vond ik het woord;

Cit heel den inhoud bleek het mij,
waad ik niet zoo 't behoord,

—ndien 'k hiervan mijn juist gevoel,

—tot eene ontwikkeling van uw doel,
oetel op dees linkerzij.

W. Starink.

Zoodra 'k uw voorstel had gelezen,
Zag ik dat MAURITS 't doel moest wezen

K. Oomheyn Jr. te *Warmervoor.*

Want 'k dacht: naar schijn
Zal 't MAURITS zijn.

Di. J. v. G...., te *A.*

Is MAURITS, die het leven
Van Barneveld deed sneven.

Henrikus Arens.

Op het bloedig moordschavot
Heeft ter neer geveld.

Doch dit doet hier niets ter zaak
Men vraagt naar een naam;

Wel, ik noem ook deze vorst
Tot het doel bekwaam.

W. R. Idema, te *Oppendoos.*

Zars, muis, mais, mast, mat,

>st, sm, sam, sam, sat,

Crias, muis, miet, mis, is,

ysam, ruis, Mi, mas, ma,

—t, rum, rist, rust, rit,

—las, ruim, is, Rus, fuis,

ui, mas, Ur, sam, us,

En 't vergeten woordje *Rus*,

Al deze woordjes zijn te ontbinden

Uit 't woord, hier op de kant te vinden.

Dirk Schoute, te *Warmervoor.*

Een bijna gelijkkluidend vers als het laatstgenoemde, is mede ingezonden door den Heer *Johs. Geltsfigter*, te *Edam.*

MAURITS is mede ingezonden door den Heer *Ts. C. C. Everts* met bijvoeging van meer dan 40 door den Heer opgever overgedragen, en eenige verkeerd gespelde woorden.

LOGOGRYPH-CHARADE.

SLAAPSTER; voorgedragen door den Heer *Henrikus Arens*: —
is gevonden door de Heeren *Stephanus Verstraaten*, te *Wa-*

vervoen; G., te A.; N. Leergraag, te W.; Johs. Fs. Hol-
Iermann, J. Hiesselfelt Bz.

Ook de volgende dichtmatige ontbinding door den Heer H. W.
Carras, te *Zusphon*:

Is de slaap ons allen nuttig?
Maakt zij zelfs het leven zoet?
Dat men haar dan ook waardeere,
Daar zij onze krachten voedt;
Doch, om 'nachts gerust te slapen,
Dient des daags zijn plicht vervuld.
Of een' hitre wroeging hindert
Ons hierin, door eigen schuld;
Sla, o mensch! u hierin gade;
Volg met ijver steeds uw plicht,

Zoo zult gij met vreugd gaan slapen,
Bij het slaauwe sterrenlicht.
Zoo zult gij geen driften voelen
Die u hinderen, o neen!
Maar haar paal en perken stellen,
Altijd met uw lot te vreen;
Echter hem, of haar die slapend
Den zoo kostbren tijd verdoet,
Geeft men steeds de naam van slaper
Of van slaapster. — Is dit goed?

C H A R A D E S.

1.) LEEUWARDEN; voorgedragen door den Heer D. B****, te
Zaandijk: — is gevonden door de Heeren W. D. Manvis, G.,
te A.; W. Starink (inverzen); F. C. Klingenspoor, D. H.,
te Z.; Dk. Donker Mz., te *Zaandijk*; J. Hiesselfelt Bz.; Ja-
cobus Driehuys Rabe, te *Arnhem* (*); Meisfrouwen A. M.
J. Rabe, aldaar; Geesje Dirks; de Heeren P. Oomheyn, te
Wormerveer; J. C. Honigh, te *Zaandijk*, met bijvoeging, dat
het woord niet (zoo als den Heer opgever zegt) bij *Leeu* en *ar*,
moet afgebroken worden; maar veel eer bij *Leeuw* en *war* (of *waar*,
volgens den regel); ten tweede zegt zijn Ed.: dat den *leeuw* zoo min
voor den volwasfchen mensch, als voor een kind, geschikt is om mede
te speelen, enz.

De dichtmatige ontwikkelingen, hierop ontvangen, zijn de volgende:

*Geen kind spaaf met een Leeuw! en schoon soms jong en oud
In 't axen fchept behagen;*

*Ziet men hierdoor te veel, zoo roekeloos als stout,
Het dierbaar leven wagen.*

*De den, beroemt door hare hoogte, loof en hont,
Verftréks ook allezins tot fieraad van het woud.*

*De woorden leeuw en ar, met den gepaard gelezen,
Zal Friesland's hoofdstad; of LEEUWARDEN, 't doelwoord wenz,*

Johs. Geltsfigter, te *Edam*.

*Zoo men leeuw, ar, en den te zamen wil verbinden,
Zet men gewis het dool van dees charade vinden.*

H. Idema, te *Opferdoes*.

(*) Deze Correspondent merkt aan dat het charadewoord door Prof. Siegenbeek,
LEEUWAARDEN gefpeld wordt.

De fiere leeuw, der dieren Konlog;
Die 't ruwe woud verstrekt ter woning
Is hier gewis het eerste deel.
Het ijsvermaak, door de *ar* geboren,
Kan meest de losse jeugd bekoren,
Hoezeer 't soms bitter rampspoed teel.
Is nu den leeuw den vorst der dieren,
De *den* kan ook het woud versteren,
Als eertijds op den Libanon

De grootste ceder roem behaalde,
Wiens kruin zelfs in de wolken praalde
Vol luister, door den glans der zaa.
Deez' drie heel onderscheiden zaken,
Die echter 't doel der opgaf raken,
Bied mij de stad LEEUWARDEN aan,
Die hier de z'n dus kan verklaren,
En daardoor ook voldoening baren,
Is dit zoo? 'k heb dan ook voldaan.

H. W. Carras, te Zutphen.

De stad LEEUWARDEN, die behoord
Voorzeker nu tot Frankrijks oord.

Gij zult, naar mijn gevoelen,
Op 't woord LEEUWARDEN doelen.

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

C. Rodt, te Wormerveer.

*De leeuw is zeker diër, dat hier niet 'huis behoort,
En ar, een rijtuig, dat des winters ons bekoort,
De den is eene boom; nu alles zaam gebonden,
Dan is LEEUWARDEN hier als 't doelwit, ras gevonden.*

W. R. Idema, te Opperdoes.

De leeuw is van een woeste art,
En de *ar* gaat met gevaar gepaard.
Den is een steend van het woud,

Als men zijn steilen kruin beschoord;
'K had maar dees deelen zaam gebonden
Of 'k had LEEUWARDEN reeds gevonden.

D. C. S., te Wormerveer.

2.) FIJTEL; opgegeven door den Heer D. H., te W..... —
is ontbonden door den Heeren W. D. Manvis, Stephanus Ver-
straaten, te *Waverveen* (*); N. Leergraag, te W.; Jacobus
Driehuys Rabe, te *Arnhem*; Mevrouw. A. M. J. Rabe, aldaar.
De volgende dichtmatige beantwoordingen zijn hierop ingekomen:

*Fij, dient, verkort, voor Fijts, en voor Alets, Let;
Let omgekeerd, is tel, en voegen wij dit met
Den naam van Fij te zaam, dan zal het FIJTEL wezen,
Waarin wij zeker 's doel van dees charade lezen.*

Johs. Geltfligter, te Edam:

Wilde ik 't woord FEITEL vinden,
Fel, kwam mij juist te pas,

Toen 'k hierbij tel ging binden,
Toen zag 'k het doelwit ras.

Henrikus Arens.

'T komt mij niet onwaarschijnlijk voor,
Dat FEITEL gaat voor 't doelwit door,
Althans zoo Fel, alhier vermeld,

Wordt met een *e* en *l* verspeld;
Daar 't andre deel, door 't om te keeren,
U de andre naam dan ook zou leeren.

H. W. Carras, te Zutphen.

Na

(* Het komt ons zeer singulier voor, dat, hoewel ook de namen der opgavers, en
reden, onder hunne opgaven niet gemeld worden, den Heer Verstraaten hiervan
evenwel kennis draagt; wanneer zulk met het doel der opgaven mede zoo is, zal zijn
Ed. hiertoe weinig buide behoeven; hoewel wij hiervan het tegendeel dikwijls ontwaren;
zijn Ed. toefte hieromtrent zijn ingezonden woord konverden van LEEUWARDEN.
Het geen Z. Ed. verder singulier vindt, blijft voor ons eene vrijheid.

DE REDACTEUR.

*Na dat 'k het voorfel had gelezen
Daacht ik, het zal wel RIJTEL woen.*

Ts. C. C. Everts.

3.) HENGEL; voorgedragen door Meijfvr. Elizabeth van Hengel: — is gevonden door de Heeren D. H., te Z.; J. C. Honigh, te Zaandijk; W. D. Manvis.

Ook de volgende dichtmatige beantwoordingen zijn hierop ingekomen:

*Hen, is een vrouwlijk dior, en gel, verkeerd gefpeld,
Vindt men 't gebiedend leg! gemeld;*

*Hen, nu mat gel vorend, zal men straks HENGEL lezen,
Des nooms meest gebruikt, ook kan 't een dorngam woen.*

Johs. Geltfligter, te Edam.

*'K den zaker in mijn doel niet mis,
als 'k zeg, dat 't woord hier HENGEL is.*

Hensikus Azen:

HENGEL, of HENBELO (de eigenlijke naam van het dorp), zeggen de Heeren N. Leergraag, te W.; en Stephanus Verstraaten, te Waverveen.

4.) SPARENDAM; opgegeven door den Heer P. C. Mothuyfan, van Tiel: — ontbonden door de Heeren P. Oomheyn, te Wormerveer; (in verzen); D. C. S; aldaar (in verzen); J. Heseffelt Bz.; Johs Fs. Hallesman, J. C. Honigh, te Zaandijk; Jac. Driehuys Rabe, te Arnhem; Dk. Donker Mz. te Zaandijk; G., te A; D. H., te Z.; N. Leergraag, te W.; Stephanus Verstraaten, te Waverveen.

De volgende dichtmatige oplossingen zijn hierop ingekomen:

*Voor 't dorp, dat mij te voren kwam,
Schrijf 'k slechts, het woord is SPARENDAM.*

K. Oomheyn Jr., te Weemantoor.

Het Spa wordt veel bezocht, als een der beste baden.

'T gebiedend woord te Spa, komt van het werkwoord Spaan.

Den nijveren landman graaft met schop en Spa den grond;

Spa, noemt men ook nu iets, dat niet gefchied ter hand.

Ren, in 't luttijn, is ater, en dit verkeerd gekomen.

Doet Adrerts vader, Ner, uit 't woord ten voorschijn komen

Ren, regts gelezen, is ook een gebiedend woord

Van rennen, 't geen men veel bij 't rijden ziet en hoord.

Wen wij nu Spa met ren en dam te naam verbinden,

Zal men hier SPARENDAM, als 't juiste doelwoord vinden.

Johs. Geltfligter, te Edam.

Toen ik dit las
Bemerkte ik ras
Dat 't doel hier was
'T dorp SPARENDAM

Doordien 'k vernam,
Dat 'k all' bekwam
Waar men na vraagt,
'K denk dat 't behaagt.

H. Idema, te Opperdoes.

'T woord *Spa*, heeft drie beteekenissen;
Vooreerst, een plaats in Frankrijks oord;
Ten tweeden kan 't geen landman missen;
Ten derden, een bijvoeglijk woord.
'T gebiedend *ren* zal 't tweede wezen,

'T is in 't Latijn e'n lichaamsdeel,
Een *dam* behoed, en doet ook vrezén,
Het *damp*pel kort den tijd zeer veel.
Dam vindt men ook in Hollands oord,
Dus is hier SPARENDAM het woord.

C. Root, te Wormerveer.

Spa, dus wordt een stad genoemd,
Wiens baden zeker zijn beroemd
Om kwalen te genezen.
Ren, is in 't Nederduitsch, een nier,
En leest men 't links, dan zal het hi-
Een naam des Bijbels wezer.

Zoo wei aan ouderdom als jeugd
Strekt 't *damp*pel tot een stille vreugd.
Wilt gij 't curfijf nu binden,
Dan krijgt gij zeker SPARENDAM.
'T geen ik hier ook voor 't doelwit nam-
Heb ik 't geraden, vrienden?

W. R. Idema, te Opperdoes.

Spa, Frankrijks stad, hoort men dikwijls beroemen;
Spa kan men toevoeglijk, en een werktuig noemen;
Ren is het gebiedend van het werkwoord rennen,
Dit omgekeerd, doet ons een bijbeinaam kennen;
Dam vindt men in 't spelen, ook tot ons behoudt,
Met SPARENDAM is de charade onyovwt.

Henrikus Arends.

R A A D S E L.

KLAVIER; voorgesteld door den Heer O., te *Haarlem*: is ont-
raadfeld door de Heeren J. Hespelfelt *Bz.*; Stephanus Ver-
stráaten, te *Waverveen*; N. Leesgraag, te *W.*; W. Starink
(in verzen); J. P. v. Pijlen, G., te *A.*

Ook de volgende dichtmatige ontraadsefelingen zijn ingezonden:

KLAVIER bedoelt men, zonder schijn,
Waarin metalen woenen.

Welks liefslyke toonen
Voor velen steeds behaaglyk sijn.

H. W. Carras, te Zutphen.

Ma dat ik kan gissen,
Doch gissen maakt misfen,
Dan kan men alhier
Het raadfel ontbinden
En duidelyk vinden
In 't strelend KLAVIER;

Wijf tweederlei soaten
Hietin sijn te ontwaren;
Doch zelf is het sfoem;
Maar gaat men 't bespeelen,
Haar klank zal dan strealen
Alle ooren rondsom.

W. R. Idema, te Opperdoes.

Naat alle schijn,
Moet ORGEL of KLAVIER het doel van 't raadfel sijn.
Johs. Getmijger, te Edam.

'T doel is alhier;
Naar 'k gis, KLAVER;

H. Idema, te Opperdoes.

Hoewel wij onze geëerde Correspondenten meermalen berigt hebben dat hunne opgaven eigen vinding moet zijn, en hiertoe ook, ons bedunkens, altijd stof genoeg voorhanden is, moeten wij echter met leedwezen van het volgende vrij scherpe, doch niet ongepaste verzet-ting der opgave, ingezonden door den Heer Cs. van der Tuuk, te Haarlem, gebruik maken:

*Uw ijdele hersens zijn gevormd als broze planken;
Zij zijn ook niet voorzien van tweederlei metaal,
Zijn stom, en spreken met een ander man zijn taal,
En geven voor het oor ook niet als valsche klanken.*

Hierop laat deze geëerden Heer inzender volgen: *Dit zelfde raad-
sel is mede in de Schtedamsche Courant te vinden.*

V R A G E N.

1.) EAU; door den Heer L. M...., te Hoorn:— is beantwoord door de Heeren G., te A.; Joh. Fs. Hollermann, Jac. Drie-huys Rabe, te Arnhem; Dk. Donker Mz., te Zaandijk; Me-jufvrouwen J. J. van Wij, te Arnhem; A. M. J. Rabe, aldaar; Ook de volgende dichtmatige beantwoordingen hebben wij ont-vangen:

*Quand je ne me trompe pas,
Le mot, EAU, est le cas.*

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

*Le mot
Est EAU.*

P. Oomheyn, te Wormerveer.

*J'avoue qu'on ne peut s'en passer
De l'EAU. — Voilà! ce que vous voulez.*

Henrikus Arens.

*Monsieur! en EAU moi j'ai trouvé,
Le mot, que tu nous as donné.*

W. R. Idema, à Opperdoes.

*Un des elements de monde, et bien, je croie: l'EAU,
Est sans doute ici le mot.*

Jobs. Geltfligter, te Edam.

*Men korte tijd, zocht ik met vlijt,
>Idra vond ik het woord vermeld
C hier ter linkerzij' gesfeld.*

H. W. Carras, te Zutphen,

2.) TOON; door den Heer L. C. Verschooten: — is beantwoord door de Heeren Dk. Donker *Mz.*, te *Zaandijk*; Jac. Driehuys *Rabe*, te *Arnhem*; Meisfrouwen J. J. van Wij, aldaar; A. M. J. Rabe, mede aldaar; Geesje Dirks; de Heeren Joh. Fs. Hotlermann, N. Leergraag, te *W.*; J. Hüsselfelt *Bz.*; G. H. Overveld Mulder, Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; G., te *A.*; P. Oomheyn, te *Wormerveer*; Ts. C. C. Eyerts.

Hierop zijn de volgende dichtmatige beantwoordingen ingezonden:

Geen ik kon vinden
Om dit te ontbinden:
Ontdek ik vrij;
Zecm 't woord op zij'.

W. Starink.

Moen ik 't naow lijd gelezen
Ontdekte ik reeds het doel,
Ook zal 't naar mijn gevoel
Ziets dan het kantwoord wezen.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Toon, is een gebiedend woord.
Toon tot de muziek behoort.
Toon, een mannennaam, verkort.

Noor, als vrugt gegeten wordt.
Noor behoort ook tot 't Latijn.
Noor zal ook muziek kunst zija.

C. Root, te *Wormerveer*.

*Toon, is een mannennaam verkort; doerbij is Toon
Bekend in de muziek, een kunst, zoo eel als schoon.*

Toon! koomt, als een gebiedend woord,

Ook van het werkwoord toonen voert.

In drieërleien zin kan men 't woord TOON dus zeggen,

Mits onderscheiden uit te leggen.

Dit woord nu omgekeerd, geeft NOOR ons weêr gewis

Een drieërlei beteekenis.

Noor wordt een zekre vrucht geheten

Die ons het najaar schenkt, van velen graag gegeten:

'T koomt op de NOOR weêr aan, wêr men 't muziek behandelt.

Voorts, wêr men schriften der geleerden veer doorwandelt

Zal men of op den rand, of, onder aan, ervaren

Verscheiden Nooren, die iets flaven of verklaren.

Johs. Goltfligter, te *Edam*.

Moer te zijn in alle standeh,
Ongeveind in elke zaak;
Onoetbeerlijk zijn die deugden,
Ziets heeft voor ons meer vermaak.

Ziets kan 't hart ooit vreugde schenken,
Ook geen tijdljke eer of goet;
Of men moet de deugd wandereen,
Moer en rein zijn van gemoet.

Henrikus Arens.

Toon is, mij dunkt dit kan niet misfen,
Van drieërlei betee euisfen:

Vooreerst is 't een gebiedend woerds

Toon ook tot de muziek behoort.

Toon is ook nog een naam verkort,

Die weêr een naam gegeven woerd.

Keer toon nu om, dan zult ge ontdekken

De noor, die domt die spjls kan strekken.

De noor behoort ook als hier boven

Om God door zang en stem te loven.

Ten laatste zal 't naar alle schijn,

(Verkort) behooren tot 't Latijn.

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

Noot is hier 't doel,
Naar in gevoel.

H. Idema, te *Opperdoes*.

Zaauw had ik dees vraag gelezen,
Om 't bedoelde woord te raân,
Of ik vond reeds wat 't moest wezen;
Toont het u de kant niet aan?

W. R. Idema, te *Opperdoes*.

TOON, zegt den Heer W. D. Manvis, hetwelk Z. Ed. met de logogryph MAURITS te zamen voegt in het volgend dichtmatig verhaal:

Toon had zich zwaar gebrand aan een van zijns TOONEN;
Duch sprong, zoo goed hij kon, naar meester MAURITS heen:
„Ach meester!” riep hij uit, „ik zal u goed beloonen
„Zoo gij mij spoedig helpt met deze groote teen.”
Juist op geen zachte TOON liet zich den roos ontbinden;
Hij toonde nu de wond aan meester MAURITS, die
Terwijl had overdacht, en sprak: „de schif, zoo 'k zie,
„Van deze groote noot, zult gij veel dan bij vinden.”

3.) HAM; gevraagd door den Heer Jac. Driehuyts Rabe, te *Arnhem*: — is beantwoord door de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; C. Root, te *Wormerveer*; Dk. Donker Ma., te *Zaandijk*; Meisjufvrouwen A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; J. J. van Wij, de Heer N. Leergraag; te *W.*

De volgende dichtmatige beantwoordingen zijn hierop ingekomen:

„K heb in HAM en dorp en spijs,
Dunks mij, kunnen vinden.
„T hier bedoelde woord; zou dit
Nu het doel zijn, vrienden?

W. R. Idema, te *Opperdoes*.

Den HAM of TONGE is 't doel, naar schijn;
Wijl 't spijzen en ook serpen zijn.

D. C. S., te *Wormerveer*.

HAM is, naar dat ik kan gissen,
„T noot van twee beteekentissen.

H. Idema, te *Opperdoes*.

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,
Achtende Graaf van Holland.

(Negende vervolg.)

Het geen de Graaf binnenlandsch in haat bragt, was het aanstellen van vijftig ridders, uit den boeren- tot den adelstand. Wij zullen in het vervolg zien, dat GERARD VAN VELZEN, de bitterste vijand van Graaf FLORIS, onder de edelen was, en wel om twee bijzondere oorzaken, vooreerst, om dat den Graaf een broeder of neef van GERARD had doen onthalzen, om dat deze te *Leyden* voor den rechter iemand gedood, ja den rechter zelf gedood had, was dit iets meerder dan rechtmatig, ook blijkt de waarheid hiervan uit alle schrijvers van dien tijd; doch voor de tweede oorzaak schijnt, volgens die schrijvers, zeer weinig gegrond bewijs, en ten deele voortgesproten te zijn uit eene verkeerde opvatting van MELIS STOKK, wanneer hij zegt:

..... Heer meester / ghy moet hier bliuen /
Onze gebangen is lief of leet /
Ik zeg u dat ik mel weet
Dat die Graave hield overspel;
Want hi loech / dat weet ik wel.

Uit dit woord *overspel* meende men te kunnen meken, dat de Graaf overspel hield, en dat dit, volgens het bijgevoegde gezegde van andere schrijvers, met de gemalin van GERARD VAN VELZEN zoude geweest zijn. Doch bij gemelde MELIS STOKK vindt men meermalen het woordje *over*, in plaats van *voor*, zoo dat het hier zou moeten beteekenen *voor spel*, het geen uit den zin natuurlijk volgt, dat de Graaf het gezegde van HERMAN VAN WOERDEN voor spel of spotternij hield; want op eene andere plaats zegt hij van zeker volk: *sy hielden Mercurius over een god*, in plaats van: *voor een god*. Ergens anders: *hebben sine over Heer gehuld*; in plaats van: *voor een Heer*. Nog eens: *maar die geene hilt over droom*; in plaats van: *voor een droom*.

Aan de andere zijde moet men aanmerken, dat MELIS STOKK niet alleen ten tijde van Graaf FLORIS geleefd en geschreven heeft, maar zelfs een van zijne gunstelingen was. De bevestiging en bijzonderheden van deze zaak worden ons door de meeste schrijvers van dien tijd mede gedeeld, wij verwijzen den lezer derwaarts en keeren weder ter zaak.

Alvorens wij van den moord zelf melding maken, zullen wij de voornaamste vijanden van den Graaf aanteekenen. Onder de buitenlandsche muntte uit, den Koning van *Engeland*, uit hoofde van 't verbond van Graaf FLORIS met den Koning van *Frankrijk*; het voornemen van de zaamgezworenen was, om den Graaf tot den Koning te voeren, hem in *Engeland* (gelijk zij voorzagen) gedurende zijn leven in bewating te houden, en zijne zoon JAN, met deszelfs gemalinne, naar *Holland* te zenden, om aldaar onder Engelschen invloed te regeeren.

JAN, Hertog van *Brabant*, was mede een van de zaamgezworenen,

doch in alles schijnt te blijken dat hij hierin alleen door zijne raadgeving medewerkte. De Bisschop van *Utrechts*, WILLEM VAN MICHÉLEN, een bloedverwant van den Graaf, behoorde mede tot 't verbond.

De edelen, tot 't vloekverwantschap behorende, waren vooreerst, GERARD, Heer van *Velzen*, schoonzoon van HERMAN VAN WOERDEN, wiens verwoedde wraakzucht hem tot de afschuwelijke misdaad bragt om zijne souvereine Heer moorddadig omtebrengen, zoo als in 't vervolg zal blijken. HERMAN VAN WOERDEN heeft den Graaf niet minder zijne wraakzucht getoond, hetwelk ook de voorname oorzaak was dat door Heer GYSBRECHT VAN AMSTEL deel in 't eedgenoodschap werd genomen, hoewel zijne aangeborene hoedanigheid anders zeer goedaardig was. waren zijne hooge jaren alleen oorzaak dat hij zich tot zulk eene snoode zamenzwearing had laten overhalen.

De Zeeuwfche edelen waren voornamentlijk WOLFART VAN BORSELEN of VAN TER VEER en JAN VAN RENESSE; zij hadden beiden deel gehad in de Zeeuwfche opstand; VAN BORSELEN zich de voogdij over den jongen Graaf JAN hebbende aangematigd, werd in een oproer te *Delft* vermoord, en JAN VAN RENESSE sneuvelde in een oproer onder de volgende regeering, door hem verwekt. Zij ontsnapten dus wel eenigen tijd de rechtmatige woede der wrekters van FLORIS, doch ontvingen niettemin rechtvaardig loon. Wanneer wij het rampspoedig einde van den Graaf zullen beschreven hebben, zullen wij in 't kort zien hoe het met de voornaamste eedgenoten, GERARD VAN VELZEN, HERMAN VAN WOERDEN en GYSBRECHT VAN AMSTEL afliep.

(*'T vervolg hierna.*)

OVER HET GEBRUIK DER GESCHIEDENIS.

Vervolg van de EERSTE REDENERING.

Maar, zal men zeggen, het is den grooten Heer, het is een voorbeeld der barbaren; zoo men deze bemerkt, is het niet dat men geene andren kan bemerken; en, om de groote Heer te zijn, wist hij daarom minder dat de *Lixus* welke het geval betrof, hem noch van verre, noch van nabij betrof; noch ook, dat de eischen van deze partij waren besloten binnen de grenspalen van *Frankrijk*; hij wist het zekerlijk, gelijk het al de wereld weet, 't is te zeggen, dat de rede hem dat zeide; maar dat harelijke woord van *Lixus*, hetwelk zijn gehoor getroffen had, bragt eene indruk op zijne verbeelding, sterker dan die de rede op hem maakte, en deze noodlottige indruk liet hem niet toe te beslifen, dat dit ongelukkige woord onverschillig voor hem was, in dat geval, in vergelyking van andere tijden, welke hem toert in zijn geheugen kwamen. Maar, zal iemand zeggen, het is dus niet dan van vorsten, dat het gebeurd in zulke dwalingen te vallen; zich te bepalen door de belanghelijke beweegredenen; om dat elk niet altijd bekwaam is om eene goede raad te volgen, houden eenigen meer om zich van die zaken te ontslaan, zich schikkende naar de eerste omstandigheid die hunne verbeelding sandoet, dan de grond der zaken te onderzoeken, of hunne onwetendheid te bekenen, door raad te nemen.

Het is waar, de toestand der vorsten, stelt hun in sommige gevallen aan

deze mislag meer bloot, dan andere menschen; niet alleen om deze reden, dat, over het algemeen sprekende, zij minder gewend zijn aan die arheid, en minder leerzaam; maar ook nog dat men somtijds vorsten heeft die er een eer in gesteld hebben om zich aan het bloot geval over te geven.

Over zaken te redeneren, lang te beraadlagen, de reden, waarheid, en gerechtigheid op te zoeken met geheel zijn hart; en er zich op toe te leggen, is, volgens hun, voor het gemeen; maar blindetings de eerste indrukken der verbeelding volgende, of de regenzin die zij in hun hart gevoelen; zich bevlijtigen om zich te bepalen; ten door de geringste omstandigheid van naam, tijd of plaats, of eindelijk door eene toevallige zaak, dit schijnt hun groot, buitengemeen boven het lage verheven. Het schijnt hun dat er eene boven natuurlijke kracht toe nodig is, om op deze wijze te kunnen oordelen; even als of den hemel verplicht was, niet dan wijze denkbeelden in hun te lath vloeyen, dat alle hunne gedachten aanbazingen moesten zijn; dat, van dien tijd af dat men de zaken aan het los geluk overliet, de Voorzienigheid verplicht was dezelve zedelijk te maken, gelijk zijnde aan wonderbare regters, die alle rigtzaken door de dobbelsteenen beslisten, en zich betoemden van altoos wel te slagen. Maar deze mislagen van het verstand, zijn niet alleen gemeen aan de vorsten; alle de grooten, over het gemeen genomen, zijn daar aan overgegeven, door de noodzakelijkheid van hunne bestemmungen, om dat alle in die plaatsen daar zij de meesters zijn, vrijmachtig zijn, ontzien en geveild worden; dus loopt den een en den ander gevaar om hoogmoedig en een onleerzame dwaas te worden, zoo zij geen groote zorg dragen om er zich voor te wachten, dewijl eindelijk een rigter van het dorp, welke de eerste en rijkste van die plaats is, daar onderworpen is aan die dwaze denkbeelden, welke hunne oorsprong in de onafhankelijkheid hebben, gelijk de grootste Prins der wereld aan zijn hof.

Aldus is deze Toot van zinnelijkheid reeds ingezogen door het meest vanmerkbare gedeelte der menschen, en in die, waarvan de dwazen naar gelang meer voorsel trekken. Maar is het volk er meer van uitgezonderd, is er meer gemeen aan die standen, dan deze traagheid, om de grond der zaken te onderzoeken; deze ongeduldige haat om er over te oordeelen, en deze ongerugte goddeloosheid, om ze te beproeven, tot wale eene prijs het ook zij? Zien men ook niet dagelijks lieden gunsten toestaan, welke haen met eene naam noemt, die, indien zij met een andere genaat waren ongetwijfeld zouden geweigd worden? Deze oefening maakt het best gedeelte der walsprekendheid uit.

N.B. In het laatste stuk hier: de Dag van Zpanto, moet zijn: Zpanto.

(T: vermeld hier na)

VIJFDE VERVOLG en SLOT der VERZAMELING van BIJZONDERHEDEN betreffende eenige VREEMDE VOLKEN.

Onderscheidena zonderlinge spijzen.

De *Koriakken* blazen den rook uit hunne tabakspijpen niet weg; maar slikken denzeiven gretiglijk in; zoo steken anderen den snuiftabak niet in hunnen neus, gelijk wij doen; maar in hunnen mond.

De inwoners van *Borneo*, die mengen den tabak met *opium*; maken er voorts balletjes van; welke zij, in gezelschap uit zeer groote pijpen rooken. De gastheer doet eerst drie of vier trekken aan zulk een pijp; geeft dezelve dan aan die naast hem zit; deze doet even als zijn voorganger, en zoo gaat de pijp drie of viermaal het gezelschap rond; waarvan doorgaans het gevolg is dat zich alle de aanwezende in eenen staat van bedwelming bevinden.

MEDEGEDEELDE STUKJES.

D E T E V R E D E N H E I D.

Zalge Tevredenheid!

Beeld van 't Hemelleven!
Daar de deugd haar schatten spreid,
Luisterrijk verheven.
Voorwerp mijner zwakke lier!
Harez lage toonen!
Vlecht zij u geen eerlauwrier?
Kan zij u niet kroonen?
Neem nochtans haar schamel lied,
Dat zij u welmenend biedt.

Edle rust, vol heiligenot!
Die ons hier vertoedert,
Mer de deugd, het zaligst lot,
En ons hart vernedert.
O! dat hart dat hier zoo vaak
Opwaarts zoekt te stijgen,
En naar ijdel schijnvermaak
Blijft onhoudend stijgen,
Dat geen zelf-voldoening geeft,
Daar den mensch te schaars naar streeft.

Stille vreugde des gemoeds!
Die in geen paltszen,
Bij 't genot van alles zoet
Kust in 't harte rijzen;
Die u hier geen tempels sticht,
Waar we u offers wijden;
Maar daar 't Evangelie licht
Luister kan verspreiden,
Daar, daar woont Tevredenheid,
Die het reinst geluk verspreid.

Nimmer morrend, altijd stil,
Zelfs als wij met rampen,
Naar Gods wijze raad en wil
Hier steeds moeten kampen.
'T aitzicht naar een hooger doel,
Waardig elks verwachting;
Voortgevoelt uit waar gevoel,
Lust tot deugdsbetragting.
O! dit alles schoon om strjd,
Schenkt ons steeds Tevredenheid.

Onwaardcerbre rust voor 't hart!
Zulver vergenoegen!
Dat de zwaarste rampen tart,
Die we ons toe zien voegen;
En ons reiner vreugde schenkt,
Dan verheven troonen,
Die, als slechts der Godheid wenkt,
Zich niet meer vertonen: —
Ja, gij zijt het waardigst goedt
Wellust voor het rein gemoed!

Dat dan elk door deugd geleid,
De oorsprong van haar waarde,
Streve naar Tevredenheid,
Heil voor elk op sardet
En die ons door haar genot
Eenmaal voert naar boven,
Daar wij julchen in ons lot,
In de hemelhoven,
Daar een zalge Seraph's stem
Onze lof geeft kracht en klem.

H. W. Carras, te Zutphen.

DE ONGELUKKIGE DAMON.

Naauw had zich blinde AUROOR' gehuld met frischte rozen,

En de oosterkim be kroond met inkarnaat en goud,

Of DAMON treed in 't veld, daar hij dit lieflijk blozen

Als 't blijde teeken van nog blijdar' dag beschouwt;

Een dag, zoo lang gewenscht, — die zijn geluk be kroonen,

Die hem, door HIJMEN's band, aan DAFNE bragt'len zal;

Wier tedre min zijn' trouw met zoet genot zal loonen....

Maar ach! hoe vaak is hij het naaste aan zijnen val,

Die waant ten hoogsten top van zijn ge'ut te sijgen! —

Terwijl reeds DAMON's hart in loude vreemde smelt,

Vliegt Herder THIRSI' aan, wiens angstig, admoud' lijgen

En bleekheid van gelaat een' droeve mûd' voerspelt.

„Wat jaagt u hier zoo vroeg, met tranen op de wangen?“

Roept DAMON. „, ach! wat vrees bekruipt mijn blij gemoed!

„Ach, THIRSI! THIRSI! spreek — wat angst heeft u bevangen?“

„Wat! — zeg — verdoef niet — spreek — een doodschrik' s'vremt mij 't

„Ach, DAMON!“ stamelt hij, met zuchtend, snikkend klagen, (bleed.“

„O droefheid! die mij 't hart, die mij de lippen sluit;

„Moest dan de blijdsic dag voor ons zoo droevig dagen?

„Dooft deze nacht zoo ras dat diorbaar leven uit? —

„Hoe kan, hoe moet 'k?... Helaas! ik vrees uw hart zal breken...;

„De hemel rukt van u, dat u de liefde gaf —

„O onverwachte slag! die u in rouw zal steken —

„Mijn' zuster — uw, uw' bruid — zij daalt... in 't graf.“

Gelijk een woeste wolf, door honger sel bestraken,

Snel opsluift en het lam op 't onverziens' besprings,

Dan valt een koude schrik' tussklaps op DAMON's leden,

Terwijl beklemheid zich om zijnen boezem wringt,

De nar's wanhoop s'ruwt uit zijn verwilderde ogen,

De woekleur verwt zijn' wang, waar op de droefheit zweeft;

Hij hoort noch ziet niet meer; slakt roerlos opgedogen.

Hij hijgt naar adem, leest — maar weet niet dat hij leest.

Zijn' tong springt eend'lijk los, de tranenbron barst open,

Zijn' toest' krijgt ruimer lucht, giert haar beklemheid uit;

Zijn' hart, zijn' raadsels kort, dat niets meer hoort te hoopen,

Wekt met een bang' gezucht, dit weerth' klagge'uid:

Kan ik deze smart verduren, die mijn' vreemde in rouw verkerft?

Kan ik dezen moordslag dragen, die geheel mijn' ziel verkerft?

Stort deez' dag, die mij ten toppunt van mijn' wonschen voeren aan,

Stort die dag uit dan voor eeuwig, eeuwig in een diepen rouw?

DAFNE! ach, heeft dan 't wreede noodlot u juist nu van mij verlost,

Nu ik binnen weinig' wren 't loon had van mijn' min' geproeft?

Immers smolten onze zielen, reeds voor langen tijd, in een'

Ja, ik voel 't, de mijne, DAFNE! vliegt welhaast daar de uwe heen.

Hemel! leef ik? — hoe is 't mogelijk — daar mijn DAFNE niet meer leeft;
 Daar mij 't leven met het hare, dezen nacht begoven heeft?
 Toeft de dood? of is die wreede voor mijn jammerklagten schuw?
 DAFNE! — leven van mijn leven! kan ik leven zonder u?

Ach! hoe weinig wist de liefde van de swarte, ons zoo nabij.
 Toen zij mij nog gis'ram avond vreemde schouk aan uw zij!
 Toen ik, op bebloemde zeden, in het maanlicht naast u zat,
 En door uw bekoorlijk zingen opgetogen, mij vergat!
 Kon ik denken, dat die toemen de allerlaassten zonden zijn?
 Ja, gij klaagdet, bij onze afscheid, over zware hartepijn;
 Doch die pijn was reeds de wopred. ('t werd nu klaar door mij bespuurd)
 Dat weldra ons beider harten zomaan zijn van een gescheurd!
 Ach! gij voeldet reeds het nadren van uw onverwachten dood!
 'K weet nu, toen ik u amarmde, gij me uw' laatste kusjes bood;
 'K weet nu ook, wat dit beduidde, daar wij zak're vrees boog,
 Toen 'k met een beklomden boezem aan uw' lieve lipjes boog.
 'K riep nog zachtend: „waarde DAFNE! was veit wij dit scheidem waar?"
 Maar ik kacht niet dat dit scheidem, dis vaarwel voor eenig waan!
 DAFNE! en leef ik? — hoe is 't mogelijk — diert' re! Daar gij niet meer leeft;
 Daar mij 't leven, met het hare, dezen nacht begoven heeft.
 Toeft de dood? of is die wreede voor mijn jammerklagten schuw?
 DAFNE! — leven van mijn leven — kan ik leven zonder u?

Treur mijn' ziel! verzink in tranen; 't veld weergalms van uw' klagt;
 Want door niets, door niets op aarde, wurd uw' doodlijk we verzacht!
 Al dat zeltg verwoegen, dat haar teo're liefde u gaf,
 Alle uw' vreemde sterfs met DAFNE, stort met haar in 't aanklig graf.
 Zij, mijn wellust, mijn verlangen. die mij boeide aan reine deugd.
 Die, nog frissher dan een' lalie, bloeide in 't prilt der lentefleugd,
 Die de sanminnigste aller maagden, 't zuik der hardorinnen was;
 Zij verdwijnt als ij'le schaduw — zij vergaat in stof en asch!
 Smelt dat koralijn-zoo vliegt, 't heraad van dien schoonen mond,
 Roofst ge. o dood! het schoonste blaaspjan, dat op zachte koomen stond?
 'K zal nu dien albasten boezem niet meer op en neer zien gaan;
 'K zal niet meer mijn' groetige armen om haar' blanke leden slaan.
 All' die lonkjes, lachjes, lustjes, die geneegten zijn niet meer;
 All' die zalige oogenlikken vrieden — keeren stemmer weer!...
 Nimmer? — ach! hoe kan ik leven — daar mijn DAFNE niet meer leeft;
 Daar mij 't leven, met het hare, dezen nacht begoven heeft.
 Toeft de dood? of is die wreede voor mijn jammerklagten schuw?
 DAFNE! — leven van mijn leven! kan ik leven zonder u?

Treurt, mijn' schapen! treurt mijn' gailjes! daar u DAFNE niet meer breekt,
 Daar ge in hare lieve guaten met haar' kuddo niet meer deekt.
 Gij zult niet meer dars'len, hupp'len, inistren naar 't verlies'lij geluid
 Van haar' aangename gor-el, of naar 't spalen van mijn' fluit. —
 Als zij haar betoovrend zingen paarde met mijn' veldmuzijk,

En in lieflijkheid van toonen 't vliegend zangkoor was gelijk;
 Dan was 't, of het veld, 't geboomte, 't kab'land beekjen ooren kreeg,
 En met al' de boschbewoners in verbiedige mandacht zweg: —
 Als zij met haar' ligte voetjes tot mij naderde in 't verschiet,
 En haar' vlugg' treden rigtte naar den maatvang van mijn lied,
 Dan geleek 't, of zo al' die treden zonder grond te raken deed,
 En, wyl 't oog haar niet kon volgen, op gezwinde waken gleed. —
 Als we in lommerrijke boschjes, in het bladerrijk geboomt,
 Daar het kristallijne golfje met een zacht geklater stroomt;
 Als we dadr onze wurtjes sleten, in die oppadogenheid,
 Die een onbevlote liefde door verdoende zinnen spreidt;
 Was 't, als of een rein gepogen van den hemel ons omscheen:
 Welk een vuur — wat zaal'ge wellust schoot ons dan door de adren heen!
 Blijde traantjes, stille zuchtjes; teed're kwijning, zoete smart,
 Schiepen onuitsprekb're woelde voor de togten van ons hart. —
 Blozende uchtend! gij zult DAFNE, niet meer gloeijen op 't gezigt;
 Gij, verkwikkende avondkoeltjes, die dikwerf haar hart verliggt;
 Gij zult ons niet meer, bij 't schijnen van de zilverblanke maan,
 Met de herders, met de maagden vrolijk zien ten reije gaan! —
 Die verheven zaligheden zijn verkeerd in ongenugt,
 Nimmer keert gij, vrolijke wurtjes! als een' bliksem weggevlugt.
 Vreemde traantjes! liefde zuchtjes! teed're kwijning! prik'land zoet!
 Gij verliest uw blij vermogen — gij verdart in bitter roet.....
 Grievend denkbeeld! — kan ik leven daar mijn' DAFNE niet meer leeft!
 Daar mij 't leven met het hare, dezen nacht begeven heeft
 Toeft de dood? of is die wreede voor mijn' jammerklagen schuw?
 DAFNE! — leven van mijn leven! — kan ik leven zonder u?

(Het overige in ons eerstvolgend stuk.)

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Rijf letters slechts zijn het die 't doekpoord ontblinden;
 En 't geen dat hier volgt zult gij er in vinden:
 Een maat — een rivier — ook iets nult op 't kantoor;
 Dat, wat in de toonkunst ons streelt het gehoor;
 Twee namen die men veel aan vrouwen hoort geven,
 En iets, mijne vrienden! waar elk voor mag beven;
 Een plaats — ook een straf — en een woord dat gebied;
 Iets 't geen men op sommige rijtuigen ziet;
 Een zeker iets dat niet als pracht is te noemen,
 En iets wat men soms als standvastig hoort roemen.
 Meer kunt ge er in lezen, maar 'k zeg tot besluit,
 Dat 't woord een inskt en iets plechtigs beduidt.

L O G O S R Y P H - C H A R A D E .

Mijn geheel bestaat uit drie deelen en is een bijbelsche mansnaam. Het eerste deel zonder de eerste letter, met de eerste letter van het tweede deel, is een viervoetig dier. Het eerste, met de eerste letter van het tweede deel omgekeerd en dan ontfaart is de naam van een bijbelsch Koning. Het tweede met het derde deel is de dochter van zijnde een zoons zoonne van Afer. Mijn derde deel in 't midden van mijn tweede deel geplaatst omgekeerd en onthoofd, is een werktuig. De laatste letter van mijn eerste deel weggenomen en daar mijn derde deel geplaatst, dan ben ik met de eerste letter van mijn tweede deel er bij genomen, een mannen- en ook voor sommige vrouwen een kleedingstuk. Mijn derde deel achter mijn eerste deel geplaatst en dan met de eerste letter van mijn tweede deel vereend, dan ben ik een van Koning Davids schatmeesters. —

C H A R A D E S .

- 1.) *Twee grepen vormen hier 's geheel,
U ter ontraadsling voorgedragen. —
Naar eisch bereid, is 's eerste deel
Een drank die velen kan behagen;
Een vloeijend, stroomend beekje is 't dat
Het volgende deel u zal ontvouwen,
En als de naam van eenen stad
Moet men 's geheele woord beschouwen.*

2.) Ik besta uit twee deelen, waarvan het eerste tot de Fransche taal behoort. Mijn tweede deel is de gebiedende wijze van een werkwoord, en eindelijk is mijn geheel (of men het van vooren of van achteren speld) iets 't geen men in alle huizen vinden zal.

3.) Mijn eerste deel geeft eene groote uitgestrektheid te kennen. Mijn tweede met mijn derde vereenigd, is een dorp in dit rijk. Mijn geheel vindt men in mijn eerste.

4.) Mijn eerste is in 't Fransch een persoonlijk voornaamwoord. Mijn tweede is onontbeerlijk. Mijn derde een behoud voor 't land, een gebiedend woord, en iets in het spel, en mijn geheel is een dorp in het voormalig *Holland*.

R A A D S E L .

*Het goed dat door mij wordt gesicht,
Wordt menigmaal geprezen;
'K breng noghans ook veel kwaad aan 't licht
Althans 'k wordt vaak verwezen;
Raad nu mijn naam! gij zult zoo 'k meen
Reeds 's doekwit voor u vinden,
Als gij mijn vrienden! hier met een
Stechts merkzaam wilt ontbinden.*

V R A A G.

- 1.) Welke is de oorsprong van de vrees voor de dood?
- 2.) Welke zijn de beweegredenen die denzelfde doen overwinnen?
- 3.) Welke zijn de beweegredenen die den mensch tot zelfmoord veroorzaken?

T O E G I F T N°. 1.

BEANTWOORDING der VRAGEN, voorgesteld door den Heer C., te A., geplaatst in ons 7de Ds. 4de stuk.

Den jeugdigen liefhebber Dirk van der Burg (oud 14 jaren), heeft hierop het volgend antwoord ingezonden:

1.) *Rekenen* is eene zeer nuttige en tevens noodzakelijke wetenschap, leerende, om uit eenige geveene getallen, anderen te vinden, en dus met, of in de geveene getallen onderscheidene veranderingen te maken.

2.) De *Algebra* of *Stalkunst* is eene soort van Rekenkunde, alwaar men voor het begerde de letteren x , y , z , stelt, en voor het bekende de letteren a , b , c , d , enz. en dus dient dezelve voornamelijk, om eene verkorte bewerking te hebben, alzoo men voor een bekend groot getal slechts a , b , c , d ; enz. behoeft te stellen.

3.) De *Meetkunst* is eene wetenschap, die voornamelijk in de drie volgende deelen bestaat, als in

Hoogtemeeting (*Altimetrie*). Vlakmeetings (*Planimetrie*) en Lichaamsmeetings (*Stereometrie*).

De *Rekenkunde* is in deze wetenschap zeer noodzakelijk, men be- dient zich alleen van figuren, zoodat men door het bewerken van deze wetenschap eene zeer geschikte manier van denken verkrijgt.

4.) De *Rekenkunde* is door de *Egyptenaren* uitgevonden, welke, door de overstroming van den *Nijl*, de tijd berekende, wanneer dit jaars tijds voorviel, de tekens van onze getalmerken, als 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, o. van de *Arabieren* afkomstig zijn.

De *Algebra* is waarschijnlijk door de *Orieten* uitgevonden, offchoos men meer aanmerkelijke verbeteringen, naderhand in deze wetenschap gemaakt, aan de *Arabieren* te danken heeft.

De *Meetkunst* is gelijk de *Rekenkunde*, uitgevonden door de *Egyptenaren*, welke, om de wanorde te herstellen, welke de overstroming van den *Nijl* aan hunne landerijen veroorzaakten, deze wetenschap in het licht bragten, nogtans is het waarschijnlijk, dat de groote bouwerken die de *Egyptische Koningen* ondernamen, het uitgraven van zoo vele water- lopen, waarbier het meest *Mosis* onder anderen onze opmerking ver- dient, de stichting der *Pyramiden* &c. mede gelegenheid tot de vinding en beoefening dezer wetenschap aan de *Egyptenaren* gegeven heeft.

Wij hebben dit woordelijk ter neder gesteld, om hierdoor anderen jeugdige liefhebbers te doen zien tot welk eene trap van wetenschap hun eene gedurige beoefening brengen kan, en hun tevens tot vlijt en naarstigheit hierdoor aantefpooren.

OPLOSSINGEN van 't eerste VOORSTEL, geplaatst in ons 7de Ds. 5de stuk.

Den Heer W. R. Idema, te *Oppordoss*, werkt aldus:

594	589	590
587	591	595
592	593	588

Het volgende is van den Heer G. Fikken:

969½	1108½	206½
517½	591	464½
886½	73½	812½

Den Heer L., werkt als volgt:

Om een zoogenaamd tover-vierkant, op alle gegebene getallen, zamen te stellen, bediene men zich van de volgende regel:

Men neeme 5, 7 of 11 getallen, naar goedvinden, mits die te zamen geteld zijnde, het gegeven getal (hetwelk in dit voorstel op 1773 bepaald wordt) uitmaken. Ik bepaal mij gemakshalve op 5, vermits daaruit de bewerking genoeg afgenomen kan worden, en neme bij voorbeeld de getallen 348, 354, 356, 357 en 358, deze schrijft men op eene rei, makende de bovenste zijde des vierkants uit; voorts neemt men 't middenste getal uit deze rei en schrijft dit op de linker zijde, onder het eerste getal voor eene tweede rei; dus voortgaande van 't midden naar achteren, en dan van de linker zijde volgende tot aan 't midden; aldus gaat men voort en neemt weder het middenste met deze tweede regel, en formeert den derden, den vierden en vijfden, wanneer het vierkant geheel gereed en het voorstel opgelost zal wezen.

348.	354.	356.	357.	358.
356.	357.	358.	348.	354.
358.	348.	354.	356.	357.
354.	356.	357.	358.	348.
357.	358.	348.	354.	356.

NIEUWE VOORSTELLEN.

- 1.) *Iemand koopt een huis voor f2451. contant geld; tot Hoe veel zal hij hetzelfde wederom verkoopen, te betalen $\frac{1}{4}$ contant, $\frac{1}{4}$ over een jaar, en de rest over twee jaren, op dat hij niets winne noch verlieze, als men rekent intrest op intrest, tegen $6\frac{1}{2}$ ten hondert in 't jaar?*

M. te D.

- 2.) *Iemand koopt een' tuin, te betalen op de vier eerstkomende Meidagen, elke Meidag een vierde deel van de geheele som; hij accordeert met zijnen crediteur, de geheele som te betalen over drie jaren, dat is, te gelijk met de vierde kusting, mits gevende intrest op intrest tegen 5 ten 100 in 't jaar, betaald alzoo f862:0:8. Vrage, hoe veel geld den kooper ten eersten uitgeoofd had?*

C. A. te B.

AMSTERDAMSCH E
MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCHRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
A M S T E R D A M.
(Dertigste vervolg.)

Daar wij in onze laatstvoorgaande stukken, reeds vier gestichten, liggende alle tusschen de *Hoog- of Boshuisstraat* en 't *Rusland*, beschreven hebben, achten wij het niet ongeschikt om tot een vijfde gesticht, mede aan de reeds beschrevene grenzende, over te gaan, en wel van het *oude Spinhuis*, staande aan de oostzijde van de *ouaazijde Achterburgwal*, tusschen het *Wals Korks plein* en 't *Rusland*.

Dit gebouw was eertijds geschikt tot een Nonnenklooster, toegewijd aan *St. Ursula* (waarvan wij hiervoren reeds melding hebben gemaakt); wordende toen de vrouwen van een ongebonden zedelijk gedrag, bedelaars en dergelijken, in de kapel van 't *St. Joris Hof* en van 't *St. Pieters Gasthuis* geplaatst, alwaar zij zich met spinnen en andere vrouwelijke handwerken bezig hielden. Doch in den jare 1596 werd bij de Vroedschap der stad besloten tot de oprichting van een afzonderlijk *Spinhuis*, zijnde het tegenwoordig voorwerp onzer beschrijving. Hierin werden ter dier tijd, behalve de boven genoemde, ook vrouwen aangenomen die buiten hetzelfde woonachtig, doch echter 's Zondags verplicht waren met de tugtelingen te gelijk den Godsdienstoefening bij te wonen. In later tijd werden ook zoodanige vrouwen in dit huis geplaatst, dewelke om dieverij of andere misdaden, eene openbare schandstraf hadden ondergaan.

De inkomsten, waarvan dit gesticht werd onderhouden, kwamen voort uit alle tappers neeringen, en uit den derden of vierden penning van alle openbare vertoningen binnen deze stad; welk inkomen ook ter dezer dage nog aan het *Spinhuis* is toegekend.

Op den 18den Februarij 1643 brandde dit huis tot den grond toe af; doch twee jaren daarna werd het op nieuw, en veel prachtiger en grooter dan het was geweest, weder herbouwd, wordende de tugtelingen gedurende de herbouwing, in het *Mannen Tugthuis* geplaatst.

De ingang van dit huis bestaat in eene sierlijke poort van gehouwen steen, ter wederzijde bezet met kolommen van de Romeinsche orde. Boven den ingang ziet men de *Tugtiging*, in de gedaante van een vrouw, met twee tugtelingen bij zich, eene van welke zij met den geesfel dreigt te slaan, kunstig in marmer uitgehouwen. Onder

dit zinnebeeld leest men de volgende, door den vermaarden P. C. HOOFD
vervaardigde regels:

*Schrik niet. Ik wreek geen quaet: maar dwing tot goet.
Straf is myn hant: maar lieflyk myn gemoet.*

In de frontespijs op de *Achterburgwal* zijn ook drie vrouwebeelden, dewelke spinnen, naaijen en breijen, in hardsteen uitgehouwen, en boven de deur in de dwarssteeg, ziet men een spinnewiel afgebeeld. Van binnen was dit huis zoodanig ingericht, dat zoowel Regenten als Suppoosten en tugtelingen, elk naar hunnen rang, behoefte of misdrijf een geschikt verblijf vond.

Welêer schijnt het werk der tugtelingen genoegzaam alleen spinnen geweest te zijn; doch het verminderen der Linneweverijen binnen deze stad, heeft ook dit handwerk van tijd tot tijd in dit huis doen verminderen en verwisfelt in linnen naaijen. Ten bewijze hoe algemeen het spinnen welêer binnen *Amsterdam* was, blijkt, dat men nog op het laatst der 17de eeuw alhier, op de *Keyzersgracht*, tuschen de *Westermarkt* en *Loliegracht*, eene afzonderlijke *Spinnewielen-Markt* had.

Bij de stichting van het *Nieuwe Werkhuis* op het *Woosperveld*, werd ook een *Spinhuis* daaraan gebouwd en de tugtelingen uit dit huis derwaards over gebragt; voor welks ingang ook dezelfde beeltenissen met daaronder geplaatst tweeregelig vers te zien zijn, en is 't *oude Spinhuis* dus geheel in onbruik gebleven tot den jare 1788, wanneer het eerst tot een Militaire Casern werd gebruikt, en daarna ingericht tot onderscheidene lands impositie, Patent- en andere kantoren, zoo als hetzelfde nog tegenwoordig dienstbaar toe is.

Ook is alhier een *Mannen Tugthuis*, gewoonlijk *het Rasghuis* genaamd, staande op de *Heiligen weg*, tegen-over de *Voetboogsstraat*, ter plaatse daar weleer het *Clarissen Klooster* plagt te zijn, welk klooster nog geen tachtig jaren volbouwd was geweest, toen de vroedschap besloot een gedeelte van hetzelfde tot een *Mannen Tugthuis* in te richten, waartoe de toenmalige meer dan gewone dieverijen aanleiding gaf; dewijl velen dier dieven of te jong waren, of hunne misdaden niet van dien aart, dat dezelve met den dood konden gestraft worden.

Dit huis was in April 1595 volbouwd, en op den 3den Februarij des volgenden jaars werden de eerste twaalf tugtelingen in hetzelfde geplaatst, dewelke al spoedig door een groot getal anderen werd gevolgd, waaronder niet alleen vele jongens, maar ook zeer sterke mansperfoonen gevonden werden, bij wien dikwijls onderscheiden moordgeweer werd ontdekt, waarom de opzieners dezer tugtelingen vrijheid verleend werd, om zoodanige straffen tegen de weêrspannigen uitte oefenen, als zij naar gelang der omstandigheden nodig mogten vinden. De arbeid, dewelke toen door die tugtelingen alhier werd verricht, bestond

In trijptwerken, waarbij al spoedig gevoegd werd het weven van wolle- en satijne bombazijnen; hetwelk stand hield tot den jare 1670, wanneer die weverij te niet liep; hoewel men reeds lang te voren een ander en veel zwaarder arbeid voor die tugtelingen uitdacht, bestaande in het raspen van rood Brasiliën- en ander hard hout, waarvan het raspfel tot verw werd gebruikt; waartoe dit tugthuis alléén vrijheid bekwam; doch zulks aanleiding gevende tot eene groter voorraad van arbeid als de tugtelingen konden verrichten, hebben Regenten van dit huis in 1656, zelf eene molen doen oprichten aan de *Kostverloren We-tering*, waarop de groote spaanders van dat hout werden gemalen. Het spreekt nu van zelf, dat dit huis van dien arbeid den naam van *Rasp-huis* bekomen heeft; schoon het raspen in later tijd mede afgeschapt is; wordende thans het hout alleen tot spaanders gekapt en alsdan naar de molen gezonden; van welk kapfel ieder tugteling voorheen van tweetot driehonderd ponden 's daags moest leveren, welk gewigt in later tijd merkelyk verminderd is; ook worden de minst-schuldigen, of zij die zich wél gedragen, tot ander dienstwerk op de plaats, in de waag enz. gebruikt, waarbij zij ook dikwijls vermindering van tugtijaren bekomen. Voor hun die onwillig of slegt van gedrag zijn, zijn zoodanige straffen gesteld, als in staat zijn om den wederspannigste in den goedwilligste man te hervormen.

Van de *Heiligen weg* komt men door twee groote poorten, boven welke eerste men in de lijst der frontespies de tugmeeester ziet uitgebeeld, zittende op eene wagen, beladen met verwhout, en getrokken wordende door leeuwen, tijgers en andere wilde dieren, dewelke hij met een geesfel voortdrijft; hier boven leest men

VIRTUTIS EST DOMARE QUAE CUNCTO PAVENT.

Dat is:

'T is der dapperheid eigen, te temmen, 't geen elk vreest.

De frontespies is versierd met het beeld der *Tugtiging*, in de gedaante van eene vrouw, hebbende een geboeid mannenbeeld aan elke zijde; waaronder men leest: CASTIGATIO, dat is: *Tugtiging*. Door deze poort gaat men over een ruime voorplaats door de tweede poort, waarhoven twee meer dan levensgrootte, halfnaakte beelden geplaatst zijn, bezig met het raspen van verwhout; onder de lijst is een weefgetouw uitgebeeld, ter gedachtenisse der voormalige arbeid in dit huis; nu komt men in een portaal, waarin de ingangen zijn der Regenten-, Binnenvaders- en andere vertrekken, zoo ook naar een benedenzaal, waarin onder anderen schilderstukken, twee kleine fruitstukjes geschilderd zijn, en wel door een tugteling, ERNST STUVEN genaamd; voorts komt men door twee zware deuren, op de plaats van het openbare *Tugthuis*, dewelke ter wederzijde rondsom met acht hokken betimmerd, waaronder een dubbel hok is, zijnde alle met zware deuren en ijzere traliën voorzien, en voor acht of tien per-

foonen geschikt; welke vertrekken te gelijk tot een werkplaats voc- de tugtelingen geschikt zijn; verders zijn boven en onder deze bokken nog kelders en kamers, waarin de gevangenen mede opgesloten zijn; ook is ter regterzijde op de plaats eene *Waag*, alwaar het verwhout wordt afgewogen, voor welke *Waag* eene geeselpaal geplaatst is, om die geene, dewelke zig aan eenig misdrijf schuldig maken, voor dezelve te straffen. Aan de oostzijde van de plaats is den opgang naar een ruim vertrek, hetwelk tot een kerk geschikt is.

De spijs der tugtelingen bestaat in scheeps kost, en hun gewoone drank is gemeen bier; hunne kleding in eene grove graauwe rok en broek, zijnde op de mouw van het eerstgemelde gemerkt met de letters T. H.; Ijslandische kousen, schoenen, en een hemd van half gebleekt Vlaamsch linnen.

Ter zijde op de plaats gaat men door twee deuren naar de geheime of stille Plaats, waarmede men tot het geheime Tugthuis komt, hetwelk eenige jaren na het openbare Tugthuis getimmerd, en alleen gesticht werd voor jongelingen, dewelke door een ongebonden en slegt levensgedrag hunne ouders tot smart verstreken, dezulken werden ter dier tijd met den naam van *Wittebroods-kinderen* benoemd, doch zedert de stichting van het *Verbeterhuis* werden deze jongelingen aldaar geplaatst, en dit geheime Tugthuis ingericht voor personen dewelke zich aan onnatuurlijke zonden hadden schuldig gemaakt, en ook voor meer anderen, wier misdrijven hun de zamenleving der menschen had onwaardig gemaakt, dewijl niemand tot deze stille plaats toegang heeft, dan alleen zij, van wien die gevangenen hunne spijs genieten; ook zijn deze tugtelingen vrij van allen arbeid.

Het bestuur over dit geheele huis staat aan vier Regenten, dewelke hiertoe voor hun leven of tot hooger bevordering werden gekoren; verder aan een Binnenvader of Cipier, dewelke een Tugtmeester onder zich heeft, en zoo vele andere bediendens, als tot de goede order en verzorging der gevangenen nodig is.

(*T vervolg hierna.*)

V O O R N A A M S T E
S T A A T S B E R I G T E N.
Z W I T S E R L A N D.

Bazel 1 Maart. Eindelijk heeft het kanton *Grauw bünzerland* tot eene maatregel besloten, die reeds lang door de verlichte lieden van dat land ingeroepen was. Het was het eenigst plekje van het beschraafd Europa, alwaar men de Juliaansche tijdrekening behouden had, en deze halfarrigheid, om de wezenlijke tijdrekening te willen miskennen, was men verschuldigd aan een' verkeerden ijver der Protestanten, die in geene verandering, door een' Paus vastgesteld, wilden komen. De groote raad van het kanton had in zijne laatste zitting besloten, dat, de rekenen van kersmis 1810, de verbeterde tijdrekelling zou invoerd en gevolgd worden. Deze verandering ondervindt nog eenigen tegenstand: in eene gemeente heeft men de geestelijke weggejaagd, die dezelve aan zijne kudde aanbeval; op eene andere plaats heeft men den klepel van de grooten kerkklok weggenomen, om te beletten, dat men op de feestdagen, overeenkomstig den nieuwen almanak, den klok kluide. Het krijgsgescheetw der misnoegden is: *oude tijd, oud geloof!* Doch de standvastigheid van het gouvernement en de vereniging der voornaamste lieden van het kanton hebben medegewerkt, tot het betengelen dezer wanorde, en reeds hebben onderscheiden wederspannige gemeenten het voorbeeld van onderwerping gegeven.

De razernij der loterijen had schrikbarende voortgangen in deeze stad gemaakt. De groote raad heeft een streng verbod tegen deze hazardspelen uitgevaardigd.

D U I T S C H L A N D.

Wenen 25 Februarij. De tijdingen, die wij van de *Turksche gebieden* bekomen, melden, dat de *Rusjen* bepaaldelijk bezit van *Serbis* hebben genomen, zoo dat dezelve thans aan dien kant nabuizen der Oostenrijksche monarchij geworden zijn.

[Andere brieven uit *Wenen* zeggen: „Sedert eenige dagen vernouwt zich het gerucht, dat het plan van wijten den Minister *Odonell* in werking zal gebragt worden, en dat alle de bezittingen der kloosters en des geestelijke fundatien ten profijte der staten van den staat zullen worden veruochte. Deze maatregel, die tot hiertoe eene slecht tegenshanting ontmoot heeft, zou eenen goeden invloed op onze financies hebben.”]

V. M. M. H. H. H. H. H.

110 A M S T E R D A M S C H E
G R O O T B R I T A N N I E N.

London, 27 Februarij. Het dagblad *The Times* behelst het voigend decreet, genomen door het hof van *Kopenhagen*:

1. Alle de Zweedsche schepen, welke aangehouden zijn ter oorzaak, dat dezelve van geen vrachtbrief voorzien waren, zullen ontslagen worden zonder verdere formaliteit. 2. Geen Zweedsch schip, alleen aangehouden om dat het naar eene Engelsche haven bestemd, maar met verlof van het Zweedsch gouvernement voorzien was, zoo als ook geen Zweedsch vaartuig, thans van *Engeland* komende, met zout geladen of met ballast terug keerende, zal noch aangehouden noch gecondemneerd worden. 3. De Zweedsche schepen welke naar *Engeland* gezeild zijn voor dat de oorlogsverklaring in de Zweedsche haven, waar uit zij vertrokken waren bekend was, zullen niet kunnen aangehouden, veel minder gecondemneerd worden. 4. Geen Zweedsch vaartuig kan gecondemneerd worden, enkel ter oorzaak van gebruik van Engelsche licenzen gemaakt te hebben. 5. De Zweedsche schepen welke verdagt gehouden worden van een Engelsch eskorte gebruik gemaakt te hebben, kunnen niet gecondemneerd worden, zonder de ontegensprekelijkste bewijzen.

Men zegt dat het Bureau van koophandel besloten heeft om *licences* toe te staan voor den invoer van granen en andere levensmiddelen, (met uitzondering van Olie, Brandewijn, Zeekreeften en Stokvisch) uit alle Noorweegsche, Zweedsche en Deensche havens buiten de Oostzee en die niet aan de bloccade onderworpen zijn, op schepen onder alle vlaggen, uitgezonderd die van *Frankrijk* of der staten die in deszelfs onmiddellijke afhankelijkheid staan.

F R A N K R I J K.

Parijs 20 Maart. Heden morgen ten 9 uuren 20 minuten is H. M. de Keizerin bevallen van eenen Prins, Koning van *Rome*. De Keizer, die gedurende al den arbeid niet opgehouden heeft de treffendste zorgen aan de Keizerin te bewijzen, heeft in dat gelukkig oogenblik de levendigste blijdschap betoond, en wetende met welk ongeduld het Fransche volk het oogenblik verwachtte waarop het in zijne blijdschap deelen kon, zoo heeft Z. M. bevolen om de salvo's van 101 kanonschoten te doen die aan *Frankrijk* deze groote gebeurtenis moesten aankondigen. Het proces-verbaal der geboorte en de civiele-acte opge-maakt en geteekend zijnde, is de Koning van *Rome*, voorafgegaan door de Officieren van zijnen dienst, door Mevrouw de Gravin de *Montesquiou*, gouvernante der kinderen van *Frankrijk*, in zijn appartement gebracht. De Keizer heeft vervolgens de gelukwenschingen ontvangen van de Prinsen, de Prinsen groot-dignitarissen, de Ministers, en de groot Officieren der kroon en des rijks. Pages en Couriers zijn

in alle richting vertrokken om overal de groote tijding te brengen. Des avonds is de Koning van *Rome*, door zijne Emin., den Kardinaal Groot-Aalmoesnier, in de Kapel van het Paleis der Tuilleries met den waterdooft voorzien, en het *To Deum* is te gelijk aangeheven. De Koning van *Rome* en zijne verheven Moeder zijn in volkomen welstand.

Dezen avond is geheel *Parijs* geillumineerd.

Parijs 22 Maart. De staat der gezondheid van H. M. de Keizerin en van Z. M. den Koning van *Rome* is steeds voldoende.

Amsterdam 24 Maart. Ten einde op eene waardige wijze de geboorte van een Keizerlijken Prins te vieren, had gisteren avond alhier eene algemeene illuminatie plaats, waarbij de ingezetenen dezer stad, zoo veel de korthed des tijds toegelaten heeft, zich hebben onderscheiden. Het Paleis van Z. D. H. den Prins Gouverneur-Generaal was met zoo veel smaak als luister verlicht; de Hôtels der voornaamste publieke beambten en der aanzienlijkste particulieren leverden op, al het geen men in haast had kunnen in gereedheid brengen. In alle schouwburgen was de toegang vrij. De schoonheid van het weer, de betamelijke vreugde, welke de ontzaggelijke menigte volks bezielde, die zich op de straten bevond, maakten dit schouwspel allertreffendst.

Heden is er groote Parade geweest. Na de Parade, welke allerluisterrijkst was, en bij dewelke de drie korpsen der Garde-d'honneur met de bezetting en de gewapende burgermagt heeft geparadeerd, gaf Z. D. H. de Prins Gouverneur-Generaal een prachtig middagmaal, zoo groot als het lokaal zulks toeliet. Des avonds was er op het Paleis van Z. D. H. cercle en bal. De levendigte vreugde heerschte zoo wel bij het feest, als bij het bal, hetgeen tot laat in den nacht heeft geduurd. Z. D. H. heeft de Honneurs van hetzelfde met zijne gewone beleefdheid en vriendelijkheid waargenomen, welke door de algemeene vrolijkheid nog meer dan gewoonlijk uitblonken.

De Kerkgemeenten spoedde zich om strijd, het deel aan den dag te leggen, het welk zij in deze gelukkige gebeurtenis nemen. De Israëlieten hebben zich den sabbath ten nut gemaakt, om de eerste te zijn, door plechtige diensten, de gevoelens, welke de nieuwe onderdanen van Z. K. K. M. bezielen, te vieren.

Amsterdam, 24 Maart. Het heeft Z. M., bij decreet van den 8ten dezer behaagt, tot Commisfarijen van de politie der stad *Amsterdam*, te benoemen: de Heeren, Holtrop, le Clercq, d'Armonville, Willemenet, Turr, David Veil, Louis de Jongh, Constant Coffin, Fougère, Louis Martinus, van de Weijer, P. F. D. Chandon en Antoine Staadt.

Bij decreet van denzelfden dag heeft Z. M. benoemd tot de functiën van vrede officier, voor den dienst der generale directie in dezelfde stad: de Heeren, Fallae, Heijnsius en Wagener.

IN A M S T E R D A M S C H E

De Bosch 21 Maart. Bij Mijneheit den Prefekt is van Z. E. den Minister van binnenlandsche zaken de navolgende missive ingekomen, gedagtekend den 21 Maart:

Mijnheer de Baren, verscheide kooplieden hebben mij vertoond, dat er in uw departement een grooten overvloed hooiwijt voerhanden is, en dat dit soort van graan niet vatbaar zijnde om langen tijd bewaard te blijven, het van aangelegenheid is om hetzelfde zoo spoedig mogelijk naar *Holland* te doen verzenden alwaar men er thans gebrek aan heeft. Ik ben diensvolgens te rade geworden om u een credit te openen, ten einde aan de kooplieden, die des benodigd zijn, vrijbrieven te kunnen geven, om onder behoorlijken acquits à caution uit de havens van uw departement naar die der Hollandische departementen aan de overzijde van de *Waal* en *Maas* gelegen, dit gezegde graan ter concurrentie van 50,000 metrische quintalen, te mogen verzenden. Ik verzoek u te willen letten, dat die genen, welke deeze vrijbrieven verkrijgen, de formaliteiten, voorgescreven bij de reglementen opzigtelijk het vervoeren van koorn langs de boorden der rivieren, met alle nauwkeurigheid vervullen, en de acquits voornoemd naar behoren door de bedienden van den douanen ter plaats alwaar de losning geschied, gekweten zijnde, terug gebracht worden. Ontvangt de verzekering van mijn volmaakte onderscheiding."

Volgens berigten bij Mijneheit den Prefekt ontvangen, mogen de aardapelen uit dit departement, onder de gewone formaliteit van te nemen acquits à caution, waaruit derzelver bestemming blijkt, vrij van alle regten naar *Holland* worden uitgevoerd; wat den uitvoer over water van allerlei soorvan granen betreft, zulks mag niet anders, dan op verzogte en bekomen autorisatie van Z. E. den Minister van binnenlandsche zaken geschieden.

EXTRACT uit de minuten der secretarj van Staat.

In het Paleis der Tuileries, den 15den Maart 1811.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italië, Beskormer van het Rijnverbond, Bemiddelaar van het Zwitserisch Bondsmaatschap enz. enz. enz.

Overwegende, dat door de vereeniging van *Holland* met onze Staat, onze meening geweest is, dat land de voordelen te doen genieten, welke de vrijheid der handels-betrekkingen tusschen alle de goddane van een uitgebreid rijk verschaft;

Overwegendealmede, dat, alvorens de gemeenschap geheel te openen, zonder andere beperkingen, dan die, bevelen door de verschillende instellingen, als die van den tabak, het noodzakelijk is, maatregelen te nemen, om den invoer in *Frankrijk* te beletten van de koloniale goederen, onttrokken aan de regten van 40 en 50 ten honderd, en van zoodanige die op de Hollandische kusten mogten aangeland zijn of nog konden aanlanden tot dat de dienst onzer douanen, zoo ter land als ter zee, volkomen georganiseerd en geconsolideerd zij.

Hebben wij gedecreteerd en decreteren hetgeen volgt:

Art. 1. De koloniale goederen, in onze decreten van den 5den Augustus en den 10den September 1810 vermeld, welke in *Holland* zullen

ankomen, het zij uit kracht onzer licenzen, het zij dezelve genomen door de kapers of vaartuigen onzer zeemagt, het zij dezelve uit onze kolonien komen, zullen alleenlijk kunnen worden toegelaten in de havens van *Amsterdam*, *Rotterdam* en *Emden*, alwaar dezelve onmiddellijk zullen losfen en in de stapelmagazijnen worden opgeslagen.

2. Bijaldien de eigenaars of geconsigneerden der gemelde alzo opgeslagen koloniale goederen dezelve in *Frankrijk* willen verzenden, zullen zij de regten daarvan, bij derzelver uitvoering, voldoen; zullende dezelve verzonden worden na plombering en op acquit-à-caution, ter bestemming naar *Frankrijk*; alwaar zij niet zullen mogen binnenkomen, dan over de douanen van *Antwerpen* en andere, bij een bijzonder decreet nader aan te wijzen, kantoren aan den *Rhijn*.

3. De koloniale waren, uit het stapelmagazijn, op sanzoek der eigenaars of geconsigneerden, te halen en ter hunne beschikking te stellen, zullen niet meer in *Frankrijk* kunnen worden ingevoerd.

4. Te rekenen van den eersten Mei 1811, zullende de voortbrengfels van den *Hollandfche* grond en nijverheid, die van het noorden, en de overige uitlandfche koopwaren, andere dan die, aangewezen bij art. 1. van dit decreet, en welke langs de douanes van *Holland* zijn ingevoerd, in *Frankrijk* worden toegelaten zonder eenig nieuw toelregt te betalen.

5. Te rekenen van hetzelfde tijdstip, zullen de koloniale waren, die in *Holland* het regt van 40 en 50 ton honderd betaald hebben, niet meer in *Frankrijk* worden toegelaten.

6. Onze Minister van financien is belast met de uitvoering van dit decreet.

(geteekend)

N A P O L E O N.

Van wege den KEIZER,

De Minister Secretaris van Staat:

(geteekend)

H. B. Hertog VAN BASSANO.

Voor eensluidend Affchrift:

De rijks-graaf, Directeur-generaal der douanen,

(geteekend)

COLLIN DE SUSSIJ.

Voor eensluidend Affchrift:

De prins aarts-thesaurier van het rijk, gouverneur-generaal der *Hollandfche* departementen,

De Hertog VAN PLAISANCE.

A A N M E R K B L I J K E Z A K E N.

Het volgende artikel levert ons een voorbeeld van zeer hoogen ouderdom:

In den nacht van den 27ten Januarij l. l. overleed te *Stamboek*, in de omstreken van *Koningsbergen*, een invalide, met name *Gerdan*, in den ouderdom van 116 jaren. Hij woonde den zevenjarigen oorlog bij, en verwiert, na twintig jaren dienst, een vereerend ontslag. Op zijn 88ste jaar trouwde hij zijne derde vrouw, welke hem overleefde, en tegenwoordig 77 jaren oud is. Twee jaren geleden liep hij nog twee

mijlen te voet af. Eenige dagen vóór zijn dood was hij nog zoo vlug, dat hij voornemens was met de overige vischers van het *Curishoff* op de vischvangst uit te gaan.

Amsterdam 18 Maart. Heden namiddags, gebeurde alhier een droevig ongeluk, aan een huis, staande op de oudezijds Voorburgwal, het tweede huis bezuiden het oudekerksplein, bewoond bij den Mr. Timmerman van Keyzerswaart. Onverwacht liet de voorgevel en pui los, storteden voor over, sleepte door de gedeeltelijk nog vast houdende ankers, de balken der zolderingen en zijmuren mede, en deed het geheele huis ogenblikkelijk instorten. Een der bewoners van dit huis, een ziekelijke grijsaard, geraakte daarbij onder de puin als begraven, en het was niet mogelijk hem te redden, als door een gat in den muur te breken, van een der belendende huizen, waardoor zij hem des nachts tuschen 10 en 11 uren, op zijn stoel zittende, uitreddend.

Uit *Konstantinopolen* meld men van 10 Januarij l. l. „ Men heeft „ hier den 30 December een dubbel feest gevierd. Een jonge slavin „ van den Sultan, genaamd *Oschucki Difehan*, welke door Z. H. „ bijzonder begunstigd werd, is tot den rang, de regten en voorreg- „ ten van zesde Gemalinne van den Grooten Heer verheven, en dien- „ volgens, overeenkomstig het gewoon gebruik met de eerepels „ omhangen, waardoor volgens de wetten van de Harem, de gemalinnen „ van den Sultan van het groot aantal andere vrouwen, die tot den „ dienst van den Harem bestemd zijn, onderscheiden worden. — De „ tweede plechtigheid was het overbrengen ten bestemde ure door „ den *Munedschimbachi*, of eersten Starrenwickelaar, van het mi- „ nisterie en van alle de kanselarijen in de gebouwen van het serail, „ welke op nieuw herbouwd zijn.

„ De Porte heeft doen afkondigen, dat de Rusfen de kleine forteres „ van *Aniskoi*, op de grenzen van *Georgie*, hebben aangevallen, en „ met een verlies van 3000 man zijn terug gedreven.”

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 26sten Maart. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden op Woensdag den 3den en Woensdag den 17den April, onder voorzitting van Do. Noordenhout.

Groningen 4 Maart. Op den 1ste October l. l. maakten onze Leeraar, de Wel Eerw. en zeer geleerde Heer H. J. Matthes, in eene buitengewoone Consistorie aan den Kerkenraad bekend, dat zijn Eerw. zich gedrongen gevoelde, wegens zijn gunstige vooruitzichten voor het Leeraarsambt, en daartegen meer voordelige in een ander vak (bedoelende hiermede den Koophandel), het Predikambt neder te leggen; voorts daarbij voegende, voornemens te zijn den 28sten daaraan volgende, reeds den afscheidsleerrede te doen. De Kerkenraad,

over dit onverwagt berigt getroffen, zag wel in, dat deze gebeurtenis aan de kerk en gemeenten een zeer gevoeligen schok zoude geven. De winter op handen zijnde, was er bijna geen mogelijkheid, voor het volgende jaar eenen andere Leeraar te erlangen, echter alles willen de beproeven, wat mogelijk was, om deze vacature vervuld te zien, verzocht de Kerkenraad onderscheidene Predikanten Gastpredikation te doen, en formeerde daaruit het volgend drietal: de Wel Eerw. zeer geleerde Heeren Freijer, Wiebel en Verwey, respectieve Predikanten bij onze Geloofsbroederen te *Leeuwarden*, *Alkmaar* en *Breda*; waaruit den groten Kerkenraad, die vooraf de gevoelens der gemeenten onderzocht, met genoegzaam eenparige stemmen en tot groot genoegden der Gemeenten den Wel Eerw. zeer geleerde Heer P. C. Verwey tot hunnen Leeraar beriep, die deze roepstem, na eenige tijd in beraad genomen te hebben, tot onzer aller blijdschap opvolgde. De invallende vorst verhinderde zijn Wel Eerw. echter eerder dan in de vorige week tot ons te komen. Na dat zijn Wel Eerw. de voortreffelijkste getuigschriften van zijne Gemeenten zoowel als van de Maire te *Breda* in eene vooraf gehoudene kerkelijke vergadering overgelegd had, geschiedde de bevestiging op gister voormiddag, zijnde den 3den Maart, door den Wel Eerw. zeer geleerde Heer D. Grensteen, Leeraar bij onze Geloofsbroederen in de *Pekel-Aa*, bij die gelegenheid tot text gekozen hebbende *Ephes. 4. vs. 11*, waaruit zijn Eerw. voorstelde, „de piigten, die zoowel op den Leeraar rusten; welke
 „ waarheden door een regt Evangeliedienaar aan de Gemeenten moe-
 „ ten worden voorgedragen, en hoe de Gemeenten daaronder verkeer-
 „ ren; als ook uit welk oogpunt zij den Dienaar des woords be-
 „ schouwen moet, en waarvoor zij hem te houden heeft;” dit alles werd den Leeraar en de Gemeenten op het nadrukkelijkst voor oogen gesteld. Des namiddags aanvaardde den Wel Eerw. Heer P. C. Verwey zijn dienstwerk onder ons met de woorden van Paulus, *1 Cor. 1. vs. 23*. voor eene schare, die het kerkgebouw naauwlijks bevatten konde. Na dat den Leeraar de woorden van den Apostel eenig licht had bijgezet, werd op het ernstigst voorgesteld, wat de hoofdinhoud van de Prediking van een trouw dienaar van Jesus zijn moet, namentlijk: „Jesus den gekruisten te prediken, en wel bijzonder in
 „ zijn geheel gewigtig borgwerk, als de eenige grond van heil en za-
 „ ligheid voor in zich zelve doemwaardige zondaars;” werd dit met toepasselijke aanmerkingen naar tijds omstandigheden geëindigd. Besluitende ten laatsen met aar spraken en zegenwenschen aan den Prefect en tegenwoordig zijnde Maire, aan zijn Wel Eerw. den Heer Predikant Grensteen, aanden Kerkenraad, aan Regenten en Regentesen van 't Weeshuis, en aande geheele Gemeenten. Zoo eindigde deeze plechtigheid, terwijl in het uitgaan der kerk de goedkeuring op ieders gelaat te lezen was, en men de hartelijkste en welmeenendste gelukwenschingen

ontving. Deze plechtigheid afgelopen zijnde, nam zijn Eerw. zitting in onze Consistorie, & geen onder gemoedelijke aanspraken geschiedde. Na het sluiten van deze vergadering, had de Kerkeraad roefstel gemaakt, om deze plechtige dag met eene gepaste vrolijkheid te doen eindigen, en deswegens een vriendschapsmaal, waarbij niet alleen de beide Heeren Predikanten en de Kerkenraad, maar ook de aanzienlijke leden der Gemeenten tegenwoordig waren, gereed gemaakt; onder welks genot men de duidelijkste blijken van liefde en eerbied voor onze nieuw be-roepen Leeraar konde bespeuren.

De Heere, de Koning zijner kerk drukte het zegel van goedkeuring op deze gewichtige gebeurtenis, en agtervolgde het dienotwerk van zijnen knegt met zijnen dierbaren zegen.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE, toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCH GELOÖFSBELIJDENIS, te Amsterdam.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 4den April. onder voorzitting van Do. Meijer.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te Amsterdam:

Afgekondigt, 10 Maart.

Jan Buyteweg *en* Geertruid Hendriks.
Jan van Vellen *en* Wilhelmina Astro.
Pieter Mudder *en* Thomasin Henrika Jansen.
Marten Boschman *en* Hendrika Maafen
Anthonie Looije *en* Catharina Slijper.
Pieter Portielje *en* Hetene Dekker.
Franciscus Kathagen *en* Maria Ruysrok.
Christiaan Wilhelm Weis *en* Johanna Cornelia Wijdekamp.
Hendrik de Vries *en* Geertruy Korte.
Johannes Tim *en* Alberta van Weijen.
Martinus van Esfen *en* Jacomina Defoit
Gerrit Baay Fisz. *en* Johanna Broekmeijer
Johannes Stompf *en* Immetje Mosveld.
• Jan Lodewijk Sreenkamp *en* Elisabeth Jansen.
Jan van Heininge *en* Anna Geertruy Soest.

Gerrit de Vrejer *en* Geertruy Brouwer.
Franciscus Alexander Parfait *en* Trijntje Jacobs.

Cornelius Weyntjes *en* Anna Maria Alida van Buuren.

Lodewijk Landgraaf *en* Barendina Degenhart.

Jan Heere *en* Anna van den Heuvel.
Jan Isaac Sieburgh *en* Jannetron Proije.
David van Cleef *en* Annaatje Hartog.
Daniel Mortel *en* Willemina Staats.
Salomon Simon *en* Ester van Praag.
Gerrit Jansen *en* Hendrina Bilkman.

Te zamen 25 paren.

Afgekondigt, 17 Maart.

Ernst Hendrik Boermeester *en* Jacoba Johanna Jacobs.

Harman Jansen *en* Maria Veldhousen.

Jean Pierre Millet *en* Susanna Johanna Koltijn.

Adriaan Rouffaer *en* Petronella Pfeil.

A.A.

Antonie Reuver <i>en</i> Willemina Willemfen	Bernardus Machiel Jansink <i>en</i> Geertje Bantem
Jan Hendrik Oink <i>en</i> Mietje Rengerse.	Sijbrand Gill <i>en</i> Truitje van der Poot.
Franciscus Fredericus Stevens <i>en</i> Anna Dekker.	Pieter Groenendaal <i>en</i> Elifabeth Slijmerdinger.
Hendrik Santbergen <i>en</i> Maria Heddingh	Pieter Vennius <i>en</i> Cornelia Visfer.
Johan Henrich Tophoff <i>en</i> Neeltje Eykelenkamp.	Hendrik Wiegand <i>en</i> Cornelia Roest.
Sijmen Truijers, <i>en</i> Anna Sophia Dooden.	Pieter Sijpestein <i>en</i> Hermina van der Heide.
Gerrit Scholten <i>en</i> Maria de Wilde.	Jan Roest <i>en</i> Alida Margaretha Kalters.
Barnd Scholtens <i>en</i> Helena Slot.	Dirk Ladage <i>en</i> Alida Aaldering.
Albert Dominicus Trip <i>en</i> Cornelia Gijberta Smit.	Adrianus Maarten Cufee <i>en</i> Anna Margaretha Cronenburg.
Jan Lodewijk <i>en</i> Willemina Janfen.	Jan Koster <i>en</i> Maria Hendrina Veen.
Herman Henrich Hageman <i>en</i> Stijntje Schouten.	Jacob van Isaac Delgado <i>en</i> Sara van Eliazer de Leao.
Bernardus Geraarts <i>en</i> Maria Catharina Ruskenfmit.	Georg Immanuel Keder <i>en</i> Sufanna Johanna Bernuth.
<i>Te zamen 16 Paaren.</i>	Lubbertus Joannes Stulen <i>en</i> Maria Jacoba de Geus.
<i>Afgekondigt 24 Maart.</i>	Johannes Hendricus Josephus Fredé <i>en</i> Hendrica Margaretha Lamberechts.
Philip Eliafer van Collen <i>en</i> Hester Isaac Levie.	Hartog Jacob <i>en</i> Rachel Simons.
Mordechai Mulpurgo <i>en</i> Ester Brandon.	<i>Te zamen 18 Paaren</i>
Johannes Jaskij <i>en</i> Anna Brouwer.	

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*; zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatfen en ouderdom.

<i>Maandag 4 Februarij.</i>		Overl.	Jaar.
Overl.	Jaar.	1	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van G. Hummel, <i>w. kh. d. 2</i>
1	Margaretha Nesfing, wed. H. Doeff, <i>n. z. c.</i>	31	Anna Geertruy Golsz, huisvr. van G. H. Borgerding, <i>l. o. k. 65</i>
1	Catharina Oostmeijer, wed J. Breeman, <i>a. kh.</i>	31	D ^e . Daniel Jean Louis, <i>w. o. k. 73</i>
2	Mietje Sweers, wed. van J. Stijger, <i>a. kh.</i>	3	Herman Christiaan Langreuter, <i>n. k.</i>
1	Jan Schaaper, <i>n. kh.</i>	3	Alida Hendrika de Hol, <i>a. kh. 5</i>
1	Fokke Geers, <i>n. kh.</i>	31	Klaas Spies, <i>a. kh. d. 5</i>
1	Geertruy Steyman, <i>l. kh. d. 7</i>	1	Johanna Spies, <i>a. kh. d. 6</i>
2	Hijntje Bernardus Kijme, <i>a. kh. 76</i>		En Tweeling.

VIII. DEELS III. STUK.

R

Overt. Jaar.

- 2 Maria Bakker, wed. van H. Wempke, *k. kh.* 82
 3 Christina Hermina van Noorte van Hall, *no. k.* 4
 1 Daniel Campimon, *k. kh.* d. 9
 2 Johannes Sommeling, *a. kh.* 7
 31 Harne Hendrik Kreuger, *w. kh.* 46
 1 Cornelia van Leersum, huisvr. van H. van Akkeren, *a. kh.* 50
 2 Johanna Hendrika Willems, *w. kh.* 3
 1 Geertruy van Beek, huisvr. van J. Betlem, *k. kh.* 72
 1 Mr. Hendrik Delbeek, *n. k.* 74
 2 Philip Ravens, *l. kh.* 8
 1 Jan Bakker, *w. kh.* 94
 2 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. Meijer, *a. kh. m.* 4½
 1 Catharina Louisa van Olfen, *l. kh.* 65
 3 Gerredina van Meerlant, *l. kh.* 2½
 1 Jannetje Thiemeijer, *w. kh.* 7
 1 Nicolaas Forster, *a. ch.* w. 10
 1 Elifabeth Oogen, wed. van H. Meulenbroek, *l. kh.* 85
 1 Hendrik de Groot, *k. kh.* 53
 2 Hendrik Hendaal, *a. kh.* w. 3
 3 Catrina Schenema, *a. kh.* ½

Dingsdag 5 Februarij.

- 2 Cornelia de Vries, wed. J. H. Koelman, *l. kh.* 59
 3 Frans Martinus van Burg, zoon van J. van Burg, *no. k.* m. 10
 4 Johanna Christina Kemper, *n. kh.* 1 en 1 m
 1 Anna Dankelman, wed. van H. Lappé, *n. k.* ca. 65
 1 John Christopher Low, *eng. k.* 20
 2 Bernardus Johannes Zink, *n. kh.* m. 5
 2 Willem George Fredrik Geerling, *n. kh.* 1½
 2 Margaretha Elifabeth de Beer, *w. k.* 28
 2 Coenraad Scheene, *a. kh.* 68
 2 Theodora Hendrik Somerkamp, *k. kh.* 1

Overt.

- 4 Jacomina van Almonde, *n. k.* 64
 2 Jan Guleker, *k. kh.* w. 6
 31 Sophia Elifabeth Keyser, *k. kh.* 32
 1 Johannes Pieter Barteling, *w. kh.* m. 11
 2 Jacob Meijes, *a. kh.* 79

Woensdag 6 Februarij.

- 3 Carlos Visconté, *l. kh.* 78
 3 Cornelia van Hearen, *k. kh.* d. 13
 4 Elifabeth Bakker, huisvr. van J. G. Kleyne, *k. kh.* 34
 3 Evert van Voorthayfen, *n. k.* 54
 4 Jan Stanhoffius, *oo. k.* 64
 4 Lodewijk Hipoliste, eenige zoon van J. L. Nerenburger, *w. kh.*
 4 Margaretha Elifabeth Kreeg, huisvr. van C. de Jong, *n. kh.* 29
 4 Hendrik de Goede, *a. kh.* 71
 3 Cornelia Margaretha Mooijen, eenigste dochter van H. Mooijen, *k. kh.* 2½
 2 Johannes de Groot, *w. kh.* 72
 2 Maria de Raad, huisvr. van C. D. Freymoed, *n. z. c.* 48
 4 Jannetje le Duc, *no. k.* 70
 5 Willem Beijer, *a. kh.* 41
 4 Johannes Jilles, eenigste zoon van de wed. Jilles, *n. kh.* 49
 4 Helena Maria van Zwanenburg, eenigste dochter van J. van Zwanenburg, *k. kh.* w. 15
 3 Mathijs van der Heyden, jongste zoon van P. van der Heyden, *l. kh.* m. 8
 4 Hendrik van den Eynden, *a. kh.* 1½
 5 Jacob Huyfing, oudste zoon van J. O. Huyfing, *w. kh.* 1½
 4 Marretje Reysterborgh, *a. kh.* 64
 4 Pieter de Wijs, *l. n. k.* ca. 7½
 31 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van W. Korff, *w. kh. u.* 3

Donderdag 7 Februarij

- 6 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. J. Ruyghaver, *n. kh.* d. 9.

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar-
5 Willem Cornelis Wieffering,
<i>a. kh.</i>	14	7 Johannes Pieter Lavertu,
<i>l. kh.</i>	7
4 Elisabeth Leevert, <i>a. kh.</i>	26	4 Lena Mekkelen, wed. van C.
Oostwijk, <i>w. k.</i>	73
4 Petronella Helena Fredriks,
<i>l. kh.</i>	20	7 Hendrik Matthijs Kammeijer,
<i>w. kh.</i>	50
5 Magtilda Josepha Fredriks,
<i>l. kh.</i>	13	7 Debora Johanna ten Ham,
eenigste dochter van C. ten Ham,
<i>z. k.</i>	17
Twee Zusters van onder Nieuw-
wer-Amstel ingevoerd.		6 Bastiaan Post, <i>a. kh.</i>	1
6 Franciscus Exoferius Keur,
<i>l. kh.</i>	m. 4	7 Anna Catharina Groeneveld,
<i>l. kh.</i>	ca. 2
5 Antonit Mighitz, huisvr. van
J. D. Leikering, <i>l. kh.</i>	33	7 Angenietje Groeferman, wed.
C. Vos, <i>w. kh.</i>	66
3 Anna Marra Panneflager, wed.
J. Corver, <i>a. kh.</i>	70	6 Catharina Justus, <i>k. kh.</i>	8
4 Helena Fokken, <i>a. kh.</i>	70	7 Dirkje Meijer, <i>a. kh.</i>	d. 16
5 Grietje Roos, wed. O. Horsten,
<i>a. kh.</i>	67	<i>Saterdag 9 Februarij.</i>	
5 David Haaghee, <i>a. kh.</i>	72	7 Alida Troost, wed. van C. D.
Blecker, <i>w. kh.</i>	34
6 Anna Erkan, wed. van J.
Saurendonk, <i>a. kh.</i>	59	6 Hendrik Jacob Koopman Jr.
<i>s. k.</i>	25
6 Hermanus Verkerk, <i>a. kh.</i>	71	7 Johannes Coenraad Kips, <i>l. kh.</i>	8
4 Hendrik Wopkes, jongste zoon
van H. Wopkes, <i>s. kh.</i>	24	6 Margretha Neyman, <i>l. kh.</i>	29
3 Jacobus Helinger, <i>k. kh.</i>	65	5 Evert Groenhoff, <i>w. k.</i>	58
5 Johan Andries van Dinter,
eenigste zoon van C. van Din-
ter, <i>w. kh.</i>	w. 10	7 Gijbert Toorenburgh, <i>s. k.</i>	61
2 Jan Kanijn, <i>a. kh.</i>	42	4 George Hendrik Loefse, <i>k. kh.</i>	54
4 Jacobus van Kuyk, <i>ns. k.</i>	4	7 Adelaide Carolita Dull, <i>s. k. w. 20</i>	
3 Christiaan Steentnets, <i>a. kh.</i>	84	8 Elisabeth Jansen, <i>a. kh.</i>	8
6 Christoffel Antonius Lourens,
<i>l. kh.</i>	49	6 Hermanus Merfie, <i>l. kh.</i>	w. 5
6 Johanna Maria Meynders,
<i>k. kh.</i>	u. 24	7 Willem van Ems, <i>a. kh.</i>	83
6 Carel Frederick Melioh, <i>w. kh.</i>	7	7 Berendina Not, <i>a. kh.</i>	w. 11
<i>Vrijdag 8 Februarij.</i>		7 Johanna Barends, <i>a. kh.</i>	24
6 Elisabeth Smit, wed. van R.
Soet, <i>s. k.</i>	60	5 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van H. Hartman,
<i>k. kh.</i>	d. 12
4 Simon Pieter Lecien, <i>wa. k.</i>	81	Het getal der Dooden is 202.	
7 Anna Jacoba Louisa Kuchler,
<i>l. kh.</i>	m. 4	<i>Maandag 11 Februarij.</i>	
6 Mietje van der Kluit, wed. Z.
Kok, <i>a. kh.</i>	86	8 Anna Jilles van Sitteren, oud-
ste dochter van A. J. van Sit-
teren, <i>a. kh.</i>	23
7 Jacques van Wessem, eenigste
zoon van H. van Wessem.
<i>a. kh.</i>	w. 15	8 Jacobus Sel, <i>a. kh.</i>	30
	S	9 Jacob Jonker, zoon van J.
Jonker, <i>k. kh.</i>	14
		9 Antonius Overheyde, jongste
zoon van A. Overheyde, <i>a. kh. w. 8</i>	
		8 Matthijs Freedomburgh, <i>s. k.</i>	64

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar
9 Johanna Wilhelmina Niemeijer, <i>l. kh.</i>	d. 18	11 Johanna Voordiks, huisvr. van H. Hesmans, <i>a. kh.</i>	41
7 Rachel de Boys, <i>l. kh.</i>	89	12 Alegonda Koster, huisvr. van H. Molman, <i>a. kh.</i>	31
8 Lamberdina Molt, wed. van A. Beckman, <i>a. kh.</i>	ca. 60	10 Bastiaan Jacobus Henricus Haefkens, eenigste zoon van A. J. Haefkens, <i>l. kh.</i>	m. 8
8 Gerrit Dombhof, <i>a. kh.</i>	36	14 Christina Petronella Verwit, huisvr. van F. H. Hakvoort, <i>eil. k.</i>	43
8 Joannes Romburgh Koning, <i>o. k.</i>	24½	9 Dirk Huijter, <i>k. kh.</i>	58
9 Hendrik Bos, <i>a. kh.</i>	23	9 Antje Rijnders, wed. van D. Mars, <i>eil. k.</i>	68
8 Willemijntje Siekmeijer, <i>n. kh.</i>	1	12 Petrus Keunen, <i>w. k.</i>	8½
8 Jacob Suwerink, <i>l. kh.</i>	88	12 Sophie de Febre, oudste dochter van L. le Febre, <i>l. kh.</i>	3
8 Jacobus Rink, <i>n. z. c.</i>	89	10 Geesje Bocke, wed. van A. Harmsche, <i>a. kh.</i>	6a
<i>Dingsdag 12 Februarij.</i>			
8 Christina van Druete, wed. C. Kwisbruyker, <i>n. kh.</i>	80	<i>Donderdag 14 Februarij.</i>	
10 Jacob Heim, eenigste zoon van C. Westerling, <i>k. kh.</i>	5½	9 Catharina Elisabeth Valkenstein, huisvr. van H. Bronstein, <i>l. kh.</i>	51
9 Harmen Arent Sticnder, <i>a. kh.</i>	60	13 Wijnand Waterman, <i>a. kh.</i>	67
9 Elisabeth Sas, wed. H. Mosfelman, <i>k. kh.</i>	87	11 Magdalena Otjes, een Burger Weeskind, <i>w. kh.</i>	21
8 Bregetta Hofman, wed. B. C. Voigting, <i>k. kh.</i>	65	12 Elisabeth Anna Meijer, <i>k. kh. w. 6</i>	
10 Everhard Rudolf Gotze, <i>k. kh.</i>	70	12 Johanna van den Raat, wed. C. van Griethuyfen, <i>k. kh.</i>	59
10 Jacoba Vlierboom, jongste dochter van P. Vlierboom, <i>a. kh.</i>	3	13 Maria Oorboom, huisvr. van S. Land, <i>w. kh.</i>	70
9 Helena Elant, <i>k. kh.</i>	m. 5	11 Catharina Kelder, verlaten vrouw van H. G. Goffrie, <i>a. kh.</i>	67
10 Arie Buys, <i>a. kh.</i>	76	11 Jannetje de Laar, <i>a. kh.</i>	68
12 Johanna Peternella van der Hoop, <i>w. kh.</i>	4	12 Clafina Hellevering, wed. C. Hol, <i>a. kh.</i>	74
<i>Woensdag 13 Februarij.</i>			
10 Hendrik Philip Tent, <i>w. k.</i>	w. 8	12 Beatrix de la Plas, wed. van F. J. Brune, <i>a. kh.</i>	67
10 Maria Magdalena Borel, <i>w. k.</i>	7½	12 Rinsje Berndes, <i>a. kh.</i>	59
9 Ns. de Grebber, <i>k. kh.</i>	62	13 Pieter Doesburg, <i>k. kh.</i>	m. 11
12 Tijmen Pieterfen, <i>a. kh.</i>	w. 5	11 Johanna Margaretha Grutter, huisvr. van J. Klumpaar, <i>k. kh.</i>	49
8 Elisabeth Altena, <i>no. k.</i>	65	11 Joannes van der Poll, <i>n. kh.</i>	66
11 Cicilia Lodewijks, <i>o. z. c.</i>	67	13 Johannes Coenradus Rellegers, eenigste zoon van J. Rellegers, <i>a. kh.</i>	2½
12 Catharina Cornelia Kaai, wed. A. Folder, <i>o. k.</i>	71	12 Franciscus van Rooy, <i>w. kh. w. 10</i>	
12 Alida van Engen, middelste dochter van de wed. J. van Engen, geb. Sprakel, <i>o. z. c.</i>	20	11 Zwaantje Boogman, <i>w. k.</i>	60½
11 Jacoba van der Aa, huisvr. van T. Schmeinek, <i>l. kh.</i>	45	12 Heyndrina Vegtel, <i>l. kh.</i>	1
11 Anna Elisabeth de Nooy, <i>w. kh.</i>	37		
11 Isaac Haakman, <i>o. k.</i>	61		
10 Maria Anna Hebenstreit, wed. J. W. Spliethoff, <i>l. o. k.</i>	64		

Overl.

Overl. Jaar.
 11 Jansje Johanna Hendriks, 1 en 2 m.
a. kh.
 12 Roelof Vuurst, middelste zoon
 van J. Vuurst, *l. kh.* 24
Vrijdag 15 Februarij.
 13 Willemijntje van Marlen, *k. kh.* 77
 14 Jan Dirk Wijgh, *w. kh.* 14
 13 Pirkje Andriessen, *k. kh.* 82
 11 Immerenfe Garama, *k. kh.* 41
 13 Anna Geertray ter Reehorst,
 laatst wed. van L. de Vree,
a. kh. 52
 13 Cornelis Andreas Arent, jong-
 ste zoon van de wed. F. Arent,
a. kh. w. 15
 13 Alida Böfe, *l. kh.* m. 11
 12 Willem Hendrik Temman,
l. kh. w. 10
 12 Grietje Wiltfchut, *k. kh.* 34
 13 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van H. C. Radijs, *k. kh.* d. 9
 14 Jannetje van der Willigen,
w. kh. 4
 14 Johanna Knaape, *w. kh.* 2
 12 Adrianus Mast, *l. kh.* 66
 12 Anna Catrina Koenen, wed.
 B. Tol, *a. kh.* 68
 11 Hubertus Jueke, *k. kh.* 57
 13 Maria Wilhelmina Meijer,
k. kh. 1/2
 13 Wilhelmus Hendrikus den Ouden,
 jongste zoon van J. A.
 den Ouden, *a. kh.* 4 1/2
 12 Elisabeth Kesler, *n. kh.* w. 4
 14 Anna Katrina Kesler, *n. kh.* w. 4
 Een Tweeling.
 11 Alida Margaretha van Mazijk,
 huisvr. van J. H. Lijffers,
no. k. 65
 12 Maria Bakker, *w. kh.* 17
Saturdag 16 Februarij.
 13 Etche Lising, huisvr. van B.
 Boschen, *l. kh.* 71
 14 Bartha Allesfi, *a. kh.* d. 1
 14 Hendrik Lombart, *a. kh.* 1/2
 12 Frans Steenman, *a. kh.* 67

Overl. Jaar.
 13 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van H. van Holk, *l. kh.* d. 1
 15 Elisabeth Hafner, *l. kh.* w. 10
 13 Barnardus Diepenbroek, *l. kh.* 80
 12 Arnoldus van Hail, *n. kh.* 1/2
 13 Willem Stelder, *k. kh.* d. 4
 16 Het dood ter wereld gekomen
 Kind van de huisvr. van H.
 van de Poll, *n. k.*
 14 Harmanus Scheen, *a. kh.* 1
 15 Fk. Christiaan Basfeter, *l. kh.* w. 15
 15 Daniel Lourens, *a. kh.* 47
 15 Christiaan Lesch, *k. kh.* m. 8
 15 Wouter van Vastenouw, *a. kh.* 74
 12 Willemina Elisabet Heyns, *n. kh.* 7
 13 Johannes Wilhelmus Egmond,
l. kh. 41
 Het getal der Dooden is 116.
Maandag 18 Februarij.
 15 Theodorus Platte, *w. kh.* 76
 14 Cornelis Fraas, *a. kh.* 82
 14 Antje van Dam, wed. van D.
 van der Meer, *n. kh.* 78
 15 Anna Marienhoff, wed. van J.
 Helmer, *w. kh.* 52
 14 Maria Louisa Heidfech, *n. z. c.* 40
 14 Harmina Ruysch, *w. k.* 61
 15 Maria Antonetta Ruer, *l. kh.* 1/2
 16 Louis Francois Jerphanior,
a. kh. 39
 15 Catharina Mes, laatst wed. van
 J. H. Nieuwenhuys, *l. kh.* 72
 16 Gerret Kroon, *a. kh.* 48
 17 Antoni Voordisch, *n. kh.* 14
 13 Fredrik Carel Lodewijk May,
l. o. k. 24
 15 Sara Haseveldt, huisvr. van A.
 Pels, *w. kh.* 47
 17 Neeltje Jillefen, huisvr. van
 I. Visser, *a. kh.* 61
 15 Maria Smishuyfen, huisvr. van
 W. Ludolfs, *l. kh.* 38
 17 Grietje Pieterse de Geus, wed.
 van M. F. de Ketter, *k. kh.* 71
 16 Bernardus Joannes Bremer,
 oudste zoon van J. Bremer,
a. kh. 2

Overl.	Jaar.
17 Maria Catharina Hodrand,
<i>a. kh.</i>	m. 7
17 Markus Frederik Fortsch,
<i>l. kh.</i>	ca 81
17 Christiaan Boerboom, jongste
zoon van C. Boerboom, <i>a. kh.</i>	?
<i>Dingsdag 19 Februarij.</i>	
15 Rebekka Miggel, wed. van B.
Smit, <i>a. kh.</i>	62
17 Aatje Hijlke Straat, <i>a. kh.</i>	87
18 Joannes Jacobus Bernasconi,
<i>a. kh.</i>	36
15 Arend Luytjes, <i>a. kh.</i>	79
16 Petrus Wilhelmus Spaara,
<i>k. kh.</i>	d. 1
17 Flora Enderings, laatst wed.
van F. Perrier, <i>l. kh.</i>	67
17 Alyda Margaretha Muller,
eenige dogter van A. Muller,
<i>a. kh.</i>	m. 11
17 Everwijn Ratelband, <i>s. z. c.</i>	41
14 Hermanus Cramer, <i>l. kh.</i>	40
17 Christina Elisabeth Korman,
<i>a. kh.</i>	w. 7
17 Anna Maria Greebe, <i>w. kh.</i>	4
16 Harmanus Hulst, <i>w. kh.</i>	77
15 Jan Emanuel Uytzinger Junior,
<i>k. kh.</i>	36
16 Hendrik Cornelis Mooijen,
eenigste zoon van H. Mooijen,
<i>k. kh.</i>	w. 3
16 Johannes van Dongen, <i>a. kh.</i>	64
16 Brucht Egbert Klop, oudste
zoon van E. E. Klop, <i>s. z. c.</i>	6
<i>Woensdag 20 Februarij.</i>	
17 Elisabeth Geina Schuurman,
<i>k. kh.</i>	13
17 Francina Noot, huisvr. van
C. van Galen, <i>l. kh.</i>	37
19 Alida Graman, wed. van B.
Loggen, <i>s. k.</i>	73
18 Pieter Stevens, <i>k. kh.</i>	d. 1
17 Cornelis Schouten Junior,
<i>a. kh.</i>	ca 1
16 Diek Scholl, <i>l. o. k.</i>	ruim 65
18 Agata Schlesfer, <i>l. kh.</i>	34

Overl.	Jaar.
18 Willem Spiekerman, <i>l. kh.</i>	75
16 Gerrit Bleeker, <i>a. kh.</i>	m. 1
18 Anna Wesfelaar, <i>s. kh.</i>	?
16 Jochem Frederik Noak, <i>a. kh.</i>	80
18 Helena Sophia Charlotta Rei-
ber, huisvr. van C. Wagner,
<i>s. k.</i>	72
20 Pieter Eykenduyn, jongste zoon
zoon van O. Eykenduyn,
<i>a. kh.</i>	m. 5
14 Faucillier Louisa, <i>Fuzelier de</i>
<i>3^e Comp., 2^e Batt., 56 Regim.</i>
<i>de Ligne, a. kh.</i>	22
17 Gosset Jacq. Benoit, <i>Matros,</i>
<i>a. kh.</i>	30
18 Johan Adam Blauw, <i>a. kh.</i>	w. 4
18 Carel Fredrik Bessem, eenigste
zoon van H. Bessem, <i>l. kh.</i>	w. 7
<i>Donderdag 21 Februarij.</i>	
20 Wilhelmina Christina van
Galen, jongste dogter van Ca.
van Galen, <i>l. kh.</i>	w. 2
17 Maria Hemelrijk, huisvr. van
Na. Kampman, <i>l. kh.</i>	51
18 Jurrian Lippe, <i>a. kh.</i>	70
20 Aaltje Bilderbeek, wed. van
Hk. Otro Lotz, <i>k. kh.</i>	75
19 Henderika van Geldere, <i>a. kh.</i>	29
21 Anna Wolters Schuurman,
huisvr. van W. Leyding, <i>k. kh.</i>	49
20 Christoffel Benjamin van
Leunesthlos, <i>l. kh.</i>	38
19 Hendrik Claafen, <i>n. kh.</i>	26
20 Maria Knaap, wed. van A.
Smit, <i>k. kh.</i>	97
<i>Vrijdag 22 Februarij.</i>	
19 Jan Schimmel, van <i>Waespien-</i>
gev., en begr. in de <i>no. k.</i>	59
19 Marta Romp, <i>k. kh.</i>	14
21 Maria Trefia Uyttenbroek,
jongste dogter van J. Uytten-
broek, <i>a. kh.</i>	1
18 Johannes Petrus Helling, <i>k. kh.</i>	2
21 Willem Coerec, <i>k. kh.</i>	ca 52
17 Elisabeth Stroommeijer, wed. van
J. van den Bergh, <i>k. kh.</i>	62

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
21 Anthonij Zeitel, <i>a. kh.</i>	60	23 Cornelis de Haas, <i>or. k.</i>	69
20 Casper Jurriaan Claassen, <i>w. kh.</i>	46	22 Marcus van Arp, <i>w. k.</i>	77
21 Aaltje Vos, huisvr. van H. Ranning, <i>a. kh.</i>	29	21 Susanna Kellowey, huisvr. van J. C. Rofener, <i>k. kh.</i>	ca. 62½
18 Wilhelmina Catharina Voogt, <i>k. kh.</i>	14	21 Jan Christoffel Bekker, oudste zoon van J. C. Bekker, <i>a. kh.</i>	29½
20 Mietje Groenewij, <i>a. kh.</i>	w. 4	22 Clara Maria Weurman, wed. C van der Linde, <i>a. kh.</i>	44
21 Hendrik Platgerst, <i>k. kh.</i>	92	22 Anna Catharina Binholt, huisvr. van J. Wilkens, <i>k. kh.</i>	71
20 Wilhelmina Justinus, <i>k. kh.</i>	w. 8	22 Sophia Margaretha Logerath, <i>w. k.</i>	w. 18
18 Machiel Braamburg, <i>l. n. k.</i>	83	21 Metta Broerderfen, huisvr. van J. H. Middelman, <i>l. kh.</i>	64½
19 Pieter Barends, <i>k. kh.</i>	85	23 Josephus Henricus Wildanger, eenige zoon van J. M. Wildanger Jr. <i>o. k.</i>	m. 4
20 Hendrik Griebels, <i>k. kh.</i>	40	22 Hannes Schreuder, <i>k. kh.</i>	5 en 7 m.
19 Anna Elisabeth Metfcher, huisvr. van F. de Graaff, <i>a. kh.</i>	55	23 Wm. Wijnand Jansen, <i>a. kh.</i>	w. 3
19 Johanna Wilhelmina Pittchers, Huisvr. van C. Hamel, <i>a. kh.</i>	44	21 Clasina van Paddenburg, huisvr. van D. Sitter, <i>w. k.</i>	76
21 Jacques Michaud, <i>Grenadier de la 20 Comp., w. Batta. 56e Regim., a. kh.</i>	32	22 Catharina Pool, wed. van J. H. Leymbach, <i>w. k.</i>	87½
21 Joseph Puonte, <i>Chasseur de la Saïems Comp., a. kh.</i>	29	22 Hendrik Gofeling, <i>w. kh.</i>	w. 7
<i>Saterdag 23 Februarij.</i>		22 Teunis de Looper Wz. <i>k. kh.</i>	27
21 Helena Kroone, <i>l. kh.</i>	d. 1	<i>Dingsdag 26 Februarij.</i>	
19 Andries Horio, <i>a. kh.</i>	49	24 Pieter van Dijk, <i>a. kh.</i>	83
20 Jacobus Moesel Pietersz, <i>o. k.</i>	80	23 Geertruy van den Berg, <i>k. kh.</i>	2½
19 Johanna Terwijde, eenigste dogter van B. Terwijde, <i>k. kh.</i>	9	22 Catharina de Ridder, huisvr. van P. de Meijer, <i>w. kh.</i>	27
20 Jan Kenting, <i>w. kh.</i>	35	20 Helena Christina Jansen, huisvr. van G. van den Bergh, <i>a. kh.</i>	30
21 Fredrik Bötlingh, na 't <i>Dierkerkhof</i> uitgev.,	43	22 Anna Clasina de Wit, jongste dogter van H. de Wit, <i>l. kh.</i>	w. 17
19 Jacoba van Gulick, <i>a. kh.</i>	36	24 Geertruy van Dijk, dogter van H. van Dijk, <i>k. kh.</i>	w. 3
19 Carel Fredrik Schels, <i>w. kh.</i>	45	23 Elisabeth Johanna Kerkhoven, huisvr. van G. Schutten, <i>w. kh.</i>	41½
14 George Fk. Kummich, van <i>Vordou</i> boven <i>Zusphan</i> ingev. ca	43½	24 Willemina Fälgkamper, jongste dogter van D. Fälgkamper, <i>w. kh.</i>	m. 4
22 Henderiena Anna Catrina Lauwerhok, huisvr. van B. de Veer, <i>no. k.</i>	76	23 Sara Geertruy Heyneker, <i>k. kh.</i>	7½
20 Jan Baptist Seegers, <i>k. kh.</i>	53	24 Anna Elisebeen Keppe, eenige dogter van H. Keppe, <i>w. kh.</i>	33
Het getal der Dooden is 153.		24 Charlotta Catharina Schmidt, huisvr. van J. F. Kwant, <i>no. k.</i>	40
<i>Maandag 25 Februarij.</i>		24 Willem Humme, <i>l. kh.</i>	54
22 Maria Brakenhoff, wed. van G. Gruyter, <i>a. k.</i>	77		
21 Aaltje de Jong, wed. van A. Moorfelt, <i>k. kh.</i>	64		
23 Maria Linman, wed. van F. Dohn, <i>a. kh.</i>	63		

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
23 Lammertje Kluyt, <i>w. kh.</i>	77	27 Grietje Alberts, <i>l. kh.</i>	m. 7
24 Elisabeth Catharina Helmke, huisvr. van L. Boukes, <i>k. kh.</i>	31	24 Anna Catharina Sitt, huisvr. van S. F. Schutte, <i>o. k.</i>	47
23 Claas Willem Meeler, oudste zoon van J. G. Meeler, <i>n. z. c.</i>	26 en 8 m.	24 Kaatje Hakvoort, <i>n. kh.</i>	75
25 Hendrik Elbertus Tomfon, <i>a. kh.</i>	w. 16	<i>Donderdag 28 Februarij.</i>	
25 Hijntje Zweselaar, <i>w. kh.</i>	d. 14	26 Johannes Gijsbertus Rit, <i>l. kh.</i>	4
24 Anna Elisabeth Wuteling, <i>k. kh.</i>	42½	26 Trijntje Mulder, <i>a. kh.</i>	35
24 Het ongedoopte Kind van J. D. Nieman, <i>w. kh.</i>	m. 4	27 Willem Wolff, <i>k. kh.</i>	86
23 Maria Post, huisvr. van S. Rigters, <i>w. kh.</i>	36	26 Geesje Houman, <i>a. kh.</i>	53
25 Philippina Josepha Dagneak, <i>o. k.</i>	d. 4	26 Maria Egman, wed. van J. Hardenberg, <i>a. kh.</i>	73
25 Geertruy Floors, wed. van G. Böman, <i>n. k.</i>	71	26 Willemijntje de Vroom, wed. F. Scholts, <i>a. kh.</i>	80
25 Harmina Maria Richard, <i>w. kh.</i>	m. 5	25 Jan Hendrik Wakker, <i>l. n. k.</i>	76½
25 Cornelia Vernooy, wed. H. Vrij, <i>a. kh.</i>	69	25 A. G. Blasius, <i>o. z. c.</i>	50
22 Vrouwe, Maria Hooft, wed. van de Wel Edele Heer G. A. Verbrugge van Frijthoff, van <i>Utrecht</i> ingev. en begr. in de <i>w. k.</i>	91	25 Johannes Willem Finkefiefer, eenigste zoon van W. Finkefiefer, <i>k. kh.</i>	d. 5
<i>Woensdag 27 Februarij.</i>		26 Anna Adriana van Woensel, huisvr. van H. Engbertse, <i>l. kh.</i>	34
24 Magdalena Bruning, huisvr. van J. B. Weigel, <i>no. k.</i>	66	26 Het ongedoopte Kind van dito, <i>l. kh.</i>	d. 19
24 Anna Maria Dorothea Koller, huisvr. van W. Hagesvelt, <i>k. kh.</i>	70	27 Carolina Louisa Brentano, <i>w. kh.</i>	w. 7
22 Maria Meeler, huisvr. van J. Ratelband, <i>n. z. c.</i>	31	27 Elisabeth Huyberts, <i>l. kh.</i>	w. 16
26 Maria Romp, <i>k. kh.</i>	3	25 Geertruy Arens, wed. G. van Wildernis, <i>k. kh.</i>	75
23 Magdalena van Ree, <i>a. kh.</i>	43	<i>Vrijdag 1 Maart.</i>	
26 George Willem Kleine, <i>l. kh.</i>	d. 10	22 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van H. Schoemacher, <i>w. kh.</i>	d. 4
25 Harmina Hantelman, <i>k. kh.</i>	w. 8	27 Hijntje Bosman, <i>k. kh.</i>	w. 7
25 Immetje van Gent, huisvr. van N. Zegelaar, <i>l. kh.</i>	46	26 Jannetje de Winter, wed. van J. Klaverdijk, <i>l. kh.</i>	51
24 Johanna Margaretha Hörentrup, <i>l. kh.</i>	83	25 Geertruy Holland, wed. van W. Gold, <i>k. kh.</i>	68
26 Annaatje Teysse, <i>a. kh.</i>	13	27 Pieter Rijnveld Hock, <i>k. kh.</i>	85
23 Anje Burger, wed. P. Gloei-jendeoven, <i>l. kh.</i>	75	28 Naatje van der Elst, <i>l. kh.</i>	w. 5
		27 Pierre Briët, <i>l. kh.</i>	75
		26 Catharina Joanna Plag, jongste dogter van H. Plag, <i>k. kh.</i>	d. 9
		26 Jurriaan van Setten, <i>w. kh.</i>	75
		28 Alida Maria Middelhuysen, huisvr. van B. Siefken, <i>l. o. k.</i>	27
		25 Anniëte Janse, huisvr. van A. van der Laeuw, <i>k. kh.</i>	47
		Overl.	

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
24 Johannes de Bruyn, jongste zoon van H. de Bruyn, <i>w. kh.</i>	11	1 Anthonia de Lange, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	9½
24 Hubertus Thomasse, eenigste zoon van W. Thomasse, <i>w. kh.</i>	14	1 Catrina Janse, huisvr. van C. Christiaans, <i>k. kh.</i>	79
28 Adolf Stomphee, <i>a. kh.</i>	83	1 Lucie Joseph Boulet, oudste dogter van A. Boulet, <i>l. kh.</i>	12
25 Jan van Leeuwen, <i>z. k.</i>	67	2 Jan Malgo, <i>z. k.</i>	ca 75
27 Pieter Koois, jongste zoon van J. Roos, <i>a. kh.</i>	d. 13	27 Maria Brands, wed. J. Janse, <i>n. kh.</i>	86
27 Barend Klijn, <i>a. kh.</i>	78	28 Pieter Harmsen, <i>l. kh.</i>	52
27 Maria Louisa Vunk, huisvr. van F. Srootman, <i>k. kh.</i>	31	1 Aaltje Heytbrink, dogter van C. H. Heytbrink, <i>k. kh.</i>	2½
<i>Saturdag 2 Maart.</i>		27 Hendrik Cramer, derde zoon van H. Cramer, <i>w. kh.</i>	10½
28 Albert Deul, Kind van J. Deul, <i>a. kh.</i>	d. 14	4 Andries van den Berg, <i>n. kh.</i>	1
1 Jurgen Hendrik Rodeka, <i>l. kh.</i>	14	1 Catharina Elisabeth Tolle, <i>l. kh.</i>	40
28 Margreta Keyser, eenigste dogter van J. A. Keyser, <i>w. kh.</i>	m 8	3 Anna Carolina Scharff, <i>a. kh.</i>	1
28 Matthijs van Stijn, <i>w. kh.</i>	ca. 10	<i>Dingsdag 5 Maart.</i>	
25 Jacoba Saane, wed. J. van den Berg, <i>a. kh.</i>	39	3 Hendrik Wolbrink, <i>l. kh.</i>	66½
27 Hendrik de Rouw, <i>l. kh.</i>	88	1 Margreta de Haas, huisvr. van J. W. Heidbreede, <i>k. kh.</i>	36
25 Jan van den Berg, <i>k. kh.</i>	m. 7	3 Clara Elisabeth Schönbeek, <i>n. kh.</i>	4
28 Antonie Lodewijk Ludolfs, eenigste zoon van W. Ludolfs, <i>l. kh.</i>	w. 4	3 Catharina van Uijen, wed. C. Bleeker, <i>a. kh.</i>	66
26 Elifabeth Seeman, jorgste dogter van de wed. C. Seeman, <i>k. kh.</i>	25	2 Clara Wishof, huisvr. van H. Brockmeijer, <i>a. kh.</i>	34
28 Maria Heyman, wed. van J. Bovenkerk, <i>k. kh.</i>	59	3 Debora Elifabeth Cool, <i>a. k.</i>	ca. 2
1 Jan Sligting, <i>a. kh.</i>	46	3 Marten Carsting, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	12½
1 Barend van Triest, <i>a. kh.</i>	9	3 Agie Dolman, wed. van H. Eylers, <i>z. k.</i>	80
27 Evert Casmer, <i>a. kh.</i>	48	1 Johanna Frederika Schaper, huisvr. van J. H. Ruckert, <i>l. kh.</i>	27
27 Pieter Racour, <i>l. kh.</i>	29	1 Elifabeth Jozina Hatwan, <i>w. kh.</i>	2
27 Vrouwe, Susanna Maria Verhamme, wed. van P. Kops, <i>n. k.</i>	72	2 Joannes Jacobus de Voys, oudste zoon van J. de Voys,	90
28 Cornelia Heesen, huisvr. van J. Rink, <i>n. z. c.</i>	45	<i>Woensdag 6 Maart.</i>	
28 Adam Meurik, <i>n. kh.</i>	ca. 3	1 Ernst Willem Steenhof, <i>l. kh.</i>	52
Het getal der Dooden is 154.		3 Frans Peters, van onder <i>Stoeten, Stoterdijk, Osdorp en de Vrije Geer</i> ingev. en begr. op 't <i>l. kh.</i>	45
<i>Maandag 4 Maart.</i>		4 Geertruy Birrels, huisvr. van Oortman, <i>w. kh.</i>	65
2 Andries Praus, <i>a. kh.</i>	75	3 Jacob van Wiggen, <i>l. kh.</i>	54
28 Maria Meijer, laat wed. van C. Alexius, <i>a. kh.</i>	68		
28 Willem Bouman, <i>k. kh.</i>	76		
2 Frans Gielkes, <i>l. kh.</i>	54		

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
5 Fokke Lubbers Veltkamp,
<i>n. kh.</i>	50	7 Arianus Theodorus van der
Heyde, jongste zoon van J.
van der Heyde, <i>l. kh.</i>	4
4 Geertruda Anthonia Eyrond,
oudste dochter van J. Eyrond,
<i>l. kh.</i>	31	7 Johanna Hendrika Aars,
<i>k. kh.</i>	W. II
2 Geertruy Bouman, wed. van
J. Lindeloo, <i>w. kh.</i>	72	<i>Saterdag 9 Maart.</i>	
4 Maria Winter, huisvr. van G.
C. Rijke, <i>a. kh.</i>	34	8 Griet Arife de Jong, huisvr.
van A. C. Louw, na <i>Water-</i>
<i>gang</i> uitgev.	54
64
4 Jean Louis Hauegard, <i>l. kh.</i>	10	8 Johanna Ledeboer, <i>w. k.</i>	84
<i>Donderdag 7 Maart.</i>		8 Swaantje Stoop, wed. van K.
Siewers, <i>oil. k.</i>	72
4 Elifabeth Janse, wed. van H.
Keelart, <i>a. kh.</i>	72	8 Pieter Plont, een A. M. N.
Weeskind, <i>l. kh.</i>	8
5 Catharina Dingens, wed. van
J. van der Woest, <i>a. kh.</i>	71	8 Johanna Tulpt, een A. M. N.
Weeskind, <i>l. kh.</i>	15
6 Hendrik Binftee, <i>k. kh.</i>	w. 12	5 Eyda van Gaalen, wed. van
J. Karstens, <i>k. kh.</i>	76
5 Dirk Nieuwland, <i>k. kh.</i>	55	7 Wijnand Ploos van Amstel,
jongste zoon van de wed. Ploos
van Amstel, geb. C. Buuk,
<i>a. k.</i>	5
3 Izaak van Hekke, <i>l. kh.</i>	4	8 Judick van Chij, wed. van A.
Josteau, <i>l. kh.</i>	80
3 Dirk Adriaans Bakker, <i>a. kh.</i>	73	5 Petronella van den Berg, <i>a. kh.</i>	34
5 Maria Corjé, huisvr. van J.
Krado, <i>w. kh.</i>	50	6 Maria van Dieden, <i>k. kh.</i>	4
5 Catharina Redeman, huisvr.
van J. H. Weynaud, <i>z. k.</i>	40	8 Catrina Turénhout, wed. van
J. Doesburg, <i>a. kh.</i>	69
5 Johanna Maria Niemeijer, wed.
J. H. Otto, <i>l. o. k.</i>	81	7 Agatha Elifabeth Bolte, huisvr.
van J. Kruyk, <i>l. kh.</i>	7
6 Marijtte Gerrits, huisvr. van
E. Tjorks, <i>w. kh.</i>	68	7 Rijnier Adriaan Kabel, <i>l. kh. ca. 1</i>	
6 Hendrik Willem Stegweé,
<i>w. kh.</i>	14	7 Maria Susanna Vermij, <i>a. kh. w. 7.</i>	
<i>Vrijdag 8 Maart.</i>		6 Maria Melgers, <i>l. kh.</i>	47
5 Maria Magdalena Schunter, <i>a. kh.</i>	68	7 Marretje Mor.	124
6 Catharina Reers, huisvr. van
A. Heeks, <i>k. kh.</i>	63	5 Eldert Gerardus Axsen, <i>l. kh.</i>	68
7 Bartholomeus Scheffer, <i>a. kh. d. 13</i>		7 Krijn Cornelis Martinus Wol-
vraat, <i>w. kh.</i>	w. 15
7 Cornelia Stijger, <i>k. kh.</i>	w. 4	8 Margretha Elifabeth Strous, een
D. I. A. Weeskind, <i>a. kh.</i>	144
7 Dirk van Kamperdijk, derde
zoon van G. van Kamperdijk,
<i>a. kh.</i>	ca. 2	6 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van D. N. ten Groten-
huys, <i>w. kh.</i>	d. II
6 Catrina Johanna Heijen, <i>a. kh.</i>	14	8 Jacobus Adrianus Boll, <i>l. kh. d. 6</i>	
8 Annaatje Hendrika Heyneker,
huisvr. van J. Spegt, <i>a. kh.</i>	31	8 Catharina Maria Vlietman,
huisvr. van J. Stijne, <i>l. kh.</i>	37
5 Jelletje Boukes, wed. van C.
Claases, <i>k. kh.</i>	75	5 Arnoldus van Sette, <i>a. kh.</i>	72
5 Johan Wilhelm Piepenbrink,
<i>n. k.</i>	73 en 10 m.	Het getal der Dooden is 128.	
6 George Carel Minch, <i>k. kh.</i>	80		
5 Jan Willem Ketting, <i>a. kh.</i>	24		

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 25 Februarij*.

- Keizersgragt, N. 59 en 58. (Een Koopmans Huis en Erve, met een On-
-doekruk, mitsgaders Pakhuis en Erve, op de) bij de Reguliersgragt,
f 1000. Opgch.
- Binnen Amstel, N. 185. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de
Kerkstraat, f 500, in slag f 500. *Bosman*.
- Een Koopmans Huis en Erve, naar 't ewiggenoemde, N. 284. f 3500,
in slag f 100. *de Valk*.
- Plantage, N. 35. (Een Plezier-Tuin, genaamt *Recreation*, in de) bij
de Muiderpoort, f 1225, in slag f 50. *Scholten*.
- Een Boeren Hofsteede, met Hooi- en Weiland, in de Geoteijde
Vervening, in de Krimpenerwaard, onder de gerechte van Berkenrode,
f 5000. *de Valk*.
- Een Huismans woning cum annex met Wei-, Hooi- en Hensland, in
de Krimpenerwaard, onder de Gerechte van Stokwijk, f 250. *Broekhuizen*.
- Drie morgen Hooiland, onder de gerechte van Lekkerkerk, f 150, in
slag f 25. Dezelfde.
- Tien morgen Wei- of Hooiland, in de Inlaagfche Polder, onder de
hanne van Haarlem, f 875, in slag f 16. *Sander*.
- Zevenhoedend en vijftig roeden Weiland, in de Veen Polder, even bu-
ten Haarlem, f 325, in slag f 100. *Bosman*.
- Angetiersgragt, Z. Z. N. 176. (Een Winkelhuis en Erve, op de) by de
eerste Dwarsstraat, f 800, in slag f 200. *Broekhuizen*.
- Tuinstraat, N. 66. (Een Huis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat,
f 200, in slag f 20. *van Bommel*.
- Haarlemmerdijk, N. 229. (Een Huis en Erve, op de) bij de Moethaan-
steeg, f 3000, in slag f 300. *Cluven*.
- Lindengragt, N. 79. (Een Broodbakkers Winkelhuis en Erve, op de) en
hoek van de derde Goudsbloem Dwarsstraat, f 1525, in slag f 20. *Kiss*.
- Dirk van Hasfelsteeg, N. 30. (Een Winkelhuis, Achterhuis en Erve, in
de) f 875, in slag f 100. *Cluven*.
- Lange Leidfche Dwarsstraat, N. 143. (Een Huis en Erve, in de) bij de
Kruisstraat, f 675, in slag f 50. Opgch.
- Kerkstraat, N. 300. (De helft in een Huis en Erve, in de) bij de Spiegel-
straat, f 500, in slag f 30. *Laman*.
- Zwanenburggragt, N. 17. (Een Koopmans Huis en Erve, in de)
f 4500. Opgch.
- Nieuwe Heerengragt, N. 56. (Een Huis en Erve, op de) over de Plan-
tagie, f 2000. Opgch.
- Zwanenburgwal, N. 78. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de
Zwanenburggragt, f 2500. Opgch.
- Heerengragt, N. 3. (Een Huis en Erve, op de) over *Mortus Medicus*,
f 2000, in slag f 30. *J. M. Blee*.

Zandstraat, N. 22. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) *f* 1775, in slag *f* 200. *van Minden.*

Kerkstraat, N. 85. (Een Huis en Erve, in de) over de Franche Menegie, *f* 2500, in slag *f* 150. Dezelfde.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 4 Maart.

Agtergragt, N. 23. (Een Huis en Erve, op de) over de Varkenmarkt, *f* 4000. Opgch.

N. Z. Achterburgwal, N. 272. (Een Huis en Erve, op de) bij de Spaarpotsteeg, *f* 2800. Opgch.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 18 Maart.

Oude Teertuinen, N. 37. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 3975, in slag *f* 20. Opgch.

Bierkaay, N. 8. (Een Sleepers Stal, Sleedehuis en Erve, op de) in de Schoutensteeg. *f* 190, in slag *f* 10 *Rijfkogel.*

Een Grafsteede in de Gereformeerde Nieuwe Kerk alhier, bij 't Orgel, La. C. N. 47. *f* 30, in slag *f* 2. *Blijenburgh.*

Een Grafsteede in dito Kerk, La. B. N. 41. *f* 20, in slag *f* 1. Dezelfde.

Een Grafsteede in de Gereformeerde Oude Kerk alhier, in de Handboogs Kapel, *f* 70, in slag *f* 2. Opgch.

O. Z. Achterburgwal, N. 12. (Een Huis en Erve, op de) bij de Slijkstraat, *f* 2975, in slag *f* 25. Opgch.

Lange Leidische Dwarsstraat, N. 89. (Een Huis en Erve, in de) bij de Leidichegragt, *f* 890, in slag *f* 200. *de Hoop.*

Groote Kattenburgerstraat, N. 29. (Een Huis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsstraat, *f* 300, in slag *f* 5. Opgch.

Texelsche Kaai, N. 14 en 15. (Vijf-en-vijftig-zes-en-negentigste parten, in twee Winkelhuizen, Achterhuis en hunne Erven, zijnde twee Woningen onder een dak, op de) bij de Raamskooi, *f* 975, in slag *f* 25. Opg.

Plantagie, N. 13 en 14. (Een Plaizier Tuin met deszelfs Huizinge enz. op Stadsgrond, in de) nabij de Kerklaan, over het Lutherische Besteedingshuis, *f* 975, in slag *f* 25. Opgch.

Een Grafsteede in de Nieuwe Kerk, La. G. N. 94. *f* 60. Opgch.

Warmoesstraat, N. 55. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Wijde Kerksteeg, *f* 1925, in slag *f* 550 *Westerwoudt.*

Palmstraat, N. 14 en 15. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) *f* 700, in slag *f* 25. Opgch.

Groeneburgwal, N. 26 en 27. (Een dubbeld Huis en Erve, op de) bij de Staafstraat, *f* 1975, in slag *f* 20. Opgch.

Bergstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) *f* 9950, in slag *f* 50. Opg.

Een Hoffsteede, genaamd *Veemzigt*, met deszelfs Heeren Huizinge enz. alsmede een Boerenwoning en een stukje Moerland, (te zamen in een Koop) aan de Buitendijkische Buitenveldersche Weg, bij 't Dorp Amstelveen, N. 2. 96. N. 5. 99. *f* 6000, in slag *f* 100. Opgch.

N. Z. Achterburgwal, N. 206. (Een Huis en Erve, op de) bij de Nieuwendijk; en twee Huizen en Erven, (te zamen in een Koop) op de N. Z. Achterburgwal, bij de Nieuwendijk, in de Smitssteeg, N. 2. *f* 3066 Opg.

Langestraat, N. 54. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoningen en hunne Erve, in de) bij de Romolentsteeg, *f* 1825, in slag *f* 70. Opgch.

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

DRIE-EN-VEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

De Heeren Staten nu ziende dat al het vertrouwen op de hulp van hunnen bondgenoot ijdel was, besloten, om alleen van hunne eigene magt gebruik te maken; ten dien einde zonden zij den Graaf van *Hoorn* met eenige kompaniën krijgsvolk naar 's lands vloot ter versterking; intusschen had onzen held het gros der vloot zoodanig verdeeld, dat daar mede de gantsche zee, van *Harwijs* tot voor het *Konings Diep*, en vandaar tot aan het *Noordvoorland* en *Marigat*, werd bezet, en de rivier van *London* genoegzaam gesloten. Middelerwijl was bij Hun Hoog Mog. het bericht ingekomen, dat 's lands esquaders, na de verrichting bij *Chattam*, weder de rivier van *London* waren afgezakt; waarover zij aan den Ruard schreven en hun ongenoegen betoonde, met te zeggen: dat, daar hunne overwinning den vijand geheel had ontmoedigt, ja zelfs invloed had op de onderhandelingen te *Breda*, zij nu integendcel weder nieuwe moed zouden scheppen, en stof geven om zich weder te versterken. Derhalven oordeelden Hun Hoog Mog. dat het voor de eer en achtbaarheid van den Staat nodig zoude zijn de rivier weder op te zeilen, (na vooraf de schepen binnen *Harwijs*, zoo mogelijk, te verbranden,) tot omtrent 's *Gravezande*, of zooveel hooger als hun doenlijk was, om hierdoor den vijand in gedurige schrik en alarm te houden. Dit bevel in 's lands vloot angekommen zijnde, werden alle de hoofd-officieren dadelijk aan DE RUITER'S boord geseind, en naar rijp overleg besloten het anker te ligten en de rivier weder op te zeilen; ook werd nu besloten, den Vice Admiraal KORNELIS EVERTSZOON en ENNO DORDES met een esquader schepen, tot nader order, voor de rivier te laten, om nu en dan eenige hunner schepen op kundschap in zee te laten kruisen; in 't geheel werden zoodanige orders geseind, als konden strekken om de rivier van *London* gesloten te houden, en te gelijk de bevelen van Hun Hoog Mog. naar te komen.

Het gros der vloot nu in drie esquaders verdeeld zijnde, onder het bevel van den Lieutenant-admiraal DE RUITER, zeilde den volgende morgen ten getalle van dertig schepen, naar 's *Konings Diep*, en passeerden omtrent den middag de middelgronden. Nu werd door DE RUITER en zijn krijgsvolk besloten eene brief aan Hun Hoog Mog. te zenden, hoofdzakelijk van de volgende inhoud: „ Dat, daar den vijand zich met een esquader „ van zes-en-twintig schepen van oorlog in 't *Kanaal*, en nog met een „ ander esquader om de *Noord* onthield, die zich ongetwijfeld zouden „ trachten te vereenigen, om 's lands vloot een bezoek te geven, de Krijgs- „ raad zich derhalven verplicht vond Hun Hoog Mog. te doen gevoelen,

„ dat men met de geheele vloot de rivier niet konde opzeilen, maar nood-
 „ zakelijk een eskader buiten dezelve op de af- en aanvarende schepen
 „ moest laten kruisen en een wakend oog op den vijand houden; het-
 „ welk echter met zulk een groot getal schepen uit 's lands vloot niet kon
 „ geschieden, dat dezelve tegen 's vijands magt bestand zoude zijn, en ge-
 „ noodzaakt wordende op het gros te wijken, door de middelgronden en
 „ droogte, daar den vijand beter bekend was, gevaar zou loopen eene
 „ affront te lijden; hetwelk den Krijgsraad zocht voor te komen. Dat ze
 „ daarom, met onderwerping, van gevoelen was, dat men, de rivier van
 „ buiten bezettende, en 's lands vloot bij elkander houdende, daar mede
 „ Hun Hoog Mog. den zekersten dienst en het meeste nadeel aan den
 „ vijand, in het belemmeren van derzelve vaart en koophandel, zouden
 „ kunnen toebrengen. Doch indien Hun Hoog Mog. bij hun besluit, op
 „ dat fluit genomen, geliefden te blijven, dat het dan, naar 't oordeel
 „ van den Krijgsraad, ten hoopsten nodig zou zijn, dat 's lands vloot,
 „ met de schepen en branders die in *Texel* en andere zeegeeten, zamen
 „ Franche als Nederlandſche, geresed lagen, of nog zouden kunnen we-
 „ waardigt worden, met den eersten werd verberkt, om, met behulp van
 „ zelve, zich dan zoowel van buiten als van binnen, tegen den vijand in
 „ posituur te kunnen houden, hunne aankomst en aanzien afwachteren,
 „ en de nodige tegenweerd doen." — Deze brief was door den Lientenant-
 „ admiraal DE AUSTER, uit naam van den Krijgsraad, getrokken; doch werd
 „ door de Heeren Staten niet wel opgenomen en door hem hierin begrepen,
 „ als of de Krijgsraad het uitvoeren van hun resolutie tot het inschepen van
 „ de rivier had opgehouden. Doch den Heer Ruard overtuigde hem bij min-
 „ ſtve weldra van het tegendeel, door huu te verzekeren, dat hantieren be-
 „ geerte alreeds in werking was, waarin Hun Hoog Mog. genoegen namen,
 „ en dit gefchil beëijst werd.

Den zelfden dag (den 6 van Hooimaand 1667,) zeilde de vloot nog tot
 „ voorbij het eiland *Chappey*, en kwam tegens den avond boven de fadete
 „ van *Charnesse* ten anker. Nu werd met den Krijgsraad overwogen, hoe
 „ verre men zonder gevaar de rivier zoude kunnen opzeilen. Na zij be-
 „ raad met eenige ſchippers van de vloot, dewelke de rivier meermalen
 „ hadden bevaren, en niet onkundig waren in derzelve dieptens, werd be-
 „ ſloten dat den Lientenant-admiraal BARKERT, de Vice-admiraal ZWAAK,
 „ en den Schout-bij-nacht VLUG, met veertien van de ligſte ſchepen en vier
 „ branders, de rivier zouden opzeilen tot bij en omtrent 's *Grasslands*, en
 „ wanneer door hun aldaar geene vijandelijke ſchepen werden ontdekt alden
 „ niet hooger op te gaan, om 's lands magt hierdoor niet moedwilling te ver-
 „ ſpillen; doch ingevalle zij eenig vijandelijk ſchip mochten vernemen, aldan
 „ alles aanwenden om hetzelve te overmeesteren of te verbranden.

„ Even na het ondergaan der zon zag men zeven Vlaamſche ſchepen met
 „ Bourgondiſche vlag op de rivier afkomen, welke bevelhebber, ABBEMA
 „ FAAS genaamd, en kapitein in Spaanſchen dienſt zijnde, zich aan DE AUSTER's
 „ boord begaf, hem beriggende, dat zijne lading beſtaad in 500 Engeliſche ſol-
 „ daten, dewelke moesten dienen ter vervulling van de Engeliſche regimen-
 „ ten in dienſt van den Koning van *Spanje*, verzoekende dat hij met de-
 „ zelve vrij mogt paſſeren; welf verzoek hem ook werd toegestaan. Na
 „ dat genoemde kapitein nog eenige berigten omtrent de toerſtingen der

Engelschen aan DE RUITER had medegegeeld, die echter naderhand niet twijfelachtig voorkwamen, vervolgd en hij zijne reis.

Den volgenden morgen zailde den Lieutenant-Admiraal BANKERT met zijn esquadre de rivier op tot voor 't *Gravesande*, alwaar hij het anker wierp, wordende kort daarop door DE RUITER met het gros der vloot gevolgd, dewelke niet ver van BANKERT ten anker kwam; doch men zag geene vijandelijke schepen die men konde bemagtigen, schoon men uit de mars wel vijf Konings schepen en even zoo veel branders kon zien, die wel anderhalf mijl hooger op lagen. Te midden dat men beraadslaagde of men de rivier verder wildt opzeilen, verscheen den Heet DE SALINAS aan DE RUITER's boord, komende van *London*, alwaar hij de bovengemelde werving der Engelsche soldaten had bestuurd; die aan de Hollandsche bevelhebbers verzekerde dat de Engelschen eene geduchte toerusting langs de geheele kust hadden gemaakt, en eenige schepen in de rivier hadden doen zinken, om het verder doordringen der Nederlanders te verhinderen; waarop hij DE RUITER bedankte voor de vrije doorvaart welke hij aan de genoemde zeven schepen had vergund, en zijne reis vervolgd. Uit dit verslag oordeelde den Ruatd het onvoorzichtig om de rivier hooger op te loopen, maar veel liever aftezakken en zich voor *Quimburg* of voor den *Baay van Noord* te posteren. Dit besluit werd ook door onze held volkomen goedgekeurd, als juist overeen stemmende met zijn reeds gedaane voorslag om de vloot bijeen te houden en de rivier van voren te bezetten. Denzelfden morgen begon de vloot reeds aftezakken tot aan de gemeente *Baay*, alwaar men den Vice-admiraal KORNELIS EVERTZON aantrof, aan wien toen bevel werd gegeven zich met zijn esquadre bij dat van den Vice admiraal ENNO DOEDES STAR te voegen, hetwelk zich toen tuschen *Harwitz* en 't *Konings Hesp* bevond; en dat zij hante schepen zoodanig zouden verdeelen, als strekken kon om den vijand in zijne vaart op de rivier konde verhinderen; waarop het gros der vloot mede dusdanig werd verdeeld, dat de geheele rivier door dezelve bezet was.

Na eenige versterking van krijgsvolk in de vloot ontvangen te hebben, was men bedacht om weder eene aanflag tegen het vast land te ondernemen. DE RUITER oordeelde dat het plunders en verbranden van eenige weerloze plaatsen in het *Kanaal*, beneden de Hollandsche roem en waerheldenmoed was, en dat men door zulk een gebrag, de bij den vijand zelfs geroemde edelmoedigheid en beleefdheid der Nederlanders veelteer zou verliezen, dan ten voorbeeld doen strekken. Na eenige voorstellen van ondercheidene bevelhebbers, werd eindelijk besloten tot een aanflag op het fort *Langward-fort*, ten noorden de Baai van *Harwitz*, waartoe wel dra de nodige bevelen werden gegeven. Den Kollonel DOLMAN werd het bevel opgedragen over ruim duizend man landtroepen, en den Schout-bij-nacht DAVID VLUO, de Kapiteinen SWART en LUS over vier honderd matrozen, om met de landsoldaten te gelijk de aanflag te onderneemen. Na het maken van verdere nodige schikkingen hiertoe, zailde DE RUITER den 10den van Hooimaand (1667), met het gros der vloot van voor *Quimburg* naar *Harwitz*, en kwam denzelfden avond bij den Vice-admirals EVERTZON en STAR (dewelke zich aldus volgens vorige bevelen, geposteerd hadden) voor het gat van *Harwitz* ten anker. Nu werden alle

de bevelhebbers aan DE RUITER'S boord gefeind en elk van hun ontving de nodige bevelen om tot de onderneming tegen den volgenden morgen gereed en dienstbaar te kunnen zijn, in 't bijzonder den Vice-admiraal EVERTSZOON en den Schout-bij-nacht van NES, aan welke het bevel overdertien oorlogfchepen en eenige branders werd opgedragen, om daarmede het fort te water te befchieten.

(T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

April.

- 1 Den *Briel* ingenomen. 1572.
- 2 De vier eerste fchepen uit *Amsterdam* naar *Oostindien*. 1595.
- 3 Intrede van omtrent 300 Edelen in *Brusfel*, 1556.
- 4 PARMAS fchipbrug voor 't belegerd *Antwerpen* vernield. 1585. — 'T octroot der *Haarlemmer*-vaart verleend. 1631.
- 5 Request aan MARGAREETH, door 400 Edelen 1566. — Vrede tusfchen de *Fransche Republiek* en *Pruisfen* geteekend. 1797.
- 6 Maaltijd der 400 Edelen, te *Brusfel*, waarop zij, *vive les gueux!* dronken. 1566 — *Vlissingen* werpt het eerst het Spaanifche juk af. 1572.
- 7 Verschrikkelijke oorlogsverklaring van *Engeland* en *Frankrijk* tegen den Staat. 1662.
- 8 *Mons* aan de *Franschen*. 1791.
- 9 Twaalfjarig bestand met *Spanje*. 1609.
- 10 HUGO DE GROOT, te *Delft*, geboren. 1583.
- 11 Oogelukkige veldslag van WILLEM III. tegen de *Franschen* in *Vlaanderen*. 1677.
- 12 LEICESTER'S ontfag, en zijn bestuur den Raad van Staten opgedragen. 1588.
- 13 *Calais* door de *Nederlanders* en *Engelfchen* gebombardeerd. 1696.
- 14 WILLEM I., te *Dillenburg*, geboren. 1533.
- 15 Vrede met CROMWEL. 1654. — Pefthuis van *Amsterdam* afgebrand. 1732.
- 16 WILLEM IV. verklaard voor Opperbewindhebber der *O. I. Comp.* 1749.
- 17 Inval der *Franschen* in *Staats-Vlaanderen*. 1747.
- 18 M. FALBRIS, Doge van *Venetien*, onthoofd. 1355. — Het doorp *Tilburg* wordt tot eene stad verheven. 1809.
- 19 De naam van *Proteftanten* begonnen. 1529. — De Raadpenfionaris SCHIMMELPENINCK geinfalleerd. 1804.
- 20 *Gelderland*, *Utrecht* en *Overijsfel*, wederom in de Unie. 1674. — DUMOURIER naar *Frankfort* gevlugt. 1793. — Deed zijne Majesteit, de Koning van *Holland*, deszelfs piegtige intrede in *Amsterdam*. 1808.
- 21 Het twaalfjarig bestand afgekondigd. 1609. — WILLEM III. en ANNA, tot Koning en Koningin van *Engeland* gekroond. 1686.

Stuis

- 22 *Sluis in Vlaanderen*, aan de Franfchen overgegeven. 1747. — Bepalingen door zijne Maj. den Koning van *Holland* daargesteld, wegens den staat en de voorregten van den constitutioneeelen adel. 1809.
- 23 HUGO DE GROOT op 't stadhuis van *Amsterdam*, alwaar hij de verdragzaamheid in het stuk van religie aanraad. 1616.
- 24 Oordeel van 't Synode van *Dordrecht*. 1619. — De Provincie *Utrecht* weder in de Unie. 1674. — Oproer te *Middelburg*. 1757.
- 25 Nader verbond van *Holland* en *Zeeland* tegen *Spanje*. 1576.
- 26 De Edelen nemen den naam aan van *Gueux*. 1568.
- 27 Moedwil der boeren te *Tholen*. 1747.
- 28 WILLEM IV. wordt Stadhouder, enz. van *Zeeland*. 1747.
- 29 Eerfte beleening in de lombard van *Amsterdam* 1619. — M. A. DE RUITER aan zijne wonden overleden. 1676.
- 30 'T standbeeld van ERASMUS, te *Rotterdam*, opgerigt. 1922. — *Zulphen* en *Nijmegen* door de Franfchen verlaten. 1674.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER.

In April.

Dewijl op het weer nog weinig staat te maken is, moet den hovenier in alles wel op zijne hoede zijn tegen de koude nachten en ooste winden, waardoor de tedere plantjes, die in de opene lucht gezet zijn, zeer ligt sterven; evenwel kan hij nu niet te vlijtig arbeiden, zoo aan het planten van onderscheidene moeskruiden als andere vruchten, zoo ook om alle nieuw geplante boomen om de tien dagen te besproeijen.

Men gaat nog voort met het verdeelen en verplanten der vezelwortelige planten. Zoo de gezaaide *arvicola's* voor den dag komen, moct han bovenal geen water ontbreken, zoo ook niet die genen welke thans reeds bloeijen: doch het water geven moet echter met oordeel en middenmatig geschieden, en wel bij droog weer om den derden dag.

De jonge boomtjes, maar vooral hoog opwassende planten en opgeschorene bloemstengels, voornamelijk de Anjehieren, moeten thans, door ze aan vaststaande stokken, losjes vast te binden, tegen den wind beschermd worden; ligtelijk worden zij anders door dezelve geknakt, waardoor alle hoop op schoone bloemtjes verdwijnt. Men moet zich ook nu bestendig bezig houden met het wieden van onkruid, en 't vervalgen van 't ongedierte, welke beiden voortbrengfels der natuur men niet te veel kan onderdrukken, doornien men van alle achteloosheid hieromtrent, in later tijd de schadelijke gevolgen zal ontwaar worden.

In deze maand kan men allerhande zaai-bloemen zaaijen; zelfs kan men die zaden, dewelke van de *Kaap de goede hoop* en uit de *Westindien* komen, der aarde toebetrouwen, mits men hetzelfde onder de beschutting van een' muur of schutting zaaid, en met dunne vlietjes bedekt, om hierdoor het uispijken door de vogels aftekeerren. Doet nu ook uwe *Duischdschoonen* en *Balsaminen* uit de potten, en plant die op mestbedden, om dezelve hooger te doen opschieten.

Boomtjes die altijd groen blijven, bij voorbeeld de Muurbloemen, kunnen nu geplant en verplant worden; waarbij echter alle mogelijke zorg moet worden gedragen dat de wortels niet van aarde ontbloot worden: 't is daartoe zeer aan te raden, Alvorens de boomtjes ter verplantinge op te nemen, de aarde rondom de stammetjes een weinig te bevochtigen, en, moeren ze uit potten genomen worden, de potten stuk te slaan.

Het gras, 't welk thans sterk groeit, moet een weinig afgeschoren worden; doch zodanig dat men het niet ontwortelt; gelijk ligtelijk geschiedt wanneer men het bij snijden vat, en zoo aflijkt; het maaijen of afsnijpen is 't beste.

ONTBINDINGEN der VOORDRAGEN, geplaatst in ons
7de De. 6de stuk.

LOGOGRYPH.

WASPIK; voorgedragen door den Heer G. C. Reincke de Sitter: — opgelost door de Heeren G., te A.; N. Leergraag, te W.; D. Colson Aberfon, D. H., te Z.; J. C. Honigh, te Zaandijk; D. C. S., te Wormerveer; C. Root, aldaar; Wopke Brouwer, en Wm. Kaars Sijpesteyn, te Crommenie; J. G. Bresemann, te Arnhem; Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; L. Hoffman, medealdaar (in verzen); D. H., te W.; Meisvrouwen A. M. J. Rabe, te Arnhem; Geesje Dirks; de Heeren C. N. G., te Haarlem (in verzen); J. F. Hollermann; C. A. Thieme, te Zusphen; K. Kaan, te Wormerveer (in verzen); H. Idema, te Opperdoes; J. Heschfeldt Bz.

De volgende dichtmatige oplossingen hebben wij hierop ontvangen:

In vele huizen vind me een kas;	Hoe menig mensch torcht soms een pak;
Aan 't rijktuig dikwijls kas en as;	Tot dames kleding dient een sak;
Een kas geeft ons zeer lekkere spij,	De wip wordt soms door 't kind gebruikt;
Braad men haar op de juiste wijze;	Pis, is een vocht dat mislijk ruikt;
Door 't sap groeit ieder boom en plant;	Pik wordt gebruikt door vele liën,
De spa is werktuig voor het laad;	Ook is 't een wijze van gebiën.
Den krijgsmán vraagt soms om een pas;	Een Bijbel-mannennaam is Kas;
Van zijn, komt het verleden was.	Sal weet men dat een uitroep is;
Ka is de naam van vele vrouwen;	
Door waspiK is 't geheel te ontvounen.	

K. Oomheyn Jr., te Wormerveer.

Hob ik dees letterkeer juist naar vereisch gelezen,
Dan dunkt mij, moet het doel den naam van WASPIK wesen;
Dewijl men hierin door ontbinden,
Gewis dees woordenrei zal vinden:

Pas, as, met spa,
Was, kas en Ka,
Kap, kis en wis,
Sap, pis en is,
Pak, kip (*), met ik,
Sak, wip en pik;

Alf deze woorden zijn 't, waarop naar mijn gevoelen,
'T verbogen moederwoord zal doelen.

Johs. Geltfligter, te Edam.

(* Blij het door den Opgruver gevonden woord kip. (als een pak van zekere visch); berinnere men zich, dat hier op een pak of bus met fisktych zal gedocht worden.

*As, kas en was,
Kap, sap en pas,
Sap, pis en wis,
Ka, Kis en is,
Pak, ja en kip*

*Sak, ik en wip;
Pik, fi en mak,
Sik en Isak,
Dat all' vond ik
In 't woord WASPIK.*

Henrikus Arens (*).

*Wanneer ik zag, na overleg, dat WASPIK 't woord zal wezen,
Want 't hier naar schijn, dat woord moet zijn, 'k heb dan
voor niets te vrezen.*

H. W. Carran, te Zutphen.

*Hier deel van deze letterkeet,
Zoo ik mij niet vergis,*

*Komt zeker op 't woord WASPIK neêr,
Of 'k heb het vreeslijk mist*

W. R. Idema, te Opperdoes.

*WASPIK, zal naar mijn gevoelen,
Hier het moedervoord bedoelen.*

J. Zwartfluis, te Wormerveer.

*Om dees begryph te ontbinden,
Moest ik eerst twee dorpen vinden.*

*Waarvan, 't zij of groot of klein,
WASPIK vast den naam zal zijn.*

*Hiermed' acht ik 't woord gemêld,
Dat' door u 's voorgefeld.*

L. J. Hoebé.

*Het moedervoord zal hier naar schijn,
Den naam der dorpen WASPIK zijn.*

U. E. Berleé.

LOGOGRYPH-CHARADES.

WESTZAANDAM; opgegeven door den Heer K. Oomheyn Jr. te Wormerveer: — is ontbonden door de Heeren C. A. Thieme, te Zutphen; D. H.; ..., te W.; J. G. Bressemann, te Arnhem; Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; Wopke Brouwer, en Wm. Kaars Sijpesteyn; te Crommenis; M. E., C. Root, te Wormerveer (in verzen); D. C. S., aldaar; D. H., te Z.; D. Colson Aberion, L. J. Hoebé, N. Leeegraag, te W.; G., te A.; J. Hesselfelt Bz; Meisjefvrouwen Geesje Dirks; A. M. J. Rabe, te Arnhem.

Ook zijn de volgende dichtmatige ontwikkelingen hierop ingekomen:

*Toen 't westzaandam
Voor 't doelwoord nam
Kón ik 't ontbinden.
Eerst vond ik west;
Onthoofd, weêr est,
In 't Fransch te vinden.
Kan dit bestaan?
Dier mi bok was
Den deel verklaar,*

*Toen kon ik Ma,
En 't woordje ma,
Al med' ontwaren.
Tot 't laatste deel
Van het geheel,
Heb 'k den genomen,
Dit zaam vereend.
En nu gemeed,
'K heb 't deel uikomen.*

K. Kaas, te Wormerveer.

(*). *Edele Dichtvrienden! Het kon, dat de vier Mededeelende woorden door den Opgever niet genoemd zijn.*

*Door west met zaan aan dam te binden,
Is 't doel gemakkelijk te vinden.*

J. C. Honigh, te *Zaandijk*.

*WESTZAANDAM, naar mijn gedachten,
Moet men hier voor 't doelwoord achten.*

W. R. Idema, te *Opperdoor*.

*Toen ik 't ontbinden ondernam,
Bekwam ik spoedig WESTZAANDAM.*

H. W. Carras, te *Zutphen*.

*Neemt men de letter w van west,
Dan blijft het est;
Hetwelk gewis*

In 't Fransch, ook in 't Latijn, zegt: hij, zij, of het is.

Het laatste letterpaar van zaan, verkeerd gelezen,

Zal Na (verkorte naam van vrouwen) zeker wezen;

Zoo ook, wordt m van dam gedaan,

Dan blijft de naam van Da uêr staan.

Als wij nu west, met zaan en dam te zaam verbinden,

Men zal dan WESTZAANDAM, 't vermoedlijk doelwoord vinden.

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

*Zoodra 'k deze opgaaf had gelezen,
Dacht ik, 't zal WESTZAANDAM wel wezen.*

U. E. Berleé:

*Het dorp in Hollandsch oord te vinden,
Laat zich door WESTZAANDAM ontbinden.*

J. Zwartfluis, te *Wormerveer*.

Geen landkaart zag ik ooit, of 'k vond de windstreek west;

Onthoofd, krijgt men in 't Fransch het tegenwoordig est.

Het water in dit rijk is zekerlijk de Zaan.

Na kan voor vrouwen naam, verkort gespeld, bestaan.

Dam dient bij zeker spel, ook kan zij 't water keeren.

Dus zal ook WESTZAANDAM, 't doel zijn van uw begeeren.

Henrikus Arens.

C H A R A D E S.

1.) HEIDEN; voorgedragen door den Heer Dk. Donker, te *Zaandijk*: — is gevonden door de Heeren Jacobus Driehuis Rabe, te *Arnhem*; J. G. Bretemann, aldaar; D. H....., te *W.*; Wopke Brouwer, en Wm. Kaars Sijpesteijn, te

Crommelin; M. E. C. Root, te *ormerveer*; Mevrouw. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; de Heeren G., te *A.*; N. Leërgraag, te *W.* (in verzen); D. H., te *Z.*; H. Idema, te *Opperdoes*; W. R. Idema, aldaar (in verzen); J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. Zwartfluis, te *Wormerveer* (in verzen).

De volgende dichtmatige beantwoordingen zijn hierop ingezonden,
Ik denk dat hei, als 't eerste deel van 't geen men vraagt, voldoet;
Is dit zoo? dan is zeker den, ook voor het tweede goed,
Want beiden zijn ze in 't plantenrijk; verbind' ik dit te zaam,
'T is HEIDEN, 't geen ook zeker hier tot 't doelwit is bekwaam.

Gr. Koedijk, te *Opperdoes*.

Charade nummer één zal wel, naar mijn gevoelen,
Op 't woordje HEIDEN doelen;
Daar hei, schoon niet zoo zeer als dennen 't oog bekoord,
Toch med' tot 't plantenrijk behoord.
Eens wordt naar Gods belofstenisfen,
Die nimmer feilen, nimmer misfen,
Der Heidnen volheid, op 't bij hem bestonden uur,
Als uit de heide der natuur
Verplant, om in des Heerew hof
Als den te groeijen tot zijn lof.

Johs. Geltfligter, te *Edam*:

Het is het eerste deel,
Den zal het tweede wezen;

Dus moet men voor 't geheel
 Hier 't woordje HEIDEN lezen.

K. Oombeyn Jr., te *Wormerveer*:

Toen 't het en den te zaam verbond,
 Was 't dat ik het gevraagde vond.

Henrikus Arens.

Dees opzaf zal, naar mijn gevoelen,
 Voorzeker op 't woord HEIDEN doelen.

D. C. S., te *Wormerveer*.

Hei behoord tot 't plantenrijk,
En is ook waarschijnlijk
— n het eerste deel te ontbinden,
Ten, tot 't tweede deel behoord,
En geeft 't zaam 't bedoelde woord.
Zu, op zij' is het te vinden.

L. Hoffman, te *Arnhem*.

Neemt men 't woord hei voor 't eerste, en den voor 't tweede deel;
Dan wordt, knoopt men dit zaam, ook HEIDEN het geheel.

K. Kaan, te *Wormerveer*.

2.) *Konvoort*; opgegeven door den Heer Ts. Springstok, te *Zwol*: — is ontbonden door de Heeren D. H., te *Z.*; N. Lee-

graag, te *W.*; G., te *A.*; Meisjesvrouwen A. M. J. Babe, te *Arnhem*; Geesje Dirks; de Heeren C. Rooy, te *Wormerveer* (in verzen); M. E., Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpesteijn, te *Crommenie*; D. H....., te *W.*; J. G. Bredemann, te *Arnhem*; Jacobus Driehuys Rabe, aldaar; C. A. Thieme, te *Zutphen*; D. C. S., te *Wormerveer* (in verzen).

Ter ontbinding van dit woord zijn de volgende dichtmatige beantwoordingen ingezonden:

Door <i>koe</i> , een vrouwlijk dier,		Verkrèg ik liglijk bier
En <i>voet</i> , een menschlijk deel,		Het doel van uw geheel.
		'Want <i>KOEVOET</i> komt mij vast te stude,
		Tot 't juiste woord van uw charade.

L. J. Horbè.

<i>Koe</i> , schijnt hier het eerste deel;		Zal men, door dit zaam te binden,
<i>Voet</i> het tweede, en voor 't geheel		Zeker 't doel der opgaf vinden...
		J. Zwarefluis, te <i>Wormerveer</i> .

*Dobr' koe met voet bijeen te pafen,
Laat zich het dier, het ligchaamsdeel, en 't werktuig hier verklaren;
'T viervoetig vrouwlijk dier is koe, de voet het ligchaamsdeel,
Dus 't werktuig KOEVOET het geheel*

Johs. Geitfligter, te *Edam*.

*'Kan koe voor 's vrouwlijk dier bestaan,
Zoo is deze opgaf wel te gissen,
Doch 's is slegt wonder voet te gaan;
Want 'k zou dan KOEVOET zeker misfen.*

D. Colson Aberfen;

Na 'k <i>koe</i> en <i>voet</i> eerst had gevonden,		Door <i>koe</i> en <i>voet</i> hier zám te binden,
Was 't moederwoord zeer ras ontbonden.		Zal men 't bedoelde woordje vinden.
L. Hoffmann, te <i>Arnhem</i> .		J. C. Honigh, te <i>Zaandijk</i> .

*De koe, van 's vrouwlijk geslachts,
Wordt om haar spijs zeer nut geacht,
En hier voor 's eerste deel versluten.
Met voet, een menschlijk ligchaamsdeel,
Te zaam geknópt, zát wis 's geheel
Ook KOEVOET, zeker werktuig, heten.*

K. Kaan, te *Wormerveer*;

*Koe is een vrouwlijk dier, dat ons veel voordel geeft.
De voet, een deel dat men aan 's menschlijk ligchaam heeft;
En zoo gij nu een koe met voet wilt zamen binden
Dan zult ge en KOEVOET het bedoelde werktuig vinden.*

W. R. Idema, te *Oppròdts*.

KORVOET,
Voldoet,
En is dus goed.
H. W. Carras, te *Zusphen*.

Ik dacht, 't is goed,
Wanneer KOGVOET
Hier maar voldoet.
Henrikus Arens.

Door het zoeken bijna moê,
Vond ik eindelijk 't woordje *kos*,

Toen ik *voet* hieraan ging binden,
Kon ik ras het werktuig vinden.
K. Oomheyn Jr. te *Warmerveer*.

3.) SPANBROEK; opgegeven door den Heer L. C. Verschoten: — is ontbonden door de Heeren C. Root, te *Warmerveer* (in verzen); N. Leergraag, te *W.*; D. H., te *W.*; D. H., te *Z.*; Wopke Brouwer, en Wm. Kaars Sijpestein, te *Crommenie*; D. Colson Aberfon (in verzen); J. C. Honigh, te *Zaandijk* (in verzen).

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop ingezonden:

'K wilde onlangs mijn kamer meten,
Maar mijn duimstok was toen zoek;
" Waar hebt gij die heen gemeten",
" Vroeg 'k aan Jan, " ik eisch doorzoek
" Van mijn huis!" " 't zal niet behoeven,
" Sprak mijn knecht; hij meede dan
Dit heel anders te beproeven,
Met te meten door een *span*.
" 'K zal hier negen duim voor stellen
" Als men die te zamen bindt,

" En bij voeten op gaat tellen
" Zeker men de maat dan vindt".
'K zag bevreemd na die vertooving,
Toonde hem mijn oogmerk aan,
En beloofd' hem, tot belooning,
Eens naar SPANBROEK moê te gaan,
Bij dit spannen moest Jan bukken,
Maar, zoo als hij 't werk hervat,
Seheurt zijn *broek* geheel aan stukken,
Die al vrij gespannen zat.

Jan heeft op 't oogenblik zich van mij afgewend,
En ik was met het dorp waar men op doelt, bekend.

L. J. Hoebé.

*Als span, de zekre maat hier is,
Dan zal het kledingstuk gewis
Een broek zijn, die door mans en vrouwen
Gedragen wordt, zoo 'k durf vertrouwen;
En doen wij span en broek bijeen,
Dan is 't een SPANBROEK die alleen
Door vele mannen wordt gedragen.
Doch SPANBROEK kan meest elk behagen,
Wanneer men 't schoone dorp van dezen naam beschouwd.
Nu is, naar mijn begrip, het doelwoord reeds ontvouwt.*

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

*De span wordt soms als maat geacht.
Den broek verstrekt tot klederdracht;
En SPANBROEK zal, naar mijn gevoelen,
Gewis charade drie bedoelen.*

J. Zwartfluis, te *Warmerveer*.

De *span* een zekre maat,
Neem ik voor 't eerste deel;

Vogt 'k *broek*, een kledingstuk,
Hierbij, 'k heb dan 't geheel.

K. Kaan, te *Warmerveer*.

Span, is een maat,
En *broek* bestaat
Als klederdragt,
Bij elk geslacht.
Doe dit te zaam;

Gij hebt de naam
Weér van een kleed,
Dat SPANBROEK heet;
Ook is 't met een
Een dorp, zoo 'k meen.

H. W. Catras, te *Zurphen*.

*Span is een' maat, en broek een klederdragt, mijn vrienden!
Bíndt deze deelen t'zaam, gij zult een SPANBROEK vinden.*

J. Hesfelfelt *Bz.*

*Span is een maat, zoo 'k zeker gis;
Broek, zoo voor mans als vrouwen is.*

*SPANBROEK een kledingsstuk, 't welk aan den man behoord,
Ook is 't de naam eens dorps, zoo 'k meen in Hollands oord.*

D. C. S., te *Wormerveer*.

Span, is bij ons bekend als maat,
En als 't woord *broek* hier achter staat,

Dan ziet ge een dorp en ook een dragt;
Welker door mannen zeer geacht.

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

Een SPANBROEK is een kledingstuk,
En van een dorp de naam;
Span is een maat, de *broek* een kleed;

Voegt men die beiden t'zaam,
Dan komt het reeds genoemde woord
Tot 't doel, uit deze deelen voort.

W. R. Idema, te *Oppeendoos*.

4.) IJSSSEL; opgegeven door den Heer W. D. Manvis: — is gevonden door de Heeren D. H....., te *W.*; D. Colson Aberfon, N. Leergraag, te *W.*; Willem George van G., C. A. Thieme, te *Zurphen*; G., te *A.*; Meijufvrouwen A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; Geesje Dirks, H. C. L. Velth, de Heeren D. H., te *Z.*; M. E., Jacobus Driehuys Rabe, te *Arnhem*; J. G. Bresemann, aldaar; Wopke Brouwer en Wm. Kaars Sijpestein, te *Crommenie*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; H. Idema, te *Oppeendoos*; J. Root, te *Wormerveer* (in verzen); J. Zwartfluis, aldaar (in verzen); D. C. S., mede aldaar.

De volgende dichtmatige ontwikkelingen zijn hierop ingekomen:

Het *ijs* baart droefenis en vreugd,
Zoo wel voor ouderdom als jeugd.
Dat *sel* (of zout) niet is te ontbeeren,

Doet ons staag de ondervinding leeren,
Een *les* is nuttig voor den mensch,
En de *ijssal* is gewis de wensch.

K. Oomheyn Jr., te *Wormerveer*.

*Het ijs strekt soms tot vreugd; maar ook tot droefenis.
Het zout (of sel in 't Fransch) kan men niet wel ontbeeren,
Dit woord nu omgekeerd, zal les zijn, zoo ik gis,
Of die steeds voordeel geeft, dit durf ik niet beweeeren.
Veel liever zeg ik, dat 'k met ijs en sel alhier
Het doel bereiken kan, van dees charade rier.*

L. J. Hoebé

Om

*Om uw' opgaaf te absolveeren,
Moest 'k ijs en sel coaguleeren.*

G. Beekman;

*Het Fransche sel bij ijs gevoegt, dan doelt charade vier
Op de IJSSSEL, die in Hollandsch oord versprekt tot een rivier.*

Johs. Geltfligter, te Edam.

'K ging langs den zoom
Van de IJsselstroom,
En dacht weldra

Deze opgaaf na;
Waarin 'k terstond
Ook IJSSSEL vond.

H. W. Carras, te Zutphen.

Het ijs, dat vreugd en droefenis
Ons schenkt, is 't eerste deel.
Het zout, of sel, is iets gewis.

Dat voor den mensch onmisbaar is;
Een les, is goed, en, naar ik gis,
Is IJSSSEL het geheel.

W. R. Idema, te Opperdoes.

*Gij, ijs! het voorwerp van veel vreugd en droefenis;
Gij, sel en les! zijt, naar ik gis,
Het woord, 't welk de bedoeling is.*

L. Hoffman, te Arnhem;

*Den IJSSSEL kan men hier voor het geheel verklaren,
Bekend als een rivier of stroom in Hollands oord;
Het eerste deel is ijs, dat somtijds vreugd kan baren,
Maar ook soms al die vreugd door bittere droefheid smoort;
Het laatste deel is sel (of zout), niet wel te ontbederen,
'T is nodig dat men 's daags hiervan een deel geniet;
Dit omgekeerd is les, waardoor ik kan beweeran,
Dat men zijn wetenschap veelal bevorderd ziet.*

K. Kaan, te Wormerveer.

Deze charade is, met de voorgaande verbonden, door den Heer
Henrikus Arens, aldus beantwoord:

*Een kledingstuk en dorpl dit dacht mij, kon niet gaan,
Intuschen trok ik toen mijn nieuwe SPANBROEK aan,
Doordien 'k mij op dien dag eens lustig wou verblijden;
'T was op den IJSSSEL niet, dat ik zou schaatsen rijden,
O neen! het was slechts hier, en wel in deze stad;
Maar ziet, ik viel er door, en was ter degen nat.*

R A A D S E L.

PEN; opgegeven door den Heer D. H., te Z.: — Is ontraadfeld
door de Heeren L. Hoffman, te Arnhem; Wm. Kaars Sijpe-
stein, en Wopke Brouwer, te Crommenis; D. Colson
VIII. DERLS III. STUK. V.

Aberfon, J. de P., J. G. Bresemann, te *Arnhem*; T. C. Klingspoor, G. H. Overveld Mulder, N. Leergraag, te *W.*; C. A. Thieme, te *Zutphen*; Willem George van G., J. C. Honigh, te *Zuandijk*; K. Kaan, te *Wormerveer* (in verzen); C. Root, aldaar (in verzen); Meisjvvr. H. C. L. Velth.

De dichtmatige ontraadfelingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

**K zou schrijven, en nam dus de PEN weder ter hand.
Zie hier ook het raadselwoord, naar mijn verstand.*

H. W. Carras, te *Zutphen*.

Ik weet niet of ik zeker ben,
Als 'k zeg: uw meening is de PEN.

Henrikus Areus.

De PEN verspreid soms kwaad, soms goed;
De PEN is 't ook die hier voldoet.

K. Oomheya Jr., te *Wormerveer*.

*K had reeds gelazen en harlezen;
*K wis: nog niet wat het doel zou wezen;
Voor 't laatst las ik 't nog eenmaal na,

En vond het woord van uw bedoelen,
Ten minsten naar ik kan gevoelen,
Want nu kwam mij de PEN te sta.

W. R. Idema, te *Oppendoos*.

Ik kon uw raadsel niet ontbinden,
*K leg daarom den Mercurus maar neer,

Toevallig kwam een van mijn vrienden,
En zei: „het is een PEN, mijnheer!”

J. Zwarefluis, te *Wormerveer*.

*Schoon 'k nog wel wat in twijfel ben,
Raad 'k echter op dit woordje, PEN.*

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

*Toen 'k met mijn volen was, heb ik een dier gedragen;
Dit dier droeg mij ook zelf, doch hij werd dood geslagen,
En ik, ik werd door 's mes beroofd
Van 't leven, ja zelfs van mijn hoofd.*

*Wanneer men schrijven wil, maakt men door mij het teeken,
Mits men mij laaft met inkt, dan doe ik niets als spreken;
Als gij hierin een PEN beschouwd,
Is dan uw raadsel niet ontvouwt?*

L. J. Hoebé.

Schrijver, zegt den Heer D. H., te *W.*; waarop Z. Ed. laat volgen: „Dit is een oud bekend raadsel, hetwelk, zoo ik meen, reeds in de *Schedamsche Courant* is geplaatst geweest.” — Dit zoo zijnde, komt het ons vreemd voor, hoe sommige Heeren Correspondenten met een anders *voderen* kunnen pronken, daar zij meermalen gezien hebben, dat, hoe onbekend hun overgenomen werk ook schijnt, hetzelfde echter bijna altoos aan 't licht komt. Wanneer z. o. s. uit spotlust mogt voortkomen, zouden wij (zonder zulks in omvraag te brengen) zeer gemakkelek kunnen besluiten, om die Heeren antwoorde-keeren, en alle verdere plaatsing hunner opgaven achter te laten.

Dewijl op de vraag, luidende: 1.) *Wanneer is het Oostersche Keizerrijk ontstaan?* — 2.) *Wanneer is hetzelfde vernietigd?* — 3.) *Wanneer is het Westersche Keizerrijk vernietigd?* — 4.) *Wanneer is het laatstgenoemde hersteld, en door wie is het weder ingevoerd?* — 5.) *Wat is van het Westersche Keizerrijk nog eenigen tijd overgebleven?* — en 6.) *Wanneer is dat overblijfsel ook nog vernietigd*, gedaan door den Heer A. Bredie Jr., geen antwoord is ingekomen, laten wij dat van den Heer Opgever alhier volgen:

1.) *Wanneer is het Westersche en Oostersche Keizerrijk ontstaan?*

THEODOSIUS, Keizer der Romeinen, van het geslacht van ULPIUS TRAJANUS, uit Spanje afkomstig, stierf in den jare 395 te Milaan, en werd te *Constantinopelen* begraven; voor zijne dood had hij het Rijk verdeeld tuschen zijne zoonen ARCADIUS en HONORIUS; de eersten verkreeg het oosten, onder den naam van *Keizer van Griekenland*, bevattende 't oosten het eigenlijke *Griekenland*, *Romania* of *Thrace*, *Bosniënz.*, voorts alle de bezittingen van het rijk in *Asia* en *Afrika*, bestaande in *Judea*, *Syrie* en *Egypten*. HONORIUS verkreeg het westen, zijnde *Groot-Brittannië*, *Gallie* (*Frankrijk*), *Spanje*, *Portugal*, *Duitschland* en *Italië*, waarin *Rome* de zetel van 't geheele Rijk was.

Wanneer is het Oostersche Keizerrijk vernietigd?

Het heeft nog verscheidene eeuwen onder zeer vele rampen, gestaan; de Bulgaren en Hunnen, inwoners van *Bulgarie* en *Pannonië* (*Hongarij*), bragten het van tijd tot tijd verscheidene gewigtige onheilen toe; hoewel het Keizerrijk deze eindelijk overwon, het was echter zeer verzwakt door de gedurige invallen en verwoestingen dier barbaarsche volkeren, en door de verschrikkelijkste onreinheden in zich zelf. Schoon erfelijk, werden de Keizers g. durig afgezet of vermoord, om somwijlen plaats te maken voor de wreedaftige tyrannen; anderen riepen zelf de woeste volkeren in, om hunne heilloze oogmerken te bereiken, tot de verjaging hunner mededingers. Eindelijk maakten de Saraccenen zeer groote vooruitgangen; zij waren de onderdanen van MAHOMET's opvolgers, de inteller van de *Mahometaanfche godsdienst*; vervolgens kregen zij den naam van *Turken*, en maakten zich meester van *Asia*, dat hun nog, onder den naam van *Turksch-Asia*, toebehoort. Onder MAHOMET de *twasde* trokken zij, in de vijftiende eeuw, over de *Hellespont*, en overmeesterde, het oude *Griekenland*; slaande eindelijk den 5den April 1453 het beleg voor *Constantinopelen*, te water en te land, met een leger van 400,000 man. Den 29den Mei daaraanvolgende werd de stad stormenderhand veroverd, de ramploedige Keizer CONSTANTINUS de XIde PALAEOLOGUS gedood, de groeten des rijks vermoord, de andere inwoners tot slaven gemaakt, en de stad drie dagen geplundert; voorts vestigde de Turken hier hunne hoofdstad, verandende de *H. Sophia kerk* in een moské, en nodigde de Grieken en andere Christenen om met vrijheid van Godsdienst onder hun woer te komen en te blijven wonen; van welke nodiging dezen ook gebruik maakten en zich overal onder hun nederzetten; zoo dat er thans vele Grieken zijn, die slechts een klein hoofdgeld betalen.

In zeker opzicht kan men de Sultan nog als een Keizer van oosten aanmerken.

Het Keizerrijk heeft 79 Keizers en 2 Keizerinnen gehad, dus 81 vorsten; het heeft ruim 10½ eeuwen, te weten 1057 jaren, bestaan.

Wanneer is het Westersch Keizerrijk vernietigd?

Het Westersch Keizerrijk begon met HONORIUS, en heeft onder elf Keizers 81 jaren bestaan, tot op AUGUSTULUS. De Gothen en Herulen maakten groote verwoelingen, tot dat eindelijk ODOACER, Koning der Herulen, onder gemelde Keizer AUGUSTULUS, een einde van 't Rijk makende, dien jongen Vorst in ballingschap zond, en zijn vader, den veldheer ORESTES, doodde. ODOACER nam den titel van *Koning van Italiën* aan, dien van *Keizer* weigerende. In 489 werd deze verjaagd door THEODORIKUS, Koning der Oost-Gothen, en de Oostersche Keizer JUSTINIANUS maakte in 536 een einde aan dit Rijk, zoo dat het Oostersch Keizerrijk weder gedeeltelijk met het Westersch werd vereenigd. Hij stelden te *Ravenna* een Exarch of Buiten-Landvoogd tot opperhoofd aan. Onder JUSTINUS de IIde vielen de Longobarden in *Italiën*, op aanhizing van den misnoegden afgezette Erarch NARSUS, en vermeersterde het grootst gedeelte van dat land; tot dat zij eindelijk in 't begin der achtste eeuw de Erarchen geheel verdreven. De Bischoppen van *Romen* hadden toen reeds een groot gedeelte daarvan in bezit, waaronder ook de stad *Romen* was.

Wanneer is het laatstgenoemde herfeld, en door wie is het weder oppericht?

PRELIJN, door het afzetten van CHILDERIC zich zelf tot Koning van *Frankrijk* gemaakt hebbende, liet het Rijk in 768 aan zijne twee zoonen, KAREL en KARLOMAN. Na dat laatstgenoemde in 771 overleden was, bestuurde eerstgenoemde het Rijk alleen, veroverde *Duitschland* en *Spanje* zette den oorlog, door zijn vader tegen de Longobarden begonnen, voort, en maakten in 774, door 't verslaan van hun laatste Koning DESIDERIUS, een einde aan hun Rijk. In 790 onderwierp hij de Hunnen, en in 800, werd hij door Paus LEO de IIde tot Keizer der Romeinen gekroond, onder den naam van AUGUSTUS; hij schonk bij die gelegenheid de Kerkelijke staat aan den Paus, zich echter de oppermagt behoudende; hij regeerde tot aan 't jaar 814, onder den naam van KAREL de Grooten, en stierf te *Aken*.

Wat is er van het Westersch Keizerrijk nog eenigen tijd overgebleven?

Zedert KAREL de Grooten, waren zijne opvolgers slechts Keizers van *Duitschland*, dewijl *Frankrijk*, *Spanje* en *Italiën* groendeels andere Vorsten hadden; doch hun magt werd hoe langs hoe meer verkleind, door de beleeningen aan de onderscheidene Vorsten, welke eindelijk het Duitche ligchaam vormden. Deze Vorsten nu Mógendheden geworden zijnde, maakten het rijk verkiesbaar, doch die van *Oostenrijk* hebben zedert RUDOLF van *Habsburg* (1274) het Rijk merendeels erflijk bezeten, zelfs heeft de Aarts Hertog van *Oostenrijk* zich bij een Keizerlijk patent in den jare 1804, den titel van *erflijk Keizer van Oostenrijk* doen geven, waarvan zij tot dien tijd Aarts Hertogen waren geweest.

Wanneer is dat overblijfsel ook nog vernietigd?

In den jare 1805, na de vrede van *Presburg*, tusfchen *Frankrijk* en *Oostenrijk*, lag FRANCISKUS de IIde, als Keizer van *Duitschland* enz.

den kroon neder, blijvende nog eene magtige mogendheid, zijnde Keizer van *Dourenrijk*, Koning van *Hongarijen*, *Bohemen* en *Galiciën*. Het rijk had 1005 jaren, dus meer dan tien eeuwen bestaan, na de herstelling door *KARL de Groote*, onder 56 Keizers.

Behalven den titel, mag men thans *NAPOLÉON* (zedert 27 Mei 1804 Keizer der *Franfchen*) wel als Keizer van het westen aanmerken, dewijl hij *Frankrijk*, een deel van *Duitschland*, geheel *Italiën* en de *Nederlanden* bezit; te meer daar deze Vorst ook hoofd is van een verbond tusfchen verscheidene Duitfche vorsten, onder den naam van *Rhijn-conventie*, welk verbond den 17 Junij gesloten is; de voornaamste leden hiervan zijn de Koningen van *Saxen*, *Beieren*, *Wurtemberg* en *Westphalen*; de Groot Hertogen van *Wurzburg*, *Hessen*, *Baden* en *Berg*, en de *Saxifche* benevens verscheidene andere vorsten.

Ten befluit kan men nog aanmerken, daar er te voren maar twee Keizers in *Europa* waren, te weten die van *Duitschland* en *Turkijen*, er nu vier zijn, te weten de Keizer van *Turkijen*, zedert 1453; de Keizer van *Rusland*, die geheel *Finland* en een groot deel van *Polen* heeft, zedert 1722; den Keizer der *Franfchen*, zedert 1804, en eindelijk den Keizer van *Oostenrijk*, die mede zedert 1804 (bij gezegde opene brief of patent), doch eenige maanden later dan den Keizer der *Franfchen*, den kroon heeft aangenomen.

De volgende aanmerking op het versje van den Heer H. W. Carras, te *Zutphen* (8te Ds. 1ste stuk, *bladz.* 38.), ons door den Heer B. D. Widt, aldaar, toegezonden zijnde, met daarbij gevoegd verzoek om plaatsing, zijn wij verplicht ook hiervan gebruik te maken.

Aan den Heer H. W. Carras, te *Zutphen*.

Uw geest, die zoo opmerkzaam is
Op *HANENROK*, 'k zeg u gewis
Dat niemand steld het *kok* voornoemd,

Waarin hij enkel *kanen* doemt.
Men plaatst naar *finak* van 't algemeen,
Hierin den *haan* en *hen* bijeen.

B. D. Widt, te *Zutphen*.

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den, *Achtiende Graaf van Holland.*

(*Tiende vervolg.*)

Uit het geheele beloop der zaken blijkt niet onduidelijk, dat *GERARD*, Heer van *Velzen*, door den Koning van *Engeland* het geschikst geoordeeld werd tot de uitvoering van zijne oogmerken. Na dat het Koning *EDUARD* gelukt was om *VAN VELZEN* aan zijne zijde te krijgen, liet hij hem de zorg aanbevelen om de andere edelen mede tot dit vloekverwantschap overtalen; hoe gemakkelijk *HERMAN VAN WOERDEN* hier ook deel in nam, ontmoete men echter bij *GIJSBACHT VAN AMSTEL* hiertoe meerder tegenzin, en het was alleen de list van *VAN VELZEN* (die misfchie

van zijne ouderdom gebruik maakte), dewelke hem hiertoe deed besluiten. Men wendde aan den Heer VAN AMSTEL voor: dat het oogmerk alleen was om den Graaf gevangen te nemen, en hem hierdoor tot eenige voorwaarden, ten voordeele der edelen, te dwingen; hoewel het juiste voornemen was hem naar *Engeland* over te voeren, zoo als wij reeds hier voor hebben aangemerkt. Om een aanvang met hun ontwerp te maken, nodigden zij den Graaf te *Utrecht*, tot het veroffenen van een twist met den Heer VAN ZIJLEN; en daar hij geen wantrouwen ontrent deze nodiging voedde, besloot hij zich derwaarts te begeven. Deze ongelukkige vorst werd echter nog tweemaal te voren van het hem wachtend gevaar verwittigd, vooreerst door den Heer VAN KUIK, een leedman van den Hertog van *Brabant* en een der eedgenooten, met den volgende brief:

„Ik heb nu geen tijd om de oorzaak te verhalen, maar ik vertel u den oorlog, en bedenk of het voor u geraden is in *Utrecht* te komen, want ik heb vast besloten u overal leed te doen, waar het mij maar mogelijk is; dat ik u dus in den Raad tegen ben, moet u niet verwonderen; vrees niet alleen uvs vijands woorden, maar ook zijns daden. Voor het overige houde ik mij aan den brenget van deze brief, zijde een priester.”

Deze bedreiging had volstrekt geene invloed bij den Graaf, blijkens dat hij den priester, na hem ondervraagd te hebben, met een spottend antwoord aan den Heer van KUIK terug zondt.

Of deze brief wezenlijk de beveiliging van den Graaf ten oogmerk had, kunnen wij niet beslissen, echter is dit niet waarschijnlijk, doordien den Heer VAN KUIK 'sjaarlijks 3000 ponden van den Koning van *Engeland* aan inkomen had.

Eene andere waarschuwing kreeg Graaf FLORIS door een briefje van eene arme vrouw; doch hierop mede geen acht slaande, vertrok hij naar *Utrecht* en bevredigde de twistende Heeren, waaraan hij zelfs eene somme gelds op zijne eigen kosten, opofferden; vervolgens hield hij de maaltijd; en begaf zich na deselve tot zijn middagrust. Middelerwijl wapende zich de vloekverwanten buiten de stad, terwijl OIJSBRECHT VAN AMSTEL binnen dezelve bleef, om alle voorvallende zaken gade te slaan en den Graaf naar buiten te geleiden; ten dien einde wekten hij hem op, zeggende: dat het schoon wader, en 't veld vol vogels was; waarop OIJSBRECHT zich haastte om de stad uit te komen. Den Graaf ontwaakt zijnde, deed VAN AMSTEL door een' zijner bediendens terug roepen, om met hem eenen dronk te doen ter eere van de Heilige OEBTRUIDA (een *Sint Geatrude* mine genaamd); den Graaf voegde hem onder het drinken toe: „Drink nu FLORIS hier, dat gij noch geheel bezit.” Waarop VAN AMSTEL vertrok, om de eedgenooten van 's Graven komst te verwittigen; kort daarna volgde den vorst, alleen vergezeld zijnde van twee edelknechten en eenen dienaar.

(*T* vervolg hierna.)

NB. In ons latervoorgaande stuk, bladz. 94, zeg. 10 van boven, staat: „ja den rechter zelf gedood had,” moet zijn: „gewond had.”

OVER HET GEBRUIK DER GESCHIEDENIS.

Tweede vervolg' en slot van de EERSTE REDENEERING.

Er is niets dat men niet kan verkrijgen van menschen, bedriegende dezelve, men drijft door de hatelijkste zaken, dezelve onder namen brengende waar onder zij niet behoren. Het komt er niet op aan, of de daden met de woorden strijden, indien de woorden slechts niet afschrikken.

Deze betaald zijne schulden als eene almoes; daar hij dezelve opeene andere wijze nimmer zoude betaald hebben. Een ander staat toe door gediensfigheid, hetgeen hij langs den weg van recht nimmer zoude toegestaan hebben. Een derde geeft als bij toeval, het geen hij nooit zoude gegeven hebben door medelijden; die vorst van de vorige eeuw zij hiervan ten getuige, wanneer hij in eene kerk trad, waarin hij bij toeval aan den voet van een piljaer eene arme priester zag liggen slapen, aan wien hij een kanonnikschap, hetwelk ter dier tijd in die kerk open stond, en zeer aanmerkelyk van inkomen en waardigheid was, schonk. „Hier, „ (zeide hij) heeft men toch eindelijk iemand, van wien men met waarheid kan zeggen: dat het goede hem al slapende is aangekomen.” Naar de bekwaamste en kundigste van velen ambtvragers te zoeken, dit heet met oordeel handelen; maar een ambt te schenken aan de eersten welke maar in gedachten komt, om hem hierdoor te believen en eene laffe boert op hem toe te passen; dit vereischt geen onderzoek en is zeer ras gedaan. Hierdoor kunnen die leeden, dewelke met oordeel begaafd zijn, nooit van hetzelfde gebruik maken, dan wanneer zich gevallen opdoen, waarin het noodzakelyk zoude zijn om te oordeelen. Hoe nuttig zonde het voor ons zijn, aldus de daden der menschen te overwegen, en welke nuttige leeringen zoude men zelfs trekken uit die hunner handelingen, welke ons als het onbeoordeeldst voorkomen; men ziet hierdoor dat, zoo men zich niet tijdig aan deze overweging overgeeft, er niets twijfelachtiger is dan onze daden, en dat men altijd moet opklimmen tot de beweegoorzaken, wil men de menschen leeren kennen, want hierdoor alleen kan men hun verstand op het naauwkeurigst leeren kennen, zoo ook de uitgestrektheid, waartoe hij bekwaam is.

Behalven, dat er niets nuttiger is dan deze uitgestrektheid wél te kennen; want aldan, zal ons niets meer verwondering baren; niets zal ons dan met verbazing, eene gewone verontschuldiging, doen zeggen: „ik zoude, „ de dit nooit geloofd hebben! ik zou hier nooit op vertrouwd hebben „ enz.” Het zoude ons dan niet genoeg zijn de uitgestrektheid van 't verstand en de dwaasheid te kennen, zoo men er ook de boosheid niet van konde. Hierdoor bedriegt men zich ook dikwijls in de ommeegang met menschen, wanneer men alleen geloof dat zij slecht zijn, en hunne dwaasheid voorbij ziet.

De *Stoïcenen* beweerden, dat alle slechte menschen dwaas waren; maar de ondervinding leert, dat de meeste dwaazen slecht zijn, en dat het eenvoudig verstand bij de meesten een zeer gewoon beginsel is van boosheid. De oorzaak hiervan ligt waarschynlyk hierin, dat den mensch, die zich

gering van verstand gevoeld, en verftoken van natuurlijke hulpmiddelen om zijne oogmerken te verzadigen, waarin hij door gebrek aan de nodige verlichting en wysheid belet wordt, daar hij ziet dat het doel van bekwaamer lieden zoo gemakkelijk wordt bereikt, dikwijls zich in de noodzakelijkheid bevindt om tot dwaze hulpmiddelen of geweld den toevlugt te nemen; eene weg, die zoowel den fchrandere, als den eenvoudigen open staat.

Wat hier ook van zij, dit is zeker, dat, zoo wij de aaneenschakelingen van de ondeugden des verstands volmaaktelijk kenden, het even zoo gemakkelijk zou zijn om zich voor de meesten te hoeden, als het aan eenen Bevelhebber in eene belegerde plaats zoude zijn om den weg aftefnijden van de geenen, die hem belegerden, wanneer hij naauwkeurig alle de middelen van verstandhouding wist, dewelke er tusfchen de deelen van zijne versterkinge zijn, zoo tusfchen de verst verwijderde buitenwerken, als nabij gelegenfte. Maar, tot ons ongeluk, is er geene getrouwe kaart van de toegangen der ziel, en van deszelfs ligging en omwegen; hierdoor kan men ook niet naauwkeurig den naasten weg weten welke onze vijanden nemen, noch hunne oogmerken en gesteldheid om in de plaats te dringen en er zich meester van te maken; veelmin de middelen welke zij tot onderlinge hulp hebben; en dit ook alléén is oorzaak dat men ze niet ontdekt, dan wanneer zij er reeds zijn, en men ze niet kan verdrijven dan door eene geregelde belegering.

Maar daar ik mij ongevoelig te ver van mijne fchrijver verwijderd heb, zullen wij thans weder wat nader tot hem terug komen, en hem in de volgende Redeneering zelfs hooren spreken *over de boosheid van het menschelijk verstand*; welke stof ik onder vele anderen heb uitgekozen, om, dewijl wij thans over de *Turken* handelen, te doen zien, dat die lieden fomtijds even zulke goede zaken zeggen als andere menschen.

(Verwagt de tweede Redeneering in ons eerstvolgend stuk.)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

(NB. Wij kunnen niet besluiten om aan het verlangen van den Heer H. Fuller (betreffende dit Dichtstuk) te voldoen, doordien ieder lezer onzes werks juist geen lezer van het genoemde blad is, en wij ook verplicht zijn om aan onze belofte in ons laatstvolgende stuk te voldoen. Wij laten dus de inzending van één stuk in twee onderscheidene bladen, ter verantwoording van den Heer inzender zelf, en het zal ons vervolgens aangenaam zijn de beloofde dichtstukken van den Heer Brieffchrijver te mogen ontvangen.)

DE ONGELUKKIGE DAMON.

(Vervolg en slot).

Treur, verschiet uw' zachte verwen, bloempje, in purperrood gehuld!
Daar gij DAME's borst noch boezem nimmer weêr versieren zult;
Gij zult niet meer blinken, prijken, in een kransjen, om mijn hoofd:
Want zij, die uw' schoonheid roemde, ligt van 't levenslichts beroofd. —

Acht

Ach! hoe vaak werd ik betooverd, als zij scharfsind' tot mij kwam,
 En mijn' lokken met haar' bloempjes zaam gekoopt in handen nam,
 Mij met rozenbluën bevrooid, wen ik, bij het gelyend nat,
 Of in keels bosch-priëalen, zingend' van mijn liefde zat!
 Gij, begrooid wandeldreven! die ons stilla ruste schonk,
 Gij omringde ons met uw' schaduw, als het brandons' zentlicht blonk;
 Gij verlokte ons door uw' geuren, wier gezonde balsamkracht
 Ons de fladderende zefir op zija' dart'le wicken bragt;
 Nimmer word' ons knesem, kanten, lagchen weêr door u gehoord;
 Nooit word' gij door 't lief'lijk keeltje van mijn' DAFNE weêr bekoord;
 Gij zult, in uw' somber daisster, van mijn' dist're zielestijn,
 Van mijn' bangen boezemklachten voortaan slechts getuigen zijn:
 Doch verdooft de schelle klanken van het hupp'lend voog'lonheer,
 Hunne waatzang, hoe bekoorlijk, streelt mijn' droevig hart wêt meer;
 Mij behaagt alleen de tortel, om haar kirrend klanggeleed,
 Zij betreurt haar lieve gaalka, — ik mijn' aardsminda bruis'
 Dierlijk lot! — Heloas! kan 'k leven, daar mijn DAFNE niet meer leeft!
 Daar mij 's leven, was het hare deze nacht begeren heeft.
 Toest de dood? of is die wreeds voor mijn' jammerklagten schuw?
 DAFNE! — leven van mijn leven! — kan ik leven zonder u?

Treur, mijn' ziele versmelt in tranen; 't veld weergalmte van uw' klagt;
 Nooit verga 't rampzalig sterfuur van mijn' DAFNE uit uw' gedacht!
 Altiid waer' haar waaras beeldnis voor uw' afgetreurd gezigt!
 Nimmer wijke uit uw' geheugen, wat ge aan DAFNE zijt verplicht! —
 Moest mijn' kommerlooze liefde, dierb're bruis! u dan zoo ras
 Darven, dat bij uw' verschieden gij niet in hare armen was?
 Moog'lijk ware, op uw' lippen bezond' d'allerlaetstien zucht,
 Met uw' geest mijn' geest versomigd, ook naar 't zieleloof genught. —
 Nu, zoo lang ik hier moet kwijnen, klaag 'k den Hemel mijne ellend',
 Op uw' graf zal 'k ied' van avond tranen plengen zonder end;
 'K zal daarom cipresen planten, welker droefheid kwekend lof,
 Frisste schaduw zal verspredden op uw' eerbiedwaardig stof.
 'K zal den Hemel doorglijks bidden, dat hij me aan deze aardfche ramp
 Wilto ootrukken — dat hij over 's licht van mijne levenslamp.
 Dan, dan zullen wij vereenen — dan, mijn' waarde! zullen wij,
 Dat ons 's leven niet vrom gevee, zachtzoms evens zijde aan zij';
 Ja, dat is de dood ook niet meer voor mijn' jammerklagten schuw;
 Dan, mijn' DAFNE! zal ik leven — leven aanwigglijk met u!!

Dus bleek het naar geluid van DAMONS droeve klagen,
 In overmaat van druk met suk op suk gelaad
 Geen macht kon de smart van zijn verlies verzachten;
 Bij voer van droefheid uit — hij weigerd alle troost.

R. H. van A. en.

DE BESCHOUWING DER HEMELSCHE LIGCHAMEN.

Wat wordt, o God! mijn hart gewaar?
 Als ik met diep bewondren staar
 Naar uwe hemelbozen!
 Als ik vervult met diep ontzag
 Het hemelrond aanschouwen mag,
 Offchoon met stof'lijke oogen.

O! eeuwig God wat zijt Gij groot!
 Die 't aanzijn van die al gebod,
 Met ongemeene luister.
 In 't onafpeurbaar groot heelal,
 Aanschonw 'k dien luister overal;
 Zelfs in het nachtelijk duister.

Bewondring is mijn grootste lof,
 Te vast gekleeft aan 't zondig stof,
 Kan ik geen loflied zingen.
 O Seraph! dat uw eerbewijs
 Voor mij ook door uw juichtoon rijz'
 In zaale hemelkringen.

Gij, die met hemelglans omhult,
 Vervoert van menschelijke schuld
 Gods grootheid kunt getuigen;
 Voor wien in 't ganfche scheppens-werk
 Zoo wel in 't stof als 't ruime zwerk,
 Zich alles schijnt te buigen.

Ja, magtig God, dat eindloos zwerk
 Verkondigt uwer handenwerk (*),
 En roemt uw alvermogen.
 Wie zou, schoon met geen englenoog,
 Dien schitterende hemelboog
 Dan niet aanschouwen mogen.

O almagt! nooit begrepen kracht!
 O wijsheid! die met zoo veel pracht
 Dat alles woudt verfteren.
 Welk fchepfel blijft hier niet bij staan,
 Moet niet die grootheid gadesaan,
 In hemel, mensch en dieren.

Het fcherpst verruft staat peinzend ftijl,
 Bij 't fcheppen door een enkele wil,
 Van duizend wereldbollen.
 Welks aanzijn eens dien wil geboolt,
 En in den ruimen hemel fchoot,
 Als wentelend deed rollen.

Of zijn 't slechts ftipjes vol van glans,
 Die w' aan den fchonen hemeltrans,
 Met duizenden ontdekken?
 Slechts heldre lichtjes en niet meer,
 Gevoelens die des Scheppers eer
 Tot geen bevordring trekken?
 (*) Psalm 19.

Neen fterveling, dwaal niet zoo ver,
 Uw oog ontdekt in elken iter,
 Als 't ware een ganfche wereld;
 Een wereld die, en Goddijk fchijn,
 En magt en wijsheid fpreid ten toon,
 Met hemelglans bepereld.

Een wereldbol, in 'x fcheppings-rijk,
 Deze aarde vaak meer dan gelijk,
 In haar beftaan en wezen;
 Een wereld, die haar zelffel heeft,
 En daarin nog zoo duurzaam zweeft,
 Als God z' eens fchiep voor dezen;

En zie ook tevens zon en maan
 Geregelt op- en onder gaan,
 Naar eeuwge fcheppings-wetten;
 Bepaald door een onwrikbre kracht;
 Om 's makers magt, ook door haar pracht
 Nog luister bij te zetten.

O hemelgloed! o fchoone zon!
 Nooit uitgedroogde levensbron!
 Die zoo veel duizend jaren,
 Ons met uw warmte hebt beftraalt,
 En ons bij hoger magt bepaalt,
 Wiens werk w' in u ontwaren.

Wie voorde onze aard langs 's hemels baan?
 Wie deed haar d'eeuwen door beftaan?
 Met duizenden van zonnen.
 Wie regelt haar beftaan en lot?
 Wie anders dan een eladloos God?
 Zoo groot als onbegonnen.

Doch wat ook 't zwak en stof'lijk oog
 Aan 's hemels boog aanschouwen moog,
 De kunst toont meerder werken;
 Dat voor ons oog onzichtbaar was,
 Wordt zichtbaar door vergrootend glas;
 O wijsheid! zonder perken.

Daar, daar ontdek en wij veel meer,
 Dan immer 't oog aanschouwde, o Heert
 In uwe hemelreken.
 Daar zien wij wonderen der natuur.
 Die een almagtig wijs beftuur,
 Eens 't aanzijn heeft gegeven.

Daar zien wij uwe Majesteit,
 In al haar luister, weer verspreid,
 In zulke hemelstreken,
 Die als met fterren zijn bezaaid,
 En elk toch om zijn afpant draaft,
 Nooit uit zijn ftand geweken.

Berbiedig ja, bewoonden wij
De grootheid uwer heerfcaapff;
En nauwlijks ftamlend noemen
W'uw magt, die ook een melkweg fchiep,
Daár duizend fterren zamen riep,
Die uwe-grootheid roemen;

En wie, wie heeft in 't groot heelal
Ooit perk gezet aan 't fterren tal?
Wie weet of Gods vermogen,
Nog achter 't geen ons oog befchouwt,
Geen wereldbollen onderhoud,
Geen nieuwe ftarrenbogen.

Buig u dus neder in het ftof;
O eindig icheptel! zing Gods lof,
En wilt zijn grootheid prijzen.
Wiens ftem de ganfche fchepping hoort;
En eens door zijn almágtig woord
'T heela uit *niet* deed rízen.

Mogt dan 't befchouwen van dat fchoon;
Dat heel de fchepping fpreid ten toon,
Ons hart tot Godsdienst leiden:
Tot zuivre Godsdienst, welks genot,
Verheven boven 't fterflijk tot,
Ons eeuwig zal verblijden.

H. W. Carras, te Zutphen.

A N E K D O T E N.

1.) Een boer fprak met een' zijner vrienden: over de fchoonheid van het weder, en zeide onder anderen: „Als dat mooie weder nog wat aanboud „zal weldra alles uit de aarde komen”. — Dat fpijt mij! hernam die vriend; want ik heb er nog twee vrouwen onder liggen.

J. A. E. W. van Rappard, te *Arnhem*.

2.) Eene Hofdame vroeg aan hare knecht hoe laat het was? „Het is „dertig uren Mevrouw”, zeide hij. — Hoe, lompert! dertig uren? hernam de Dame; „ja”, zeide de knecht; „Tien uren op de kerkklok, „tien uren op de ftadhuisklok en tien uren op de pendule; dat maakt „juist dertig”.

Dezelfde.

N I E U W E O P G A V E N.

L O G O G R Y P H.

*Víjff letters vormen u dit woord,
Dat in den eerften zin den winter toebehoort.
'T wordt in een' tweeden zin als mensch, gehaat, geacht,
Tot foms bij 't late nageflacht.
Door letterkeer komt gij, mijn vrienden!
De namen van drie dieren vinden,
Die op vier beenen gaan; benevens een gewas;
En dan nog iets waarvan ik in den Bijbel las,
Dat bodens tot een teeken gaven,
Om van een vrugfbaar land hiermed hun woord te flaven.
Nog vind ik een infect, ook iets zeer wefnig waard,
En iets dat menig een maar nauwlijks 't leven fpaard,
Daar zelfs den zeeman 't fcluwf, waar hij het aan moogftreffen,
Een kleur die om zijn fchoon zich niet zal zien verheffen.
Nog vind ik een gewas, dat foms tot rustbed ftrekt,
Voer menfchen, wien 't geluk des tijds niet overdekt.
Ten laafteflen nog verkort een mansnaam. Wilt nu raden,
En laot mij 't antwoord zien in deze nutte bladen.*

L O O G R Y P H - C H A R A D E S .

1.) Ik besta uit vier delen, en ben de naam van een wijd en zijd zeer beroemd man. Mijn eerste deel is eens verkorte vrouwenaam; mijn tweede een rivier; mijn derde een lidwoord, en mijn vierde een voornaamwoord. Keert men mijn eerste om, dan is het een Latijnsch vraagwoordje; keert men mijn tweede om, dan is het een voorzetsel en bijwoord; keert men mijn derde om, dan is het eene maat; keert men mijn laatste om, dan is het een in de Engelsche taal ontkennend woordje. Voeg bij mijn eerste de eerste letter van mijn tweede, dan vindt men het in de meeste huizen, zoo ook omgekeerd. Voegt men bij mijn tweede, de eerste letter van mijn derde deel, dan is het eene manier van zweeren, bij de ouden in gebruik geweest. Mijn derde en vierde deel zamen gevoegt en ontfaart, geeft den naam van een verschrikkelijk dier.

2.) Mijn geheel heeft drie deelen, en is in 't plantenrijk bekend. Mijn eerste deel rechts gelezen, is een rivier in *Europa*, en links is het een voorzetsel, ook heeft het wel eens een slechte beteekenis; de eerste letter van mijn tweede bij mijn eerste, is een zeker speektuig voor kinderen, ook iets dat tot het dieren- en insecten geslacht behoort; mijn tweede geheel, is afkomstig van een Fransch werkwoord, en dit tweede, met de eerste letter van mijn derde, is iets uit aard gevonden, en tot gebruik geschikt; mijn derde in zijn geheel is een Fransch werkwoord, en in 't *Hollandsch* een zeker muziek-instrument; onthoofd men mijn laatste, zoo ben ik een bewoner van zeker land, en ontfaart men mij, dan verkrijgt men de naam welke men soms aan zeker dier geeft; de twee laatste letters van mijn laatste deel omgekeerd, vertoont u een zangnoot.

C H A R A D E S .

1.) *Twee deelen vormen 't woord, het geen hier wordt amschreven.*
Het eerste een kledingstuk van algemeen gebruik;
Het tweede kan ditworf de grootste schatten geven;
'T geheel een geurige bloem, waaraan ik gaarne ruik.

2.) Het eerste deel verkeert gelezen, | 'T is tot verwoesting soms bekwaam;
 Is een verkorte vrouwenaam; | 'T geheel kan noot den mensch behagen,
 Hoe klein ook 't tweede deel moog wezen, | Daar 't duizenden doet grafwaards dragen.

3. Ik besta uit twee deelen. Mijn eerste is de gebiedende wijze van een werkwoord, zoo ook omgekeerd, en tevens zelfstandig. Mijn tweede deel zoekt den ouderdom tot hulp, en de jeugd tot afschrik; en mijn geheel vindt men in vele huizen.

4.) Mijn eerste deel noemt u iets, dat veel angst en schrik veroorzaakt. Mijn tweede deel een zeker dier; en mijn geheel is iets, voorheen in den oorlog gebruikelijk.

R A A D S E L S.

1.) 'K ben als Vorstin bekend,
'K pleitte certijds voor het leven
Van een zeer tairjk volk,
Het welk men wou doen sneven.
Door mij kwam hij ten vel,
Die 'g wou ten onder brengen;

Het wolk de fiere geest
Mijns Ooms niet kon gehengen.
Oubooft nu mijn geheel,
Zoo hebt gij iets voor ouren,
'T wolk u de gruwheid toont
Van 's Godd'lijk alvermogen.

*On me voit dans l'along tout abrupt du jardin,
Je ne parois que deux fois dans l'année;
Je commence la nuit et fin et le matin,
Voilà, l'acteur ma destiné.*

V R A G E N.

1.) Welke zijn de redenen, dat de meeste menschen minder kunnen verdragen, dat men zegt: dat zij *onwetend* dan *ondougend*, zijn?

2.) *Il y a dans la langue Française un mot de huit syllabes, et ce même mot en a dans la langue Hollandoise six. Quel mot est ce?*

T O E G I F T N°. 3.

VERVOLG en SLOT van het EERSTE VOORSTEL, geplaatst
in ons 7de Ds. 5de stuk.

Den Heer C. van Schaick Jr., School- en Huisonderwijzer
allner, werkt als volgt:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	189	211	233	255	277	119	141	163	185
2	187	191	213	235	257	261	121	143	165
3	167	171	193	215	237	259	263	123	145
4	147	169	173	195	217	239	243	265	125
5	127	149	153	175	197	219	241	245	207
6	269	129	151	155	177	199	221	225	247
7	249	271	131	135	157	179	201	223	227
8	229	251	273	133	137	159	181	203	207
9	209	231	253	275	117	139	161	183	205

Men heeft tot gemak van den lezer beide de vierkanten van boven en ter zijde met nummers, van 1 tot 9, geteekend, waarvan die, boven de vierkanten staande, aanwijzen het geheel der colommen, en die ter zijde, het getal der perken; verders heeft men door dit teeken (∇) het begin der Progres aangewezen. Nadien nu iedet volgende term met 2 opklimt, is de natuurlijke voortgang der Progres gemakkelijk natespeuren; nu in zoodanig een colom en perk als men de term in het tovervierkant vindt in dezelve colom en perk, moet men met vlijt uit het onderstaande vierkant het toegepaste woord zoeken.

Zoo iemand dit onderstaande billet wil lezen

*Die moet noodzaaklijk vooraf gevaarschouwd wozen,
Dat hij het quadrat gebruikt ter Ariadnesdraad,
En volgende Progres zoo als het daar in staat;
Makende reis op reis een wel gepaste Equatie,
Op dat elk woord komt in zijn accordante spatie.
Ten dezen let dat 2 is het Exces;
En de algemeene op: of voortgang der Progres.*

BILLET VAN MONSIEUR LEFRASE, AAN
 MADEMOISELLE CONSTACE.

om-	gij	'k zal	zoo	schets	harte	goed	acces	zcs
want	met	daar	als dan	sta mij toe	altemets	roveres	succes	tot
u	decren	u	toe	u	u	met een	mag ik	zoo
ik	bekoorlijke	antwoord	te	kunt	celebreren	als mijn	bezoek je	mij
zelve	pretentie	formeeren	mij	converceren	inclineren	en eeren	zielsvoogdes	te
vereere	wel	kwam	verzeld	met	was	geraken	niet	wilt
gij mij	bemintlijk	flatteren	vleijen	met	een	mijn	Wij	in
Proces	dan	voorwerp	en	met	eifchen	woord	begeerte	expres
zoo	want	verblijden	fchoonheids	bevallige	een	van	vijf	wel

Het derde voorstel beantwoord den Heer C. F. Julius als volgt:

$$2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 64$$

$$64$$

$$4096 \text{ van } 2^{12}$$

$$4096 \text{ van } 2^{12}$$

$$16777216 \text{ van } 2^{24}$$

$$2^{24}$$

$$16777216 \sqrt{\quad}$$

$$33554432$$

1 Eerste term.

$$33554432 \text{ som}$$

$$4194(3)$$

72097.3 en 31 spelden moet de Kruidenier den Jood betalen.

AMSTERDAMSCH E
MERCURIUS.

Z E E R K O R T E B E S C H R I J V I N G
V A N D E W E R E L D B E R O B M D E K O O P S T A D
A M S T E R D A M.
(Een-en-dertigste vervolg.)

Behalve de hier voren beschreven tugthuizen, heeft men binnen deze stad er nog een, onder den naam van *Verbeterhuis*, staande aan het voormalig stads bolwerk of Schans (thans tot eene met boomen beplante wandelweg aangelegt), beoosten de *Weteringspoort*. De wetten van dit huis zijn van een geheel anderen aart als van de voorgenoemde tugthuizen, hoewel niemand hierin als tugteling mag worden aangenomen, zonder vooraf bekomen goedkeuring van het Geregt; wordende hierin meestal mannen en vrouwe aangenomen op eigen kosten, dewelke door een ongebonden levensgedrag of zinneloosheid, tot ergernis of gevaarlijk voor de samenleving, zijn. Ook vertrekt dit huis somtijds tot een gevangenis voor lieden dewelke om misdaden, den Staat betreffende, gevonnist zijn.

Reeds voor den jare 1496 vinden wij van zoodanig *Verbeterhuis* gewag gemaakt, hetwelk toen aan de *St. Anthonis poort* schijnt geftaate hebben, zijnde ter dier tijd alleen onder 't opzigt van een Kastelein of Betermeester, die door Burgemeesteren werd aangesteld; en wien de voordeelen, uit het onderhoud der tugtelingen spruitende, ten eigendom waren, mits hij eene somme gelds tot huurpenningen 's jaarlijks aan de stad moest betalen; behoudende echter het Geregt aan zich de vrijheid, om de hierin wonende perfoonen ieder jaar over hun gedrag te onderzoeken. Doch de van tijd tot tijd gemaakte veranderingen, zoo in de Mannen- als Vrouwen-Tugthuizen dezer stad, maakte ook eene verandering in dit huis noodzakelijk, waartoe het tegenwoordig *Verbeterhuis* werd opgericht in een gebouw, hetwelk welker tot genezing van melaatsheid en diergelijke onreine kwalen was ingericht, en in latere tijd tot een Lakenbereiderij en Verwerij aangelegt. In den jare 1718 werd bij Burgemeesteren besloten dit gebouw te koopen en tot het tegenwoordig oogmerk dienstbaar te doen maken, hetgeen dan ook van tijd tot geschied is, hoewel het echter altoos van binnen een oud en onregelmatig gebouw bleef.

Dit huis is voorzien van een groote vierkante Tuin met een fraai speelhuis of kofbaan; de woning van den kastelein bestaat in onderscheidene vertrekken; eene kamer, alwaar 's jaarlijks het Geregt verga-

dert, en vervolgens van zoodanige meer of min aangename woningen voor de tugtelingen als met den aart van hun misdrijf of met hunne gegoedheid overeen komt. Het getal dier vertrekken bestaat uit twintig. De geschiktste tugtelingen bekomen doorgaans ieder dag eenige uren vrijheid om in den tuin te wandelen of zich met kolven of andere geoorloofde uitspanningen te vermaken. Den kasteleijn heeft de vrijheid om de weerspanhige tugtelingen door opsluiting of andere geringen straffen tot gehoorzaamheid te mogen brengen.

Tot dus verre de publieke Tugthuizen dezer stad beschreven hebbende, gaan wij voort om dat gedeelte der stad, alwaar wij het oog in onze laatsvoorgaande stukken op gevestigd hielden te vervolgen, en wel de *Kloveniers Burgwal*, aldus genaamd naar de *Kloveniers Doelen*, dewelke ten einde dezelve weleer aanwezig was; en haren naam ontleend heeft van zekere Schutterij, door den Achtb. Raad dezer stad in den jare 1522 opgericht, en zich aldaar oefende in het schieten op zeker wit of papegaai; zijnde deze oprichting geschied na de vernietiging der oude schutterij dewelke alhier weleer bestond; de plaats hun hiertoe vergund was ten einde de stads veste, ter plaatse daar thans de *Nieuwe Doelenstraat* is, in de *Nieuwe Doelen*, met de tooren genaamd *Zwicht Utrecht*, bij dezelve staande; benevens het altaar in de *Oude Kerk*, hetwelk de oude schutters mede hadden bezeten. Het gebouw zelf is in tweeën verdeeld, waarvan het kleinste en geringste aan de noordzijde van de *Doelenstraat* staat, en een overblijfsel schijnt van het oude schietperk der *Kloveniers*; waarom dit doorgaans *Schiesdoelen* werd genaamd. Het andere gedeelte, thans alleen *Kloveniers Doelen* genaamd, schijnt bij deszelfs oprichting, alleen in den voornoemden tooren te hebben bestaan. Deze *Doelen* is na de vernietiging der schutterij, tot eene openbare verkoopplaats van inboedels ingericht en in later tijd tot eene aanzienlijke herberg of Logement, zoo als het nog ter dezer dage is, echter heeft het zoo wel als de tooren, hare niterlijke gedaante, zoo ook haren naam behouden.

Aan het ander einde van de *Kloveniers Burgwal* vindt men een zeer ruim plein, bekend onder den naam van *Nieuwe- of St. Anthonies Markt*, dewelke voor 't jaar 1614 grotendeels uit water bestond, hetwelk tot de buitengracht behoorden; doch na dien tijd gevuld en aangehoogt zijnde, werd het tot eene markt bekwaam gemaakt, op welke 's Maandags visch, boter, eijeren enz. werden verkocht, waarbij ook nog een meelhal werd gebouwd, dewelke in later tijd tot eene boekdrukkerij is aangelegt, hoewel dit gebouw thans niet meer aanwezig is; ook is het verkoopen van bovengenoemde eetwaren op deze markt afgeschafte en naar de *Botermarkt* verplaatst, wordende deze markt thans alleen driemaal in de week tot het verkoopen van Katoenen en andere kledingstoffen gebrakt, doch op de gewone jaarmarkten is het de voornaamste, door de veelvuldige kramen van allerlei aart, de-

welke hierop zijn geplaatst Ook werd aan de Hoveniers van *Rijnsburg*, *Hillegom* en *Noordwijk* vergund om hunne genezende kruiden alhier te mogen uitventen, en wel van de *Barnesloog* tot aan de *Koestraat*, en hoewel dit in later tijd vervallen is, bestaan er echter daar ter plaatse nog dergelijke winkels.

Op deze markt vindt men een oud, maar zeer sterk gebouw, hetwelk in den jare 1488 tot een poort, onder den naam van *St. Anthonies Poort*, werd gesticht; doch daar dezelve door de toenemende bevolking en daaruit voortvloeiende uitlegging der stad, binnen dezelve werd getrokken. en dus in onbruik geraakte, werd bij het stadsbestuur in den jare 1617 besloten, deze poort tot eene tweede *Waag* voor koopmans goederen bekwaam te maken, met behoud van hare vorige gedaante, behalve dat er in den jare 1690 in 't midden nog eene spitse korte tooren op geplaatst is. Boven deze *Waag* zijn ondercheidene vertrekken, namelijk een geschikt tot een *Wagt*plaats voor de Schutterij; een ontleedplaats voor Professoren in de ontleedkunde, benevens ondercheidene gildekamers. Kort bij deze *Waag* aan de *Geldersche Kaai* is eene hooge paal geplaatst, waaraan de ankers en 't geschut, alvorens hetzelfde wordt gewogen, opgetrokken en op een zwaar stuk ijzer, hetwelk in den grond vast gemaakt is, wordt neder geworpen, om het te beproeven.

(T vervolg hierna.)

V O O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N. D E N E M A R K E N.

Koppenhagen 31. Maart. Op het punt om zich van het vasteland verdreven te zien, hadden de Engelschen vercheidene eilanden bemagtigd, om hun tot steunpunten en stapelplaatsen te dienen. Onder dit getal telde men in onze zeeën *Helgoland*, aan de wester-kust, en *Anholt* tusschen de Deensche kust, die van *Noorwegen* en *Zweden*. De waakzaamheid en mischien de toebereidselen der Franschen aan de *Elbe* hebben den vijand genoopt het eerst gemelde te verlaten, het andere is met ongemeene dapperheid, doch vruchteloos, aangetast door eene expeditie, welke ons Gouvernement derwaarts gezonden heeft. Lahge tijd door het ijs terug gehouden, ligte de expeditie den 25ten het anker.

Zie hier hoe een rapport, door de Hof courant medegedeeld, van de plaats gehad hebbende verrigtingen verslag doet.

„ Den 26ten gingen twaalf kanonneerbooten en twaalf transportschepen uit de Gierlids-golf onder zeil. Den 27ten ten vier uren des morgens, traden de troepen in de beste orde op *Anholt* aan wal. De scheeps-

Lieutenant Karel Holsten ging met 200 matrozen langs het strand op marsch; doch werd ongelukkiglijk door eene patrouille ruiters ontdekt. De vijand wierp zich hals over kop in het fort; het was niet mogelijk hem afteknijden. De dappere Lieutenant Holsten volgden hem op den voet; liep storm, maar werd terug geslagen. De Majoor Melsted stelde zich aan 't hoofd van 650 man, die hij onder zijn bevel gehouden had; vereenigde zich met den kapitein Prydz, die 150 man aanvoerde, met de matrozen onder Lieutenant Holsten, en leverde andermaal eenen algemeenen storm; doch was niet gelukkiger dan de eerste reis."

"Middelwijd was de flotille den licht-toren omgezeld, en had een hevig en wel onderhouden vuur tegen het fort begonnen. Verbitterd door hun verlies, ondernamen de troepen eenen derden storm. Van den eenen kant greep Majoor Melsted, van den anderen lieutenant Holsten de sterkte aan. Reeds waren de buitenwerken veroverd; reeds maakte men zich gereed; om de zeer hooge wallen te beladden, toen plotsling 40 stukken geschut eene hagelbui van schroot op ons uitbraakten. De Majoor Melsted eindigde zijn eervolle loopbaan aan het hoofd zijner manschappen. Kapitein Prydz nam het bevel op, herzamelde onder een moorddadig vuur onze troepen, en hervatten ten vierden maal den aanval."

"Een kanonskogel sloeg hem beide de beenen weg; een ander doodde de Lieutenant Holsten, aan het hoofd zijner zeelieden."

"Alstoen moesten eindelijk onze troupen, die nog eene diepe gracht vóór zich zagen, voor het afgrijselijk schrootvuur terug deinzen. De attogt geschiedde in de best mogelijke orde, ofschoon eene batterij rijdende artillerie eenen uitval deed, en hen vervolgde."

Kopenhagen 3 April. Een officier uit het gering getal der genen die het moorddadig gevecht op *Ambolt* overleefd hebben, de lieutenant Falten, die de kanonoor sloepen aanvoerde, heeft van de onderneming een officieel verslag ingezonden, hetwelk door de regering bekend gemaakt is. Van de vaartuigen die tot den togt gebezigd zijn, is een getal van tien kanonneer-sloepen en elf transportschepen, zoo op onze als op de Zweedsche kusten terug gekomen. Van de landtroepen is een goed gedeelte, na zes uren lang, eeniglijk met hunne geweren gewaagd, het schrootvuur van 40 stukken kanon doorstaan en alle hunne patroonen vershoten te hebben, genoodzaakt geweest zich aan den vijand over te geven, die hen met zes stukken rijdende artillerie vervolgde. De Engelsche bevelhebber van het eiland heeft, ter uitwisseling, drie gevangenen, aan den generaal, die in het noordelijk *Jutland* ontsaandeert, den navolgende brief gezonden:

M. J. N. H. E. R. I

Het heldhaftig gedrag der troupen van Zijne Deensche Majesté, tegen dit eiland gebezigd, mijne verwondering verdiend hebbende, zende ik u een parlementair vaartuig met een Deensch officier, gelast met voorstellen

ter uitwisseling; ik zend u nog twintig Deensche krijgsgevangenen op hun woord van eer terug. Ik verzoek u, mij daarvan een bewijs te geven, of wel een gelijk getal Engelsche krijgsgevangenen terug te zenden. Ik bid U, E. verzekerd te zijn, dat de Deensche gekwetsten met alle mogelijke zorgvuldigheid zullen behandeld worden, de commandant, zoo roemvol op het eiland gesneuveld, zal morgen, met al de eerbewijzingen, aan een zoo dappere held verschuldigt, ter aarde bevald worden. Ik heb de eerezaak
(getekend)

M A U R I C H

Anhalt, 29 Maart.

D U I T S C H L A N D.

Koningsberg 31 Maart. Ingevolge de met het Hof van *Frankrijk* gesloten overeenkomst, met betrekking tot de geconfisqueerde coloniale Engelsche fabriekgoederen, heeft men hier den 25, 26 en 27ste, in het openbaar voor de poort *royal* doen verbranden alle de Fabriekgoederen, welke aan boord waren van de te *Pillau* gesequestreerde schepen. Hunne waarde bedroeg, volgens eene juiste schatting, meer dan twee millioenen kroonen. Deze verbranding duurde telkens van het aanbreeken van den dag tot het vallen van den avond, en geschiedde in tegenwoordigheid van de militaire en civiele magten, en een grooten toelooop aanschouwers.

F R A N K R I J K.

Parijs, 12 April. Een aide-de-camp van den maarschalk vorst van *Essling* is alhier aangekomen, en heeft berigten van de armee van *Portugal* meje gebragt. Hij is den 23sten Maart van *Colorico* vertrokken, waar het hoofdkwartier zich bevond. Tegen het einde van Februarij waren alle magazijnen uitgeput. Den eersten Maart was men genoodzaakt de reserve van bechuit aantetasten, welke niet dan voor 15 dagen levensmiddelen konde opleveren, en daar wasgeene mogelijkheid om den oogst afte wachten. Er bleven dus den vorst van *Essling* niet dan van 3 partijen te kiezen over, of op de Engelschen in de linien van *Lisfabon* aan te vallen, 't welk de beginselen van den krijg hem verboden, zoo lang zijn zwaar geschut niet aangekomen was; of den *Taag* over te trekken om zich met de armee van *Andalusie* te vereenigen, en zich daar door eene gemeenschap te openen langs den grooten weg met *Seville* en *Madrid*; of de *Moudego* weder over te trekken en zich in gemeenschap te stellen met *Ciudad-Rodrigo*, waar alle de magazijnen en hulpbronnen van de armee waren. Den 3 maart besloot de vorst *Essling* tot dit laatste, en den 10 bevond zich de achterhoede door den Hertog van *Elochingen* gecommandeert, te *Pambat*. De Engelsche voorhoede geraakte aldaar met onze scherpschutters in gevecht, doch werd met verlies van 4 à 500 man afgeslagen. Den 11 was onze achterhoede op de hoogten van *Radinha*. De Engelsche generaal trok met zijne geheele armee voorwaarts en deploteerde 25,000 man onder het vuur van 40 onzer stukken. Het verlies der Engelschen was aanmerkelijk; het onze

VIII. DEELS IV. STUK.

Z

beliep 80 man aan doden en gekwetsten. Den 15 lokten men zeer behendig den vijand tot eene schermutseling uit, welke voor denzelven zeer nadeelig uitviel. Ons verlies beloopt 200 man; dat der Engelschen 1200. Een Engelschen generaal is gesneuveld. Het was toen het geschikte oogenblik om tegen de Engelsche armee te marcheren en dezelve te vernielen, maar wij hadden den 15, en de terugtogt was den 5 begonuen; men had niet dan anderhalf of twee uren daags afgelegd; daar waren niet meer levensmiddelen dan voor twee of drie dagen en wel tegen een halve ration; men had dus geen dag meer te verliezen en de armee vervolgde hare beweging. Den 17 was de achterhoede de *Alva* geheel gerepasseerd zonder door den vijand ontrust te zijn. Niet een caisson, niet een bagagie-wagen, niet een zieke is achtergebleven. — Aldus heeft de armee van *Portugal* zes maanden geleefd van de hulpmiddelen welke het land opleverde; zij is van plaats veranderd toen alle de hulpsbronnen uitgeput waren en de slechte wegen en moeilijke transporten de hoop benamen van iets uit de depots te kunnen verkrijgen. De maanden, welke den oogst vooraf gaan, zijn in 't algemeen de moeilijksten voor het onderhoud, om dat dan de schuren ledig zijn, maar des te eer ontmoet men deze moeilijkheden in een vijandelijk en reeds verwoest land.

Parijs 19 April. De Keizer heeft, bij een decreet van eergisteren, op den 2 Junij aanstaanden de opening der jaarlijkche zitting van het wetgevend ligchaam bepaald. Deze zal niet de eenige plegtigheid zijn, welke op den gemelden dag, zijnde zondag van Pinksteren, zal plaats hebben. De leden van het wetgevend ligchaam zullen, aanstonds na hunne vereeniging, door hunne tegenwoordigheid den luister kunnen vermeerderen der statelijke plegtigheid, waarvan ongetwijfeld alle de groote lichamen van staat getuigen zullen zijn. De Keizer en de Keizerin zullen zich den eersten pinksterdag naar de hoofdkerk der Lieve-Vrouw begeven om voor de geboorte des Konings van Rome te danken, en zijnen doop bijtewonen, waarna een plegtig *Te Deum* zal gezongen worden. Daarna zullen Hunne Majesteiten op het stadhuis het middagmaal gaan houden, en vervolgens voor hetzelfde een vuurwerk zien afsteken. Dien dag en de volgende zullen de voorgenoemen feesten te *Parijs* en in het geheele rijk plaats hebben.

In de wateren van het eiland *Lisfa* is den 13den Maart l. l. een gevecht geleverd, hetwelk de grootste eer doet aan de Fransche en Italiaansche zeemagt, ofschoon de uitslag gunstiger had kunnen zijn. Een eenig fregat, *la Favorite*, heeft vijf kwartier uurs geslagen tegen eene Engelsche divisie, bestaande uit eene hulk en drie fregatten. De scheepskapitein Dubourdieu, die over onze schepen het bevel voerde, rekenende in tijds door het overige zijner divisie, die uit nog drie andere fregatten en twee kleine corvetten bestond, te kunnen ingehaald worden, had het gevecht begonnen uit vrees, dat de vijand hem ontsnappen zou; doch de wind ganschelijk gevallen zijnde, heeft hij zich in zijne verwachting bedrogen gezien, en den ongelukkigen uitslag zijner

krigsdrift geboet door een vereerenden dood. Het gevolg van dit gevecht, waarin de overige vaartnigen daarna deel genomen hebben, is geweest het verlies van twee onzer fregatten, een van welken, *la Favorite*, op de klippen van het eiland *Lisfa* gestrand is, alwaar het volk het in de lucht heeft doen springen; terwijl het ander, hetwelk in de magt der Engelschen gevallen was, door hen heeft moeten verbrand worden. Daarentegen hebben zij zelve een hunner eigene fregatten moeten verbranden, en hunne hulk is, in den slechtsten staat, op de rotsen van het eiland gestrand, waar zij vergaan moet zijn. Het overige onzer divisie is des nachts te *Losina* binnen geloopt; en moest des anderen daags naar *Ragusa* onder zeil gaan.

Amsterdam 2 April. Een Keizerlijk decreet van den 27 Februarij is van den volgenden inhoud.

NAPOLEON, enz. Op het rapport van onze Ministervan finantien, waaruit blijkt: dat de goederen van geestelijken oorsprong, ten tijde van de hervorming, gehecht zijn geworden aan stichtingen, waarin de adel alleen toegelaten werd, of dat zij uitsluitend bezeten zijn geworden ten voordeele van de ridders-orde, zoo als de bezittingen van de abbeijen van *Tar-leuwsaps* en de *Zonnewijnen* en van het klooster van *Ophewden*. — De gemeene goederen gedeeltelijk alleen zijn bezeten geweest, als vruchtgenot, door de titularen, welke dan eens hetzelfde kochten, dan eens zonder mischot verkregen, en in de plaats werden gesteld van vorige titulaire van verscheidene kapittels, zoo als die van *St. Martin*, genaamd den *Dom*; *St. Saviour*, genaamd *Oud Munster*, *St. Jan*, *St. Pieter* en *St. Maria te Utrecht*. — Dat er andere goederen van geestelijken oorsprong zijn, die aan militaire orden behoord hebben of aan andere afgeschafte gilden, en dat het van belang is, dat de noodige maatregelen worden genomen tot bewaring van zoodanige goederen. — De geestelijke goederen, welke dienen tot goedmaking der kosten van publiek onderwijs, tot het salariën der Leeraren van den godsdienst, en het betalen van andere daartoe betrekkelijke kosten tot derzelver bestemming willende behouden — Voorts willende voorzien in het belang van die genen, welke het bezit daarvan op een kostbare wijze verkregen mogten hebben, en zelfs van die genen die door het verlies van hun genot aanspraak zouden hebben op pensioen of schadeloosstelling. — Onzen staatsraad gehoord, hebben wij gedecreteerd en decreteeren het volgende:

Art. 1. Alle de goederen van geestelijken oorsprong in de departementen van *Holland*, welke revenuën niet strekken tot het salariën der Leeraren van den godsdienst, tot goedmaking van de daartoe betrekkelijke kosten, of van die voor het publiek onderwijs, zijn met de domeinen vereenigd. — 2. Op gelijke wijze zijn vereenigd de goederen, bevorens bezeten door gilden of stichtingen, welke afgeschafte zijn, of door bevoorige lichamen. — 3. Onze Minister van finantien zal de nodige orders geven, om, zonder verzuim, bezit van gemelde goederen te doen nemen, indien zulks niet bereids door de directie der domeinen in *Holland* is geschied. — 4. De tegenwoordige titularen en bezitters der goederen, in voorschreven artikelen vermeld, zullen binnen drie maanden, aan het generale secretariaat van de generale intendance van finantien en van de pu-

blicke schatkist, moeten bezorgen alle de tot bewijs strekkende stukken van hunne bezittingen, en de quitantien van zulke sommen, als zij mogten hebben betaald, en daarbij voegen eenen door hun voor opregt verklaarden staat van den opbrengst, gedurende de vijf laatste jaren van voorschreven door hen bezeten goederen. De intendant generaal zal tot de verificatie derzelve overgaan en eenen generalen staat daartuit doen opmaken; hij zal dezelve aan onze Minister van finantien verzenden, met bijvoeging van deszelfs aanmerkingen opzigtelijk de titulaire, ten einde wegens hetgeen aan ieder van hen toekomt, te liquideren. — 5. Onze Minister van finantien is belast met de executie van het tegenwoordig décret.

(get.)

NAPOLÉON.

A A N M E R K E L I J K E Z A K E N :

Amsterdam, 15 April. Het wanscheppel, waarvan wij in ons laatstvoorgaande eerste en tweede stuk melding hebben gemaakt, onder de naam van Magdalena Albert, overtuigt, hare vader, hare moeder en hare twee zusters vermoord te hebben, is ter dood veroordeeld geworden, en heeft den 20ten Maart te *Moulins* dit vonnis ondergaan. Magdalena Albert is naar de marktplaats geleid, bekleed met een rood hemd, en het hoofd en aangezicht met eene zwarte stofte bedekt hebbende. Zij is eerst ontsluiterd op het oogenblik dat de scherpregter haar het hoofd van het ligchaam scheidde. Zie hier de vermaning, die haar door den voorzitter, na hare veroordeeling, is toegevoegd:

„ De enkele beneming van het leven is eene straf, die men voor de
 „ ijsfelijke misdaad, waarvan gij overtuigt zijt, zacht kan vinden. De
 „ natuur verwerpt u uit haren boezem.... Bij al wat leeft zijt gij in
 „ afgrijzen.... Geene betrekking blijft u over, dan met den Schepper.
 „ Moge de Almagtige de wreedheid uwer ziel verkeeren in berouw en
 „ onderwerping, op dat gij nog mogt genot hebben van het geen eene
 „ in barmhartigheid onuitputtelijke godsdienst voor u vermag!

Onder de berichten uit *Duitschland* leest men: den Heer *Claudius* heeft eene gelukkige proef genomen met zijn werktuig om in deslucht te zweven. De uitslag is geweest, dat de luchtretziger zich vertheiden keeren tot de hoogte van 14 voet, in dertig seconden, door middel van 23 vleugelslagen, heeft opgeheven een gewigt van 33 pond medevoerende. Hij is vervolgens van die hoogte nederge-daald, door 25 vleugel-slagen, in 25 seconden, en eene kracht van opklimming van 22 pond hebbende. De vleugels van den Heer *Claudius* zijn voorzien van kleppen, die zich sluiten, wanneer men de lucht klikt, en zich door hun eigen gewigt openen, wanneer men de lucht vry laat doorloeten. Er zijn twee soorten van vleugels, of twee gedeelten, aan het werktuig: de eene om zich opteheffen, en de andere om nedertedalen. De kleppen van de eene rusten, wanneer die van de andere in werking zijn. De toestel, om nedertedalen, is veel kleiner, dan die om opteklimmen. dewijl men de eene meer dan de andere nodig heeft; de toestel tot opklimming heeft eene oppervlakte van 160 vierkante voeten Dit werktuig, in verband

met een luchtbol, die slechts weinig verheffingskracht bezit, staande, laat den luchtreiziger toe, opteklimmen, vervolgens op eene zekere hoogte te blijven, naar goedvinden weder te dalen, zonder lucht uit te laten; in één woord het maakt hem meer meester van de bewegingen tot opklimming en nederdaling, dan hij zonder hetzelfde zijn zou. Men bemerkt reeds, dat het grondbeginsel van den uitvinder niet ontbloeit is van eene soort van reden en van mogelijkheid; overigens, vermeest-hij zich niet, (dus leest men :) tegen den wind in te vliegen, gelijk zoo vele kwakzalvers aangekondigd hebben.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 25ten Mei. Het gewoon Consistorie staat gehouden te worden op Woensdag den 18ten en Woensdag den 15den Mei, onder voorzitting van Do. Fortmeijer.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,

19gedaagde de ONVERANDERDE AUGSBURGSCHÉ
GELOOFSBELIJDENIS, te Amsterdam.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 16den Mei, onder voorzitting van Do. Jacobi.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Afgeloomde 31 Maart.

Jan Lugt Jr. *en* Catharina van Heens.
Jacobus Goudvrooy *en* Dedde Staverman.
Cornelis Robbers *en* Catharina Helena de Wouff.
Jan Franen *en* Catharina Louisa Platten.
Willem Jurjans *en* Christina Hingman.
Gerard Abraham de Rochemont *en* Elisabeth Judith Meulman.
Jan Daniel Mercker *en* Marritje Houtkoper.
Gerrit van van Houten *en* Adriana Maria Mercker.
Gerrit Brons *en* Johanna Pot.
Christoffel Hermanus Bursch *en* Anna Maria Mejer.
Abraham Seegers *en* Christina Adolphina Cremers.

Johan Christoph Kraff *en* Jannetje Ollen.
Johannes Scoop *en* Hendrina van Tongeren.
Marrinus Smit *en* Swaantje Vogelsang.
Johannes Rotteveel *en* Anna Maria van Putten.
Herman Kramer *en* Maria Louise Böning.
Jan Hanfen *en* Grietje Mögteleblust.
Francois Antoine Hubert *en* Sara Charlotte la Fargue.
Jan Hendrik Gerard Gesevijn Wulf *en* Anna Susanna Stole.
Jacob Johan van Wijck *en* Carolina Cornelia van Diest.
Simon P. Werten *en* Catharina Elisabeth Kuulman.
Roelof Wouters *en* Johanna Maria van der Moolen,

Johannes Stoffels *en* Elifabeth van Niefen.

Petrus Heemelop *en* Barta Hoogwout.

Philip Bromet Nathanz. *en* Mietje Nathan Lansberg.

Roelof van Haveree *en* Agatha Maria Otten.

Johan Frans Wilhelm Joseph Wilde *en* Maria Johanna Sophia Hoffer.

Te zamen 27 Paaren.

Afgekondigd 7 April.

Frans Slegt *en* Christina Westerling.

Pieter Schep *en* Marrtje Kok.

Petrus Goedknecht *en* Maria Catharina Teule.

Johannes Bosch *en* Beatrix Judith van Ermel.

Jacobus Brinkman *en* Gerritje van Schagen.

Johannes Marten Habersfang *en* Joanna Bouwhuis.

Johan Hendrik Willem Meijer *en* Maria Visser.

Roelof Klinkert *en* Gerardina du Bois.

Jan Hk. Jamaar *en* Dirkje de Ritter.

Samuelter Haar *en* Madelaine Prouisette.

Joannes Heisloot *en* Anna Beekman.

Jean George Hellebrant *en* Maria Rurup.

Jan Schouten *en* Anna Geertruy Kok.

Cornelis Daniel Albertus Havart *en* Eva van Deteren.

Antonie de Wit *en* Margaretha Buding.

Johan Hendrik Wisfink *en* Geertruy Kok.

Dirk van der Ley *en* Johanna Barendina Platvoet.

Den Hoog Welgeboren Heer Carel, baron de Vos van Steenwijk tot den Hogenhof *en* Jonkvrouwe Sophia Cornelia Huyghens.

Jan Meefe Tueneke *en* Elifabeth Verwoert.

Christoffel Verwey *en* Francijntje van Zutem.

Nicolaas Minnes Tolstma *en* Wilhelmina Jacoba Verlee.

Rudolphus van den Akker *en* Joanna Theodora Berendsen.

Samuel Elias Stein *en* Annetta Emanuel Nijkerk.

Gerrit Jan Lucas van Tubergen *en* Jacoba Hellebrand.

Simon David *en* Rachel Jacque van Weenen.

Martinus van Rikxoort *en* Anna Geharmonia Leijendekker.

Te zamen 26 Paaren.

Afgekondigd 14 April.

Mr. Pieter Elias Pieterz. *en* Jonkvrouwe Susanna Habelle Hooft.

Lambert Lousberg *en* Dorabias Ernestina Wilhelmina Seitz.

Willem Theodorus de Wijs *en* Anna Christina Noot.

Jan Willemsen *en* Sara Beukelaar.

Hendrik Veer *en* Jannetje Korver.

Johannes Coert Fredrik Hesche *en* Maria Schreuder.

Nicolaas Jacob Schultz *en* Christina Louisa Detken.

Arnoldus Josephus Nagel *en* Joanna van Kersten.

Johan Albrecht Volck *en* Maria Fredrika Cornelia van der Schalk.

Johan George Martius *en* Hendrica van Loghem.

Jacobus Nieuwenhuys *en* Jacoba Snelleman.

Nicolaas Johannes Regter *en* Jannetje Vermaas.

Johan Friedrich Wilhelm Culhmann *en* Roelofse van den Brand.

Salomon Moses *en* Sara Barend.

Johan Barend Sluyter *en* Antonia Nauignati Antoni Frits *en* Helena Severeinse.

Jan Voordisch *en* Seluet Willemsse.

Hk. Veltbrugge *en* Elifabeth Bosch.

Willem Hendrik Zeelt *en* Antje Verduyff.

Hendrikus Still *en* Gerritje Rentele.

Jan Barend Snijders *en* Elifabeth Christina Lohman.
 Herman Hendrik Knufinke *en* Anna Brom
 François van Harencarspel Eckhardt *en* Louisa Guillemina Constance Croiset
 Jobst Henrich Keyser *en* Marritje Klein
 Henrick Matthias Plumer *en* Hendrika Lukken.
 Elias Daniel Angier *en* Anna Maria Harmfen.
 Sweerus van Bommel *en* Anna Dorothea van Wijngaarden.
 Klaas Sielof *en* Jacoba Johanna van Schaick.
 Henricus Berghuys *en* Margaretha Alida Duyvenstein.
 Samuel van Salomon Rodrigues *en* Molca Marcus Zadok.
 Henricus van der Souw Jr. *en* Anna Booy.
 Antonie Bos *en* Maria Johanna Knuppelder.
 Petrus Johannes Meijer *en* Maria Bastiaans
 Joannis Fredricus Scholten *en* Helena Catharina Elifabeth Twist.
 Johannes Barends *en* Hendrika Louisa Heijninger.
 Hendrik van Veugt *en* Joanna Catharina van Dongen.
 Jacobus van Beek Hellendoren *en* Maria Magdalena Otman.
 Willem Emde *en* Cornelia Gefina Nesfendaal.
 Gerrit Jan Harmfen *en* Johanna Wilhelmina Harmfen.
 Joannes Post *en* Sara de Warm.
 Hendrik Middeldorp *en* Agatha Maria Haze.
 Willem Abraham Hondewinkel *en* Adriaantje van Riel.
 Gerrit Burger *en* Johanna Catharina Sparenberg.
 Jan Hendrik Oonk *en* Geertruyd Nebelink.

To zamen 44 Paaren

Afgekondigt, 21 April.

Den Wel Ed. Heer Carel Andries van Gheel Roël *en* Jonkvrouwe Margaretha Nepveu.
 Den Wel Ed. Heer Mr. Willem Daniel Cramer *en* Jonkvrouwe Wilhelmina Serrurier.
 Den Wel Ed. Heer Pieter Gerard Holthuysen *en* Jonkvrouwe Sandrina Louisa Lepeltak.
 Nicolaas Stalling *en* Margaretha de Lange.
 Johannes Scheffer *en* Johanna Catharina Halswijk.
 Johannes de Vries *en* Catharina Christina Schlingman.
 Arend Seven *en* Catharina Johanna Reyn.
 Jean David Marguerat *en* Anna Elifabeth Nomsz.
 Gerrit Hendrik Meesman *en* Regina Elifabeth Oostendorp.
 Antonie Hermfen *en* Maria Alida Staring.
 Joannes Wilhelmus Schermele *en* Johanna Maria Binda.
 Adam Janfen Meijer *en* Judith Spreus.
 Pieter Antonie Cornelisen *en* Brenda Alida Werningh.
 Jan Koster *en* Aaltje van Dray.
 Abraham Isaac *en* Judick Heineman.
 Willem van Vliet *en* Woutertje Heyleman.
 Hermanus ten Oort *en* Annetje Klijboom.
 Johan Heinrich Elmers *en* Aaltje Gerritzen.
 Johannes Henricus Keelman *en* Hendrika Regina Plakke.
 Jan de Boer *en* Ritske Klaas Croen.
 Jan Hendrik Koofe *en* Marritje Kleman.
 Tijmen Bruyn *en* Gerritje Jans.
 Bernardus Adrianus Cehink *en* Maria Jacoba Spetel.
 Gerardus Joannes Hermfen *en* Theodora Martens.
 Anthony Brak *en* Helena Rus.

- Wilhelmus van Bloem *en* Alida de Vries.
 Reinierus ten Brink *en* Maria Geertruyda Hendrix.
 Jean Salomon Steenbusch *en* Catharina Elifabeth van Rechle.
 Pierte Guillaume Scholten *en* Maria van Bergen.
 Johan George Degenhard *en* Johanna Helena Meurer.
 Franciscus Beker *en* Joanna Nagel.
 Hendrik Davids *en* Geertruy van Olt.
 Bartolius Badenhuyfen *en* Elifabeth van den Anel.
 Henricus Crams *en* Dorothea Haafert.
 Wilhelm Holman *en* Elifabeth Bot.
 Carel Mennegal *en* Maria Anna Degens.
 Jacobus Boumeester *en* Hillegonda Weeswijk.
 Jacob Ludwich Bangert *en* Catharina Agatha Cornelisfen.
 Willem Edelman *en* Johanna Francisca Adix.
 Willem Johan Christiaan Rühle *en* Anna Bernardina Vromans.
 Johannes Mattheus Longhuwetz *en* Maria Theresia Franken.
 Johannes Evers *en* Catharina Elifabeth Maiszons.
 Willem Pasi *en* Petronella Botes.
 Willem Ghsbert van der Baan *en* Anna Allmacher.
 Jacobus Lambertus Buckewonncke *en* Anna Geertruda Plagge.
 Albert Outman *en* Berndina Braams.
 Jacob Molter *en* Hendrika Klinkers.
 Jan van Ede *en* Martha Kiesel.
 Gerrit Aar *en* Dorothea Cornelisfen.
 Jan van Barenburg *en* Jacoba Maria van Alten.
 Hendrik Willem Moritz *en* Lena Jacoba Raabe.
 Jan George Bosman *en* Christina Weeda.
 Jacob Beeking *en* Everte Overeem.
 Roelof Klinkert *en* Jacoba Jorisfen.
 Johan Frans Carel Huntzman *en* Anna Helena Cornelia Blanke.
 Salomon Isak *en* Rebecca Jonas van Praag.
 Theodorus Willerdieck *en* Petronella van Glashorst.
 Cornelis Hottentot *en* Helena Post.
 Hendrik Charles la Fargue *en* Elifabeth Catharina Guillot.
 Jacobus Scholten *en* Jannetje van Voorthuyfen.
 Jan Lucas van Veen *en* Gesina Maria Schram.
 Hendricus Cuypers *en* Petronella Boofenboom.
 Fredricus Lucas Scheuten *en* Anna Maria Renfenbrink.
 Heinrich Mohrman *en* Bolette Daal.
 Philebert Soeter *en* Anna Elifabeth van der Dusen.
 Johan Geerhard Christiaan Vooges *en* Maria Helder.
 Cornelis Niorop *en* Johanna Elifabeth Mannaurij.
 Henrich Wilhelm Buschman *en* Wilhelmina Scholten.
 Jean Pierre Milet *en* Susanna Joanna Kolijn.
 Aron David Cohen *en* Rachel Isak Berend.
 Wouter van Eek *en* Grietje van der Horst.
 Georg Heinrich Gottlich *en* Geertruy Elifabeth Broekhuysen.
 Arien Kooy *en* Dorothea van Tinteren.
 Jacobus Wolvers *en* Everdina van Baal.
 Arij Overeinder *en* Johanna Margaretha Mullers.
 Johannes Holmes *en* Maria Elifabeth Heesen.
 Johannes Bernardus Glazer *en* Susanna Aleidis Wilhelmina Bommel.
 Jan Barackate *en* Everdina Schuurman.
 Mattheas Hoogers *en* Anna Maria Christira Gettirdis van Kampen.
 Johan George Wagener *en* Helena Guleman.
 Gerke Bot *en* Maria Banning.
 Johan Georg. Brack *en* Dina Gerritz.
 Fredrik Willem Eyfart *en* Christina Wilhelmina Maria Tak.

To zamen 83 Paaren.

NAAM.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zooals dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

<i>Maandag 11 Maart.</i>		Overl.	Jaar.
7	Gerrit Suikert, <i>m. kh.</i>	76	
8	Elisabeth Frederika Hahn, <i>l. kh.</i>	4	
8	Lourens Nes, <i>l. o. k.</i>	69	
8	Egbert Swoofers, oudste zoon van de wed. A. Swoofersink, <i>l. kh.</i>	26	
7	Johannes Menzel, <i>a. kh.</i>	54	
6	Elisabeth Hamer, dogter van J. Hamer, <i>k. kh.</i>	7	
9	Martha Mulder, wed. van J. Meijer, <i>a. kh.</i>	71	
9	Klaas Lubbe, <i>a. kh.</i>	m. 51	
9	Johanna Geertruyda Viett, <i>w. kh.</i>	5	
8	Jean Croix, <i>w. k.</i>	75	
9	Catharina Africa Sprée, <i>k. kh. w.</i>	10	
8	Ida Catharina Knefken, <i>w. kh. w.</i>	8	
10	Jacobus Walenk, <i>w. kh.</i>	w. 6	
8	Anna Cornelia Hijs, <i>l. kh.</i>	d. 14	
7	Anna Aletta Winter, huisvr. van J. L. H. Moutma, <i>n. k.</i>	26	
<i>Dingsdag 12 Maart.</i>			
10	Anthoñij Breetvelt, jongste zoon van A. Breetvelt, <i>a. kh. w.</i>	4	
9	Wilhelmina Botman, een Burger Weeskind, <i>w. kh.</i>	20	
9	Siemon Barje, <i>w. kh.</i>	33	
11	Catrina Huyfing, <i>d. kh.</i>	4	
10	Antje Jansz Bruinsma, wed. T. Viett, <i>w. kh.</i>	80	
<i>Overl.</i>			
9	Catharina Fabrik, wed. van E. Versteeg, <i>a. kh.</i>	80	
8	Jannetje Geytik, huisvr. van J. Post, <i>a. kh.</i>	65	
9	Ida Diana Elzevier, <i>a. k.</i>	74	
10	Willem Klarenbeck, eenigste zoon van C. Klarenbeck, <i>a. kh.</i>	7	
10	Anna Storm, <i>l. kh.</i>	7	
11	Sofanna Theodora Hillenaar, <i>k. kh.</i>	m. 12	
10	Eduard Henri Wolfers, <i>k. kh.</i>	4	
10	Anna Maria Schooning, <i>k. kh.</i>	8	
<i>Woensdag 13 Maart.</i>			
10	Geertruyda de Kroef, huisvr. van J. Koek, <i>a. kh.</i>	33	
9	Elisabeth van Dijk, wed. van G. Aland, <i>l. kh.</i>	68	
8	Tieleman van Fraderer, <i>w. kh.</i>	21	
9	Jan van Egmond, <i>al. k.</i>	82	
11	Carstet Sikket, <i>oo. k.</i>	60	
11	Cornelis Roos, <i>a. kh.</i>	d. 21	
11	Alida Mekeerenburgh, laatst wed. van S. Jelles, <i>k. kh.</i>	70	
10	Johannes de Vries, jongste kind van O. de Vries, <i>d. kh.</i>	w. 13	
10	Jona Bateram, <i>l. kh.</i>	29	
11	Gefina Klaver, oudste dogter van C. Klaver, <i>w. kh.</i>	11	
9	Anthoñij van Rossem, <i>a. kh.</i>	33	
10	Jan ten Seldam, <i>l. kh.</i>	72	
11	Jan Langevelt jr. soot van J. Langevelt, <i>k. kh.</i>	5	

Donderdag 14 Maart.

Overl.	Jaar.
9 Antje Boon, <i>a. kh.</i>	71
9 Jan Ernst Varweg, <i>k. kh.</i>	60
11 Johannes Spitt, <i>k. kh.</i>	48
12 Jacobus Siepers, <i>a. kh.</i>	w. 3
12 Anthonie Grobbie, <i>a. kh.</i>	71
13 Gerrit Lange, <i>k. kh.</i>	76
14 Johanna Blad, <i>k. kh.</i>	ca. ½
12 Het ongedoopte Kind van de huisvr van H. F. Baerfelman, <i>k. kh.</i>	u. 24
13 Jannetje van Tongeren, huisvr. van A. de Ridder, <i>a. kh.</i>	74

Vrijdag 15 Maart.

14 Gerhardus Johannes ter Maat, <i>sil. k.</i>	56
13 Mietje Hudde, wed. van J. Noortbeek, <i>l. kh.</i>	72
14 Diwertje Botter, huisvr. van L. Pelotier, <i>a. kh.</i>	36
14 Hendrik Arnold van Baafelen, <i>k. kh.</i>	4
13 Lammert Lammerse, <i>k. kh.</i>	77
12 Dirk Smit, <i>w. kh.</i>	19
13 Gerrit van Emmerhorst, <i>k. kh.</i>	1
13 Hendrica van den Akker, wed. H. Boenders, <i>k. kh.</i>	71
11 Martinus Meeuwissen, <i>k. kh.</i>	45
10 Jannetje Bosman, wed. van B. Abbink, <i>a. kh.</i>	64
14 Pieter Christiaan Eyben, <i>l. o. k.</i>	4
12 Maria Hauwerdt, huisvr. van J. Bessem, <i>k. kh.</i>	34
12 Maria Margaretha Rog, wed. G. Elsing, <i>eng. k.</i>	77
11 Maria Boschard, <i>k. kh.</i>	d. 7
14 Ariaantje Coertsen, huisvr. van J. Hartsenberg, <i>w. kh.</i>	69
13 Johannes Henricus te Poete, <i>n. kh.</i>	52
13 Catharina de Boer, <i>a. kh.</i>	76
14 Henriette Guillaumette Keyts, laatst wed. D. Nirschaer, <i>l. kh.</i>	65

Saterdag 16 Maart.

14 Maria Heyde, huisvr. van G. H. Heidland, <i>l. kh.</i>	55

Overl.	Jaar.
12 Hendricus Bernardus Verhuys, <i>a. k.</i>	45
14 Geertje Harms. Nap, huisvr. van C. Meijer, <i>l. o. k.</i>	36½
15 Dorothea van den Berg, huisvr. van H. de Wit, <i>l. kh.</i>	31
15 Ariaantje van Doorn, huisvr. van H. Buurman, <i>w. kh.</i>	33
13 Hendrik Zwart, <i>l. kh.</i>	43
14 Alida Sophia Wilhelmina Nikolaay, <i>n. kh.</i>	24
14 Casper Hendrik Staalmeijer, <i>o. k.</i>	43
13 Pieter Johannes Broek, <i>k. kh.</i>	w. 9
13 Pieter Schibion, <i>k. kh.</i>	w. 5
14 Huberta van Eldick, huisvr. van J. Oghijm, <i>l. kh.</i>	66
13 Willemina van den Acker, wed. J. Moolendijk, <i>l. kh.</i>	56
15 Het ongedoopte Kind van C. Borghard, <i>w. kh.</i>	d. 2

Het getal der Dooden is 117.

Maandag 18 Maart.

15 Agnieta Estra Limper, <i>k. kh.</i>	2
14 Anna Beumer, laatst wed. van F. W. Wegman, <i>l. o. k.</i>	69
14 Anna Severs, wed. van J. Teersma, <i>a. kh.</i>	78
15 Gerritje Gregorius tweede dogter van H. Gregorius, <i>w. kh.</i>	15
16 Hendrik Evers jr. enige zoon van H. Everts, <i>a. kh.</i>	2
16 Franciscus Xaverius Smits, <i>l. kh.</i>	w. 4
15 Jan Loysma, <i>w. k.</i>	76
14 Gerrit van Santen, <i>l. a. k.</i>	30
16 Maria Elifabeth Buerenheym, huisvr. van J. M. Wolz, <i>a. kh.</i>	57
17 Jan Willem Albronda, <i>w. kh.</i>	w. 3
18 Alida Halwigh, <i>l. kh.</i>	24
15 Pieter Bley, van onder <i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en begr. op <i>l. a. kh.</i>	46
16 Catharina Doll, wed. van M. Timman, <i>w. k.</i>	77 en 5 m.

M E R C U R I U S 1751

Dingsdag 19 Maart.

Overl.	Jaar.
17 Wilbelmina Buyk, <i>l.kh.</i>	42
14 Anna Hop, huisvr. van J. F. Schleijer, <i>l.n.k.</i>	60 en 5m.
16 Pieter Matthijs Mulder, <i>a.kh.</i>	67
17 Anna de Groot, wed. van J. Guillaumsz, <i>n.k.</i>	ca. 87
16 Jan Leeman, <i>k.kh.</i>	14
16 Catharina Greter, huisvr. van J. de Haas, <i>n.k.</i>	69
16 Arnoldus Wamstoecker, <i>k.kh.</i>	78
16 Hendrik Lendelaar, jongste zoon van J. Lendelaar, <i>a.kh.</i>	24
15 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van J. H. Rich, <i>z.k. u.</i>	10
17 Teanis Kist, <i>l.kh.</i>	1
15 Vrouwe, Arnolda Jannette van Braam, wed. L van Helsdinger, <i>n.z.c.</i>	81
17 Maria Magdalena Schwenge, <i>n.kh.</i>	14
17 Elisabeth Paal, wed. van J. Schermer, <i>w.kh.</i>	56
18 Hendrik Jan Homburg, <i>w.kh.</i>	6
17 Hendrik Heemkerk, <i>k.kh.</i>	5
15 Rijk Everts, oudste zoon van de wed. R. Everts, <i>w.k. ca.</i>	211
16 Johanna Poulina Vermeys, eenigste dochter van E. Vermeys, <i>a.kh.</i>	14
17 Geysberdina Hillebrand, wed. J. Reuvekamp, <i>n.kh.</i>	64
17 Pieter van den Berg, <i>w.kh. w.</i>	6
16 Andreas Koert, <i>k.kh.</i>	1 en 7m.
18 Cornelia Eggerding, <i>n.kh.</i>	43

Woensdag 20 Maart.

18 Johanna Smits, een A. M. N. Weeskind, <i>l.kh.</i>	30
17 Emmetje van ter Mey, wed. A. van den Hoed, na <i>Loonen</i> uitgev.	76
19 Hendrika Nieuwland, huisvr. van M. Paereboom, <i>a.kh.</i>	26
17 Antonia Voormans, jongste dochter van P. J. Voormans, <i>n.kh.</i>	

Overl.

Overl.	Jaar.
18 Maria Christina Magdalena Luttge, <i>n.kh.</i>	3
19 Willem Redelaar, <i>l.o.k.</i>	70
17 Gerrit van Iperen, eenigste zoon van M. C. Heeneschut, <i>k.kh.</i>	m. 8
18 Willem Berlips, <i>k.kh.</i>	m. 8
18 Wesfelina Mierdiok, huisvr. van H. Canneberg, <i>l.kh.</i>	46
18 Anna Maria Knienoud, huisvr. van A. H. Trouw, <i>k.kh.</i>	55
16 Jacob Hengers, <i>w.kh.</i>	d. 8
18 Jan Returop, <i>k.kh.</i>	14
19 Agnetta Heuk, huisvr. van A. Menke, <i>l.kh.</i>	44
20 Jan Kroefen, <i>k.kh.</i>	77
20 Wipke Spreng, huisvr. van J. Kroefen, <i>k.kh.</i>	76
16 Anna Maria Gantijn, <i>k.kh.</i>	d. 8

Donderdag 21 Maart.

19 Johannes Avink, <i>l.kh.</i>	58
20 Pieter Boterkooper de Roever, na <i>Monnikendam</i> uitgev.	6
16 Maria van Bercum, huisvr. van J. Snoek, <i>z.k.</i>	25
19 Sara van Nunen, wed. van G. Brouwer, <i>a.kh.</i>	72
20 Anna Magdalena Pijfers, wed. H. Kuyper, <i>a.kh.</i>	38
18 Petrus Matthijs Siebelitz, <i>o.k.</i>	30
17 Willemina Gefina Weeling, wed. P. Kruger, <i>l.kh.</i>	39
19 Adrianna Willemina van Vee- ren, <i>w.kh.</i>	ca. 4
19 Jan de Waart, <i>k.kh.</i>	u. 12
20 Louwerens Brouman, <i>a.kh.</i>	69
18 Hendrika Meijer, huisvr. van H. ter Haar, <i>a.kh.</i>	46
19 Claas Wildeboer Jr. <i>no.k.</i>	w. 4
19 Albert Mulder, eenige zoon van D. Mulder, <i>l.kh.</i>	m. 11

Vrijdag 22 Maart.

19 Henderina Ellewaard, <i>w.kh.</i>	40
18 Maria Sant, <i>l.kh.</i>	53
21 Anna Gerardina Jannette van Demmeltraads, na <i>Maarssen</i> uitgev.	1 en 7m.

Overtl.	Jaar.
21 Johannes Formijn, <i>k.kh.</i>	8
20 Johannes Knops, <i>l.kh.</i>	35
21 Maria Jofephina Baré, <i>s.kh.</i> ca.	3
19 Agta Ringers, <i>s.kh.</i>	19
21 Jannetje Schouten, wed. van
H. de Zeeuw, <i>s.k.</i>	09
21 Louisa Cathrina Bertrand,
<i>k.kh.</i>	W. 17
18 Johannes Hanslof, <i>k.kh.</i>	35½
21 Dirk Beukman, <i>l.kh.</i>	8
29 Maria Filifisté Struik, <i>w.kh.</i> w.	7
<i>Saturdag 23 Maart.</i>	
29 Cathrina Verhaar, wed. van R.
Kerkhof, <i>s.kh.</i>	60
21 Anna Diana Waterloo, wed.
S. Gerrand, <i>s.kh.</i>	86
22 Gottfried Gröns, eenige zoon
van H. G. Croot, <i>s.k.</i>	9
21 Hentje Willemina Willemse,
<i>s.kh.</i>	1½
22 Nicolaas Theodorus van Kem-
pen, <i>s.kh.</i>	ca 3
22 Johannes Zwaarom, <i>l.kh.</i>	w. 4
22 Catharina Geertruyda Wihel-
mina Tielleman, jongste dochter
van W. Tielleman Jr <i>s.k.</i> d.	14
20 Willemina van Deventer,
<i>s.kh.</i>	18
22 Geertruy Oetlijk, <i>l.kh.</i>	68
22 Maria Alida Neubert, huisvr.
van C. Dahlenbroek, <i>w.k.</i>	32
22 Elisabeth Börnius, een A. M.
N. Weeskind, <i>l.kh.</i>	81
21 Christianus Pronk, <i>k.kh.</i> w.	10
20 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van W. Brocades,
<i>s.kh.</i>	d 16,
19 Elisabeth Jacobsa Reykhoff,
huisvr. van M. de Klerk, <i>l.kh.</i>	26
20 Jan Cornelis Weegewijs, jong-
ste zoon van J. P. Weegewijs,
<i>l.kh.</i>	ca. 1
20 Gerrit Vosbrink Boon, <i>s.k.</i>	60
21 Neeltje Staats, jongste dochter
van C. Staats, <i>l.kh.</i>	3
18 Elisabeth Santweer, <i>l.kh.</i>	12
Het getal der Dooden is 135.	

Maandag 25 Maart.

Overtl.	Jaar.
21 Pieter Marten Horn, <i>s.kh.</i>	30
22 Casper Hurman, <i>s.kh.</i>	28
22 Charlotte Willemina van der
Zee, <i>w.kh.</i>	1½
22 Frans Baredt, <i>s.kh.</i>	49
22 Klafina Bodet, huisvr. van C.
Duller, <i>s.kh.</i>	26
24 Emannel Francois Privat Col-
lij, <i>l.kh.</i>	½
22 Pieter Hoogland, van onder
<i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en
begr. op <i>s.l.kh.</i>	50
24 Hendrica van der Zee, <i>l.kh.</i> w.	6
24 Adam Koelman, <i>s.kh.</i>	4
21 Lambertus Piaster Gerritz,
<i>est.k.</i>	5re, 4 m.
22 Margaretha Kleinhoff, huisvr.
van C. Pieterfen, <i>no.k.</i>	29
24 Johan Hendrik Philip Kapfien-
ner, <i>w.kh.</i>	me 10
22 Maria van Velle, wed. van J.
Guntere, <i>k.kh.</i>	65
22 Maria Jacobsa Kerkpaw, <i>l.kh.</i> w.	13
24 Johannes Pieterse, eenige zoon
van J. Pieterse, <i>s.kh.</i>	w. 2
22 Fredrik Wilhelmus Huysman,
<i>s.kh.</i>	5
24 Theodorus Jacobus Mulder,
<i>l.kh.</i>	d. 8
22 Eva Viet, <i>s.kh.</i>	65
<i>Dingsdag 26 Maart.</i>	
22 Gerste Willem Kouper, jongste
behuwd zoon van G. Eijden,
<i>oo.k.</i>	4
22 Louwerens Boekhout, eenige
zoon van J. Boekhout, <i>w.kh.</i> d.	1
22 Arnoldus van Reenen, <i>s.kh.</i>	33
24 Jan Netens Jr, <i>s.kh.</i>	8
22 Margrieta Leonarda Binchard,
huisvr. van A. de Villouasse,
<i>s.kh.</i>	43
22 Catharina Bon, eenige dochter
van T. J. Bon, <i>s.kh.</i>	42
24 Maria Sophia Schrems, huisvr.
van P. Boullion, <i>l.kh.</i>	53
21 Elise Meylink, <i>s.k.</i>	48

Overl.	Jaar.
25 Barbara Jofina Millet, <i>l. k.</i>	79
26 Johanna Maria Willemina Mo-
lien, <i>a. k.</i>	79
23 Johannes Swaneveld, <i>w. k.</i>	70
25 Tijlting Tomas, <i>a. k.</i>	28
25 Coenraad Rademaker, <i>a. k.</i>	34
23 Joo Jacob Boselman, <i>a. k.</i>	81
23 Martetje Muntzner, <i>l. k.</i>	77
24 Maria Laar, wed. M. Koop,
<i>l. k.</i>	70
25 Willem de Jong, <i>k. k.</i>	70
25 Alexander Antonius Gommers,
jongste zoon van H. Gommers,
<i>a. k.</i>	34
23 Jacobus van Broek, <i>a. k.</i>	34
23 Jan van Veen, <i>a. k.</i>	34
23 Sophia la Boelje, jongste dog-
ter van P. la Boelje, <i>w. k.</i>	34
24 Anna Carolina Klein, huisvr.
van B. C. Kloosmeijer, <i>w. k.</i>	35
21 Barteld Cornelis de Wilde,
jongste zoon van W. Omer-
wagh, <i>a. k.</i>	31
<i>Woensdag 27 Maart.</i>	
24 Jan Jacob Terree, <i>a. k.</i>	47
25 Catharina Koolage, een A. M.
N. Weeskind, <i>l. k.</i>	18
25 Clafina Schur, een A. M. N.
Weeskind, <i>l. k.</i>	15
25 Pieter Nahon, <i>a. k.</i>	15
25 Elisabeth Johanna Jacobs Koch,
huisvr. van J. F. A. Rieger,
<i>a. k.</i>	37
26 Hendrik Joo Buins Ruelofs,
aanfte zoon van G. Ruelofs,
na <i>Naardus</i> uitgev.	2
25 Maria Elisabeth van Laet, huisvr.
van G. D. Rodde, <i>a. k.</i>	127
24 Willem Wikerink, <i>w. k.</i>	104
25 Willemijntje Barink, een D. A.
A. Weeskind, <i>a. k.</i>	38
25 Pieter Koernd Duwel, <i>w. k.</i>	18
25 Het ongetoopte Kind van de
huisvr. van B. Hartack, <i>l. k.</i>	8
25 Geheer Catharina Rosendaal,
laast wed. van F. L. Rosch,
<i>w. k.</i>	57

Overl.	Jaar
25 Willem Hendrik Krijenbilde,
<i>k. k.</i>	37
23 Engelje de Wilde, wed. van
J. van Rierbeck, <i>w. k.</i>	57
24 Cornelia van Kerkhof, huisvr.
van J. Loois, <i>l. k.</i>	40
26 Jannetje van der Hoeff, wed.
D. Buijes, <i>w. k.</i>	71
24 Hendrik Stork, <i>a. k.</i>	49
25 Joannes Bolvens, <i>o. k.</i>	59
25 Willem van Kampendijk, <i>l. k.</i>	58
25 Benjamin Troost, <i>w. k.</i>	78
<i>Donderdag 28 Maart.</i>	
26 Jan Lankhoff, <i>l. n. k.</i>	70
24 Jan van der Steen, oudste zoon
van J. van der Steen, <i>k. k.</i>	24
25 Ernst Justus Nalop, <i>k. k.</i>	11
27 Elise Uyenbroek, oudste dog-
ter van B. Uyenbroek, <i>l. k.</i>	112
27 Anna Jansma, huisvr. van W.
Rebel, <i>no. k.</i>	51
26 Geerdus Johannes Broekhuys,
jongste zoon van H. Broek-
huys, <i>l. k.</i>	54
25 Klaas Grauekamp, <i>a. k.</i>	76
25 Maria Kraiger, wed. van H.
la Grois, <i>a. k.</i>	61
26 Johanna Maria Stijl, wed. L.
Stijl, <i>a. k.</i>	72
27 Sara Willemina Maria Koning,
<i>l. k.</i>	1
28 Willem Koppe, <i>w. k.</i>	41
25 Hendrik Hertog, jongste zoon
van H. Hertog, <i>a. k.</i>	5
26 Willem Schoonhaer, <i>a. k.</i>	45
26 Marretje Tamms, wed. van
H. Muller, <i>k. k.</i>	72
24 Johannes Hendrikus Kallen,
<i>a. k.</i>	22
24 Barbara Esfelman, <i>a. k.</i>	5
25 Petronella Tavenier, wed. G.
Jans Lauer, <i>a. k.</i>	72
<i>Vrijdag 29 Maart.</i>	
26 Geertruy Alida Wijnster, een-
ge dogter van J. Wijnster,
<i>no. k.</i>	24

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
27	Elisabeth Grotskopf, <i>a. kh.</i> d. 13	29	Barta Hummeling, huisvr. van C. Sproek. <i>a. kh.</i> 44
27	Carriena Geyfelaar, <i>a. kh.</i> m. 11	30	Margaretha Hendrina van den Broek, wed. J. H. Koster, <i>n. kh.</i> 56
25	Anna Elisabeth Cornelia Pareau, <i>wa. k.</i> w. 7	23	Harmen Harmas, <i>k. kh.</i> 23
27	Berendina Antonia Lemkes, jongste dochter van E. Lemkes, <i>k. kh.</i> d. 9	30	Het dood eer wereld gekomen Kind van de huisvr. van G. de Koning, <i>o. k.</i>
28	Catharina Wijnandts, echtgenoot van F. J. Pelletier, <i>wa. k.</i> 36	29	Sard Bruntink, jongste dochter van J. Bruntink, <i>w. k.</i> 14
28	Salomon Verloy, <i>n. kh.</i> 53	30	Jan de Vries, <i>k. kh.</i> 71
27	Adam de Groot, <i>k. kh.</i> w. 11	28	Marretje Timmers, wed. van G. Hulfcher, <i>a. kh.</i> 68
28	Anna Christina Wijsman, <i>a. kh.</i> 11	29	Gezina Gorsen, huisvr. van J. A. Vervloet, <i>l. kh.</i> 35
28	Carriena Speelman, laat wed. van A. Andriase, <i>a. kh.</i> 54	30	Jan Rob. <i>a. kh.</i> 54
26	Willem Hendrik de Wijs, <i>w. k.</i> 65	29	Catharina van Wateren, <i>a. kh.</i> 81
<i>Saterdag 30 Maart.</i>		30	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van M. Paterachi, <i>z. k.</i>
29	Maria Magdalena Sieffant, wed. van D. Bars, <i>oug. k.</i> 70	30	Jannetje Kroos, een Banger Weeskind, <i>w. k.</i> ca. 80
28	Hermanus Fredericus Boos, <i>a. kh.</i> 87	<i>Dingsdag 2 April.</i>	
29	Sophia Antonetta Mayer, <i>a. kh.</i> 21	29	Dirk ter Braak, <i>l. kh.</i> 60
26	Joseph Beekman, <i>k. kh.</i> 64	1	Maria Morel, een A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i> 18
29	Dirkje den Exter, <i>a. kh.</i> w. 7	30	Petronella Maria Oxfort, wed. H. van Schalkwijk, <i>k. kh.</i> 77
26	Jacoba de Rijger, laat wed. D. Brand, <i>k. kh.</i> 65	31	Jan van der Horst, <i>a. kh.</i> 1
29	Het ongedoopte Kind van de huisvr. van P. L. C. Schmidt, <i>l. kh.</i> u. 24	30	Adriana de Jong, <i>a. kh.</i> 83
29	Andries Roelofs, <i>k. kh.</i> m. 11	28	Andreas Rink, <i>l. kh.</i> 54
27	Seyke Andris, huisvr. van K. Ates, <i>n. kh.</i> 42	1	Joannes Maximilianus van der Linden, eenige zoon van J. A. van der Linden, <i>o. k.</i> w. 8
29	Willem Pieter van Eekhout, <i>l. kh.</i> d. 29	1	Manes van der Velden, <i>a. kh.</i> 36
27	Catharina Heerke, huisvr. van A. van der Lelie, <i>l. kh.</i> 34	1	Jan van Nes, <i>a. kh.</i> 85
Het getal der Dooden is 160.		31	Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van Dirk Wakker, <i>l. n. k.</i>
<i>Maandag 1 April.</i>		1	Sara Smit, <i>w. kh.</i> 24
30	Marinus Gijbertus van Vlis-lingen, <i>l. n. k.</i> 31	31	Antje Koop, <i>l. kh.</i> 2
31	Jan Pieters Koothof, <i>k. kh.</i> w. 5	1	Adrianus Thijs, <i>w. kh.</i> 31
29	Guillaume Groen, eenige zoon van N. Groen, <i>w. kh.</i> ca. 4	1	Truytje Tioret, eenigste dochter van P. Tioret, <i>l. kh.</i> d. 2
29	Pieter van Ryn, <i>k. kh.</i> 35	29	Helena Klink, <i>n. kh.</i> 23
		30	Salomon Gerant, <i>w. kh.</i> 61

Woensdag 3 April.

Overl.	Jaar.
1 Mietje Spoelstra, <i>a. kh.</i>	w. 11
2 David Johannes Kaijen, eenigste zoon van de wed. J. H. Kaijen, <i>a. kh.</i>	4
1 Cornelia Dedelman, huisvr. van J. Westerkamp, <i>l. kh.</i>	53
1 Johs. Jacobus Smit, jongste zoon van G. P. Smit, <i>a. kh.</i> 2 en 2 m.	
30 Janna Henderica Vorst, een Burger Weeskind, <i>w. kh.</i>	44½
1 Vrouwe, Judith Elisabeth Thuret, wed. de Hr. en Mr. J. Bastiaanse, na <i>Wesp</i> uitgev.	71
1 Catharina Rijmer, jongste dochter van H. Rijmer, <i>a. kh.</i>	4
1 Maria Catharina Binkhorst, eenigste dochter van F. Binkhorst, <i>o. k.</i>	3½
30 Anna Elifabeth Voorenboom, huisvr. van A. Falli, <i>a. kh.</i>	66
3 Johanna Rijs, <i>a. kh.</i>	w. 9
1 Jan Hieselaar, <i>w. kh.</i>	44
39 Gerrit Dirks, <i>a. kh.</i>	7
30 Cornelis van Hieren, <i>k. kh.</i>	w. 13
1 Johannes Rijpe, <i>a. kh.</i>	55
1 Maria Prins, huisvr. van H. Pastering, <i>k. kh.</i>	39
31 Cornelis Ramak, <i>k. kh.</i>	46
1 Maria Alegonda van Lingen, eenige dochter van J van Lingen, <i>a. kh.</i>	5
1 Staats van Mekelenburg, <i>l. kh.</i>	52

Donderdag 4 April.

(*) Dirk Dijk, <i>o. z. c.</i>	ca. 52
3 Harmanus Weefing, <i>w. kh.</i>	43
3 Antje Dirks, jongste dochter van D. Dirks, <i>n. kh.</i>	23
31 Grietje Wetselaar, <i>n. kh.</i>	5
2 Maria Monjeé, huisvr. van J. Rixwinkel, <i>z. k.</i>	64
29 Johanna Cornelia van Hemert, <i>w. kh.</i>	w. 5
2 Elifabeth de Meijer, <i>l. kh.</i>	w. 16
3 Catharina Boekhout, wed. van A. Berreman, <i>a. kh.</i>	64

Overl.

Overl.	Jaar.
1 Harmen Heermans, <i>w. kh.</i>	64
1 Ariaantje Halfwas, wed. van J. Meijer, <i>w. kh.</i>	77
31 Cornelia Smeets, <i>l. kh.</i>	84
1 Johs. Wilhelmus Hefeding, oudste zoon van G. Hefeding, <i>k. kh.</i>	2
31 Hendrik Wilhelm Drees, <i>l. kh.</i>	63
2 Helena Tenk, huisvr. van C. Mulder, <i>a. kh.</i>	46
2 Christina Hendrica Tillemans, dochter van W. Tillemans, <i>o. k.</i>	3
3 Paulus Strijker, eenigste kind van R. Strijker, <i>a. kh.</i>	w. 14

Vrijdag 5 April.

1 Lamertje Kuyler, huisvr. van J. H. Reineke, <i>n. kh.</i>	45
2 Wilhelmina Clafina Verhagen, jongste dochter van M. Verhagen, <i>w. kh.</i>	w. 6
4 Arnoldus Troost, <i>l. kh.</i>	64
31 Johannes Hufen, <i>k. kh.</i>	32
4 Jacobus Brinks, zoon van J. Brinks, <i>k. kh.</i>	11
4 Bastiaan van Vliet, <i>a. kh.</i>	56
4 Sara Agefina van Driest, <i>w. kh.</i>	2
1 Jan Langenhoff, <i>k. kh.</i>	37
4 Helena Deekens, huisvr. van W. Courrech, <i>a. kh.</i>	45
4 Johannes Bel, eenigste zoon van J. Bel, <i>a. kh.</i>	24
2 Catharina Heeren, laatst wed F. H. Wuurman, <i>w. k.</i>	77
2 David Franciscus Dekker, zoon van A. Dekker, <i>a. kh.</i>	6

Saterdag 6 April.

4 Hendrika Bonjes, huisvr. van C. Hermans, <i>k. kh.</i>	44
4 Franciscus Lion, <i>w. kh.</i>	19
2 Engelbert Beijen, <i>o. z. c.</i>	65
4 Jansje Langevelt, wed van A. Borneman, <i>w. kh.</i>	59
5 Jan David Lobeck, <i>a. kh.</i>	63
5 Klaas Dirks, middelste zoon van D. Dirks, <i>n. kh.</i>	53

(*) Ziedt 27 December 1810 vermist geweest.

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
4 Cornelia van de Maasdijk,
huizer van H. Scholten, <i>a. kh.</i> 66		5 Philipous la Coste, oudste zoon
van P. la Coste, <i>a. kh.</i> 15	
4 Arent Franken, <i>a. kh.</i> 80		4 Maria Meyzel, dogter van J.
Meyzel, <i>a. kh.</i> 24	
4 Jan Pultenaar, zoon van C.
Pultenaar, <i>k. kh.</i> 20		Het getal der Dooden is 120.	

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Ondezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag den 1 April*.

- Huidenstraat, N. 33. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 800. Opgen.
Bloemstraat, N. 28. (Een Winkelhuis en Erve, in de) en hoek van de
eerste Dwarsstraat, *f* 400, in slag *f* 50. *Reuvekamp*.
Singel, N. 347. (Een Koopmans Huis en Erve, op 't) bij de Bergstraat,
f 5495. Opgen.
Beerenstraat, N. 3. (Een Huis en Erve, in de) *f* 2785. Opgen.
Beerenstraat, N. 8. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2775, in slag
f 60. van *Langen*.
Heerengragt, N. 38a (Een Koopmans Huis, waar achter een Tuin en
Erve, op de) over de Bergstraat, *f* 11900, in slag *f* 20. *Scholten*.
Haarlemmerdijk, N. 266. (Een Huis, Achterhuis en Erve, op de) bij de
Eenhoornhuis, *f* 3600. Opgen.
Spinhuissteeg, N. 15. (Een Huis, en Erve, in de) bij de Kloveniers-
burgwal, *f* 800, in slag *f* 1200. *Kraychat*.
Vijzelstraat, N. 59. (Een Winkelhuis en Erve, in de) op de hoek van en
in de Kerkstraat, *f* 6150, in slag *f* 700. *Reuvekamp*.
Heerengragt, Z. Z. N. 594. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve,
op de) bij de Utrechtsche Straat; mitsgaders een stal, Koetstruik, Pak-
zolders en Erve, op de Keizersgragt, achter het evengenoemde, N. 39.
(te zamen in één Koop) *f* 4000. Opgen.
Een Katoendrukkerij met deszelfs Huizinge, Koetshuis, enz., aan den
Amstel, aan de Weesperzijde, over het Tolhek, onder de Jurisdictie
van Nieuwer Amstel, N. 59 *f* 10000. Opgen.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 8 April*

- Keizersgragt, N. 334. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, genaamd
het Huis met de hoofden, en daar achter een Tuin, op de) bij de
Heerenstraat, *f* 9000, in slag *f* 1000. Opgen.
Prinsengragt, N. 433. (Een Huis en Erve, met deszelfs Tuin, op de)
over de Noordermarkt, *f* 3600, in slag *f* 16. Opgen.
Oude Teertuinen, N. 20. (Een Koopmans Huis en Erve, in de) *f* 4325,
in slag *f* 25. Opgen.
Prinsengragt, N. 891. (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij
den Amstel, *f* 2450, in slag *f* 1000. *Sandink*.

STAAT-

- Singel, N. 512. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de St. Jorisstraat, *f*3525, in slag *f*275. *Clyven*.
- Kerkstraat, N. 29. (Een Winkelhuis en Erve, op de hoek van de) en Spiegelstraat, *f*1425, in slag *f*45. *van Langen*.
- Leidscheffraat, N. 101. (Een Huis en Erve, op de) bij de Keizersgragt, *f*4300, in slag *f*100. Opgch.
- Bloemgragt, N. 78. (Een Huis en Erve, op de) bij de Lijnbaansgragt, *f*2475, in slag *f*25. Opgch.
- Roosengragt, N. 20. (Een Pak- en Woonhuis, op de) *f*1500. Opgch.
- Vinkenstraat, N. 164. (Een Huis en Erve, in de) *f*650. Opgch.
- Palmgragt, N. 78. (Een Huis en Erve, op de) bij de Brouwersgragt, *f*400, in slag *f*10. Opgch.
- Lijnbaansgragt, N. 43. (Een Koetshuis, Stallinge en Erve, op de) bij de Spiegelgragt, *f*1900, in slag *f*100. Opgch.
- Hoogstraat, N. 3. (Een vierdepart in een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Kloveniers Burgwal, *f*500, in slag *f*90. *Houtkoper*.
- Een Plaizier Tuin, met deszelfs Huizinge, enz., buiten de Raampoort, bij het Janhansepap, genaamd *Zeerust*, N. 90. *f*200, in slag *f*50. *Hop*.
- Keizersgragt, W. Z. N. 619. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidscheffraat, *f*6600. Opgch.
- Keizersgragt, N. 628. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidscheffraat, *f*3750. *H. Meijer Jr.*
- Achtergragt, N. 47. (Een Huis en Erve, op de) over de Ofsenmarkt, *f*4100. Opgch.
- Kloveniers Burgwal, N. 101. (Een Huis en Erve, op de) bij de Slijkstraat, *f*4600. *Rijfkegel*.
- Haarlemmerdijk, N. 202. (Een Huis en Erve, op de) bij de Baanbrugsteeg, *f*1900. Opgch.
- Waal, N. 68. (Een Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de Smitssteeg, *f*2900. *Rijfkegel*.
- Vijzelstraat, N. 111. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Heerengragt, *f*1375, in slag *f*10. *A. Schouts*
- Een Plaizier Tuin, genaamd *Zomer-verblijf*, onder de Jurisdicte van Nieuwer-Amstel, op het Wenslouwepad, buiten de Raampoort, N. 44, 45 en 46 *f*870. Opgch.
- Ijgragt, N. 34. (Een Koekbakkers Winkelhuis en Erve, op de) bij de Schippersgragte, *f*1250, in slag *f*80. *Gravenhorst*.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 22 April*.

- Heerengragt, N. 272. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Korsesteeg, *f*5950, in slag *f*50. *Burlage*.
- Nieuwendijk, N. 145 en 144. (Twee Winkelhuizen en Erven, op de) bij de Smaksteeg, *f*2500. Opgch.
- Weesperstraat, N. 10. (Een Huis en Erve, op de) bij de Prinsengragt, *f*700, in slag *f*100. *van Langen*.
- Nieuwe Teertuinen, N. 3. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Lange Houtstraat, *f*1975. Opgch.

- Dwaarsboomflood, N. 11. (Een dubbeld Pakthuis en Erve, genaamd *de Paauw*, op) bij de Dijkstraat, *f* 5100, in slag *f* 900. *Haverkorn*.
- Een Tuin, genaamd *het Gendegen volloet*, met deszelfs Huizinge, enz. buiten de Leidfche Poort, op het Zandpad, N. 6. *f* 700, in slag *f* 30. *Meyburg*.
- Driehoekstraat, N. 1 en 2. (Twee Huizen en Erve, (te zamen in één Koop) in de) *f* 400. *Dresfelhuys*.
- Haarlemmerplein, N. 20. (Een Stal, Koetshuis, Bovenwoning en Erve, op 't) *f* 1300, in slag *f* 400. *Hop*.
- Blomstraat, N. 137. (Een Huis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, *f* 700. Opgeh.
- Eerste Liende Dwarsstraat, N. 23. (Een Winkelhuis en Erve, in de) bij de Lindegracht, *f* 1000, in slag *f* 400. *Schouten*.
- Een Winkelhuis en Erve, naast 't voornoemde, N. 24. *f* 200, in slag *f* 100. *Eeckhoff*.
- Tuinstraat, N. 54. (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de tweede Dwarsstraat, *f* 70. Opgeh.
- Houttuinen, N. 1. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) bij de Dommerstraat, in de eerste Disfelaarsgang, *f* 200. Opgeh.
- Schoutensteeg, N. 16. (Een Huis en Erve, in de) bij de Warmoestraat, *f* 100. *de Vriend*.
- Egelantiersgracht, N. 49. (Een Huis en Erve, op de) bij de laatste brug, *f* 1350, in slag *f* 250. *Eeckhoff*.
- Sloterdijkstraatje, N. 5. (Een Stal, Koetshuis en Erve, in het) bij de Teertuinen, *f* 150, in slag *f* 25. *van der Hagen*.
- Een Huis, Tuin en Erve, in 't dorp Buikflood, aan 't Westeind, N. 4. *f* 500. Dezelfde.
- Singel, N. 283 en 284 (Twee Huizen onder een Dak, met twee Tuinen en Erve, op de) bij de Romolensteeg; benevens een Huis en Erve, in de Langestraat, N. 22. Een dito, naast 't evengenoemde, N. 23; en een Achterhuis, naast 't voornoemde N. 24; nog een Huis naast 't gemelde, N. 25. *f* 14000. Opgeh.

Deze onderstaande *Schepen* zijn door den Ontvanger Principaal der Keizerlijke Douanes, geveild op *Woensdag 10 April*, aan het Bureau der Keizerlijke Douanes, in het voorm. Hotel der Marine.

Brikschip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *Equator*, lang over steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 20 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 14 voet 6 duim. *f* 4000, in slag *f* 500. *Stapparts Dirksz*.

Kofschip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *Jonkvrouw Katharina*, lang over steven 77 voet 9 duim, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 7 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 6 duim. *f* 800, in slag *f* 1500. *J. de Becker*.

Galjootſchip, (Een extra ordinair welbezeild Eenmast), genaamd *Fortuna*, lang over ſteven 49 voet 3 duim, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 3 duim. f 1175, in ſlag f 705. *Stapparts Dirksz.*

Hek-Tjalkſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de Jonge Gerrit*, lang over ſteven 37 voet 3 duim, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 11 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 10 duim. f 1200, in ſlag f 300. *C. de Grijs.*

Kofſchip, (Een extra ordinair welbezeild Vriesch) genaamd *de vrouw Hendriks*, lang over ſteven 54 voet, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 9 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 4 voet 6 duim. f 590, in ſlag f 60. *Moekens.*

Kofſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de vrouw Margaretha*, lang over ſteven 70 voet 4 duim, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet 6 duim. f 4150, in ſlag f 200. *C. Faber.*

Hek-Tjalkſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de Arie Vriensden*, lang over ſteven 58 voet, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet f 1825, in ſlag f 2. *H. D. Canne.*

Tjalkſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de Jonkvrouw Adriane Maria*, lang over ſteven 54 voet 5 duim, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 11 voet 6 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 9 duim. f 2100, in ſlag f 60. *P. Haastwer.*

Kofſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de Viglantie*, lang over ſteven 98 voet, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 16 voet 6 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 10 voet 3 duim. f 2950, in ſlag f 60. *J. Luyt.*

Boomſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de vrouw Elſabeth*, lang over ſteven 32 voet 9 duim, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet. f 225, in ſlag f 75. *H. D. Canne.*

Brikſchip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *vrouw Louiſa Elſabeth*, lang over ſteven 62 voet 6 duim, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 9 duim. f 3100, in ſlag f 100. *Stapparts Dirksz.*

Snikschip. (Een extra ordinair welbezeld) genaamd *de drie Gebroeders*, lang over steven 58 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 5 duim. *f*700, in slag *f*1. *H. D. Canne.*

Hek-Tjalkschip. (Een extra ordinair welbezeld) genaamd *de vrouw Gotsje*, lang over steven 56 voet 6 duim, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 10 duim. *f*925, in slag *f*175. *Dez.*

Hek-Tjalkschip. (Een extra ordinair welbezeld) genaamd *de vrouw Anna*, lang over steven 56 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 11 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. *f*300, in slag *f*300. *Dez.*

Vischhoeker. (Een extra ordinair welbezeld) genaamd *Sophia Anna*, lang over steven 62 voet 6 duim, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet 9 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 9 duim. *f*600, in slag *f*1200. *Dezelfde.*

Haringbuis. (Een extra ordinair welbezeld) genaamd *de Koster*, lang over steven 59 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 9 duim. *f*375, in slag *f*225. *Dezelfde.*

Poonschip. (Een extra ordinair welbezeld) genaamd *de Snelheid*, lang over steven 39 voet 8 duim, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 12 voet 4 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 1 duim. *f*575, in slag *f*40. *Jan Tentje.*

Deze onderstaande *Schepen* zijn geveild op *Maandag*
22 April, in het N. Z. Heeren Logement.

Kaagfchip. (Een extra ordinair welbezeld) gevoerd door Schipper ROELOF PATER, lang over steven 68½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 17 voet 7 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 8 voet 4 duim. *f*3000, in slag *f*800. *Opgeh.*

Paviljoen Kaagfchip. (Een extra welbezeld) gevoerd geweest door wijlen Schipper JAN VENERMAN, lang over steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 18 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 10 duim. *f*950, in slag *f*10 *Holtkuyfen.*

Kof-Scheepje. (Een extra ordinair welbezeld) lang over steven 50½ voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 13½ voet, hol bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 1 duim. *f*670, in slag *f*2. *Opgeh.*

Zijnde allen *Amsterdamsche* voeten.

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

VIER-EN-VEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTE LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

O m de voorgenomen aanflag te beproeven, zeilde men den volgenden morgen (11 Julij 1667) naar den hoek van *Olphoranes*; doch de wind tegen loopende, was men genoodzaakt aldaar te ankeren en te vernachten, wordende inmiddels aan zes bevelhebbers order gegeven om tot afbreuk van den vijand, voor 's *Konings Disp* te kruisfen. Den volgende morgen ligte de vloot met eene gunstige wind het anker, en zeilde zoo dicht aan het fort van *Harwitz* als mogelijk was; waarna zij in onderscheidene esquaders werd verdeeld, en den Vice-admiraal EVERTSZOON met zeven schepen benoemd om naar den noord-oost-kant te zeilen en het fort van die zijde aan te tasten; den Schout-bij-nacht VAN NES, om met zes schepen van binnen tot voor 't fort te loopen, en hetzelfde vandaar krachteloos te maken; terwijl de land- en zee-foldaten en marroozen het sein werd aangewezen, waarop zij zich omtrent *Feltonclif* aan land zouden begeeven en in slagorde scharen. De Ruard en DE RUITER nu ziende dat 't esquadier van den Vice-admiraal EVERTSZOON te ver. van de wal bleef liggen, en VAN NES het gat niet in liep, begaven zich in persoon aan boord van genoemde schepen, om dezelve te spoediger tot hunne bestemming te brengen; doch bij hun onderzoek bleek het, dat zoo wel de ondiepte als andere beletselen de oorzaken waren van hún achterblijven. Hierop werd last gegeven om de diepte met sloepen te zoeken; doch de wind intusfchen stil wordende, en de vloed verloopende, geraakte men te meer buiten de mogelijkheid om het voorgenomen doel te bereiken, wanneer men de schepen zoo dicht onder den wal liet loopen als doenlijk was. Het rapport van de bevelhebbers der uitgezondene sloepen kwam hierop neder; dat men met de schepen niet nader dan een halve kanonschot van het fort zou kunnen vlotten, en derhalven niet veel met vrucht tegen hetzelfde uitrichten.

Het volk nu intusfchen aan land gekomen zijnde, wachtte alleenlijk naar het binnen loopen en den aanval der oorlogsvaartuigen; doch doordien onze held bevond dat het kanonneeren van de schepen meestál zonder goed gevolg was en door het fort ruim zoo sterk werd beantwoord, besloot hij hetzelfde alleenlijk met de landmagt aan te tasten, waarvan een gedeelte tot achterhoede moest blijven om de boots en sloepen te bewaken, en te gelijk den inval der vijandelijke ruitery van achteren te verhoeden. Hierop trokken de gemelde troepen, onder bevel van den Kapitein DOLMAN, in goede order naar het fort, tot op een snaphaanschot na gevolgd wordende door den Ruard en den Lieutenant-admiraal D'z

WILTB, om in alle voorkomende gevallen bij der hand te zijn en hunne bevelen te doen gelden. Kort onder 't fort genaakt zijnde, liet men de matroozen met stormladders en handgeweer vooruit trekken; doch de Engelschen maakten zulk een hevig schrootvuur op dezelyen, dat zich dadelijk eene algemeene strik oorder den Nederlandschen landmagt verspreiden, waardoor zij de stormgereedschappen neder wierpen en achter eene hoogte bleven liggen. De bevelhebbers het fort nu meer van nabij beschouwd hebbende, en de onmogelijkheid ziende om hetzelfde buiten medehulp van de schepen te overmeesteren, besloten met hunne manschappen weder af te trekken, hetgeen ook in de beste order geschiedde. Deze aftogt deed den vijand weder nieuwe moed scheppen, waardoor hij eene aanval ondernam op de achterhoede, staande onder bevel van den Graaf VAN HOORN; doch de onze verdedigden de hun aantebetrovden post met zooveel taptoerheid, dat den vijand na een hevig gevecht, gespoedzaakt werd terug te keeren; waarna de manschappen ongehinderd door de boots en sloepen aan boord van de schepen werden gevoerd. Aldus liep deze aanval, hoe wél beraden ook, vruchteloos af, echter met een gering verlies, bestaande hetzelfde slechts in zeven dooden en vijfen-dertig gekwonden; dewijl het gezal tot deze onderneming gebrukt, in alles uit 1774 was bestond.

Hij begaf zich onze held weder met 'slands vloot hooger op voor de rivier van *London*, dewelke hij op nieuw van noudsom bezette; ook zond hij den Schout-bij-nacht VAN DER ZAAW met acht schepen voor 't gat van *Hornet*, ten einde de wijandelijke schepen, uit de Noordkomende, waar te nemen; en de Vice-admirals ZWERTS ZOOV en NIJW BOSSE STAR, naar 't Noordwaartland, om den vijand aldaar het binnenvoeren te beletten.

De voorspoed der Nederlandsche wapenen, en wel in 't bijzonder de zeges bij *Chattam*, had bij de Engelsche Gewoontmagniden, in de vredes-onderhandelingen te *Breda*, groote veranderingen te weeg gebragt, hoewel zulks in de voorstellen, door de Nederlandsche Gewoontmagniden aldaar gedaan, geen verhoil veroorzaakten, daar zij openlijk verklaarden: „ dat Hun Hoog Mog. wel verre waren van hoogmoedig te zijn op de „ voorspoed, die God aan hunne wapenen had gelieven te versleuen, zij „ intengendeel als nog bereid bleven om het vredeswerk op de voorgeselde „ gronden voort te zetten en te sluiten; doch dat men niet woude ver- „ zekeren of Hun Hoog Mog., bij verdere zegen of overwinning, zich „ altijd binnen die grenzen van gematigheid zouden bepalen, en gesland „ doen het geen door hun te voren was aangeboden.“ Deze aanbieding van de zijde van Hun Hoog Mog. bestond hier in: „ dat men al wat aan „ wederzijden veroverd was, of behouden, of terug wilde geven.“ De Engelschen stonden ook dat zij nu niets liever dan den vrede begerden, waartoe de verschillen tuschen Hun Hoog Mog. en den Koning van *Engeland*, ook die van *Frankrijk* en *Danemarcken* met de Engelschen werden vergeleken, zoo ver zulks met den last der Geanten was overeen te brengen; en om hierop de toetsing van den Koning van *Engeland* te bekomen, begaf zich een der Geanten ten spoedigsten naar *Londen*, met volkomene magt tot de onderteekening.

Hoewel de tijding van het gevorderde vredeswerk naar de vloot werd gezonden, ging deselve echter gepaard met eene onpakkere last, om den vijand tevens nog alle afbreuk en schade te doen die mogelijk was, het

zoo lang den vrede werkelijk tot stand was gebracht. Om nu de nodige kracht aan dit bevel bij te zetten, werden nog een groot getal proviant-schepen en branders uit *Texel* en de *Maas* naar de vloot gezonden; ook was men bedacht om een sterk esquadre van de vloot af te scheiden, om met hetzelfde op veertig Engelsche *Smirna*- en *Straatsvaarders* te kruisen, dewelke men wist dat eerstdaags werden verwacht en een zwak gelei-de van oorlogschepen bij zich hadden, en dezelve aantreffende, te be-machtigen of te vernielen.

(*'T vervolg hierna.*)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTE- NISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

- Mei
- 1 Alle confiscatie van goederen in *Holland* geheel afgeschaft. 1732. — 'T congres van *Noord-Amerika*. 1775.
 - 2 Vreeselijke turfbrand in de provincie *Groningen*. 1687. — Het beeld van den Paus te *Parijs* verbrand. 1791.
 - 3 *Maffricht* capituleert met de Franschen. 1748. — De dorpen *Oosterhout* en *Rosendaal* tot den rang van steden verheven. 1809.
 - 4 *Veere* aan de Staatse zijde. 1572. — WILLEM IV. tot Stadhouder enz. van *Holland* en *Zeeland*. 1747. — De colonie *Surinamen* aan de Engelschen overgegeven. 1804.
 - 5 SLATIUS en anderen in 's *Hage* onthoofd. 1623. — Geheel *Durgordam* afgebrand. 1687.
 - 6 Uitspraak van 't Nationale Synode te *Dordrecht*. 1619. — Hulptractaat met *Pruissen* tot redding van *Nedariand*. 1672.
 - 7 Besluit om in *Holland* geene ambten aan vreemdelingen te geven. 1555. — Oorlogsverklaring van WILLEM III. aan LODEWIJK XIV. 1698.
 - 8 LUTHER in den ban door KARL V. 1522. — De Admiraal JACOB VAN HEEMSTRAEKE sneuvelt. 1607.
 - 9 Begin der vredes-onderhandelingen te *Rijswijk*. 1697.
 - 10 Oproer der Hardopers te *Amsterdam*. 1535. — Eerste predikatie in de nieuwe kerk aldaar. 1648.
 - 11 De Hollandse Schouwburg te *Amsterdam* verbrand. 1772. — Eerste huwelik van een' Roomsche Priester in *Frankrijk*. 1790.
 - 12 'T libogee school te *Harderwijk* opgezig. 1648. — *Columbo*, op *Cailon*, door de Nederlanders veroverd. 1656.
 - 13 J. VAN OLDENBARNEVELD in 's *Hage* onthoofd. 1619.
 - 14 *Rome* door KORHOORN ingenomen. 1703.
 - 15 Ratificatie van den Munsterfchen vrede. 1648.
 - 16 Alliantie tuschen de Bataafche en Fransche Republiek, waarbij de onafhankelijkheid des Bataafchen volks erkend en gewaarborgd wordt. 1795.
 - 17 J. COEVER, 60 jaren Raad en negentien maal Burgemeester van *Amsterdam*, overk. 1786. — Keizer NAPOLION decreteert, dat de Staten van den Pias met het Fransche rijk vereenigd zijn, en verklaart *Rome* voor eene Keizerlijke en vrije stad. 1809.

- 18 DE GROOT EN HOGERBEETS, veroordeeld tot eene eeuwige gevangenschap op *Loevenstein*. 1619.
- 19 ALVA'S trotsch standbeeld te *Antwerpen* opgericht. 1571.
- 20 ANNA VAN BOULEIN te *Londen* onthalt. 1556. — Eerste resolutie in *Nederland* tot verdraagzaamheid in de kerkverschillen. 1611.
- 21 Oetroot verleend om de *Beemster* droog te maken. 1607. — *Haarlemsche maatschappij* opgericht. 1752. — Economische tak opgericht. 1774.
- 22 KAREL V. doet den eed als Graaf van *Zoeland* 1511. — De Staten nodigen de Roomsche provinciën tot de Unie. 1632.
- 23 *Dordrecht* gaat aan de Staatse zijde over. 1572.
- 24 Eerste Nederlandse Hervormde gemeente te *Amsterdam* ingerigt. 1578.
- 25 De Admiraal VAN DER DOES zeilt uit, op het moedig besluit der Staten om *Spanje* ter zee te beoorlogen. 1599.
- 26 *Amsterdam* hervormd. 1578.
- 27 J. CALVYN overleden. 1564. — *Amsterdam* deze eene dag zonder regering. 1578. — BONAPARTE als Keizer van 't Fransche rijk geproclameerd. 1804.
- 28 Eerste Hervormde Burgemeesters te *Amsterdam*. 1578.
- 29 Eerste steen aan de beurs te *Amsterdam*. 1608.
- 30 *Jakarta* (nu *Batavia*) door de Hollanders ingenomen. 1619. — Dapperheid van MELVILL en OORTHUIS. 1782. — Plundering te *Amsterdam*, en daaruit ontstaan gevegt op *Kattenburg*, tusschen de gewapende burgermagt en de bewoners van dat eiland. 1787.
- 31 Hooge Raad van *Holland* opgericht. 1582.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER.

In Mei.

Hoewel deze maand met volkomen recht den naam van *Bloedmaand* verdient, doordien men de meeste vrugtboomen en planten binnen dezelve tot haren bloeitijd ziet gebracht, is men voor alle gevaar in de tulpen nog niet bevelligt, en wel bijz. naar in de eerste helft van de maand, wanneer de nachten somtijds koud, en door rijp en ijzeling dikwijls veel verwoesting te weeg brengt; daar men zelfs op den dag stormbuijen met hagel verzeld, heeft ondervonden, tot groot nadeel der bladeren en bloeifems; waarop men wel bedacht moet zijn in al wat mogelijk is. Eene tweede, en door vlijt en naarstigheid te overwinnen zwaarigheid is de vermoedgenuidiging der rupsen en ander vrugetverwoestend ongedierte: deszelfs vernietiging kan het geschiktst bewaakt worden door het tijdig genoeg afplukken der zaamgekrulde blaadjes, waarin de nesten van dit ongedierte zich doorgaans onthouden; bij eene vorige gelegenheid hebben wij hierover breedvoeriger gehandelt (zie ons 6de Ds. 4de stuk.) Eene derde en niet minder verdervende zwaarigheid is het opgroeyen van 't onkruid; hetwelk men vooral moet wieden eer hetzelve zijn zaad heeft laten vallen, dewijl het anders zeer spoedig de tulpen overspreid en vergiftigt.

Snijd thans de bladeren en uitspruitsels af van alle bolgewaschen die uitgebloeid hebben, ten ware men er zaad van wilden gewinnen, alsdan kiest men de besten hier toe uit. De tulpen welk nu bloeyen moet men tegen de zonnestralen beschutten, waardoor zij veel langer in stand blijven; de bloem afgevallen zijnde, moet men de stelen afbreken, waardoor de bollen beter en sterker worden. De Anjeloren zaad men niet voor den joden van deze maand, en wel in goede en wel gezifte zandachtige aarde. Thans kan men ook nog alle soorten van zaai bloemen zaayen.

OPLOSSINGEN der VOORSTELLEN, geplaatst in ons
8te Ds. eerste stuk.

L O G O G R Y P H.

EDAM; voorgesteld door den Heer Johs. Geltfligter, te Edam: is ontbonden door de Heeren D. H., te Z.; J. D. André de la Porte, te Arnhem; P. M. F. Tulleken, aldaar; Jacobus Driehuys Rabe, mede aldaar; G., te A.; N. Leergraag, te W.; Jakob Cornelisz Honigh, te Zaandijk; J. G. Bredemann, te Arnhem; J. A. E. W. van Rappard, aldaar; J. J. van Wij, mede aldaar; Stephanus Verstraaten, te Waverveen (*); Meisfrouwen H. B. H. W. Melfert, te Arnhem; A. M. J. Rabe, aldaar; den Heer Klaas Groen, te Wormerveer (in verzen); D. Colson Aberfon, J. Heesfelt Bz.; L. J. Hoebé; P. Hoffman, te Arnhem (in verzen).

Nog zijn de onderstaande dichtmatige ontwikkelingen ingezonden:

*De naam van dame, wordt een vrouw van rang gegeven,
Den adem blijft ons bij, tot 't einde van het leven.*

*De made, hoewel klein,
Kan dikwerf schaadlijk zijn.*

*Wordt de E nu voor het dorp gesteld,
Dan is EDAM, een stad, gemeld.*

Meisfvr. J. S. G., geb. S.

Een dame is een vrouw van rang,

En de adem doet ons leven;

Komt ons in Brabant voor, dus is het al gevonden,
En deze logogryph met 't woord EDAM ontbonden.

Voor made's ben ik vreeslijk bang,

En 't dorp, dien naam gegeven,

Barend Jan Le Mare.

*Wit men deez' logogryph naar eisch zeer goed ontbinden,
Dan zal men dame wis voor 't allereerste vinden,
Waarmed men doergaans doelt op eene vrouw van rang;
Den adem blijft ons bij, geheel ons leven lang;
Met 't derde, een schaadlijk dier, bedoelt men zeker made,
Waarmed men ook den naam van zeker dorp kan raden.
Keert men dit woord nu om, dan wordt EDAM ontdekt,
Een stad, wiens naam alhier tot moederswoord verstrekt.*

ZUCHT TOT LEERING.

(*). Deze Correspondent zekend nog de volgende overgeslagen woorden aan: Da, ma, dam, dem (een Engelsche vloek), en twee Bijbelsche namen, namelijk Mea, zekere waren aan de muur te Jerusaleem, Neh. 3. vs. 1.; en De, Dan, 8. vs. 13.

186 STAAT- EN LETTERKUNDIG

Deze opgaaft zal naar mijn gevoelen,
Geuis de stad EDAM vervoelen.

Henrikus Archa.

Eerst vond ik het woordje *waaz*;
Daem kwam er toen nog bij;
Daem wilde ik ook nog zoeken,
Maar zag 't woord toen reeds op zy'.
Te. Vethman, te Wormerveer.

Een weinig tijds besteedde ik slechts,
Oewijl ik 't woord wou vinden;
Alda' wei 'k bij mijn zelf: „'t is hier
„ Met EDAM wis te ontbinden”
El. W. Carver, te Breda.

LOGOGRYPH-CHARADE:

DORPEL; opgegeven door den Heer H. W. Carras, te Zutphen; — ontbonden door de Heeren P. M. R. Tulleken, te Arnhem; J. G. Bredemann, aldaar; J. J. van Wij, mede aldaar; N. Leergnaag, te W.; Meisfrouwen H. S. H. W. Melfer, A. M. J. Rabes, de Heeren Jac. Driehuis Rabt, J. A. E. W. van Rappard, en J. D. André de la Porte, alle te Arnhem; Stephaanus Verstraaten, te Waverveen; D. Colson Aberfon (in verzen); L. J. Hoebé.

De dichtmatige beantwoordingen, hierop ingekomen, zijn de volgende:

*Mij dunkt het heeft thans zoer veel schijn,
Dat DORPEL hier het woord zal zijn.*

Te. Vethman, te Wormerveer.

*Toen ik uw logogryph-charade had gelezen,
Dacht ik: 't moet zekerlijk het woordje DORPEL wezen.*

ZUCHT TOT LEERING.

*'K heb dor, dorp, pel en lep, en DORPEL snaks gevonden,
En acht hiarmet het woord der logogryph ontbonden.*

Meisfvr. J. S. G., geb. S.

*Ik weet niet zeker, maar ik gis
Dat DORPEL hier de mening is.*

L. Hoffman, te Arnhem.

*Dot zijn 'twinsters vele plantzen.
Ot is een goed Bijbels woord;
Zaad ik dit niet wel, mijn vrienden!
Wel is zeker miltensford.
El, om vmat, het laatste deel,
Tinks ziet men het woord geheel.*

Henrikus Archa.

Ik vond het eerste deel,
Maar zocht naar het geheel,

En zag op 't zelfde pas,
Dat 't dadelwoord: DARPEL was.

Edwas Groen, te Wormerveer.

C H A R A D E S.

1.) RUSTBED; voorgedragen door den Heer W. E. Berleé: — onthouden door de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); N. Leergaag, te *W.*; Meijster J. S. G., geb. S.; en door den Heer Johs. Geltsfligter, te *Edeam*, aldus: *Heb ik charade nummer één, behoorlijk gelazen, Meer RUSTBED, of wel SLAAPPLAATS hier het ware doel van wezen:*

Het volgende, dit charade-woord betreffende, hebben wij van den Heer Henrikus Arens ontvangen, met daarbij gevoegd verzoek om letterlijke plaatsing; en hoewel hetzelfde vrij scherp is, vinden wij echter geene redenen om het verzoek van den geëerden inzender te weigeren, maar voeleer de Heeren Kopijisten door de plaatsing hiervan, afschrikken van dergelijke hinderachtige handelingen: dus laadt het:

Ik schrijf alle Kopie aan eene *luisheid* toe, hetwelk juist hier het gemal is met charade N. L., zijnde dezelve woordelijk overgenomen uit de *Almanak van vernuft en smaak*, voor het jaar 1808; derhalven zal den opgever het mij niet ten kwade duiden, dat ik van het volgend vers gebuik make, daar ik niet recht (volgens de aanmerking van den *Redacteur*, in het 8de Deel van de *Stek*, betrekkelijk het woord KLAVIER) mij verbeelde er *altijd stof genoeg tot eigene vinding voorhanden is*.

Ik zeg dus, Mijneheer den Kopijist:

D E L U I H E I D.

*Hij, die 't volmaakt ontwerp der Godheid wil verwoesten,
Zijn eigen waande smoort in snode werkloosheid.*

*Verdiest geen Raneploote in den rooi der edle wezens,
Verachting knijpt hem na, waar misdrijf 't RUSTBED spreid.*

2.) KAMER; voorgesteld door den Heer L. Hoffman, te *Arnhem*; — onthouden door de Heeren D. Colson Aberlon (in verzen); F. C. Klingenspoor, D. H., te *Z.*; N. Leergaag, te *W.*; J. Heschels, te *Z.*; Jakob Corneliaz Honigh, te *Zaandijk*; M. E. G., te *A.*; U. E. Berleé (in verzen); L. J. Hoebé, Stephanus Verstraaten, te *Waverveen* (in verzen); G. H. Overveld Mulder, Barend Jan de Mars; alsmede door de Heeren P. M. F. Tulleken, J. J. van Wij, J. G. Bressemann, Jacobus Driehuys Rade en Meijsterouwen A. M. J. Rabe, en H. B. H. W. Melfert, alle te *Arnhem*.

De dichtmatige oplossingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

*Ka, is een vrouwenam, verkort,
Dat hier voor 't eerst gerekend wordt.
Mer (zee), heb ik voor 't tweede deel,
Dit zaamgevoegd, ziet men 't geheel.*

ZUCHT TOT LEERING:

'T woordje *Ka*
Kwam weldra
Mij te binnen
'K dacht: „ga voort;
„ Met dat woord
„ Kan 'k beginnen.”

'T geen mij toen in gedachten kwam,
Was het zelfstandig naamwoord *Kam*,
Ik vond het woordje *mer* daarna,
En selden 't achter 't naamtje *Ka*;
Toen zag ik ras
Dat *KAMER* het bedoelde was.

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

Ka is een verkortend woord.
Mer brengt zelden blijdschap voort;

Dit te zaam saaneen gebonden,
Wordt in ieder huis gevonden.

Klaas Groen, te *Wormerveer*.

Ka, en dit is toch niet mis,
Is een naam van vrouwen;
En dat *Kam* gebiedend is,
En zelfstandig ook gewis,
Mag men vast vertrouwen;
Doch dat het ook nog daarbij

'T strand van veel dieren zij,
Heb ik niet te ontveouwen;
Dus kan men door dit bewijs
KAMER, hier zoo 'k meen den eisch,
Als het doel beschouwen.

H. W. Carras, te *Roosphen*.

Ka is een vrouwenam, en in hier bij gedaan,
Ziet men 't gebiedend kam! ook 't naamwoord kam hier slaan:
Mer, zegt in 't Fransch: de zee; en wen wij dit verbinden
Met *Ka*, dan is het woord geredelijk te vinden,
Doordien men hierdoor zonder moeite zelf, gevoelt
Dat dees charade op het woordje *KAMER* doelt.

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

*Ik zocht, en dacht: „Was hamer!
„ Doelt men hier niet op KAMER?”*

Henrikus Arens:

3.) *NAALDWIJK*; voorgesteld door den Heer A. Bredie Jr: —
gevonden door de Heeren J. A. E. W. van Rappard, P. M. F.
Tulleken, Jac. Driehuys Rabe, J. J. van Wij, Meisjesvrou-
wen H. B. H. W. Melfert, A. M. J. Rabe, alle te *Arnhem*;
G., te *A.*; N. Leergraag, te *W.*; Stephanus Verstraaten,
te *Waverveen*.

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn mede ingezonden:

*De naald, die menigden met nijvre handen voest,
Is 't eerste, en 't tweede wijk; dus NAALDWIJK. Is 't zoo goed?*

Barend Jan Le Mars,

*Zoodra men NAALDWIJK noemen hoort,
Heeft men hier het bedoelde woord.*

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

De naald
Is bepaald
Het eerste deel

Een *wijk*, in vele steden,
Kan men uit 't tweede ontleeden,
Dus NAALDWIJK het geheel.

Klaas Groen, te *Wormerveer*.

Het woordje naald,
'T geen u bepaald
Het eerste deel,

Gevoegt bij *wijk*,
Strekt u ten blij
Van het geheel.

H. W. Carras, te *Zaaphou*.

*De naald kan men als nuttig roemen,
En een onmisbaar werktuig noemen;
Als men nu 't woordje naald verbind
Met wijk, die men in steden vindt,
Zul NAALDWIJK hier naar allen schijn,
Het derp, en ook het doelwoord zijn.*

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

*Al wat behoort om dit te ontbinden.
Kan ik gewis in NAALDWIJK vinden.*

ZUCHT TOT LEERING.

R A A D S E L:

LIP; opgegeven door den Heer W. R. Idema; te *Opperdoes*: — is ontraadfeld door den Heer G. H. Overveld Mulder, Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; J. Hesfelfelt Bz.; N. Leergraag, te *W.*; G., te *A.*; M. E., D. H., te *Z.*; D. Colson Aberfon (in verzen); Willem George van G. (in verzen); L. J. Hoebé, F. C. Klingenspoor, Jakob Cornelisz Honigh, te *Zaandijk*; ook door de Heeren J. A. E. W. van Rappard, P. M. F. Tulleken, Jac. Driehuys Rabe, J. J. van Wij, J. G. Bresemann, P. Hoffman; Meisjesvrouwen H. B. H. W. Melfert, A. M. J. Rabe, alle te *Arnhem*.

De dichtmatige ontraadfelingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

*Van 't menschlijk lijf is LIP een deel,
En omgekeerd is 't PIL;
Dit is het alles in 't geheel
Wat 'k hiervan zeggen wil;
Vermits mij dunkt, dat 'k wel voor dezen
Heb in dit blad van LIP gelezen.*

Barend Jan Le Mars.

*Zoo men dit raadfelwoord van voren af gaat lezen,
Dan vindt men zeker iets dat aan den mensch behoord;
Van achteren af is 't iets om kwalen te genezen,
Dus twijfel ik niet meer, of LIP is hier het woord*

Ts. Vethman, te Wormerveer.

Ik beet laatst op mijn LIP;
Wanneer mijn buurtman Elip
Zijn drankje in moest nemen,
Toen zag die vent te zemen;

'K zei: „ Geef hem maar een PIL,
„ Als hij dan slikken wil
„ Dan zal ik het beref man”.
Nu zie ik 't raafel staan.

Mechvr. J. S. G., geb. S.

In 't eerste is te ontdekken
Een menschlijk lichaams deel;

Verkeerd, ziet men het veel
Tot kwalen-genezing strakken.

'K zal nu met die twee zaken
Wel 't doelwit kunnen raken.

Klaas Groen, te Wormerveer.

Uw raadfelwoord is LIP;
Dit komt, dunkt mij, wèl uit;

Wet onghoord is 't PIL,
Ten minsten naar 'k besluit.

Henrikus Arens.

*LIP is een edel lichaamsdeel; dit woord ou links gelezen,
Is PIL; dus zal en LIP en PIL het deel van 't raadfel wezen.*

Johs. Geltfligter, te Edam.

*Schoon 't regte mij onglipp',
Ik noem u echter LIP.*

H. W. Carras, te Zutphen.

De ~~aan~~ een lichaamsdeel,
Wordt (mits verkeerd gelezen),

Door menig een gebruikt
Om kwalen te genezen.

ZUCIST VON DER SAND

Den Heer D. H., te W., heeft ons zijne oplossing der *Le-
gogryph, logogryph-charade, charades* en *madde*, toegezonden,
door het volgende leerzame verhaal:

GEVOLGEN DER WELLEUST.

Willem was een jongeling, door brave ouders deugdzaam opgevoed; dan
door verleiding van slechte knapen, raakte hij in kennie met Klaartje, een
meisje van uicmuntende schoonheid, doch sporeloos gedrag; dese ~~meisje~~
wist hem zoodanig te vervoeren, dat hij zijne ouders, die te EDAM woon-
den, van geld, juwelen en kostbaarheden beroofde, en met haar door-
ging; hij kleedde haar aanstonds als eeno *Dame*, gaf haar voor zijne
vrouw uit, en huurde te ~~Nassauwijk~~ in een herberg een vrije KAMER,
leefde daar een tijd lang vrolijk, en gaf aan alle wellustige buitenspoorig-
heden den ruimen tougel — dan de dagen van vruugde wesen voor Wil-
lem van korten duur; zijne geroofde middelen verminderden al spoedig,
terwijl Klaartje met het nog overschietende op zekere nacht in stilte voort-

ging. Nu was Willem radeloos; bij zijne ouders durfde hij niet over den dorpzel komen; den kassiecia durfde hij zijne wezentlijke omstandigheid niet bekend maken; sch-ante en wanhoop sloten zijne lippen; hij vloogte in alle sulte van daar, zwierf met een uitgeput en verzwakt ligchaam op 't haast als bedelaar rond; de rust zijner ziel was hem ontvloten, ja het zachte ASD zoude hem een folterende pijnbank zijn geweest; diadelijk van alle hulp onbetrost, stieef hij in een dooiberg, vol wroeging, den veege adam uit.

Ziedaar, Jeugdige Lantigenooten! de bijna zekere gevolgen der verleiden-
de wellust, die reeds duizende ongelukkige slagtoffers in ellende deed om-
komen, en in wanhoop de rampzaligste eeuwigheid intreden.

Op de vraag: 1.) *Wie was DARIUS 1?* — 2.) *Wanneer, en bij welke gelegenheid kwam hij tot het gebied?* — 3.) *Hoe heeft hij geregeerd, en wat voornamelijk misgericht?* — gedaan door den Heer J. Coiff, te *Boorn*, zija de volgende antwoorden ingezonden:

I N L E I D I N G.

Door den Heer Opgaver enkel zegt: *wie was DARIUS de eerste*, zoude dit in 't onbetreft blijven of beschreef hier deude op de *Perfische* Koningen van die naam, dan die der *Babylon*, indien wij slechts niet in de H. Schrift en andere oude schrijvers van eene van die naam gewaagt vonden, waarvan wij in DANIEL'S Prophete lezen. Deze naam met CYRUS, zijde neef (de eerste *Perfische* Koning) *Babylon* in, van SELASAR, ook BALTHEASAR of NABONNEM, van de *Babyloniens* genaamd; toen was deze DARIUS 62 jaren oud, en een zoon van ASTAGAS, bij de *Grieken* met eene andere naam genoemd; nu zeg ik, dat wij bij geen een ander schrijver, zoo veel ik weet, van meer als eener DARIUS, Koning der *Babylon*, gesproken vinden, meet den Heer Opgaver zekerlijk op die der *Perfische* van die naam bedoeld hebben, en ik ga dus tot deszelfs eerste vraag over.

1ste Vraag. *Wie was DARIUS de eerste?*

Hij was de zoon van HYSTASPAS, en is zeker de eerste van die naam; dewijl wij na eenigen tijd, bij sommige schrijvers gesproken vinden van DARIUS NOTHUS, of de Bastaard, die weder bij anderen, DARIUS de twee-
de genaamd wordt.

2de Vraag. *Wanneer, en bij welke gelegenheid kwam hij aan de Regeering.*

Om dit nauwkeurig te beantwoorden en het voor den Lezer verstaanbaar te maken, zullen wij eenigen van vroeger tijd aanhalen. DARIUS de eerste was de derde der *Perfische* Koningen. CYRUS was de eerste, deszelfs regering nam een aanvang met het jaar der wereld 3301. Hij nam ASTAGAS, vader van DARIUS de *Meder*, gevangen, en besoekte hem van zija rijk, ook heeft hij de stad en tempel van *Jerusalem* laten herbouwen; deszelfs rijk duurde 30 jaren; hij stierf in 't jaar der wereld 3421 in eener onrechtvaardigen oorlog tegen de *Macedoniens*, onder aanvoering van POMPEUS, deszelfs Vorstin. Na deszelfs dood volgde zijnen zoon

CAMBYSES hem in de regeering op; hij werd bijgenaamd *de vreeslaarſe*, regeerde 7 jaren en 5 maanden; hij bracht zich zelf om het leven in *Syriën*, in het jaar 3428. Toen volgde er eene tusſchen-regeering van twee grooten en Magt des rijkſ, zij waren broeders, den een, *SMERDES* genaamd, gaf zich uit voor den zoon van *CYRUS*; hij regeerde slechts zeven maanden, waarna zijne bedriegerij ontdekt werd en met zijne broeder omgebragt.

In *Perſien* waren ter dier tijd zeven Vorſten gelijk in rang; onder dezen was ook *DARIUS*, den zoon van *HYSTASPES*. Het volk aan den tyran *CAMBYSES*, en aan den laatſten bedrieger indachtig, was eenen monarch moede en begeerden daarom eene regeering van de voornaamſten des rijkſ; dit raadde voornoemden *DARIUS* hen af tegen *OTANES* en *MEGABYRUS*, door hun de vorige weldaden van *CYRUS* genoten, te herinneren en tevens de gevaren eener veelhoofdige regeering voor te ſtellen. De vier overige vielen hem toe, en er werd beſloten, dat hij die hun God zoude verkiezen, Koning over hen zoude zijn. De *Perſianen* verteenen de zoon te dier tijd met Goddelijke eere, en zij ſielden het aan hem op de volgende wijze voor: op zekere bepaalden dag zouden de zeven Vorſten reeds vroeg te paard zittende, tegen 'toosten aanrijden. Wiens paard aldus 't eerst zoude briesſchen, de zoon dus begroetende, zou van alle ongetwijfeld als Koning worden aangenomen. *DARIUS* had eene zeer doortrapte knecht, *DEDARES* genaamd, in zijne ſtal, die hem reeds lange jaren gediend had; aan dezen betrouwde hij zijne zaak, welke zeide: dat, indien het daar op aankwam, hij reeds van het rijk verzekert kon zijn, en hij het maar op hem moest laten aankomen, dewijl hij een zeer goed middel wist; daarop bragt hij eene ſchoone jonge merrie op die plaats, en te gelijker tijd *DARIUS* lijf hengſt; deze liet hij haar beſpringen, en reed toen weder met hem weg. Den volgenden morgen ſtegen al de Vorſten, gelijk beſtemd was, vroeg op hunne paarden; de hengſt van *DARIUS* op de voornoemde plaats gekomen zijnde, brieschte ſterk, zich den vorige dag herinnerende; terſtond ſprongen de anderen van hunne paarden, betoonde aan *DARIUS* de Koninklijke eere en erkenden hem voor hunnen monarch (ſommige geſchiedſchrijvers verhalen, dat zich op dat zelfde tijdstip eenen blikſem uit den Hemel vertoonden, en eenen donderſlag zich deed horen, waardoor hij des te meer bevestigd werd). Dus werd *DARIUS de eerste*, zoon van *HYSTASPES* de derde *Perſiſche* oppervorſt, door middel van de voornoemde liſt.

3de Vraag. *Hoe heeft hij geregeerd, en wat voornamelijk uitgericht?*

Wij lezen van hem in de geſchiedenissen, dat hij een zeer edel vorſt was, en 36 jaren met veel voorſpoed en wijsheid geregeerd heeft. Toen hij aan de regeering kwam, verdeelde hij eerst zijn rijk in provinciën, en liet *ORATES* (door *CAMBYSES* tot ſtadhouder in klein *Aſie* aangeſteld) overbrengen, als zijnde eenen ſtichtuwelijke booswicht. In 3432, het zooda jaar van zijne regeering, ſtonden de *Babyloniërs* tegen hem op; hij belegerden daarop *Babylon*; doch hetzelfde was zoo ſterk en wel voorzien, dat hij er twee jaren voor moest blijven liggen, en het ging niet aan hem over, dan door een liſt en verrad, die door een zoon van een *Perſiſch* Vorſt werd gepleegd. Eenige jaren daarna trok hij met zeventienmaal hon-

honderd duizend man en 600 schepen uit *Asia* in *Europa*; eerst overwon hij de *Thraciers* en eindelijk de *Geter*, een zeer machtig en dapper volk in *Wallachyen en Moldavien*, toen trok hij met behulp van zijnen schepen over den *Donau*, doch hij was hier nog geen twee maanden geweest of werd door den honger genoodzaakt terug te keeren, maar liet MEGABYZUS, zijne veldheer, met 80,000 man achter; deze was hem zeer getrouw, en maakte daar groote veroveringen.

Terwijl hij dus in *Europa* oorlog voerden, verwekte eene HYSTIACUS en zijne zoon ARISTAGORAS eenen opstand in *klein Asia* tegen hem, doch de eerste werd gevangen genomen en gedood; de laatste was genoodzaakt naar *Eurpaa* te wijken en hulp bij de *Grieken* te zoeken; waarmede deze opstand een einde nam. Vervolgens voerden de *Atheenen* den oorlog tegen hem, onder het bevel van hunnen veldheer MILTIADIS (*), met een leger van slechts 11,000 man, tegen 300,000 *Persien*, en versloeg 50,000 derzelve, deze veldslag viel voor in 't jaar 3459; na dit verlies rustte hij een geducht leger tegen hen toe, waarmede hij drie jaren bezig was; een jaar daarna viel *Egypten* van hem af; dus zond hij het eene gedeelte van dat groot leger tegen de *Atheenen* en het andere naar *Egypten*.

Nu had hij reeds 34 jaren geregeerd, des begon hij op eenen opvolger te denken; hoewel hij verscheidene zoonen had, viel echter de keus op twee van dezelve; de eene was ARTABAZANES genaamd, en beweerde recht op het rijk te hebben: als zijnde de oudste. Doch XERXES, zijne broeder, voerde daartegen aan, dat het hem toekwam, daar hij geboren was toen zijn vader oppervorst was geworden, daar zijne broeder, hoewel de oudste, echter geboren was toen zijn vader noch de opperbeerschappij niet had, en dus niet uit vorstelijk bloed was gesproten, daar hij ATOSSA, dochter van Koning CYRUS tot moeder had; dus werd de laatste tot Monarch bestemd naar zijns vaders dood. DARIUS stierf een jaar daarna, toen hij in optocht naar *Egypten* was, in het jaar 3464, na dat hij 36 jaren gelukkig en met veel lof geregeerd had. Hij stierf, toen SICINIUS SABYNUS, en AQUILUS TUSCUS Burgemeesters te *Romen* waren, en werd door zijn zoon XERXES in de regeering opgevolgd.

L. G. Bredie.

Daar de geëerde Opgever het rijk van DARIUS *den eersten* niet bepaald, schijnt het mij gevoeglijk toe dat zijn Ed. hierdoor bedoeld de eerste Koning van *Persien* van dien naam, waarom ik tot de vraag zelf over ga.

1.) *Wie was DARIUS den eersten?*

Het was DARIUS HISTAPPIS, of ZONN VAN HISTAPPIS, en een der zeven Perzische grooten, en dus niet uit het oude Koninklijk bloed van den grooten CYRUS, in den bijbel CORES genaamd, Koning van *Persien* en hersteller van den Joodschen Godsdienst en Staat. Het is duidelijk dat deze DARIUS de eerste was, want DARIUS de Meder, gelijk hij in den bijbel, en MARONKEDUS, zoo als hij van andere schrijvers wordt genoemd, die eenige tijd Koning is geweest, doch van *Babel*, en wel ten tijde dat CYRUS, Koning van *Persien* zijnde, hem kort daarna overwon.

(*) Het is deze beroemde veldheer der Athenen, welke naderhand door hun zeer ondankebaar in de gevangenis geworpen is, (eens zeer slechte beloning voor zulke diensten.

• Dat ook DARIUS de Mede de eerste niet kan geweest zijn, maar wel DARIUS HISTAPPIS, blijkt hieruit, dat de Perzische monarchie een aanvang nam met CYRUS, kleinzoon van ASTIAGES; deze CYRUS regeerden van 3301 tot 3421, en werd opgevolgd door den in wreedheid vermaarden CAMBYZES, den tweeden Perzische Monarch; deze regeerde van 3421 tot 3448. Wij zullen in de beantwoording der volgende vraag zien hoe DARIUS HISTAPPIS den derden Perzischen Monarch volgden, en dus den eersten moet geweest zijn die den naam van DARIUS voerden; ook noemt den Heer SCHUTTE duidelijk DARIUS HISTAPPIS de eerste. Ten anderen, dat DARIUS NOTIUS, die 98 jaren na DARIUS HISTAPPIS begon te regeeren, de tweede wordt genoemd, ook somtijds de Kastaard.

2.) Wanneer en bij welke gelegenheid kwam hij tot het gebied?

Gemelde CAMBYZES had reeds in 't begin zijner regeering, zijne broeder SMERDES, eene andere zoon van CYRUS, doen dooden, maar zoo geheim, dat de Perzianen hem nog in 't leven meenden te zijn; doch CAMBYZES had twee zogenaamde Wighelaars, waarvan de eene ook SMERDES, en in de Helleasch schrijft ARTRASASTA genoemd, en bovengenoemde zoon van CYRUS zeer gelijk was. Toen CAMBYZES nu afwezig en in Egyptenland was, wierp dezen wighelaar zich tot Koning op, voorgevende dat hij de zoon van CYRUS was, en vaardigde Koninklijke bevelen uit: CAMBYZES met een leger tegen hem op willende trekken, lieuvelden te Damascus, in Syriën, door een onopziene woude van zijn eigen zwaard, in herte paard klimmen, in 't jaar 3428, zoo als wij reeds hebben aangemerkt. OTANES, een der zeven vorsten van Perzën, ontdekte zijn bedrog, en SMERDES henzelfs zijn broeder werden door 't volk vermoord, na zeven maanden het Koninklijk gezag gevoerd te hebben.

De zeven vorsten, waarvan wij reeds meermalen gesproken hebben, dus van het Koninklijk bloed niemand meer overig ziende, waren ooreinig over de regeeringswijze welke zij zouden oprichten. De bovengenoemde vorst OTANES en MEGABZES waren van oordeel een regeering der Perzianische Heeren op te richten, om de dwinglandij der vorsten, waarvan zij onder CAMBYZES, zulk een treurig voorbeeld hadden gezien; doch DARIUS HISTAPPIS, meer heerschzuchtig dan de andere, sloeg de Monarchie of alleenheersching voor als de beste, en bracht de weldaden onder CYRUS genoten, bij, en de vier andere vorsten vielen daarus toe, met een onderling besluit om die te kiezen, die God hun duidelijk zondaanwijzen.

De Perzianen toen nog afgodendienaars der Zon zijnde, wilden de wraak dat zij alle te paard naar den opgang der zon zouden rijden, en wiens paard het eerst zoude brieschen, zou goederdeeld worden. Menigote zij, daordien hij naar hun gevoelen, door henna gewende godheid zijn ainkomenheid werd goedgekeurd. Darius sloed naar zijn deel nechtende om de kroon magtig te worden, verhaalden aan zijn knecht, die zeer hees was, het geval, deze deed de hengst van Darius op de plaats dpa zij zouden rijden, de merrie bespringen en brache ze toen weder noede veldgenden dag in de stal. Wanneer nu de zeven Perzische Koningen op dezelfde plaats reden, waar de hengst van DARIUS des daags te voren met de merrie was geweest, begon het te brieschen, en zelfs zegt men, het geen een louter toeval of verdichtsel kan geweest zijn, dat er ter gelve

tijd een bliksemraaf en donderdag volgden; toen vielen de zes andere Perſiſche vorſten, miſchſchien minder loos, neder en erkenden DARIUS voor hun wettige Koning. Op deze wijze werd DARIUS de eerste u STAZPIS, derde Koning der Perſen, in 't jaar 349 na de ſchepping der wereld, en 518 voor de geboorte van J. CHRISTUS.

3.) *Hoe heeft hij geregeerd, en wat voornamelijk uitgericht?*

DARIUS door deze liet en het gelukkig lot ten troon geſtegen, heeft meest met goed geluk en als een wijs en verſtandig vorst geregeerd, ſchoon de meeste dier oorlogen, indien men billijk oordeelt, alleen door heerschezucht gedreven en begonnen zijn. Zijn eerste werk was om zich, na de gewoonte der Oosterſche vorſten, eens menigte van vrouwen te nemen; een der voornaamste was ATOSSA, dochter van CYRUS, zuster er vrouw van CAMBYSES, hij daer heeft hij gehad zijn opvolger XERXES. Zijn eerste daad in zijne regering was de ſtraf die hij ORABTES, landvoogdt van *Alta Asia* (Natalien) aanleed, de broordenaar van POLYCRATES en van DARIUS eigene gezanten. Drie jaren daarna, in 't jaar 342, werd hem een ander werk verſchaft door de inwoners van 't machtig *Babylon*; deze stad deed deed miſchſchien eens poging om haar oud gezag en macht, dat zij als de vorstin der ſteden, te voren had gehad, doch onder de regering van den grooten CYRUS verloren, weder te krijgen. Zij bereiden zich ook tot eene hevige belegering, niet wetende dat DARIUS alles zoude aanwenden om deze stad onder zijn gebied te houden, en dat miſchſchien niet den een of andere vorst zich daardoor onafhankelijk maakten.

De Perſiſche monarch belegerde dezelve werkelijk, doch de hemelhooge muren van deze onverwinnbare stad noodzaakte den Koning er twee jaer vruchteloos voor te leggen; aanmerkelijk is het, dat gelijk zij doot CYRUS niet anders dan door de liet van 't afleiden der rivier van de stad te winnen was, zij ook nu niet dan door liet bezweek. Het was de liet van eenen ZEPHYRUS, zoon van MEGABYZES, een der zeven Perſiaanſche vorſten, die voor de regering der voornaamste ſtemden na de doot van SMERDUS of ARTHASASTA de eerste; hij drong zich in 't vertrouwen der Babyloniers, tot dat hij hem 't bewaren van een haer poorten toevertrouwen, door welke ZORHYRUS, nu zijn doel bereikt hebbende, overvoorzien onder het ſtonken, DARIUS troepen binnen liet; den Koning liet de stad aan de plundering zijner Perſiſche ſoldaten over; 3600 van de voornaamsten werden op eens eilendige wijze ter doot gebragt, en de stads muren van 350 of 450 op 50 ellen gebragt.

Eenige jaren hierna ving DARIUS eenen oorlog aan, onſtegvaardiger als de voorgaande die hij tegen de wederſpannige Babyloniers had aangevallen, doch deze begon hij tegen een volk, dat hem hoegenaamd geen leed had gedaan, ja hem miſchſchien grootendeels onbekend was. Hij bragt een leger van 700,000 man op de been en trok tot aan den *Dohus*, niet oopmerk om die landen onder zijn gebied te brengen in *Europa*, die thans het *Turkiſche rijk*, een gedeelte van *Kurland* en een deel van *Duitsland* en *Oostenrijk* uitmaken, doch hij werd genoodzaakt door honger weder terug te trekken.

In 't jaar 341 ontſtond er een oproer binnenlands tegen DARIUS, verwekt door eenen HISTIAEUS benevens zijn zoon; de Grieken, nog onlangs zoo geweldig door DARIUS behandeld, voegden zich bij den oproermaeker,

en in korten tijd hadden zij groote magt bijeen verzameld. De Perfische Monarch, wien 't geluk onafhankelijk schein te begunstigen, kwam ook dit ongeval te boven, door de overwinningen die zijns veldheeren op Hystasus en de Grieken behaalden. DARIUS zond na deze geëindigde oorlog, een leger van 300,000 man tegen de vrije Grieken in Europa, doordien een groot gedeelte weigerden zich te onderwerpen. MILITRATES werd door die van Athenen tot algemeen veldheer benoemd over een leger van 11000 man; tusfchen dit gering getal en gezegde 300,000 man viel eene slag voor in 't jaar 3459, tien jaren voor de vermaarde optogt van XERXES, zoon van DARIUS, tegen de Grieken. MILITRATES hoewel bijna dertigmaal minder sterk, behaalden eene zoo groote overwinning, dat er 50,000 Perfiannen sneuvelden en de overige met fchande moesten vluchten.

Na deze geduchte nederlaag maakten DARIUS zich gereed tot eenen dubbele oorlog tegen de Atheniensen en Egyptenaars, welke laadten opgestaan waren, waartoe hij drie jaren tijds befteedde, dus tot 't jaar 3463, wanneer er tusfchen zijne twee zonen, ARTABAZANES, geboren terwyl DARIUS nog maar een der zeven Perfische vorsten was, en XERXES, geboren uit ATOSSA, dochter van CYRUS, toen DARIUS reeds Koning was, twist ontftond; de eerite bragt tot reden bij, ziju eerstgeboorte-recht; doch XERXES zijne Koninklijke geboorte, en eindelijk werd het den laatste toegewezen.

Te volgende jaar 3464 na de fchepping, of 482 voor de geboorte van J. C., ftierf DARIUS HISTAPPIS *de eerste*, na eene regeering van 36 jaren, onder gedurige oorlog en uitbreiding van zijn rijk, doch ook tevens door zijn aanval op de vrijheid der Grieken, die oorzaak geweest is van de ondergang van zijn rijk, eenige honderd jaren daarna.

Wij zullen nog alleen aanmerken, dat den Heer DE LARREY, in zijn *gefchiedenis van Engeland en andere rijken*, DARIUS regeering doet beginnen in 't jaar 3463, bijna toen hij geftorven is; ook noemt hij hem dezelfde welke in den bijbel AHASVERUS genaamd wordt, doch de Heer SCHÜTTE noemt CAMBYZES dezelfde als AHASVERUS; maar bij den Heer GODFRIED vindt ik aangeteekend dat XERXES, de opvolger van DARIUS HISTAPPIS *de eerste*, dezelfde zou geweest zijn als dien AHASVERUS, en wel om dat *Ezra*, cap. 4, deze Koningen dus opnoemd: „DARIUS „(de *eerste*) AHASVERUS, (volgens GODFRIED, XERXES) EN ARTASASTA „(of ARTAXERXES)“ Nu kan ieder oordeelen wie die AHASVERUS was, 't zij dat men 't gevoelen van den Heer SCHÜTTE volgt, of dat van den Heer GODFRIED, volgens *Ezra*, cap. 4.

A. Bredie Jr.

Darius, de zoon van Hystasus, een Perfisch edelman, was een der zeven Heeren of edellieden, die Smerdis, den Magus, ombragten, en overeen kwamen om weder een Monarchale regeering in hun land tot stand te brengen; doch nu ontftond de vraag: „wie dan de Koninklijke „waardigheid zoude bekleeden.“ Na eenige voorftellen onder elkander gedaan te hebben, kwamen zij eindelijk overeen om den volgende morgen vroeg op zeker veld te paard bijeen te komen, en dat hij, wiens paard het eerst hinnikte, hun vorst zoude zijn. Darius 'thuis geko-

men zijnde, verhaalden zulks zijne stalmeester, die daarop de volgende list in 't werk stelde: hij bragt namelijk des nachts den hengst, die door zijnen meester bereden werd, naar het genoemde veld met eene merrie, welke hij hem liet bespringen. De zeven vorsten nu des anderen daags, volgens afspraak, zich daar ter plaatse vervoegende, met het aangezicht naar het oosten, alwaar de zon, die zij als hunne opperste godheid onder den naam van *Mithra*, eerbiedigde, zich vertoonde, gewend, hinkte de hengst van Darius, zich de vreugde van den vorigen nacht (zoo als zeker schrijver zich uitdrukt) herinnerende; waarop de andere vorsten afteegen en voor Darius nedervallende hem als Koning huldigden. Onder de regeering van deze vorst kregen de Jooden, of liever Darius stelde het gebod van Cyrus in kracht, waarbij zij vrijheid verkregen hun stad *Jerusalem* met den tempel te herbouwen, waardoor hij zich de achting van dat volk verzekerde. Doch Darius was ook zeer heerschezuchtig, gelijk bleek uit de oorlog, waarin hij zich met de *Scyten* begaf, doch die het gewenschte gevolg niet had, en waarin hij zoo de *Grieksche* vorsten den raad hun door Meltiades gegeven, hadden gevolgd, gefneuveld zou zijn; deze bestond hierin, dat zij namelijk de bruggen over den *Hellespont* zouden afbreken, waardoor zich de *Grieksche* staaten van *klein Asie* zouden kunnen onafhankelijk maaken; doch Histiaüs, een ander *Grieksch* vorst was hun tegen, die beweerde, dat zoo Darius sneuvelde, ook zij hunne landvoogdijen zoude misfen, welke zij, zoo zij hem daarentegen getrouw bleeven, voor hun en hunne nakomelingen zouden verzekeren. Ook bleek zijn oubepaalde heerschezugt hieruit, dat hij zich *Griekenland* wilden onderdanig maken, waaruit eenen oorlog ontstond, die naderhand de ontslooping van het Perzische rijk onder Darius Codomannus, door Alexander, *de Grootte* bijgenaamd, te beurt viel.

G. Beekman.

Darius, een zoon van Hystaspes, beklom den troon van *Perziën*, 3483 jaar na de scheppinge der wereld, 519 voor de geboorte van Jesus Christus, en 233 jaar na de stichting der stad *Rome* (*), bij de volgende gelegenheid: Koning Cyrus gestorven zijnde, liet twee zoonen na, Cambyzes en Smerdis genaamd, welke eerstgemelde zijnen vader Cyrus in het bestier opvolgde; deze Cambyzes, welke in de Heilige schrift onder den naam van Ahasveros voorkomt, was een wreedaard, die zijnen broeder Smerdis en zijne eigene gemalin liet ombrengen, de eerste om dat hij dezelve in een droom had zien regeeren; en de andere, om dat zij haren broeder beweerde, als men hem uit *Egypten* terug kerende geboodschapt had dat Smerdis op den troon zat, is hij, te paard wilende stijgen, om den rijk's verweldiger op te trekken, door zijn eigen zwaard, hetwelk uit de scheede schoot, doodelijk gewond; zekere Magus die vrij wat na den vermoorden Smerdis geleet, bemagtigde, zich voor denzelfen uitgevende, hierop den troon, na den dood van Cam-

(*). *Aangaande de tijd, op welke Darius den troon van Perziën beklom, stemmen vele, zoo wel der vroegeren als lateren schrijvers niet volkomen overeen, we halve den lezer verwittigd zij, dat ik mij in dit geval bedient hebbe van de chronicon catholicon Simonsii, ex recensione Wesfelingii.*

byzes; maar Otanes (*), een der voornaamsten Perzen, vermoedende, daar de Koning zich altoos ongesloten hield, en nooit zich aan verlig maansch zien liet, dat dit alles bedrog ware, ontdekte hetzelfde door het volgende middel: hij beval zijne dochter, welke onder des Konings bijwijken was, des nachts den Koning eens te bevoelen of hij wel ooren had, want Otanes wist dat Cyrus dezelve aan den gewaanden Smerdis had laten afsnijden; als zij nu haren vader geboodschapt had, dat zij werkelijk hie beide ooren miste, was het bedrog ontdekt; Otanes verbond zich hierop met nog zeven andere Perzische Vorsten (en onder deze bevond zich ook Darius) om den gewaanden Koning te ontronen en om het leven te brengen; zij dringen met dat oogmerk in zijn paleis, en ontnemen hem het rijk en het leven, na eene regering van zeven maanden; nu moest er bijgevolg weder een nieuwe Koning zijn. Otanes, als de eerste ontdekker van het bedrog, was nu zeker de naaste, maar deze verklaarde: „voor het Koningschap te bedanken, en niet te willen regeeren nog geregeerd worden”.

De zeven anderen hadden allen even veel recht, zij gingen dan, om een hunner Koning te maken, op de volgende wijze te werk: men besloot om met het opkomen der zon, alle te gelijk te paard zittende, na eene zekere bestemde plaats te rijden, en wiens paard dan het eerste tegen de opkomende zon (die door de Perzen als een godheid geëerbiedigd werd) zoude gehinnikt hebben, die zoude Koning zijn; door de schandelijkheid der stalknegt viel dit aan Darius te beurt, want deze had de avond te te voren, op de bestemde plaats het paard, op hetwelk Darius den volgende morgen moest zitten, eene merrie laten bespringen; de zeven Vorsten begaven zich dan op weg, alle te paard zittende, en elk hopen de dat zijn paard het eerst hinneken zoude, en dus Koning worden; als zij nu op de bestemde plaats kwamen, begon terstond het paard van Darius, de plaats herkende, uit begeerte na de merrie welke hij den vorigen dag besprongen had, te hinneken; allen sprongen terstond van hunne paarden; eerbiedigde het goddelijk orakel, en begroeten Darius als Koning. Hij, nu alleenheerscher van een zoo groot en wijd uitgestrekt rijk, trouwde met Atossa, dochter van Cyrus; en eene weduwe van Cambyses; hij regeerde wijs, en had zeer vele goede hoedanigheden; hij deed, *Katal* dat van hem was afgevallen, heroverd hebbende, een ongelukkig krijgstogt tegen de Scyten, welke tusschen den *Don* en den *Dan* woonden. Kort daarna stonden de Grieken in *Ionië* tegen hem op, en bemaghtigden en verbranden de stad *Sardis* met hulp der Athener. Darius besloot tot eene oorlog derhalven tegen de Grieken, welke oorlog ongelukkig voor hem uitviel; want schoon zijn leger wel tienmaal sterker was dan dat der Athener, werd echter hetzelfde door hem, onder bevel van den ervaren veldheer Miltiades, totaal verslagen; dit geschiedde in den vermaarden veldslag op de vlakte van *Marathon*, in het 490ste jaar zijner regering; het overncht van zijn leger niet hij terug, en terwijl hij zich tot eene tweede veldtogt gereed maakte, overleed hij, na eene 36 jarige regering, en liet zijnen zoon Xerxes als troonopvolger na.

W. E. Idema, te *Ogterden*.

(*) Volgens anderen Ostaans geheten.

Het antwoord van den Heer opgeveer luidt als volgt :

DARIUS was de zoon van HYSTASPES, een *Persiaansch* Edelman. Hij kwam op den troon van *Persien* in het 348de der wereld, ongeveer 560 jaar voor de geboorte van JESUS CHRISTUS, 130 jaar na de stichting van *Rome*; en dat wel bij de volgende gelegenheid: Koning CYRUS overleden zijnde, liet CAMBYSES en SMERDES als zonen na, van welken de eerste op den troon van zijner vader kwam; waarop hij 7 jaren zeer wreedelijk heerste; en onder andere ook zijnen broeder SMERDES liet ombrengen. Na den dood van CAMBYSES stond er een Megier, dat is een Priester of wijze bij de *Persien*, op welke volmacht den vermoorden Prins geleeke, en „zich voor dezelve uitgevend, den troon bemachtigde. Deze had tot vrouwe de dochter van zeker OSTRANUS, een zeker Edelman; welke, eenig agerdacht met betrekking tot den Koning gekregen hebbende, aan zijne dochter bejatte, „hant man te onderzoeken. Als zij hem nu berigte, dat hij geen ooren had; verbond OSTRANUS zich met hem 7 andere *Persiaansche* Heeren: van satzien, „en onder anderen ook DARIUS, om den valchen Koning te ontroonen. Ten dien einde dringen zij in het paleis, en het geluk hen, om den bedrieger het rijk te gelijk met het leven te doen verliezen, „na dat hij 7 maanden den Koninklijken scepter gezwaaid had. Dit was na niet genoeg, maar er moest nu weder een nieuwe Koning zijn; doch alle 7 Heeren hadden er gelijke recht toe, en om nu ééne te verkiezen, gingen zij op de volgende wijze te werk: de zon werd door de *Persien* als een God aangebeden, en de paarden voor dezelve dienaar gehouden; derhalve besloten zij, zich te gelijk op een plaas te begeven, en dat hij Koning zoude zijn, wiens paard het eerst tegen de opstaande zon hinnikte, „welk DARIUS te beurt viel, en wel door de schandelijkheid zijner dade, die de verigen awood het paard van DARIUS, dat een hengst was, op de bepaalde plaats eens merrie had doen bespringen; zoo dat het paard der morgens de plaats herkennende, uit begeerte naar de merrie, hinnikte, en dus de overwinning voor zijne meester behaalde. — DARIUS nu Koning van een uitgebrekt gebied, trouwde met eene dochter van Koning CYRUS. Hij bezat goede handigheden, reedsde wijdsje, „en onderwierp vele zijne vijanden, „zoo als de *Babyloniërs*, die tegen hem waren opgestaan, de *Indiërs* en anderen. Doch met de magt groeide ook de heerschezugt van DARIUS, die na het te onderbrengen der *Asiatische* vijanden, ook *Europische* volken trachtte onder het juk te brengen; derhalve trok hij tegen de *Syriërs* op, door welken hij met groot verlies terug gedreven werd. Ook zond hij zijnen schoonzoon MARDONIUS tegen de *Grieken* op, maar met geen beter gevolg, want hij werd door MELISSANDROS, een *Athoensche* Veldheer, in de *Marrathonische* velden verslagen. DARIUS riep het overhoofd terug, rustte zich tot eene tweede veldtocht toe; maar de dood overviel hem voor dat hij daar toe in staat was. Hij wordt voor dezelfde als AMERUS, die in de H. Schrift voorkomt, gehouden, en het ziele van zijne zoon als troonopvolger van

Op de *eindrijmwoorden en bepaalde voorletters*, onderwerpt de VRIENDSCHAP, ter invulling voorgesteld door den Heer W. R. Idema, te *Opperdoss*, zijn de volgende invullingen toegezonden:

Vriendschap is het zoet van 't *leven*,
 'T. edelst dat ons is *gegeven*!
 Zeker eind'loos meerder *waard*

Dan naar eer of schat te *haken*,
 En 't genot van 't goud te *smaken*;
 Hierdoor heeft men suart op *aard*.

ZUCHT TOT LEERING.

Vriendschap, waar genot van 't *leven*!
 'T. eelst geïchenk, den mensch *gegeven*!
 Z.ij is meer dan schatten *waard*.

Die naar zultre vriendschap *haken*
 En genieten, ja die *smaken*
 Hemelvreugde op dees *aard*!

Mejufgr. J. S. G., geb. S.

Vriendschap is de vreugd van 't *leven*,
 'T. eerlijk hart ten troost *gegeven*,
 Z.ij is meer dan schatten *waard*.

Die naar ware vriendschap *haken*,
 En daarin genoegen *smaken*,
 Heeft den hemel hier op *aard*.

Barend Jan Le Mars.

Vriendschap, ware bron van 't *leven*!
 'T. edelst pand, den mensch *gegeven*!
 Zoet genoeg, alles *waard*;

Dat dan elk mozt *lijrig haken*.
 En uw zaal'ge vrugt te *smaken*!
 Hoe aanminnig was dees *aard*.

H. N.

Vriendschap, balsam voor het *leven*!
 'T. edelst wordt door u *gegeven*!
 Zeker gij zijt alles *waard*.

Dat wij dan naar vriedschap *haken*,
 En uw waar genoeg *smaken*.
 Heil zij uw bezit op *aard*!

Henrikus Arens.

Vriendschap is het zout van 't *leven*;
 'T. edelste ons van God *gegeven*;
 Z. is den sterfveling veel *waard*.

Dat wij dan naar vriendschap *haken*,
 En gedurig mogen *smaken*.
 Haar genoegens op deez' *aard*!

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

Vriendschap, wellust van mijn *leven*!
 'T. edelst goed, den mensch *gegeven*,
 Z.onder u is niets mij *waard*;

Dat ik steeds naar u mozt *haken*,
 En het reinst genoeg *smaken*,
 Hemel! dat 's mijn wensch op *aard*!

D. H., te *W.*

Vriendschap is het zoet van 't *leven*;
 'T. edelst door Natuur *gegeven*;
 Z.ij is meer dan glorie *waard*.

Dat wij dan naar haar steeds *haken*,
 En het zoetst genoeg *smaken*,
 Hier op deze wijsende *aard*:

J. A. E. W. van Rappard, te *Strabon*.

Vriendschap, ware vreugd van 't *leven*.
 'T. eelste dat ons wordt *gegeven*!
 Z.onder u is mij niets *waard*;

Doe mij naar uw wellust *haken*,
 En mij onophoudlijk *smaken*;
 Hemelvreugde op deez' *aard*!

B. D. Widt, te *Zutphen*

Vriendschap is het zoet van 't *leven*,
 'T. edelst kleinood ons *gegeven*,
 Z.ijn genot is schatten *waard*;

Doe naar u ons *lijrig haken*,
 En hiervan de vruchten *smaken*.
 Hoe aanminnig is dan de *aard*.

L. J. Hoebé.

Vriend-

Vriendſchap kan ons in dit *leven*
 'T. edelst vergenoegen *geven*,
 Z. is ons meer dan alles *waard*;

D. uizenden zien we er na *haken*;
 E. nklen slechts de vruchten *smaken*;
 H. eil sij isder vriend op *aard*.

G., te *A.*

Vriendſchap ſchenkt ons vreugd in 't *leven*
 'T. edelst kleinood ons *gegeven*;
 Z. is groote ſchatten *waard*.

D. at wij hier steeds meer naar *haken*.
 E. n het het zoet van 't *leven smaken*,
 H. aar bezit veredelt de *aard*.

D. Colſon Aberſon,

Vriendſchap is de vreugd van 't *leven*,
 'T. edelst geſchenk van God *gegeven*,
 Z. ij is meer dan ſchatten *waard*,

D. it genoegen doet ons *haken*,
 E. die vriendſchap hier te *smaken*,
 H. emelvreugd ſchenkt zij op *aard*.

P. Hoffman, te *Arnhem*.

Vriendſchap, aan de deugd gewijd, beeld van 't Hemelsch . . . leven!
 'T. edelste dat ooit den mensch werd op *aard* . . . *gegeven!*
 Z. aalge bron van rein *geluk*, 't *menschdom alles* . . . *waard!*
Driewerf zalig is hij dus, die naar uw blijft . . . *haken*;
 E. ons zal hij, ontrukkt aan *smart*, hooger *vriendſchap* . . . *smaken*
 H. oos *vergankelijk* zij ook *wazen moog* op . . . *aard!*

H. W. Carras, te *Zusphen*.

Den Heer Carras, laat deze zijne invulling vermeld gaan van het volgende; hoezeer op hetzelfde onderwerp doelende, echter zonder zich aan de bepaling van voorletters of eindrijmwoorden te binden.

Is de vriendſchap 't heil der *aarde*?
 Voed ze ons op tot edle *waarde*?
 Altijd deugd- en plicht-gezind;
 Zou zij dan in ons niet *leven*?
 Daar zij ons in hooger *dreven*
 Eens aan englen-vriendſchap *bindt*.

Ja, o vriendſchap! 't *vergenoegen*,
 Dat w'ons door u toe zien *voegen*,
 Voert ons vrolijk, hand aan *hand*,
 Over 's werelds levenspaden;
 Snoert ons hart aan edle *daden*;
 Maakt ons rijk in elken *stand*.

Den Heer opgever zelf heeft het aldus ingevuld:

Vriendſchap is hier in dit *leven*.
 'T. edelst dat God heeft *gegeven*,
 Z. ij is meer dan ſchatten *waard*.

D. at wij dan steeds naar haar *haken*.
 E. n haar zuivre vreugde *smaken*,
 H. ier op deze rampvolle *aard*:

Den Heer W. D. Manvis, heeft ons de volgende aanvulling: onderwerp DE VIJANDSCHAP, toegezonden:

Vervloakte vijandſchap, waardoor wij bitter leven!
 'T. is niet dan *smartlijk leed* dat door u wordt *gegeven!*
 Zoek eens wat *deugdepligt* men doch in u *ontwaard*,
 Denk! gij dat 't *menschdom thans* niet meer na *vred* zal *haken*,
 E. n *vriendſchap* 't *waar geluk* ons nooit *veer* zal *aasm* *smaken*
 Heil roei dit *monster uit*; wie *duld* zoo *lets* op d' *aard*?

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5den,
Achtste Graaf van Holland.

(Eerste vervolg.)

Zoo dra Graaf FLORIS buiten de poort en van de stad verwijderd was, werd hij door de eedgenoten omringeld; VAN WOERDEN vatte zijn TOON, en beval hem zich gevangen te geven, met deze woorden, welke VAN WOERDEN hem in den mond legt:

*Uwe hooge sprongen zijn gedaan;
Ghy nu zult niet meerder voeren drijven;
Heer Meester ghy moet nu hier blijven
Onze gevangen. 't is lief of leed.*

De ongelukkige vorst vatte nog geen kwaad vermoeden, maar al te veel zijner vrienden oprechtheid vertrouwend; doch AREND VAN BENSCHOP zwoer hem verwoed, dat hij gevangen was; terwijl de sperwer van 'sGraven hand nemende (*).

De Graaf toen te laat merkende dat hij verraden was, greep naar den degen; maar GERARD VAN VELZEN dreigde hem het hoofd te kloven, indien hij ondernam zich te weer te stellen, en zekerlijk had hij zijne bedreiging uitgevoerd, was HERMAN VAN WOERDEN niet tuschen beiden gekomen; wij vinden hier verscheiden eedgenoten genoemd, doch WOLFERD VAN BORSELEN niet, hoewel deze hem te *Utrechts* ontmoet was; zij vervolgden met den Graaf hunnen weg, volgens sommigen eerst naar *Kronenburg*, doch volgens anderen terstond naar het slot bij *Muiden*.

Vershillende waren de gemoedsbewegingen in *Holland* en *Utrechts*, veroorzaakt door de tijding die de gevluchte Heeren van 'sGraven gevangenneming te *Utrechts* bragten; de Hollandische edelen waren in hun hart verheugd, daar de meesten zoo niet deelgenoten van de samegzweering, ten midsten vijanden van den Graaf waren; doch geen hunner durfden zich openlijk verheugd over dit voorstel toonen, eendeels uit vrees voor het gemeen, anderdeels onzeker wegens den uitflag dezer gewigtige gebeurtenis. De burgers en het gemeen daarentegen waren verbitterd en verschrinkt over deze ontzettende gebeurtenis, wijl de edelen daardoor de geheele magt van den Staat in handen kregen, zoo er niet spoedig met de gewapende magt in voorzien werd; doch waar deze te vinden? Zij waren zeker zeer weinig in getal, en zullen meest uit 'sGraven lijfwagt hebben bestaan, en door hun overstens aan de edelen verknocht, zoo dat er niets anders voor was, dan dat de burgers door het grauw versterkt, zich tot 'sGraven redding wapende. De burgers van *Naarden* schijnen hier bijzonder in uitgemunt te hebben; zij trokken dan spoedig naar *Muiden*, zonder eenige order of hoofd, dan dat men eenen CHAAS DE GREEBERE

(*) Men was toen gewoon met een valk of sperwer op de jage te gaan, welke vogelen zich voornamelijk op de koppen der dieren zette, en daar door den jager gelegenheid gaven om dezelve ligtelijk te vangen, de sperwer vergoedde dus in zeker opzichte 's gebrek van 's kruid ter dier tijd, zoo als gewog bekend is, in Europa nog niet uitgevonden.

vindt genoegd, het ambt van 's Graven klederbewander waarnemende.
Dan om tot den Graaf weder te keeren; eenigen doen hem met den Heer van WOERDEN eene reden wisselen, waardoor de laatsgenoomde verbitterd, de Graaf op den avond van den aften Junij in de boeiens deed sluiten. Men kan ligt gevoelen hoe deze onwaardige behandeling den zoon van gep. Roepman Koning en geboren Graaf tegen den borst stiet. Hij kreeg in den nacht van den aften een overval van 't lang euvel zoo hevig, dat men hem uit de ijzers moest sluiten, doch men zegt dat van WOERDEN zijn verbittering zoo ver dreef, dat hij 's Graven hoofd en borst met gezet deed wijzen.

(T vervolg hierna.)

T W E E D E R E D E N S E R I N G,
OVER HET GEBRUIK DER GESCHIEDENIS.

Dat de boosheid ten grooten tijde de beweegreden van onze zwaarten en handelingen is.

Het is eene genog vreemde zaak, zoo men er opmerking op wil maken, dat het noodzakelijk zij de vermaken der menschen te onderscheiden in natuurlijke en in die genaas welke het niet zijn; men vermaakt zich in eene schoone dag, eene schoone nacht, een schoon landschap, of eene schoone te zien; hier over behoest men zich niet te verwonderen; maar op dezelfde wijze vindt men vermaak in het zien leveren van eene bloedige veldslag, in een man ter aarde te zien werpen door een ander, die er zich mede vermaakt; en dit is zeer verwonderlijk, want de natuur dwingt ons niet alleen niet om kwaad aan anderen te doen, wanneer wij er geen ander voordeel van hebben, dan het te zien; maar zij scherpt ons een vermaak in voor dit kwaad, van welke zijde het ook zij, en zelfs een begeerte om het te beletten zoo veel wij kunnen, wel verre van er ons mede te vermaken; hoe kan het dan geschieden dat wij behagen hebben in voorwerpen, tegen welke de natuur, om zoo te zeggen, onze hulp eischte, inroept? — Want men moet zich niet inbeelden, gelijk een der ouden gedaan heeft, dat wanneer wij met vermaak het lijdens van een ander zien; dit vermaak alleen komt dat wij niet in het zelfde lijdens zijn waarin wij anderen zien. Het verstand doet niet lang deze terugtocht op zich zelfs, zoo dat indien er niets anders was dat vermaak gaf, dat dan dit vermaak zeer kort zoude zijn, en weldra plaats zoude maken voor het natuurlijke medelijdens dat men voor ongelukkigen heeft.

Om deze waarheid te kennen, heeft men niets anders te doen dan het voorbeeld te overwegen het welk LUCKRITUS voorsteld van die geenen, welke zittende op het strand, een schip geteisterd zien door het onweer en nabij om schipbreuk te lijdens; zoo het vermaak, hetwelk hij zegt dat men gevoelt in het zien van dit maarschouwspel, nergens anders van daan kwam dan dat men bevrijd is van het gevaar, dan zoude dit vermaak zeer kort duuren, dewijl de menschen die op het land zijn geen langen tijd van noodden hebben om te geloven dat zij niet in gevaar zijn van te verdrieken. De bedorvenheid van het menschelijk verstand is zoo groot dat het zelfs niet eens noodzakelijk is dat men bevrijd is van gevaar,

waar in men andere ziet, om daar mede zich te vermaken. De ondervinding heeft het doen zien in de gevechten der Barrieren, in de haanengevechten en steekspelen welke in de voorige eeuw noch in eene zoo grootte achtung waren, en waar die geenen, gereed om in de loopbaan te treden, niet ophielden te spotten met het ter aarde werpen van anderen, door de lansen hunner tegenpartij, en zich vermaakten in het zien kweffen van de oogen, de leden te vermorselen, hoewel zij weldra aan het zelfde gevaar zoude zijn blootgesteld. De geschiedenis verhaalt dien aangaande, het antwoord van een Turks gezant, welke doet zien het oordeel, dat men natuurlijker wijze moest vellen over deeze soorten van vermaken. Het is gemakkelijk te kennen, dat men niet dan de natuur te volgen heeft om van goede zeden te spreken, en dat wij somtijds, eerder onbeschaafd zijn dan die geenen welke wij er van beschuldigen.

Men verhaalt dat de groote Heer eene Chiaoux naar *Frankrijk* zond, onder de regeering van CAREL VII. welke men volgens gewoonte alle mogelijke vermaken aandeel, in die tijd waren de steekspelen de grootste vermaken; men liet hem de fraaiste zien; bij die, bij welke hij tegenwoordig was, wierden verwonderlijke loopen gedaan, en na dat het spel afgelopen was kwam men bij hem vragen, wat hij er van dacht? Toen hij antwoordde op deze geestige wijze: „dat indien het uit ernst was, het niet „ genoeg was, en indien het uit vermaak geschiedde, het veel te veel was.”

(*T vervolg hierna.*)

MEDEGEDEELDE STUKJES.

EEN GEZEGDE VAN DIOGENES.

*Diogenes een wijsgeer,
Van overoude tijden,
Belachtede eens koddig
De burgren van Megara,
Die nooit hun eigen kindren
In kunsten onderwezen,
Of wetenschappen leerden;
Maar wel met groote moeite
Hun koeijen en de schapen
Met 't ander vee bezorgden.
„ Ik was”, dus sprak de wijsgeer,
Terwijl hij hartlijk lachte,
„ Een ram of os nog liever,
„ Als 't kind van een Megarier.*

(Naas het Latijn).

W. R. Idema, te *Oppendoos*.

W A R M T E E N K O U D E.

*Jan die steeds van zijn dichtvuur spreekt,
 Hoewel dit aan zijn vers ontbreekt,
 Moet vaak de spot van elk verduren,
 Het geen hij ligt vermijden kon,
 Als hij zijn zotten waan verwon,
 En niet staag met verwaatne reden,
 Aan elk sprak van zijn rijmarij,
 En die dus maakt, zoo koud als hij.*

H. Coëlio.

D E H E R D E R I N.

(Naar het Hoogduitsch van GLEIM.)

*Een als te teder herdere zusje,
 Gaf eens haar schaap een lekker kusje
 En sprak: dees kus gun ik u vrij;
 Wist achter menig herdere knaapje,
 Dat 'k gaarn' hem kuste als mijn schaapje,
 Hij nam zo dan ook gaarn' van mij.*

*Snel kwam daarop een herdere jongen,
 Om eens kus bij haar gesprongen,
 En sprak: gij schoone herderin!
 Waarom zou 't menig herder horen
 En u alsdan door kussen smoren,
 Laat ik 't alleen zijn, die u min.*

Dezelfde.

N I E U W E O P G A V E N.

L O G O G R Y P H.

*Het grend- of moederwoord is hier een zeker man,
 Die men kort voor den dood nog nodig hebben kan.
 2. 7. en 3. 2. met 5. zijn beide dieren.
 Maar 4. 1. 6. met 2. en 5. 4. 1. rivieren.
 4. 7. is een ding dat aan een wagen past.
 Aan 5. en 4. maakt men op 't schip de zeilen vast.
 De 7. 4. wordt vaak gezegd om aan te sporen.
 Raad m' even, is 't 2. 1. dan is 't gewis verloren.
 4. 5. 6. 7. is een naam die men vaak hoort;
 En 5. 4. 7. van de dieren 't zelfde als voort.
 Soms doet m' een 5. 6. 3. om zich wat te vermaken.
 Wordt men dan 1. 4. 3. zoo zijn 't geen beste zaken.
 Aan 5. 6. 7. 3. zijn vruchten vastgehecht.*

Ee 3

6. 7. is een woord, 't welk men zeer dikwerf zegt.
 4. 1. 3. 1. en 4. zoo ook 2. 3. te zamen,
 Zijn drie bij ons bekende, edoch verkorte namen.
 5. 4. 3. is een dier, getaamt bij vele lidn;
 En 7. 3. 4. 5. kan m' eerst des avonds zien.
 4. 5. 3. 7. kan vaak ziekte en kwaal genezen;
 En in 1. 4. en 6. is een stroom te lezen.
 Men zegt 4. 3. als men het eeten heeft godman;
 En 5. 2. 7. is een dier, dat snel kan gaen.
 5. 2. 3. 7. is altoos op zee te vrazen.
 3. 6. en 1. zal een van de metalen wezen.
 2. 2. en 7. is voorzeker niet zeer zwaar.
 3. 5. 4. 7. is ons van veel nut voorwaar.
 De 7. 2. 1. 3. wordt zeer dikwerf bevaeren;
 En in 3. 2. moet 2. kam m' ook het water gaen.
 Vermaak schenkt 1. 4. 5. des winters somtijds weel;
 En 6. met 1. ja is van uit het zegendeel,
 Vergeeft mij nu, zo 'k soms nog waarden heb vergeten;
 Daar voor ik eindig, moet g' ook nog het volgende wesen:
 Dat met het grondwoord hier schrijft met een lettertaal
 Van even; en zeg nu wat dit hier wesen zal?

L O G O G R Y P H - C H A R A D E .

Mijn geheel bestaat uit vier deelen, en ben een dorp in dit rijk. Mijn eerste is een vragend woordje, en met het tweede vemonigt, is het veel op het land te vinden. Mijn tweede met de eerste letter van mijn derde deel hebben alle menschen, en beweeglijke schepselen. Mijn derde deel is in de muziek bekend, en voegt men de eerste letter van mijn vierde deel hierbij, als dan strekt het tot geheimhouding; dit omgekeerd en ontfiaart, is een verkorte vrouwen naam, zoo ook de twee eerste letters van mijn vierde deel. Mijn vierde deel is de gebiedende wijze van een werkwoord, en omgekeerd een menschelijk lichaamsdeel. Mijn derde en vierde deel te zamen gevoegd, strekt tot mans klederdragt.

C H A R A D E S .

- 1.) *Mon premier se trouve dans les forêts, on entend mon frêre et on avale mon tout.*
- 2.) *Ik besta uit één lettergroep, regt geliezen ben ik een welriekend gewas en van agteren af een insect.*

R A A D S E T .

*Er is een zeker woord dat men, door 't regts te stellen,
 In veel Godsdienshuizen vindt.
 Doch, door dit zelfde woord nu weder links te stellen
 Is 't schadelijk voor 't oog, mijn vriend!*

Zijn trouwen hij beklagt. Nu zal hij eerst beginnen,
 Nu 't goed reeds is vertoerd, om eerlijk wat te winnen:
 Hij trekt tot zijn behoefte, te min aan geld
 Als hij ten huwlijk bragt, voor 5 procent geteld;
 Hij maakt een Cargazoën, en koopt verscheiden waren;
 Op hoop, dat hij daarmed op nieuw wat zal vergaëren;
 Zes sonnen-ossenvleesch, zes ankers brandewijn,
 Aan zuiker duizend pond, twee amen vol azijn,
 Aan kazen in gewigt tweeduizend zestig ponden,
 Twee ankers zoete wijn, uit Kandia gezonden;
 Nog twintig ellen fijn scharlaken, wel bereid,
 Met zulk een cargazoën hij van zijn vrouwtje scheid.
 Voor ieder tonne vleesch ontvangt hij vijftig gulden,
 Doch d'ankers brandewijn tot vijf hij maar opvulden;
 Voor 't stuk werd hem gedragt florijnen vier maal tien;
 'T pond zuiker doet zoo veel als vijf pond kaas min een;
 Voor het half anker wijn-azijn wordt hem gegeven
 Acht gulden en een half, de kazen daar beneven
 Die gelden ook wel geld, want voor een centenaar,
 Geullig maakt de koop op sien Rijksdaalders klaar;
 De wijn uit Kandia, die sijt hij als bij sloopen,
 Elk sloop een ducaton, en de ankers zamen loopen
 Tot twee-en-veertig sloop; maar 't laken op het leest
 Verkoopt hij naar zijn wensch, dat kerst nog allerbest;
 Drie Centjes wint hij wel, men zal voor elk dier ellen
 Aan hem terstond gereed vijf pistoletten tellen
 (Tot negen en een half Hollandsche gulden 't stuk):
 Wat dunkt u, die dit leest, is dit geen goed geluk
 Voor zulk een slegte bloed, wiens goed is door de billen;
 Daar zijn er mogelijk meer, die zoo wel heeren willen.
 Hij komt nu wederom en maakt zijn staat prefect,
 Zijn opgenomen geld met d' interest hij afstrekt
 Van 't heele capit:aal: hij vindt dat in twee jaren
 Den interest, vier maal acht Vlaamsch ponden, hem bezwaren;
 De rest dat is zijn winst van 't ander dat hij heeft
 Op interest gehad, hij in betaling geeft
 Twee-derde aan tabak, een zevende aan koralen,
 Een tiende aan katoen; de rest aan zijde balen;
 De kralen kosten d'onc' zoo veel als ponden twee
 Van het Vulcaansche smook: 't pond zijde ook zoo veel det
 Als d'ellen van 't katoen, hetwelk men heeft gerskens
 Op drie oncen koraal, tabak die is geteekend
 Op gulden 5 maal 6 min. 2 de honderd pond.
 Nu rekenaars, zeg mij hiervan den rechten grond
 Hoe veel den Crediteur aan rente en hoofdsom beiden,
 Aan Goed van ieder heeft ontvangen, eer zij scheidden?
 En wat dien Jonkman had toen 't huwelijk begon?
 En hoe veel dat hij aan het Cargazoentje won?

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

Z E E R K O R T E B E S C H R I J V I N G
V A N D E W E R E L D B E R O E M D E K O O P S T A D
A M S T E R D A M.
(*Twee-en-dertigste vervolg.*)

In den jare 1668 werd tot het aanleggen van eene derde *Waag* befo- ten, waartoe de *Nieuwe Reguliers poort*, die door de laatste ver- grooting der stad in onbruik was geraakt, en toen even dertien jaren oud was, werd geschikt gemaakt. Deze *Reguliers Waag* is een fraal vierkant gebouw, met een sierlijke voorgevel, in welke frontespijs het koggeschip, mit het oude wapen der stad, uitgebouwen is; zijnde de achtergevel met het tegenwoordig wapen versierd. Van binnen is dezelve van drie paar schalen en een fijne schaal voorzien. Boven dit gebouw is een *Waghuys*, ten dienste der stedelijke schutterij.

Bij deze *Waag* heeft men een groot Plein gelaten, bekend onder den naam van *Reguliers Plein* of *Botermarkt*, hetwelk hare oude naam, zoowel als de *Waag* en *Reguliers- of Munitionen*, verkregen heeft van zeker klooster, in den jare 1394 bewesten den *Amsteldijk* gesticht, ter hoogte van de *Utrechtsche Straat* en *Keizersgracht*; ten behoeve van Reguliere Kanoniken van de orde van *St. Augustijn*. In den jare 1453 werd aan deze Kanoniken vergund om hun klooster (ter dier tijd *het Huis van St. Jan Evangelist* genaamd) te vergrooten, en in 1494, om twee sluizen te mogen aanleggen in den *Amstel- of Reguliers-Dijk*, om hunne landerijen van het overtoellig water te ontlasten; deze sluizen zijn vermoedelijk dezelfde, die bij de laatste vergrooting der stad nog in de *Keizers- en Prinsengrachten*, bij de *Utrechtsche Straat*, aanwezig waren. Dit klooster werd op den 21sten October 1532 geheel in den asch gelegd; en hoewel de Kloosterlingen vrijheid verzochten om hetzelfde weder te herbouwen, werd hun zulks geweigerd, nemende zij alstoen de wijk naar *Hoito* bij *Alkmaar*; zedert dien tijd werd de grond van dit klooster met het naaste land, tot een lustplaats aangelegd en verhuurd, tot dat dezelve bij de laatste uitlegging der stad, geheel vergraven en ten deele met huizen betimmerd is. Toen in den jare 1663 de *Keizersgracht*, omtrent de *Utrechtsche Straat* gegraven werd, ontdekte men nog de grondslagen van dit klooster, rustende op elzen palen; hiaraan is ook getekend dat het koor der kloosterkerk juist op de *Utrechtsche Straat* heeft ge- slaan, ter plaatse, alwaar sedert de peilsluis gelegd is.

VIII. DEELS V. STUK.

Ff

De tweede *Reguliers-poort*, dewelke naar dit klooster genoemd was, stond ten einde van de *Kalverstraat*, aan de *Singel*, en was getierkt met twee toorens, en door een muur aan eenen derde ronde tooren gehegt. Tegen deze muur was een hok getimmerd voor de stads zwaren; welk hok in later tijd hooger op in den *Amstel* werd verplaatst, en waarschijnlijk aanleiding tot den naam van *Zwanen Burgwal* en *Zwanenburger-straat* gegeven heeft. Tusschen de twee eerstgemelde toorens was een uurwijzer geplaatst, en boven het dak hing een slagklok. Nevens deze poort, noordwaards, was in 't jaar 1617 een sterk Wachthuis gebouwd. De poort bleef in dezen staat tot in 1618, wanneer er brand ontstond in eene glasblazerij, die nevens dezelve was, waardoor de poort en de toorens door de vlam werden verteerd, en niets dan het Wachthuis bleef staan; en daar men ter dier tijd reeds eene houten poort op de *Botermarkt* had gebouwd, werd van de eerstgenoemde niets herbouwd dan eene tooren, de welke nog in wezen is, en de *Reguliers tooren* werd genaamd; deze tooren heeft een fraai doorluchtig spits, en is voorzien van vier uurwijzers, benevens een keurlijk klokkespel en slagwerk. De windwijzer op de spits was eertijds een os, ter gedachtenis van de osfenmarkt, dewelke hier toen geweest is; doch deze os werd kort daarna in een haan verandert. De boven-vertrekken werden tot kamers gebruikt ten dienste van eenige Gilden, en het Wachthuis werd in den jare 1672 tot een Munt bekwaam gemaakt, alwaar Ducaten, Ducatons en Rijksdaalders, met den steinpel der Staten van *Holland*, onder aan van welken het stad's wapen stond, gemunt werden.

Het aanleggen van deze Munt had haren oorspang uit de toenmalige oorlog, waardoor de Staten in de noodzakelijkheid werden gebracht tot het vorderen van eene capitale Leening, bestaande in eenen dubbelen tweehonderdsten penning, dewelke in gemaakt goud- en zilverwerk mocht betaald worden; van welks waarde, gerekend tegen 48 guldens en twaalf stuivers de once goud, volgens 'slands plakaten gewerkt, en drie guldens en vijf stuivers de once zilver, groote keur, obligatiën verleend, en vier ten honderd intrest in 't jaar betaald zou worden. De meesten der gegoede burgers dezer stad zag men al spoedig hun goud- en zilverwerk naar de stads wisselbank brengen; doch de groote zwaarigheid bestond hierin, om hetzelfde spoedig genoeg tot geld te munten. De munthuizen in *Gelderland*, *Overijssel* en *Utrecht* waren toen in handen van den vijand, en het verzenden van ongemunt zilver naar de Hollandsche munten te *Dordrecht* en *Enkhuizen*, was met veel gevaar vergezeld. Dit gaf aanleiding tot het verzoek aan 's Lands Staten om alhier bij hoogen nood eene Munt te mogen aanleggen. Hier tegen verzette zich *Dordrecht* en *Westfriesland*, meenende dat zij hierdoor in hun regt verkort zouden worden enz. Na wederzijdsche schikkingen hieromtrent te hebben gemaakt, werd *Amsterdam*

vrijheid verleend om in hoogen nood, en zonder nadeel van andere muntsleden, geld te mogen slaan. Aldra werd het Wachthuis aan deze tooren hiertoe ingericht, en de bovengenoemde geldspeciën gemunt, hetwelk stand hield tot den jare 1674, wanneer de drie overheerde gewaaten door den vijand verlaten, en met de vier overige hereenigd werden. Van toen af werd dit munthuis tot eene aanzienlijke herberg bekwaam gemaakt, dewelke ook aldaar nog bestaat onder den naam van *de Munt*, welke naam ook nog aan de tooren en de daarnevens liggende sluis wordt gegeven.

Voor de bemuring der stad, omtrend den jare 1480, stond de oudste *Reguliers-poort* in de *Kalverstraat* aan 't *Spui*, ter plaats alwaar thans de *Osjesluis* ligt; doch deze poort kreeg in later tijd den naam van *Binnenwijker poort*, na dat de stad bemuurd en de voortstad binnen dezelve was getrokken. Deze poort bleef echter nog in wesen tot den jare 1526, wanneer dezelve werd afgebroken.

(*T vervolg hierna*)

V O O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N .

T U R K I J E N .

Smyrna, den 31 Januarij. Onze handel is in eene volkomene verwarring. De Koffij Moka is zeer verduurd. Er is weinig in *Egypten*, uit hoofde van den burgerlijken oorlog die de omstreken van deze stad verwoest. Men begint ook aanvragen om Amerikaanse Koffij te doen. Het geld is hier zeer schaars; de kooplieden bewaren het, in plaats van hetzelfde voor het doen van speculatiën te bezigen, wijl de oorlog hen verhindert hunne zaken in het binnenlandische te verrichten. Het is zeer waarschijnlijk dat deze stad op nieuw verplicht zal zijn om troupen voor het leger van den Groot-Visier te leveren. Men verliest hier, veel, vooral aan de artikelen die van *Engeland* en *Malta* komen.

Konstantinopolen 12 Maart. De groote Heer heeft vijftig Janitsaren, die in de eerste dagen dezer maand de belhamels geweest waren van een bloedige oploop alhier, met den strop doen straffen.

Verscheiden duizenden Aziatische krijgslieden zijn dezer dagen door deze hoofdstad getrokken, om het Turkische leger, dat tegen over het Russische staat, te gaan versterken.

Z W E E D E N .

Stokholm 26 April. Z. K. H. den Erfprins heeft eergisteren voor de eerste maal in z'n nieuw vaderland het H. Avondmaal bijgewoond.

De aartsbisfchop van Upsal was hier voor deze plegtigheid geroepen die voorafgegaan is door eene redevoering, uitgesproken door den bisfchop Dr. Murrai.

Straalfand 1 Mei. Volgens berigten van *Dantsich*, neemt men de werkdadigfte maatregelen om de zuidelijke kusten der Oostzee te behoeden voor allen overval van de zijde der *Engelfchen*. Vier duizend man arbeidt aan de verdedigings-werken van *Dantsich*.

Men arbeidt hier met de grootfte werkzaamheid aan de voorbereidelen ter verdediging, ten einde de ontwerpen van landing te doen mislukken, die de *Engelfchen* hebben mogten. Men verwacht hier spoedig de Zweedsche kanonneerfloepen.

D U I T S C H L A N D

Weenen 11 April. Niettegenftaande de bewegingen welke op onze oostelijke grenzen plaats gehad hebben, blijft onze monarchie de volmaaktfte rust genieten, en alles bewijst, dat de weldaad van den vrede ons voor lange jaren verzekerd is. De gefchutgieterijen zijn werkeloos; de kruidmolens staan ftill, en dag aan dag wordt de armee verminderd. Bij deze gelukkige omftandigheden voegt zich nog de hoop van onze finantien en ons credit zich te zich vestigen.

Uit *Weenen* wordt van den 7ften April gemeld, dat het Oostenrijksch gouvernement, door een openbaar berigt de valsche geruchten gelogenftraft heeft, die er betrekkelijk eene aanftaande verhoging van den prijs van het zout gelopen hebben. Die geruchten hadden groote opkoopingen veroorzaakt. De koopwaren van de eerste noorizabelijkheid houden zich op eenen matige prijs. De eigenaars der huizen alleen houden vol met het opflaan der huren, maar er wordt een reglement verwacht dat hen binnen de behoorlijke grenzen houden zal.

Weenen, den 1 Meij. Uit *Konftantinopel* is tijding van den 8 April, dat de Groot Vifir J a s i f B a s i a, een grijsaard van tachtig jaren, afgezet en naar *Domotica*, bij *Adrianopel*, verbannen is. In deze ftad werd voormaals Karel XII, Koning van *Zweeden* langen tijd gevangen gehouden. De Groote Heer heeft hem tot opvolger gegeven *Ahmed-Aga*, een man van verftand en van moed, bekend door zijne treffelijke verdediging van *Ibrail*. De *Caimacan Karstij-Ati Barfa* heeft het bevel over de armee tot aan de aankomst van den nieuwen Groot-Vifir op zig genomen.

De wapeningen ter Zee worden met veel ijver voortgezet. Men vervaardigt dertig kanonneer-floepen, maar het is ten uiterften moeilijk om zig een genoegzaam getal geoefende matrozen te verfcaffen.

De overwinningen der *Wahabis* in het Koninkrijk van *Yeman* bevestigen zich. Er is veel vrees voor de ftad *Moka*, waar tegen zij hunne voormaamfte magt hebben gewend.

FRANK-

F R A N K R I J K.

Parijs den 15den Mei. Daar de kinderziekte alhier vrij heerschen-
de is, heeft de hof-faculteit geoordeeld dat de Koning van Rome be-
doorden gevaccineerd te worden. Z. M. heeft deze kunstbewerking dan
ook werkelijk den 11den dezer ondergaan door de hand van den chirur-
gijn Hudson. Hoogstdezelfs welstand blijft bij voortdoring aller-
gewenscht. Echter heeft Z. M. de Keizer het voegzaam geoordeeld de
plegtigheid van den doop des Konings van Rome te verschuiven tot
op Zondag den 9den Junij.

Amsterdam, 21 Mei. Volgens de berigten uit *Duitschland*, is
te *Schuerin*, de volgende Ploclamatie publiek gemaakt:

*Wij FREDERIK FRANS, bij de genade Gods soeverein
Hertog van Mecklenturg, enz.*

De van dag tot dag gevoeliger vermindering van het getal personen die
den openbaren Godsdienst bijwonen, en die deel nemen aan de hulpmid-
delen welke ons door den Godsdienst aangeboden worden, heeft reeds
sints lang onzen aandacht tot zich getrokken. Wij hebben grond te ge-
loven, dat het vergeten en het verachteren van de zedeleer, eene wanorde
die ongelukkig in deze dagen hoerscht, voor een groot gedeelte het on-
vermijdbaar gevolg is van de nalatigheid in de oefeningen van den Gods-
dienst, welke den mensch de beste middelen verschaft om zijn gedrag te
regelen, zijne daden te beoordeelen en zijne deugdzame besluiten te be-
vestigen, door de zoo belangrijke als verhevene overweging van zijn laafte
sinds. Het voorbeeld der aanzienlijke personen in deze zoo als in alle
andere omstandigheid, een kragtadig middel zijnde tot overtuiging voor
het groot gedeelte bijzondere personen van een minder rang, zoo wenden
wij ons tot alle de Dignitarissen van ons hof en publieke amptenaten van
onze staten; wij noodigen en vermaanen hen, om geregeld de kerken te
bezoeken en om op de voorgeschreven dagen de Heilige Sacramenten te
gebruiken, op dat zij door deze openbare en ware belijdenis van hunne
Christelijke regtzinnigheid, de godsdienstige gevoelens in onze andere onder-
danen opwekken, en dus mede werken, ingevolge onze vaderlijke oogmer-
ken, en voo'wiel in hun vermogen is, om den voortgang der kwade zeden te
sluiten. Dit is ons welbehagen.

FREDERIK FRANS

A A N M E R K E L I J K E Z A K E N.

Amsterdam, 14 Mei. Van *Bar-sur-ornain* meld men het volgende:
Den 23sten April, omstreeks vier uren in den achtermiddag, hoorde men
ten noord-noord-westen van *Mommedi* een dofgerommel als van donder.
Op het zelfde oogenblik werd men eenige uren verre van die stad, nabij de
dorpen *Pein* en *Islet*, in de lucht eene kolom gewaar, van eene donker
bruine kleur, en die ongeveer veertig mètres (120 voeten) middellijns
scheen te hebben. Zij daalden tot dicht bij den grond, en verspreide eenen
flank van zwavel een kwartier uurs in het ronde. Een groot lichtgevend
lichaam werd, als ware het, door de kolom gedragen, en raakte met
het oppergedeelte aan eene wolk, die boven haar hing. Dit vuurverschijn-
zel verlengde zich in eene slangvormigen staart, die zich heen en weder

VIII. DEELS V. STUK.

G g

behoog. Gedurende drie kwartier-uurs dat men dit verschijnsel kon gadeslaan, was de lucht volkomen kalm nabij de oppervlakte van den grond, maar uit het lichtgevend ligchaam kwam een sterk gedruis voort, gelijkende naar dat van tegen elkander kletterende rookteeren. Het verschijnsel rigtte zich naar *Carrignan*. Men kreeg noch regen noch hagel.

Moyaux (arrondissement *Lireux*, in het departement van *Calvados*) den 2den *Mai*

Gisteren, omstreeks 5 uren den avonds, verliet zich ten westen van dit vlek een verschrikkelijk onweder. De donder gromde ijselijk en bij aanhoudendheid: de wind was toen zuid oost. Tegen half zes rigtte zich de storm naar het noord-westen, en vermeerderde het geluid des donders aanmerkelijk. De wolken werden doortwee regstreeks tegenovergefelde winden beroerd. Eensklaps hield de donder op, en werd het geheele dorp omgeven van eenen wervelwind, in de gedaante van eene zeer hooge kolom, boven aan van eene verbazende uitgestrektheid, en waarvan het eene uitersten den grond naderde. Het was eene soort van hoos. In vijf minuten tijds doorliep zij het geheele dorp van het westen naar het oosten, ter lengte van een mijl en met een ongelijke breedte van 12 tot 42 en somtijds meer voeten. Bijna 150-200 huizen als schuizen zijn of omver geworpen of gedeeltelijk weggevoerd, 1000 appel- en peerebomen zijn ontworteld en neder geveld. Verscheidene boomen, die sedert meer dan eene eeuw, al het vermoegen der elementen hadden wederstaan, zijn voer dit schrikbarend natuurverschijnsel bezweken. Twee appelboomen van eene ontzagelijke groote zijn niet slechts ontworteld, maar op eene afstand van 150 voeten weggevoerd. Hooge denneboomen, tot hiertoe door het onweder gespaard, zijn in stukken gebroken en in de verte geworpen. Ontzagelijke boomtakken zijn door het onweder van het eene gebucht naar het andere gevoerd: ook zijn er vele vogelen bij dit onheil omgekomen. Ondercheidene huisgezinnen zijn vernield; zelfs sommigen zagen zich gedrongen de hulp en het medelijden hunner geburen af te smeeken, ten einde alzoo een verblijf te erlangen, dat ten hunnent niet meer mogelijk was, vermits hunne meubelen onder de pijnen hunner woningen verpletend waren. Het verlies wordt op 110,283 francs begroot.

Hanovilla, den 3den *Mai*. Op eergisteren heeft ook onze gemeente in de verwoestingen van den dag gedeeld. Een onweersbui uit het zuid-westen aangedreven, boven ons dorp zijnde zamengetrokken, is, onder herhaalde donderslagen, de bliksem op het kerkgebouw gevallen. In de kerk zelf is weinig schade gedaan, maar van den toren is een der voornaamste gedeelten in brand gezet; ondertuschen is het den inwoneren gelukt, dien bijna op het zelfde oogenblik te blusschen. Een deel van het timmerwerk der toren-spits is verbrijzeld, de stukken, benevens de losgelagene latten en leiwerk, zijn in het rond verspreid.

en sommige wel honderd schreden ver geworpen. De schade wordt op 3000 à 2000 fr. begroot.

Laybach, (in de Illirische Provinsien) den 3den April. De brand, welke den 30sten l. l. te *Newark* uitgebarsten was, heeft van de geheele stad slechts 32 huizen vrij gelaten. De brug van *Saistriz* is volkomen verbrand, en die van *Laybach* zwaar beschadigt geworden. Honderd-zeven-en-dertig menschen, van verschillende ouderdom en kunne, hebben daarbij het leven verloren; velen liggen nog onder de puinhoopen begraven. Het getal gekwetsten is niet minder aanmerkelijk. De Intendant van *Oppon-Karniols* stelt op dit oogenblik alle zijne pogingen in het werk, om aan de zoo ongelukkigen inwoners spoedig hulp toe te brengen.

Sevillie, (in Spanje) den 1den April. Een allerverschrikkelijks onweder, het welk den 27sten, 28sten en 29sten Maart, en dus drie dagen achter een te *Cadix* gewoed heeft, deed 150 Koninklijke geladene transportschepen vergaan. De oorlogschepen hebben zelfs veel moeite gehad om dit onweder door te staan, en hebben veel schade geleden.

Presburg, (in Hongarije) den 16den April. Een galoppwaardig brief uit *Debrezen*, in *Oppon-Hongarije*, bevat de droevige tijding van eenen verschrikkelijken brand, welke den 3den April in die stad heeft plaats gehad: 1400 huizen, het schoon kollegie der Gereformeerden, dat van de Plaristen, de hoofdkerk, onderscheiden publieke gestichten en fraaije gebouwen zijn eene prooi der vlammen geworden. Men wacht de bijzonderheden dezer zoo ongelukkige gebeurtenis, en men vleit zich, dat, in het eerste oogenblik van schrik, het kwaad erger zal zijn afgemaald, dan het werkelijk is.

Wenen den 28den April. De professor *Robertson* heeft den 25sten dezer zijne 39ste lichtreize gedaan, zijnde dit de eerste keer dat zijne vrouw hem vergezelde. Niettegenstaande den buitengewoon hoogen prijs der biljetten, was er echter een groot aantal aanbouwers in den Prater bij sengkomen. Verscheiden Aartsbisschoppen bezetteden de loge, van waar het hof gewoonlijk de vuurwerken ziet afsteken. Na eenige teekenen van een zeer merkbaar vrees, is mevrouw *Robertson* met hare echtgenoot tot een zeer aanmerkelijke hoogte geltegen, doch zij zijn, na verloop van drie kwartiers uurs, boven *Klosterneuburg*, anderhalve mijl van *Wenen*, nedergedaald. De ontvangst bedroeg meer dan 30,000 florijnen, (meer dan 78,000 francs). Zij hadden 25,000 florijnen in cautie gesteld voor de biljetten, die zij hadden uitgegeven.

Men meldt uit *Livonia*, dat eenige maanden na de inneming van *Schuaborg*, de ongelukkigste gebeurtenis in het eiland *Loup* plaats gehad heeft. Een werkman, die eenne bombe van de eenne plaats naar de andere droeg, liet dezelve vallen, het gevolg daarvan was, dat zij barste en het vuur brak in een magazijn van 120,000 ponden buskruit. De uitbarsting was verschrikkelijk, en derzelver gevolgen konden niet rampoediger zijn. Het 1200-water, in de laatste beweging gerakende, veroorzaakte

grootte verwoestingen; de hellingen werden vernield; het vuur sloef tot de op de wal liggende kanonnen over, die van alle zijden kogels en schroot uitwierpen. De stenen, de granaat stukken, de balken, de kruidwagens, de munitie, te gelijk op eene verre afstand geworpen wordende, deden een buitengeemeen groot aantal menschen het leven verliezen. De artillerie-generaal *Wohoroff* bevond zich nabij eene batterij op het oogenblik van de uitbarsting; hij werd buiten kennis, in een kuil geworpen, en had zijn heil alleen aan twee lijken te danken, die, op hem liggende, den doodelijken schok der balken en stukken roffen afwerden, welke van de hoogte der wallen neersforteden. Deze uitbarsting koste het leven aan meer dan honderd perloonen; een deel der vestingwerken werd vernield en onnoemelijk veel munitie is verloren gemaakt. De herstellingen van het verlies, door dit toeval veroorzaakt, zullen 72000 roebels kosten, en vereischen een jaar werk.

Kopenhagen, den 30 April. De Luchtreiziger, de Heer *Colding*, die eene Luchtvaart had aangekondigd, welke geen plaats gehad heeft, bewerkstelligde laatstleden zaterdag, zonder voorafgaand bericht, eene zeer gelukkig uitgevallen luchtbol, op kosten van eenen beminnaar, de Heer van *Denes*, zamengesteld; had 59 voet hoogte en 40 voet in derzelve middellijn.

Petersburg, den 17den April. Van *Budurma*, op de grenzen van *Siberië*, meldt men; dat een inwoner aldaar door eenen zeer grooten tijger is aangevallen, die het hem echter gelukt is te doden, en dien hij, offchoon zelf aan de eene hand gewond, op zijn paard genomen, en in triomf naar *Budurma* gevoerd heeft.

Van *Luik* schrijft men, dat er een verschrikkelijk toeval plaats gehad heeft bij het werken in den kolenmijn, in de vallei *St. Lambert*, waarvan men de volgende bijzonderheden opgeeft: „Den 25 April, des avonds ten zeven uren, waren de nagtwerkers in de gracht geklommen; twee van hun gingen vooruit om de ontvlambare lugt te verdrijven, toen de vuurwachter, die bij den ingang van den trap stond, dezelve met zijn licht ontvlamde. Deze dodelijke damp, veroorzaakt wordende door het gaz hetwelk zich ontwikkelde uit de wateren, welke de oude werken van de ader *Mul-Garni* in zich bevatten, vervulde zeker alle de ruimtens, om dat de uitbarsting zoo geweldig geweest is, dat het grootste deel der werken ingestort is. De gevolgen van deze gebeurtenis zijn dat er van de 54 man, die toen in de put waren, 35 terstond gedood en 18 meer of min zwaar gekwetst zijn. Een eenige (*Baptiste Mottart*) is dezen algemeene ramp ontkomen. Deze man met een zekeren *Croneck*, die slechts ligt gewond was, hebben den moed gehad om weder in de put te dalen, ten einde die geenen hunner makkers te redden, welke zij hoop hadden tot het leven terug te brengen. De ijver dezer beiden brave werklieden is ook niet zonder uitslag geweest, en zij hebben medegewerkt tot het redden van 17 meer of min gewonde menschen. Dit beklaglijk toeval

bewijst de noodzaaklijkheid om de grootſte voorzorg in het werk te ſtellen om dergelijke ongelukken te vermijden, welke meest altijd de gevolgen van de achteloosheid en onwetenheid zijn.

Karlsruhe, den 29ſten April. De Friburger Courant van eergisteren doet verflag van het droevige omkomen eens waardigen huisvaders, die het ſlagtoffer zijner ouderlyke liefde geworden is. Deze man, genaamd Joseph Schelb, woonachtig in het dorp *Hinteraarjen*, in het Zywarte woud, arbeidde, in het laatst der maand Maart, op eenigen afstand zijner woning, dicht by eenen kleinen vyver, die nóg bevrozen was, en op welks oever zyne drie kinderen, zynde twee dochters van 12 en 5, en een jongetje van 8 jaren, zich, al loopende, vermaakten. Eensklaps brak het ijs en ſchoten zij er allen onder, waarop de ongelukkige vader, na in haast zig van eenige klederen ontdaan te hebben, en zonder te berekenen dat het ijs nog veel minder voor zijne zwaarte beſtand was, hen ter hulp ſnelde, en inſgellijs verdween.

Eerst des anderendaags, na op de terugkomst dezer ongelukkigen vergeefs te hebben gewacht, kwam men op het denkbeeld om naar der vijver te gaan, alwaar de lijen zoo van den vader als der drie kinderen gevonden, en gezamentlijk begraven werden.

Den 23ſten dezer is Alida van Vliedt, oud 26 jaren, huisvrouw van Johannes van Iſſelmuyden, oud 21 jaren, in de kraam gevallen van drie welgeſchapen dochters, zijnde dezelve alle in leven, en, benevens de kraamvrouw, naar tijds omſtandigheid, vrij welvarende. Gemelde lieden zijn woonachtig te *Amſterdam*, in de *Kozelſtraat*, tuſſchen de eerste en tweede *Dwarsſtraat*, in de *Hoedenmakers Gang*.

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amſterdam 29 Mei. Het gewoon Conſistorie ſtaat gehouden te worden op Woensdag den 5den en Woensdag den 19den Junij, onder voorzitting van Do. Noordenhout.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE,
toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCH
GELQOFSBELIJDENIS, te Amſterdam.

Na dat de ijverige jongeling Teunes Carel Chriſtiaan Everts, onder het oog en opzicht van onzen geliefden Leeraar W. Reuter, en van de Hoog-Leeraren dezer ſtede, in de Godgeleerde en andere nodige en nuttige wetenschappen, eenen geruimen tijd onderwezen, in eene buitengewone Conſistoriale vergadering, gehouden op Maandag den 18den Maart, a. c., voldoende blijken van zijne voorſtingen gegeven had, en hem hierop de vrijheid werd verleend, om ook onder ons in 't openbaar zijne gaven te laten hooren; zoo heeft Zijn E. op Woensdag den 15den dezer maand Mei, voor de eerst

maal onze Gemeente geficht met eene leerrade, inhoudende: dat het geloof het regte kenmerk, en tevens het grootfte fieraad en luffter van een waar Christen is, naar aanleiding van Paulus woorden, Gal. 3. vs. 1. het laatste gedeelte, te vinden: *de regtyaardige zal zijns geloofs loven.* Tot eene inleiding nam Zijn E. de woorden van den ziener Jeremias 5. vs. 3. *o Heere, uwe oogen zien na het geloof!*

Deze leerrade, met veel vrijmoedigheid door den jongen Nazireër uitgesproken, en met kracht en nadruk op het hart der hoorders toegepast, werd met veel genoegen aangehouden.

De Heere doe hem meer en meer vorderen in de kennis der waarheid, welke na de Godzaligheid is, om eerlang eens tot een dierbaar werktuig in Kristus hand te kunnen verftrekken, tot opbouw van zijne Gemeente!

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Donderdag den 6ten Junij. onder voorzitting van Do. Scholten.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam.*

Afgelukkig, 28 April.

Daniël Soenen <i>en</i> Hendrika Sophia Maght.	Pieter Nicolaas Zeeuw <i>en</i> Maria Margaretha Kling.
Jan Scholte <i>en</i> Johanna Clafina Martels.	Jan Kosterman <i>en</i> Johanna Alida van Roijen.
Gerardus Staker <i>en</i> Femmetje Fransen.	Casper Houde <i>en</i> Johanna van Loenen.
Johannes Schindler <i>en</i> Catharina Elifabeth Snesfink.	Willem Kroon <i>en</i> Elifabeth Klinkert.
Jan Staal <i>en</i> Gerritje Boejink.	Pieter van Haaren <i>en</i> Geertruy Adriaans.
Adam Moritz Christiaan Heinrich Wilhelm Timann <i>en</i> Margaretha Dorothea Than.	Abraham Israel <i>en</i> Christina Heyman.
Hendrik Herman Wehmejer <i>en</i> Barendina Elifabeth Bruyn.	Christoffel Harumann <i>en</i> Maria ter Horst.
Cornelis Westingh <i>en</i> Willemina Bat.	Johannes Oosterman <i>en</i> Alida Hommè.
Willems Zoutzeling <i>en</i> Anna Elifabeth van Boekeren.	Gerrit Cammer <i>en</i> Antje Wildagen.
Willem Leendertz <i>en</i> Anna Margaretha Greve.	Johannes Paradijs <i>en</i> Anna Gaankate.
Bernhardus Perwis <i>en</i> Cornelia Landsan.	Johannes Rohl <i>en</i> Catharina Margaretha Boejer.
Hendrik Ternijn <i>en</i> Gemtje Drost.	Ferdinand Soete <i>en</i> Willemina Stroybraud.
Barend Wewens <i>en</i> Elifabeth Alida Uyding.	Cornelis van Donfelaz <i>en</i> Elifabeth Heerenbraudt.
Johannes Christiaan Winter <i>en</i> Johanna Ebeling.	Johan Jacob Prenteling <i>en</i> Anna Catharina Ecklers.
Marthijs Lunstra <i>en</i> Dorothea Elifabeth Krufen.	Gerrit Beuker <i>en</i> Catharina van Maars.

Machiël van den Berg *en* Maria van Meteren.
 Willem Bakker *en* Grietje de Boer.
 Jan Jansen Pootus *en* Truitje Geertsen
 Johann Fridrich Beijer *en* Toeke
 Jibrantz.
 Christoffel Arnoldus Hanou Arum
en Anna Maria Bundelo.
 Cornelis Kost *en* Marritje Gerrebrands.
 Antoonius Pol *en* Margaretha Hoegel.
 Jan Reedeman *en* Jacoba Jacomina
 Swijnenburg.
 Friedrich Bosch *en* Maria Broekevijf.
 Pieter Buyzinh *en* Koba van der
 Tooren.
 Jan Rakkelman *en* Geertruy Verwij.
 Jacobus Gerardus Schilt *en* Marga-
 retha Lucia Seyffert.
 Abraham van den Boogaart *en* Maria
 de Graaf.
 Jan Kemmerly *en* Elifabeth Kemmer.
 Christiaan Reuter *en* Carolina Sijlders.
 Samuel George Ferdinand Calde-
 meijer *en* Wilhelmina Christina
 Maria Raabe.
 Jandey Stekelenburg *en* Maria van Sott
 Willem Jurriaan Claver *en* Anna
 Catharina Eli.
 Jacob Beekmeijer *en* Anna Maria
 Schelhaas.
 Hendrik Poeraat Schimmel *en* Sara
 Meyse.
 Machiël Nicolaas van der Broeke
en Janna Mienink.
 Johannes Driessen *en* Afida van Vret.
 Georg Misoz *en* Maria Barbara
 Schreuder.
 Rutger Cloots *en* Jacoba Elifabeth
 Ametsfoort.
 Jan van Meetele *en* Cornelia van
 Oostveen.
 Jan Albert Brokholm *en* Catharina
 Schuurman.
 Abraham Koel *en* Catharina van der
 Kollera.
 Johan Henrich Gerhart *en* Catharina
 Elifabeth Leeman.
 Dirk Barend Koen *en* Bartje van
 L. Maurik.

Daniël Pasand *en* Anna Elifabeth
 Munsdt.
 Philippus Jacobus Klamx *en* Maria
 Penling.
 Johannes Mensinga *en* Maria Jeanne
 Gosler.
 Pieter Juques Keslar *en* Goverdina
 Heeler.
 Mattheas Empke *en* Joanna Bulte.
 Johan Ernst Krieghof *en* Isabelle
 Ludarikum Wouters.
 Johan Karel Godfried Kubfus *en*
 Cornelia Steegheuver.
 Antonie Hubertus Hompesch *en*
 Clara Catharina ter Meytelen.
 Jacobus Epke *en* Catharina Geertruyd
 Burckhart.
 Bernardus Hermanus Mollman *en*
 Maria van der Sanden.
 Samuel Lanfon *en* Aaltje Jacobs.
 Johannes Petrus Henneiman *en* Anna
 Wendelina Broens.
 Jan Bruins *en* Petronella Innocentia
 Meuwese.
 Elbert Neuijer van Dastelaar *en*
 Dina Takes.
 Hendrik Matthijs Lohman *en* Maria
 Krop.
 Anthony Salgeveld *en* Christina
 Kuneman.
 Jan Coenraad Epping *en* Willemina
 Fredrika Kiefouw.
 Jacob Philip Meijer *en* Helena Su-
 sannâ van der Lugt.
 Cornelis van Heel *en* Henrietta
 Maria van Heel.
 Martin Hennemans *en* Nieske van
 Maurik.
 Michael Gausz *en* Catharina Bar-
 bara Lahnerbenz.
 Willem Meisner *en* Lumina Juliana
 Augusta Gey.
 Johan Ferdinand Mingel *en* Klafina
 Elifabeth Wolters.
 Wijnand Hermanus Gleeuwink *en*
 Mevltje Backer.
 Machiël van den Murkt *en* Greetje
 Joosten.

To zamen 84 Paaren.

Afgekondigt 5 Mei.

Gerrit Jan Hoefhamer *en* Willemina Vaartman.
 Wijnandus Guerdina *en* Elifabeth Galle.
 Louis Joseph Guillaume Deettellieux *en* Maria Moerenhout.
 Antonius Coerten *en* Baadje Boer.
 Albert Camphuis *en* Femmechien Heino.
 Anthonij van Oostrum Jr. *en* Jannitje van Wijk
 Gerrit Chalip van Huet *en* Maartje Janfen
 Pieter Geesken *en* Sufanna Joanna Esman
 Pieter Gabriël Eventfing *en* Maria Cornelia de Groot
 Hendrik Canneberg *en* Anna Margaretha Giebeler
 Daniël Cornelisfen Jr. *en* Anna Hoddens.
 Harmen Hendrik Broeckman *en* Elifabeth Opke
 Barend Lutfen *en* Grietje van Leerzum
 Cornelis van der Kley *en* Jacomijntje van den Berg.
 Cornelis Bernardus Kappelhoff *en* Johanna van Eufom.
 Henricus Meelsma *en* Matta Johanna Noelmans.
 Coenraad Samuel Linnebeek *en* Sufanna Slagt.
 Anthonie Fredrik Landweer *en* Sophia Fredrika Amalia Rosfing
 Adolphus Franciscus Loosman *en* Anna Altona.
 Jacob Abraham Levie *en* Betje Mofes van Lier.
 Lourens Maars *en* Marritje Hagen.
 Gerrit Jan Hoek *en* Jannetje van der Valk
 Eliazer Jochem *en* Betje Levie Israels
 Gijberr Sprangers *en* Sufanna Cornelia Cusfenaar.
 Boudewijn van Weezei *en* Antje van Ingen.

Meijer Machiel *en* Schoontje Machiel.
 Arnoldus Roelvink *en* Johanna Hendrika Braakhaan
 Willem Johannes van Wijk *en* Christina Hotz
 Willem Schaap *en* Marritje Kerkhoven.
 Coenraad Ludwig Rumpff *en* Jannetje Verbent.
 Coenraad Malhelm *en* Maria Elifabeth Berends.
 Petrus Weetering *en* Petronella Soomer.
 Bernardus van der Veen *en* Anna Sophia Schwenck
 Coenraad Reter jr. *en* Geertruy Stell.
 Joan Carel Pantzer *en* Anna Regina Brans
 Jan de Boer *en* Antje Vos.
 Willem Bouman *en* Cornelia de Knaap
 Petrus van Brusfel *en* Christina Lent.
 Fredrik Willem Auch *en* Jacomijntje van der Wal.
 Jan Bernards *en* Joanna Christina Weggers.
 Jan Bergenaar *en* Matje Oosterveld.
 Johann Mahr *en* Louise Siebrecht.
 Pierre Jaques Alix *en* Adamina Christina Hoek.
 Johannes Dirksen *en* Elifabeth Nagelvoord.
 Jan Babtist Ballaen *en* Anna Maria Nieuwenhuys
 Johannes Cornelis Tit. *en* Johanna Elifabeth Scharff
 Willem Bauer *en* Berendina van der Kolk.

Te zamen 48 Paaren.

Afgekondigt 12 Mei.

Henti Samuel Magnin *en* Maria Magdalena Jacoba Haslief.
 Levie Mendels *en* Mietje Abraham de Jongh.
 Christiaan Scherff *en* Geertruy de Witt.
 Jan Pieter Starke *en* Anna Christina Mariot
 Samuel de Vletter *en* Annaatje de Haan.

Franciscus Bernardus Sewalt *en* Maria Elifabeth Drescher.
 Jacob van Santen *en* Helena Bakhuys
 Jacob Wijs *en* Anna Elifabeth van Baggen
 Dirk Timmerman *en* Johanna Wilhelmina Cloekhennings.
 Johannes Jacobus Thierrij *en* Geesje Esman.
 Jan Warnaar *en* Margaretha Weertig
 Pieter Zukkel *en* Anna Maria Elifabeth Roode.
 Jan Barend Wolterink *en* Maria Adriana Hargers.
 Pieter Willems Vlietstra *en* Dorothea Everharda Petronella Berger
 Jan Hendrik Scheffer *en* Gesina van Houten
 Jan van Holland *en* Hester Stalij.
 Wisahelm Ludwig Hermann *en* Lubberta Smit
 Anthonij Hartemink *en* Willempje Tellij.
 Hendrik Hijmans *en* Jansje de Vries
 Johann Diedrich Jansien *en* Elifabeth van Beufekom.
 Marten Johannes *en* Johanna Bondix.
 Lodewijk Johannes Kesper *en* Femmitje Stoekman
 Frantz Theodor Ludwig Carel Kipp *en* Helena Johanna Vermandel.
 Adolph Friedrich Krull *en* Hijlkjen Aukes.
 Hijacintbus Franciscus Antonius van Lingen *en* Cornelia Maria van Veen.
 Abraham Leendertz *en* Johanna Elifabeth Korp
 Gerardus Henricus van der Lugt *en* Anna Catharina Kip.
 Thomas Hubertus Mali *en* Adriana Martina Kemp.
 Johann Wilhelm Mötman *en* Jannitje Hey.
 Abraham Machiel *en* Rebecca Israel.
 Moses Nathan Lansberg *en* Clara Bromet.
 Theodorus van der Loo *en* Hendrica Levers.

Johannes Bernardus Stoop *en* Margaretha Laurentia Brender à Brandis.
 Jan Busfink *en* Anna Catharina Vermandel
 Gerardus Petrus van der Biefen *en* Anna Gesina Helmich.
 Beert Jacobsen Zwart *en* Marritje Meurs.
 Jan Hendrik Beyne *en* Anna Maria Catharina Weile.
 Herm Jan Driever *en* Anna Christina Redemaker
 Gerardus Boonders *en* Lena Voogt.
 Hendrik Bruyns *en* Christina Catharina Brune.
 Adrianus Bruynen *en* Cornelia Fredrika de Hikker.
 David te Broekhorst *en* Theodora van Bork.
 Johannes van der Craats *en* Johanna Judith Meijer.
 Pieter van Es *en* Albertje Willems Spitter.

To zamen 44 Paaren.

Afgekondigt 19 Mei.

Jacobus Hector *en* Sara van der Vijgh.
 Harmanus Boer *en* Wilhelmina Margaretha Bergie.
 Arend Brouwer *en* Johanna Tijhoff.
 Gijsbert Hermanus Dijk *en* Alida Catharina van der Laen.
 Cornelis Bakker *en* Sientje Cast.
 Andries Leonardus Cavalier *en* Catharina Anna de Ruyter.
 Jofias Edelman *en* Christina Johanna Sonderman.
 Jan Burgering *en* Catharina Christiaan.
 Johannes Wilhelmus van Dijk *en* Antonia Diebels.
 Albertus Anthonius Lozekamp *en* Elifabeth Kersten
 Dirk Pieter Birhuys *en* Geertruy Breil.
 Evert Frank *en* Margaretha Christina van Onfelder.
 Daniël van Jacob van David
 Jesurum Loba *en* Sara van Mofes de Isaac Loba.

Lubertus Sreesz *en* Ludewika Christina Kramer.
 Isaac van Abraham Jesurun *en* Abigaël van Merdeethay Salom Delvalle.
 Jan Rijfkogel *en* Rachel van de Siepkamp.
 Johannes Laufs *en* Maria Elisabeth Hanfen.
 Johannes Wilhelms Benedictus Rosendahl *en* Maria Catharina Wulf.
 Jan Willems Rijkers *en* Antia Francina Coufij.
 Johann Friedrich Francke *en* Adriana van Daa.
 Dirk de Goide *en* Catharina Huysreer.
 Berend Hekman *en* Catharina Elisabeth Niemaat.
 Johann Rudolph Siekman *en* Teckie Smit.
 Louis Kruger *en* Cornelia de Vroe.
 Marfeles Baarens Gijswijt *en* Geertruy Anna Kalkewink.

Rutger Hifink *en* Clara Westhoff.
 George Tibud *en* Anna Charmant.
 Johannes Bletz Jt. *en* Elisabeth Kijn.
 Johannes Herman Weynand *en* Antje Touwels.
 Willems Rooth *en* Femmetje Vrechrays.
 Josephus Franciscus Valkman *en* Elisabeth Nydeken.
 Johann Diedrich Leikering *en* Maria de Wilda.
 Cornelis van der Bijl *en* Geertruida Antonia Abofoos.
 Adolph Gulie Westerbeerg *en* Françoise Angelique Dedcke.
 Joost Hendrik Jansz *en* Wjntje van Heumen.
 Johannes Julius Bing *en* Maria Dederika Wijnman.
 Berend Bosman *en* Wilhelmina van Buismael.
 Rutgerus Willems van Bokseer *en* Clara du Pais.

Te zamen 38 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als dezelve op de navolgende dagen ter *Sawakry* dezer stad zijn aangegeven; nevens de daaten van het overlijden, begraafplaatsen en ouderdom.

Maandag 18 April.

Overl:	Jaar)
1 Elize Marthijta, huivr. van A. Hartman, <i>w. k.</i>	35
2 Wilhelmina van den Oever, <i>a. k.</i>	38
3 Het jonggeboren Kind van de huivr. van J. Lange, <i>a. k.</i>	d. 3
4 Johanna Borves, wed. van A. Eggens, <i>a. k.</i>	81
5 Lambert Gerretsen, <i>a. k.</i>	72
6 Gertien Hofman, <i>w. k.</i>	53
7 Fradrik Hendrik jongbied, jongste zoon van J. W. Jongbied, <i>w. k.</i>	ca. 3
8 Gertruida Hendrika Dimpeling, <i>a. k.</i>	ca. 7

Overl.	Jaar.
1 Annetje Kerkboom, <i>a. k.</i>	79
2 Geuze Buscher, wed. van M. Kiekenpoo, <i>w. k.</i>	ca. 81
3 Petrus Versteeg, Kind van J. Versteeg, <i>l. k.</i>	48
4 Claesba Berkman, <i>a. k.</i>	d. 3
5 Johan Pieter Itak, <i>a. k.</i>	ca. 84
6 Carel August Fuchs, <i>a. k.</i>	ca. 11
7 Johanna Maria Arens, enige dogter van D. Arens, <i>a. k.</i>	d. 9
8 Johanna Voest, wed. van J. Stoups, <i>l. k.</i>	39
9 Maria Loggen, wed. van C. Block, <i>l. o. k.</i>	74
10 Anna Maria van den Bosch, huivr. van J. Post, <i>l. k.</i>	54

Overl. Jaar
 2 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van G. Wiltkes, *k.k.* d. 2
 4 Jan Ernst Pieman, *l.o.k.* 75
 5 Pier Arents Muurling, *k.k.* 34
 6 Maria Sophia Verbeek, eenig-
 ste dogter van E. Verbeek,
a.k. 5

Dingsdag 9 April.

8 ANNA MARIA KEOTS,
 wed. van Glaas Pieters,
n.k. 106
 7 Berendina Zecker, een A. M.
 M. Wessink, *l.k.* 9
 5 Maria Krosel, *a.k.* m. 6
 2 Johannes Pieters Nieuwehuys,
k.k. 4 en 5 m.
 8 Gatriana Margaria Smeulst,
a.k. w. 5
 6 Catharina Maria Delfhagen,
 huisvr. van J. R. Augener,
k.k. 75
 7 Maria Cornelia Stam, *k.k.* 1
 6 Jan Oudenstam, *a.k.* 67
 9 Pieter Waker, *k.k.* m. 11
 7 Jan Hoops, *w.k.* 62
 8 Christiaan Renaux, *k.k.* 13
 6 Marie Prook, huisvr. van J.
 Florijn, *eng.k.* 49
 6 Hermina Wisman, *k.k.* 81
 8 Alida Cornelia de Baay,
w.k. 6

Woensdag 10 April.

8 Aagje Haaseveldt, huisvr. van
 S. van Schooten, *k.k.* 36
 8 Andries Graaf, *k.k.* m. 7
 7 Dirk van Wasden, *o.k.* 65
 9 Aaltje Kroon, *a.k.* 63
 8 Lodewijk Lodewijks, *k.k.* 8
 7 Dirk Hamakers, *w.k.* 24
 8 Het ongedoopte Kind van de
 huisvr. van C. Meijer, *k.k.* d. 2
 9 Maria Catharina Oute, *n.k.* d. 14
 9 Het eerstgeboren Kind van de
 huisvr. van P. G. Sigault, *l.k.* u. 3
 9 Cornelia Glasbergen, huisvr.
 van B. Munkes, *l.k.* 54

Overl. Jaar
 10 Jacobus Abenets, een A. M. N.
 Weeskind, *l.k.* 104
 6 Adrianus Hendrik Oosterbaan,
k.k. w. 7
 7 Jelle van der Meulen, *k.k.* 60
 9 Maria Mengere, *w.k.* w. 8

Donderdag 11 April.

9 Christoffel van Olen, *o.k.* ca 79
 10 Coentraad Hemmes, jongste
 zoon van E. Hemmers, *l.k.* m. 10
 9 Gerarda Maria Koster, dogter
 van G. Koster, *l.k.* w. 14
 10 Henrietta Crone, oudste dogter
 van H. G. T. Crone, *a.k.* 5
 9 Hendrik Willem Schenk, *a.k.* 55
 8 Alida Starring, wed. G. van
 Beveren, *l.k.* 79
 9 Helena Hendriks, huisvr. van
 H. Cramer, *a.k.* 41
 8 Johanna Olmans, huisvr. van
 W. van Bameveld, *k.k.* 47
 8 Grietje Schaamel, wed. van M.
 Hoefman, *a.k.* 34
 8 Geertuy Teunissen, *a.k.* 66
 9 Anthonia Cornelia de Boer,
k.k. 82
 9 Adrianna de Kruyff, jongste
 zoontje van C. de Kruyff, *a.k.* 24
 7 Geertje Schenk, huisvr. van
 W. Kleinkoff, *o.z.e.* 69
 8 Anna Kleckers, huisvr. van
 A. Wiedeman, *a.k.* 66
 8 Geertuy Maria Meijer, huisvr.
 van F. W. Stevens, *l.o.k.* 62
 7 Elisabeth Marie Schesch, wed.
 L. J. Baerman, *n.z.e.* 28

Vrijdag 12 April.

11 Pierre Fallon, *l.k.* d. 24
 10 Geertuy de Hoogd, *l.k.* 28
 9 Geina Elfskheut, huisvr. van
 J. Weasel Splinteriak, *w.k.* 33
 10 Arnold Carl Gwinner, jongste
 zoon van J. C. Gwinner,
l.k. 1 en 10 m.
 9 Cornelia Gerarda van Raay,
w.k. 20-5

Overl.	Jaar.
5 Wilbrand Arend Tegelaar, z k	38
9 Antonia Willig, huisvr. van E Klumpf, l. kh.	61
10 Elifabeth van der Hans, wed. P. Maage, w. k.	70
12 Jan Jurriens Mulder, a kh d. 12	
9 Sara Vasseur, wed. van H. Koster, k. kh.	82
11 Jelten Wouters, a. kh.	64
11 Belf Hendrik Eggerding, n. kh.	3
9 Johanna Wilhelmina Paatw, k. kh.	12
10 Jan Poulus Neyhoff, k. kh.	48
10 Alida Drost, wed. L. Bekker, l. kh.	38
11 Christina Koning, k. kh.	2
11 Guillaume Donker, l. kh.	21
<i>Saterdag 13 April.</i>	
9 Johan Fredrik Christoph Bolenius, k. kh.	9
9 Johannes Hendrikus Mulhof, a. kh.	11
9 Hermina Catharina Jutte, middelste dochter van J. J. Jutte, a. kh.	21
11 Ernst Fredrik Niederkruger, a. z. c.	51
11 Goertruy Gerrits, wed. F. van der Meer, a. kh.	73
11 Jan Visvliet, a. k.	80 en 10 m.
11 Johannes Schomburg, k. kh.	69
10 Jannetje Tjallings, wed. van C. Simons, no. k.	77
12 Johannes Hendrik Willem Egner, a. k.	14
12 Nicolaas van Eck, l. kh.	w. 3
11 Gijsbertus Greeve, no. k.	51
8 Johannes Christianus Reichmoeth, k. kh.	76
10 Christina Rees, eenigste dochter van G. Rees, k. kh.	11
11 Harmanus van Rikkinga, l. kh.	23
10 Albert Meebeek, k. kh.	86
10 Lucretia Maria Pothoven, huisvr. van A. Cokart, l. kh.	41
11 Catharina Elifabeth Beenken, wed. J. C. Imler, l. kh.	63
8 Gerritje Brugman, k. kh.	1

Overl.	Jaar.
11 Willem Janfen, a. kh.	56
12 Joanna Wilhelmina Stoffels, dogter van As. Js. Ma. Stoffels, a. k.	21
12 Catrina Nisfiok, l. kh.	28
12 Arent Bodendijk, a. kh.	77
13 Elifabeth Siewers, l. kh.	1
Het getal der Dooden is 123.	
<i>Dingsdag 16 April.</i>	
12 Johan Lodewijk Wollenhaufe, l. kh.	66
12 Johannes Evers, a. kh.	37
15 Regina Dorothea Janfen, huisvr. van H. C. Negenhorn, a. kh.	45
12 Helena Fette, huisvr. van J. Gotfchalk, n. kh.	63
13 Catharina Waldhuysse, huisvr. van P. Veen, a. kh.	45
14 Engeltje Simons, wed. van S. Jurriaanse Borck, a. kh.	87
14 Maria Lucia Biederlack, a. k.	2
13 Maria Elifabeth Figgen, wed. J. Niederquil, a. kh.	65
14 Willem Luytjes, a. kh.	4
12 Henderina van Ingen, wed. M. J. Borck, l. kh.	65
14 Neeltje Kuyper, jongste Kind van J. Kuyper, a. kh.	1
12 Jannetje Dufart, huisvr. van J. Janfen, k. kh.	64
14 Maria Agatha Lex, jongste dogter van J. Lex, a. kh.	5
14 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van I. Schakel, a. z. c.	
14 Maria Visfer, a. kh.	56
12 Dirk Roebart, w. kh.	d. 1
14 Maria Adriana du Bois, wed. P. Porte w. kh.	81
14 Hendrik Christiaan Koning, l. kh.	1
14 Carlina Schraders, a. kh.	71
13 Anna Wilhelmina Verfel, w. kh.	d. 2
14 Jan Boek, a. kh.	m. 10
11 Fredrik de Graaf, a. kh.	48
12 Pieter Pieterse, a. kh.	10

Overl.	Jaar.
13 Anna Magdalena Born, eenigste dochter van de wed. Born, <i>a. kh.</i>	11
16 Willem Herman Beneke, eenige zoon van J. P. Beneke, <i>l. o. k.</i>	w. 7
14 Casper Kopersmit, <i>s. k.</i>	ca. 73
13 Arnoldus Wijstok, eenige zoon van de wed. J. Wijstok, <i>l. kh.</i>	19
18 Jan Willem van Haarst, <i>z. k.</i>	8
12 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van L. Barger, <i>k. kh.</i>	d. 4
12 Leonard Nicolaas Pabbruwe, <i>a. kh.</i>	22
12 Elifabeth Maria Ouwerkerk, huisvr. van J. Haaser, <i>k. kh.</i>	36
12 Johanna Maria Duermeijer, jongste dochter van F. W. Duermeijer, <i>l. kh.</i>	w. 11
13 Jan Kok, <i>k. kh.</i>	w. 12
<i>Woensdag 17 April.</i>	
14 Casper Hendrik Kettenbelt, <i>l. o. k.</i>	80
13 Paul Charles du Puy, <i>wa. k.</i>	59
14 Dorothea Cornelissen, <i>a. kh.</i>	54
15 Johanna Catharina van Anafum, <i>l. kh.</i>	79
16 Catharina van Rooijen, <i>l. kh.</i>	10
15 Catharina van Hattem, eenigste dochter van J. van Hattem, <i>k. kh.</i>	2
14 Maria Gruber, huisvr. van H. J. Focken, <i>k. kh.</i>	68½
14 Maria Beukers, <i>a. kh.</i>	14
16 Johannes Brusse, <i>a. kh.</i>	3
16 Hendrik Verlijn, <i>s. kh.</i>	2½
15 Hendrikus Johannes Lavijn, <i>l. kh.</i>	d. 3
16 Anna Margaretha Santkuil, jongste dochter van J. Santkuil, <i>s. kh.</i>	4
15 Christoffel Drieling, <i>k. kh.</i>	2
14 Antoi Adelalt Jongbloed, <i>a. kh.</i>	m. 4½
16 Daniel Getles, <i>a. kh.</i>	ruim 46
15 Wilhelmina Scholten, <i>w. k.</i>	36

Overl.	Jaar.
17 Pieterrella Geertruy Haaser, <i>k. kh.</i>	d. 11
14 Gerrit Leefcher, <i>k. kh.</i>	58
16 Elifabeth Prijer, <i>l. kh.</i>	21
<i>Donderdag 18 April.</i>	
16 Anthonia Petronella de Bos, <i>a. kh.</i>	w. 14
14 Elsie Soestman, wed. van A. Kersting, <i>a. kh.</i>	79
16 Elias van Stee, <i>w. k.</i>	90
15 Cornelia van Leeuwen, huisvr. van B. Krijger, <i>a. kh.</i>	71
17 Dirk Berens, eenige zoon van D. Berens, <i>s. kh.</i>	m. 8
15 Hendrik ter Muelen, <i>z. k.</i>	92
16 Johan Coenraad Strube, <i>a. kh.</i>	63
16 Jannetje Claazen, <i>a. kh.</i>	49
16 Gerrit Tunterman, een A.M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	14½
15 Jacoba Prumers, huisvr. van J. C. Jansen, <i>a. kh.</i>	62
17 Dirk Lammerts, <i>s. kh.</i>	m. 11
16 Jan Elkeman, <i>w. kh.</i>	17
15 Gerrit Siemers, <i>w. kh.</i>	60
17 Johanna Hendriks Klijnhoudt, eenigste dochter van C. H. Klijnhoudt, <i>k. kh.</i>	4
16 Geertruida Beverburg, wed. F. der Kinderen, <i>s. k.</i>	ca. 71
17 Henrich Crone, jongste zoon van H. G. T. Krone, <i>kork.</i>	3
14 Hendrik Niermeijer, <i>a. kh.</i>	1½
<i>Vrijdag 19 April.</i>	
14 Nicolaas de Swaan van Diepenbeim, <i>s. k.</i>	78
16 Jannetje Aalders, huisvr. van J. Greevink, <i>k. kh.</i>	62
17 Bernardus de Vries, <i>k. kh.</i>	64
14 David Koster, eenigste zoon van J. Koster, <i>w. kh.</i>	2
16 Geertruy Nolet, wed. van C. Meydoo, <i>s. z. c.</i>	84
13 J. P. Boltard, <i>het 56e Regim.</i>	28
15 Grietje Schreuder, huisvr. van M. Beijer, <i>a. kh.</i>	

286 A M S T E R D A M S C H E

Overl.	Jaar.
17 Jacobus van Eysenwaart, be-
huuwd zoon van E. Otter,
a. kh.	10
17 Jan Fredrik Sutter, a. kh.	74
18 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van J. Alberts, a. kh. u.	3
17 Carel Aldewereld, z. k.	77
18 Anna Maria Geertruy Brink-
man, een Roomsche Wees-
kind, l. kh.	11
<i>Saterdag 20 April.</i>	
17 Pieter Melchior Kolling, l. a. k.	30
19 Elsje Haring, wed. van J. D.
Beuker, z. k.	86
17 Bernardus Krop, w. kh.	56
18 Clara Roebers, wed. van D.
Rijter, k. kh.	84
17 Catharina Roofsboom, a. kh.	23
18 Cornelia van Oostveen, l. kh.	54
18 Benjamin Schut, a. kh.	65
17 Nicolaas Meester, a. kh.	16
18 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van D. Kreuger, l. kh. d.	18
18 Adriana Molijn, w. k.	25
19 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van A. Bakker, w. kh. d.	3
19 Hendrik Norberhuys, eenigste
zoon van H. Norberhuys,
a. kh.	W. 5
19 Hendrik Vlijsman, k. kh.	8
13 Trefsa van Doorn, huisvr. van
J. Bruyn, k. kh.	56
19 Clara van Malfem, l. kh.	41
Het getal der Dooden is 156.	
<i>Maandag 22 April.</i>	
19 Johannes Anthonie Felderhoff,
l. kh.	62
19 Dirkje Kuylenbrouwer, wed.
H. Meeker, k. kh.	61
19 Christiaan Fredrik Ellens,
a. kh.	79
20 Antonetta Angelika Helena
Lierdur, middelste dochter van
A. N. Liernur, a. kh.	4
20 Caetje Valk, laatst wed. van
van Rooijen, k. kh.	70

Overl.	Jaar.
22 Aletta Frankenhuyzen, dochter
van J. Frankenhuyzen, a. kh. w.	9
18 Anna Kock, laatst wed. van P.
van Kerckhof, k. kh.	77
20 Maria Gutterwijk, een Luthersche
Weeskind, w. kh.	7
20 Helena Toombbergen, jongste
dochter van G. Toombbergen,
a. kh.	1
21 Johanna van Aken, eenigste
dochter van C. van Aken, a. kh.	4
20 Maria Tebra, w. kh.	W. 13
20 Christoffel Hendrik Knippen-
berg, a. kh.	28
20 Constantia Anna Cornelia Jus-
tina Schenkert, a. z. d. ten a. m.	1
21 Hendrina Seboomberg, k. kh.	64
<i>Dingsdag 23 April.</i>	
22 Dirk Valter, k. kh.	49
22 Gerlof Rudolph Wijntjes, a. kh.	4
20 Cornelia van den Eenden, wed.
A. Leensvelt, l. kh.	70
20 Anna Catharina Fick, huisvr.
van J. F. Bergvelt, a. k. l.	39
20 Amelia Louisa Meubert, a. k.	33
21 Dorothea Harmina Christel,
l. kh.	18
20 Warner Koedijk Jacobsz, z. k.	53
21 Eysak Dertjed, w. kh.	63
20 Hendrika ten Hooven, a. kh.	41
22 Wilmina Elisabeth Jans, k. kh.	1
20 Gerrit Blinderman, a. kh.	70
20 Barand Tap, k. kh.	45
20 Maria Everaam, w. kh.	75
21 Hk. Kuytenbrouwer, w. kh.	76
20 Jan Smik, w. k.	79
20 Harmanus Godlieb Kramoes,
k. kh.	W. 5
19 Jan de Bruyn, w. kh.	1
<i>Woensdag 24 April.</i>	
20 Christiena Stroek, huisvr. van
H. Molenpaen, k. kh.	49
22 Johannes Wilhelms Diederika,
l. kh.	W. 8
21 Jan van Doesburg, w. kh.	5
21 Jan van Doesberg, k. kh.	21

Overl.	Jaar.
02 Maria Douma, w. kh.	9
01 Jannette Sunderland, wed. van J. Corbet, l. kh.	38
00 Kaatje Koster, k. kh.	24
00 Sibilla Oolija Rasin, wed. van C. F. Koster, w. kh.	67
00 Willemijntje Teding, wed. P. Lindelo, k. kh.	70
00 Adolf Heltman, oudste zoon van A. Heltman, a. kh.	19
00 Jan Wingers, w. kh.	31
00 Joseph Belman, w. kh.	56
00 Carel Greeve, n. z. b.	ca. 1
00 Jan Graauwke, eenigste zoon van J. J. Graauwke, k. kh. d. a	

Donderdag 25 April

03 Erans Hendrik Sanders, l. n. k.	1
00 Theodorus Franciscus Spahn, n. k.	31
03 Gerrit van Oort, l. kh.	82
03 Jan Westen, a. kh.	46
03 Harman Jacob Wittrok, l. kh.	24
03 Andries Koopmans, n. kh.	w. 5
03 Pieter Roofboom, a. kh.	54
03 Hendrik Heselink, o. k.	22
03 Bregitta Cornelia Hoebrink, o. k.	w. 4
03 Geffens Burgh, a. kh.	304
03 Abraham ter Beek, a. kh.	75
03 Casparus Kips, l. kh.	17
03 Elisabeth Hefelsmaat, l. kh.	39
03 Johanna Hofman, wed. van J. Huisman, k. kh.	74
03 Johannes Dirk van Hagen, l. kh.	w. 13
03 Jan Daniel Heybroek, w. kh.	w. 8
04 Joseph Walfmit, zoonrte van Walfmit, w. kh.	d. 16
04 Hendrik Dirks, l. kh.	m. 8

Vrijdag 26 April

03 Geertruida Agatha van Eyk, huisvr. van J. van Eyk, n. k.	72
04 Dirk Booms, een D. I. A. Weeskind, a. kh.	20
04 Beilla van Doornik, huisvr. van G. R. Kooke, l. kh.	69

Overl.	Jaar.
06 Anna Geertruida Meijer, w. kh.	w. 4
01 Albert van Graas, k. kh.	59
04 Antonie Geval, jongste zoon van J. Geval, a. kh.	w. 10
06 Johannes Dirk Vaagenstijn, a. kh.	
03 Jacobs Johanna Verweerd, w. k.	ca. 2
03 Beatie Coendering, a. kh.	4
05 Wilhelmina Geachtchap, o. k.	5
05 Helena Paternella Bysant, k. kh.	m. 2
05 Jean Loon Antonic Houtbooper, o. k.	7
03 Christina Kogeb, wed. van B. Gleim, w. k.	79

Saterdag 27 April

05 Anna Christina Lupperts, k. kh.	14
06 Hendrik Guerin, o. k.	ca. 70
03 Adrianus de Boom, k. kh.	55
06 Eva Douvanaz, l. kh.	36
05 Johanna Maria Goldman, w. kh.	4
04 Pieter Pieterse Jansz. na <i>Lewmens Buiten Dijk's</i> uitgev.	39
03 Antonie Jacobi, eenigste zoon van A. Jacobi, o. g. k.	4
01 Trijntje Douwes, wed. van L. J. Korff, k. kh.	67
06 Jan Willem Eikhoff, eenigste zoon van H. Eikhoff, l. kh. d.	16
06 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van A. J. Valler, w. kh.	44
05 Sophia Kremer, jongste dochter van P. F. Kremer, a. kh.	3
04 Willem de Milde, n. k.	82
05 Casper Liebe, l. o. k.	44
05 Dirk Soudervan, l. kh.	4
05 Johanna Duyf, huisvr. van C. H. Wieringa, l. kh.	47
06 Manette Claficus Alleganda Lietmar, a. kh.	m. 8
06 Jan Fredrik Hendrik Göbel, o. k.	
06 Teunis Groenewoud, a. kh.	75
05 Johannes Kocatadus Spelman, k. kh.	w. 2

Overl.	Jaar.
25 Jan van Nasfouw, jongste zoon van T. van Nasfouw, <i>a. kh.</i>	w. 8
26 Hendk. Fredrik Jacobsen, <i>l. kh.</i>	48
Het getal der Dooden is 123.	
<i>Maandag 29 April.</i>	
26 Wilhelm Kaulbach, <i>a. kh.</i>	25
27 Petronella Eeg, wed. van J. H. Dibbetz, <i>n. k.</i>	ca 32
28 Aaltje Troost, <i>a. kh.</i>	56
27 Frederika Schutte van der Vegt, <i>k. kh.</i>	79
25 Elifabeth Hackenbroek, wed. H. Haafelkamp, <i>eng. k.</i>	69
27 Jansje Cornelisse, eenigste dochter van J. Cornelisse, <i>a. kh.</i>	w. 6
27 Ns Labejout, <i>l. kh.</i>	80
27 Petrus ter Steeg, jongste zoon van J. ter Steeg, <i>a. kh.</i>	w. 11
27 Johannes Fredericus Brands, <i>k. kh.</i>	14
24 Jenneke van den Bosch, wed. G. Mulder, <i>n. k.</i>	75
27 Andries Wagenaar, <i>l. kh.</i>	18
26 Jan Victor Selsler, <i>l. n. k.</i>	57
26 Rijndert Hendriks, <i>a. kh.</i>	41
27 Willem de Rooy, <i>k. kh.</i>	4
27 Jan Fredrik Witrook, <i>l. kh.</i>	54
28 Barend van Oosterhoudt, <i>l. kh.</i>	61
28 Christiaan Kepkend, <i>n. kh.</i>	78
27 Gerardus Petrus van Haarlem, eenigste zoon van A. van Haarlem, <i>w. kh.</i>	9
28 Susanna Ester Tartara, <i>l. kh.</i>	78
28 Georg Adam Beer, jongste zoon van G. A. Beer, <i>l. kh.</i>	4
<i>Dingsdag 30 April.</i>	
28 Gabriel Abraham Magnin, <i>a. kh.</i>	78
26 Willem Oranjeboom, <i>a. kh.</i>	36
27 Jan van der Wiel, jongste zoon van H. W. v. d. Wiel, <i>k. kh.</i>	34
29 Alida Flinerman, <i>w. kh.</i>	21
28 Maria Marsman, huisvr. van E. Tortmijn, <i>no k.</i>	31
27 Dirk Egéts, <i>k. kh.</i>	16
27 Gerrit Lampe, <i>l. kh.</i>	22

Overl.	Jaar.
29 Margretha Geertruyda Hendri-
ca van Elst, <i>n. kh.</i>	m. 8
28 Antje Pruis, huisvr. van C. L. Schreiber, <i>l. kh.</i>	34
28 Hendericus Cotnelis, jongste zoon van P. Cornelis, <i>k. kh.</i>	24
29 Pieter Joseph Louwjs, jongste zoon van de wed. van P. D. Louwis, <i>k. kh.</i>	7
29 Joannes Nikolaas Kerkhof, <i>l. kh.</i>	d. 3
29 Jan Batis van Nieuwenbuy-
sen, <i>l. kh.</i>	m. 4
29 Anthonij Arnhardt, <i>no. k.</i>	ca. 74½
<i>Woensdag 1 Mei.</i>	
28 Fredrik Christiaan Weyle, <i>n. kh.</i>	9
29 Jean Baptist Barjolles, eenigste zoon van J. J. Barjolles, <i>o. z. c.</i>	14
30 Maria Verhagen, <i>k. kh.</i>	2
30 Ida Sluyteman, <i>k. kh.</i>	2 en 2 m.
28 Jochem Pieters, <i>a. kh.</i>	49
29 Anthonij Buys, <i>z. k.</i>	87
29 Johanna Sophia de Ridder, <i>k. kh.</i>	w. 15
29 Jan Smit, <i>k. kh.</i>	4
1 Johannes Hendrik Gofree, <i>a. kh.</i>	w. 6
28 Willem Vlijsman, <i>k. kh.</i>	w. 6
<i>Donderdag 2 Mei.</i>	
1 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van J. J. Barjolles,
<i>o. z. c.</i>	d. 14
28 Maria Box, huisvr. van A.
van der Velden, <i>a. kh.</i>	72
1 Hendrikje van der Wal, wed.
A. Heynsbergen, <i>a. kh.</i>	68
30 Jan Bolman, <i>a. kh.</i>	60
1 Alecyd Grondij, wed. van J.
Maas, <i>a. kh.</i>	81
27 Coert Daniel Canne, <i>a. k.</i>	80
1 Jacob Eykeboom, <i>a. kh.</i>	ca. 2
1 Anna Maria Berg, huisvr. van
G. Smit, <i>a. kh.</i>	60
30 Jansje van Eck, <i>w. kh.</i>	24
30 Hendrik Flens, <i>k. kh.</i>	24
Overl.	

Overl.	Jaar.
30 Catharina Möltermans, wed.
H. Bott, <i>k. kh.</i>	soen 4 m.
29 Angenietje Boogaard, huisvr.
van G. Puyt, <i>k. kh.</i>	74 en 4 m.
1 Anna Catharina Hedenrich,
huisvr. van J. H. Ziesfen,
<i>a. kh.</i>	28
30 Fredrik Willem de Bruyn,
<i>w. kh.</i>	3
1 Jan Buytenweg, jongste zoon
van J. Buytenweg, <i>l. kh.</i>	w. 7

Vrijdag 3 Mei.

1 Marretje van der Tooren, be-
huuwd dogter van L. Boesfat,
<i>w. kh.</i>	29
28 Jan Post, <i>k. kh.</i>	52
2 Hendrika Balke, <i>l. kh.</i>	22
29 Hendrikje Kaper, eenigste dog-
ter van P. Kaper, <i>a. kh.</i>	19
2 Christina Henselaar, huisvr.
van A. Redinger, <i>l. kh.</i>	71½
2 Geertruy Johanna Maria Jan-
sen, <i>k. kh.</i>	m. 5
30 Jan Voord, <i>a. kh.</i>	3½

Saterdag 4 Mei.

2 Carel Godfried Bom, jongste
zoon van G. Bom, <i>a. kh.</i>	2½
1 Mariha Falm, huisvr. van J.
Kerkhoff, <i>l. kh.</i>	33
2 Hendricus Lambertus Reygers,
<i>a. kh.</i>	61
2 Maria Geertruy Kleemeijer,
<i>a. kh.</i>	19
2 Klaas Haijes, <i>a. kh.</i>	2
2 Maria Geertruy Smit, wed. J.
Rasmus, <i>a. kh.</i>	74
3 Abel Caboes, <i>a. kh.</i>	79
2 Anna Jonket, huisvr. van M.
Kregelius, <i>oo. k.</i>	ca. 60
2 Johanna Provo, wed. van B.
Nicolaas, <i>a. kh.</i>	75
3 Dirk Thomas Nieborg, <i>k. kh.</i>	m. 7
2 Bastiaan van Wouw, <i>a. k.</i>	58
2 Hendrik Wilhelm van Gelder,
<i>k. kh.</i>	8½

Het getal der Doeden is 122.

VIII. DEEL V. STUK.

Maandag 6 Mei.

Overl.	Jaar.
3 Margaretha Sophia Reershemius,
<i>est. k.</i>	86
3 Jan Krooneman, <i>z. k.</i>	62
4 Hendrikus Coenraad Lemken,
<i>l. kh.</i>	m. 5½
4 Joannes Hendricus Broens,
jongste zoon van C. Broens,
<i>k. kh.</i>	d. 10
5 Pieter Louis Chausse, <i>a. kh.</i>	ca. 17½
4 Elisabeth Johanna Maria Klij-
mans, eenigste dogter van J.
M. Klijmans, <i>l. kh.</i>	8½
3 Gijsbert Spoer, <i>l. kh.</i>	2½
4 Maria Janfen, eenigste Kind
van J. Janfen, <i>a. kh.</i>	m. 7
4 Jan Gerhardus Meys, <i>a. kh.</i>	w. 6
3 Johan Carel Kirckhoff, <i>a. kh.</i>	6½
3 Johanna Suntherland, eenige
dogter van de wed. J. Sunther-
land, <i>k. kh.</i>	20
1 Johanna Joorman, huisvr. van
J. M. Verkuyl, <i>k. kh.</i>	55
2 Carel Cartis, <i>l. kh.</i>	46
4 Alida Geertruida Veen, <i>k. kh.</i>	1½
5 Johannes Berkhuyfen, <i>k. kh.</i>	29
3 Johs. Anthonius de Haas, <i>a. kh.</i>	37
3 Anna Margretha Arens, laat.
wed. J. Bloemendaal, <i>a. kh.</i>	56
5 Adriana Geertruyda Huysman,
eenige dogter van J. Huysman,
<i>l. kh.</i>	w. 12

Dingsdag 7 Mei.

3 Hendrik Kroon Jz., van <i>Wesep</i>
ingev. en begr. in de <i>l. kh.</i>	79
5 Marretje van den Broek, cen
A. M. N. Weeskind, <i>l. kh.</i>	33
4 Jan Barend Berense, <i>w. kh.</i>	2½
5 Bernardus Bouman, <i>l. kh.</i>	68
5 Godfried Fredriks, <i>k. kh.</i>	67
4 Catharina de Rooy, huisvr.
van J. van Kafant, <i>w. kh.</i>	74
4 Sara Wever, huisvr. van G.
Weber, <i>w. kh.</i>	47
4 Aaltje Slemons Greeuw, laat.
wed. van J. Hofland, <i>est. k.</i>	70½
4 Casper Wm. Schierhout, <i>a. kh.</i>	m. 8

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
4 Laurent Engelbert van Bevervoorden, vierde zoon van T. A. Engelbert van Bevervoorden, <i>n. z. c.</i>	5	6 Jacobus Oortmans, <i>k. kh.</i>	w. 13
3 Pieter Harme Witkamp, <i>l. kh.</i>	46	7 Bart Baker, <i>a. kh.</i>	28
6 Engelina Heitgras, <i>w. kh.</i>	w. 6	6 Helena Adriana Ector, <i>a. kh.</i>	83
<i>Woensdag 8 Mei.</i>		8 Elifabeth Wishoff, <i>a. k.</i>	w. 7
5 Catharina Rens, eenigste dogter van G. Rens, <i>a. kh.</i>	w. 8	6 Fredrik Christiaan Seydenzaal, uit de <i>Watergraafth-Moor</i> ingev. en begz. in de <i>l. o. k.</i>	53
4 Hendrik Hoendervooft Jr., <i>l. kh.</i>	41 en 8 m.	7 Siemon Looman, <i>k. kh.</i>	63
4 Anna Elifabeth Meijer, <i>w. kh.</i>	54	8 Jan van Dalfien, eenigste zoon van J. van Dalfien, <i>a. kh.</i>	ca. 4
4 Maria Hekkers, huisvr. van H. Brand, om na <i>Muiden</i> te werden uitgev.	67	8 Hendrietta Margretha Steenweg, jongste dogter van H. Steenweg, <i>l. kh.</i>	w. 5
6 Sijmen Staal, <i>l. kh.</i>	68	7 Margaretha Rost, huisvr. van J. F. Göbel, <i>a. k.</i>	ca. 25
6 Maria Alida Klaverstijn, Kind van A. Klaverstijn, <i>l. kh.</i>	1	8 Jan Cornelis Brinkman, <i>n. z. c.</i>	14
6 Willem Scheffer, <i>k. kh.</i>	w. 16	6 Jean Alarij, <i>a. k.</i>	67
5 Everdiens Geertruy Naaijer, jongste dogter van de wed. E. Naaijer, <i>n. kh.</i>	14	6 Jan Hendrik Knip, <i>n. kh.</i>	27
8 Cornelis Casper Naaijer, eenigste zoon van de wed. E. Naaijer, <i>n. kh.</i>	24	8 Pieter van der Elst, <i>l. kh.</i>	w. 15
<i>Broeder en Zuster.</i>		<i>Vrijdag 10 Mei.</i>	
7 Philippus Luyken, jongste zoon van J. J. Luyken, <i>a. kh.</i>	14	8 Henderina van Loerwen, wed. D. Smeekens, <i>l. kh.</i>	77
6 Hendrica Francisca Pierets, <i>a. kh.</i>	44	9 Alexander Gihaux, eenige zoon van A. Gihaux, <i>l. kh.</i>	m. 2
7 Johanna Maria Hombert, <i>k. kh.</i>	w. 7	6 Neeltje van Nonnekes, huisvr. van D. Kroese, <i>l. kh.</i>	63
5 Maria ter Horst, huisvr. van P. de Vries, <i>ell. k.</i>	33	9 Pietertje Jansz, <i>a. kh.</i>	3
5 Arpatje van der Waay, <i>a. kh.</i>	w. 8	8 Dirk Prior, jongste zoon van J. Prior, <i>a. kh.</i>	4
6 Anna Magdalena Stempel, wed. J. H. Stompenbagen, <i>k. kh.</i>	68	9 Leentje Poggeboer, <i>a. kh.</i>	14
6 Pieter van Scheerenberg, <i>n. z. c.</i>	8a	6 Pieter Gerrit Vermey, <i>a. kh.</i>	44
<i>Donderdag 9 Mei.</i>		7 Johanna Sichterman, <i>k. kh.</i>	m. 5
8 Casper Stork, <i>a. kh.</i>	80f	8 Anna Elifabeth Barkemeijer, <i>l. kh.</i>	w. 9
6 Jacobus van Elden, <i>z. k.</i>	75	9 Swaantje Beets, eenige dogter van N. Beets, <i>k. kh.</i>	m. 5
7 Helena Benediktus Rasmus, huisvr. van J. Cemmenaar, <i>l. kh.</i>	60	9 Jannetje Jonker, <i>n. kh.</i>	2
7 Christina Sophia Meuring, <i>k. kh.</i>	60	7 Geertruy Copijn, eenigste dogter van P. Copijn, <i>k. kh.</i>	18
7 Klaas van Heemers, <i>k. kh.</i>	39	9 Cornelia Johanna Vaartmans, <i>k. kh.</i>	6
		8 Johannes Josephus Quiel, <i>a. kh.</i>	35
		<i>Saterdag 11 Mei.</i>	
		10 Arentje Haagedoora, <i>a. kh.</i>	5
		9 Adriana Jollie, wed. van G. Roelantze, <i>a. k.</i>	58

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
9 Geertruda Antonia Vestering,
<i>a. k.</i>	24	10 Franciscus Frederikus Stevens,
eenige zoon van F. F. Ste-
vens.	d. 16
9 Willem Blok, van onder <i>Nieu-
war-Amstel</i> ingev. en begr. op
<i>t. k.</i>	56	10 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van B. Weevers, <i>z. k.</i>	u. 4
8 Anna Frederica Vink, jongste
dogter van A. Vink, <i>a. k.</i>	6	8 Antoine Simon Meynadier, <i>z. k.</i>	71
9 Maria Koek, huisvr. van J.
Caspers, <i>l. k.</i>	39	11 Anthonius Joannes Spauwert,
jongste zoon van J. B. Spau-
wert, <i>l. k.</i>	w. 3
10 Evert van Achlen, jongste zoon
van E. van Achlen, <i>l. k.</i>	3	6 Anna Aletta Regel, huisvr.
van J. H. Snel, <i>w. k.</i>	51
8 Susanna Guillot, huisvr. van
D. Berton, <i>a. k.</i>	61	9 Christiaan Constantinus Roijere,
<i>w. k.</i>	34
9 Christiaan Lodewijk Ziesfen,
jongste zoon van C. L. Zies-
<i>a. k.</i>	d. 13	9 Johanna Hendriks, huisvr. van
C. Dalmulder, <i>l. k.</i>	38
		Het getal der Dooden is 120.	

P U B L I E K E V E I L I N G E N

van de onderstaande *Perccelen*, in het Oudezijds Heeren
Logement, te *Amsterdam*.

Op Maandag 29 April

- Keizersgragt, (Een Koopmans Huis, Tuin en Erve, op de) bij de Utrechtsche-
straat; met een Huis en Erve, naast 't voornoemde, f8000. Opgeh.
Een Grasseede, in de Oude Kerk, noordzijde, N. 213. f 25. G. en J. *Twisk*.
Heersgragt, W. Z. (Een dubbeld Koopmans Huis en Erve, op de) bij
de Lelijgragt, f 1200. Dezelfde.
Brouwersgragt, Z. Z. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Kei-
zersgragt, f 2000. Opgeh.
Staalstraat, N. 28 (Een Winkelhuis en Erve, in de) f 1225. van *Wouw*.
Een Plaizier Tuin, met deszelfs Huizinge, genaamd *Lang gewenscht*,
mitsgaders een stukje Land, in de Nieuwe Scherlaan, Z. Z., bij de
Wetering, onder de Jurisdictie van Nieuwer Amstel, N. 106 f 395 Opg.
Een Hoffeede, genaamd *Petersburg*, met deszelfs Heeren Huizinge, aan
de rivier de Vecht, over Nichtevecht, onder den gerechte van Neder-
horst den Berg, groot ruim 10 morgen, voetstoots, en de helft in een
Mans- en Vrouwe-Bank, in de Kerk van Nichtevecht, f 12600.
Reuvekamp.
Een Boschje, beplant met Esfen Hakhout, groot 418 roeden, over 't
evengenoemde, f 625. G. en J. *Twisk*.
Een Huis, Tuin en Erve, aan den Uithoorn, bij de groote Uithoornse
Brug, N. 2. f 2868. Opgeh.
Regtboomflood, N. 40. (Een Huis en Erve, op het) bij de Oude Schans,
f 777. Dezelfde.
Vinkenstraat, (Vier Winkelhuizen en Erven, (in één koop) in de) bij
de Oranjestraat, f 420. *Jonkersmeut*.

- Kerkstraat, N. 90. (Een Huis en Erve, in de) bij de Weesperstraat, f 825. *Dresselhuys.*
 Anjeliërsstraat, N. 163. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, f 100. *Rensvokamp.*
 Kleine Wittenburgerstraat, N. 78. (Een Huis en Erve, in de) f 90. Opg.

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 13 Mei.*

- Een Tuin, genaamd *het Vornoozen*, met deszelfs Huizinge, enz., in de Plantagie, aan de groote Weg, Park C. N. 3. op stads grond, f 2030. Opg. Singel, N. 517. (Een Koopmans Huis met Pakhuis en Erven, op de) over 't Latijnsche School; en een Huis en Erve, achter 't voornoemde, N. 6. f 7000, in slag f 300. Opgch.
 Singel, N. 161. (Een Huis en Erve, op de) bij de Toorensteeg, f 1150, in slag f 450. *Broekhuysen.*
 Lijnbaensgragt, N. 116. (Een Huis en Erve, op de) achter 't hoekhuis van 't Leidiche Plein, f 400. in slag f 30. *Everard.*
 Een Huis en Erve, op de Sloter Weg, onder Sloten, N. 23. f 375, in slag f 70. *Sloemer.*
 Een Huis en Erve, te Slooten, N. 59. en een Perceel Land, groot 3 morgen 32 roeden, voetkoots, in de banne van de Vrije Geer, in de Boven-Polder van Slooten, f 596. Dezelfde.
 Een Perceel Weiland onder de banne van Slooten, in de Rietwijker Polder, groot omtrent 7 morgen 375 roeden, voetkoots, f 400, in slag f 70. *Jarman.*
 Keizersgragt, N. 182. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Leidischegragt, f 4600, in slag f 80. *Jagers.*
 Roozengragt, N. 173. (Een Koopmans Huis en Erve, op de) bij de Prinsengragt, f 3400, in slag f 300. *Hop.*
 Bloemgragt, N. 140 (Een Huis en Erve, op de) tusfchen de twee middelste Bruggen. f 2050, in slag f 500. Dezelfde.
 Bloemgragt, N. 141. (Een Huis en Erve, op de) naast 't voornoemde, en ter linkerzijde van het Huis met een Poort ingaande, naar een plaats, waarop 5 apart verhuurd wordende Achterhuizen en hunne Erven; genaamd *het Vreden-Hoffe*, (alles in één koop) f 2250, in slag f 225. *Clowen.*
 Roozengragt, N. 111. (Een Huis en Erve, op de) tusfchen de twee laatste Bruggen, f 1100, in slag f 350. *Woyman.*
 Bloemstraat, N. 72. (Een Huis en Erve, in de) bij de laatste Dwarsstraat, f 570, in slag f 100. *Broekhuysen.*
 Anjeliërsstraat, N. Z. N. 65. (Een Huis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsstraat, f 100, in slag f 100. *Weyerman.*
 Den Opstal van een Plaizier-Tuin, op stads grond, op 't Kwakers Eiland, buiten de Raampoord, genaamd *de Jonge Frederik*, N. 10. f 1075, in slag f 175. Dezelfde.
 Een Boerderij, genaamd *binnen rust*, met deszelfs Huizinge, enz., over Diemen, Wijk 3. N. 11. f 3350, in slag f 150. *Gerrits.*
 Een Boerderij, genaamd *nooit gedacht*, met deszelfs Huizinge, enz., bij 't evengenoemde, N. 14. f 2800, in slag f 200. Opgch.
 Singel, N. 152. (Een dubbeld Huis en Erve, zijnde het Logement genaamd *Matthea*, op de) bij de Toorensteeg, f 10800, in slag f 200. Opgch.

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

VIJF-EN-VEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTÉ LEVENSGESCHIEDENIS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

T en zelfden dage (15 Julij 1667) werd de vloot in twee esquadets verdeeld; het eene, onder bevel van den Lieutenant-Admiraal VAN NES, uit negen-en-twintig lineschepen en drie advijsjagten bestaande, werd bevestigd om de rivier van *Londen* bezet en gefloten te houden, en het ander esquader, tot de hoofdvlag behoorende, onder bevel van den Lieutenant-Admiraal DE RUITER, en uit zes-en-twintig schepen, drie advijsjagten en twee branders bestaande, om het *Kanaal* af te zeilen, en alle opkomende Engelsche schepen te overmeesteren of te vernielen, en vervolgens de vijandelijke vaartuigen, op de kusten of in de havens liggende, alle mogelijke schade toe te brengen. — Hierdoor zocht men den Koning van *Engeland* des te eerder te noodzaken, tot de bewilliging in de voorgeselde aanbiedingen tot het sluiten van den vrede.

DE RUITER nu voor de rivier afzeilende, ontmoette sints eenige dagen niet één vijandelijk vaartuig, waaruit men vermoedde dat de Engelschen overal door hunne advijsjagten en kleine vaartuigen aan hunne koopvaarders hiervan kennis hadden doen geven; doch op den zosten Julij werd door een Vlisfingier kaper aan DE RUITER kennis gegeven, dat hij omtrent tien mijlen buiten *Heyfous*, eene vloot van vier-en-veertig Engelsche *Barbados-vaarders* had ontmoet, waarmede hij vijf etmalen had gezeild; maar dat dezelve twee dagen te voren aan het westeinde van *Wicht* langs de *Naalden*, was binnen gelopen. Op dit bericht werd goedgevonden, dat de Vice-Admiraal KORNELIS EVERTS ZOON en den Schout bij nacht VANDER ZAAK, met negen oorlogschepen, vier advijsjagten, drie branders en vier galjoets, vooruit zouden zeilen naar de *Oostnaalden* van 't eiland *Wicht*, tot omtrent *St. Helena*, om de waarheid van dit bericht te ontdekken, en bij bevinding hierop zoo goed mogelijk aan te vallen. De Vice-Admiraal EVERTS ZOON nu vooruit zeilende, werd door onze held met de overige schepen oogenblikkelijk gevolgd; doch op den derden dag ter aangewezone plaats genaderd zijnde, werd door hun niet één koopvaarder meer aldaar ontdekt, zoo min als in de haven van *Portsmouth*, waarin zij alleenlijk 14 à 15 oorlogschepen zagentiggen; waarom zij niet raadzaam oordeelde alhier iets te ondernemen. Nu vermoedde men, dat de koopvaarders naar *Plymoude* zoude gezeild zijn, waarom men besloot derwaards de koers te nemen; doch aldaar komende, werd hun door een Engelsche Vischer bericht, dat reeds voor ach dagen geleden omtrent veertig Engelsche *Straats-vaarders* voorbij *Plymouth*

waren gezeild, dewelke hij meende dat in *Dortmouth* waren binnen gelopen. Thans besloot men weder naar *Dortmouth* te stevenen; hoezeer men ook verstonde dat die haven voor de vloot ongenaakbaar was; ten deele om te weten of de koopvaardij vloot aldaar werkelijk was binnen gelopen, ten deele om de gelegenheid van die haven inl oogenschijn te nemen. Den 28sten kwam DE RUITER met zijn esquadre tot verte binnen schoots van de forten, voor *Dortmouth*; waarop men bevond dat het inkomen of 't gat van de haven tusfchen zeer hooge klippen lag, en zoo eng was, dat het van het eene tot 't andere einde met een keten zou kunnen gesloten worden; hebbende van achter zulke hooge bergen, dat men van buiten geen fchip in de haven konde bezichtigen; hierbij kwamen nog de kasteelen, dewelke aan het inkomen van de haven waren aangelegd, zoo ook eene batterij met veel gefchut voorzien. Niettegenftaande deze en meer andere zwafigheden, liep onze held echter tot zijn fchip dicht voor de haven, zonder door den vijand ver hinderd te worden, waarop DE RUITER benevens zijne andere fchepen het overftaag wendde, zonder aldaar eenige fchepen te zien, behalven een groot fchip, hetwelk dicht aan de keten, waarmede de haven was gesloten, geplaatst was. Nu laveerden 's lands vloot met de vloed terug tot dwars voor *Torbay*, en wierp aldaar het anker; waarop men besloot op *Torbay* een aanval te ondernemen met drie ligte fregatten; drie galjoets en zes floepen, waarmede onze held den volgenden nacht reeds onder zeil ging, en tot dicht voor die plaats ten anker kwam, om aldus den dageraad afte wafchen. De Engelschen zulks ontdekkende, fteken alom op de kusten vuuren aan, om elkander hiervan kennis te geven. Met het aanbreken van den dag roeiden men met de floepen naar *Torbay* en de fregats volgden kort hierop. Kort aan land genaderd zijnde, maakten de Engelschen van alle zijden een hevige musketvuur op dezelve, doch konden echter het poffen van de ingang der haven niet beletten; hierop naderden de fregatten, dewelke de vijanden zoo geducht met hun gefchut beantwoordden, dat zij genoodzaakt werden te wijken, en de floepen gelegenheid te geven om tot tegen de *Munifs* aan te roeijen en twee daarin liggende ledige koopvaarders in brand te fteken, en hoewel de Nederlanders nu in de gelegenheid waren om zelfs het geheele dorp te verbranden of te vernielen, werd echter door hun geen fchade hoegenaamd aldaar aangericht. Hierna kwam den Ruaid met een floep mede te *Torbay*, om de haven te bezichtigen; waarop ieder zich weder aan boord begaf, en de vaartuigen onder zeil gingen, om de Engelschen elders op te fpooren.

Nu werd de vloot van vele noodwendigheden voorzien, om tot het einde van September zee te kunnen houden; en de beide esquaders vervolgden hunne befteemming, en hoewel DE RUITER veelmaals van koers veranderde, om hierdoor de vijandelijke fchepen des te beter in 't *Kanaal* aan te treffen, mogt hem zulks echter niet gelukken; evenwel hield hij de Engelsche kust in een gefladige onrust, doordien men nooit verzekerd was waar hij zich zoude doen zien; waardoor de algemeene wensch der vijanden alleen was, het verkrijgen van eene fpoedige vrede; om hierdoor de zee weder vrij, en de rivier van *Londen* open te krijgen.

De Heeren Staten intusfchen berigt ontvangen hebbende dat den vijand een groot getal oorlogfchepen om de *Woff* tot *Plymouth* verzamelde,

en nodig oordeelende zulks zoo veel mogelijk te verbinden, hadden besloten om het esquader van den Lieutenant-admiraal DE RUITER met nog zeven oorlogschepen, acht branders en twaalf victualie-schepen te versterken, welke versterking dadelijk aan DE RUITER werd toegezonden, mer daarbij gevoegd bevel om den vijand niet alleen in zijne toerusting te belemmeren, maar hem zelfs nog alle mogelijke afbreuk te blijven doen, en hiertoe nog eenigen tijd in 't *Kanaal* te vertoeven. Dit esquader nu te zamen uit een en-veertig zeilen bestaande, werd in drie esquaders verdeeld, en besloten om dadelijk koers te zetten naar de *West*, en 't *Kanaal* af te loopen tot omtrent de eilanden de *Sorlinges*, om den vijand in alarm te houden, en alle mogelijke nederlaag toe te brengen; doch vooraf zond men de bezeilde schepen en fregatten naar *Goudbaart*, *Plymuiden* en verder langs de Engelsche kust op kundschap, naar den staat der vijandelijke zeemagt.

(T vervolg hierna.)

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTE- NISSEN enz., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

Junij.

- 1 ALVA's gruwelijke justitie, te *Brusfel*, begonnen. 1568. — Roomsche boeren gemarteld onder SONOY. 1575. — De *Ligurische republiek* (eerthids *Genoa*) in het nieuw *Italiaansch koninkrijk* ingelijfd. 1809.
- 2 *Breda* na 10 maanden beleg door de Spanjaarden ingenomen. 1625.
- 3 Kerste Oorloof aan de W. I. Comp. 1621. — JOSEPH NAPOLEON, Koning van *Napels*, tot Koning van *Spanjs* benoemd. 1808.
- 4 Resolucie van *Holland*, ter huldiging van WILLEM I, als Graaf. 1584. — Het Keurvorstendom *Hanover*, bij kapitulatie, aan de *Franken*. 1803.
- 5 EGMOND en HOORN, te *Brusfel*, onthoofd. 1568. — Traktaat tusschen de *Nederrijnsche Republiek* en het *Fransche Keizerrijk* gesloten, wegens de komst van LODEWIJK NAPOLEON, als Koning, in *Holland*. 1806. — De Raadpenfionaris SCHIMMELPENNINGCK legt zijne post neder. 1806.
- 6 HUIJ DE GROOT en HOOGHEBETS op *Looreslein* gezet. 1619 — WILLEM IV. doet zijne intrede in 's *Hage*. 1747.
- 7 Geduchte zee slag van DE RUITER tegen de Engelschen. 1672. Andermaal. 1673. — Bataille voor *Mentz*. 1793.
- 8 *Groningen* huldigt Keizer KAREL tot zijn Heer. 1536. — B. VAN GALEN, Bisschop van *Munster*, verovert *Grol*. 1679.
- 9 C. P. HOOFT, redevoering in den Raad. 1584. — *Amsterdam's* bezwaar tegen de aanstelling van WILLEM I. tot Graaf. 1584.
- 10 Kerste inquisitie-plakaat in *Holland*. 1521. — *Groningen* verklaart zich Staatsgezind. 1579. — Proclamatie van LODEWIJK NAPOLEON, als Koning van *Holland*. 1806.
- 11 Graaf WILLEM IV. belegerd *Utrecht*. 1345 — Begin van den vierdaagschen zee slag van DE RUITER tegen de Engelschen. 1666.

- 12 Twaalfde en dertiende zeeflag van Tromp tegen de Engelfchen, bij *Nieuwpoort* en *Duinkerken*. 1653. — De Franfchen nemen *Mahé* in bezit 1798.
- 13 Admiraal WASSENAAR fpringt in de lucht, in een gevecht tegen de Engelfchen. 1665. — DUMOURIÈZ wordt oorlogaminiftr. 1792.
- 14 DER RUITER'S tweede zeeflag in 1673, en zijn hooge triumf in 1666. — De Franfchen te *Araham*. 1672. — Gedenkwaardige flag bij *Maringo*, onder BONAPARTE. 1800.
- 15 Neêrlands glorie in de *Zand*: 300 fchepen, begeleid door 48 oorlogfchepen, zeilen er tolvrij door in 't gezicht van den Koning. 1646.
- 16 Eerfte provinciale fynode van *Holland* en *Zeeland*. 1574.
- 17 De blikfem te *Zwol* in den toren geflagen. 1669.
- 18 De fad *Hoorn* verklaart zich Staatsgezind. 1572.
- 19 WOLFART VAN BORSELEN, laafte nazaat uit de Graven van *Holland*, overl. 1619.
- 20 DUIZEND haringbuizen varen uit *Tesol*. 1625. — De Franfchen vallen in *Naarden*. 1672.
- 21 De Franfchen in *Doverter*, *Schenkfehans* en *Doetsburg*. 1672. — *Corfica* met *Engeland* vereenigd. 1794.
- 22 Neêrlands glorie in *Chattam*. 1667. — Vlucht van LODEWIJK XVI, Koning van *Frankrijk*, met zijne familie. 1791.
- 23 B. VAN GALEN neemt *Zwol*, *Kampen* enz. in. 1672.
- 24 *Errecht*; *Woerden* en *Oudewater* aan de Franfchen overgegeven. 1672.
- 25 De geloofsbelijdenis van M. LUTHERUS, te *Augfburg*. 1531. — Synode van *Dordrecht* uitgefchreven. 1618. — De Koning van *Frankrijk* te *Varennes* aangehouden (zie den 22); worden te *Parifis* terug gebragt, en onder bewaring gefield. 1791. — Bijeenkomst van de Keizers NAPOLÉON van *Frankrijk*, en ALEXANDER van *Rusland*, op het midden der rivier de *Nisma*.
- 26 De domkerk van *Utrecht* ingewijd. 1022.
- 27 Caap *Breten* door de Franfchen veroverd. 1740. — De Prinffes van *Oranje*, op hare reizè naar 's *Hage*, aan de *Gouvernifche fuis*, door de gewapende burgers tegen gehouden, en, onder bedekking van ruitèrij, naar 's *Hage* gevoerd. 1787. — Teekendes de Afgevaardigden der bijzondere Nederlandfche gewesten eene akte van onderlinge guarantie van het Erffadhoudersfchap. 1788.
- 28 ORANJE koopt *Vliffingen* voor f75000., en *Vaare* voor f74000. 1581.
- 29 Wanhopige handeling met LODEWIJK XIV. te *Rhous*. 1673. — Bestand tuffchen *Frankrijk* en den Staat. 1684.
- 30 *Maafricht* ingenomen door de Franfchen. *Amfterdam* befluit tot verdediging. 1673.

BLOENTUIN, ARBEID VOOR DEN BURGER.

In Junij.

Hebben wij in onze *tuis-arbeid* van de vorige maand, de grodfte zorg en oeffeningheid aanbevolen, zoo in het wieden van alle onkruid in de teelen, als andere bejactien van bloei en vruchtbaarheid, deze maand verdient daaromtrent niet minder waak-

zaamheid van den hovenier in 't gemeen, en van ieder Liefhebber in 't bijzonder. Men lette thans vooral op het begierde der boomen en planten, hetwelk na des avonds, en niet te dicht aan den stam moet geschieden; ook moet men de nieuw verplante gewasfen zorgvuldig tegen de zonnestralen beschermen.

In deze maand neemt men de vezelachtige planten, als de klauwtjes van de *anemio's*, *sambels*, vroege tulpen en anderen, uit de aarde, wascht ze met schoon water af, laat ze in de zon droogen, en legt ze na eene goede zuivering, weg, tot het tijd is dezelve weder te planten. Van bloemen die vele knoppen voortbrengen, zoo als de anjelieren enz., neemt men de kleinste knoppen weg, waardoor de grooten te meerder voedsel bekomen; ook zijn de anjelieren-knoppen dikwijls aan eene barsting onderworpen, waaruit de bloembladen nederhangen, hetwelk de bloem doorgaans eene mismaakte gedaante geeft; om dit voor te komen, moet men de knoppen, waaraan men zulks begint te ontdekken, aan de tegengestelde zijde met een goed pennemes openen, doch zonder de bloem te kwetsen; hierdoor zal de knop rondom gelijk open gaan, en de bloem hare natuurlijk ronde gedaante bekomen.

Wanneer men zaad van de *auricula's* en *primula veris* begeert te winnen, laat men, na het van de plant te hebben afgenomen, in de huisjes zitten en daarin droogen; aldus kan men dit het best bewaren.

Men zaaid nu nog, even als in de vorige maand, allerlei zaadbloemen, dewijl het nog vroeg genoeg is om vele bloemen te verkrijgen. Ook kan men nog alle jaarlijkse gewasfen verplanten, doch zulks moet zoo veel mogelijk, kort na den regen geschieden, en eenige dagen tegen de zonnestralen worden beschermt, zoo als hier boven is gezegd.

Tot het vroeg verkrijgen van rozen, graaft men, zoodra de knoppen zich beginnen te vertoonen, eene diepte rondom den stam, en giet des morgens en des avonds, warm water in dezelve; mochtende dit water vooral geene al te hooge graad van warmte hebben.

ONTBINDINGEN der OPGAVEN, voorgedragen in ons
8ste. Ds. 2de stuk.

LOGOGRYPH.

KAPEL; voorgesteld door den Heer G., te A.: — is ontbonden door de Heeren F. C. Klingenspoor, N. Leergraag, te W.; Swart, en Donker, te Zaandijk; J. C. Honigh, aldaar; D. H., te W.....; D. H., te Z.; Stephanus Verstraaten, te Waverveen (*); Klaas Groen, te Wormerveer; J. F. Hollermann Jr.; D. Colson Aberson (in verzen); J. J. van Wij, te Arnhem; J. Driehuy's Rabe, aldaar; Mejufv. P. M. F. Tuijken, mede aldaar; de Heeren J. Heschfeldt Bz.; Wopke Brôuwér en W. Kaars Sijpestein, te Crommenie.

De dichtmaatige ontwikkelingen hierop ingezonden, zijn de volgende:

Flap, kap, la, lak,
Plp, pek, Ka, pak,
Klap, Ke, klep, al,
Tlk, pel, la, pal,
Trek, elp, plek, el,
Vond 'k in KAPEL.

Henrikus Arens.

(* Deze Correspondent vindt nog vijf onderscheidene Bijbelsche namen, boven de reeds aangehaakte woorden, namelijk: PL; PLEA, KARL, LEA, en PALE.
VIL. DEELS V. STUK. KK

Door *Ka, Ke, lak* en *el*,
Vond ik het woord *KAPEL*,
Mejufvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*.

Mij dunkt 't is wel
Als 'k zeg *KAPEL*.

L. J. Hoebé:

Ik stel *KAPEL* voor 't woord; is 't wel?
Want daar zie 'k klaar het doel; niet waar?
Begeer Mijzheer! hier *dus* niet meer,
Daar 't woord bekoort, en hier behoord!

H. W. Carras, te *Zurphen*.

Om 't doel der opgaaf wel te ontdekken,
Moest ik haar uit elkander trekken;
En wat kon 'k vinden, denkt gij wel?
De maat, doorgaans genoemd een *el*,
Ook *Lek*, de naam van een rivier,
Vertoonden zich al daadlijk hier;
En 't geen dat nut is op 't kantoor
Stelde ik het woordje *lak* slechts voor;
Dit alles was nog niet genoeg,
Want men nog *la*, een zangnoot, vroeg;
En toen ik dacht, 'k had reeds het end,
Werd 'k nog met *Ka* en *Ke* bekend;
Ja kon zelfs nog meer woorden vinden
Als 'k voortging om dit woord te ontwinden;
Maar 'k vatte toen, dacht mij, het doel,
Want 't is *KAPEL*, naar ik gevoel.

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.

El, A, en *lak*, en *Ke*, en *Ka*,
Kal, *plek*, *klap*, *pel*, benevens *la*.

Kap, *lap* en *pel*, heb ik het wel?
Dan is het woordje hier *KAPEL*.

Barend Jan Le Mars:

'*K* zoekt 't grondwoord, hier bedoeld, te ontbinden,
En te vinden,
Toen 'k een *KAPEL*
Voorbij mijn glasraam heen zag vliegen;
'K dacht, zeker zal 'k mij niet bedriegen,
Als 'k voor het woord,
'T welk hier behoord,
Dit diertje self.

W. R. Idema, te *Opperdoes*.

*Ke en la, met klap en plak,
Lek en plek, met kap en lak,*

*Lap en pal, Ke en ook de el
Vind ik in het woord KAPPEL.*

Hierop zal, naar mijn gevoelen
Toch deez' letterkeer wel doelen;

John. Geldfligter, te Edam.

*KAPPEL moet hier het hoofdwoord wezen,
Dithans men kan er dit uit lezen:
Klak, plek, klap, pal, met Ke en kap,
Lek, pel, met Ka, en la met lap,
Kak heb ik nog met Lek gevonden,
Waarmee 't waarschijnlijk is ontbonden;
Ik heb het woord op zij' gesteld,
Ofschoon 't een vijftal letters teld.*

L. Hoffman, te Arnhem.

LOGOGRYPH-CHARADE:

JOSUA; opgegeven door den Heer Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*: — is opgelost door de Heeren N. Leergraag, te *W.*; Swart en Donker, te *Zaandijk*; J. C. Honigh, aldaar; D. H., te *W.* (*); Ts. Vethman, aldaar (in verzen); Klaas Groen, te *Wormerveer*; D. H., te *Z.*; J. J. van Wij, te *Arnhem*; J. Driehuys Rabe, aldaar; D. Colson Aberfon (in verzen); W. Kaars en Wopke Brouwer, te *Crommenieq*; Meijufvrouwen J. S. G., geb. S.; A. M. J. Rabe, te *Arnhem*.

De onderstaande dichtmatige ontwikkelingen hebben wij mede ontvangen:

In **JOSUA**, vind ik, 'dunkt mij,
De voorgestelde woordenrei
Der opgaaf, want door die te ontbinden,

Ken men daarin gereedlijk vinden:
Os (1), *So* (2), en *Jas* (3),
Met *Sua* (4), *Joss* (5), *As* (6).

John. Geldfligter, te Edam.

*Ik vond weldra
'T woord JOSUA.*

L. J. Hoebé.

(*) Deze geleerde Correspondent zal ons wel verschonen over het achterlaten van zijne aanmerking, op de bewerking, van dit woord, door den Heer opgever.

(1) *Os*, het bedoelde viervoetig dier.

(2) *So*, een Egyptisch Koning, 2 Kon. 17. vs. 4.

(3) *Jas*, het bedoelde kledingstuk van mannen, en van sommige hedendaagsche vrouwen.

(4) *SUA*, de dochter van **HEBER**, die door **BEARI**, de zoon van **ABER** was. I Chron. 7. vs. 30 — 32.

(5) *JOSAS*, een van **DAVID**'s schatmeesters, die schatmeester over de olie was, I Chron. 27. vs. 28.

(6) *As*, het bedoelde werktuig.

STAAAT- EN LETTERKUNDIG

'K moest eerst menigmaal berlezen
En bepeuzen, eer ik vond

Dat uw logogryph-charade
Uit 't woord JOSUA bestond.

G., te 4.

'K moest menigmaal van front veranderen,
En letters smijten door elkandren,

Eer ik het ware doel bezat;
Doch toen heb 'k JOSUA gevat.

Barënd Jan Le Mars.

Toen 'k dit slechts eenmaal had doorlezen,

Bemerkte ik dra

Dat 't doel der logogryph-charade

Was JOSUA.

W. R. Idema, te *Opperdoes.*

JOSUA, wiens heldendaden
Israël zoo menigmaal
Strekte tot een zegepraal;
In den strijd steeds wel beraden,
Die dat volk, met schuld beladen,
Echter door Gods liefdetaal
Vaak verlostte. — Welks verhaal

In de heil'ge Bijbelbladen
Treffend ons wordt afgebeeld,
En ter leering meêgedeeld.
Ook die naam kan 't doel ontdekken
Hier, in alle deelen; ja,
Mogt het slechts, o JOSUA!
Steeds onze eerbied voor u wekken.

H. W. Carras, te *Zaaphen.*

C H A R A D E S.

I.) BIERVLIET; voorgesteld door den Heer J. Koning, te *Weesp*; — ontbonden door de Heeren D. Colson Aberfon (in verzen); D. H., te *Z.*; Klaas Groen, te *Warmervoor*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Swart en Donker, aldaar; J. Driehuys Rabe, te *Arnhem*; J. J. van Wij, aldaar; Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te *Crommentis*; Majufv. P. M. F. Tulleken, mede aldaar.

De volgende dichtmatige ontbindingen zijn hierop ingezonden:

Ik zeg BIERVLIET.
Is dit zoo niet?

Henrikus Arens.

BIERVLIET is gewis de stad,
Die charade één bevat.

L. J. Hoebé.

Bij 't lezen, gaf 't mij vrij wat schijn,

Dat 't woord, 't welk hier is voorgedragen,

De naam van eene stad moest zijn,

Zeer wel bekend in onze dagen:

'K stel dus hiervoor, bedrieg 'k mij niet,

Het negenletterig BIERVLIET.

Ts. Vethman, te *Warmervoor.*

De stad, waarfebblijk hier bedoeld,
Schoon klein, zal steeds gewigtig wezen;
Voor elk, die 's lands belang gevoelt,
Blijft Beukélszoon altijd geprezen.

Hij, die het haringkaken vood,
En die in BIERVLIET werd geboren,
Wie prijst hem niet met volle mond,
Die lekkre haring kan bekoren.

Mejufvr. J. S. O., geb. S.

*Schoon ik hier vond als een drank,
Gaf toch BIERVLIET zulk een klank,
Dat ik 't niet dorst in te zenden,
Maar mij eerst tot Zeeland wendden;
Daar vond ik de yestingstad
Die de naam van BIERVLIET had.*

L. Hoffman, te *Arnhem*.

*'K ben zeker in mijn doel niet mis,
Als 'k zeg, dat 't woord hier BIERVLIET is;*

Mejufvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*.

*Naar allen schijn,
Moet des charade BIERVLIET zijn.*

Johs. Geltfligter, te *Edam*.

2.) LEPEL; opgegeven door den Heer C. A. Thieme, te *Zutphen*, is ontbonden door de Heeren L. J. Hoëbé (in verzen); J. Hesfelfelt Bz.; N. Leergraag, te *W.*; D. Colson Aberfon (in verzen); J. F. Hollerman Jr.; D. H., te *Z.*; Klaas Groen, te *Wormerveer*; U. E. Berleé (in verzen); Stephanus Verstraaten, te *Waverveen*; F. C. Klingenspoor, D. H., te *W.....*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. Driehuis Rabe, te *Arnhem*; J. J. van Wij, aldaar; Mejufvr. P. M. F. Tulliken, mede aldaar; de Heeren Swart en Donker, te *Zaandijk*; G., te *A.*; Wopke Brouwer en W. Kaars Sijpestein, te *Crommenie*.

De dichterlijke oplossingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

'K heb 't vast niet kwaad,
Als LEPEL voor het doelwit gaat,
Wij omgekeerd ook LEPEL staat,

Ik volg dus mijn eigen raad
En vind ook bij die daad
Het meeste baat,
Wijl 'k anders 't zoeken varen laat,
H. W. Carras, te *Zutphen*.

*Toen 'k naauwlijks uw charade las,
Zag ik dat LEPEL 't doelwoord was.*

Mejufvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*.

Kk 3

De LEPEL is een keukenraad,
Bijna bij iedereen te vinden,

En als ik de opgaf wel begrijp,
Dan is bij hier het doel, mijn vriendin!
Ts. Vethman, te Wormerveer.

'T bekende Fransche le, met het gebiedend pel
Te zaam gebonden, dunks mij wel
Dat 'k in charads twee, na meermaal overdenken,
Op LEPEL mij zie wenken;
Dewijl dat woord

Toch iets beteekent dat tot keukenraad behoord,
En of men regts of links het woordje LEPEL speld,
Stadg wordt het zelfde woord gemeld.

Johs. Geltfligter, te Edam.

'T woord le behoord tot 't Fransch; 't gebiedend woord is pel!
Dus LEPEL, regts of links gelezen. — Is 't zoo wel?

Barend Jan Le Mars.

3.) ZEEEMONSTER; voorgesteld door den Heer N. Leergraag,
te W: — is ontbonden door de Heeren D. H., te W.....; Ste-
phanus Verstraaten, te Waverveen; Ts. Vethman, te
Wormerveer; W. Kaars en Wopke Brouwer, te Crommenie;
Den Heer H. W. Carras zegt:

Als 'k oordeel, met voordeel,
Is ZEEEMONSTER hier 't geheel.

Enige Heeren Correspondenten hebben hierop het woord LAND-
OF VELDHUIZEN ingezonden, hetwelk zeker eenigzins voldoende
zou kunnen zijn, ware het niet dat de opgave bepaalde: *Mijn ge-
heel vindt men in mijn eerste*; dewijl dit met volkomen-regt niet van
het land of veld kan gezegd worden, maar zulks als dan veel eer op mijn
eerste zou moeten zijn. Meer overeenkomstig met de opgaf zijn de
ingezondene woorden: ZEELEEUWEN, ZEEIEREN enz.; doch daar
dezelven niet aan het juiste doel der opgaf beantwoorden, gaan wij
de namen der inzenders met stilzwijgen voorbij.

4.) ILPENDAM; opgegeven door den Heer Jac. Driehuis Ra-
be, te Arnhem: — is gevonden door de Heeren D. H., te Z.;
J. C. Honigh, te Zaandijk; W. Kaars, en Wopke Brouwer,
te Crommenie; J. J. van Wij, te Arnhem; Meijfvr. P. M. F.
Tulleken, aldaar; de Heeren Stephanus Verstraaten, te
Waverveen; Klaas Groen, te Wormerveer; U. E. Berleé (in
verzen, waarin Z. Ed. aanmerkt de wrede handelwijze van Duc
D'ALBA aan eenen Jan van Ilpendam, die door den Hertog eerst

tot Jonker van dit dorp werd benoemd, doch in den jaer 1567 naar *Brussel* ontboden, en aldaar onthalt werd).

Nog is ILPENDAM ingezonden door de Heeren G., te *A.*; N. Leergraag, te *W.*; J. F. Hollermann *Fr.*; D. H., te *W.*; D. Colson Aberfon (in verzen); Meisvrouwen J. S. G., *geb. S.*; A. M. J. Rabe, te *Arnhem* (in verzen).

De volgende dichtmatige ontwikkelingen hebben wij hierop ontvangen:

ILPENDAM, een zeker dorpje,
Stel ik voor 't geheel;
'T ligt in het voormalig Holland
En in 't noordlijk deel.
H hoord tot de taal der Franschen,
Dit is zeer gewis,
En de *pen* is onontbeerlijk
Als m'aan 't schrijven is.

Dijk en *dammen* is, behoeden
Ons voor watervloed;
Dam! is ook een zeker woordje,
Dat gebieden doet;
Dammen hooren in het eind, nog
Bij een zeker spel;
Dam (*) is ook, maar bij verkering,
Eene stad. — Is 't wel?

W. R. Idema, te *Oppetdoes*.

*Has Fransch persoonlijk voornaamwoord
Is II, naar 'k kan beseffen;
Words hierbij pen en dam gevoegd,
Zoo kan men 't doel straks treffen.
Want deze deelen slechts vereend,
Men zal 't gevraagde vinden,
Wijl ongetwijfeld ILPENDAM
De dorpsnaam zal ontbinden.*

Henrikus Arens.

B. is 't persoonlijk voornaamwoord;
De *pen* is niet te ontbeeren;
Gebiedend is ook *dam!* dus heb ik niet te vrezen,
Als 'k zeg, dat ILPENDAM het ware doel zal wezen.

Tot 't damspel ook den *dam* behoord;
Den *dam* moet 't water keeren;
Barend Jan Le Mars.

'T is ILPENDAM,
'T geen ik bekwam.
H. W. Carras, te *Zutphen*.

Charade vier, zoo 't mij voorkwam,
Bevat het dorpje ILPENDAM.
L. J. Hoebé.

B is gewis het eerste deel,
Wijl 't als een voornaamwoord
Gebruikt wordt in de Fransche taal,
Die thans een elk bekoord.

De *pen*, die zoo onmisbaar is,
Kwam mij ook nu te pas
Om u te schrijven: dat uw deel
'T dorp ILPENDAM hier was.

Toen 'k *H* met *pen* had saam verbonden,
Werd ook door mij nog *dam* gevonden,
Een woord, dat, ongetwijfeld, is
Van die drielei beteekenis

Ts. Vethman, te *Wormerveer*.
Een stut voor 't land; ook tot bevel,
En 't geen behoord tot zeker spel,
Door nu dees deelen saam te binden,
Was ILPENDAM hieruit te ontwinden.

John. Gelfligter, te *Edam*.

(*) *Dus noemt men gewoonlijk de stad Appingedam.*

B, dacht mij, was ligt te vinden;
Maar om 't woordje *pen* te ontbinden.
Heb ik zeer veel nagedacht,

Daar men 't tot onmisbaar bragt.
'K voeg nu 't woordje *dam* daaraan,
En-meen, dat ik heb voldaan.

L. Hoffman, te *Arnhem*.

R A A D S E L.

BOEK; voorgesteld door den Heer H. W. Carras, te *Zutphen*: — is ontraadfeld door de Heeren Stephanus Verstraaten, te *Werverveen*; Klaas Groen, te *Wormerveer*; D. H., te *W...*; N. Leergraag, te *W.*; G., te *A.*; Ts. Vethman, te *Wormerveer*; Henrikus Arens (in verzen).

Mejufvr. J. S. G. geb. S. zegt:

*Het geen ons goed en kwaad ontuyvwd,
En vaak gelaakt wordt en geprezen,
Zal, denk ik, als men 't wel beschouwd,
In 't woordje BOEK te vinden wezen;
Een BOEK, onschatbaar voor die geen,
Die naarstig onderzoek waardereen.
Ja, sebrandre Koster! dat elk een
Steeds uwe vinding mogt verëeren!*

PAPIER zeggen hierop de Heeren U. E. Berleé (in verzen); G., te *A.*; Henrikus Arens (in verzen); zoo ook den Heer Barend Jan Le Mars, door het volgende:

*PAPIER sticht dikwijls zeer veel goed
Dan 't leergraag menschelijk gemoed;
PAPIER brengt ook veel kwaad aan 't licht,
—onzonderheid als 't boosheid sticht,
En daar 't PAPIER thans vóór mij is,
Zaad ik PAPIER. Is 't wel of mis?*

Op de vragen, luidende: 1.) „Welke is de oorsprong van de vrees voor de dood? — Welke zijn de beweegredenen die de dezelve doen overwinnen? en 2.) Die, welke de mensch tot den zelfmoord veroeren?“ — Voorgesteld door den Heer *W.*: — Is het volgend antwoord ingezonden:

1) *Welke is de oorsprong van de vrees voor de dood?*

Een natuurlijke ingefohapan drift tot leven, en een ontrusting in den mensch voor zijn toekomstend lot.

2) *Wel-*

HET LEVEN VAN FLORIS DER 5de,
Achtste Graaf van Holland.

(Twaalfde vervolg.)

De zwaargezworenen gerust zijnde nu zij den Graaf in handen hadden, zonden 's Graven biegtvader, die aan het slot kwam om hem den biegt af te nemen, terug; doch hunne baldadigheid veranderden welhaast in schrik, ontzetting en bevreesdheid, wanneer zij de menigte tot 's Graven hulp zagen naderen; de bewustheid dat zij, door gebrek aan levensmiddelen, het niet lang zouden kunnen houden, deed aan allen op behoed denken, zonder echter den Graaf te willen verliezen. Geweld dus te kort zullende schieten, besloten zij door list de gewapende hoop te noodzaken om van het slot af te trekken; ten dien einde dwongen zij hunne gevangenen voor een geschrift te teekenen, inhoudende een bevel aan de belegeraars, om van het slot af te trekken, hopende binnen kort tot de zijnen weder te keeren. Doch dit door geweld afgeperste bevelschrift had de gewenschte uitwerking niet, doordien zij maar al te wel begrepen hoedanig hetzelfde verkregen was; hierom antwoordden zij: dat zij nimmer hieraan zouden gehoorzamen, dewijl niemand ooit geweigerd had om verlost te worden, daar hun onveranderlijk besloot was dit te doen, en zij uit dien hoofde 's vorsten oogenblikkelijke saking vorderden.

Deze list nu mislukt zijnde, was de eenigste overgeblevene uitvlucht om in alle mogelijke slijte met hunne bedienden en den gevangenen Graaf te ontvluchten, en wanneer zij ontdekt werden, zich alsdan met geweld eenen weg te banen, hetgeen zij hoopten te gemakkelijker te kunnen doen, daar 't volk ongeoeffend en bijna zonder opperhoofd was, waardoor zij het slot niet geregeld zouden kunnen insluiten, of beheerlijk op hen, die grootendeels krijgslieden waren, aanvallen.

(17de vervolg. hieruit.)

ERSTE VERVOLG DER TWEDE REDENERING,
OVER HET GEBRUIK DER GESCHIEDENIS.

Het was voor 't welzijn van *Frankrijk* te wenschen geweest, aan hetwelk een vermaak van dien aart zedert die tijd gekost heeft meer dan veertig jaren bekommerting en het bloed van een millioen menschen in de dood van HENDRIK DE 1ste, welke dit woord, naar den aart van die tijden, die de indrukken gemaakt had, welke zij er in verdienden te doen.

Van waar kwam dan die verwonderlijke gehechtheid, en van het volk, en van de grooten; deze zoo gevaarlijke oefeningen, altoos met bloed bevuelt? Welk vermaak konden de menschen er toch in vinden, om elkander te zien beledigen? Is het om dat wij van nature ons zelf, en den een den anderen haat? Dit heeft geene waarschijnlijkheid. Wanneer de

patruur ons op deze aarde aan alle ongemakken des levens bloot gesteld heeft; aan de mishandelingen der winden en stormen; aan dwaze vooroordeelen, waaraan wij reeds onderworpen geboren worden; zij heeft begrepen dat wij ons, den een den ander, konden beschermen, en ons bevrijden van alle de rampen, door middel der gemeenschappelijke zamenleving welke onder ons zouden zijn, en dat deze zamenleving, zoo nuttig voor ons, niet zoude nalaten ons te verplichten elkanderen te beminaen.

Is het dan niet dat de ziel eenig onderwerp van ijdeelheid vindt, in het geluk dat zij heeft, van vrij te zijn van de rampen welke zij ziet dat onder ons zouden zijn; dat zij zich doet gelooven dat het noodlot zich naar verdiensten schikt? Dat het steds zoude moeten zijn, dat die geene, dewelke rampen leiden, ze zich zelven op de eene of andere wijze zouden beroofd hebben; waarbij hij zich vleide, dat de reden dat hij er van bevrijd is, een gevolg is van zijn goed gedrag of verdiensten, welke naar zelf door het geluk laat hoogachten. Oppervlakkig komt dat wel barsleerschimmig voor, maar somtijds brengen wij ons nog minder ter pas of toe, ja sommige menschen hebben denkbeelden, welke nog veel dwazer grondsteunfels hebben dan deze; doch laten wij dit zoo veel mogelijk voorbij gaan, en de merkbare oorzaak zoeken die er is, over de boosheid van onze vermaken.

Geen mensch is er die niet erkend, zoo het hem gelust, dat hoe ook deze boosheid algemeen zij, echter altoos de vrouwen, kinderen en meer andere personen, welke deel hebben aan de fouten van gewoone verstanden op die jaren, en voornamelijk bij die sexe, er meer aan onderworpen zijn dan het overige gedeelte der wereld. Beroemd is de geschiedenis van dat kind te *Athènes*, welke de *Aaco pagus* ter dood veroordeelde, om dat men hem gevonden had, zich vermakende met de oogen van zijnen vogel met een naald uit te steken; en elk een ziet de bijzondere aandrang die de vrouwen en jonge lieden bezield, om bij strafplegingen, twisten en gevaarlijke spellen tegenwoordig te zijn; dit alles zoude kunnen doen gisten, dat deze neiging een uitwerksel zoude wezen van de zwakke geartheid dier sexe en van jonge lieden, als of de onmacht in welke zij zich bevinden om kwaad te doen, eenige vertroosting zoude vinden in het door anderen te zien doen, en alsof, dewijl zij hunne zwakke krachten kennen, zij ook denken, dat niemand hunner zwakheid bewust, hun eenig leed zoude kunnen doen, en dat zij dus van niemand iets te vreezen hebben.

(Het vervolg hierna.)

M E D E G E D E L D E S T U K J E S.

D E L O P V A N H E T L A N D L E V E N.

God dank! dat ik aan 't hofgewemel
Ostvlods, nu onder vrijer hemel
Weer rustuer, zagter adem leshp.
En van' ven' wleker en veyader.
Nabij de grazerk van mijn vader
Aljn' eghel zin en wil eens heb.

Ik kan de boschen weer betreden,
Waar in, voor mijn vernocide leden,
Het gras mij tot een rustplaats trekt;
O ja, dit kan mij vergenoegen;
Nu wil ik, na al 't werken, zwoegen,
Eens rusten, waar mij schaduw dekt.

Het zoet gezang der vogelkoren
 Verruikt mijn hart en streelt mijn ooren,
 Ik hoor hun zachte melodij,
 Ik zing met hun en leef vergeten,
 Bevrijd van mijne slaafsche keten,
 Vernoege en even vrij als zij.

In goude kerens opgesloten,
 Heb ik, helaast geen vreugd genoren,
 En mijnen tijd aan NIETS besteed;
 Wat was mijn' ijver? — Steeds aan allen,
 Aan hovelingen te bevalen. —
 Wat mijnen zorg? — Een gallakleed.

Ik moest als slaaf mijn pligt betrachten,
 Had zelfs geen vrijheid van gedachten,
 Ja zelf niet eens der wijzen wensch;
 Een opslag slechts, één wenk van deoogen,
 En 'k zag al mijn geluk vervloegen
 Ja was een ongelukkig mensch.

Maar zelden zag ik uit den donkren
 Het overheerlijk, pragtig konkren
 Des starrentroons van onzen Heer;
 Mijn blik, ontwend aan 's Scheppers orden,
 Is krachtloos, is verlamd geworden,
 Want 'k zag slechts op het aardfche neer.

Thans zie 'k hier door Gods alvermogen
 Daar heen, van waar met zaal'ge oogen
 Uit 's Scheppers heiligste gebied,
 Der vromen daden te betrachten,
 En die Gods goedheid waardig te achten,
 Der engel'schaar naar ond'ren ziet.

Hier zag ik, wat ik nooit aanschouwde,
 Wat God ons ter verzorging bouwde,
 Hoe Hij ons wil ten Vader zijn.
 Hier, waar wij slechts in herten wonen,
 Zie ik g'en paerlen en geen kronen,
 Maar 'k zie viooltjes en jasmijn.

Hier kan ik sluimren; angst en droomen
 Bewonen deze jonge bomen
 En deze klare beken niet;
 Hier, waar geen hel'sche geesten wonen,
 Geen slangen 't giftig zwadder toonen,
 Hier schuilt ook den verrader niet.

Hier sterf ik! — O gij Filomelen!
 Wilt met uw' zangen lieflijk kweelen
 Als gij mij hier eens sterven ziet.
 Gij beken, murmelt gene klagten,
 Als mij, beroofd van 's levenskrachten,
 Het bloed niet meer door de adren vliet.

Naar gindfche hemelsche landsdouwen
 Mijn Schepper, mijnen God te aanschouwen,
 Word 'k door de hand des doods gevoerd;

Naar 't Hoogduitsch van OLZIN.

Gerust, en kalm, en vrij van zonden
 Word 'k dan door hem op aard gevonden,
 Als hij met zijnen sikkel loert.

Ja dat mijn verdre levensdagen
 Steeds 't schoon bewijs der onschuld dragen,
 Ik wijze hier den Hemel toe;
 God zend mij rampen en genoegen,
 Bij al wat Hij mij toe wil voegen
 Ben ik te vreên en blij te moe.

Hier kan ik zelf mijn voedsel zaaijen,
 'T door mij geplante, oogften, maaijen,
 Wanneer 't zijn groei en rijpheid heeft;
 Mijn kudde zelf, ver'schaft mij kleeren;
 Ik kan hier ook den wijn ontbeereu,
 Wijn God mij zuiver water geeft.

De rijkdom is mij overbodig;
 'K heb tot den groei mijns lands slechts nodig
 Den regendrup en zonne'schijn;
 Ik heb het nodige om te leven;
 Wil God mij nu nog meerder geven,
 Laat dit een trouwe vriend dan zijn.

Ja 't grootste doel waar naar ik streve
 Is, dat bij mij een vriend nog geve,
 Die met mij deelt, en vreugd en smart;
 Een, die als ik, het hof ontbeere;
 Zija eigen zelf hier kennen laere,
 En mij gelijk zijn eigen hart.

En mogt hij dan als ik, beminnen
 Het negental der zanggodinnen,
 Dan werd mijn berg een HALICON,
 Dan zijn we APOLLO's voedsferlingen,
 Dan dichten wij en zullen zingen,
 Hij DAVID, ik ANACRATON.

Als in den hemel wil ik leven
 Met zulk een vriend, aan mij gegeven
 Door Hem, die onze daden loont,
 Met snelle arendsvlugt en vlerken
 Doorvlieg 'k de onafmeetbre zwerken
 Die Hij van ons verwijderd woont.

O zalig leven op de landen!
 O groot geluk der middelstanden!
 O paradijs der eenzaamheid!
 O zoet, o Godlijk vergenoegen!
 Hier rust te smaken, na al 't zwoegen:
 O dagen der tevredenheid!

Deez' lof, en bosch en veld ter eeren,
 Zong DAMON, en zijn vast begeeren
 Was, ver van 't hofgewoel te zijn;
 Hij zwoer den landbouw trouw te blijven;
 Maar ziet: *Er kwam een Forslijk schrijven,
 En snel reis hij weer naar Babilon.*

H. Coëtho.

AARDSCH GELUK, BRON VAN DRUK.

Aardsch geluk! o kort genoeg,
 Waar naar elk met ijver streeft,
 Schoon verzeld van zweten, zwoegen,
 Tot men het verlangde heeft.

Al de schoonheid van deze aarde,
 Al haar luister die men ziet,
 Op zich zelf van weinig waarde,
 Geeft het waar genoeg en niet.

Neen, zij baart een bron van zorgen,
 Die ons ed'ler rust ontrooft.
 Rust, die eens in 'slevens-morgen
 Ons het reïnst geluk belooft.

En of wij haar hier al sinaken
 In een wenschelijke kring,
 Doch een hooger heil verzaken,
 Om een ijdie zegening.

O, hoe zijn wij dan bedrogen
 Met onze aardsche vreugde en lust,
 Haar genot, zoo ras vervlogen,
 Wekt een worm, die 't hart ontrust.

Hare zorgeloze leiding
 Stort ons in het grootst gevaar,
 Voedt steeds hoop op heilverbreiding,
 Doch, verkent zich nooit met haar.

Neen, het zulvere genoeg
 Vindt men in geen aardsch geluk,
 Vindt men in geen zweten, zwoegen;
 Dit verschafft maar zorg en druk.

Maar door God te leeren kennen,
 En eerbiedig ons alleen
 Aan zijn zaal'gen dienst te wemmen,
 Dit maakt slechts óns hart te vreên.

Dit bemoedigt ons in 't tijden,
 (Want hier toch is geen geluk)
 Geeft ons stof tot meer verblijden
 Dan die vreugde, 'slevensjuk.

Wilt gij dus gelukkig wezen,
 Zoek dan nimmer die op 'aard';
 Haar genot, zoo vaak te vrezen,
 Gaat met zorgen steeds gepaard.

H. W. Carras, te Zutphen.

DE MISKENDE VELDHEER.

PHILOPOEMEN was van gedaante niet lelijk. Men zegt echter dat er een miskenning jegens hem heeft plaats gehad, door een *Megarsische* gastvriendin, wegens zijne infchikkelijkheid en eenvoudige klederen. De vrouw nu hoorende dat de veldheer bij hen kwam, verschrikte, doordien haar man bij geval afwezig was; echter maakten zij dadelijk toefstel tot het bereiden van een maaltijd. PHILOPOEMEN intuschen binnen gekomen zijnde, omkleed met een geringe krijgsmantel, meenden zij dat het een der bediendens en voorlopers was, en verzocht hem om haar mede aan het huiswerk te helpen; deze wierp terstond zijnen mantel af en bakte hout. — Maar zijn gastvriend binnen komende en zulks zijnde, zelde: „Wat is dat, PHILOPOEMEN?” Waarop hij antwoordde: „Wat anders, „als dat ik boete voor mijn slecht voorkomen.”

NATUUR EN KUNST.

AGESILAUS verzocht zijnde om iemand den nachtegaal te hooren nabootzen, weigerden hij dit, met te zeggen: „Ik heb hem zelf dikwijls „gehoord.”

DE POTTEBAKKERS ZOON OP DEN TROON.

AGATOCLES was de zoon van een Pottetbakker. Hij nu Heer van *Stalim* geworden, en tot Koning gekozen zijnde, was gewoon een aarden beker naast de gouden te zetten, en het de jonge lieden aan te toonen, met te zeggen: „Om dat ik die eerst gebruikende, nu deze gebruik door zorg „en dapperheid.”

DE KONING EN HET STOKPAARD.

AGNILAUS wordt gezegd een zeer groote kindervriend te zijn geweest, zoo dat hij t'huis met de kleine kinderen speelden, en op een stuk klom even als op een paard. Dit nu door een van zijne vrienden gezien zijnde, verzocht hij hem: dit aan niemand te zeggen, veer dat hij zelf vader was geworden.

HET OMGEKEERDE SCHILDERIJ.

De schilder PAUSO had aangenomen een zich wentelend paard te schilderen, maar schilderden het loopend. Toen werd de map boos, en PAUSO lachte, keerden het schilderij om, en het onderste boven komende, schieen het weder geen loopend, maar een zich wentelend paard te zijn.

DE SNAPACHTIGE BARBIER.

Toen een snapachtige Barbier den Koning ARCHELAUS den scheersdoek voor deed, en vroeg: „o Koning! hoe zal ik u scheeren?“ antwoordde hij zeer geestig: *Zwijgende!*

Die het Grieksch.

J. Driehuis Rabe, te *Amhem*.

VRIENDELIJKE SCHERTS.

Als eens SCIBO NASICA tot den dichter ENNIUS geklommen was, en de dienstmaagd hem aan de deur, na ENNIUS vragende, gezegd had, dat hij niet te huis was, bemerkte NASICA dat hij wel te huis was, maar dat zij dit op bevel van haren Heer zeide. Als nu weinige dagen daarna ENNIUS tot NASICA kwam, en aan de deur na hem vroeg, riep NASICA mer luider stemme: „Ik ben niet te huis.“ *Heer!* zeide ENNIUS, *kan ik den uwen Heer aist?* Hierop hernam NASICA, „gij zijt een beschaamd mensch.“ „toen kon u vroeg, geloofde ik uwen meid, en gij gelooft mij zelf niet.“
(Naar 's Latijns.)

W. R. Idema, te *Opperdoes*.

DE SCHRANDE REBER.

Een zeker Heer vroeg eens een Boer:
„Wel zeg eens goede vriend,
„Hoe veel verschilt toch uwe JAM
„Met PIET, uw ander kind?
(Naar des Hoogduitsch)

Mijnheer! hervatte den den Boer,
*Zij volgen op malkaer,
„Dat worden beiden even oud
In het aanstaende jaar.*

Danckie.

Dewij velen onzer geferde Correspondenten (blijkens de bewerking tusschen *nieuwsgaavens*), onbekend schijnen met onze eenmaal aangenomene wet, betreffende de verschieten ener *logogryph* (zie ons 1ste *Dr.* 6de *stuk*, blad 282) zoo ook die van eene *logogryph-charade* (3de *Dr.*, 2de *stuk*, blad 100.) moeten wij hun bij degen aan dezelvev herkennen, om hun daardoor vele nutteloze arbeid te besparen, en gewijkelijk te doen zien waarom huzze (die verdoelste *satyranten*) opgaven *nie* zijn geplaatst. De bij meerderheid der Correspondenten aangenomene wet, *om* *dat* *de* *met* *een* *logogryph*, luidt als volgt:

Het woord eener logogryph mag wel uit meer dan één lettergreep; doch slechts uit een tongstippen wogen letteren bestaan; zonder dat, te bezwaire meer dan eenmaal eene zelfde letter voorkomt.

En die, betreffende eene logogryph-charade, aldus:

Eene logogryph-charade is, in getal van lettersgrepen en letteren, onbegrijpelijk; in de zelve mogen de lettersgrepen omgekeerd gezegd worden; men mag de voorste letter of letters van 't geheel woord; of van een deel derzelve, wegnemen; ook mag men de voorste- of achterste letter of letters van 't eene woorddeel, naar 't naastbij gelagene woorddeel verschuiven, om een ander woord te maken; maar geene letter of letters mogen, over andere letters heen, naar eene andere plaats gebragt worden.

Hierdoor zal den geberde inzender van de thans geplaatste logogryph charade, ontdekken, waarom wij eenige deelen van zijne bewerking hebben achter gelaten.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

Een veronwachtig woord berot, door ommekeer,
 Elds geest 'k u neemden zal, en zeker mag wel meer.
 Het is een halsraadsstuk. Wilt mij nu maar, mijn vrienden!
 Eens zeggen met welk woord dit alles is te ontbinden:
 Men vindt voorerst een dier, dat soms wordt wreed genoemd,
 Als ook een naam eens mans, aver ylen hoog gevond;
 Twee dingen, die men vast in keukens aan zal treffen;
 Een lichaamsdeel, waarmed een zeker dier kan kaffen;
 Een rustplaats, en ook een persoonlijk voornaamwoord,
 Benevens iets dat tot het plantenrijk behoort;
 Een werktuig — een metaal — twee deelen van de menschen,
 En iets, waar elk voor zich niet gaarne naar zal wenschen;
 Een iets, dat, wou men 't heeft, ons alkerf zeer beroemd,
 Om dat men op Fortuin onzinnig had gebouwd;
 Vier namen nog, die wij wel aan de vrouwen geven,
 En eindelijk nog een iets, waar 's kind vaak voor zal beven.

LOGOGRYPHICHAARADES.

1.) Mijn geheel bestaat uit twee lettergrepen, en ben, vooral in steden, een bijna onmisbaar iets; mij mijne hoofletter ontnemende, vindt men iets, dat met mij in 't naauwste verband staat, dewijl het de bouwstof aanbrenkt die door mijn eerste bewerkt wordt. Mijn tweede deel ontbreekt en met mijn eerste vereenigd, duidt iemand aan die weleer eene vestrekte heerschappij over ons heeft uitgeoefend. De nu weg genomene letter weder achter mijn laatste voegende, dan geeft dit deel eene plaats te kennen, waar men zelden alleen verschijnt. Mijn laatste deel verkeerd gespeld vindt men in vele keukens, en aldus zonder de laatste letter, een muzijn-
 noot.

a) *Mon premier est un pronom possessif, mon second un adverbe. Mon premier est aussi une rivière, et mon second un Hollandais vient des hommes et des bêtes. La première partie, avec la première lettre du second, est en Hollandais l'Imperatif. La seconde partie sans la première lettre est le présent d'un verbe. La dernière lettre de mon premier avec ma seconde partie, était un table. Chez certain peuple, mon entier est un des meubles.*

C H A R A D E S.

- 1.) *Tien letteren bezit mijn naam in haar gotal;
Een wild en tam gediert ben ik geheel en al;
Doch 't wilde gaarne de oplossing daarvan weten;
Als het geheele woord in drieën wardt gespleten.
Mijn eerste regts geseld, toond u een insect aan,
Doch links is het niets waard, want het is reeds vergaan.
Mijn midden made regts, maakt een gebiedend woord,
En brengt ook tevens nog een mans naam uit mij voort;
Dit deel nu weder links, is 't die van eene vrouw,
Ook geeft men die een dier, bemint om zijne trouw.
Mijn laatste toond u aan een zeker pluimgediert,
Het welk als mijn geheel, in bosch en velden start.*

a) Ik besta uit vier deelen: mijn eerste regts of links gelezen, is iets in de huishouding. Mijn tweede regts, is in 't Latijn een ontkennend woordje, en verkeerd een Hollandsch koppelwoord. Mijn derde is een nuttig dier. Mijn laatste is regts, de gebiedende wijze, en verkeerd een ligchaams deel, en mijn geheel is voor veele menschen een aangename spijs.

R A A D S E L.

*'T geheel kan men door twee paar letteren verstaan,
Het is een nuttig iets, dat dikwerf voort moet gaan.
Spelt men dit woord verkeerd, dan is het ook te vinden
Aan ieder haardsstb; zeg, of gij 't kunt raden, vrienden!*

V R A A G.

Om een woord te vinden van vijf letteren, hetwelk, schoon men er ook telkens de voorste letters afneemt, altijd goede Hollandische zelfstandige naamwoorden oplevert, want indien men het b. v. de eerste letter ontleemt, zoo blijft er een bekende mans naam overig; dezen weder van de voorste letter berooft, brengt een kinder speltuig voort, het welk eindelijk ook op dezelfde wijze behandeld, bij zeker beroep onmisbaar is. Het geheel baart nog dagelijks ontelbare rampen, en de eerste lettergreep frekt tot aanmoediging, vooral bij het gebruik van het geheel.

TOE-

T O E G I F T N°. 5.

ONTBIJNDINGEN van het eerste VOORSTEL, geplaatst
in ons 5te D. 3de stuk.

De volgende bewerking is ingetonden door den Heer K. Schalte;
te Edam:

Stel voor de getallen x, y, z, v .

Dan ontdekt men uit den zelf van het voorstel, dat

$$17\frac{1}{2}x + 17\frac{1}{2}y + 17\frac{1}{2}z = 18\frac{1}{2}y + 18\frac{1}{2}z + 18\frac{1}{2}v; 19\frac{1}{2}z + 19\frac{1}{2}v + 19\frac{1}{2}x \text{ en } 21\frac{1}{2}v + 21\frac{1}{2}x + 21\frac{1}{2}y, \text{ ieder bijzonder gelijk zijn aan } x^2 + y^2 + z^2 + v^2, \text{ en dus onder elkander gelijk zijn.}$$

$$\begin{array}{r} 17\frac{1}{2}x + 17\frac{1}{2}y + 17\frac{1}{2}z = 18\frac{1}{2}y + 18\frac{1}{2}z + 18\frac{1}{2}v \\ \hline 17\frac{1}{2}x = 1\frac{1}{2}y + 1\frac{1}{2}z + 18\frac{1}{2}v \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 43/ 14x = y + z + 15v \\ \hline 4x = 56v - 4y - 60v \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17\frac{1}{2}x + 17\frac{1}{2}y + 17\frac{1}{2}z = 18\frac{1}{2}y + 21\frac{1}{2}x + 21\frac{1}{2}y \\ \hline 17\frac{1}{2}z = 4\frac{1}{2}x + 4\frac{1}{2}y + 21\frac{1}{2}v \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 43/ 4z = x + y + 5v \\ \hline x + y + 5v = 56x - 4y - 60v \\ \hline 55x = 5y + 65v \\ \hline 11/ 11x = y + 13v \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 21\frac{1}{2}v + 21\frac{1}{2}x + 21\frac{1}{2}y = 19\frac{1}{2}z + 19\frac{1}{2}v + 19\frac{1}{2}x \\ \hline 43/ 19\frac{1}{2}z = 1\frac{1}{2}x + 1\frac{1}{2}v + 21\frac{1}{2}y \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 45/ 19z = x + v + 13y \\ \hline 4z = x + v + 13y \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x + v + 13y = x + y + 5v \\ \hline x + v + 13y = 3x + 3y + 15v \\ \hline 10y = 2x + 14v \\ \hline 55y = 11x + 77v \\ \hline 55y - 77v = 11x \end{array}$$

$$y + 13v = 55v - 77v$$

$$\frac{90v = 54v}{64}$$

$$1\frac{1}{2}v = 7$$

$$11x = y + 13v$$

$$1\frac{1}{2}v$$

$$11x = 14\frac{1}{2}v$$

$$11/x = 1\frac{1}{2}v$$

$$4z = x + y + 5v$$

$$1\frac{1}{2}v + 1\frac{1}{2}v$$

$$4z = 8v$$

$$4/z = 2v$$

Nu $x = 1\frac{1}{2}v$ dus $x^2 = 1\frac{1}{2}v^2$

$y = 1\frac{1}{2}v$ " $y^2 = 2\frac{1}{2}v^2$

$z = 2v$ " $z^2 = 4v^2$

$v = v$ " $v^2 = v^2$

$$\frac{x^2 + y^2 + z^2 + v^2}{x + y + z} = \frac{9\frac{1}{2}v^2}{5v} = 17\frac{1}{2}$$

$$9\frac{1}{2}v^2 = 86v$$

$$9\frac{1}{2}/v^2 = 86v$$

$$v = 9$$

$$2v = x = 18$$

$$1\frac{1}{2}v = y = 15$$

$$1\frac{1}{2}v = z = 12$$

De beg. getallen.

Op het tweede voorstel hebben wij, mede van den Heer K. Scholte, te Edam, de volgende bewerking ontvangen:

Stel voor de getallen x, y, z en v .

Dan is $\frac{x+y}{z} = v$ dus $x+y = vz$ $\frac{z+v}{z+2v} = 3$ $y+z = 2v$ $v+x = 4y$

$\frac{z+v}{z} = 3$ " $z+v = 3z$ $3v = 3x+y$ $\frac{3v+3x}{3v} = 12y$

$\frac{y+z}{y} = 2$ " $y+z = 2y$ $3v = 12y - 3x$

$\frac{v+x}{v} = 4$ " $v+x = 4y$ $\frac{3x+y}{6x} = 11y - 3x$

$$6x = 11y$$

$$x = 1\frac{1}{2}y$$

$$y = y$$

$$x+y = 2\frac{1}{2}y$$

$$\begin{array}{r}
 x + y = 4y \\
 x = 1\frac{1}{2}y \\
 \hline
 y = 2\frac{1}{2}y \\
 \hline
 2y = 4y \\
 2y - z = y \\
 \hline
 z = 3\frac{1}{2}y \\
 y = 2\frac{1}{2}y \\
 \text{vermenigv.} \\
 z y = 7\frac{1}{2}y^2 = x + y = 2\frac{1}{2}y \\
 \hline
 130y^2 = 51y \\
 130 \quad y = \frac{51}{130} \\
 \left. \begin{array}{l}
 1\frac{1}{2}y = x = \frac{117}{130} \\
 3\frac{1}{2}y = z = 1\frac{1}{2} \\
 2\frac{1}{2}y = y = \frac{13}{10}
 \end{array} \right\} \text{De begeerde getallen}
 \end{array}$$

Dus werkt den jongen Heer J. Brans Wz., oud 14 jaar:

Stel het 1ste getal = $x + y$

$$\begin{array}{r}
 2 \quad " \quad = x \\
 3 \quad " \quad = z \\
 4 \quad " \quad = w
 \end{array}$$

$\frac{2x+y}{x} = w$	$\frac{x+z}{y} = 2$	$\frac{z+w}{x+y} = 3$	$\frac{w+x+y}{x} = 4$
$2x+y = wx$	$x+z = 2y$	$z+w = 3x+3y$	$w+x+y = 4x$
$12x+6y = 6wx$	$4y$	$3x-y$	$w+y = 3x$
$5x$	$x+4y = 2w$	$z = 4y$	$6w+6y = 18x$
$17x = 6wx$	$6x-2y$	$1\frac{1}{2}$	$5x$
$13xz$	$5x = 6y$	$1\frac{1}{2} = 4y$	$6w = 13x$
$17x = 13xz$	$1\frac{1}{2}$	$4 \frac{1\frac{1}{2}}{1\frac{1}{2}} = y$	$5x$
$17x = 13xz$	$5x = 1\frac{1}{2}$		$6w = 5x$
$10 / 1\frac{1}{2} = 2$	$x = 1\frac{1}{2}$		$w = \frac{1}{2}$

NIEUW VOORSTEL.

Zoek twee getallen, wier som vermenigvuldigt met het verschil hunner vierkanten, voortbrengt 5400, en wiens verschil, vermenigvuldigt met de som van hunne vierkanten, uitlevere 2808.

C. van Schaick Jr., School-Onderwijzer alhier.

Dewijl op de volgende voorstellen, als: 1.) van den Heer C. van Schaick Jr., Schoolonderwijzer alhier, geplaatst in ons 7de Ds. 5de stuk. 2.) van den Heer A., te B., 7de Ds. 6de stuk. 3.) van den Heer C. B., te A., 8ste Ds. 1ste st., geene ontbindingen zijn ingezonden, worden dezelve bij vernieuwing nogmaals voorgesteld. — Zoo ook de vraag, gedaan in ons 8ste Ds. 3de st., luidende: *Zou men uit de Rekenkunde het bestaan eens Godheid kunnen bewijzen? Zoo ja! Hoe? en zoo neen! Waarom niet?*

De Heer K. Scholte, te Edam, heeft ons eene zeer breedvoelige missive toegezonden, waarin Z. Ed. aanmerkt: dat het voorstel, geplaatst in ons 8ste Ds. 2de st., opgegeven door den Heer M., te D., uitgewerkt staat in Braskers *Algebra*, pag. 67, het 3ste voorstel; zoo ook het tweede voorstel, in hetzelfde stuk, door den Heer C. A., te B., in bovengenoemde boek, bladz. 66, voorstel 30. — En eindelijk, dat het voorstel van den Heer A., te B., 8ste Ds. 4de st. getrouwelijk is overgenomen uit de *liefhebberij der Rekenkunst*, zijnde een verzameling van Examens enz., door Gerard van Steyn, achter het tweede deel, en het opgegeven voorstel te vinden is op bladz. 1 en 2, en de uitwerking op bladz. 3. Ten slotte voegt Z. Ed. hier bij:

Indien nu deze Heeren aankomende jongelingen zijn, dan is het hun te vergeven; zij wachten zich dan in het vervolg om zoodanige voorstellen in een publiek schrift te laten plaatsen, zij mogen dezelve op hunne partijjes met elkander, om de tijd nuttig en aangenaam door te brengen, verhandelen, maar moeten niet met de vederen van anderen prouken, en zijn zij begerig meerder van de rekenkunde te weten, dan verzoeken zij vader, of iemand van hunne familie, om een rekenboekje of wat, dat op een groote eeuw na Brasker's algebra uitgekomen is, dat leert nog al beter hoe men over het rekenen denken moet.

Daar wij met leedwezen dergelijke aanmerkingen plaatsen, vinden wij ons echter hiertoe in de onvermijdelijke noodzakelijkheid, zoo tot bevordering van de steeds toenemende arbeid der liefhebbers, als tot afschrik van alle overnemingen, waarvan wij des bewust zijnde, nimmer gebruik zullen maken.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS.

ZEER KORTE BESCRIJVING
VAN DE WERELDBEROEMDE KOOPSTAD
A M S T E R D A M.
(Drie-en-dertigste. vervolg.)

Reeds in den vijftienden eeuw bestond er eene *Waag* binnen deze stad, welk regt Hertog Albrecht van Beijeren in den jare 1389 aan dezelve heeft vergund, en waarvan ook al spoedig werd gebruik gemaakt, door het stichten van eene *Waag*, blijkens zeker bevel van den 3^{den} October 1509, waarbij gelast wordt, om alle weegbaar goed in de *Waag* te brengen, en te doen wegen. Deze *Waag* stond aan of in de *Waagsteeg*, aan de *Plaats* of *Dam*, tegen-over 't *Stadhuis*, hebbende eenen steiger, die achter het *Damrak* uitkwam; boven welke *Waag* de *Rederijkers* eenen kamer hadden, die ook te gelijk tot eene *Wapenkamer* schijnt te hebben gediend, blijkens eene aantekening van den jare 1535, toen de zoogenaamde *Herdopers* zich van de wapenen, op die kamer zijnde, bedienden, om het *Stadhuis* te bemachtigen, en vervolgens de gantsche stad te overmeesteren; ook was het deze kamer, waarvan de stedelijke *schutterij*, na dat de *Herdopers* het *Stadhuis* hadden bemachtigd, op hun losbrandde, en van hetzelfde verdreven.

In den jare 1561 werd besloten tot het stichten van eenen nieuwe *Waag*, nog voor weinig jaren bekend onder den naam van *grote* of *oude Waag*, om dat in de nabijheid dezer plaats juist de eerste *Waag* had gestaan. Hiertoe werden eenige huizen, staande op de *Plaats* of *Dam*, tegen-over 't *Stadhuis*, van stads wege gekocht en afgebroken, en den eersten steen tot dit gebouw gelegd door den *Burgemeester* *Pieter Kanter*. In den jare 1566 was hetzelfde volbouwd, schoon het jaartal 1565 in de gevels werd gesteld, waarschijnlijk om dat dezelve in dat jaar voltrokken zijn. Hierna werd de vorige *Waag* afgebroken.

Deze nieuwgebouwde *Waag* was een vierkant gebouw, van blaauw arduinsteen, en twes verdiepingen hoog, waarvan de benedenste tot eene *Waag* was ingericht, en de tweede tot een Wagtkamer voor de stedelijke bezetting. Hooger waren de geweerkamers, slaapplaatsen, droogzolders enz. De schoorsteenen waren met het stads wapen, eenig wapentuig en ander snijwerk versierd. Het leijen dak dezer *Waag* liep schuin opwaards, en op deszelfs top waren twee windwijzers geplaatst, verbeeldende *Neptunus* en 't *Fortuin*. Van voren tegen de lijst van 't gebouw staken twee fraaije hardsteene schoorsteenen ten dake uit, en een dergelijke in 't midden der lijst van den achtergevel. Rondsom het dak, langs den lijst, liep weleer eene hardsteenen leuning of *balustrade*, dewelke echter in later tijd is afgebroken. Ter wederzijde van den voorgevel, tegen 't westen, was eenen steenen trap of opgang, op welks plat twee zittende leeuwen waren geplaatst, die de wapens van *Holland* en van *Amsterdam* tusschen de klauwen hielden. Hieronder, boven de deur der *Waag*, zag men een fraaije kleine marmere beeltenis, waarfschijnlijk verbeeldende de worsteling van HERKULES met ENTHEUS. De zijde- en achtergevels waren versierd met drie groote gehouden wapens der stad. In de *Waag* waren zeven paar groote, en één paar kleine schalen geplaatst, zijnde deze laatste geschikt tot het wegen van sijne waren met koper gewigt, en aldaar eerst in den jare 1612 geplaatst.

Toen, in den jare 1808, deze stad tot eene Koninklijke residentie werd, werd besloten dit gebouw geheel aftebreken, waarmede kort daarna ook een aanvang werd gemaakt, zoo dat reeds den 26sten November van dat zelfde jaar, hieraan de laatste hand was gelegd, en hierdoor den *Dam* tot een zeer ruim plein en bekwame paradeplaats gevormd. Hoewel de afbreking dier *Waag* publiek werd aanbesteed, behield men echter de nodige gereedschappen, tot eene *Waag* behoorende; wordende kort daarna de *Westerhal*, staande aan de oostzijde van de *Westermarkt*, tot eene *Waag* bekwaam gemaakt; waarin de bovengenoemde gereedschappen, zoo van balansen, schalen als anderzins, werden geplaatst.

Thans van den *Dam* of ook de *Plaats* genaamd, iets aange- teekend hebbende, kunnen wij niet voorbij aantemerken, dat de stad waarschijnlijk hare naam aan dezen *Dam* ten deele ver- schuldigt is, wordende zij in vroeger tijd den *Middeldam* ge- naamd, om dat dezelve als midden in den *Amstel* gelegen was, en dus als eene *dam* voor den *Amstel* verstrekten; ook verkreeg dat gedeelte, hetwelk van de *Zoutsteeg* tot aan den *Dam* loopt, in den zestienden eeuw den naam van *Vijgendam*, herkomende van eene partij bedorven vijgen, dewelke aldaar, op hoog be- vel, in 't water werden geworpen; doch in den daarop vol- gende eeuw verkreeg dit gedeelte den naam van *Damrak* of *Water*, en werd den naam van *Vijgendam* aan den oosterhoek van den *Middeldam* gegeven.

Weleer stond er tusschen de Nieuwe Kerk en het toenmalig Stadhuis een blok huizen, waar tusschen een steeg liep, genaamd de *Vliegende steeg*, welk een en ander met het bouwen van een nieuw Stadhuis, verdwenen is; ook lagen er achter dit blok huizen twee kerkhoven, waarvan het eene, hetwelk beoosten de zuider deur van de Kerk gelegen was, het *ellendige Kerk- hof* werd genaamd, om dat alhier niet dan misdadigen werden begraven; dragende de steeg, thans nog terzijde de Kerk aan- wezig hiervan den naam van *ellendige Steeg*; ten einde van wel- ke (op het thans genoemde *Blaauwe Erf*) het doodsbeenderen hok geplaatst was.

Hieruit blijkt genoegzaam dat dezen *Dam* een der oudsten, of het oudste open plein der stad is, zijnde in den zeventiende eeuw door het afbreken van huizen nog aanmerkelijk vergroot. Op dezelve staan de voornaamste gebouwen der stad, namelijk het *Keizerlijk Paleis* (weleer het *Stadhuis*), zoo ook de *Nieuwe Kerk*, en stond ook het hiervoor beschreven *Waaggebouw*. De tien toegangen naar dezelve, werden weleer des nachts met ijzere ketenen afgesloten, doch zulks is in later tijd in onbruik geraakt, hoewel hiervan de bewijzen aan den *Vijgendam* nog voorhanden zijn. Ook werd alhier de wekelijkse markt, zoo van spek, boter, kaas, eijeren als anderzins, gehouden, tot den jare 1669, wanneer dezelve op de *Reguliers- of Bo- sermarkt* werd overgebracht. Na dien tijd werd alhier alleenlijk

vergund het kopen en verkopen van talk of smeer, zoo ook het uitventen van fruit en anderen geringe eetwaren.

De juiste aanleg van den *Dam* schijnt niet met zekerheid bekend te zijn; alleenlijk weet men, dat dezelve reeds in den jare 1275 aanwezig was, blijkens de toenmaals reeds bekende naam van *Amstelredamme*; daar men voor die tijd nog niets gewaagt vindt van den naam der stad, dewelke waarschijnlijk toen nog geen naam heeft gehad, uit hoofde van hare geringe beginselen; maar bij haren meerderen aanwas dien naam heeft bekomen; en schoon men ook in den elfden eeuw reeds van eenen Heer van Amstel gewaagt vindt, blijft het echter onbepaald, of men die naam op de stad zelf, dan wel op het gantsche land aan den *Amstel* moet toepassen.

(Het vervolg hierna.)

V O O R N A A M S T E S T A A T S B E R I G T E N. D U I T S C H L A N D.

Karlsruhe, den 11den Junij. Z. K. H. Karel Frederik; regerend groot-hertog van *Bado*, is gisteren omstreeks drie uren, in den ouderdom van 83 jaren, overleden. Sints eenige jaren had Z. K. H. zijne krachten voelen verzwakken, en zulks had hem bewogen, het bestuur der zaken aan den erf groot-hertog op te dragen, zonder daar door van de regering af te zien. Deze vorst heeft gedurende 65 jaren in vrij moeilijke omstandigheden den troon bekleed. Hij was de oudste der Duitse vorsten. *Europa* weet het goede, dat hij verrigt en de wijsheid waarmede hij geregeerd heeft. De erf groot-hertog, klein-zoon van den Groot-hertog, gehuwd met *Stefanie* van *Frankrijk*, aangenomen dochter van Keizer *Napoleon*, heeft, onmiddellijk na dit sterfgeval, de teugels van het bewind in handen genomen.

Karlsruhe 12 Mei. Men gaat hier tot eene nieuwe ligting van conscripts over, ten einde korpsen, die door het aantal verlcende afscheidsbrieven, verzwakt zijn, voltallig te maken.

Ons gouvernement houdt zich bezig met verscheidene zeer gewigtige veranderingen in de kerkelijke organisatie van het groot-hertogdom. Een uitgebreid en met de bischoppelijke groot-vicarissen overlegd bevel is publiek gemaakt, en strekt om de Roomsche feestdagen, die men gewoon is te vieren, tot een zeer klein getal te brengen. Onafhankelijk van den Zondag, zal men in het toekomstige slechts 16 feesten op andere da.

dagen af zonderen, waaronder die van Nieuwejaar, Hemelvaart, St. Napoleon en kersmis begrepen zijn. Alle de andere worden met volle regt op de zondagen verplaatst. De kerken en kapellen zullen op de vierdagen gesloten worden.

F R A N K R I J K.

Parijs, 9 Junij. De plechtigheid van den doop des Konings van *Rome*, en de feesten, die haar verzeld hebben, zijn met eene pracht ten uitvoer gebracht, die derzelve voorwerp waardig was; zij hadden tot aanschouwers geheel de bevolking van *Parijs*, vermeerderd met eenen tallozen drom van vreemdelingen uit alle standen.

Op hoogstderzelve voorbijtocht zijn Hunne Majesteiten alomme met de allerlevendigste blijken der algemeene dankbaarheid ontvangen. Onder het geroep: *leve de Keizer! leve de Keizerin!* mengde zich overal dat van *leve de Koning van Rome!*

Ten elf uren des avonds zijn Hunne Majesteiten in het paleis der Tuilleries terug gekomen, van waar zij vertrokken zijn om naar *St. Cloud* terug te keeren. De Koning van *Rome* was hoogstdezelve derwaarts vooruit gereist.

Het helderst weder en een zachte zomerlucht hebben dezen geheelen vreugdedag nog veraangenaamd.

Parijs den achten Junij. De opening der byeenkomst van het wetgevend-ligchaam heeft, den 17^{den} dezer, te *Parijs* plaats gehad. Bij deze gelegenheid heeft Z. M. de Keizer en Koning de volgende aanspraak gedaan:

Mijne Heeren de afgevaardigden der departementen in het wetgevend-ligchaam.

De vrede met het Oostenrijks-Keizerrijk gesloten, is bevestigd geworden door het gelukkige huwelijk, hetwelk ik aangegaan heb; de geboorte des Konings van *Rome* heeft mijne wenschen vervuld en verzekert de toekomst mijner volken.

De zaken van den godsdienst zijn al te dikwerf vermengd geworden met- en opgeofferd aan de belangen van een staat van den derden rang; zoo de heil van *Europa* zich van de roomsche kerk heeft afgescheiden, kan men zulks inzonderheid toeschrijven aan de tegenstrijdigheid, welke onophoudelijk tuschen de waarheden en de beginselen van den godsdienst, die voor het geheel zijn, en vorderingen en belangen, die slechts een klein hoekje van *Italië* betroffen, bestaan heeft. Ik heb aan deze ergeris voor altijd een einde gemaakt; ik heb *Rome* met het rijk vereenigd, ik heb den Pauzen paleizen te *Rome* en te *Parijs* toegegaan; zoo zij de belangen van den godsdienst ter harte nemen, zullen zij dikwerf hun verblijf in het middenpunt der zaken van de christenheid willen houden:

aldus was het, dat *St. Pieter* aan *Roms* de voorkeur gaf zelfs boven het verblijf in het heilig land.

Holland is met het Keizerrijk vereenigd, het is daarvan slechts een uitspruitfel; zonder hetzelfde ware het keizerrijk niet volledig.

De door het Engelsche gouvernement aangenomene grondstellingen, om de onzijdigheid van geene vlag te erkennen, hebben mij genoodzaakt, mij van de monden van de *Eems*, *Weser* en *Elbe* te verzekeren, en hebben eene binnenlandfche gemeenschap met de Oostzee voor mij onontbeerlijk gemaakt; het is geenszins mijn grondgebied, dat ik heb willen vergrooten, maar wel mijne magt ter zee.

Amerika doet pogingen, om de vrijheid zijner vlag te doen erkennen. Ik zal hetzelfde bijstaan.

Ik kan niet anders dan met lof van de souvereinen van het Rijnverbond gewagen.

De vereeniging van *Walliserland* was federt de akte van bemiddeling voorzien geweest en als noodzakelijk behouwd; ten einde de belangen van *Zwitzerland* met die van *Frankrijk* en *Italië* overeen te brengen.

De Engelschen brengen alle hartstogten in beweging; dan eens schrijven zij aan *Frankrijk* toe alle zoodanige ontwerpen, als andere mogendheden vrees kunnen aanjagen, ontwerpen, die het ten uitvoer zou hebben kunnen brengen; zoo zij met deszelfs staatkunde waren overeen gekomen; dan eens roepen zij de eigenliefde der andere volken tot hulp, ten einde derzelver naijver op te wekken; zij maken van alle omstandigheden gebruik, die de onverwachte gebeurtenissen der tijden, waarin wij leven, aanbieden, alleen de oorlog op alle punten van het vaste land is het, die hunnen voorpoed kan verzekeren. Ik wil niets, dan hetgeen bij de verdragen, die ik geteekend heb, bepaald is; nimmer zal ik het bloed mijner volken offeren voor belaggen, die niet onmiddelijk die mijns rijks zijn; ik vleije mij, dat de vrede op het vaste land niet gestoord zal worden.

De Koning van *Sardinië* is de jongste plechtigheid komen bijwonen; ik heb hem alles ingewilligd, wat noodig en geschikt was, om de belangen en den geest der verschillende volken zijner provincien te vereenigen; sinds 1809 zijn de meeste sterke plaatsen van *Spanje*, na gedantwaafige belegeringen, ingenomen geworden; de opstandelingen zijn in groot aantal geregelde veldslagen verslagen geworden; *Engeland* heeft begrepen, dat deze oorlog ten einde liep, en dat deszelfs kuiperijen en goud voortaan niet meer voldoende zouden zijn, om dien voedsel te verschaffen; het heeft zich genoodzaakt gevonden, om 'er den aard van te veranderen, en van medehelper is het de voornaamste partij geworden; alle de troepen van linie, die het bezit, zijn naar het Schierland gezonden; *Engeland*, *Schotland* en *Ierland* zijn van troepen ontbloot; het Engelsch bloed heeft eindelijk met groote stroomen in verscheiden voor de Franfche legers toornrijke gevechten gevoeld.... Deze kampstrijd tegen *Karthago*, die op het slagveld van den Oceaan, of aan gene zijde der zeeën, schen te moeten beflischt worden, zal het dan nu in de vlakke van *Spanje* worden! Wanneer *Engeland* zal uitgesput zijn, wanneer het eindelijk eens alle de rampen zal gevoelen, die het sinds twintig jaeren met zoo veel wreedheid op het vaste land uitfort; wanneer de helft van deszelfs huisgezinnen in rouwkleeders zal gehuld zijn, dan zal een donderdag een einde aan de

zaken van het Schiereiland, en aan het lot van deszelfs legers maken, dan zal *Europa* en *Azie* gewroken en deze tweede punische oorlog geëindigd zijn.

Mijne heeren de afgevaardigden van de départemens in het wetgevend-ligchaam!

Ik beveel aan mijn minister de rekening van 1809 en 1810 onder uww doeken te brengen; dit is het voorwerp, waarom ik u heb samen geroepen; gij zult daar uit den voordeligen staat mijner finantiën ontwaren; ofschoon ik, drie maanden geleden, tot beschikking van mijne Ministers van oorlog honderd millioenen buitengewoon heb gesteld, ten einde de uitgaven van nieuwe wapeningen, die alstoen noodzakelijk schenen, te bestrijden, vind ik mij in de gelukkige gesteldheid, geene nieuwe bezwaren, hoegensamd, aan mijne volken op te moeten leggen; ik zal geen tarif verhoogen; ik heb geenerlei vermeerdering van belastingen nodig.

Voor den sluiddend afschrift
De Hertog VAN PLAISANCE.

A A N M E R K E L I J K E Z A K E N .

Rotterdam den 27sten Mei. Gisteren, omstreeks drie uren na den middag, barstte boven onze stad een onweder uit, hetwelk, schoon zeer hevig zijnde, geene ongelukken veroorzaakt heeft; doch de hagelsteenen, welk in groote menigte nedervielen, hebben vele verwoestingen aangerigt. Het getal der gebroken ruiten, zoo alhier als in den omtrek, is onberekenbaar. Er vielen hagelstaenen van eene buitengewone grootte, doch de meesten hadden echter niet meer dan eene duim middel-lijns. Het dorp *Overschis* heeft vooral zeer veel door den hagel geleden. Er is bijna geen huis, waarvan niet een groot aantal glazen zijn ingeslagen.

Elders leest men het volgende: „Een daglooner uit het graafschap *Devorshire*, had tweemaal gezocht zich te verdrinken, en tweemaal was hem hetzelfde verhinderd door een Maaijer, die zich aan het zwemmen begaf, om hem te redden. Deze ongelukkige, besloten hebbende, zijnen levensloop te eindigen, nam het oogenblik waar, waarin hij geloofde dat de andere hem niet zag, en ging zich aan de deur van de schuur verhangen. De Maaijer die hetzelfde bemerkte, liet hem begaan, en bewees hem, volstrekt, geen hulp. Eenige unren daarna kwam de Heer van de landhoeve, deze deur voorbij, en vroeg aan den maaijer, waarom hij zijnen kameraad zich dus voor zijne oogen had laten van kant helpen. De ander hernam daarop; „Het is nu waarlijk al twee malen, dat ik hem van het water bevrijd heb, en vermits hij van het „hoofd tot de voeten slijknat was, heb ik gedacht, dat hij zich daar hing om uitgedrogen.“

De Heer Garnerin geeft de volgende berigten van zijne laatste luchtreiz, die hij den 9, 's avonds te half elf uren, begonnen, en den 10 's avonds te half vijf geëindigd heeft. De luchtreiziger ging, van

de Elifsefche velden, in eene verlichte ballon, op. Op eene hoogte van 975 metres, fchenen hem *Parijs, St. Denis, Sceaux, St. Cloud, Verfeilles* en alle de omleggende Gemeenten, fchitterende verlichte punten, in eene uitgebreide zee van duifterheid, te zijn; te twee uren in den morgen daalde hij te *Maule* neder, alwaar hij eenige uren rust nam. Des anderdaags te twaalf uren, vertrok hij weder met zijne ballon, en verhefte zich 1170 meters; op deze hoogte ondervond hij eene brandende hette, zijn thermometer (van *Reaumur*) stond op 28 graden. Zijne ballon daalde fchielijk. De Heer *Garnerin* kwam te half drie uren bij *Reauvais* ter aarde; hij had befloten zijne reis niet te hervatten dan na het ondergaan van de zon; „maar“, voegt er de reiziger bij: „verfcheidene boeren, die over mijn luchtvaart verfchrikt waren, en mij, zonder twijfel, voor een kwaaddoend wezen hielden; overlegden zamen, om mij een kwaden trek te fpielen; ik zag mij genoodzaakt, om deze ongastvrije aarde fpoedig te verlaten, en mij op nieuw in de lucht te begeven, ten einde dus aan hun geweld te ontfnappen; ik daalde te *Coudun* bij *Comptegne* neder; het was toen half vijf uren. Daar werd ik met vreugde en hartelijkheid, zoo wel door de inwoners, als door den Heer *Duquesnel*, Pastoor van den omtrek, ontvangen. Mijn ballon werd in het midden van het Dorp gebragt, en danspartijen werden er ter eer van den Koning van *Rome*, en ter gelegenheid van mijne reize, aangevangen. Ik heb in deze reis, een wentellijn van omtrend 25 mijriameters afgelegd, en ter zelve tijd de zekerheid verkregen, dat de hette der Zon een onverwinnelijk beletfel is voor de duurzaamheid der luchtreizen...”

Te *Alt-Ofen*, is den 27 Mei een brand ontftaan, waardoor in weinig tijds 40 huizen in afche gelegd zijn. De brand brak ten gelijken tijde op drie verfchillende plaatzen uit.

En ander fchrijven uit *Laijbach* van den 24 Mei, luid als volgd: „ Een verfchrikkelijke brand heeft, den 18^{den} dezer maand, de ftad *Krainburg*, in *Oppar Karniola* gelegen, bijna geheel vernield.

Zie hier het uittrekel, gedeeltlijk, eens briefs, te dien opzigte, door den intendant dier provintie gefchreven: „ Den 18^{den} dezer, des namiddags ten half een uur, barfte er brand uit, in het midden der ftad, in het huis N°. 16, bij dat van den ontvauger der belastingen gelegen. De wind was hevig en heeft de vlammen met eene zoodanige heftigheid voortgedreven, dat de ftad en een gedeelte der voorfteden, zoo als ook twee dorpen, aan de overzijde der rivier *de Kankar*, op eenen vrij grooten afstand van de ftad gelegen, in minder dan twee uren vernield waren. Van de 263 huizen, die dezelve, de voorfteden mede gerekend, uitmaakten, vertoonen er 148 slechts bouwvallen en afch, zoo als ook elf fchuren met granen en voeder gevuld. Eene bejaarde vrouw is verbrand en eenige beesten zijn door het vuur verteerd. Eene voorftad, die boven den wind lag, is, met pastoorij en het heeren huis,

bijna alleen overgebleven. Men begroot de schade, die, welke op het platte land heeft plaats gehad, daaronder niet begrepen, op meer dan 300,000 francs; welk verlies door de ingezetenen zoo veel minder kan hersteld worden, daar dezelve voor het grootst gedeelte uit daglooners en arme lieden bestaan.

In den nacht van den 29 Mei, heeft een buitengewonen courier te *Wenen* de droevige tijding aangebragt, dat de stad *Presburg* het tooneel eener groote verwoesting geworden is. Den 28 ontstond er ten gelijken tijde in onderscheidene gedeelten der stad brand, welke zoo snel de overhand nam, dat de hulp, die men te werk stelde, denzelven niet heeft kunnen blussen. De burgerlijke en militaire magten hebben zich aan het gouvernement gewend, met verzoek op staanden voet de nadrukkelijke maatregelen te nemen, dewijl anders de geheele stad bloot stond een prooi der vlammen te worden. De Keizer, aan wien deze depeches oogenblikkelijk ter hand gesteld zijn, heeft dadelijk drie regimenten van het garnisoen met geforceerde marschen, naar *Presburg* doen vertrekken. Dezelfen zullen door andere troepen gevolgd worden. Dit voorval verwekt de levendigste aandoening; een ieder is bekommerd; men zegt in het algemeen, dat deze buitengewone brand niet anders dan een gevolg van een beraamd plan, om zekere oogmerken te bereiken, kan zijn, te meer, daar sedert kort zoo dikwijls in de voornaamste steden van Hongarijen, inzonderheid te *Buda*, *Debreczin*, enz. brand ontstaan is.

's *Bosch* 23 Mei. De gemeente van *Osf*, behoorende onder dit departement, is ooggetuigen geweest van een verschrikkelijk gepleegde moord. Twee inwoners krijgen verschil met den ander; de twist op het hoogste gekomen zijnde trekt de eerste twistzoeker een mes, waarmee hij zijn wederpartij vijf doodelijke steeken toebrengt, waarvan twee regstreeks het hart treffen. De heer van *Ghert*, maire der gemeente op het hooren van die gruweldaad stijgt oogenblikkelijk te paard en rend naar de plaats waar het feit begaan was: hij vind het lijk van den ongelukkigen die in deszelfs bloed zwom; verontwaardigt op het gezicht van dat slagtoffer, vraagt dezelve naar den naam van den moordenaar: men zegt hem, dat hij van *Someren* genoemd was en in het naburig dorp *Lith* woonde; hij begeeft zich ijlings naar den woning van den misdadiger, welke op deszelfs aankomst door een achterdeur en midden over het veld en de slooten vlugt, waardoor de hulp van het paard van den maire van *Osf* vrugteloos werd. Deze onverschrokken ambtenaar, alstoen naar geene andere stem horende als naar dien van zijnen moed en ijver, sprong van 't paard, agtervolgde den misdadiger te voet, maakt zich geheel alleen meester van hem op den oever van de *Maas*, op 't oogenblik dat hij die wilde overzwemmen, knevelt hem en brengt hem alzoo in zijne gemeente. Des anderen daags heeft hij hem aan de justitie overgeleverd. De prefekt deze gebeurte-

nis vernomen hebbende, heeft den maire van *Os* zijne volkome vol-
doehing over die ijervolle daad te kennen gegeven en het gouverne-
ment daarvan verrytigd.

Lubek den 16den Mei. Gisteren avond ten zes uren, sloeg het
onweder in een afgelegen landhuis, op een half uren afstand van deze
stad, en stak hetzelfde in brand. Op het eerste berigt daarvan vervoegde
zich het garnizoen deswaarts; doch ondanks alle, ten spoedigste,
aangebragte hulp, werd het huis, benevens de belendende kleinere
gebouwen een prooi der vlammen. Eene vrouw en een kind werden
doot den bliksem omverre geworpen, doch waren gelukkig niet bezeerd.
Eene andere vrouw, zich aldaar in de nabijheid bevindende, verloor
het gezigt. Men heeft van het verbrande huis niets kunnen redd.

Denzelfden avond is den bliksem ook in een dorp van het *Holsteinsche*,
bijna 3 uren van hier, ingeslagen; waardoor echter niet meer dan een
enkel huis is verbrand.

Commercy den 19den Mei. Jongstleden Woensdags omstreeks half
negen uren des avonds, wanneer de lucht, op eenige wolken na,
die den horizon omringden, vrij helder was, verlichte eensklaps een
witachtig weêrlicht, de stad en den geheelen omtrek. Eene vuurkolom
verscheen uit het zuidwesten, in de gedaante van eene groote vallende
ster, en liet eene vlammen den staart achter zich na, doende in baaten
loop een ligt gedruisch hooren: zij nam hare rigting naar het noord-
noord-oosten; meer en meer tot de aarde naderende. Toen dit lucht-
verschijnsel deszelfs krachten scheen uitgeput te hebben, verspreidde
het, zonder enig geluid te doen hooren, lichtende vonken. Deszelfs
spoor bleef in den dampkring bijna een kwartier uren zichtbaar, en vertoonde
eene ongemeen witte kleur; vervolgens vormde het de gedaante eener
flang, en eindelijk, terwijl aan de rechterzijde deszelfs einden inkrompen,
loste het zich op en verdween onmerkbaar. Des morgens had er eene
hevige mist plaats gehad. De thermometer stond op 14 graden; de
barometer van Chevallier stond op 27 duimen 3 streken, en de lucht
was vrij warm

LUTHERSCH KERKNIEUWS.

Amsterdam 27 Junij. Het gewoon Consistorie staat gehouden te
worden op Woensdag den 3den en Woensdag den 17den Junij, onder
voorzitting van Do. Ebersbach.

HERSTELDE LUTHERSCHE GEMEENTE;

toegedaan de ONVERANDERDE AUGSBURGSCHE
GELOOFSBELIJDENIS, te Amsterdam.

Het gewoon Consistorie zal gehouden worden op Dondertag den
22 Julij, onder voorzitting van Do. Reuter.

NAAMLIJST der GEPROCLAMEERDEN te *Amsterdam*,*Afgekondigt 26 Mei.*

Henricus Joannes Hoefkens *en*
 Margartha Elifabeth Lomana.
 Johannes Laurens *en* Johanna van
 Raan.
 Casper Noorink *en* Jacoba Pöpelier.
 Diedrich Rauwe *en* Agnes Kuyk.
 Carel Stom *en* Maria Henrica Rayman.
 Jan Soet *en* Adriana Burghgraaf.
 Hijnan Jacob *en* Annaatje Jacob.
 Hendrik Mettenbrink *en* Hijke Masito
 Dirk Roos *en* Anna Elifabeth Hop-
 pener.
 Henricus Schenk *en* Anna de Jong.
 Theodorus Petrus van Zwietaen *en*
 Anna Maria van Geskel.
 Jan Arend Helper Sesbrugger *en*
 Johanna Gerhardina Froom.
 Ysbrand Jacob Haefbroeck *en* Su-
 lanna Jaquette de Bruin.
 Gerard du Rij *en* Theodora van
 Oldenborgh.
 Samuel Schaffener *en* Alida Olthof.
 Henrij Jean Boislevain *en* Alida
 Margareta Reiners.
 Johan Hendrik Angersbach *en* Wil-
 lemina van Soest
 Johannes Balcken *en* Catharina Maria
 Fromberg.
 Fredrik Carel Donnadieu *en* Petro-
 nella Johanna Schaalsje.
 Daniël Joosting Jr. *en* Cornelia Maria
 Eymers.
 Petrus Jacobus Niecoes *en* Maria
 Elifabeth Desjardijn.
 Carel Eichenberg *en* Christina Mar-
 garetha Wirkje.
 Jan Wouterus Bentzen *en* Anthonetta
 Muntendam.
 Amand Joseph Heinrich Cleas *en*
 Choistere Lucie Balling
 Jacob Añijon Moses *en* Ester da
 Fonseca.
 Pieter Baije *en* Maria Theresè Burop.

Abraham Eliafer *en* Esther Jesaja
 Mordechai.

*Te zamen 27 Paaren.**Afgekondigt 2 Junij.*

Koop Roelofs Kenter *en* Maria
 Meijerink.
 Dirk Praefing *en* Geertruyda Stroom.
 Pieter van Weeringen *en* Geertruyda
 van Hoorn.
 Jan Ligtveet *en* Maria van Barneveld.
 Hans Hendrik Weekling *en* Johanna
 Landa.
 Bernhard Clausen *en* Johanna Catha-
 rina Masman.
 Johan Paulus Roos *en* Janna van de
 Borgh.
 Christiaan Lunstroot *en* Elise van
 Norden.
 Joannes Casparus Muring *en* Catha-
 rina Elifabeth Baaff.
 Johannes Hoesung *en* Margaretha
 Leppers.
 Carel Christoph Heenfel *en* Marga-
 retha Elifabeth Butz.
 Gerrit Maade *en* Anna Maria Jaks.
 Johannes van Westenhoust *en* Gerarda
 Bartina Bernard.
 Lambertus Japius van Aken *en*
 Janke Visser.
 Johan Gottfried Wagner *en* Johanna
 Bartha Emondts.
 Hendrik Grooten *en* Dirkje Tooreman.
 Jan Jacob Kerner *en* Elifabeth Ver-
 meulen.
 Barend van Salt *en* Joanna Maria
 Winkels.
 Jan Tamson *en* Hiltetje Hofman.
 Ludwig August Friedrichs *en* Chris-
 tina Johanna Rebecca Hamelau.
 Johannes Wilhelmus Scholten *en*
 Maria Catharina Stoltz
 Wilhelm Stell *en* Margaretha Hermfen
 Hendrik Buurman *en* Maria Eys
 Scheeb.

Willem van der Burg *en* Catharina
Elisabeth Sandmaker.

Jan Geert Broekhorst *en* Geertruy
Meijer.

To zamen 25 Paaren.

Afgemeldigt 9 Junij.

Jan Landegint *en* Johanna Heeren.
Magnus Ekman *en* Engel Margaretha
de Bruyn.

Antonius Boumeester *en* Catharina
Christina Mes.

Adrianus Nicolaas Konings *en* Henrica
van Velthuyzen.

Jacob Timmerman *en* Anna van
Beverwijk.

Johan Fredrik Lettermeijer *en* Maria
van Aken.

Johann Heinrich Wienkamp *en*
Geertruy Nachtkamp.

Jean Abraham Durusfel *en* Maria Bos.

Dirk Schuurman *en* Anna Catharina
van Aalst.

To zamen 9 Paaren.

Afgemeldigt 16 Junij.

Justinus Willem Jacob Hauch *en*
Philippina Catharina Knaudt.

Pasquale Lurasco *en* Anna Maria
Josephina Lurasco.

Mr. Jean Pierre Theodore Tinne
en Jonkvr. Eva Maria Gregorij.

Josephus Snak *en* Maria Hoffert.

Johannes Bernardus Steegehuys *en*
Maria Margaretha Bouquet.

Johannes van Greuningen *en* Catha-
rina Timmers.

Philip Lodewijk Meijer *en* Aaltje de
Lisfe.

Hendrik Nieuuman *en* Trijntje de Vries
Abraham Kistemaker *en* Willemmina
van Uizen.

Jacobus Caspers *en* Johanna Platte-
schorre.

Joannes Augustinus van Dijk *en*
Geertrudis van der Wal.

George Lindauer *en* Maria Dorothea
Dohlinger.

Adrianus Dominicus van der Putt
en Johanna van der Ham.

Theodorus Ruys *en* Johanna Jacoba
Reinira Boom.

Pieter Sieveking *en* Kunnege Proccster
Nathan Salomon *en* Saartje Abrams.

Antonius Franciscus Vermeulen *en*
Jaapje Scholten.

Machiël Benedictus Cohen *en* Judik
Isaac.

To zamen 18 Paaren.

NAAMLIJST der OVERLEDENEN, te *Amsterdam*, zoo als
dezelve op de navolgende dagen ter *Secretary* dezer stad
zijn aangegeven; nevens de datum van het overlijden,
begraafplaatsen en ouderdom.

<i>Maandag 13 Mei.</i>		Overl.	Jaar.
Overl.	Jaar.		
11 Fredrik Louis Mouthaan, jong-
ste zoon van Mouthaan, <i>n. z. k.</i>	14	11 Jan Hendrik Ripke, <i>k. kh.</i>	31
11 Godefridus Buys, <i>z. k.</i>	ca. 74	10 Grietje Barwhuys, huisvr. van
W. Philips, <i>k. kh.</i>	67
11 Arnoldus Knipping, <i>l. o. k.</i>	59	11 Het ongedoopte Kind van de
huisvr. van B. Menkman,
<i>n. kh.</i>	u. 6
13 Jan Willem Vierbeek, <i>l. kh.</i>	65	9 Dirk Florijn, <i>w. kh.</i>	60
13 Theodorus Johannes van der
Noort, <i>l. kh.</i>	07	9 Christina van Ree, wed. van
C. H. Prante, <i>k. kh.</i>	64
11 Albertina Valentijn, laast wed.
G. Swaak, <i>n. z. e.</i>	80		

Overl.

Overl.	Jaar.
10 Maria Elisabeth Mulder, jongste dogter van J. H. Mulder, <i>k. kh.</i>	2
12 Maria Reno, wed. van J. Donceul, <i>k. kh.</i>	72
10 Johannes Abel, jongste dogtertje van B. H. Abel, <i>no. k.</i>	4
11 Johannes Steur, <i>k. kh.</i>	m. 4
11 Louwerensia Christina Heuk, <i>a. kh.</i>	1½
12 Jan Heuk, <i>a. kh.</i>	4
12 Pieterneela Barneveld, <i>a. kh.</i>	2
11 Janaja Frederics Schaade, jongste dogter van J. F. Schaada, <i>l. n. k.</i>	1½
12 Pieter Willelm Bartelink, middelste zoon van P. W. Bartelink, <i>k. kh.</i>	ca. 2

Dingsdag 14 Mei.

12 Dirk van Egmond, eenigste zoon van de wed. L. van Egmond, <i>l. kh.</i>	32
12 Elisabeth van den Berg, <i>k. kh.</i>	1½
12 Izaak van Delft, <i>a. kh.</i>	70
12 Frans Hendrik Strakke, <i>l. kh.</i>	51
13 Alijda Jacoba Douwes, <i>n. kh. w.</i>	15
12 Margaretha Helena Schorfbeide, <i>a. k.</i>	1½
10 Maria Humfiger, <i>l. kh.</i>	50
13 Meynardus van der Hengst, <i>a. kh.</i>	m. 11
12 Maria Joanna van der Meulen, jongste dogter van F. van der Meulen, <i>k. kh.</i>	w. 7
13 Anna Elisabeth Gerritsen, eenigste dogter van N. Gerritsen, <i>n. kh.</i>	m. 5
11 Arij van de Valk, <i>k. kh.</i>	70
12 Maria Christina Steinstraad, <i>w. k.</i>	31½
12 Geertruy Colijn, huisvr. van T. Westerhoff, <i>l. kh.</i>	53
11 Pieter Wellens, <i>a. kh.</i>	51
13 Stijntje Mieg hout, <i>n. kh.</i>	1½
9 Het ongedoopte kind van de huisvr. van J. Israel, <i>a. kh.</i>	d. 15
12 Maria Elisabeth Dey, <i>k. kh.</i>	1½

VIII. DEELS VI. STUK.

Woensdag 15 Mei.

Overl.	Jaar.
13 Maria Wijnberg, <i>a. kh.</i>	m. 5
14 Clara Maria Johanna Bordes, <i>w. kh.</i>	4
11 Jan Dirk Hohoff, <i>w. kh.</i>	a en 10 m.
14 Cornelis Hohoff, <i>w. kh.</i>	1½
14 Anna Carina Hasley, huisvr. van F. Kramer, van onder <i>Nieuw-Ampel</i> ingev. en begr. op <i>l. kh.</i>	51
12 Steven Evers, <i>a. z. k.</i>	62
14 Sophia Elisabeth Grensberg, eenigste dogter van J. Grensberg, <i>k. kh.</i>	d. 3
15 Het eerstgebooren Kind van Geertruy Horst, <i>a. kh.</i>	d. 14
12 Adriana Ruytenberg, derde dogter van A. Ruytenberg, <i>est. k.</i>	3
12 Elberta Evertina Ijpenburg, wed. S. van Waart, <i>k. kh.</i>	52
14 Anthonij Gerrits Nuland, oudste zoon van G. T. Nuland, <i>k. kh.</i>	15½
11 Helena Hendriks, wed. van J. Cadovius, <i>l. n. k.</i>	86
13 Theresia d'Arstijn, wed. van Geurijn, <i>no. k.</i>	71
14 Jan Andries Teltz, <i>l. n. k.</i>	75
14 Christina Maria Heuneman, wed. H. F. Cleft, <i>l. n. k.</i>	62
14 Hendrik Eeckhoff, eenigste zoon van J. Eeckhoff, <i>k. kh.</i>	4½
15 Hendrika Adriana Oranje, <i>n. kh.</i>	m. 1
13 Hendrina Sonnenberg, wed. J. R. Frantz, <i>w. k.</i>	69
14 Gerrit Jan Zeddeman, <i>n. z. k.</i>	40

Donderdag 16 Mei.

15 Teuntje Michiel Langenberg, <i>k. kh.</i>	3
15 Joanna Elisabeth Geertruy Horne, jongste dogter van A. Horne, <i>n. kh.</i>	2½
14 Christoffel Hendrik Tieman, <i>n. kh.</i>	40

Pp

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
13 Leentje Gerritz, huisvr. van R. J. Waldram, <i>k. kh.</i>	48	17 Johannes Franciscus Ouman, <i>k. kh.</i>	4½
14 Lodewijk Breyl, <i>z. k.</i>	1½	17 Bernardus Menting, <i>a. kh.</i>	31
13 Gerrit Wiefelink, <i>n. k.</i>	77	17 Gerrit Brand Nabal, <i>a. kh.</i>	55
15 Alida Beekman, <i>l. kh.</i>	8½	15 Bernardus Teves, <i>a. kh.</i>	25
14 Coert Maalftee, <i>k. kh.</i>	56	16 Maria Aletta Harten, wed. J. C. Heun, <i>l. kh.</i>	58
14 Jan Willemsz, <i>l. kh.</i>	65	16 Gerrit Huyfer, <i>o. z. c.</i>	87
14 Adriana van Tent, <i>w. kh.</i>	w. 4	17 Johanna Hendrika Wesfelman, <i>a. kh.</i>	m. 1
15 Alida Lanenberg, wed. van S. Hardenberg, <i>w. kh.</i>	83	17 Antonie Korellboom, <i>k. kh.</i>	w. 5
15 Luyt Hendriks de Jonge, <i>w. kh.</i>	80	18 Franciscus Nieuwkerk, <i>k. kh.</i>	1
14 Abram Kempenaar, <i>a. kh.</i>	55	17 Helena van Rosfum, <i>a. kh.</i>	26
14 Ariaantje Pieterella de Waart, <i>w. kh.</i>	w. 12	18 Geertruyda Helena Christina Holtzapfel, <i>l. o. k.</i>	m. 2
<i>Vrijdag 17 Mei.</i>			
14 David de Mand, <i>a. kh.</i>	52	16 Hilke Adel, <i>no k.</i>	2½
14 Femmetje Kikke, huisvr. van H. C. Rucomtrop, <i>a. kh.</i>	31	17 Het ongedoopte kind van de huisvr. van L. Cop, <i>a. kh.</i>	d. 1
15 Jan van der Spiegel, <i>a. kh.</i>	74	16 Jan van Otterlo, <i>a. kh.</i>	w. 3½
16 Antoon Josephus Zancken, een Roomsche Weeskind, <i>w. kh.</i>	4	16 Johanna Margaretha Bosman, huisvr. van O. J. Faber, <i>a. kh.</i>	37
13 Neeltje van Doesburg, <i>w. kh.</i>	1	17 Hendrik Jurriens, <i>w. kh.</i>	65
16 Jan Hendrik Ruyl, <i>a. kh.</i>	3½	15 Otto van Raenderaar, <i>l. kh.</i>	22
15 Jaques Häberling, <i>l. kh.</i>	53	Het getal der Dooden is 126.	
15 Het ongedoopte kind van de huisvr. van G. Bouhoff, <i>l. kh.</i>	d. 9	<i>Maandag 20 Mei.</i>	
15 Nicolaas Roefel, <i>k. kh.</i>	54	20 Willemina Helder, wed. van A. Geelmuyden, <i>n. z. c.</i>	78
14 Het dood ter wereld gekomen kind van de huisvr. van Jan Mulder, <i>k. kh.</i>		18 Het jonggebooren kind van de huisvr. van G. J. Jacobson, <i>o. k.</i>	w. 6
14 Het dito van dito, <i>k. kh.</i>		16 Maria Magdalena Schoetser, wed. P. van Velzen, <i>w. k.</i>	63
16 Gerardus Martinus Graichen, <i>l. kh.</i>	1½	16 Maria Weefing, huisvr. van J. Metzger, <i>k. kh.</i>	71
16 Jacob Ruyfendaal, eenigste zoon van Jacob Ruyfendaal, <i>k. kh.</i>	1½	17 Jan Cornelisse, <i>w. kh.</i>	46
16 Leendert van Offeren, oudste zoon van L. van Offeren, <i>w. kh.</i>	8½	18 Dirkje Wilhelmina Molentiel, eenige dochter van de wed. M. Molentiel, <i>n. kh.</i>	18
16 Sijmon Botter, <i>n. kh.</i>	2	18 Engelbertus Tillart, <i>n. kh.</i>	ca. 3
14 Anje Laarman, <i>w. kh.</i>	2	19 Pieter Smit, jongste zoon van W. Smit, <i>n. kh.</i>	4½
<i>Saterdag 18 Mei.</i>			
17 Clafena Margaretha Nannings, middelste dochter van A. Nannings, <i>k. kh.</i>	3½	17 Jochem Hanse Schut, <i>a. kh.</i>	63
		18 Hendrik Teunis, <i>a. kh.</i>	72
		18 Elifabeth Holl, jongste dochter van G. Holl, <i>k. kh.</i>	2
		19 Mattheus Lohoff, eenige zoon van M. Lohoff, <i>a. kh.</i>	2

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
19 Franciscus van Delen, jongste zoon van P. J. van Delen, <i>k. kh.</i>	m. 4	19 Angelina Jacoba van Rossum, jongste dogter van J. van Rossum, <i>n. kh.</i>	w. 5
19 Daniel Godlieb Lutz, <i>J. o. k.</i>	57	20 Engeltje Parree, <i>w. kh.</i>	3
19 Willemijntje Belleblam, wed. C. van den Berg, <i>l. kh.</i>	66	17 Petronella Balk, wed. van D. Coothaas Bz. <i>o. k.</i>	68
18 Margaretha van Ree, huisvr. van P. Gerrits, <i>no. k.</i>	71	21 Anna Nieuwkerk, huisvr. van P. Baay, <i>a. kh.</i>	50
17 Franciscus Joannes Henricus Huntman, eenige zoon van B. Huntman, <i>a. kh.</i>	64	19 Anna Smeling, huisvr. van G. van Rooijen, <i>l. kh.</i>	53 en 4 m.
17 Jacoba Susanna Herkel, <i>k. kh.</i>	8	<i>Woensdag 22 Mei.</i>	
17 Jan Kamphove, <i>k. kh.</i>	4	18 Jacobus Fernhout, <i>k. kh.</i>	6
19 Jan Christoffel van Oort, <i>l. kh.</i>	m. 4	20 Margaretha Joosten, wed. J. Brouwer, <i>l. n. k.</i>	72
19 Siemon Schipper, <i>a. kh.</i>	83	21 Jacoba Geertruy Hendrika Josfelet, jongste dogter van J. Josfelet, <i>a. kh.</i>	2
19 Alida Teerling, huisvr. van L. Cop, <i>a. kh.</i>	33	20 Allegonda Maria Moerman, wed. C. Huster, <i>k. kh.</i>	84
<i>Dingsdag 21 Mei.</i>		21 Maria Anna Backhuysen, huisvr. van D. Goosens, <i>l. kh.</i>	52
20 Anna Margaretha Brant, <i>l. kh.</i>	2	20 Jelletje Neesman, <i>k. kh.</i>	15
19 Jacoba Surensen, middelste dogter van H. Lotz, <i>a. kh.</i>	2	20 Gerrit Bouwhuys, <i>k. kh.</i>	54
20 Hilletje Drueger, oudste dogter van B. Drueger, <i>w. kh.</i>	w. 3	21 Hendrik Martinus van Leeuwen, <i>l. kh.</i>	1
20 Jan Beenke, <i>k. kh.</i>	m. 4	21 Catrina Judik, dogter van J. Judik, <i>a. kh.</i>	2
20 Mijndert van Reenen, <i>a. kh.</i>	7	21 Elifabeth Anthonia Inspanjer, <i>n. kh.</i>	2
20 Hk. de Bruyn, <i>a. kh.</i>	1 en 5 m.	18 Engeltje Ligtenberg, huisvr. van A. Bastiaans, <i>k. kh.</i>	64
19 Louiza Elzevier, huisvr. van L. Scholten, <i>l. kh.</i>	72	21 Gerritje Adel, jongste dogter van B. H. Adel, <i>n. kh.</i>	21
20 Hendrik Oosterbeek, eenige zoon van H. Oosterbeek, <i>w. kh.</i>	w. 11	21 Edonard Joseph Bichon, <i>l. kh.</i>	1
18 Johanna Frederika Dekker, <i>k. kh.</i>	d. 3	20 Margaretha Beijen, <i>l. kh.</i>	8
18 Matthijs Fredrik Cappelman, zoon van D. Cappelman, <i>n. kh.</i>	11	20 Hendrik Hermanus ten Holten, <i>a. kh.</i>	w. 10
19 Frans Hendrik Emméris, <i>w. kh.</i>	w. 3	21 Maria van Voorthuysen, <i>w. kh.</i>	6
19 Maria Elifabeth Visingh, wed. C. Meijer, <i>l. o. k.</i>	ca. 80	21 Gerardine Guillemine Francoise Tenthof, jongste dogter J. Tenthof, <i>l. kh.</i>	w. 3
17 Matje Walthoerber, <i>w. kh.</i>	1	19 Henderica Hensers, huisvr. van C. Asman, <i>w. kh.</i>	43
18 Johanna Elifabeth Arntzen, eenige dogter van A. C. Arntzen, <i>l. kh.</i>	ca. 3	<i>Donderdag 24 Mei.</i>	
20 Jan Janfen, jongste zoon van J. Janfen, <i>k. kh.</i>	24	22 Hendrikus Johannes Groen, <i>n. kh.</i>	14
20 Het ongedoopte kind van de huisvr. van W. Claasen, <i>k. kh.</i>	d. 8		

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
20 Johan Wilhelm Dencke, <i>w. kh.</i>	2	23 Elzina Elisabeth Jacobs, jongste dochter van E. Jacobs Jz.	4
22 Rijnje Henderika Post, <i>k. kh.</i>	4	<i>n. z. c.</i>	
22 Vrouwe, Ernestine Henriette Marie Pauline van Amerongen, geb. Hoggeur, huisvr. van T. E. E. P. Thets van Amerongen, na de <i>Beverwijk</i> uitgev.	21	23 Anna Smits, jongste dochter van J. L. Smits, <i>k. kh.</i>	5f
22 Mourus Makelaar, <i>a. kh.</i>	55	24 Jan Baggerman, <i>l. kh.</i>	66
22 Gezina Geertruyda IJfenbeek, <i>m. k.</i>	m. 10	24 Jan Pieter Koster, een Luthersch Weeskind, <i>a. kh.</i>	21
22 Jan Braas Veldman, <i>x. k. w.</i>	10	21 Sophia Maria Elisabeth van Hagen, <i>n. kh.</i>	14
23 Elisabeth Moolensmit, <i>a. kh.</i>	24	23 Johannes Mouwerens Druegen, <i>w. kh.</i>	w. 4
22 Catrina van den Berg, wed. W. Groenevelt, <i>a. kh.</i>	77	24 Maria de Vries, eenigste dochter van B. de Vries, <i>a. kh.</i>	4
21 Joannes Theodorus ter Beek, <i>n. k.</i>	19f	23 Gerrit van Niefijus, <i>k. kh.</i>	53
23 Gerrit Hk. Teeleken, eenigste kind van H. G. Teeleken, <i>l. kh.</i>	m 4	23 Theodorus van Loon, <i>a. kh.</i>	53
23 Joannes Dominicus Sprooten, <i>a. kh.</i>	u. 24	22 Jan Nicolaas Ruckert, <i>l. kh.</i>	74
24 Cornelis van Medevoort, <i>n. kh.</i>	14	24 Elisabeth Verhoek, <i>a. kh.</i>	70
22 Anna Christina Meestvesel, wed. van J. F. Wies, <i>l. kh.</i>	53	21 Gerritje Jorink, jongste dochter van de wed. G. Jorink, <i>k. kh.</i>	18
23 Johanna Barbara Kucheler, huisvr. van B. van den Brandt, <i>a. kh.</i>	64	24 Agie Ruytenberg, jongste dochter van A. Ruytenberg, <i>sch. k.</i>	1
21 Gerritje Keuller, <i>a. kh.</i>	d. 5	24 Hermannus Brouwer, <i>a. kh.</i>	32
24 Anthonij Theodorus Heyblik, eenigste zoon van T. Heyblik, <i>l. kh.</i>	w. 3	24 Arie Holst, <i>a. kh.</i>	4
22 Adrianus van Roaijen, <i>a. kh.</i>	28	24 Joannes Pieter Gregorius, jongste zoon van H. Gregorius, <i>w. kh.</i>	14
20 Lodewijk Spierling, <i>w. kh.</i>	w. 14	24 Trijntje Groenewoudt, <i>n. kh.</i>	w. 20
23 Pietje Kreytz, <i>a. kh.</i>	4	22 Maria Elisabeth Harmans op de Velde, <i>a. kh.</i>	w. 10
22 Willem Wijkamp, <i>l. kh.</i>	41	21 Gerrit Hendrik Strenger, <i>a. kh.</i>	67
		22 Beletje v. Heun, <i>a. kh.</i>	1 en 4 m.
		Het getal der Dooden is 144.	
		<i>Maandag 27 Mei</i>	
		26 Helena Elisabeth Walberg, jongste dochter van F. Walberg, <i>n. kh.</i>	21
22 Christian Arnoldus Bartman, <i>k. kh.</i>	4	22 het ongedoopte kind van de huisvr. van G. Palmes, <i>l. kh. d.</i>	13
24 Hendrik van Sitteren, <i>k. kh.</i>	40	25 Leendert van Kluyven Jz. eenig zoon van L. van Kluyven, <i>w. kh.</i>	w. 14
22 Anna Elisabeth Vetjes, huisvr. van C. F. Knoll, <i>k. kh.</i>	35	25 Johannes van den Berg, eenigste zoon van B. van den Berg, <i>k. kh.</i>	58
22 Johanna Margaretha Wagner, oudste dochter van J. H. Wagner, <i>l. kh.</i>	20	23 Willem Coenraat Pinke, <i>a. kh.</i>	24
23 Maria Remse, huisvr. van J. Zwart, <i>w. kh.</i>	61		

Overl.	Jaar.
25 Naatje Molenkamp, k. kh.	10
25 Barend de Glde, k. kh.	44
25 Willem Broodes Scheffer, l. kh.	61
26 Clara Natarp, huisvr. van F. A. E. Sorge, a. kh.	59
25 Leena Gefina Flarski, k. kh.	24
25 Thomas van Riel, jongste zoon van P. van Riel, w. kh.	1 1/2
25 Elisabeth Hendriks, k. kh.	11
26 Hendrik Dekker, a. kh.	4
24 Johans Voogd, wed. D. van Duseldorp, k. kh.	65
24 Margaretha Brak, huisvr. van P. Staap, n. k.	59
26 Jannetje Hofman, a. kh.	2
25 Johannes Isaak Perreyo, w. k.	51
24 Maria Catharina Potholt, wed. G. Gaerland, l. kh.	63
25 Jacobus van den Berg, z. k.	42
27 Christina Wilhelmina Kruise, n. kh.	3
25 Hendricus Joannes Bekker, vierde zoon van J. Bekker, a. kh.	41
24 Elisabeth Sophia van den Broek, l. kh.	1
26 Hendrik van Zandhuysen, l. kh.	m. 10
25 Antje Jansen, huisvr. van A. van Amerongen, a. kh.	70
25 Johanna Geertuyda Brinkman, l. kh.	4 en 2 m.
<i>Dingsdag 28 Mei.</i>	
26 Petronella Maria Dagereaux, a. k.	3
26 Jan Rijnckus Fransz, jongste zoon van A. J. Fransz, l. kh.	1 en 2 m.
26 Anna Geertruy Kredbers, laast wed. F. Wijntjes, k. kh.	73
26 Jan van Soelen, a. kh.	45
25 Hendrika Timmerman, a. kh.	w. 9
27 Jan Teeman, eenige zoon van J. H. Teeman, a. kh.	ca. m. 8
25 Petronella Johanna Bos, l. kh.	24
26 Maria Soodenkamp, a. kh.	4
26 Anthonis Rijnwijk, a. kh.	31

Overl.	Jaar.
26 Sophia Wilhelmina van Dec- len, k. kh.	3 en 7 m.
27 Alida van der Hagen, n. kh.	3
25 Pieter ten Kate, n. k.	44
27 Cornelia Catharina Steinbergen, eenige dogter van J. C. Steinbergen, z. k.	w. 5
26 Bouke van Reenen, a. kh.	3
27 Franciscus de Borgin, a. kh.	14
26 Wilhelmina Ouwerkerk, huisvr. van H. Benvoort, a. kh.	61
27 Anna Maria Florian, wed. A. Ledebor, n. kh.	74
<i>Woensdag 29 Mei.</i>	
28 Gerrit van den Dam, l. kh.	6
27 Jannetje Hendrika Knuyt, a. kh.	2
28 Cornelis Wegenaar, n. kh.	40
26 Jan Petrus Slinger, k. kh.	3
25 Maria Ludriks, wed. van R. Cordes, k. kh.	80
27 Elisabeth Hottentot, a. kh.	5 en 2 m.
27 Elisabeth Eyselmuyden, mid- delste dogter van J. Eyselmuyden, w. kh.	d. 3
28 Wilhelmus Josephus Stiphoudt, eenigste zoon van J. Stiphoudt, k. kh.	ca. 20
28 Het eerstegebooven kind van de huisvr. van J. H. Freijer, l. kh.	2
28 Adrianna Haverhals, a. kh.	46
27 Anna Hendrika ten Bouwhuys, n. kh.	14
27 Hendrikje Bonfelaar, wed. H. Piepman, n. z. c.	44 en 7 m.
25 Hendrik Lodewijk Meijer, l. a. k.	88
27 Lodewijk Willem Koning, l. n. k.	95
27 Fredrik Schepper, w. kh.	3
28 Maria Brouwer, w. kh.	w. 11
27 Anna van den Berg, huisvr. van B. Vreem, l. kh.	45
28 Gerrit Veltman, k. kh.	d. 3
26 George Sinfal, l. kh.	62
28 Maria Elisabeth Roelofs, a. kh.	m. 15

Dondardag 30 Mei.

Overl.	Jaar.
27 Jan Gerrit Fleertscheim, <i>l. kh.</i>	54
28 Pieter Hendrik Johannes Nu-
boer, <i>no. k.</i>	ca. m. 10
27 Pieter van der Beek, <i>n. z. c.</i>	59
28 Henderina Helmers, huisvr.
van J. F. van Bommel, <i>a. kh.</i>	45
28 Johannes Scheer, een Burger
Weeskind, <i>w. kh.</i>	11
28 Charlottá Elisabeth Borneman,
laast wed. C. Olthoff, <i>k. kh.</i>	64
29 Cornelis Johannes van Noord,
eenige zoon van C. van Noord,
<i>n. kh.</i>	1 en 2 m.
29 Maria Rondonk, <i>a. kh.</i>	w. 6
29 Johi. Cornelis Engelsma, <i>w. kh.</i>	21
28 Maria Elisabeth Bootz, eenig-
ste dogter van H. Bootz, <i>n. z. c.</i>	31
28 Hendrik Rebel, <i>a. kh.</i>	33
29 Paul Marteaux, <i>n. kh.</i>	c. 19
28 Jan Jacob Walter van der Lin-
den, <i>w. kh.</i>	d. 9
28 Johannes Christiaan Hendrik
Eggers, <i>a. kh.</i>	1
28 Johanna Maria Plusker, huisvr.
van J. Moolenschot, <i>a. kh.</i>	33
28 Alida Christina Moolenschot,
<i>a. kh.</i>	d. 1
28 Christiaan Meenderink, <i>w. kh.</i>	33
28 Cornelia Scheffer, huisvr. van
T. G. Kittel, <i>w. kh.</i>	51

Vrijdag 31 Mei.

30 Dirk Kleffk, <i>n. z. c.</i>	75
26 Hendrik Jan Bach, <i>l. kh.</i>	36
29 Elisabeth Leppink, <i>l. kh.</i>	65
31 Jacobus Fieret, <i>l. kh.</i>	21
29 Theo Jorus Haaser, <i>a. kh.</i>	7
29 Louwerens Verwey, jongste
zoon van J. Verwey, <i>k. kh.</i>	11
29 Wilhelmina Vogel, <i>a. kh.</i>	d. 18
30 Wouterina Oversteeg, <i>k. kh.</i>	ca. 2
29 Hendrina Eyllenbosch, laat
wed. J. Hanog, <i>a. kh.</i>	57
28 Harmen Hondorp, <i>a. k.</i>	74
30 Hiak Grevet, <i>w. kh.</i>	29
30 Hendrik Willem Kuhn, oud-
ste zoon van H. Kuhn, <i>a. k.</i>	5

Overl.

Overl.	Jaar.
28 Steven Petrus Weenink, jong-
ste zoon van W. Weenink,
<i>k. kh.</i>	19
30 Hendrik Vrieling, <i>n. kh.</i>	23
28 Alida de Ruyter, huisvr. van
J. Wilkens, van onder <i>Nieu-
wer-Amstel</i> ingev. en begr.
op 't <i>l. kh.</i>	43
29 Anna Maria Wisink, huisvr.
van J. W. Oostduyn, <i>a. kh.</i>	47
29 Joanna Maria Leenhof, jong-
ste dogter van J. A. Leenhof,
<i>a. k.</i>	11
30 Johannes van Ouwelen, <i>a. kh.</i>	1
29 Dirk Swagerman Coenraads,
<i>k. kh.</i>	50
28 Joachem Petrus Krieger, <i>n. kh.</i>	31
31 Jannetje Elisabeth Wanders,
<i>k. kh.</i>	d. 16
28 Elisabeth van de Kamer, wed.
J. L. Vinken, <i>a. kh.</i>	54
30 Hillegonda Katrina Jaansen,
<i>a. kh.</i>	4

Saterdag 1 Junij.

31 Pieter Schumer, <i>a. kh.</i>	8
31 Grietje Maghiels, huisvr. van
D. Duivendrek, <i>l. kh.</i>	47
30 Grietje Johanna Alida van Dal-
sem, <i>n. kh.</i>	1 en 4 m.
31 Pieter Andries Toer, <i>a. kh.</i>	53
30 Susanna Maria Slinger, <i>k. kh.</i>	1
31 Lodewijk Snel, <i>k. kh.</i>	w. 11
28 Christina Blasius Steerk, <i>a. kh.</i>	3
30 Cathrina Brasfert, wed. C. de
Ruyter, <i>a. kh.</i>	74
31 Gerarda Sannetta Hopker, <i>l. o. k.</i>	4
31 Daniel Meijer, <i>w. kh.</i>	8
29 Steven Rommen, eenigste zoon
van S. Rommen, <i>l. kh.</i>	10
30 Johanna Wilhelmina der Kin-
deren, <i>n. k.</i>	7 en 7 m.
30 Johanna Elisabeth Stentrop,
jongste dogter van A. Stentrop,
<i>k. kh.</i>	21
31 Sara Helena Ebregt, <i>a. kh.</i>	d. 5
31 Geertruy Mulder, <i>k. kh.</i>	1
30 Grietje de Raadt, <i>k. kh.</i>	1

Overl. Jaar.
 31 Maria Catrina Hoogstenk, wed. Becker, *a. kh.* 75
 31 Adriana Margaretha Vink, eenigste dochter van W. Vink, *k. kh.* 3½
 31 Dirk de Mol, *k. kh.* 1
 30 Jan Willem Ebregt, *k. kh.* ca. 4
 1 Wilhelmina Catharina Veltens, *n. kh.* m. 10
 30 Casper Roelof Hendrik Bierman. 2 en 3 m
 -Het getal der Dooden is 158.
Dingsdag 4 Junij.
 31 Anna Luyterin, *a. kh.* d. 16
 1 Antje Soodenkampff, *k. kh.* 2½
 1 Christina Maria Staalberg, *l. kh.* 4½
 1 Elisabeth Maria le Fort, *l. kh.* 2 en 4 m.
 3 Het ongedoopte Kind van de huisvr. van P. Verhoeven, *k. kh.* d. 16
 1 Daniel Huebner, zoon van D. Huebner, *l. kh.* 1
 31 Hester Witzen, wed. van wijlen M. van Nieuwkerk, *l. kh.* 8½
 1 Hendrica van Voorthuysen, *k. kh.* 2
 1 Cornelia Vermey, *l. kh.* 2
 3 Maria Bley, *a. kh.* w. 4
 3 Christina Meijer, *a. kh.* w. 7
 1 Floris der Kinderen, *n. k.* 6½
 2 Vrouwe, Maria van Leuvenigh, wed. C. D. van der Vliet, *n. k.* 68
 1 Jeronimo de Bosch, *n. k.* 71
 1 Catrina van der Velde, huisvr. van J. Sommer, *l. kh.* 37
 1 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van J. van den Berg, *a. kh.*
 2 Maria Bartman, *k. kh.* 1
 2 Anthonij Jacobs, *a. kh.* 1
 1 Sophia Catrina Muliana, huisvr. van J. Bar, *k. kh.* 44
 3 Margretha Elisebeen Cappelle, *w. kh.*

Overl. Jaar.
 1 Nicolaas Johannes Draaijer, derde zoon van Js. Draaijer, *w. k.* 2½
 3 Elisabeth Beukers, *n. kh.* m. 2
 1 Maria Elisabeth Dubendorffer, huisvr. van J. Post, *k. kh.* 26½
 1 Johanna van der Veen, middelste dochter van de wed. A. van der Veen, *k. kh.* 17
 2 Anna Elisabeth Klijngaaren, jongste dochter van C. Klijngaaren, *n. kh.* 4½
 3 Aagje Jans, *n. kh.* m. 11
 3 Wilhelmina Maria van der Meer, *a. kh.* 1
 1 Johan George Knies, derde zoon van J. G. Knies, *l. kh.* 13
 2 Johanna Bleekstijn, *l. kh.* w. 14
 1 Bernardus Wilhelmus Kresf, *a. kh.* w. 12
 1 Sijbrand Hermanus van Straaten, *a. kh.* w. 6
 2 Maria Margretha Vroom, *w. kh.* 1½
 2 Jacob Tleman, na *Zaandam* ultgev. 42
 3 Jan Harmanus Schierding, *l. kh.* 23
 3 Jacobus Ooms, *w. kh.* 2½
Woensdag 5 Junij.
 2 Abraham Roozee, *k. kh.* m. 8
 4 Gijsbert Roozee, *k. kh.* 3½
 Twee Broeders.
 2 Christiaan Frederik Wansleben, *k. kh.* 69
 4 Jan Jacob Schogt, *w. kh.* 1
 4 Aida Cornelia Boterbrodt, *n. kh.* 8
 3 Johannes Anthonie Dopken, *w. kh.* 7½
 3 Het dood ter wereld gekomen Kind van de huisvr. van F. H. Backer, *o. k.*
 3 Janse Nazou, *a. kh.* 2½
 3 Maria van Trigt, huisvr. van D. Horstman, *k. kh.* 76
 2 Catrina Elisabeth Ruypers, huisvr. van J. Nakamp, *a. kh.* 39

Overl.	Jaar.
2 Pieter Reynpoft, <i>w. k.</i>	5 en 4 m.
2 Elifabeth Mastijn, <i>s. k.</i>	11
1 Johannes Bartels, <i>l. k.</i>	41
3 Jannetje Helgering, eenigste
dogter van de wed. Helgering,
<i>k. k.</i>	11
3 Jan Pieter Geyl, <i>s. k.</i>	2
31 Antje Boumans, wed. van...
Timmer, <i>k. k.</i>	67
4 Jacoba Hermina ter Wolde,
huisvr. van B. Warfink,
<i>no. k.</i>	65
4 Jacob van Wijk, <i>s. k.</i>	9
2 Antonia van Ginkel, <i>s. k.</i>	1
1 Anna van de Water, huisvr.
van J. van Geulen, <i>no. k.</i>	68
4 Johannes der Kinderen, <i>s. k.</i>	36
<i>Donderdag 6 Junij.</i>	
5 Barend van Wijngaarden, oud-
ste zoon van B. van Wijngaar-
den, <i>k. k.</i>	3
3 Jan Krooneman Jr. van onder
<i>Nieuwer-Amstel</i> ingev. en
begr. in de z. k.	w. 5
4 Gerrit Eubert van de Wete-
ring, <i>s. k.</i>	11
2 Jan Lemmers, <i>s. k.</i>	26
2 Siebele Annes, <i>s. k.</i>	75
4 Hendrik Henspink, <i>s. k.</i>	70
5 Catrina Voorthuyfen, jongste
dogter van W. Voorthuyfen,
<i>s. k.</i>	8
5 Gabriel Proft, <i>l. k.</i>	4
6 Janfie van den Boogaard, eenig-
ste dogter van H. van den Boo-
gaard, <i>s. k.</i>	m. 5
5 Christoffel Hendrik Smit, <i>s. k.</i>	76
4 Jacob Kuyper, een A. M. N.
Weeskind, <i>l. k.</i>	111
5 Het dood ter wereld gekomen
kind van de huisvr. van J. C.
Koster, <i>eil. k.</i>	
8 Louis Napoleon Lambertus
Busag, <i>k. k.</i>	2 en 11 m.
5 Hk. Cornelis Meufel, <i>w. z. c.</i>	27
6 Johanna Troost, <i>s. k.</i>	41
3 Jan Nicolaas van Groen, <i>l. k.</i>	11

Vrijdag 7 Junij.

Overl.	Jaar.
9 Elifabeth Henriette Brandts,
oudste behuurd dogter van R.
D. Aldenhooven, <i>w. k.</i>	15
6 Catrina Franfca Wagner, jong-
ste dogter van J. H. Wagner,
<i>l. k.</i>	5
5 Brigitta de Vroom, laatst wed.
J. B. Treck, <i>k. k.</i>	62
6 Anthonetta Uswald, <i>w. k.</i>	c. 3
6 Christian Ek. Stam, <i>k. k.</i>	ca. 4
7 Coletta Willemina Trefia Mai-
resse, <i>s. k.</i>	9
6 Johannes IJfelmuyde, <i>w. k.</i>	d. 14
6 Barta IJfelmuyde, <i>w. k.</i>	d. 14
6 Sara Adriana Spruk, <i>s. k.</i>	m. 11
5 Hendrik Willems, jongste zoon
van J. Willems, <i>l. k.</i>	9
6 Jan Diederik Henke, <i>s. k.</i>	48
4 Susanna Maria Huntelaar, <i>k. k.</i>	11
7 Maria Antonetta Vestenhoud,
<i>k. k.</i>	11
5 Johanna van der Kolk, <i>w. k.</i>	11
5 Johanna Welmans, huisvr. van
H. L'hof Welmans, <i>s. k.</i>	54
5 Jannetje Volkers, huisvr. van
H. Tomfen, <i>l. k.</i>	55
7 Hermanus Brandigt, <i>w. k.</i>	w. 4
5 Jan Jacob Goedman, <i>s. k.</i>	101
3 Cornelia Delfendiep, huisvr.
van J. Brouwer, <i>l. k.</i>	38
5 Hendrika Vlato, huisvr. van
J. van Dijk, <i>k. k.</i>	56
5 Abram Mulder, <i>k. k.</i>	1
6 Caetje Strikker, eenigste dogter
van J. B. Strikker, <i>k. k.</i>	11
5 Cornelis Dirk Frooy, <i>k. k.</i>	3
5 Maria Elifabeth Raben, <i>s. k.</i>	d. 23
6 Johanna Henriette Kammeijer,
<i>w. k.</i>	m. 4
<i>Saterdag 8 Junij.</i>	
5 Helena Jacoba van Minden,
<i>k. k.</i>	31
6 Petronetta Geertruy Ter, <i>w. k.</i>	1
7 Maria Threfia Darhe, <i>s. k.</i>	40
5 Jan Pieter Giel, eenigste zoon
van P. Giel, <i>s. k.</i>	5

Overl.

Overl.	Jaar.	Overl.	Jaar.
4 Carel Frederik Schmidt, zoontje van C. Schmidt, <i>a. kh.</i>	1	7 Marcus de Letter, zoon van M. de letter, <i>a. kh.</i>	34
6 Het dood ter wereld gekomen kind van de huisvr. van H. Eikhoff, <i>no. k.</i>		7 Martinus Verniers, <i>a. kh.</i>	75
7 Hendrik van der Horst, <i>n. kh.</i>	49	8 Maria Ketelaar, een Roomsche Weeskind, <i>l. kh.</i>	9
6 Antoinette Planta, jongste dochter van J. Planta, van <i>Nigts-vegt</i> ingev. en begr. in de <i>n. z. t. 19</i>		6 Kaatje ten Hiebrink, <i>k. kh.</i>	34
7 Maria Helena Mergard, eenige dochter van H. Mergard, <i>w. kh. ca. 3</i>		7 Het ongedoopte kind van de huisvr. van E. A. Engelen, <i>n. kh.</i>	d. 4
8 Albertus Adrianus Guland, een Roomsche Weeskind, <i>w. kh.</i>	7	6 Gesiena Rodermond, huisvr. van F. Hallie, <i>z. k.</i>	58
7 Maria Margaretha Servaas, huisvr. van K. Janfen, <i>a. kh.</i>	33	4 Alida Gesiena Bouman, <i>w. kh.</i>	4
7 Hendrik Helling, <i>k. kh.</i>	14	6 Alida Geertruyda Harmfen, <i>n. kh.</i>	7
6 Arnoldus Sienders, <i>k. kh.</i>	11	5 Gerrit Barneveld, eenigste zoon van G. Barneveld, <i>l. kh.</i>	w. 11
7 Margaretha Catrina van Rooijen, <i>k. kh.</i>	24	6 Jacobus Leonardus Taat, <i>k. kh.</i>	w. 11

Het getal der Dooden is 144.

PUBLIEKE VEILINGEN

van de onderstaande *Perceelen*, in het Oudezijds Heeren Logement, te *Amsterdam*.

Op *Maandag 27 Mei*.

Oudezijds Voorburgwal, (Een Koopmans Winkelhuis, Pakhuis en Erve, (in één Koop) op de) en hoek van de St. Annastraat, en 't Pakhuis in de Dolle Bagijnsteeg. *f 5075. Opgeh.*

Achtergragt, N. 33. (Een Huis en Erve, op de) over de Varkenmarkt, *f 2110. Opgeh.*

Nieuwe Rapenburgerstraat, N. 106. (Een Winkelhuis en Erve, in de) Oostzijde, bij de eerste Dwarsstraat, *f 126. Bing.*

Bloemgragt, N. 10 en 11. (Twee Huizen en Erven, op de) in de Wevergang, *f 100. de Friend.*

Anjeliërsstraat, N. 7. (Een Huis en Erve, in de) op 't Bijbelshofje, *f 110. Jonkernout.*

Anjeliërsstraat, N. 4. (Een Huis en Erve, in de) in de Mofsegang, *f 20. Opgeh.*

Een Plaizier-Tuin, genaamd *de Eenracht*, benevens drie Woonhuisjes, op 't Rustenburgerpad, buiten de Utrechtsche Poort, onder Nieuwer-Amstel, *f 350. Bing.*

Heerengragt, N. 601. (De helft in een Winkelhuis en Erve, op de) en hoek van de Utrechtsche-straat, *f 2700. van Kempen.*

Utrechtsche-straat, N. 14. (De helft in een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Heerengragt, *f 1375. Mijnard.*

VIII. DERLS VL. STUK. Q9

- Baangragt, (Een Huis en Erve, op de) tusſchen de Vijzel- en Reguliergragten, *f* 860. *Palmboom.*
 Haarlemmedijk, N. 76. (Een Huis en Erve, op de) bij de Buiten Brouwersſtraat, *f* 2325. Opgch.
 Prinsengragt, N. 668. (Een Winkelhuis en Erve, op de) bij de Paſſerdergragt, *f* 1385. *C. en J. B. Westervoudt.*
 Roozenſtraat, N. 150. (Een Huis en Erve, in de) bij de tweede Dwarsſtraat, *f* 325. *Broekhuizen.*
 Anjeliſtraat, Z. 2.: N. 107. (Een Huis en Erve, in de) bij de Mangdelieven-ſtraat, *f* 630. *van Balkenſchoten.*
 Katelwagſteeg, N. 26. (Een Huis en Erve, in de) *f* 00. *Broekhuizen.*
 Lindengragt, (Een Huis en Erve, op de) tusſchen de Zaterdagſche- en Kathuizers Bruggen, *f* 120. *Santnik.*
 Anjeliſtraat, N. 6. (Een Achterhuis en Erve, in de) in de Potambakkersgang, *f* 150. Opgch.
 Barberſtraat, N. 1. (Een Huis en Erve, in de) *f* 340. *van Minden.*
 Grote Kattenburger-ſtraat, N. 50. (Een Huis en Erve, in de) by de tweede Dwarsſtraat, *f* 350. Opgch.
 Oostenburger Voorſtraat, N. 33. (Een Huis en Erve, in de) *f* 150. *Jenkerneus.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag 10 Junij.*

- Kloveniers Burgwal, N. 38 en 1. (Twee Huizen en hunne Erven, (in één Koop) op de hoek van de) en Raamgragt, *f* 4350. Opgch.
 Oudezijds Achterburgwal, N. 94. (Een Huis en Erve, op de) en hoek van de Molenſteeg, *f* 1750. *C. H. Meijer.*
 Oude Doelenſtraat, N. 4. (Een Winkelhuis en Erve, in de) *f* 2725. *Oyens.*
 Nieuwe Leiſtraat, N. 187. (Een Huis, Achterhuis en Erve, in de) bij de eerste Dwarsſtraat, *f* 980. Opgch.
 Nieuwe Spiegelſtraat, N. 70. (Een Huis en Erve, in de) bij de Keizersgragt, *f* 1800. Opgch.
 Grote Kattenburger-ſtraat, N. 15. (Een Huis en Erve, in de) bij het Plein, *f* 314. *G. A. Jagors.*
 Twee Huizen, met dezelfde Tuinen, te Buikſloot, Weſtzijde, N. 2 en 3. *f* 710. Opgch.
 Een Grachtde, in de Weſter Kerk, Noortzijde, N. 165; en een dito in dezelfde Kerk, N. 164. *f* 150. Opgch.
 Nieuwendijk, N. 243. (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op de) bij den Dam, *f* 7000. Opgch.
 Oudezijds Voorburgwal, N. 46. (Een Huis en Erve, op de) bij de Hoogſtraat, *f* 4800. *Eeckhoff.*
 Oudezijds Voorburgwal, N. 146. (Een Huis en Erve, op de) bij de Armſteeg, *f* 1500. Opgch.
 Waterſteeg, N. 188. (Een Winkelhuis en Erve, op de hoek van de) en Kalverſtraat, *f* 1501. Opgch.
 Leiſchſtraat, N. 7. (Een Huis en Erve, op de) bij de Heerengragt, *f* 4900. *Koorekamp.*
 Een Warmoesſterderij, met Boumans Woning, enz., in de Buitenveelderſe Polder, aan de Wetering, onder Nieuwer-Ambſel, N. 30. *f* 1300. *Leman.*

Deze volgende *Perceelen* op *Maandag* 17 Junij.

- Keizersgragt, N. 618.** (Een Huis, Tuin, Tuinhuis en Erve, op de) bij de Leidſchegragt, mitſgaders een Stal, Koetshuis en Erve, in de Kerkſtraat, N. 225. (te zamen in één Koop) f 23000, in ſlag f 100. Opg. Plantagie, park B. N. 60 en 61. (Een Tuin, genaamd *Wolgelagen*, met deſzelfs Heeren Hulzinge enz, op ſtads grond, in de) op de hoek van de Kerklaan, f 3850, in ſlag f 550. Opg.
- Water, N. 97.** (Een Koopmans Winkelhuis en Erve, op 't) bij de Kapelſteeg, f 5000, in ſlag f 1000. *Bleyenburgh.*
- Prinſengragt, N. 276.** (Een Huis en Erve, op de) tuſſchen de Prinſenſtraat en Lelijgragt, f 2025, in ſlag f 100. Dezelfde.
- Nieuwendijk, N. 176.** (Een Koopmans Winkelhuis, Achterhuis en Erven, in één Koop) op de) op de hoek van de Kromſſelbeeg-Steeg, f 2250, in ſlag f 350. *Kruſ.*
- Een dubbele Graffteede, in de Zuider Kerk, Litt. B. N. 41 en 42. f 30. *Dreeſalhuys.*
- Gelderſche Kaai, N. 58.** (Een Winkelhuis en Erve, thans geappropriëerd tot een Toehuis, op de hoek van de) en Kamperhoofd, f 4002, in ſlag f 10. Opg.
- Rozengragt, Z. z. N. 138 en 137.** (Een Huis en Erve, benevens drie apart verhuurd wordende Achterhuizen, op de) bij de tweede Brug. f 1950, in ſlag f 250. *Ogelwicht.*
- Een Buitenplaats, met deſzelfs Heeren Hulzinge enz., buiten de Haarlemmer-Boort, aan de Trekvaart, in de Banne van Sloterdijk, aan de 400 roeden, genaamd *Bosch en Vaert*, N. 58 en 59. f 2225. *Balkenſloten.*
- Lange Leidſche Dwarsſtraat, N. 130.** (Een Huis en Erve, in de) bij de Kruſſſtraat, f 878, in ſlag f 7. *Sleumer.*
- Bloemgragt, N. 35.** (Een Winkelhuis, benevens een Achterhuis en Erven, op de) op de hoek van de tweede Lelij-Dwarsſtraat, 't Achterhuis achter dito Huis, N. 1. f 3400, in ſlag f 100. Opg.
- Palmſtraat, N. 63 en 1.** (Een Huis, Achterhuis en Erven, in de) bij de Baangragt, f 230, in ſlag f 20. Opg.
- Vierwindenſtraat, N. 39.** (Een Huis en Erve, in de) met een Huis en Erve, in dito ſtraat, N. 38. (te zamen in één Koop) f 590, in ſlag f 10. Opg.
- Riederſtraat, N. 23.** (Een Huis en Erve, in de) op de hoek van de Blindegang, f 150. *A. Schooten.*

Deze onderſtaande *Kaartuigen* op *Maandag* 13 Mei, in het Nieuwezijds Heeren Logement.

- Kreegſchip,** (Een extra ordinair welbezeeld Bezaans) genaamd *de Jonge Simon*, gevoerd bij Schipper WILLEM SIMONS MOSSER, lang over ſteven 67½ voet, wijd bij de eerſte balk voor 't groot luik binnen zijn huld 17 voet 2 duim, hol in 't ruim bij de eerſte balk voor 't groot hulk op zijn uitwatering 8 voet 3 duim. f 600, in ſlag f 200. Opg.
- Koorn-Schuit,** (Een weldoortimmerde) genaamd *Jacoba*, lang 65 voet, wijd 11 voet 9 duim, hol 4 voet 9 duim. f 100, in ſlag f 14. *H. D. Canns.*

Sloop-Schip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de Verandering*, gevoerd bij Kapitein OLE LIND, is in het jaar 1810 nieuw uitgehaald, lang over steven 46 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet 5 duim. f500, in slag f70. Dezelfde.

Dit onderstaande *Fluit-Schip* op *Maandag 27 Mei*.

Fluit-Schip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *Schreybaeck*, gevoerd door Schipper DOEDE PIETERS DRAIJER, is in het jaar 1767 nieuw uitgehaald, lang over steven 141 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 34 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 14 voet 8 duim. f8200, in slag f450. Dezelfde.

Dit onderstaande *Fregat-Schip* op *Maandag 10 Junij*.

Fregat-Schip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *Oostrust*, gevoerd geweest bij wijlen Kapitein JAN VAN NUBORGH, nu bij Kapitein JAN NORA, is in het jaar 1784 nieuw uitgehaald, lang over steven 119 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 30 voet 3 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 13 voet 8 duim. f11600, in slag f2600. J. E. Lablink.

Dit onderstaande *Pink-Schip* op *Maandag 12 Junij*.

Pink-Schip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *Catharina Adriana*, gevoerd door Kapitein NAN DOGGER, lang over steven 83 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 22 voet 8 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 11 voet 5 duim. f4300, in slag f1700. F. der Kinderen.

Deze onderstaande *Schepen* zijn door den Heer Commissaris der Keizerlijke Marine geveild op *Dingsdag 4 Junij*, in de Nes, in *de Brakke Grond*.

Hek-Tjalkschip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de Jonge Fredrik*, lang over steven 71 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 15 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 6 voet 6 duim. Francs 1250. Dirk Logt.

Tjalkschip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *de drie Gebroeders*, lang over steven 70 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 14 voet 5 duim, hol in 't ruim bij de eerste balk voor 't groot luik op zijn uitwatering 7 voet. Francs 2225, in slag Francs 400. R. Hooyman.

Pinkschip, (Een extra ordinair welbezeild) genaamd *Speculation*, lang over steven 99 voet, wijd bij de eerste balk voor 't groot luik binnen zijn huid 26 voet 10 duim, hol in 't ruim 11 voet 8 duim. Francs 6000, in slag Francs 3000. de Bordes & Stijger.

Zijnde allen Amsterdamsche voeten.

STAAT- EN LETTERKUNDIG M E N G E L W E R K.

—○○○○—
EEN-EN-VEERTIGSTE VERVOLG DER BEKNOPTÉ LEVENSGESCHIEDENS

V A N

M I C H I E L D E R U I T E R.

Na dat de nu afgezondene schepen op den 8ten Augustus (1667) nabij *Plymuiden* waren aangekomen, zag men den zelfden dag eene Engelsche sloep, hebbende een witte viag voor op, de haven uitzeilen, en naar het schip van **DE RUITER** stevenen; waarop de twee kolonellen, benevens twee edellieden, zich in dien sloep bevindende, te kennen gaven, dat zij iets gewigtigs aan onze held hadden mede te deelen, en uit dien hoofde aan zijn boord wenschten toegelaten te worden. Dit verzoek werd hun dadelijk, zonder eenige bedenking, toegestaan; wórdende zij naar den kajuit, bij den Heer Ruard, gevolmachtigden van den Staat, gebragt, aan wien zij, na de verschuldigde eerbewijzingen aan hem, zoo wel als aan den Lieutenant-Admiraal **DE RUITER**, te kennengaven, dat de vrede tuschen hunnen Koning, en de Heeren Staten Generaal werkelijk gesloten en geteekend was; met verdere betuiging van vriendschap en toegenegenheid. Hierop werden zij verzocht om met **DE RUITER** en den Heer Ruard aan te zitten en eenige verversching te nemen, hetwelk ook door hun werd bewilligd; waarna zij op een *collation* van confituren onthaald, en eenige glazen wijn, op het welvaren van den Staat en den Koning van *Engeland*, geleidigt werden. Gedurende deze vriendschappelijke zamenkomst, werd door de Engelsche afgezondenen verhaald, dat hunne Straatvaarders binnen *Dartmouth* lagen; dat de vloot onder bevel van den Lieutenant Admiraal **VAN NES**, met de Engelschen op de rivier van *Londen* waren slaags geweest, waarbij eenige schepen beschadigt, en eenige branders ter wederzijden waren verbrand; doch dat hunne schepen gevluicht en *van 's Gravesande* geweken waren. De Engelsche gezanten nu hunne gevoelens van hoogachting en vriendschap meerder willende doen blijken, boden **DE RUITER** en den Heer Ruard eenige verversching aan, hetwelk door dezen beleefdelijk werd afgeslagen, met hun te doen weten, dat zij den volgende nacht reeds onder zeil moesten, en daarom hiervan geen gebruik konden maken; hierop keerden de gezanten weder aan hun boord, en vervolgens naar *Plymuiden* terug, wordende in het afzeilen met eenige kanonfbooten van de Nederlandfche schepen verferd, hetgeen ook door het fort van *Plymuiden* op gelijke wijze werd beantwoord.

Hoewel de tijding van de vrede wel geloofwaardig schein, werd dezelve echter nog door velen betwijfeld en als een krijgslist aangemerkt. Om nu alle mistasting hieromtrent voor te komen, werd besloten, om tot zoo lang met de vijandelikheden voort te gaan, tot dat men nader berigt en be-

vel uit het vaderland zou hebben ontfangen; waarom de vloot des aanderen daags onder zeil ging, doch tegens den avond kwam een Engelsch vaartuig met een witte vlag uit *Pleyruiden* in de vloot, waar op zich weder één der voornoemde edellieden bevond. dewelke zich met de floep aan boord van DE RUITER liet brengen, en hem een' reebok, een kwartier osteviesch, acht schapen, een kalf, eenige eendvogels, hoenders, visch, fruit en groenten ten geschenk aanbood; hetgeen ook door onze edelmoedige held met dankzegging werd aangenomen, waarbij hij een geschenk van twintig dukaten voegden. Hierop begaf zich de edelman weder naar zijn vaartuig, en de vloot vervolgde hare bestemming.

Nu werden de ledige proviantschepen, benevens vier rijk geladene Engelsche prijzen, onder geleide van vier oorlogs-vaartuigen, naar 't vaderland gezonden; en dewijl het gerucht van het voornoemde gevecht met den Lieutenant-Admiraal VAN NES, op de rivier van *Londen*, nu vrij algemeen op het esquader van DE RUITER was, werd besloten om VAN NES ten spoedigste eenige versterking toe te zenden, waardoor hij den vijand des te beter het hoofd konde bieden. De ware toedragt van dit gevecht was aldus: Na dat VAN NES, op bevel van Hunne Hoog Mog. zich met zijne vloot de rivier hooger op had begaven, en tot boven in 't rak van *de Hoop*, alwaar de Engelschen met vijf fregatten, zeventien branders en veel klein vaartuig, onder bevel van den Vice-admiraal SPRAO, geposteerd waren, werd kapitein NAALHOUT belast met acht branders vooruit te loopen, waarop MEPPEL met vijf schepen volgden, tot dekking van het overig deel van de vloot. De vijanden nu de branders zoo kloek als onverschrokken op hun ziende aankomen, maakten dadelijk toefel om het naderend gevaar te ontvluchten en zich bij 's Konings fregatten te voegen. Kapitein NAALHOUT met zijne branders ook op dezen aanvallende, deed hij hun mede wijken tot onder de Engelsche branders; waardoor NAALHOUT nu genoodzaakt werd ook dezan aan te taffen. Hierdoor ontstond een hevig gevecht tuschen de wederzijdse branders, zonder dat de oorlogschepen hierin eenig deel konden nemen. Het gevolg hiervan was, dat de Nederlanders elf, en de Engelschen acht branders verloren; ook werd den Vice-Admiraal SPRAO aan zijn achterchip zeer beschadigt. Bij eene opkomende koelte namen de Engelschen de vlucht; wordende door de Nederlanders tot onder het kasteel van 's *Gronzonds* vervolgt, hetwelk hevig op hun losbrandde. Toen namen VAN NES en MEPPEL de plaats van den vijand in, dewijl zij nu lagen, daar de Engelschen voor 't gevecht waren geankerd. Den volgenden dag schenen de vijanden zich veel voordeel van het verlies der Nederlandische branders te beloven; zij naderden de onzen nu meer van nabij, hetgeen VAN NES om meer ruimte te krijgen, deed besluiten om een weinig af te zakken, waarbij zijn eenig overgehoudene brander aan den grond geraakte, en niet vlot konde komen; waardoor men genoodzaakt werd hem in brand te steken. VAN NES nu al meerder afzakkende, werd ook door de Engelschen zoo lang gevolgt, tot dat de Nederlanders het zakken wierpen, alstoen werden zij door den vijand verlaten. Den volgenden dag (4 Augustus) ging de Nederlandische vloot weder onder zeil, om in het ruim der rivier en buiten gevaar van de ondiepte te geraken; wordende echter op nieuw

door den vijand achtervolgt, wien ook op nieuw weder terug gedreven werd. Den volgenden morgen zag men een-en-twintig vijandelijke schepen, namentlijk vijf fregatten, veertien branders en twee galjoten, uit *Harwitz* op de vloot aan komen, waarop VAN NES met zijne Krijgstraad overeen kwam om terstond te ankeren, den vijand aftewachten en hem het hoofd te bieden. Kapitein NAALHOUT werd het eerst door twee branders aangevallen; doch zij werden zóó wel door hem ontvangen en afgeweerd, dat zij ten laatste door hun eigen vuur verbranden, en den dapperen NAALHOUT ontkwam dus met roem, het gevaar, hoewel hem deze actie zeventig man kostte, die het nakend onheil ziende, in zee sprongen; ook de andere vijandelijke branders trof een dergelijk lot, en zij werden alle met de grootste onverschrokkenheid afgeweerd of in den grond geschoten; waardoor zij razzaam vonden de vlugt te nemen naar hunne vloot, hetwelk hun nog twee branders deed verliezen, die door de onzen den pas werd afgesneden, waardoor het getal van hunne branders met de Nederlanders gelijk stond. Nu begaf zich de vloot weder tot hare vorige bestemming, bij welke gelegenheid eenige schepen aan den grond geraakten en zwaar ontramponneerd werden; echter kwam men weldra die zwaarigheid te boven, en vervolgden den togt naar 's Konings Diep, om dezelve weder van alle zijden bezet te houden, waartegen de Engelsen niets van eenig aanbelang onderhamen.

DAGWIJZER VAN STAATS- EN OORLOGSGEBEURTENISSEN ENZ., VOOR 'T GEHEELE JAAR.

- Julij.
- 1 Oostende door de Engelsen verlaten. 1794. — Het eiland *Tabago*, bij verdrag aan de Engelsen 1803.
 - 2 De onafhankelijkheid der *Cis-alpijnische republiek*, door BONAPARTE, geïncarneerd. 1797.
 - 3 Plakaat tegen de reformatie. 1566. — Eerste plakaat tegen de *Remonstranten*. 1619 — CROMWEL wordt protector van *Engeland*. 1657.
 - 4 PIET HEIN te *Delft* begraven. 1629 — WILLEM III wordt tot Stadhouder enz. van *Holland* verkozen. 1672.
 - 5 Triomfante intrede van LODEWIJK XIV., in *Utrecht*, 1672.
 - 6 's Lands magazijn te *Amsterdam* verbrand. 1791.
 - 7 Onderhandeling van *Nederlands* met de *Engelsche gezanten*. 1672.
 - 8 Vergeefse circulaire van WILLEM III, tot verfhoning der verdachte regenten. 1672.
 - 9 De *Nederlandsers* bieden hunne souvereiniteit *Engeland* aan. 1585. — WILLEM III. tot Stadhouder verklaart. 1572. — Proclamatie van den Keizer NAPOLEON, waarbij het Koninkrijk *Holland* met het Franche Keizerrijk wordt vereenigd 1810.
 - 10 WILLEM I., te *Delft* doodgeschoten. 1584.
 - 11 WILLEM I tot Hooge Overheid verklaard, gedurende den oorlog met *Spanje*, 1575.
 - 12 *Amsterdam* zegt: „Alle regenten zijn verplicht hunne provincie tot „den laatste man te verdedigen.” 1672.

- 13 *Haarlem* op genade en ongenade aan de *Spanjaarden*. 1572.
 14 Eerste openbare predikatie in *Holland*. 1566. — *Texel* door eencebbe van 12 uren gered. 1672. — WILLEM FRISO verdronken. 1711.
 15 De *Franschen* berennen *Bergen op Zoom*. 1747. — De *bataille te Parijs* veroverd. 1789.
 16 *Spaansche slagting* te *Haarlem*. 1572.
 17 De waardgelders in *Holland* aangenomen. 1747. — De *Rhijn-confederatie*, onder bescherming van *Frankrijk*, gesloten. 1806.
 18 *Zeeslag der Nederlanders* tegen de *Spaanschen*. 1615. — *Veldslag* van de *Nederlanders* tegen de *Franschen*. 1705.
 19 *Indemiteit* voor de leden van *Holland*. 1663.
 20 FREDERIK III. tot Koning van *Pruisfen* gekroond. 1740.
 21 *Maastricht* ingenomen door FREDERIK HENDRIK. 1632. — De *Societeit der Jesuiten* vernietigd. 1773.
 22 *Groningen* hernomen, en tot zevende provincie verklaard. 1594.
 23 *Oostvriesland* komt, door erfenis, aan *Pruisfen*. 1744.
 24 *Gibraltar* gaat over aan de *Hollanders* en de *Engelschen*. 1704.
 25 THOMAS à KEMPIS, buiten *Zwol*, overleden. 1471.
 26 Plakkaat van afzwering der *Spaanschen heerschers*. 1581.
 27 *Breda* door de *Spaanschen* veroverd. 1581. — *Abdijte Soestdijk*, tusschen een gedeelte der aldaar gecantonneerde *militie*, en een gedeelte van het garnizoen van *Utrecht*. 1787.
 28 ROMESPERRRE, en anderen, ge Guillotineerd. 1794.
 29 De nieuwe overzetting van den bijbel goedgekeurd. 1637. — Eerste zitting op het nieuwe stadhuis te *Amsterdam*. 1655.
 30 Mislukte aanslag op *Amsterdam*, door WILLEM II. 1650. — *Landing der Engelschen* in *Zeeland*. 1809.
 31 Eerste predikatie bij *Amsterdam*, buiten de *Haarlemmerpoort*. 1566. — Het Wetgevend Ligezaam der *Bataafsche republiek* neemt zitting. 1791.

BLOEMTUIN-ARBEID VOOR DEN BURGER.

In Julij

Thans is men tot dat gedeelte des Jaars gekomen, waarin men door de meeste planten zijnen arbeid ziet beloozen; doch daar men in deze maand veeltijds droog weer heeft, moet men vooral, zoo wel de boomen als planten, tweemaal 's daags begieten, namelijk 's morgens van 5 tot 8 uren, en 's avonds van 5 tot 9 uren; echter altoos met inachtneming van den loop der zon, doordien de begieting niet moet geschieden dan ten minste twee uren voor of na dat die planten door de zon worden of zijn beschegen. Het begieten moet altijd zoodanig wezen, dat het water tot aan den wortels doordringt, in 't bijzonder de planten die nu zaad beginnen te zetten, waardoor hetzelfde sterker groeit.

Het rijp geworden bloemzaad moet men wel in de huisjes laten droogen, eer men het uit dezelve neemt, waarna men het nog 8 of tiendagen laat droogen, om het bederf voor te komen.

Men moet ook nu voortgaan met het zorgvuldig wieden van alle onkruid, en het verwijderen van alle rupfen-nesten en schadelijke insecten, waartoe men ook de te zamen krullende bladen, waarin die nesten worden uitbroeid, moet afplukken en verbranden. Men kan ook nu het meest de wormen uitrooijen, dewijl ze thans veel uit de aarde komen kruipen.

Mca

Men moet de Angellieren aan stokken binden, naar mate dat de knoppen zwaar worden; dezelve dikmaals water geven, en de bloemen voor de heete zonnestralen beschermen; dus handelende, is de Angellier thans de glorie der bloemtuinen, doordien zij ons dagelijks nieuwe veranderingen aanbied.

Wij meenen thans gelegenheid gevonden te hebben, om onzen lezers een' zoo belangrijken als aangename dienst te kunnen doen; echter niet zonder bezwaar van onze uitgaven; dan, de eer en het nut van ons werk, doen ons voor dat bezwaar de oogen sluiten.

Met reden verlangt ieder *Hollander*, de wetten in het *wetboek* *NAPOLÉON* bevat, te kennen, ten einde te weten welke zijne verplichtingen zijn, en welke regten hij tegen een-ander kan invoeren; dan, niet ieder bevindt zich in de mogelijkheid, om zich het wetboek voornoemd aan te schaffen. Wij zullen daarom een en ander, van tijd tot tijd, onzen lezer mededeelen, en wel bij wijze van antwoorden op zoo vele raadvrage brieven, aan een deskundig man geschreven. Deze wijze van openbare onderrigtgeving, in plaats hebbende wetten en regten, is meermaals, met algemeene goedkeuring ter hand genomen.

Ook in dezen zal de ontdekkende van de goedkeuring onzer lezers weg te dragen, ons de strendste voldoening wezen.

MEJUFVROU!

Met leedwezen heb ik, uit uwe misive van den 23ten dezer vernomen, hoe uw hart gefolterd wordt door 't verdriet, over dat uw man zich eene bijzit heeft verkozen. — Op uwe vraag, of dat zijn gedrag u het regt niet geeft van eene echtscheiding te eischen, moet ik *neen* antwoorden, en wel om reden, dat uw man zijne bijzit niet in uw beider gemeene woning, maar elders houdt; want de wet zegt der vrouwe den eisch van echtscheiding, uit hoofde van overspel, *toe*, wanneer haar man zijne bijzit in hun beider gemeene woning gehouden heeft.

Aan de zijde des mans wordt den eisch van echtscheiding, uit hoofde van overspel, door zijne vrouw gepleegd, onbepaald toegestaan.

Op uwe verdere vraag, houdende, wanneer er, behalve in het geval van overspel, reden bestaat om echtscheiding te eischen, dient, dat de vrouw, zoowel als de man, echtscheiding kan eischen, uit hoofde van door den een jegens den ander gepleegden,

- 1.) *buitensporigheden*;
- 2.) *wreedheden*;
- 3.) *grove beledigingen*, en
- 4.) wanneer de eene tot eene *straf des eerloos maaks* veroordeeld is geworden, dan heeft de andere het regt om echtscheiding te eischen.

En hiermede wensch ik u het benodigde geduld, enz.

M I J N H E E R !

Op uwe vraag, ter beslissinge van het verschil tusfchen u en uw broeder, tot hoe lang eene dochter, en tot hoe lang een zoon, naar uit-

spraak van de wet, minderjarig is, heb ik afgehoort te antwoorden, dat de tekste in dit geval niets ter zake doet: de wet noemt ieder persoon, het zij van 't mannelijk, het zij van 't vrouwelijk geslacht, minderjarig, die den volten ouderdom van één-en-twintig jaren nog niet bereikt heeft. Ik ben, enz.

BESTE VRIEND!

De twist met uwen buurman, over het maken van een venster, in den muur van uw huis, en in welken twist gij mijne uitspraak vraagt, is niet zoo gemakkelijk te beslechten als gij mogelijk denkt. Hij begeert a het maken van dat venster te beletten; welligt geeft de wet den man de kracht daar toe; ik heb geene genoegzame opening van den toedragt der zake, om die wetmatige uitspraak te doen, welke gij van mij verlangt te hooren.

In de eerste plaats valt de vraag, is de muur in welken gij het venster begeert te maken, een gemeene muur? Zoo ja; dan moogt gij, zonder de toestemming van uwen buurman, geen venster of opening in denzelven maken, op wat wijze 't ook zoude moge wezen, al maaktet gij uw venster ook van glas waardoor men niet kan heen zien.

Maar is uw muur niet gemeen, en ligt het erf van uw buurman onmiddellijk daartegen aan, zoo moogt gij in denzelven een licht of venster maken; evenwel moet uw vensterglas van die soort zijn, door 't welk men niet kan heen zien; bovendien moet uw venster van drie lijeren traliën voorzien wezen, welke traliën ten hoogsten omtrent 3 duimen en 8 lijnen wijd mogen wezen. Voorts mag het venster niet anders geplaatst zijn dan 8 voet boven den vloer van het vertrek in 't welk gij licht wilt scheppen, indien namelijk dat vertrek met de straat gelijk is; of ligt de verdieping hooger, dan moet het venster 6 voeten boven den grond van het vertrek geplaatst worden.

Een regtstreeks venster, door 't welk gij op het erf uws buurmans niet, moogt gij niet maken, even weinig een balkon, of andere dergelijke uitstekende timmeragie over zijn gesloten of ongesloten erf, een ware tusschen den muur, waarin gij dezelve begeert te maken, en het gemelde erf, een afstand zij van 6 voeten, gemeten van den buiten kant van den muur, in welken de opening gemaakt moet worden, of zal 't een balkon of andere uitstekende timmeragie wezen, van derselver buitenside rand af, tot aan de scheiding der beide erven.

Eindelijk moogt gij noch ter zijde, noch in de schuinste, over uws buurmans erf uitzigt hebben, zoo er niet tusschen beiden een afstand is van 2 voeten, dien afstand gemeten in maniere als voren.

Zie dat, vriend, het gene ik u; in antwoord op uwe goënde letteren kan melden; het staat voorts aan u, de omstandigheid der zaak selve daar tegen over te leggen.

M I J N H E E R !

Zonder grond betreurt gij in uwe jongstleden mij toegezondene misive, zoo regt hartelijk den doot van uwen overledenen zoop, buiten howelijk

verwekt, bij de vrouw met welke gij thans in den echt staat te treden, om dat gij beiden, zoo gaarne, zijne nagelaten kinderen voor uwe wettige kleinkinderen zoudet erkennen. Droog uwe tranen, goede vader! Hadde gij uwen overledenen zoon in overfpet geteeld, dat ware ergoene voldoening voor uw hart te hopen; thans wel, en wat zoo volkomen als of uw zoon nog leefde.

Immers na dat de wet bepaald heeft, dat kinderen, niet in bloedbande of overfpet geteeld, door een opgevolgd huwelijk van hunnen vader en moeder gewettigd kunnen worden; wanneer deze hen, bij de acte der voltrekking van het huwelijk, als wettig erkennen, zegt zij wel uitdrukkelijk: „De wettiging kan plaats hebben, zelfs ten voordeele van gesterene vene kinderen, die afkomelingen hebben nagelaten; en in dit geval, strekt zij ten voordeele van die afkomelingen.” Voorts zult gij waarschijnlijk weten, dat kinderen, door opgevolgd huwelijk gewettigd, de zelfde rechten hebben, als of zij uit dat huwelijk geboren waren.

Ez twijfel niet of deze weinige letteren zullen u zeer welluidend wezen, enz.

M I J N H E E R !

Zekerlijk verkeert gij in een voor u onaangenaam geval, en ik moet u, tot mijn leedwezen, berigten, dat hetzelfde in uwe beurs zal eindigen. Ik zal mij de moeite geven van u zulks eens regt duidelijk voor oogen te stellen.

De jonge Heer A. zit, in uw school, naast den jongen Heer B., voor een openstaand venster, 't welk op de straat uitziet. — In de plaats van ijverig aan hunne studie te zijn, spelen zij met, en snappen zij over, het gouden horologie van B.; zij krijgen er twist over, en A., van doldriftigen aard, snijft het horologie uit het venster. — B. klaagt hem bij u aan; gij zendt terstond iemand naar huisen, om het horologie terug te halen; maar te vergeefs; het is reeds opgeraapt, en men is er mede doorgestaan. — De ouders van B. vorderen voldoening voor dit horologie; gij vordert dezelve van A.: de ouders van deze weigeren te betalen; die van B. houden zich aan u, en nu vraagt gij mij, of zij daar regt toe hebben, en of gij verplicht zijt het horologie te betalen?

Het antwoord, mijnheer, is een volmondig ja; want de wet stelt ons verantwoordelijk, niet alleen voor de schade, welke wij door onze eigene daad veroorzaken; maar ook voor die, welke veroorzaakt wordt door de daad van personen, voor welke wij aansprakelijk zijn; of door zaken welke wij onder ons opzigt of beheering hebben.

Zoo is de vader, of de moeder, indien de vader overleden is, aansprakelijk voor de schade, die door hunne minderjarige kinderen, bij hen inwonende, veroorzaakt is:

Zoo zijn meesters, en de genen die anderen tot de waarneming hunner zaken aanstellen, verantwoordelijk voor de schade, door hunne dienstboden en aangestelden veroorzaakt, in de werkzaamheden, waarin zij dezelve gebruikt hebben.

Zoo zijn de schoolonderwijzers en werkbazen verantwoordelijk voor de

schade, door hunne leerlingen en kweekelingen, gedurende den tijd dat dezelve onder hun toezigt staan, veroorzaakt:

Zoo is de eigenaar van een beest, of de gene die het in gebruik heeft, verantwoordelijk voor de schade door het beest veroorzaakt, ook zelfs dan wanneer het verdwaald of ontsnapt zij, enz.

Ziedaar, mijnheer, uw vonnis uitgesproken. — De wet ontheft de vaders, moeders, schoolmeesters en werkbazen wel van de voormelde verantwoordelijkheid, mits zij kunnen bewijzen dat zij de daad, voor welke zij aansprakelijk zouden zijn, niet hebben kunnen beletten; maar, mijnheer, gij kunt dat bewijs, in uw tegenwoordig geval, niet leveren. Gij haddet het snappen van A. en B., en hun spelen met een horologie, in de plaats van te studeeren, *kunnen*, ja zelfs *moeten* beletten. Alzoo, mijnheer, zal uwe beurs de zaak moeten afdoen.

Tot uw *gouverno* dient nog, dat de wet ons niet alleen verantwoordelijk stelt voor de schade welke wij door onze daden; maar ook voor die, welke wij door onze nalatigheid en onvoorzigtigheid veroorzaakt hebben.

Ik heb de eer mij met alle mogelijke hoogachting te noemen, enz.

M E V R O U W !

Nauwelijks heb ik een advis over de verantwoordelijkheid voor toebrengring van schade geëindigd, of uwe letteren van gisteren *doen mij* de pen, over hetzelfde onderwerp, weder opvatten — Een der huizen, u toebehoorende, is ingestort, waardoor het naaststaande huis zware schade toegebracht is geworden; de eigenaar van dat gebouw stelt de schade op uwe rekening, en gij vraagt mij, of gij verplicht zijt dezelve te dragen? — *Ja* mevrouw, tot den laatsten penning toe, om dat men u bewezen heeft, dat gij verzuimd hebt het gebouw behoorlijk te laten onderhouden; gij stemt zulks ook toe; want gij zegt: „Ja, men zoude dikwijls nog wel 't „een en ander doen, maar men ziet op tegen de verschrikkelijke hoop „kosten.” 'T gebeurt meermaals, mevrouw, dat de gierigheid de wijsheid bedriegt.

Vergun mij u te vermanen, bij de herbouwing van uwe ingestorte woning op uwe hoede te wezen, op dat de gierigheid u niet andermaal bedriegt: laat alles behoorlijk wel en sterk inrigten; want zoo 't u, of uwe nakomelingen, gebeurde, dat het huis weder instortte (gij weet dat het, wegens plaats en omstandigheid, veel te lijden heeft), met veroorzaking van schade aan een' ander', hoedanig die schade ook zoude mogen wezen, en het gebrek in de bouwing of inrigting van uwe ingestortene woning werd ontdekt en bewezen; gij, of uwe nakomelingen, zouden gewisfelijk ook die schade moeten vergoeden.

En hier mede, aan uw verzoek voldaan hebbende, enz.

(*Wordt vervolgt.*)

Bij de in ons laatstvoorgaande stuk geplaatste ontbindingen van de woorden JOSUA, en LEPEL, behooren nog gevoegd te worden, de Heeren L. Hoffman, en P. Hoffman, te *Arnhem*.

ONTBINDINGEN der VOORDRAGEN, geplaatst in ons
8de. D. 3de stuk.

L O G O G R Y P H.

VORST; voorgesteld door den Heer Barend Jan Le Mars: — is gevonden door de Heeren L. J. Hoebé, J. Zwartfluis, te *Wormerveer*; Klaas Groen, aldaar; G., te *A.*; B. Swart, en Donker, te *Zaandijk*; N. Leergraag, te *W.*; C. A. Thiemme, te *Zurphen*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. F. Hollermann, D. H., te *Z.*; D. Colson Aberfon, Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te *Crommenie*; J. J. van Wij, te *Arnhem*; B. D. Widt, te *Zurphen* (in verzen). Meisjesvrouwen P. M. F. Tulleken, aldaar; A. M. J. Rabe, mede aldaar; Geesje Dirks, H. C. L. Veth.

De volgende dichtmatige ontbindingen hebben wij hierop ontvangen:

Wie zou den vorst geen hulde bieden,
Die 't waar belang des volks b' doeld?
Hoe streefend wordt, door alle lieden,
Zijn zorg voor hun geluk gevoeld?

In den winter vindt men vorst,
En hij, die den scepter torscht,
Wordt toch vaak gelaakt, geprezen,
Na dat hij 't mag waardig wezen:
'K vind nog es, met rot en vos,
Ook den edlen druiven-tros.
Ter, is soms bemind bij kindren.

Wie ziet, in barre winterdagen,
In haar 't bewijs niet van Gods maak?
Wanneer zij soms, na regenvlagen,
Het aardrijk droogt in eenen nacht.

L. Hoffman, te *Arnhem*.

Ros kan menig zeeman blindren.
Ros te zijn, geeft dikwijls smaad,
Als ze in kleur van 't haar bestaat.
De armoë slapt vaak zonder zorgen,
Op haar stroo-bed, tot den morgen.
En nu vind ik nog, ten slot,
De verkorten mansnaam Os.

Meisjesv. J. S. G., geb. S.

<rienden! toen ik bezig was
'T doelwoord op te sporen,
O, toen merkte ik ook welras
Wat hier zou bekoren;
Maad dan nu eens juist van pas,
Wat mij kon bekoren?
Nlechts een weinig rond gezien,
Dan zult gij ontdekken
N geen voor 't moederwoord mischien
Hier ook kan versbrekken.

H. W. Carras, te *Zurphen*.
R: 3

Als het najaar is verdwenen,
En den wintertijd verflaken,
Dan, dan is van menig wensch,
Vorst en vriesend weest den wensch,
Om met narreleên te rijden,
Of op schaatfen heen te glijden;

Daar de ouden man zijn' tijd
Bij de warmen haard verlijft,
Om met vrouw of vriend te spreken
Over Domine zijn prekken;
Over vorst en vaderland,
Duurd' tijden, moord en brand.

W. R. Idema, te *Oppendoes*.

LOGOGRYFEN-CHARADES

a.) **NAPOLÉON**; voorgedragen door den Heer C. A. Thieme, te *Zutphen*: — is ontbonden door de Heeren Klaas Groen, te *Wormerveer*; P. Hoffman, te *Arnhem*; J. J. van Wij, aldaar; Wopke Brouwer en W. Kaars Sijpestein, te *Crommenia*; L. J. Hoebé; D. H., te *Z.*; F. C. Klingspoor (in verzen); J. P. Hollertman; Meisvrouwen, P. M. F. Tulleken, te *Arnhem*; A. M. J. Rabe, aldaar (in verzen), J. S. G. gob. S.; Geeste Dirks; de Heeren J. C. Honigh, te *Zaandijk*; J. F. H. Sanders; N. Leergraag, te *W.*; S. N. Levij *fr.*; G. te *A.*; J. Zwartfluis, te *Wormerveer*; C. M. L. Drausfeld, Brinkman (in verzen) Beeslem Swart, en Donker, te *Zaandijk*; W. R. Idema, te *Oppendoes* (in verzen).

De volgende dichtmatige oplossingen zijn hierop ingezonden.

Toen 'k bezig was,
En ijtig las
In uw charade,
Zeg ik walras,
Wat op dit pas
Mij kwam te stade;
Het was den held,
Die roem verzeid'
In vele rijken.

NAPOLÉON,
Die als een zon
Alom mag prijken;
Wiens grooten naam
En daden, zaam,
Verwondring wekken.
Ik kon ook 't doel,
Naar mijn geveel,
Hierin ontdekken.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

*Mijn vriend! na dat 'k uw voorstel las,
Vond ik NAPOLÉON zeer ras.*

B. D. Widt, te *Zutphen*.

Den Heer Henrikus Arens heeft zijne oplossing, met de voorgaande verbonden, in het volgend versje:

O VORST NAPOLÉON! hoe roemrijk zijn uw daden!

Pronkt uw verheven naam in onze nutte bladen!

Ja waarlijk, had ik kracht, ik zong veel tot uw lof,

Maar ooh! mijn zwakke lier duld geen zoorrijke stof.

a.) **POPULIER**; opgegeven door den Heer L. J. Hoebé: — is ontbonden door de Heeren Wopke Brouwer, en W. Kaars

Sijpestein, te *Crommenie*; S. N. Levij Jr., N. Leergraag, te *W.*; D. H., te *Z*; G., te *A.*; P. Hoffman, te *Arnhem*; Betlem Swart, en Donker, te *Zaandijk*; J. C. Honigh, aldaar; C. Lind, J. Zwartfluis, te *Wormerveer*; Meijufvrouwen Geesje Dirks, J. S. G., geb. S., A. M. J. Rabe, te *Arnhem*; de Heeren J. J. van Wij, aldaar; C. A. Thieme, te *Zutphen*; J. F. Hollermann, D. Colson Aberfen (in verzen); Klaas Groen, te *Wormerveer*.

De dichtmatige ontwikkelingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

'T is POPULIER,
Naar ik alhier
Heb kunnen gisfen;

Is dit het woord,
Eco als 't behoord,
'K kan den niet misfen.

Henrikus Arena

'T woordje Po
(Is 't niet zoo?)
Toont u hier
De rivier.

'T tweede nu,
Moemt u *po*,
En bewijs
'T geen men eischt.
'T instrument,

Zoo bekend,
Is ook vast
Hier gepast.
POPULIER,
Dat toch hier
Ieder deel
Van 't geheel
In zich sluit,
Wijst dit uit.

H. W. Carras, te *Zutphen*.

*Onlangs, toen 'k mijn bosch doorliep,
Zag ik, dat mijn werkvolk sliep;
'K wekte er een, en zei: „Hoor hier!
„ Moeyt mij om, die POPULIER.”*

B. D. Widt, te *Zutphen*.

Het doelwoord is,
Naar 'k zeker gis,

Zeer zeker hier
Den POPULIER.

W. R. Idema, te *Opperdoes*.

C H A R A D E S.

1.) JASMIJN; opgegeven door den Heer D. B****, te *Z.*; is gevonden door den Heer G., te *A.*; Betlem Swart, en Donker, te *Zaandijk*; J. C. Honigh, aldaar (in verzen); L. Hoffman, te *Arnhem*; D. H., te *Z.*; N. Leergraag, te *W.*; E. A., en L. Z.; Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te *Crommenie*; Kees Rijmelaar (in verzen); J. F. Hollermann, C. A. Thieme, te *Zutphen*; J. J. van Wij, te *Arnhem*; Meijufvrouwen P. M. F. Tulleken, aldaar; Geesje Dirks, de Heeren J. Zwartfluis, te *Wormerveer*; Klaas Groen, aldaar;

C. Lind, B. D. Widt, te *Zutphen*; (in verzen); W. R. Idema, te *Oppendoos* (in verzen); D. Colson Aberfon (in verzen).
De dichtmatige ontbindingen zijn de volgende:

*'K las uw charade een paar maal door,
Tot vinding van 't bedoelde,
Doch 'k raakte nogthans niet op 't spoor,
Waardoor mijn lust verkoelde.
'K dacht toen de kledingstukken na,
Geschikt voor mans en vrouwen,
En dit deed mij toen ook weldra
Het hier bedoelde ontrouwen;
Om kort te gaan, het was mijn jas,
Die 't woord mij hielp verklaren;
Want keer mijn jas, gij zult welras
Het regte doel ontwaren.*

H. W. Carras, te *Zutphen*.

*De geurige JASMIJN is 't, die ik gaarne ruik.
De jas een kledingstuk van algemeen gebruik.
Den mijn bevat soms groote schat.
Zoo ik mij niet vergis, is hier het doel gevat.*

Mejufvr. H. C. L. Velt

Mij dunkt, dat hier het woord JASMIJN
Het doel der opgave wel zal zijn.

Mejufvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*.

Voorzeker zal JASMIJN
Hier het gevraagde zijn.

Henrikus Arens.

*Het eerste deel van 't woord, in dees' charade omschreven,
Is ongetwijfeld jas, van algemeen gebruik;
En 't tweede is een mijn, die soms veel schats kan geven.
'T geheel den bloem JASMIJN, die ik ook gaarne ruik.*

L. J. Hoebé.

*Den jas dient mannen en ook vrouwen,
Dit kan men 's winters 't meest aanschouwen,
En schatten graaft men uit den mijn.
JASMIJN zal zeker 't bloempje zijn.*

Mejufvr. J. S. G., geb. S.

Toen ik dees charade las,
Vond ik eerst het woordje jas;

Daarna vood ik weder mijn;
Dit te saam, zal 't doel wel zijn.

S. N. Levij jr.

2.) ROODVONK; opgegeven door den Heer D. H., te *W.*: — is ontwikkelt door de Heeren Klaas Groen, te *Wormerveer*; J. Zwartfluis, aldaar; J. F. Hollermann, Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te *Crommenje*; N. Leergraag, te *W.*; D. H., te *Z.*; J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Betlem Swart, en Donker, aldaar; L. Hoffman, te *Arnhem*; Mevrouw. Geesje Dirks.

De dichtmatige ontbindingen, hierop ingekomen, zijn de volgende:

Door, is een vrouwen naam, en dit verkeerd gelezen,

Verkrijgt men rood, een kleur, door yelen hoog geprezen.

Dit nu met vonk verëend, wordt ROODVONK opgelost,

Een ziekte, die somtijds den mensch het leven kost.

Henrikus Arens.

Wanneer men rood, een kleur, van achtren af wil lezen,

Dan is het Door, een naam, aan vrouwen toegewezen.

Een enkel vonkje vuur, hoe klein,

Kan soms voor yelen schaadlijk zijn.

Als men nu rood en vonk, mijn vrinden!

Aan een wil binden,

Dan krijgt m' een ziekte, die zeer yelen heeft doen sneven,

Ik meen de ROODVONK, die u 't doel ook hier zal geven.

W. R. Idema, te *Opperdoes*.

3.) KAPSTOK; voorgesteld door den Heer B. D. Widt, te *Zutphen*: — is ontbonden door de Heeren, G., te *A.*; Betlem Swart, en Donker, te *Zaandijk*; J. C. Honig, aldaar; L. Hoffman, te *Arnhem*; J. F. H. Sanders, D. H., te *Z.*; N. Leergraag, te *W.*; Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te *Crommenje*; J. F. Hollermann; C. A. Thieme, te *Zutphen*; J. J. van Wij, te *Arnhem*; Mevrouw. P. M. F. Tulleken, aldaar; Geesje Dirks; de Heeren J. Zwartfluis, te *Wormerveer*; Klaas Groen, aldaar; L. J. Hoebé, C. Lind, D. Colson Aberfon.

De volgende dichtmatige ontwikkelingen zijn hierop ingezonden:

T is kap, die ons leerd het gebiedend van kappen.

Den stok dient veelal tot het geven van klappen;

Schoon zij ook soms grijsheid ten steunsel verstrekt.

In KAPSTOK is dus uw bedoeling ontdekt.

Henrikus Arens,

Kap, is een kleed, 't geen ieder woert,
Voorts is het ook gebieden;
Die omgekeert, ziet g'u verhard
Met iets; voor vele kleden
Van veel gemak, doch 't lastig *pak*
Zal ieder steeds ontvlieden.
Als d'onderdom, verlijft en krom,

Zoo 't niet mis is, is 't gewis,
Dat uw doelwoord *KAPSTOK* is.
Mejufvr. A. M. J. Rabe, te *Arnhem*.

Zich zelf moet onderkennen,
'T is *foek* of kruk, des oudheids juk,
Waarop men haar ziet leunen;
Van *foek* bediend den kindervriend
Zich ook vaak, bij 't kastijden.
'T is *KAPSTOK* dan, een iets, waarvan
'K. niet verder uit zal wijden.

H. W. Carras, te *Zusphen*.

KAPSTOK zal, naac alle sebjn,
Hier 't gevraagde woord wel zijn.

F. C. Klingenspoor.

'K had nauwelijks kap aan stok gebonden,
Of 's moederwoord was reeds gevonden.

S. N. Levij Jr.

Kap is een klederdracht;
Door menig vrouw geacht;
Iets dat m'op molens ziet;
Een woordje dat gebiedt.
Pak is ook zeker woord
Dat tot gebieden hoord.

En *KAPSTOK*, die 't geheel verklaard,
Is, tot gebruik, ons zeer veel waard'.

Pak noemt men soms 't gewaad;
Ook *pak* wanneer men slaat,
Om door den *foek* de jeugd
Te vormen tot de deugd;
De *foek* schenkt ook veel nut;
Wen zij de grijsheid stut,

W. B. Idema, te *Opperdoer*.

4.) *STORMRAM*, voorgedragen door den Heer Ts. C. C. Everts: — is ontbonden door de Heeren S. N. Levij Jr.; D. Colson Aberfon, L. J. Houvé, C. A. Thieme, te *Zusphen*; J. J. van Wij, te *Arnhem*; Mejufvrouwen A. M. J. Rabe, aldaar; J. S. G., geb. S., de Heeren J. F. Hobblermann; Wopke Brouwer, en W. Kaars-Sijpesteijn, te *Grommenie*; N. Leergraag, te *W*.

De dichtmatige oplossingen, hierop ingezonden, zijn de volgende:

De *storm*, het pronkstuk van Gods macht,
Die Hij door kracht
Heeft woongebacht,
Verbond met *ram*, als 't tweede deel,
Toont u 't geheel,
Zoo 'k mij verbeel'

L. Hoffmann, te *Arnhem*.

Storm en *ram*, gemocht onderscheiden,
Zoo in naam als eigenschap;
Van elkander dus verwijert,
Zeker in den hoogsten trap:

Moeten echter op het nauwste
Zijn verbonden met elkaar,
Zullen zij het hoofdwoord vormen;
Dat rocht is de ontbinding klaar.

H. W. Carras, te *Zusphen*.

*De storm, die angst en schrik kan baren,
Voor hem, die de oceaen bevaren,
Bij 't woordjs ram of bok gedaan,
Toont hier de ontbinding duidlijk aan.*

Henrikus Arens.

Door *form* hier te verblinden
Met *raw*, een zeker dier,

Zal men zeer ligtlijk vinden
'T doel van charade vier.

W. R. Idema, te *Oppordoes*.

De hier vorenstaande ontbindingen der woorden VORST, NAPOLÉON, POPULIER, JASMIJN, KAPSTOK en STORMRAM, zijn mede ingezonden door den Heer J. Driehuys Rabe, te *Arnhem*, en wel in het volgende

V E R H A A L.

Zeker foldaat, in dienst zijnde van den VORST NAPOLÉON, kwam eens des nachts aan eenen herberg, dewelke toen reeds gesloten was; en dewijl hij in dezelve gaarne wilden overnachten, klopte hij twee à driemaal aan de deur; doch het huisgezin in diepe rust zijnde, kreeg hij geen gehoor. Na zijne poging tot opwekking nog eens beproeft te hebben, werd een venster geopend, waaruit hem vrij onvriendelijk, werd toegeeroepen: „Wie is daar?” *Een gast!* antwoordde de foldaat. Hierop hernam de herbergier: „Zoo laat in den nacht neem ik geene foldaten, als gasten meer saai!” en wierp, zeer verdrietig over zijne slaapvertoornig, het venster weder dicht. De foldaat afgemat zijnde door de sterke marschen die hij gemaakt had, begaf zich onder een daar nevens staande POPULIER, en beproefde om aldaar een weinig te slapen; doch de aangename geur van eenige JASMIJNBOMEN, waarvan hij een groot liefhebber was, verhinderde hem hierin. Mismoedig loopt hij naar den stal, en beproeft of hij dezelve konde openen, doch te vergeefs; waarop hij met een stuk hout, dat hij voor den staldeur vindt, en hetwelk hij als een STORMRAM gebruikt, de deur met geweld opent. Nu begeeft hij zich door de stal naar het woonhuis, en treed aldaar in een' kamer, waarin hij een KAPSTOK vindt, waaraan hij zijn sabel en reiszak hangt; ontkleed, en begeeft zich op een aldaar liggend bed ter rust, tot de volgende morgen te tien uren.

R A A D S E L.

1.) ESTER; voorgesteld door den Heer H. W. Carras, te *Zutphen*: — is ontraadfeld door de Heeren J. C. Honigh, te *Zaandijk*; Betlem Swart, en Donker, aldaar; L. J. Hoebé, J. Zwartfluis, te *Wormerveer*; N. Leergraag, te *W.*; Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpstein, te *Crommenie*; J. P. Hollerman; Mejufvr. Geesje Dirks; de Heeren Klaas Groen, te *Wormerveer*; G. A. Thieme, te *Zutphen*; D. H., te *Z.*; D. Colson Aberfon (in verzen); F. C. Klingenspoor (in verzen); S. N. Levij *Jr.*; L. Hoffman, te *Arnhem*; B. D. Widt, te *Zutphen* (in verzen).

Ook hebben wij de volgende dichtmatige ontraadsefingen hierop ontvangen:

*T was ESTER, die der Joden leven,
Op hare bede, als heeft hergeven;
Die Haman's trosschheid heeft vernield,
En Mordechaius ramp geweerd.
Zij blonk aan 's vorsten hof met glans,
Gelijk een ster aan 's hemels trans.*

Mejufvr. J. S. G., geb. S.

*Met ESTER kan men hier het raadfelwoord ontvouwen,
Want 't words, onthoofd, een ster, die men dan kan aanschouwen,
Wanneer den avond valt, en 't zonlicht reeds verdwijnt,
'T blijkt dus, dunkt mij zeer klaar, dat ESTER 't doel hier schijnt.*

W. R. Idema, te Opperdoes.

*Uw doel schijnt ESTER; doch 'k vond dit nooit zoo geschreven,
Maar veelligt is de H nog in uw pen gbleven.*

Henrikus Arens.

2.) De letter N; voorgesdragen door den Heer K. H., te W.:— is ontraadsfeld door de Heeren P. Hoffman, te Arnhem; J. Zwartfluis, te Wormerveer; Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te Crommenie; J. C. Honigh, te Zaandijk; Berlem Swart, en Donker, aldaar; Mejufvrouwen P. M. F. Tulleken, te Arnhem; A. M. J. Rabe, aldaar; J. S. G., ge. S.; de Heeren D. H., te Z.; Klaas Groen, te Wormerveer; J. J. van Wij, te Arnhem; Henrikus Arens (in verzen).

V R A G E N.

1.) *Welke zijn de redenen, dat de meeste menschen minder kunnen verdragen, dat men zegt: dat zij onwetend dan ondeugend zijn; — gedaan door den Heer Ts. Springstok, te Zuol: — is beantwoord door den Heer W. R. Idema, te Opperdoes, met het volgende:*

Een onwetend mensch is tot alle dingen onbekwaam, en kan gevolgelijk niets tot nut zijner natuurgenoten aanbrengen; maar een ondeugend mensch kan toch (schoon dat hij ondeugend is) vele voortreffelijke hoedanigheden bezitten, en dus ook veel tot nut zijner evenmenschen uitrichten; want immers ziet men niet zelden, dat de grootste vernuften de ondeugendste en goddelooste menschen kunnen wezen; niet ten onregte zegt desaangaande het bekende spreekwoord:

*Hoe grooter geest,
Hoe grooter heest. (*)*

Daar nu de onwetenschap een ruw en onbeschaafd verstand aan den dag legt; daarentegen de ondeugendheid meer een kwaad en bedorven hart, dan gebrek aan verstandelijke vermogens openbaard, zoo verbeelde ik mij dus aan den eisch der opgave te voldoen, als ik voor de voornaamste reden waarom de meeste manchen beter kunnen verdragen dat men hun ondeugend, dan onwetend noeme, de volgende stelle:

Dat men namentlijk iemand, door hem onwetend te noemen, volstrekt alle vlugheid van geest ontzegt, en geheel onbekwaam acht, om iets tot nut van anderen uittevoeren, maar dat men, door iemand ondeugend te noemen, alleen het bedorven hart van zulk eenen openbaard, zonder hem nogthans tot nut der menschelijke maatschappij ongeschikt te rekenen, en waarbij ik nog voege, dat, daar de ondeugd thans zulk een heerschendgebrek is, men het zich als het ware tot eene eere rekend om ondeugend geheten te worden.

Den Heer opgever zelf, heeft zijne vraag aldus beantwoord:

Ik geloof dat de reden in de volgende zijn te vinden:

1.) Die ondeugend is, weet zelf dat het waar is, al is het maar alleen door de uitspraak van zijn geweten; maar hij die onwetend is, verbeeld zich doorgaans wijs te zijn.

2.) Die ondeugend is, denkt, bij voorbeeld, „dit kan ik spoedig verbeteren;” de luiaard denkt: „morgen zal ik ijverig zijn;” maar de onwetende ziet geene kans, om zijne onkunde die men hem verwijt, zoo spoedig te verbeteren.

3.) Om dat men veelal zijne ondeugden beter kan ontkennen of verminderen, dan zijne onkunde.

2.) *Fr. INCOMPRÉHENSIBILITÉ. Holl. ONBEVATTELIJKHEID; ingezonden door den Heer D. Colfon Aberfon: — is beantwoord door de Heeren P. Hoffman, te Arnheim; J. J. van Wij, aldaar; J. Zwartfluis, te Wormerveer; Wopke Brouwer, en W. Kaars Sijpestein, te Crommenie; J. C. Honigh, te Zaandijk; F. C. Klingenspoor, Klaas Groen, te Wormerveer; J. Driehuys Rabe, te Arnheim; Meisjvrouwen A. M. J. Rabe, aldaar; P. M. F. Tulleken, mede aldaar.*

Den Heer Henrikus Arens heeft hierop het volgende ingezonden:

Een Neêrduitsch woord van zes syllaben,
 Qui en Français en compte huit,
 Gaat mij, dit wil ik gaarn bekennen,
 Cause à réfléchir jour et nuit;
 Uw opgaf ONBEGRIJPÉLIJKHEID,
 Le mot, qui m'était suggéré,

Was, om het u dan maar te zeggen,
 INCOMPRÉHENSIBILITÉ;
 Of ook nog ONBERISPELIJKHEED,
 IRRÉPRÉHENSIBILITÉ.
 'T is zeker waar dat die voldoen,
 A ce que vous avez demandé.

(*) Men denke niet, dat ik van gedachten ben, dat dit spreekwoord, hetwelk ik hier aanhaal, altoos zoude doorgaan, o neen! verre van daar! — maar ik geloof wel dat dit somtijds het geval is.

Den Heer L. J. Hoebé zegt:

*Le mot que vous avez demandé,
Est INCOMPREHENSIBILITE.*

INCOMMENSURABILITÉ of ONAFMETELIJKHEID, zeggen de Heeren
H. W. Carras, te *Zurphen*, en C. A. Thieme aldaar.

HET LEVEN VAN FLORIS DEN 5ten,
Achtiende Graaf van Holland.

(*Dertiende vervolg en slot.*)

De Naarders en Westfriezen waren ondertuschen, om de vloekverwanten door list te onderscheppen, uit hun gezicht van het slot geweken, doch echter zoo, dat deze met den Graaf niet konden ontvluchten. De verbondene edelen daardoor misleid, besloten den 28sten Junij, met den Graaf te vertrekken, en vermoedelijk den weg te nemen door *Utrecht* en *Gelderland* naar *Brabant*, of misschien naar *Muiden*, en van daar met een schip naar *Engeland*; hoe het zij, zij begaven zich dien dag opweg, zittende den Graaf te paard, met de voeten onder den buik van hetzelfde, en de handen (waarschijnlijk op den rug) geboekt; daarbij had men hem een handschoen in den mond gestopt. Sommigen willen (schoon hiervoor geene zekerheid is) dat zij den Graaf de vingers hadden gespleten, om hem hierdoor in 't gebruik van het toom te verhinderen, wanneer er gelegenheid mogt zijn om te vluchten. Niet ver van *Naarden* gekomen zijnde, deed de hinderlaag, tot 's Graven hulp, eenen uitval. GERARD VAN VELZEN reed vooruit, en vroeg dezelve: waarom zij met de wapenen in de hand de openbare wegen verontrustede? Waarop de Naarders hem antwoordde: dat zij alleen den Graaf gezond in handen wilden hebben. Zonder hierop te antwoorden, wendde VAN VELZEN zijn paard naar den Graaf; geen kans ziende om te ontkomen, hieuw hij met zijn zwaard maar hem, om deszelfs hoofd van'een te kloven; doch de Graaf den slag ontwijkende, meenden over een sloot te springen en dus zijne vijanden te ontsnappen; doch zijn paard, misschien te klein zijnde, mistakte den sprong, en geraakte hij in den sloot; door welke ramp hem den hand werd afgehouden door den slag, die VAN VELZEN op zijn hoofd had gemunt. De handschoen nu los rakende, riep de Graaf God tot getuigen, over de wreedheid hem aangedaan. Toen volvoerde VAN VELZEN, met eenigen der zijnen, zijne gruweldaad, door den Graaf met een-en-twintig wonden te vermoorden, en zich daarop door de vlucht te redden, gelijk de andere vloekverwanten reeds hadden gedaan. Het volk van *Naarden*, den Graaf nog zieltogende in den sloot vindende, poogden hem bij het leven te bewaren, doch te vergeefs; daar hij, na weinig oogenblikken, den adem uitblies. Van alle de zaamgezworenen die ontvlucht waren, viel slechts één bedienden in hunne handen, dewelke ook dadelijk werd omgebracht. Het lijk van den Graaf werd eerst te *Alkmaar*, in de groote kerk, alwaar zijn ingewand begraven werd, gebracht, tot dat het doos zijn' zoon

JAN in 't klooster te *Rhijnsburg*, bij 's Graven gemalin, ter aarde werd beffield.

Dus was het einde van deze rampzalige vorst, zoo ongelukkig in zijn leven als ekkendig in zijn dood. Thans zullen wij nog, alvorens wij dit kort verhaal beëindigen, zoo beknopt mogelijk aanteekenen wat er van de voornaamste vloekverwanten is geworden, en hoe de straf op hunnen misdaad is gevolgd.

De eedgenoten werden weldra op het slot belegerd door DIRK VAN WATERINGEN en DIRK VAN KLEEF, en men zette de belegering met zoo veel ijver voort, dat zij zich welhaast op genade of ongenade, overgaven. Eenige edelen, op het slot gevonden, werden in de eerste woede door het gemeen vermoord, doch de anderen op hoog bevel te régt gesteld. Men zegt dat GERAARD VAN VELZEN dezelfde straf onderging, die M. ATTILIUS REGULUS weleer door de inwoners van *Carthago* werd aangedaan (*), namelijk in een vat gerold, dat rondsom met spijkers was beslagen, waarvan de punten naar binnen uitstaken; doch anderen verhalen dat men hem (VAN VELZEN) radbrakte.

GHEBRECHT VAN AMSTEL en HERMAN VAN WOERDEN waren uit het land gevlucht, doch de eersten keerden eenigen tijd daarna terug, menende dat de moord van FLORIS reeds lang zoude vergeten wezen, maar tot zijn schade ontdeevondt hij welhaast het tegendeel, dewijl zijne nieuw gebouwde stad *Amsterdam* belegerd, en met list door 't schip *het zeepaard*, werd veroverd: zedert is die stad gelijk de andere landen der zaamgezworenen, verbeurd verklaard en aan *Holland* gehecht.

A. Bredie jr.

MEDEGEDEELDE STUKJES.

DE GEEST.

Jan is de deur niet in, of 's spookt, zegt hij, in huis!

Zijn Egad sterkt hem in 't geloven;

Want 't is daar immer: Vrouwen hand boven!

En zegt: „Neen, 't is hier gantsch niet pluis,

„ Want 't is of ik een geest ontsak,

„ Zet zij uw voeten in 't vertrek.”

Maar wie zou in deez' eeuw nu nog aan geesten denken!

Zij spreekt de waarheid toch, en Jan geen logensaal;

Want door zijn vrouwtjes zoet onthaal,

Zies hij niet slechts 's verband, maar ook zijn' ribben krenken,

Wij zij hem, is hij 't huis, met klappen komt beschenken;

Daar Jan, die voor háár spokerij bezwijkt,

Door zijn verdriet, aus maar naar geest dan mensch gelijkt.

H. Cuëlho.

(*) M. ATTILIUS REGULUS, een Romeensch veldheer, door die van Carthago gevangen zijnde, we d naar Rome gezonden, om de losging der gevangenen en den vrede te bewerken, of op zijn woord van eer terug te keeren. Deze eerlijke Romein raadt beide de punten, den rand zijns vaderlands af, en heerden naar Carthago terug, waar dese hem u t waak t r apod bragten, door hem in een vat met spijkers te rollen, waarvan de punten binnenwaards geslagen waren.

E N V O U D I G E L E S S E N.

Acht u nimmer hoog verheven,
Als g'u voorpoed schenken ziet,
Want de vreugde van dit leven
Baart toch dikwijls maar verdriet.

Roemt niet op uw aardsch vermogen,
Op onzekre zegening;
Laat ze slechts uw roem verhogen,
In den schaam'len menschen kring

Ergert niemand door uw spreken,
En veel minder door de daad.
Elk heeft hier toch zijn gebreken,
Hoe ons levenspad ook gaat.

Geef uw naaste liefdeblijken,
Gaat met hen de vriendschaps-baan.
Goud of eer moge u verrijken,
God ziet slechts het harte aan.

Houdt uw woord dat g'eens woudt ge-
Handelt altijd braaf en goed; (ven.
Ja, dit geeft u in dit leven
Hoop op 't heil van JESUS bloed.

Trekt geen ander af van 't goede;
Troost veeleer 't angstvallig hart;
Tref u leed, (dat God verhoede)
Toetst uw hart dan onder smart.

Opent nooit uw hart voor 't kwade,
Overweegt slechts haar genot,
Dat door Godd'lijk ongenade
U vervoert in 't grievendst lot.

Noem u nimmer boven and'ren;
Wees bij elk beleefd en stil.
Zoo vereent g'u met malkand'ren,
Zoo volbrengt g'uws Scheppers wil.

Siert uw hart met ed'le zeden,
Die gevestigd zijn op deugd;
Die uw ziel reeds hier beneden
Zijn ten pand voor zaal'ger vreugd.

Rust niet als u uw geweten
Angstig klopt; ja wroeging baart;

Daar 't Gods wet, door u vergeten,
U hierdoor op nieuw verklaart.

Waand hier nimmer veel te weten;
Wijsheid ligt vaak in 't verschiet;
Wilt gij regt verstandig heten,
Wees steeds nedrig; roem u niet.

Laat geen drift uw hart genaken;
Leer steeds ingetogenheid;
Laak ook niemands goede zaken;
Leef in vriendschap t'allen tijd.

Ijvert voor de deugd, naar oordeel;
Haar bezitting zij uw schat,
Haare waarde uw grootste voordeel,
Daar zij niets dan goeds bevat.

Kies u steeds getrouwe vanden,
Of één enk'le voor uw hart,
Waar g'u me te kunt verbinden
Delende in uw vreugd en smart.

Volg op al uw levenspaden
Steeds het heilig Godd'lijk woord;
Die zij 't rigtsnoer uwer daden,
Wat uw loopbaan ook verstoort.

Veins nooit JESUS te belijden,
Daar 't zijne eer en luister geldt.
Hij voleinde uw eind'loos stryden,
En ontroofde u 't helsch geweld.

Drukt hier altijd zijne gangen,
Houdt dien leidzman in het oog,
Zijne trouw wekke uw verlangen,
Hoe uw spoor ook loopen moog.

Streef steeds naar het huis hier boven,
Naar dat eeuwig heerlijk goed,
Daar m'in zaal'ge hemelhoven
Zui'vre liefde en Gods vrucht voedt.

Zorg steeds voor uw levenseinde!
Juichend zij die overstap!
Daar, waar g'eeuwig zalig zijnde,
Wordt volmaakt van trap tot trap.

Wel hem die in zijnen kring,
Naar den geest die hij ontving,
Deze lesien houdt in waarde.
Die hier voor verleiding doof,
Slechts in 't dierbaar heilgeloof
Vindt zijn' grootste schat op aarde.
Eens verheerlijkt door Gods Zoon,
Leeft hij daarzamen voor zijn troon.

H. W. Carras, te Zutphen.

H E T G E L U K.

Ed'le naam, zoo hoog in waarde!
Waart gij ons wat meer bekend.
Waren onze levens-fonden
Meer aan uw genot verbonden,
Dan aan snare en bange ellend'.

Waarom moet het zuchtend mensch-
Dat door u genoegen smaakt, (dora,
Toch zoo vaak uw invloed derven,
En geen meender heil verwerven,
Dat het hart door deugd volmaakt?

Waarom zijn zoo vele slanden
Als verwijderd van geluk?
En aan bange zorg gekluistert,
Die den mensch zoo zeer ontkuistert,
Kwijnende onder 't levensjuk.

Waar toch, -- en in welke kringen
Van dit wisfland levenspad,
Loopt ons pad door hooger zegen,
Steeds langs rijksbettersde wegen?
O! wie vond ooit ook een schat?

Laat ons dus ootmoedig bukken,
Onder 's Hoogstens macht en wil,
Daar geen waar geluk op aarde
Ons verheft tot ed'le waarde;
Ja, ons hart zij deugdzaam, stil.

Maar deez' aard dan geen genoegen,
Zijn haar vruchten zuur en wang;
O! de deugd schenkt meer beloning;
Schoon z'in deze lage woning
Prijkt, eerst na haar ondergang.

Ja, de voorsmaak harer vruchten
Is reeds zalig hier voor 't hart.
Doch zij eischt ook pligtbetrachting
Waar is anders haar verwachting?
Eens vervoerd van aardfche snare

Volgen wij dan deugd en liefde,
Die op Godsdienst-zuilen rust,
Hoe ons pad ook moge loopen,
Dan, dan mogen w'aktijd hopen
Eens te smaken 's harten lust.

Ja, dan zien w'ons eens gelukken,
Schoon ook hier 't geluk vergaat;
Daar, waar reine bronnen vloejen,
Daar geluk en vrede groejen,
In een steeds volmaakte staat.

Dezelfde.

D E S N A P P E R.

Als eens zeker iemand ARISTOTELES, een geruimen tijd met allerlei
ongerijmde gesprekken had lastig gevallen en hem daarna vroeg: „Heb
„ik u ook gehindert PHILOSOPH?" antwoordde hij: *geenzins mijn
vriend, want ik heb er niet eens na geluisterd.*

D E V A A R D I G E S C H I L D E R.

Een zeer ~~goed~~ schilder, woude APPELES eenz eens schildersij, en
VIII. DEELS VI. STUK. Tt

zeide: „Zie eens APILLES, dit heb ik nu reeds gefchildert.” *Offchoon gij het mij niet haddet gezegt, antwoordde hem APILLES, zoo wist ik toch wel dat het zeer fchielijk gedaan was: maar ik verwondr mij mijn vriend! dat gij niet meer dergelijke, in dezelfde tijd gedaan hebt.*

(Beide uit het Griekich.)

W. R. Idema, te Opperdoos.

NB. In ons laatst-voorgaande stuk, bladz. 230. 7de reg. van de anekdote, is VRIENDELIJKE SCHEERTS, staat: gij zijt een beschaamd mensch; moet zijn: gij zijt een onbeschaamd mensch.

NIEUWE OPGAVEN.

LOGOGRYPH.

*Het woorderwoord dat ik u, lezers! voor zal stellen,
Kunt gij met drie paar letters spellen:
Het is een diër, dat 'k, wel bereid, zeer gaarne voor mij had;
Maar hoor nu verder wat dit beest nog al in zich bevat:
Een nut viervoetig diër; iets dat wel elk zal dragen;
Een werkwoord dat door geld, zich veel ziet onderschragen;
Een eigenschap; en ook iets waar men wel in braadt;
Een ding dat door de hand zich veel betasten laat;
Een menschlijk lichaamsdeel; twee namen van de vrouwen;
Een maat; benevens iets bij hun bekend die bouwen;
Twee namen van de mans; een vrouwen klederdragt;
En eindlijk nog een ding, 't welk men onmisbaar acht.*

LOGOGRYPH-CHARADE.

*Een twee Sjyllabisch woord toont ons een goeden visch-
In 't eerste deel — terwijl het tweede daarvan is.
Van veel belang en nut,
Van 't hof tot in de hut.
Bij 't eerste deel het hoofd van 't tweede deel gesield
En dan dit lines gelezen,
Zoo vindt g'er in vermeld
Een onbehaaglijk wezen;
Maar houwt men bij elkadr de deelen van dit woord-
Dan toont het ons een dorp dat tot ons rijk behoort.*

CHARADES.

1.) Verbum è duabus partibus constat. Prima ad ferrum attendenda usurpatur. Secunda pars à priori et posteriori lecta apud nos notum animal est, totum denique nomen quoddam noxium insectum notat. —

2.) Ich habe zwey fylbe; und-ob sie mir von vorn oder von hintren le-
set. bekommen sie allezeit ein Franzöfisch und ein Hölländisch wört.
Darneben will ich euch durch umwendung zwey wörter zeichnen. Im
ersten sinne falle ich nieder aus dem hohen; mein befuch ist niemanden
angenehm, auch bin ich schädlich für die gesundheid. Mein zweyte hin-
terwertig gelesen, wünsch jeder zu behalten, da den mensch ebenwolhs
ohne mich die ruhigkeit im welt hat.

3.) *Mon premier se trouve sous la terre. Mon second se trouve dans
les cieux, et mon tout est un fruit delicieux.*

4.) Mijn geheel bestaat uit drie deelen. Mijn eerste deel is een verkorte
vrouwenaam. Mijn tweede eene gebiedende wijze. Mijn derde veraange-
naamt het buitenleven. Mijn eerste en tweede deel te zamen, geeft
eên uitmuntend infekt te kennen. Mijn tweede deel links gelezen, is
eene drank, en mijn geheel is iemand, tot zekere godsdienst behorende (*).

5.) Mijn geheel bestaat uit drie deelen en even zoo veel talen. Mijn eerste
is in 't Fransch een persoonlijk voornaamwoord. Mijn tweede is in 't
Hoogduitsch een verbogen lidwoordje. Mijn derde is in 't Hollandsch
zeker metaal, en mijn geheel is een stad in Holland.

6.) *Drie deelen zijn 't geheel; het eerste is verheven,
Men ziet elk in zijn stand er, als om strijd, na streven.
Een zeker rijtuig wordt het tweede deel genoemd,
Dat om haar pracht voorwaer door niemand wordt geroemd;
En zoo zij eens dit deel van achteren wilt lezen,
Zal het d'alcade naam van zeker huisraad wezen.
Het derde deel versprekt de kindren tot vermaak,
Doch is voor ouden vaak een zeer slechte zaak.
Zoo zij deez' deelen nu te zamen wilt verbinden,
Dan zult g'eem Hollandsch dorp, als het beddelde, vinden.*

V R A A G:

Welk is het Hollandsch woord van drie lettergreepen, bestaande uit
drie verschillende klinkletters en één medeklinker.

(*) De misfivē van dezen Heer opgever, dato 25 Junij 1811., is ons wél geworden,
wij willen hiervan gaarne gebruik maken; na ontvangst der briefpost, hiervoor door
ons betaald.

T O E G I F T N°. 6.

OPLOSSING van het tweede VOORSTEL, geplaatst in ons
7de Ds. 6de stuk.

De volgende bewerking is ons hierop alleen ingezonden door den
Heer C. van Schaick Jr., *School- en Huisonderwijzer* alhier.

$$\begin{array}{r} 1 \\ 4 \\ 16 \\ 64 \\ 256 \\ 1024 \end{array} \quad \begin{array}{r} 1811 \\ \hline 130103 \end{array}$$

zijn de talletters, waar mede men het
jaar 1811 schrijft.

(Men vindt dezelve aldus: Deelt 1024 in 1711, komt 1, en er
resteerd 787, hetwelk men alsdan weder door 256 deelt; nu
zal men bevinden dat dit getal er driemaal in opgelooten is, en
er zal 19 overblijven, en deelde door 64 enz.)

ONTBINDING van het tweede VOORSTEL, geplaatst
in ons 8ste Ds. 3ste stuk.

Den Heer C. van Schaick Jr., *School- en Huis-onderwijzer*
alhier, heeft hierop alléén een voldoende antwoord ingezonden, zijn
Ed. werkt aldus:

Stel de eerste zijde $x + b$
de tweede $x - b$

Dan is $b = 42$ en de derde zijde $= 1158 - 2x = 2a - 2x$, dus

$$a + \frac{x-b}{b-x} \quad \frac{x+b}{a-b-x} \quad \frac{2a-2x}{2x-a}$$

$$(a + b - x)(a - b - x) 2x - a = \text{maximum.}$$

$$\text{Of } 2x^2 - 5ax^2 + 4a^2x - a^3 + ab^2 = \text{maximum.}$$

$$(6x^2 - 10ax + 8a^2) dx = 0$$

$$3x^2 - 5ax + 4a^2 = 0$$

Hier instellende $a = 579$, komt $x = 386$, en de zijden 428. 344. 386.

De voor zijne jaren oordeelkundige werkwijze van den jongen Heer
J. Brans Wz., oud 14 jaren, heeft ons doen besluiten zijne wer-
king op het bovenstaande voorstel ter neder te stellen, het is aldus:

Stel voor de 3 zijden x . $x+84$ en $x+168$.

$$\begin{array}{r} x \\ x + 84 \\ x + 168 \\ \hline 3x + 252 = 1158 \\ \hline 3x = 906 \\ x = 302 \\ x + 84 = 386 \\ x + 168 = 470 \end{array}$$

Het derde voorstel wordt door dien jeugdigen Liefhebber aldus opgelost:

Stel

x	y	z	v	w
7	9	11	12	15

$$7x + 9y + 11z + 12v + 15w = 10x + 10y + 10z + 10v + 10w$$

$$2v + 5w = 3x + y - x$$

- Stel $v=2$ en $w=3$ dan is $x=5$, $y=5$ en $z=1$
 $v=3$ en $w=4$ — $x=7$, $y=7$ en $z=2$
 $v=4$ en $w=3$ — $x=8$, $y=2$ en $z=3$
 $v=1$ en $w=3$ — $x=7$, $y=7$ en $z=y$ enz.

Den jongen Heer C. F. Julius werkt aldus:

Stel dat hij van 7 stuivers neemt v , van 9 ft. p , van 11 ft. q , van 12 ft. r en van 15 ft. s mengelen.

$$7v + 9p + 11q + 12r + 15s = 10v + 10p + 10q + 10r + 10s$$

$$3r + p - q - 2r - 5s = 0.$$

Men moge nu zoo vele getallen neder zetten als men wil, mits dat $3v + p - q$ gelijk blijft aan $2r + 5s$.

Stel nu

$v=1$	$p=5$	$q=1$	en $r=1$	dan is $s=1$
$v=4$	$p=4$	$q=2$	— $r=2$	— $s=2$
$v=6$	$p=6$	$q=4$	— $r=3$	— $s=2$
$v=7$	$p=7$	$q=7$	— $r=3$	— $s=3$
$v=8$	$p=2$	$q=3$	— $r=4$	— $s=3$

ONTBINDINGEN der VOORSTELLEN, geplaatst in ons 8te Ds. 2de stuk.

- 1.) De beantwoording, hierop ingezonden, niet conform het voorstel zijnde, kunnen wij van dezelve ter plaatting geen gebruik maken.
- 2.) De werkwijze van den Heer C. van Schaick Jr., School- en Huis-onderwijzer alhier, luidt als volgt:

$$\begin{array}{l}
 100 : 105 = \frac{1}{2}x : \frac{21x}{80} \\
 100 : 105 = \frac{21x}{80} : \frac{441x}{1600} \\
 100 : 105 = \frac{441x}{1600} : \frac{9261x}{32000} \\
 \qquad \qquad \qquad \frac{1}{2}x
 \end{array}
 \left|
 \begin{array}{r}
 32000 \\
 \hline
 400 - 8400x \\
 20 - 8820x \\
 1 - 9261x \\
 8000 - 8000x \\
 \hline
 3448x \\
 \hline
 = 8624 \\
 32000 \\
 \hline
 34481x = 27584800 \\
 34481 \qquad \qquad \qquad 32000 \\
 \hline
 x = f800
 \end{array}
 \right.$$

Hier mede komt overeen de werkwijze van den Heer C. F. Julius:

ONTBINDING van het VOORSTEL, geplaatst in ons 8ste Ds, 5de stuk.

De beantwoording van den Heer C. F. Julius is als volgt:

Stel dat de getallen zijn $x+y$ en $x-y$.

$$\begin{array}{r}
 4xy \\
 2x \\
 \hline
 8x^2y = 5400 \\
 8 \sqrt{x^2y = 675} \\
 \hline
 x^2 = 225 \\
 \sqrt{\quad} \\
 x = 15
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2x^2 + 2y^2 \\
 2y \\
 \hline
 4x^2y + 4y^3 = 2808 \\
 4 \sqrt{x^2y + y^3 = 702} \\
 \hline
 = \\
 675 \\
 \hline
 \sqrt{\quad} \\
 y^3 = 27 \\
 \sqrt{\quad} \\
 y = 3
 \end{array}$$

Dus $x+y=18$
 $x-y=12$

Den Heer K. Scholte, te Edam, werkt aldus:

Stel voor de getallen x en y

Dan is $x+y$ de som, en $x-y$ het verschil der getallen,
 en x^2-y^2 het verschil en x^2+y^2 de som der vierkanten.

$$\begin{array}{r} \text{verm:} \\ x^2 - xy^2 + x^2y - y^2 = 5400 \text{ en } x^2 + xy^2 - x^2y - y^2 = 2808 \\ x^2 + xy^2 - x^2y - y^2 = 2808 \quad \text{af} \quad -2xy^2 + 2x^2y = 2592 \\ \hline -2xy^2 + 2x^2y = 2592 \quad \text{af} \quad x^2 + 3xy^2 - 3x^2y - y^2 = 216 \\ \hline x - y = 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x^2 - xy^2 + x^2y - y^2 = 4500 \\ x - y = 6 \quad \hline x^2 + 2xy + y^2 = 900 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} x + y = 30 \\ x - y = 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{af en af.} \\ 2x = 36 \text{ en } 2y = 24 \end{array}$$

$$x = 18 \text{ en } y = 12$$

Dus zijn de getallen 18 en 12.

Hier mede komt overeen de werkwijze van den Heer C. van Schaick Jr., *School- en Huis-onderwijzer* alhier.

N I E U W V O O R S T E L.

Het vermenigvuldigde der jaren van twee personen is 357, en de som der quadraten, min het verschil hunner jaren, is 726; hoe oud is ieder?

K. Scholte, te Edam.

REGISTER

OP HET ACHTSTE DEEL.

- Aanmerkelijke zaken: Nactz. 6, 61, 113, 164, 212.**
Amsterdam (zeer korte beschrijving van): *bladz. 1, 53, 105, 157, 209, 257.*
Anecdoten: bladz. 27, 151, 249, 301.
Besluiten van Z. K. K. Maj.: bladz. 58,
Bloemtuint arbeid voor den Burger: bladz. 32, 84, 133, 184, 236, 284.
Brieven (raadgevende), over het wetboek NAPOLÉON: bladz. 285.
Bijzonderheden van eenige vreemde volkeren: bladz. 45-97.
Charades: bladz. 36, 87, 136, 187, 240, 291.
Dagwijzer van Staats- en oorlogsgebeurtenissen voor 't geheele jaar bladz. 31, 83, 132, 138, 235, 283.
Decreten: bladz. 5, 57, 112, 163.
Eindrijmwoorden en bepaalde voorletters, ingevuld: bladz. 220.
FLORIS de 5de (Leven van): bladz. 42, 94, 145, 202, 246, 298.
Gebruik der Geschiedenis (over het) bladz. 43, 95, 147, 203, 246.
Geproclameerden te Amsterdam: bladz. 11, 65, 116, 165, 218, 267.
Huizen (verkochte) te Amsterdam: bladz. 24, 77, 128, 176, 231, 277.
Logogryph-charades: bladz. 35, 86, 135, 186, 239, 290.
Logogryphen: bladz. 32, 85, 124, 185, 237, 289.
Luthersch kerknieuws: bladz. 11, 63, 114, 165, 217, 266.
Medegedeelde stukjes: bladz. 47, 97, 148, 204, 248, 299.
Nieuwe opgaven: bladz. 48, 100, 151, 204, 231, 302.
Nieuwe voorstellen: bladz. 52, 104, 155, 207, 260, 307.
Overledenen (Naamlijst der) te Amsterdam: bladz. 13, 68, 117, 169, 222, 268.
Raadfiets: bladz. 39, 90, 141, 189, 244, 295.
RUITER (MICHEL DE): zijne levensbeschrijving: bladz. 29, 81, 129, 181, 233, 281.
Schepen en andere vaartuigen (verkochte) te Amsterdam: bladz. 27, 80, 178, 279.
Staat der vertienzen van onderscheidene souvereinen in Duitschland: bladz. 4.
Staatsberigten (voornaamste): bladz. 3, 56, 109, 159, 211, 260.
Toespraak (Stet- en totkomsing): bladz. 52, 103, 154, 207, 257, 304.
Verzen: De winter, bladz. 43: — de tevredenheid, 97: — de ongelukkige Damon, 98, 148: — de beschouwing oer Hemelsche lichamen, 150: — een gezegde van DIOGENES, 204: — warmte en koude, 205: — de Herderin, 247: — aardisch getuk, bron van druk, 249: — de schrandere beer, 250: — de Geest, 299: — eenvoudige lesfen, 300: — Het geluk, 301.
Vragen (beantwoorde) bladz. 40, 143, 191, 244, 296.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEAMDE KOOPSTAD **AMSTERDAM:**

*Verder de voornameste staatsverrigten, waagent de publieke vreed;
aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aan-
teekeningen; wetten, decreten en publicatien; het Kecke-
nleuw der Luthwickse gemeenten; notantijrien der gepre-
sclameeren en overledenen binnen Amsteldam; listien der
openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, land-
rijen, huizen, grafsteden en schepen, met de gissen
waervoor deselve verhocht sijn.*

VOORTEKEN DIT VERBOCHT EN LEEKWAARD

MENGELWERK,

bevallende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aantekeningen, staats kroniek voor iederen
dag van het jaar; Bloetum-Arbeid voor den Uniger; bijdragen
tot de taal-, dicht- en letterkunde; areedoten, pamfpraken
en vertalingen; logogryphen, charaden, raadsels en vragen;
eindrifmen, met en zonder bepaalde voorwerpen
en studeelijc een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT,

ACHTSTE DEELS EERSTE STUK.

Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAAL,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

NB. Men verwacht de uitgave van het ACHTETE
DEELS TWEEDE STUK, op Vrijdag den 1sten van
Lentemaand (*Maart*) verschikende.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aantekeningen: wetten, decreten en publicatiën; het Kerk-nieuws der Lutherische gemeenten; naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen Amsterdam; lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsleden, landerijen, huizen, grassleden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELEWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aantekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; Bloemtuin-Arbeid voor den Burger; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten, puntspreuken en vertalingen; logogryphen, charaden, raadsels en vragen; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT;

ACHTSTE DEELSTWEEDE STUK.

Te AMSTERDAM, by

JAN RUYSENDAL;

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 6

NB. Men verwacht de uitgave van ons ACHTSTE
DEELS DERDE STUK, op Zaterdag den 12^{den}
Maart eerstkomende.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

Vorder de voornaamste staatsberigten, volgens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historio- en natuurkundige aanteekeningen; wetten, decreten en publicatiën; het Kerk-nieuws der Lutherische gemeenten; naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen Amsterdam; lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsieden, landerijen, huizen, grassieden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

M E N G E L W E R K,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

M I C H I E L D E R U I T E R;

Land- en volkkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; Bloemtuin-Arbeid voor den Burger; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten, pynspraken en vertalingen; logogryphen, charaden, raadsels en vragen; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT;

ACHTSTE DEELS DERDE STUK.

To **AMSTERDAM**, by

JAN RUYSEND AAL;

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4.

1 8 1 4

27

NB. Men verwacht de negere van het ACHTSTE
DEELS VIERDE STUK, op Woensdag des 11
Mei aarstkomende.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

Verder de voornaamste staatsberigten, wegens de geheele wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aantekeningen: wetten, decreten en publicatiën; het Kerk-nieuws der Lutherse gemeenten; naamlijsten der gepronclameerden en overledenen binnen Amsterdam; lijsten der openbare veilingen van heerlijkheden, hofsteden, landerijen, huizen, graffteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORTS EEN UITGEZOCHT EN LEERZAAM

MENGELEWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DERUITER;

Land- en volkundige aantekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; Bloemtuin-Arbeid voor den Burger; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anecdoten, puntspreuken en vertalingen; logogryphen, charaden, raadfels en vragen; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

ACHTSTE DEELS VIERDE STUK.

To **AMSTERDAM, by**

JAN RUYSENDAALE,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwendijk, No. 4

1812

571

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTIONS DIVISION
1000 PENNSYLVANIA AVENUE, N.W.
WASHINGTON, D.C. 20540

NB. Men verwacht de uitgave van het ACHTSTE
DEELS VIJFDE STUK, op Vrijdag den
31sten Mei eerstkomende.

AMSTERDAMSCH E MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

Verder de voornaamste staatsberigten, tegen de gehele wereld, aanmerkelijke zaken, of staats-, historie en natuurkundige veranderingen; wetten, decreten en publicatien; het Kerk-nieuw der Lutherische gemeenten; noomslijsten der geproclameerden en overledenen binnen Amsterdam; lijsten der openbare vertellingen van heerschikheden, hofsleden, lanne-rijen, hutzen, grafsteden en schepen, met de griffioen waarvoor dezelfde verlocht zijn.

VOEGT EEN UITZOECHT EN LEEKZAAM

MENGELWERK,

bevattende:

Beknopte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aantekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; Bloemtuin-Arbeid voor den Burger; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anedoten, panti-preuken en vertalingen; logogryphen, charaden, raadsels en vragen; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

ACHTSTE DEELS VIJFDE STUK

Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENDAALE,

Boekdrukker, in de Gravenstraat, bij den Nieuwensteijl, No 4

QPL

N.B. Men verwacht de uitgave van een **ACHTSTE**
DEELS ZESDE STUK, op Maandag den
1sten Juli eerstkomende.

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE:

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBEROEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM:

Verder de voornaamste staatsberijpen, volgens de geheele wereld; zamenbelijfszaken, of staats-, historis- en natuurkundige aanteekeningen; wetten, decreten en publicatien; het Merk-nis van der Lutherische gemeenten; naamlijsten der geproclameerden en overledenen binnen Amsterdam; lijsten der openbare vestingen van heerlijkheden, hofsleden, landerijzen, huizen, grafsteden en schepen, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn.

VOORT EEN UITGEZOEKT EN LEERSAAM

MENGEELWERK,

bevestigende:

Aankoopse overzege/schiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkundige aanteekeningen, staats-kronijk voor iederen dag van het jaar; Bloemtuin-Arbeid voor den Burger; bijdragen tot de taal-, dicht- en letterkunde; anedoten, puntspreuken en vertallogen; logogryphen, charaden, raadtels en vragen; eindrijmen, met en zonder bepaalde voorletters; en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT;

ACHTSTE DEELS ZESDE STUK.

AMSTERDAM, M

JAN RUYSENDAALE,

Boekdrukker, in de Gravenstrac, bij den Nieuwmarkt. No 4

1711

AMSTERDAMSCHER MERCURIUS,

INHOUDENDE

eene zeer korte beschrijving van de

WERELDBERGEMDE KOOPSTAD AMSTERDAM

*Perde de voornaamste staatsberigten, zagen de gewone wereld; aanmerkelijke zaken, of staats-, historie- en natuurkundige aange-
zakeningen; wetten, decreten en publicatiën; het Kerk-
nieuws der Lutherische gemeenten; naamlijken der gepre-
dicantevelden en overleden binnen Amsteldam; spelen der
openbare veilingen van heerlijkheden, kuffleden, land-
rijen, huizen, gruffeden en schepen, met de prijzen
waartvoor dezelve verkocht zijn.*

VOORTS EEN UITGEZOEKT EN LEUKZAAM

MENGEELWERK,

bevattende:

Beknapte levensgeschiedenis van

MICHIEL DE RUITER;

Land- en volkkundige aantrekningen, staats kronijk voor iederen
dag van het jaar; Bloemtuin-Arbeid voor den Bürger; tijdspelen
tot de taal-, dicht- en letterkunde; anedoten, pomspreuken
en vertalingen; logogryphen, charaden, raadsels en vragen;
eindrifpen, met en zonder bepaalde voorletters;
en eindelijk een

WIS-, STEL- en TELKUNDIG TOEGIFT.

NEGENDE DEELS EERSTE STUK.

Te AMSTERDAM, bij

JAN RUYSENBAL,

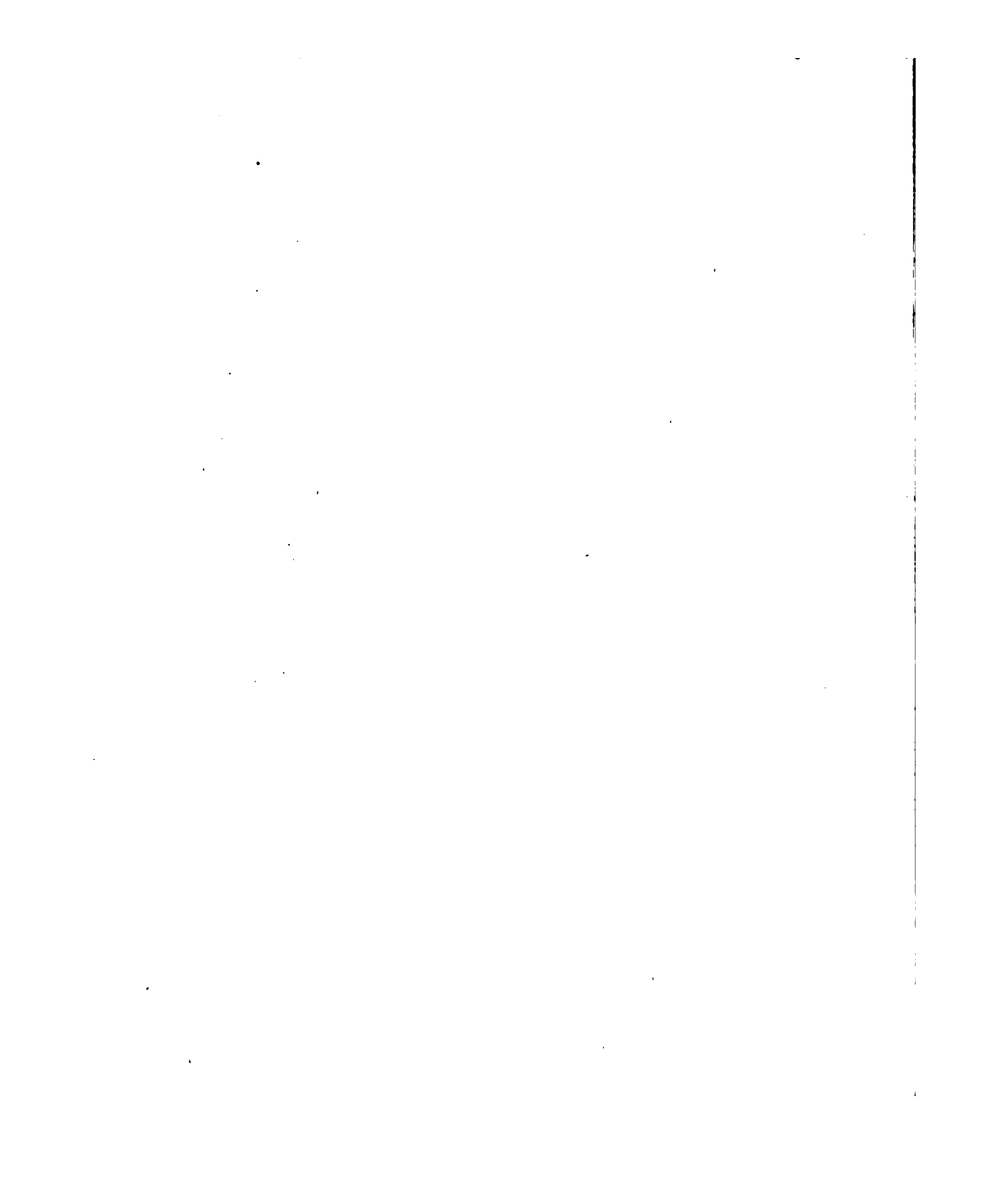
Boekdrukker, in de Gravemaet, bij den Nieuwendijk, No. 4.

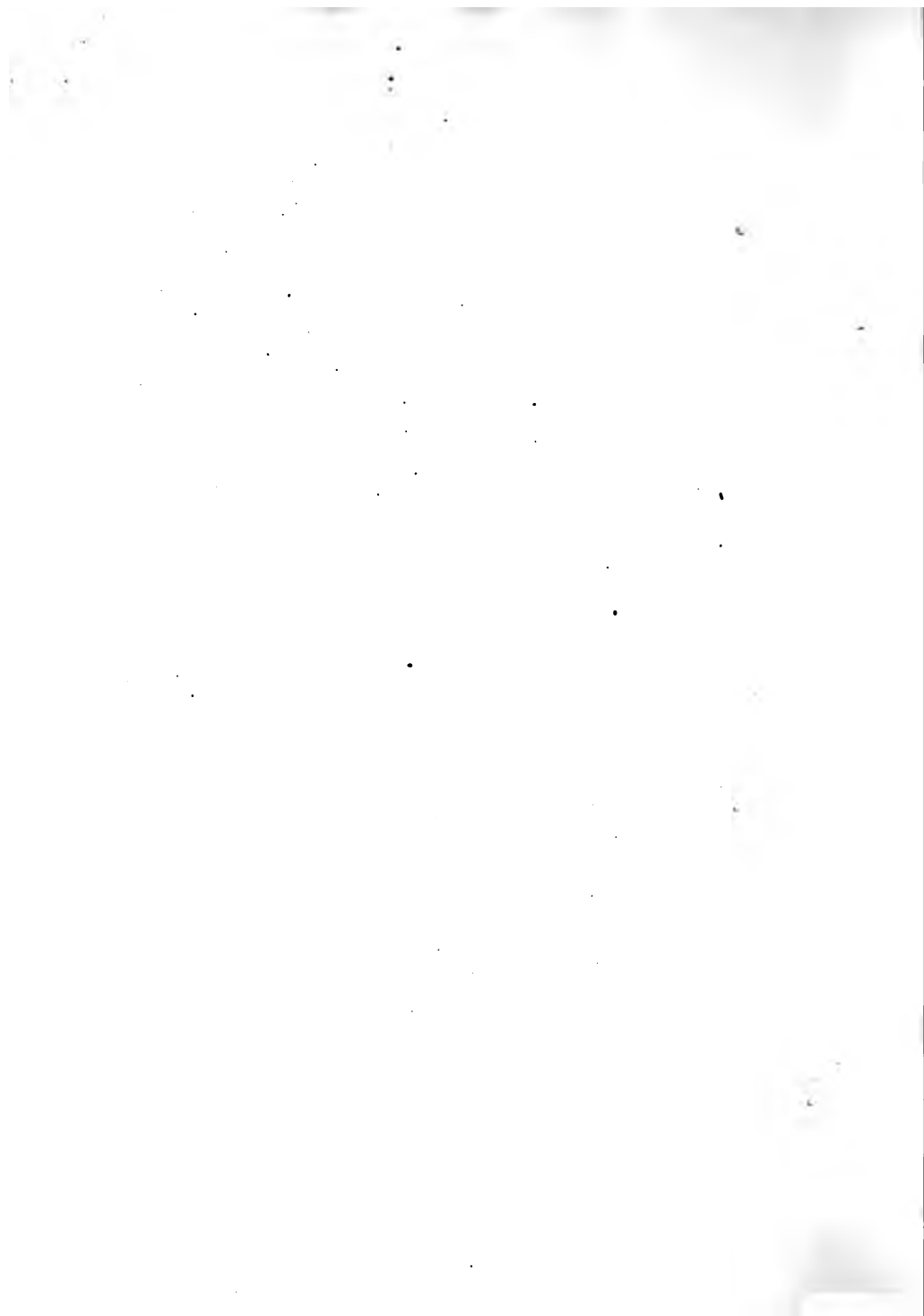

521

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

NB. Men verwacht de uitgave van om **NEGEN**
DEELS EERSTE STUK, op **Woensdag**
9ten Julij eeskomende.

The following text is extremely faint and illegible due to low contrast and poor scan quality. It appears to be a list or a series of entries, but the specific content cannot be discerned.

